2.2.87

2 H 2

[redacted] Google

Digitized by Google

SS. D. N.

BENEDICTI XIV.

OPERA

IN DUODECIM TOMOS DISTRIBUTA

TOMUS I.

D:VII
179

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

OLIM

PROSPERI CARD. DE LAMBERTINIS

PRIMUM ANCONITANÆ ECCLESIÆ EPISCOPI, DEINDE BONONIENSIS ARCHIEPISCOPI

DE

SERVORUM DEI BEATIFICATIONE

ET

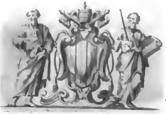
BEATORUM CANONIZATIONE

LIBER PRIMUS

EDITIO TERTIA AUCTIOR, ET CASTIGATIOR

AD USUM

ACADEMIÆ LITURGICÆ CONIMBRICENSIS.

ROMÆ, MDCCXLVII.

EXCUDEBANT NICOLAUS ET MARCUS PALEARINI
ACADEMIÆ LITURGICÆ CONIMBRICENSIS TYPOGRAPHI.
SUPERIORUM FACULTATE.

Google

Digitized by Google

SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

BENEDICTO XIV.

P. O. M.

EMMANUEL DE AZEVEDO SOCIETATIS JESU.

Laudandum arbitror eorum conſilium Beatissime Pater, qui opus nacti doctiſſimi hominis vigiliis ac labore partum, hanc in ſe curam cogitationemque ſuſceperunt, ut quam latiſsime poſset propagaretur ad hominum uſum & cognitionem. Nam cùm ab ingeniis viro-

rum eruditorum atque induſtrià multa exiſtere egregia opera optandum eſt, tum niſi ea ad omnes homines nationeſque longo terrarum vel maris tractu disjunctas pervadant, intercipitur qui hauriri poterat utilitatis fructus, quemque omnino omnibus inſtituti operis ratio offerebat: quod par eſt, ne eveniat, cavere; idque Auctores ipſi vel novis elucubrandis cudendiſque intenti, vel aliis quibuſdam curis diſtracti præſtare non poſſunt, nec vero volunt modeſtia quadam ingenua ac verecundia impediti. Quamobrem veterum moribus inſtitutoque, utili ſane atque egregio, fuiſſe accepimus qui eam omnem curam ad ſe transferrent, libroſque veluti de ſcriptoris ſinu ſuſciperent, educatoſque ſive deſcriptos & recenſitos atque in partes quas videretur tributos, in hominum lucem aſpectumque proferrent: quod in Homero præſertim factum, multorum teſtimonio conſtat. Sed noſtrorum quoque ſacrorumque ſcriptorum multa ſunt, quæ ad nos aliorum curà induſtriàque edita pervenerunt; ut Ammonii libri, ſive Tatiani, ſive cujuſcumque demum Auctoris, qui Euangelii ſcriptorum unum quaſi contextum, quam Harmoniam vocat, elaboravit; quos libros Victor Capuanus ſe protuliſſe atque in vulgus edidiſſe, in præfatione narrat: nec contemnendam equidem arbitror opinionem eorum, qui Lactantii opus divinarum Inſtitutionum ab alio quopiam quam a ſuo Auctore divulgatum ſuſpicantur; qui quidem ultimam præfationis partem nuncupationemque eorum librorum Conſtantino Magno

addide-

addiderit, quæ in multis mſs. codd. deſideratur; nec verò temporibus videtur, quibus illa Lactantius ſcribebat, convenire. Atque hoc non eò tantùm valet, ut eorum rationibus conſultum ſit, ad quorum manus nullo modo libri illi pervenirent, ſed ceterorum quoque omnium; ut majori cum fructu legere, & tractare opera hominum eruditiſſimorum poſſint. Cum etenim, ut Patrem filii, ſic Auctorem ſuum ſcripta, ſimilitudine atque adumbratione quadam referant, juvat ſcriptoris ipſius perſonam noſſe; tum aliorum quoque de ejus libris judicium; & ſi inſigne aliquod animadverſum notatumque fuerit, non ignorare: quæ omnia ab alio potiùs quam ab Auctore ſuo facienda ſunt. Vides opinor BEATISSIME PATER quorſum a me hæc pluribus verbis dicta, & cujus potiſſimum cauſa delapſus ſim in hunc ſermonem; cui alienorum operum edendorum cura commiſſa eſt, quam cupio probatam omnibus. Neque tamen neceſſe eſt ne muneri meo deſim ut de opere ipſo atque Auctore, qui omnium ſermonibus litteriſque celebratur, ingrediar fusè dicere. Itaque hoc ſolum; habituram non modò Italiam, ſed tranſalpinas regiones, potiſſimum verò & præcipuo quodam nomine Luſitanos homines & Conimbricenſem Academiam opus mole ingens, argumento præſtantiſſimum, doctrina atque eruditione omnino egregium ac ſingulare. Magnitudo quidem operis eſt hujuſmodi, ut tomis juſtis duodecim comprehendi vix poſſit; argumentum varium & multiplex, quo quicquid

ad informandos Chriſtianorum hominum mores; quicquid ad imbuendum valet rerum Eccleſiaſticarum cognitione animum, continetur. De doctrina quid dicam? Mirum eſt unum hominem aut ſcientia comprehendere, aut memoria retinere, aut ſcripto complecti tantas res, tam varias, tantis difficultatibus atque obſcuritate & diſſenſione Auctorum impeditas potuiſſe: unum tot vetuſta & poſteriorum ætatum monumenta inſpicere, ſcriptores legere, libros diverſi adeò argumenti, exterarum linguarum, editos remotiſſimis regionibus, noſſe, ſolerter examinare, quæ ſcitu utilia proponebantur amplecti, reſpuere ac refutare contraria. Atque eum quidem hominem, qui aliarum omnino rerum curis fuerit ſemper implicitus, graviſſimis periculoſiſſimiſque muneribus occupatus; qui nobiliſſimo genere natus, opulenta domo, illo veluti honorum curſu perfungi debuit, qui eſt hujuſmodi hominibus propoſitus; qui poſt eas artes, quibus informari nobilium juvenum ætas ad ingenuum corporis habitum cultumque animi conſuevit, Juriſprudentiæ traditus pernoſcere eam penitus & ſcrutari ejus myſteria ac rimari debuit; qui inter Conſiſtorialis Aulæ Advocatos cooptatus, mox ad Fidei Promotoris dignitatem evectus, ac ſacræ Congregationis Concilii Tridentini Interpretum a ſecretis factus, non dico aliena omnino ſtudia a ſacræ antiquitatis cognitione ſecutum, ſed ea certe quæ multam præterea alio in genere operam cogitationemque requirunt; qui denique in auguſtiſſi-

mum

mum ampliſſimorum Patrum Collegium adlectus primò Anconitanam, deinde Bononienſem Eccleſiam regendam ſuſceperit; ut his vitæ conditionibus, vix de interioribus his litteris cogitare, nedum tam multa ſcribere potuiſſe videatur. Quamobrem non in illo eximia quædam, qua pollet, ingenii vis, non excellens memoria, non incredibilis in ſtudiis aſſiduitas, atque antelucanæ vigiliæ, ſomnique parcitas tantùm valuiſſe dicenda eſt; ſed Divini Numinis ſingulare auxilium, quod commentantem ſcribentemque proſequeretur. Nunc ad Te vertor Beatissime Pater non tam equidem ſuſcipiendæ editionis hujus conſilium Tibi ut probem, quod jampridem benignitate Tua atque humanitate ſingulari uſus non improbaſti; quam ut Tuo nomini inſcriptum opus, Tibi conſecratum dedicatumque exire in vulgus patiaris. Tibi illud profectò debetur, non ſolum illo communi more, quo ad celſiſſimam iſtam ſanctiſſimamque dignitatis Sedem, pro Eccleſiæ defenſione ſive inſtitutione Chriſtianorum hominum ſuſcepta opera ab antiquiſſimis ipſis Patribus delata videmus; ut Damaſo ſe librum ſuper parabola de filio illo prodigo dedicaſſe narrat Hieronymus, & Bonifacio librum contra Pelagianos Auguſtinus; ſed præcipuo quodam jure atque operis hujuſce proprio. Etenim quæ tam præſenti, tamque perſpicuo Numinis afflatu ſcripta ſunt, cui æquius fuit deferri quam ad eum, cui Eccleſiam docenti informantique adeſſe ſanctiſſimum illum Spiritum Numenque Divi-

num

num confitemur ? Quod ſi argumentum ſpectetur, ſunt quæ his libris continentur inſtitutiones quædam vel ad Chriſtianorum omnium mores emendandos diſciplinamque reſtituendam utiles, quales a ſupremo morum magiſtro atque inſpectore prodire potuiſſent, vel Eccleſiæ attingunt nobiliſſimam partem; ut de Miſſæ Sacrificio, de Synodo, de ſervorum Dei Beatificatione & Beatorum Canonizatione. Hoc poſtremum totum eſt auguſtiſſimæ ampliſſimæque Sedis, atque, ut cum Auguſtino loquar in eo ipſo opere quod Bonifacio Papæ dedicavit, *altius præſidentis, & præeminentis celſiore faſtigio ſpeculæ paſtoralis*: in quo quidem cum poteſtas ejus maxima, docendique ab errore immunis facultas cernitur; tum verò quæ ejus rei cauſa in examen vocantur, fidei noſtræ ſinceritatem veritatemque apertè demonſtrant. Vitæ enim ſanctitas morumque integritas, atque in perferendis duris quamlibet rebus extremiſque cruciatibus ſingularis fortitudo; tum miræ res quæ neminem præter Deum, auctorem habere poſſunt (quæ ſunt veræ Eccleſiæ certiſsimæ notæ, eæque manifeſtiſsimæ) ſolemni judicio habito & legitima quæſtione inſtituta, inter eos qui Romanæ Eccleſiæ fidem ſequuntur, inveniri atque exiſtere deprehenduntur: quæ omnia ita hìc tractantur ac luculenter explicantur, ut non modò Auctor ceteros qui eum præceſſere diligentia, eruditione, ſcientia earum rerum vicerit; ſed nemini eas deinceps retractandi, atque omnino de eodem argumento diſſerendi re-

lique-

liquerit locum. Quam enim accuratè ibi de virtutibus heroicis cum univerſis, tum ſingulis, de cardinalibus quæ vocantur, atque moralibus diſſeritur? Quam doctè de Martyrio agitur, iiſque omnibus quæ ad illud, ut verum legitimumque cenſeatur, requiruntur; ut non tormenta ſola ſed cauſa; nec ſola mors, nec ſola voluntas ſit ſatis; & quamplurimi Martyrum ſimiles fuerint, nec veris tamen Martyribus accenſeantur? Quam luculenter de Miraculis tractatio inſtituitur & ſingula eorum genera recenſentur atque expenduntur ad Phyſicorum leges, & dogmata Theologorum; quibus ea adjunguntur quæ ad Gratias gratis datas ſpectant, ad ſpirituum diſcretionem, ad multiplicem orandi modum & ſpeciem: quo loco de Contemplatione multa, de Extaſi, de Raptu, de Viſionibus & Apparitionibus, de Revelationibus & Prædictionibus. Neque hæc ſola ſunt, in quibus ſcriptoris hujus cura diligentiaque verſatur. Quid enim cum totum judicii ordinem, qui noſtris atque antiquis temporibus adhibebatur, perſequitur; cum de proceſſibus agit tum Ordinariis tum Apoſtolicis, de multiplici genere teſtium, eorumque numero, & conditionibus; cum veterem Eccleſiæ diſciplinam confert cum nova, ac rationem utriuſque & convenientiam declarat; cum decreta Urbani VIII. exponuntur, illuſtrantur, vindicantur; cum de ſacra rituum Congregatione lector informatur ejuſque actis atque adminiſtris? Quid de Cultu cum dicitur tum privato tum publico; quæ res eum ſive conſtituant,

ſive demonſtrent ; quam ſit ejus genus multiplex ; quibus rationibus , quibus cauſis , qua auctoritate ſive inducatur primùm , ſive amplificetur , ſive confirmetur ? Quid cum Beatificationis & Canonizationis origo explanatur , natura & vis explicatur , eorumque differentiæ expenduntur ? Quid cum auctoritas Romani Pontificis in hujuſmodi cauſa exponitur , aſſeritur , illuſtratur ? Infinita ſunt , quæ in his libris cognitu digna , pro inſtituti operis ratione uberrimè declarantur ; præter ea , quæ veluti ſegetis alienæ germina carptim attinguntur , ſumma tamen legentis vel utilitate vel voluptate ; ut omnes ingenii , omnes doctrinæ ac prudentiæ copias in illis effudiſſe Auctorem ſuum certè conſtet : Theologica loca omnia excuſſa ; ex omni antiquitate atque Eccleſiaſtica hiſtoria inſignia maximè exempla repetita ; ubique aſſertionum producti teſtes idonei ; in medium adductæ reconditæ tabulæ ac vetuſta monumenta ; omnia ſuis locis ordine poſita ac veluti in lumine , ut de picturis dicitur , collocata : rerum diſtributio , conſenſio , comprehenſio planè admirabilis . Quamobrem niſi hoc librorum ipſorum argumentum , niſi quod condendo operi adfuit ſingulare Dei auxilium , niſi multa præterea idem ſuaderent ; excellentia , gravitas , doctrina eſt hujuſmodi , ut Te potiſsimum , cujus nomini hi libri conſecrentur unum depoſcere videantur : Sed nimirum perinde agimus , quaſi aliæ quæpiam rationes quærendæ atque advocandæ alicunde ſint , cur ad Te potiſsimùm opera hæc pertineant , quam quæ eſt omnium certiſsima
veriſſi-

veriſſimaque ; quod ſunt conſcripta a Te , Tuoque multorum annorum labore atque induſtria elaborata. De quo quid dicam ? niſi diſſimulationem hanc, ſi ea uti poſſem, mihi utilem judicaviſſe ; & maluiſſe , cum Tibi hos libros offerebam , alium quempiam potius quam Te, parentem atque auctorem habere. Nota eſt enim omnibus conſtantia illa, nota animi fortitudo atque ſeveritas, qua uteris in Tuos ; & cum alienos omnes paterna quadam ac ſingulari cura complectaris quaſi eſſent Tui, his vix adduceris ut communia debitaque omnibus officia ſolicitudinemque impendas: quam ego laudem niſi tantam eſſe fatear , ut in maximo amantiſſimoque Principe ſit omnium difficillima, communi videar hominum ſenſu judicioque carere. Solent enim vel fortiſſimorum hominum animi, maxime cum provectiores ætate ſunt , in ſuorum amore remolleſcere , atque indulgentia quadam erga illos ferri ; ut multa eorum gratia faciant, aliqua remittant, plurima impertiantur ; nonnunquam etiam totos ſe illis regendos gubernandoſque tradant . Quorum nihil ſimile vidimus in Te ; cumque merito acceſſiones fieri ſoleant Pontificum Romanorum Neceſſariis vel copiarum , vel dignitatis ; ne hoc quidem largitus es Tuis, ut Te ſumma dignitate ornatum viderent, ut Tu in eorum complexu conſpectuque conquieſceres . Hanc eximiam & ſingularem laudem Tuam mihi adverſariam maxime arbitrabar ; & cum eodem amoris ſenſu erga libros noſtros afficiamur ac in filios parentes ſui , metuebam vide-

Digitized by Google

licet ne ſeveritate illa Tua in hos utereris, atque hoc quod Tui dicerentur, minori a Te vel clementia vel amore exciperentur. Itaque diſſimulabam antea, eoſque quaſi alienos Tibi offerebam. Sed dum eas laudes colligo, quibus neceſſe eſt inſtructum fuiſſe qui hæc ſcripſerit, ſenſi me imprudentem ſæpius incurrere in Te, eaque deſignare quæ iis qui ignorarent Auctorem ſuum manifeſto referrent. Quis enim tanto ingenio, tanta eruditione, tanta Eccleſiaſticæ hiſtoriæ ſcientia, tanta rerum prudentia atque experientia ſit, qui hæc ediſſerere, explicare, conſtituere, definire poſſit? Itaque non laborabo fruſtra diutius, & quoniam tueri non poſſum, me iſta cura libero, ac confiteor a Te libros hos eſſe conſcriptos. Neque tamen vereor ne his excipiendis duriorem Te ſeverioremque præbeas. Nam idem ego qui Te Auctorem illorum librorum fateor, pernego nunc eſſe Tuos. Quorum igitur ſunt? Liturgicæ Academiæ Conimbricenſis, Canonicorum Regularium S. Crucis, Luſitaniæ noſtræ. Quo loco ſine me BEATISSIME PATER commemorare, quanto hos omnes beneficio affeceris cum id perfeciſti, ut in Regni totius communi Athenæo ad ceteras artes quæ ibi traduntur, illæ quoque, in quibus maximè excellis ſacrorum Rituum & Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, novis patefactis ſcholis duabus adjungerentur. Cum vero utramque diſciplinam quas ibi quaſi filiolas Tuas collocaveras, indotatas eſſe nolles, auxiſti non ſolum ampliſſimis reditibus ut Magiſtri ali quatuor com-

commodè poſſent ; ſed ſcientiæ doctrinæque Tuæ ampliſsimis copiis . In Te enim onus recepiſti ut quæcumque ad earum ſcholarum conſtitutiònem pertinent , ad argumentorum quæ tractanda ſunt electionem & partitionem , ad librorum lectionem commentationemque id omne Tu ipſe curares ; eoque deſcenderes quo demitti tantum hominem eoque loci ſitum vix credibile poſteris videatur ; ut Te utriuſque ſcholæ moderatorem , præfectum , magiſtrum exhiberes. Quo vero perpetuum in eo munere fungendo auſpicem præceptoremque haberent , nec quæ corporis compagibus finem , eadem beneficio Tuo dies afferret , libros in quibus ſapientiæ doctrinæque Tuæ opes copiaſque concluſiſti , quaſi hereditario quodam jure ad Canonicos Regulares & Conimbricenſem Academiam Liturgicam pertinere voluiſti , facta eis poteſtate ut rurſus in lucem ederent & ſcholarum earum uſui dedicarent . Atque hoc præclariſſimum munus Tuum amplius adhuc majuſque effeciſti , cum recenſeri illos denuo & nonnullis acceſſionibus locupletari voluiſti ; cum recens editæ Canonizationis commentarios ſive acta adjunxiſti ; cum recentem novumque qui ederetur tractatum de Synodo egregium doctiſſimumque , denique Tuum , tradidiſti . Eſt quidem hoc beneficium ex illo genere quo omnes quotidie cumulas ; atque ad eam pertinet laudum Tuarum , cujus illuſtria exempla eademque frequentiſſima in Te admirantur & ſuſpiciunt univerſi : quemadmodum in ſummo negotio cum

ſis, litteris tamen ſemper & litteratis viris velis eſſe otioſus; eamque inter maximarum curas admittis tamquam graviſſimam fructuoſiſſimamque qua ratione litterarum ſplendorem augeas propageſque, & liberales omnes diſciplinas juves. Cum verò in tempora offendiſſes moleſtiarum turbarumque plena præſertim vero armorum fœta tumultibus, in quibus litteræ conticeſcere aut minus celebrari ſolent; per Te tamen effectum eſt ut, quæ vix ſe tutas hujuſmodi temporibus arbitrarentur, non ſolum in Capitolio, & celeberrimis Romæ ædibus ſed in Palatio ipſo Tuo ſtabilem quietamque ſedem nanciſcerentur, inſtitutis quatuor præcipuarum facultatum Academiis, quarum conventibus cœtibuſque ſingulis intereſſes; ut circumſonare inter maximas negotiorum turbas patiaris aures Tuas litterarum & diſciplinarum ſono. Itaque in Tua maxime tempora Teque ipſum conveniunt quæ de Magno illo deceſſore Tuo Gregorio prædicat Joannes Diaconus. *Tunc rerum ſapientia Romæ ſibi templum viſibiliter quodammodo fabricarat & ſeptemplicibus artibus veluti columnis nobiliſſimorum totidem lapidum Apoſtolicæ Sedis atrium fulciebat. Quiritium more ſeu trabeata latinitas ſuum latium in ipſo latiali palatio ſingulariter obtinebat: refloruerunt ibi diverſarum artium ſtudia.* Verum ſi inter res geſtas, quæ maximæ ſunt ac peræque omnes laudandæ, aliqua inſtitui collatio & comparatio poteſt; in reliquis

ad

ad litterarum gloriam amplificandam reſtituendamque geſtis a Te ; diſcedere tamen a privata fortuna Tua non multum videris . Habuit hoc enim ſuperior ſtatus ſive conditio Tua ut ubicumque eſſes litteræ diligentius excolerentur . Itaque & dum Romæ junior eſſes, litteratorum conventus celebrabantur habendis de Eccleſiaſtica hiſtoria ſermonibus quæſtionibuſque tractandis ; & Anconæ ac Bononiæ eadem , cum illis Eccleſiis præeſſes , ſtudia floruerunt ; quorum Tu ipſe in quodam libro Tuo optimus es teſtis ; ut mirum non ſit , cum Romam eſſes ad Imperium & orbis univerſi capienda gubernacula revocatus , Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ novam ſcholam in Collegio Romano Tua maximè auctoritate de novo conditam fuiſſe atque inſtitutam . Nunc vero majus quiddam atque altius proſpexiſti animo ; ut ſicuti remotiſſimas terras regioneſque longe ab Italia disjunctas cura ac ſolicitudine complecteretis , his quoque latioribus amplioribuſque terminis ſcientiarum patrocinium quod jamdudum ſuſceperas prorogares ; idque non ad breve tempus ſed ad memoriam temporum omnium ac beneficium poſterorum ſempiternum . Itaque ut nobis prodeſſes , ut Canonicos Regulares , & Conimbricenſem Liturgicam Academiam ornares , nunc denique in litteris ac liberalibus diſciplinis tuendis ſuſcepiſſe Romani Pontificis perſonam atque univerſi Chriſtiani orbis moderatoris videris . Sed quo majus iſtud eſt ac præſtantius beneficium , eo ſolicitiores de referenda quoquo modo poſſunt gratia Canonicos præſertim

S. Cru-

S. Crucis, quos hæc maximè attingunt, reddidiſti, ut extaret aliquod teſtimonium quo gratum animum & meritorum in ſe Tuorum memorem profiterentur. Subventum tamen, ut ad primum illud revertar, eſt opportune a Te cum librorum Tuorum quaſi poſſeſſionem abdicaſti; atque ad illos, tradita Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſacrorumque Rituum ſchola, tranſtuliſti. Nam eoſdem illi libros Tibi nunc pro meritis in illos Tuis reddunt atque illorum nomine a me donari Tibi ac dedicari volunt; quos utique Tibi acceptos, dignoſque iſta, quam tenes, celſiſſima omnium ſanctiſſimaque dignitatis ſede futuros plane perſpiciunt. Habes hoc Dei O. M. cujus vices geris ferme ſimillimum, ut Tibi ſuppetant quæ aliis largiaris; Tibi verò nihil donari poſſit niſi a Te ipſo proficiſcatur. Horum ergo librorum primum, ſi humaniter, ut ſoles omnia, ſuſcipies; meque &, quibus ſingulari benevolentia junctus ſum, Canonicos Regulares, ac Conimbricenſem Academiam, denique Luſitaniam omnem novo maximoque beneficio cumulabis.

BENE-

BENEDICTUS PP. XIV.

DILECTO FILIO RELIGIOSO VIRO
EMMANUELI DE AZEVEDO
SOCIETATIS JESU.

DILECTE FILI SALUTEM ET APOSTOLICAM
BENEDICTIONEM.

CONCEPTA *de noſtris rerum Eccleſiaſticarum præſertim ſtudiis ab ineunte ætate inſtitutis apud omnes non modo Italiæ ſed aliarum etiam nationum homines opinio, quod plura certe, quam quæ ad hanc uſque diem in lucem prodierunt, Opera ſcripſerimus; effecit, ut nonnulli, quemadmodum accepimus, expoſcerent nedum novam noſtrorum typis impreſſorum voluminum, ſed aliorum, etiam a Nobis exaratorum librorum, ac potiſſimum illius, quem de Synodo ſatis bene longum alias adornatum nuper inter graviſſimas ſacroſancti Apoſtolatus curas furtim abſolvimus, tractatus, atque omnium in unum veluti corpus colligendorum editionem. Inter ceteros vero pietate & Eccleſiaſtica eruditione clariſſimos viros, quorum poſtulata excepimus, dilecti etiam Filii Religioſi viri Congregationis S. Crucis Canoni-*

corum

Digitized by Google

corum Regularium Ordinis S. Auguſtini in Luſitania Reformatorum ſupplices Nobis offerendas preces curarunt. Nos autem, qui Conimbriæ, ad quam Civitatem ob florentiſſimæ Academiæ commodum frequentiſſima totius Luſitaniæ Juventus ſtudiorum cauſa confluit, ad publicam utilitatem duas itidem Cathedras, alteram quidem ſacrorum Rituum, alteram vero Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Apoſtolica noſtra auctoritate ac liberalitate fundavimus, vehementer lætamur; quod ejuſdem Academiæ ſive Univerſitatis Cancellarius pro tempore, atque in præſentia inſimul Rector ſit ille idem, qui laudatæ Congregationis Canonicorum Regularium Prior Generalis reperitur. Præterea, cum Congregatio hujuſmodi per reformationem a dilecto Filio Gaſpare ab Incarnatione Fratrum Minorum Ordinis S. Franciſci ſtrictioris Obſervantiæ Fratre expreſſe profeſſo propter religioſas virtutes commendatiſſimo Apoſtolica auctoritate inceptam etſi nondum abſolutam ad priſtinum Regularis diſciplinæ & ſacrarum Literarum ſplendorem reſtituta, novis in dies pietatis & doctrinæ argumentis inclareſcat; fore in Domino confidimus, ut ejuſdem Congregationis Alumni potiſſimum, aliique Adoleſcentes ſedulam in utraque facultate operam navantes, deinceps uberem laborum ſuorum fructum percipiant.

piant. Quem ſane ampliorem etiam iidem Canonici Regulares ſibi ex nova ejuſmodi omnium Operum noſtrorum editione pollicentes; atque ad majorem Divini cultus propagationem majoremque Eccleſiaſticæ diſciplinæ notitiam ipſo Gaſpare ab Incarnatione auſpice & duce ceſſurum fore ſperantes; ita precibus inſtiterunt, ut Nos, qui eamdem Congregationem præcipuo Apoſtolicæ caritatis ſtudio proſequimur, grato libentique animo annuamus; ut per Te, cui ab iiſdem Canonicis Regularibus præclare de tua ſcientiarum peritia ſentientibus commiſſa fuit, ipſa curetur editio. Te enim in iis, quæ ad Sanctorum Canonizationes, in quibus rite ſancteque habendis maxima lucubrationum noſtrarum pars inſumitur, ſpectant, non mediocriter verſatum eſſe non ignoramus: cum ſæpe Te, quem ad cauſam Venerabilis Servi Dei Alphonſi primi Luſitaniæ & Algarbiorum Regis cariſſimus in Chriſto Filius noſter Joannes eorumdem Regnorum Rex Illuſtris hac in parte laudatiſſimus, atque nonnulli per eadem Regna venerabiles Fratres Antiſtites ad non paucas inſimul aliorum Servorum Dei cauſas in hac alma Urbe noſtra promovendas delegerunt, peculiari cum animi noſtri voluptate de iiſdem cauſis ceteriſque ad literaria negotia nobiſcum colloquentem audiverimus. Quem vero in univerſa

ſacrorum Rituum cognitione in unum pariter corpus redigenda, & in duodecim tractatus veluti totidem doctrinæ capita ſeorſim dividenda ordinem tenendum eſſe exiſtimaſti; mirum in modum laudamus. Præterea Tibi injungimus, ut ad Liturgicas inſtitutiones, ad quas adornandas Te alias hortati ſumus, abſoluta eorumdem Operum noſtrorum editione, iterum manum admoveas, atque publici juris facias. Partitionem inſuper omnium noſtrorum Operum in duodecim tomos faciendam, quemadmodum in primo tomo per Te ſumma induſtria in lucem propediem prodituro indicaſti, non probamus modo, ſed collaudamus etiam, non ſecus atque Vitas aliquot Sanctorum, qui in Metropolitana Eccleſia & Diœceſi noſtra Bononienſi coluntur, Italico ſermone conſcriptas, & a Te in Latinum translatas. Porro ſuperſedemus Te admonere de iis omnibus, quæ in recudendis Operibus jam editis, atque in novis evulgandis neceſſario adhibenda ſunt; ſatis enim ſuperque de tua diligentia docti ſumus: cupimus tamen, ut in eodem primo tomo imprimantur Apoſtolicæ noſtræ in ſimili forma Brevis literæ datæ ad dilectum Filium Jacobum Facciolatum, qui ſuam in altera de Canonizatione Sanctorum editione operam impendit; in quibus ſane literis ſententiam noſtram de eodem Opere, ſicut de omni-

bus

Digitized by Google

bus aliis intelligi volumus, apertiſſime declaravimus. Perge itaque, dilecte Fili, una cum dilecto Filio Religioſo viro Petro Lazzeri Societatis tuæ in Romano Collegio Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ profeſſore aliiſque tecum adlaborantibus ea, qua decet, ſedulitate vigilantia prudentia & contentione ſuſceptum negotium ad optatum finem adducere; ut non tam noſtram erga Te ſtudioſam voluntatem amplius demerearis; quam ut publicam ab iis, qui in evolvendis Operibus hujuſmodi quam correctiſſime editis nullum erratum maxime in adducendis Auctorum dictis ſententiiſque offenderint, commendationem conſequaris; & laudatorum Canonicorum Regularium Patriæque tuæ expectationem ſuperans, ab iiſdem debitam gratiam ineas, ac Tibimetipſi ſatisfacias. Nos interea ad proſperi ſucceſſus auſpicium, & ad laborum ſubſidium Apoſtolicam benedictionem cum cœleſtium munerum copia conjunctam Tibi, dilecte Fili, peramanter impertimur.

Datum in Arce Gandulphi Albanenſis Diœceſis ſub annulo Piſcatoris die XV. Junii MDCCXLVII. Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Cajetanus Amatus.

Digitized by Google

LITURGICÆ ACADEMIÆ CONIMBRICENSIS AUDITORIBUS.

EMMANUEL DE AZEVEDO S. J.

CUM verear ne quis forte veſtrum exiſtimet, hac Operum SS. D. N. BENEDICTI XIV. editione ſuſcepta, non plus in vos eſſe collatum, quam quantum ſolet ex libro aliquo, quem facile comparare liceat, proficiſci; faciendum mihi eſſe arbitror, nt editionis hujus cauſam omnem, omniaque in vos collata beneficia uberius aliquanto exponam: vetat enim graviſſimus morum Magiſter Seneca aliorum in nos merita occultare; reprehendendoſque vere putat, qui acceptorum beneficiorum teſtes & conſcios exiſtere multos nolunt: cum præferenda illa potius, &, niſi aliter rei natura poſtulet, oſtentanda omnibns videantur.

Quamquam qui de vobis benemereantur, atque iſtam clariſſimam nobiliſſimamque Urbem ornandam ſuſceperint, difficile eſt ſingulos commemorare. Habuit enim Urbs noſtra (noſtram appello quod in ea ſim in Parentum peregrinatione natus) eximium ac ſingulare; ut non a natura dumtaxat vel ſoli fertilitate vel amœnitate loci vel aeris ſalubritate commendaretur; aut quod humanæ facultatis eſſe videtur, Doctores in ea Præceptoreſqne quarumcumque diſciplinarum celebratiſſimi doctiſſimique florerent; ſed quo, Platone teſte, majus nullum a Deo impertiri hominibos donum potuit, ii admoverentur ad gubernacula Civitatis vel Academiæ, qui ſumma integritate, excellenti prudentia, ſapientiaque præditi ejus ſplendorem ſummopere augere, commodaque amplificare poſſent: Quorum quidem hic duos, quorum alter Civitati gubernandæ, ejuſque Sacris procurandis; alter Academiæ regendæ præeſt, commemorabo Cl. viros D. Michaelem ab Annunciatione Epiſcopum Conimbricenſem, & D. Franciſcum ab Annunciatione Univerſitatis Rectorem: atque ambo quidem in nobiliſſima & ſplendidiſſima domo nati; ambo in eamdem Religioſam familiam virtutum omnium doctrinarumqne palæſtram cooptati ſunt, ambo eidem clariſſimo ſanctiſſimoque Ordini primi præfuerunt, Civitatis hujus bono tuendo amplificandoque pariter dati; ut par eſſet ſemper utriuſque conditio atque fortuna: de quibus uſurpare profecto liceat Homericum illud; Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν Iliad. 2. 373. Horum ego ſive nomina ſive laudes quidni conjungam, quos ambos SSmus Pater BENEDICTUS XIV. * dignos eſſe cenſuit qni ceteris ad imitandum proponerentur? Ergo cnm ſibi illi creditam Conimbricæ Urbis fortunam viderent, eam ſtatim cogitationem ſuſceperunt; qua potiſſimum ratione non unam, vel alteram facultatem, ſed

* Sanctiſſimus Dominus noſter in litteris datis in forma Brevis ad Canonicos Regulares S. Auguſtini in Luſitania, die 5. Auguſti ann. 1747. hæc habet inter cetera: *Ut exempla non aliunde petita, ſed domeſtica ac viva habeatis quotidie ad imitandum oculis veſtris objecta, omiſſis aliis de veſtra Congregatione poſt inceptam Reformationem illuſtribus viris, duos dumtaxat vobis proponere ducimus; & dilectum filium Franciſcum ab Annuntiatione moderatum, & Venerabilem fratrem Michaelem Epiſcopum Conimbricenſem olim ejuſdem Congregationis Priorem Generalem ab ipſo Gaſpare Apoſtolico Reformatore ad ejuſmodi officium electos. Hic quidem iiſdem, quibus in ipſa Congregatione veſtra informatus eamdem Congregationem ſapientiſſime rexerat, auxeratque virtutibus, commiſſam fidei ſua Eccleſiam ac diœceſim magna cum nominis ſui laude, Divini honoris incremento, & æterna Chriſti fidelium ſalute adminiſtrare pergit; ille vero ſaluberrimis ipſius Michaelis Epiſcopi, & Prioris exemplis inhærens non minori ſapientia, prudentia & charitate ſæpedictam Congregationem veſtram moderatur, quam officium Rectoris Univerſitatis a chariſſimo in Chriſto filio noſtro JOANNE Portugalliæ, & Algarbiorum Rege Illuſtri de vobis præſertim benemerentiſſime ſibi collatum exercet.*

ſed de omnibus, quibus omnium cura commiſſa erat, ac de Academia & Civitate univerſa benemererentur. Secum itaque reputare cœperunt ac circumſpexerunt animo, ſi aliquid eſſet quod addere ad Urbis dignitatem vel ad commodum veſtrum poſſent. Res erant profecto hujuſmodi ut quivis facile judicaſſet, nihil poſterorum Induſtriæ Majorum diligentiam feciſſe locum. Enimvero Conimbricenſis Academia ita eſt propter Auditorum frequentiam nobilis, ut propter Magiſtrorum copiam cum præclariſſimis Europæ totius conferenda videatur. Magiſtri in ea Theologiam ſeptem tradunt, ſeptem Jus Canonicum, decem Civile, quinque Medicinam, duo Anatomiam & Chirurgiam, unus Muſicam, quinque Mathematicam & Philoſophiam, duo Rhetoricam, duo linguas Hebraicam & Græcam, novem Humaniores litteras & Grammaticæ rudimenta. Quod ſi facultatum Profeſſoribus adjungantur ii, qui honorificentioribus in Academia muneribus funguntur, poſſumus centum, eoque amplius in hac quaſi litteraria Republica recenſere. Cui ergo in mentem veniſſet, aut eſſe quod adderetur, aut deeſſe aliquid ad perfectam ſtudiorum diſciplinarumque univerſitatem, ſuſpicari? Sed nimirum homines eximia quadam intelligendi perſpicacia præditi viderunt eſſe, quod cura ipſi ſua perficere diligentiaque ad veſtram eruditionem ſcholarumque ſplendorem augendum poſſent. Quamquam fatendum eſt id alienæ etiam inſinuationi tribui debere, cui parendum omnino erat. Hac maxime ratione admoniti atque excitati indignum viri prudentiſſimi judicaverunt in florentiſſima regni totius Academia, ad quam celebrandam plura honeſtiſſimorum juvenum millia domo, patria, parentibuſque relictis convolarent, ſeque Magiſtris octo annos ipſos inſtituendos informandoſque traderent, non habere hic omnia, quibus poſſent, ſi vellent, diſciplinis omnibus ſcientiiſque ornati auctique diſcedere. Quæretis fortaſſe quid iſtud ſit, quod deeſſe illi atque adjungendum ſcientiarum univerſitati putaverunt? Eſt hoc diſciplina quædam ſacrorum omnium rituum ac cæremoniarum, quæ ab Romano Pontifice, ab Epiſcopis, a Presbyteris, ceteriſque inferioribus Miniſtris in Sacramentorum adminiſtratione, in ſacra Liturgia, Horis canonicis, in Benedictionibus, aliiſque ſacris functionibus peraguntur. Atque hujus facultatis adminiſtra, ſive comes potius & nutrix dicenda eſt Eccleſiaſtica Hiſtoria; quæ rebus ex omni antiquitate repetitis veterem Eccleſiæ diſciplinam moreſque explanat. Non eſt hic loci, ut de utriuſque facultatis præſtantia atque utilitate dicam. Atque altera quidem ita in omnium ſermonibus litteriſque verſatur; ut nulla fortaſſe hoc tempore aut tanta ingeniorum contentione, aut effuſiori frequentia Auditorum, aut commendatione hominum majore celebretur: itaque non illa noſtram orationem laudeſque deſiderat. Eſt vero altera hujuſmodi, ut ejus dignitas atque utilitas ſe ipſa prodat, atque in omnium continuo oculos cogitationeſque incurrat. Etenim cum ad Divinum cultum præcipue ſpectet Eccleſiaſticas functiones rite & ex veteri Eccleſiæ diſciplina, quantum tempora uſuſque ſinunt, peragere, atque in iis id maxime videndum ſit *quid deceat*; hoc vero ſit hujus quam dicimus facultatis ac diſciplinæ; quantum hinc in Eccleſiam atque Epiſcopos auxilium dimanabit, cum officinam habituri ſint veluti quamdam, ex qua Eccleſiaſtici decoris cuſtodes peritiſſimi, rituum ſacrorum ac cæremoniarum Magiſtri ſcientiſſimi diligentiſſimique continuo prodibunt?

Sed levia hæc ſunt, ſi cum altero conferantur, qui eſt hujus diſciplinæ fructus certe maximus, Fidei depoſitum ab hæreticorum hominum fraude, conatibus, conviciiſque defendere. Cum enim dogmatum Fidei interiorem quamdam cognitionem vulgi ruditas, ideſt maxima hominum pars, non capiat; ad ea vertuntur quæ ſunt nota omnibus, quæ oculis uſurpantur, quæ ſub ſenſus cadunt; atque hunc ſacrarum cæremoniarum campum nacti in quo audacius exultent, contra eas debaccantur, illas condemnant, ſummaque petulantia & temeritate uſi irrident. Fecere hoc Hæreticorum noſtri temporis Coriphæi Lutherus & Calvinus,

quorum alter contra Regem Angliæ ſcribens Catholicos *mere fatuos & ſtolidos* appellat, qui tot cæremoniarum veluti jugo ſubdantur; ſibi liberas eſſe ſacrarum ſunctionum horas, loca, veſtes: alter multo acrius & vehementius contra eaſdem, cùm in Inſtitutionibus ſuis, tum *de neceſſitate reformandæ Eccleſiæ* invehitur; ubique ſacros ritus *ineptias, & hiſtrionicas res, actuſque* compellans. Neque hi ſolum, ſed impietatis vel ſocii vel heredes Joannes Oecolampadius, Theodorus Beza, Rodulphus Hoſpinianus; atque ut hos paulo vetuſtiores omittam, necnon Franciſcum Burmannum, Franciſcum Turrettinum, Philippum a Limborch, alioſque innumeros, non multis ab hinc annis Cooyers Midleton in rituum origioem ipſam cauſamque inquireos hos per ſummam impudentiam traducere conatus eſt. Ita illi ab eo, quod præcipue cauſam contiuet, atqoe eſt diſſidii inter Hæreticos & Catholicos caput, avertere quæſtionem conantur, atque ad hoc plauſibilius multoque volgarius argomentum transferre: in quo a veterum Hæreticorum, ideſt parentum ipſorum, moribus non diſcedunt. Quod enim contra altaria & vaſorum ſacrorum apparatum bellum geſſerint Ariani, Manichæi, Dooatiſtæ; Athanaſius, Auguſtinus, & Optatus narrant: Pelagianos vero, & Vigilantium ſacras veſtes ornatuſque & totam Catholicarum cæremoniarum ſeriem damnaſſe, teſtis eſt Hieronymos; quos ſecuti poſtea Petrobuſiani, Albigenſes, Valdenſes; ut ex Cæſario, Matthæo Pariſio, Ænea Silvio aliiſque harum rerum Scriptoribus conſtat. Non equidem arbitror neceſſe eſſe ei, qui Catholicorum partes contra Hæreticorum audaciam tueatur, ad peculiares ritus omnes defendendos & cæremoniarum minimas quaſque deſcendere; poteritque eo eſſe contentus qood Concilinm Tridentinum contra eoſdem, cum de Sacrameotis canones ſuos edidit, decrevit. Sed deſugere hanc dimicationem, ad quam oos interdum Adverſarii vocant, ſi frangere eorum audaciam volumus, non debemus: quod profecto fecere viri eruditiſſimi, vel cum initio eraot maximarum rerum quæſtionibus occupati; quorum nonnullos Schultingius in Bibliotheca ſoa commemorat; atqoe Hæreticorum ritus ipſos libroſque cæremoniarum ſive *Agenda* Vvittenbergenſia, Lipſienſia, Saxonica, Magdeburgeoſia, Vvirtenburgenſia, Heydelburgenſia, Nureobergeoſia, oppugnarunt. Nec vero neceſſe eſt res a memoria noſtra longe disjunctas repetere. Viderunt quotquot adulta ætate vivunt Romæ duos doctiſſimos ſanctiſſimoſque Cardinales Joannem Bona, Joſephum Thomaſi. Hi ætatem omnem in his maxime ſtudiis ritibuſque Eccleſiaſticis defendendis atque explicandis contriverunt; ut ferri noo poſſit nonnullorum ſive temeritas ſive audacia, qui hujuſmodi rerum cognitione leviter imbuti, vel oe tincti quidem; cum quantum inſit in hac facultate non poſſint ſuſpicari, ſacrarum cæremoniarum ſtudiom veluti leve qooddam & nugatorium traducunt. Quin nos potius ſequimor illos clariſſimos ſaoctiſſimoſque viros, & ſacrorum rituum diſciplinam penitus imbibimus? Atqui hæc eſt hujuſmodi, ot non io medio poſita ſcholâ ooo egeat; Doctoremque peritum illum quidem, atqoe in interioribus quibuſdam ſtudiis exercitatum nequaquam deſideret. Si enim volumus eos rituum Magiſtros, qui illorum ſint intelligentiſſimi, cauſamque eorum quæ ſiuot, probe teneant, antiquitatem non ignorent, afferre origioem atque explanare poſſint; næ hæc facultas temporis multum, multum ſtudii, virique ſcientiſſimi diſciplinam requirit. Atque otinam io hac facultate polienda perficieodaque plus ſane operæ collocare Majores noſtri voluiſſent; vel illi potius non tam io ſingulis rebus illuſtrandis, quam colligendis omnibus revocandiſque ad certa capita, ac rite atque ordine diſponendis, ot facultatis unius formam induerent, elaboraſſent. Sed neque ager eſt ullus adeo fecundus, quemadmodum veteri proverbio dicitur, ut omoia ferat; neque ætas uoa qoælibet laudibus omnibos abundat, ot nihil poſteriorum induſtriæ atque ingenio reſervetur. Servatum id erat BENEDICTO XIV. qui auctoritatem ſuam, qua nulla eſt major, tum vero doctrinam, qua ceteris multum præſtat, ad hanc ſcholam conſtituendam, poſtquam ipſam facultatem expoliverat perfeceratque, adhibuit. Ac primo, cum inſtituendæ ſcholæ hujus publico bono conſilium probaſſet, reditos qui neceſſa-

Digitized by Google

neceſſarii erant Magiſtris ſuſtentandis alendiſque abunde ſuppeditavit. * Præterea auſpicem ſe ac patronum eſſe atque haberi velle profeſſus, in ſuam ipſe tutelam ſcholam illam accepit, foreque in perpetuum Apoſtolicæ Sedis, edito decreto ſolemniter ſanxit. Quid præterea addi ſive ad dignitatem ſive ad utilitatem poterat? Invenit tamen beneficentiſſimus Princeps, quo novam facultatem, omnemque Canonicorum Regularium S. Crucis Ordinem atque Academiam Conimbricenſem (etenim licèt in Canonicorum ipſorum ædibus ſchola hæc conſtituta ſit, juventuti tamen Academicæ omni patet) honeſtaret; eòque deſcendit ut Magiſtrum ſe exhiberet ſcholæque conſtitutionem modumque ipſe ſtatueret: præſertim vero quibus in argumentis verſari Magiſtri ſolertia, laborque diſcipulorum deberet. Placet rem omnem, uti datis ad SS. Patrem litteris complexus ſum, exponere. Cum enim me congreſſu colloquioque ſuo, ad quod pluries admiſit, de tota ſcholæ ratione quam ſervare oporteret, informaſſet, litteris ad me ex Caſtro Gandulphi datis juſſit, ut quemadmodum eam conceperam animo, ſcripto exhiberem. Itaque hæ datæ ſunt a me ad Sanctiſſimum Patrem litteræ.

DE RATIONE NOVÆ LITURGICÆ SCHOLÆ INSTITUENDÆ.

,, ETſi B. P. vulgaris ſententia eſt Eruditorum quoque ſermonibus litteriſque cele-
,, brata, nullum jam induſtriæ ac diligentiæ cujuſquam in diſciplinis amplifi-
,, candis exornandiſque patere locum, omniaque eſſe ſuperiorum ætatum ingeniis &
,, laboribus occupata; id tamen a veritate abeſſe plurimum, vel una Mathematico-
,, rum ſcientia declarat, quæ noſtra patrumque noſtrorum memoria, ita ex humili
,, venit ad ſummum, ut aliquæ ipſius partes; quemadmodum Mechanica quæ dicitur,
,, Hydroſtatica, Aſtronomia, atque Algebra, diſciplinæ potius quædam recens in-
,, ventæ, quam veteres auctæ excultæque videri poſſint. Quid Chronologia, eaque
,, quam vir doctiſſimus Petavius Doctrinam temporum nominavit? Sic eſt; ut quæ-
,, dam die ipſa intereunt ſubducunturque hominum oculis, ſic alia emergunt, atque
,, in lucem hominum conſpectumque veniunt, vereque dictum eſt veteri proverbio:
,, *Diſcipulus eſt prioris poſterior dies*. Nihil hæc attinet longius perſequi, aut ce-
,, teras facultates hujuſmodi appellare. Ex illis tamen eam, cujus gratia in hunc ſer-
,, monem veni Sanctitati Tuæ commemorabo: quæ nec dum ficta atque formata, ſive
,, omnino protracta in lucem, obſtetriciam veluti manum (ſi hoc verbo uti in re tanta
,, licet) efflagitat. Eſt autem, quæ in Eccleſiaſticis ritibus ſacriſque cæremoniis ex-
,, plicandis verſatur, atque appellari poteſt *Liturgia*; ſi nomen hoc non adeo cogimus
,, in anguſtum (quod nonnulli faciunt) ut eas cæremonias tantummodo, quæ ad Sa-
,, crificium ſpectant, complectatur; ſed latius aliquanto diducimus, ut ritus com-
,, prehendat omnes qui ad ceteras functiones Eccleſiaſticas attinent ſacrorum Mini-
,, ſtrorum; qui a veteribus Scriptoribus, ut Du-Cangius animadvertit, dicuntur
,, *Liturgi*. Harum rerum diſciplinam magnam partem excultam a doctiſſimis homini-
,, bus, ſedoloque & diligenter tractatam ſi negem, videar nimium aut rerum ignarus
,, aut induſtriæ noſtrorum hominum inimicus. Non fallar tamen ſi dicam, ne-
,, minem fuiſſe hactenus qui in unum coegerit omnia a multis pertractata; aut non
,, diſputationem de ritibus, alienis omnino diſquiſitionibus quæſtionibuſque onerarit.
,, Itaque tractationem hanc ita habuiſſe videntur, quaſi vero eſſet diſciplinæ alterius
,, cujuſdam pars, vel nullius potius, ſed curioſorum hominum pieque otiari cupien-
,, tium, a ſeverioribus diſciplinis diverticulum quoddam non inamœnum nec illibera-
,, le. A qua quidem opinione jamdiu aberam, ſuſpicabarque futurum aliquando ut
,, viro-

* Conſtitutionem *Gloria Domini* motu proprio datam die 22. Junii an. 1747. exhibebimus in Appendicibus: qua uberes reditus novæ Academiæ Liturgicæ beneficentiſſimus Pontifex attribuit, non ſolum ut Magiſtris quatuor inſtructa perpetuò ſit, ſed etiam ut ſua Auditorum diligentiæ remuneratio non deſit, ſplendorque Academiæ conſervetur.

„ virorum doctorum opera, ſi, quæ ſeorſum a multis explicata ſunt, ſimul congrega-
„ rentur & veluti ſparſa membra in unum corpus colligerentur, diſciplinæ cujuſdam
„ ſpecies & forma induceretur. In hanc me opinionem primum deflectentem demiſit
„ Operum S. T. lectio, ex qua id collegi præterea; non ferme aliunde conquirendas
„ aut expectandas opes, quæ ad inſtituendam hanc diſciplinam viderentur neceſſariæ;
„ ſed faciendum id unum, ut cogerentur, quæ ibidem inveniebantur explicata divi-
„ ſim, prout operis propoſiti ratio & occaſio temporis poſtulabat. Neque non id S. T.
„ ſignificavi; vidique hoc præſtare, tui eſſe ingenii, tuæ doctrinæ, denique tuæ in hu-
„ juſmodi rebus exercitationis; a cujus profecto una congreſſione plus me didiciſſe
„ profiteor, quam a multorum dierum opera atque intentiori Liturgicorum Auctorum
„ lectione. Nunc quoniam id jubes, ut ſcriptis mandem cogitationes Tuas (ſic enim
„ appellari verius eſt quam meas), parendum enim vero Tibi eſt, ac primo illud ex-
„ plicandum; poſſe harum rerum diſciplinam quamdam exiſtere atque efformari.

„ Nam ſi Veterum, qui de artium ac diſciplinarum natura ſcripſerunt, judicia
„ inveſtigemus, Ars eſt (artem autem cum dico facultatem, ſive diſciplinam, ſive
„ latiori quodam vocabuli hujus uſu ſcientiam intelligo) Ars, inquam, eſt multa-
„ rum cognitionum ad certum finem conducentium certa collectio. Hoc ex Ariſtotele
„ bono utique in hiſce rebus Auctore, ex Cicerone apud Diomedem, ex S. Thoma
„ s. 2. *quæſt.* 57. aliiſque ſummo conſenſu Philoſophi docent, & Theologi. Adduut
„ qui rem adhuc explicatius tractant, Lucianus in ludrica illa ſua de Paraſito ſermoci-
„ natione, & Galenus in iis quæ ipſi a quibuſdam adſcribuntur operibus *Medicæ finitio-*
„ *nes*, *Introductio*, *De optima ſecta*, cognitiones hujuſmodi, neque evidentes aper-
„ taſque omnibus, nec ſine labore aut hominis alicujus diſciplina ad aſſequendum faci-
„ les eſſe oportere. Quæ ſingula huic, quam dicimus, rituum Eccleſiaſticorum di-
„ ſciplinæ, omnino conveniunt. Nam liquet cognitionum hic plurimarum compre-
„ henſionem, & ut Galeni verbo utar, coacervationem eſſe: omnia enim quæ in ſacris
„ functionibus exercentur, huic veluti materiæ ſubſunt. Atqui eadem ad unum
„ quemdam certumque finem collimant: quem ſi aliquis ex me requirat, ſubjiciam
„ hunc; quod in omni re ſervandum eſt, ut hic maxime ſpectetur teneaturque, *quid*
„ *deceat*. Cum enim animus in hanc corporis concretionem demiſſus vinculis veluti
„ quibuſdam impediatur, quo minus ad ea quæ materiæ expertia ſunt, atque extra la-
„ bem terrenam poſita libere evolare poſſit, ac neceſſario aſcendere ad ea gradibus ter-
„ reſtrium rerum debeat; convenit eſſe quædam objecta ſenſibus, quæ magnifice, deco-
„ re, atque apparato quodam obita cæleſtium rerum magnitudinem pulchritudinem-
„ que demonſtrent. Itaque (quod veterum Patrum non nemo adnotavit) Euchari-
„ ſtiæ Sacramentum primum conficere in eo cœnaculo Dominus voluit, quod divitis
„ hominis erat grande atque inſtratum; & Magdalenæ pietatem a reprehenſorum ſer-
„ monibus vindicavit quod unguenta pretioſa liniendo corpori adhibuiſſet. Neceſſe eſt
„ tamen; hæc ut, quomodo poſſunt, rationem aliquam & proportionem ad illam nobis
„ ſpeciem cæleſtium rerum repræſentandam, ſervent. Atque hoc eſt ipſum quod *de-*
„ *coris* nomine, quoniam aptius aliud non ſuccurrebat, expreſſi. Eſt deinde alterum;
„ ut ab Eccleſiæ diſciplina & Majorum inſtitutis ne diſcedatur. Nimirum hoc, qui in
„ cæremoniis noſtris oppugnandis verſantur Hæretici (oppugnant autem ferme o-
„ mnes) magna animorum & ſtudii contentione faciunt, ut novitatem objiciant Ca-
„ tholicis, exprobrentque, longius nos à veteri Majorum diſciplina ac ſimplicitate illa,
„ quam dicunt, morum inſtitutorumque aberraſſe. Nec Tu B. P. ignoras (ut taceam
„ cetera, ſingulare vero aliquid proferam), quibus acrioribus maledictis, Sanctorum
„ Canonizationem, antequam Tu de ejus antiquitate rem certa ac teſtata proferres,
„ inceſſerent, veluti novum aliquid *quod nec in Scriptura nec in pia antiquitate funda-*
„ *mentum ullum habet*, ut cujuſpiam illorum, Franciſci nimirum Turrettini *part.* 2.

„ *Theolog. quæſt.* 7. *n.* 17. verbis loquar: qui in ritu illo eadem de cauſa damnando „ præcentores habuit vel ſubſcriptores, Rodulphum Hoſpinianum *de orig. feſt. cap.* 6. „ Martinum Kemnicium *exam. C. Trid. p.* 3. Joannem Henricum Heideggerum *ana-* „ *tom. C. Trid. in ſeſſ.* 25. Joannem Prideaux *orat.* 13. *de Canoniz. SS.* Joannem Micræ- „ lium *hiſt. Eccleſ. l.* 2. *ſect.* 2. *num.* 18. Gisbertum Voetium *diſſert. de Canoniz. SS.* „ *part.* 3. *diſp. ſelect.* Martinum Chladenium *de Sanctis factitiis*, Caſimirum Oudinum „ *de Scriptor. ſec.* 8. *tom.* 1. *col* 1680. Joannem Franciſcum Buddeum *orat.* 4. *de ori-* „ *gin. Canonizat.* Non recitabo vero his antiquiores, inter quos venirent profecto „ Magdeburgenſes; qui hoc præterea præſtant, ut ſingulis Centuriis caput integrum, „ quod ſextum eſſe conſuevit, impendant in rituum origine atque antiquitate inqui- „ renda. Non debemus autem nos, quam illi ſunt in oppugnandis, in tutandis atque „ antiquitate quæ conveniat aſſerenda, minus eſſe diligentes; vel, ſi opus ſit, „ commutationum, quæ in diſciplina contingere recte poſſunt, æquitas & cauſæ pro- „ ferendæ. Sunt hi ergo de rituum decore & antiquitate duo, vel unus potius certus „ definituſque finis, qui convenientiæ nomine continetur, ad quem omnis hujus fa- „ cultatis cognitio atque inveſtigatio tendit: quem profecto aſſequi, nemo, eſſe multæ „ operæ ac multarum litterarum, neget. Nam quod primum ſpectat; cum Tullio te- „ ſte, difficillimum ſit in unaquaque re videre quid deceat; multo hoc eſt in ſacro hoc „ argumento difficilius. De altero quivis per ſe videt, cujus hominis ſit ſanctiſſimo- „ rum Patrum inſtituta cognoſcere, traditionis veritatem expendere, antiquitatem „ excutere omnem ac diligenter perſcrutari. Sunt ergo hic, quæ ad facultatis unius „ conſtitutionem requiruntur, omnia; fatendumque eſt diſciplinam poſſe quamdam „ ſacrorum rituum efformari, quæ ſeorſum per ſe ipſa excolatur, verſeturque & do- „ ceatur in adoleſcentium ſcholis.

„ Quin igitur facimus, ac proprium illi Magiſtrum atque auditores tribuimus, „ educimuſque ex ea, ubi haſtenus diverſata eſt, ſive Theologiæ, ſive Canonici Juris, „ ſive Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ ſchola? Ac ferme video eveniſſe hoc in omnibus diſcipli- „ nis; quod in mundi conditione Philoſophi veteres ac Poetæ tradidere; ut primum „ commixta omnia confuſaque ſimul prodirent, quæ dies poſtea ſecrevit diſtinctionem- „ que attulit, atque expolivit: nam tractu temporis, cum excoli diligentius cœpiſſent, „ quælibet ſibi Magiſtrum atque auditores diverſoriumque invenit: antea vero unâ „ omnes ſcholâ atque uno fortaſſe nomine continebantur. Atque, ut omittam quam „ Tullius ſæpe memorat, extitiſſe olim Philoſophiæ atque Eloquentiæ conjunctionem, „ ac Poeticæ etiam facultatis, ut Strabo, Maximus Tyrius, atque Ariſtoteles tradit; „ quæ erat antiquitus Theologia ſive ut Clemens Alexandrinus vocat Pædagogia, „ quamque profitebantur ii, quos ille Gnoſticos vocat; niſi diſciplinarum omnium ſa- „ crarum, quas nunc in tot facultates diſtinguimus tribuimuſque, cumulus quidam, „ quæ ab eodem viro doctiſſimo ſanctiſſimoque definitur *veritatis directio ad Dei contem-* „ *plationem*? aut quid antiquiſſimorum illorum libri fuerunt, niſi perpetuus ex priſcis „ Auctoribus, quæcumque ad res Divinas ſpectarent, ſententiarum contextus, quos „ ideo ſtromata appellarunt; qualia ipſe Clemens, & Origenes, teſte Hieronymo, alii- „ que antea conſcripſerunt: quam quidem diſciplinarum congeriem quamdam, alii ad „ ſubnaſcentes hæreſes oppugnandas converſi, alii ad Canonicorum librorum ſenſa ex- „ ponenda, ad fovendam alii pietatem Chriſtianorum, diſtinxerunt in tres ſacras facul- „ tates, quas nunc ſacræ Scripturæ ſcientiam, dogmaticam, myſticamque Theolo- „ giam appellamus. Quod ſi ad eas, quæ nunc in ſcholis dominantur ſacras tres alias fa- „ cultates adjiciamus animum, ſcholaſticam Theologiam, Theologiam moralem, Ca- „ nonicam facultatem, illas inter ſe poſteriorum temporum experientia uſuſque diſtra- „ xit. Nam quamquam Scholaſticæ difficile ſit initia ſtatuere, quod de ejus deſcriptio- „ ne inter Auctores nondum conſtat; ſi tamen, ut plerique cenſent, eam facimus,

„ quæ

„ quæ præter auctoritatem, rationem maxime advocet ad placita Tbeologica ſtabilienda,
„ ac ſubtiliori methodo quadam res omnes ad certa quædam capita & pronuntiata revo-
„ cet, brevique modo & ſermone tractet, vel ad Joannem Damaſcenum cum Cæſare
„ Bulæo, vel ad Anſelmum cum Cardinali de Aguirre, vel ad Tajonem Cæſsrangu-
„ ſtaoum cum Mabillonio, & ad Lanſranchi Cantuarienſis ac Petri Abaelardi operam,
„ vel ut vulgo faciunt ad ſeotentiarum Magiſtrum Petrum Lombardum referenda eſt.
„ Quæ ſequuntur duæ, certe inferioribus temporibus hac tantum ratione tractatæ ſunt,
„ ut novam quamdam diſciplinam conſtituerent atque efformarent. Facultas eoim Cano-
„ nica Eugenii III. ætate a Gratiano nbtinuit eam dignitatem, quem ad id Irnerii ex-
„ emplum adduxit, a quo fuerat Jus civile reſtitutum; quemadmodum obſervavit Bulæus.
„ Moralis vero Theologia vel sd S. Raymnodi tempus, ſi Mabillonium ſequimur, vel,
„ ſi Petrum Ballerinium, ad S. Aotonini Archiepiſcopi Flnrentini ætatem rejicienda.
„ Atque hæ facultates, ut iidem Auctores narrant, unius Theolngiæ nomine olim ve-
„ niebant, unaque in Tbeologica ſchola tradebantur & diſcebantur. Quod igitur ſs-
„ ctnm in illis ſapieotum operà ounc lætamur; idem confido futurum, idque oos
„ S.T. maxime debituros, ut Liturgica diſciplina noſtra proprios babeat Magiſtros, pro-
„ prias ſedes, qnss habitet & in quibus dominetur.

„ Quamobrem venism ad id, quod mihi propoſitum eſt ſecundo loco; nt rationem
„ explicem qua tribui res ac digeri in certas claſſes poſſint, parteſqne informem, qui-
„ bus juſtum corpus unius cujuſdam ſive artis ſive ſcientiæ efficiatur. Hanc vero ratio-
„ nem ſufficiunt libri ipſi Eccleſiæ Romanæ uſu recepti atque approbati, quibus ritua
„ omnes ſive cæremooiæ contioentur. Ac ſane lætandum eſſe video, quod poſt viodi-
„ cstam a ſanctiſſimo Tridentino Concilio rituum noſtrorum ſaoctitatem, io eo maxi-
„ me verſata ſit Deceſſnrum tuorum cura; ut plnrimos qui antea ferebantur cæremo-
„ niales libros ad paueiſſimos contraberet, eoſque, adhibitis doctiſſimis prudentiſſi-
„ miſque viris, recenſeret atque emendaret. Fuiſſe olim Eccleſiaſticos, quns dicunt,
„ libros ſane multos, veteres Scriptores qui eorum meminerunt, declarant. Quamvis
„ enim Dominicus Georgius ex intimis Sanctitatis Tuæ Sacellanis de libris agens Li-
„ turgicis Romanæ Eccleſiæ *diſſert. 2. tom. 2. de Liturg. R. P.* hos libros omnes libro
„ Euangeliorum, Lectionario, libro Sacramentorum, atque Antiphonario, quatuor his,
„ definiat; qua ſignificatione Liturgicns bic appellamns, ideſt qnorum in functionibus
„ ſacris omnibus aliquis uſus eſſet Latinarum ſaltem Eccleſiarum, conſtat ſane fuiſſe
„ plures. Qusmobrem vir ſummus Cardinalis Bona *Divin. pſalmod. cap. 18. §. 20.* re-
„ cenſet Pſalterium, Lectionarium, Collectaneum, Antipbooale, Hymnarium, Mar-
„ tyrologium, Rituale, Cæremoniale, Sacerdotale, Pontificale, Miſſale, Graduale,
„ Dinrnum, Breviarium. Nee vero fuit vir ille doctus plus æqno liberalior. In Aby-
„ toois Epiſcopi Baſileenſis Capitulari (*tom. 4. collect. Hard. col. 1241. num. 6.*) oomi-
„ nantur, *Sacramentarium, Lectionarium, Antiphonarium, Baptiſterium, Computas,*
„ *Canon Pœnitentialis, Pſalterium, Homiliæ per circulum anni.* In polyptico S. Remi-
„ gii Remenſis (*ap. Baluz. in not. ad capitular. tom. 2. col. 1159.*) *Miſſale, Capitulare*
„ *Euangeliorum de circulo anni, liber de computo, de ordine Baptiſmi, Martyrologium,*
„ *Pœnitcutiale, Paſſionale, Canonum volumen, Homiliæ quadraginta S. Gregorii.* Bur-
„ chardus *lib. 19. decret. cap. 8.* babet *Pſalterium, Lectionarium cum Euangeliis, Sacra-*
„ *mentorum librum, Baptiſterium, Computum cum cyclo, cum commendationibus anima-*
„ *rum, Martyrologium, Homilias per circulum anni.* Eccleſiaſtici libri qui in antiquis
„ cnnſtitutionibus ordinis Valliſ-Caulium (*tom. 4. Anecdot. Martene col. 1653.*) ſingu-
„ lis mnnachis tribuuntur hi ſunt *Miſſale, Epiſtolare, Textas, Collectarium, Graduale,*
„ *Antiphonarium, Hymnarium, Pſalterium, Lectionarium, Kalendarium.* Enumerant
„ certe ſinguli diſtinctorum librorum nomina: atqui alia tamen reperiuntur quæ a
„ præcedentibus non diſtinxerim *Officiale, Reſponſale, Benedictionales libri, libri Curſi-*

d 2 „ *narii,*

Digitized by Google

,, *narii*, *Ordines*, *Apoſtolus*, *Comes*. Addendoa tamen *liber Diurnus Romanorum Pontifi-*
,, *cum*, in quo præter ſormulas ſcribendi quibus ſexto ſeptimoque & octavo ſæculo
,, ac nono ſummi Pontifices uti ſolereot, ritus etiam iu eorum Ordinatiooe ac Cooſe-
,, cratione adhiberi ſoliti continentur. Atque optandum ſane eſſet ut quemadmodum
,, de Eccleſiaſticis Græcnrum libris eruditiſſimam diſſertationem ſcripſit Leo Allatius,
,, cui veluti ſupplemeutum aliam adjecit Guillelmus Cave, ita etiam veteres Latiuorum
,, Eccleſiaſtici libri laudatorem aliquem narratoremque oanciſcereutur.

,, Qui ounc feruntur Liturgici libri, quibus Eccleſia Romana utitur, ſunt in promptu
,, omnibus. Præter Miſſale & Breviarium, quorum antiquus eſt uſus ac nomen: oam primi
,, etiam in Capitulari Caroli Magni (*tom. 1. Baluz. col.724.*) mentio fit; alterum, etſi
,, Curſus nomine deſignatum monet Mabillonius *init. diſquiſit. de curſ. Gallic.*, tameo ita
,, quoque nominatum tradit Paſchaſius Queſnellus, cum initio ſolas rubricas ſive ordiuem
,, Officiorum contiueret: præter, iuquam, Miſſale, & Breviarium tres propooeudi video-
,, tur Liturgico Magiſtro Rituale, Cæremoniale, Pootificale. *Rituale* ſucceſſit in *Sacerdo-*
,, *talis* locum quod Rituale erat quoddam copioſius, ut Macri tradunt: longitudine ta-
,, men fuit, atque ipſa copia varium, ut ex ejus editionibus conſtat. In Veneta anni 1555.
,, legitur, illud collegiſſe ſummis laboribus & vigiliis atque elaboraſſe Albertum Caſtel-
,, lanum Venetum Ord. Præd. cujus Pontificalis recenſionem ann. 1497. commemorat
,, Echard; hanc vero præteriivit, & male Miræum putavit ſuæ nomine noſtram hanc
,, deſignaſſe. In catalogo Bibliothecæ Tellerianæ recenſetur *liber Sacerdotalis collectus*
,, *et Leonis* X. *auctoritate approbatus*. Rituale igitur primo loco collocavi, otpote ex
,, reliquis Cæremonialibus libris communiorem pluribus, qood Paulus V. aono 1614.
,, die 17. Junii *Ritualis Romani* nomine propoſuit Apoſtolicis litteris; *ut uno volumine*
,, quemadmodum ipſe ait, *comprehenſi ſacri et ſinceri Eccleſiæ Catholicæ ritus*, *qui in*
,, *Sacramentorum adminiſtratione aliiſque Eccleſiaſticis functionibus ſervari debent ab iis*
,, *qui curam animarum gerunt*, *Apoſtolicæ Sedis auctoritate prodirent*, *ad cujus volumi-*
,, *nis præſcriptum in tanta Ritualium multitudine ſua illi miniſteria, tamquam ad publicam*
,, *et obſignatam normam. peragerent*, *unoque ac fideli ductu inoffenſo pede ambularent cum*
,, *conſenſu*. Hac quidem libri hujus commendatione reliquos ſimiles abrogaſſe Ro-
,, manus Pontifex oon videtur: quare poſt illum editum prodierunt in uſum alii alia-
,, rum Eccleſiarum ut *Proceſſionale & Paſtorale* pro Eccleſia Mechlinienſi, *Rituale*
,, *Argentinenſe*, aliique vel his, vel ſimilibus Ordinum, Agendorum, Cæremonia-
,, lium nominibus. Hujus tameo Pauli V. Ritualis Liturgicæ ſcholæ, cui Roma-
,, næ Eccleſiæ ritus attendendi præcipue ſunt, habenda eſt ratio, quod ſolum
,, nunc eſt & dici vere poteſt *Rituale Romanum*: etſi aliud nomine hoc paginæ pri-
,, mæ præfixo edi cœptum ſub Paulo V. quod ipſe Paulus in litteris Apoſtolicis citatis
,, laudat, narratque in ſuo conficiendo a ſe cooſultum, Julii Aotonii Cardinalis
,, Sanctorii. In ejus exemplo, quod in Collegio Romano extat, inveni ſcriptum
,, manu Cardinalis Bellarmini, ad cujus etiam bibliothecam pertinebat: *Hic liber*
,, *confectus eſt a Cardinali S. Severinæ longo tempore et maximo labore*. *Et ſiqui-*
,, *dem ſub nomine prædicti Cardinalis fuiſſet impreſſus dempto illo verbo* Romani
,, *potuiſſet libere communicari cum omnibus*: *ſed non placuit iis ad quos pertinebat*,
,, *ut cum nomine* Romani *publicaretur*, *et non placuit heredi Cardinalis*, *ut ſine no-*
,, *mine* Romani *exiret*: *ea cauſa eſt*, *cur hic liber lucem non aſpiciat*, *et imperfectus ac*
,, *mutilus extet in privatis bibliothecis*. Mutilus eſt in fine, ut alibi ſcriptum reperi,
,, quod aliquas Benedictiones contineret quæ io uſu non ſunt. Suppletum eſt tamen
,, quod deerat, typiſque editum a *De Rubeis*, eum facultatem hanc impetraſſet Cl. Vigno-
,, lius & Fontaninius a Benedicto XIII. edita eſt etiam libri inſcriptio ejuſque fronti
,, præfixa *Rituale Sacramentorum Romanum Gregorii Papæ XIII. Pont. Max. juſſu editum.*
,, *Romæ* 1584. Hujus Ritualis exemplum vidi in privata bibliotheca Quirinali S. T. in

,, quo

Digitized by Google

,, quo recenſebaotur ii , qui io eo opere conficiendo operam navarant , quod eſt deſcri-
,, ptum ex aiio item exemplo quod aſſervatur in Eṁi Cardinalis Paſſionei litteratiſ-
,, ſimi Principis & litterarum litteratorumqoe bomioom amaotiſſimi inſtructiſſima bi-
,, bliotheca : in utroque ergo legitur : *Rituale Julii Antonii Sanctorii Caſertani S.R.E.*
,, *Epiſcopi Cardinalis Præneſtini S. Severinæ nuncupati ; adbibitis ad boc opus doctiſſi-*
,, *mis , & præſtantiſſimis viris , & rerum Eccleſiaſticarum peritiſſimis Epiſcopo Au-*
,, *domarenſi , VVilbelmo Lindano Ruremundenſi Epiſcopo , Cæſare Spetiano Novarienſi*
,, *& poſtea Cremonenſi Epiſcopo , P. Joanne Polanco Jeſuita , P. Roberto Bellarmino*
,, *qui poſtea fuit Cardinalis , Curtio Franco Canonico S. Petri in Urbe , Marcello Fran-*
,, *colino , Federico Metio qui poſtea fuit Termnlarum Epiſcopus , P. Benedicto Juſtiniano*
,, *Jeſuita Rectore ſacræ Pœnitentiariæ , Franciſco Penia Romanæ Rotæ Auditore , Ludo-*
,, *vico Creil Sorbonæ Pariſienſis Syndico , & Marcello Majorano Epiſcopo Acerrarum* . Edi-
,, tos eſt bic liber io quarta magni ſolii forma , quam dicunt quartum magnum :
,, licet Merstus editum dicat in folio anno 1634. Alterum rituum Eccleſiaſticorum
,, librum dixi *Pontificale* ; quod nimirum Clemens VIII. anoo 1596. die 20. Fe-
,, bruarii Conſtitotione *Ex quo* abrogatis aliis edidit , poſtquam ab eruditis vi-
,, ris atque in ſacris cæremoniis exercitatis emendandum dediſſet , teſtatus poſt-
,, ea ; *nibil ab antiquis Pontificalium codicibus , qui tum in clarioribus Urbis ec-*
,, *cleſiis , tum in Vaticana bibliotbeca atque aliis inſignibus locis aſſervabantur alie-*
,, *num aut diſcrepans irrepſiſſe* . Poſt Clementem VIII. Urbanus VIII. Pontificale re-
,, cenſuit an. 1644. cum *plurimi errores denuo in Pontificale typograpborum inſcitia ſeu*
,, *incuria , aliave de cauſa irrepſiſſent* , ut dicitur in ejus Conſtitutione *Quamvis alias*
,, Pontificali eidem præfixa : quod iterum editum eſt ſub Benedicto XIII. ; mandatum
,, tamen ut nihil immutaretur . Ex eo ritus Confirmandi , una cum ritu parvulos
,, baptizsodi vulgatus Romæ ann. 1725. in cujus libelli fine legitor : *Romæ de*
,, *ſpeciali mandato SS. D. N. Benedicti XIII.* Licèt verò in ſacris ritibus peragen-
,, dis alio ab hoc Pontificaii libro uti , Conſtitutione Clementis non liceat ; mini-
,, me tameo interdictum , immo utile Magiſtro puto , io aliis etiam aotiquioribus
,, cognoſcendis operam aliquam collocare : poterit enim ſingularum ætatum , vel
,, etiam Eccleſiarum diſciplinam rituſque cognoſcere . Atque hanc quidem fuiſſe
,, caoſam cur Innocentios VIII. Auguſtino Patricio libri hujus , in quo antea Guilelmi
,, Durandi Epiſcopi Mimateoſis labor verſatus fuerat , emendationem commiſerit , Patri-
,, cius ipſe in præfatione aotiquiſſimæ editionis Romanæ anni 1485. narrat ; quod nimi-
,, rum ille oon tam univerſalis Eccleſiæ quam Mimateoſis ſuæ rationem babendam duxiſ-
,, ſet. In aliis poſtea editionibus , quibus Burchardus , quem ſibi ſocium in recenſione illa
,, Patricios adſciverat , Jacobus de Luciis , Albertus Caſtellanus , aliique manus admove-
,, runt , alia vel addita vel omiſſa vel ordine commutata , prout illarum cæremoniarum
,, uſus tempore invsluerat , aut fuerat aliquo ſive decreto ſive conſuetudine ipſa abroga-
,, tus : quod ex *ſcrutinio Epiſcoporum ſerotino* qood appellatur & *Pontificalibus Benedi-*
,, *ctianibus* atque hujoſmodi aliis quibuſdam intelligere licet . *Cæremoniale* , quem ter-
,, tium dedi rituum Magiſtro librum cognoſcendum verſandumque , intellexi præcipue
,, Epiſcoporum , quod ad omnes Epiſcopali dignitate initiatos pertinet ; quodqoe a tri-
,, bus Pootificibus recognitum editumque eſt a Clemente VIII. Conſtitutione *Cum no-*
,, *viſſime* die 14. Julii 1600. , ab Innocentio X. Conſtitutione *Quamquam alias* die 30.
,, Julii 1650. , a Benedicto XIII. Conſtitutione *Licet alias* die 7. Martii 1727. Sed qoòd
,, expreſſum id totum eſt (qoemadmodum nuper etiam io præloqoio ſuo ad illud adno-
,, tavit Joſeph Catalanus) a Paridis Craſſi Bononienſis olim Apoſtolicarum cæremo-
,, niarum Magiſtri ac Epiſcopi Piſaurenſis libris *de cæremoniis Cardinalium* , necnon e
,, Romani ipſius Pontificis ſive Pontificiæ Cappellæ Cærimoniali ; hæc qooqoe cogno-
,, ſcenda ſunt , Præceptori noſtro ; atque alterum præcipue , quo ritus omnes explican-
,, tur

„ tur qui ad Romani Pootificis perſonam ſpectant. Ac ſane babenda gratia eſt Chriſto-
„ phoro illi Marcello electo Corcyrenſi Epiſcopo, quod primus anno 1516. Venetiis de
„ bis ritibus librum ediderit Leoni X. dedicatom inſcriptumque hoc titulo: *Rituum Ec-
„ cleſiaſticorum ſive ſacrarum Cærimoniarum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ libri tres non ante
„ impreſſi,* qoem librum titulo pauliſper inverſo impreſſum vidi in ſolio Romæ an. 1560.;
„ io octavo Coloniæ Agrippinæ ann. 1557. & ann. 1572; io quarto Venetiis an. 1582.
„ utcumqne primam illam editionem ægre adeo tulerit, quem ſupra nominavi, Paris
„ de Craſſis; quaſi myſteria enuntiaverit, quibus eonntiatis majeſtas & dignitas Ro-
„ mani Pontificis minueretur. Sed tota Paridis querela & Marcelli accuſatio, quaio
„ in Muſeo Italieo Mabillonius recitat, nihil continet adeo atrox ac temerarium, ut
„ non multum illi, ac plus fortaſſe quam Paridi ipſi, debeamus. Quanquam totum illud
„ Auguſtino Patricio debere oos vult Paris; quaſi ab ilio opus hoc Marcellus compi-
„ larit, ediderítque ſalſo nomine ſuo, interpolatum tamen corruptumque multis in locis.
„ Utcumque ſit, Cæremonialium librorum ſupellectili ille cootinetur; adſciſcendique
„ præterea in eam ſuot cùm Paridis ipſius liber cæremoniarum qui extat apud Marte-
„ ne *de antiqu. diſcipl. in Divin. Offic.* tum Ordines Romani qoos Mabillonius præ cete-
„ ris diligeotius collegit: ſunt enim omnes Romani Pontificis libri Cæremoniales; noo
„ is ſolum qui inſcriptus hoc nomine inter eos reperitur Gregorii X. Eſt præterea
„ quod his adjiciamns Cæremoniale Gregorii XV. juſſu editum pro Romani ipſius Pon-
„ tificis electione.

„ Qnos haſtenus oumeravi libri, nec vero oon io omniom verſantur mani-
„ bns, in partes ſuas ae veluti membra digerunt hanc diſciplinam. Quemadmodum
„ enim io Juriſprudeotia ſive Civili ſive Canonica ſit, ut per titulos, & leges ſive capita
„ decretorum diſcnrrentes jus univerſum explicemus; îdem præſtare poſſumus, hoc
„ ſervato librorum ac partium illorum ordioe, ot de ritibus ac cæremoniis omnibus
„ diſſeramus. Titnlorum enim vices implere poſſunt ſive capita ſive rubricæ, quas di-
„ cunt, ſive partes illæ in quas ſunt ordine diſtribuți. Nam quamdam diſtribotionem
„ rerum in iis digerendis Majores ooſtri diligenter ſpectaruot; ot vel ex Pontificali
„ conſtat: & initio ſui Augnſtinus Patricius hanc repræſentavit, *adjecta* longa titulo-
„ rum tabula, cui præfixa erat hæc inſcriptio: *Pontificalis Ordinis liber incipit, in quo*
„ *ea tantum ordinata ſunt, quæ ad officium Pontificis pertinent; qui tres in ſe partes con-*
„ *tinet: in quarum prima de Benedictionibus, Ordinationibus, & Conſecrationibus perſo-*
„ *narum; in ſecunda de Conſeerationibus et Benedictionibus rerum; in tertia vero de qui-*
„ *buſdam Sacramentis et Eccleſiaſticis Officiis agitur.* Brevis itaqne præceptio eſt; ſi ita
„ hanc facultatem tractandam explicandamque dicamus, quemadmodum Canonicum
„ ſive Civile jus a Doctoribns atque earum facultatum Magiſtris tractatur. Habeot
„ enim inter ſe noo exiguam cognationem atque affinitatem: eſt illud vivendi ſive cum
„ bominibus agendi lex; hoc ſundendi Cæleſtibus preces, ſive cum Deo agendi. Suot
„ ibi dogmata, a quibus diſcedere non licet, libris & juris textu, ot ajunt, expreſſa:
„ hi quoqoe libri ſunt auctoritate Pontificum commendati quibos conformare cæremo-
„ nias noſtras debemus: qui quidem tantum etiam auctoritatis obtinent, ot ſecundum
„ illos judicari etiam io ſoro ſancitum ſit. Itaque librum Pootificalem allegari poſſe etiam
„ antequam a Clemeote VIII. corrigeretur litteriſque Apoſtolicis datis confirmaretur
„ Joannes Andreas *cap. degradatio: de pœnis in 6.* docuit; allegatur etiam *in Clem. unic.*
„ *de jurejur.* poſt coofirmationem babere vim legis, nec licere ab eo recedere tradit
„ Fagnanus *in cap. Presbyter: de Sacram. non iterand. num. 41.* & Cæremoniale vim ha-
„ bere legis Cardinalis de Lnca *de juriſd. diſc. 31. n. 5.* Urſaya *tom. 5. part. 2. diſcept. 13.*
„ *§. 1. num. 25. et tom. 9. part. 1. diſcept. 27. num. 6.* aliique Juris interpretes tradi-
„ derunt. Denique habet hæc qooque rituum ſacrorum facultas Gloſſatores quos con-
„ ſulamus ſive Doctores ſuos; qui quidem ut ſinguli recenſeantur, vix poſtulari ab

„ otioſo

,, otioſo poteſt . Quam multi enim in Miſſale & Breviarium ſcripſerunt ; ot licet diverſis
,, ritulis libros ſuns diſcriminare volniſſe videantur , vel diverſum ſibi finem munuſque
,, præfinire, multitudine tamen, in idem ſive argumentum ſive inſcriptinnem inciderent.
,, Itaque de Miſſæ Myſteriis libros inſcriptos legimus Innoceotii III. , Michaelis Sydo-
,, nienſis , Franciſci Titelmanni, Lactantii Radfoldi , Angeli Conti , Joannis Superantii:
,, de Miſſæ nfficio Joannis Bruneſumſch, Henrici Diſſen, Mutii Capucini . De Miſſæ ex-
,, poſitione Nicolai Cabaſilæ , Joannis Baptiſtæ Monachi Caſſinatis , Joannis Serraoi ,
,, Jn: Clitinvei . Cæremonias illius ſe tradere profeſſi M. Antonius Ghenare , Capponus
,, a Porrecta, Mclchinr Huelamus, Nicnlaus Aurificus, Petrus Lopez, Jo:Alcocer, Pom-
,, peus Sarnellus . In rubricas Miſſalis ſcripſere Paulus Quarti, Henricus Piſart , Valle-
,, montius : Ritus privatæ Miſſæ expoſuere Philippus Angeli , Jacobus Cardio. Cantel-
,, mus , Cooſtantious Hagerer , Splendianus Pennazzius, Pytonillus , Certani . Caveo-
,, dnrum in Miſſæ ſacrificio mnnitores ſe præbuerunt Stephanus Martinus , Petrus Mat-
,, rhæus de Rubeis, Alexaoder Sperellus, Jn: Paulus Mnntius , Hieronymus Franſonus.
,, Quæſtionum dubiorumque quæ occurrerent judices Joannes de Lapide, Jacobus Jun-
,, terbech, Lucas Cerracchinius, del Teraize, Michael Timothæus ; cujus poſtremi ad-
,, mirari licet ingenii fœcunditatem qui ſexceotas quæſtiones excogitare potuerit in
,, Miſſam , uti trecentas in Officium : de quo Officio ſive de horis Canonicis ſcripto-
,, res pſſim nominantur Joannea Beleth , Tnbias Lohner , Joaooes Andreas Maſſei ,
,, M. Franciſcus Samarinos , Schultingius qui omnes de Miſſa etiam ſcripſere , præ-
,, cipuè vero Edmundus Martene *de Divin. Offic.* : præterea Petrus Perſicus , Ber-
,, nsrdinus de Sandnval , Henricus Piſart , Benedictns Herbeſtus , Alphonſus de Me-
,, drano , Bruno Neuſſer , Franciſcus M. Mgggius , Marcellus Francolinus , Ludo-
,, vicus Thomaſinos , Joannes Grancolas . Nec ſane pauciores in cæremoniis expli-
,, candis verſati ſunt , quæ vel in Rituali , vel io Pootificali & Cæremoniali con-
,, tinentur . Non enim ii ſoli , qui libros hos ſibi univerſos explicandos propoſuere ,
,, Præceptori ſacrorum rituum , Doctorum ſive Interpratum oumero habendi ; inter
,, quos perpetuis ouper commeotsriis Cæremoniale & Pnntificale illuſtrare conatus eſt
,, Joſeph Catalanus , & Ritoale Romanum oon ita pridem Hieronymus Baruffaldus : ſed
,, qui unum aliquem ritum fecere ſuarum lucubrationum argumentum , hi legandi ver-
,, ſandique multn magis : viden enim fere accidere , ot doctinres ab eis qui ſingularium
,, rerum doctores extitere , quam ab illis qui omnes complexi ſunt , diſcedsmus .

,, Vereor ne dum parere S. T. conor , non commiſſi mndo mihi mnneris ſed mo-
,, deſtiæ ac revereotiæ fines prætergrediar . Sed me neſcio quomodn juvandi ceterns
,, (quod fortaſſe non poſſum) deſiderium , ſtudiumque hanc ſcieotiam amplificandi in-
,, qusciorem fecit , animoſque fecerunt clementiſſimæ litteræ tuæ . Itaque noo tempe-
,, rabo mihi antea quam explicatiorem adhuc modum propoſuero , quo tradi in ſcholis
,, rituum ſacrorum ſcientia poſſit ; de quo ſednlo cogitanti multi occurrebant animo ;
,, ae primùm qui Inſtitutionem Juriſprudentiæ ſive Civilis ſive Cannnicæ rationem imi-
,, raretur , revocaretque omnia ad *Res* , *Perſonas* , *Judicia* . Deinde in mentem venie-
,, bat ſimilis huic modus , qui partes quatuor conſtituens , res omnes his quaſi
,, membris comprehendebat , I. *De Eccleſiis* . II. *De Divinis Officiis* . III. *De Sacra-*
,, *meutis , Sacrameutalibus , & Benedictionibus* . IV. *De Eccleſiaſticis Judiciis* . Quam
,, diviſionem , qnnniam commode complecti res omnes videtur ; & modos plures , or
,, pro cujuſque arbitrio eligendi poteſtas ſit, proponere placet, explicatius hic trademus.

I. De Ecclesiis . *De Eccleſiarum partibus, ornamentis, dedicatione , reconciliatione . De Eccleſiarum Præſulibus eorumque Miniſtris ; atque illorum electione , muneribus juxta veterem novamque Eccleſiæ diſciplinam : quo loco agetur de Romano Pontifice ejuſque electione & conſecratione ; de Epiſcopis Cardinalibus ; de Cardinalibus Presbyteris ; de Cardinalibus Diaconis ; de Epiſcopis ; de Presbyteris &c.*

II. De

II. De Divinis Officiis. *De varia Eccleſiæ Occidentalis Liturgia tum orthodoxa tum heterodoxa, de ejus Auctoribus, & qua lingua conſcripta ſit, & modo quo peragatur. Item de Occidentalis Eccleſiæ Liturgia. De Miſſæ celebratione. De apparatu Miſſæ. De rubricis libri Miſſalis. De defectibus in celebratione Miſſæ. De partibus Miſſæ. De Miſſa Romani Pontificis. De Miſſa Cardinalis Legati. De Miſſa Cardinalis in ſua Diœceſi vel Eccleſia. De Miſſa ſolemni Cardinalis coram Romano Pontifice. De Miſſa Epiſcopi coram Romano Pontifice. De Miſſa privata coram Romano Pontifice. De Miſſa ſolemni coram Cardinali Epiſcopo, vel Legato, vel in ſua Eccleſia Titulari. De Miſſa privata coram ſuo Epiſcopo, vel Legato, vel in ſua Eccleſia Titulari, aut Diaconali. De Miſſa Canonicorum.*

De Pſalmodia. *De libris ad Pſalmodiam ſpectantibus. De cantu Eccleſiaſtico. De antiquo ac novo uſu pſallendi in Eccleſia Occidentali; item in Orientali. De partibus Pſalmodiæ. De rubricis circa regulas Pſalmodiæ.*

De feſtis diebus per anni circulum. *De feſtorum celebratione & translatione. De veteri ac nova diſciplina in peculiaribus Eccleſiæ ſolemnitatibus & diebus. De regulis ſeu rubricis ad dies feſtos ſpectantibus.*

III. De Sacramentis, Sacramentalibus, et Benedictionibus. *De ritibus in Baptiſmo in Eccleſia Occidentali. De antiquis & novis ritibus Baptiſmi. De Baptiſmo collato a Romano Pontifice. De Baptiſmo collato ab Epiſcopo Cardinali, ſeu Legato. De Baptiſmo collato a Cardinali non Epiſcopo nec Legato: De Baptiſmo collato ab Epiſcopo: De Baptiſmo collato a Presbytero: De ritibus Baptiſmi in Eccleſia Orientali.*

De Confirmatione. *De ritibus Confirmationis tum veteribus, tum noſtro ævo adhibitis. De Confirmatione per Romanum Pontificem; & Cardinalem Epiſcopum, tum Legatum & Epiſcopum. De Confirmatione apud Orientales.*

De Sacra Euchariſtia. *De Euchariſtiæ adoratione, aſſervatione, expoſitione tum in Eccleſia Occidentali, tum in Orientali.*

De Pœnitentia. *De Sacramento Pœnitentiæ, ejuſque antiquitate, & ritibus in utraque Eccleſia: De Pœnitentia & abſolutione publica: De Canonibus pœnitentialibus: De Jubilæis & Indulgentiis earumque ritibus atque inſtitutione.*

De extrema Unctione. *De ritibus & cæremoniis in extrema Unctione adhibitis in utraque Eccleſia: De ritibus ſervandis in Chriſtifidelium agone; De ſacro Viatico miniſtrando ſummo Pontifici, Cardinalibus, Epiſcopis, Presbyteris, Fidelibus: De Sepulcris & cura defunctorum tum veteribus ſæculis, tum noſtro: De exequiis & funere Romani Pontificis, S. R. E. Cardinalium, Epiſcoporum, Regum ac Principum, Presbyterorum, Fidelium omnium.*

De Ordine. *De Ordinationibus Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, inferiorum Clericorum.*

De Matrimonio. *De Matrimonii ritibus & cæremoniis apud Latinos, & apud Orientales.*

De Benedictionibus. *De Romano Pontifici reſervatis; Benedictione Agnorum, Enſis, Pilei, Roſæ aureæ &c.: De Benedictionibus Cardinalium Legatorum, tum Cardinalium Epiſcoporum, Presbyterorum, & Diaconorum in ſuis Eccleſiis: De Benedictionibus Epiſcoporum: De Benedictionibus Presbyterorum*, quas Benedictiones collocare etiam licet diebus ſuis per anni circulum. *De ſolemnibus Litaniis, & Supplicationibus.*

IV. De Judiciis. *De Sanctorum Canonizatione ejuſque ritibus; De cæremoniis ac ritibus Beatificationis Servorum Dei; De Conciliis Papa præſente, & abſente &c.*

„ Viſum tamen mihi eſt ad brevitatem aptius atque ad juvandam diſcipulorum me-
„ moriam rem ita inſtituere, ut librorum, quos dixi, a Romana Eccleſia probatorum
„ ratio habeatur; ſed partitio omnis ſumatur a perſonis ad quas hi ritus ſpectant. Atque
„ hæ videntur eſſe præcipue tres; Romani nimirum Pontificis, reliquorum Epiſco-

„ po-

Digitized by Google

,, porum, Presbyterorum, aliorumque inferiorum Miniſtrorum. Hine ergo tres mihi
,, ſuborinntur hujus diſciplinæ partes; quarum prima agit de ritibus ad Romanum
,, Pontificem pertinentibus; altera de cæremoniis, in quibus celebrandis partes ſunt
,, Epiſcoporum; deniqoe tertia de ritibus, quos ſervare Presbyteri ac Miniſtri infe-
,, riores debent.

,, Ritus ad Romani Pontificis perſonam ſpectantes continentur, ut diximus,
,, Chriſtophori Marcelli Cæremoniali, Cæremoniali Gregorii XV. cujus epitomes
,, eſt quædam a Franciſco Iocoli elaborata; quibus adjungandæ Romanorum Pon-
,, tificum Conſtitntiones deinceps editæ; ut Urbani VIII. *Ad Romani Pontificis*,
,, & Clementis XII. *Apoſtolatus officium*. Agendum enim primo de Cæremoniis in
,, electione Romani Pontificis oſurpari ſolitis, in ejus ordinatione, conſecratione,
,, coronatione: de conclavi, da Cardinalium in id ingreſſu, de exequiis Pontificis de-
,, mortui: in quam rem multa Paſſerinius *de election.* Lavorinus *variar. lucubrat. de
,, elect. canonic. tit.* 4. Menardus *not.*778. *in Sacrament. S. Gregorii* Thomaſinus *vet. di-
,, ſcipl. part.*2. *lib.*2. Mabillonius *in commentar. ad Ord. Roman. cap.* 17. Martene *veter.
,, rit. part.* 2. *lib.* 1. *cap.* 8. *art.*11. Plettenbergius *in notit.* &c. De coronatione Romani
,, Pontificis libellum edidit Joſeph Stephanos Valentinos, qui etiam *de levatione ſeu
,, portatione Roman. Pontif. & de oſculatione pedum*, M. Antonius Mazaronus *de tribus
,, coronis & de oſculo pedum*. De quo poſtremo argumento Sauſſayus *in append. ad pa-
,, nopl. Epiſcopor.* De Romani Pontificis nomenclatura Angalus Rocca; de quo &
,, Sirmondus *ad Ennodium*, Thomaſinus *veter. diſcipl, &c.* Idem Rocca *de tiara Pon-
,, tificia*, Joſeph Suareſius *de crocea veſte Card. in conclavi*.

,, Secundo huc ritus pertinent adhiberi ſoliti in Beatificatione & Caoonizatione
,, Sanctorum, de quibus agit laudatum Cæremoniale & Scriptores, qni vel Canoniza-
,, tionis argumentum tractarunt ut Malvetius, Caſtellinus, Scacchus, Caſtellanus,
,, Matta, Rocca, Contelorius, Matthæuccius, Agnellus Onoratus &c. vel qui Acta ha-
,, bitarum Canonizationum exhibuerunt Penia, Galeſinios, Chiapponus &c.

,, Tertio hanc partem de Cæremoniis Romani Pontificis faciunt, quæ ad ejus Coo-
,, ſilium ſpectant; ritos nempe creationis Cardinalinm, Conſiſtorii, & Congrega-
,, tionum, Convivii ſolemnis Romani Pontificis cum Cardinalibus &c. de quibus Hie-
,, ronymus Manſredus & Hieronymus Platus *de Cardinal.* Panvinius *de Epiſcop. Titul.
,, et Diacon. Cardinal.* Jacobus Cohellius *notitia Cardinalatus*, Card. Brancatius *de pri-
,, vileg. Card. in propr. Capp., de optione ſex Epiſcopat., do pallion. Card., de Benedict.
,, Diaconal.* Card. Palæotus *de conſultationib. ſacri Conſiſtor.* Caſalius *de veter. Chriſt.
,, ritib.* Cardinalis de Luca *relat. Cur. Rom.* Alemannus *de pariet. Lateranenſ. &c.* De
,, Aulicis Romani Pontificis, Bonanni *Hierarch. Eccleſiaſt.* Lodovicus Creſollius *in My-
,, ſtagog.* De Magiſtris ſacri palatii Apoſtolici P. Fontana Ord. Præd. De Apoſtolici ſa-
,, crarii Præfectis Angelus Rocca. Horum cogoitio, ut etiam ceterorum qui de Ro-
,, manorum Præſulum Collegiis ſive Ordinibus ſcripſere, Eccleſiaſticorum rituum Ma-
,, giſtrum nonnibil juvabit. Itaque non negligendi Fatinellus de Fatinellis *de Collegio
,, Referendariorum Votantium ſignaturæ juſtitiæ*; Joanoes Ciampinus *de Abbreviato-
,, rum de Parco Majori dignitate & privilegiis*, item *do S.R.E. Vicecancellario*; Hiero-
,, nymus Faber & Hieronymos Andreuccius *de Protonotariis Apoſtolicis*; Dominicos
,, Berninns *de ſacræ Romanæ Rotæ Auditoribus*; Joſeph Hortenſius, & Jacobus Gre-
,, gorios de Rubeis, necoon Carolus Cartharius *de ſacri Conſiſtorii Advocatis &c.* De
,, Miniſtris qui ſummo Pontifici inter ſolamnia Sacrorum aſſiſtebant ſuſe Dominicus
,, Georgius *tom.* 2. *diſſert.* 1. *Liturg. Rom. Pont.*

,, Subjici his quarto poſſunt Benedictiones qnas impertire vel ipſe ſolet RomaousPon-
,, tifex; ut cereis imaginibus ſacris, quas *agnos Dei* dicunt, roſæ aureæ, pileo, enſi &c.
,, vel quas ex conceſſione ipſius alii largiuntur in ſacra numiſmata, parvas icones ſive ſi-

Digitized by Google

„ gna Chriſti Crucifixi &c. qui locus eſſe etiam videtur agendi de Jubilæo, præcipue de
„ ritibus quibus Romæ ſingulis vigintiquinque annis celebratur. De his libri plurimi
„ circumſeruntur; ut *ritus aperiendi portam ſanctam*: *Brevis enarratio rituum ſervato-*
„ *rum in aperiendo &c.* de quibus cæremoniis Rutilius Benaonius *lib.4. de anno Jubilæi*
„ *cap.*13. Franciſcus Maria Phœbeus, ceterique qui de Jubilæo ſcripſerunt Navarrus,
„ Fabrious, Gratianus, Paſqualigo, Cyrillus Franchus, Angelus Rocca &c. Non
„ omittendus liber Thomæ Mariæ Alfani Ord. Præd. inſcriptus *Iſtoria degli anni ſanti*
„ *dal di loro ſolenne cominciamento per inſino a quello del regnante ſommo Pontefice Be-*
„ *nedetto XIII.* De roſæ aureæ benedictione Carolus Cartharius qui opuſcula etiam allo-
„ rum collegit Innocentii III., Reginaldi Poli, Angeli Rocca, Guilielmi Durandi,
„ Jo: Baptiſtæ Caſalii, Pauli Mariæ Quarti &c. quibus jungendus præter Antonium
„ Balthaſſarri Raynaudus *tom.* 10. *oper.* ubi etiam agit de gladii & pilei initiatione;
„ quo de argumento ſcripta nuper eſt a S. T. eruditiſſima epiſtola. De cereis agnis
„ quos vocant, Panvinius, cui corollaria quædam addidit Ioſeph Maria Suareſius,
„ Vincentius Bnoardus, Raynaudus *tom.* 10. *oper.* Balthaſſarrius; & univerſim de
„ hujuſmodi Benedictionibus Paulus M. Quarti, Gretſerus, Martene *lib.* 2. *veter.*
„ *rit. cap.* 9. Mabillonius *in Ord. Rom.* Canonici etiam juris Interpres *in lib.* 1. *decret.*
„ *tit.* 24.

„ Hactenus de ritibus qui ad Romani Pontificis perſonam ſpectant, in quibus non
„ recenſuimus qui in ſacra Liturgia peraguntur, de quibus tomos tres edidit laudatus
„ Dominicus Georgius, qui multas utiles ſane huic ſacrorum rituum Romani Pon-
„ tificis tractationi diſſertationes inſeruit; multaque habet de ſacra ſupellectili, de
„ Crucis anteſerendæ ritu (de quo etiam diſſertationem edidit Auguſtinus Fivizanius)
„ præterea de ſacro ornatu Papæ veſtibuſque; de quarum aliquibus, violaceæ quæ
„ ſunt & nigræ, pridem anno 1724. diſſertationem ediderat: diſputat vero etiam de
„ his Bonanni *in Hierarch. Eccleſiaſtica*. De his ergo locus hic agendi eſſe videtur, præ-
„ cipue de Pallio, de quo, præter eumdem Georgium & juris Pontificii Interpretes, Ni-
„ colaus de Brailon, Chriſtophorus Richter, Marcus Paulus Len, Joannes Garnier,
„ Theodoricus Ruinart, Balthaſſarrius, Præſul Franciſcus Blanchinus *in notis ad vitam*
„ *S. Leonis Papæ* I. &c. Sed de Romani Pontificis Liturgia is videtur eſſe commodior
„ locus agendi, qui communis ceterorum Presbyterorum ſtatuetur.

„ Sequitur Liturgici curſus altera pars de ritibus qui ad Epiſcopos attinent;
„ quique omnes ſerme in Pontificali, & Cæremoniali deſcribuntur. Ac primo, qui in
„ Sacramentorum adminiſtratione verſantur quorum miniſter ſaltem ordinarius Epi-
„ ſcopus eſt; Confirmationis dico, atque Ordinis: quibus addenda ſacrorum oleorum
„ benedictio. De his, præter Martene & Menardum & Mabillonium. Morinus *de Ordi-*
„ *nat.*, Renaudotius *Liturg. Oriental.*, Lucas Holſtenius *de miniſtro confirmat. De for-*
„ *ma confirmat. ap. Græc.* Nicolaus Papadopoli *prænot. myſtag. reſp.* 1. Leo Allatius *de*
„ *ætat. & interſtit. in collat. Ordin.* Grancolas *in Breviar. lib.* 2. *cap.* 70. Scacchus *ſa-*
„ *cror. elæochriſm. myroth.* Staniſlaus Socolovius *de conſecrat. Epiſcop. &c.* Michael
„ Amatus *de opobalſam.*

„ Huic ſuccedit altera tractatio de Benedictionibus, ſeu Ordinationibus Abba-
„ tum, & Abbatiſſarum, Monachorum, Recluſorum, Canonicorum, Virginum,
„ Viduarum, & Diaconiſſarum, Puerorum ſeu Puellarum ſacrum habitum ita ſu-
„ mentium, ut nullo obſtringantur Religioſo voto. Præterea tractandum de Imperato-
„ rum, Regum, Principum, novi Militis, ac præcipue Eccleſiarum dedicatione,
„ & reconciliatione, benedictione Altaris vel fixi vel portatilis, Cœmeterii, Campa-
„ narum &c. de quibus Theologi, Canoniſtæ, & Liturgici ſcriptores ita multi, ut
„ deterrere potius quemvis copia, quam ſolicitare penuria poſſit. Nam ſi poſtremum
„ hoc de Eccleſiarum & Altarium conſecratione ſumamus, ſuſe de ea Goar. *in Eucho-*

„ *log.*

„ *log.* Martene *veter. rit. lib. 2. cap.* 13. Franciſcus Galluzzi *de dedicat. Eccleſ.* Joannes Franciſcus Cecconius & Marcellus Cavalerius *de eod. argum.* Brancatius *de conſecrat. altar.* Gattico *de altar. portatil.* Orlandi *de veter. diſcipl. expiand. altar.* Mabillonius. *præf. in ſæc. III. Bened.* ſ. 67. *&c.* præter Baronium *ad an.* 44. Bellarminum *lib.* 3. *de cult. SS. cap.* 5. Gretſerum *de benedict.* Euſebii Cæſarienſis Commentatores *ad lib.* 4. *vit. Conſtant.* & Scholiaſtas Sidonii Apollinaris, ac Paulini. Atque hic locus eſſe videtor de ſacrorum templorum forma atque altaribus differendi, de quibus, præter modo laudatos, Mabillonius *in commentar. ad Ord. R.* Leo Allatius *de templ. Græcor.* Du-Cangius *in deſcript. ædis Sophianæ ad calcem Cinnami*, Sarnellus *antiqu. baſilicograph.* Cl. Præſul Antonell. *de titul. quos S. Evariſt. diſtr.* Jo. Baptiſta Thiers *de altaribus & choris eccleſiar.*, Bertbaldua *de ara*, Valeſius *de baſilicis*, Launojus, & Jo. Ciampinus *de ædific. a Conſtantin. M. conſtruct. & in veter. monum.* Præterea qui de eccleſiis præſertim Romanis veteribus ſcripſere, Panvinius, Raſponus, de Angelis, Bonannus, Rondininius, Creſcimbenius &c. Nec refugienda lectio de eo argumento Hæreticorum, unde boni aliquid derivare in libros noſtros poſſumus, vel ut eorum criminationes refutemus; ut Hoſpiniani *de templ.* Hildebrandi *de ſacr. public. Eccl. primit.* Martini Schockii *exercit.* 16. *de encæniis*, Molinæi *de altarib.*, Cavæi *primitiv. Chriſtian.* Wheleri *de templ. primitiv. Chriſtian.* Van-Dale *de conſecrationib.* Blondelli *de Epiſcop. & Presbyt.* Bingham &c. præter Magdeburgenſes *centur.* 4. *cap.* 6. *&c.* De templorum apud veteres Chriſtianos ornatu ac de diurno in eis cereorum uſu Muratorius *diſſert.* 16. *ad S. Paulinum*, Martinus de Roa *de die natal. ſacr. & profan.* Joannes Tomeus Mornavitius &c.

„ Tertiò: cum de ritibus Epiſcoporum agitur, differendum de iis, quæ ſervantur adhibita judicii forma quadam, ſive etiam in pœnarum irrogatione & relaxatione: quare de excommunicatione, & reconciliatione Pœnitentium, Hæreticorum ſive aliorum degradatione; atque etiam reſtitutione, probationibus, & teſtimoniis tractandum eſt; de quibus Morinus *de Pœnitent.* & *in exercitat. Eccleſ.* Martene *veter. rit. lib.* 3. Sirmondus *hiſt. pœnit. publ.* Petavius *de public. pœnit.* & *in not. ad Epiphan. & Syneſium* Goar. *in euchol.* Albaſpineus *in obſervat.* Dartis *canonic. diſcipl.* præter Baronium, Bellarminum, Natalem Alexandrum, & Theologos. Ex Heterodoxis Hottingerus, Strauchius, Henicbius, Bingham. De variis jodicibos, ſeu probationibus ad detegenda occulta ſeu dubia crimina Martene *veter. rit. lib* 3. *cap.* 7. Muratorius *tom.* 3. *antiquit. med. ævi diſſert.* 48. De Formatis ſive epiſtolis Eccleſiaſticis, Priorius, Bencinus, Ferrarius; quorum poſtremus de ritu etiam ſacrarum concionum Eccleſiæ veteris librum edidit, qui ritus Epiſcoporum olim, ut ipſe etiam docet, proprius erat.

„ Addere poſſumus quartam claſſem rituum adhibendorum in Synodis ſive Diœceſanis ſive Provincialibus & Nationalibus celebrandis; atqoe ob argumenti ſimilitudinem etiam OEcumenicis. De his Turrecremata, Bellarminus, Thomaſinus, Petrus de Marca, Martene, Marcus Mantuanus, Thomaſius, Maſſobrius, Gavantus, Motta, Guerrerua, Lupus, Catalanus &c.

„ Poſt Epiſcopos locum ſibi aliquem poſtulant Canonici quorum extant proprii ritus; ut videre licet in libro qoi inſcribitur *Cæremoniale Canonicorum*: nec vero tam multi ſunt ut peculiaris quædam tractatio illis tribuenda videatur; niſi malumus alteri adjungere hominum generi, cui ritus ſunt multi proprii, nimirum Monachis. De his extat eruditum opus Edmundi Martene *de antiquis Monachorum ritibus*; ac præter hunc illi, qui plenios agere de his velit, adeundus commentarius ejuſdem in Regulam S. Benedicti; immo alii, cum Regolæ ejuſdem, tum aliarum omnium Regularum, quaſcumque Religioſæ familiæ habent, Commentatores. Sed hæc oberius tractare rudimentorum conditionem, qualia hic fieri poſtulamus, excedere videtur;

„ immo hominis unius facultatem : adeo multa ſunt , nec vero ſatis explicata , aut quæ
„ comprehendi brevi oratione poſſiot . Quam multorum labor verſatus eſt in verbulo
„ uno explicaodo atque *heminæ* menſura declaranda , quæ Regolæ S. Benedicti cap. 40.
„ nomioatur ? Sed hoc ad ritus Eccleſiaſticos fortaſſe non ſpectat : Verba tamen *Miſſæ*
„ & *Communionis* , quæ ibidem habentur , Mabillonium ſatis exercuerunt . Viden-
„ dum itaque Præceptori eſt , quod latius patere ad res omnes Tullius docuit ; con-
„ ſiderandumque *quatenus* . Ideo feci ejus laboris argumentum ritus & cæremonias
„ Romanæ Eccleſiæ . Quamquam hos cancellos non ita eircumdedi, ut liberius divagari
„ aliquanto non poſſit , & Orientalium quoque Eccleſiarum ritus conſiderare , præſer-
„ tim vero Græcæ ; de quibus ritibus ſatis luculenter Habertus , Goarius , Arcudius ,
„ Allatius aliique , quos ſoperius laudavi : in Occidentalibus tameo , præcipue vero ,
„ ut dixi , in Romana habitabit ; ac duo ſedulo cavebit . Primum , ne ritus omnes ,
„ quorum meminiſſe rerum Eccleſiaſticarum Scriptores videbit , continuo Romanæ
„ Eccleſiæ adſcribat : poſſunt enim eſſe ita aliarum proprii , ut in eam nequaquam con-
„ veniant . Ut enim ſui cuique regioni mores , ſua laua eſt ; *atque India nigrum fert*
„ *ebenum , ſolis eſt thurea virga Sabæis* ; idem de Eccleſiarum conſuetudinibus ſive cæ-
„ remooiis dicendum eſt : ac male profecto faceret , qui Ambroſianæ Liturgiæ Scripto-
„ rem aliquem ad Romanæ Scriptores revincendos (quod tamen viris ceteroquin doctis
„ aliquando excidit) adducerent . Quamobrem Scriptoris genus , patria , conditio ,
„ finis (ſi fieri poteſt) quem ſibi io ſcribeodo propoſuit , aut cujus uſui elaboraverit ,
„ inveſtigandus eſt . Alterum ; ut ætas Auctorum qua floruerunt adnotetur : fidem
„ enim faciunt temporum ſuorum . At multæ in Eccleſiaſticis cæremoniis , ut in di-
„ ſciplioa univerſa , commutationes fiunt . Has , ſaltem celebriores , recenſere ; ad
„ Scriptores , qui adverſari aliis videntur , conciliandos animadvertere ; cauſas , quæ
„ lucem vel ab hiſtoria mutuantur , vel eidem afferunt , ſcrutari convenit . Sed rede-
„ undum eſt eo unde digreſſi ſumus .

„ Reſtat tertia pars de cæremoniis quæ a Presbyteris , ceteriſque ſacris Miniſtris
„ exercentur . Atque horum primam veluti claſſem conſtituunt cæremoniæ Miſſæ .
„ Quam multi de his ſcribaot ſuperius innui, ut nihil neceſſe ſit hic , vel illos denuo, vel
„ alios nominare ; niſi forte Petrum le Brun , Claudium Vert , Lazarum Bocquillot ,
„ Grancolas , Bona , Martene , Gavantum & Meratum , Boſſuet , atque his anti-
„ quiores , non minus tamen quam ipſi celebres Joannem Stephanum Duraotum , Gu-
„ lielmum Durandum ; qui ambo ceteros quoque ritus egregie explanarunt . Hi præ
„ ceteris Magiſtro verſandi ſuot , qui ſingulos ritus illuſtrarunt . De Canone Miſſæ
„ Gabriel Biel , Dominicus Georgius , & Franciſcus Vanderveken : præterea extat
„ *exegeſis* ex pluribus Auctoribus collecta editaque Paris. 1548.De invocatione Spiritus
„ ſancti in Liturgiis Jo. Auguſtinus Orſi ; de commemoratione Romani Pontificis Cl.
„ Præſul Nicolaus Aotonellus ; Bonamicus Tydæus de formandis crucibus ; Petrus
„ Allix de triſagii origine ; Innocentius Molinarus de Salutatione *Dominus Vobiſcum*
„ *& Pax vobis*, de qua item Angelus Rocca . De Symbolo ad Miſſas cantari ſolito Chri-
„ ſtianus Lupus , atqoe in alias partes alii ; ut de Miſſis Votivis Henricus Gorichen ;
„ de modo celebrandi Miſſam coram proprio Epiſcopo Ludovicus Gherardi , & Ho-
„ ratius Chriſtianus . Ritus peculiares io Liturgia Romani Pontificis expoſuere lau-
„ datus Georgius , Mabillooius , extatqoe commentarius *de ſacra ſummi Pontificis*
„ *communione ſacroſanctam Miſſam ſolemniter celebrantis* Angeli Rocca . Addamus his
„ Joſephum Catalaoum *de codice S. Euangelii , atque ſervatis in ejus lectione , & uſu*
„ *vario ritibus* . Atque hic uberrimus ſane campus in quem ſacræ eruditionis induſtria
„ excurrat ad diſputandum de antiqoiſſimis Liturgiis , de linguis quibus Miſſa cele-
„ bratur , de tempore & loco , de ſacris vaſis veſtibuſque in celebratione ſacrificii , quæ
„ in ſacris aliis functionibus adhiberi ſolent ; de materia ſacrificii , præcipue de pane

„ azy-

„ azymo & fermentato, de veteribus oblationibus, de Fidelium Communione; de
„ Miſſis in Natali Chriſti, & pluralitate Miſſarum uno die; de peculiaribus ritibus
„ eam celebrandi Abbatum, Epiſcoporum, ſummi Pontificis; de cæremoniis in heb-
„ domada majori & certis aliis diebus, ſive Eccleſiis uſurpari ſolitis. Ex iis, qui anti-
„ quas Liturgias vel collegerunt vel explanaverunt nomen ſibi famamque pepererunt
„ Caſſander, Pamelius, Hittorpius, Mabillonius, de Sainctes, Schultingius, Re-
„ naudotius, Philippus Brenna, Thomas Bret, Petrus Cirvelus, Lindanus, Leo
„ Allatius, Grancolas, Joannes Pinius, Cardinalis Thomaſius, Cajetanus Cennius,
„ Joſeph Blanchinius, Angelus Maria Cardinalis Quirinus is, qui litteris natus,
„ nec ſine litteris ſpirare poſſe videtur; votis etiam eruditorum omnium expetitur
„ collectio Codicum Sacramentorum S. R. E. Cl. Muratorii, quæ jam perventura eſt
„ in hominum manus. Legendi quoque Honoratus a S. Maria *lib. 5. animad. diſſert.* 3.
„ Theophilus Raynaudus *de prima Miſſa* &c. De ſacris veſtibus, præter ſupra laudatos
„ Dominicum Georgium *lib.* 1. *&* 2. *de Liturg.* R. P. Honoratum *lib.* 4. *diſſ.* 6. Ba-
„ ronium, Bona, Thomaſinum &c. Bartholus Bartholini *de pænul.*, Jo. Baptiſta
„ Donius *de utraque pænula*, Sauſſayus *panopl. Sacerdotal. & Epiſcop.* Didacus de
„ Caſtillo *de veſtib. & ornatu Aaron.* Jacobus Boileau *de re veſtiar. homin. ſac.* Ca-
„ rolus Piazza *Iris ſacr.* Jul. Cæſar Bulengerus, Solerius ſive Raynaudus *de pileo*,
„ Thiers *de ſtola*, Gaſto Chamillard *de corona tonſuræ, & habitu Clericorum*, Pel-
„ letterius *diſſert. de error. Pictor.* Papebrochius *in propyl. in appendic. poſt Paſcha-
„ lem II.*, Mabillonius *in præfat. ad ſæc. I. Bened.* §. 9. *& in ſæc. III.* §. 1. *& in
„ ſæc. VI.* §. 4. Omitto Altaſerram, alioſque *in Anaſtaſium Bibliothecarium*, Goar. *in
„ euchOlog.*, Menardum *ad Sacram. S. Gregor.*, Bollandianos *tom. 1. Jun. pag.* 458.
„ Jo. Gaſparem Krauſe *diſſert. de colore ſacro.* Longius neceſſe erit in hac rituum
„ ſacrorum parte Magiſtro immorari, ſi attingere ſingula horum velit, de quibus
„ egregie præter hos, quos laudavimus, Vicecomes; & non perſonarum modo ſed
„ altarium veſtes atque ornamenta, qualia olim in uſu fuerunt, explanare: quod o-
„ mnino prætereundum non videtur. De pane azymo ſive fermentato Sirmondus, Ma-
„ billonius, Ciampinus, Macedo, Honoratus &c. De oblationibus ad altare Fran-
„ ciſcus Berlendi, Vicecomes *vol.* 2. & Mabillonius *præf. in ſæc. III. Bened.* §. 6. ubi
„ & de pecunia erogata pro Miſſis: de feſtis diebus Jo. Fronto, Petrus Caſtellanus,
„ Spinellus, Thomaſſinus, Baillettus, Thiers, Guyet. De cæremoniis certorum
„ dierum tractatum edidit Henricus Piſart, cui addendus Boſchard *de dignitate feriæ*,
„ Angelus Rocca *de feria*, de Vignolis *de feſto Natalis Domini* de quo argumento
„ Ittigius quoque hæreticus; Panvinius *de baptiſmo Paſchali*, Franciſcus Orlendus
„ *de duplici lavacro in Cœna Domini*. Præterea Auctores plurimi qui de lotione pe-
„ dum ſive ut vocant *pedilavio* quæ vel ab Epiſcopis vel ab ipſo Pontifice eo die fit, at-
„ que olim ſabbato etiam ante Palmas fieri conſuevit: qua de re etiam Mabillonius *in
„ Ord. Rom.* §. 10., Menardus *not. 282. in Sacramentar. S. Gregor.*, Martene *de Divin.
„ Offic. cap.* 22. §. 8. Addantur his Horatius Chriſtianus *praxis Pontificalis pro majo-
„ ri hebdomada*, aliique qui univerſim de eo argumento ſcripſerunt. Petrus Morettus
„ Romæ anno 1732. librum edidit *de ritu variandi chorale indumentum in ſolemni-
„ tate Paſchali*. Adde Suareſium & Battellum *de ritu annuæ ablutionis altaris Vatic.* Se-
„ baſtianum Paulum *de ritu Eccleſiæ Neritinæ exorcizandi aquam in Epiphania*. Quam-
„ quam horum poſtremi peculiarium Eccleſiarum ritus explicant. Atque hoc curan-
„ dum Magiſtro præcipimus, ut quæ non omnibus conveniunt, ſed ſingularum ſive
„ ætatum, ſive locorum ſunt ſedulo diſtinguat. Quod hic præcipue faciendum eſt, &
„ Liturgias diverſarum Eccleſiarum ſecernet. In Occidente ſeu apud Latinos quatuor
„ Liturgias inter ſe diverſas fuiſſe præ ceteris Mabillonius *lib.* 1. *de liturg. Gallic. cap.* 2.
„ narrat, Romanam, Ambroſianam ſeu Mediolanenſem, Gallicanam, & Hiſpanicam

„ ſeu

„ ſeu Mozarabicam : in quarum ſingulis verſari aliquantum Magiſtri cura debebit ; ne-
„ que Orientales omnino præterire quas Renaudotius aliique, quos ſupra retulimus ex-
„ plicarunt ; Romanam vero præ ceteris ediſſeret atque adamabit . Hujus vero triplex
„ ab eodem Mabillonio ordo ſeu ſtatus conſideratur . Primus ab Eccleſiæ naſcentis exor-
„ dio ad Gelaſium uſque receptus ; alter Gelaſianus , qui auctorem ſeu amplificatorem
„ habuit Gelaſium Papam ejus nominis primum ; tertius Gregorianus ita dictus a no-
„ mine Gregorii M. qui Gelaſianum Ordinem aliquantum immutavit . Hunc Grego-
„ rianum Ordinem Pamelius , Menardus , aliique edidere ; Gelaſianum diu deſidera-
„ tum in lucem protulit Cardinalis Thomaſius . Nullus hoc antiquior niſi forte a
„ Matthia Flaccio Illyrico primum editus ; ſive quem Joſeph Blanchinius volgavit ,
„ appellavitque Leonianum ab Leone I. cui tribuendum exiſtimavit .

„ Alteram claſſem partis hujus faciunt ritus in Divino Officio recitando adhibiti ;
„ de quibus etiam quam multi ſcripſerint ſuperius ſignificavi . Atque hic Magiſtro au-
„ ctor eſſem , ut qui peculiares ritus diſceptationum ſuarum argumentum faciunt , hos
„ quoque conſulat . Sed interdum vereor , quod ſuperius etiam admonui , ne tantum
„ onus imponam Liturgico huic Præceptori ut ferendo non ſit : adeo enim multi ſunt
„ qui de qualibet vel ſacræ Liturgiæ vel Officii parte ſcripſerunt , ut ſi legere eos o-
„ mnes velit , magni temporis impendia facturus ſit ; ut ſi ex. cauſ. , qui de hymnis Eccle-
„ ſiaſticis ſcripſerunt , in manus ſumere velit , occurret præter Cardinalem Bona , &
„ qui in ſimili argumento verſatus eſt Anacletus Siccus , *Elucidatorium Eccleſiaſticum*
„ Clictovei , Gregorii Valentiani *hymnodia* , *Brevis elucidatio in hymnos Eccleſiaſticos*
„ Michaelis Timothæi , Donati Marræ *enarrationes in hymnos* : *Explanatio in hymnos*
„ *Eccleſiaſticos* Pauli Palanterii , Nicodemi Grima *litteralis explanatio hymnorum ſa-*
„ *crorum* , eadem Jo. Baptiſtæ Poſſevini , aliaque hujus generis : præterea extant qui
„ & in tenuiſſima elaborarunt horum hymnorum parte ut Gabriel Felix , qui illuſtran-
„ dam ſuſcepit rubricam illam hymni *Iſte Confeſſor : ſi non eſt dies obitus &c.* Verum
„ is formandus eſt Præceptor , qui cum magno animo ſit , patienſque longi laboris ;
„ libare multos Scriptores noverit , paucis ſe tradere . Itaque , de Latinis ac Roma-
„ næ præſertim Eccleſiæ ritibus cum agitur , dabo vel ampliorem , quam vulgo fit , ſe-
„ getem lucubrationum ; ut de antiqui Curſus ſive Breviarii ordine , varietate , de Ro-
„ mani correctione atque auctoritate diſceptet ; de uſu cantus in Eccleſia, & loco Offi-
„ cium recitandi , atque habitu recitantium , de ſigno adhibito ad Clericos ſive Mona-
„ chos ſive Fideles reliquos convocandos ; de nocturnis vigiliis , de aſſiſtentia Abbatis
„ ſive Epiſcopi in Choro , de Romani Pontificis in Cappella &c. De quibus Bona *Div.*
„ *pſalmod.* , Martene *diſcipl.* in *Offic.* , Grancolas *commentar. hiſtor. in Brev. Rom.* , Eu-
„ ſtachius a S. Ubaldo *de Dei benedict.* Emmanuel Cajetanus Souſa *de graviſt. auct. Brev.*
„ *Rom.* Mabillon. *de Curſ. Gallic. & præf. in ſæc.III. Bened.* §. 6. ubi de Organis Ec-
„ cleſiaſticis , de Choro ; Franciſcus M. Magius *de cantu a D. Ambroſio in Mediola-*
„ *nenſem Eccleſiam inducto* , Euſtachius a S. Ubaldo &c. Juvabit & recentiora quoque
„ Breviaria inſpicere ; ut Romanum de Camera , celebrem Cardinalis Quignon , Lug-
„ dunenſe , Pariſienſe , Moguntinum &c. libroſque in hanc rem editos ; *Projet d' un*
„ *nouveau Breviaire a Pariſ.* 1720. *De reformandis horis Canonicis conſultatio &c.*

„ Hic quoque ſingulares Eccleſiarum ritus , non ignoraſſe proderit : extat Joſephi
„ Blanchini Cong. Oratorii liber Divinorum Officiorum antiquiſſimi Curſus Gothico-
„ Hiſpani ad uſum Eccleſiæ Tarraconenſis , Joannis de Joanne liber editus Panormi
„ an. 1736. *De Divinis Siculorum Officiis* ; eruditiſſimum vero opus Antonii Bellotte in-
„ ſcriptum *Ritus Eccleſiæ Laudunenſis* . Gabrielis Palæoti Cardinalis *Archiepiſcopale*
„ *Bononienſe* . *Manuale baptiſterium ſecundum uſum Diœceſis Neapolitanæ* , *Venet.* 1562.
„ *Rituale ſive Ordinarium Ilerdenſis Eccleſiæ* , *Ilerdæ* 1567. *Sacramentale Gerundenſis Ec-*
„ *cleſiæ* ; *Eccleſiæ Ferrarienſis* . *Rituale Sacramentorum ad uſum Mediolanenſis Eccle-*
„ *ſiæ* .

„ *ſia*. *Ambroſianum*; *Rituale Pariſienſe*. *Aurelianenſe*. *Cathalaunenſe*. *Noviomen-*
„ *ſe*. *Metenſe*. *Rituel de Bourges*. *de la Province de Rheims*. *de Poictiers*. *d' Au-*
„ *xerre &c.*

„ Tertiam claſſem ſtatuere poſſunt Cæremoniæ quibus Eccleſia utitur in admini-
„ ſtrandis Sacramentis Baptiſmi, Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, Extremæ Unctionis, Ma-
„ trimonii. Hic ergo locus agendi de tempore, locoque hæc Sacramenta conferendi. ac
„ de Miniſtro, de officio Catechiſtæ, de Catechumenis eorumque generibus atque
„ exercitationibus, de nominis impoſitione, mutatione, ac præparatione ad Bapti-
„ ſmum, de Scrutiniis, de Symboli traditione & redditione, atque hujus fidei for-
„ mulæ varietate, de Baptiſmo infirmorum, mortuorum, energumenorum, & illo-
„ rum de quibus dubitatur an ſint baptizati, vel rite baptizati, de monſtris, de patri-
„ nis, de veſtibus baptizati: de quibus Martene *lib. 1. veter. diſcipl.*, Joſeph Viceco-
„ mes *obſervat. Eccleſ. volum.* 1. Harduin. *de baptiſm. in vin. &c.* Ciampinus *explicat.*
„ *duor. ſarcophag.* Mabillonius *tom. 1. muſei Ital.* Launojus, & Jo. Nicolaus *de veter.*
„ *uſ. bapt.* Jacobus Byllius *obſerv. ſacr.* Raynaudus *tom. 9. de ſpirituali Paternit.* Sauſ-
„ ſayus *de myſtic. Gall. Scriptor.* Touttee, & Thomas Milles hæreticus *in S. Cyrillum*
„ *Hieroſol.* Menardus *in Sacrament.* Goar. *in euchol.* ex Heterodoxis Voſſius, & Uſſe-
„ rius *De Symbol.* Marquardus Gudius *de clinic. vet. Eccleſ.*, Jo. Dallæus *de cultib.*
„ *religioſ. Latinor.* Gerardus Von Maſtricht. *de ſuſceptorib. infant.* Jo. Henricus Wed-
„ derkampius *de baptiſteriis*. Jo. Sartonius *Meletemat. hiſt. Eccleſ. diſſert.* 7. Bevere-
„ gius *in vindic. Canon.* Joannes Muſæus *de ritib. primit. Eccl. Baptiſmal.* Sic &
„ de Pœnitentiæ ritibus agendum, atque Euchariſtiæ impartiendæ; de Communione
„ quoque in ædibus privatis, de modo aſſervandi Euchariſtiam, de ejus expoſitione
„ de qua Chriſtianus Lupus, Jo. Baptiſta Thiers, Hadrianus Zacharia; cui addi pot-
„ eſt ritus oſtenſionis ſacrarum Reliquiarum ſive etiam translationis; de quo Ferran-
„ dus, Petrus Alloix, Petrus Morettus. De varia diſciplina circa ritus extremæ un-
„ ctionis; de temporibus, & locis celebrandarum nuptiarum, de lege qua cavetur ne
„ certis temporibus celebrare eas liceat publico apparatu: de his cum multa Theologi
„ tum Auctores ſupra laudati. De cuſtodia Euchariſtiæ modoque eam aſſervandi præ-
„ cipue Martene *lib. 1. cap. 5. veter. Eccleſ. rit.* Sauſſayus *in panopl. Sacerd. part. 1. lib. 9.*
„ *cap.* 4. Gonzalez *in lib. 3. Decretal.* Mabillonius *in comment. ad Ord. Rom. cap.* 20.
„ Boldettus *lib. 1. cap.* 10. & Arioghus *in Rom. Subterran.* Bonarroti *de fragment. vitr.* Ju-
„ vabit & legere ad cognoſcendum veterem ritum ſumendi Euchariſtiam cum Mabillo-
„ nium *præfat. in ſæc. II. Bened.* §. 4. tum SS. Juſtini, & Cyrilli Hieroſolymitani eru-
„ ditiſſimos Scholiaſtes e Congregatione S. Mauri. De ritu præferendi Euchariſtiæ
„ Sacramentum Papæ iter agenti Angelus Rocca. De communione laica & peregrina
„ Albaſpinæus, Lupus, Sirmondus, Petavius, Morinus &c. De extremæ unctionis
„ cæremoniis Mabillonius *in præfat. ad ſæc. I. Benedict.* §. 9. ubi & de aliorum Sacra-
„ mentorum adminiſtratione: quod item facit *præf. in ſæc. III.* §. 6.

„ Poſtremam partem occupat tractatio de ritibus qui communes ſunt Presbyteris
„ aliiſque inferioribus Miniſtris; celebranturque ad homines ſublevandos vel quoquo-
„ modo juvandos implorata præſertim Divina ope. Hujuſmodi ſunt Energumenorum
„ exorciſatio, agenda circa ægrotos in vitæ fine poſitos, aut cum jam vita de-
„ functi ſunt, proceſſiones, litaniæ; novorum fructuum, frugum, aliæque benedi-
„ ctiones. De his Benedictionibus multa Martene *lib. 3. veter. rit.* plura multo Sauſ-
„ ſayus *in panopl.* Gretſerus: ex Heterodoxis Binghamus qui reliquos pleroſque ritus
„ explicat, Pericus *de benedict.* De Proceſſionibus Eccleſiaſticis idem Gretſerus, Se-
„ rarius, Paulus Maria Quarti, Nicolaus Sanderus, Henricus Goricben, Jacobus
„ Eveillon, Vatar, Ægidius Gelenius in libro inſcripto *Supplex Colonia*, Dominicus
„ Georgius *lib. 3. Liturg. R. P. &c.* De ritu ſepulturæ & funerum Chriſtianorum
„ Panvi-

„ Panvinius , Spondanus *de Cœmeter.*, Boldettus, Aringus , & Boſius , Gretſerus , „ Samuellns , Dulpbius , Hieronymus Prediera , Muratorius *diſſert.* 17. *ad Paulinum*, „ Menardus *in Sacramentar.* , Mabillonios *de ritu humandi Sacerdotes veteri & novo* „ *pag.* 91. *de cult. SS. ignot.* 2. *edit. Pariſ.* 1705. præterea Hildebrandns , Binghamus, „ Bebelius , Joannes Aodreas Guenſtedt , Joannes Henricus Franzonius hæretici . „ Suot inter Liturgicos Auctores qui ioferiores Miniſtros ſibi inſtituendos ſuſceperuot „ vel omnes , ut Simon Buongiovanni , vel Acolythos us Aoguſtinus Valerius: ad „ Oſtiarios ſpectare ritus videtur, tempus ſignificandi ſacrarum ſooctionum, campanarum „ ſono, de quibus campanis Rocca; ſimiliſqoe eſt diſeeptatio Hieronymi Magii *de tintinnabulis* . Quod ſi de eeteris Miniſtris vel Miniſtrorum oominibus quæ apud Vuteres „ occurrunt diſputare velit ; de his fuſe Morioųs *de Ordinat.* , Martene *lib.* 1. *antiq.* „ *Eccl. rit.* , Agnellus Onoratus *in diſſert.* , Valeſius *ad Euſebium* ; Scriptores vel ortho- „ doxi vel heterodoxi de Eccleſiaſtica Hierarchia ut Petavius , Hallier , Hildebran- „ dus , Bingham &c.

„ Atque hæ ſunt partes quibus recte informari poſſe mihi videtur hæc Liturgica „ diſeiplina ; qoæ ſi colligantor omnes , juſtum corpus efficient partibus conſtans „ præcipue tribus , minoribus autem doodecim ; quas placet, ut intuito uno in coospe- „ ctum ſe dent , ita proponere .

TRACTATUS DUODECIM

In tres Claſſes diviſi ad quos omnes Ritus ſacri revocari poſſunt.

Prima Ritus complectitur pertinentes ad Romanum Pontificem .
Seconda ad Epiſeopos .
Tertia ad Presbyteros & inferiores Miniſtros .

I.	II.	III.
1. *De Pontificis electione & ritibus qui eam vel præcedunt vel ſubſequuntur .*	5 *De Ritibus in Sacramentis ab Epiſcopo conferendis .*	9. *De celebratione Miſſæ .*
2. *De Beatificatione & Canonizatione Sanctorum .*	6 *De Benedictionibus Epiſcopi .*	10. *De recitatione Officii .*
3. *De ſpectantibus ad Cardinales & Rom. Pontificis Conſilium .*	7 *De Epiſcopo judicialia vel quaſi judicialia exercente .*	11. *De Ritibus in Sacramentis a Presbytero adminiſtrandis .*
4 *De Benedictionibus Pontificiis .*	8 *De Synodo .*	12. *De Ritibus vel ad Sacerdotes vel ad inferiores Miniſtros ſpectantibus .*

„ Quod ſi brevius diſciplinæ hujus curriculum conficere libeat , ut qoatuor an- „ nis abſolvi commode poſſit , eoſque contineat ſacros ritos , qui ſæpios in oſu ve- „ niunt , ultimæ partes qoatuor ſimul cum qointa & ſexta conjungi poſſunt ; atque „ ea Auditoribus tradi quæ præcipua ſunt , & magis neceſſaria , reſque ceteras Eccle- „ ſiaſticarum cæremoniarum ſtodioſioribus reſervari : ſic igitur diſtribui poſſunt .

De Sacroſancto Miſſæ Sacrificio ,
De Officii Divini recitatione .
De Cæremoniis in Sacramentorum adminiſtratione .
De Benedictionibus , & minoribus quibuſdam Ritibus .

„ Harum partium ſingulas copioſe tractare, & cum Auditorum ſnorum fructu, pot- „ erit ſane litorgicus Præceptor , ſi Auctores præcipuos legendos ſuſceperit quos hac- „ tenus laudavi ; etſi non dubito multos inventurum præterea , in quos nunquam

„ inci-

Digitized by Google

„ incidi : Audivi quidem , in Luſitania cum degerem , multos cum noſtrates , tum
„ exteros cum laude nominari , multos ipſe vidi ; quos nunc locorum intervallo atque
„ anguſtiis temporum excluſus cognoſcere non potui. Neque etiam nominavi pluri-
„ mos qui mihi ad manum ſunt , univerſim vero de ritibus tractant , quos equidem non
„ arbitror negligendos ; ut Antonii Caraccioli *Synopſis veterum religioſorum rituum*
„ *atque legum* , Franciſci Carriere *Fidei Catholicæ Digeſtum ſingula ejus dogmata et ri-*
„ *tus Eccleſiæ juxta SS. PP. et CC. doctrinam exacte declarans*, Bauldri *Manuale ſa-*
„ *crarum cæremoniarum* , Molio *Praxis cæremoniarum* , quo titulo multi præterea libri
„ extant Andreæ Piſcara , Bartholomæi Corſetti, ut Hæreticorum Gaſparis Calov
„ *Rituale Eccleſiaſticum* , Thomæ Douglas *De initio et progreſſu cæremoniarum in*
„ *Eccleſia* .

„ Quamquam non video quid attinuit tam multos Auctores recenſere ; niſi forte
„ ut appareat non indignas res eſſe , quæ doceantur diſcanturque ; aut non ita faciles ,
„ ut ſibi non propoſuerint magna cura tractandas doctiſſimi homines , quos hactenus ſa-
„ ne plurimos nominavi . Ceterum unus Auctor eſt , in quo ab aliis diviſe tractata
„ habemus omnia . Atque is eſt BENEDICTI XIV. doctis viris colendum ſuſpi-
„ ciendumque nomen ; de quo , quod de magno illo Gregorio Paſchalis II. in epiſtola
„ ad Epiſcopos , & Regem Angliæ affirmavit , dici vere poteſt : *Merito eum nos tam-*
„ *quam Chriſtiani populi Paſtorem , tamquam Doctorem in omnibus venerari* . Nam ut
„ a tertio hoc genere hominum ritibuſque ad eos pertinentibus ordiamur , quæcum-
„ que de Miſſa ejuſque cæremoniis dici poſſunt, SANCTITAS TUA , doctiſſime
„ diſertiſſimeque in tractatu ſuper hoc argumento edito complexa eſt . Multa inſuper
„ dicta ſunt in hanc rem in Eccleſiaſticis Conſultis tuis ſive Inſtitutionibus , ſive ut
„ dici vulgo ſolent , Notificationibus * *Inſtitut.* 11. 13. 34. 39. 77. 96. Agitur etiam
„ de eodem argumento *part.* 2. *lib.* 4. magni Operis *de Canonizat. SS.* Quæ ad Officium
„ ſpectant hic quoque tractantur *cap.* 13. *et Inſtit.* 24. *et* 117. De Baptiſmi ritibus fu-
„ ſe diſſeritur *Inſtit.* 8. 84. 98. De Pœnitentia *Inſtit.* 4. 22. de extrema Unctione
„ *Inſtit.* 81. De Matrimonio *Inſtit.* 33. 80. 87. 88. De Exequiis & funeribus *Inſtit.* 36.
„ 105. De Benedictione ſacrorum vaſorum *Inſtit.* 20. De Benedictione animalium *In-*
„ *ſtit.* 47. De ſacris Proceſſionibus *Inſtit.* 3. 28. 31. 68. 74.

„ Si partem alteram ſacrorum rituum , ſive Epiſcoporum perſonam inſpicere pla-
„ cet , de Ordinatione agitur *Inſtit.* 2. 23. 106. de conſecratione ſacrorum Oleorum
„ *Inſtit.* 81. de benedictione & conſecratione Religioſarum Virginum *Inſtit.* 85. de
„ Confirmationis Sacramento *Inſtit.* 6. de Eccleſiarum dedicatione atque altarium *Inſtit.*
„ 67. de benedictione campanarum *Inſtit.* 47. Tandem de Synodorum celebratione ,
„ quod conſcripſiſti , atque a Te univerſa Chriſtiana reſpublica jamdiu expectat , non
„ dubitamus quin eruditiſſimum & luculentiſſimum opus omnia quæ in eam rem dici
„ poſſunt dictaque ſunt a ceteris , complectatur ; cujus quidem editionis oblata mihi
„ ſpes eſt a Te , cum de ſacrorum tuorum Conſultorum Latina editione , quæ primum
„ brevi proditura erat , mentionem mihi injeciſſes .

„ Jam vero nihil neceſſe eſt de primo rituum genere , quod ad Romanum Ponti-
„ ficem ſpectat , dicere . Quod enim præcipuam ibi partem obtinet Beatificatio &
„ Canonizatio Sanctorum , tam diſerte , tam copioſe , tam docte tractatum eſt a Te ,
„ atque ea complexione ſive comprehenſione rerum ; ut qui antea ea de re ſcripſerunt ,
„ hominum e manibus dimiſſi ſint ; deſieriotque pæne in Juris Conſultorum ora litte-
„ raſque venire . Quam laudem in ceteris ſcriptis tuis es conſecutus .

Tom.I. f „ Atque

* Hæc Epiſtola ſcripta fuit , atque edita ante-quam prodiret editio Latina Notificationum , quæ nuper data eſt in lucem titulo , *Inſtitutionum Eccleſiaſticarum* : cum vero omnia quæ huic tomo præfiguntur diligentius recognoſcerem & augerem ; ordinem , numerumque Notificationum quas hic recito , prædictæ editioni Latinæ accommodare opportunius judicavi .

,, Atque utinam communi hominum ac litterariæ Reipublicæ bono hanc ſacul-
,, tatem a primis rudimentis initio facto, ordine tradere Sanctitati Tuæ liceret. Sed
,, nimirum majora ſuot, quæ curas cogitationeſqoe Tuas detinent atque impediunt,
,, a quibus reſpirare Tibi non licet, dum Chriſtianam Religionem tueris, & Eccleſiaſti-
,, cam diſciplinam reſtituis atqoe confirmas. Quamobrem operæ pretium eſt, ot alius
,, aliquis ex eruditiſſimis tum Sanctitatis Tuæ, tum aliorum, quos oominavi, libris
,, hæc quæ retolimus aliaque multa colligat, & facultatis hujus veluti elementa quæ-
,, dam atque inſtitutiones efficiat, fonteſque quibus rerum cognitio plenior hauriri in
,, Saoctitatis Tuæ potiſſimum Operibus poſſit, ſignificet & veluti digito commonſtret.
,, Hos vero ſive conatus, ſive meditamenta æqui booique faciat Sanctitas Tua, cujus
,, pedibus dum ſupplex advolvor, Apoſtolicam mihi benedictionem depoſco.

Nonis Auguſti anno 1746.

SANCTITATIS TUÆ

Humillimus addictiſſimus Servus & Filius obſequentiſſimus

Emmaouel de Azevedo Societatis JESU.

HAbetis, præſtantiſſimi Academici, quæ fuerit ſcholæ ſacrorum ritnom prima veluti delineatio; quam quidem Sanctiſſimus Pater oon benigne ſolum excepit, ſed ſingulari uſus humanitate ac clementia probavit etiam commendavitque, quæ retulimus omnia; ſolumque pro modeſtia egregia illa ſua ad me reſcribens excepit, quas debitas ei perſolveram juſtiſſimaſque laudes. Deinde ea præſtavit quæ vos profectò non ignoratis, atque ad reliquarum ætatum memoriam propagabit, prædicabitque poſteritas omnis, ut Liturgicæ Academiæ inſtitutionem promovere continuo cœperit, ut profeſſores ſive lectores duos, ſacrorum rituum unum, qui eſſet Academiæ caput attribuerit; atque alterum Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ; ut duos his ſubſtitutos quos vocant adjecerit; qui fere ſingulis hebdomadis diſſertationes inſtituerent, & Academias illas, quas in Quirinali palatio coram ſe haberi litterarum amantiſsimus Pontiſex jubet, Conimbriæ repræſentarent; nt hanc ita conſtitutam Aeademiam motuque proprio ſundatam in ſuam ſuſceperit, atque Apoſtolicæ Sedis tutelam. Quod vero eximii præterea beneficii loco habendum arbitror, hanc ſacris cæremoniis juvenes informandi, docendique provinciam Canonicis Regularibus Reſormatis Coogregat. S. Crucis commiſit. Magni hoc æſtimandum, prædicandumque beneficium puto. in quo cum ſingularem ſuam erga Canonicos illos benevolentiam alias etiam ſæpe teſtatam exhibuit, tum prudentiam, ſapientiamqoe; nt optime in poſterum novæ huic ſcholæ ac Liturgicæ facultati conſultum eſſet. Nemioem eſſe arbitror veſtrum adeo in patria Regnoque noſtro hoſpitem ac peregrinum, qui, Ordo ille Religioſus qua ſanctitate morum ſacræque eruditionis ſcientia polleat, ignoret; ſed præcipue quam Divini coltos augendi, retinendique ſtudio flagret. Vereor ne hoc, quod dico, ſit qui gratiæ illis tribui a me putet; vel qood eruditiſſimis ſanctiſſimiſque viris per me ipſe ſaveo. vel quod ſum ex ea Religioſa familia cui cum ipſis neceſſitudo quædam, ac communitas intercedit. Viſum eſt eoim Societatis noſtræ moderatoribus; quod nobiſcum antea Carthuſiani ſolitarii homioes, & præcipua quadam ratione meditationi cæleſtium rerum dediti fecerant, vices veluti repeodendo, idem ſanctiſſimum arctiſſimumque fœdus inire cum hac Religioſa familia, quæ ad illorum vitam proxime accedit cum ſanctarum precationum ſtudio tom voto oon egrediendi a Religioſis clauſtris quo ſe adſtringunt dum ſolemni ſacramento in hanc Congregationem adſciſcuntur. Atque hoc cum eorum virtutibus tribu-

Digitized by Google

tributum eſt, tum meritis in Societatem noſtram eximiis ac ſingularibus, quibus pares unquam gratias referre non poſſumus; immortales autem ſemper erimus habituri. Habeo tamen quæ pro me ipſa proferam, & judicium de illo Ordine noſtrum defendam; ampliſſimorum hominum, de eorum ſanctitate, doctrina, ac ſtudio Divini cultus, teſtimonia. Hoc nimirum eſt quod in ceteris ejus laudibus prædicant Luſitani Antiſtites, ex quibus Eminentiſſimus Thomas Cardinalis Patriarcha I. Liſboonenſis litteris datis die 3. Decembris 1745. teſtatur *perfectionem præſertim in Sacris celebrandis ſingularem eſſe, ac fervorem, ſeu in Sacramentorum, ſeu in verbi Dei adminiſtratione longe utiliſſimum: litteris adeo incumbere, ut non paucos ſeverum examen Doctorum laurea decoraverit*. Princeps vero & Præſul Braccarenſis, primaria dignitate, plurimiſque titulis toto orbi notiſſimus literis datis die 8. Februarii 1746.: *Talis*, ait de eorum tyrocinio, *inſtructio virtutum relucet, ut de ſuo primitivo Inſtituto deſiderari nihil poſſit, nec tantum præfatæ Congregationis Alumni virtutibus floreant; ſed & in omnibus viget litterarum ſplendor .... Sunt utique illius Reformati Canonici modeſtiæ ſpeculum in Dei cultu indefeſſi; eorum eccleſiæ ſanctitatem reſpirant, nullibique perfectius Divina celebrantur Officia*. Quid Eborenſis Archiepiſcopus? Nonne honorificentiſſimum de ipſis teſtimonium dixit ſcribens die 24. Decembris 1745. *Quanta vigeat Regularis diſciplinæ obſervantia nullis verbis ſatis explicari poteſt. Maxima cum perfectione peragunt omnia quæ ſpectant ad cultum Divinum, Chorum, ritus, & nitorem eccleſiæ. Ferventiſſime incumbunt prædicationi verbi Dei, nec non Sacramentorum Pœnitentiæ & Eucharistiæ adminiſtrationi cum magno profectu ſpirituali Fidelium, qui aſſidue confluunt ad eorum eccleſias & aſſiſtunt utiliſſimo orationis mentalis exercitio: præterea eum abundent viris litteratiſſimis &c.** Idem omnino de eorum ſanctitate, doctrina, ac Divini cultus ſtudio publice teſtantur omnes Luſitaniæ Epiſcopi; litteriſque ſuis in hujus Congregationis laudes ſeſe effunduot. Præ omnibus vero SS. Domini noſtri verba exhibebo, qui multa paucis concludit: *Grandi animi noſtri exultatione percepimus Congregationem Reformatam eximia Regularis diſciplinæ ſanctimonia, & peculiari litterarum, & Sanctorum ſcientia, præcipuaque Luſitaniæ regni nobilitate ad populorum ædificationem, & Divini cultus incrementum mirabiliter efflorescere*. Quod ſi diſertius adhuc, quodque nemini occultari potuit, teſtimonium de eorum virtutibus laudibuſque proferri volumus; habemus ſane quod petamus ab inv ictiſſimo Rege noſtro, qui pluries eſſe apud illos ac diebus aliquot diverſari dignatus eſt: quam ſive benevolentiæ, ſive honoris ſignificationem nulli præterea novimus eſſe impertitam. Sed nimirum Rex ſapientiſſimus nequaquam dedecere majeſtatem ſuam exiſtimavit cum illis aliquamdiu vivere, qui Cæleſtium vitam, ſanctitatem, pietatem, mutuam benevolentiam referrent. Cui ergo ſacrorum rituum diſciplinam committi æquius fuit quam hujuſmodi hominibus, qui tantorum virorum teſtimonio ad Eccleſiaſtici Ordinis informationem, præter excellentem doctrinam, morum quoque ſummam integritatem, ac Divinarum cæremoniarum eximiam quamdam eruditionem afferrent.

Hi ergo cum ſibi a Sanctiſſimo Patre commiſſam Luſitanorum Eccleſiaſticorum inſtitutionem viderent, nihil antiquius habuerunt quam, ut quæcumque vobis ſubſidia ad hanc adipiſcendam facultatem eſſent, compararent. Quorum erat illud primum ut libris, Scriptoribuſque hujus diſciplinæ præclariſſimis ne careretis. Intelligebant enim in hujuſmodi præſertim facultatibus, in quibus non tantum noſtræ meditationes ingeniique vis in excogitando quid poſſit, attendi ſolet, quam quæ ſunt Majorum doctrinâ decretiſque tradita; magnam librorum ſupellectilem neceſſario requiri. Itaque conſilium ſuſceperunt edendi rurſus probatiſſima eorum opera qui de ſacris cæremoniis ali-

* Laudes hujus Reformatæ Congregationis & quantum debeat in primis Pontifici beneficentiſſimo; deinde vigilantiſſimo Reformatori; totiuſque Luſitaniæ de illa conceptam opinionem eximiamque famam, ad opportuniorem locum inter Appendices rejicimus.

Digitized by Google

quid ritibuſque ſcripſerunt ; ut Liturgicam veluti quamdam Bibliothecam conficerent atque evulgarent . Et ſane conſilium eſt hujuſmodi , quod viri docti diſciplinarumque ſtudiis aſſueti continuo probent . Etenim eo valet , ut hujuſmodi libros adipiſci ſibi cuivis facilius , & comparare liceat ; tum ut uno velut intuitu in conſpectu habere quæcumque in hac facultate ſcripta ſunt minimo labore & temporis impendio poſſit . Quamobrem moribus antiquiſſimorum temporum receptum , ſimile quippiam videmus , ut celebriorum Auctorum ordine poſitorum collectionem quamdam & veluti ſummam conficerent . Nullum inter profanos Auctores antiquius opus nominare poſſumus , quam κύκλος ἐπικὸς illum , cujus extremam partem Homeri poemata conſtituebant . Atqui hic erat , ut Salmaſius in Solinum *pag.* 847. docet , non unius carminis aut poematis appellatio quædam , ſed ex multis diverſorum Poetarum libris opus compoſitum , quod antiquorum omnem ſapientiam , fabularum , ut tunc fiebat , involucris velatam ; atque a prima conjunctione cæli & terræ , unde Deorum turba nata eſt , uſque ad Ulyſſis reditum totam Græcorum mythicam Theologiam comprehendebat . Ex ſacris vero libris , qui ſanctitate ceteros vincunt , quod Dei numine afflati homines eos ſcripſerunt , ceteros item antecellunt antiquitate . Atqui eorum omnium complexionem olim quamdam factam vel nomen ipſum declarat , quod iis Hieronymus , quod Avitus , quod alii veterum Patrum dederunt , qui *Bibliothecam* illos appellarunt . Id poſtea ab Euſebio præſertim , & Hieronymo in difficilioribus Scripturæ locis explanandis ; ut in Danielis prophetia illa inſtitutum : ſed multo frequentius noſtra , & Majorum noſtrorum memoria , factum in ſacris ſanctorum librorum Interpretibus ; unde illæ *Catenæ* tot & tam multæ prodierunt ; factum in Fidei dogmatis tuendis ; inſcriptaque opera *Orthodoxographia* , *Hæreſeologia* , *Græcia orthodoxa* ; factum in ſanctorum hominum rebus geſtis deſcribendis a Lipomano , a Surio , a Bollandianis , atque in veteri Eccleſiaſtica Hiſtoria a Chriſtophorſono , & Valeſio : denique in rituum hac noſtra facultate ab Hittorpio , Clictovæo , Cochlæo , Pamelio , Mabillonio , ceteriſque quos ſupra nominavimus ; ut omittam Pontificias illas , Patrum , aliaſque Bibliothecas quas appellant tam multas , ut in his omnibus nominandis juſtum ſane volumen impendere Thomas Ittigius potuerit . Nec vero operam deſivit in hoc genere hominum noſtrorum cura . Quare cum in Hæbraicis rebus & in rebus ſacris ſimile aliquid conari quale in profanis Grævius , & Gronovius effecerat ; Voigt librorum Auctorumque recenſendorum elencho propoſito ſuaſiſſet , primam quoq partem in Hæbraicis , alterius conſilio diligentiaque perfici videmus . Igitur ad ſacrorum rituum facultatem hujuſmodi adjumentum afferre Canonici Regulares noſtri cogitarunt , & præclariſſimorum Liturgicorum Auctorum Bibliothecam quamdam adornarunt . Cujus quidem non una eſt , ut ſcitis , & ſimplex conficiendi ratio , ſed triplicem nobis Veteres tradidere; unam quidem , quæ Auctorum opera ipſa , prout ab illis ſunt edita exhibet : qualia Julii Africani aliorumque fragmenta Euſebius , & Hieronymus nobis ſæpe repræſentant , alteram quæ eorum Auctorum ſervato librorum & priſco dicendi ordine Epitomem quamdam conficit , & ut Veteres dicebant *excerpta* : quod in Bibliotheca ſua Photius fecit , ac præſertim in Philoſtorgii hiſtoria , quam partem eſſe majoris cujuſdam operis multi cenſent : denique quæ illorum ſententias doctrinamque ita uti videtur contrahit , breviuſque exponit ; atque hac ratione Diodorum Siculum præſertim Bibliothecam ſuam ſcripſiſſe conſtat . Ex his noſtri cogitant illum modum in Auctoribus edendis ſequi , qui maxime idoneus ad Scriptoris cujuſque doctrinam exhibendam videbitur , atque ad utilitatem ceterorum accomodatus ; brevitatis etiam habita ratione , ne in infinitum opus excreſcat . Quo ſuſcepto conſilio unde ordiendum erat , aut quem primum facere Bibliothecæ Auctorem debebant , quam illum , qui cum ritus omnes fuſe in libris ſuis explanavit , tum vero præcipuum ex illis , qui ad Romani Pontificis perſonam ſpectant , de Beatificatione & Canonizatione Sanctorum adeo luculenter , adeo

docte ,

docte, eleganterque tractavit, ut omnium quotquot hactenus ſcripſerunt induſtriam diligentiamque vicerit, poſterorumque omnium occuparit.

Itaque a maximo rerum Liturgicarum Auctore & Doctore felix, fauſtum, fortunatumque auſpicium ſumit Liturgicorum Scriptorum editio, de qua; quoniam omnis mihi cura credita eſt, nunc video eſſe mibi differendum; totamque edendorum librorum faciem, & veluti œconomiam vobis exponam. Conſtabit igitur Operum SS. D. N. BENEDICTI XIV. editio tomis duodecim.

Tomus I. II. III. IV. erunt de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione.

Tomus V. exhibebit Acta Canonizationis ab eodem SS. D. N. celebratæ. Com anim multa ille hac de re ſapientiſſime prndentiſſimeque inſtituerit; hic ea ot executioni mandata ſunt, conſpicientur; qood ut proponere ſibi quiſque ante oculos atque uſurpare poſſit, ea æneis tabulis quadraginta eoque amplius repræſentanda nou mediocri diligentia ſumptuque curabimus.

Tomus VI. Appendices dabit apprime utiles, quæ argumenta Lectoribos ſuppeditare, & adjomenta ad lectionem illorum librorum afferre poſſint.

Tomus VII. Documenta exhibebit, quæ primo ſecundæ editionis tomo præponuntur; & Appendices, quæ in calce quatuor priorum voluminum hactenus continebantur.

Tomoin VIII. occupat Index copioſus atque accuratus præcedentium librorum. Com enim multa in illis contineantur, non ſolom ſacrorum ritunm ſtudioſis ſed ceteris quoque, præcipue qui hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſacræque antiquitati cognoſcendæ dant operam, otiliſſima, cominodum viſum eſt longiori Indice, immo plurimis Indicibus diligentiuſque elaboratis inſtruere, quam hactenus factum eſt, in quibus non modo præcipue res, ſed Scriptores, & quæ ſervorum Dei cauſæ in opere nominantur, indicentur. Nemo enim ignorat Indices hujuſmodi diligenter accnrateque elaborati, quantum juvent eorum laborem, qui vel jamdiu opus legerunt, ſingulas vero res retinere memoria non potuerunt, vel opere nondum lecto an ibidem aliquid adſit; quod rem ſuam faciat, cognoſcere rurſum volunt. Et certe ſine his ſubſidiis multa excellentium Auctorum opera eo fructu carent, qui poterat in omnes omnino bomines redundare. Atque hos antecedet ſive Index alius, ſive potius breviarium quoddam, & operis totius epitomes; quam vel librorum lectionem ingredientibus, vel ea perfecta brevius eam repetere, & memoriæ præcipuas res demittere volentibus magno uſui futuram ſperamus, quam methodum in conficiendis Indicibus SS. Dominus maxime probavit, commendavitqne.

Tom. IX. tractatum ſive commentarium continebit de ſacroſancto Miſſæ Sacrificio, qui ipſe quoque Liturgicæ ſcientiæ magno erit ſubſidio, diligentiſſime doctiſſimeque quæcunqoe hoc de argumento ab aliis diſputata ſunt comprehendens.

Tomus X. in altero commentario impendetur de feſtis Chriſti Domini ſanctiſſimæqne ejus Matris; cui acceſſio fit nonnullorum Sanctorum de quibns Officium & Miſſa celebratur in Bononienſi diœceſi: quam partem Italice hactenus tantum editam, nunc ab Auctore locupletatam, animos ſtimuloſque eodem addente, Latino ego ſermone donavi.

Tomns XI. repræſentabit Inſtituiiones Eccleſiaſticas, ſive ot vulgo appellantur *Notificazioni* ab Auctore noſtro editas dum Bononienſis vel Anconitanæ Eccleſiæ Epiſcopus cura & vigilantia ſingnlari enaſcentibus ſubinde articulis rerum conſultum vellet.

Tomus XII. babebit luculentiſſimum nec antea editum dinqoe & mnltum expetitum tractatum de Synodo, quo præter cetera editionem bane locupletare SS. Pater voluit, quem *librum de Synodo tractantem* (verba ſnnt Sanctiſſimi Domini ad Canonicos Regulares) *tanquam lucalentiſſimum Paternæ noſtræ erga vos voluntatis teſtimonium veſtræ Academiæ largimur; qui & ſi in duodecimo poſtremoque Operum noſtrorum tomo collori debeat, quamprimum tamen in lucem prodibit.*

Neque

Digitized by Google

Neque vero exiſtimetis adhuc nos Opera complexos eſſe omnia quæ ad Liturgicam facultatem pertinent, quæque Sanctiſſimus Pater elucubravit. Sunt enim hæc quæ recenſuimus Cardinalis ſolum Lambertini Opera, quæ nimirum vel ante adeptam ſupremam illam dignitatem conſcripſit, vel privatæ tantum perſonæ Doctoriſque habere auctoritatem voluit. Hanc ejus voluntatem diſerte explicavit in litteris datis ad Cl. Facciolatum atque editioni Patavinæ præfixis, quas etiam hic referri ob hanc ipſam cauſam juſſit. Itaque hoc loco ſubjicimus.

BENEDICTUS PP. XIV.

DILECTO FILIO

JACOBO FACCIOLATI.

Dilecte Fili ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum Archiepiſcopalem Bononienſem Eccleſiam præſentes gubernabamus, magnis licet oppreſſi curis, quas munus illud ampliſſimum ſecum affert, aliquot antelucanas horas vix non quotidie ſomno ſubtraximus, opus non ſane exiguum lucubraturi de Canonizatione Sanctorum, quod quatuor in volumina diſtributum typis edidimus in eo digeſtis tot rerum monumentis ad hujuſmodi ſcientiam pertinentibus, quæ ſummo labore accuratiſſimoque ſtudio collegeramus, dum per tres Pontificatus maximos Promotoris Fidei miniſterium geſſimus. Quin etiam inſuavem moleſtiam ſuſcepimus Indicis conficiendi, quo complexi ſumus quidquid præcipue reſpicit curſum & proſequutionem cauſarum, quæ de ſacra Apotheoſi aguntur in Romana rituum Congregatione. Prætermiſimus autem indicare tot per omnem lucubrationem agitatas ac diſſolutas quæſtiones Theologicas, Philoſophicas, Phyſicas, ſacræque Hiſtoriæ, quæ congruentes noſtro tractando explicandoque argumento ſeſe obtulerunt. Conſcii tenuitatis noſtræ, verecunde intelleximus ab omni eruditi orbis parte ac plurimorum litteris, lucubrationem noſtram non inutilem, non injucundam, non levis momenti fuiſſe reputatam, ac ſuſtinuiſſe benevolam expectationem, quæ de ipſa, fortaſſe immerito, commota fuerat; verum a pluribus deſiderari locupletiorem Indicem rerum ibi diſceptatarum, quo non parum ſublevarentur, qui ſua in multiplex negotium partiri tempora, neceſſe habent. Quocirca operæ pretium exiſtimavi, librum rurſus, aucto ſyllabo, prælo ſubjicere, ut communi commodo, omnium deſiderio ſubſervire poſſit. Facile tecum ipſe perpendes, poſſemus ne cogitare, nedum animum adjicere ad recolligendum e tam varia diffuſiſſimaque materia novum Indicem, dum prope immenſa univerſi Chriſtiani gregis ſolicitudine ac vigilantia, tantaque rerum graviſſimarum mole, hoc præſertim difficillimo tempore, vix non obruimur. Quidpiam tamen ſubduximus nocturnæ quieti, ac neceſſariæ relaxationi, qua inſtaurari animi vires oportet, ut ad agendum ſufficiant. Tunc enim abditi in privatam noſtram bibliothecam, ac nobis propemodum reſtituti, plura magni momenti addidimus inſtituto pridem Operi, a Nobis deinceps congeſta in adeo feraci argumento, aut ſuppeditata recenti aliquo caſu, poſt libri Noſtri editionem expenſo atque examinato. Hæc autem additamenta ſuo loco a Nobis inſerta deferri ad te identidem juſſimus; quandoquidem de noſtro eodem litterario fœtu rurſus evulgando cogitaveras. Te ſimul hortati ſumus, ut, Nobis gratificaturus, permoleſtum uberioris condendi conficiendique Indicis negotium ſuſciperes. Utrumque a te ſingulari adeo diligentia, peritia, ſtudio patratum eſt, ut nihil ultra nobis optandum reliqueris, nec ſpem feſelleris, quam de tua virtute ſolertiaque conceperamus. Quæ perhonorifica de te ſententia ut neminem lateat, maneatque grati animi Noſtri memoria, atque eximiæ tuæ laudis publicum documentum, Apoſtolicis litteris in forma Brevis teſtari voluimus; quibus etiam palam facere, ac de-

clarare

clarare opportunum duximus, Nos quicquid præcipuum ac ponderoſius in Codicem iſtum digeſſimus, elaboraſſe, dum Cardinalatus honore fungeremur. Quocirca nec aliam præ-ſeferre auctoritatem, quam privati Auctoris; eoſdemque intra privatæ auctoritatis fines ea quoque contineri, quæ adjunximus in hac iterata Operis editione, in lucem prodeunte, dum in ſuprema D. Petri Sede, licet prorſus immerentes, locati ſumus; exceptis Decretis, quæ a Nobis Pontificatum Maximum gerentibus de hujuſmodi argumento interpoſita, illic inſerta ſunt. Hæc enim pari volumus pollere jure, quo pollent reliquæ Deceſſorum Noſtrorum Sanctiones, iſta ipſa ſuper re promulgatæ. Perge itaque, dilecte Fili, urgere ſuſceptum laborem iis fortaſſe non ſupervacaneum, nec inanem aut inopportunum, qui Eccleſiaſticam eruditionem, ſeveriores diſciplinas, & ſacræ Apotheoſis illuſtrem ſcientiam colunt. A nobis profecto plurimam inibis gratiam debitamque tuæ virtuti benevolentiam, cujus pignus Apoſtolicam Benedictionem tibi peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XX. *Julii* MDCCXLIII. *Pontificatus Noſtri Anno Tertio.*

Jo. Vincentius Luccheſinius.

Propoſitum ergo nobis fuit ut ab iis abſtineremus quæ *loquela factus univerſalis Chriſtianorum*, ut Innocentium IV. Princeps ille Babylon juſto veriſſimoque præconio appellavit, Apoſtolica uſus auctoritate Eccleſiæ univerſæ mandavit legeſque dixit; in quorum numerum referenda præ ceteris illa *Conſtit. 57. tom. 1. Bullarii* comprehenſa, quæ eſt de dogmatibus & ritibus ab Italo-Græcis *tenendis atque ſervandis*: item decreta *Conſtitut. 87. de ritibus Græcorum Melchitarum &c.* quæque continentur 84. *de veſtibus Auditoribus cauſarum ſacri palatii Apoſtolici conceſſis in acceſſu ad Cappellas, functiones &c.* His ergo omiſſis, illa quæ ſupra enumeravimus, edemus, recenſebimuſque, juxta præſcriptam nobis a SS. D. N. rationem cura quantum poterimus, & diligentia majore. Atque ut commodis veſtris omni ope, quantum in nobis ſitum eſt, proſpiciamus; quod animadverſum ſit amplioris formæ ſive faciei libros etſi magnificentiorem ſui ſpeciem præbeant, figuræ tamen eſſe majoris quam ut facile manibus omnium tractari verſarique poſſint, in minorem, ideſt, ut ego interpretor, commodiorem quam hactenus factum eſt compingi voluimus, damuſque in quarta magni folii parte quam dicunt *quartum magnum*: Ita vero brevi omnes tempore edendos curabimus quantum conniti mea aliorumque quos mihi ſocios adjutoreſque adſcivi diligentia ac ſedulitate potero. Videtis, Juvenes optimi, quam multi ſint in veſtris commodis procurandis occupati, quanta vobis, veſtræ eruditionis gratia moliamur. Sunt enim in hoc quoque nonnullæ partes meæ qui editionem hanc ut dixi curem, atque illum præterea a commodorum veſtrorum Auctore bonorumque parente BENEDICTO XIV. mandatum acceperim viribus certe noſtris longe ſuperius, Liturgicas Inſtitutiones concinnandi, quod opus quantum ſtudio conniti, quantum dilgentia induſtriaque potero ita curabo, ut hujuſmodi rebus ſtudioſis non parum adjumenti allaturum eſſe confidam.

Verum illos, quorum ſunt præcipua in vos merita atque Academiam hanc veſtram & Conimbricenſem urbem ſibi eximia quadam ratione devinxerunt breviter indicabo; ut, quod initio dixi, omnium in nos merita palam fiant innoteſcantque omnibus. Ac de BENEDICTO quidem Pontifice O. M. quæ fuerit ejus in vos liberalitas, quæ in Canonicos Regulares beneficentia, quæ in iſtam Urbem & Luſitaniam omnem humanitas ac benevolentia plane ſingularis diximus: etſi ne id quidem conſecuti ſumus ut minimam ejus in nos meritorum partem complecteremur. Quantum enim eſt; tantum Pontificem naturæ primum dotibus ornatiſſimum, antiquiſſima generis nobilitate, ingenio, doctrina excellenti atque egregia præditum; deinde muneribus antea

geſtis

gellis probatum ſpectatumque omnibus ; nunc vero in ea ſede locatum dignitatis , unde orbem univerſum ſuæ cuſtodiæ creditum , ſuo conſilio regendum , ſuiſque curis cogitationibuſque confirmandum reſtituendumque videat , convertere ad vos in Liturgicis rebus informandos animum , veſtram eruditionem ſingulari quadam cura complecti , rebus veſtris in perpetuum proſpicere ac providere ? Hoc quidem illa pro eximio , quo in Gentem noſtram amore fertur , præſtitit præſtatque ; ut præterita beneficia novis in dies cumulet atque exornet . Sed quis a tanto Principe in minimis adeo rebus coram ac providentiam expectaſſet ; ut quæ Conimbricæ facultates docerentur , quæ locum hactenus in Lyceo nactæ non eſſent cognoſcere ac rimari vellet ? Quamquam in hoc obſecutus eſt ille clementiæ ſuæ qua inter maximas graviſſimaſque curas , quibus ita ſe totum tradit , ut nihil ceteris , quæ non graviſſimæ ſunt cogitationum impendere poſſe videatur ; his minoribus ita conſulit , providetque , ac ſi in majores curæ nihil diligentiæque ſuæ contuliſſet . Obſecutus eſt eximio quo tenetur litteras fovendi ſtudio , quo Academias ſive nobiliſſimarum ſacrarum diſciplinarum quaſi Athenæa quatuor, quæ ipſe celebret , quibus interſit , in palatio ipſo ſuo excitavit . Obſecutus denique maxime , augendi Divini cultus ſolicitudini ac curæ , qua & vetuſtiſſima Romæ templa reparavit , aut nova molitus eſt , & ritus in Canonizatione præſertim Sanctorum adhiberi ſolitos ad Majorum diſciplinam , decoremque Eccleſiaſticum exactius exegit . His igitur Sanctiſſimi Patris beneficiis reſpondere qua ratione poſſumus ?

Adjungendus vero eſt ſummo omnium Paſtori Rex ipſe noſter invictiſſimus atque optimus ; cui explicare quis poſſit quantum debeamus . Ab eo primum id muneris habemus , quo vel jucundius , vel utilius , vel omnino majus concedi hominum generi non poteſt ; ut inter armorum ſtrepitus , quæ Æuropæ regiones ferme omnes ſolicitant , nos ſummo otio , ac tranquillitate perfruamur . Hoc ad Regni totius felicitatem pertinet ; præcipuo tamen jure quodam ad juventutem Academicam, & celeberrimam Luſitaniæ Academiam . Quis enim ignorat conticeſcere litteras inter arma , & bellorum tumultibus ſcientiarum ſtudia opprimi , ac præfocari ? Nunc vero ita celebrantur , ut nullo unquam tempore Luſitania plus floruiſſe bonis artibus ac litterarum gloria vere poſſit affirmari . Si hoc unum Rex prudentiſſimus atque optimus præſtitiſſet , ut inimiciſſimus litteris armorum incurſus arceret , magnum quidem illi litteræ debere viderentur . Eſt tamen longe majus quod ad bonarum artium , ac diſciplinarum laudem amplificandam contulit , idque ei potiſſimum facultati , quæ hominum doctiſſimorum laboribus præcipuè celebratur , quæ in Academiis dominatur , cui primas noſtris temporibus hominum commendatio, & Eruditorum ferme omnium conſenſus detulit . Hiſtoriam dico ; quæ nunc apud nos adeo floret ut nihil ſit , quod aliis nationibus hoc in ſtudiorum genere debeamus ; multa vero illæ a nobis accipere præſidia hujus doctrinæ , ſi volunt , poſſint , & debeant . Teſtatur hoc librorum ingens numerus in externas linguas , eamque maxime omnium , quæ harum rerum Magiſtra exiſtimatur , Gallicam , converſus . Teſtantur præclariſſima monumenta hominum ſtudio , vigiliiſque e tenebris eruta , quæ omnium Eruditorum ſummo plauſu excepta perferuntur in longinquas terras . Teſtatur Academicorum Ordo ipſe , qui Hiſtoriæ illuſtrandæ navant operam , iique non ſolum Eccleſiaſtici viri , aut e Religioſis familiis , qui vitam ferme in litteris abditi ducere conſuevere , ſed Proceres , ac Regni Magnates graviſſimis negotiis , publiciſque muneribus impediti, ſupremi Curiæ , ac Tribunalium Præſides , Pro-Reges ipſi , atque ex Eccleſiaſtico cœtu , qui in Patriarchali Sacroſancta Baſilica primos locos tenent . Atqui hanc Hiſtoricam facultatem non dicam Regis noſtri munificentia auctam , atque amplificatam ; ſed pene intermortuam excitatam , ac de integro nobis largitam , atque donatam . Totum id quantumcumque eſt Regis noſtri curæ , ac liberalitati debetur , qui nihil deeſſe laborioſis doctiſſimiſque viris , ſive ad ſtudia hujuſmodi peragenda , ſive ad laborum fructus edendos , vulgandoſque ſinit ,

qui

qni verbis, Regiaque ope, vultn ipſo unumquemque ad litterarum hanc laudem Gen-
ti noſtræ aſſerendam excitat atque inflammat. Hac ergo ille Hiſtoriæ tam eximia
& diligenti cnra, atque in ea exornanda amplificandaque ſtudio axemplum præbuit,
cnr Hiſtoriæ partem, quæ ad hominum facta, eventnſque rerum ſacrarum, vel ad di-
ſciplinam, ſacros præſertim ritus ac cæremonias explicandas pertinet, eſſent qui ex-
eultam hominum noſtrorum ingeniis, auctamque vellent. Quamquam aliud præterea in
eo, qui de hac inducenda cogitarunt ſpectaſſe oportet. Quid enim non viderant, quod
Luſitani omnes, immo nniverſus terrarum orbis videt ac prædicat, ſingulare illius
atque admirabile plane ſtudium in iis procurandis, quæ ad Dei Sanctorumque cul-
tum faciunt? Mirata eſt Luſitania, ampliſſima & magnificentiſſima templa Regis
unius intervallo tam brevi excitata, altaria egregio opere, pretioſiſſimiſque marmo-
ribus extructa; quorum unum hoc ipſo anno Romæ totius, his enim vero ſpectandis
non inſuetæ, oculos ad ſe convertit; ſacram omnis generis ſupellectilem immenſis ſum-
ptibus collectam, atque e remotiſſimis etiam regionibus in noſtras terras apportatam;
ut dubitari plane poſſit an ullus unquam ſuarit, qui majores opes copiaſqne in hu-
juſmodi rebus eſſudarit. Quamqnam non ſum eo verbo uſus quo decuit: non enim
eſſudit, ſed ad nominis ſui gloriam comparandam, ad nationis noſtræ famam augen-
dem, ad Divinam ſibi opem gratiamque conciliandam impendit. Quamobrem ſi in
noſtra civitate, ſi in florentiſſima Conimbricenſi Academia, ſi in Canonicorum Regu-
larium ædibus duas ampliſſimarum facultatum ſcholas pateſactas, ſi diſciplinarum nume-
rum amplificatum, ſi veſtris commodis acceſſionem factam videtis, omnia inclito in-
victiſſimoqne Regi adjudicanda ſunt.

Intelligitis opinor, me etiam ſuperius admonente, quantum hac in re valuit opera
utriuſque eorum, qui vobls præſunt, Epiſcopi, & Rectoris Conimbricenſis, de quo-
rum laudibus, ne vim modeſtiæ inferam utriuſque, non plus addam ad ea, quæ ſupe-
rius ſignificavi, niſi alterius de eis judicium, qui dignum exiſtimavit utrumque, qni
Canonicis Regularibus Reformatis præeſſent primi, legumque recens inſtitutarum
vel revocatarum euſtodiam ante omnes aggrederentur. Atque hic qnidem qui tale de
illis judicium tulit, nobiliſſimoque præconio laudis commendavit, maxime eſt ipſe lau-
dandus; cnm præclariſſimis dotibus, quibus fuit a natura, fortunaque inſtructus;
tum eximia virtute, qua naturæ, fortunæqite illa vel occultavit, val dimiſit, vel ad
maximas res pro Religione patrandas convertit. Non eſt neceſſe quis ille ſit, diſertius
explicem; nimirum R.mus D. Fr. Gaſpar ab Incarnatione. Quis enim hæc enumerans
in eum ſtatim non incurrit; vel non videt bis omnino, quas dixi laudibus pollere?
Illum eximia quædam ac ſingularis Dei benevolentia in Excellentiſſimorum Marchionum
de Gouvea nobiliſsimæque familiæ Maſcarenhas domnm, naſcentem induxit; de qua do-
mo quid diei poteſt quod æquare ejus dignitatem poſſit? Quamquam laudatores nacta aſt
eloquentiſſimos doctiſſimoſque, qui familiarum, quæ in Hiſpania ac Luſitania nobi-
liſſimæ habentur, hiſtoriam contexuere: inter quos nominandus in primis Vir Clariſſ.
Clericorum Regularium lnmen decuſqne egregium, mihi vero amicitia conjunctiſſi-
mus Rev. D. Cajetanus de Souſa *tom.* 8.9.10. *&* 11. *biſtor. genealog. Regiæ domus Luſitan.*
& in lib. de Magnatibus Luſitan. Ex Societatis vero noſtræ bominibus non prætereundus
Joſeph Caſſani ſermonis elegantia cultuque orationis, quem vel in ipſius ad me epiſto-
lis, quoties perſrui mihi illis licuit, admiratus ſum, inter Hiſpaniæ Scriptores no-
bilis, qui *tom. 8. de inſignibus ſanctitate viris qui Soc. Jeſu illuſtrarunt* qnatuor germano-
rum fratrum ex hac familia vitas ſcribere ingreſſus Excellentiſſimæ domus Maſcarenhas
laudes attingit; fateturque maximum eſſe, quod ei Societas noſtra debeat: vel quod
D. Petrus Maſcarenhas Joannis III. apud Romanum Pontificem Orator noſtros homi-
nes litteris ſuis Regi mirifice commendavit, atque ipſo Rege urgente, primos a S. Igna-
tio ſocios quos in Luſitaniam inſerret, impetravit, quos viros? P. M. Simonem Rode-

ricium de Azevedo, qui non in Luſitaniam ſolum ſed in Hiſpaniam Societatem induxit; S. Franciſcum Xaverium, qui aditum in Indias ceteris patefecit, ſignumque veluti extulit ad Fidem in barbaras regiones vel primo invehendam vel propagandam; idque eximiis quibuſdam laboribus, capite ipſo in apertum diſcrimen dimicationemque vitæ objecto: vel quod Ferdinandus Martinus Maſcharenhas Algarbiæ Epiſcopus & Generalis Inquiſitor Farenſe Collegium fundavit, atque amantiſſimum ſe, liberaliſſimumque Societatis noſtræ parentem profeſſus eſt; neque amorem ea, quæ finem omnibus imponit, morte interire paſſus teſtamento mandavit, ut corpus apud nos conderetur, eum quibus animo ſemper fuerat diverſatus: vel quod conjunctiſſimos ſemper nobis amiciſſimoſque habuit qui etiam benevolentiam hanc in alias domos propagarent. Hujus rei luculentiſſimum teſtem Roma videt Emum Cardinalem Portocarrero ex germana ſorore matris Reverēmi P. Gaſparis in Hiſpania natum: qui quidem duo præclariſſimi Viri, alter in Luſitania Regularis diſciplinæ & animi demiſſionis, alter Romæ pietatis & moderationis exemplum, eodem conſanguinitatis gradu S. Franciſcum Borgiam contingunt, quo eumdem contigit Sereniſſimus Braſiliæ Princeps, atque ejuſdem ſoror Hiſpaniarum Regina: ſiquidem horum omnium S. Borgia ſextus eſt avus, cujus egregia pietatis exempla Reges noſtros ac Principes imitari, ac populi religionem pietatemque excitare atque inflammare videmus. Ne vero ab inſtituto ſermone longius divertam, liceat ad Rmum Reformatorem animum cogitationemque convertere.

Ex hac ergo tali tantaque familia cum Revmus Reformator eſſet, cumque omnia præterea, quæ ornare alios ſingula ſolent, in eum confluxiſſent, nihil ex iis vir excelſa quadam & ſublimi mente præditus extulit, niſi ut haberet, quæ aſpernaretur, rejiceretque, quo ad Deum evolare liberius poſſet; atque in medio honorum curſu rebus omnibus nuntium remittens non ſolum in S. Franciſci familiam, ut mox dicebam, ſed in ejus familiæ celeberrimum quidem, ſed longe ab hominum commercio remotum abditumque Seminarium de Varatojo ſe recepit, ingenti Luſitaniæ totius admiratione, eum ſuſceptæ tunc auſterioris vitæ, tum poſtea retentæ: etſi ab ea honores dignitateſque illum abſtrahere conarentur. Quis enim non miraretur eum, qui opulenta in domo educatus opibus abundaret, magnaque apud omnes Ordines fama vel gratia floreret, quem Rex prudentiſsimus juvenem adhuc celeberrimæ regni totius Academiæ præpoſuiſſet; ut longe majora expectare poſſet in dies augmenta vel copiarum, vel dignitatum; omnibus quæ ipſi collata fuerant ſe ornamentis abdicaſſe, ſpeſque in futurum tempus quaſlibet præcidiſſe. Quamquam fuerunt, qui de eximio quodam fructu, quem inexpectata illa fuga intercepiſſet Conimbricenſi Academiæ, ac Luſitaniæ toti, quererentur: quos nunc ſane deponere animo mœrorem, & ſupprimere quereias decet. Quis enim utiliſsimum neget ex ea S. Franciſci domo, quaſi ex ſanctitatis officina aliqua, prodjiſſe atque exiſtere hominem *cumulatum virtutibus, & egregiis animi dotibus... Religioſiſſimum, tam virtutibus, quam litteris ornatiſſimum, adeo ardenti zelo, prudentia, ac ingenii acumine in* Congregationis Sanctæ Crucis *reſtitutione ad primævum ſtatum, unde decidit, ut ceteris familiis Religione fulgentibus ſit exemplar*, quemadmodum ſummum hunc Virum vocat laudatus Bracarenſis Princeps atque Præſul: *aut inſignem pietatem, zelum, prudentiam, intellectus acumen, judicii maturitatem, aliaſque egregias animi dotes quibus adhuc manens in ſæculo, ita eminebat, ut quodammodo ſupra hominem videretur aſſurgere; fortunatiſſimam juremerito dixerimus Congregationem, quæ tantum ac talem meruit habere Reformatorem*, ut de eo prædicat Archiepiſcopus Eborenſis: ut omittam cetera his omnino ſimilia in eum collata præconia omnium Luſitaniæ Epiſcoporum. Sed quis omittere poſsit SS. D. N. BENEDICTI XIV. de eo luculentiſsima teſtimonia, cujus ſunt illæ voces in litteris ad ipſum datis; quas quidem aut reticere, aut non eodem, quo conceptæ ſunt, contextu reddere nefas putamus: *Nobis, inquit, compertum eſt te, dilecte fili, vero eſſe zelo præditum, te ſa-*

cra

era eruditione pollere, te regiæ Majeſtati eſſe acceptiſſimum, & nonnullis adjectis: *Spe repleti ſumus Te plura præſtiturum eſſe, quæ nos excogitare non poſſumus. Id nobis ſuadet morum probitas, ſuadet ſana quæ eſt in Te doctrina, ſuadet tua firmiſſima adhæſio Eccleſiæ dogmatibus, ſuadet tuus erga Apoſtolicam Sedem amor*. Ejuſdem SS. Patris verba ſunt alia in epiſtola: *Tua obedientia erga hanc ſanctam Sedem, & erga nos, quam tot exemplis comprobaſti*. Item quæ in aliis litteris amor vere paternus expreſsit: *Dilecte Fili, benevolentiam tuam erga nos conſerva: nos paternæ erga te dilectionis nunquam obliviſcemur, tibique interim Apoſtolicam benedictionem plenis ulnis amplectentes elargimur*. Sed fructus, qui ex præclariſsimo facto illo rerumque omnium contemptu profluxit, non ex ipſius tantum vita repetendus eſt, ſed eorum omnium quos ad arctiorem Religioſarum legum cuſtodiam adduxit, in quibus veterum Patrum illorum, qui litteris omnium laudantur, exempla renovavit, reſtituitque eam, quæ ſeneſcere jam cœperat, defluxeratque ſanctiſſimi rigoris diſciplinam, & Divini cultus tuendi amplificandique ſtudium: de Canonicis loquor Regularibus S. Crucis, in quibus illa omnia nunc ita vigent, ut nihil præterea addi, nihil deſiderari poſſe videatur. Sanctiſsimi ſapientiſsimique viri commemoratio, Liturgicæ Academiæ Auditores optimi, a vobis aberrare fecit orationem; neque tamen valde elaborandum eſt, ut eo quo pertinuerat, revocemus; ad eos nimirum, quibus novæ ſcholæ conſtitutionem, atque ad Liturgicam facultatem Hiſtoriamque Eccleſiaſticam adjumenta debetis. Hunc enim, quem poſtremo nominavi, Reverendiſsimum F. Gaſparem ab Incarnatione inter primos numerandum eſſe nemo ambigat, cum referre illi propemodum acceptam ceterorum voluntatem, prudentiſsimi Rectoris, & vigilantiſsimi Præſulis, quos ad hanc virtutem formavit, quos in Religioſa vita erudivit, quos educavit, debemus; multa etiam potiſsimum tanti viri gratia ab inclito Rege noſtro in vos beneficia collata dubitare non poteſtis; ut quem intercepiſſe dicebant Conimbricenſi Academiæ diſceſſu illo ſuo fructum, multo jam auctiorem amplioremque rependat: de SS. vero BENEDICTO XIV. affirmare certo poſſum. Quid ergo reſtat Academici, niſi tantorum hominum ad vos converſa eſſe ſtudia cum perſpiciatis, Pontificis Optimi Maximi, & Incliti Regis noſtri humanitati ac benevolentiæ reſpondeatis, Reverendiſsimi Reformatoris, Conimbricenſis Antiſtitis, Clariſsimi Rectoris, ſuſceptam pro vobis curam ac ſolicitudinem nequaquam irritam abire patiamini: hanc vero Sanctiſsimi Patris poſtremam Operum editionem ſic excipiatis; ut quoniam non uſui vobis dumtaxat, ut ceteris, ſed veluti mancipio dati ſint, in his libris habitetis: alii qui eos magno cum fructu hactenus tractarunt diverſati ſolummodo videantur.

INDEX CAPITUM
HUJUS LIBRI PRIMI.

CAP. I. DE *ſuperſtitioſa apotheoſi Gentilium.* Pag. 1.

II. *De Martyrum juxta antiquam Eccleſiæ diſciplinam differentiis, & eorum cultu.* 11

III. *De collectione Actorum Martyrii, & eorum examine, & Eccleſiaſtico ſuper illis judicio.* 18

IV. *De Martyrum notitia ab una ad aliam Eccleſiam per litteras encyclicas tranſmiſſa.* 26

V. *De Confeſſoribus, & eorum cultu.* 37

VI. *De Eccleſiaſtico judicio requiſito, antequam cultus religioſus Confeſſoribus exhiberetur.* 45

VII. *De interventu auctoritatis ſummi Pontificis in cultu decernendo erga Martyres, & Confeſſores.* 50

VIII. *De ejuſdem interventu auctoritatis.* 61

IX. *De Pontificiæ iterum auctoritatis in Beatificationis & Canonizationis negotio interventu.* 71

X. *De Pontificia auctoritate extra Concilium, & de jure beatificandi & canonizandi ſummo tantum Romano Pontifici reſervato.* 78

XI. *De eodem privativo jure juxta ſcribentium aſſertiones.* 85

XII. *De poteſtate canonizandi.* 91

XIII. *De benefacto, ut aliquando ſolemnia Canonizationis expleantur.* 98

XIV. *De ſubjecto Canonizationum.* 109

XV. *De gravitate cauſarum Canonizationis, & de his, quorum opera & conſilio ſummi Pontifices olim uſi ſunt in earum definitione.* 119

XVI. *De ſacrorum rituum Congregatione.* 127

XVII. *De Protonotario, & Secretario ſacræ Congregationis, & de Rota Romana Auditoribus eidem Congregationi adſcriptis.* 139

XVIII. *De Fidei Promotore, & ejus Subpromotore.* 147

Digitized by Google

XIX. *De Notario, & archivi Inſpectore, Interpretibus proceſſuum, Procuratoribus, Advocatis, & Medicis, aliiſque Miniſtris Congregationis ſacrorum rituum.* 157

XX. *De diligentiis per Romanos Pontifices antiquiori tempore adhibitis in diſcuſſione cauſarum Beatificationis & Canonizationis, & de ſerie Actorum, qua eadem antiquiori tempore pertractabantur.* 170

XXI. *De Conſiſtoriis, quæ olim cogebantur pro definiendis cauſis Canonizationis.* 180

XXII. *De ſerie Actorum in cauſis Beatificationis, & Canonizationis juxta præſens Sedis Apoſtolicæ inſtitutum, & de diligentiis, quæ in earum examine fiunt.* 192

XXIII. *De nonnullis ad inſtitutum Congregationis ſacrorum rituum ſpectantibus, quæ ante tempora ſanctæ memoriæ Clementis* XI. *vigebant.* 204

XXIV. *De ſolemnitate Beatificationis.* 209

XXV. *De tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem.* 215

XXVI. *De ſerie Actorum in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem.* 220

XXVII. *De ſerie Actorum in cauſis Martyrum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani* VIII. *& quæ procedunt per viam non cultus.* 227

XXVIII. *De Auctorum opinionibus quoad ſigna & miracula in cauſis Martyrum.* 234

XXIX. *De Eccleſiaſtica diſciplina quoad miraculorum neceſſitatem in Martyrum cauſis.* 244

XXX. *De ſacræ Congregationis rituum conſuetudine quoad miraculorum neceſſitatem in cauſis Martyrum.* 255

XXXI. *De ſerie Actorum in cauſis ſive Confeſſorum, ſive Martyrum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. & quæ procedunt per viam caſus excepti.* 262

XXXII. *De ſerie Actorum in cauſis ſive Confeſſorum, ſive Martyrum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani* VIII. *quaque procedunt per viam caſus excepti in tranſitu a Beatificatione* æquipollenti *ad formalem Canonizationem.* 265

XXXIII. *De ſerie Actorum in cauſis Beatificationis & Canonizationis introductis ante decreta Urbani* VIII. *& quæ poſt eadem decreta reſu-*

reſumuntur, ſive ſint Confeſſorum, ſive Martyrum, ſive procedant per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti. 277

XXXIV. *De Conſiſtoriis privato, publico, & ſemipublico habendis pro abſolutione cauſarum Canonizationis.* 284

XXXV. *De nonnullis aliis orationibus, quæ ſiunt in publicis Conſiſtoriis a Conſiſtorialibus Advocatis.* 293

XXXVI. *De ſolemnitate Canonizationis.* 297

XXXVII. *De actibus cultus Servis Dei poſt Beatificationem deferendis.* 332

XXXVIII. *De actibus cultus Beatis poſt Canonizationem exhibendis.* 343

XXXIX. *De differentiis inter Beatificationem, & Canonizationem.* 353

XL. *In quo explicatur Sedis Apoſtolicæ permiſſio, quæ per Beatificationem habetur,* 361

XLI. *In quo nonnulla indicantur de Sedis Apoſtolicæ definitiva ſententia, quæ in Canonizatione profertur.* 367

XLII. *De Eccleſiaſtico judicio quod in Beatificationem interponitur, utrum videlicet ſit* infallibile, *& ad Fidem Catholicam pertinens.* 408

XLIII. *De Eccleſiaſtico judicio, quod interponitur in Sanctorum Canonizationem, utrum ſit* infallibile. 420

XLIV. *In quo repelluntur oppoſita iis, quæ dicta ſunt in capite præcedenti.* 429

XLV. *An ſit de Fide, ſummum Pontificem errare non poſſe in Canonizatione Sanctorum; & an de Fide ſit, Canonizatum eſſe Sanctum.* 446

XLVI. *De expenſis, quæ ſiunt tum in pertractandis cauſis Beatificationis & Canonizationis, tum in ſolemnitate, hoc eſt, cum in Beatorum, aut Sanctorum numerum aliqui Servi Dei, vel Beati referuntur.* 455

CAP. ULT. *De quibuſdam cautionibus neceſſariis ad cuſtodiam & erogationem pecuniarum ex pia Fidelium largitate collectarum pro cauſis Beatificationis & Canonizationis; deque nonnullis quæſtionibus ad hanc eamdem materiam pertinentibus.* 480

DE

DE AUCTORIBUS

TUM THEOLOGIS, TUM JURISCONSULTIS, TUM ETIAM CETERIS,

QUI SCRIPSERUNT

DE BEATIFICATIONE
E T
CANONIZATIONE SANCTORUM

DEQUE TOTA HUJUS OPERIS RATIONE

AD LECTOREM.

INnumeros propemodum Theologos inveniemus, qui aliquid in ſuis operibus de Sanctorum Beatificatione atque Canonizatione ſcripſerunt, ſi velimus ſingulos recenſere, qui inter diſputandum de hac ipſa materia diſſeruerunt. Sed in præſenti illos tantum indicaſſe ſat erit, qui juſtos de re hac tractatus compoſuerunt: deinde de Scriptoribus Juriſperitis agemus, qui argumentum idem ex profeſſo pertractarunt: ad extremum vero eos etiam memorabimus, qui de ſolemni apparatu pro Beatificatione, vel Canonizatione enarrationes ediderunt.

Antiquiſſimus igitur inter Theologos, quos viderim, qui tractatum de Canonizatione compoſuerit, eſt Auctor anonymus, cujus apud me extant mss. Hic enim opus ſuum exaravit anno 1592. idque dicavit Vincentio Lauræo Cardinali Montis Regalis: & plura quidem eo in opere habentur Theologico more pertractata de ſanctitate, tum autem aliqua de virtutibus, necnon multa de miraculis, & horum natura: quare in hujus noſtri Operis decurſu, quotieſcumque occaſio ſe offeret, hunc Auctorem laudabimus, ejuſque ſenſum exponemus.

Proxime ſuccedit Angelus Rocca ex Auguſtiniana familia, Apoſtolici ſacrarii Præfectus, quippe cum ſcripſerit temporibus Clementis VIII. cui etiam opus ſuum dicavit. Porro plura in eo ſunt erudite collecta tum quoad requiſita Canonizationis, tum quoad gradus & differentias miraculorum.

Sequitur Fortunatus Scacchus ex Ord. Eremitarum S. Auguſtini, pariter Apoſtolici ſacrarii Præfectus. Scripſit nempe hic temporibus Urbani VIII. cui opus ſuum nuncupavit, inſcriptum *de notis & ſignis ſanctitatis Beatificandorum & Canonizandorum*. In eo autem opere non ſolum fuſe agitur de ſanctitate in genere, verum etiam de virtutibus tum Theo-

Digitized by Google

Theologicis, tum Cardinalibus, quæ ad gradum heroicum pervenerunt. Præterquamquod ex ipſius operis argumento ac diviſione colligitur, eum præterea compoſuiſſe ſecundum librum de Martyrio, tertium de miraculis, quartum de Beatificatione, quintum de Canonizatione, ſextum de ordine judiciario harum cauſarum, ſeptimum de Congregationibus, in quibus cauſæ pertractantur, octavum vero, quem nondum abſolverat, de Miſſa Pontificia. Sed ex omnibus his operibus hujus inſignis viri tria tantum ſuperſunt mss., quorum unum eſt *de Martyrio*; alterum *de natura, quidditate, inquiſitione, auctoritate, antiquitate, cultu, & quibuſdam aliis annexis ad Beatificationem & Sanctificationem ſpectantibus*; tertium, *in quo quidquid ad Judicum directionem tam ordinariorum, quam delegatorum, & ſubdelegatorum ad theoriam & praxim proceſſuum in cauſis Servorum Dei requiritur, quantum fieri poteſt, dilucide explicatur*. MSS. ſcilicet iſta extant in bibliotheca Angelica Urbis, cui dono data ſunt a Petro olim Cardinali Othobono, qui poſtea ad ſummum Pontificatum evectus Alexandri VIII. nomen aſſumpſit: is autem acceperat ex bibliotheca Cardinalis Corradi, uti apparet ex ipſorum operum inſcriptione; qua oſtenditur inſuper ardens tanti Pontificis deſiderium, ne quid occultum remaneret, quod ſtudioſis poſſet expedire.

Quartus porro inter Auctores Theologos eſt Lucas Caſtellinus ex Dominicana familia, & ſui quidem Religioſi Ordinis Procurator Generalis. Scripſit & ipſe ſub Urbano VIII. cui etiam dicavit opus *de certitudine gloriæ Sanctorum*; additis ſubinde duobus aliis tractatibus, id eſt *de inquiſitione miraculorum in Sanctorum Martyrum Canonizatione*, & *de dilatione Canonizationis*. Hæc autem Caſtellini opera, etſi methodo carere videantur, cum ſaltuatim ſcripta ſint, plura tamen habent notatu digna eruta non modo ex Theologis, præſertim vero ex D. Thoma, ſed & ex Brevibus, & Romanorum Pontificum bullis, quæ maximopere prodeſſe poſſunt tum Procuratoribus & Advocatis, tum Fidei Promotori, tum etiam ceteris, qui ex officio in Beatificationum & Canonizationum cauſis judicium ferre tenentur.

Quintus eſt Franciſcus Victonius ex FF. Minimorum familia, qui pariter tractatum *de Sanctorum Canonizatione* conſcripſit tempore Urbani VIII. Sed ejus opus Gallico idiomate eſt exaratum; in quo tamen, etſi in Romana Curia Procuratoribus, Advocatis, & Congregationis ſacrorum rituum Conſultoribus non magno adjumento ſit, plura ſunt erudite collecta.

Sextus eſt Joannes Baptiſta Ricciolius Soc. Jeſu Theologus, qui ſcripſit ſub Clemente IX. eique opus ſuum nuncupavit. Ex ſolidis ſcilicet ſacræ Theologiæ principiis unice oſtendit *immunitatem erroris tum practici, tum ſpeculativi* in judicio, quod ſummi Pontifices ferunt in Canonizationum cauſis.

Septimus eſt Philippus Maria a S. Paulo Carmelita Diſcalceatus.

Edi-

Edidit enim anno 1677. *diſſertationem*, in qua plura ſunt utilia quoad viſorum materiam; utpote cum eam compoſuerit, ut demonſtraret, quædam viſa, de quibus actum fuit in cauſa Beatificationis S. Joannis a Cruce, fuiſſe ſupra naturam, ideoque inter miracula recenſenda.

Octavus eſt Cardinalis de Lauræa, qui *in ſuo curſu Theologico*, quem Innocentio XI. inſcripſit, non ſolum agit de *heroicitate* virtutum in Beatificandis & Canonizandis requiſita, verum etiam de miraculis & horum conditionibus, ut a ſacra Congregatione poſſint approbari, necnon de Martyrio. Auctor nimirum iſte minime compoſuit juſtum de Beatificatione & Canonizatione tractatum; &, quod conſequitur, prima facie non videtur de eo hic facienda mentio: attamen, quia fuit ſacræ rituum Congregationis Conſultor, & non modo inſtitutionem, ſed etiam uſum eorum, quæ neceſſaria ſunt ad virtutem heroicam, ad miracula, atque ad Martyrium perfectiſſime cognovit, non abs re exiſtimavimus ejus etiam meminiſſe; & eo quidem magis, quod non perfunctorie, ſed ex profeſſo de virtutibus ipſis egerit, de miraculis, ac de Martyrio.

Nonus eſt Carolus Felix de Matta Epiſcopus S. Severi. Edidit quippe temporibus Innocentii XI. tractatum *de Canonizatione Sanctorum*, in quo ſpeciatim de ſanctitate, de virtutibus, de gratiis gratis datis, & de miraculis diſſerit: ideoque opus utilitate non caret.

Decimus eſt Franciſcus Bordonus ex Tertio Ord. S. Franciſci; qui tractatum exaravit *de miraculis, ratione habita Beatificationis & Canonizationis*. Poſt ejus obitum formis excuſus fuit, & Clementi Papæ XI. dicatus. Aliqua nempe eo in opere notatione digna reperiuntur; ſed plura fortaſſe reperirentur, ſi opus ipſum a ſuo Auctore perfectum fuiſſet.

Ex Theologis demum undecimus eſt Jo. Baptiſta Memmius e Societ. Jeſu; quippe qui, arrepta occaſione Canonizationum Sanctorum, quas peregit Benedictus XIII. tractatum Italico ſermone edidit *de ſacro ritu Sanctos canonizandi*. Nec omitti debet Auctor anonymus *dogmatici diſcurſus de Sanctorum Canonizatione* formis Pariſienſibus Gallico idiomate impreſſi anno 1739. poſt primam noſtri hujus Operis editionem.

Juris autem Pontificii Profeſſorum, qui de Canonizatione tractarunt, agmen ducit Cardinalis Oſtienſis *in comment. ad cap. Audivimus: de Reliq. & venerat. Sanctorum*. Scripſit etenim circa annum 1254. cum hortatu Alexandri IV. ſummi Pontificis jura Pontificia commentariis & notis illuſtraret: ceteri, qui idem caput *Audivimus* explicarunt, ea ſolummodo animadverterunt, quæ ab eodem Cardinali Oſtienſi jam adnotata fuere, ordinem procedendi in Beatificationis & Canonizationis cauſis potiſſimum reſpicientia. Peculiarem poſtea *de Canonizatione* tractatum edidit circa annum 1446. Troilus Malvetius; quod quidem opus typis impreſſum eſt inter tractatus, qui *magni* vulgo appellantur, & in quo, præter ordinem procedendi in dictis cauſis, quædam etiam quoad virtutes, necnon plura quoad miracula examinantur: & per eadem circi-

Digitized by Google

ter tempora Martinus Laudenſis parvum conſcripſit tractatum *de Canonizatione S. Bernardini Senenſis*. Allata vero tum a Cardinali Oſtienſi, ceteriſque juris Pontificli Profeſſoribus, tnm a Troilo Malvetio, collecta fuerunt & recte digeſta a Jacobo Caſtellano de Fara Canonico Lateranenſi, dum tractatum pariter *de Sanctorum Canonizatione* exaravit, quem Leoni X. ſummo Pontifici dicavit, in cujus præſatione hæc habentur: *Tacuit materia Canonizationis, Beatiſſime Pater, a tempore Sixti IV. Prædeceſſoris tui uſque ad Apoſtolatum tuum auguſtiſſimum, eaque, veluti in remotis locata, ſitu quodam obducta jacebat. Tantum enim ex ea ſumebatur quantum ad corroborandas alias materias frequentiores ac magis quotidianas conducere videbatur; ipſa vero principaliter & per ſe nunquam expetebatur. At nunc in feliciſſimo Pontificatu tuo in tanta celebritate verſatur, tantum per ora Fidelium fere omnium evolat, ut quæ antea neglecta jacebat, nunc tanquam de tenebris & ſitu in lucem & claritatem evecta, per ſe quam maxime expetatur; &, ſi inter ſacros canones ea ipſa occurrat, affigitur eidem animus, multoque avidius ipſam, quam aliam, contemplatur: quamobrem accendebatur mihi animus magnopere ad eam, ſi vires meæ tuliſſent, per diverſa loca diſperſam, in unum ac breve compendium redigendam. Quod effeci tandem, Dei beneficio & ope, brevemque tractatum de Canonizatione Sanctorum ſecundum traditiones Canoniſtarum pro ingenii facultate compoſui.* Item ante decreta generalia Urbani VIII. P. Virgilius Ceparius Soc. Jeſu *directorium Canonizationis Sanctorum* compoſuit, quod nunquam tamen editum fuit; in quo profecto & plura adnotata ſunt de modo ac ratione conficiendi proceſſus in Beatificationis & Canonizationis cauſis, ut ex ejus præfatione deprehenditur (*Licet enim*, inquit, *Doctores multa de Canonizatione ſcripſerint, & peritiſſimi aliqui Canoniſtæ præclaros de hac materia tractatus ediderint, nonnulli quoque relationes diverſarum cauſarum Canonizationis evulgaverint, quas in hoc directorio adducemus, rationem tamen conficiendi proceſſus informativos primos apud Ordinarios locorum, expediendi litteras remiſſoriales pro formandis proceſſibus ſecundis in genere, & tertiis in ſpecie auctoritate Apoſtolica, compulſandi ſcripturas ex publicis tabulariis & archivis, & agitandi has cauſas in Romana Curia intactam omnino reliquerunt*) & adhuc plura extant de Romani Pontificis poteſtate in Canonizatione Sanctorum. Sed, cum major pars operis hujus verſetur in expendendo, cujuſmodi cultus præſtandus ſit Dei Servis nondum beatificatis, aut canonizatis (quod argumentum poſt decreta & Breve Urbani VIII. in quibus ſere omnes de eo quæſtiones definitæ fuerunt, nullnm amplius ſibi vindicat locum) hac forte de cauſa factum eſt, ut directorium ipſum, quod ab Auctore vivente minime vulgatum fuit, neque poſt ejus obitum fuerit unquam typis impreſſum, atque ideo quaſi inutile evaſerit: quapropter & ſupervacui quodammodo haberi debeant eximii hujus viri labores, ſpatio licet triginta annorum fuerit Poſtulator cauſarum Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei e Soc. Jeſu quemadmodum teſtatur ipſemet in eadem præfatione: *Quamobrem*, inquit, *cum*

cum ego aſſiduo triginta jam annorum ſtudio & labore, & longa harum cauſarum tractatione & uſu didicerim, qua ratione hæ cauſæ ſint ad gloriam Dei & Sanctorum honorem inſtituendæ, inchoandæ, proſequendæ, ad optatum finem perducendæ, ut hac mea experientia multis adjumento eſſe poſſit, decrevi hoc directorium conſcribere, quo lectores inſtruantur: Tandem Felix Contelorius tractatum edidit *de Canonizatione Sanctorum*, in quo de poteſtate ſummi Pontificis, de virtutibus, de miraculis, ac de proceſſibus tractat. Et ſane, cum fuerit inſignis in Romana Curia Advocatus, aptior ceteris eſſe potuiſſet ad univerſam materiam enucleandam; ſed id minus perfecit, vel quia aliis curis & negotiis fuit diſtentus, vel quia, cum intuitu cauſarum, quæ ſubſequentibus temporibus fuerunt in ſacrorum rituum Congregatione diſcuſſæ, ſe obtulerit occaſio alia ſemper, eaque nova dubia examinandi, præteritorum quam probe habuit notitiam, habere nequaquam potuit & futurorum.

Alia plura ad argumentum præſens pertinentia a juris Pontificii peritis conſcripta fuere. Roſa quippe nonnullas compoſuit additiones ad ſuum tractatum *de Executoribus litterarum Apoſtolicarum*, ubi ſatis apte diſſeruit de validitate proceſſuum in Beatificationum & Canonizationum cauſis; & quidem non perfunctorie, ſed ex profeſſo. Joannes Migetius olim in Romana Curia Advocatus inſtitutionem exaravit *de modo conficiendi proceſſus in eiſdem cauſis*, quæ fuit typis impreſſa operâ Monialium Viſitationis B. Mariæ, utpote comparata ad probe conficiendos proceſſus edocentes, quos *informativos* dicunt, de cauſa venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ de Chantal ipſarum Fundatricis. Frigdianus Caſtagnorius diſertus olim in Romana pariter Curia cauſarum Beatificationis & Canonizationis Patronus inſtitutionem conſcripſit *pro recte conficiendis auctoritate Apoſtolica proceſſibus ſuper virtutibus & miraculis*, quæ & typis edita fuit Cracoviæ, ſiquidem compoſita occaſione cauſæ Cracovienſ. Canonizationis B. Joannis Cantii. Petrus de Quintanilla idiomate Hiſpano edidit opus *ſuper decretis Urbani VIII. de non cultu*. Joannes Garzias de Caralaps tractatum condidit *de Canonizatione Sanctorum*, in quo, quippe cum factus fuerit occaſione, qua Romæ pertractabatur cauſa cultus immemorabilis B. Ollegarii, quædam appoſite ſpectant ad caſum exceptum a decretis Urbani VIII. ratione cultus immemorabilis. Denique Michael Angelus Lapius olim Fidei Subpromotor opuſcula typis vulgavit, quorum unum *de heroicitate virtutum in Beatificandis & Canonizandis requiſita*, alterum *de inedia B. Nicolai de Flue*, tertium *de tempore, quo quis degere valeat ſub aquis, & non mori*: quæ quidem poſteriora eo ſpectant, ut ſcilicet tuto dignoſci queat, & quando inedia ad longum tempus protracta excedat naturæ vires; & quando inter miracula id recenſeri poſſit, cum quis, prævia alicujus Servi Dei invocatione, incolumis evadit ab aquis, quibus aliquandiu fuit immerſus. Præterquamquod inter *quæſtiones medico-legales* Pauli Zacchiæ pleraque ſunt, ex quibus perſpicuum fit, utrum

ſanationes ſint naturæ, an miraculo adſcribendæ; quemadmodum & hujuſmodi aliqua, de eodem videlicet argumento, formis excuſa ſunt poſt *conſuetudines Neapolitanas* Molpheſii *tom.* 2., ut & inter *canonicas* Jacobi Pignatelli *conſultationes* multæ extant ad Canonizationis materiam univerſim pertinentes: nec enim omittenda eſt *practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificationum & Canonizationum pertractandas* edita a Fr. Auguſtino Matthæuccio ex Minor. Obſerv. familia olim ſacrorum rituum Congregationis Conſultore.

Porro, cum, juxta dicenda in hujus Operis progreſſu, Canonizationum cauſæ olim committerentur tribus antiquioribus Rotæ Auditoribus, qui ſuas proinde relationes conficiebant, nonnullæ adhuc ſuperſunt ex ipſis relationibus, quæ inſuper memorari merentur. Nempe quæ ſequuntur, typis impreſſæ ſunt: relatio cauſæ S. Bonaventuræ *inter ejus opera tom.* 2.; S. Franciſci de Paula *poſt ejus vitam* conſcriptam ab erudito viro Joſepho Maria Perimezzi Epiſcopo Oppidenſi; S. Thomæ de Villanova poſt Contelorium *de Canonizatione Sanctorum*; S. Andreæ Corſini apud Lezanam *conſult.* 1.; B. Gregorii X. poſt ejus *vitam* affabre, ut ſolebat, exaratam a P. Antonio Maria Bonuccio Soc. Jeſu; S. Aloyſii Gonzagæ *in Actis Bollandianis*, quibus etiam aliæ editæ comprehenduntur; S. Pii V. *in ultimo tomo annalium Bzovii*; binæ demum in cauſa S. Tereſiæ, quarum una ſuper ejus miraculis, altera ſuper virtutibus, formis excuſæ fuerunt *Viennæ in Auſtria anno 1628.*

Aliæ vero, præter typis impreſſas, manuſcriptæ circumferuntur, quæ ſpectant ad cauſas tum SS. Andreæ Avellini, Caroli Borromæi, Didaci, Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Philippi Nerii, Hyacinthi, Cajetani, Iſidori Agricolæ, Franciſcæ Romanæ, Tereſiæ, Petri de Alcantara, Eliſabeth Reginæ Portugalliæ, Philippi Benitii, Raymundi de Pennafort, Paſchalis de Baylon, Felicis a Cantalicio, Joannis de Deo, Ludovici Bertrandi, Franciſci Borgiæ, Franciſci Xaverii, Jacobi de Marchia, Joannis a Cruce, Catharinæ de Ricciis; tum BB. vigintiſex Martyrum Japonenſium, Joſapbat Archiepiſcopi Pollocenſis; tum demum Servorum Dei, Nicolai Factor, Hieronymi Æmiliani, Juliani a S. Auguſtino, Joannæ de Cruce.

In hiſce nimirum Rotæ Auditorum relationibus, quandoquidem continent examen tum validitatis proceſſuum, tum virtutum, tum etiam miraculorum, utcunque aliqui obloqui auſi ſint, non modicum ineſt pondus: ideoque iis in rebus, in quibus non fuit ipſis derogatum vel a ſubſequenti & poſteriori ſacræ rituum Congregationis conſuetudine, vel ab ejuſdem ſacræ Congregationis, aut ſummorum Pontificum Urbani VIII. & Innocentii XI. decretis, abſonum profecto eſſet, eaſdem non admittere alia inter ſcripta auctoritate pollentia. Quapropter de relationibus ipſis merito ita loquitur Caſtellinus *in tractatu de inquiſitione miraculorum in Sanctorum Martyrum Canonizatione pag.* 132. *num.* 36. *Denique veritas*

expli-

explicata, & modo prædicto corroborata, quæ continetur in prædictis relationibus magna diligentia editis, nunquam legitur, quod fuerit infirmata, ſed approbata; &, illa duce, proceſſum ſit fere ſemper, ne dicam verius ſimpliciter & ſemper, ad actum ſolemnis Canonizationis. Item *pag.* 331. *Idem quoque ſuaderi poteſt, ſpectata conditione perſonarum, ac munerum eorum præſtantiſſimorum virorum, per quos regulariter eduntur conſimiles relationes: nam fere ſemper editæ fuere per ampliſſimos Patres ſacræ Rotæ Romanæ Auditores, quorum ſpectata doctrina & eximia dignitas cunctis quidem explorata eſt. Præterea eamdem eximiam auctoritatem dictarum relationum ſatis aperte declarat præſtantia finis, ad quem ſeu propter quem conduntur; ut ſcilicet per illas perducatur ad deſideratum exitum negotium tanti momenti, quale eſt in Eccleſia ſancta Dei illud ſolemnis Canonizationis Juſtorum, ad quem effectum offeruntur Pontifici Romano pro tempore exiſtenti.*

Et hæc quidem de Juriſperitis, qui de Sanctorum Canonizatione tractatus, aut opera compoſuerunt. Sequuntur decreta, & ordo conficiendi proceſſus in cauſis Beatificationis & Canonizationis Sanctorum, quæ edita fuere auctoritate ſummi Pontificis Urbani VIII., aliaque noviſſima decreta ad idem inſtitutum pertinentia, auctoritate ſummi Pontificis Innocentii XI. promulgata, de quibus in hoc Opere agendi ſæpenumero occaſio dabitur.

Earum porro relationum, quæ editæ ſunt, quotieſcumque ab aliquo ſummo Pontifice aut alicujus Servi Dei Beatificatio, aut Beati alicujus Canonizatio peracta fuit, potiſſimum quæ Italico idiomate conſcriptæ ſunt, & quarum latent Auctores, nullam hic rationem habere inſtituimus: ſed eas tamen luculentiores enarrationes proſequemur, quæ vel propter Auctorum antiquitatem, vel propter eorum auctoritatem, fidem ſibi maxime conciliant; quare & eſſe queunt tanquam regula, ut ipſa Beatificationis & Canonizationis ſolemnia rite recteque perficiantur.

Antiquior ſcilicet ex his, quas prætereundas eſſe minime ducimus, eſt Ordo Romanus Jacobo Cardinali Cajetano, qui mortuus eſt ſub Clemente VI., attributus, atque editus a Mabillonio *in muſeo Italico tom.* 2. Hunc excipit Ordo Auctoris, qui in aula Pontificia rituum formulis præerat anno 1347. typis impreſſus apud Raynaldum *in annal. ad eumdem annum*. Tertio venit Ordo Romanus Petri Amelii ex Ordine Eremitarum S. Auguſtini, Æditui Urbani V. qui a Mabillonio pariter evulgatus fuit *in eodem muſeo Italico tom.* 2. Sequitur liber Volaterrani, in quo deſcripta fuit Canonizatio S. Bonaventuræ, qui & extat apud Raynaldum *ad annum* 1482. *num.*46. Quinto adeſt Ordo Canonizationis Sanctorum ſcriptus anno 1494. typis autem excuſus *tom.* 3. *collect. CC. Britanniæ*. Occurrunt ſexto liber ſacrarum cæremoniarum, ſive rituum Eccleſiaſticorum Eccleſiæ Romanæ, qui nomen præſefert Chriſtophori Marcelli Archiepiſcopi Corcyrenſis, quique editus fuit tempore Leonis X. & ipſi dicatus; necnon Diaria Paridis de Craſſis cæremoniarum Magiſtri ſub eodem Leone X., in qui-

quibus ad amuſſim expoſita ſunt omnia ſolemnia, quibus Canonizatio S. Franciſci de Paula peracta eſt. Septimo loco recenſeri debent Acta tum Latino, tum Italico idiomate binis libris conſcripta a Franciſco Penia Rotæ Auditore *de Canonizatione S. Didaci*; atque etiam ejuſdem Canonizationis Acta, quæ fuerunt a Petro Galeſinio Apoſtolico Protonotario compoſita, & Sixto V. nuncupata. Octavum tenet locum opus Marci Aurelii Grattarolæ, cujus eſt inſcriptio, *Succeſſi maraviglioſi della venerazione di S.Carlo*. Nono autem referenda ſunt Acta Canonizationis S.Hyacinthi, collecta & edita a Severino Cracovienſi ex Ord. FF. Præd. Decimo Acta Canonizationis S. Raymundi de Pennafort, quæ extant in ejus vita formis excuſa, & notis illuſtrata a ſupra citato Franciſco Penia Rotæ Auditore. Undecimo Acta Canonizationis S. Andreæ Corſini condita operâ Petri Dominici ab Jeſu Carmelitæ. Duodecimo Acta Beatificationis S. Andreæ Avellini relata in opere, cujus titulus, *Succeſſi maraviglioſi della venerazione del B. Andrea Avellino*, edita vero ab Joanne Antonio Caggiano Clerico Regulari. Tum autem decimus tertius in hoc elencho locus debetur Actis Canonizationis S. Thomæ a Villanova evulgatis a P. Andrea Aznar ex Ordine Eremitarum S. Auguſtini. Decimus quartus deinceps Actis Beatificationis & Canonizationis S. Franciſci de Sales, publica donatis luce a Dominico Cappello. Poſtremus Actis Canonizationis SS. Petri de Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis collectis atque in lucem prolatis ab eodem Cappello; ad quorum calcem extat etiam diſſertatio Franciſci Mariæ Phœbei Archiepiſcopi Tarſenſis de Sanctorum Canonizatione, haud inſuper habenda.

Et omnes quidem modo enuntiati libri ſolemnia exhibent Beatificationis & Canonizationis. Quamquam & multa ejuſdem generis habentur apud Cardinalem Oſtienſem, reliquoſque Pontificii juris Interpretes *in commentariis ad cap. Audivimus: de Reliquiis & venerat. Sanctorum*; tum autem in ſupra memorato Angeli Roccæ opere *de Canonizatione Sanctorum*; necnon in Bzovii tractatu *de Romano Pontifice*, cum perhibeat ſuffragia omnia tum Cardinalium, tum Epiſcoporum, tum etiam aliorum pro Canonizatione S. Franciſcæ Romanæ, & S. Caroli Borromæi, una cum ceteris, quæ ad ſolemnia ipſarum Canonizationum perfecta fuerunt. Sed & Jo. Baptiſta Marius Canonicus Collegiatæ eccleſiæ S. Angeli in Foro Piſcium diatribam exaravit & edidit *de myſtica rerum ſignificatione, quæ in Sanctorum Canonizatione ad Miſſarum ſolemnia ſummo Pontifici offerri ſolent*. Quin etiam, cum typis Rev. Cameræ Apoſtolicæ impreſſæ fuerunt anno 1712. *Preces dicendæ per SS. D. N. Clementem Papam XI. in Canonizatione SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ Bononienſis*, eis addita eſt tota cæremoniarum ea in celebritate habitarum ſeries. Præterquamquod Acta Canonizationis modo memoratorum Sanctorum una cum Actis Beatificationis Servi Dei Joannis Franciſci Regis inter Beatos relati ab eodem ſummo Pontifice Clemente XI, collecta fuerunt,

& Ro-

& Romanis typis in lucem emiſſa anno 1720. ab Juſtiniano Chiappono Apoſtolicarum cæremoniarum Præfecto. Quæ nimirum omnia auctoritatis loco habenda certe ſunt: ne illum poſtremo prætermittamus, qui juſſu ſan. mem. Benedicti XIII. accurante Juſto Fontanino Archiepiſcopo Ancyrano, anno 1729. prodiit, *Conſtitutionum codicem*, quas ſummi Pontifices in ſolemni Sanctorum Canonizatione ediderunt ab anno 993. ad annum uſque 1729.

Cum igitur tot & tanta de Sanctorum Canonizatione univerſim conſcripta & edita ſint, alicui fortaſſe videri poſſit, nihil ea de re ſcribendum amplius ſupereſſe; noſque idcirco oleum atque operam perdidiſſe, quod labores ſuſceperimus quacumque utilitate carituros. At Operis noſtri conſilium atque rationem prius noſcere oportet: quod ut aperiamus, in præſenti reliquum eſt. Nam ingenue quidem admittimus, quin & ſuſpicimus editorum ab aliis ſcriptorum diligentiam, eruditionem, doctrinam, utilitatem; atque adeo ab iis plura, eaque maxima commoda in noſtrum hunc tractatum derivata eſſe, ultro confitemur: ſed poſt evulgata ingentia volumina de Sanctorum Actis, quæ primo collegit Bollandus e Soc. Jeſu, tum autem eruditiſſimi alii viri ex eadem Societate proſecuti ſunt, & laudabiliter proſequuntur, necnon poſt illuſtratam aliorum magni nominis virorum laboribus longe lateque Eccleſiaſticam hiſtoriam, quoniam non pauca ſane, ſed bene multa publici juris facta ſunt, quæ antea in bibliothecis & archivis latebant, quæque ad amplitudinem ac lucem Canonizationis negotio afferendam non parum conducere poſſe videbantur, hæc ipſa ſaltem haud inopportunum fore exiſtimavimus ſuis locis diſponere; quod etſi profecto melius a quovis ex tot illis antea recenſitis Auctoribus præſtari potuiſſet, nunc jam, quandoquidem obiere, nullo pacto poteſt. Accedit, immo vero rei caput eſt, quod, exceptis quatuor aut quinque ex memoratis ipſis Auctoribus, qui de Canonizatione Sanctorum tractatus condiderunt, nemo inter eos ſacrorum rituum Congregationi, in qua ipſæ Beatificationis & Canonizationis cauſæ perpenduntur & ſedulo examinantur, interfuit; aut, ſi quis eorum interfuit, non aliam quam Conſultoris perſonam ſuſtinuit. Accedit præterea, quod poſt Urbanum VIII. & Innocentium XI. ſummos Pontifices, qui jam indicata ſanxerunt decreta, alia plura a ſummis Pontificibus eorum Succeſſoribus, necnon a ſacrorum rituum Congregatione edita ſunt, quæ paſſim ignorantur. Poſtremo illud quoque accedit, quod de præſenti Apoſtolicæ Sedis conſuetudine in Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione, de conceſſione Miſſæ ac Officii, de nominum in Martyrologio Romano deſcriptione, aut de aliis publici cultus ſpeciebus, quæ Beatis, aut Sanctis, ſervato ordine, ab Apoſtolica ipſa Sede indulgentur, nemo adhuc tractavit. Quam ob rem non uſquequaque inutilem provinciam nos aggreſſuros eſſe putavimus, ſi, poſtquam ab anno 1701. uſque ad 1708. Conſiſtorialis Advocati munere

ex

ex Clementis XI. beneficentia fungentes multis Sanctorum Canonizationis cauſis, præſertim vero S. Catharinæ de Bononia, & S. Pii V. patrocinium ſeliciter præſtitimus; deinde poſtquam ab anno 1708. ex ſingulari memorati Pontificis beneficio ad ſpectabile Fidei Promotoris Officium evecti, eodemque perfuncti uſque ad annum 1728. ea, qua per noſtrarum virium imbecillitatem nobis licuit, diligentia, nedum voce, ſed & ſcriptis plane innumeris in evolvendas Beatorum & Sanctorum cauſas, necnon in perpendenda ſacræ rituum Congregationis decreta atque inſtituta noſtram, qualiſcumque fuerit, operam contulimus; poſtquam demum per tot annos ex officio aſſertiones eorum, qui pro Beatificatione & Canonizatione ſcribebant, impugnavimus, totque doctiſſimos viros tum ex Collegio S. R. E. Cardinalium, tum ex cœtu ſpectabilium Romanæ Curiæ Præſulum, tum etiam ex Regularibus ſamiliis loquentes, & in ſacris Congregationibus ſuffragium ſuum pro rei veritate ſerentes audivimus; ſi, inquam, poſt hæc omnia, de Canonizationis argumento & nos aliqua ederemus, quæ ejus ſaltem cauſarum Patronis, & Conſultoribus uſui ſore nobiſmet ipſis viſa ſunt. An autem id e re ceſſerit, lectores porro viderint; quos ex animo obſecramus, ut erratis, ſi qua irrepſerint, velint non gravate ignoſcere: ſcripſimus enim non inter otium, ſed inter Paſtorales Anconitanæ primum, poſtea Bononienſis Eccleſiæ curas, eaſque non ſane paucas, nec levis momenti; ideoque horis ut plurimum ſucciſivis, nec ſine incommodo ante ſolis ortum ſæpiſſime ſomno ſubtractis. Finem tandem facimus, omnia & ſingula Apoſtolicæ Sedis judicio ſubjicientes, ideoque ratum habentes, quod Oraculo illo probabitur, irritum vero, ſiquid reprobari forte contigerit.

DE

DE SERVORUM DEI BEATIFICATIONE, ET BEATORUM CANONIZATIONE

LIBER PRIMUS,

IN QUO PRÆLIMINARES EXPONUNTUR CONTROVERSIÆ.

CAPUT PRIMUM.

De ſuperſtitioſa Apotheoſi Gentilium.

MOS eſt eorum, qui de Sanctorum Canonizatione tractatum inſtituunt, aliqua præmittere de ſuperſtitioſa Apotheoſi Gentilium. Apotheoſis, quæ etiam Conſecratio dicta eſt, nihil aliud erat, quam ſolemnis alicujus hominis inter Deos adſcriptio: unde apud Ciceronem *de natura Deorum lib. 2. cap. 24. conſecrare Liberum*, & ſimilia paſſim. Apotheoſis ritum Herodianus, & Dio fuſe deſcribunt; tum apud Livium, Plutarchum *in vita Romuli*, & Lactantium *de falſa Religione* plura habentur de Romuli Apotheoſi; Tacitus etiam refert, Divinos honores Auguſto Imperatori poſt obitum delatos. Scribentium mori & nos obſequemur; dumque ex probatiſſimis & antiquioribus Auctoribus tentatam apud Senatum Romanum Chriſti Domini noſtri Apotheoſim exponimus, potiora de ejus ritu innuimus. *Tentatam* diximus Chriſti Domini Apotheo-

ſim ; cum Divini judicii ſapientia effecerit , ne Chriſtus inſtar falſorum Numinum Divinitatem ab hominibus accepiſſe videretur , & Chriſtiana Religio per univerſum orbem ſtatim effundenda , propagationem judicio & auctoritate Romani Senatus obtinuiſſe .

2. Pilatus Judææ Præſes ad Cæſarem ſcribere ſolitus res magni momenti , quæ illic contigerant , narrationem miſit ad Tiberium patratorum a Chriſto prodigiorum , Divinarum virtutum , excitationis ipſius a mortuis, & novæ ab eo conditæ Religionis , teſte Tertulliano *in apologetico adverſus gentes cap.* 21. ubi , præmiſſa analyſi prodigiorum a Chriſto patratorum , ait : *Ea omnia ſuper Chriſto Pilatus & ipſe jam pro ſua conſcientia Chriſtianus Cæſari tunc Tiberio nuntiavit . Sed & Cæſares crediidiſſent ſuper Chriſto , ſi aut Cæſares non eſſent ſæculo neceſſarii , aut ſi & Chriſtiani potuiſſent eſſe Cæſares* : & S. Juſtinus Martyr *in apologia ad Antoninum Imperatorem* (quæ paſſim in vulgatis editionibus *ſecunda* inſcribitur , etſi jamdiu communi ferme Eruditorum conſenſu *prima* habeatur) nonnullis relatis Chriſti prodigiis , ſubjungit *num.* 35. *Atque hæc ita geſta eſſe , ex Actis ſub Pontio Pilato confectis diſcere poteſtis* : & multis interjectis *num.* 48. *quæ quidem ab eo facta eſſe , ex confectis ſub Pontio Pilato Actis diſcere poteſtis* . Diximus *narrationem* , & diximus *Acta* : eorum quippe tranſmiſſio vetuſtiſſimis & graviſſimis Auctoribus innixa , Tertulliano videlicet , & Juſtino relatis , & Euſebio mox referendo , certa eſſe videtur , uti bene ponderat Calmet in *ſua diſſertatione de Actis Pilati ad Tiberium tranſmiſſis* . Nullam autem fecimus mentionem epiſtolæ Pilati ad Tiberium , ut ſalebroſam de ea quæſtionem evitaremus , cum varia ipſius ſint exemplaria , aliud apud Cardinalem Baronium *ad ann. Chriſti* 34. *n.* 223. aliud apud Sixtum Senenſem *lib.* 2. *bibliothecæ ſanctæ* , & aliud emendatius apud Florentinium *in notis , & exercitationibus ad Apoſtolorum indiculum pag.* 113.

3. Cæſar Chriſti Apotheoſim tentavit apud Senatum Romanum ; ſed obtinere non potuit , eam potiſſimum ob cauſam , quod ante ejus decretum affulgens Crucifixi potentia univerſum orbem ad ſui cultum attraxerat : Tiberius autem a ſua ſententia diſcedere noluit , publicato edicto adverſus accuſatores Chriſtianorum , uti teſtatur Tertullianus *in apologetico cap.* 5. ubi ſic ſcribit : *Apud vos de humano arbitratu Divinitas penſitatur . Niſi homini Deus placuerit , Deus non erit . Homo jam Deo propitius eſſe debebit . Tiberius ergo , cujus tempore nomen Chriſtianum in ſæculum introivit , annuntiatum ſibi ex Syria Palæſtina , quod illic veritatem illius Divinitatis revelaverat , detulit ad Senatum cum prærogativa ſuffragii ſui . Senatus , quia non in ſe probaverat , reſpuit . Cæſar in ſententia manſit , comminatus periculum accuſatoribus Chriſtianorum* .

4. Euſebius Cæſarienſis *lib.* 2. *hiſtor. Eccleſ. cap.* 2. *ex verſ. Rufini* rem totam ſic exponit : *Cum per omnem jam locum de reſurrectione , & mirabilibus Domini Jeſu Chriſti , & de aſcenſione ejus ad cælum felix fama loqueretur , ac per omnium aures beati hujus rumoris volveretur opinio ; quoniam antiqui moris erat apud*

apud Romanos, ut provinciarum Judices, ſi quid ſorte novi in his, quas regebant, provinciis accidiſſet, vel Principi, vel Senatui nuntiarent, ut ne ex his, quæ gerebantur, ignorare aliquid viderentur; de reſurrectione a mortuis Domini & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti, quæ jam in omnem locum ſuerat pervulgata, Pilatus Tiberio Principi refert. Sed & de ceteris mirabilibus ejus, & ut, poſt mortem cum reſurrexiſſet, a quamplurimis jam Deus eſſe crederetur. Tiberius, quæ compererat, retulit ad Senatum: Senatus autem ſpreviſſe dicitur, pro eo quod non ſibi prius hujus rei judicium ſuerit delatum; ſed auctoritatem ſuam prævenerit vulgi ſententia. Lex etenim erat antiquitus deſignata, ne quis apud Romanos Deus haberetur, niſi Senatus decreto atque ſententia confirmatus. Porro autem pro vero hoc erat, quod gerebatur, ne Divina virtus humanis putaretur aſſertionibus indigere. Cumque, ſecundum ea quæ ſupra diximus, renuiſſet Senatus, Tiberius tamen tenuit ſententiam ſuam, ut ne quid adverſus doctrinam Chriſti contrarium moliretur.

5. Concordat S. Joannes Chryſoſtomus *hom. 26. in epiſt. 2. ad Corinthios tom. 10. pag. 624.* ubi ſic loquitur: *Romanorum Senatus ..... hanc poteſtatem habebat ut Deos crearet atque conſcriberet. Cum res omnes a Chriſto geſtæ nuntiatæ ſunt, Romam miſit is qui Judæorum Nationi præerat, ſciſcitans ex ipſis, num eum quoque Deum creare placeret. Id vero illi ſacere recuſarunt, quod iniquo, atque inſenſo animo ferrent, ante decretum ſuum, atque ſententiam Crucifixi potentiam effulgentem univerſum orbem ad ſui cultum attraxiſſe.*

6. Paulus Oroſius *lib. 7. hiſtor. cap. 4. tom. 6. biblioth. PP.* ſic loquitur: *Poſtquam paſſus eſt Dominus Chriſtus, atque a mortuis reſurrexit, & diſcipulos ſuos ad prædicandum dimiſit. Pilatus Præſes Palæſtinæ provinciæ ad Tiberium Imperatorem, atque ad Senatum retulit de paſſione, & reſurrectione Chriſti, conſequentibuſque virtutibus, quæ vel per ipſum palam facta fuerant, vel per diſcipulos ipſius in nomine ejus fiebant, & de eo quod certatim, creſcente plurimorum fide, Deus crederetur. Tiberius cum ſuffragio magni ſavoris retulit ad Senatum ut Chriſtus Deus haberetur. Senatus indignatione motus, cur non ſibi prius ſecundum morem delatum eſſet, ut de ſuſcipiendo cultu prius ipſe decerneret; Conſecrationem Chriſti recuſavit, edictoque conſtituit, exterminandos eſſe Urbe Chriſtianos; præcipue cum & Sejanus Præfectus Tiberii ſuſcipiendæ Religioni obſtinatiſſime contradiceret: Tiberius tamen edicto accuſatoribus Chriſtianorum mortem comminatus eſt.*

7. S. Gregorius Turonenſis *lib. 1. hiſtor. cap. 23.* factum narrat: *Pilatus autem geſta ad Tiberium Cæſarem mittit, & ei tam de virtutibus Chriſti, quam de paſſione, vel reſurrectione ejus inſinuat. Quæ geſta apud nos hodie retinentur ſcripta. Tiberius autem hoc ad Senatum recenſuit; quod Senatus cum ira reſpuit, pro eo quod non ad eum primitus adveniſſet.*

8 Nicephorus Calliſtus *lib. 2. hiſtor. cap. 8.* hæc habet: *Conſuetudo antem jam inde a plurimis annis obtinebat, ut, qui Præfecturas, aut Provincias ſortiti eſſent, res novas quæ ſub eis accidiſſent, ſingulas ſummum Imperium habenti Cæſari ſignificarent, ut illum nihil prorſus rerum omnium lateret. Itaque de*

reſurrectione ex mortuis, aliiſque prodigiis Jeſu Chriſti Tiberio Cæſari ſcribens Pilatus, cum res ejus pleraſque, tum quod ex mortuis redivivus ſibique ipſi ſuperſtes, Deus jam a multis, & quidem præcipuus inter alios Deus eſſe crederetur, renuntiavit. Quam rem Tiberius ad Senatum Romanum retulit. Senatus autem non eſſe deliberandum de ea cenſuit, ſub illo quidem prætextu, quod ille non prius, veteri more, ipſius Senatus ſententia in Deos eſſet relatus, re autem ipſa, quod Divinæ doctrinæ diſciplina humano prorſus non indigeret auxilio. Sed enim, etiamſi Senatus ad eum modum verbum de Servatore rejeciſſet, Cæſar tamen in ſententia ſua perſtitit, ſalutarique prædicationi impedimento non fuit.

9 Denique apud Lampridium in *Alex. Severo cap.* 43. legitur, id ipſum fieri voluiſſe ab Imperatore Hadriano, & ſubinde ab ipſo Alexandro Severo: *Chriſto templum facere voluit, eumque inter Deos recipere. Quod & Hadrianus cogitaſſe fertur, qui templa in omnibus civitatibus ſine ſimulacris juſſerat fieri; quæ hodie idcirco, quia non habent Numina, dicuntur Hadriani, quæ ille ad hoc paraſſe dicebatur: ſed prohibitus eſt ab iis, qui conſulentes ſacra, repererant, omnes Chriſtianos futuros ſi id optato eveniſſet, & templa reliqua deſerenda.* Fama quippe mirabilium a Chriſto Domino patratorum percrebuerat; nec ea a ſolis Chriſtianis, ſed etiam ab aliis Hiſtoricis non Chriſtianis non ſine laude fuerant expoſita. Ut ceteros prætereamus, illuſtre eſt de Chriſto teſtimonium Joſephi Hebræi *lib.*18. *antiquitatum cap.* 4. Nec enim nos præclarum Joſephi de Chriſto teſtimonium credimus, pio dolo a priſcis Chriſtianis hiſtoriæ Joſephi aſſutum; ſiquidem ipſum ut genuinum exhibent Euſebius *in hiſtoria Eccleſiaſtica*, Hieronymus *in libro de ſcriptoribus Eccleſiaſticis*, Iſidorus Peluſiota *in epiſtolis*, Sozomenus, & Nicephorus, atque adeo ut genuinum vindicant Valeſius *in notis ad Euſebium*, Huetius *in demonſtratione Evangelica*, Tillemontius *not.* 40. *in ruinam Judæorum tom.* 1. *hiſtoriæ Imperatorum*.

10 Hucuſque adducta, ni fallimur, nedum oſtendunt, quid eſſet Apotheoſis apud Gentiles, ſed & cujus fieret auctoritate. Heterodoxi recentiores, Catholicæ Religioni, & Apoſtolicæ Sedi infenſiſſimi, ſuperſtitioſam prædictam Gentilium Apotheoſim, ſeu Conſecrationem pluribus proſequuntur, & audent aſſerere, Sanctorum noſtrorum Canonizationem cum ea convenire, & ab ea ſuam originem deſumpſiſſe; quemadmodum videri poteſt apud Rodulphum Hoſpinianum *in tractatu de origine, progreſſu, ceremoniis, & ritibus Feſtorum cap.* 6. & Joannem Albertum Fabricium *in bibliographia antiquaria cap.*8. *num.*24. Sed toto cælo aberrant; cum nec noſtrorum Canonizatio conveniat cum Apotheoſi Gentilium, nec ab ea ſuam deducat originem.

11 Dictum eſt, noſtrorum Canonizationem non convenire cum Apotheoſi Gentilium: primo, quia heroica noſtrorum facinora, & miracula eorum interceſſione a Deo patrata, multorum teſtium de viſu proprio, & de rebus potentiæ viſivæ ſubjectis innituntur affirmationi, quorum etiam dicta ſerio perpenduntur & examinantur; in Apotheoſi vero Gentilium

res

res ut plurimum conficiebatur per teſtis aſſertionem referentis, ſe conſecrandum vidiſſe ex igne redivivum cælum penetrare. Prima Apotheoſis, quæ facta ſit a Romanis, Romuli fuit. In honorem quippe Romuli ſacrificia expleta ſunt, uti bene obſervat Saubertus *de ſacrificiis cap.* 5. quidquid in contrarium opinatus ſit Voſſius *de idololatria lib.* 1. *cap.* 12. Et prædicta Apotheoſis ſoli innixa eſt teſtimonio Julii Proculi, qui ſuggerentibus ſenibus illis, qui Romulum occiderant, quippe timebant, ne ipſorum facinus proderetur, affirmavit, ſeipſum vidiſſe ſplendidis veſtibus indutum, ipſumque audiviſſe ſibi imperantem, ut templum in ſui honorem erigeretur, utpote inter Divos adſcripti, & ut in poſterum non Romulus, ſed Quirinus appellaretur; uti referunt Minutius Felix *in Octavio*, Livius *lib.* 1. Plutarchus *in vita Romuli*. Similia contigerunt in Apotheoſi Octaviani Auguſti: *Nec defuit vir Prætorius* (verba ſunt Suetonii in ejus *vita cap.*101.) *qui ſe effigiem cremati euntem in cælum vidiſſe juraſſet*; ideoque S. Juſtinus Martyr *in apologia cit. num.* 21. ſcribit: *Nam & morientes apud vos Imperatores ſemper immortalitati conſecrandos judicatis, ac producitis, qui etiam juratus vidiſſe ſe crematum Cæſarem in cælum abeuntem dicat*. Eodem ſæculo mortua Druſilla Caji Caligulæ ſoror conſecrata eſt, atque ut ait Dio *lib.* 59. *pag.*648. *Panthea vocata, & Divinis honoribus per omnes urbes culta*. Et Voſſius quidem eam habitu Veneris cognomine Pantheæ conſecratam putat, & Lipſio aſſentitur, qui eòdem refert veterem inſcriptionem in qua *Venus Caeleſtis Auguſta* nominatur. Jam vero idem Dio aſſerit fuiſſe virum quemdam Senatorii ordinis, qui eam ſe vidiſſe in cælum aſcendentem juravit; ſic enim ſubdit: *Livius etiam quidam Geminius Senator, vidiſſe ſe eam in cælum aſcendentem, ac cum Diis converſantem juravit, perniciem ſibi liberiſque, ſi vanum id aſſeruiſſet, imprecatus*. Id quoque indicat Seneca *in luſu de mort. Claud.* atque in aliis aliorum Auguſtorum Auguſtarumque conſecrationibus contigit. Ut vero hoc mendacium animis ſortius inſideret, combuſto Imperatoris corpore, & in cineres redacto, aquila dimittebatur, quæ animam Principis deferre in æthera dicebatur, teſte Herodiano *lib.* 4. *num.*3. ubi poſt longam cæremoniarum deſcriptionem ſic concludit: *Mox ab extremo, minimoque tabernaculo, tamquam a faſtigio quodam ſimul cum ſubjecto igni, aquila dimittitur, quæ in cælum creditur ipſam Principis animam deferre*.

12 Secundo, Auguſtorum tantum, aut Auguſtarum, aut aliarum mulierum ſanguine Imperatoribus conjunctarum, factæ ſunt a Gentilibus Apotheoſes. Monumenta extant Apotheoſeum Liviæ, quæ Julia eſt appellata, & Fauſtinæ; ut ex marmoribus, inſcriptionibus, & numiſmatibus evidenter deſumitur. Unius tantum privati hominis Apotheoſis eſt celebrata, Domitiani videlicet, ſed qui Imperio renuntiaverat, privatamque vitam adeo dilexerat, ut ad Imperium revocatus, purpureum indumentum reſumere recuſaverit. Exiſtimarunt nonnulli, factas aliquando fuiſſe Apotheoſes privatarum perſonarum; cum Trajani Pater *Divus* appellatus ſit in

in admodum raro numiſmate, quod invenitur in Mediceo Muſæo: & ita opinatur eruditus Vaillant *tom.* 2. *numiſmatum Imperialium pag.* 124. *edit. Amſtelodam.* 1699. At, ex *Divi* appellatione argumentum non deſumi ad Apotheoſim, late comprobavit Vignolius, dum viveret, ſingulari nobis amicitia carus, in ſuo opere *de columna Antonina cap.* 5. ita ut quicumque inter Divos ſolemni Apotheoſi fuiſſet relatus, *Divus* dicendus eſſet; ſed non omnis appellatus *Divus*, habendus eſſet tamquam inter Divos relatus per ſolemnem Apotheoſim: cum *Divi* appellatio hominem exhiberet ceteris hominibus ſuperiorem, & ob virtutis excellentiam hominem quaſi cæleſtem, ſicuti loquitur Lactantius *lib.* 1. *cap.* 15. Hoc proinde ſenſu nonnulli Chriſtiani Imperatores in legibus per ipſos editis, *Divi* dicti ſunt (incredibile quippe eſt, eos *Divorum* nomen obtinuiſſe, ex quo per ſolemnem Apotheoſim inter Divos a ſucceſſoribus fuerint relati); & eodem ſenſu, ſed per execrabilem undequaque adulationem, adhuc hodie in Civitate Ariminenſi in Eccleſia Patrum Minorum Conventualium in quadam marmorea inſcriptione Iſotta amica Sigiſmundi Pandulphi Malateſtæ dicitur *Diva*; & a Porcello, qui erat in famulatu Malateſtæ, & qui fortaſſe inſcriptionis auctor fuit, Paulus Secundus *Divus* eſt appellatus in quodam opere, quod illi dicavit, & cujus mentio habetur apud Gaddium *de ſcriptoribus volum.* 2. *pag.* 180. Ex quibus obiter adnotare fas ſit, infirmam undequaque eſſe aſſertionem Maffei, noſtri, dum viveret, ſingularis amici, *tom.* 3. *antiquarum gemmarum pag.* 214. opinantis, profanum Apotheoſis ritum perduraſſe longo tempore etiam poſt publicum & liberum exercitium Chriſtianæ Religionis, idque deducentis ex nomine *Divi*, quod habetur in inſcriptionibus & numiſmatibus prædictorum temporum. Apotheoſis ergo Gentilium ad Imperatores, & feminas Auguſtas erat adſtricta: nec in ea celebranda ullam habitam fuiſſe conſiderationem virtutum & operum egregiorum, ex eo aperte convincitur, quod homines multa vitiorum illuvie inquinati inter Deos a Gentilibus relati ſint, teſte S. Auguſtino *tom.* 7. *de civitate Dei a lib.* 1. *ad* 7. ubi *lib.* 6. *cap.* 2. obſervat, eos in tantam cæcitatem abiiſſe, ut vel Marcus Varro multis a Tullio laudibus commendatus, talia de Diis gentium litteris tradiderit, *ut ſi rerum velut divinarum, de quibus ſcribit, oppugnator eſſet, atque deſtructor, eaſque, non ad Religionem, ſed ad ſuperſtitionem diceret pertinere, neſcio* (ait) *utrum tam multa in eis ridenda, contemnenda, deteſtanda conſcriberet*. Noſtræ vero Canonizationes non tantum fiunt de ſummis Pontificibus, de Regibus, de Epiſcopis, ſed de quocumque, nulla habita ratione dignitatis, aut generis, ſed habita tantum conſideratione virtutum, quibus, dum viverent, effulſerunt, aut mortis pro Chriſti Fide initæ, necnon ſignorum & miraculorum, quæ ipſorum interceſſione facta ſunt.

13 Tertio, quia conſecrandus in Apotheoſi Gentilium inter Deos recenſebatur, Canonizandus autem ſolemni judicio ab Eccleſia refertur in album ſervorum & amicorum Dei. S. Euſebius Emiſſenus *in ſerm. de S. Romano*

mano Martyre tom.6. biblioth. PP.pag.671. quem alii S Eucherio Lugdunenſi tribuunt; ait: *Beatus Romanus, cujus admirabilem triumphum præſentia exultantis Eccleſia feſta concelebrant, dudum famulus, nunc etiam amicus Dei*. Præclare ſubdit S. Auguſtinus *lib.22. de Civit. Dei cap.10. Nobis Martyres non ſunt Dii, quia unum eumdemque Deum & noſtrum ſcimus, & Martyrum*; & S. Cyrillus Alexandrinus *contra Julianum lib.6.tom.6. pag.*203. inquit. *Sanctos porro Martyres neque Deos eſſe dicimus, neque Divino cultu ſcilicet illos adorare ſolemus, ſed affectus, & honoris; quin potius ſummis honoribus illos ornamus, puta, quod pro veritate ſtrenue certaverint, ſinceritatemque Fidei eo uſque ſervarint, ut animam ipſam contempſerint, repudiatiſque mortis terroribus, periculum omne vicerint &c. Nos autem .... non dicimus, ſanctos Martyres fuiſſe Deos; ſed illos omni veneratione proſequi ſolemus, eorumque loculos honoramus, tam claræ virtutis remunerationem veluti quamdam ac præmium ipſis immarceſcibilem memoriam reponentes*. His addendus Theodoretus *de Græc. affect. ſerm.3. de Angelis pag.* 522. *tom.* 4. ubi de Angelis quidem agens ſic fatur: *Hos tamen Deos non appellamus, nec Divinum illis cultum tribuimus, nec in Deum verum, & iſtos Divinam adorationem partimur; ſed, hos quidem pluris eſſe, quam homines, putamus, at conſervos tamen opinamur*; tum *ſerm. 8. de Martyribus pag.* 597. ubi de ipſis porro Martyribus diſſerens hæc habet: *Quid vos igitur, qui tot numero mortuos homines Deos appellaſtis, nobis ſuccenſetis, qui non Deos facimus, ſed honoramus Martyres, tamquam Dei teſtes, ſervoſque amantiſſimos? pag.* autem 599. *At nos, o viri, nec hoſtias Martyribus, nec libamina deferimus; ſed, ut ſanctos, Deique amantes, honoramus.* Qui ad Martyrium hortabantur, hortabantur ad illud obeundum, non ut Martyr fieret Deus, ſed amicus Dei. *Quis ergo non omnibus viribus elaboret ad tantam claritatem pervenire, ut amicus Dei fiat, ut cum Chriſto ſtatim gaudeat, ut poſt tormenta & ſupplicia terrena, præmia divina percipiat?* verba ſunt S. Cypriani *de exhortatione martyrii pag.* 526. Concordant acta vetuſtiſſima paſſionis S. Felicitatis, & ejus filiorum, ubi ſic legitur *ap. Ruinart. pag.* 24. *Pro Dei amore minas hominum, pœnas, & verbera contemnentes, Chriſti amici facti ſunt in regno cælorum*. Sanctus etiam Epiphanius *lib.* 3. *adverſus Collyridianos hæreſi* 59. *ſive* 79. *num.* 4. de ipſa Beatiſſima Virgine Maria ſubdit: *Sanctum erat Mariæ corpus, fateor, non tamen Deus illa fuit. Eadem & virgo extitit, minime tamen nobis ad adorandum propoſita, ſed Deum adorans ipſum, qui e ſua carne genitus e cælo, ac paterno ſinu deſcenderat*; necnon *num.* 7. *Verbum e Virgine ſuſceptum corpus induens, non ideo tamen, ut hæc adorari debeat, aut, ut eam Divinam ad naturam, conditionemque transferat, neque, ut ſacrificium illius in nomen offeratur &c. honoretur ſane Maria; Pater vero, Filius, & Spiritus Sanctus adorentur. Mariam adorare nemo velit. Non enim mulieri, ac ne viro quidem, ſed uni Deo myſterium illud, cultuſque tribuitur: adeo ut nec Angeli ipſi tanto honori pares eſſe videantur.* Denique in concilio Nicæno ſecundo *actione tertia tom.4.collect.Hard.col.*150. ſic ſtatutum eſt: *Apoſtolicas autem Eccleſiæ traditiones, per quas honorare, & adorare Sanctos, & ſalutare docemur, ſuſcipimus & amplectimur, venerantes eos ut*

famulos

famulos & amicos atque filios Dei. Honor enim, qui circa devotos conſervorum agitur, probationem habet bonæ voluntatis erga communem exhibitæ Dominum. Iſti enim cellaria Dei, & habitacula munda, Sanctique Spiritus puriſſima ſpecula facti ſunt.

14 Nempe ex his, aliiſque Sanctorum Patrum ſententiis ortum habuit noſtrorum Theologorum doctrina de cultu, qui dicitur *Latria*, de eo, qui vocatur *Civilis, & Obſervantia quædam humana*, de alio, qui appellatur *Dulia*, necnon de alio *Hyperdulia* dicto. Tres enim ſunt ſpecies excellentiæ, Divina videlicet & infinita, cui reſpondet prima cultus ſpecies, qui vocatur *Latria*; humana, ſeu naturalis, quæ poſita eſt in virtutibus, ac dignitatibus humanis, & cui quidem reſpondet cultus, qui dicitur *Civilis & Obſervantia quædam humana*; tum vero media quædam excellentia inter Divinam, & humanam, qualis eſt gratia, & gloria Sanctorum, quæ ſunt dona ſupra naturam, ideoque excellentiſſima, cui nimirum excellentiæ reſpondet cultus *Dulia* nuncupatus. Quia porro ſanctis creaturis Humanitas Chriſti, ſi ſeorſum conſideretur, ſingulariter excellit propter unionem Verbo; & ſimiliter Beata Virgo, ut Mater Filii Dei, ita præſtat aliis Sanctis, ut dici poſſit Domina, & Regina noſtra, quod Sanctis aliis nequaquam convenit, niſi admodum imperfecte: hinc eſt, quod iidem Theologi dividentes *Duliam* in *Duliam* proprie dictam, & *Hyperduliam*; illam Sanctis ceteris, hanc vero ſoli Humanitati Chriſti, necnon Beatiſſimæ Virgini competere docent: quod argumentum late perſequitur S. Thomas 2. 2. *qu.* 103. *artic.* 3. *&* 4. *&* 3. *part. qu.* 25. *per totam*.

15 Latriæ jam meminit S. Auguſtinus *lib.* 10. *de civitate Dei cap.* 1. *Latriam quippe noſtri, ubicumque ſanctarum Scripturarum poſitum eſt, interpretati ſunt ſervitutem. Sed ea ſervitus, quæ debetur hominibus, ſecundum quam præcipit Apoſtolus, ſervos dominis ſuis ſubditos eſſe debere, alio nomine græce nuncupari ſolet: Latria vero ſecundum conſuetudinem, qua locuti ſunt, qui nobis divina eloquia condiderunt, aut ſemper, aut tam frequenter, ut pene ſemper, ea dicitur ſervitus, quæ pertinet ad colendum Deum. Proinde, ſi tantummodo cultus ipſe dicatur, non ſoli Deo deberi videtur. Dicimur enim colère etiam homines, quos honorifica vel recordatione, vel præſentia frequentamus.* Idem lib. 20. *contra Fauſtum cap.* 21. *tom.* 8. *At illo cultu, quæ græce Latria dicitur, latine uno verbo dici non poteſt, cum ſit quædam proprie Divinitati debita ſervitus, nec colimus, nec colendum docemus, niſi unum Deum.* De cultu autem inter Latriam, atque Duliam medio ſic loquitur S. Joannes Damaſcenus *orat.* 3. *de Imaginibus tom.* 1. *pag.* 361. *Neminem tamquam Deum adorare fas eſt, præter illum, qui natura Deus eſt; omnibus autem debitum honorem habere oportet propter Dominum &c. Solum creatorem, & rerum opificem Deum adoremus, cui Latriæ cultum exhibeamus, tamquam Deo pro ſua natura adorando. Sanctam quoque Dei Genitricem adoremus, non tamquam Deum, ſed tamquam Dei Matrem ſecundum carnem: adhæc omnes Sanctos ceu electos Dei & amicos, quibus facilis ad ipſum patet aditus, adoremus.* Conſuli poteſt venerabilis Dei ſervus Card. Bellarminus *de beatit. & canoniz. Sanctor. lib.* 1. *cap.* 11. *& plu-*

& pluribus ſequentibus. Hadrianus quoque, & Petrus de Walenburch *tom.* 2. *de Fidei controverſiis lib.* 12. punctum hoc adverſus Hæreticos ſolidiſſime elucidarunt; & recte ſtatuerunt, cum adorationis nomen ſignificet honorem ſive Deo, ſive creaturis exhibitum, aſſerentes, ſoli Deo adorationem deberi, & non Sanctis, ab iis intelligi nomine adorationis actum Latriæ; contra vero, qui promiſcue loquuntur, & tam Deo, quam Sanctis adorationem attribuunt, eos non ita eſſe intelligendos, ut cenſeant, tam Deo, quam Sanctis eumdem religioſum cultum eſſe exhibendum, ſed Latriæ cultum Deo, & cultum Duliæ Sanctis exhiberi debere; cum uterque ſub generali nomine adorationis comprehenſus ſit, juxta illud 1. *Paral.cap.*29. *v.*20. *Et benedixit omnis Eccleſia Domino Deo patrum ſuorum: & inclinaverunt ſe, & adoraverunt Deum, & deinde Regem*. Ibi quippe eadem vox adorationis tribuitur Deo, & Regi; licet Deo cultus Latriæ, & Regi cultus Civilis conveniret.

16 Dictum eſt quoque, noſtras Canonizationes ſuam non deducere originem a ſuperſtitioſa Gentilium Apotheoſi: ut enim alibi videbitur, Sanctorum Canonizatio fundatur in doctrina Catholica de cultu, invocatione, & interceſſione Sanctorum, & ab antiquiſſima Eccleſiæ diſciplina originem habet, juxta quam ſapienter animadverſum eſt, permiſſum eſſe non debere unicuique ex arbitrio, quemlibet unum, ut ſibi videtur, publico cultu tamquam in cælis exiſtentem, & apud Deum interceſſorem colere, & venerari; ſed Eccleſiaſticum judicium accedere debere, in quo, viſis videndis, ſtatuatur, an hic, vel ille publice colendus ſit. De religioſo cultu Sanctis exhibendo extant ſacræ Scripturæ teſtimonia: *Numer.* quippe *cap.*22. *v.* 31. legitur: *Aperuit Dominus oculos Balaam, & vidit Angelum ſtantem in via evaginato gladio, & adoravit ipſum pronus in terram*; & *Joſue cap.* 5. *v.* 13. 14. 15. hæc habentur: *Cum eſſet Joſue in agro urbis Jericho, levavit oculos, & vidit virum ſtantem contra ſe evaginatum tenentem gladium, perrexitque ad eum, & ait: Noſter es, an adverſariorum? Qui reſpondit: Nequaquam, ſed ſum Princeps exercitus Domini, & nunc venio. Cecidit Joſue pronus in terram, & adorans ait &c.* Item 3. *Regum cap.*18. *v.* 7. cum Abdias Eliæ occurriſſet, & eum cognoviſſet, *cecidit ſuper faciem ſuam*; quod utique civilis obſervantiæ non fuit tantum teſtimonium, ſed religioſæ venerationis, qua eximiam viri Deo acceptiſſimi ſanctimoniam proſequebatur. Abdias quippe inter aulæ proceres conſpicuus civili dignitate Eliam antecedebat. Demum 4. *Regum* 2. cum filii Prophetarum, qui erant in Jericho, cognoviſſent, ſpiritum Eliæ ſuper Eliſeum requieviſſe, venientes in occurſum ejus adoraverunt eum proni in terram; & *cap.* 4. narratur, Sunamitidem, poſtquam filium ſuum ab Eliſeo ſuſcitatum recepit, corruiſſe ad pedes ejus, & adoraviſſe ſuper terram: & quamvis hæc Divinæ Scripturæ teſtimonia ſanctos homines adhuc viventes, & non mortuos reſpiciant; nemo tamen eſt, qui non videat, quod, ſi in viventibus, præter vitam bonis, maliſque communem, Sanctitas religioſum cultum promeruit, multo magis eum

Digitized by Google

promereri debebit eadem Sanctitas ob gratiam æternum duraturam & conſummatam, & ob immortalem gloriam, quam poſt obitum obtinuerunt; uti ſatis apte Walenburchici *loc. cit.* argumentantur *pag.* 221. *n.*33.

17 Quamvis noſtri non ſit inſtituti de controverſiis Catholicæ Fidei cum Hæreticis agere in præſenti, & divinæ Scripturæ teſtimonia ad impugnandam eorum pertinaciam congerere; alios tamen divini eloquii locos, arrepta opportuna occaſione, pro Sanctorum invocatione & interceſſione alibi afferemus; intereaque duo fas ſit adnotare. Primum, non ita frequentem in Scripturis haberi mentionem invocationis Sanctorum, quod Scriptura quidem vetus tradita fuerit populo admodum proclivi ad cultum Idolorum, & ſuperſtitionem multorum Deorum, cuique proinde non parum periculi fuiſſet, ſi doctrina de Sanctorum interceſſione ſtudioſius eſſet inculcata; ne ad Divinos honores mortuis exhibendos, quos etiam ignibus & lapidibus ſæpe exhibuit, prolaberetur: novi autem Teſtamenti Scriptura in fundamento Fidei, ideſt in doctrina Fidei in Chriſtum Redemptorem tradenda, potiſſimum ſit occupata; nec multum expediret, ut Gentilibus recenter a cultu Deorum ad unius Dei Fidem converſis, de mortuorum hominum patrociniis & invocatione multa ſtatim initio proponerentur; ne forte a vera Religione fierent alieni, quaſi Deos non abjicerent, ſed mutarent: uti arguit Thomas Valdenſis *tom.* 3. *de ſacramentalibus tit.* 14. *cap.* 123. & ſequitur Eſtius *in lib.* 4. *ſent. diſt.* 45. *§.*14.

18 Alterum eſt, noſtras Canonizationes originem ſuam non ſolum non deſumpſiſſe a Gentilium Apotheoſi, uti ſupra viſum eſt; ſed per eaſdem, abjectis falſis Numinibus, ablegatiſque feſtivitatibus impudentibus, quæ in eorum honorem fiebant, ſubſtitutum fuiſſe Sanctorum cum Chriſto regnantium cultum, indictaſque pias & laudabiles in eorum honorem ſolemnitates; uti adverſus Ethnicos demonſtrat Theodoretus *ſerm.*8. *de Martyribus pag.* 607. *tom.* 4. ubi ſic eos alloquitur: *Suos mortuos Dominus Deus noſter in templa pro Diis veſtris induxit, ac illos quidem caſſos, vanoſque reddidit &c. Pro Pandiis enim, Diaſiiſque, & Dionyſiis, & aliis Feſtis veſtris, Petri, & Pauli, & Thomæ, & Sergii, & Marcelli, & Leontii, & Panteleemonis, & Antonini, & Mauritii, aliorumque Martyrum ſolemnitates peraguntur; & pro illa veteri pompa, turpique rerum ac verborum obſcœnitate, modeſta celebrantur feſtivitates, non ebrietatem, & jocos, riſuſque exhibentes, ſed divina cantica, ſacrorumque ſermonum auditionem, & preces laudabilibus lacrymis ornatas.* Templa ipſa Idolorum converſa ſunt in baſilicas Martyrum, & aliorum Sanctorum. Romæ quippe templum omnium Deorum in templum omnium Martyrum, & templum Caſtoris, & Pollucis in templum SS. Coſmæ, & Damiani converſa ſunt; & S. Gregorius *lib.* 2. *dialogorum cap.* 8. *tom.*2. teſtatur, a S. Benedicto converſum fuiſſe fanum Apollinis in oratorium S. Martini; & *lib.* 9. *epiſt.* 71. *ad Mellitum tom.*2. præcipit Auguſtino Epiſcopo Anglorum, ut fana Idolorum non deſtruat, ſed aqua benedicta aſpergat, & Reliquiis Sanctorum ornet, ac demum in templa Dei veri convertat.

CAPUT

CAPUT II.

De Martyrum juxta antiquam Eccleſiæ diſciplinam differentiis, & eorum Cultu.

1 UT Martyrum idea habeatur, operæ pretium eſt, aliqua præmittere de Lapſis, ceteriſque, qui dicto, vel facto a Fide Chriſti recedebant.

2 Ferventibus itaque Tyrannorum perſecutionibus, nonnulli, qui nomen dederant Chriſto, vi tormentorum, aut metu mortis Chriſtianam Fidem derelinquebant; & hi *Negatores*, *Lapſi*, *Blaſphemi* appellati fuerunt. Nonnulli quoque ex publico cultu, quem Idolis exhibebant, particulare nomen obtinuerunt: *Idololatræ* quippe dicti ſunt, ex quo Idolum coluerunt; *Sacrificati*, ex quo Idolo ſacrificium obtulerunt; *Thurificati*, ex quo thus Idolo adolere auſi ſunt; uti erudite obſervat Gabriel Albaſpineus *lib.* 1. *obſervat. Eccleſ. cap.* 21. parique eruditione proſequuntur Franciſcus Dominicus Bencinus Abbas S. Pontii *in ſua diſſertat.* 2. *de litteris encyclicis cap.* 6. *§.* 2. *pag.* 272. *&c.* & P. Joſeph Auguſtinus Orſi Ordinis Prædicatorum in ſua celebri *diſſertatione de capitalium criminum abſolutione ſect.* 3. *cap.*1. *num.*2. ubi etiam omnibus ſupra enumeratis commune aſſerit adhæſiſſe Lapſorum nomen, & in claſſe horum reponendos eſſe Libellaticos, qui, audito Præſulum, aut Proconſulum edicto de offerendo Idolis ſacrificio, coram illis proteſtabantur, ſe Chriſtum non ſequi; &, emiſſa proteſtatione, a Magiſtratibus obtinebant libellum, per quem eximebantur ab onere publice ſacrificandi, aut ſe tribunalibus ſiſtebant, exhibito in manibus Judicum libello, in quo aſſerebant, ſe Chriſtianam relinquere Religionem. De primis loquitur Cardinalis Baronius *in annalibus ad annum Chriſti* 253. *n.*21. ubi ſic ait: *Qui igitur hunc in modum Fidem prodidiſſent, ac ſimiliter perdidiſſent, Libellatici dicebantur, quod libellum ſecuritatis a Magiſtratu conſcriptum accepiſſent, cum negaſſent*; & multa ſcitu digna leguntur collecta a modo memorato Bencino *loc. cit. a num.* 9. *uſque ad finem*. Ad ſecundos autem reſpicit Plinius *lib.* 10. *epiſt.* (97. *ex recenſ. Cortii, & Longolii; ex recenſ. Catanei epiſt.* 101.) *ad Trajanum*, ubi ſic loquitur: *Propoſitus eſt libellus ſine auctore, multorum nomina continens, qui negant, ſe eſſe Chriſtianos, aut fuiſſe; cum præeunte me Deos appellarent, & imagini tuæ, quam propter hoc juſſeram cum ſimulacris Numinum afferri, thure ac vino ſupplicarent; præterea maledicerent Chriſto*. Legendus eſt Natalis Alexander *ad ſæculum tertium diſſert.* 5. *artic. unico, propoſit.* 1. ubi, allatis teſtimoniis Tertulliani, & S. Cypriani, nec non Concilii Illiberitani, latiſſime oſtendit gravitatem criminis horum Libellaticorum, utpote quod ad Idololatriam accedebat.

3 Alii erant, qui tempore perſecutionum Chriſti Fidem non derelin-

B 2 quebant,

quebant, ſed, ne tormenta ſubirent, aut violentiæ Tyrannorum ſuccumberent, fugam arripiebant, aut ſe celabant, relictis omnibus, quæ poſſidebant; & hi Extorres dicti ſunt, teſte citato Cardinali Baronio *in notis ad Martyrologium Romanum ad diem 2. Januarii*, ubi hæc habet: *Si adhuc autem quis timore correptus, ne Fidem proderet, ſua ſuoſque relinquens, exilio ſpontaneo procul a patria vitam ageret, hic appellabatur Extorris; cujus non erat deſpicienda conditio: nam & numero Martyrum recenſendus erat, ſi ea de cauſa mortem oppetiiſſet*; unde S. Cyprianus *epiſt. 56. ad Tibaritanos* ſubdit: *Solus non eſt, cui Chriſtus in fuga comes eſt; ſolus non eſt, qui templum Dei ſervans, ubicumque fuerit, ſine Deo non eſt; &, ſi fugientem in ſolitudinem, ac montibus latro oppreſſerit, fera invaſerit, fames, aut ſitis, aut frigus afflixerit, vel per maria præcipiti navigatione properantem tempeſtas, ac procella ſubmerſerit, ſpectat militem ſuum Chriſtus ubicumque pugnantem, & perſecutionis cauſa pro nominis ſui honore morienti præmium reddit, quod daturum ſe in perſecutione promiſit &c. ſufficit ad teſtimonium Martyrii ſui teſtis ille, qui probat Martyres, & coronat*. Cardinali Baronio adhærent Du Cange *in gloſſario ad verbum Extorres*; Gujet *de feſtis propriis Sanctorum lib. 2. cap. 7. quæſt.* 11. ubi hoc modo inter Martyres recenſiti ſunt illi, quorum fit commemoratio in Martyrologio Romano *ad diem 23. Junii*, qui in montibus, & ſpeluncis tempore Diocletiani latitantes pro Chriſti nomine læto animo mortem ſubierunt; Hurtado *de vero Martyrio tract. 2. reſolut. 18. num. 4.* At aliis placet, Extorres eos non fuiſſe, qui, ne Fidem proderent, dimiſſis omnibus, ſe ſubtrahebant; ſed eos, qui nomen Chriſti coram Magiſtratibus libere confeſſi, patria per eoſdem Magiſtratus expellebantur, ita ut expulſio in pœnam confeſſionis irrogata eſſet, & accepta, juxta illud S. Cypriani in litteris de Mappalico (*epiſt. 8. ad Martyr. & Confeſſ.*): *Gloriata eſt & nuper quidem (Eccleſia) cum confeſſione perſtante ſuſcepta pœna eſt, quæ Confeſſores Chriſti fecit extorres*; & ſic hanc vocem *Extorres* explicant Pearſonius *in annalibus Cyprianicis ad annum Chriſti* 250. *num. 7.* & Pagi ſenior *ad ann. Chriſti juxta Baron. 252. num. 9.*

4 Alii ſoluta pecunia ſe a vexatione redimebant, palam tamen confitentes, ſe Chriſtianos eſſe, & ſe nolle a Chriſto recedere; & hi Libellatici quoque dicti fuerunt. Quare bene Petrus Annatus *in apparatu ad poſitivam Theologiam lib. 3. art. 7. tit. de lapſis a Fide*, ſcribit: *Duo fuere Libellaticorum genera, alii, qui Fidem negabant, alii vero, qui non negabant, ſed palam profiteri non audebant, &, ne ad id cogerentur, id pecunia redimebant, ſecuritatis accipiendo libellos, ut ſupplicia evaderent.* Tertullianus *in libro de fuga ad Fabium cap. 12.* hos condemnavit; quippe ſentiebat, tempore perſecutionum licitum non eſſe fugam arripere: *Ultro igitur & de hoc tibi ſuggeram, definiens perſecutionem, quam conſtat non eſſe fugiendam, proinde nec redimendam. Pretium intereſt. Ceterum, ſicut fuga redemptio gratuita eſt, ita redemptio nummaria fuga eſt. Certe & hujus, timiditatis conſilium eſt. Quod times, redimis, ergo fugis. Pedibus ſtetiſti, cucurriſti nummis. Hoc ipſum quod ſtetiſti ex redemptione, fugiſti.*

Sed

Sed hanc particularem Tertulliani opinionem communis Eccleſiæ conſenſus reprobavit, quemadmodum colligitur *ex can.* 12. S. Petri Martyris, & Epiſcopi Alexandrini *tom.* 1. *collect. Harduin. col.* 231. *Iis enim, qui pecuniam dederunt, ut ab omnis improbitatis moleſtia omni ex parte remoti eſſent, crimen intendi non poteſt. Damnum enim, & jacturam pecuniarum ſuſtinuerunt, ne animæ detrimento afficerentur, vel ipſam etiam perderent:* quem S. Petri Alexandrini textum ſic explicat Natalis Alexander loco allegato, propoſitione ſecunda in fine: *Nullum quidem crimen illis intendi potuit, qui Fidem Chriſti palam confeſſi pecunias dabant, ne ad aras traherentur, & de his loquitur S. Petrus Alexandrinus. At graviſſimi tenebantur criminis rei, qui Fidem Chriſti palam profiteri erubeſcentes, nondum ſæviente in caput ſuum perſecutione, pecunias offerebant, vel dabant, ne ad Fidem publice profitendam cogerentur; quamvis Chriſtum non negarent, immo ſe eſſe Chriſtianos dicerent, illicitaque ſibi eſſe profana ſacrificia. Denique illa vitæ redemptio, dato munere Judicibus Ethnicis, licita erat, cum aberat periculum Fidei, Religionis, Eccleſiæ, vel fratrum offendiculum, cum uberior ex hac redemptione fructus ſpiritualis in eos, qui munus dabant, vel in Eccleſiam redundaturus ſperabatur. Quæ S. Petri Alexandrini hypotheſis eſt; alias illicita erat.*

5 Ceteri demum, qui ſe Chriſtianos eſſe proteſtabantur, & pro Fide Chriſti pœnas, & mortem ſuſtinebant, titulum obtinuerunt Profeſſorum, Confeſſorum, & Martyrum. *Profeſſores* erant illi, qui non interpellati coram Præſidibus comparebant, & ſe Martyrio offerebant. *Juxta ejuſdem Cypriani ſententiam* (ait Cardinalis Baronius *in notis ad Martyrologium Romanum ad eamdem diem* 2. *Jan.*) *qui non interpellatus ſe Martyrio ingerebat, hic dicebatur Profeſſor*. Adhæret Spondanus epitomator annalium Cardinalis Baronii *ad annum Chriſti* 253. *num.* 11. & ſequitur Gujèt *de feſtis propriis Sanctorum lib.* 2. *cap.* 7. *quæſt.* 12. Nec enim improbandum; quin potius commendatione dignum erat, & eſt, Chriſtianos ſponte procedere, quando eis expedire viſum eſt, & videbitur, ad actus Fidei exteriores, puta prædicationem, confeſſionem, vel ad actus fraternæ charitatis; licet pro eo temporis articulo actus prædicti non eſſent, aut ſint in præcepto, & licet hinc Tyranni ſumpſerint, aut ſumpturi ſint occaſionem eos occidendi; cum hæc non ſit occaſio data, ſed accepta, juxta doctrinam Cardinalis Cajetani *ſecunda ſecundæ quæſt.* 124. *art.* 1. de qua alibi, & quam late exornat Hurtado *de vero Martyrio tract.* 5. *reſol.* 27.

6 *Confeſſoris* nomen hodie adſcribitur illis, qui ſancta & laudabili vita vixerunt, & ſancto demum fine in pace quieverunt. Unde Ecgbertus Epiſcopus Eboracenſis *in excerpt. cap.* 28. *collect. Harduin. tom.* 3. *col.* 1964. ait: *Sancti Patres, quos Confeſſores nuncupavimus, ideſt Epiſcopi, & Presbyteri, qui in caſtitate ſervierunt Deo*; & Odo Cluniacenſis *in præfat. ad lib.* 2. *vitæ S. Geraldi tom.* 1. *biblioth. Cluniacenſ. & ap. Surium ad diem* 13. *Octob.* addit: *Cum igitur Confeſſor a confitendo vocetur .... Geraldus tanto rectius Confeſſor dici poteſt, quanto juſtioribus factis Deum eſt confeſſus*. Non ſic autem olim

olim res ſe habebat: cum enim S. Hieronymus titulo Confeſſoris inſigniviſſet S. Iſidorum Epiſcopum Nitrienſem in Ægypto, id animadvertens Cardinalis Baronius *in notis ad Martyrologium Romanum ad diem 2. Jan. D*, ait: *Ne quid lateat, ſciendum eſt, diverſa admodum ſignificatione a præſentis temporis uſu hanc vocem a majoribus uſurpatam. Illi enim neminem eo nomine appellabant, niſi eum, qui Chriſti Fidem interpellatus coram Fidei hoſtibus confeſſus eſſet*. Quocirca proprie Confeſſores olim dicebantur illi, qui Chriſtum palam & coram Tyrannis, ſeu Fidei hoſtibus confeſſi, quolibet tormentorum, vel pœnæ genere affecti, ſuperſtites tranquillam mortem obibant; juxta illud S. Cypriani *de unit. Eccleſ. pag. 259. Confeſſio exordium gloriæ eſt, non meritum jam coronæ, nec perficit laudem, ſed initiat dignitatem*: & paulo inferius: *Poſt confeſſionem periculum majus eſt, quia plus adverſarius provocatus eſt*; cui conſonat Lactantius ſive alius a Lactantio Lucius Cæcilius *de mortibus Perſecutorum num. 16. Novies enim tormentis, cruciatibuſque variis ſubjectus, novies adverſarium glorioſa confeſſione viciſti*. Atque hinc factum eſt, quod in ſacra antiquitate aliquando Confeſſoris nomen veris Martyribus communicatum eſt, teſte Petro Galeſino *in notis ad ſuum Martyrologium 17. Kal. Februarii ad S. Felicem Confeſſorem*: *Non deſunt qui Martyris, & Confeſſoris nomen olim ſynonimum fuiſſe contendant*. Adhæret Franciſcus Amatus Pouget *in ſuis Catholicis inſtitutionibus part. 2. ſect. 4. cap. 2. §. 22. Olim Confeſſores Chriſti dicebantur ii ſolum, qui, cum teſtimonium perhibuiſſent veritati cum carceris, exilii, rei familiaris, ſuppliciorum, ipſiuſque vitæ periculo, non tamen morti traditi fuerant. Confeſſores autem dicebantur, propter glorioſam, & publicam nominis Chriſti confeſſionem. Martyres quoque appellabantur, propter exhibitum veritati teſtimonium*: Et exempla collecta legi poſsunt *in defenſione librorum liturgicorum Eccleſiæ Romanæ* editorum a venerabili Dei ſervo Cardinali Joſepho Maria Thomaſio, quæ fuit in Urbe exarata a viro pio & docto, & *typis Panormitanis impreſſa anno* 1723. uti videri poteſt *in cap. 5. §. 3. num. 12. & pluribus ſequentibus*.

7 *Martyres* tandem erant illi, qui pro vera Fidei defenſione moriebantur, aut qui atrociſſima tulerant pro Fide tormenta, licet fuerint ſuperſtites, & in pace quieverint; teſte S. Thoma 2. 2. *quæſt. 124. art. 4. ad quartum*. Quocirca in Conciliis habitis ſub S. Cypriano nonnulli Epiſcopi ſe ſubſcripſerunt titulo Confeſsorum, nonnulli titulo Martyrum: & Tertullianus *in libro adverſus Praxeam cap. 1.* probat, Praxeæ nomen Martyris nullatenus competere, non quia fuiſset poſt tormenta ſuperſtes, ſed quia brevem tantum paſsus fuerat carcerationem: *De jactatione*, inquit, *Martyrii inflatus ob ſolum, & ſimplex, & breve carceris tædium*: & famigeratus Eccleſiæ Doctor S. Apollonius apud Euſebium *lib. 5. hiſt. cap. 18.* invehitur adverſus Montaniſtas, qui contendebant, quemdam Themiſonem, hominem de cœtu ipſorum, Martyris titulo eſse decorandum, licet viventem; & probat, eum Martyrem non eſse appellandum, non quod poſt tormenta ſupervixiſſet, ſed quia data pecunia e carceribus evaſerat, & in libertate conſtitutus

conſtitutus novam eructare cœperat doctrinam ſenſui Eccleſiæ adverſantem: *Præterea*, inquit, *Themiſon ſpecioſa avaritia obvelatus, qui Confeſſionis ſignum non pertulit, ſed magna pecuniæ vi erogata vincula abjecit: cum ob eam cauſam modeſtius deinceps ac ſubmiſſius agere deberet, tamquam Martyr ſeſe eſferens, auſus eſt exemplo Apoſtoli, conſcripta epiſtola Catholica, eos quidem, qui fideliores ipſo extiterant, inſtruere, novæ autem doctrinæ patrocinari*. Et hæc ipſa conſuetudo Martyres appellandi etiam eos qui tormentis ſuperſtites fuerunt, comprobatur ex epiſtola Eccleſiæ Viennenſis apud Euſebium *lib.5. hiſt. cap.2. pag.*211. ubi nonnulli præ humilitate dictum nomen recuſarunt, contendentes, illud tantum deberi mortuis pro Chriſto. *Quamvis ignium impreſſa veſtigia, quamvis vibices & vulnera toto corpore circumferrent, tamen nec ſe ipſos Martyres prædicarent, nec a nobis ita ſe appellari paterentur. Verum ſi quis noſtrum per litteras, aut in familiari colloquio, eos Martyres appellaſſet, objurgabant graviter atque increpabant: Martyris enim appellationem libentiſſime concedebant Chriſto, utpote fido veroque teſti, & primogenito mortuorum, vitæque cæleſtis principi & auctori. Eos quoque, qui jam ex hac vita migraverant, Martyres nobis commemorabant, ajebantque: hi jam ſunt Martyres quos in ipſa confeſſione Chriſtus aſſumi voluit, profeſſionem ipſorum tamquam annulo obſignans*.

8 Aliæ in ſacra antiquitate occurrunt Martyrum differentiæ; cum alii fuerint appellati Martyres *deſignati*, alii Martyres *conſummati*, ſive *coronati*, & alii Martyres *vindicati*.

9 Martyres *deſignati* erant illi, quibus mortis ſententia fuerat notificata, & adhuc non fuerat executioni mandata; uti colligitur ex Tertulliano *in libro ad Martyres*: ita prorſus ut in Romana Rep. Magiſtratus deſignati erant illi, qui jam fuerant ad Magiſtratum electi, ſed adhuc Magiſtratus poſſeſſionem non fuerant adepti. Martyres *conſummati*, ſive *coronati* erant illi, qui vel in tormentis, vel paulo poſt tormenta ipſorum tormentorum violentia moriebantur, quemadmodum deſumitur ex S. Cypriano *epiſt.* 37. ubi ait: *Cum voluntati, & confeſſioni in carcere & vinculis accedit moriendi terminus, conſummata Martyris gloria eſt*. Martyres demum *vindicati* erant illi, quorum felix in Domino exitus fuerat diſcuſſus, & approbatus, & quibus jam fuerat cultus Eccleſiaſtico judicio delatus; & de hiſce Martyribus vindicatis, de quibus etiam infra habebitur ſermo, intelligenda ſunt primorum ſæculorum monumenta, quæ religioſi cultus exhibitionem erga Martyres, & ipſorum cineres, & memoriam præſeferunt. Smyrnenſis Eccleſiæ epiſtolæ de S. Polycarpi Martyrio amplum fragmentum in hiſtoria Euſebii inſertum eſt, principio tamen, ac fine mutilum; cumque non ita pridem Jacobus Uſſerius Armachanus ex vetuſtiſſimis codicibus integram Smyrnenſem epiſtolam evulgaſſet, & Valeſius *in notis ad locum Euſebianum*, quæ deſiderabantur, attexuiſſet, & magno Eccleſiaſticæ diſciplinæ illuſtrandæ lucro vulgaſſet, ex ea primum quidem deſumitur. Chriſtianos omnes ſollicitos fuiſſe de S. Polycarpi Reliquiis, *ut communicarent*

earent Sancto cadaveri, hoc eſt ut eas cultu religioſo proſequerentur. Hinc in Actis Martyrii S. Ignatii *ap. Ruinart. in Act. MM. pag.* 19. prope finem legitur, Eccleſiam multis viſionibus certiorem fuiſſe factam de recepta a Sancto Martyre beatæ vitæ retributione; & additur: *Sanctum beatum diximus, vobiſque diem, & tempus indicavimus; ut tempore ejus Martyrii convenientes, athletæ, & generoſo Chriſti Martyri communicemus.*

10 Deinde ex eadem epiſtola Smyrnenſi *ap. Euſeb. lib.* 4. *hiſt. cap.* 15. *pag.* 170. accipitur, Paganos, atque Judæos ſollicite curaſſe, ne beati ſenis Polycarpi cineres a Fidelibus colligerentur, appoſita calumnia, quod illum eſſent tamquam Deum adoraturi: *Quidam igitur ſuggeſſerunt Nicetæ Herodis patri, fratri autem Dalces* (in eadem epiſt. ap. Ruinart. n. 17. legitur *Alces*) *ut Proconſulem adiret, moneretque, ne cadaver illius donaret; ne forte, ut ajebant, relicto Crucifixo, hunc deinceps Chriſtiani colere inciperent. Et iſti quidem hæc dicebant, ſuggerentibus, atque inſtantibus Judæis, qui etiam noſtros ſollicite obſervaverunt, cum e rogo corpus auferre tentarent*; repulſam autem fuiſſe a Smyrnenſibus Clericis calumniam, qui bene aperuerunt, quo cultus genere Sanctorum Martyrum Reliquiæ a Fidelibus honorarentur: *Stulti, qui ignorarent, nos nec Chriſtum unquam poſſe relinquere, qui pro ſalute omnium, quotquot ex genere humano ſalvi futuri ſunt, mortem pertulerit, nec alium quemquam colere: illum enim utpote Filium Dei adoramus, Martyres vero tamquam diſcipulos, & imitatores Domini merito amore proſequimur ob eximiam ipſorum benevolentiam, quam erga regem, ac magiſtrum ſuum declararunt. Quorum nos quoque conſortes & condiſcipulos fieri omnibus modis optamus.*

11 Tertio ex eadem epiſtola Smyrnenſi habetur religioſa celebratio diei, quo Polycarpus vitam cum morte pro Domino feliciter commutavit: *Atque ita nos demum oſſa illius gemmis pretioſiſſimis cariora, & quovis auro puriora colligentes, ubi decebat, condidimus: quo etiam in loco nobis, ſi fieri poterit, convenientibus concedet Deus natalem ejus Martyrii diem cum hilaritate & gaudio celebrare, tum in memoriam eorum, qui glorioſo certamine perfuncti ſunt, tum ad poſteros hujuſmodi exemplo erudiendos & confirmandos.*

12 Suffragantur Tertullianus, & Cyprianus. Tertullianus, qui Chiliaſtis, ſeu Millenariis acceſſit aſſerentibus, æternam beatitudinem Juſtis non conferri, niſi poſt generalem corporum reſurrectionem, uti legi poteſt in ejus *libro de anima*, ab hac æternæ beatitudinis dilatione Martyres excepit *in libro de reſurrectione carnis cap.* 43. ubi ait: *Nemo enim peregrinatus a corpore ſtatim immoratur penes Dominum, niſi ex Martyrii prærogativa, paradiſo ſcilicet, non inferis, deverſurus*; & in *ſcorpiaco cap.* 12. ſubdit de Martyribus: *Reſidere cum Domino in throno ejus &c. Sed & interim ſub altari Martyrum animæ placidùm quieſcunt*: cujus exceptionis fundamentum non alia profecto in re conſtitui potuit, quam in publico religioſo cultu, quo tunc Fideles Martyrum memoriam proſequebantur; teſte erudito Thomaſſino in ſuo tractatu *de celebratione feſtorum lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 2. ubi hæc habet: *Maximum illi negotium faceſſere debuit cultus, & honor, quo ſuos Eccleſia*

Digitized by Google

eleſia Martyres proſequebatur : nam qui fieri poterat, ut feſti dies dedicarentur, & honores exhiberentur animabus a cælo adhuc exulantibus, & inferis locis degentibus? Legi poteſt eruditus Muratorius in ſuo opere *de paradiſo* poſt primam noſtrorum voluminum impreſſionem edito, ubi *cap.* 10. *pag.* 87. erudite oſtendit commemorationem Martyrum, quæ fiebat in antiqua Eccleſia, fuiſſe *Euchariſticam*, hoc eſt gratulatoriam, & lætitiæ teſtem; reliquorum vero Fidelium *Propitiatoriam*, ut Fidelium in terra viventium orationibus, illorum animæ in altera vita juvarentur, qui adhuc miſericordia Dei indigerent. S. Cyprianus vero *epiſt.* 38. dies natales Martyrum jubet adnotari cum omni cura & diligentia, promittitque, illorum memoriam ſe religioſe celebraturum: *Denique & dies eorum, quibus excedunt, adnotate, ut commemorationes eorum inter memorias Martyrum celebrare poſſimus. Quamquam Tertullus fideliſſimus & devotiſſimus frater noſter, pro cetera ſollicitudine & cura ſua, quam fratribus in omni obſequio operationis impertit, qui nec illis circa curam corporum deeſt, ſcripſerit, & ſcribat, ac ſignificet mihi dies, quibus in carcere beati fratres noſtri ad immortalitatem glorioſæ mortis exitu tranſeunt; & celebrantur hic a nobis oblationes, & ſacrificia ob commemorationem eorum, quæ cito vobiſcum, Domino protegente, celebrabimus.*

13 Facile eſſet, ſubſequentium Patrum teſtimonia congerere, cum religioſum Martyrum cultum ubique patentem commendent SS. Baſilius Magnus *epiſt.* 291. *ad Epiſcopos Ponticæ diœceſeos*, Gregorius Nazianzenus *orat.* 6. *in Martyrum feſto*, & *orat.* 18. *de Sancto Cypriano*, Gregorius Niſſenus *orat. de Sancto Theodoro Martyre*, Ambroſius, ſive Auctor alius ſermonum, qui eidem attribuuntur, *ſerm.* 6. *in finem*, & *ſerm. de Sanctis Nazario, & Celſo*. Cum autem in ſuperioribus dictum ſit, hæc omnia eſſe intelligenda de Martyribus vindicatis, de hoc non videtur ulla rationabilis inſtitui poſſe controverſia; cum primis etiam Eccleſiæ ſæculis inter mores receptum eſſet, & ad Eccleſiaſticam pertineret diſciplinam, quod nulli putativo Martyri religioſus cultus exhiberetur, niſi ille vindicatus eſſet, hoc eſt non privato, ſed publico Eccleſiaſtico judicio approbatus; uti deſumitur ex Optato Milevitano ſcriptore ſæculi quarti *lib.* 1. *adverſus Parmenianum*, ubi loquens de Lucilla opulenta & factioſa muliere, quæ Donatiſtis adhærebat, ſcribit, fuiſſe correptam ab Archidiacono Cæciliano, quia ante ſacram Communionem oſſa cujuſdam vel non Martyris; vel Martyris non vindicati oſculabatur: *Cum correptionem Archidiaconi Cæciliani ferre non poſſet, quæ ante ſpiritualem cibum, & potum os neſcio cujus Martyris, ſi tamen Martyris, libare dicebatur, & cum præponeret os neſcio cujus hominis mortui, etſi Martyris, ſed necdum vindicati, correpta cum confuſione irata receſſit.*

14 *Vindicatum Martyrem* (inquit Gabriel Albaſpineus Epiſcopus Aurelianenſis ad citata verba Optati) *Optatus vocat, qui declaratus ſit communi piorum ſententia in eam ſummam dignitatem, relatus jam inter cæli indigetes.* Ideoque, ſi Archidiaconus dignam reprehenſione exiſtimavit nobilem fœ-

minam, quæ privato judicio & arbitrio cultum publicum exhibebat ei, quem Martyrem putabat, cujuſque Martyrii cauſa non fuerat diſcuſſa & approbata; nec Archidiaconus reprehenſionis fundamentum repoſuit in aliqua lege tunc lata, ſed antiquiorem quodammodo ſuppoſuit legem & conſuetudinem falſæ pietati mulieris adverſantem; nil clarius afferri poſſe videtur ad ſuadendum, nunquam permiſſum fuiſſe privato judicio & arbitrio aliquem uti Sanctum publico cultu venerari; quemadmodum, perpenſo Optati textu, ad rem bene adnotarunt viri eruditi Franciſcus Victon. *in ſuo tractatu de Canoniz. Sanctor. cap.* 7. Sauſſajus *in ſuo apologetico Theologico pro Sanctorum cultu poſt Martyrologium Gallicanum pag.* 30. Lupus *in notis ad quartum Concilium Romanum S. Leonis* IX. *tom.* 3. *antiquioris editionis*, Baillet *in præfatione ad vitas Sanctorum* §. 94. Ruinart *in præfatione ad acta Martyrum ſincera* §.71. Mabillon *in præfatione ad ſæculum quintum Ordinis S.Benedicti* §.6. *num.*95. ubi: *Vindicatos ergo volebant Martyres, ideſt ab Epiſcopis agnitos, & approbatos*: quibus concordant ſequentium ſæculorum monumenta alibi referenda.

CAPUT III.

De Collectione Actorum Martyrii, & eorum Examine, & Eccleſiaſtico ſuper illis Judicio.

1 INter ceteras Epiſcopalis ſollicitudinis partes non ea profecto fuit poſtrema, ut Acta eorum, qui pro Chriſti Fide moriebantur, ſincera colligerentur. Id deſumitur ex his, quæ habentur in libro de Romanis Pontificibus. In eo quippe de S. Clemente Papa legitur: *Hic fecit ſeptem regiones dividi Notariis fidelibus Eccleſiæ, qui geſta Martyrum ſollicite & curioſe, unuſquiſque per regionem ſuam, diligenter perquirerent*; de S. Fabiano: *Hic regiones diviſit Diaconibus, & fecit ſeptem Subdiaconos, qui ſeptem Notariis imminerent, ut geſta Martyrum in integro colligerent*; & de S. Antero: *Hic geſta Martyrum diligenter a Notariis exquiſivit, & in Eccleſia recondidit, propter quod a Maximo Præfecto Martyrio coronatus eſt*.

2 De harum regionum diviſione, & quomodo quatuordecim antiquæ Urbis regiones, ſeptem Notariis fuerint a Clemente diſtributæ, aſſignato videlicet duabus regionibus uno Notario, videri poteſt *in prolegomenis* eruditi viri Franciſci Blanchini *ad Anaſtaſium tom.*2. *pag.*138. Panvinius *in ſua diſſertatione impreſſa apud Cardinalem Raſponum de baſilica Lateranenſi lib.* 3. *cap.*14. colligit ex Actionibus Synodi Romanæ ſub S. Silveſtro Papa celebratæ, Romanam Eccleſiam Notarios aluiſſe, qui res geſtas Martyrum diverſorum conſcriberent. Sed Hincmarus Remenſis, Petrus de Marca, Labbeus, Lupus, Cabaſſutius, Pagi junior eam Synodum probant eſſe ſuppoſititiam, & multa ſuppoſitionis capita referuntur a Schelſtrat *in* 2. *parte antiquit. illuſtr. diſſert.*3. *cap.*8. Ad ulteriora progreditur Baillet *in ſua præfat.*

præfat. ad vitas Sanctorum §. 4. & audaciſſime aſſerit, narrata de Pontificibus Clemente & Fabiano ſolidiori robore eſſe comprobanda, innuens, ſe non multum deferre citato libro de Romanis Pontificibus. Satis tamen ſuperque, & Clementem Notarios, & Fabianum Diaconos & Subdiaconos pro Actis Martyrum colligendis ſtatuiſſe, & Anterum Martyrio fuiſſe ex dicta cauſa coronatum, comprobari ex allegato libro ſenſerunt eruditione & pietate præſtantes viri Cardinalis Baronius, & Florentinius *in præfatione ad Martyrologia ab ipſis edita*, Molanus *ad Martyrologium Uſuardi cap.* 21. Polydorus Virgilius *de rerum inventoribus*, Bollandus *in præfatione generali* §. 2. Mabillonius *in ſæpe citata præfatione*, & Juſtus Fontaninus Archiepiſcopus Ancyranus *in præfatione ad codicem Canonizationum*. Et merito: ſive enim liber ille ſit Anaſtaſii, ſive Damaſi, ſive fuerit a variis Auctoribus collectus juxta varias Eruditorum ſententias, magnæ nihilominus eſt auctoritatis, & magno in pretio habetur; uti, eum vindicando a calumniis Caroli Molinæi, Hoſpiniani, Petri Halloix, & aliorum, recte contendit amicus olim noſter, dum viveret, Joannes Ciampinus *in examine libri Pontificalis ſect.* 12. Additur, quod in Bucheriano catalogo juxta exemplar Foſſatenſe, & alterum Reginæ Svecorum ſic legitur de Fabiano: *Hic regiones diviſit Diaconibus, & fecit ſeptem Subdiaconos, qui ſeptem Notariis imminerent, ut geſta Martyrum fideliter colligerent*: & quamvis nonnulli ſuſpicentur, verba hæc fuiſſe catalogo Bucheriano ſuperaddita; cum nihilominus ſub Fabiani ſucceſſore Cornelio habeamus ex Euſebio, fuiſſe in Romana Eccleſia ſeptem Diaconos, & totidem Subdiaconos, veriſimile admodum eſt, prædicta officia Diaconibus & Subdiaconibus fuiſſe a Fabiano aſſignata; uti videri poteſt apud Petrum Couſtant *tom.* 1. *epiſtolarum Romanorum Pontificum, pag.* 120.

3 Mos ille Acta Martyrum colligendi, & ſincere adnotandi ab Eccleſia Romana ad alias manavit Eccleſias, ut ipſe Baillet *loc. cit.* admittit: porro incertum eſt, utrum manaverit lege ſtatuta, an potius exemplo. Fabianus Pontifex *in ſua prima epiſtola Decretali* Epiſcopos admonet, ut collectioni Actorum Martyrum invigilent: *Quod etiam vos omnes agere monemus*; & deinde præcipit: *Et ideo fideliſſimis hæc negotia committi præcipimus, ne aliqua in eis illuſio inveniatur*. Sed, cum pleriſque commentitia hæc epiſtola videatur, ſinceriora ex S. Cypriano addenda ſunt. In epiſtola tempore ſui ſeceſſus ſcripta Clero Carthaginienſi mandavit, ut Acta Martyrum ſcriberentur, & dies conſummati agonis diligenter adnotarentur, uti ſupra viſum eſt; & Pontius Diaconus, qui S. Cypriani Martyrium deſcripſit, teſtatur *num.* 1. moribus jam receptum fuiſſe, ut non ſolum nobilium, ſed etiam plebejorum hominum Martyria adnotarentur: *Ut cum majores noſtri plebejis, & catechumenis Martyrium conſecutis tantum honoris pro Martyrii ipſius veneratione dederint, ut de paſſionibus eorum multa, aut prope dixerim pene cuncta conſcripſerint, ut ad noſtram quoque notitiam, qui nondum nati fuimus, pervenirent*. Niſi forte plebejorum nomine ibi laici

Digitized by Google

ſint intelligendi, nullum in Clero Ordinem adepti: ſic enim Pontius paulo inferius ait *num.*3. *Multa ſunt, quæ adhuc plebejus, multa, quæ jam Preſbyter fecit*; ſicuti bene adnotarunt Holſtenius *in notis ad paſſionem Sanctarum Perpetuæ, Felicitatis &c. §.*2. *verſic.*1. & P. Joſeph Auguſtinus Orſi *in diſſertatione apologetica pro prædictis Sanctis pag.*20.

4 Huc ſpectant, quemadmodum late explicavit P. Honoratus de Sancta Maria Carmelita diſcalceatus, in ſuo opere *de criticæ regulis tom.*1. *diſſert.*4. *art.*1. ſpectant, inquam, Acta Proconſularia, quorum nonnulla adhuc extant; Acta videlicet a Notariis Gentilibus ſcripta, in quibus juridicus proceſſus condemnationis Martyrum ad mortem, qui ab Ethnicis Magiſtratibus fiebat, continebatur; & quæ ad manus Chriſtianorum deveniebant, vel quia emebantur numerata pecunia; unde Valerius alumnus & comes S. Pontii Senatoris & Martyris, ejus Acta, quæ edita ſunt a Bollandiſtis *ad diem*14. *Martii*, ſe deſcripſiſſe fatetur, prout ea redemerat numerata pecunia ab exceptoribus: vel quia aliquando ea conſignari contingebat a Chriſtianis artem Notariatus exercentibus in tribunalibus Magiſtratuum Gentilium, ſed tali modo, ut certamina deſcriberent, quæ ad decus & ſplendorem veræ pietatis amplificandum referebantur, a deſcribendis autem edictis perſecutionum, & pœnæ mortis abſtinerent, ne ſe impietatis præberent miniſtros. Hinc de S. Geneſio Arelatenſi legitur *in Act.ap.Ruinart pag.*473. quod eam officii partem amplexus eſt, qua patronorum verba vel nova ſignorum velocitate, vel dexteræ celeritate ſonum vocis æquante perſequeretur (abbreviatis quippe notis verba Tyranni interrogantis, & Martyris reſpondentis, dum proferebantur, ſcribebantur, quæ ſubinde notæ, expleto certamine, clare & fideliter explicabantur per eoſdem Notarios, qui Acta conſervare tenebantur; uti, congeſta undique eruditione, illuſtrarunt Joannes Dartis *in obſervatione ad annales Cardinalis Baronii*, Altaſerra *in notis ad Anaſtaſium in vita S. Clementis tom.*2. *editionis Romanæ pag.*42.) & quod idem S. Geneſius, abjectis tabulis, edictum perſecutionis ſcribere noluit: *Accidit autem ut, eodem ante tribunal Judicis exceptoris munus implente, impia atque ſacrilega mandata perſecutionis juſſa legerentur: quæ cum devotus Deo repudiaret auditus, & imprimere ceris manus ſancta reſpueret. Abjectis ergo ante pedes Judicis tabulis, triſte miniſterium ſacrata jam Deo mens refugit.*

5 Huc pertinent alia, quæ ſuperſunt, Acta Martyrum a Chriſtianis ſcripta, qui ſe Gentilibus immiſcebant, dum Martyr a Judice interrogabatur, & dum Judex pœnas & tormenta decernebat; cujus generis eſſe dicuntur Acta SS. Martyrum Tergeminorum, quæ fuerunt deſcripta a SS. Neone, & Turbone; necnon Acta ſincera paſſionis SS. Jacobi, & Mariani Martyrum Numidarum *apud Ruinart pag.* 194. Auctor enim qui ea ſcripſit, rebus geſtis interfuit, & cum Martyribus in ipſo agone verſatus eſt: ſcripſiſſe quippe ſe teſtatur tum ad preces Chriſtianorum, tum ad juſſa eorumdem Martyrum; *Qui contra ſævientes ſæculi preſſuras*,

ſuras, & Gentiles impetus habituri tam ſublime certamen, prælium ſuum, quod inſtinctu cæleſtis Spiritus inierunt, in notitiam fraternitatis per nos venire juſſerunt: non quod in terris vellent coronæ ſuæ gloriam per jactantiam prædicari, ſed ut præcedentibus experimentis multitudo plebis, & Dei populus ad exemplum Fidei poſſet armari; Et paulo ſuperius: *Quanto modeſtius petierunt, tanto efficacius impetraverunt, & nobis hoc prædicandæ gloriæ ſuæ munus Teſtes Dei nobiliſſimi reliquerunt*. Concordat Euſebius *lib.* 8. *hiſtor. Eccleſ. cap.* 7. loquens de Martyribus Palæſtinæ: *Quæ cum gererentur, nos ipſi præſentes aderamus*. Huc tandem reſpicit antiqua & communis ſere omnium Eccleſiarum conſuetudo recitandi in conventibus publicis eorum Martyrum geſta, quorum ſeſta peragebantur. De hac conſuetudine legi poteſt Ruinart *in præfatione ad Acta Martyrum num.* 5. Et adeo diligens erat obſervatio de Actis in Eccleſia recitandis, quæ eſſent ſincera, ut Gelaſius I. ſummus Pontifex lectionem eorum in Eccleſia Romana prohibuerit, ſi conſcripta fuiſſent ab infidelibus, & ignotis, aut ab hæreticis. Decretum hoc a nonnullis non Gelaſio, ſed Damaſo, aut Hormiſdæ Romanis Pontificibus tribuitur; ſed uterque Pagi bene probant, Gelaſium eſſe certum & indubitatum auctorem memorati decreti; & laudatus Juſtus Fontaninus in antiquiſſimo codice bibliothecæ Palatinæ illud invenit notatum nomine Gelaſii, & edidit *poſt antiquitates Hortæ pag.* 324. En verba decreti *num.*4. *Item geſta Sanctorum Martyrum, quæ multiplicibus tormentorum cruciatibus, & mirabilibus Confeſſionum triumphis irradiant. Quis iſta Catholicorum dubitet, & majora eos in agonibus fuiſse perpeſſos? Nec ſuis viribus, ſed Dei gratia, & adjutoris univerſa toleraſſe? Sed ideo ſecundum antiquam conſuetudinem ſingulari cautela in ſancta Romana Eccleſia non leguntur, quia & eorum, qui conſcripſere, nomina penitus ignorantur, & ab infidelibus, & idiotis ſuperflua, aut minus apta, quam rei ordo fuerit, eſse putantur. Sicut Quirici cujuſdam, & Julitæ, ſicut Georgii, aliorumque ejuſmodi paſſiones, quæ ab Hæreticis perhibentur compoſitæ; propter quod, ut dictum eſt, ne vel levis ſubſannandi oriretur occaſio, in ſancta Romana Eccleſia non leguntur*. Senſus autem horum verborum eſt, non quod in Eccleſia Romana geſta Martyrum non legerentur, ſed quod ea non legerentur, quorum Auctores erant ignoti; uti erudite oſtendit Mabillonius *in diſquiſitione de curſu Gallicano* §. 1. & ſequitur Ruinart *loc. cit.* §. 5. & comprobatur ex Epiſtola Hadriani Romani Pontificis *ad Carolum Magnum* apud Mabillonium *loc.cit.num.*10. *Vitæ Patrum ſine probabilibus Auctoribus minime in Eccleſia leguntur; nam ab Orthodoxis titulatæ & ſuſcipiuntur, & leguntur*; in quo Pontifex ſe conformaſſe viſus eſt Concilio Carthaginienſi *can.* 50. ubi ſic decretum eſt: *Liceat etiam legi paſſiones Martyrum, cum anniverſarii dies eorum celebrantur*. Ad quæ verba Balſamon ſic notat: *Etiamſi in vigeſimo quarto canone præſentis Synodi Patres definierint libros, qui legi debeant, nunc tamen adjiciunt, eſse quoque legendas commemorationes paſſionum Martyrum in anniverſariis eorum memoriis*.

6 Actorum Collectioni ſuccedebat Examen; quocirca ſupra memora-

tus

tus Franciſcus Dominicus Bencinus, quem nedum eruditionis Eccleſiaſticæ, ſed amicitiæ gratia compellare geſtio, *diſſertat.*2. *de litteris encyclicis cap.*3. §.1. *num.*6. hæc habet: *Honor autem his tributus Martyribus in Eccleſia primitiva, ſummumque omnium ordinum in Martyres æſtimium, pars quædam Religionis fuit, & quin cultum religioſum involveret, nihil eſt dubitandum. Idcirco Eccleſiarum Antiſtites magna ſemper ſolertia, ſummoque ſtudio caverunt, ne cui religioſum hunc cultum decernerent, qui ſuo re ipſa merito mactandus hoc honore non eſset, ejuſque rei gratia invigilarunt, ut ex certis indiciis merita uniuſcujuſque dijudicarent, & cauſam Martyrii, vitamque Martyris penitus internoſcerent*. Proſequitur citatus Auctor *in* §.4. ea omnia, quæ ſedulo perpendebantur, antequam aliquis inter veros Martyres recenſeretur. De his alibi a nobis agetur; & interea adnotare fas ſit, quod non omnes, qui tormentis afficiebantur, & ex eis, vel in eis moriebantur, Martyrum conſortio adſcribebantur. Sæpiſſime quippe factum eſt, ut ad Martyrii laudem aut piorum Chriſtianorum ſubſidia ambientes, aut ſcelerum ſuorum pœnas effugientes, aut æris alieni gravitatem declinantes, pravis ſtudiis conſiliiſque præpoſteris, ſeſe carceribus mancipandos offerrent. Et quidem notiſſimum eſt, quod de Peregrino, quem Protheum appellat, narrat Lucianus. Tertullianus Martyrum flagitia in carceribus detentorum graviſſime exaggerat, qui, obtentu quidem dandorum libellorum pro pace obtinenda, patrandorum criminum opportunitatem captabant, quæ tametſi Montaniſta Tertullianus acerbius urget, & Catholicæ Eccleſiæ, quæ Confeſſorum ejuſmodi preces audiebat, impudentius objicit, non ſunt tamen eis miranda, qui humanam partim imbecillitatem, partim malitiam reputant. Calumniatur ille quidem Eccleſiam, quod falſorum Martyrum officia pro lapſis exciperet, ſed vitia illorum fortaſſe veriſſima deſcribit. Examen ergo requirebatur, ut boni a malis diſcernerentur. Hinc Cyprianus *in epiſtola 6. ad Rogatianum Presbyterum, & alios Confeſſores*, inquit: *Quoſdam audio inficere numerum veſtrum, & laudem præcipui nominis prava ſua converſatione deſtruere*; Et *in epiſtola 4. ad Presbyteros & Diaconos* diſerte bonos Confeſſores memorat, ut nimirum a malis falſiſque diſcernat: *Si fratres pro dilectione ſua cupidi ſunt ad conveniendum & viſitandum Confeſſores bonos, quos illuſtravit jam glorioſis initiis Divina dignatio*. Neceſſitas inſuper examinis ex eo facile confirmari poteſt, quod oportebat dignoſcere, an in Eccleſiæ Catholicæ unitate mortui eſſent, juxta illud Apoſtoli *ad Corint.* 1. *cap.* 13. *v.* 3. *Si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt*: quod argumentum late proſequitur S. Cyprianus *in epiſtola ad Antonianum, & in epiſtola ad S. Cornelium Papam*. Quærebatur præterea, an, qui tormenta paſſus erat, paſſus fuiſſet inani gloria, aut alio ſæculari motivo ductus, juxta illud S. Hieronymi *in comment. epiſt. ad Galatas lib.* 3. *cap.* 5. *v.* 14. *Vide, quantum bonum ſit charitatis! ſi ita Martyrium fecerimus, ut noſtras velimus ab hominibus Reliquias honorari, ſi opinionem vulgi ſectantes intrepidi*

trepidi ſanguinem ſuderimus, & ſubſtantiam noſtram uſque ad mendicitatem propriam dederimus, huic operi non tam præmium, quam pœna debetur, & perfidiæ magis tormenta ſunt, quam corona victoriæ. De cauſa demum mortis quæſtio inſtituebatur, juxta illud S. Auguſtini: *Martyrem non facit pœna, ſed cauſa*. Unde, cum S. Epiphanius *in lib. adverſus hæreſes, hæreſi 76. num.* 1. graviſſimas pœnas expoſuiſſet, quas Georgius Patriarcha Alexandrinus paſſus fuerat a Gentilibus: *Primum* (inquit) *a Gentilibus circumſeptus, ac multa perpeſſus, atque ad eum, quem diximus, modum, circumductus, & fuſtibus percuſsus, totaque propemodum urbe tractus, in iis ſuppliciis extinctus eſt, ac poſt obitum concrematus, & cum multis pecudum, ac beſtiarum oſſibus in cinerem redactus, atque in ventos diſperſus, talem exitum vitæ conſecutus eſt*. Quæſtionem deinde propoſuit, an inter Martyres eſſet adſcribendus: *Objicere* (inquit) *nobis quiſpiam poteſt, cum hæc a Gentilibus paſsus ſit, nonne Martyrium obiiſse videri poteſt?* Et inter Martyres non eſſe recenſendum dixit, cum morte multatus fuiſſet patrati ſceleris cauſa, hoc eſt propter injurias, quibus populum ſibi commiſſum affecerat: *Sed hæc minime propter Chriſti confeſſionem ſuſtinuit; quin potius ob omnem illam injuriam ac violentiam, qua Epiſcopatus ſui tempore, quoquo eum tandem modo geſſerit, civitatem omnem ac populum oppreſſit*.

7 Actorum Examini ſuccedebat Eccleſiaſticum Judicium, quo cultus decernebatur illis adhibendus, de quorum obitu pro Chriſti Fide nulla ex Actorum revolutione ſupererat dubitatio. Judicium hoc in unaquaque diœceſi ad ſuum pertinebat Epiſcopum; uti bene adnotarunt Cardinalis Bellarminus *de Sanctor. beatit. lib. 1. cap.* 8. Lupus *in notis ad quartum Concilium Romanum tom.* 3. *antiquioris editionis pag.* 565. Joſeph Maria Suareſius *in notis ad S. Lini opera pag.* 705. Phœbeus *in diſſertatione de Canoniz. Sanctor. impreſſa poſt Acta Canonizationis S. Petri de Alcantara, & S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis pag.* 331. Van Eſpen *in Jus canonicum part.* 1. *tit.* 21. *cap.* 7. *num.* 11. Pappacoda Epiſcopus Lycienſis *in diſſertat. impreſſa inter allegationes Juris Conſultorum collectas a Donato Antonio de Marinis allegat.* 15. *num.* 21. Putat tamen Sauſſajus *in apolog. Theolog. pro Sanctorum cultu pag.* 32. *ad calcem Martyrol. Gallicani*, judicium hoc non ad quemcumque Epiſcopum, in cujus diœceſi aliquis mortem ſuſtinuiſſet, & de quo quæreretur, an ſuſtinuiſſet pro Chriſto, ſpectaſſe; ſed examen ad Primatem delatum fuiſſe, qui adhibito conſilio aliorum Epiſcoporum decernebat, quid de Martyrio ſentiendum eſſet: *Verum* (inquit) *ex ſelectiori venerandæ antiquitatis penu, quin & exquiſitiori Patrum teſtimonio, hoc Jus non ita paſſim creditum, ſed majoribus Prælatis duntaxat conceſſum fuiſſe, certo liquidius apparet: moris enim erat, ut, cum aliquis Martyrio occubuiſſet, rem geſtam ſcriberet Epiſcopus, ſub cujus ditione id accidiſſet, ad Primatem Epiſcopum; a quo, mature adhibitis in conſilium collegis Epiſcopis, an inter Martyres is eſſet recipiendus, decernebatur*. Favet huic aſſumpto S. Auguſtini teſtimonium *in breviculo collationum cum Donatiſtis, collat.* 3. *cap.* 13. *num.* 25. *tom.* 9. ubi deſcribendo ritum & ordinem, quo

quo Acta Martyrum ad Primatem tranſmittebantur, ait: *Recitarunt etiam reſcripta Secundi Tigiſitani ad eumdem Menſurium pacifice data, ubi & ipſe narravit in Numidia perſecutores quæ egerint, & qui comprehenſi, & Scripturas ſanctas tradere nolentes, & multa mala paſſi, & graviſſimis ſuppliciis excruciati & occiſi ſunt, eoſque honorandos pro Martyrii ſui merito commendavit, laudans, eos non tradidiſſe Scripturas ſanctas*. Sed hæc erat Africanæ Eccleſiæ conſuetudo, quemadmodum adnotavit Lupus *ad quartum Concilium Romanum S. Leonis IX. part. 3. antiquioris editionis pag.* 568. ubi, recitato Auguſtini teſtimonio, ait: *Non quoſvis in Africa Epiſcopos, licet provinciarum Primates, potuiſſe canonizare, ſed eminentem hanc facultatem Primatiali Carthaginienſium Sedi fuiſſe reſervatam*. At extra Africanam Eccleſiam in aliis Eccleſiis examen ad unumquemque Epiſcopum in ſua diœceſi pertinebat; & ad eumdem Epiſcopum ſpectabat, peracto examine, decernere, an, qui occubuerat, inter Martyres eſſet recenſendus, & an cultus ei eſſet adhibendus, quod altaris potiſſimum, aut oratorii erectione in ejus honorem expleri conſueverat. S. Gregorius Niſſenus, qui floruit ſæculo quarto, *in vita S. Gregorii Thaumaturgi*, qui ſæculo tertio floruerat, hæc de eo ſuam diœceſim viſitante refert *pag.* 1006. *tom.* 2. *Deſcendit rurſus ad urbem, & omni circa regione undique peragrata ac perluſtrata, additamentum & quaſi corollarium ſtudii erga Numen Divinum inſtituebat, apud omnes ubique populos ſanciens, ut nomine eorum, qui pro Fide decertaſſent, dies feſti, atque ſolemnes conventus celebrarentur*. De S. Joanne Chryſoſtomo, qui vixit ſæculo quarto, refert Sozomenus ſcriptor quinti ſæculi, dignos honore Martyris cenſuiſſe Paulum Conſtantinopolitani Epiſcopi Subdiaconum, & ejus Lectorem Martianum per Arianos trucidatos, & miraculorum gratia poſt mortem coruſcantes. Alia multa & infra, & alibi habebimus, quæ ſuadebunt, ad unumquemque Epiſcopum pertinuiſſe, vitam & exitum perpendere eorum, qui Martyrii & Sanctitatis fama celebres in ſua diœceſi moriebantur. Alia quoque alibi ſuſe exponentur de ſpeciebus cultus, qui auctoritate Epiſcopali erga Martyres exhibendus decernebatur. Nunc, cum de erectione altarium, aut oratoriorum ſuper eorum ſepulcrum ſermo in ſuperioribus habitus ſit, præſto eſt auctoritas Prudentii poetæ Chriſtiani, qui vixit ſæculo quarto, quique *de paſſione S. Vincentii* ita cecinit *hymn.* 5. *de coronis, apud Ruinart in Act. MM. pag.* 335.

Sed mox ſubactis hoſtibus,
Jam pace Juſtis reddita,
Altar quietem debitam
Præſtat beatis oſſibus:

Quod ipſum comprobatur *ex ſermone* 310. *alias* 113. S. Auguſtini *in natali Cypriani Martyris cap.* 2. *num.* 2. *tom.* 5. *oper.* ubi laudat menſam in loco, ubi ille obierat, extructam: *Et tamen menſa dicitur Cypriani, non quia ibi eſt unquam Cyprianus epulatus, ſed quia ibi eſt immolatus, & quia ipſa immolatione ſua paravit hanc menſam, non in qua paſcat, ſive paſcatur, ſed in qua*

ſacrificium

ſacrificium Deo, cui & ipſe oblatus eſt, offeratur. Quapropter Donatiſtæ, qui circumcelliones ſuos, quos Taurinus Comes publica auctoritate compeſcuerat, Martyres occubuiſſe jactabant, honore erectionis altarium eos proſequi auſi ſunt, teſte Optato *lib. 3. pag. 60. quorum corpora uſque in hodiernum per dealbatas aras, aut menſas poterunt numerari*: quod & advertitur in hiſtoria Donatiſtarum præclariſſimi & eruditiſſimi viri Cardinalis Noriſii *part. 2. tom. 4. operum ejuſdem*.

8 Concordant antiquiſſima Acta S. Patrocli apud Bollandum ad diem 21. Januarii *cap. 3. num. 12. Euſebius, qui eum in ſepulcro recondiderat, ipſe ædificavit ſuper corpus ejus parvam cellulam ſecundùm quod poſſibilitatem habebat*; itemque Acta SS. Martyrum Nicandri, & Marciani, quæ ex Vaticana, & Vallicellana bibliothecis edidit Mabillon *in ſuo muſeo Italico tom. 1. part. 2. pag. 250. Requieverunt autem Chriſti Martyres Nicander, & Marcianus, & Daria uxor Nicandri cum filio ſuo in civitate Venafro. Tunc Chriſtiani abſtulerunt corpora eorum, & ſepelierunt ea prope locum, in quo decollati fuerant, in quo loco fabricata eſt baſilica ad honorem nominum ipſorum*; & Ammianus Marcellinus, qui vixit ſæculo quarto, quique Chriſtianos non una vice in ſua hiſtoria carpit, plene teſtatur de erectione oratoriorum ſuper corporibus Martyrum *lib. 22. cap. 11. Cadavera peremptorum camelis impoſita vexit ad litus* (Gentilium multitudo) *iiſdemque ſubito igne crematis, cineres projecit in mare* (nempe Dracontii, & Diodori) *id metuens, ut clamabat, ne collectis ſupremis, ædes illis extruerentur, ut reliquis, qui deviare a Religione compulſi, pertulere cruciabiles pœnas, ad uſque glorioſam mortem intemerata fide progreſſi, & nunc Martyres appellantur*. Suffragatur epiſtola Eccleſiarum Viennenſis & Lugdunenſis ad Eccleſias Aſiæ & Phrygiæ *apud Euſebium lib. 5. hiſt. cap. 1. pag. 209.* in qua late exponitur Gentilium ſollicitudo, ne Martyrum corpora, membra, & reliquiæ a Chriſtianis ſepelirentur: *Sed ne ſic quidem furor illorum & immanitas adverſus Sanctos conquievit .... eorum enim corpora qui in carcere ſuffocati perierant, canibus objecerunt, ſollicite obſervantes noctu atque interdiu, ne quis noſtrorum ea ſepulturæ mandaret. Poſt hæc quidquid aut a beſtiis, aut ab igne reliquum fuerat, partim laniata, partim ambuſta membra exponentes, reliquorum denique capita cum ipſis corporum truncis ſimiliter inſepulta per plurimos dies additis militum excubiis cuſtodierunt .... Nos vero graviſſimo interim dolore premebamur, quod humare cadavera nobis non liceret: nam neque noctis tenebræ nos juvare, neque auri vis flectere, neque preces ullæ animos eorum commovere potuerunt. Sed omni ſtudio atque induſtria cadavera cuſtodiebant, quaſi ingens lucrum facturi, ſi ſepultura caruiſſent*. Et Joſeph Scaliger *in animadverſionibus ad chronicon Euſebii* ſcribit, *Martyrium* proprie eſſe altare impoſitum Martyrum cineribus, quod latine *Confeſſio* dicitur; etſi procedente deinde tempore, in omni Eccleſia Martyrii nomen obtinuerit: unde Euſebius *lib. 4. vitæ Conſtantini cap. 40.* templum Salvatoris a Conſtantino extructum appellat *Martyrium*.

C A P U T IV.

De Martyrum notitia ab una ad aliam Eccleſiam per Litteras Encyclicas tranſmiſſa.

1 Concors eſt Eruditorum ſententia, ab una ad aliam Eccleſiam primis æræ Chriſtianæ ſæculis tum Martyrum nomina, tum pretioſæ mortis ſeriem per encyclicas litteras tranſmiſſa fuiſſe; ut nedum glorioſa certamina omnibus innoteſcerent, ſed & cultus, Eccleſiaſtico judicio in una diœceſi ab uno Epiſcopo introductus, ad alias, aſſentientibus ipſarum Epiſcopis, extenderetur. Florentinius *in admonit. 2. de vetuſtioris Martyrologii vulgandi propoſito* ait *pag. 8. Hinc frequenter de Martyribus epiſtolæ ultra citraque ex provinciis in provincias tranſmittebantur.* Ruinart autem *in præfatione ad Acta Martyrum §. 1. num. 3.* ſubdit: *Tandem Eccleſiæ, quæ tantis viris ornatæ fuerant, poſt conſummatum eorum Martyrium, totam rerum geſtarum ſeriem in epiſtola encyclica deſcriptam ad alias Eccleſias tranſmittebant; ut non ſolum apud ſe, verum etiam apud exteras regiones tam illuſtrium virorum memoria celebraretur.* Adhæret Franciſcus Dominicus Bencinus ſæpe laudatus *in diſſert. 1. de litteris encyclicis §. 4. num. 14.* ubi hæc habet: *Sedula quoque erat primis temporibus Eccleſiarum ſollicitudo dirigendi per encyclicas in univerſum orbem Martyrum nomina, eorumdemque Acta, & glorioſos agones, & quidquid ad Fidei, Diſciplinæque integritatem ab illis fuiſſet præſtitum denuntiandi; illa quidem, ut diptychis ſacris inſerta, perpetua, atque anniverſaria ſolemnitate recolerentur; hæc vero, ut Fideles novam, peregrinamque doctrinam abs exemplis, & dictis Martyrum diſcerent evitare*: & ipſemet Henricus Dodwellus ſcriptor heterodoxus, qui inter Cyprianicas diſſertationes unam edidit inſcriptam *de paucitate Martyrum*, (quam, congeſtis undique argumentis, Pagi ſenior *ad annales Cardinalis Baronii*, & Ruinart ſtrenue ac laudabiliter profligarunt) memoratam litterarum tranſmiſſionem admittit. *Quin & pro Catholicarum Eccleſiarum commercio, Eccleſiæ exteras etiam provincias faciebant certiores, ut eorum natale celebraretur, idque per epiſtolas encyclicas, quarum nonnullæ ad nos uſque pervenerunt*; inquit, *apud citat. Ruinart. in præfat. §. 2. num. 13.* Dodwellus. Mos hic fortaſſe probari poſſet epiſtola Preſbyterorum Achajæ de S. Andreæ Apoſtoli Martyrio, quod ipſi oculis ſuis conſpexerunt. Tillemontius *in notis ad vitam S. Andreæ* velut ſuppoſititiam impugnat. S. Philaſtrius Brixienſis Epiſcopus ſæculo quarto ſcribens, dolet, epiſtolam de S. Andreæ Martyrio ab ejus diſcipulis primitus compoſitam, corruptam deinde fuiſſe ab Hæreticis: proindeque agnoſcit hoc ipſo, unam aliquam germanam vere extitiſſe. Videndi Bellarminus de ſcriptoribus Eccleſiaſticis primi ſæculi *tit. de Preſbyteris Achajæ*, & Joannes Baptiſta Sollier *tom. 7. Julii Bollandiani in notis ad Martyrologium Uſuardi ab ſe editum, pur-*

gatumque

gatumque ab additamentis aliorum, *ad diem* 30. *Novembris* : quodque caput eſt, cum a nemine epiſtola fuerit ſuſpicionis accuſata hoc nomine, quod a diſcipulis S. Andreæ data ſit ad alias Eccleſias de rebus in ejus morte geſtis docendas, ex hoc infertur, nullum eſſe unquam ſuſpicatum, fuiſſe alienum a primi ſæculi more ſimiles litteras conſcribere.

2 Hunc morem reſpexiſſe videtur Prudentius *in hymno S. Hippolyti ad Valerianum Cæſarauguſtanum Epiſcopum hymn.*11. *de coronis*, *apud Ruinart in Act. MM. pag.*150.

Priſco more diem, quem te quoque, ſancte Magiſter,
Annua feſta inter dinumerare velim.
Inter ſollemnes Cypriani, vel Chelidoni,
Eulaliæque dies, currat & iſte tibi.

Sed quod caput eſt, exſtant adhuc nonnullæ ex dictis epiſtolis; illa videlicet Eccleſiæ Smyrnenſis de Martyrio S. Polycarpi; illa Eccleſiarum Viennenſis & Lugdunenſis de Martyrio S. Potini Epiſcopi, & aliorum plurimorum; illa S. Dionyſii Alexandrini Epiſcopi ad Fabium Antiochenum de Martyrio SS. Metræ, Apolloniæ, & aliorum plurimorum; illa Eucherii Epiſcopi ad Salvium Epiſcopum de Paſſione SS. Mauritii, & Sociorum; illa Theodori Epiſcopi Iconii de Martyrio S. Quirici, & ejus matris Julittæ; illa Eccleſiæ Gothicæ de Martyrio S. Sabæ; illa S. Vigilii Epiſcopi Tridentini ad Simplicianum Epiſcopum Mediolanenſem de Martyrio SS. Siſinnii, Martini, & Alexandri: nec epiſtolæ, quæ ab una ad aliam Eccleſiam tranſmittebantur, in ea, ad quam tranſmittebantur, Eccleſia expoſitæ relationis curſum ſiſtebant; ſed Eccleſia per epiſtolam de Martyrio admonita receptam epiſtolam ad alias tranſmittebat Eccleſias: ideoque encyclica Smyrnenſis Eccleſiæ de S. Polycarpi Martyrio *apud Euſeb. lib.* 4. *hiſt. cap.*15. *pag.* 162. inſcripta eſt quidem *Eccleſiæ Philomeliæ*, quæ forte a Smyrnenſi poſtulaverat, ut Acta Martyrii ſibi tranſmitteret, ſed ad ulteriora progreditur, cum inſcripta ſit etiam omnibus aliis Catholicis Eccleſiis: *Eccleſia Dei quæ eſt Smyrnæ, Eccleſiæ Dei apud Philomelium & omnibus ubicumque terrarum ſanctæ & catholicæ Eccleſiæ populis miſericordia pax & charitas Dei Patris & Domini noſtri Jeſu Chriſti multiplicetur* : &, poſtquam in fine dictum eſt *pag.*171 : *Hæc de Beato Polycarpo qui cum aliis duodecim Philadelphenſibus apud Smyrnam Martyrio eſt coronatus*; ſubditur (*in eadem epiſtola ex edit. Uſſer.*) *Quæ vos poſteaquam acceperitis, rogamus ut ad fratres ulterius poſitos epiſtolam tranſmittatis: quò & illi Dominum benedicant, qui ex ſuis famulis quoſcumque vult eligit*. Ita in epiſtola 82. S. Cypriani, poſtquam is Clero ſuo Martyrium notificavit Xyſti Pontificis, dicitur: *Hæc peto per vos, & ceteris collegis veſtris innoteſcant*. Epiſtola autem ſupra citata Eccleſiæ Gothicæ de Martyrio S. Sabæ *apud Ruinart. pag.*527. *num.*6. ſcripta eſt Eccleſiæ Dei, quæ eſt in Cappadocia, & omnibus Eccleſiæ Catholicæ Chriſtianis ubique gentium habitantibus, & in ejus fine leguntur hæc verba: *Quam ob rem qua die Martyr coronatus eſt, ſacrificantes*, *hoc*

hoc reliquis fratribus nuntiate, ut in omni Catholica atque Apoſtolica Eccleſia exultantes collaudent Dominum, qui proprios ſervos ſuos elegit.

3 Atque ab his epiſtolis tabulæ Eccleſiaſticæ, quibus Martyrum natalitia conſcripta habebantur, quæque *Faſti* a Tertulliano fuerunt appellatæ, ſuam originem habuerunt; uti erudite adnotavit Pamelius *ad epiſtolam* 37. *Cypriani*, interpretans illud Tertulliani *in libro de corona militis*, ubi ait: *Habes tuos Cenſus, tuos Faſtos, nihil tibi cum gaudiis ſæculi*. A Faſtis porro Kalendaria, Martyrologia, & Paſſionalia, de quibus alibi, ortum duxerunt.

4 Verum, ſi ab una ad aliam Eccleſiam epiſtolæ tranſmittebantur, ut unaquæque certior fieret de iis, qui mortem pro Chriſto paſſi fuerant; nemo eſt, qui jure ſibi ſuadere poſſit, conſimiles epiſtolas ad Eccleſiam Romanam aliarum Eccleſiarum matrem, centrum Catholicæ unitatis, ad Romanum Pontificem Chriſti in terris Vicarium, & Apoſtoli Petri ſucceſſorem non fuiſſe tranſmiſſas. S. Cyprianus litteras dedit hortatorias Moyſi, Maximo, aliiſque Confeſſoribus Romanis, maceratis in carceribus ob Chriſti nomen, ut alacres eſſent & prompti ad ſuperanda tormenta, & mortem ſubeundam; & ipſi ad illum aliam dederunt epiſtolam, quæ eſt 26., ubi hæc habent: *Ex tuis ergo litteris vidimus glorioſos illos Martyrum triumphos, & oculis noſtris quodammodo cælum ipſum ipſos petentes proſecuti ſumus, &c. Hoc eſt ergo, quod & nobis animum in dies erigit, & ad conſequendos gradus tantæ dignationis incendit*. Contextus harum epiſtolarum viam ſternit, ut jure ac merito exiſtimare poſſimus, fuiſſe ad Eccleſiam Romanam tranſmiſſam notitiam eorum, qui in exteris regionibus Martyrium ſubibant pro Chriſto. Si enim Cyprianus Martyres in carceribus Romanis conſtitutos ſedulo hortabatur, ut pro Chriſto libenter morerentur, veriſimile admodum eſt, hoc ipſum etiam ab aliis factum eſſe; & ſi exteri Epiſcopi hortatorias dabant epiſtolas ad Martyres Romanos, cur, quæſo, credi non poteſt ipſos ad Epiſcopos urbis Romæ, ſummoſque Pontifices, per epiſtolas indicaſſe nomina eorum qui in ſuis regionibus Martyrium ſubibant? Epiſtolam S. Ignatii Epiſcopi Antiocheni ad Romanos principio ſæculi ſecundi ſcriptam nonnulli afferunt pro comprobatione ejus rei, de qua modo dictum eſt. At, cum Ignatius Antiochenæ Eccleſiæ poſt Evodium Petri ſucceſsorem Epiſcopus, a Trajano Imperatore tunc temporis Antiochiæ exiſtente Romam miſsus, ut ibi in ludis publicis a beſtiis devoraretur, dederit ad Romanos epiſtolam, in qua inter cetera leguntur hæc verba *apud Ruinart in Act.MM.pag.* 11.*Timeo charitatem veſtram, ne ipſa me lædat. Vobis enim facile eſt quod vultis facere; mihi autem difficile eſt Deo potiri, ſiquidem vos non parcitis mihi*: ſenſus eorum eſt obſecrandi, ut Romani abſtinerent a largitione pecuniæ, amicorum interceſſione, & ceteris, quæ paſſionem & Martyrium impedire poſsent, uti bene adnotavit Ruinart *ad dictam epiſtolam*; vel ne ad Deum preces funderent, ut feræ a quibus mortem expectabat, manſueſcerent, ſicuti proſequitur Tillemont

mont *tom. 2. in vita prædicti S. Ignatii art.* 5. quod profecto nihil habet commune cum re, de qua nunc agitur.

5. Alii pro ea ſuadenda utuntur monumentis S. Dionyſium Areopagitam reſpicientibus, ex cujus paſſionis Actis Hincmarus Remenſis Archiepiſcopus *in ſua epiſtola impreſſa apud Surium ad diem 9. Octobris pag.* 131. *num.* 5. *edit. Colonien. ann.* 1618. hæc habet: *Quos* (ſermo eſt de lictoribus tranſmiſſis ad eum perquirendum) *cum B. Dionyſius ad fines Pariſiorum appropinquare comperit, Sanctinum & Antoninum ad ſe accerſivit, quibus præcepit, ut ſermones & agones ipſius ſolerter intenderent; & memoriæ commendarent; ac quibus tormentorum generibus per paſſionum ſupplicia corporis vitam finiret, conſpicientes, Romanæ Sedis Pontifici & Fidelibus, quos tunc ibidem invenerint* (*quia, unde in Orbem Chriſtianorum perſecutio procedebat, illic ardentius conflagrabat*) *per ordinem nuntiare quantocius ſtuderent; eoſque obnixe depoſcerent, ut Athenienſium civibus ea nota facerent, quatenus & ipſi Domino pro curſu laborum ejus impleto gratias agerent, & erga cultum ejus bono animo fierent*. At, cum hujus facti veritas ab Actorum ſinceritate dependeat, & a quæſtione ſatis nota de duobus Dionyſiis, in qua Sirmondus *in editione Conciliorum Galliæ, & diſſertatione de duobus Dionyſiis*, & Launojus quoque *in libro de duobus Dionyſiis*, & alii, Dionyſium Pariſienſem Epiſcopum negant eumdem eſſe cum Dionyſio Areopagita, quem Epiſcopum Athenienſium eſſe volunt, quibus alii ſtrenue ſe oppoſuerunt, & utriuſque partis rationes ſummatim referuntur a Schelſtrat *in 2. parte antiquitat. illuſtr. circa Concil. diſſert.* 3. *cap.* 3. *art.* 3. unuſquiſque facile cognoſcere poterit, tutumpro re fundamentum in citatis monumentis conſtitui non poſſe.

6 Sauſſajus epiſtolam ejuſdem Dionyſii exhibet, in qua S. Pontificem Clementem de Martyrio S. Eutropii Santonum Apoſtoli pie & reverenter admonet: *Eutropium, quem mecum in has oras ad prædicandum Chriſti nomen miſiſtis, Martyrii coronam per manus Gentilium apud Santonas urbem vobis notificamus pro Domini Fide accepiſſe*. S. Gregorius Turonenſis *lib.* 1. *de gloria Martyrum cap.* 56. loquitur de Martyrio S. Eutropii, quem a S. Clemente in Gallias miſſum ait, ut Chriſti Fidem annuntiaret: ſed fabuloſa ab Eruditis reputatur vita S. Eutropii ſcripta a S. Dionyſio, ab eodem miſſa ad Clementem, quæque dicitur fuiſſe Conſtantinopoli reperta in ſchola Græcorum, & a Calliſto II. in latinum verſa, & in Gallæciam ad Eccleſiam S. Jacobi tranſmiſſa; uti videri poteſt apud continuatores Bollandianos *ad diem* 30. *Aprilis*. Bollandus autem, qui *in præfatione generali ad vitas Sanctorum §.* 2. tranſmiſſionem Actorum ad Romanum Pontificem admittit, Actorum, inquam, Martyrii eorum, qui in provinciis paſſi fuerant, ut in arce Religionis extarent monumenta gentium omnium Chriſto ſubjugatarum, ut gratiæ Deo pro victoria agerentur, ut Romani Pontificis examini ſupponerentur, ut denique facilius cum ceteris orbis Chriſtiani Eccleſiis fortia Martyrum geſta communicarentur; quia & ipſe dubitat de veritate Actorum S. Eutropii, ad ſuæ aſſertionis præſidium advocat epi-

ſtolam

ſtolam Martyrum Lugdunenſium, de qua Euſebius *lib.5.hiſt.cap.3.& 4.* Sed, cum hujus epiſtolæ a Martyribus Lugdunenſibus ad Eleutherium Papam tranſmiſsæ ſolum ſuperſit apud Euſebium fragmentum, in quo S. Irenæum tunc Presbyterum Lugdunenſem enixe commendant (*Te per omnia ac perpetuò optamus in Deo valere, pater Eleuthere. Has litteras ut ad te perferret fratrem & collegam noſtrum Irenæum hortati ſumus . Quem quidem ut commendatum habeas rogamus, utpote æmulatorem Teſtamenti Chriſti . Quod ſi nobis compertum eſſet, locum cuiquam conferre juſtitiam, eum tamquam Presbyterum Eccleſiæ (hunc enim gradum obtinet) tibi imprimis commendaſſemus .*) nemo eſt, qui non videat, ex eo epiſtolæ, quod tantum ſupereſt, fragmento Martyriorum longinquorum notitiam, & Actorum tranſmiſſionem ad Romanum Pontificem ſufficienter non eſſe probatas.

7 Cardinalis Baronius *ad annum Chriſti 166.* duas recitat epiſtolas Pii Papæ I. ad Juſtum Epiſcopum Viennenſem datas, in quarum altera hæc leguntur: *Attalus epiſtolas Martyrum portans ad nos venit, gaudium nobis inæſtimabile faciens de triumpho eorum . Qui dixit nobis, S. Verum, collegam noſtrum, victorem de mundi Principe triumphaſſe. . . . . Cura autem ſanctorum Martyrum corpora ſicut membra Dei, quemadmodum curaverunt Apoſtoli Stephanum . . . . . Martyria ſancta Spiritu Sancto proba . . . . . Fratres noſtri, quos per Attalum recognoſces, de Tyranni ſævitia jam liberati, requieſcunt in Domino . Presbyter Paſtor Titulum condidit, & digne in Domino obiit .* Ex his commercia apparent mutua litterarum inter Eccleſias de Martyribus jam probatis, & illæ præſertim ad Romanum Pontificem perſcribi ſolitæ: illudque potiſſime obſervandum eſt, prudentiſſimum Pontificem ſapienter monuiſſe, vera & ſancta Martyria eſſe diligenter diſcernenda a falſis, & mature probanda ad regulas a Spiritu Sancto traditas: *Martyria ſancta Spiritu Sancto proba* . Sunt quibus Pii epiſtolæ, de quibus agitur, ſuſpectæ ſunt, & hi præcipue ſunt Tillemontius *in notis ad vitam S. Pii I.* & Petrus Couſtant *tom.1. epiſtolarum Romanorum Pontificum in appendice pag.19.* Sed quæ ab eis opponuntur, levia ſunt, uti legenti patebit, & epiſtolarum ſinceritatem Cardinales Baronius & Bona libenter admittunt.

8 Succedunt validiſſimæ pro aſſumpto argumento conjecturæ, ſi nec poſitiva deſunt cetera pro eo adſtruendo fundamenta . Porro ſi a nobis demonſtrabitur, ab Eccleſia Romana, & a ſummis Pontificibus admonitas fuiſſe ceteras ſibi ſubditas Eccleſias de pretioſa morte illorum, qui in Urbe ſanguinem pro Chriſto fundebant; unuſquiſque ſanæ mentis admittere debebit, ceteras inferiores Eccleſias, Romanam, ſummumque Pontificem certiorem reddidiſſe de illis, qui apud ipſas Martyres moriebantur. Porro id pleniſſime demonſtratur ex Actis S. Ignatii Martyris, quæ inter ſincera & ſelecta Acta Martyrum recenſentur a Ruinart *pag.19. num.6.* Mortuus ille eſt Martyrio coronatus in Urbe; & Actorum ſcriptores, qui Martyrii fuerunt ſpectatores (*horum nos ipſi ſpectatores facti*) cuncta, quæ contigerant, expoſuerunt; & vel ab illis, qui ſocii fuerant, vel ab Eccleſia

cleſia Romana (uti bene ponderat Bencinus *de litteris encyclicis diſſertat.* 2. *cap.* 3. §. 2. *num.* 8.) ceteris Eccleſiis denuntiata ſunt : *vobiſque diem, & tempus indicavimus, ut tempore ejus Martyrii convenientes, Athletæ, & generoſo Chriſti Martyri communicemus*. Succedit epiſtola 3. S. Cypriani in qua reſpondet Presbyteris & Diaconis Romæ conſiſtentibus, qui de Martyrio S. Fabiani ad eum litteras dederant : *Cum de exceſſu boni Viri collegæ mei rumor apud nos incertus eſſet, fratres cariſſimi, & opinio dubia nutaret, accepi a vobis litteras ad me miſſas per Crementium Hypodiaconum, quibus pleniſſime de glorioſo ejus exitu inſtruerer.* Alia quoque ſe offert ejuſdem Sancti Epiſtola 82. in qua ad Succeſſum ſcribens notum facit, Xyſtum Pontificem Martyrio fuiſſe coronatum : *Xyſtum autem in cœmiterio animadverſum ſciatis octavo iduum Auguſtarum die*. Id factum eſt, poſtquam nuntius de ejus Martyrio venit ab Urbe, teſte Pontio in vita memorati S. Cypriani *num.* 14. *Jam de Xyſto bono & pacifico Paſtore, ac propterea beatiſſimo Martyre ab Urbe nuntius venerat*.

9 Confirmantur hucuſque adducta ex eo, quod ab exteris ſcriptoribus celebrata legimus Martyria eorum, qui in Urbe occubuerant, & ab exteris monumentis propagatum extra Urbem eorum cultum deprehendimus; quod abſque dubio patefacit delatam ad remotas etiam regiones prædictorum Martyriorum authenticam ab Urbe notitiam. S. Felicitas una cum ſeptem filiis, & S. Juſtinus Martyrio in Urbe coronati ſunt ſæculo Eccleſiæ ſecundo : prædictæ autem S. Felicitatis nedum mentio habetur in Martyrologio nomine Hieronymi vulgato, ſed etiam in antiquiſſimis litaniis Anglicanis *inter vetera analecta Mabillonii pag.* 68. Sanctique Juſtini Martyrium laudibus ornaverunt eodem, quo mortuus eſt, ſæculo ſecundo Tatianus Aſſyrius *in oratione contra Græcos poſt opera S. Juſtini*, & S. Irenæus Lugdunenſis Epiſcopus *lib.* 1. *contra hæreſes cap.* 31. ; ineunte ſæculo tertio Tertullianus *in libro adverſus Valentinianos*; ſæculo quarto Euſebius Cæſarienſis Epiſcopus *lib.* 4. *hiſt. Eccleſ. cap.* 16. S. Epiphanius *hæreſi* 46. ; & exeunte ſæculo quarto S. Hieronymus *in catalogo ſcriptorum Eccleſiaſticorum*.

10 Sancti Laurentius, & Hippolytus ſæculo tertio pro Chriſti Fide glorioſam mortem in Urbe ſubierunt ; & certamen S. Laurentii cecinit Aurelius Clemens Prudentius ſcriptor ſæculi quarti, & illud quoque laudibus proſecutus eſt S. Auguſtinus eodem ſæculo *in ſermonibus* 302. *& tribus ſequentibus* ; & ſæculo quinto Fortunatus Pictavienſis *lib.* 9. *poemate* 14. meminit baſilicarum in Galliis Deo Optimo Maximo nomine S. Laurentii conſecratarum, & eodem ſæculo quinto S. Maximus Epiſcopus Taurinenſis glorioſam S. Laurentii mortem debitis extulit præconiis *in tribus homiliis editis in biblioth. PP. tom.* 6. ſicque S. Hippolytus Miles inter alios Sanctos recenſetur in Kalendario Carthaginienſi, quod eſt ſæculi quinti, & quod editum fuit a Mabillonio *tom.* 3. *veterum analectorum* ; & S. Gregorius Turonenſis ſcriptor ſæculi ſexti de hujus S. Hippolyti cultu loquitur *lib.* 1. *hiſt. cap.* 28. Prudentius, qui ſub Theodoſio juniore floruit, *lib.* 2. *hymn.* 11.

Hippo-

Digitized by Google

Hippolytum Martyrem Portuenſem carminibus ſuis celebravit, cujus cœmeterium in agro Verano ſitum ætate ſua ſummopere venerabantur Romani, exterique. Cardinalis Baronius Prudentio vitio vertit, quod tres Hippolytos in unum confuderit, Epiſcopum videlicet Portuenſem, Militem ſub Valeriano paſſum, & demum Hippolytum Presbyterum Antiochenum, prius Novati diſcipulum, poſtea glorioſum Chriſti Martyrem ſub Decio. Theodoricus vero Ruinartius, Sebaſtianus Tillemontius, Remigius Ceillierius, & alii contrariam prorſus tuentur ſententiam, & Prudentium ab hoc confuſionis vitio vindicare conantur, dum unicum Hippolytum Presbyterum ab ipſo laudatum dicunt, qui Novatianorum ſectæ laqueis quondam irretitus, poſt eorum hæreſim ejuratam, Martyrii palmam in Portu Romano adeptus eſt; & demum Fronto Ducæus mediam inter hos ſecutus eſt ſententiam, dum Hippolytum Epiſcopum Portuenſem a Prudentio carmine laudatum cenſuit, quem Novati erroribus captum, & ante Martyrii coronam exſolutum tradidit. Dum hæc ſcribimus, typis Romanis editur erudita diſſertatio de Portuenſi Sede S. Hippolyti Epiſcopi & Martyris, in qua evincitur, Epiſcopum Portuenſem, quem Prudentius elegantiſſimo carmine laudavit, ejus urbis prope Romam Epiſcopum fuiſſe.

11 S. Agnes in Urbe mortem pro Chriſto paſſa eſt, & nedum ejus nomen in citato Kalendario Carthaginienſi repoſitum eſt: verum etiam ante tempus dicti Kalendarii S. Auguſtinus *ſerm.273. & ſerm.274.* ejuſdem Sanctæ Martyrium celebravit, & Sulpitius Severus *in vita S. Martini* teſtatus eſt, ab eo memoriam hujus glorioſæ Virginis cultam fuiſſe, & memoratus Aurelius Clemens Prudentius *hymno 14. de coronis* ſanctitatem tantæ Virginis carminibus illuſtravit.

12 Conjecturis, & præſumptionibus poſitiva ſuccedunt argumenta; quorum primum deſumitur ex Actis S. Vigilii Epiſcopi Tridentini, & Martyris, qui ſæculo quarto mortuus eſt, *apud Bollandianos ad diem 26. Junii cap. 2. num.11. Conſcripta ſunt autem geſta beati Viri ab his qui Martyrio ejus interfuerunt; gratiaque roborationis, ut mos erat, Papa Romano tranſmiſerunt, ut ſacris Martyrum memorialibus infererentur: quæ ſuſcepta venerabilis Epiſcopus Apoſtolicus, omnia digna memoria ſubſcribens adjudicavit.* In fine autem Actorum habentur hæc verba: *Paſſus eſt tandem B. Vigilius Tridentinæ civitatis Epiſcopus, Martyr glorioſus, Theodoſii & Honorii Auguſtorum regnantium tempore, Stilicone Conſule urbis Romæ, nec non Hormiſdæ Papæ Sedis Apoſtolicæ.* Codex ab Obrechto Argentoratenſis urbis generali Advocato commodatus fuit erudito viro Joanni Mabillonio, qui eum cenſuit bonæ notæ, & annos ſeptingentos ſuperare; apographum quoque a Mabillonio communicatum fuit ſæpe memorato Juſto Fontanino Archiepiſcopo Ancyrano, ut ipſe teſtatur *in præfatione ad novum codicem Canonizationum*; & ex illo codice clariſſime infertur, non ſolum notitiam Martyrii accepti, ſed etiam Acta ipſa Martyrii S. Vigilii fuiſſe ad Romanum Pontificem tranſ-

tranſmiſſa, ut examinarentur; & cultus approbaretur. Examen deſumitur ex verbis *quæ ſuſcepta venerabilis Epiſcopus Apoſtolicus, omnia digna memoria ſubſcribens adjudicavit*; & petita cultus approbatio ex aliis colligitur verbis, *ut ſacris Martyrum memorialibus infererentur*. Cum autem hæc Actorum tranſmiſſio ad Romanum Pontificem facta ſit, antiquioris conſuetudinis inhærendo veſtigiis, quemadmodum præſeferunt verba Actorum, *ut mos erat*; certum ex his eſſe videtur, tam ſæculo quinto, quam aliis præcedentibus tranſmiſſa fuiſſe ad Romanum Pontificem Acta Martyrum, ut, prævio examine, cultus in eorum honorem vel introduceretur, vel, ſi jam auctoritate Epiſcopali eſſet introductus, Apoſtolicæ Sedis approbatione roboraretur. De his Actis S. Vigilii legi poteſt Mabillonius *in præfatione ad ſæculum quintum Ord. S.Bened. §.6. num.93.* & legi etiam poteſt ſupra citatus Juſtus Fontaninus *in allegata præfatione*; nec ulla de eorum ſinceritate quæſtio movetur a Baillet *in præfatione ad vitas Sanctorum §.4.* ubi de eis loquitur.

13 Secundum deducitur argumentum ex petitione Eulogii Alexandrini facta S. Gregorio Magno, videlicet ſæculo Eccleſiæ ſexto. Petierat Eulogius a S. Gregorio cunctorum Martyrum geſta, quæ piæ memoriæ Conſtantini temporibus ab Euſebio Cæſarienſi collecta erant. Pontifex Gregorius reſpondit, ſe in Romanis bibliothecis petitum opus Euſebii inquiſiviſſe, nec inveniſſe, & innuit *epiſt.29. lib.8. indict.1.* quid haberet, quod exhibere poſſet, niſi exiſtimaret ab Eulogio jam haberi: *Nos autem pene omnium Martyrum diſtinctis per dies ſingulos paſſionibus collecta in uno codice nomina habemus, atque quotidianis diebus in eorum veneratione Miſſarum ſolemnia agimus; non tamen in eodem volumine quis, qualiter ſit paſſus, indicatur, ſed tantummodo nomen, locus, & dies paſſionis ponitur: unde fit, ut multi ex diverſis terris, atque provinciis per dies, ut prædixi, ſingulos cognoſcantur Martyrio coronati, ſed hæc habere vos beatiſſimos credimus.* Putarunt nonnulli, Euſebium nil aliud de Martyribus ſcripſiſſe, quam quod in hiſtoria proſtat; ſed falluntur, cum collectionem de Martyribus ſeparatim ab hiſtoria compoſuerit, in qua non nomen tantum, locus, & dies paſſionis indicabantur, ſed Acta, locus, dies, integrum certamen, & alia ad Martyris & Martyrii notitiam pertinentia continebantur; ut ſolide oſtendit Florentinius *in admonit. 3. de vetuſtioris Martyrologii vulgandi propoſito.* Voſſius *in appendice ad lib. 2. cap. 17. de hiſtoricis Græcis* memoratum Euſebii librum latitare cenſuit in Eſcuriali S. Laurentii bibliotheca; ſed eruditus Holſtenius oculatus teſtis *in epiſtola ad Magnum Ducem Etruriæ* teſtatus eſt, in ea bibliotheca antiquiſſimum & pulcherrimum exemplar reperiri hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Euſebii, & fragmentum hiſtoriæ de Martyribus Palæſtinæ, quod ab Hiſpanis aliquando habitum fuit pro illo libro, quem de Martyribus ſeorſum a ſe ſcriptum, non uno loco fatetur Euſebius. Hiſtoria de Martyribus Palæſtinæ edita eſt apud Ruinart *in Actis Martyrum ſinceris & ſelectis*; ſed aliud opus Euſebianum, quod tempore

S. Gregorii Magni non inveniebatur, uſque adhuc inventum non eſt. Veruntamen, cum ex allegata S. Gregorii epiſtola deprehendatur, omnium pene Martyrum nomina in uno codice fuiſſe collecta, & codicem in Eccleſia Romana aſſervatum fuiſſe, ſatis hoc ſuperque eſſe videtur, ut ab aliis Eccleſiis & ab aliis Epiſcopis delata ad eam cenſenda ſit notitia eorum, qui in ſuis dioeceſibus moriebantur pro Chriſto per Actorum, vel authenticæ ſaltem epiſtolæ transmiſſionem, ut Apoſtolico munimine cultus eorum introduceretur, aut introductus confirmaretur.

14 Quod ſi adverſus hucuſque adducta aliquis audacter opponeret, narrata per S. Gregorium Magnum de codice, in quo omnium pene Martyrum nomina continerentur, & de quotidiana eorum memoria in ſacrificio Miſſæ, non bene cohærere cum Kalendario Bucheriano, quod ad tempora Papæ Liberii, ideſt ad medium ſæculum quartum refertur, in quo paucorum Martyrum nomina continentur; ſciat, Dodvvellum heterodoxum ab iſtiuſmodi Kalendariis argumentum deduxiſſe pro adſtruenda ſomniata Martyrum paucitate. Præterquamquod autem magna noſtrorum Martyrum multitudo ſatis aperte demonſtratur auctoritate Euſebii *l.8. c.6.* qui loquens de perſecutione Diocletiani, ait: *Cum innumerabilis ubique hominum multitudo cuſtodiæ manciparetur, & carceres olim homicidis, & ſepulcrorum expilatoribus deputati, tunc Epiſcopis, Presbyteris, Diaconis, Lectoribus, atque Exorciſtis complerentur, adeo ut iis, qui ob crimina condemnati fuerant, nullus jam locus ſupereſſet*; & de geſtis poſt ſecundum edictum ſubdit: *Vix jam iniri numerus poteſt omnium, qui deinceps in ſingulis provinciis paſſi ſunt Martyrum, ac præſertim eorum, qui per Africam, & Mauritaniam, per Thebaidem, & Ægyptum ſunt interfecti*: S. Gregorii aſſertio, congeſtis undique per eruditos viros argumentis, ab oppoſitione vindicatur. Legi poteſt egregius vir Ludovicus Antonius Muratorius *pag.200. tom.2. anecdot. erutorum ex bibliotheca Ambroſiana*, ubi non ſolum affert teſtimonium S. Leonis Magni, qui *in ſerm. 1. de natali Apoſtolorum* ait: *Unde duo iſta præclara Divini ſermonis germina in quantam ſobolem germinarint, beatorum millia Martyrum proteſtantur, qui Apoſtolicorum æmuli triumphorum Urbem noſtram purpuratis, & longe lateque rutilantibus populis ambierunt, & quaſi ex multarum honore gemmarum conſerta uno diademate coronarunt*; itemque S. Paulini, & Prudentii; ſed etiam indicem profert oleorum, ſanctorumque Martyrum, quorum corpora S. Gregorii Magni temporibus Romæ quieſcebant, qui in muſeo Septaliano Mediolani latitabat ſcriptus papyro Ægyptiaco, & cujus meminerat Mabillonius in ſuo itinere Italico. In eo autem, quod attinet ad paucos Martyres in Kalendario Romano ſupra citato memoratos, a peritis viris jam adnotatum eſt, Kalendaria a Martyrologiis differre, cum in Martyrologiis omnium Martyrum, ſed in Kalendariis eorum tantummodo Martyrum nomen indicetur, qui in ea Eccleſia particulari, ad quam pertinebat Kalendarium, annua feſtivitate celebrabantur. Sozomenus *lib.5. cap.3.* ſcribens de Gaza,

Gaza, & Conſtantia Palæſtinæ civitatibus, viginti tantum ſtadiis inter ſe diſſitis, & communem rempublicam habentibus, inquit: *Utraque enim ſuum ſeorſim habet Epiſcopum, ſuum Clerum, dies item feſtos Martyrum ſuorum, & commemorationes Epiſcoporum, qui ipſis præfuerunt*. Rurſus Kalendarii Mabilloniani titulus hæc habet: *Hic continentur dies natalitiorum Martyrum, & depoſitiones Epiſcoporum, quorum Eccleſia Carthaginenſis anniverſaria celebrat*. Differentiam denique inter Martyrologia, & Kalendaria late exponit Pagi ſenior *ad annum Chriſti 64. num. 6. Verum hæc Kalendaria longe a Martyrologiis differunt; ſingulæ enim Eccleſiæ, ut dixi, ſua habuere Kalendaria, in quibus digeſta erant nomina Epiſcoporum, & Martyrum, dieſque notati, quibus memoria eorum anniverſario cultu celebraretur; Martyrologia vero non unius loci propria, ſed totius Eccleſiæ fuere communia, quippe quæ totius orbis Martyres, Confeſſoreſque generaliter continerent; & in Kalendariis quidem nomen urbis nunquam adſcribitur, cum in uſum duntaxat unius Eccleſiæ comparata ſint; at in Martyrologio nomina ſingularum urbium, & oppidorum adſcribuntur, propterea quod ad uſum totius Eccleſiæ inſtitutum eſt*. Addit Ruinart *in præfatione generali in Acta Martyrum §.2. num.*17. memoratum Kalendarium Bucherianum ad ſolam Eccleſiam Romanam ſpectaſſe, & ad ejus feſtivitates, & aliquorum etiam Martyrum nomina in eo deſiderari, qui Martyrium in Urbe receperant; quod contigiſſe putat aut propter eorum multitudinem, aut quia eorum nomina ignorabantur: *Bucherianum quippe ita Romanæ Eccleſiæ proprium fuit, ut, cum S. Cypriani nomen profert, ſtatim ſubjiciat locum, ubi Romæ ejus feſtivitas celebretur, Romæ celebratur in Calliſti; unde liquet, de iis tantummodo Martyribus in eo agi, quorum feſtivitas in aliquibus Urbis titulis, aut eccleſiis colebatur*. Et num. 18. *Porro adeo externarum regionum Martyres in ejuſmodi faſtis locum non habebant, ut aliquot etiam ex iis ipſis, qui in eadem Urbe, ubi hæc confecta ſunt, Martyrium compleverant, deſiderarentur; quod ob ingentem eorum multitudinem eveniſſe arbitramur, aut certe quod ob perſecutionis fervorem plerorumque Martyrum nomina, aut ſepulcra tunc ignorarentur*. Unde merito vir doctus Pater Joſeph Auguſtinus Orſi *in ſua diſſert. apolog. adverſus Samuelem Baſnagium* pro SS. Perpetua, Felicitate, & Sociis Martyribus gloriatur, ſolis illis, & Cypriano ex Martyribus exteris locum datum fuiſſe in Kalendario Bucheriano: *In antiquiſſimis Kalendariis ſuos duntaxat, paucis exceptis, aut finitimarum provinciarum unaquæque Eccleſia Martyres exhibet*; & paulo inferius: *Sed, ut ad Perpetuam, & Felicitatem redeamus, quiſquam ne ibit inficias, dandum id eſſe earum famæ, atque celebritati, quod ſolæ cum Cypriano ex Africanis, immo & aliarum provinciarum Martyribus in Romano Kalendario locum habuerint priſcis illis temporibus, quibus unaquæque Eccleſia ſuis contenta Martyribus, exterorum Martyrum ſolemnitates non niſi rariſſimas adſciſcebat?* Quocirca, ſi Bucherianum Kalendarium eorum tantum Martyrum nomina exhibet, quorum feſtivitas annua celebritate in aliquibus Urbis titulis, aut eccleſiis colebatur, bene cohærere poteſt cum aſſertione Magni Gregorii

gorii de codice, in quo omnium ſere Martyrum nomina continebantur, & quorum quotidiana fiebat in Miſſa commemoratio. De hac commemoratione loquitur S. Auguſtinus *ſerm.159. alias 17. de verbis Apoſtoli* ubi ait *cap.1. tom.5. Habet Eccleſiaſtica diſciplina, quod Fideles noverunt, cum Martyres eo loco recitantur ad altare Dei, ubi non pro ipſis oretur: pro ceteris autem commemoratis defunctis oratur. Injuria eſt enim pro Martyre orare, cujus nos debemus orationibus commendari*. Particulares autem Martyrum feſtivitates, & annuæ ſolemnitates ultra Miſſæ celebrationem multa alia complectebantur, recitationem videlicet paſſionis, uti ſupra viſum eſt, & hymnorum, pſalmorumque cantum. Alia item plura peragebantur, de quibus in hujus operis decurſu habebitur ſermo.

15 Pro comprobanda Actorum tranſmiſſione ad ſummum Pontificem, ut cultus in honorem Martyrum aut introduceretur, aut introductus confirmaretur, ponderatione digna videntur ea, quæ habentur apud S. Gregorium Turonenſem, qui obiiſſe dicitur anno 595. *lib. 1. de gloria Martyrum cap. 51. pag. 782., & cap. 64. pag. 794.* S. Benignus, cujus feſtum celebratur die prima Novembris, diſcipulus fuit S. Polycarpi, & Martyrio coronatus eſt ſub Marco Aurelio ſæculo Eccleſiæ ſecundo. Deſcribitur a S. Gregorio Turonenſi *in allegato cap. 51.* cultus, qui S. Benigno exhibebatur. In eodem capite refertur, S. Gregorium Epiſcopum Lingonenſem, qui eodem ſæculo ſexto floruit, cum nonnullis interfuerit Conciliis dicto ſæculo habitis, baſilicam in ejus honorem ædificaſſe (*de qua in ſpicilegio Acheriano pag. 353.*) ſed tantum, poſtquam Acta paſſionis fuerant ex Italia allata, & S. Benigni interceſſione Deus nova miracula patraverat: *Poſt paucos autem annos ab euntibus in Italiam paſſionis ejus hiſtoriam adlatam beatus Confeſſor accepit, ſed & deinceps S. Martyr multis ſe virtutibus manifeſtavit in populis; nec moratus, ſuper cryptam illam baſilicam magnam juſſit ædificari*. De cujus veritate facti nemo eſt qui dubitet, cum tota controverſia in hoc ſita ſit, an Acta, quæ nunc ſuperſunt, ea ſint, quæ ex Italia ad ſanctum Epiſcopum Lingonenſem delata ſunt, non autem, an in ſubſtantialibus fide digna ſint; Tillemont *tom.3. monument. Eccleſ. in not. ad vitam S. Benigni, nota prima*, Baillet *in notis criticis ad eamdem vitam num.3.* Pro hoc eodem aſſumpto conſiderari poſſent narrata ab eodem S. Gregorio Turonenſi *in hiſtoria Francorum lib.10. cap.31. num.4.* de S. Briccio Epiſcopo Turonenſi, quem nonnulli docent Romam veniſſe, ut ſibi poteſtas fieret ædificandi baſilicam ſuper corpus S. Martini. Sed hoc mittamus, cum Gregorius nihil aliud referat, quam a Briccio Roma reduce ædificatam fuiſſe eccleſiam ſuper corpus S. Martini: *Briccius vero ſeptem apud Papam Urbis annis degens, idoneus inventus a crimine ad urbem ſuam redire juſſus eſt. Hic ædificavit baſilicam parvulam ſuper corpus B. Martini*. Facto S. Benigni aliud ſimile factum habetur S. Patrocli Martyris, de quo idem S. Gregorius Turonenſis *lib.1. de gloria Martyrum citato cap. 64.* De tempore paſſionis hujus Sancti incertum eſt Eruditorum judicium, cum nonnulli eam

refe-

referant ad annum 259. nonnulli ad annum 273. & alii ad quartum Eccleſiæ ſæculum. Probabiliter exiſtimari poteſt, ea, quæ infra narrabuntur, contigiſſe anno 539. quo Theudebertus, ſeu Theodebertus Gallorum Rex in Italiam venit, uti narrat idem S. Gregorius Turonenſis *hiſt. Francorum lib. 3. cap.32. pag.133.* Id autem, quod contigit, eſt, noluiſſe Epiſcopum fidem adhibere Clerico multa de S. Patrocli paſſione ex quadam hiſtoria narranti, & dictis tantum aſſenſum præſtitiſſe, cum hiſtoria paſſionis ad ſe fuiſſet ab Italia delata, quæ conformis erat hiſtoriæ penes Clericum exiſtenti, ædificatamque ſtatim fuiſſe eccleſiam ſuper ejus corpus, & feſtum per ſingulos annos celebratum: *At ille non credens, niſi confictum æſtimans, caſum, increpatum Clericum abſcedere jubet, dicens: Te hæc juxta votum tuum dictaſſe manifeſtum eſt; nam nunquam ea cum ullo homine reperiſti. Poſt multum vero tempus, ut virtus Martyris non eſſet occulta, abiit exercitus in Italiam, & detulit paſſionis hujus hiſtoriam, ſicut a Clerico tenebatur ſcripta: tunc confuſus valde Epiſcopus cognovit vera eſſe, quæ a Clerico dicebantur, populus autem ex hoc magis honorare cœpit Martyrem, conſtructaque ſuper eum baſilica, feſtivitatem ejus per ſingulos annos devote concelebrat.* S. Patrocli feſtum celebratur die 21. Januarii, ejuſque nomen prædicta die memoratur in Martyrologio Romano; Cardinalis autem Baronius *in notis* ex S. Gregorio Turonenſi narrat, & admittit ea, quæ ſupra dicta ſunt. Et quamvis Baillet *in vita S. Patrocli* audacter aſſerat, tam Epiſcopum Lingonenſem, quam Gregorium Turonenſem a Clerico fuiſſe deceptos, utpote qui nedum primam S. Patrocli, ſed etiam ſecundam pro adſtruendo S. Patrocli cultu compoſuit, aut componi curavit hiſtoriam; nemo tamen cordatus poterit huic audaciſſimo, & recentiſſimo dicto aſſenſum præſtare, contempta antiquorum & ſanctorum virorum auctoritate, quæ hiſtoriarum prædictarum ſomniatæ confictioni adverſatur.

CAPUT V.

De Confeſſoribus, & eorum Cultu.

1 Confeſſorum nomine, juxta præſentem loquendi modum, uti ſupra viſum eſt, comprehenduntur illi, qui poſt virtutum heroicarum exercitium, in pace mortui ſunt, morte eis a Tyranno nullatenus inflicta. Sumpto itaque Confeſſorum nomine hoc modo, de eis, & de eorum cultu agitur in præſenti.

2 Certum eſſe videtur, primis etiam Eccleſiæ ſæculis multa cum laude de illis Patres locutos fuiſſe. Inquit etenim S. Cyprianus *in libro de zelo, & livore col. 509. Non enim Chriſtiani hominis corona una eſt, quæ tempore perſecutionis accipitur: habet & pax coronas ſuas, quibus de varia & multiplici congreſſione victores, proſtrato & ſubacto adverſario, coronantur. Libidinem ſubegiſſe, Continentiæ palma eſt. Contra iram, contra injuriam repugnaſſe, corona Patientiæ*

Patientiæ eſt. De avaritia triumphus eſt, pecuniam ſpernere. Laus eſt Fidei, fiducia futurorum, mundi adverſa tolerare. Sanctus autem Iſidorus Hiſpalenſis ſæculi ſexti ſcriptor *lib. 7. originum cap.* 11. eos inter Martyres recenſet: *Duo autem ſunt Martyrii genera, unum in aperta paſſione, alterum in occulta animi virtute; nam multi hoſtis inſidias tolerantes, & cunctis carnalibus deſideriis reſiſtentes, per hoc quod ſe Omnipotenti Deo in corde mactaverunt, etiam pacis tempore Martyres facti ſunt, qui, etiamſi perſecutionis tempus exiſteret, Martyres eſſe potuerunt:* quod deſumptum videtur ex ſpuriis S. Joannis Chryſoſtomi *in pſalm.* 95. *num.* 6. *tom.* 5. *Martyrium, fratres, non eventu tantùm æſtimatur, ſed etiam propoſito.*

3 Verum, quidquid ſit de his, incertum admodum eſt, quo præciſe tempore horum Confeſſorum cœperit cultus in Eccleſia; teſte Cardinali Bellarmino *lib.* 6. *de Euchariſtia, vel* 2. *de Miſſa cap.* 20. *num.* 5. *tom.* 3. *controv.* 3. ubi inquit: *Certum eſt, Martyres cœpiſſe publice invocari, & eorum nominibus dies feſtos coli, & baſilicas erigi ab initio plane Eccleſiæ; Confeſſores autem multo ſerius hunc honorem in Eccleſia meruiſſe.* Sed, ſi aliis adhærere velimus, concors eſse videtur eorum ſententia, hujus diſciplinæ initium ad ſæculum quartum eſse referendum. Agmen ducit Innocentius III. *lib.* 3. *de myſteriis Miſſæ cap.* 10. ubi ait: *Eccleſia verò poſt tempus B. Silveſtri cœpit ſanctorum Confeſſorum memoriam venerari;* & B. Silveſter quidem non ante ſæculum quartum ſummus Pontifex factus eſt. Sequitur Cardinalis Bona *rerum liturgicarum lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 3. ubi teſtatur, *monumenta Eccleſiaſtica trium primorum Eccleſiæ ſæculorum de cultu Confeſſorum ſilere.* Mabillonius *in præfatione ad ſæculum quintum Ordinis S. Benedicti* §. 6. *num.* 97. hæc habet: *Ut Martyribus, ſic etiam Confeſſoribus honos publico cultu delatus ab Eccleſia eſt, id fieri cœptum ſæculo quarto.* Et Juſtus Fontaninus Archiepiſcopus Ancyranus *in præfat. ad novum codicem Canonizationum* ita ſcribit: *Hunc enim ſolemnem & maximum honorem in Eccleſia militanti quatuor primis Chriſti Domini ſæculis in unos Martyres præ ceteris collatum fuiſſe, veterum Patrum ſcripta teſtantur. Sæculo deinde quarto Confeſſoribus quoque tribui cœpit.* Concordat Durant. *de ritibus Eccleſiæ lib.* 2. *cap.* 35. Et quamvis in Concilio Romano *anni* 597. cujus Acta legi poſsunt apud Labbè *tom.* 5. *Conciliorum col.* 1198. & 1199. extet decretum S. Gregorii Papæ, ut plebem coerceret, quæ in colendis ſummis Pontificibus recens defunctis nimis facilis erat, & de qua timeri poterat, ut non tam conſilio, quam impetu quodam pio & reverentia dignitatis magis, quam prudenti æſtimatione Sanctitatis, in ea obſequia prorumperet: *Sicut indignos nos pro B. Petri Apoſtoli reverentia mens Fidelium veneratur, ita noſtram infirmitatem decet ſemetipſam ſemper agnoſcere, & impenſæ ſibi venerationis onera declinare: ex amore quippe Fidelium hujus Sedis Rectoribus mos ultra meritum erupit, ut cum eorum corpora humanda deferuntur, hæc dalmaticis contegant, eaſdem dalmaticas pro Sanctitatis reverentia ſibimet partiendas populus ſcindat; & cum adſint multa a ſacris corporibus Apoſtolorum, Martyrumque velamina, a peccatorum corpore ſumitur,* quod

quod pro magna reverentia reſervatur. De qua re præſenti decreto conſtituo, ut pheretrum, quo Romani Pontificis corpus ad ſepeliendum ducitur, nullo tegmine veletur. Quam decreti mei curam gerere Sedis hujus Presbyteros ac Diaconos cenſeo. Si quis vero ex eorum ordine hæc curare neglexerit, anathema ſit; & reſponderunt omnes: anathema ſit: ex cujus decreti verbis inferri poſſe videtur, nondum tunc temporis datum fuiſſe initium cultui Confeſſorum, facta videlicet a S. Gregorio mentione Apoſtolorum tantum, & Martyrum, nec ullo modo Confeſſorum; id tamen non obſtat initio cultus Confeſſorum, quod ſæculo IV. adſcripſimus: vel quia cauſam decreti Cardinalis Baronius repetit ex impenſo ſtudio humilitatis, qua S. Gregorius cultum ab ſe omnem poſt obitum avertere conabatur; vel quia, ſi manus admoveatur ad libros dialogorum ejuſdem Sancti, quos circa annum 543. elucubravit, ut probat auctor præfationis ad eoſdem dialogos in nova Pariſienſi editione, unuſquiſque facili negotio deprehendere poterit, eos, de quibus in dialogis differit, maximam partem Confeſſores eſſe, quorum alii uno, vel altero ſæculo prius, nonnulli paulo ante ipſum Gregorium floruerunt, & eoſdem, cum hæc ſcriberet, non uno in loco ſignificare Sanctorum honoribus publice fuiſſe exornatos, uti deſumitur ex lib. 1. cap. 14. & fuſius ex lib. 3. cap. 15. ubi narrat, Euthicium ſanctiſſimum Monachum tanta apud Nurſiæ populos in veneratione poſt mortem fuiſſe, *ut quoties pluvia deerat, & æſtu nimio terram longa ſiccitas exurebat, collecti in unum cives urbis illius, ejus tunicam levare, atque in conſpectu Domini cum precibus offerre conſueverint. Cum qua dum per agros pergerent exorantes, repente pluvia tribuebatur.*

4 Initio cultus Confeſſorum ſæculo IV. ſuffragantur monumenta quoque & illationes, quæ fiunt a viris antiquarum Eccleſiæ rerum peritiſſimis. Monumenta dico ſæculi IV. Sanctus enim Hieronymus *in vita S. Hilarionis num.* 31. *tom.* 2. refert, S. Antonium juſſiſſe, ut ſibi pararetur ſepultura in loco ignoto, ne Pergamius vir dives ædiculam ſuper corpus ſuum faceret ædificari: *Cauſam occultandi juxta præceptum Antonii fuiſſe referentes, ne Pergamius, qui in illis locis ditiſſimus erat, ſublato ad villam ſuam Sancti corpore, martyrium fabricaretur*. S. Hilarion Antonii diſcipulus, dum in Cypro verſaretur, mortuus eſt, & ab Inſulæ indigenis tumulo conditus, magno in honore ac veneratione habitus fuit; cumque Heſychius ipſius diſcipulus Reliquias ejus Palæſtinam deportaſſet, & in ſuo monaſterio ſepeliviſſet, ab eo tempore dies feſtus maxima hominum frequentia, & ſummo ſplendore quotannis ab indigenis celebratus eſt, teſte Sozomeno *lib.* 3. *cap.* 14. Et ſub idem tempus cum Nilammon perfectæ vitæ Monachus ſpiritum Deo reddidiſſet, dum, impetratis unius diei induciis ad deliberandum de acceptando Epiſcopatu Gerarum ſibi oblato a Theophilo Alexandrino, preces ad Deum fundebat; teſtatur idem Sozomenus *lib.* 8. *cap.* 19. ſuper ejus ſepulcrum fuiſſe ab indigenis conſtructum templum, & ex tunc morem invaluiſſe, diem ejus mortis magna cum ſolemnitate celebrari: quartoque eodem labente ſæculo Gregorius Niſſenus Baſilii,

Baſilii, & Gregorius Nazianzenus Athanaſii laudes die obitus eorum anniverſaria celebrarunt. S. Ephrem Syrus vitam hanc mortalem clauſit an. 378. Videre eſt hujus Sancti celebre teſtamentum apud Bollandum *ad diem* 1. *Februarii*. In eo teſtamento ibidem per capita diſtributo *cap.* 2. *num.* 5. ſic fratres moriturus rogat: *Ne ſinatis me in domo Dei poni, aut ſub altari*: Et num. 6. *Attendite, fratres mei cariſſimi, & viſcera deſiderata, ne pannos meos velut Reliquias, monumenti gratia tollatis*. S. Gregorius Niſſenus, quem mors abſtulit *anno* 394. orationem exaravit de laudibus S. Ephremi, in qua de ejus cultu fert teſtimonium *pag.* 1029. *tom.* 2. *Quapropter cum ita circulus ferat anni, ut hodie collaudandus ac celebrandus ſit nobis S. Ephrem*; & antea præmiſerat *pag.* 1028. hujuſce cultus conſuetudinem jam eſſe introductam: *Cum ergo ea Eccleſiæ noſtræ conſuetudo ſit, atque inſtitutum, ut virtutis cultores, propterea quod ejus partes amplexi ſint, coronentur &c.*

5 Et, ſi his, quæ in Oriente contigerunt, aliqua ex Occidente ſuperaddenda ſint, obiit eodem ſæculo IV. Martinus Turonenſis, & Severus Sulpitius *epiſt.* 2. eum parem Martyribus prædicavit: *Nam, licet ei ratio temporis non potuerit præſtare Martyrium, gloria tamen Martyris non carebit, quia voto, atque virtutibus & potuit eſſe Martyr, & voluit*. Ejus quoque feſtivitas ſtatim coli cœpit; ideoque ſolus ex Confeſſoribus Officium proprium habet in vetuſtiſſimis Breviariis, teſte Cardinali Bona *rer. liturg. lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 3. cui adhæret Martene *de antiquis Eccleſiæ ritibus tom.* 4. *cap.* 30. *num.* 3. Quocirca Concilium Turonenſe primum habitum anno 461. (*tom.* 2. *Harduini col.* 793.) loquitur de celebritate S. Martini tamquam jam antea introducta & vulgata: *Cum ad ſacratiſſimam feſtivitatem, qua Domni Martini receptio celebratur in civitate Turonorum, beatiſſimi Sacerdotes .... conveniſſent*, hoc eſt, ad tranſlationem corporis ipſius a Candarenſi pago ad Turonenſem Eccleſiam, cujus fuerat Antiſtes. Quærit Thomaſſinus *de feſtis lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 10. utrum prior fuerit cultus S. Hilarii Pictavienſis in Eccleſia Pictavienſi, an cultus S. Martini in Turonenſi, & ſic reſpondet: *Unius Hilarii ſolemnitas in Eccleſia Pictavienſi cum S. Martini feſto die in Turonenſi de antiquitatis gloria certare poſſet; attamen S. Martinus aliis quibuſvis Confeſſoribus, quos Eccleſia univerſa ſolemniter coluit, palmam præripit; nam provinciæ plurimæ, ac regna illius ſolemnitatem celebrarunt: aliorum diœceſes quædam, quibus præfuerant*. Et profecto initio ſæculi V. Symmachus Papa in Urbe eccleſiam dedicavit in honorem S. Martini. Joſeph Blanchinus, Franciſci Blanchini magni nominis inter Eruditos viri nepos qualibet laude dignus *in prolegom. ad tom.* 4. *Anaſtaſii pag.* LXIX. e codice Veronenſi monumentum edidit pertinens ad vitam Symmachi, quod jam vulgaverat *in enarrat. Pſeudo-Athanaſiana in ſymbolum edita Veronæ ann.* 1732. in cujus fine habentur hæc verba: *Hic B. Martini eccleſiam juxta S. Silveſtrem Palatini illuſtris viri pecuniis fabricans, & exornans, eo ipſo inſtante dedicavit*. In vetuſtiſſimo Miſſali Francorum apud venerabilem Dei ſervum Cardinalem Thomaſium *in lib. Sacrament.* extat Miſſa S. Hilarii Pictavienſis, de quo

Miſſali

Miſſali ita loquitur Morinus *de ſacris Ordinationibus part.* 2. *pag.* 212. *Itaque mihi videtur codex ille poſt annum* 511. *ſed ante annum* 560. *in Gallia ſcriptus*. In Miſſali vero Mozarabico edito per Cardinalem Ximenium, cujus uſus, ſi additamenta poſteriora dempſeris, ante ætatem quoque S. Iſidori Hiſpalenſis viguit non in Hiſpania modo, ſed in aliis etiam regnis, extat antiquiſſima Miſſa S. Martini Turonenſis, quam inde magna ex parte exſcripſit Cardinalis Bona *rer. liturgic. lib.* 1. *cap.* 12. Ætatem ſuam Miſsa ipſa ſignificat his verbis, quæ leguntur in oratione poſt nomina, atque ita ſe habent: *Hunc etiam virum, quem Cælicolis admirandum, Martyribus adgregatum, ætatis noſtræ tempora protulerunt, jubeas auxilium noſtris ferre temporibus*. Paucis ergo poſt obitum Martini annis Miſſa hæc compoſita eſt, & ſic initio ſæculi v.; liceatque obiter adnotare, Auctorem præfationis ante Canonem recitandæ apologiam quamdam perſtruere voluiſse, qua iis ſatisfieret, ſi qui forte miraturi eſsent, quod ritus Miſsæ in honorem inſtitueretur ejus viri, qui Martyr minime fuiſset: tota enim in eo præfatio verſatur, ut Martinum æquiparet Martyribus, oſtendatque, non defuiſse illi genus quoddam Martyrii, & præterea omnia adſuiſse neceſsaria, ut ei licèt Confeſsori cultus exhiberetur: *Hunc ergo inter Juſtos juſte numerandum, teſtantur facta per ſæculum ſigna poſt tranſitum, opera dum vixit mirabilia poſt receſſum*.

6 Suffragantur quoque illationes eruditorum ſupra memoratæ. In Canone quippe Romano Miſsæ, poſt B. Virginem & Apoſtolos, Martyres duodecim nominantur, nec ulla ſit mentio Confeſsorum, non niſi quia Canon Miſsæ, qui conſtat ex verbis Domini, ex Apoſtolorum traditionibus, & ex SS. Pontificum inſtitutionibus, quemadmodum colligitur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 22. *cap.* 4. antiquior eſt ſæculo IV. quo publicus Confeſsorum cultus incepit; teſte ſupra citato Cardinali Bona, qui *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 3. ait: *In Canone Romano, poſt B. Virginem & Apoſtolos, Martyres duodecim nominantur. Confeſſorum nulla ſit mentio, vel quia Martyres paſſionem, & mortem Domini, quæ in hoc ſacrificio repræſentatur, effuſo ſanguine, imitati ſunt; vel quia Canon editus eſt, antequam Confeſſorum memoria celebraretur, de quibus ſilent tribus prioribus ſæculis Eccleſiaſtica monumenta*. Confeſsorum fit commemoratio poſt Martyres in Canone Miſsæ ab Ambroſianis, & etiam olim fiebat a pleriſque aliis, de quibus apud eumdem Cardinalem Bonam, & apud Martene *de antiq. Eccl. rit. lib.* 1. *art.* 8. *num.* 25. Sed hæc ſunt, & fuerunt particularium Eccleſiarum additamenta, cum Ordo Romanus eos tantum Martyres admiſerit, qui in hodierno Canone ſunt, Confeſsoribus ſemper excluſis. Juxta ritum Mozarabum modo memoratum, præmiſsa commemoratione B. Virginis, Zachariæ, Joannis, Infantium, Petri, Pauli, & reliquorum Apoſtolorum, & Euangeliſtarum, & omnium Martyrum, ait Sacerdos: *Item pro ſpiritibus pauſantium*, & recitat nomina Hilarii, Athanaſii, & aliorum plurimorum, quorum nonnulli in album Sanctorum relati ſunt, alii autem minime; quibus recitatis,

tatis, ait chorus: *Et omnium pauſantium*; uti legi poteſt apud modernum Le Brun *tom.2. explicat. Miſſæ*, ubi late exponit liturgiam Hiſpanicam Mozarabum. Supra dictum eſt, ritum eum eſse antiquiorem S. Iſidoro Hiſpalenſi, quidquid nonnulli aſseruerint eum adſcribentes aut prædicto S. Iſidoro, aut S. Ildefonſo, de quibus apud Clericatum *de ſacrif. Miſſæ deciſ. 9. num. 26. & ſeqq.* Ipſorum enim aſsertum validiſſime impugnatur a Natali Alexandro *ad ſæc. 7. cap. 4. art. 8.* Et quamvis certum ejus initium ignoretur, ex ſupradicta tamen oratione ejus initium adſcribendum videtur illi ævo, quo ſolis Martyribus ſolemnis cultus concedi ſolebat: nullum enim tunc quoad Confeſsores diſcrimen erat inter illos, qui poſtea Sancti declarati ſunt, & alios, quibus hic titulus nunquam tributus fuit: cumque proinde eo tempore par eſset utrorumque cauſa, nec Eccleſia adhuc declaraſset, quemquam ex illis æterna ſrui Dei viſione; pro omnibus indiſcriminatim preces & ſacrificia offerebantur, uti proſequitur ſæpe citatus Cardinalis Bona *lib. 2: cap. 14. num. 4.* non attentis iis, quæ ſupra dicta ſunt de Miſsa S. Martini, quæ extat in Miſsali Mozarabo; cum ea poſterioribus temporibus, & longe poſt ejus initium in eodem fuerit repoſita; quemadmodum & alia addita fuiſse a SS. Leandro, Iſidoro, Ildefonſo, & Juliano, Natalis Alexander fatetur *loco citato*. Poſt introductum autem cultum Confeſsorum, nonnullæ Eccleſiæ phraſes inveniuntur, quibus ſacrificium pro illis dicitur offerri: *Annue nobis, Domine, ut animæ famuli tui Leonis hæc proſit oblatio*; conſimileque illud, quod legitur in precatione Vuillelmi Abbatis S. Gregorio VII. exhibita, & edita a Mabillonio *in analectis tom. 1. pag.* 281. in qua oratur pro animabus S. Auguſtini, & S. Monicæ ejus matris: qui quidem dicendi modus ab Innocentio III. explicatur *in cap. Cum Marthæ. De celebratione Miſſarum*, ut proſit illis ad honorem, hoc eſt, ut magis a Fidelibus glorificentur.

7 In Concilio Moguntino *anni 813. tom. 4. Hard. col. 1015.* canon 36. ita loquitur: *Feſtos dies in anno celebrare ſancimus, hoc eſt, diem Dominicum Paſchæ cum omni honore, & ſobrietate venerari; ſimili modo totam hebdomadam illam obſervari decrevimus. Diem Aſcenſionis Domini pleniter celebrare. Item Pentecoſten ſimiliter, ut in Paſcha. In Natali Apoſtolorum Petri, & Pauli diem unum. Nativitatem S. Joannis Baptiſtæ. Aſſumptionem S. Mariæ. Dedicationem S. Michaelis. Natalem S. Remigii, S. Martini, S. Andreæ. In Natali Domini dies quatuor, Octavas Domini, Epiphaniam Domini, Purificationem S. Mariæ, & illas feſtivitates Martyrum, vel Confeſſorum obſervare decrevimus, quorum in unaquaque parochia ſancta corpora requieſcunt, ſimiliter etiam Dedicationem templi.* Canon hic Conciliaris animadvertitur a Thomaſſino in ſuo opere ſupra citato *de dier. feſt. celebrat. lib. 1. cap. 6. num. 11.* ubi aſſerit, primam hanc eſſe conſtitutionem generalem pro Confeſſorum cultu, cum antea eorum cultus inniteretur moribus, & decretis particularium Eccleſiarum. Sed hunc eruditum virum exiſtimarem non bene ſenſiſſe. Inter hæreticos etenim condemnatos in Synodo Atrebatenſi an. 1025. *tom. 13.*

tom. 13. *ſpicileg. Acheriani cap.* 11. illi recenſentur, qui aſſererent, ſolis Apoſtolis, & Martyribus venerationem ab Eccleſia eſſe impendendam, excluſis Confeſſoribus: *Sed non idcirco ab hominibus injuſte venerantur* (uti loquuntur Synodi PP. de Confeſſoribus) *quia percuſſoris gladium non ſenſerunt. Verum ſi ratio temporum non potuit præſtare Martyrium, gloria tamen Martyrum non carent, quia & voto & virtute, & potuerunt eſſe Martyres & voluerunt ..... quia Martyrium non ſolum effuſione ſanguinis, ſed abſtinentia peccatorum perficitur.*

8 De initio cultus Confeſſorum tractant nonnulli ex his, qui de SS. Canonizatione volumina ediderunt. Victon. *cap.* 5. *& cap.* 6. agit de hac controverſia, & concludit, veram eſſe aſſertionem Innocentii III. ſupra relatam, ordinarie loquendo; ſed nonnullis SS. Virginibus, & Confeſſoribus ſolemnem, publicumque Eccleſiaſticum cultum fuiſſe exhibitum tempore Pontificatus S. Silveſtri. Auctor tractatus de Canonizatione ad Cardinalem Montis Regalis 3.*part. cap.*7.diſputata in partes quæſtione, ita concludit: *Ergo conſtat, ab initio Eccleſiæ etiam Confeſſores Sanctis fuiſſe adſcriptos; ſed tamen ſolorum Martyrum ratio haberi videtur, tum quia horum ſunt magni exercitus, illi pauciſſimi, tum quia illi ſunt celebriores ob gloriam confeſſionis, & ſanguinis pro Chriſto effuſi; unde Martyrologia ab ipſis dicta ſunt, & Euſebius hiſtorias Martyrum ſcripſiſſe dicitur.* Qui quidem Auctores, ut probent id, quod contendunt, nonnulla proferunt de cultu primis Eccleſiæ ſæculis exhibito B. Virgini Mariæ, SS. Joanni Euangeliſtæ, & Lucæ, nec non SS. Annæ, & Joſeph. Verum, prætermiſſo examine initii cultus SS. Annæ, & Joſeph, de quo alibi habebitur ſermo, & prætermiſſo quoque hiſtoriarum examine, ex quibus ſuas ſupradictas modo memorati DD. depromunt aſſertiones, præſens quæſtio non reſpicit cultum B. Virginis, nec Apoſtolorum, nec Martyrum, ſed aliorum, qui poſt heroicarum virtutum exercitium in Domino mortui ſunt, morte illis a Tyranno nullatenus inflicta: in quo rerum themate extranea ſunt exempla cultus B.Virginis, & SS. Joannis Euangeliſtæ, & Lucæ. Per Beatiſſimam etenim Virginem omnes Auctorem vitæ ſuſcipere meruimus, & ejus cultus adeo celebris erat in Eccleſia ante ſæculum IV., ut coacta fuerit coercere immodicum cultum eorum, qui illi tamquam Deæ ſacrificium offerebant; teſte S. Epiphanio *hæreſi* 79. ubi dictum errorem refellit, ſæpius repetendo: *Sit in honore Maria, Dominus adoretur*; & S. Irenæus ſæculi II. ſcriptor *lib.* 5. *adverſ. hæreſ. cap.* 19. *num.* 1. de Heva, & Maria ſic loquitur: *Etſi ea* (Heva) *inobedierat Deo, ſed hæc* (Maria) *ſuaſa eſt obedire Deo, uti virginis Hevæ virgo Maria fieret advocata. Et quemadmodum adſtrictum eſt morti genus humanum per virginem, ſalvatur per virginem.* Sanctus porro Hieronymus ſeu, ut aliqui putant, Fulbertus Carnotenſis hæc habet *in ſerm. de aſſumpt. Mariæ cap.* 1.*pag.* 110. *tom.*11. *oper. S.Hieron. Neque enim dubium eſt, illam, quæ meruit pro liberandis ferre pretium, poſſe impartiri ſuffragium liberatis. Noſtra inter hæc oratio jugis ad Dominum diri-*

gatur. De S. Joanne Euangeliſta Chriſtus Dominus prædixerat, ab eo bibendum eſſe calicem paſſionis: quocirca non inter Confeſſores, ſed inter Martyres eſt recenſendus, licet in pace quieverit, & ex ferventis olei dolio, in quod fuerat immiſſus, Divina protegente gratia, incolumis evaſerit; ut in re ſimili bene ponderat S. Cyprianus (*epiſt.* 58. *ad Lucium Papam Romanum reverſum ab exilio*): *Neque enim in tribus pueris minor fuit Martyrii dignitas, quia, morte fruſtrata, de camino ignis incolumes exierunt. Aut non conſummatus Daniel extitit in ſuis laudibus, quia, qui leonibus miſſus fuerat ad prædam, protectus a Domino vixit ad gloriam. In Confeſſoribus Chriſti dilata Martyria non meritum Confeſſionis minuunt, ſed magnalia Divinæ protectionis oſtendunt*: ideoque Euſebius, & alii antiquiores eum Martyrem appellant, teſte Tillemont *in ejus vita art.* 5. De Sancto denique Luca non deſunt, qui eum recenſent inter Martyres, & ſignanter S. Gaudentius Brixienſis, qui in fine ſæculi IV. vivebat, quique per longum temporis ſpatium in Oriente fuerat verſatus. Alii hoc idem aſſerentes referuntur a Tillemont *in vita S. Lucæ*. Sed, cum certum non ſit, eum Martyrem mortuum fuiſſe, ſatis erit ad rem, de qua agitur, ſcire, eumdem a Græcis & Latinis titulo Apoſtoli decorari, & quæſtionem de initio cultus Confeſſorum nihil habere commune cum cultu B. Virginis, & Apoſtolorum: communi quippe omnium Eccleſiarum conſenſu in ipſo Eccleſiæ principio cultus tum B. Virgini, tum Apoſtolis delatus eſt; uti ponderat Mabillon *in præf. ad ſæc.* 5. *Ord. S. Benedicti §.* 6. *num.* 92. Acta SS. Virginum Pudentianæ & Praxedis, patriſque ambarum Pudentis extant *tom.* 4. *Maji Bollandiani pag.* 299. Ipſe Actorum ſcriptor ſe nominat Paſtorem Presbyterum. Conſtant autem Acta duplici epiſtola, altera Paſtoris ad Timotheum pariter Presbyterum, altera Timothei ad Paſtorem, & inſuper ex appendice quadam, in qua Paſtor de Praxedis obitu agit. In hac poſtrema parte hiſtoriam totam hæc verba claudunt: *Cujus*, ideſt Praxedis, *corpus ego Paſtor Presbyter ſepelivi juxta patrem Pudentem via Salaria in cœmeterio Priſcillæ, ubi florent orationes eorum uſque hodie, præſtante D. N. J. C., cui eſt honor & imperium per æterna ſæcula ſæculorum. Amen*. Planus & apertus eſſe videtur ſenſus eorum verborum, *ubi florent orationes eorum uſque hodie*: conſueviſſe videntur Fideles eo accedere, ut ſeſe Pudentis, Pudentianæ pridem defunctorum, & Praxedis poſt illos mortuæ, ibidemque unà jacentium, precibus commendarent, quarum precum & orationum vim atque efficacitatem re ipſa iidem Fideles experirentur, multa inde beneficia reportantes. Et quatenus ſenſus prædictus retineatur, magna profecto dubitatio inſurgit adverſus ſtatutam epocham initii cultus Confeſſorum: nec enim Pudens, nec duæ Virgines necem, aut carceres alioſve cruciatus paſsæ ſunt, attamen ab ipſa morte earum nomen invocatum eſt, & ipſarum ſepulcrum frequentatum eſt, & memoria honorata & pie culta. Verum Tillemontius Acta prædicta tamquam apocrypha aperte rejicit; & Papebrochius *citato tomo Maji* inquit, allata

verba

verba : *ubi florent orationes eorum*, tribui non poſse convenienter Paſtori, & ſic adjecta ſuiſse ab alio poſterioris ætatis ob adjunctam illam particulam *uſque hodie*, cum hujuſmodi loquendi modus longiorem temporis intercapedinem requirat, quam ut in ſcriptorem contemporaneum cadere poſſit.

CAPUT VI.

De Eccleſiaſtico Judicio requiſito, antequam Cultus Religioſus Confeſsoribus exhiberetur.

1 QUÆ contigerunt in cultu Martyrum, contigerunt quoque in cultu Confeſsorum. Quis enim unquam ſibi ſuadere poterit, non potuiſse cultum Religioſum exhiberi Martyri non vindicato, eumdemque potuiſse exhiberi Confeſsori, de cujus virtutibus & miraculis ſuum Eccleſia non tuliſset judicium? Severus Sulpitius, qui ſcripſit principio ſæculi v., *in vita Sancti Martini*, qui ex ſupradictis aut primus, aut inter primos recenſetur Confeſsores, qui coli cœperint in Eccleſia, narrat *cap.* 11. non longe a Turonenſi Monaſterio fuiſse altaria erecta, quod Martyr ibi ſepultus eſse crederetur: *Erat haud longe ab oppido* (Turonenſi) *proximus Monaſterio locus, quem falſa hominum opinio velut conſepultis ibi Martyribus ſacraverat. Nam & altare ibi a ſuperioribus Epiſcopis conſtitutum habebatur*. Sed cum nomen Martyris ignoraretur, & certa non adeſsent de ejus paſſione monumenta (ſubdit Sulpitius) indebitum cultum fuiſse a Martino remotum, qui mortuum adjuravit, & vi adjurationis ſcivit, corpus non eſse Martyris, ſed latronis, qui propter ſcelera, quæ commiſerat, capite fuerat damnatus: *Nomen edicit* (loquitur de ſordida umbra, quæ, adjurante Martino, apparuit) *de crimine confitetur latronem ſe fuiſse ob ſcelera percuſsum, vulgi errore celebratum, ſibi nihil cum Martyribus eſse commune, cum illos gloria, ſe pœna retineret*.

2 At, ad cultum Confeſsorum ut deſcendamus, præſto ſunt Canonica jura, quibus, poſt introductum cultum Confeſsorum, prohibitum fuit, cultum publicum erga quemcumque Dei ſervum exhiberi, proindeque ſive Martyrem, ſive Confeſsorem, ſi Eccleſiaſticum Judicium de eorum ſanctitate non præceſſiſset: præſto ſunt antiquæ ſolemnes corporum Confeſsorum translationes, & elevationes factæ auctoritate Epiſcopali, in quibus initium Eccleſiaſtici cultus conſiſtebat; præſto denique ſunt Epiſcoporum decreta pro remotione cultus erga eos, qui ex errore populi, nulloque præcedente Epiſcopali examine, inter Beatos Confeſſores publico cultu fuerant recenſiti.

3 Et in eo quidem, quod attinet ad Canonica jura ſupra memorata, ex Concilio Agrippinenſi apud Ivonem *par.* 3. *Decreti cap.* 54. hæc habentur: *De Eccleſiis, ſeu Sanctis noviter inventis ſine auctoritate inventoris niſi Epiſcopo pro-*

probante , in ejus territorio minime venerentur . Ex Capitulari Caroli Magni
ad annum 805. *col.* 427. *cap.* 17. *tom.* 1. de Eccleſiis ſeu Sanctis noviter in-
ventis ſtatuitur , ut non colantur , *niſi Epiſcopo probante , ſalva etiam & de
hoc , & de omnibus Eccleſiis Canonica auctoritate* . In Synodo Atrebatenſi
loc. cit. decernitur , *ne ſepultis temere Divina ſolvantur , niſi per provincialem
Epiſcopum vita ſepulti examinetur , ſi ſecundum Euangelium Chriſti fuit* ; &
apud Guillelmum Malmesburienſem (*de geſtis Pontificum Anglorum lib.* 1.
*pag.*228. *inter ſcriptores rerum Anglicarum Savilii*) S. Anſelmus ſic in ſua Sy-
nodo ſtatuit : *Ne quis temeraria novitate corporibus mortuorum aut ſontibus aut
aliis rebus (quod contigiſse cognovimus) ſine Epiſcopali auctoritate reverentiam
Sanctitatis exhibeat* .

4 Succedunt ſolemnes corporum translationes , & elevationes au-
ctoritate factæ Epiſcopali . Sæculo VI. facta eſt ſolemnis translatio corpo-
ris Joannis Abbatis Reomenſis , opera Leopardini Abbatis , & ſociorum,
qui cum conſilio Epiſcoporum ſanctum altare conſtruxerunt . Accedente licentia
Aiſtulphi Archiepiſcopi Moguntini , facta eſt ab Eigile Abbate Fuldenſi
translatio corporis B. Liobæ Abbatiſsæ diſcipulæ S. Bonifacii Mogun-
tini Archiepiſcopi & Martyris ; & corpus hujus Virginis , cujus inter-
ceſſione Deus dignatus eſt miracula patrare , collocatum fuit juxta me-
moriam S. Ignatii Martyris . VValburga , ſeu VValburgis labente ſæcu-
lo VIII. magnis claruit virtutibus & miraculis , & Otgarius Epiſcopus
Eyſtettenſis ad locum excellentiorem & magis reverendum ſolemni pom-
pa translationem corporis explevit , teſte Philippo Epiſcopo *in vita S.
VVillibaldi* , quam vulgavit Jacobus Gretſerus *cap.* 31. *&* 32. Othmarus
Sangallenſis Abbas virtutibus Chriſtianis ſæculum VIII. nobilitavit , &
ejus elevatio corporis facta eſt auctoritate Salomonis Conſtantienſis Epi-
ſcopi diœceſani ; teſte Iſone Monacho S. Galli apud Mabillonium *in ſæc.* 3.
Benedict. part. 2. *pag.* 164. quæ omnia facta ſunt , *perſpectis vita ejus exem-
plis , ... & apertis miraculorum oſtenſionibus*. Sæculo IX. , petente Ful-
rado Abbate , atque inſtantibus Clericis , facta eſt elevatio corporis Ur-
ſmari Laubienſis Abbatis , & feſtiva dies in ejus honorem ſtatuta eſt , per-
miſsu Halidgarii tunc Epiſcopi Cameracenſis , teſte Fulcuino *in Actis San-
ctorum Benedictin. ſæculo* 3. *part.* 1. *pag.* 257. Sæculo X. Monachi cœno-
bii Sithienſis ſolemni pompa corpus elevaverunt Folcuini Tarvennenſis ,
alias Tervanneſenſis in Gallia Epiſcopi , & in loco tumuli altare con-
ſtruxerunt , conſulto tamen prius Stephano ejuſdem temporis Tarvennen-
ſis Eccleſiæ Epiſcopo , teſte citato Fulcuino Laubienſi Abbate *inter Acta
SS. Benedectin. ſæculo* 4. , *part.* 1. *pag.* 629. Et denique ſæculo X. refert
Baldericus *in chronico Cameracenſi lib.* 1. *cap.* 35. *pag.* 61. *&* 62. Hadulphi
Epiſcopi Cameracenſis corpus fuiſse elevatum , præcedentibus miraculis ,
& intercedente auctoritate Engrani Epiſcopi Cameracenſis : *Hujus vero
Sanctitas procedente tempore multis miriſque portentis oſtenſa eſt , quorum præ-
cipuus teſtis Æditus Monaſterii S. Vedaſti , Engrano Cameracenſi Epiſcopo ,
viſio-*

viſiones, quas plerumque viderat, propalavit. Qui ergo teſtem idoneum animadvertens, ſanctum corpus levavit; in qua elevatione, ad declaranda S. viri merita, mulier quadam ab immundo ſpiritu mirifice liberata eſt: unde Epiſcopus latus, verbo facto ad populum, Beati Hadulphi ſolemnia in numero Sanctorum notificavit.

5 Hæ, aliæque conſimiles elevationes, congeſta undique Eccleſiaſtica eruditione, collectæ legi poſsunt apud Archiepiſcopum Ancyranum Juſtum Fontaninum *in ſua diſſertat. de S. Petro Urſeolo*; & aliæ etiam in hujus Operis decurſu a nobis exponentur, ubi decreta pariter & præcepta Eccleſiaſtica occurrent, quorum ope cultus remotus eſt, qui ex populi errore fuerat introductus erga aliquos, quorum vita non fuerat ſufficienter diſcuſsa, aut de quorum miraculis certæ non præceſserant probationes: intereaque ſatis erit indicare ſtatuta S. Anſelmi adverſus eumdem abuſum, de quo ſcripſit etiam ad Stephanum Archidiaconum *epiſt.* 51. *lib.* 3. *Mando vobis ut eatis ad Rumeſei & dicatis & dicendo præcipiatis Domnæ Abbatiſſæ & Sanctimonialibus ex noſtra parte & ex parte Epiſcopi VVintonienſis, & veſtra; ut ſi nolunt me prohibere illis divinum officium facere, tunc ex toto prohibeant, ut nullus honor, qui alicui Sancto exhiberi debet, exhibeatur ab illis, aut permittant ab aliquo exhiberi mortuo illi, quem quidam volunt pro Sancto haberi. Filium autem ipſius mortui propellite a villa, nec amplius converſetur in illa.* De Hugone Linconienſi Epiſcopo ſcribit Joannes Bromptonus Jornalenſis, abrogatum fuiſſe cultum a Monialibus monaſterii Godoshomenſis, &, populo adventante, introductum erga Raſimondam. Qui plura deſiderat conſimilium rerum exempla, præter ea, quæ alibi afferentur, legere poterit eruditiſſimum Patrem Chriſtianum Lupum *in notis ad* IV. *Concilium Romanum S. Leonis IX.*

6 Cum in ſuperioribus loqueremur de Martyribus, diximus, Acta paſſionum fuiſſe diligenter collecta: quoad Confeſſores vero dicimus, eorum virtutes fuiſſe fideliter a probis viris deſcriptas, & poſterorum memoriæ mandatas; ſicuti bene oſtendit Bollandus *in præfat. gener. in vit. SS.* §. 2. *in fine*, ubi hæc habet: *At non Martyrum ſolum, ſed aliorum quoque, qui vitam pie actam inſigni opinione Sanctitatis terminaſſent, præcipue ſi prodigiis eſſent a morte celebrati, ſcribi res præclare geſtæ conſueverunt. Quam ad rem cum alii viri probi & eruditi, tum ipſi etiam Antiſtites ſtudium contulerunt. Paſſim occurrent toto hoc Opere exempla, eſſetque ſupervacaneum hic univerſos velle recenſere. Habes in Januario vitas non paucas a doctiſſimis Monachis conſcriptas, S. Hieronymo, Cyrillo, Eugippio, S. Fauſto, S. Beda, Rodulpho Glabro, Hugone Floreſſienſi, aliis; a religioſiſſimis Abbatibus S. Paſchaſio Ratberto, S. Gerardo Silva-majoris, B. Ealredo, Everhelmo, a ſanctiſſimis Epiſcopis S. Gregorio Theologo, S. Gregorio Turonenſi, S. Athanaſio Magno &c.*

7 Item, cum in ſuperioribus de Martyribus loqueremur, diximus, Acta paſſionum, ſeu eorum memorias fuiſse ab una ad alias Eccleſias tranſmiſsa; & hoc modo eorum cultum ab una ad alias Eccleſias fuiſse progreſſum,

ſum, accedente conſenſu Epiſcoporum, qui illis præerant. Hoc ipſum contigiſse dicimus etiam in Confeſsoribus: eorum quippe nomina deſcripta in diptychis Sanctorum ejus Eccleſiæ, in qua feliciter in Domino mortui fuerant, & in qua poſt obitum miraculis claruerant, delata horum omnium fama ſinceris teſtimoniis innixa ad alios Epiſcopos, deſcribebantur in diptychis aliarum Eccleſiarum, ut infra demonſtrabitur. Cumque duplex eſset genus diptychorum; alterum, in quo deſcripta erant nomina eorum, pro quibus orabatur; alterum, in quo eorum, quorum memoria agebatur, ut oblatio eis proficeret ad honorem; inſcriptio in his poſterioribus diptychis exhibitionem publici religioſi cultus præſeferebat, teſte S. Dionyſio, ſeu alio quovis antiquo probato Auctore *in theoria ſive contemplat. 3. Eccleſiaſticæ hierarchiæ cap. 3. §. 9.* ubi ſic legitur: *Sacrarum porro tabularum quæ poſt pacem adhibetur recitatio, deprædicat eos qui ſanctè vixerunt, atque ad probæ vitæ perfectionem conſtanter pervenerunt; nos quidem eorum imitatione ad beatiſſimum illum ſtatum quietemque deiformem adhortando ac manuducendo, illos verò ceu viventes celebrando, quippe ut Theologia docet, nequaquam mortuos ſed ex morte ad vitam Diviniſſimam tranſlatos.*

8 Demum, cum de Martyribus diſserebamus, diximus, nedum ad alias Eccleſias, ſed etiam ad Sedem Apoſtolicam delata fuiſse monumenta paſſionum; ſummorumque Pontificum auctoritatem aliquando interceſſiſse, ut cultus introduceretur, vel ut introductus confirmaretur. Hoc ipſum quoque contigiſse dicimus de Confeſsoribus, ut alibi demonſtrabitur, & bene innuit Florentinius *in admonit. 2. Martyrologio per ipſum edito præfixa*. Ibi enim ſic loquitur: *Cum autem ſub perſecutionum rabie innumeri quotidie Martyres in quavis fere regione excreſcerent, & tandem, pace Eccleſiis reddita, plurimi, qui Deum inculpabili vita confitentes, ſub Confeſſorum titulo pretioſioribus tabulis mererentur adſcribi, & a Romana præcipue Magiſtra Eccleſia re vera adſcriberentur; quot Sanctorum nomina accreviſſe neceſse eſt in antiquis ſive Indicibus, ſive Kalendariis, non tantùm Romanæ Urbis exemplo, quam Pontificum, & Epiſcoporum præcepto?*

9 Idcirco, in unum colligendo omnia, quæ hucuſque dicta ſunt, concludi poſſe videtur, Epiſcopos jure ſuo in ſuis diœceſibus cultum publicum aliquando decreviſſe, & potuiſſe decernere erga Martyres vindicatos, & Confeſſores approbatos: quæ a nonnullis particularis dicitur Canonizatio, ſed ab aliis melius Beatificatio appellatur; cum Epiſcopale præceptum terminos ſuæ diœceſis prætergredi non poſſet; eaque natura & indoles Beatificationis ut plurimum ſit, ut cultus in ea permiſſus, intra aliquam tantum diœceſim, aut provinciam ſit definitus, ut infra dicetur, & ſicuti bene adnotavit Gonzalez *in cap. Audivimus num. 7. de Reliq. & venerat. SS. tom. 3. Canonizatio nunquam licuit Epiſcopis; Beatificatio vero primis Eccleſiæ ſæculis ab illis fiebat*. Concordat Manriquez *tom. 1. annal. Ciſterc. ad ann. 1141. cap. 8. num. 7.* ubi, non obſtante erectione altaris facta auctoritate Epiſcopali ſuper corpus Joannis de Sacramenia, ſcribit, fuiſſe tantùm

tantùm Beatificatum ; & bene proſequuntur Bivarius *in comment. chron. Marci Maximi in S. Joanne Eremita vindicato §. 5. num.*27. atque Dominicus a SS. Trinitate *de ſummo Pontiſ. Rom. cap.* 18. *§. Secunda Concluſio, in biblioth. max. Pontiſ. tom.* 10. Inferri quoque poſſe videtur , cultum ab uno Epiſcopo in ſua diœceſi ſtatutum, accedente aliorum Epiſcoporum , & ſic univerſalis Eccleſiæ approbatione , una cum aſſenſu expreſſo , vel tacito ſummi Pontificis, ad Canonizationis terminos perveniſſe : cum de natura & indole Canonizationis ſit , ex infra dicendis , Religioſi cultus extenſio ad univerſam Eccleſiam ; uti ad rem erudite pariter de more adnotarunt Lucas D'Acherì , & Joannes Mabillon. *in actis SS. Ord. S. Benedicti ſæc.* v. *in præfat. §. 6. num.* 92. ubi , loquendo de particulari Canonizatione , ſeu Beatificatione , quæ primis Eccleſiæ temporibus ſola erat in uſu , ita ſubdunt: *Particularis ſola in uſu erat , quæ tamen , accedente totius Eccleſiæ conſenſu , & approbatione , generalis evadebat .* Idcirco bene proſequuntur Auctor tractatus manuſcripti de SS. Canonizatione ad Cardinalem Montis Regalis *cap.*3. *§. Eccleſia : Eccleſia pleroſque poſt Apoſtolos Sanctis adſcripſit per communem cultum & approbationem , ut Apoſtolos ; Doctores , Auguſtinum, Gregorium Magnum , & Nazianzenum , Ambroſium , Baſilium , Hieronymum , Cyrillum , Athanaſium ; eodem modo Martyres , ut Laurentium , Vincentium ; & Virgines , ut Agnetem , Agatham , Luciam ; & opinor , Sanctorum venerationem primum cœpiſſe ab Epiſcopis ejus loci , in quo mortem obierunt , poſt univerſa Eccleſia eſt amplexata :* Matta *de Canonizat. SS. part.* 1. *cap.* 3. *num.* 11. Bordon. *controv.* 13. *de Canonizat. SS. ſub num.* 46. Molpheſ. *conſil.* 46. *num.*12. Qua in re ſummi Pontificis auctoritatem ant tacitam , aut expreſſam interceſſiſſe putat Gonzal. *in cap. Audivimus , ſub num.*7. *de Reliq. & venerat. SS.* , Garzias *de Canonizatione §.* 5. *pag.* 91. Gravina *de catholic. præſcript. tom.* 4. *quæſt.* 5. *de Canonizat. SS. pag.* 321. Dominicus a SS. Trinitate *tom.*3. *de Ecclеſ. milit. in bibliot. max. Pontiſ. tom.* .10. *pag.* 487. Rabaudi *exercit. Theolog. tom.*2. *exercit.*3. *cap.* 1. *pag.* 138. ubi : *Veteres namque Sancti non fuerunt Canonizati Romanæ & Apoſtolicæ Sedis auctoritate , atque ſupremo Judicio , ſicut noviſſimi ab aliquot ſæculis ; ſed eorum cultus , qui primo in certis ac particularibus Eccleſiis inſtitutus fuerat , paulatim deinde , Romano Pontifice non contradicente , ſed tacite approbante , ad alias Eccleſias pervenit :* & Azorius *inſtit. moral. part.*2. *lib.* 5. *cap.* 6. *Quæres , quomodo veteres , & antiqui Patres ut Silveſter , Innocentius I. Leo I. Gregorius I. &c. & plerique alii antiquiores , vel æquales fuerint inter Sanctos relati ? Reſpondeo , eos poſt felicem obitum cœpiſſe coli & celebrari communi Epiſcoporum , Clericorum , & laicorum conſenſu ; acceſſit autem Eccleſiæ Romanæ expreſſa , vel tacita quædam auctoritas .* Azorii porro ſententiam pluribus illuſtrant Franciſcus Victon *in ſuo tractatu Gallice conſcripto de Canonizat. SS. cap.*1. *& cap.* 8. Cardinalis Bellarminus *de SS. beatit. lib.*1. *cap.*8. cujus quidem Cardinalis doctrina cum ab Anonymo quodam fuiſſet impugnata , ſic ipſe aſſertionem ſuam propugnavit *in differt. impreſſa apud Pignatell. conſult.* 38. *num.*16. *& ſeqq. tom.*5. *Opuſculo* , inquit ,

*meo de Sanctis lib.*1. *cap.* 8. *diſtinguitur duplex Canonizatio, particularis, & univerſalis. Particularis dicitur, qua Sanctus aliquis, ſive Martyr, ſive Confeſſor, colendus proponitur uni particulari Eccleſiæ; Univerſalis, qua toti Eccleſiæ colendus proponitur, ita ut nemini Chriſtiano liceat de ejus hominis Sanctitate, & Beatitudine dubitare: ac particularis quidem Canonizatio antiquis temporibus Epiſcoporum particularium judicio commiſſa erat; ut in eodem loco a me probatur teſtimoniis S. Cypriani, & Thomæ Waldenſis, & hoc ipſum docent Optatus, & S. Auguſtinus, quos Cardinalis Baronius citat. Itaque non ſcripſi neque ſenſi, ut iſte Auctor videri vult me ſcripſiſſe vel ſenſiſſe, licuiſſe olim ſine ullo Epiſcopali judicio, vel decreto ſanctos homines publice colere. De univerſali autem Canonizatione docui plurimos veteres Sanctos non certa lege, ſed conſuetudine univerſalis Eccleſiæ, non ſine expreſſa, vel tacita ſummorum Pontificum approbatione Canonizatos fuiſſe. Integer igitur ſenſus verborum meorum hic eſt, eos Sanctos, qui colebantur in particularibus locis decreto particularium Epiſcoporum, cœpiſſe paulatim coli in Eccleſia univerſali, non certa aliqua lege vel decreto, ſed conſuetudine a ſummis Pontificibus conſenſu tacito approbata. Quod quidem veriſſimum eſſe non dubito, nec omnino video, quid contradici poſſit. Quæro enim, quis fuerit, ut S. Martinus, S. Nicolaus, S. Hilarius, & innumerabiles alii in univerſali Eccleſia publice ita colantur, ut nefas ſit de eorum Sanctitate dubitare? Id enim ſummos Pontifices feciſſe, certo decreto non conſtat, neque bullæ Canonizationum, neque hiſtoriæ ullæ teſtantur. Epiſcopi autem particulares neque ſeorſum in Sedibus ſuis, neque in Conciliis congregati toti Eccleſiæ legem dare poſſunt, neque eorum judicium certam fidem facit, niſi accedat illius confirmatio, ut Dominus ait:* Et tu aliquando converſus confirma fratres tuos. *Quærat igitur Auctor illius ſcripti ſolidum fundamentum, ſi ei non placet univerſalis Eccleſiæ conſuetudo, quæ S. Auguſtino in ejuſmodi obſervationibus pro lege ſemper fuit, ut videre eſt in epiſt.* 118. 119. *&* 120. *& alibi. Quærat, inquam, ſolidum fundamentum, ſuper quo nitatur Fides, quam de certa atque indubitata Beatitudine habemus veterum Sanctorum, qui non leguntur a ſummis Pontificibus nominatim Canonizati.* Quod ipſum repetit in ſua recognitione librorum, & ſignanter illorum *de gloria, & cultu Sanctorum*. Bellarmini porro doctrinam illuſtrat Epiſcopus Sarnellus *in ſua epiſt.* 35. *tom.*2.

CAPUT VII.

De interventu Auctoritatis ſummi Pontificis in Cultu decernendo erga Martyres, & Confeſſores.

1 ETſi nonnulla in ſuperioribus capitibus dicta ſunt de interventu auctoritatis ſummi Pontificis in cultu decernendo erga Martyres, & Confeſſores, idque peculiariter, quod ad eum primis ipſis Eccleſiæ ſæculis Acta Martyrum pro examine & approbatione tranſmitterentur, ut vel cultus approbaretur, vel introductus confirmaretur, quodque ſingulo-

gulorum Epiſcoporum decreta de cultu Martyrum, & Confeſſorum vim obtinere non poſſent in univerſa Eccleſia, niſi accederet tacita, aut expreſſa ſummi Pontificis auctoritas; in præſenti tamen neceſſarium eſſe videtur, præcipuos actus ſingillatim exponere, quibus auctoritas memorata intervenit. Et, ne oriatur confuſio, nunc agetur de dicto interventu a primis Eccleſiæ ſæculis ad Joannem XV. ſummum Pontificem, ut ad conſequentia deinde tempora opportune tranſitus fiat.

2 Primus itaque Actus, qui nobis innoteſcat, & de cujus veritate nulla rationabilis excitari valeat controverſia, Sanctum reſpicit Vigilium Epiſcopum Tridentinum & Martyrem, qui ſæculo IV. mortuus eſt, & cujus paſſionis Acta ad ſummum Pontificem tranſmiſſa ſunt, pro cultu erga eumdem ſtatuendo; in quo Actu mentio fit præcedentis conſuetudinis, uti ſupra viſum eſt, atque etiam adnotavit P. Honoratus de S. Maria Carmelita diſcalceatus *tom. 2. animadverſ. ſuper uſu Crit. lib. 1. diſſert. 1. art. 5. num. 1.* Porro etſi de hiſce Actis S. Vigilii in ſuperioribus ſermo habitus ſit, non undequaque inopportunum videri poterit nonnulla hic addere. Antequam prædictus S. Vigilius Tridentinus Epiſcopus Martyrio coronatus eſſet, in eius diœceſi occiſi fuerunt in odium Fidei Siſinnius Diaconus, Martyrius Lector, Alexander Oſtiarius. Ipſorum certamini Vigilius una cum pluribus Chriſtianis præſens adſuit, eoſque pro reportata victoria Beatorum honoribus continuo donavit, erecta illorum nomine eccleſia. Mox epiſtolas duas conſcripſit, alteram ad S. Simplicianum Mediolanenſem Epiſcopum, alteram Conſtantinopolim ad S. Joannem Chryſoſtomum, parte quoque ex Martyrum trium Reliquiis ad utrumque miſſa. Extant eæ litteræ apud continuatores Bollandianos *ad diem 29. Maii*, in quibus egregias virtutes Martyrum ſingulorum, & totius Martyrii ordinem exponit. Probabile porro eſt, conſimiles ab eo datas fuiſſe litteras, quæ forte exciderunt, nec reperiuntur, ad Romanum Pontificem; ſed quod modo deeſt, ſuppletur ex eo quod ſupereſt. Poſtremo ſæculi IV. anno Vigilius ipſe nobili Martyrio coronatur, cujus Martyrii Acta extant apud continuatores Bollandianos *ad diem 26. Junii*, quæ Mabillonius ipſe tamquam ſincera agnoſcit. In memoratis Actis *cap. 2. num. 11.* ita legitur: *Conſcripta ſunt autem geſta B. Viri ab his qui Martyrio ejus interfuerunt, gratiaque roborationis (ut mos erat) Papæ Romano tranſmiſerunt, ut ſacris Martyrum memorialibus infererentur: quæ ſuſcepta venerabilis Epiſcopus Apoſtolicus, omnia digna memoria haberi ſubſcribens adjudicavit*. Papebrochius in notis ad laudata modo Actorum verba exiſtimat, ad Romanum Pontificem non aliter fuiſſe tranſmiſſa Acta Vigilii, quam fuerant ad Simplicianum Mediolanenſem tranſmiſſa prius ab ipſo Vigilio tria horum Martyrum Acta: ſed vir doctus falli videtur, cum ad Romanum Pontificem fuerint tranſmiſſa, ut ab eo confirmationis robur acciperent: quocirca ipſe Romanus Pontifex robur addidit approbationis ſuæ, non voce tantum, ſed etiam ſcripto, ut indicant verba: *Digna memoria haberi ſubſcribens adjudicavit*: hoc eſt cen-

fuit digna, quæ in memoriam Vigilii publice recitarentur. Et quamvis in Mabilloneo codice deſint verba *roborationis gratia*, quæ habentur in Actis Bollandianis, id tamen parum refert, cum ex ipſo codice Mabilloneo Apoſtolica comprobetur confirmatio, uti ſupra viſum eſt *cap.4. num.12.*

3 Secundus Actus ad S. Joannem Chryſoſtomum attinet, eumque a viro docto olim audivi conſtitui poſſe in epiſtola Innocentii I. ſummi Pontificis ſcripta principio ſæculi v. ad Arcadium Imperatorem, in qua, audita ejuſdem Sancti morte, tum Arcadio ipſi, tum Auguſtæ, hoc eſt Eudoxiæ, tum denique Epiſcopis perſecutionis in S. Epiſcopum conſciis, excommunicationem inurit. In ea quippe relata apud Cardinalem Baronium *ad an.407. n.23.* habentur hæc verba: *Neque de illo* (loquitur de S. Joanne Chryſoſtomo) *ita queror: (ſortem enim, ſeu hereditatem cum SS. Apoſtolis in Dei, & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti regno conſecutus eſt)* & paulo poſt: *Tametſi enim B. Joannes vitam reliquit, Fide ſervata, & fluctuantibus confirmatis, in aterna tamen ſæcula ſempiternam deliciarum, & immortalis vita hereditatem eſt conſecutus.*

4 Aſſumptum hoc ex aliis monumentis confirmari poſse videtur. Georgius etenim Patriarcha Alexandrinus *in vita S. Joannis Chryſoſtomi num. 90. apud Surium ad diem 27. Januarii* refert, duos Presbyteros, qui una cum Diacono S. Joannem in exilio comitati fuerant, Romam acceſſiſſe, & Innocentio Pontifici retuliſse felicem mortem, & cæleſtem quam ante obitum habuit, viſionem Baſiliſci Martyris; additque, his auditis, Papam animi deliquio, ac mœrore confectum adſtantibus dixiſſe: *Videte, quodnam luminare Eccleſia, quam inſignem Fidei praconem iſti Orientis Epiſcopi inique in exilium relegarunt!*

5 Item, detrectantibus Orientalibus Epiſcopis S. Joannis nomen ſacris tabulis, ſeu diptychis adſcribere, exortaque celebri controverſia, ſeu diſſenſione inter Epiſcopos Orientales & Occidentales, Alexander tandem Patriarcha Antiochenus, ut in gratiam cum ſummo Pontifice Innocentio redire poſset, non ſolum retulit nomen S. Joannis in ſacras tabulas, uti colligitur *ex epiſt. 19. Innocentii Papa I. apud Couſtant pag. 843.*, ſed etiam auctor fuit, ut Orientales Epiſcopi id ipſum facerent, teſte Nicephoro *lib. 14. cap. 25.* ſicque S. Atticus Conſtantinopolitanus Antiſtes ſucceſſor Arſacii, qui, vivente S. Joanne, Sedem Conſtantinopolitanam invaſerat, in ſua epiſtola ad Petrum, & Ædeſium Diaconos relata apud Bollandianos *tom. 1. Januarii ad diem 8. §. 7. nu. 39.* hoc pacto locutus eſt: *Ad pietatem veſtram ſcribimus, qua melius, quam alii, res noſtras novit, ad pacem videlicet & tranquillitatem eas evaſiſſe de ſententia pracipuè piiſſimorum Principum, & omnium deinde Orientalium Epiſcoporum, ipſorumque adeo Occidentalium quoque de Joanne ſacris tabulis, non ut Epiſcopo, ſed, qui aliquando Epiſcopus fuerit, inſerto, ut memoria ejus propter communem orbis univerſi pacem coleretur. Scribimus autem, ne, concordia ubique propemodum obtinente, ſolis nobis ei non adſtipulantibus, ſimul & piiſſimis Principibus adverſari videamur, & ſumme neceſſa-*

ceſſariis rebus noſtris, ventis aliquibus adverſis ſubortis, & Eccleſiæ Chriſti noceamus. Quocirca, ſi poſt habitam ab Innocentio I. notitiam nedum vitæ, ſed & pretioſæ mortis S. Joannis Chryſoſtomi pronuntiavit, eum conſecutum fuiſse hereditatem Domini cum SS. Apoſtolis, de qualitate & ſolemnitate hujus Actus tuta videtur eſſe comprobatio; eo magis, cum ſubſequens controverſia de nomine S. Joannis in ſacris diptychis inſcribendo ex ſupradictis patefaciat, cultum in ejus honorem fuiſſe decretum, ita ut nonnulli libenter ſe eidem ſubmittentes, nomen crederent in ſacris diptychis deſcribendum, & alii eidem refragantes, a ſacris diptychis delendum exiſtimarent.

6 At, ingenue loquendo, quæ contigerunt in cauſa S. Joannis Chryſoſtomi, referenda eſſe non exiſtimarem ad rem, de qua nunc agitur. Prætermiſſo quippe, quod Innocentii I. epiſtola ab aliquibus rejicitur tamquam ſuppoſititia, ea præcipue de cauſa, quod Eudoxia in ipſa perhibetur adhuc ſuperſtes, quæ tamen ante tres annos e vivis exceſſerat, quemadmodum oſtendere conantur Pagi *ad an.* 407. & Natalis Alexander *in hiſt. Eccleſ. ſæc.* v. *cap.*2. *art.* 1. huic etenim animadverſioni occurri poſſet, aſſumendo ea, quæ habentur apud Baronium, & ejus epitomatorem Spondanum *ad ann.* 404. alioſque graviſſimos Hiſtoricos & Auctores ibi laudatos, qui Eudoxiam ponunt Chryſoſtomo ſuperſtitem: vis major ſtare poteſt in hoc, quod initia Religioſi cultus erga S. Joannem Chryſoſtomum Eccleſiaſtico judicio decreti, referenda eſſe videntur ad translationem ſacrarum ejus Reliquiarum ad Eccleſiam Conſtantinopolitanam ſub Epiſcopatu S. Procli poſt triginta, & amplius annos ab ejus obitu; juxta erudite collecta apud Tillemont *in vita prædicti Sancti tom.*11. *art.* 134. Dictum eſt autem, initium cultus Religioſi eſſe ad dictum tempus referendum, minime vero cultum privatum, aut famam Sanctitatis; cum hæc jam translationi præceſſiſſent; uti plene habetur *in hiſtoria Eccleſiaſtica* Fleuri *tom.* 6. *lib.* 26. *pag.* 224. ubi etiam animadvertitur, translationem contigiſſe die 27. Januarii, & hac ipſa die feſtum S. Joannis Chryſoſtomi in Eccleſia Latina celebrari. Atque hiſce quidem nullatenus obſiſtunt aut epiſtola Innocentii I. aut quæſtio de nomine S. Joannis in ſacris diptychis inſcribendo; tum quia bene potuit Innocentius, juxta piam, quam habebat, & recte fundatam de Sanctitate Joannis opinionem, eum dicere in cælo regnantem, in actu ſignanter, in quo excommunicatione percellebat injuſtos ejuſdem perſecutores, abſque eo, quod hinc inferri valeat decretum ullum de Religioſo cultu in Eccleſia eidem exhibendo; tum quia, cum tres eſſent ordines eorum, quorum nomina in ſacris diptychis deſcribebantur, & ad altare inter Miſſarum ſolemnia recitabantur, primus palam Beatorum, ſecundus palam non Beatorum, & tertius Patrum, ſeu Epiſcoporum, quæſtio de nomine S. Joannis inſcribendo, ad tertium ordinem ſpectabat. Theophilus etenim Patriarcha Alexandrinus S. Joannis nomen ab Epiſcoporum tabulis deleverat, & nomen Arſacii inſcripſerat;

ſcripſerat; Romani Pontifices vero tam ante, quam poſt Joannis mortem Arſacii nomen auferri, & Joannis nomen reponi mandarunt; ut ipſamet epiſtola S. Attici oſtendit, & clarius demonſtratur ex epiſtola S. Cyrilli Patriarchæ Alexandrini (*tom.* 5. *oper. part.* 2. *pag.* 204.) ad eumdem Atticum ſcripta tempore, quo Cyrillus recipere recuſabat nomen Joannis, quod deinde recepit, ne Romanæ Eccleſiæ gratiam & communionem amitteret: *Lectis quæ a pietate tua ad me miſſæ ſunt litteris, Joannis nomen ſacris inſcriptum eſſe tabulis intellexi. Ubi vero eos, qui inde ad nos venere, interrogavi, non in laicorum, ſed Epiſcoporum catalogo adſcriptum eſſe audivi. Porro diſpicienti mihi atque in animo reputanti, an qui hoc fecere, Nicænorum Patrum decreta ſequantur, & aliquantulum mentis luminibus in magnam illam Synodum intentis, univerſum ſanctorum illorum Patrum collegium, quibuſdam veluti oculis renuere, & viribus omnibus quominus ad rem eam comprobandam accurram, obſiſtere videntur. Quomodo namque inter Sacerdotes Dei cenſebitur, illorumve feret ſortem, cui Sacerdotalis dignitas abrogata eſt? Quomodo vero in catalogo ſacrorum miniſtrorum erit, qui Eccleſiaſticis mœnibus ejectus eſt?* Pars harum litterarum extat apud Facundum Hermianenſem, integræ vero referuntur apud Nicephorum Calliſtum; & in eis S. Cyrillus canonem v. Nicænum reſpicit ſtatuentem, legitime damnatum non reparari, nec in in vita, nec poſt obitum: quod ipſum clarius colligitur ex epiſt. 23. Innocentii I. ſummi Pontificis ad Boniſacium Presbyterum, *tom.* 1. *epiſtolar. Romanor. Pontif. collectarum a Petro Couſtant col.* 849. ubi S. Pontifex refert, ſe pacem impertitum fuiſſe Eccleſiæ Antiochenæ, ex quo Alexander Epiſcopus promiſerat, ſe recitaturum nomen S. Joannis Chryſoſtomi non inter ſanctos, ſed inter mortuos Epiſcopos: *Se ſine controverſia recepturum, ac nomen Epiſcopi memorati inter quieſcentes Epiſcopos recitaturum.*

7 Tertius Actus ad finem ſæculi VI. vel ad initium ſæculi VII. refertur. S. Maurus Abbas, diſcipulus S. Benedicti, in Gallias ab eo miſſus, conſtructo ibi celebri monaſterio, cui quadraginta præfuit annis, miraculorum gloria clarus in pace quievit; & ejus vita conſcripta fuit a Fauſto Monacho, uti meminit Petrus Diaconus. Extat adhuc prædicta vita, quæ tamen dicitur interpolata ſæculo IX. ab Odone Abbate Giannoſolienſi; quemadmodum adnotavit Mabillonius *in præfat. ad tom.* 1. *SS. Ord. S. Benedicti* §. 5. & pluribus in locis docuerunt continuatores Bollandiani, ut videri poteſt in reſponſione Papebrochii ad oppoſitiones P. Sebaſtiani a S. Paulo *art.* 2. §. 38. pluribuſque proſequitur Jacobus Longueval *in hiſtoria Eccleſiæ Gallicanæ tom.* 2. *pag.* 483. *& ſeqq.* At, quidquid ſit de his, Leo Oſtienſis *in chronico Caſſinenſi lib.* 1. *cap.* 3. *tom.* 4. *Script. rer. Italic. Murat.* refert, Fauſtum ex Galliis Romam reducem, vitam S. Mauri a ſe compoſitam Boniſacio III. Pontifici obtuliſſe, ut eam ſua auctoritate roboraret: *Tertio interea Boniſacio Sedem Apoſtolicam gubernante, ſupradictus Fauſtus qui ad Gallias cum B. Mauro perrexerat, ad prædictum Lateranenſe cœnobium reverſus eſt, atque a B. Theodoro qui tunc poſt ſancta memoriæ Valentinianum tertius eandem*

congregationem

Digitized by Google

congregationem regebat, compulſus atque rogatus hiſtoriam de vita B. Mauri veraciſſimam compoſuit; quam prædictus Papa Bonifacius approbans, laude dignam duxit, ſuaque auctoritate roboravit.

8 Quartus ſuccedit Actus, qui Zachariæ Pontifici adſcribitur. Kilianus Epiſcopus Apoſtolicus cum Colomanno Presbytero, & Totmanno, ſeu Totnano Diacono Chriſti Fidem in civitate Herbipolenſi annuntiavit; cumque Kilianus admonuiſſet Gosbertum Franconiæ Ducem a ſe baptizatum, quod ei non liceret uxorem habere fratris ſui, quæ Geilana vocabatur, interfectus eſt anno 689. una cum ſociis. Eorum ſubinde corpora in ſumma fuerunt veneratione, & ad eorum ſepulcra multa facta ſunt miracula, ſolemniſque corporum translatio contigit anno 752. uti refert Anonymus auctor vitæ S. Burkardi *apud Mabillonium ſæc. 3. Benedict. par. 1.* recitatæ, & deſumitur ex epitaphio relato apud Cardinalem Baronium *ad an. 689. num. 15.*

Septingenteſimo quinquageſimo ſecundo
A Bonifacio Burkardo conſociato
Hi ſunt ſublati, rite quoque Canonizati.

9 Contendit Caſtellinus *in ſuo tractatu de certitudine gloriæ Sanctorum pag. 424. §. 3.* eos auctoritate Zachariæ ſummi Pontificis fuiſſe in Sanctorum album relatos; at continuatores Bollandiani *in propylæo in Zachariâ Papa pag. 121. num. 4.* de prædicto epitaphio ſic loquuntur: *Ita Auctor ſæculi* XIII. *aut* XIV. *uſitata quidem ævo ſuo phraſi, Canonizatos dicit, ſed non ab aliis, quam a ſanctis duobus Epiſcopis Bonifacio Moguntino, & Burkardo VVirtzeburgenſi, idque per elevationem corporis de tumulo, ad quam opus tunc fuiſſe licentia Romani Pontificis gratis præſumeretur*; & concordat Pagi *ad an. 689. num. 8.* Sed, ſi veritatem amamus, non videtur rationabiliter negari poſſe in ea corporum elevatione interventus auctoritatis ſummi Pontificis: ſic enim legitur in Actis prædictorum Sanctorum *apud Mabillonium ſæc. 2. part. 2. Actorum SS. Ord. S. Benedicti pag. 993. num. 12. Illuſtrante autem Domino merita eorum* (hoc eſt S. Kiliani, ac Sociorum) *cum conſilio & præcepto Zachariæ Papæ, mediante Bonifacio Archiepiſcopo* (Moguntino) *de tumulo honorifice ſublevati ſunt, regnante Pipino I. Orientalium Francorum Rege.* Sunt hæc Acta optimæ notæ, teſte Mabillonio *pag. 991.*, &, quamvis Bollandiani continuatores *ad diem 8. Julii tom. 2.* aſſerant, ſe ſinceriora alia quædam Acta inveniſſe, in his tamen poſtremis Actis eadem fere reperiuntur verba, quæ ſunt in aliis: *Illuſtrante autem Domino merita eorum, cum conſilio & præcepto Zachariæ Papæ, mediante Bonifacio Archiepiſcopo, a Burkardo I. VVurziburnenſium Epiſcopo de tumulo honorifice ſublevati ſunt, regnante Pipino I. Orientalium Francorum Rege feliciter.*

10 Quintus conſtituitur Actus in Canonizatione S. Trudperti Martyris ex familia S. Ruperti Epiſcopi Salisburgenſis a Stephano III. qui a Cardinali Baronio dicitur IV. peracta. Ejus hiſtoriam vulgavit Caniſius, & ab ea prædictam Canonizationem deſumpſerunt Caſtellinus *loc. cit.* & Molpheſius

pheſius *conſil.* 46. *num.* 15. Scriptor vitæ *tom.* 3. *Aprilis Bollandiani pag.* 433. *num.* 30. ſic ſatur : *Hujus etiam tempore* (ideſt Ramperti) *ſanctus tunc Stephanus Papa, probatis coram ſe per teſtes idoneos ac fide digniſſimos, tam ſanctitatis inſigniis, quam paſſionis & forma & modo, quam etiam varietate miraculorum & veritate, B. Trudpertum catalogo SS. Martyrum reverenter aſcripſit, in eorumque collegio cenſuit honorandum, Domino id per innumeras declarante virtutes*. Continuatores autem Bollandiani *ad diem* 27. *Martii* hiſtoriam prædictam tamquam fabuloſam rejecerunt. Adhæſit Phœbeus Tarſenſis Archiepiſcopus *in ſua diſſertatione poſt Acta Canonizationis SS. Petri de Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis*; Et in Propylæo *loc. cit. num.* 5. ſic legitur : *Nihilo plus facere ad intentum Caſtellini poteſt Canonizatio Trudperti Martyris ex ſamilia S. Ruperti Epiſcopi Ratiſponenſis; quam enim ſabuloſa tota ea hiſtoria ſit, & indigna in aliquam conſiderationem venire, oſtendi die* 27. *Martii*. Sed, ut ut de hoc Actu rationabiliter dubitari poſſit, ſolemnis elevatio corporis B. Othmari Abbatis, cujus feſtum celebratur die 16. Novembris, & cujus mentio in ſuperioribus facta eſt, non fuit celebrata ſine ſummi Pontificis auctoritate; teſte Ekkerardo *de caſibus S. Galli cap.* 1. *inter ſcriptores Alamannicos Goldaſti tom.* 1. Fidem narranti Ekkerardo habere videtur Mabillon *ſæculo* 3. *Benedictino part.* 2. *pag.* 153. veretur tamen, ne is ſæculo XI. cum ſcripſerit, id dixerit ratione habita ſui temporis. At hoc gratis dictum videtur, & ex præconcepta opinione de recentiore Pontificiarum Canonizationum ætate.

11 De Hadriano I. nonnulli tradunt, quod inter SS. retulerit S. Albanum Martyrem, teſte Macro *in notitia vocabulorum Eccleſiaſticorum* in verbo, *Canonizatio*; idque contigiſſe refertur ad petitionem Offæ Regis Merciorum profecti ad limina Apoſtolorum, ſi fides præſtanda eſt Spelmanno *tom.* 1. *Conciliorum Angliæ pag.* 155. Sextus ergo hic Actus eſt, de quo in præſenti ſermo haberi debet. Porro is tamquam apocryphus rejicitur a Baillet *in præfat. ad vitas SS. §.* 45. & alii nonnulli eum putant irrepſiſſe ex quadam æquivocatione. In vita quippe Regis Offæ apud Matthæum Pariſium non legitur, ut illi exiſtimant, quod Rex convenerit Hadrianum Papam, ut S. Albanum inter SS. referret, ſed ut Canonizaret, ſeu privilegiis decoraret monaſterium in ejus honorem conſtructum. Ita ſentiunt Mabillonius *in præfat. ad ſæculum* 5. *§.* 6. & Pagi *ad ann.* 794. *num.* 13. quod ipſum confirmant ex Hadriani reſponſione ad Offam apud VVeſtmonaſterienſem *ad ann.* 794. & ex quo Albanus longe ante hæc tempora, teſte Beda, pro S. Martyre habebatur. Sed, cum Matthæus Pariſius *in vita Offæ II. pag.* 28. hæc habeat : *Offa igitur Rex piiſſimus ſuorum Magnatum ſano acquieſcens conſilio, Divino ductus ſpiritu, tranſalpinum valde laborioſum, & ſumptuoſum iter arripit ſine mora diſpendio*. Et *pag.* 29. *Romam tandem perveniens ..... Hadriano ſummo Pontifici ſui cauſam adventus explicans, & de loco ſimul, & B. Albano Canonizando & magnificando, cœnobioque conſtituendo devote preces porrigens, petitioni*

petitioni ſuæ Romanam de facili Curiam inclinavit, præſertim cum Martyris inventio cælitus mortalibus ſit declarata; conſtat Offam Regem non ſolum ad privilegiis donandum monaſterium, ſed etiam ad impetrandam Canonizationem S. Albani, Romam petiiſſe; nullatenus obſiſtente allegata Hadriani reſponſione, cum ea duo capita complectatur, hoc eſt cultum erga Martyrem, & monaſterii conſtructionem, quam præcipue reſponſio reſpicere debebat: *O Regum Chriſtianiſſime, Fili Offa, devotionem tuam circa Regni tui Protomartyrem, non mediocriter commendamus .... De monaſterio verò conſtruendo & privilegiando petitioni tuæ aſſenſum præbemus gratiſſimum: injungentes tibi in tuorum remiſſionem peccatorum, ut proſpere ac feliciter rediens, cum Dei & mea benedictione in terram ac regnum tuum, conſilio Epiſcoporum & Optimatum tuorum, quas volueris poſſeſſiones ſive libertates B. Albani Anglorum Protomartyris cœnobio conferas*. Quod ſi etiam admittatur, Albani cultum ante hæc tempora viguiſſe, id tamen ad rem non facit; cum novum non ſit, cultum Epiſcopali auctoritate roboratum augmentum & confirmationem ab Apoſtolica recepiſſe auctoritate. Apud Spelmannum *loc. cit.* ubi partem inſerit memoratæ vitæ Offæ ſcriptæ a Matthæo Pariſio, non habentur verba *de B. Albano canonizando*, ſed ſubduntur hæc alia *de B. Albano commemorando*. Sed vox hæc poteſtatem eamdem & vim habet, ac altera *canonizando*; & alioquin modum loquendi magis vetuſtum ſapit, ſecundum quem *commemorari Martyrem*, *memoriam Martyris approbari*, idem ſonabat, ac nunc *canonizari*. Etenim commemorando in ſacris Myſteriis Martyrem, cum cenſebantur adſcripſiſſe Sanctis: quocirca ædes ſacra, vel ara ſupra Martyris corpus, vel alibi in ejus honorem poſita, appellari conſuevit *Memoria Martyris*.

12 In appendice ad vitam S. Suuiberti *apud Surium die* 1. *Martii tom.* 2. extat epiſtola S. Ludgeri Epiſcopi Monaſterienſis, in qua narratur Stephanum Papam III. fuiſſe a Pipino Francorum Rege exoratum, ut S. Suuibertum canonizaret; & Pontificem ægrotantem, longoque itinere feſſum, & ſenio confectum, inquiſitionem de ejus virtutibus & miraculis nonnullis Epiſcopis commiſiſſe; atque anno 804. Leonem III. in civitate VVerdenſi ſolemniter inter Sanctos dictum Suuibertum retuliſſe: quam quidem S. Ludgeri epiſtolam in ea parte, quæ Canonizationem S. Suuiberti reſpicit, integram refert Cardinalis Baronius *in annalibus ad dictum annum* 804. *num.* 2. *& pluribus ſequentibus*. Porro, ſi hæc epiſtola qualibet ſuſpicione careret, hic ſeptimus Actus validior ceteris eſſet, quos ſupra retulimus, quique Joannis XV. tempora præceſſerunt: & ſane nonnulli eam tamquam ſinceram admittunt. Venerabilis Dei ſervus Cardinalis Bellarminus *lib.* 1. *de Sanct. beatitudine cap.* 8. *n.* 4. *tom.* 2. inquit: *Primus enim Pontifex, ni forte fallor, qui Sanctos legatur canonizaſſe, videtur fuiſſe Leo Papa III.*; & allegata epiſtola S. Ludgeri de miraculis S. Suuiberti, ſic *loc. cit.* concludit: *Hanc primam legi ſolemnem Canonizationem, ante quam fortaſſe fuerunt etiam aliæ, ſed non mihi conſtat*: & eum inter alios communiter ſequun-

quuntur Angelus Rocca *de Canonizat. SS. cap.5. §. Ego vero*, Auctor tractatus *de Canonizatione SS.* manuſcripti, & dicati Vincentio Lauræo Cardinali Montis Regalis *cap. 2. §. Leo Tertius*, Matta *de Canonizatione Sanctorum part.1. cap. 3. num. 14.* Franciſcus Victon. *in ſuo tractatu Gallice conſcripto de Canonizatione Sanctorum cap. 10. per totum*, Macrus *in ſuo vocabulario Eccleſiaſtico in verbo Canonizatio*, Phœbeus Archiepiſcopus Tarſenſis *in ſua diſſertat. impreſſa poſt Acta Canonizationis S. Petri de Alcantara, & S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis*, Gonzalez *in cap. Audivimus ſub num. 7. de Reliq. & venerat. Sanctorum*, Cornelius a Lapide *in comment. ad cap.44. Eccleſ. §. Triplex hæc gloria*, Cardinalis de Lauræa *in 3. lib. ſentent. tom. 3. diſp.6. art.3. num.47.*, Caſalius *de veteribus Eccleſiæ ritibus cap.70. §. De prædictis*, Marcheſius *de Capite viſibilis Eccleſiæ tom.9. bibliot. max. Pontif.pag.737. §. A Romano*, Rabaudi *exercit. Theolog. tom.2. exercit. 3. cap. 1. de Eccleſia §. At poteſtatem*.

13 Alii contra, Eccleſiaſtica eruditione pollentes eam epiſtolam cenſent apocrypham. Brovverus enim *in notis ad vitam S. Ludgeri cap. 32.* ita ſcribit: *De epiſtola vero S. Ludgeri, quæ de levatione S. Suiberti, Sanctitatis approbatione, Leonis Papæ in Franciam adventu, apud Surium tom. 2. extat, etſi ægre adducor, ut cenſeam, ne publici jam uſus auctoritate receptis manus afferre videar; character tamen ipſe dictionis, & narrationis modus non expers aniſtoreſiæ, epiſtolam illam facile ream peragant momentariæ poſſeſſionis, inſuper habita præſcriptione tituli.* Clarius hoc ipſum inquit Joſeph Maria Sanfelicius Apoſtolicæ Sedis olim Nuntius ad Tractum Rheni *in ſua epiſtola, quam ediderunt continuatores Bollandiani ad diem 26. Martii pag.640. Sane, cum curioſius ſcrutari initia tantæ celebritatis cupido inceſſerit, evolutis Eccleſiaſticæ vetuſtatis ruderibus, fateri cogor cum Patre Brovvero, epiſtolam illam, quæ S. Ludgero tribuitur, de vita S. Suiberti apocryphum redolere ex multiplici argumento.* Morinus *in comment. de adminiſtratione Sacramenti Pœnitentiæ lib.10. cap.20. num.11.* ait: *Conficta eſt epiſtola ante forſan trecentos annos, aut ut maxime ante quadringentos, nomine S. Ludgeri ab aliquo Verdenſi Monacho in ſui monaſterii commodum, & gloriam.* Concordant continuatores Bollandiani *ad dictam diem 26. Martii in vita S. Ludgeri §. 8.* Lucas D'Acherì, & Joannes Mabillon *in actis SS. Ord. S. Bened. & in præf. ad ſæc. 5. §.6. num. 100.* Pagi ſenior *ad an.754. nu.7. Cumque hæc de S. Suuiberti Canonizatione commenta nunc manifeſta ſint, iis refellendis diutius non immorabor*: alter denique Pagi *in vita S. Stephani II. alias III. num.14.* Nec fundamenta deſunt, quibus innitatur opinio: & primo quidem, quia ea, quæ ſcribuntur in dicta epiſtola de tempore itineris Leonis III. ad Carolum Magnum, de mora ipſius in Caroli Comitatu, de variis cum eo itineribus ſuſceptis, non concordant cum iis, quæ referuntur ab ejus temporis auctoribus, uti comparanti clare apparet: ſecundo, quia in allegata epiſtola Canonizatio S. Suuiberti facta enarratur eo modo & ordine, quibus nunc fiunt Canonizationes; quod haud veriſimile apparet, ex quo potiſſimum in Canonizationibus ſubſequen-

quenter factis ab Innocentio II. & Alexandro III. tot cæremoniæ non fuerunt ſervatæ: tertio, quia auctor epiſtolæ ſæpius recitat Epiſcopos, Archiepiſcopos, Cardinales, & Proceres Pontifici aſſidentes, & ſemper primo loco collocat Cardinales, contra morem illius temporis, & ſequentium ſæculorum: Innocentius enim II. in epiſtola de Canonizatione S. Hugonis Cardinales tertio loco ponit, & Pater Lupus *part. 5. decretorum, & canonum Synodorum generalium pag.617.* ſuppoſititiam putat quamdam epiſtolam ejuſdem S.Ludgeri ad Rixfridum Trajectenſem Epiſcopum, propterea quod contra morem dicti temporis Cardinales præponit Epiſcopis: *Habet quaſdam ſpuriæ ſuppoſitionis notas. Etenim Romanos Cardinales, contra iſtius ſæculi morem, præponit Archiepiſcopis:* quarto, quia, ceteris prætermiſſis, quæ plene apud citatos videri poſſunt auctores, temporis anguſtia, qua ſummus Pontifex apud Imperatorem moratus eſt, rectà adverſatur tot conſecrationibus eccleſiarum, de quibus in dicta epiſtola, & Canonizationi S. Suuiberti; ideoque apud continuatores Bollandianos *loc. cit. num.*38. ita legitur: *Ego duo ſolum quæro, ad quæ non arbitror poſſe quemquam eorum, qui & S. Suiberti vitam a S. Marcellino ſcriptam, & hiſtoriam Canonizationis a S. Ludgero mordicus tuentur, reſpondere. Primum, qui potuerit ſanctiſſimus Pontifex tantillo ſpatio, quo apud Imperatorem fuit, octo videlicet dierum, tot loca tam diſſita adire, tantas res exequi, & tam laborioſas, ut eſt eccleſiarum ita multarum conſecratio &c. Alterum, cum natalem Domini celebrarit in Cariſiaco cum eodem Imperatore, nec niſi octo diebus apud eum in Francia ſubſtiterit, qua ratione fingi poteſt, pridie nonas Septembris, poſt Domini natalem menſes octo, dies undecim, Canonizationem illam celebraſſe?*

14 Singularis eſt Troili Malvetii in ſuo opere *de Canonizatione SS.* opinio, quam exponit *dubio* 4. *num.*46. quod prima Pontificia Canonizatio fuerit facta a Nicolao I. qui inter SS. retulit Apollionem quemdam Eremitam natione Græcum. De hac vero opinione, in qua octavus conſtituitur Actus in præſenti diſcutiendus, ita ſentit Angelus Rocca *de Canonizatione SS. cap.*5, cujus verba ſunt ea, quæ ſequuntur: *Troilus Malvetius Juris Conſultus Bononienſis in tractatu de Canonizatione SS. Apollionem quemdam Eremitam, natione Græcum, primum canonizatum fuiſſe ait; quem tempore Chriſti quadam in ſilva paſtoribus prædicaſſe, Salvatorem noſtrum eſſe verum Meſſiam, ob idque clavis ligneis a Judæis fuiſſe occiſum, ac tandem a Nicolao hujus nominis primo, cui hoc, inquit, Martyrium a Deo revelatum fuit, in Sanctorum numerum relatum fuiſſe ſcribit. Id, quod, quantum ad Martyrium & Canonizationem pertinet, apocryphum eſſe reor, quia nec de nomine, nec de re ipſa apud ullum ſcriptorem mentionem factam eſſe inveni. Adde etiam, quod Malvetius dictam hiſtoriam ſe legiſſe ait in quodam vetuſtiſſimo codice, quem tamen titulo, & Auctoris nomine carere fatetur.* In commentario prævio ad vitam S. VValburgis *num.*24. *prope finem tom.*3. *Februarii Bollandiani* refertur Democares affirmare, S. VValburgim ab Otgario translatam fuiſſe, cum eſſet conſenſu ſummi Pontificis Hadriani II. in Divorum numerum relata. Sed

cum Democares ſæculo XVI. ſcripſerit, & VVolfangus vetus & gravis ſcriptor vitæ S. VValburgis, elevationem factam ab Epiſcopo narret, ſed de Hadriano II. penitus ſileat; non erit pro re,de qua nunc agitur, in Actu prædicto conſtituendum fundamentum: quemadmodum nec in ejuſdem Hadriani epiſtola ad Patres Concilii Tricaſſini, in qua mandat ſacris diptychis Nicolaum Papam I. ſuum prædeceſſorem ubique per Galliam inſcribi; obſtant enim quæ ſupra dicta ſunt, cum de S. Joanne Chryſoſtomo agebatur, uti etiam ponderat Martene *lib.*1. *de ritibus cap.*4. *art.*8. *n.*24.

15 Geſta a Joanne VIII. ſimul ſumpta nonum conſtituunt Actum. Romæ quippe exagitatus confugit in Galliam; & de eo hæc habentur in quodam legendario veteri Cabillonenſis Eccleſiæ a ſcriptore ejuſdem ætatis: *Girbaldus Cabilonenſis urbis Antiſtes ... aliorum uſus conſultu & conſilio Epiſcoporum, beatiſſimum Dei Confeſſorem Lupum .... ut amplior accederet veneratio, & facilior advenientibus pateret intuitus, adhibito ſecum e vicino Matiſcenſis urbis Pontifice, & convocatis Fidelium populorum catervis, inde reverenter effoſſum, & Sacerdotum manibus elatum, exultantibus pſallentium choris, poſt altare digno loco humavit, & lecticam ſuper de more erexit.* Pergit idem ſcriptor narrare quomodo circa idem tempus partim inventa, partim tranſlata ab eodem Girbaldo fuerint corpora BB. Agricolæ, Silveſtri, & Deſiderati; tum hæc ſubnectit: *Dominus Joannes* (erat is Joannes VIII.) *ſummæ Sedis Romanæ Apoſtolicus Pontifex .... Gallias penetravit .... Cabilonem devenit, ubi dum duodecim dierum moras innecteret, ab Epiſcopo relatum eſt ei de inventione beatorum corporum. Sed tunc multimodo cauſarum faſce gravatus, illuc accedere diſtulit. Cabilone autem digreſſus, Auguſtam Trecorum urbem expetiit .... Denuo Cabilonenſem civitatem repetiit, a qua cum diſcederet, ad monaſterium S. Marcelli a præfato Epiſcopo eſt deductus. Tunc delato juxta altare B. Agricolæ ſarcophago, Dominus Papa inibi digno honore pretioſum ejus corpus recondidit, & ut deinceps beatiſſimi Dei Confeſſores venerationi haberentur, & dies eorum glorioſi tranſitus feſtive celebrarentur, Apoſtolica auctoritate injunxit.* In tota hac ſcriptoris hujus coævi narratione nihil continuatores Bollandiani, qui illam *tom.*2. *Martii pag.*515. recitant, dignum reprehenſione invenerunt, præter anni notam Actui appoſitam; quippe ipſi diligenter tempora ſupputantes, annum 878. apponendum fuiſſe cenſent, cum in citato legendario adnotetur annus 879. Qui lapſus, ſi modo vere illi ſupputant, levis eſt plane, & vel Notarii vitio, vel hallucinationi memoriæ facile tribuendus. Apud Sauſſajum *in Martyrologio Gallicano ad diem* 20. *Novembris* additur, eumdem Pontificem Apoſtolica auctoritate, intercedente eodem Girbaldo Epiſcopo, inter Sanctos retuliſſe ſeptem Epiſcopos Confeſſores, qui Cabillonenſem urbem illuſtraverant ſanctæ vitæ meritis, nempe Tranquillum, Deſiderium, Joannem, Flavium, Veranum, Gratum, Lupum, cum Deſiderato Presbytero. De Sanctitate prædictorum Epiſcoporum Cabillonenſium plura videri poſſunt *in Gallia Chriſtiana tom.*4. De eorum vero Canonizatione facta a prædicto Pontifice Joanne, Baillet quæ-

quæſtionem movet *in diſcurſu generali §.95.* ex quo potiſſimum trium hebdomadarum tempore, quo Pontifex in civitate Cabillonenſi permanſit, non potuit, veriſimiliter loquendo, opportunas ad rem recipere informationes. Citati autem continuatores Bollandiani *ad diem 30. Aprilis* putant, Girboldum Epiſcopum, inventis corporibus SS. Joannis, Deſiderii, Flavii Epiſcoporum, & Deſiderati Presbyteri, conſuluiſſe ſummum Pontificem, an hos, qui communiter ſancti habebantur, poſſet populo colendos proponere, quemadmodum cultu publico colebantur SS. Silveſter, Agricola, & Lupus; atque ab eo probatum fuiſſe uſum eos appellandi ſanctos, & quod tam in honorem ipſorum, quam ceterorum SS. Epiſcoporum una feſtivitas perageretur die 30. Aprilis.

16 Ad ultimos progredimur Actus in præſenti exponendos. Auctoritate Leonis VII. delatum fuiſſe cultum S. VVillibaldo Epiſcopo, referunt nonnulli; ſed legendi ſunt continuatores Bollandiani *in ejus vita ad diem 7. Julii §. 5. num.43.* De S. Burckardo hæc leguntur apud Mabillonium *ſæc. 3. Act. SS. Ord. S. Bened. part.1. pag.700. Burckardi corpus circa annum 984. ab Hugone Epiſcopo e tumulo levatum eſt, permiſſu Benedicti Papæ VI. teſtante Egilvvardo in fine libri tertii.* Scriptor Gundenſis Monachus contemporaneus *tom.3. Martii Bollandiani pag.43.* narrat corpora SS. Landoaldi, ac Sociorum fuiſſe more veteri elevata auctoritate Epiſcopali, atque ſigillis cautiſſime munita; ſed Abbatem Vomarum, ut ampliorem & tutiorem eis cultum impenderet, ad Romanum Pontificem confugiſſe, ejuſque auctoritatem imploraſſe, qui tunc erat Joannes XIII. quem ſcriptor vocat *dignæ memoriæ*, cum paulo ante defunctus eſſet.

17 Alii fortaſſe plures Actus facti ſunt, quos ignoramus, & quorum probationes non extant, opinor quia harum cauſarum definitio a Romanis Pontificibus fiebat in Synodis, quæ quolibet ſaltem anno cogebantur, & quorum Acta vix ſcribebantur; uti conjiciunt continuatores Bollandiani *in propylæo diſſert.20. num.4.* ubi ſic legitur: *Ejuſmodi cauſarum definitio fiebat in Synodis, quas annue unam, aut plures Romani Pontifices celebrari coram ſe faciebant &c. Et, quia ejuſmodi Synodorum Acta vix ſcribebantur, ſed, ut in iis ſola voce decernebantur multa, ſic etiam approbabatur populorum religio erga eos, quorum annuntiata Synodo ſanctitas, & miracula fuerant.*

CAPUT VIII.

De ejuſdem interventu auctoritatis.

1 Præcipuos in capite antecedenti, qui nobis innotuerint, recenſuimus Actus, quibus ſummi Pontifices exhibitionem publici Religioſi cultus decreverunt erga SS. Martyres, & Confeſſores a primis Eccleſiæ ſæculis ad tempora Joannis XV. ſummi Pontificis. Nunc autem hoc ipſum præſtandum eſt a Joanne XV. ad Alexandrum III.

2 Por-

2 Porro, cum B. Udalrici Epiſcopi Auguſtæ Vindelicorum vita, & miracula ejus interceſſione a Deo patrata eſſent celeberrima, Luitolphus Auguſtæ Epiſcopus in Concilio Lateranenſi Joanni XV. & Patribus in Synodo congregatis ſupplicavit, ut eum in Sanctorum numerum referrent; omnibuſque bene ponderatis, memoratus Udalricus Sanctorum catalogo a prædicto Pontifice, Synodo laudante, adſcriptus eſt; & integer Actus extat *in bullario Romano*, *in novo cod. Canonizat.*, *& tom.2. Julii* apud continuatores Bollandianos, & in ſæculo 5. *Act. SS. Ord. S. Benedicti*. Idcirco ſolemnis eſt hic, qui nunc exponitur, primus Actus, adeo ut, redacta celebri quæſtione de prima Canonizatione a ſummo Pontifice ſolemniter acta ad punctum, an fuerit ea S. Suuiberti quæ facta dicitur a Leone III. & de qua in ſuperiori capite ſermo habitus eſt, an ea vero S. Udalrici facta a Joanne XV. uti adnotavit vir licet heterodoxus, Joannes Albertus Fabricius *in ſua bibliographia antiquaria cap. 8. num. 25.* eruditiores putent, primam eam eſſe S. Udalrici. Mabillon *in præf. ad Acta SS. Ord. S. Benedicti ſæc. 5. §. 6. num.99.*, Pagi *ad an.993. num. 2.*, Fleuri *tom. 12. hiſtor. Eccleſ. lib. 57. pag. 277.* Continuatores Bollandiani *in propylæo diſſertat. 20. pag.172.* ubi, poſt recitatam bullam Joannis XV. ita ſubdunt *num.2. Si quis attulerit antiquius exemplum, & æque certum poſtulata per extraneos Pontificiæ ditioni Epiſcopos ab Apoſtolica Sede Canonizationis alicujus, libenter ſuſcipiam: neque enim exiſtimo, nullum extitiſſe; puto tamen, hujus rei initium non eſſe a ſæculo, de quo agimus, decimo valde removendum.*

3 Requiſitum fuit a Benedicto VIII. (ſeu ut verius nonnulli putant, a Benedicto VII.) an liceret eccleſiam conſtruere, & in ea collocare corpus Simeonis Monachi & Eremitæ in cœnobio Padolironenſi agri Mantuani, qui clarus virtutibus & innumeris miraculis vitam cum morte commutaverat; & Benedictus reſpondit: *Si ita coruſcat miraculis, ut veſter homo nobis aſſeruit; ædificate eccleſiam, collocate in ea eumdem &c. tractate eum ut Sanctum.* Ita ex ejus reſponſo colligitur, relato apud Mabillonium *in ſæc. 6. Bened. part.1. pag.168.*, *& in nov. cod. Canonizat.* typis edito, & collecto opera & ſtudio ſupra cum laude commemorati Juſti Fontanini Archiepiſcopi Ancyrani. Et hic quidem eſt ſecundus Actus in hoc temporis decurſu a Joanne XV. ad Alexandrum III. ſuo momento præditus. Simeonis nomen deſcriptum eſt in Martyrologio Romano *ad diem 26. Julii*: ejus autem vita non integra extat apud Cardinalem Baronium *in annal. ad an.1016.* ſed integra apud Mabillonium *in ſæc. 6. Bened. part.1. pag.151.* & in ipſa quidem, quæ ſcripta fuit ab Auctore contemporaneo, ita legitur *num.13. Tempore, quo pro Canonizando ejuſdem S. Simeonis glorioſo corpore, ſanctam Apoſtolicam Sedem acceſſimus, quoddam de eodem S. Viro miraculum claruit*; & late proſequitur bonæ memoriæ P. Benedictus Bacchinus *in hiſtoria monaſterii S. Benedicti Padolironis lib.1. pag.31.*

4 Refert S. Petrus Damianus *tom.2.* in ultimo capitulo *vitæ S.Romualdi* hæc, quæ ſequuntur: *Poſt quinquennium vero a S. Viri obitu data Monachis*

ab

ab Apoſtolica Sede licentia, ut ſupra venerabile corpus ejus altare conſtruerent. Putat Cardinalis Baronius *ad ann.* 1027. *num.*13. eam fuiſſe S. Romualdi Canonizationem: *Conſtat autem, ipſum in Sanctorum numerum adſcriptum quinquennio poſt ejus obitum eo tantum ritu, qui tunc erat in uſu, nempe, ut petentibus concederet Apoſtolica Sedes ſuper corpus ejus altare conſtruere*: & ſequitur Fleuri *cit. tom.*12. *pag.* 463. An autem tertius hic Actus ad Canonizationem potius, quam ad Beatificationem ſit referendus, alibi diſcutietur. Nunc tantum operæ pretium eſſe videtur adnotare, duplicem eſſe opinionem de anno obitus S. Romualdi, qui annos natus centum & viginti ex hoc mundo migravit: nonnulli quippe volunt, eum mortuum fuiſſe anno 1027. alii anno 1037. quemadmodum videri poteſt *in diſſertat.* 2. *Camaldulenſi* inter exaratas a Guidone Grando Abbate Camaldulenſi viro qualibet laude digno. Quod, ſi primæ adhærendum eſt opinioni, recenſitus Actus erit adſcribendus Joanni X X. Si vero ſecundam amplecti placeat, adſcribendus erit Benedicto IX. ſummo Pontifici: tumque prædicto Pontifici Joanni attribuendus eſt Actus, qui legitur in vita S. Bononii Abbatis monaſterii Locedenſis ad Surium tranſmiſſa a claræ memoriæ Cardinali Palæoto Bononiæ Archiepiſcopo, eruta ex duobus antiquis codicibus, & a dicto Surio inſerta Actis Sanctorum *ad diem* 30. *Auguſti*, ubi refertur, Epiſcopum Vercellenſem cogitaſſe de altari erigendo ſupra ejus corpus, & hanc ſuam cogitationem Clero communicaſſe, qui cenſuit, expetendam eſſe a ſummo Pontifice approbationem; hancque, audita ſerie miraculorum ab Epiſcopo narrata, benigne indulſiſſe.

5 Joanni quoque XX. & Benedicto IX. adſcribitur elevatio corporis S. Adelardi Abbatis Corbejenſis, uti legitur in ejus vita conſcripta a S. Gerardo Abbate Silvæ majoris *cap.* 5. *num.* 12. apud Bollandum *ad diem* 2. *Januarii*; ubi, relatis miraculis ejus interceſſione factis, hæc leguntur de Abbate Richardo: *Unde, miſſis Legatis accipere benedictionem a Joanne Papa, qui tunc temporis Vicarius S. Petri habebatur Romæ, Pontificali Hierarchia non ſolum eſt permiſſus, ſed etiam Apoſtolica juſſione juſſus, quod libenter feciſſet & injuſſus*. Cum autem actualis elevatio corporis a Joanne XX. demandata ſuam non habuerit executionem, niſi anno 1040. quemadmodum deſumitur ex citata vita; referenda idcirco ea eſt ad tempora Benedicti IX. Ex quo fit, ut quartus hic Actus ad utrumque memoratum Pontificem pro peculiari utriuſque ratione pertineat.

6 Sequitur quintus Actus. Poppo ſiquidem Trevirenſis Epiſcopus ſupplices porrexit preces tam nomine proprio, quam ſui Cleri, & populi Benedicto IX. ſummo Pontifici, ut in album Sanctorum referre dignaretur ſervum Dei Simeonem Syracuſanum Treviris recluſum: adhibito autem Fratrum conſilio, *hoc eſt collecta Romani Cleri ſplendida Fraternitate*, Pontifex decrevit, eum ab omnibus populis Sanctum eſſe nominandum, ſolemne ejus feſtum quotannis eſſe celebrandum, nomenque in Martyrologium cum Sanctorum nominibus ſuo loco inſerendum. Extat Actus apud continuatores

Digitized by Google

nuatores Bollandianos *tom.* 1. *ad diem* 1. *Junii*, *& in novo codice Canonizationum*. Hæ Canonizationis litteræ Treviros a Benedicto per Legatum miſſæ ſunt, quibus acceptis, Poppo Simeonem inter SS. Confeſſores declaravit habendum eſſe & colendum; ut ex ſequenti colligitur inſcriptione, quam ad autographum emendatam continuatores Bollandiani *loc. cit. pag.* 98. retulerunt: *Anno Dominicæ Incarnationis* 1042. *Indictione decima Benedicti Papæ IX. Regiſque III. Henrici, Conradi Regis Filii IV., Canonizatus eſt B. Simeon Trevirenſis quarta feria* XV. *Kalend. Decembris, piiſſimo Archipræſule Poppone, anno Ordinationis ſuæ vigeſimo ſexto, juſſu & litteris IX. Benedicti Papæ eſt Congregatio Canonicorum ibidem ordita*.

7 Teſte Burckardo Monaco *lib. de caſibus monaſterii S. Galli cap.* 6. Nortpertus S. Galli in Alemannia Abbas impetravit a Pontifice Clemente II. Canonizationem B. VViboradæ, adminiculante Henrico Imperatore, & conjuge ejus Agnete: *Hoc obtinuit apud Dominum Apoſtolicum Clementem II. recitata vita B. VViboradæ, ejuſque miraculis, de tamdiu neglecta re ab ipſo Papa redargutus, quatenus ipſam, præſente Theodorico Conſtantienſi Epiſcopo, canonizaret, & pro ſancta haberi præciperet, & anniverſarium ipſius diei ſolemnizandum inſtitueret*. De hoc autem ſexto Actu plura videri poſſunt apud continuatores Bollandianos *ad diem* 2. *Maji*, apud Pagi juniorem *in Clemente II.* & apud Mabillonium *in præfat. ad ſæc.* 5. *Benedictinum*.

8 S. Leo IX. dum in civitate VVormatienſi morabatur, ſummus Pontifex deſignatus eſt; cumque ſtatim ad Urbem acceſſiſſet anno 1049. Synodum habuit, teſte Hermanno Contracto. Porro, antequam ad Urbem accederet, VValdradus Magnus Præpoſitus Cœnobii S. Deodati ei obtulit hiſtoriam vitæ S. Deodati Epiſcopi Nivernienſis Romæ in Synodo approbandam. Recitata fuit in Synodo vita, & Pontifex permiſit, eam legi in Eccleſia Dei: *Anno ab Incarnatione D. N. J. C.* 1049. *indict. ſecunda: concurrente ſexto, epacta* 14. .... *Quæ de piæ memoriæ Pontifice Deodato ſcripta ſunt, ad ſummum Apoſtolicæ Sedis apicem delata ſunt, atque in provinciali Synodo ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ eſt conſtitutum, ut in præſentia Epiſcoporum, Abbatum, Clericorum, & laicorum recitarentur; &, cum recitata fuiſſent, data auctoritate ab ipſo ſummo Pontifice Leone IX. primo anno ſui Apoſtolatus, decretum eſt, quatenus in Eccleſia Dei legerentur*: Hiſtoria hæc vitæ S. Deodati una cum prædicta approbatione Pontificia extat apud continuatores Bollandianos *tom.* 3. *Junii ad diem* 19. *pag.* 883. eademque fuit in Gallicum idioma tranſlata circa annum 1594. a Joanne Ruyr Secretario Eccleſiæ, & Capituli S. Deodati, qui etiam teſtatur, membraneum legendarium tunc adhuc fuiſſe aſſervatum in archivo Deodatenſi, in quo vita digeſta eſt in varias lectiones.

9 In itinerario S. Leonis IX. apud Mabillonium *ſæc.* 6. *Bened.* habetur, eum poſt modicum tempus Gallias petiiſſe, ut orthodoxæ Fidei proſpiceret; deinde, poſt ejus reditum ex Galliis, aliud Concilium Romæ coegiſſe *ineunte Majo anno* 1050. &, annuente ac laudante Synodo prædicta, inter

inter Sanctos retuliſſe B. Gerardum Tullenſem Epiſcopum. Canonizationis litteræ extant apud Mabillonium *ſæc. 5. Bened. & tom. 4. annalium; & in novo codice Canonizationum; & in Actis Conciliorum tom. 6. part. 1.* Pontifex in bulla dixerat, ſe elevaturum ejuſdem S. Gerardi corpus; quod præſtitit die 30. Octobris ejuſdem an. 1050. uti habetur *in notis ad ejus Conſtitutionem in codice Canonizationum*. Et, ut omnia exponantur a S. Leone IX. ſummo Pontifice geſta de cultu erga Sanctos decernendo, idem anno 1052. dum Ratiſponæ morabatur, Ven. VVolfgangum ejuſdem urbis Epiſcopum de tumulo levavit, & corpus tranſtulit Ven. Erhardi; ſicuti legitur in annalibus Saxonicis, apud Mabillonium *in ſæc. 5. Bened.* in vita S. Herardi, apud Bollandum *ad diem 8. Januarii*, apud Pagi *ad an.* 1052. & apud Pagi juniorem *in vita Leonis IX. num. 34.* Quocirca Hundius *tom. 1. metropolis Saliſburgenſis in Gebhardo III. Epiſcopo Ratiſponenſi* ait *pag. 194. Sub eodem, Leo IX. Pontifex Maximus ab Andrea Rege Hungariæ pro pace cum Imperatore Henrico III. conſtituenda accitus, Ratiſponam venit, & S. VVolfgangum in numerum Divorum retulit, ſimiliter & S. Erhardum.* Adſcripſit quoque Mabillonius S. Leoni IX. *in Act. SS. Ord. S. Bened. ad ſæc. 3. pag. 243.* Canonizationem S. Suuiberti, quam alii, ut vidimus, adſcribere conantur Leoni III. En verba Mabillonii *num. 13. S. Suidberti corpus e terra levatum fuiſſe auctoritate Leonis Papæ IX., quando Coloniæ ab Herimanno Archiepiſcopo exceptus eſt, quo eodem itinere B. Gerardum Tulli-Leucorum Antiſtitem in numero Sanctorum computandum ſtatuit.* Alii addunt, eumdem Pontificem, qui Epiſcopatum Tullenſem, quem ante Pontificatum adminiſtraverat, una cum Pontificatu retinuit, elevaſſe corpus S. Romani in eadem villa Tullenſi anno 1050. cum ad eam poſt Pontificatum acceſſiſſet, explendæ cauſa Paſtoralis viſitationis; quemadmodum legitur apud Baillet *in diſcurſu generali ad hiſtorias Sanctorum §. 96.* tum, invento corpore S. Bertini, Remenſem Antiſtitem mandaſſe, ut e terra levaretur, eodem Leone IX. annuente; uti colligitur ex monumentis relatis apud Mabillonium *ſæc. 3. part. 1. pag. 154. & pag. 163.* Petitum præterea aliquando fuit a ſacrorum rituum Congregatione, ut in lectionibus propriis concedendis Eccleſiæ Patavinæ in honorem S. Maximi diceretur, Leonem IX. ſummum Pontificem Patavii exceptum a Bernardo Epiſcopo albo Sanctorum adſcripſiſſe S. Maximum. Sed, cum in tabulis Patavinis exponeretur, Leonem IX. ab Epiſcopo invitatum Miſſam celebraſſe, & inventionem Sanctorum canonizaſſe, Maximi videlicet, Fidentii, & Bellini, quorum corpora cultum publicum habuerant uſque ad adventum Attilæ in Italiam, & ejus timore occultata, reperta fuerant anno 1053. Bernardo tunc temporis Epiſcopo; die 13. Junii 1679. referente claræ memoriæ Cardinali Caſanate, ſic reformatæ fuerunt exhibitæ lectiones: *Quamobrem ad eccleſiam B. Juſtinæ accedens Pontifex, ſolemni ritu litavit, urbem ab anathemate diſſolvit, & Sanctorum inventionem canonizavit IV. nonas Auguſti, qui dies feſtus ab Eccleſia Patavina quotannis recolitur ſub titulo Inventionis S. Maximi Epiſcopi & Confeſſoris.* Sanctorum albo adſcri-

ptos demum fuiſſe ab hoc eodem S. Pontifice Leone IX. Romaricum, Amatum, & Adelphum, teſtatur Ruerus 1. *part. antiquit. Vogeſenſium lib.*4. *cap.*12. Fuiſſe autem hunc ſummum Pontificem Vogeſi, & S. Romarici eccleſiam conſecraſſe, certum eſt: Beatus ſiquidem Lanfrancus Cantuarienſis Antiſtes, qui per id tempus erat in comitatu Papæ, id teſtatur in ſua epiſtola *tom. 6. Concil. part.* 1. *col.* 1180. ubi tamen conſecrationis eccleſiæ meminit, ſed non Canonizationis.

10 Si omnia geſta a Pontifice Leone IX. utpote ab eodem Auctore profecta, ne Actorum numerus nimis excreſcat, pro uno Actu libeat computare; ſequuntur geſta Alexandri Papæ II. eodem modo computanda, & octavum Actum conſtituentia. Obiit Theobaldus Eremita anno 1066. & Apoſtolicæ litteræ Canonizationis ejuſdem expeditæ ab Alexandro ſummo Pontifice extant apud Mabillonium, qui primus eas vulgavit: item ſunt impreſſæ apud continuatores Bollandianos *tom.§.Junii*; & in novo cod. Canonizat. In Pontificio tamen diplomate deſunt notæ chronologicæ; unde fit, ut Mabillonius eas dicat editas ab Alexandro III., & Bollandiani ab Alexandro II. Quæſtio minime deciſa relinquitur in notis ad hanc Conſtitutionem *in cod. Canoniz.* quocirca & nos porro procedentes alia ejuſdem Pontificis geſta exponemus. Alexander itaque II. ante Synodum, quam habuit Mantuæ, Mediolanum perrexit, & multa utilia ibidem in Clero conſtituit, tumque S. Arialdum SS. Martyrum numero adſcripſit; uti conſtat ex Landulpho juniore apud Puricellum, & apud Pagi juniorem in ejus vita *num.* 33.: *Paſſus eſt B. Arialdus* v. *Kal. Julii anno Domini* 1066. *de cujus morte doluit Alexander Papa; unde anno ſequenti, ſcilicet* 1067. *cum idem Papa iret ad Synodum, quam Mantuæ celebravit. Mediolanum venit, multaque fecit ſtatuta de ſtatu Mediolanenſis populi, & Cleri, Beatumque Arialdum SS. Martyrum catalogo adſcripſit.* Et continuatores Bollandiani *ad Acta Sanctorum Junii tom.*1. *ad diem* 1. vitam referunt B. Eneconis Abbatis, narrantque *cap.*4. *num.*3. Petrum Epiſcopum Burgenſem juſſu Alexandri II. publicum ei cultum detuliſſe: *Procedente deinde tempore, incredibili populorum devotione circa venerabile ſepulcrum ejus accreſcente, Petrus bonæ memoriæ Burgenſis Epiſcopus, auditis B. Eneconis miraculis, ad monaſterium venit .... Quod videns venerabilis Pontifex, tanti miraculi ſtupore repletus, Deum, & B. Confeſſorem cœpit glorificare; & indutus Pontificalibus veſtibus, ſicut in mandatis acceperat a beato Papa Alexandro, in memoriam Dei Electi, Divina Myſteria gaudenter celebravit, decantando altiſona voce cum religioſo cœtu Monachorum unius Confeſſoris Officium, ſcilicet:* Os Juſti meditabitur ſapientiam &c. *quod deinceps in ejus honorem decantari præcepit, inſtituens Epiſcopali auctoritate, feſtum ejus annualiter Kalendis Junii cum reverentia celebrari, concedendo pro B. Confeſſoris honore omnibus Fidelibus ad diem feſtum natalis ejus accurrentibus quadraginta dierum abſolutionem. Deinde poſt multum temporis, ad uſus Divini Sacrificii, in ejus nomine fabricatum eſt altare, in quo Divina frequentantur Sacramenta, orante B. Patrono noſtro Enecone pro omnibus, qui ſuam fideliter gaudent frequentare memoriam.*

11 Ad

Digitized by Google

11 Ad geſta ſub Gregorio Papa VII. progredimur, quæ nonum Actum conſtituunt. Inter vetera monumenta Corbejana ab Hugone Menardo collecta extat vita S. Paſchaſii Ratberti Abbatis, quam producunt Bollandiani *tom. 3. Aprilis pag.* 464. in qua hæc habentur: *Sub Fulcone Abbate, qui octavus decimus ab eo Corbejæ præfuit, plurima ad ejus ſepulcrum miracula facta ſunt; quocirca auctoritate Sedis Apoſtolicæ, a VVidone Ambianorum Præſule ſacrum ejus corpus* IV. *Idus Julii de terra levatum, ad majorem eccleſiam S. Petri honorifice translatum eſt, ut cum aliis SS. Adalardo, & Præcordio populo venerabundum exponeretur.* Concordat alia vita conſcripta a Jacobo Sirmondo, & edita a Bollandianis *ad diem* 26. *Aprilis*: cumque interventus Apoſtolicæ auctoritatis contigerit anno 1073. non immerito referendus videtur ad ſummum Pontificem Gregorium VII. teſte Baillet *in vita prædicti S. Paſchaſii*. Apud eoſdem continuatores Bollandianos *ad diem* 16. *Martii* virtutes & miracula referuntur S. Heriberti Archiepiſcopi Colonienſis, & plane ponitur bulla Canonizationis ejuſdem expedita a Gregorio Pontifice. Deeſt hæc in novo codice Canonizationum, & eadem caret notis chronologicis; unde fit, ut Theodoricus Cuſtos monaſterii Tuitienſis, qui eam Bollandianis reddidit, editam exiſtimaverit a Gregorio VII. at alii editam arbitrentur a Gregorio VIII. alii a Gregorio IX. & alii a Gregorio XI. uti videri poteſt apud eoſdem Bollandianos *loc. cit.* & apud Baillet *in vita ejuſdem Sancti*. Chartuitius Epiſcopus vitæ S. Stephani Regis Hungariæ ſcriptor *apud Surium die* 20. *Auguſti*, narrat ſanctiſſimum Regem anno 1034. defunctum, poſt annos deinde 45. ſolemni pompa elevatum fuiſſe juſſu Romani Pontificis; quippe *Romani Pontificis,* inquit, *litteris mandatum fuit, ut eorum corpora elevarentur, qui Pannoniam ad Dominum convertiſſent*: quos inter principem certe locum tenebat Stephanus Rex. Hoc ipſum Pontificium mandatum extat in Actis S. Gerardi Epiſcopi & Martyris *apud eumdem Surium* 24. *Septembris*. Quare & hic Sanctus eodem, quo Stephanus, honore affectus eſt ſub uno eodemque Rege S. Ladiſlao, qui pro ſua inſigni pietate id honoris impenſe deferri curaverat gentis Apoſtolis. Legi poteſt Cardinalis Baronius *ad an.* 1079. *in fine*, ubi Pontificium mandatum tribuit S. Gregorio VII.

12 Celebrabat Urbanus II. ſynodale Concilium cum magna Epiſcoporum, Abbatumque frequentia; &, cum Bizantius Archiepiſcopus Tranenſis coram univerſo Concilio ſcripta recitaſſet nonnulla miracula a Deo patrata interceſſione Nicolai Peregrini Tranenſis, & enixe poſtulaſſet, ut Sanctorum catalogo adnumeraretur, Pontifex reſpondit: *Nos igitur cauſam ipſam eidem Fratri noſtro commiſimus; de ejus nimirum probitate, ac ſcientia nihil hæſitantes, ut, quod ei revelante Domino viſum fuerit, maturiori deliberatione conſtituat ad laudem & gloriam illius, qui gratuita miſericordia famulos ſuos mirifice gratificare conſuevit.* Et hoc quidem diploma impreſſum reperitur in Junio Bollandiano *tom.* I. *pag.* 249. & in novo codice Canonizationum. In vita S. Godolevæ Virginis & Martyris, *apud Bollandianos*

tom. 2. *Julii pag.* 435. *num.* 99. ſic legitur : *Præſul autem egregius* (ſermo eſt de Radbodo Epiſcopo Tornacenſi) .... *etſi Drogo venerabilis ea* , (hoc eſt geſta S. Godolevæ) *ſcribens vir omni dignus fide haberetur , utpote religioſus tantæ Religionis profeſſor , nihilominus ad omne dubitationis vulnus de credentium cordibus reſecandum , præcipuos adnotabiles oppidi Ghiſtellenſis tranſmiſit nuntios , qui iterata examinatione rem ventilantes , ſinceram facti veritatem renuntiarent ; quibus fideliter juſſa exequentibus , dum veridicorum illa ratificata indubio teſtimonio retuliſſent , ſacer Antiſtes ſua illa auctoritatis commendatione confirmata , ſummo Pontifici , ejuſque fratribus Cardinalibus præſentavit approbanda ; qui cum omnibus in Romana Curia pro tunc reſidentibus Prælatis maturiori profundiorique adhuc rem ſcrutantes indagatione , cum electam Dei ſponſam Virginem & Martyrem omni veneratione dignam inveniſſent , quam talibus tantiſque omnipotens Deus glorificari voluiſſet ſanctitatis indiciis , unanimi conſenſu Sanctorum hanc catalogo adſcribentes , ſacra ejus oſſa de terra pulvere transferenda , publicæque adorationi ſublimanda præfato Epiſcopo commiſerunt . Qui negotium benevolenter executus , anno Dominicæ Incarnationis* 1084. .... III. *Kal. Auguſtarum , die lunæ , cum devota , ut decuit , cæremoniarum exhibitione , theſaurum illum nobilem atque pretioſum , ſanctum videlicet corpuſculum , de terra elevans decenti illius venerationi loco collocavit* . Benedictus quoque Abbas Rempeſleggienſis preces eidem Pontifici exhibuit , ut inter Sanctos referret Guolgoſium ſuum anteceſſorem ; & Pontifex reſpondit , uti legitur in ejus epiſtola *tom.* 4. *Galliæ Chriſtianæ* , ubi habentur hæc verba quæ recitat Chriſtianus Lupus *tom.* 3. *ſchol. in Synod. pag.* 569. *Non enim Sanctorum quiſque debet canonibus admiſceri , niſi & teſtes adſint , qui ejus miracula viſa ſuis oculis atteſtentur , & plenariæ Synodi firmetur aſſenſu* . Teſte denique ſupra citato Puricello *lib.* 4. *cap.* 81. Urbanus II. in civitate Mediolanenſi inter SS. Martyres retulit Herlembardum , & inter SS. Confeſſores Attilanum Zamorenſem , ſeu Legionenſem Epiſcopum ; uti etiam legitur in Martyrologio Romano *ad diem* 5. *Octobris* , & latius proſequitur Pagi *in vita ejuſdem Urbani II.*

13 Decimus Actus in ſupra recenſitis geſtis Urbani II. ſtatuitur , & undecimus habebitur ex geſtis Paſchalis II. Hic anno 1105. ſcribens Epiſcopis Anagniæ , & aliis per Campaniam conſtitutis , indulſit , ut III. Non. Auguſti feſtum celebrarent Petri Epiſcopi Anagnini tamquam Sanctorum Catalogo adſcripti , cujus vita fideliter fuerat adnotata a Brunone Epiſcopo Signienſi . Litteræ Pontificiæ impreſſæ reperiuntur in Bullario Romano , in annalibus Cardinalis Baronii , & in novo codice Canonizationum ; tumque apud Mabillonium *in ſæc.* 4. *Bened. part.* 1. & *in annalibus tom.* 5. narratur eumdem Pontificem SS. Confeſſorum canoni adſcripſiſſe B. Angilramnum Centulenſem Abbatem .

14 Sequuntur geſta Calliſti II. tempore , pro Actu duodecimo habenda . Udalricus nimirum Conſtantienſis Epiſcopus , qui vitam cum miraculis conſcripſerat S. Conradi ejuſdem Sedis Epiſcopi , Sedem Apoſtolicam prædicto tempore crebris ſupplicationibus interpellavit , ut eum inter Sanctos

Sanctos referret; reſponſumque fuit: *Vitam ejus in Concilio generali recitandam, & comprobandam. Teſtes inſuper ſignorum, quæ per eum fiebant, ſeu facta ſunt, adhibendos*. Idem ſub eodem Pontifice actum fuit in Concilio Bellovacenſi coacto anno 1120. præſidente Conone Præneſtino Legato Apoſtolico, de publico cultu indulgendo in honorem S. Arnulfi Epiſcopi Sueſſionenſis. Quidquid autem geſtum fuit, legitur in Actis Conciliorum *tom. 6. part. 2. col.* 1102. ubi habentur hæc verba: *Inter ceteros autem adſuit ipſe Aldenborgenſis Abbas ferens in manibus libellum de vita, & moribus, miraculorumque geſtis ipſius S. Arnulfi, quem libellum ego de manibus ejus accipiens aperui, & apertum obtuli Epiſcopis dicens: Ecce, Domini, libellus ipſe, qui, me conſcio meque auctore, de vita ejus conſcriptus eſt; cui, quod vera ſunt omnia quæ narrat, teſtimonium in fine perhibeo, & de cujus miraculis & hic quoſdam, & domi plures valde teſtes veraces adhibeo &c. Interim, dum hæc ab Epiſcopis decernuntur, quidam nobiles Magiſtri ſcholarum acceperunt libellum, & curſim perlegerunt quædam geſtorum capitula. Quidam ergo eorum concurrentes ubi erant Epiſcopi, cum magna conſtantia fatebantur: revera ex Deo non eſt, qui hujus Sancti exaltationi contrarius eſt. Tunc Guillelmus Catalaunenſis Epiſcopus ait: Per Deum turpe eſt, quod de re tam aperta dubitamus. Unde vos, Domne Tornacenſis, cum Domini gratia, remota omni ambiguitate, ſtatuite diem quo ad locum conveniatis, & ſanctum Domini ſervum de terra elevando, honorifice recondatis. Lambertus Epiſcopus ait: Ecce Legatus in hac ipſa baſilica cum noſtro Archiepiſcopo Remenſi, vel Turonenſi eminus reſidet. Rogo vos, placeat vobis ante illos venire, & veſtram ſententiam illorum judicio confirmare. Epiſcopi dixerunt: In nomine Domini fiat. Ut ventum eſt, Lambertus Epiſcopus dixit Domino Catalaunenſi: Rogo, agite cauſam meam. Cumque ille brevi facundia ante Legatum & Archiepiſcopos cauſam explicuiſſet, tam Legatus Conon, quam & Remenſis Archiepiſcopus una voce reſponderunt: Judicium veſtræ auctoritatis plene ſuſcipimus, & decretum veſtri conſenſus roboramus. Ita Epiſcopus Lambertus convocans Abbatem, deſignavit diem, quo Aldenborg conveniret, ideſt Kalendis Maji, & viri Dei corpus ſanctum de humo levatum juxta morem Gallicanæ Eccleſiæ, ceu re vera ſanctum reponeret &c.* Sub eodem quoque Calliſto II. peracta eſt Canonizatio S. Hugonis Cluniacenſis Abbatis, mortui anno 1109. Gelaſio II. Papæ Cluniaci e vivis erepto ſubrogatus ibidem eſt Calliſtus hujus pariter appellationis II., iſque eo loci dum adhuc moraretur, memoratum Hugonem Cluniacenſem Abbatem canonizavit. Rem accurate deſcripſit Hugo alter Monachus in epiſtola ad Pontium Abbatem S. Hugonis ſucceſſorem. Pars hujus epiſtolæ extat in Actis SS. Bollandianis *tom.* 3. *Aprilis pag.*633., integram vero exhibet Bibliotheca Cluniacenſis, & ex ea epiſtola hæc ad rem noſtram proferuntur: *Hic* (Calliſtus ſcilicet II.) *ſecundo Cluniacum rediit, ibique feſtum Dominicæ circumciſionis & apparitionis devote peregit. Qui dum inter cetera ſæpius ageret de vita & miraculis B. Hugonis, non quorumlibet chartulas ſuper his profuſius exaratas attendit; ſed perſonas authenticas in medio Cluniacenſis Capituli præſentatas, de Sancto, quæ viderant*

derant & audierant, validius atteſtatas, gratanter accepit: Epiſcopis vero, & Cardinalibus pariter aſſentientibus, ad laudem & gloriam D. N. J. C., natalem tanti Confeſſoris tot & tantis virtutibus approbati, feſtivum fieri Papa decrevit.

15 Si, quæ tempore Calliſti II. contigerunt, duodecimum Actum conſtituunt; tredecimus coaleſcet ex geſtis ſub Innocentio II. qui inter Sanctos retulit in plenaria Synodo, quam Remis habuit, Godehardum Epiſcopum Hildensheimenſem. Diploma Pontificium extat in codice Canonizationum; & Auctor anonymus libelli de Canonizat. & translat. S. Godehardi, qui extat *ſæc. 6. Bened. part.*1. poſt vitam ejuſdem Sancti, inquit, *pag.*433. *Præſes noſter Bernardus cum Majoribus noſtræ Eccleſiæ aſſiſtens, videns opportunitatem ultro ſibi collatam, ipſum Apoſtolicum cum omni Curia Romana aggreditur, vitaque Paſtoris noſtri coram ipſis recitatur, &, ut per eum in Eccleſia Dei canonizetur, devotiſſime preces funduntur. Sed, cum conſuetudo ſit Romanæ Eccleſiæ in generali Concilio Sanctos Dei canonizare, quod tunc temporis in Remenſem civitatem in feſto S. Lucæ indictum fuerat, accepto conſilio petitionem Eccleſiæ noſtræ uſque in prædictum locum diſtulit, ibique definiturum certiſſime promiſit.* Tum refert, Bernardum una cum Norberto Magdeburgenſe Metropolitano Remis honorifice ſuſceptum eſſe; &, *dum jam Synodus aliquot dies eſſet celebrata*, conveniſſe Innocentium cum ſuis Cardinalibus, ipſos de cauſa B. Godehardi ſubmonuiſſe, omneſque unanimes & concordes in ſua petitione inveniſſe: *Poſtera die*, ſubdit, *cum in Synodo generali Apoſtolicus reſideret, nullo admonente, ſed Deo faciente, Apoſtolicus ad omnes luculentam orationem habuit, in qua diſertiſſime petitionem noſtræ Eccleſiæ de Patrono noſtro expoſuit; &, ut aſſenſum præberent, devotiſſime poſtulavit. His ita geſtis, Epiſcopus Tarraconenſis, vir religioſus & litterali ſcientia eruditus, quo ordine translatio fieri deberet, expoſuit; ſcilicet, ſi ea, quæ dicebantur de Patrono noſtro, Eccleſia noſtra per legitimos teſtes, ac juramento comprobaret. His vero verbis Apoſtolicus ſe interpoſuit, & ſe a Principibus terræ noſtræ adeo in Leodicenſi Eccleſia certificatum fuiſſe aſſeruit, ut non opus eſſet id ſecundò teſtificari, quod lucidius Sole poſſet comprobari. Auditis autem, quæ ab Apoſtolico dicebantur, omnes unanimiter, ut canonizetur, aſſenſum præbent, &, ut laudes Domino perſolvantur, admonent, qui dignatur ſervos ſuos ab infirmitate hujus carnis eripere, & inter ſanctos & electos ſuos collocare. Continuo* Te Deum laudamus *canitur, laus omnipotenti Deo perſolvitur, & ſic demum coadunata Synodus terminatur.* Hujus Canonizationis accuratiſſima narratio extat coævi ſcriptoris apud continuatores Bollandianos *tom.* 1. *Maji pag.* 552.

16 Idem Innocentius canonizavit S. Hugonem Epiſcopum Gratianopolitanum, non poſt Concilium Piſanum, uti cenſuit Cardinalis Baronius; nec in Concilio Piſano, quemadmodum voluit Natalis Alexander; ſed, habito Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Cardinalium communi conſilio, triginta & octo diebus antequam Concilium Piſanum celebraretur contra Anacletum Antipapam; uti probatur in adnotationibus ad novum codicem Canonizationum, ubi litteræ Canonizationis Hugonis inſertæ

ſertæ ſunt. In Lateranenſi porro œcumenico Concilio (*in plenaria Synodo, quæ apud Lateranum eſt per Dei gratiam congregata*) Sanctorum ſaſtis adſcripſit Sturmium primum Abbatem Fuldenſem;& Apoſtolicæ litteræ vulgatæ fuerunt a Chriſtophoro Brovvero *Fuldenſ. antiquit. lib. 3. cap.9.*, extantque etiam in novo codice Canonizationum.

17 Denique Eugenius III. *in epiſtola ſcripta ad Egelbertum Epiſcopum, & Canonicos Bambergenſes*, quæ eſt impreſſa in novo codice Canonizationum *pag.*14. & in novo Bullario Romano *tom.* 2., de Henrico Imperatore ſic locutus eſt *pag.* 333. *Tametſi hujuſmodi petitio niſi in generalibus Conciliis admitti non ſoleat, auctoritate tamen ſancta Romana Eccleſiæ, quæ omnium Conciliorum firmamentum eſt, petitionibus veſtris acquieſcimus, atque ejuſdem memorabilis viri, cujus exaltationem exquiritis, ex fratrum noſtrorum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, qui præſentes aderant, communicato conſilio, memoriam inter Sanctos de cetero fieri cenſemus, & anniverſarium diem ſolemniter celebrari conſtituimus.* De hac Canonizatione loquitur Otho Friſingenſis *lib.* 1. *de reb. geſtis Frid. I. Imp. cap.* 63. ubi de ſepultura Conradi Regis, inquit, *eum regio cultu fuiſſe ſepultum in eccleſia Bambergenſi, juxta tumbam Imperatoris Henrici ejus loci fundatoris, qui nuper auctoritate Romana Eccleſiæ in loca ſancta levatus pro Sancto habetur.*

CAPUT IX.

De Pontificia iterum auctoritatis in Beatificationis, & Canonizationis negotio, interventu.

1 CAput hoc ad eamdem pertinet materiam, ad quam duo proxime antecedentia capita ſpectant; & eamdem quidem proſequitur ab Alexandri III. Pontificatus initio ad noſtra uſque tempora eo modo, quo fieri poteſt, ne in immenſum excreſcat.

2 Alexander itaque III. inter Sanctos retulit Eduardum Angliæ Regem, Thomam Archiepiſcopum Cantuarienſem, & Bernardum Abbatem Clarevallenſem. Bullæ extant impreſſæ in Bullario Romano, in Actis Conciliorum & in novo codice Canonizationum; ubi etiam ejuſdem Pontificis epiſtolæ referuntur, quibus omnes Eccleſiæ Prælatos, & Averſanum Epiſcopum de S. Thomæ Canonizatione, & Regem Francorum, Monachoſque Ciſtercienſes, & Clarevallenſes de Canonizatione S. Bernardi admonuit, ut ad eorum cultum prædictos omnes excitaret. In bulla Canonizationis S. Eduardi *in cit. cod. Canoniz. pag.* 15. habentur hæc verba: *Viſis etiam litteris anteceſſoris noſtri piæ recordationis Innocentii Papæ, veſtris quoque teſtimoniis inde receptis* (hoc eſt Archiepiſcoporum, Epiſcoporum & aliorum Prælatorum per Angliam conſtitutorum) *quamvis negotium tam arduum & ſublime non frequenter ſoleat, niſi in ſolemnibus Conciliis de more concedi; de communi tamen Fratrum noſtrorum conſilio, juxta votum & deſiderium prædicti*

Filii

Filii Regis (hoc eſt Henrici) *ac veſtrum, corpus ipſius Confeſſoris ita glorificandum cenſuimus, & debitis præconiis honorandum in terris, ſicut eumdem Confeſſorem Dominus per ſuam gratiam glorificavit in cælis*. In bulla Canonizationis S. Thomæ *in cit. cod. pag. 16.* proſtant ſequentia: *Præfatum Archiepiſcopum in capite jejunii, multitudine Clericorum & laicorum præſente in eccleſia, deliberato cum Fratribus noſtris conſilio, ſolemniter canonizavimus, eumque decrevimus SS. Martyrum collegio annumerandum*. Ibi demum in bulla Canonizationis S. Bernardi Abbatis *pag. 19.* narratur, dum Pontifex eſſet Pariſiis, multos venerabiles viros ſupplices preces porrexiſſe, ut eum inter Sanctos referret in Concilio, quod proxime erat Turonis celebrandum; benignas item aures Alexandrum poſtulatis præbuiſſe, ſed eis ſatisfacere non potuiſſe, propter magnam frequentiam aliorum, qui ſimilia petebant: *Cumque nos eidem negotio ſavorabili ſatis intenderemus affectu, ſupervenit multitudo & frequentia petitorum, qui in diverſis provinciis rem ſimilem poſtulabant. Unde cum videremus, non poſſe congruenter omnibus ſatisfieri, ſtatutum fuit pro ſcandalo devitando, etiam in hoc differri*. Et poſt alia in dicta Conſtitutione ſic concluditur: *Quibus omnibus pia conſideratione penſatis, & in Concilio Fratrum noſtrorum expoſitis .... catalogo SS. adſcribi mandavimus*. Huic quoque Pontifici Alexandro adſcribitur Canonizatio Theobaldi Eremitæ, & Conſtitutio reperitur in codice Canonizationum; quæ a nonnullis quidem huic ipſi Pontifici, ſed ab aliis Alexandro II. attribuitur, juxta ea, quæ in ſuperioribus viſa ſunt. Teſtatur inſuper Innocentius III. Pontificem Alexandrum III. exoratum a Martino Epiſcopo Groſſetanenſi, ut in SS. album referret Guillelmum Eremitam a Malavalle in Tuſcia, indulſiſſe, ut in ejus honorem celebraretur in diœceſi Groſſetanenſi Officium, quoadusque fieri poſſet ſolemnis ejus Canonizatio: *Ex litteris fraternitatis tuæ accepimus, quod, cum bonæ memoriæ Martinus prædeceſſor tuus olim ad felicis recordationis Alexandri prædeceſſoris noſtri præſentiam acceſſiſſet, ſupplicavit eidem, ut B. Guillelmum Sanctorum adſcriberet catalogo venerandum. Idem vero prædeceſſor noſter exauditurum ſe preces ipſius promiſit tempore opportuno, & interim mandavit eidem, ut in anniverſario pro Divini nominis gloria, & ejuſdem Sancti memoria Officium Confeſſoris ſolemniter celebraret, & in ſua diœceſi faceret ſolemniter celebrari*. Apoſtolicæ hæ litteræ editæ ſunt a Guillelmo de VVaha *in explanatione vitæ S. Guillelmi pag. 326. quæ prodiit Leodii an. 1693.* Celebriſque eſt inter Decretales Gregorii IX. *ad tit. de Reliq. & venerat. Sanctor.* Alexandri III. Decretalis, de qua alibi, in qua ſtatuitur, non licere pro Sancto aliquem publice venerari ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate.

3 Aliæ quoque adſunt Canonizationes factæ ab Alexandro III. de quibus Hiſtorici teſtantur, & quarum bullæ uſque adhuc latent, aut injuria temporum perierunt. S. Guarinum Bononienſem, S. R. E. Cardinalem, Epiſcopum Præneſtinum inter SS. relatum fuiſſe ab Alexandro III. affirmant Scriptores cumulate inveniendi apud Bollandianos *tom. 1. Februarii pag. 915.* In manuſcripto chronico, quod extabat apud Cardinalem Baro-

Baronium, legitur, S. Helenam Sueonam viduam miræ ſanctitatis a ſepulcro Domini, quod petierat, revertentem, de nece Generi ſui per calumniam accuſatam, & ea de cauſa a cognatis innocenter occiſam anno 1164. inſtante Carolo Suevorum atque Gothorum Rege, ob vitam ſanctiſſime ductam, additis multiplicibus miraculis, inter Sanctos fuiſſe ab Alexandro relatam; uti videri poteſt apud citatum Cardinalem Baronium *in addendis ad annum* 1164., & late adnotavit Pagi *in vita hujus Pontificis num.* 48. Duo fuere Canuti Reges in SS. numerum publica Eccleſiæ auctoritate relati: primus Rex Daniæ, qui Martyrio ſublatus eſt anno Domini 1086., alter fratris filius Rex Obotritorum, qui Martyr occubuit anno Domini 1132. De his duobus Sanctis Canutis plura legi poſſunt apud Bollandum *tom.* 1. *Januarii ad diem* 7., & apud ejus Continuatores *tom.* 3. *Julii ad diem* 10., nec non apud Baillet *ad eumdem diem*, & apud Fleurì *hiſtor. Eccleſ. tom.* 13. *lib.* 63. *pag.* 458. Hujus poſtremi S. Canuti Canonizatio facta dicitur ab Alexandro III.; ſed bulla hactenus inventa non eſt, licet fuerit diligenter perquiſita, teſte Archiepiſcopo Ancyrano Juſto Fontanino *in præfat. ad cod. Canoniz.* De Legatis tamen ad Alexandrum III. ſummum Pontificem a VValdemaro Rege tranſmiſſis pro impetranda Canuti junioris Canonizatione, & de eorum reditu poſt impetratam Canonizationem plene teſtantur Hiſtorici. Kranzius *lib.* 6. *Daniæ cap.* 29. inquit: *Quo tempore Nuntius & Oratores rediere, quos Rex ad urbem Romam miſit, teſtificandi gratia de miraculis, quæ ad tumulum Divi Canuti fierent; quo Rex Patri poſthumus filius natus eſt. Erat autem annus poſt milleſimum centeſimus ſeptuageſimus primus. Tum apud Ringſtadium, ubi paternus erat tumulus, omnem Conventum omnium de Regno concivit Rex litteris a Sede Apoſtolica proditis. Ibi Divus Canutus ſolemni precationum genere de tumulo levatus, aræ conſecratus imponitur*. Concordat Joannes Magnus *lib.* 2. *de vitis Pontificum Upſalenſium in Stephano Archiepiſcopo*, ubi ait *pag.* 47. *Eodemque tempore, una cum Eſchillo Archiepiſcopo Lundenſi Divum Canutum Ducem & Regem Obotritorum in SS. catalogum juſſu Alexandri Papæ III. inſcripſit*. Denique Iſaac Pontanus *in rerum Danicarum hiſtoria lib.* 6. *pag.* 252. narrat, VValdemarum Regem Legatos anno 1168. ad Romanum Pontificem miſiſſe, ſubditque: *Elapſo deinde tempore, anno circiter ſupra milleſimum centeſimo ſexageſimo nono, Regis Legati, quos Romam tranſmiſerat, in patriam redierunt, litteras inter cetera referentes a Pontifice, quibus patris ſui innocentiſſimos manes ſacris honoribus venerari permittebatur. Quocirca Rex, omni Danica Nobilitate ſub edicto Ringſtadium evocata, circa ſolemne Divi Joannis, quod in æſtivum ſolſtitium incidit, & parenti cæleſtes honores, & filio regios celebrari conſtituit*. Pontanus tamen litteras Canonizationis non producit, & hinc fortaſſe factum eſt, ut ad nos non pervenerint, uti ſupra dictum eſt.

4 Ad Alexandri III. tempora referri debent ea, quæ a Paſchali Antipapa facta ſunt. Martinus Polonus, & Onuphrius Panvinius referunt, quatuor Pſeudopontifices adverſus Alexandrum III. ſummum Pontificem

inſurrexiſſe, Octavianum de Monticello, qui Victor IV. Guidonem Cremonenſem, qui Paſchalis III. Joannem Strumienſem, qui Calliſtus III. & Quartum Landonem, qui Innocentius III. vocati ſunt. Paſchalis in Germaniam ad Fridericum Imperatorem ſe recepit, & Carolum Magnum Romanorum quondam Imperatorem in SS. canonem retulit. Ante corporis Caroli elevationem nullus ei publicus cultus exhibebatur, cum pro ejus anima ſuffragia fierent, ſicuti fiunt pro animabus reliquorum Chriſtifidelium defunctorum; teſtibus Ademaro Monacho, & Gaufrido Priore Voſienſi, quorum teſtimonia recenſentur apud Pagi *in breviar. RR. Pontif. tom. 3. in vit. Alexandri III. pag.82. & ſequentibus*. Procurante vero Friderico Ahenobarbo facta eſt auctoritate Paſchalis III. Antipapæ ſolemnis Corporis elevatio, uti colligitur ex Friderici diplomate impreſſo apud Bollandianos *ad diem* 28. *Januarii*; in quo, poſt narrata inſignia opera Caroli Magni Imperatoris, expoſitis petitione Henrici Angliæ Regis, & aſſenſu atque auctoritate Paſchalis, nec non conſilio univerſorum Principum tam ſæcularium, quam Eccleſiaſticorum pro elevatione & exaltatione corporis ejus, *atque Canonizatione* (verba ſunt diplomatis) refertur, ſolemnem Curiam in natali Domini apud Aquiſgranum celebratam fuiſſe, & corpus magna frequentia Principum, & copioſa multitudine Cleri & populi, in hymnis & canticis ſpiritualibus, cum timore & reverentia fuiſſe elevatum & exaltatum. Poſt ſolemnem corporis elevationem nedum in Eccleſia Aquiſgrani, ſed etiam in quibuſdam aliis Galliæ, Belgii, atque Germaniæ Eccleſiis Carolus coli cœpit, quemadmodum inter Auctores forenſes adnotarunt Oſtienſis *in cap. Audivimus num.* 9. ibique Joannes Andreas *de Reliq. & venerat. SS.*, Cardinalis Tuſcus *in verbo Canonizatio, concluſ.* 41. *num.* 9., Lezana *conſult.* 1. *num.* 50., Molpheſius *conſult.* 46. *num.* 10., & inter eruditos bene proſequuntur teſtantes de cultus continuatione, Gujet. *de feſtis propriis SS. lib.* 1. *cap.* 5. *quæſt.* 9. *§. Tertium denique dubium*, Natalis Alexander *in hiſtor. Eccleſ. ſæc.* 9. *&* 10. *cap.* 7. *art.* 1. *in fine*, Bollandiani *tom.* 2. *Februarii*, ubi ex Athenæo Oſnabrugenſi *ſchemate* 19. referunt, quintum altare eccleſiæ PP. Societatis Jeſu eſſe Carolo Magno dicatum. Verum, cum cultus hic ſuam originem habuerit a Pſeudopontifice; non immerito dubitari poteſt, an ex ejus conceſſione, conſtituta dici poſſit vera & legitima Beatificatio. Caſtellinus *in ſuo indiculo Sanctorum canonizatorum* dicit, Carolum Magnum a nonnullis Canonizatum, ab aliis tantummodo Beatificatum denominari. Contelorius *in ſuo tractatu de Canonizat. SS. cap.* 2. *n.* 2. eum aſſerit dici poſſe tantùm Beatificatum: & hæc quidem ſententia retinenda videtur. Quidquid etenim ſit de conceſſione facta ab illegitimo Pontifice, tot ſubſequentes legitimi Pontifices prædictam conceſſionem ſciverunt, & per tolerantiam admiſerunt: quibus ſi ſuperaddatur longiſſimi temporis obſervantia, nihil deeſſe videtur ex iis, quæ neceſſaria ſunt pro validitate cultus, quoad Eccleſias particulares, & ſic pro ſufficienti Beatificatione;

uti

Digitized by Google

uti bene adnotarunt Molanus *in natalibus Sanctor. Belgii*, Petrus Galeſinius, & Maurolicus *in ſuis Martyrologiis*, Ferrarius *in catalogo SS. qui non ſunt deſcripti in Martyrologio Romano*, omnes ad diem 28. Januarii, Bollandiani *ad eamdem diem*, Natalis Alexander *loc. cit.*, Spondanus *ad an.* 814. *num.* 5., Baillet *in vita Caroli Magni ad d.*; Franciſcus Victon. *in ſuo tract. de Canoniz. SS. cap.* 27. Ceparius *in ſuo directorio manuſcripto Canonizationum cap.* 12. *num.* 2.

5 Alexandro III. Lucius III. ſucceſſit. Hic anno 1182. inter Sanctos retulit Brunonem Epiſcopum Signinum; qui, poſtquam Eccleſiæ ſuæ per aliquot annos præfuerat, Caſſinum ſe recipiens, ibique Abbas electus, populo inſtante, a Romano Pontifice juſſus fuit ad Eccleſiam ſuam redire in qua ſancte mortuus eſt. Angelus Rocca *in ſuo tract. de Canonizat. SS. pag.* 130. teſtatur, bullam Canonizationis aſſervari Romæ in bibliotheca PP. Congregationis Oratorii; ſed, utut tempore, quo auctor ſcribebat, ea bulla in citato loco reperiretur, certe, me inſtante, perquiſita fuit a P. Gaſpare Cerato ex ejuſdem Oratorii Familia, viro diligentiſſimo, & in Eccleſiaſtica eruditione optime verſato, & minime eſt inventa. Signiæ tamen hæc legitur inſcriptio: *Æternæ memoriæ Brunonis, quem Lucius III. Pontifex Maximus Cardinalium, & Epiſcoporum conventu Signiæ in eccleſia B. Mariæ, ubi defunctum corpus quieſcebat, inter Sanctos juſſit adſcribi anno ab ejus abſceſſu LVIII. S. P. Q. S.* (ideſt) *Senatus, Populuſque Signinus*.

6 Clemens III. SS. Confeſſorum canoni ſolemniter adſcripſit BB. Othonem Epiſcopum Bambergenſem, Stephanum Auctorem Ordinis Grandimontenſis, Malachiam Hiberniæ Epiſcopum, ut ex ejus Conſtitutionibus *in novo codice Canonizationum*.

7 De Cæleſtino III. in eodem codice per authenticas Conſtitutiones demonſtratur, ab eo inter SS. relatum fuiſſe Ubaldum, Bernuvardum in Saxonia Epiſcopum, Joannem Gualbertum, atque Geraldum. Et præter hos in ſexta lectione antiqui Breviarii Eccleſiæ Lemovicenſis apud continuatores Bollandianos *tom.* 1. *Aprilis* hæc de S. Gaucherio Canonico leguntur *pag.* 853. *Floruit anno Domini* 1130.; *ſuccedentibus vero temporibus ex Divina revelatione canonizatus fuit, Sanctorumque catalogo adnotatus tempore Domini Cæleſtini Papæ, præſulante in Sede Lemovicenſi Domino Sebrando*; quod anno 1194. & ſic tempore Cæleſtini III. contigiſſe, docent ſubjecti verſus ex vetuſto libro Prioratus Aurelianenſis, *Anno milleno centeno cum nonageno quarto, clara virum meritorum ſumma revelat*. Tum etiam, ſi fides præſtanda eſt Joanni Tamajo *tom.* 2. *Martyrologii Hiſpanici*, B. Rodeſindus ab eodem Cæleſtino III. inter SS. relatus eſt. Sed de cultu huic Beato exhibito infra ſermo redibit.

8 Plures ab Innocentio III. Canonizationes factæ ſunt, quarum extant, in Bullario Romano, & in novo codice Canonizationum, Conſtitutiones: ſed & aliæ Canonizationes factæ referuntur ab eodem, quarum tamen Apoſtolicæ litteræ non inveniuntur. Anno 1202. Pontifex hic SS. faſtis adſcripſit Gilbertum Fundatorem Ordinis Sempringhamenſis

in Anglia, anno poſt ejus obitum decimo quarto. Duplex hujus Sancti vita ab Auctoribus anonymis ſcripta habetur in Actis SS. Bollandianis *ad diem 4. Februarii*; &, quamvis poſterior vita Canonizationem memoret ab Innocentio factam anno 1202., cujus non meminit prior, bulla tamen Canonizationis deſideratur. Apud Surium & apud Bollandianos *ad d. 4. Julii* narratur, Procopium Bohemum Abbatem Ordinis S. Benedicti pie defunctum apparuiſſe Blaſio cœnobii ſui Præpoſito, eique mandaſſe, ut Romanum adiret Pontificem, ipſumque excitaret ad ſe in Sanctorum album referendum; tum ſubditur, Blaſium mandatis paruiſſe, ſed Pontifice moras nectente, ipſi etiam Procopium apparuiſſe, & ſe Procopium eſſe dixiſſe: narratio tandem his concluditur verbis: *Procopii Sacerdotem Pontifex Blaſium per ſagaces & expeditos curſores reductum, cum avide, præſentibus tredecim purpuratis Patribus de Procopii geſtionibus audiſſet, Divina re facta, Sanctorum numero illum aſſerit: miſſoque in Bohemiam Guidone S. Mariæ Tranſtiberim S. Callixti Presbytero Cardinali (Legato a latere vulgo dicto) Procopium ſanctum, beatum, felicemque credendum, vocandum, colendum pronunciat, eique tanti nominis, & tituli apud omnes ferendi auctor eſt, idque an. D. N. 1204. IV. Non. Jun.* Ita apud Surium *loc. cit. n.* 11. De hac Canonizatione mentio habetur etiam apud Ferrarium *in catal. SS. quorum nomina deſcripta non ſunt in Martyrol. R. ad. d. 2. Junii*. Fatetur autem Archiepiſcopus Ancyranus Juſtus Fontaninus *in ſua præfatione ad cod. Canoniz.* ſe bullam perquiſiviſſe, & non invenisse.

9 Honorium III. plures Beatorum Canonizationes peregisse, certum eſt ex ejus Conſtitutionibus ſæpe citato codici inſertis; ipſumque inter BB. retulisse Robertum primo Moliſmenſem Abbatem, poſtea Ciſtercienſis Ordinis Fundatorem, ex ejus epiſtola 132. *lib. 6.* teſtatur Pagi junior *in vita Honorii num.* 34. In vita Roberti apud Bollandianos *tom.* 3. *Aprilis pag.* 668. Apoſtolicum Breve exhibetur, in quo permittitur Moliſmenſibus, ut eum tamquam Sanctum, in ſua eccleſia venerentur; & Manriquez *in annalibus ad an.* 1222. ſuſtinet, ſub initium anni ſequentis fuisse Sanctorum canoni adſcriptum.

10 Animus non eſt, nec intentio hic proſequendi ceteras Canonizationes, & Beatificationes a ſubſequentibus Pontificibus factas, tum quia eorum Conſtitutiones extant in novo codice Canonizationum, tum quia in Operis decurſu non deerit occaſio de illis loquendi. Adnotare tantummodo nonnulla libet de Canonizatione S. Birgittæ, quæ mortua eſt anno 1391. Petrus Amelius Sacriſta in ſuo Ordine Romano impreſſo apud Mabillonium *tom. 2. muſei Italici num.* 153. peractæ a Bonifacio IX. Canonizationis cæremonias exponit, & bulla Canonizationis extat in novo codice Canonizationum. In Concilio tamen Conſtantienſi, inſtantibus Oratoribus Regnorum Scotiæ, Daniæ, & Norvegiæ, Joannes XXIII. eam iterum canonizavit, ob dubiam apud multos Bonifacii auctoritatem propter ſchiſma, quod tunc maxime vigebat. De hac Canonizatione loquitur etiam Trithemius, & tomo primo operum Gerſonii

ſonii extat celebris tractatus *de probatione ſpirituum* tunc Conſtantiæ habitus, cum de nova Birgittæ Canonizatione ageretur. Denique, ne dubium omnino aliquod ſupereſſet de Canonizantis auctoritate, ſupplicatum fuit Martino V. pro nova Canonizatione. Recens autem Martini Conſtitutio edita eſt Florentiæ poſt Concilium Conſtantienſe anno 1419. & eſt impreſſa ante Revelationes S. Birgittæ; pluribuſque proſequuntur Pagi *tom. 4. brev. RR. Pontif. in vita Joannis XXIII. pag.* 387., & Spondanus *ad annum Chriſti* 1415. *num.*2. Notanda ſunt verba Conſtitutionis Martini V. confirmantis Canonizationem S. Birgittæ, quæ ſunt hujuſmodi: *Ad bonarum mentium, & conſcientiarum ſerenationem puriorem*. Depulſa temporum caligine, in clara luce hodie poſitum eſt, legitimum jus Pontificatus penes Urbanum VI. ejuſque ſucceſſores Bonifacium IX. Innocentium VII. &c. ſtetiſſe; ſed cum id tunc temporis adhuc eliquatum non eſſet, Martinus V. neceſſarium eſſe exiſtimavit ſua indubia auctoritate Canonizationem a Bonifacio IX. factam confirmare. In bulla Canonizationis S. Catharinæ Senenſis Pius Papa II. inquit, Divino conſilio factum fuiſſe, quod eadem ſchiſmatis tempore non fuiſſet in SS. album relata ab Urbano VI. aut Innocentio VII. aut Gregorio XII. *ne ſæviente diviſionis procella, quod ſanctum una obedientia decreviſſet, profanum altera cenſuiſſet*. Quibus profecto verbis Pius non ſignificat caſſam futuram fuiſſe & irritam Canonizationem, ſi a quoquam illorum Pontificum prodiiſſet, ſed futuram fuiſſe obnoxiam obtrectationibus eorum, qui in obedientia, ut appellabatur, Pſeudopontificum Avenionenſium erant; præſertim cum S. Catharina Senenſis apertiſſime & conſtantiſſime pro Urbani VI. jure ſtetiſſet, quod Virginis ſanctiſſimæ, & miraculis ac familiari cum Deo communicatione clariſſimæ teſtimonium, pondus ingens Urbani cauſæ addiderat.

11 Ex ultimis Canonizationibus per Romanos Pontifices expletis, ſola deerat bulla Canonizationis S. Eliſabeth Reginæ Portugalliæ, quæ ſolemni ritu fuit inter Sanctas relata anno Jubilæi 1625. a ſanctæ memoriæ Urbano VIII., uti legitur in lectionibus proprii Officii, quod in ejus feſto celebratur in Eccleſia univerſali, & teſtatur Lucas VVadingus auctor contemporaneus, ac Romæ degens, *in ſuis annal. ad an.* 1336. *num.* 33. Ut ejus defectum, quantum in nobis eſt, ſuppleremus, in prima editione hujus Operis ad calcem præſentis tomi exhibuimus relationem de ejus ſanctitate & miraculis factam in Conſiſtorio ſecreto per Cardinalem a Monte ſacri Collegii Decanum. Eadem relatio adhuc extat inter appendices hujus noſtræ tertiæ editionis. Sed cum a nobis ad ſummum Pontificatum evectis, bulla quæ deerat Canonizationis S.Eliſabeth fuerit expedita, eam in appendices Operis hujus rejicimus una cum IV. bullis Canonizationum peractarum a ſanctæ memoriæ Clemente XII. prædeceſſore noſtro, quæ non fuerunt inſertæ in codicem Canonizationum ſæpe memoratum; utpote ante dictas Canonizationes editum. Et hæc quoad interventum Pontificiæ auctoritatis in Beatificationibus & Canonizationibus dicta ſufficere

cere poſſe videntur: ex quibus colligere fas eſt, nullatenus ſubſiſtere quod a nonnullis aſſeritur,initia videlicet Beatificationis eſſe referenda ad B.Gregorium Papam X. qui conceſſit, ut corpus B. Lucheſii poſſet *proceſſionaliter* deſerri, ſicuti arguunt Matta *de Canonizat. SS. part.* 1. *cap.* 2. *num.* 17. & Schiara *in ſuo Romano Pontifice art.* 26. *§.* 1 *.num.* 7.; quidquid enim ſit de Beatificatione S. Romualdi, nulla ſupereſt dubitatio de Beatificatione Guillelmi Eremitæ a Malavalle in Tuſcia, facta ab Alexandro III., uti ſupra viſum eſt.

CAPUT X.

De Pontificia auctoritate extra Concilium, & de jure Beatificandi, & Canonizandi ſummo tantùm Romano Pontifici reſervato.

1 QUamvis in ſuperioribus nonnullas retulerimus Canonizationes Sanctorum a Romanis Pontificibus factas in plenariis Conciliis, eam videlicet S. Udalrici a Joanne XV., S. Gerardi a Leone IX., S.Godehardi,& S.Sturmii Abbatis ab Innocentio II.& nonnulla quoque Romanorum Pontificum reſponſa attulerimus, quibus dixerunt, vitam & miracula Canonizandorum eſſe in Concilio generali perpendenda, antequam eorum fiat relatio in album SS.; uti colligitur ex reſponſis Urbani II. & Calliſti II. & ex bullis, ſeu Decretalibus Eugenii III. & Alexandri III. editis pro Canonizatione Henrici I. Imperatoris, & Regis Eduardi; certum nihilominus eſſe videtur, plures alias Canonizationes illis iiſdem temporibus, quibus nonnullæ in Conciliis generalibus factæ ſunt, extra Concilium peractas fuiſſe, & eoſdem Pontifices, qui Concilii generalis meminerunt pro faciendis Canonizationibus, Sanctorum Canonizationes extra Concilia feciſſe. Exempla ex ſupra relatis deſumi poſſunt. Ut enim cetera prætereamus, ad rem, de qua nunc agitur, ſatis eſt geſta S. Leonis IX. revocare, qui, ſi S. Gerardum in SS. numerum retulit in Concilio Romano,extra Concilium ſanctificavit SS.VVolſgangum, & Erhardum; geſta Benedicti VIII. & Benedicti IX. qui extra Concilium SS. albo adſcripſerunt duos SS. Simeones; geſta Paſchalis II. qui ſimili modo proceſſit in Canonizatione SS. Petri Anagnini, & Angilramni; geſta demum Eugenii III. & Alexandri III. quorum primus extra Concilium canonizavit S. Henricum Imperatorem, & alter extra Concilium nedum Sanctis adſcripſit Eduardum,ſed etiamThomam Cantuarienſem,Bernardum Abbatem, & alios: ita ut de ſummi Pontificis poteſtate peragendi Canonizationes extra Concilium generale nulla videatur rationabilis adeſſe dubitatio; & eo magis, ſi ad antiquiſſima tempora ſupra indicata reſpiciamus, quibus Beatificationes factæ ab Epiſcopis ſive Martyrum, ſive Confeſſorum, vim obtinebant Canonizationis vel per expreſſam ſummi Pontificis approbationem, vel per univerſalem extra Concilium Eccleſiæ con-

conſenſum, in quo tacita ſummi Pontificis approbatio continebatur.

2 Similia porro contigerunt in hæreſum condemnationibus, cum aliquot a Romanis Pontificibus in Conciliis, ſed pleræque aliæ extra Concilia fuerint ab ipſis condemnatæ, & Pontificiæ auctoritatis interventus acceſſerit in earum etiam hæreſum condemnatione, quæ in Synodis particularibus ab Epiſcopis factæ fuerunt. *Plurimi Pontifices* (verba ſunt egregii Doctoris Duvalli *tom.* 2. *in* 2. 2. *de poteſt. Eccleſ. part.* 2. *quæſt.* 2.) *Plurimi Pontifices varios errores abſque ullo generali Concilio condemnarunt, quorum condemnatio a tota Eccleſia accepta fuit; ut patet ex primis trecentis annis, in quibus nulla unquam Concilia generalia propter ingruentes perſecutiones coacta leguntur, cum tamen multæ in Fide quæſtiones toto hoc tempore feliciter ſopitæ & determinatæ fuerint per Pontificum definitiones. Nec dicant adverſarii, hos errores pro hæreſibus habitos non fuiſſe, donec his Pontificum definitionibus, Conciliorum generalium calculus accederet. Falſum enim eſt, omnibus, quotquot fuerunt, erroribus a Sede Apoſtolica damnatis, & qui jam pro hæreſibus in Eccleſia habentur, ſemper acceſſiſſe Concilii cujuſdam generalis condemnationem.* Argumentum eruditiſſime de more proſequitur Thomaſſinus *diſſert.* 4. *in Synodum Gangrenſem*, ubi, poſt collecta undique illuſtria exempla, *num.* 36. ita concludit: *Quibus hæc teſtium copia non ſatis eſt, neſcio quid ſatis ſit; conſtat enim abunde tot teſtimoniis, Eccleſiis, Epiſcopiſque omnibus ſive Synodice, ſive extra Synodos, ſola execratione novitatis hæreſes exorientes damnantibus, vel præiſſe, vel acceſſiſſe, vel ſucceſſiſſe Sedem Apoſtolicam, & ſummum auctoritatis pondus, & vim ineluctabilem, atque univerſalem adjeciſſe. Si quid aliæ Eccleſiæ, Synodive perficere non poterant, ipſa efficiebat; ſi quid effecerant, perficiebat; ſi quid privatim ſanxerant, id ipſa toto orbe Catholico authorabat. Nihil invidiæ, nihil contentionis ſtrepebat. Nunc, quod ceteræ ſequerentur, ipſa dictare occupabat, certa de membrorum ſuorum conſenſu & obſequio. Nunc reliquas in impietatis apud ſe exortæ damnationem præcurrentes ipſa lubens ſequebatur, confirmabat, &, ſin minus tempore, certe conſenſu, dignitate, auctoritate antecedebat. Ita ſive præfinirent aliæ Synodi quod, ut ajebat Proſper, regna ſequerentur, tum demum cum Roma probaſſet, ſive præciperet Romana Eccleſia Fidem omnibus amplectendam ſcribere, plerumque temporis, ſemper auctoritatis ordine caput membris anteibat. Cumque Fides commune ſit Eccleſiarum omnium decus, non poterat illa a privatis vel Eccleſiis, vel Conciliis ſanciri, niſi præſumpto, vel adhibito conſenſu, ſuffragioque principis Eccleſiæ, cujus unius jus erat confirmare, & promulgare quod omnes Eccleſiæ ſequerentur.*

3 Hæc quoad Pontificiam auctoritatem extra Concilium. Nunc autem, ut tranſitum faciamus ad jus ſoli Romano Pontifici reſervatum Beatificationis & Canonizationis honores indulgendi, reſumenda ſunt nonnulla, quæ tempore Alexandri III. acciderunt, quæque in ſuperioribus fuerunt indicata. Cum Arnulphus Epiſcopus Lexovienſis Alexandro III. ſummo Pontifici ſcripſiſſet, monaſterium quoddam Griſtanum ſcandalis undi-

Digitized by Google

undique eſſe repletum , & inter cetera , quemdam ejus Procuratorem loco Abbatis abſentis ſubſtitutum , ebrium a duobus aliis Monachis fuiſſe interemptum , *quia is , quem Procuratorem reliquerat , ebrius in refectorio ſuper cœnam duos de fratribus cultello percuſſit , atque ab eis incontinenti pertica , quam caſus obtulit , interfectus ,* uti legitur in dicti Arnulphi epiſtola apud Cardinalem Baronium *ad ann.* 1181. *num.* 7. *&* 9. , & taliter occiſum a loci habitatoribus cultum Martyris obtinuiſſe ; edita fuit a prædicto Pontifice epiſtola illa , quæ fuit inſerta Decretalibus *ad tit.* 45. *de Reliq. & venerat. Sanctorum : Audivimus , quod quidam inter vos diabolica fraude decepti hominem quemdam in potatione & ebrietate occiſum , quaſi Sanctum more infidelium venerantur , cum vix pro talibus in ebrietatibus peremptis orare permittat Eccleſia . Dicit enim Apoſtolus , quod ebrioſi homines regnum Dei non poſſidebunt . Hominem ergo illum de cetero colere non præſumatis , cum , etiamſi per eum miracula plurima fierent , non liceret vobis pro Sancto , abſque auctoritate Romanæ Eccleſiæ , eum publice venerari .*

4 De hac Alexandri III. Decretali loquendo , magna eſt inter ſcribentes diſputatio , an per illam inductum fuerit jus novum Sedi Apoſtolicæ reſervans , privative quoad Primates , & Epiſcopos , & ceteros omnes , jus ſtatuendi , utrum huic , aut illi ſervo Dei cultus præſtari debeat , necne ; ablata ceteris omnibus facultate , quam habebant , uti vidimus , in ſuis provinciis & diœceſibus indulgendi Dei ſervis Beatificationis honores : ſeu potius , an jus hoc privativum fuerit ante prædictam Decretalem introductum , perinde ac ſi eadem latam præſupponat aliam legem , aut antiquiorem introductam conſuetudinem , quæ Apoſtolicæ Sedis jus illud privativum reſervaverit .

5 Cenſent nonnulli , jus novum fuiſſe a dicta Decretali ſtatutum . Ita ſentit Ven. Dei ſervus Cardinalis Bellarminus *lib.* 1. *de SS. Beatit. cap.* 8. *n.* 2. *Quod olim licuit , modo non licet : ſiquidem Alexander III. & poſtea Innocentius III. videntes abuſus , qui oriebantur circa Sanctorum cultum , prohibuerunt , ne deinceps aliquis pro Sancto coli inciperet ſine Romani Pontificis approbatione* . Van Eſpen *juris Eccleſ. univ. part.* 1. *tit.* 22. *cap.* 7. *num.* 14. ait : *Quin & circa idem tempus* (Alexandri videlicet III.) *Pontifices ſibi auctoritatem canonizandi privative cœperunt reſervare ; eaque reſervatio generaliter , & ab omnibus tandem Eccleſiis recepta fuit , potiſſimum auctoritate cujuſdam Decretalis Alexandri III.* Joannes Mabillonius , & Lucas D'Acheri *in ſæpe citata præf. ſæc.* 5. *Bened.* §. 6. *n.* 105. inquiunt : *Jam vero Alexander III. id , tamquam unam ex majoribus cauſis , ad Romanum Pontificem pertinere edixit :* & ſequuntur Pagi *in breviario Roman. Pontiſ. in vit. Alexandri III.* , Gravina *in continuatione* 2. *part. Catholic. præſcript. tom.* 4. *pag.* 209. §. *Merito vero Alexander* , Sauſſajus *in apologet. Theolog. de SS. cultu* §. 9. *verſ. Solemnis eſt* , *pag.* 33. *poſt Martyrolog. Gallic.* Alii contra in ea ſunt opinione , quod nullum jus novum fuerit introductum per Decretalem ſæpe citatam . Ita docent Gonzalez *in dicto cap. Audivimus ſub num.* 6. *de Reliq. & venerat. SS.*

Victon.

Victon. *in tract. de Canoniz. SS. cap.* 12. *prope finem*, Auctor tractatus Canonizationis SS. ad Cardinalem Montis Regalis 2. *part. cap.* 1. ubi, ponderata Alexandrina Conſtitutione, ſubdit: *Exiſtimo autem, hanc legem eſſe multo antiquiorem; non enim hoc loco id ſtatuit Pontifex, ſed quaſi jam conſtitutum commemorat*, Bivarius *in comment. chronici Marci Maximi in S. Joanne Eremita vindicato* §. 6. & fuſius hoc ipſum proſequuntur Godefridus Henſchenius & Daniel Papebrochius *in propylæo differt.* 20. *num.* 6. quo in loco, penſatis verbis Alexandri, ſubjungunt: *Hæc vero loquendi forma decretum non facit, ſed factum, & vulgo notum ſupponit*.

6 Verum, quidquid ſit de hac controverſia, quemadmodum certum eſſe videtur, uti ſupra dictum eſt, nunquam Epiſcopos potuiſſe veras peragere Canonizationes: præcipere etenim, ut aliquis tamquam Sanctus publico cultu colatur in univerſa Eccleſia, nec poteſt, nec potuit unquam ad eum pertinere, qui limitatam obtinet juriſdictionem in una diœceſi, aut provincia, ſed ad eum tantummodo, qui jus obtinet in univerſa Eccleſia: ita perſpicuum apparet, Primates, Archiepiſcopos, aut Epiſcopos olim potuiſſe cultum publicum indulgere erga Martyres, aut Confeſſores in ſua provincia, aut diœceſi, quod eſt idem ac dicere, Beatificationis honores concedere, aut advocata ſummi Pontificis auctoritate, aut etiam jure ſuo, abſque eo quod ab illa dependerent, ſicut ex ſupradictis facile colligi poteſt.

7 Perſtitit hæc Epiſcopalis juriſdictio beatificandi jure proprio, & ſine ſubjectione ſummi Pontificis auctoritati, uſque ad tempora Alexandri III. ſummi Pontificis: eo quippe ſæculo, quo ipſe vixit, plures Beatorum corporum elevationes ſola Epiſcopali auctoritate factæ leguntur. Ex Sigeberto refert Molanus *in natalibus SS. Belgii ad diem* 23. *Maji*, plura a Deo patrata fuiſſe miracula interceſſione S. Guiberti Fundatoris monaſterii Gemblacenſis, legationemque ad Othbertum Leodienſem Epiſcopum fuiſſe ſuſceptam, ut ei publicum cultum indulgeret; examen autem inſtantiæ fuiſſe ab eo remiſſum ad Fridericum ſuum Archiepiſcopum Colonienſem, qui, convocata ſuorum Eccleſiaſticorum Synodo, petitioni libens annuit; quocirca Epiſcopus anno 1110. elevationem fecit beati corporis coram Abbatibus, Archidiaconis, & magna multitudine Chriſtifidelium utriuſque ſexus. Continuatores Bollandiani *ad diem 6. Julii* ex Jacobo Mejero in annalibus Flandricis, & ex aliis Actis authenticis teſtantur, levatum fuiſſe anno 1121. corpus B. Arnulphi Epiſcopi Sueſſionenſis, auctoritate Lamberti Epiſcopi Tornacenſis. Putat Balutius, anno Domini 1122. auctoritate Epiſcopali canonizatum fuiſſe Odonem, ſive Othonem Urgellæ in Hiſpania Tarraconenſi Epiſcopum; ſed, cum id deſumat ex diplomate e ſcriniis Eccleſiæ Urgellenſis prolato, & edito *in Marca Hiſpanica in appendice num.* 384. *pag.* 1276. ubi de Petro Epiſcopo ſic legitur: *Epiſcopus, & univerſus Canonicorum cœtus, magnam atque præclaram beatæ memoriæ Pontificis Odonis celebrantes venerandam ſolemnitatem, natalis ejus diem annuatim canonizari,*

nonizari, & canonice ab omnibus inſtitui, atque laudabiliter confirmari, uno ore omnes collaudant, quatenus ſemper deinceps inter ceteras præcipuas anni feſtivitates hæc procul dubio digne & laudabiliter, uti Domini ac Patroni noſtri Sancti Pontificis Ermengaudii, Divinis veneranda Myſteriis obſervetur; nemo eſt, qui non videat, prædictum nec eſſe Canonizationis decretum, uti putavit Balutius, nec eſſe decretum Beatificationis eo anno peractæ, ſed eſſe decretum de feſto in honorem Odonis ritu ſolito elevationis inter Beatos pridem relati deinceps concelebrando. Feliciùs Pagi junior *in vit. Alexandri III. num.* 119. teſtatur, Epiſcopos prædicto jure ſuo uſos fuiſſe prope tempora electionis Alexandri III. hoc eſt annis ſex ante ejus ad Pontificatum aſſumptionem: ex Mabillonio ſiquidem habetur, *tom.6. annal. pag.* 535. *num.* 28. Hugonem Archiepiſcopum Rotomagenſem anno 1153. de elevatione S. Galterii ſeu VValterii Abbatis Pontiſarenſis litteras dediſſe, in quibus commemorat, *invitantibus, immo cogentibus miraculis*, Theobaldo Pariſienſi, aliiſque præſentibus, S. Galterii Reliquias a ſe levatas & tranſlatas fuiſſe, conceſſis inſuper indulgentiis in eorum gratiam, qui ipſius S.Galterii beneficia implorarent. Demum eo ipſo anno, quo Alexander III. ad ſummum Pontificatum electus eſt, affirmant continuatores Bollandiani *tom.* I. *Julii*, auctoritate Gerardi Tornacenſis Epiſcopi factam fuiſſe corporis elevationem & translationem S. Guthagonis.

8 A primis itaque Eccleſiæ ſæculis ſupra vidimus factas fuiſſe, tacita, vel expreſſa intercedente Pontificia auctoritate, SS. Canonizationes, & venerabilium virorum Beatificationes, ſalva tamen & integra Epiſcoporum auctoritate beatificandi, nullo etiam Pontificiæ auctoritatis invocato præſidio: & quod attinet ad Canonizationes, earum ritum eſſe antiquiorem Joanne XV. licet primum peractæ Canonizationis diploma ſit illud S. Udalrici inter Sanctos ab eodem Pontifice relati; & licet monumenta adſint, quæ comprobant, eo potiſſimum tempore promotas fuiſſe apud Sedem Apoſtolicam inſtantias pro impetrandis Canonizationibus, quemadmodum colligitur *ex tom.* 2. *Monaſtici Anglicani pag.* 125. ubi habentur hæc verba: *Studebant plures religioſa devotione patriæ ſuæ Sanctos exaltare, pia ſollicitudine vitas illorum inveſtigare, ſummique Pontificis auctoritate ipſos canonizare*. Edita porro ab Alexandro III. ſupra relata Decretali, ſubſequentia Eccleſiaſtica monumenta aperte loquuntur non ſolum de poteſtate canonizandi, ſed etiam beatificandi ſummo Romano Pontifici privative quoad alios omnes reſervata. Innocentius III. *in cit. cod. Canoniz. in bulla Canonizationis B. Chunegundis Imperatricis* de poteſtate canonizandi ſic effatur *pag.* 38. *Cum hoc ſublime judicium ad eum tantum pertineat, qui eſt B. Petri ſucceſſor, & Vicarius Jeſu Chriſti*. Archiepiſcopus Viennenſis in Gallia, & ejus Suffraganei Gregorio IX. ſummo Pontifici ſupplices preces exhibuerunt pro obtinenda Canonizatione S. Stephani Dienſis Epiſcopi, his conceptis verbis: *Quia nemo, quantacunque meritorum prærogativa polleat, ab Eccleſia Dei pro Sancto habendus, aut venerandus eſt, niſi prius per Sedem Apoſtolicam*

ſtolicam ejus ſanctitas fuerit approbata. De Thoma Comite Lancaſtriæ, qui, cum graves egiſſet ſimultates cum Eduardo II. Anglorum Rege, in bello captus anno 1322. ſecuri percuſſus eſt, fama increbuit, eum pie & Martyrem occubuiſſe: cumque populus Londinenſis ejus imaginem colere cœpiſſet, quod ad puram Beatificationem ad ſummum referri poterat, Eduardus II. Stephanum Epiſcopum Londinenſem admonuit, ut cohibeat *fatuè accedentes ad quamdam tabulam S. Pauli Londoniæ exiſtentem*, in qua *effigies Thomæ quondam Comitis Lancaſtriæ*, quam *abſque auctoritate Eccleſiæ Romanæ tamquam rem ſanctificatam colunt & adorant*, *aſſerentes ibi fieri miracula in opprobrium totius Eccleſiæ*; rurſumque admonet, *ut dictum populum, ne ad tabulam prædictam accedere, orationes, oblationes, ſeu alia ad cultum Divinum tendentia, abſque auctoritate Eccleſiæ Romanæ, ibidem facere præſumant, cohibeat modis omnibus*; *prout ex officii ſui debito* ad ſe *juxta Canonicas ſanctiones* noverit *pertinere*; uti legitur in collectione *Actor. public. Thomæ Rymer. tom.* 3. *pag.* 1033. ubi pariter *tom.* 4. *pag.* 268. 421. & 478. referuntur epiſtolæ Eduardi III. ad Joannem XXII. pro dicti Thomæ Canonizatione impetranda. Sed, an id quoad poteſtatem beatificandi fuerit ab omnibus Epiſcopis executioni mandatum, fatemur, nos maximopere dubitare; fortaſſe quia Alexander III. *in ſua Decretali* generaliter locutus non eſt ſtatuendo, nulli poſſe publicum cultum deferri ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate, ſed ſermonem ad eum defunctum in ebrietate occiſum reſtrinxit inquiens: *Etiamſi per eum miracula fierent, non liceret ipſum &c.* Quapropter fieri potuit, ut Epiſcopi aliqui non putarint, doctrinam illam ab iſto particulari caſu ad alios caſus longe diverſos debere transferri, quodque de uno nequam homine in ipſa ebrietate interfecto Pontifex dixerat, intelligi voluiſſe dictum de quolibet viro, cujus haud dubia eſſet, ſed certo explorata ſanctitas eximia vitæ, ac frequentia eſſent ante & poſt obitum prodigia, eaque non vulgi modo, ſed ſapientium etiam omnium judicio comprobata. Scimus, tum Theologos, tum juris Canonici Interpretes in ea fuiſſe ſententia, quod epiſtola Alexandri III. univerſaliter prohiberet, cultum publicum exhiberi erga quemcumque Dei ſervum, etiam ſub prætextu miraculorum, abſque Sedis Apoſtolicæ auctoritate; & nos huic adhæremus ſententiæ. Sed aſſeri non poteſt, nullum repertum fuiſſe, qui poſt Alexandri III. Decretalem in ea fuerit ſententia, quod Epiſcopi, etiam poſt eam, antiquam retinuerint auctoritatem Beatificationis honores indulgendi erga Dei ſervum in ſua diœceſi. Thomas VValdenſis, qui ſub Martino V. ſcripſit non ſine præclara ejuſdem Pontificis laude atque approbatione, quæ ejus libris præfixa legi poteſt, *in tom.* 3. *Sacramental. cap.* 122. ubi VVicleſi de Canonizatione errores docte confutat, hæc habet *pag.* 227. *Sed forte ſupponit* (VVicleſ) *ac ſupputat unum cum magiſtro ſuo Guillelmo dicente, quod Canonizatio Sanctorum ſeu veneratio pertinere debet Concilio generali Chriſtifidelium tantum; quia ſic, inquit, Gregorius IV. ex aſſenſu Ludovici Imperatoris, & omnium ſanctorum Epiſcoporum inſtituit, ut*

 feſtum

ſeſtum omnium Sanctorum celebraretur : quod Guillelmi commentum pluribus refellere VValdenſis pergit. Deinde hæc magis ad rem noſtram ſubjicit: *Quid impediet Epiſcopum, ne canonice inquirat de vita diutina talis Sancti, ut pleniorem trahat notitiam? Et ſi eam invenerit Sanctorum cultu dignam, auctoritate Epiſcopali confidenter exprimere Sanctum Dei plebibus venerandum? Et ſi omnis Epiſcopus hoc habet juris, quid maxime ſacere poterit Epiſcoporum Epiſcopus?* Confundit hic VValdenſis Canonizationem cum Beatificatione, ſed expreſſis verbis poteſtatem admittit Epiſcoporum Beatificationis, ſeu particularis Canonizationis indulgendæ in ſua diœceſi. Accedunt ſolemnia poſteriorum temporum facta, quorum nonnulla hic recenſemus. In chronico Epiſcoporum Mindenſium *ad annum ſeptuageſimum tertium ſæculi* XIV. ita legitur: *Eodem anno S. Felicianus Epiſcopus miraculis coruſcare cœpit: & ideo Epiſcopus VVedekindus feſtum ejus per totam diœceſim Mindenſem celebrari inſtituit*. Eodem ſæculo, anno videlicet 1489. Franciſcus Piccolomineus tunc Epiſcopus Senenſis, & deinde ſummus Pontifex aſſumpto nomine Pii III., B. Aldobrandeſcæ viduæ corpus ſolemniter elevavit, ut ex monumentis tabularii Senenſis refert Lombardellus apud continuatores Bollandianos *tom. 3. Aprilis ad diem 26. pag.* 471. *num.*37. Quid plura? Anno 1265. e vivis exceſſit B. Bonifacius Lauſanenſis Epiſcopus. Anno 1600. ejus Reliquiæ ex humo levatæ ſunt, & ſuper aram collocatæ. Fuit id reprobatum ab Archiepiſcopo Mechlinienſi, qui proceſſum de ejus Sanctitate & cultu inſtrui juſſit, & inſtructum voluit a Theologis examinari, inter quos Guillelmus Eſtius. Completoque examine anno 1603. decretum edidit, in quo, facta mentione antiqui cultus, ſic pronunciavit: *Qua de cauſa nos his litteris aſſentimur, ut prædictum corpus in poſterum elevatum maneat, & tamquam Venerabilis & Beati viri honoretur, ornetur, & devote viſitetur ab omnibus Chriſtifidelibus, & devotis perſonis. Non tamen honorem admittimus ei fieri, qui Canonizato proprius eſt*: uti habetur apud continuatores Bollandianos *tom. 3. Februarii pag.*152. Papebrochius *tom. 3. Aprilis pag.* 993. habita ratione alterius Decretalis Innocentii III. *tit. de Reliquiis & veneratione Sanctorum*, ſub quo eodem titulo extat & ea Alexandri III. affirmat hoc decretum non uſque adeo rigide ſervatum eſſe; *donec illud renovaret Innocentius III. poſt annos* 40. Et neque tunc putaviſſe Epiſcopos, *ſublatam ſibi facultatem circa inferioris ordinis cultum*; *quem Beatorum dicimus, permittendum, modo ab Officio & Miſſa abſtineretur. Et hoc uſque ad Concilium Tridentinum valuit. Cujus decretis inſiſtens Urbanus VIII. vetuit abſque ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia deinceps aliquid novi induci, & abrogari præcepit quidquid citra eam fuerat recentius introductum*. Alibi a nobis demonſtrabitur etiam poſt Innocentium III. factam fuiſſe auctoritate ordinaria ab Epiſcopis conceſſionem Officii & Miſſæ in honorem eorum, quibus in ſua diœceſi indulgebant Beatificationis honores. In alio quoque loco verus Concilii Tridentini ſenſus explicabitur. Et ut finis tandem imponatur præſenti quæſtioni, dicimus, ab Alexandro III. fuiſſe Epiſcopis ſublatam beatificandi auctoritatem;

auctoritatem: id forte non fuiſſe ab omnibus Epiſcopis executioni mandatum; ſed omnem & quamcumque controverſiam fuiſſe ſublatam per bullam Urbani VIII. editam anno 1634. de qua ſuo loco ſermo inſtituetur, cum in ea clare ſtatuti fuerint fines auctoritati Epiſcopali, & omnia ad cultum publicum Beatorum pertinentia, & ipſa ſervorum Dei Beatificatio fuerint clariſſimè Sedi Apoſtolicæ reſervata.

CAPUT XI.

De eodem privativo Jure juxta ſcribentium aſſertiones.

1 AD comprobationem privativi juris Romanorum Pontificum in Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum, operæ pretium eſſe videtur aſſertiones afferre eorum, qui de materia ſcripſerunt.

2 Prima autem eſt, quod hodie ita pertinet ad ſummum Pontificem Dei ſervos in Beatorum, & Sanctorum numerum referre, ut id interdictum ſit Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis. Contelor. *de Canonizat. SS. cap.4. per totum, & præſertim n.14.* Matta *de Canonizatione SS. par.4. cap.4. num.3. & 4.* Caſtellan. *de Canonizat. SS. quæſt.3. principali §. Ampliatur præmiſſa*, Malvet. *de Canonizat. SS. dub. 2. num.1. & ſeq. & ſignanter ſub num.12. inter tractatus magnos tom.14.* Gambar. *de auctoritate Legati lib.2. verſ. Illud noſſe num. 233. & num.234. inter tractatus magnos tom.13.part.2.* Mauchler *de monarchia Eccleſiæ 2. part. lib.4. cap.7. ſub num.1. §. At Chriſtiana*, Barboſa *in cap.1. num.6. de Reliq. & venerat. SS.*, Lezana *conſult. 1. num.2.* Dartis *de benefic. ſect.1. cap.3. pag.12. litt.C.*, Van Eſpen *jur. Eccleſiaſt. part.1. tit.22. cap.7. num.15.* Clemens VI. operam ſtrenuam navavit Armenis ad Catholicam Fidem reducendis. Sed cum Armenus Patriarcha variis verborum ambagibus & involucris eluderet ejurationem errorum, ſinceramque & apertam Fidei profeſſionem, litteras ad illum Clemens Papa dedit Pontificiæ gravitatis & prudentiæ plenas, quibus verſutum hominem commonet, ut clare, diſerte, dilucide, pure, ac ſimpliciter errores deteſtetur, & Fidem Catholicam fucum omnem exoſam profiteatur. Litteras Clementis integras Raynaldus profert *in annalibus ad ann.1351.* Quod noſtra intereſt, nos ex numero 16. hanc particulam damus: *Adhuc*, inquit, *cum Canonizationes Sanctorum, & promotiones illegitimorum ad ſacros Ordines, ſint caſus, qui inter alios tantummodo Romano Pontifici reſervantur, & ad nullum alium Prælatum Eccleſiæ pertinentes, niſi ipſe Romanus Pontifex ſpecialiter aliquibus duxerit committendos; miramur, quod te dicis prædictos duos caſus auctoritate propria velle penes te retinere, quod nullum ſignum eſt obedientiæ & reverentiæ, quas ad Romanum Pontificem in præmiſſis capitulis te prætendis habere. Quapropter ad hoc cogimur te requirere, ut nobis in ſcriptis reſpondeas, ſi vis Traditiones orthodoxorum Patrum, ac Decretales, ſeu Conſtitutiones Sanctæ & Apoſtolicæ ac Romanæ Sedis reverenter ſuſcipere, docere, atque ſervare?* 3 Se-

3 Secunda propoſitio eſt, quod Dei ſervos in Beatorum, aut Sanctorum catalogum referre non pertinet ad ſacrum Collegium Cardinalium, licet Sedes Apoſtolica vacet; quemadmodum late docent Contelor. *de Canoniz. SS. cap. 6. num. 1. & ſeq.* Matta *de Canoniz. SS. part. 4. cap. 4. ſub num. 4. §. Cardinalium Collegium*, Caſtellan. *de Canoniz. SS. quæſt. 3. principali §. Quæro quid de Collegio*, Ceparius *in ſuo director. MS. Canonizat. SS. part. 1. cap. 2. num. 16.* Schiara *in ſuo Romano Pontifice propugn. art. 26. §. 3. num. 35.* & probatur ex textu *in cap. Ubi periculum, De election. in 6. & in Clementina Ne Romani eod. tit.*

4 Tertia propoſitio eſt, quod Legatus de latere ſuæ legationis auctoritate devenire non poteſt ad actum Beatificationis, aut Canonizationis; quemadmodum deſumitur ex textu *in cap. Quod translationem, De offic. Legat.* & late proſequuntur Barboſ. *in cap. 1. num 7. de Reliq. & venerat. SS.*, Lezana *conſult. 1. num. 3.*, Caſtellan. *de Canoniz. SS. quæſt. 3. principali §. Quæro quid de Legato*, Contelor. *de Canoniz. SS. cap. 6. num.5.* Matta *de Canoniz. SS. part. 4. cap. 4. ſub num. 4.*

5 Quarta propoſitio eſt, quod nec Beatificatio, nec Canonizatio fieri poſſunt a Concilio generali, aut provinciali abſque interventu auctoritatis Pontificiæ; uti, prætermiſſis auctoritatibus, quæ docent, ſtatuta Conciliorum generalium tum quoad Fidem, tum quoad mores & diſciplinam robore carere & efficacia, ſi non ſint ſummi Pontificis auctoritate confirmata, in terminis Canonizationis late proſequuntur Pavin. *in relat. S. Bonaventuræ artic. 1. verſic. Ex his infertur (inter opera S. Doctoris tom.2.)* Barboſ. *in cap. 1. num. 8. de Reliq. & venerat. SS.*, Anacletus *ad lib. 3. tit. 45. de Reliq. & venerat. SS. §. 1. quæſt. 2.* Lezana *conſult. 1. num. 7. & ſeq.* Caſtellan. *de Canoniz. SS. quæſt. 3. principali §. Quæro quid de Concilio*, Ceparius *in ſuo director. Canoniz. SS. part. 1. cap. 2. num. 17. & 18.* Contelor. *de Canoniz. SS. cap. 7. per totum*, Matta *de Canoniz. SS. part. 4. cap. 4. ſub num. 4. §. Quod attinet*, Schiara *in ſuo Rom. Pontif. propugn. art. 26. §. 3. num. 34.*

6 Ultima propoſitio eſt, quod beatificare, & canonizare non pertinet ad Concilium generale, etiamſi Sedes Apoſtolica vacet, cum in dictis circumſtantiis Concilium tantummodo exequi valeat ea, quæ pro regimine univerſalis Eccleſiæ ſunt executioni demandanda. Dominicus a Sanctiſſima Trinitate *in tract. de ſumm. Pontifice cap. 18. in biblioth. max. Pontif. tom. 10. pag. 492. Nihilominus probabilius exiſtimo, Concilium generale tunc nec poſſe, nec debere canonizare, ſed prius ad electionem, vel declarationem veri Pontificis procedi debere per eos, ad quos reſpective de jure pertinet*; & ſequuntur Caſtellan. *de Canoniz. SS. quæſt. 3. principali verſ. Vacante etiam Sede*, Matta *de Canoniz. SS. part. 4. cap. 4. ſub num. 4. §. Quod habet locum*, Schiara *in ſuo Roman. Pontif. propugn. art. 26. §. 3. num. 35.*

7 Quoad rationes hujus privativi juris, celebris eſt doctrina Gloſſæ *in cap. Glorioſus de Reliq. & venerat. SS. in 6.* in qua ſic legitur: *Solus Papa habet*

Digitized by Google

habet non ſolum certos de Sanctis præ aliis extollere, ſed etiam eos canonizare multiplici ratione: primò, quia iſta eſt una de majoribus cauſis, quæ inter Chriſtianos proponi poſſit, & ſic eſt ad Sedem Apoſtolicam referenda. (De Baptiſmo. Majores): ſecundò quia miracula attribuuntur Fidei; hæc igitur quæſtio, cum ſit de Fide, præcipue eſt ad Sedem Apoſtolicam referenda (24. quæſt. 1. Quoties): tertiò, quia ad Papam ſpectat declarare dubia Scripturarum (Qui fil. ſint legit. Per venerabilem): Multo fortius dubia Sanctitatis, quia circa majora majus periculum vertitur: ideo &c. (ſupra de elect. Ubi periculum eod. lib. ſupra): quartò, ne propter multorum Epiſcoporum ſimplicitatem populum decipi contingat (ſupra eod. tit. c. 1. & 2.): quintò, ne in infinitum contingat Sanctos multiplicari, & ſic devotionem refrigeſcere, & Sanctitatem vileſcere (80. diſt. Epiſcopi.)

8 Et haſce rationes primum quidem communiter juris Canonici Profeſſores, atque Theologi ſequuti ſunt, Turrecremata *in can. Pronuntiandum, quæſt. 5. num. 22. de conſecrat. diſt. 3.* Oſtienſis *in cap. Audivimus, num. 10.* Joannes Andreas *num. 5.* Innocentius *num. 2.* Zabar. *num. 6.* Antonius a Butrio *num. 7.* Ancaran. *num. 5. verſ. Quæro,* Fagnan. *num. 22. & num. 27.* Gonzal. *num. 9. verſ. Accedit,* Grananet. *num. 2. de Reliq. & venerat. SS.*, Contelor. *de Canonizat. SS. cap. 4. num. 5. 7. & 11.* Bordon. *controv. 13. de Canonizat. SS. num. 8. & num. 11.* Azor. *inſtit. moral. part. 2. lib. 5. cap. 6. quæſt. 6.* Pirhing. *ad lib. 3. Decretal. tit. de Reliq. & venerat. SS. § 1. notabil. 2.* Dominicus a Sanctiſſima Trinitate *de ſum. Pontif. Rom. cap. 18. in biblioth. max. Pontif. tom. 10. pag. 492.* Gravina *de Catholicis præſcription. 2. part. tom. 4. pag. 316.*

9 Deinde etiam eruditiores & in Eccleſiaſticis hiſtoriis peritiores adhæſerunt. Ven. Dei ſervus Cardinalis Bellarminus *de SS. beatit. lib. 1. cap. 8. n. 3. Communis ſententia eſt, pertinere ad ſummum Pontificem; nam id habetur cap. Audivimus & Cum ex eo De Reliq. & venerat. SS... & patet etiam ratione; nam ad eum ſpectat proponere toti Eccleſiæ quid ſit credendum, & quid agendum in iis, quæ ſunt Religionis, qui toti Eccleſiæ præeſt.* Hanc eamdem rationem amplectuntur continuatores Bollandiani *in propylæo diſſert. 20. n. 5. Ad quam denique ſolam* (nempe Sedem Romanam) *hujuſmodi declarationes, vel aſſenſum pertinere, jure optimo ſancitum eſt; eo quod jubere, ut quis a tota Eccleſia pro Sancto habeatur, ad eum tantummodo ſpectat, qui jus habet proponendi toti Eccleſiæ quid credendum, agendumque ſit in iis, quæ ſunt Religionis, uti procul dubio eſt Sanctorum Canonizatio.* Sermonem habendo de errorum periculo, quod aderat in Beatificationibus, quæ fiebant ab Epiſcopis, Sauſſajus *in apologet. Theolog. de SS. cultu § 9. poſt Martyrol. Gallic. pag. 33. Solemnis eſt quidem illa Alexandri III. quam Innocentius III. firmavit, Conſtitutio, qua inhibitum eſt, ne deinceps aliquis pro Sancto coli incipiat ſine Pontificis ſummi approbatione..... At non, ut ſibi hoc jus ſingulariter vindicarent, hanc reſtrictionem decrevere ſupremi illi Catholicæ Eccleſiæ Moderatores. Sed id extorſit & rei gravitas, & periculi magnitudo, & ipſa Metropolitanorum, Primatumque oſcitantia, qua & pridem plurima Sanctorum non*

nomina

Digitized by Google

nomina ſolum, ſed & Acta neglecta in Gallia noſtra exciderunt. Lupus *in notis ad Concil. gener.*, *& provinc. tom.* 3. *pag.* 567. *Ad hos errores, & errorum pericula evitanda, Alexander III. emiſit ſalubre edictum, laudatum ab incogniti ſcriptoris hiſtorica compilatione: hic Papa conſtituit, ut nullus novus Sanctus in veneratione haberetur, niſi ex auctoritate Apoſtolica, & niſi ſit Canonizatus a Papa, tamen ante quilibet Epiſcopus ſuum Sanctum ſolemniter canonizavit. Non ſoli populo, ſed etiam quibuſcumque Epiſcopis canonizandi poteſtatem deinceps interdixit. Decretum extat in Romano Bullario. Nec ſine fundamento. Etenim litteræ, quibus Secundus Tigiſitanus Epiſcopus, ac Numidiæ Primas factas in provincia ſua perſecutiones, & variorum Martyria Menſurio Carthagmenſi Epiſcopo, ac totius Africanæ Diœceſeos Primati retulit, & glorioſa in ipſis morte perfunctos, uti Martyres honorari, ſeu canonizari commendavit, lectæ fuerunt in Carthaginenſi Collatione, ipſarumque compendia retinemus apud Sanctum Auguſtinum in dictæ Collationis breviculo. Ex ipſis lucet, non quoſvis in Africa Epiſcopos, licet provinciarum Primates, potuiſſe canonizare, ſed eminentem hanc facultatem Primatiali Carthaginenſium Sedi fuiſſe reſervatam. Quapropter longe potiori jure ipſam ſibi reſervare potuit Sedes Romana*. Et has eaſdem modo adductas rationes late exornant Auctor tractatus de Canonizatione SS. ad Cardinalem Montis Regalis *part.* 2. *cap.* 2. Franciſcus Victon. *in ſuo tractatu Gallice compoſito de Canonizat. cap.*12. *per tot.* Rabaudy *in ſuis exercit. Theolog. tom.* 2. *exercit.* 3. *cap.* 1. *§. Ceterum abuſus pag.* 139. *& §. Ad tertium reſpondeo pag.* 147.

10 Ex cauſis hucuſque recenſitis nonnullæ ſunt, de quibus in ſuperioribus ſermo habitus eſt, nonnullæ de quibus alibi habebitur. Porro in ſuperioribus ſatis innuimus, ad eum ſolum pertinere definitionem, quod aliquis inter Sanctos ubique colatur, qui jus obtinet in univerſa Eccleſia. Deceptiones quoque aliquando irrepſiſſe, in ſuperioribus indicavimus, cum privato Epiſcoporum judicio cultus in honorem alicujus in unaquaque diœceſi, aut provincia decernebatur, quod ipſum latius infra demonſtrabitur; ubi etiam examinabitur, an quæſtio miraculorum, quod eſt idem, ac dicere, an Canonizatio hujus, vel illius Sancti, ſit quæſtio Fidei. Interea vero fas ſit adnotare pretium rationis a Doctoribus ponderatæ de judicio majorum cauſarum ad Sedem Apoſtolicam deferendo. Innocentius I. ad Victricium Rotomagenſem *epiſt.* 2. *apud Petrum Couſtant tom.* 1. *col.* 749. ita ſcribit: *Si majores cauſæ in medium fuerint devolutæ, ad Sedem Apoſtolicam, ſicut Synodus ſtatuit*, (Nicæna videlicet can. 18.) *& beata conſuetudo exigit, poſt judicium Epiſcopale referantur*. Subſcribunt ceteri Patres, ut ex eorum teſtimoniis colligitur, Sanctus videlicet Leo *tom.* 1. *epiſt.* 4. *cap.* 5. ubi hæc habet: *Si qua vero cauſa major evenerit, quæ a tua Fraternitate illic præſidente non potuerit definiri, relatio tua miſſa nos conſulat, ut, revelante Domino, cujus miſericordiæ profitemur eſſe, quod poſſumus, quod ipſe nobis aſpiraverit, reſcribamus, ut cognitioni noſtræ pro traditione veteris inſtituti, & debita Apoſtolicæ Sedis reverentia noſtro examine vindicemus:*

ut enim

ut enim auctoritatem noſtram vice noſtra exercere te volumus, ita nobis, quæ illic componi non potuerint, vel qui vocem appellationis emiſerit, reſervamus; S. Hilarus *Conc. tom.* 4. *collect. Labbei col.* 1043. *epiſt.* 8. *cap.* 2. ſic loquens: *In dirimendis ſane gravioribus cauſis, & quæ illic non potuerint terminari, Apoſtolicæ Sedis ſententia conſulatur*; Vigilius quoque ad Auxanium Arelatenſem ſic *epiſt.* 7. *tom.* 5. *Concil. collect. Labbei col.* 320. ſcribens: *Si qua vero certamina aut de Religione Fidei, quod Deus auferat, aut de quolibet negotio, quod ibi pro ſui magnitudine terminari non poſſit, evenerint; totius veritatis indagine diligenti ratione diſcuſſa, relationis ad nos feriem deſtinantes, Apoſtolicæ Sedi terminanda ſervate*; Sanctus demum Gregorius *epiſt.* 54. *ad univerſos Regni Childeberti Epiſcopos lib.* 5. *tom.* 2. *oper.* in qua ſic effatur: *Si quam vero contentionem, quod longe faciat Divina potentia, de Fidei cauſa evenire contigerit, aut negotium emerſerit, cujus vehemens ſit fortaſſe dubietas, & pro ſui magnitudine judicio Sedis Apoſtolicæ indigeat; examinata diligentius veritate, relatione ſua ad noſtram ſtudeat perducere notionem, quatenus a nobis valeat congrua ſine dubio ſententia terminari*. Cumque cauſæ majores cenſeantur vel a rerum gravitate, veluti ſi de Fide, aut capite quodam diſciplinæ ad cunctas, ſeu plures Eccleſias pertinente agatur, vel ex dignitate perſonarum, veluti depoſitionis Epiſcoporum; nemo eſt qui non videat, Sanctorum Canonizationes, utpote univerſam Eccleſiam reſpicientes, inter cauſas majores eſſe recenſendas, adeoque ſolius Romani Pontificis judicio reſervatas: unde Socrates *lib.* 2. *cap.* 8. & Sozomenus *lib.* 3. *cap.* 10. ſcripſerunt, nihil ſine Papæ auctoritate definiri, aut præſcribi poſſe, quod ad univerſalem Eccleſiam pertineat. Quod ſi juxta Lelium Jordanem *in tractatu de majoribus cauſis*, cauſa aliquando dicitur major ob multiplices & graves difficultates, quæ in ea diſcutienda occurrunt; difficultates occurrentes in examine cauſarum Canonizationis, de quibus in univerſo hoc Opere habebitur ſermo, facile ſuadebunt eas in claſſem cauſarum majorum eſſe adſcibendas. Porro, ſi cauſa criminalis contra Epiſcopum, quæ depoſitione, aut privatione digna ſit, cauſa eſt major, a ſolo ſummo Pontifice definienda juxta Eccleſiæ diſciplinam a ſacro Concilio Tridentino innovatam *ſeſſ.* 24. *cap.* 5. *de reformatione*; ecquis erit, qui Canonizationis cauſam, per quam Dei ſervus inter Sanctos adſcribitur, inter cauſas majores a ſolo Pontifice definiendas dubitet recenſere?

11 Hæc quoad rationes a Doctoribus allegatas. Propius autem ad Inſtitutum redeundo, adverſus ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt de Concilii generalis auctoritate, nonnulla opponi poſſe videntur, quæ in Concilio Conſtantienſi contigerunt. Fertur etenim, ab eo relatum fuiſſe in Sanctorum, vel Beatorum numerum Rochum; in eo actum fuiſſe de Beatificatione Petri de Lucemburgo Epiſcopi Methenſis, & in Cardinalium album relati a Roberto Antipapa, qui Clementis VII. nomen aſſumpſerat; & demum ab eodem Concilio expeditas fuiſſe litteras Remiſſoriales pro formanda inquiſitione ſuper vita & miraculis Nicolai Lincopen-

ſis, Brimulphi Scarenſis Epiſcoporum, & Ingridis Monialis Ordinis Prædicatorum. Sed quod attinet ad cultum S. Rocho delatum, alia alibi afferentur: nunc ne quid dicamus, quod anno 1414. quo publicus cultus ei delatus eſt, Epiſcopi qui Conſtantiæ erant congregati, immerito ſibi nomen & auctoritatem univerſalis Concilii arrogabant, tunc quippe adhuc in tres partes Eccleſia ſciſſa erat; quemadmodum ad rem animadverterunt continuatores Bollandiani *in propylæo diſſert.* 20. *num.* 21. vis potiſſima ſtat in hoc, quod, licet ad propulſandam ingruentem luem, ſolemni pompa imago S. Rochi fuerit, omni comitante populo, per urbem Conſtantienſem delata, ex hac re utique inferri valet, tunc ei fuiſse exhibitum publicum cultum; minime vero tunc eum fuiſse in Sanctorum, aut Beatorum album relatum. Obierat etenim anno 1327. magna virtutum & miraculorum fama, quam publicus cultus, Epiſcopis approbantibus, fuerat comitatus, ut alibi videbitur: in quo rerum themate unuſquiſque facile perſpicit, minus proprie dici, Rochum fuiſse canonizatum, aut beatificatum in Concilio Conſtantienſi.

12 Quoad Petrum vero de Lucemburgo, Clemens ille VII. Antipapa, qui eum Cardinalem creavit anno 1389., & ſic vix elapſis ab ejus obitu duobus annis, cauſam Beatificationis ipſius commiſit tribus ex ſua obedientia Cardinalibus; cumque multis poſt annis, hoc eſt anno 1418. Andreas de Borvil Monachus Cæleſtinus proceſsum ſuper virtutibus & miraculis Conſtantiam detuliſset, atque tum ſui Monaſterii nomine, tum Conſulum civitatis Avenionenſis Martino V. jam electo Pontifici ſupplicaſset, ut Petrum in Beatorum album referret; Pontifex cauſam tribus Cardinalibus diſcutiendam remiſit: attamen ſuum ea non habuit complementum, niſi tempore Clementis VII. legitimi Pontificis, qui die 9. Aprilis 1527. litteras Apoſtolicas expedivit, in quibus, poſt enarratas virtutes, poſt expoſita miracula, preceſque ſibi porrectas a Franciſco Epiſcopo Cardinali de Claromonte Legato Apoſtolico, & pium denique Fidelium ad ejus tumulum concurſum, ipſum cenſuit inter Beatos referendum. Apoſtolicæ litteræ integre editæ legi poſſunt apud Joannem Launojum *in epiſt.* 11. ad Ludovicum Maræſium *tom.* 5. *oper. part.* 1. *pag.* 128. & in Actis Bollandianis *tom.* 1. *Julii pag.* 611. *n.* 17. *pag.* 614. *num.* 30. *pag.* 491. *n.* 35. Ex quibus omnibus evincitur, Petrum de Lucemburgo non fuiſſe Beatificatum a Concilio Conſtantienſi, & geſta pro ejus cauſa eſſe Martino V. legitimo Pontifici, qui Concilio Conſtantienſi præerat, adſcribenda.

13 Similia contigerunt in cauſa Nicolai Lincopenſis, Brimulphi Scarenſis Epiſcoporum, & Ingridis Monialis Ordinis Prædicatorum. Cum etenim pro parte Henrici Sueciæ, Daciæ, & Norvegiæ Regis, & Epiſcoporum provinciæ Upſalenſis ſupplicatum fuiſſet Joanni XXIII. ante ſuam a Pontificatu depoſitionem pro prædictorum Beatificatione, & litteræ eidem ante depoſitionem nullatenus fuiſſent præſentatæ; Patres Concilii Conſtan-

Digitized by Google

Conſtantienſis, attento dictarum litterarum ſenſu, nonnullis tunc in Concilio degentibus commiſerunt, ut de more inquirerent ſuper vita & miraculis. Commiſſio hæc facta fuit vivæ vocis oraculo; & inter Commiſſarios a Synodo electos erat Odo S. Georgii ad Velum aureum Diaconus Cardinalis de Columna, qui ad ſummum Pontificatum evectus Martini V. nomen aſſumpſit, qui novam ſubinde commiſſionem expedivit anno 1418. in qua geſta antea confirmavit & approbavit, omneſque defectus ſupplevit, qui forte irrepſiſſent; ut ex ejus commiſſione deſumitur, in Bullario Ordinis Prædicatorum accurate collecto, & notis illuſtrato ab erudito viro P. Antonino Bremond ejuſdem Ordinis alumno, ubi *tom. 2. pag.* 543. hæc verba Martini habentur: *Noſtræ ſuper his impertientes auctoritatis adminiculum, commiſſiones, necnon mandata, ac litteras hujuſmodi, & omnia inde ſecuta rata habentes & grata, illa auctoritate Apoſtolica laudamus, approbamus pariter & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem*. Quæ profecto declarant, nec ex hoc, nec ex aliis ſupra recenſitis factis quidquam legitime deduci poſſe adverſus ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt de non ſufficienti auctoritate Concilii generalis abſque Romani Pontificis approbatione in decernendis Beatitatis, aut Sanctitatis honoribus erga Dei ſervos licet virtutibus & miraculis claros. Apud Theodoretum *hiſtor. Eccleſ. lib.* 5. *c.* 26. narratur, Monachum quemdam ſanctiſſimum, cui Telemachus nomen, Romam ex Oriente veniſſe eo conſilio, ut Honorium Auguſtum adhortaretur ad abolenda, quæ reliqua etiamnum erant, gladiatorum inhumana ſpectacula. Poſt hæc Theodoretus, Valeſio interprete, ſic proſequitur: *Hic* (loquitur de Telemacho) *cum deteſtandum illud ſpectaculum ederetur, ipſe quoque in amphitheatrum venit. Et in arenam deſcendens, gladiatores qui inter ſe pugnabant, compeſcere conabatur. Sed cruentæ cædis ſpectatores eam rem egrè ferentes, & dæmonis qui eo ſanguine oblectabatur furorem animis ſuis concipientes, pacis auctorem lapidibus obruerunt. Quo cognito admirandus Imperator, hunc quidem invictiſſimorum Martyrum numero adſcripſit: tetrum vero illud ſpectaculum penitus abolevit*. Videtur hic, ab Imperatore Telemachum adſcriptum numero Martyrum, nulla facta mentione Romani Pontificis, licet res Romæ geſta eſſet. At verum eſt, Pontificiam auctoritatem interfuiſſe; diciturque Honorius eum Martyrum numero adſcripſiſſe, cum curaverit, id a Pontifice fieri, ut explicat Baronius *ad annum* 395.

CAPUT XII.

De poteſtate canonizandi.

1 AB utilitate Sanctos in noſtris neceſſitatibus invocandi, poteſtas canonizandi cauſam habet & fundamentum: unde Bannes *in* 2. 2. *quæſt.* 1. *artic.* 10. *ſ. dubitatur præterea ſeptimò, concluſ.* 1. ſic ait: *Hæreticum eſt negare Sanctos invocandos eſſe*; *ut patet ex multis Con-*

ciliis, & Decretalibus .... Ergo auctoritas eſt in Eccleſia ad Sanctos canonizandos; & late proſequuntur Joannes a Sancto Thoma *in 2. 2. quæſt.1. diſputat. 9. artic. 2. num. 1.* Dominicus a Sanctiſſima Trinitate *cap. 18. pag. 489. §. Prima Concluſio, in bibliot. max. Pontif. tom. 10.* Quodque notatu dignum eſt, Joannes ipſe Dallæus inter heterodoxos non obſcuri nominis auctor, *adverſus Latinorum traditionem de Religioſi cultus objecto lib. 3. cap. 21.* cultum, & invocationem Sanctorum taliter exiſtimat eſſe connexa cum Canonizatione, ut cultum, & invocationem neget, ex quo primis temporibus aſſerit (licet falſo, quemadmodum ſupra viſum eſt) nullum fuiſſe Canonizationis veſtigium, & noſtrarum Canonizationum diſciplinam ingenue commendet, ſuppoſito dogmate noſtro de cultu, & invocatione Sanctorum. En ejus verba *loc. cit. Si veterum de tribus primis ſæculis Chriſtianorum eadem de colendis Divis ſententia, ac traditio fuit, quæ nunc Latinorum eſt, decuiſſe, immo neceſſe fuiſſe ad hunc cultum rite ac legitime exercendum, eos pro ſingulari, qua pollebant, prudentia, aliquem conſtituere, qui toti Eccleſiæ præiret, &, qui vere Divi eſſent hoc honore digni, publice pronuntiaret, ideſt qui eos (ut Latini nunc ſane ex ſua hypotheſi ſapienter faciunt) canonizaret.* Videndus eſt etiam Auctor dogmatici diſcurſus de SS. Canonizatione Gallico idiomate ſcripti, & poſt primam hujus Operis editionem Pariſiis impreſſi anno 1739. *pag. 87. & ſequentibus*, qui ſupra expoſita plene refert.

2 Sacri textus auctoritates, & Patrum primorum ſæculorum teſtimonia de Sanctorum cultu in ſuperioribus a nobis allata ſunt: nunc reliquum eſt, ut aliqua in medium afferamus de eorum invocatione, quæ comes eſt prædicti cultus. Ab antiqui autem Teſtamenti auctoritatibus incipiendo, Jacob Patriarcha, dum filiis ſuis benedicebat, inquit *Gen. 48. 16. Angelus, qui eruit me de cunctis malis, benedicat pueris iſtis, & invocetur ſuper eos nomen meum, nomina quoque patrum meorum Abraham, et Iſaac.* Moyſes, orando Deum, ſic locutus eſt *Exod. 32.13. Recordare Abraham, Iſaac, et Iſrael ſervorum tuorum, quibus juraſti per temetipſum.* Salomon Deum exorabat, ut reminiſceretur miſericordiarum David *2. Paralip. 6. 42. Memento miſericordiarum David ſervi tui.* Tres pueri a Nabuchodonoſor condemnati, ut inter ignes vitam amitterent in fornace, miſericordiam Dei implorabant propter merita Sanctorum, *Daniel. 3.35. Neque auferas miſericordiam tuam a nobis propter Abraham dilectum tuum, et Iſaac ſervum tuum, et Iſrael ſanctum tuum.* Deus ipſe, ſe acceptas habere Sanctorum orationes, piumque & utile eſſe Sanctorum merita commemorare pro gratiis obtinendis, profeſſus eſt *4. Reg. 19.34. Protegamque urbem hanc, et ſalvabo eam propter me, et propter David ſervum meum*; Et rurſus *Jerem. 15. 1.* ait: *Si ſteterit Moyſes, et Samuel coram me, non eſt anima mea ad populum iſtum*; Et *lib. 2. Machabaor.* Onias, & Jeremias jam defuncti exhibentur, & proponuntur uti Deum exorantes pro populo: cumque Judæi, quando putarunt, a Chriſto in cruce Eliam invo-

invocari, *Eliam vocat iſte*, uti legitur *Matth.* 27.47. eum nec blaſphemiæ, nec violationis legis inſimulaverint; manifeſta hæc eſt conjectura, pium & utile apud eos fuiſse Sanctos invocare.

3 Adduntur novi Teſtamenti auctoritates. Sanctus enim Joannes petit a Deo pacem & ab Angelis: quod eſt idem ac dicere, Deo porrigit preces, ut pacem tribuat; & Angelis, ut eam impetrent, uti legitur *Apoc.* 1. 4. *Gratia vobis, & pax ab eo, qui eſt, & qui erat, & qui venturus eſt, & a ſeptem Spiritibus, qui in conſpectu throni ejus ſunt*. Viginti item quatuor ſeniores, qui venerabundi & proſtrati ſiſtebant coram Agno, quid aliud agebant, quam Fidelium orationes Deo repræſentabant? *habentes ſinguli citharas, & phialas aureas plenas odoramentorum, quæ ſunt orationes Sanctorum*, *Apoc.* 5. 8. Et rurſus 8. 4. *Aſcendit ſumus incenſorum de orationibus Sanctorum de manu Angeli*. Cumque Petrus Apoſtolorum Princeps ſe poſt obitum ſuum promiſerit operam navaturum, ut documentorum a ſe traditorum reminiſcerentur, *ut ex epiſt.* 2. *cap.* 1. 15. *dabo autem operam, & frequenter habere vos poſt obitum meum, ut horum memoriam faciatis*; fieri abſque dubio id non poterat, niſi per ſuam apud Deum interceſſionem.

4 Suffragantur teſtimonia Patrum primorum ſæculorum. Irenæus, qui circa annum 178. floruit, *lib.* 5. *contra hæreſes cap.* 19. *num.* 1. hæc habet: *Et ſi ea* (loquitur de Heva) *inobedierat Deo*; *ſed hæc* (id. Virgo Maria) *ſuaſa eſt obedire Deo, ut virginis Hevæ Virgo Mater fieret advocata*. Mariam ergo apud Deum advocatam vocat Irenæus, & ſic ejus interceſſionem apud Deum admittit. Origenes circa annum 203. *lib.* 8. *contra Celſum num.* 34. *pag.* 767. oſtendit, Sanctos Deum exorare pro hominibus, & placatum reddere, ſicque eorum ſavet interceſſioni: *Nam hi ceu cognatos, & amicos videntes eos, qui ipſorum in Deum pietatem æmulantur, ac Deum invocant, riteque illum precantur; eorum ſaluti collaborant, illis apparent, putantque ſui eſſe officii illis obſequium præſtare & quaſi ex compacto venire ad beneficia ſalutemque eis conciliandam qui Deum orant; cui & ipſi preces offerunt*. Alia loca quæ huic invocationi apertè ſavent, ex eodem Origene affert Huetius *in Origenian. lib.* 2. *qu.* 5. *num.* 36. S. Cyprianus anno 248. *in epiſtola* 57. *ad Cornelium col.* 206. exiſtimat, per Sanctorum apud Deum regnantium orationes homines hic degentes adjuvari, & ſic utilem eſſe apud Deum eorum interceſſionem: *Memores noſtri invicem ſimus, concordes atque unanimes utrobique pro nobis ſemper oremus, preſſuras & anguſtias mutua charitate relevemus. Et, ſi quis iſthinc noſtrum prior Divinæ dignationis celeritate præceſſerit, perſeveret apud Dominum noſtra dilectio; pro fratribus, & ſororibus noſtris apud miſericordiam Patris non ceſſet oratio*; & in libro de habitu Virginum *in fine* ſic ipſas alloquitur: *Durate fortiter, ſpiritaliter pergite, pervenite feliciter; tantum mementote tunc noſtri, cum incipiet in vobis virginitas honorari*. In Actis S. Maximi Martyris anni 250. *apud Theodoricum Ruinart pag.* 133. *num.* 2. ſic legitur: *Mihi enim nec fuſtes, nec ungulæ, nec ignis ſentiendi dant dolorem, quia in me manet gratia Chriſti, quæ me ſalvum faciet in æternum, omnium Sanctorum*

Digitized by Google

rum orationibus, *qui in hac colluctatione certantes*, *veſtras ſuperaverunt inſanias*, *nobiſque virtutum exempla reliquerunt*: quibus profecto verbis, quemadmodum innuitur Sanctorum interceſſio apud Deum, ita de eorum invocatione nulla videtur dubitatio ſupereſſe. Confirmatur hoc ipſum ex Actis S. Theodoti Ancyrani circa ann. 303. *apud eumd. Ruinart pag.* 307. *n.* 31. ubi Martyr ſic loquitur: *Glorificate Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum*, *qui fecit*, *ut perficerem curſum meum*, *& inimicum ſuperarem*; *deinceps enim in cœlis cum fiducia pro vobis Deum deprecabor*. Celebreque eſt illud, de quo teſtatur hiſtoria Martyrii Sanctæ Potamienæ apud Euſebium *lib.* 6. *hiſtor. Eccleſ. cap.* 5. juxta ejuſdem Ruinart expoſitionem. Ineunte ſæculo tertio prædictum contigit Martyrium; &, poſtquam Euſebius retulit, eam a vulgo vexatam percuſſionibus & obſcenis verbis, a Baſilide vero humaniter acceptam fuiſſe, ſubdit: *Illa vero* (hoc eſt Potamiena) *benignitatem hominis erga ſe libenter amplectens*, *bono animo eum eſſe juſſit*; *ſe namque poſt obitum ſalutem ipſius a Domino impetraturam*, *& collata in ſe beneficia brevi remuneraturam eſſe*. Porro Baſilidis invictam converſionem & confeſſionem, propter quas capite cæſus eſt, narrans inquit: *Cumque quidam in Domino Fratres eum adiiſſent*, *& cauſam ſubitæ illius atque inſperatæ converſionis interrogarent*, *dixiſſe fertur*, *Potamienam tertio poſt Martyrium die*, *noctu ſibi aſſiſtentem coronam capiti ſuo impoſuiſſe*, *dixiſſeque*, *ſe ipſius cauſa Dominum oraſſe*, *atque id*, *quod petierat*, *impetraſſe*, *nec diu poſtea ipſum ad Superos migraturum*.

5 Si ſubſequentium Patrum auctoritates congerere liberet, & ſignanter ſæculi quarti, Baſilii videlicet *hom.* 20. *de quadraginta Martyribus*, Gregorii Nazianzeni *in orat.* 18. *pro S. Cypriano*, *& orat.* 21. *pro S. Athanaſio*, Hilarii *in pſalm.* 129. Niſſeni *in fine orationis in quadraginta Martyres*, *& in oratione de S. Theodoro Martyre*, Ambroſii *in libro de viduis tom.* 4. *in epiſt.* 54. *ad ſororem Marcellinam*, Hieronymi *epiſtola* 1., *epiſt.* 25. *ad Paulam de obitu Bleſillæ*, & fuſe *in libro contra Vigilantium*, Chryſoſtomi *in oratione de S. Ignatio Martyre*, *in hom. de SS. Berenice &c. & in hom.* 76. *de SS. Juventino*, *& Maximino Martyribus*, articulus hic totum tractatum impleret. Sed hac relicta illis provincia, qui ſtrenue adverſus heterodoxos dogma Catholicum de Sanctorum invocatione propugnarunt, inter quos jure ac merito recenſendus eſt P. Abbas Joannes Chryſoſtomus Trombelli in ſuis diſſertationibus *de cultu Sanctorum* Bononiæ impreſſis *anno* 1740. *& anno* 1741. & nobis dicatis; in ſuperioribus aliqua attigimus de cultu, & nunc aliqua addidimus de invocatione Sanctorum, ut ſundamenta delibaremus poteſtatis canonizandi, de qua nunc agitur. Tractantes de Sanctorum Canonizatione alios ex veteri, & novo Teſtamento textus deſumunt, quibus poteſtatem canonizandi demonſtrari contendunt; uti colligitur ex bullis Canonizationum, & Scriptorum animadverſionibus. *Cap.* ſiquidem 44. *Eccleſiaſtici v.* 1. *&* 2. legitur: *Laudemus viros glorioſos*, *& parentes noſtros in generatione ſua*; *multam gloriam fecit Dominus magnificentia ſua a ſæculo*: & *v.* 15. *Sapientiam ipſorum narrent populi*, *& laudem eorum nuntiet Eccleſia*; ubi etiam

Digitized by Google

etiam inter Sanctos referuntur Henoch, Noe, Abraham, Iſaac, Jacob, Moyſes, Aaron, Phinees, Joſue, Chaleb, Samuel, David, Elias, Eliſeus. Siracides Eccleſiaſtici auctor ibi nonnullorum meminit, puta Enochi, Noemi, Abrahami, qui ad legem naturæ pertinebant, & deinde meminit Sanctorum legis Moſaicæ, & primum omnium extollit laudibus Moyſem ipſum, virum ſane abſolutiſſimæ ſanctitatis exemplar, & ſæculis deinceps omnibus admirandum; tum in aliorum laudes excurrit, veluti Aaronis, Samuelis, Davidis, aliorumque, uti videri poteſt capite 45, & ſequentibus: & quamvis capite 47. Salomonem laudibus exornet, de cujus æterna ſalute inter Catholicos ipſos ambigitur, & in utramque partem multis diſputationibus impune diſceptatur; nemo tamen eſt, qui textum legendo, non videat, ipſum capite 47. a verſu 14. de Salomone ſic locutum fuiſſe, ut poſt aliquot laudes vehementer arguat ejus ſcelera, neque tamen pœnitentiam teſtetur ullam, uti facit in Davide, de quo ſic ait *v.* 13. *Dominus purgavit peccata ipſius, & exaltavit in æternum cornu ejus*. Quod ſi quæratur, quomodo ad Siracidem devenire potuerit notitia Sanctorum legis naturæ, cum per id tempus nulla extiterit Canonica Scriptura, facile reſponderi poteſt, Scripturæ defectum ſuppletum fuiſſe per Majorum traditionem, juxta illud Moyſis *Deuter.* 32. *v.* 7. ubi legitur: *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi, Majores tuos, & dicent tibi*. Præterquamquod non ita tuto aſſeri poteſt, Scripturam Canonicam tunc defuiſſe, licet ea ad nos non pervenerit; Enochi quippe ſanctiſſimi, qui diluvium præceſſit, librum extitiſſe, S. Auguſtinus opinatus eſt, & poſt eum alii apud Pererium *lib.* 7. *in diſputatione de Enoch quæſt.* 6. quo ſcilicet ex libro manarit prophetia illa ejuſdem Enochi, quam S. Judas Apoſtolus in ſua Canonica epiſtola citat *num.* 14. *&* 15. His præmiſſis ad ornatum textus, in eo profecto extat præceptum, quod a ſanctis Scriptoribus adnotarentur in particulari glorioſa vita & mors eorum, qui tempore ipſorum floruiſſent, & quod eorum glorioſa geſta a populis laudarentur, & omnibus innoteſcerent; illudque diſciplinæ ab initio Eccleſiæ ad hæc uſque noſtra tempora feliciter productæ, inter Sanctos referendi viros virtutibus & miraculis inſignes fundamenta ſtatuiſſe videtur, & conſequenter poteſtatis canonizandi, ſine qua prædicta diſciplina ſuo caruiſſet, & careret effectu. In bulla canonizationis S. Franciſcæ Romanæ *in cit. cod. pag.*286. hæc habentur verba: *Nos ex officii debito Paſtoralis, quæ ad Dei laudem, & Fidelium ædificationem ſunt, quantum in Domino poſſumus, promovere cupientes; ac non ambigentes, id genus eſſe triumphalem Canonizationis honorem, per quem ſapientiam Sanctorum narrant populi, & laudem eorum nuntiant Eccleſia*. Et in Brevi beatificationis S. Franciſci Saleſii: *Spiritus Sanctus, cum in Divinis Scripturis viros glorioſos, nimirum Sanctos, laudari præcipit, eorumque ſapientiam & laudem narrari a populis, & nuntiari ab Eccleſiis, docet nos atque illuminat, quid noſtris etiam temporibus agere debeamus*. Memoratum quoque Eccleſiaſtici textum ad rem præſentem ponderat Cardinalis Bellarminus

controv.

*controv. tom.*2. *de SS. beatit. lib.*1. *cap.*7. *§. His ergo præmiſſis*; & ſequitur Cornelius a Lapide *in dictum cap.*44. *Eccleſiaſtici verſ.*2. & juris Canonici Interpretes in recenſitis Eccleſiaſtici verbis, *multam gloriam fecit Dominus magnificentia ſua a ſæculo*, ſubſtantialia dicunt contineri Canonizationis requiſita, glorioſam videlicet, & heroicam vitam, & miracula excedentia vires & potentiam naturæ; Innocentius *in cap. Audivimus*, *num.*1. Oſtienſis *num.*5. Joannes Andreas *num.*4. Zabarella *num.* 5. Ancharan. *num. pariter* 5. Antonius a Butrio *num.*7. Fagnan. *num.*3. *de Reliquiis*, *& veneratione SS.* Succedit novi Teſtamenti textus, Apoſtoli videlicet *in epiſtola ad Hebræos cap.*13. *v.*7. *Mementote Præpoſitorum veſtrorum*, *qui vobis locuti ſunt verbum Dei*, *quorum intuentes exitum converſationis*, *imitamini fidem*. Quocirca Chriſtianus Lupus *in not. ad Conc. tom.*3. *pag.*563. inquit: *Porro defunctos juſtos in Sanctorum Canonem*, *ſeu Eccleſiaſticas tabulas ſolemniter referre*, *ſeu canonizare eſt antiquiſſima Eccleſiæ conſuetudo habens exemplum ab Apoſtolo in epiſtola ad Hebræos*. Et ante Lupum bene adnotaverat Thomas VValdenſis *tom.*3. *de Sacramentalibus tit.*14. *cap.*27. *ante num.*4. Florentinius quoque *in ſua prævia admonit.*2. *ad Martyrologium* verba affert ſupra citata S. Pauli pro præſentis aſſumpti comprobatione, & addit, alios conſimile præceptum agnoſcere in aliis ejuſdem Apoſtoli verbis *ad Romanos cap.*12. jubentis, nos *Sanctorum memoriis communicare*: ubi enim in vulgatis codicibus habetur, *neceſſitatibus Sanctorum communicantes*, Origenes, Ambroſius, ac Optatus Milevitanus legunt *memoriis*, non *neceſſitatibus*; & S. Hilarius *lib. contra Conſtantium Auguſtum* non modo idem retinet, ſed præceptum in iiſdem verbis agnoſcit: *Apoſtolus* (inquit) *jubet communicare nos Sanctorum memoriis*; *tu eas damnare elegiſti*?

6 Nonnullæ a Theologis congruentiſſimæ excogitatæ ſunt rationes, ut relictam Eccleſiæ poteſtatem Sanctos canonizandi ſuadeant, quas in unum congerit Dominicus a Sanctiſſima Trinitate *cap.*18. *in bibliot. max. Pontiſ. pag.*491. *tom.*10. ut ex ſequentibus ejuſdem verbis deſumitur: *Cur autem Chriſtus hanc auctoritatem canonizandi Sanctos Eccleſiæ ſuæ relinquere voluerit*, *plures non deſunt congruentiſſimæ rationes*; *præcipuæ ſunt ſequentes*. *Prima*, *ut etiam in terris*, *ubi locus agonis*, *legitimique certaminis eorum fuit*, *hanc laborum ſuorum mercedem*, *triumphique coronam utcumque reportent*. *Secunda*, *ut gloriæ eſſentiali*, *qua gaudent in cælis*, *hæc accidentalis gloria reſpondeat ex parte Eccleſiæ militantis*. *Tertia*, *ut conjungamur nos viatores cum illis per affectum ac venerationem*, *illi autem jam comprehenſores nobiſcum per interceſſionem & protectionem*. *Quarta*, *ut nos eorum exemplo provocemur ad earum præſertim virtutum imitationem*, *in quibus inſignes fuerunt*. *Quinta*, *ut probetur*, *Eccleſiam Catholicam non ſolum quoad legem*, *ſed quoad perſonas etiam eſſe ſanctam*, *dum tot juſtos*, *& Sanctos parit*, *ac beat*. *Sexta*, *ut inde Gentiles*, *& Heretici confundantur*, *qui non habent perſonas juſtas & ſanctas*, *quas conſecrent*; *quatenus cum ſola vera Fide*, *& ubi illa reperitur*, *vera etiam Sanctitas conjungitur*. *Septima*, *ut ita ſervetur*, *quæ in ſymbolo Fidei docetur Sanctorum communio*.

7 Adver-

Digitized by Google

7 Adverſus hanc poteſtatem canonizandi nonnulli debacchantur Hæretici, teſte Thoma VValdenſi *de Sacramental. tom. 3. tit. 14. pag. 102.* VVicleffus primus fuit, qui adverſus Catholicam Eccleſiam, & ejus Caput viſibile, tamquam Divina ſibi in Canonizatione uſurpantes, vocem extollere auſus eſt, cujus veſtigiis ingreſſus eſt Kemnicius 3. *part. examinis Concilii Trid. pag. 634.* Calvinus *lib. 3. inſtit. cap. 20. §. 27.* non modo Pontificem & Eccleſiam, ſed Sanctos ipſos furore abreptus ferali impetit voce; & Petrus Molinæus *lib. 7. novitatis ſuæ controv. 2. cap. 13. pag. 547. & ſeq.* Canonizationis materiam in jocos & cachinnos ſolvit. Addi poſſunt alii impii, irreligioſi, & damnatiſſimæ notæ Hæretici ſupradictis ſuffragantes, Lutherus videlicet, de quo apud Catharinum *lib. 2. de conſiderat. præſentium temporum cap. 27.* Magdeburgenſes *cent. 4. cap. 15.* Vermillius, Lambertus Danæus, Mornæus *in præfatione myſterii iniquitatis,* Marcus Antonius de Dominis *lib. 1. cap. 5. quæſt. 4. num. 55.* Abbartus *lib. de Antichriſto cap. 11.* Non defuerunt tamen ex noſtris, qui diabolicas illas criminationes invictis proſtraverint argumentis, uti videri poteſt apud Gravinam *in continuatione 2. part. Catholicarum præſcriptionum.*

8 Ac oppoſitio quidem modo relata, quod Romanus Pontifex canonizando ſibi uſurpet Divina, ceſſat, ſtatim ac ſedulo ponderatur, nos etiam agnoſcere, eſſentiale Beatorum gaudium, quod habent de Divinitate, augeri non poſſe, ſed ſolum accidentale, quod habent de quocumque bono creato, & de omnibus, quæ in Dei honorem fiunt, & maxime de illis, in quibus de eorum gloria Deo gratias agimus, juxta doctrinam S. Thomæ *in 4. ſent. diſt. 12. qu. 2. art. 2.*; Romanos item Pontifices in Canonizatione ſibi nullatenus aſſerere gaudii eſſentialis augmentum, quemadmodum legitur in bulla Canonizationis S. Nicolai de Tolentino *in cit. cod. pag. 161.* *Licet militans in terris Eccleſia triumphantem in cælis filiali & devoto veneretur affectu, ac virtutes, laudes, præconiaque Sanctorum, quantum ſinit fragilitas, digniſſimis attollat titulis, devotis quoque precibus, ſolemni ritu ſacrificia laudum afferat ad decus & venerationem civium ſupernorum; nihil tamen illis accreſcit novæ perfectionis & gloriæ, nec eorum perfecta felicitas noſtris operibus firmari poterit, vel augeri: miſericors tamen miſeratorque Dominus per interceſſiones meritaque Sanctorum, quos in terris celebritate congrua veneramur, mirabili dignatione imperfectum noſtrum ſuppleri providit, ut, quod noſtris meritis non valemus, eorum ſuffragiis aſſequamur*: uno verbo, in Canonizatione ſummos Pontifices nihil aliud agere dicimus, quam declarare hos & illos Dei ſervos virtutibus, inſigni morte, eximiiſque miraculis præſulgentes, & ſic in cælo triumphantes eſſe in Eccleſia colendos; quod quidem judicium ſi ab illis fieret ſine præviis diligentiis, clamarent Hæretici & merito, male agi, nec tamquam Sanctos eſſe Eccleſiæ proponendos, quos certis argumentis Sanctos eſſe non conſtet. Sed, cum ad hæc avertenda debitum & rigoroſum præcedat examen, & hinc occaſionem arripiant clamandi, Papam ſibi aſſumere in Canonizatione Divinam poteſtatem, nemo

eſt, qui eorum dicta reprehendere non debeat, & exſecrari; uti bene argumentatur Sauſſajus *in cit. apolog. §. 9. ſub init. Si Eccleſia Catholica, Apoſtolica, & Romana Sanctos ſine ulla fidei & meritorum indagine, vel perſonarum delectu honoraret, tunc clamarent adverſarii, eam promiſcue Baal cum Chriſto miſcere, tenebras cum luce confundere, nec diſcernere a juſtitia iniquitatem; cum vero omni ſedulitate ac diligentia, maturique examinis libra, ac ſeveri judicii cenſura, Eccleſia ipſa Sanctos inquirit ac vindicat, pretioſumque a vili ſic diſcernit, ut inter Sanctos memoria venerandos nullum cooptet, niſi quem certo comperit Deo, fidei & operis ſinceritate, fuiſſe acceptum; quotquot autem utriuſque hujus Divinæ dotis teſtimonio carent, ex albo Sanctorum ablegat, impioſque quoſvis nec colit, nec recolit, ſed a faſtis ſuis proſcribit, & execrandos judicat. Tum nihilominus ipſimet adverſarii eam dilacerant, Divinaque & ſibi uſurpare dum ſanctos nominat, & Sanctis tribuere dum decernit colendos, importune clamitant atque perperam calumniantur.*

C A P U T XIII.

De Benefacto, ut aliquando Solemnia Canonizationis expleantur.

1 AB iiſdem rationum momentis, ex quibus Theologi in ſuperioribus relati comprobant, eſſe in Eccleſia, & in ſummo Pontifice, tamquam ejus viſibili Capite, poteſtatem canonizandi, deſumitur quoque, congruere, expedire, & utile eſſe Sanctorum Canonizationes aliquando peragere. Et primo, quia in Sanctis ſuis Deus laudatur, & dum ſervos honoramus, honor redundat in Dominum; uti legitur in bullis Canonizationum SS. Udalrici, Petri Anagnini, Hugonis, Antonii Luſitani, Bonaventuræ, Antonini, Hyacinthi, Joannis Gualberti, quarum hæc ſunt verba: *Nec enim quiſquam Catholicus ambigit, cum & hoc Scriptura ſacra teſtetur, quod in Sanctis ſuis laudatur Dominus, & qui honorat eos, ipſum Dominum prorſus honorat, ipſo atteſtante, qui dicit*, qui vos honorat, me honorat, & qui vos recipit, me recipit; *& item*, quod uni ex meis minimis feciſtis, mihi feciſtis. Eodem pertinent, quæ habentur in bulla Canonizationis S.Thomæ de Villanova *in cit. cod. pag. 356. Nimirum, ut ea ratione omnipotentis Dei laus, & gloria magis magiſque increbreſcat, ejuſdemque bonitati ac benignitati ſimul agantur gratiæ, qui dedit virtutem & poteſtatem talem hominibus.*

2 Secundo, quia maximopere decet, ut, qui ſanctus eſt apud Deum, ſanctus etiam ab hominibus habeatur; quemadmodum habetur in bullis Canonizationum SS. Homoboni, Claræ, Ludovici Regis Franciæ, Petri de Morono, Ludovici filii Caroli Regis Siciliæ, Thomæ Herfordienſis, Thomæ de Aquino, Birgittæ, Edmundi, Franciſci de Sales, Roſæ Limanæ, Antonii Luſitani, ubi: *Pium & juſtum eſt, ut, quos Dominus merito ſanctitatis coronat & honorat in cælis, nos venerationis officio laudemus & glo-*

rificemus

Digitized by Google

rificemus in terris; & in bulla Canonizationis S. Richardi: *Decet, ut noſtro miniſterio per omnem Chriſtiani cultus ambitum vehiculo debitæ venerationis incedens, profuſis per Orbem gaudiis, & effuſis undique laudibus honoretur in terris.*

3 Tertio, quia in Beatificationibus ſervorum Dei, & Canonizationibus Beatorum, non modo ſancta mater Eccleſia exaltatur, uti ad rem docet Bannes *in* 2.2. *quæſt.* 1. *art.* 10. §. *dubitatur præterea ſeptimò, concluſ.* 1. *Expedit etiam hoc, ut oſtendatur, quod non eſt abbreviata manus Domini, ſed, ſicut olim in primitiva Eccleſia fuerunt Chriſtiani eximiæ ſanctitatis, ita & nunc, & ſemper uſque ad conſummationem ſæculi ſunt, & erunt Fideles in ſanctitate vitæ inſignes*; ſed etiam confunduntur Hæretici & ceteri quotquot a Catholica aberrant veritate, ſicuti legitur in bulla Canonizationis S. Homoboni: *Et in hoc præſertim Hæreticorum confundatur perverſitas, cum ad Catholicorum tumulos viderint prodigia pullulare*; in bulla Canonizationis S. Stanislai Epiſcopi Cracovienſis: *Confundatur perverſum Hæreticorum dogma, & Fidelium beata credulitas augeatur*; & in bullis inſuper Canonizationum SS. Laurentii Archiepiſcopi, & Hyacinthi.

4 Quarto, quia expedit, ut apud Dominum noſtri multiplicentur interceſſores; quemadmodum habetur in bulla Canonizationis S. Franciſci de Aſſiſio: *Confidentes per Dei miſericordiam, Nos, & gregem Nobis commiſſum ejus ſuffragiis adjuvari, &, quem familiarem habuimus in terris, habere patronum in cælis*; in bulla Canonizationis S. Dominici: *Nos cum commiſſo Nobis grege Domini confidentes, ejus poſſe ſuffragiis per Dei miſericordiam adjuvari, ut, cujus in terris ſolatium gratioſæ familiaritatis habere meruimus, ejus in cælis potenti patrocinio gaudeamus*; in bulla Canonizationis S. Caroli Borromæi: *Supplicantes, ut Carolus Eccleſiæ, quam vehementer dilexit, proſit etiam meritis & exemplo, adſit patrocinio, & in tempore iracundiæ fiat reconciliatio*; & proſtat etiam in bullis Canonizationum SS. Hugonis, Hyacinthi, Petri de Alcantara, Franciſci Xaverii. Nec enim invocari poſſunt ut interceſſores, loquendo ſaltem de publica invocatione, illi, quorum ſanctitas ab Eccleſia legitime declarata non eſt.

5 Quinto, quia non parum prodeſt Chriſtifidelibus nova ſemper habere exempla virtutum, quæ imitentur: unde Mathathias 1. *Machabæor. cap.* 2. *v.* 50. & 51. morti proximus filios hortatus eſt ad ſanguinis & vitæ profuſionem pro tuendis patriis legibus, proponendo illuſtria Patrum facinora: *Nunc ergo, ò filii, æmulatores eſtote legis, & date animas veſtras pro teſtamento Patrum veſtrorum, & mementote operum Patrum, quæ fecerunt in generationibus ſuis, & accipietis gloriam magnam & nomen æternum.*

6 Hoc ipſum deſumitur ex S. Gregorio *lib.* 2. *moral. cap.* 1. *tom.* 1. ubi ait, quod ſacra Scriptura *narrat geſta Sanctorum, & ad imitationem corda provocat infirmorum; dumque illorum victricia facta commemorat, contra vitiorum prælia debilia noſtra confirmat; fitque verbis illius, ut eo mens minus inter certamina trepidet, quo ante ſe poſitos tot virorum fortium triumphos videt.* Facit ad rem illud S. Bernardi qui *in præfat. ad vitam S. Malachiæ col.* 663.

Digitized by Google

tom. 2. inquit: *Semper quidem operæ pretium fuit illuſtres Sanctorum deſcribere vitas, ut ſint in ſpeculum & exemplum, ac quoddam veluti condimentum vitæ hominum ſuper terram. Per hoc enim quodammodo apud nos etiam poſt mortem vivunt, multoſque ex his, qui viventes mortui ſunt, ad veram provocant & revocant vitam.* Et ante ipſum ſcripſit S. Eucherius Lugdunenſis ſive Euſebius Gallicanus *hom. de SS. Petro & Paulo tom. 6. biblioth. PP. pag.* 652. *Armantur filiorum animi, dum Patrum recenſentur triumphi.* Paſſim id ipſum in bullis legitur Canonizationum; in bulla videlicet Canonizationis S. Franciſci Saleſii: *Anteceſſores noſtri Spiritu Sancto inſtructi laudabilem in Eccleſia morem induxere, nempe in excelſo loco ſanctitatem conſtituendi, ut, veluti lumen illius lucis vicarium, quæ de ſe dixit*: Ego ſum lux Mundi, & qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, *non ſub modio abſconditum, ſed in candelabro elatum luceat coram hominibus, eoſdemque a veneratione ad imitationem, via ſtrata ad cæleſtis & triumphantis Jeroſolymæ nunquam interituras delicias, dirigat, inſeratque*; & in bullis præterea Canonizationum SS. Laurentii Archiepiſcopi, Edmundi, Caroli Borromæi, Franciſci Xaverii, Petri de Alcantara.

7 Ultimo, quia magna in Beatificationibus & Canonizationibus adeſt materia ſpiritualis lætitiæ; ut habetur in bulla Canonizationis S. Hyacinthi: *Benedictus Pater miſericordiarum & Deus totius conſolationis, qui dilectam Filii ſui ſponſam Catholicam & Apoſtolicam Eccleſiam perpetua regit providentia, atque his luctuoſis temporibus multis ærumnis & calamitatibus afflictam, multiplici etiam gaudio ex Sanctorum ſuorum gloria conſolatur; vere enim magna exiſtit ſpiritualis lætitiæ materia, cum Deus illuſtria ſervorum ſuorum merita ideo mundo manifeſtat, ut, dum illis ubique terrarum veneratio tribuitur, Deus ipſe in Sanctis ſuis mirabilis prædicetur; nam, cum aliqui ſervi Dei excellenti vitæ ſanctitate & miraculis inſignes jam cum Chriſto in cælo regnantes, in terra quoque ſumma Romani Pontificis auctoritate Sancti eſſe declarantur, Rex ipſe ſempiternæ majeſtatis & gloriæ in Sanctorum concilio glorificatur, Divini cultus obſervantia augetur, Fidelium pietas & devotio excitatur, deteſtandæ hereſes magis magiſque convincuntur, plures populo Dei ad virtutis exemplum, & ſuffragii patrocinium proponuntur, ut, quod fideliter petimus, id efficacius, multiplicatis interceſſoribus, conſequamur.*

8 In ſententia, quæ a ſummo Pontifice ſolemniter in Canonizatione profertur, tres cauſæ finales exprimuntur; prima eſt *ad honorem Sanctæ & individuæ Trinitatis*; ſecunda *ad exaltationem Fidei Catholicæ*; tertia *ad Chriſtianæ Religionis augmentum*. In Sanctorum itaque Canonizatione honoratur & glorificatur Sanctiſſima Trinitas, cum, quidquid laude & præmio dignum Sancti peregerunt, non niſi Divinæ gratiæ beneficio perficere potuerint: unde Chriſtus Dominus *Matth. cap.* 5. *v.* 16. ait: *Sic luceat lux veſtra coram hominibus, ut videant opera veſtra bona, & glorificent Patrem veſtrum, qui in cælis eſt*; & S. Petrus *in epiſt.* 1. *cap.* 2. *v.* 12. ſubdit: *Converſationem veſtram inter gentes habentes bonam, ut in eo, quod detrectant de vobis, tamquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos conſiderantes, glorificent Deum in die viſitationis.* 9 In

9 In Canonizatione quoque exaltatur Fides Catholica ſuper omnes alias ſectas, in quibus nec vera ſanctitas eſſe poteſt, nec vera poſſunt fieri miracula. Quamobrem Theologi agentes de notis Eccleſiæ Catholicæ hanc etiam notam recenſent, quod in ea ſunt vera miracula, & quod in noſtra Catholica Eccleſia Romana omni ſæculo miracula approbantur. Et Fidei quidem exaltatio in hoc præcipue conſiſtit, quod multi ad Fidem Catholicam ex variis ſectis Gentilium & Hæreticorum accedunt, viſa & audita ſanctimonia vitæ Chriſtianorum perfectorum, nec non miraculorum, quæ ad ipſorum interceſſionem a Deo patrantur; cum hæc ſit una ex viis, per quam ad veram Fidem, auxiliante Deo, Infideles convertuntur. Unde *lib.* 4. *Reg. cap.* 5. narratur de Naaman Syro principe militiæ Regis Syriæ viro magno & honorato, quod, cum leproſus eſſet, & juſſu Eliſei Prophetæ ſepties in Jordane laviſſet & mundatus fuiſſet, prout Propheta prædixerat, reverſus ad Eliſeum dixit *v.* 15. *Vere ſcio, quod non ſit alius Deus in univerſa terra, niſi tantum in Iſrael*; Et *lib.* 3. *Reg. cap.* 18. *v.* 39. quando Elias ignem de cælo attraxit, ut holocauſtum combureret, multitudo, quæ prius Baal adorabat, ad veri Dei Fidem converſa eſt, & miraculum inſpiciens exclamavit: *Dominus ipſe eſt Deus, Dominus ipſe eſt Deus*; item *Joann. cap.* 11. *v.* 47. *&* 48. legitur, quod collegerunt Pontifices & Phariſæi concilium adverſus Jeſum, & dicebant: *Quid facimus, quia hic homo multa ſigna facit? Si dimittimus eum ſic, omnes credent in eum*; Et *cap.* 3. *Actor. Apoſt.* quando S. Petrus miraculo ſanavit claudum, qui ſedebat ad ſpecioſam portam templi, in nomine Chriſti Jeſu, & prædicavit ſe in hoc nomine illum curaſſe, multi crediderunt; quemadmodum ſubditur *Actor. cap.* 4.

10 Demum in Canonizatione Sanctorum augetur Chriſtiana Religio, quia, dum multiplicantur Sancti, augetur cultus Sanctorum, innoteſcit vita Canonizati, ejus virtutes Fidelibus proponuntur, ejuſque miracula enarrantur: ex quo fit, ut creſcat Fidelium devotio erga ipſos, hincque moveantur ad exercendos erga eoſdem varios actus, qui pertinent ad virtutem Chriſtianæ Religionis. Deducta hæc ſunt ex formula ſententiæ, quæ a ſummo Pontifice in Canonizatione profertur; & concordant cum aliis, quæ in ſuperioribus adducta fuerunt ex bullis Canonizationum, aliiſque monumentis. Tum ipſa autem, tum reliqua, quæ ex iiſdem bullis collecta fuerunt, bene congruunt cum ſermone S. Bernardi, *in vigil. SS. Apoſtolor. Petri & Pauli volum.* 1. *col.* 993. *num.* 2. *&* 3. ubi ait: *Tria ſunt igitur quæ in feſtivitatibus Sanctorum vigilanter conſiderare debemus, auxilium Sancti, exemplum ejus, confuſionem noſtram. Auxilium ejus, quia qui potens in terra fuit, potentior eſt in cælis ante faciem Domini Dei ſui. Si enim, dum hic viveret, miſertus eſt peccatoribus & oravit pro eis, nunc tanto amplius, quanto verius agnoſcit miſerias noſtras, orat pro nobis Patrem, quia beata illa patria charitatem ejus non immutavit, ſed augmentavit; neque enim quia impaſſibilis omnino, ideo & incompaſſibilis factus eſt; ſed nunc potius induit ſibi viſcera miſericordiæ,*

miſericordiæ, cum ante fontem miſericordiæ aſſiſtit. Eſt & alia cauſa, quæ magis urget Sanctos, ut ſolliciti ſint de nobis, quia, juxta vocem Apoſtoli, Deus providet pro nobis, ne ſine nobis conſumentur, ſicut ait ſanctus David: Me expectant juſti, donec retribuas mihi. *Debemus etiam attendere exemplum ejus, quia, quamdiu in terris viſus eſt & cum hominibus converſatus eſt, non declinavit ad dexteram, neque ad ſiniſtram, ſed viam regiam tenuit, donec veniret ad illum, qui dicit:* Ego ſum via, veritas, & vita. *Intuemini humilitatem operum ejus, auctoritatem verborum ejus; & tunc videbitis, quomodo tam verbo, quam exemplo luxerit inter homines, qualia nobis veſtigia dereliquerit, ut ambulemus per ea, & non erremus in eis. Vere, juxta Prophetam* Semita juſti recta eſt, rectus callis juſti ad ambulandum. *Sed & diligentiori intuitu confuſionem noſtram inſpiciamus, quia homo ille ſimilis nobis fuit, paſſibilis, ex eodem luto formatus, ex quo & nos. Quid ergo eſt, quod non ſolum difficile, ſed & impoſſibile credimus, ut faciamus opera, quæ fecit, ut ſequamur veſtigia ejus? Confundamur, fratres, & contremiſcamus ad vocem iſtam, ſi forte hæc confuſio adducat nobis gloriam, ſi forte generet gratiam nobis timor iſte: homines iſti fuerunt, qui præceſſerunt nos, qui tam mirabiliter proceſſerunt per vias vitæ, ut vix eos homines fuiſſe credamus. Sic ergo in Sanctorum feſtivitatibus & gaudere, & confundi debemus; gaudere, quia Patronos præmiſimus; confundi, quia eos imitari non poſſumus.*

11 Atque, licet nonnulli male feriati, ſuppoſita poteſtate canonizandi, ejus uſum audeant condemnare, aut quia novorum Sanctorum merita meritis antiquorum ſunt inferiora; aut quia noſtras preces Deus exaudire poteſt, & pro nobis miracula operari, Sanctorum antiquorum interceſſione; aut quoniam novorum Sanctorum acceſſione, antiquorum cultus imminuitur & fere obſcuratur; aut quoniam tot Sanctorum Canonizationes rem hanc ſacram quodammodo reddunt contemptibilem; aut demum quia nonnulli in album Sanctorum referuntur, qui, licet virtutibus heroicis & miraculis excelluerint, ſunt nihilominus inferiores aliis, qui majoribus virtutibus præditi fuerunt, vel ampliori miraculorum dono a Deo inſigniti ſunt, de quorum relatione in album Sanctorum nemo eſt qui cogitet; hæc tamen, & ſimilia Canonizationum utilitati minime adverſantur, ſi res pro natura ſua accurate conſideretur.

12 Et in eo quidem, quod attinet ad excellentiam meritorum veterum Sanctorum ſuper novorum Sanctorum merita, dicimus, Chriſtum Dominum noſtris etiam temporibus ſemetipſum ſine teſtimonio non reliquiſſe, atque adeo Eccleſiæ theſaurum novas ac veteres habere margaritas; & ſemper expedire, ſervatis ſervandis, novorum Sanctorum Canonizationes peragere, ut propinquiora nobis habeamus virtutum exempla, quæ imitemur, utque noſtri apud Deum multiplicentur interceſſores; & eo magis, cum hi, qui nunc novi, veteres aliquando Sancti futuri ſint. Quare Gaufridus *in prologo ad vitam S. Petri Tarentaſii apud Bollandianos ad diem* 8. *Maji tom.*2.*pag.* 323. ait: *Chriſtus Jeſus heri, & hodie, ipſe & in æternum; & quemadmodum nullis retro generationibus ſine teſtimonio ſemetipſum reliquiſſe*

reliquiſſe cognoſcitur, nec noſtro credendus eſt tempore in hac ſibi parte deeſſe .... Sanctus olim Hieronymus cauſabatur contemporaneos ſuos ſic ingenia quaſi vina probare, quibus videlicet gratia ex vetuſtate ſuccreſcit. Quid putas, diceret, ſi videret, merita, quaſi vina, probari? Et S. Joannes Chryſoſtomus orat. in SS. Juvent. & Max. tom. 2. pag. 578. ſic locutus eſt: Illi tempore ſuperiores, iſti recentiores. Ejuſmodi eſt theſaurus Eccleſiæ, novas & veteres habet margaritas: ſed una omnium eſt pulcritudo ..... Quod ſcientes vos, non aliter priſcos, aliter recentiores colitis Sanctos; ſed eadem alacritate, eodem amore, eodem affectu colitis omnes & commendatis. Non enim exploratis tempus, ſed exquiritis animi ſortitudinem, pietatem, fidem invictam, zelum incitatum ac fervidum, & eas virtutes, quas præ ſe ferunt Sancti, ad quorum honorem hodie convenimus. Niſſenus vero in orat. de S. Baſilio fratre ſuo pag. 912. tom. 2. Habemus, ait, nunc etiam nos, qui conſtituat nobis præſentem celebritatem, genuinum & verum Miniſtrum, & Interpretem ſpiritus .... cui ſecundas poſt Apoſtolos partes tempus ſolum dat. Nam, ſi eodem tempore, quo Paulus, vitæ particeps humanæ fuiſſet Baſilius, ſicuti Silvanus & Timotheus, ita prorſus una cum Paulo litterarum monumentis celebratus eſſet. Atque, ut intelligatur, quod, conjecturam faciendo, a veritate non aberro, hoc modo rationem ineamus. Prætermittatur ea oratio, qua explicetur, qui Sancti quos Sanctos tempore anteceſſerint (temporis enim natura in præterito, & futuro, quod ad virtutem, & vitium attinet, eodem modo ſeſe habet, cum neque hoc, neque contrarium ſit: in libero enim arbitrio atque propoſito voluntatis, non in tempore, bonum conſiſtit) at fides cum fide, cum oratione oratio conferatur. Nam, ſi quis juſtus æſtimator fuerit in conferendis inter ſe miraculis, reperiet unam in ambobus gratiam, quæ ex eodem ſpiritu juxta convenientiam, atque proportionem fidei exiſteret in utroque. Quod, ſi tempore Paulus præcedit, & multis ætatibus poſt Baſilius exhibitus ac deſignatus eſt; Divinæ adminiſtrationis, quam hominum gratia ſuſcepit, opus dicis; non affers probationem circa virtutem diminutionis. Nam & Moyſes multis temporibus poſterior Abrahamo, Samuel Moyſe, & hoc Elias, & illo magnus Joannes, & poſt Joannem Paulus, & poſt hunc Baſilius. Quemadmodum igitur in præcedentibus nihil tempus poſterius, quod attinet ad gloriam, quæ cum Deo conjuncta eſt, Sanctis incommodavit; ita etiam nunc in diſceptatione virtutis, ætatis commodum ſilentio prætermittatur: pag. verò 917. Quid igitur illius in rebus Divinis ſplendorem atque claritudinem imminuit, quod poſt alios Sanctos in vita fuit, ut idcirco celebritas, atque conventus, qui illius nomine agitur, minor habeatur feriis, quæ Sanctorum aliorum honoris atque memoriæ gratia celebrantur? Præterea S. Eulogius (in apologetico ſanctorum Martyrum ſui temporis in biblioth. PP. tom. 15. pag. 287.) Priuſquam, inquit, eorum exequar trophæa inſignia, operæ pretium reſiſtere credidi imperitis, quia ore blaſphemo horum temporum Martyribus derogantes, non eſſe illos conſimiles prioribus Martyribus, volunt &c. ut mens religioſorum ſacratiſſimis imbuta oraculis diſcat ex veritate novitios, ſicuti priſcos, venerari Patronos.

13 In præfatione demum ad paſſionem SS. Perpetuæ, & Felicitatis, apud

Digitized by Google

apud Ruinart *pag.* 80. ſubditur: *Si vetera Fidei exempla & Dei gratiam teſtificantia, & ædificationem hominis operantia, propterea in litteris ſunt digeſta, ut lectione eorum, quaſi repenſitatione rerum & Deus honoretur, & homo confortetur; cur non & nova documenta æque utrique cauſæ convenientia & digerantur? Vel quia & hæc vetera futura quandoque ſunt, & neceſſaria poſteris, ſi in præſenti ſuo tempore minori deputantur auctoritati, propter præſumptam venerationem antiquitatis. Sed viderint, qui unam virtutem Spiritus unius ſancti, pro ætatibus judicent temporum..... Itaque & nos, qui ſicut prophetias, ita et viſiones novas pariter repromiſſas et agnoſcimus, et honoramus, ceteraſque virtutes Spiritus Sancti ad inſtrumentum Eccleſiæ deputamus, cui et miſſus eſt, idem omnia donativa adminiſtrans in omnibus, prout unicuique diſtribuit Dominus, neceſſario et digerimus, & ad gloriam Dei lectione celebramus, ut ne qua aut imbecillitas, aut deſperatio fidei apud veteres tantum æſtimet gratiam Divinitatis converſatam, ſive Martyrum, ſive in revelationum dignatione; cum ſemper Deus operetur, quæ repromiſit, non credentibus in teſtimonium, credentibus in beneficium.*

14 Sequuntur cetera ſupra oppoſita, quæ profecto non ſunt majoris roboris præ illo, cui modo Patrum auctoritate plene ſatisfactum eſſe videtur. Illud enim, quod Deus noſtras poteſt exaudire preces, & pro nobis miracula operari, antiquorum Sanctorum interceſſione, nimis probat, cum probet, nec ipſos antiquos Sanctos debuiſſe canonizari: per interceſſionem quippe B. Mariæ ſemper Virginis, quæ eſt mediatrix apud Mediatorem, & ſanctorum Apoſtolorum, qui in lege nova fuerunt primi Sancti, bene poterat Deus noſtris votis annuere, & pro nobis mirabilia patrare. At, cum a Divina pendeat voluntate noſtris, & noſtrorum interceſſorum precibus flecti, & conſilium ejus ignoremus, nec ei dicere poſſimus, cur ita facis? hinc eſt, quod Catholicæ Eccleſiæ multum expedit, ut antiquis fiat novorum acceſſio interceſsorum, quorum precibus, experientia etiam teſte, videmus, bona ſpiritualia & temporalia ad nos derivari; non quia Deus non poſſit omnia efficere ad preces & interceſſionem antiquorum Sanctorum, ſed quia vult operari miracula, & noſtris precibus indulgere, interceſſione hujus, aut alterius Sancti, qui curſum feliciter conſummarunt, & gloriæ coronam non ita pridem ab eo receperunt. Quapropter S. Auguſtinus (*tom.* 2. *in epiſt.* 78. *alias* 137. *col.* 183. *n.* 3. *ad Clerum, & populum Hipponenſem*) ait: *Ubique quidem Deus eſt, & nullo continetur, vel includitur loco, qui condidit omnia .... Veruntamen ad iſta quæ hominibus viſibiliter nota ſunt; quis poteſt ejus conſilium perſcrutari, quare in aliis locis hæc miracula fiant, in aliis non fiant? Multis enim notiſſima eſt ſanctitas loci, ubi Beati Felicis Nolenſis corpus conditum eſt, quo volui ut pergerent* (nempe duo Clerici) *quia inde nobis facilius, fideliuſque ſcribi poteſt, quidquid in eorum aliquo divinitus fuerit propalatum ..... Numquid non & Africa Sanctorum Martyrum corporibus plena eſt? Et tamen nuſquam hic ſcimus talia fieri; ſicut enim, quod Apoſtolus dicit, non omnes Sancti habent do-*

na

Digitized by Google

na curationum, nec omnes habent dijudicationem ſpirituum, ita nec in omnibus Memoriis Sanctorum iſta fieri voluit ille, qui dividit propria unicuique, prout vult. Conſentit doctrina Divi Thomæ *in* 4. *diſt.* 45. *quæſt.* 3. *art.* 2. ubi, poſtquam probavit, Sanctos eſſe a nobis invocandos, in ſecundo argumento opponit, ſuperiores Sanctos a nobis eſſe invocandos; in reſponſione autem ſubdit, Sanctos quidem ſuperiores, eſſe magis Deo acceptos, quam inferiores, ſed utile eſſe etiam minores Sanctos interdum orare; primo, ex majori devotione, quam aliquis habere poteſt ad Sanctum minorem, quam ad Sanctum majorem; ſecundo, ad faſtidium tollendum, ex quo aſſiduitas unius rei faſtidium parit; tertio, quia quibuſdam Sanctis datum eſt aliquibus ſpecialibus cauſis præcipue patrocinari; quarto, ut omnibus honor debitus exhibeatur a nobis; quinto, quia plurium orationibus quandoque impetratur, quod unius oratione non obtinetur: quod ipſum ab eodem S. Doctore docetur 2.2. *quæſt.* 83. *art.* 11. *ad quartum*.

15 Alterum quod objiciebatur, novorum Sanctorum acceſſione antiquorum cultum imminui & fere obliterari, deſumptum eſt ab impio Apoſtata Marco Antonio de Dominis, qui *lib.* 7. *de republ. Eccleſiaſtica part.* 3. *cap.* 5. *num.* 58. ait: *Nonnulli Sancti canonizati, veteres Sanctos ipſa totius Eccleſiæ decretione ab antiquo canonizatos quoad nos certe peſſundederunt; Carolus profecto Mediolani Ambroſii nomen ferme extinxit*. Verum quanti hoc ſit, unuſquiſque facile dignoſcere poterit, qui animadverterit, nos, poſt novas etiam Canonizationes aliorum Sanctorum, in anniverſariis celebritatibus veterum Sanctorum abſtinere ab opere ſervili, in pervigiliis eorum jejunare, in ipſorum honorem Divinum Officium recitare, Miſſaſque celebrare, & adhuc ſupereſſe ſingulorum templa auguſta, atque inſtructiſſima Clero & ſupellectili ſacra. Unde ergo provenit cultus imminutio per novorum Sanctorum Canonizationes? Et quo jure aſseri valet, Mediolani, poſt relatum in Sanctorum album Carolum Cardinalem Borromæum, fuiſse Ambroſii cultum fere extinctum, ſi hic integer poſt Caroli Canonizationem perſeverat, ſicut erat ante ejus Canonizationem? Aſsumptum latiſſime comprobatur a Silveſtro Petraſancta Soc. Jeſu Presbyt. *in notis ad epiſt. Caroli Molinæi cap.* 3.

16 Illud quoque opponebatur, quod tot Sanctorum Canonizationes rem hanc ſacram quodammodo reddant contemptibilem; uti etiam ſenſiſse videtur Gerſonius, approbans ſententiam Magiſtri Henrici de Haſſia, qui comprimendam eſse cenſuit tot hominum Canonizationem; quod & cenſuit Petrus de Alliaco *in tract. de reformat. Eccleſiæ cap.* 3. At hoc nullum ſibi poteſt rationabiliter locum vindicare; cum tot nec factæ ſint, nec fiant, quot fieri exaggeratur, a Romanis Pontificibus Canonizationes. Alexander Papa III. dum anno 1174. erat Pariſiis, ab Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis Eccleſiæ Prælatis in regno Franciæ conſtitutis exoratus eſt, ut Bernardum Clarevallenſem Abbatem in Sanctorum album referret; quod tunc facere recuſavit propter conſimiles preces pro alio-

rum Beatorum Canonizatione exhibitas, ut ipſe teſtatur in epiſtola edita in novo codice Canonizationum, & ſupra relata. Innocentius VIII. in Sanctorum numerum retulit Leopoldum; at petitioni de canonizanda B. Catharina filia S. Birgittæ, pro qua Jacobus Archiepiſcopus Upſalenſis, & alii Sueciæ Antiſtites una cum Joanne Daniæ, Norvegiæ, & Sueciæ Rege poſtulabant, ſic reſpondit, ut habetur in ejus epiſtola apud Raynaldum *ad an. Chr.* 1485. *ſub. num.* 61. *Satisfaceremus libenter tam pio deſiderio Regis ipſius & aliorum, niſi nos reſpectus alterius nuper facta Canonizationis de Sancto Leopoldo teneret: nam, cum res hac magni ſit momenti, non niſi rariſſime fieri conſuevit; aliter tantum myſterium, quantum illud eſt, vileſceret*. Elenchus ipſe Canonizationum a Romanis Pontificibus factarum plurium ſæculorum decurſu nimiam Canonizationum ſomniatam frequentiam evidenter excludit. Verum quidem eſt, recentioribus temporibus introductum eſſe inſtitutum referendi in album Sanctorum unica Canonizatione plures Sanctos; ſed id immodicum Canonizationum numerum non conſtituit, propter quem Myſterium debeat vileſcere. Solemnitas Canonizationis multas exigit expenſas, quarum ut amplitudo evitetur, fieri cœperunt, ut infra videbitur, Canonizationes plures Sanctos comprehendentes. Si tot fierent ſolemnitates, quot Sancti canonizantur, id fieri diceretur, ut Romana Aula diteſceret. Ut immoderati ſumptus declinentur, fit ſæpe una ſolemnitas, & plures ſimul Beati in Sanctorum album referuntur: nec id ſatis ad obſtruendum os loquentium iniqua, qui hinc occaſionem arripiunt dicendi, ſacram rem ex nimia frequentia vileſcere. Ultimæ demum parti oppoſitionis reſpondet S. Antoninus *Summ. hiſtor. part.* 3. *tit.* 23. *cap.* 14. de S. Catharina Senenſi loquens: *Scriptum eſt, quia ſpirituum ponderator eſt Dominus, cui ſoli ſicut cognitus eſt numerus electorum in ſuperna felicitate locandus, ita & ei ſoli innoteſcunt gradus meritorum & præmiorum omnium Sanctorum, & quibus voluerit revelare. Quantum autem nobis, qui tenebris involvimur, permittitur judicare de Sanctis per conjecturas & præſumptiones ex geſtis eorum, arbitror, ambigere neminem, plurimos Beatos utriuſque ſexus non Canonizatos ab Eccleſia, immo nec nominatos, non fuiſſe minoris meriti & inferioris gloriæ multis catalogo Sanctorum adſcriptis; non enim Canonizatio adjicit ad meritum, vel præmium eſſentiale Beatorum, nec decernit Sanctitatis gradum, ſed venerationem temporalem & gloriam, ut poſt ipſam poſſit ſolemniter Officium celebrari, & feſtivari, quod alias fieri non dicitur*.

17 Ciſtercienſium, & Carthuſianorum monachorum exemplum opponi poſſet. De primis etenim narrant Henriquez *in apparat. ad menolog. Ciſterc. cap.* 11. *de multitud. Sanctorum*, & Manriquez *tom.* 4. *annal. Ciſterc. ad an.* 1228. *cap.* 5. *num.* 11. noluiſſe quemdam alumnum ſuum ſanctitate & miraculis clarum canonizandum proponere, ne Sancti in ſuo Ordine vileſcerent, & ne frequens Sanctorum Canonizatio hujus exiſtimationem apud vulgus minueret. Ex ſecundis autem, licet tot inter illos vixerint heroi-

heroicis virtutibus præditi & miraculorum gratia inſignes, ſere tamen nullus eſt Sanctorum canoni adſcriptus. Sed horum monachorum ſenſui, quatenus Canonizationi adverſaretur, nedum rationes ſupra ponderatæ, ſed etiam tot aliarum inſignium Religionum obſtant exempla. Anno 480. S. P. Benedictus natus eſt, cumque anno 494. Sublacum ſe contuliſſet, poſt fundata in ea ſolitudine duodecim monachorum monaſteria ad Montem Caſſinum anno 528. devenit, ubi ſuam regulam publicavit, de qua S. Gregorius Papa *lib. 2. dialog. cap. 36.* inquit: *Vir Dei.... ſcripſit monachorum regulam diſcretione præcipuam*. Sæculorum decurſu nonnullæ laxitates in eum ſacrum monachorum cœtum inductæ ſunt, ad quas avertendas multa excogitata ſunt remedia; ſed præcipuum illud ſuit, quod S. Berno anno 910. feliciter executioni mandavit, ope reformationis, quam in inſigni abbatia Cluniacenſi ſtatuit. Decimo & undecimo ſæculis Congregatio Cluniacenſis ſuit Eccleſiæ ornamentum: verum, cum regularis diſciplina ſubinde in aliquibus ejus monaſteriis ceſſaſſet, Robertus Monachus charitate plenus una cum viginti ſociis anno 1098. annuente Hugone Archiepiſcopo Lugdunenſi & Apoſtolicæ Sedis Legato, monaſterium extruxit in ſilva Ciſtercienſi, ex qua Ordo Ciſtercienſis nomen aſſumpſit. Nihil aliud Robertus in hac nova voluit fundatione, quam obſervantiam regulæ S. Benedicti ad litteram, quacumque ſublata diſpenſatione. Anno 1110. Robertus ſancte ex hac vita migravit, & ſummus Pontifex Honorius III. juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt, eum Beatum declaravit, & permiſit, ut in ejus honorem publicus cultus in aliquibus locis exhiberetur. Roberto ſucceſſit Albericus, qui poſtquam Ordinem Ciſtercienſem ſpatio decem circiter annorum ſancte & feliciter gubernaſſet, anno 1109. die 26. Januarii in cinere & cilicio, & in medio ſuorum diſcipulorum vitam cum morte commutavit; & dicta die quotannis celebratur feſtum, & ex permiſſione Congregationis ſacrorum rituum in ejus honorem recitatur Officium ab omnibus Italiæ Ciſtercienſibus. Alberico ſucceſſit Stephanus, cumque anno 1113. S. Bernardus adhuc juvenis una cum triginta equitibus ſuis ſociis ſe ejus regimini ſubdidiſſet, neceſſe fuit, aucto monachorum numero, ad alias fundationes animum convertere, inter quas præcipua fuit fundatio abbatiæ Clarevallenſis, cui Bernardus ipſe præfectus eſt anno 1115. eumque ſolemniter in Sanctorum album relatum fuiſſe, ſuperius viſum eſt; & infra ſermo habebitur de cultu, quo apud Ciſtercienſes Gallos colitur Petrus a Caſtro Novo eumdem Ordinem profeſſus, atque ab Hæreticis in odium Fidei occiſus.

18 Carthuſianus Ordo ſæculo undecimo initium habuit. Plures ex eo prodierunt ſanctitate celebres, quorum elenchum Frater Georgius Garneſelt Carthuſianus edidit poſt vitam B. Nicolai Albergati eumdem Ordinem profeſſi. In memoriam S. Brunonis, qui dictum Ordinem fundavit, publici honores decreti ſunt a Leone X. & ejus cultus a ceteris Romanis Pontificibus ampliatus eſt, ut alibi videbitur; ſed, antequam Bruno fun-

dator in Sanctorum album relatus eſſet, Honorius Papa III. ſolemniter inter Sanctos retulerat Hugonem olim Carthuſiæ Anglicanæ Priorem. Canonizationis diploma relatum fuit a Matthæo Paris *in hiſtoria Anglorum lib. 3. pag.* 309. & eſt inſertum in novum codicem Canonizationum. Cur deinceps ex tot Dei ſervis, qui in dicto Ordine floruerunt, pauci ſolemniter in album Beatorum, aut Sanctorum relati ſint, quæritur a nonnullis. Bonifacius Ferrarius Carthuſianus anno 1420. tractatum ſcripſit, *Cur in Ordine Carthuſienſi pauci canonizati ſint, & miracula nulla publica fiant*. Petrus Sutor de vita Carthuſianorum multa ad rem profert. Bonæ memoriæ Sarnellus Epiſcopus Vigilienſis *in ſuis epiſtolis Eccleſiaſticis epiſt.* 97. *tom.* 10. ait, non tam virtutes, quam miracula requiri pro Beatificatione, & Canonizatione; ſubditque, horum ſanctorum virorum interceſſione ut plurimum miracula a Deo non fieri, ne eorum religioſa ſolitudo accurrentium multitudine turbetur: quod confirmat auctoritate S. Antonini *tit.* 15. *ſuæ hiſtoriæ cap.* 22. *§.* 2. teſtantis, circa an. 1175. quemdam Carthuſiæ monachum miracula multa ad ſepulcrum edidiſſe, ut maxima multitudo hominum quotidie eo confluxerit. Cum autem Prior ejus loci videret, quietem monachorum turbari, ſive diſſolvi ex eo concurſu, & multa ſimul ſcelera ab iis, qui eo concurrerent, perpetrari; acceſſiſſe ad tumulum defuncti, eique præcepiſſe in virtute ſanctæ obedientiæ, ut, ſicuti in vita ſibi obediverat, ita & nunc faciat, ac nullum de cetero miraculum edat; quod & factum eſt. Frequentiam e contrario miraculorum, interceſſione Dei ſervorum, qui hunc Ordinem profeſſi ſunt, mirifice extollit & narrat Theophilus Raynaudus *operum tom.* 9. *in S. Brunone punct.* 10. *§.* 2. *num.* 6. ubi tandem quæſtionem propoſitam ſic reſolvit: *Non tam ſollicitus fuit Ordo Carthuſianus multos Sanctos ſuos patefacere, quam multos ſanctos facere*. Porro, ſi meus qualiſcumque ſenſus hac in re exquireretur, dicere auderem, in Ciſtercienſium, & Carthuſianorum, & alioeum ſolitariorum cœnobiis multos Sanctos fuiſſe in eo, quod attinet ad Eccleſiam triumphantem, paucos vero fuiſſe, & eſſe quoad Eccleſiam militantem; in qua, ut quis canonizandus ſit, probatio eſt neceſſaria virtutum in gradu heroico ex actibus exterioribus deducta, & plurium teſtium aſſertionibus innixa, quæ probatio difficilis eſt in ſolitariis, uti cuique conſideranti patebit: ideoque videmus, Hugonem ſolemniter inter Sanctos relatum fuiſſe, cum ex Monacho Carthuſiano anno 1186. electus Epiſcopus Lincolnienſis, anno 1200. e vivis exceſſerit, nedum ſolitariorum virtutibus ornatus, ſed etiam ceteris ad gradum Epiſcopalem pertinentibus, ut in ejus vita apud Surium *ad diem* 17. *Novemb.* legi poteſt. S. Bruno quoque Religionis fundator, ut cetera prætereantur, per aliquot annos conſiliis & doctrina Urbanum Papam II. ſuum diſcipulum adjuvit in illis tot Eccleſiæ calamitatibus, recuſatoque Rhegienſi Archiepiſcopatu, obtentaque diſcedendi facultate, ad ſuos reditum fecit. Hic idem Ordo, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ſupplicavit pro intro-

introducenda cauſa Canonizationis B. Nicolai Albergati ſui alumni, qui Epiſcopatum Bononienſem pluribus annis adminiſtravit, & inter S.R.E. Cardinales adſcriptus, pluribus per univerſum orbem legationibus functus eſt, deſumptis ſanctitatis probationibus non tam ex geſtis in ſolitudine, quam ex patratis coram aliis. Hæc tamen dicta ſint per tranſennam; cum ad rem, de qua agitur, ſatis ſit, aliquos ex Ciſtercienſibus, & Carthuſianis in Beatorum, & Sanctorum album eſſe relatos, eorumque conſuetudini ſemper prævalere debeat univerſalis aliorum Ordinum Religioſorum uſus ab Apoſtolica Sede comprobatus. Huc uſque deducta, tacito nomine noſtro, compendioſe expoſita ſunt in diſcurſu dogmatico de Canonizatione Sanctorum, poſt primam hujus Operis editionem Pariſiis impreſſo anno 1739. *pag.* 30. *et pluribus ſequentibus*.

CAPUT XIV.

De Subjecto Canonizationum.

1 QUotquot Martyrium pro Chriſto ſubierunt, & ſignis miraculiſque poſt obitum illuſtres fuerunt; quotquot, poſt laudabile heroicarum virtutum exercitium, pretioſa in conſpectu Domini morte mortui ſunt, & miraculorum gloria poſt obitum floruerunt; ſunt Canonizationis ſubjectum. Quocirca Innocentius III. *in bulla Canonizationis S. Homoboni* (*in cod. Canoniz. num.* 28.) ait: *Licet autem, juxta teſtimonium Veritatis, ſola finalis perſeverantia exigatur ad ſanctitatem animæ in Eccleſia triumphante, quoniam qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit; duo tamen, virtus videlicet morum, et virtus ſignorum, opera ſcilicet pietatis in vita, et miraculorum ſigna poſt mortem, ut quis reputetur Sanctus in militanti Eccleſia, requiruntur: nam, quia frequenter Angelus Satanæ ſe in lucis Angelum transfigurat, et quidam faciunt opera ſua bona, ut videantur ab hominibus, quidam etiam coruſcant miraculis, quorum tamen vita merito reprobatur, ſicut de Magis legitur Pharaonis, et etiam Antichriſto, qui electos etiam, ſi fieri poteſt, inducet miraculis ſuis in errorem; ad id nec opera ſufficiunt ſola, nec ſigna; ſed, cum, illis præcedentibus, iſta ſuccedant, verum nobis præbent indicium ſanctitatis, nec immerito nos ad ipſius venerationem inducunt, quem Dominus ſuus oſtendit miraculis venerandum. Hæc autem duo ex verbis Euangeliſtæ plenius colliguntur, ubi de Apoſtolis loquens ait*: Illi autem profecti prædicabant, ubique Domino cooperante, & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis. *In eo namque, quod ait, cooperante, eos operatos eſſe demonſtrans; et in eo, quod ſequitur, ſequentibus ſignis, eos exponens, immo Dominum in eis miraculis claruiſſe. Hoc etiam Dominus uſque hodie operatur in Sanctis, et potentiam ſuam ſignis evidentibus manifeſtat, dum vivorum curat ægritudines ad memoriam mortuorum, et eos plus poſſe poſt mortem et felicius vivere mortuos, qui in Domino moriuntur, quam, qui vivunt in mundo, demonſtrat.*

2 Plana

2 Plana hæc ſunt; ſed, cum nonnullæ a ſcribentibus excitentur de Canonizationum ſubjecto quæſtiones, opus eſt, eas hic referre. Prima ergo eſt, an Sancti veteris Teſtamenti poſſint eſſe Canonizationis ſubjectum a ſummo Pontifice celebrandæ. Negant S. Antoninus in Summa, uti videri poteſt *tom.* 4. *bibliot. max. Pontif. pag.* 80. *et* 81. & Auguſtinus Triumphus *de poteſtate Eccleſiæ quæſt.* 17. *art.* 2. & Matta *de Canonizatione SS. part.* 4. *cap.* 3. *a num.* 8. *& ſequenti*; quia illi, quantacumque fuerint præditi ſanctitate, non fuerunt tempore plenitudinis gratiæ. Affirmant autem alii, Pavinus videlicet *in relatione Canonizationis S. Bonaventuræ, in principio*, Contelor. *de Canonizatione SS. cap.* 10. *num.* 11. Caſtellan. *de Canonizat. SS. num.* 85. Lezana *conſult.* 3. *num.* 129. P. Ceparius *in ſuo directorio Canonizationum lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 20. cum plerique Sanctorum veteris Teſtamenti in Eccleſia univerſali, & in pleriſque particularibus Eccleſiis, ſummis ipſis Pontificibus annuentibus, cultum habeant. Quæſtio hæc in terminis, in quibus a prædictis ſcribentibus proponitur, inutilis prorſus mihi videtur. Sancti quippe veteris Teſtamenti illi ſunt, qui Chriſtum tempore præceſſerunt, qui in venturum Mediatorem & Redemptorem crediderunt, qui virtutibus, aut Martyrio illuſtres Deo placuerunt, & quos Deus nedum ſanctos fecit, ſed ſanctos eſſe hominibus manifeſtavit in Divinis Scripturis; in quo rerum themate nemo non videt, quam abſonum eſſet, & quodammodo inutile, ut apertæ declarationi a Deo factæ de eorum ſanctitate ſententia ſummi Pontificis ſuperadderetur definiens, aliquem ex eis eſſe ſanctum, & idcirco colendum in Eccleſia univerſali. Si quæſtio proponeretur in aliis terminis, hoc eſt an poſt adventum Chriſti cultus, & qualis cultus, rationabiliter a Romanis Pontificibus indulgeri poſſit Sanctis veteris Teſtamenti, animadverſionem mereri poſſet; ſed de ea alibi tractabitur.

3 Secunda quæſtio eſt de pueris poſt Baptiſmum, & ante uſum rationis decedentibus, an poſſint eſſe ſubjectum Canonizationis. Sed hæc quoque indiget explicatione. Vel enim agitur de pueris morientibus ante uſum rationis, qui Baptiſmum fluminis receperunt; & hi, licet ſint in gloria, & viſione beatifica fruantur, nihilominus eſſe non poſſunt ſubjectum Canonizationis in Eccleſia, cum virtutibus heroicis, dum viverent, non fuerint illuſtres; uti bene perpendunt auctor tractatus de Canonizatione SS. ad Cardinalem Montis Regalis *part.* 3. *cap.* 3. Malvet. *de Canoniz. SS. ad tertium dubium num.* 63. Caſtellan. *eodem tractatu num.* 69. P. Ceparius *in ſuo directorio Canoniz. SS. lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 15. & concordant antiquiores, Innocentius videlicet, & Joannes Andreas *in cap. Audivimus de Reliq. et venerat. SS.*; propoſitaque per Auguſtinum Triumphum *de poteſtate Eccleſiæ quæſt.* 17. *art.* 1. controverſia, an Papa debeat canonizare omnes, quos conſtat eſſe in vita æterna, poſt nonnulla expoſita argumenta affirmanti opinioni faventia, negativam ſententiam amplectitur; tum quia plerique ſunt in vita æterna, qui tamen canonizari non poſſunt propter

defectum

defectum virtutum heroicarum, tum quia Papa teneretur canonizare omnes pueros baptizatos ſtatim poſt Baptiſmum decedentes, quod eſt abſurdum. Vel agitur de pueris ante uſum rationis decedentibus poſt Baptiſmum receptum non fluminis, ſed ſanguinis, quod videlicet necati fuerint in odium Chriſti & ejus Fidei; &, de his quidem loquendo; cum S. Irenæus innocentes pueros pro Chriſto ab Herode interfectos Martyres appellet; cumque (ut eſt in homilia tertia Origenis in diverſos *part.* 2. *oper. pag.* 282. *edit. Pariſ. an.*1604. qualiſcumque ea ſit, ubi de feſto SS. Innocentium: *Bene ergo et ſecundum voluntatem Dei eorum memoriam ſancti Patres celebrari mandaverunt ſempiternam in Eccleſiis, veluti pro Domino morientium*) eos Eccleſia ab antiquo tempore, ſicuti ſanctos Martyres, colat; rationabilis inſurgere poteſt controverſia, an ad eorum ſimilitudinem alii pueri in odium Fidei interfecti ante uſum rationis poſſint eſse, uti Martyres, ſubjectum Canonizationis. Affirmative autem reſpondet Guyet *de feſtis propriis SS. lib.* 2. *cap.* 7. *quæſt.* 15. *De infantibus dubitationem omnem tollit SS. Innocentium ab Herode interfectorum exemplum, quibus abſque acceleratione uſus rationis tam potuit meritum Chriſti prodeſſe ad palmam Martyrii per effuſionem ſanguinis conſequendam, quam ceteris prodeſt per lavacrum Baptiſmi ad gratiam*; eique adhæret Cardinalis Capiſucchius in ſuis controver. Theolog. *controv.*27. *quæſt.*1. *de Martyrio* §.16. *Exigitur ergo ad verum Martyrium in perſecutore intentio inferendi mortem propter Fidem exterius manifeſtata, et in patiente intentio pariter exterius manifeſtata ſuſcipiendi mortem propter Fidem, in ordine ſcilicet ad opus, quod ex propria ratione relationem habeat ad Fidem, et rurſus ab ipſo patiente ad Fidem referatur. In infantibus vero, qui pro Chriſto occiduntur, cum non habeant uſum rationis, unde intentionem habere poſſint moriendi pro Chriſto, ſat eſt intentio Eccleſiæ, concurrente intentione perſecutoris eos pro Fide occidentis. Si autem occidantur ante Baptiſmum, veri Martyres ſunt, quia occiduntur in odium Fidei Chriſtianæ; ſi vero occidantur poſt Baptiſmum, veri Martyres ſunt, quia occiduntur in odium Chriſti, cui per Baptiſmum uniuntur.*

4 Favere inſuper poſſunt nonnulla exempla. Celebratur quippe feſtum die 24. Januarii S. Babylæ Epiſcopi Antiocheni, qui tertio Eccleſiæ ſæculo ſub Decio Martyrio coronatus eſt una cum tribus pueris a ſe in Chriſtiana Fide educatis, Urbano videlicet, Prilidiano, & Epolonio; ut habetur in Martyrologio Romano ad dictam diem, atque in Officio & Miſſa Ambroſianis. De his loquitur S. Joannes Chryſoſtomus in homilia quam recitavit in honorem SS. Juventini, & Maximini *tom.* 2. *pag.* 578. *Nuper B. Babylas cum tribus Pueris nos hic congregabat, hodie vero par ſanctorum Militum, in acie exercitum Chriſti conſtituit; nuper quadriga Martyrum, hodie biga.* Puerorum autem nomina, quæ a S. Joanne Chryſoſtomo inibi reticentur, referuntur a Gregorio Turonenſi *lib.* 1. *hiſtoriæ Franc. cap.* 28. Simeon item puer Tridentinus, qui vix vigintinovem menſes ſuæ compleverat ætatis, anno 1472. occiſus fuit a Judæis in odium Chriſti Domini. Joannes Matthias

thias Tiberinus doctor Medicus, qui de mandato Epiſcopi Tridentini corpus inſpexit infantis occiſi, & de genere modoque mortis interrogatus, ſententiam ſuam juratus dicere debuit, hiſtoriam Martyrii conſcripſit editam apud Surium *ad diem* 24. *Martii*. Statim poſt obitum publicus cultus eidem cœpit exhiberi tamquam Martyri, & miracula quædam vulgata ſunt ejus interceſſione a Deo facta. Sed anno 1475. ſummus Pontifex Sixtus IV. per epiſtolam Dominos, & officiales per Italiæ partes conſtitutos, ne hæc fierent, admonuit, & omnia prohibuit, uſquequo certior factus eſſet de veritate factorum per Commiſſarium, quem elegerat; uti colligitur ex ejus diplomate impreſſo *tom.* 2. *ampliſſimæ collectionis veter. ſcriptor. & monument. & hiſtoric. opera celeberrimi P. Edmundi Martene editæ column.* 1516. En verba epiſtolæ: *Dilecti Filii, ſalutem &c. Licet inter cauſas majores Apoſtolico ſit duntaxat judicio reſervatum, quempiam inter Sanctos referre, & miracula approbare, nihilque adhuc certum, compertumve noſtro judicio, aut approbatum ſit de quodam puero Simone Tridentino per Judæos, ut dicitur, interfecto, de quo noviter fieri mandavimus, & recipi plenariam informationem: tamen accepimus, nonnullos publice etiam in prædicationibus affirmare, ipſum Simonem, quem Beatum appellant, per dictos Judæos in ipſa civitate Tridentina poſt multa tormentorum genera cruci affixum, & occiſum, & Martyrem eſſe, & plurimis miraculis clareſcere, & alios deſuper imagines depingere, chartas in modum hiſtoriarum conſcribere, & publice vendere, & venditioni exponere, & propterea Chriſtifideles contra Judæos omnes, eorumque bona incitare; adeo etiam, quod multi eorum plura exinde ſint paſſi pericula. Attendentes itaque, hæc & ſimilia peſſimæ fore præſumptionis, talia per bandimentum publicum in hac noſtra urbe alma fieri amodo prohibuimus, & idcirco vobis tenore præſentium, motu proprio, et ex Paſtoralis officii debito committimus, & diſtricte etiam ſub pœna excommunicationis mandamus, quatenus et vos in locis dominiorum veſtrorum, ac alias regimini veſtro commiſſis eadem fieri ſub pœnis, de quibus vobis videbitur, publice, & omnino interdicatis, inobedientes pœna condigna plectendo, et nihilominus Judæis ipſis, quos Eccleſia in teſtimonium mortis Chriſti tolerat, firmo defenſionis præſidio propter hoc aſſiſtatis, donec aliud a nobis receperitis in mandatis; cum intendamus, habita ex Commiſſario noſtro, quem propterea ad partes illas deſtinamus, rei veritate, in præmiſſis opportune & plenarie, ut juſtum fuerit, providere: contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ, die* 10. *Octobris anno* 1475. *anno* v. Comprobatis ſubinde probandis, & adimpletis adimplendis, facta eſt Apoſtolica auctoritate cultus approbatio. Simeonis autem pueri miracula plene referuntur ex Jano Pyrrho Pincio Mantuano apud Bollandiſtas *ad citat. diem* 24. *Martii*; ibique nedum narratur, auctoritate Gregorii XIII. ejus nomen fuiſſe deſcriptum in Martyrologio Romano, ſed etiam, inſtante Cardinali Madrutio Epiſcopo & Principe Tridentino, Sixtum V. conceſſiſſe, ut de eo celebrari poſſet feſtum per univerſam diœceſim Tridentinam cum Officio & Miſſa propriis, addita in perpetuum plenaria indulgentia viſitantibus

tibus

tibus die ejus feſto eccleſiam S. Petri, ubi corpus cum omnibus paſſionis inſtrumentis collocatum eſt. Iidem Bollandiſtæ ex Ægidio Gelenio teſtantur, cultum exhiberi in diœceſi Colonienſi Joannetto puero in odium Fidei a Judæis necato; ſed ingenue confitentur, ſe ignorare tempus mortis. Baillet ad ſæpe citatam diem 24. Martii iterum refert omnia, quæ fuerunt a Bollandiſtis relata; additque, Richardum puerum Pariſiis, & Guillelmum puerum in Anglia occiſos a Judæis in odium Chriſti, tamquam Martyres cultum habuiſſe; ſed ait, ſe non vidiſſe Acta autographa. In Martyrologio Romano *ad diem* 24. *Oct.* commemoratio habetur S. Aretæ, & ſociorum, inter quos filius erat annorum quinque. Aretas cum ſociis Martyrium ſubiit ſæculo ſexto in regione Homeritide, vel Sabæa ſub tyranno Dunaano. Extat hiſtoria Martyrii ex Metaphraſte apud Surium *ad eamdem diem* 24. *Octob.* ſed Baillet *in tabula critica* de veritate Actorum dubitat, cum parum deferat auctoritati Metaphraſtis; de qua tamen alibi habebitur ſermo.

5 Huсuſque adducta ſufficienter probare poſſe videntur, pueros in odium Fidei occiſos, ſive recepto, ſive non recepto Baptiſmo fluminis, eſſe poſſe ſubjectum Canonizationis; quod quidem, ſpeculative, ut ajunt, loquendo, verum eſſe exiſtimarem, ſed ex inſtituto, & in ipſo facti eventu, an eſſet admittendum, dubitarem, cum nullum Canonizationis eorumdem adſit exemplum. Illud enim S. Babylæ Epiſcopi Antiocheni, & trium puerorum multis eſt difficultatibus implicatum; non ſolum quia nonnulli putant, duos fuiſſe S. Babylas Martyres, alterum ſub Decio, alterum ſub Numeriano, quos tamen redarguit Cardinalis Baronius *in annalibus*, & *in notis ad Martyrologium Romanum*; ſed etiam, quia Euſebius *in hiſtor. Eccleſ. lib.* 6. *cap.* 23. cui Baillet *in tabula critica ad diem* 24. *Jan.* ait unice in hac re deferendum eſſe, meminit Martyrii Babylæ, & non ſociorum. Porro, quidquid ſit de his, admiſſaque veritate Martyrii Babylæ, & ſociorum, ex Actis editis a Bollando deſumitur, ſocios Martyrii uſu rationis præditos fuiſſe, cum unus eſſet duodecim annorum, alter novem, & tertius ſeptem, ut habetur in veteri MS. Ripatorii, & Mombritii *cap.* 2. *apud Bollandum*, & reſponſiones ab eis datæ Tyranno id patefaciant: concordatque Martyrologium Romanum *ad diem* 24. *Jan.* ubi legitur, *quos ille* (ideſt Babylas) *in Fide Chriſti inſtruxerat*. Rurſus alterum Simonis pueri Tridentini ad quamdam æquivalentem Beatificationem potius, quam ad Canonizationem eſt referendum; tum quia cultus fuit ei indultus in particulari eccleſia; tum quia, cum Martyrium contigerit poſt tempora, quibus Romani Pontifices ſibi privative quoad omnes alios jus aſſeruerunt beatificandi & canonizandi, nulla Pontificia exhibetur formalis aut æquivalens ſententia definiens, re ſecundum juris ſolemnitatem diſcuſſa, eum eſſe tamquam Martyrem in univerſa Eccleſia colendum. Poſtremum vero Aretæ, & ſociorum non videtur ad rem plane faciens & concludens; tum quia, juxta alibi dicenda, ex deſcriptione in Martyrologio Romano non

valet illatio ad Canonizationem; tum quia pueri incluſio, nulla facta ejus ſpeciali mentione, ad integritatem potius Actorum Martyrii, quam ad Canonizationem referenda eſſe videtur. Præterquamquod, ſicuti in Occidentali Eccleſia ex Martyribus veteris Legis ſoli Machabæi ſpeciali feſto coluntur, cum poſtremi in veteri Lege ſanguinem fuderint, ſic in nova Lege expedire videtur, ut ſoli pueri innocentes, qui primi pro Chriſto, & loco Chriſti mortui ſunt, præceptivo cultu potiantur in univerſa Eccleſia.

6 Tertia quæſtio reſpicit eos, qui pie in Domino mortui ſunt, ſed quorum animæ purgantur, aut conſtat purgatas eſſe per Ignem Purgatorii. Nihil enim inquinatum intrat in regnum cælorum, & per viam ſanctam non tranſit pollutus; ſicque, cum, dimiſſa culpa mortali, remaneat in hominibus aliquando reatus pœnæ temporalis, remaneant aliquando peccata venialia, in quæ etiam cadunt Juſti, propterea animæ ad tempus determinatum in Purgatorio detinentur.

7 Porro, ſi quæſtio ſit de illis, qui Purgatorium adhuc ſuſtinent, ſpeculativa, ut dicitur, potius erit, quam practica; cum citra Divinam revelationem ſcire nequeamus, an hujus, aut illius anima in Purgatorio detineatur. P. Chriſtianus Lupus *in notis ad IV. Concil. Rom. tom. 3. pag. 572.* docet, non poſſe canonizari eos, quorum animæ adhuc torquentur in purgatricibus flammis, ex quo potiſſimum, dum adhuc in illis ſunt, earum interceſſione Deus non conſuevit miracula operari: *Quouſque purgantur eminentium etiam Sanctorum animæ, conſuerunt etiam corpora a miraculorum gratia ſuſpendi: quod enim S. Ragnebertus ante lapſos ſeptem acceptæ & ante mortem nondum completæ pœnitentiæ annos nullo miraculo inclaruerit, ejus apud Franciſcum Du Cheſne vita teſtatur.*

8 Et, quia B. Petrus Damianus *lib. 2. epiſtolarum pag. 112.* refert, S. Severinum Epiſcopum Colonienſem Purgatorii pœna multatum fuiſſe, eo quod horarum Canonicarum penſum intempeſtive, & non per diſtincta ſpatia perſolverat, ſubdit ipſe P. Lupus, hanc narrationem eſſe apocrypham, & nullo antiquitatis teſtimonio corroboratam, & merito. Petrus etenim Damiani vixit ſexcentis annis poſt obitum S. Severini, & primus eſt, qui rem prædictam narraverit, uti ad rem adnotavit Cardinalis Baronius *ad Martyrol. Rom. ad diem 23. Octob.* Cumque S. Gregorius *lib. 4. dialogorum cap. 40. tom. 2. oper.* de Paſchaſio Diacono, qui fuit, *vir miræ ſanctitatis eleemoſynarum maxime operibus vacans, cultor pauperum, & contemptor ſui*, hæc narret: *Hic itaque cum temporibus Symmachi Apoſtolicæ Sedis Præſulis eſſet defunctus, ejus dalmaticam feretro ſuperpoſitam dæmoniacus tetigit, ſtatimque ſalvatus eſt. Poſt multum vero temporis Germano Capuano Epiſcopo, cujus ſuperius memoriam feci, medici pro corporis ſalute dictaverant, ut in Angulanis thermis lavari debuiſſet. Qui ingreſſus eaſdem thermas, prædictum Paſchaſium Diaconum ſtantem & obſequentem in caloribus invenit. Quo viſo vehementer extimuit, & quid illic tantus vir faceret, inquiſivit. Cui ille reſpondit: pro nulla alia cauſa in hoc pœnali loco deputatus ſum, niſi quia in parte Laurentii contra Symma-*

Digitized by Google

Symmachum ſenſi. Sed quæſo te, pro me Dominum deprecare: atque in hoc cognoſces, quod exauditus ſis, ſi huc rediens me non inveneris. Qua de re vir Domini Germanus ſe in precibus conſtrinxit, & poſt paucos dies rediit, ſed jam dictum Paſchaſium in loco eodem minime invenit. Quia enim non malitia, ſed ignorantia errore peccaverat, purgari poſt mortem a peccato potuit; ait idem P. Lupus, hoc unicum eſſe exemplum, nec rei prodeſſe, cum Paſchaſius canonizatus non eſſet, *verum ille non erat canonizatus*: & paulo poſt, *aliud ſimilium miraculorum non ſcio exemplum*. Sed, quidquid ſit de ratione a Lupo allata, propter quam canonizari non poſſunt illi, quorum animæ adhuc in Purgatorio detinentur, ex quo videlicet gratia miraculorum tunc eſt ſuſpenſa, rationes aliæ non deſunt prædictum aſſumptum comprobantes. Pro Canonizato etenim non oratur; & pro animabus in Purgatorio degentibus preces Deo offeruntur: Canonizatus honoratur erectione altarium, celebratione Miſſarum, & recitatione Officiorum in ejus honorem. quæ profecto congruere non poſſunt ſtatui animæ purgantis, qui ſatisfaciens eſt & pœnalis; uti bene ponderant Auctor tractatus de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis 3. *part. cap.* 1., & Lezana *conſult.* 3. *num.* 119. Canonizati denique ſunt noſtri apud Deum interceſſores, & orant pro nobis; juxta doctrinam vero S. Thomæ *in* 4. *diſt.* 15. *quæſt.* 4. *art.* 5. *quæſtiunc.* 2. *ad ſecundum*, animæ Purgatorii non ſunt in ſtatu merendi, & ideo magis indigent, quod pro eis oretur, quam ut ipſæ poſſint orare. Hæc eadem doctrina ab eodem S. Doctore exponitur 2. 2. *quæſt.* 83. *art.* 11. Cum enim in tertio argumento adverſus Sanctorum interceſſionem ſic diſputandi gratia dixiſſet: *Sicut Sancti, qui ſunt in patria, ſunt ſuperiores nobis, ita & illi, qui ſunt in Purgatorio, quia jam peccare non poſſunt: ſed illi, qui ſunt in Purgatorio, non orant pro nobis, ſed magis nos pro eis: ergo nec Sancti, qui ſunt in patria, pro nobis orant*; ita deinde reſpondet: *Ad tertium dicendum, quod illi, qui ſunt in Purgatorio, etſi ſint ſuperiores nobis propter impeccabilitatem, ſunt tamen inferiores quantum ad pœnas, quas patiuntur; & ſecundum hoc non ſunt in ſtatu orandi, ſed magis ut oretur pro eis*. Unde Cardinalis Cajetanus ſubdit: *Propter hoc enim* (loquitur de pœnis animarum purgantium) *excluduntur in reſponſione ad tertium exiſtentes in Purgatorio ab orando pro nobis, quia non ſunt totaliter nobis ſuperiores, ſed ratione pœnarum inferiores, & egentes noſtris orationibus*. Concordant autem plerique alii Auctores fuſe cumulati ab accurato viro Joanne Freſcobaldo in ſuis diſſertationibus ſuper hoc argumento editis, quarum cum laude meminit ſanctæ memoriæ Benedictus XIII. *in ſuo ſerm.* 28. *de Purgatorio*.

9 At, ſi quæſtio ſit de illis, qui in Purgatorio fuerunt aut ex quo, dimiſſo mortali, debitam pro eo non perfecerunt pœnitentiam, ita ut neceſſe fuerit temporalem pœnam in Purgatorio ſubire; aut ex quo pro peccatis venialibus non ſatisfecerunt: præterquamquod neque de hoc conſtare poteſt, niſi ex revelatione Divina; nonnulli eo ſub obtentu, quod in Eccleſia militante fuerunt, ſunt, & futuri ſunt juſti, qui nihil purgabile

habentes in hora exitus, ſtatim poſt mortem in cæleſtia tabernacula recipiuntur, juxta illud *Pſalm.126. v. 2. & 3. Cum dederit dilectis ſuis ſomnum, ecce hereditas Domini filii merces fructus ventris*; quem locum Hugo Cardinalis his explicat verbis: *Oſtendit, quæ ſit hereditas Domini, & quomodo collecta, & quando danda, & quibus .... Cum dederit Dominus, ſcilicet dilectis ſuis ſomnum, ideſt mortem temporalem, quæ ſomnus dicitur, quia terminus eſt laboris, & inde fortior reſurgit Juſtus, & de facili excitatur a Domino .... Ecce hereditas Domini parata eſt, & illis ſtatim dabitur*: nonnulli, inquam, cenſent, Canonizationis ſubjectum eſſe debere eos tantum Juſtos, qui ſtatim poſt obitum in paradiſum recipiuntur; cum non omnes Juſti, ſed perfectiores, & perfectiſſimi ſint canonizandi, cumque Canonizationis honore decorandi ſint in Eccleſia militante illi ſolum, quorum actiones proponi poſſunt Fidelibus in exemplum, quod imitentur. Quare Caſtellinus *de certitud. glor. Sanctor. cap.1. punct. 25. num. 52.* ait: *Nomine vero Sanctorum intelligimus viros quoſcumque pios & juſtos, innocentes atque immaculatos, qui in hac vita mortali viam mandatorum Dei alacriter cucurrerunt, illa fideliter obſervando, ac perſeveranter, jamque vitæ præſentis curſum beato fine clauſerunt, quorum animæ, nulla purgatione egentes, cæli ſecreta penetrarunt, ſtatim evolando ad gloriam, clare Deum intuentes, ſicuti eſt.*

10 Alii e contrario doctrinam hanc ſic univerſaliter acceptam tamquam nimis rigidam rejiciunt; ideoque P. Matthæuccius *in ſua practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificat. & Canonizat. tractandas tit. 2. cap. 4. num. 35.* inter cetera, quæ cenſet non obſtare Canonizationi, ponit, quod Dei ſervus deceſſerit cum minima aliqua labe pœnis Purgatorii purganda; nam eo igne & Sancti, cum egent, purificantur: & paulo poſt: *Quæ ſunt a Conſultoribus nimium rigidis ponderanda, ut deducant, leves aliquas culpas ex ſubreptione veniales ſanctitati & perfectioni ſervorum Dei non officere, minuſque, ſi pœnas Purgatorii debeant ſubire ad ſatisfaciendum Deo, qui impunita etiam minima non relinquit.* Re vera, quidquid ſit de præſenti controverſia, quam ſpeculativam vulgariter dicemus potius, quam practicam, quemadmodum rigidus nimis eſſet ille cenſor, qui in cauſa Canonizationis ſuffragaturus, aliquem Dei ſervum continuato virtutum heroicarum exercitio celebrem, Canonizationis honore indignum reputaret ob commiſſum aliquod peccatum veniale, de cujus ſatisfactione non conſtaret Eccleſiæ; ita profecto nimis laxus haberi deberet alius cenſor, qui Canonizationem crederet indulgendam illi Dei ſervo, qui lapſus in mortale peccatum talia non exhibuiſſet pœnitentiæ ſigna, ex quibus Eccleſia tuto credere poſſet, eum Divinæ juſtitiæ plene ſatisfeciſſe, juxta illud S. Ambroſii *apologia 1. David cap.2. n.6. col.675. tom.1. oper.* ubi inquit: *Sancti autem Domini, qui conſummare pium certamen geſtiunt, & currere curſum ſalutis, ſicubi forte ut homines corruerint, naturæ magis fragilitate, quam peccandi libidine, acriores ad currendum reſurgunt, pudoris ſtimulo majora reparantes certamina, ut non ſolum nullum attuliſſe æſtimetur lapſus impedimentum, ſed etiam velocitatis incentiva cumulaſſe.*

11 Quarta

Digitized by Google

11 Quarta quæſtio eſt de his, qui adhuc vivunt, an poſſint eſſe Canonizationis ſubjectum: cui omnes negative reſpondent, communiter loquendo; quidam vero, in aliquo caſu extraordinario, affirmative dicunt eſſe reſpondendum, hoc eſt, ſi Deus ſummo Pontifici revelaret, aliquem eſſe prædeſtinatum, & in gratia confirmatum. Pro hoc aſſumpto comprobando afferunt exempla eccleſiarum ad honorem B. Mariæ Virginis adhuc viventis conſtructarum, in civitate videlicet Avenionenſi a S. Martha, in civitate Cæſarauguſtana a S. Jacobo Majore, & apud Carnotenſes centum annis ante ejus nativitatem imaginem ferunt conſecratam ad honorem Virginis pariturae, juxta ea, quæ ad rem collecta habentur apud Dominicum a SS. Trinitate *in biblioth. max. Pontificia tom.* 10. *pag.* 488. & apud Lezanam *conſult.* 3. *n.* 118. quibus quidem addi poſſunt argumenta tum Beatiſſimæ Virginis, tum S. Joannis Euangeliſtæ, quos nonnulli autumant nunquam mortuos fuiſſe, tum Eliæ, qui adhuc vivit, quique, teſte Lezana *cit. conſult.* 3. *num.* 129. canonizari poteſt ſolemni Canonizatione, qua Sancti hodie canonizantur.

12 Verum, cum juxta Concilium Tridentinum *ſeſs. 6. de juſtificatione cap.* 12. ſciri non poſſit, niſi ex ſpeciali revelatione, quos Deus ſibi elegerit, unuſquiſque facile dignoſcere valebit, inutile omnino eſſe examen hujuſce controverſiæ. In præſenti quippe agitur de Canonizationis ſubjecto juxta vias ordinarias, & dependendo a probationibus, quæ in hujuſmodi judicio recipi conſueverunt; nec aliter aliquando rem ſe habuiſſe afferi poteſt, propter vim exemplorum ſupra relatorum. In eo enim, quod attinet ad ædificationem eccleſiarum in bonorem Beatiſſimæ Virginis adhuc viventis, alibi de ea ſermo fiet. In eo autem, quod ſpectat ad eamdem Beatiſſimam Virginem, & S. Joannem Apoſtolum, quos nonnulli aſſerunt mortuos non fuiſſe; licet S. Epiphanius ſcriptor quarti ſæculi aſſeruerit, ſe declarare non poſſe, utrum Virgo mortua ſit, an vero immortalitatis honore fuerit decorata, & probabiliorem cenſuerit opinionem, quod Deus ei dederit gratiam immortalitatis; hujus nihilominus graviſſimi Patris ſenſus, aliorum &, quod caput eſt, Eccleſiæ univerſæ ſenſui adverſatur, qui mortuam eam cenſent: ita ut tota controverſia ſit, num in civitate Epheſina, an in civitate Hieroſolymitana mortua fuerit, juxta erudite collecta a Tillemont *tom.* 1. *ſex primor. ſæcul. in vita Beatiſſimæ Virginis artic.* 7. *& in notis ad eamdem*, *& ſignanter nota* 14. *& nota* 17. Et, licet Georgius Trapezuntius, & poſt eum Jacobus Faber Stapulenſis defendendam ſuſceperint ſententiam de exemptione S. Joannis Euangeliſtæ a communi hominum lege, ita ut ipſe adhuc ſuperſtes noviſſimis decedentis mundi temporibus manum cum Antichriſto collaturus ſit; & Florentinius *in notis ad vetus Martyrologium* mortem admiſerit Joannis, ſed ſtatim ad vitam exiſtimaverit reſtitutum, ut ad exitum ſæculorum perveniens, poſt annuntiatam Fidem, iterum tandem occumbat; hæc tamen, & ſimilia ab aliis paſſim rejecta ſunt, & quidquid Græci poſt admiſſum ſchiſma tenebris

bris ignorantiæ involuti autumaverint, Eccleſia certe Latina ſemper fuit & eſt in eo ſenſu, quod S. Joannes, ſicuti ceteri homines, mortem ſubierit. Quocirca Polycrates Epheſinus Epiſcopus certiorem fecit Victorem Romanum Pontificem de obitu S. Joannis Epheſi ſecuto; uti videre eſt apud Euſebium *lib. 3. cap. 25.* Tertullianus autem *in lib. de anima cap. 50. pag.501.* Henoch, & Eliæ dilatam dicit mortem, ſed Joannem obiiſſe teſtatur: *Tranſlatus eſt Henoch, & Elias, nec mors eorum reperta eſt, dilata ſcilicet. Ceterum morituri reſervantur, ut Antichriſtum ſanguine ſuo extinguant. Obiit & Joannes, quem in adventum Domini remanſurum, fruſtra fuerat ſpes.* Conſuli poſſunt ſuper morte Joannis, Tillemont *tom. 1. in ejus vita*, Calmet *in diſſertat. ſuper hoc eodem argumento*, Guyet *de feſtis propriis Sanctorum lib. 2. cap. 9. num. 11.*

13 Redacta idcirco controverſia ad Eliam, & Henoch, translatio quidem Eliæ adhuc viventis ex ſacro Textu deſumitur *lib. 4. Reg. cap. 2. v. 11. & 12. Cumque pergerent & incedentes ſermocinarentur, ecce currus igneus & equi ignei diviſerunt utrumque* (hoc eſt Eliam, & Eliſeum) *& aſcendit Elias per turbinem in cælum; Eliſeus autem videbat, & clamabat: Pater mi, Pater mi, currus Iſrael, & auriga ejus; & non vidit eum amplius.* Item de Henoch ſimilia dicenda ſunt, teſte S. Paulo *in epiſt. ad Hebr. cap. 11. v. 5. Fide Henoch translatus eſt, ne videret mortem, & non inveniebatur, quia tranſtulit illum Deus.* Tum de utriſque recepta eſt Patrum ſententia, eos nedum jugem nunc degere vitam, ſed & ſtatuendos pariter certa die in prælium contra Antichriſtum, ac tandem perimendos ab adverſario illo omnium Sanctorum, & poſt hæc reſtituendos in vitam & gloriam immortalem, juxta illud *Apoc. cap. 11. v. 4. Hi ſunt duæ olivæ, & duo candelabra in conſpectu Domini terræ ſtantes.* De eorum verò cultu, licet adhuc viventium, ſermonem habendo, quamvis Eliæ mentio fiat in Martyrologio Romano, cultuque Miſſæ & Officii, in Religione potiſſimum PP. Carmelitarum, colatur; hinc tamen nihil ad propoſitam de Canonizatione viventium controverſiam inferri poſſe videtur. Ratio eſt, quia Eccleſia non celebrat feſtum Eliæ ut Beati, ſed ut rapti, uti late oſtendit eruditus P. de Graveſon *in hiſtor. Eccleſiaſt. veter. Teſtamenti tom. 3. pag. 264.* atque conſentit P. Cornelius a Lapide *in Geneſ. cap. 5. v. 24.* ubi, propoſita quæſtione, an Henoch, & Elias videant Deum, & ſint Beati, allatoque pro parte affirmativa argumento, quod Eccleſia celebrat feſtum Eliæ, & Græci in ejus honorem templa erexerunt, poſt bene ſtatutam negativam opinionem, ſic reſpondet: *Græci celebrant feſtum Eliæ non Beati, ſed rapti. Illo enim die tantum recolunt memoriam raptus ejus, quia raptus hic fuit admirabilis. Eodem modo & ſcopo Eliæ templa erexerunt Græci, quo feſtum illi inſtituerunt, ſcilicet, ut iis teſtarentur, & recolerent memoriam tam miri raptus Eliæ.* Aut quia, admiſſa communiori Theologorum opinione, Eliam, & Henochum viſione & voluptate beatifica nullatenus gaudere, tum quod Dei viſio negatur hominibus in hac vita degentibus, tum quod peculiare fuit Chriſti privilegium, ut

ut eſſet ſimul viator & comprehenſor ; bene potuit Eccleſia cultum admittere in honorem Eliæ, qui conſtitutus in altiſſimo ſanctitatis gradu, perſeverantiæ & confirmationis in gratia dono præditus eſt, juxta ea quæ habentur apud Lezanam *cit. conſult.* 3. In quo proinde rerum themate nemo eſt qui non videat, cultum Eliæ adhuc viventis nihil habere commune cum Canonizatione hominis viventis, juxta modum & morem nunc in Eccleſia adhibitum peragenda, abſque eo quod ullum hinc ſequatur abſurdum : Divina quippe viſione non fruebatur, ſed in ſinu Abrahæ quieſcebat Elias, quamvis, uti legitur in hiſtoria Machabæorum, multum orabat pro populo, & ſic poterat a Judæis tamquam interceſſor implorari. Ex quo propterea ſequitur, recte potuiſſe in honorem Eliæ, licet adhuc Dei beatifica viſione non fruentis, ſed ſupra laudatis donis inſigniti, feſtum inſtitui, & in toto Carmelitarum Ordine Officium recitari ; quemadmodum ſatis apte argumentatur Natalis Alexander *in hiſtor. Eccleſ. ſæc.* v. *diſſert.* 25. *art.*2. *propoſit.*2. *ſub num.*17. *§. Reſpondeo quartò*.

14 Alia quæſtio hìc eſſet pertractanda, an poſſit aliquis ad ordinem Apoſtolorum canonizari : ſed, cum verus quæſtionis ſenſus non alius ſit, quam ut perpendatur, num aliquis Dei ſervus Canonizationis honore decoratus, propter inſignia, quæ egit, facinora pro Fide Catholica in aliquam regionem introducenda, titulo Apoſtoli inſigniri poſſit, de ea alibi ſuſe tractabitur.

C A P U T X V.

De gravitate Cauſarum Canonizationis, & de his, quorum opera & conſilio ſummi Pontifices olim uſi ſunt in earum definitione.

1 Romani ipſi Pontifices, ad quos ſpectavit & ſpectat definitio cauſarum Canonizationis, earum gravitatem conceptis verbis in ſuis diplomatibus & bullis expreſſerunt.

2 Cæleſtinus Papa III. in bulla Canonizationis S. Ubaldi Epiſcopi Eugubini hæc habet : *Nos vero opus iſtud intuentes ſenſum & intelligentias noſtras excedere, quia potius eſt Divini judicii, quam humani, cum ipſe ſolus plene noverit, qui ſunt ejus, ſuſpendimus deſiderium tuum aliquandiu, ut Nobis & Fratribus noſtris, quid potius agendum eſſet, Spiritus Sancti gratia revelaret.*

3 Innocentius III. in bulla Canonizationis B. Vulſtani Epiſcopi VVigornienſis in Anglia ait : *Cum Divinum ſit judicium hujuſmodi potius, quam humanum* ; & in bulla Canonizationis B. Chunegundis Imperatricis : *Nos itaque cognoſcentes, quod hoc re vera judicium ſublimius eſt inter cetera judicia judicandum, in ipſius examinatione plenariam voluimus adhibere cautelam.*

4 Honorius III. in epiſtola ad Archiepiſcopum, Decanum, & Capitulum Eborscenſe, & alios Eccleſiæ Præſules ſupplicantes pro Canonizatione S. Guillelmi Archiepiſcopi Eboracenſis, ſic locutus eſt : *Nos tamen provide*

Digitized by Google

provide attendentes, quod in tam ſancto negotio non eſt, niſi cum maturitate plurima, procedendum; & in alia epiſtola ad Religioſos viros S. Mariæ de Gualdo ſupplicantes pro Canonizatione Joannis Eremitæ: *Tanto maturiori conſilio circa ea cenſuimus procedendum, quanto in iis citius, quam in aliis, mole carnis gravatus humanæ conſiderationis intuitus poteſt falli*; ut habetur apud Raynaldum *ad an.* 1223. *num.* 48. *&* *ad an.* 1218. *num.*34.

5 Gregorius IX. mandans Epiſcopo Bononienſi & nonnullis aliis, ut inquiſitionem aſſumerent in cauſam Canonizationis S. Dominici, ſequentibus verbis uſus eſt, ut habetur in bulla hujus Pontificis 89. *in* 1. *tom. Bullarii Ord. Prædic.* quæ eadem verba repetiit in alio conſimili mandato inquirendi, ab eo dato in cauſam S. Eliſabeth, ſicuti legitur apud Raynaldum *ad an.* 1232. *num.* 10. *Verum, etſi per virtutum inſignia, quibus olim memoratus Frater extitit multiformiter inſignitus, ſeu per famoſa miracula, quibus ejus ſancta rutilare dicitur ſepultura, cæleſtis Sponſæ vocibus de Sanctorum eſſe numero debeat affirmari; tamen, quia mentibus ambiguis ſubito rei veritas non clareſcit, & repentinis non ſolet miraculorum relatibus quorumdam ſpiritus exultare, eo quod omne rutilum nomen auri non impetrat, nec ebur quodlibet niveum imitatur: Nos, quos, providentia præambula, decet feſtinos in certis, & lentos in dubiis inveniri, diſcretioni veſtræ, de qua in Domino plenam fiduciam obtinemus, mandamus, quatenus provide attendentes, quod lux vera Sanctorum Dominus Jeſus Chriſtus ſignis publicis & prodigiis evidentibus trepidantia diſcipulorum pectora roboravit, mentes eorum nubilas de reſurrectionis admiranda gloria expreſſæ certitudinis clarificans ſulcimentis, vitam & converſationem prædicti Fratris, quibus Deo & hominibus noſcitur placuiſſe, necnon miracula, quæ, auctore Deo, de ſui corporis ſanctitate procedunt, habita præ oculis ſola Divinæ reverentia majeſtatis, per teſtes idoneos ſtudeatis inquirere, cauta diligentia & ſolicitudine vigilanti.*

6 Innocentius IV. inquit in Remiſſoria conceſſa pro cauſa S. Roſæ Viterbienſis apud Raynaldum *ad an.* 1252. *ſub num.* 7. *Cum in re tam profundi judicii tanta expediat maturitatis cautela procedi, ut iis, qui perverſitatis hæreticæ fermento corrupti loqui audent mala de bonis, & in electis pingere maculam, ut Eccleſia ſponſæ Chriſti ſpecies decoloretur in membris, nullus inſultandi Fidelibus aditus relinquatur.*

7 Joannes XXII. inquiri mandavit in pleraſque cauſas Canonizationis, in cauſam videlicet B. Claræ a Monte Falco, in cauſam Roberti Cantuarienſis Archiepiſcopi, in cauſam Philippi Archiepiſcopi Bituricenſis, in cauſam B. Gregorii Papæ X., & in cauſam S. Thomæ Aquinatis. In cauſa B. Claræ a Monte Falco hoc ſermone uſus eſt: *Attendentes, quod Romana Eccleſia, præſertim in tanto Fidei negotio, conſuevit cum magna maturitate procedere, ubi videlicet de re tam ardua quæritur, ſenſibus quidem abdita, ignota ſcientiis, & novo quodam probandi genere, vita utique & miraculis comprobanda: nam, ſi difficile exiſtimamus, quæ in terra ſunt, & quæ in proſpectu ſunt, invenimus cum labore; quæ in cælis ſunt, quis inveſtigabit?* uti legitur

legitur apud Raynaldum *ad an.*1317. *ſub num.*55. & eadem quidem verba repetuntur in alio mandato pro cauſa B. Gregorii Papæ X. quemadmodum habetur apud eumdem Raynaldum *ad an.*1325. *ſub num.*32. In cauſa vero Roberti Cantuarienſis Archiepiſcopi ſic idem Pontifex locutus eſt: *Circa id, quod de Canonizatione ſanctæ memoriæ Roberti Cantuarienſis Archiepiſcopi ſupplicaſti, ſcire te volumus, quod Romana mater Eccleſia non conſuevit, ſuper tanta cauſa præſertim, præcipitanter aliquid agere, quin potius tale negotium ſolemnis executionis indagine ponderare.* In cauſa Philippi Archiepiſcopi Bituricenſis: *Sed, licet ſit pium & debitum venerationi Sanctorum intendere, & eos colendos in terris populis exhibere, expedit tamen in illis illam maturitatis adhibere cautelam, ut nulla fallat incertitudo judicium, nec ignorantia facti judicantis ſolertiam circumſcribat, quæ tanto periculoſior foret in talibus, quanto in majoribus erraretur; ſed, prudentia multa præambula, & diligenti maturitate ſervata, veritas exquiſita ſollicite deducatur in lucem, de dubiis ſententia eliciatur indubia, & certitudo habeatur, & ſumatur certior in incertis.* In cauſa demum S. Thomæ Aquinatis: *Attendentes tamen, quod Romana Eccleſia, præſertim in tanto Fidei negotio, ubi videlicet de re tam ardua quæritur, cum magna conſuevit maturitate procedere, quodque ſcriptum ſit, cauſam, quam neſciebam, diligentiſſime inveſtigabam; nam, etſi gloria Dei ſit celare verbum, gloria tamen Regum eſt inveſtigare ſermonem*; ſicuti legitur apud Raynaldum *ad an.*1318. *ſub num.*29. *& ſub num.*30. *& ad an.*1323. *num.*67.

8 Urbanus V. nonnullis commiſit Epiſcopis, ut inquirerent ſuper vita & miraculis B. Delphinæ, & ait: *Nos igitur, quos non feſtinos, ſed graves convenit in dubiis inveniri*; & Nicolaus V. in facultate data Cardinalibus Epiſcopo, Presbytero, & Diacono procedendi in cauſa S. Vincentii Ferrerii ſic locutus eſt: *Verum, cum inter ceteras graviores cauſas, quæ apud Sedem Apoſtolicam agitentur, hæc graviſſima ſit, & in eadem omnis diligentia, & conſcientiæ ſerenitas adhiberi debeat, ut in hac cauſa non ſimulata, ſed ſolida veritas elici poſſit*; uti habetur apud Raynaldum *ad an.* 1363. *num.*26. *& ad an.* 1451. *ſub num.* 16.

9 Julius II. in epiſtola, in qua ad petitionem Henrici VII. Angliæ Regis committit Archiepiſcopo Cantuarienſi, & aliis Epiſcopis, ut inquirant in cauſam Henrici VI. Angliæ Regis, inquit: *Attendentes tamen, hujus rei Divinum judicium potius, quam humanum exiſtere*; & Leo Papa X. Advocato Conſiſtoriali in Conſiſtorio ſupplicanti pro Canonizatione S. Franciſci de Paula ſic reſpondit: *Quo majori conſideratione petitionem tuam ſuper religioſi Franciſci Canonizatione contemplamur, eo gravius periculoſiuſque negotium nobis eſſe videtur; quippe res ipſa & Divinam majeſtatem tangit, & ad univerſalis Eccleſiæ cultum perpetuo ſpectat; proinde nec nos tam maturo conſilio, neque tam diſcuſſa meditatione valere confidimus, quin profecto majore non egeat*; quemadmodum proſtat apud ſæpe citatum Raynaldum *ad an.*1504. *ſub num.* 33. *& ad an.*1519. *ſub num.*78.

10 Quoad eos vero, quorum opera & conſilio Romani Pontifices uſi

fuerunt, & etiam num utuntur pro eis definiendis, Auctores, qui ſcribunt de hac Canonizationum materia, paucis ſe expediunt. Dicunt etenim, Romanos Pontifices uſos fuiſſe, & uti opera Cardinalium S. R. E., & de honeſtate, eorum conſilia debere requirere. Sanctus Antoninus 3. *part. tit.*22. *cap.*5. *§.*5. Molpheſ. *conſil.*46.*num.*16. Maucler. *de monarchia Eccleſiæ* 2. *part. lib.*4. *cap.*7. *ſub num.*3. Caſtellan. *in ſuo tractatu de Canoniz. SS. quæſt.*3. *§. Conclude interdum*, Ceparius *in ſuo director. Canonizat. lib.*1. *cap.*6. *num.*31. Malvet. *de Canoniz. SS. dub.*2. *num.*48. *& ſequentibus inter tractatus magnos tom.*14. Auctor anonymus *in ſuo tractatu ms. de Canonizat. SS. ad Cardinalem Montis Regalis cap.*5. *per totum*, Contelor. *de Canoniz. SS. cap.*9. Matta *in tractat. de Canoniz. SS. part.*4.*cap.*4. *num.*9. Sed, ut res hæc majori, qua fieri poſſit, diligentia perpendatur; operæ pretium eſſe cenſemus, tempora diſtinguere, hoc eſt illud, quod lapſum eſt ante inſtitutionem Congregationis ſacrorum rituum, ab illo, quod ſacrorum rituum Congregationis inſtitutionem ſubſecutum fuit: de quorum quidem primo in hoc capite loquemur, de altero in ſequenti.

11 Sermonem itaque habendo de tempore ſuperiori, dicimus primò, pleraſque Canonizationes expletas fuiſſe a Romanis Pontificibus aut in Synodis particularibus, aut in Synodis generalibus, aut paulo antequam Synodi generales haberentur, congregatis tamen jam Patribus, qui ad eas celebrandas advenerant, ut in ſuperioribus fuſe expoſitum fuit; & tunc Romanos Pontifices in definiendis cauſis Canonizationis uſos fuiſſe opera & conſilio Patrum in Concilio congregatorum, aut ad Concilium vocatorum.

12 Dicimus ſecundo, pleraſque Canonizationes eo ipſo tempore factas fuiſſe a Romanis Pontificibus extra Concilium, & eodem modo alias peractas fuiſſe temporibus ſubſequentibus; & tunc Romanos Pontifices uſos fuiſſe opera & conſilio tum Cardinalium, tum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum ad id vocatorum. Ut enim cetera prætereantur, Eugenius Papa III. in bulla Canonizationis S. Henrici Imperatoris ait: *Fratrum noſtrorum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, qui præſentes aderant, communicato conſilio*; Alexander III. in bullis Canonizationum SS. Thomæ Cantuarienſis, & Bernardi Abbatis, meminit *conſilii Fratrum*; Clemens III. inter Sanctos retulit B. Malachiam Hiberniæ Epiſcopum, cujus vita fuerat conſcripta a S. Bernardo, & in diplomate impreſſo poſt ejus vitam *to.*1. *oper. pag.*697. & iterum edito in appendice ad codicem Canonizationum, teſtatur, ſe ad id procedere *de communi Fratrum ſuorum conſilio*; Cæleſtinus III. canonizavit BB. Ubaldum, Bernvvardum, Joannem Gualbertum, & Gerardum; Innocentius III. BB. Homobonum, Chunegundem, Vulſtanum; Honorius III. BB. VVillelmum Bituricenſem Archiepiſcopum, Hugonem, alium Guillelmum Canonicum Regularem, Laurentium Dublinenſem, alium Guillelmum Eboracenſem Archiepiſcopum; Gregorius IX. BB. Franciſcum de Aſſiſio, Antonium Ulyſſiponenſem, Virgilium Saliſ-

Saliſburgenſem Epiſcopum, Dominicum, Eliſabetham; & in omnium bullis narratur, aut habitum fuiſſe conſilium Fratrum, aut Fratrum & vicinorum Epiſcoporum, aut Archiepiſcoporum & Epiſcoporum tunc apud Sedem Apoſtolicam exiſtentium.

13 Dicimus tertio, quod, antequam Canonizationum cauſæ in ſummi Pontificis Conſiſtorio, cui Cardinales, Archiepiſcopi, & Epiſcopi ſupra memorati, ut alibi exponetur, intererant, proponerentur, ut in eo diſcuti poſſent, mos inductus eſt, ut proceſſus confecti committerentur prævio examini nonnullorum Rotæ Romanæ Auditorum, qui Capellani Papæ dicti ſunt & dicuntur, aut aliorum proborum & doctorum virorum, qui rem diſcutiebant. Honorius III. qui inter Sanctos retulit, uti diximus, Laurentium Dublinenſem, id non perfecit die, quo perficere decreverat, ſed ad diem ſequentem diſtulit, cum Capellani abeſſent, & Præſules a Curia receſſiſſent; ſicuti colligitur ex monumento, quod eſt in Archivo S. Mariæ Angenſis Canonicorum Regularium S. Auguſtini, quodque publici juris factum eſt a Guillelmo Beſſin *in Conciliis provinciæ Rotomagenſis part.2. pag.47.* in quo monumento hæc verba habentur: *Cum ergo tam Papa, quam Fratres voto unanimi hunc Beatum virum digne pro meritis Sanctorum catalogo decernerent protinus adſcribendum, tunc propter abſentiam Capellanorum Domini Papæ, Epiſcoporum, & extraneorum, qui jam a Curia tædio affecti receſſerant, id ipſum ad diem ſequentem dilatum eſt. Congregatis vero in craſtinum Cardinalibus, vocatiſque ad Curiam Archiepiſcopo Burdegalenſi, Epiſcopis quampluribus, & perſonis aliis, quæ pro negotiis variis in Curia moram faciebant ... conſenſerunt omnes, illum Dei famulum tantis teſtimoniis approbatum, Sanctorum eſſe numero digniſſime conſcribendum.*

14 Clarius id deſumitur ex Cardinali Oſtienſi, qui ſæculo decimotertio floruit, quique *in commentariis ad cap. Audivimus de Reliq. & venerat. SS.* de prædicto more antea recepto teſtatur: *Remiſſa inquiſitione*, hoc eſt Apoſtolico proceſſu in ſpecie confecto ſuper virtutibus & miraculis Canonizandi, *committitur examinatio in Curia aliquibus Capellanis, vel perſonis authenticis & diſcretis, qui & formant rubricas*. Favent poſteriorum temporum monumenta: in Ordine quippe Romano Jacobi Cardinalis Cajetani, qui mortuus eſt ſub Clemente VI. impreſſo apud Mabillon. *in ſecundo tomo ſui muſei Italici* ita legitur *num.115. Qua inquiſitione ſic remiſſa, Dominus Papa conſuevit ipſius inquiſitionis examinationem committere in Curia aliquibus Capellanis ſuis, vel aliis perſonis authenticis & diſcretis, & in talibus expertis, quæ ordinent & forment rubricas ſuper inquiſitione prædicta*; eademque verba ad amuſſim repetuntur ab Auctore, qui anno 1347. ſub eodem Pontifice Clemente VI. rituum formulis præerat in Aula Pontificia, cujus Opus publici juris factum eſt a Raynaldo *ad an. 1347. num.34.* & a Fleuri *in hiſt. Eccleſ. lib.95. tom.20. num.37. pag.66.* Martinus Laudenſis tractatum conſcripſit *de Canonizat. Sanctor.* occaſione Canonizationis S. Bernardini Senenſis factæ a Nicolao V. illumque dicavit Fratri Joanni de Capiſtrano

nunc inter Sanctos relato; & in eodem tractatu ita legitur: *Remiſſa inquiſitione, committitur examinatio in Curia aliquibus e Capellanis, vel aliis perſonis authenticis, quæ formant rubricas*. Jo: Franciſcus de Pavinis Rotæ Auditor relationem exaravit totius cauſæ S. Bonaventuræ, eamque obtulit ſummo Pontifici Sixto IV. qui Bonaventuram inter Sanctos retulit, & *in parte* 2. *art*.7. loquitur de mandato, quod fiebat Rotæ Auditoribus, aut aliis perſonis, ut proceſſum examinarent, & formarent rubricas, ſeu ſummarium. Apud Spelmannum *in Conciliis, decretis, & legibus Orbis Britannici tom*.2. extat monumentum ſæculi decimiquinti de ordine Canonizationum, & in eo repetuntur ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt de hoc ipſo mandato. Edito tandem ſub Leone X. libro ſacrarum cæremoniarum nomine Chriſtophori Archiepiſcopi Corcyrenſis, ita legitur *ſect*.6. *cap*.1. *Quibus receptis, Pontifex committat illa examinanda aliquibus Auditoribus ſacri Palatii, qui videant & ordinent proceſſum, & videant, an inquiſitio & probatio eſt legitima, & ſufficienter facta*. Unde in bulla Canonizationis S. Franciſci de Paula ſub Leone X. legitur: *Poſt complures igitur commiſſiones ab Aulæ Palatii noſtri Advocato Conſiſtoriali, & ab Auditoribus cauſarum ejuſdem Palatii ſuper hoc debite factas*; & in bulla Canonizationis S. Antonini ſub Clemente VII. ſubditur: *Idem Leo prædeceſſor, eorum pio deſiderio annuere volens, dilectis filiis Magiſtris Jacobo Simonetta, & Guillelmo Caſſadoro noſtris, tunc ipſius Leonis prædeceſſoris Capellanis, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus commiſerat, ut ipſi, & quilibet eorum de ſanctitate vitæ, ceteriſque virtutibus & miraculis ejuſdem Antonini Archiepiſcopi ſe diligenter informarent*. Concordat liber relationum conſcriptus a Julio de Medicis Vicecancellario, in quo continentur res in Conſiſtorio expeditæ tempore Leonis X., & Hadriani VI. *pag*.46. Extat ille manuſcriptus in bibliotheca DD. de Piis in Urbe, cujus hæc ſunt verba: *Reverendi Patres Dominus Jacobus Simonetta, & Joannes Caſſadorus Auditores Rotæ in ſacro Conſiſtorio introducti fuerunt, quibus alias per Sanctiſſimum Dominum Noſtrum injunctum fuerat, ut viderent proceſſus habitos in civitate Florentina de vita, & moribus, ac miraculorum coruſcatione B. Antonini Archiepiſcopi Florentini; qui dictis proceſſibus bene viſis & examinatis, retulerunt, inquiſitionem & probationes hujuſmodi rite factas fuiſſe. Ipſi quoque Domini Auditores dixerunt, de mandato Sanctiſſimi Domini Noſtri edicta in locis publicis ſe poſuiſſe, nonnulloſque teſtes examinaſſe ſuper vita, moribus, & ſanctimonia prædicti B. Antonini, quorum depoſitionibus clare conſtabat, præter ceteras animi, & corporis virtutes, quibus præditus fuerat, multa in civitate Florentina miracula feciſſe; Dominuſque Joannes Caſſadorus nonnulla in ſacro Conſiſtorio recitavit: quibus auditis, Sanctiſſimus Dominus Noſter de conſilio RR. DD. ad ulteriora proſequi decrevit*.

15 Dicimus quarto, quod, ultra examen Rotæ Auditorum, antequam cauſæ Canonizationum in Conſiſtorio proponerentur, in quo Cardinales, Archiepiſcopi, & Epiſcopi ſuffragaturi congregabantur, facta eſt ſuperadditio examinis unius ex Cardinalibus, qui a Romano Pontifice

ad

ad hoc munus eligebatur, ut ex citato monumento edito a Guillelmo Beſſin plene deſumitur. Ibi quippe, poſtquam expoſitum fuit, quod ſcripta & teſtimonia fuerant Honorio III. ſummo Pontifici oblata, ſubditur: *Qui* (ſermo eſt de Papa) *mox ea Domino Nicolao Epiſcopo Tuſculano, quem alias hujus negotii dederat auditorem, tradi fecit; qui diligenter ea diſcutiens, & fideli librans examine, ſuper his gaudere ſe plurimum, & admirari profeſſus eſt: multis vero cauſis & impedimentis per dies plurimos intercurrentibus, tandem die præcedente vigiliam B. Nicolai, ad audientiam & examen Domini Papæ, & Fratrum Cardinalium omnia inquiſitionum reſcripta memoratus Epiſcopus retulit tam de miraculis, quam de vita; & pene parte diei tertia in legendo detenta, a Domino Honorio, & Cardinalibus omnibus diligenti examinatione diſcuſſa ſunt, approbata, & recepta*. Concordat vita S. Stanislai Epiſcopi & Martyris ſcripta a Joanne Longino Canonico Cracovienſi, & impreſſa in Actis Bollandianis *ad diem* 7. *Maji pag.* 257. *tom.* 2. Mentio ſiquidem in ea fit mandati delegati ab Innocentio IV. Joanni Cajetano Cardinali Urſino, qui deinde ad ſummum Pontificatum evectus Nicolai III. nomen aſſumpſit, ut ponderaret examen eorum, qui in cauſa S. Stanislai teſtimonium reddiderant: *Sollicitudine quoque, & vigilia ingenti, primum quidem ſummum Pontificem Innocentium IV. deinde ſingulos Cardinalium*, loquitur Longinus auctor contemporaneus de prædictæ cauſæ Poſtulatoribus, *præcipue tamen Joannem Cajetanum Tituli S. Nicolai in carcere Tulliano Diaconum Cardinalem cauſæ prædictæ Commiſſarium ad videndum dicta examina teſtium ſpecialiter deputatum, de conſummando Canonizationis munere frequentius obeundo vexabant*.

16 Dicimus quinto, examini unius Cardinalis trium Cardinalium examen procedente tempore ſubrogatum fuiſſe, unius videlicet ex ordine Epiſcoporum, alterius ex ordine Presbyterorum, & ultimi demum ex ordine Diaconorum, qui præter Rotæ Auditores rem totam ſedulo perpenderent & examinarent. Tempore Martini IV. actum fuit de Canonizatione S. Ludovici Regis Franciæ, quæ res progreſſionem habuit tempore Nicolai IV. & tandem abſoluta fuit tempore Bonifacii VIII. Bonifacius autem in ſua, quam habuit, concione, antequam ad Canonizationem procederet, nedum trium Cardinalium, ſed aliorum etiam ſuperadditorum mentionem fecit; uti colligitur ex dicta concione impreſſa apud Raynaldum *ad ann.* 1297. *num.* 58. ubi: *Tandem pro dicto negotio tempore Domini Martini commiſſum eſt negotium tribus Cardinalibus ad examinandum, qui viderunt, examinaverunt, & pro magna parte rubricaverunt ... Tempore vero Domini Nicolai IV. commiſſum eſt negotium tribus aliis Cardinalibus, Domino ſcilicet Oſtienſi, Domino Portuenſi, & Nobis in ſtatu Cardinalatus adhuc exiſtentibus, quia mortui erant illi Cardinales, quibus negotium prius fuerat commiſſum ... Temporibus autem noſtris non ſunt mutati Examinatores, ſed tamen iterum lecta ſunt plura miracula, examinata, & rubricata non ſolum per illos prædictos Examinatores, ſed etiam per plures alios Cardinales; & voluimus, ut quilibet ſigillatim daret conſilium*

filium ſuum in ſcriptis, ne odio, vel amore, ſeu etiam timore aliquo aliquis taceret. Omnes denique ſupra relati (ut ab inutili repetitione abſtineamus) qui teſtati ſunt de mandato, quod fiebat Rotæ Auditoribus, aliiſque diſcretis perſonis, teſtimonium quoque reddiderunt de alio ſubſequenti, quod fiebat tribus ad minus Cardinalibus, Epiſcopo, Presbytero, & Diacono; & concordant bullæ Canonizationum, Sancti videlicet Nicolai de Tolentino ſub Eugenio IV. S. Bernardini Senenſis ſub Nicolao V. S. Oſmundi ſub Calliſto III. S. Vincentii Ferrerii, & S. Catharinæ ſub Pio II. S. Leopoldi ſub Innocentio VIII. S. Franciſci de Paula ſub Leone X. S. Bennonis ſub Hadriano VI. S. Antonini ſub Clemente VII. In omnibus enim prædictis Conſtitutionibus teſtantur Pontifices de cauſarum examine ad tres Cardinales, uti ſupra, delato: eædemque bullæ Canonizationum plene oſtendunt, examini Rotæ Auditorum, & trium Cardinalium factam fuiſſe acceſſionem examinis in Conſiſtorio, cui Papa intererat una cum Cardinalibus, & Epiſcopis, quemadmodum facile demonſtratur ex bullis Canonizationum SS. Edmundi, VVillelmi, Petri a Verona, Staniſlai ſub Innocentio IV. Claræ ſub Alexandro IV. Richardi ſub Urbano IV. Ludovici Regis Franciæ ſub Bonifacio VIII. Petri Cæleſtini ſub Clemente V. Ludovici filii Caroli II. Regis Siciliæ, Thomæ Herfordienſis, & Thomæ Aquinatis ſub Joanne XXII. Ivonis ſub Clemente VI. Elzearii ſub Urbano V. Birgittæ ſub Bonifacio IX. Nicolai de Tolentino ſub Eugenio IV. Bernardini ſub Nicolao V. Oſmundi ſub Calliſto III. Vincentii Ferrerii, & Catharinæ Senenſis ſub Pio II. Bonaventuræ ſub Sixto IV. Leopoldi ſub Innocentio VIII. Franciſci de Paula ſub Leone X. Bennonis ſub Hadriano VI. Antonini ſub Clemente VII. Quinimmo aliquando, præter judicium Capellanorum, & examen trium Cardinalium, exquiſita fuerunt ſuffragia virorum doctorum in ſacra Theologia, vel in jure Canonico, antequam de cauſa ageretur in Conſiſtoriis cum Cardinalibus & cum Archiepiſcopis & Epiſcopis apud Sedem Apoſtolicam degentibus; quemadmodum legitur in bulla Canonizationis S. Oſmundi ſub Calliſto III. ubi: *Ac præterea triginta famoſiſſimorum ſacræ Paginæ, & utriuſque Juris Doctorum, quorum nonnulli Epiſcopi, quidam Referendarii, ceteri vero Palatii Apoſtolici Auditores, Advocati Conſiſtoriales, ac magnæ auctoritatis viri extiterunt, conſilia, quæ omnia in unam eamdemque ſententiam pro ipſius Canonizatione Antiſtitis convenirent, merito attendentes &c.*

17 Adverſus autem hucuſque adducta opponi poſſe videtur, nullam fieri mentionem conſilii a Cardinalibus requiſiti, & præcedentium memoratorum examinum, in bullis Canonizationum S. Theobaldi, S. Hugonis, & S. Laurentii Dublinenſis. Sed, cum Canonizatio S. Theobaldi facta fuerit ab Alexandro III. qui etiam inter Sanctos retulit Eduardum, Thomam Cantuarienſem, & Bernardum Abbatem, in quarum Canonizationum bullis Pontifex memorat, habitum fuiſſe, & requiſitum Fratrum conſilium; dubitari idcirco rationabiliter non poteſt de ejuſdem conſilii inter-

interventu in Canonizatione S. Theobaldi. Simile judicium ferendum eſt de aliis Canonizationibus BB. Hugonis, & Laurentii; peractæ ſiquidem fuerunt ab Honorio III. qui etiam inter Sanctos retulit VVillelmum Bituricenſem Archiepiſcopum, Guillelmum Canonicum Regularem, & alium Guillelmum Archiepiſcopum Eboracenſem, in quarum Canonizationum bullis teſtatur de præcedenti examine facto, & de conſilio a Cardinalibus, & Epiſcopis requiſito. Igitur, quia in bulla Canonizationis nullus ſermo fit de prædicto conſilio, non videtur inferri poſſe, illud defuiſſe, quando veriſimile eſt, quod interfuerit, & quando in aliis ſimilibus actibus certum eſt interfuiſſe; eoque magis, cum in bulla Canonizationis S. Laurentii Dublinenſis Honorius de prædicto conſilio non loquatur, & nihilominus illud interceſſiſſe, certum ſit ex monumento ſupra indicato archivi S. Mariæ Angenſis Canonicorum Regularium S. Auguſtini.

CAPUT XVI.

De Sacrorum Rituum Congregatione.

1 SUmmus Pontifex Sixtus V. quindecim in Urbe inſtituit Congregationes S. R. E. Cardinalium, ut citius videlicet & diligentius negotia, quæ ad ſanctam Sedem deferuntur, examinari poſſent; ſicuti legitur *in ejus Conſtitut.* 74. *Bullarii vet. tom.* 2. *Nos igitur magni illius Moyſis exemplo adducti, qui cum Deo loquens ſoceri ſui Jethro conſilium de variis judicibus conſtituendis non repudiavit, quique Dei juſſu inſignem ſenatum ſeptuaginta Seniorum conſcripſit, qui cum eo onus populi ſuſtinerent, ne ſolus ipſe gravaretur; Pontificium hoc onus, Angelicis plane humeris formidandum, inter Senatores orbis terræ, Fratres noſtros Cardinales, apta quadam diſtributione pro temporum conditione, negotiorum multitudine & varietate, ipſaque utilitatis ratione ſalubriter partiri decrevimus.* Et paulo poſt: *Et, ut facilius, celeriuſque expediantur* (ſermo eſt de iis, qui ad ſanctam Apoſtolicam Sedem ob aliquas cauſas confugiunt) *diſtinctos Cardinalium conventus & Congregationes ad certas rerum negotiorumque tractationes paratas habeant, Cardinaleſque ipſi diſtributi muneris partem levius ferant, diligentius adminiſtrent, commodius nos conſulant, & denique viri primarii publicis in rebus exercitati nullo unquam tempore deſint.* Inter ceteras vero Congregationes ab eodem Sixto Pontifice inſtitutas quinta eſt illa, quæ dicitur Sacrorum Rituum, in qua cauſæ Beatificationis, & Canonizationis, cultuſque Sanctorum ſedulo & diligenter, immo ſcrupuloſe perpenduntur, diſcutiuntur, & examinantur; uti deſumitur ex verbis ſequentibus citatæ bullæ: *Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum Canonizationem, feſtorumque dierum celebritatem;* antequam ſcilicet prædictæ Canonizationis cauſæ ad Conſiſtorium deferantur, in quo ſummus Pontifex exquirit ſuffragia omnium S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Urbe commorantium.

2 Con-

Digitized by Google

2 Conſtitutio hæc Sixti V. edita fuit die 22. Januarii 1587. At, quamvis ab eodem ſolemniter B. Didacus inter Sanctos fuerit relatus die 2. Julii anno 1588. & de cauſa prædicti Beati, de qua actum fuerat temporibus ſummorum Pontificum Pii IV. & S. Pii V. actum etiam fuerit tempore ejuſdem Sixti, & poſt editam ab ipſo bullam ſupra memoratam, quemadmodum colligitur ex Actis ſæpe repetitæ cauſæ S. Didaci collectis a Penia *lib.* 3. *cap.* 11. Pontifex nihilominus cauſæ cognitionem non delegavit Congregationi ſacrorum rituum; quod fortaſſe adhuc non nominaverat Cardinales eidem adſcribendos, ſed mediam quamdam viam inter antiquum, & novum inſtitutum adinvenit. Poſt commiſſam quippe cauſam Rotæ Auditoribus, editamque ab ipſis relationem, ejus examen minime fuit delatum ad Congregationem ſacrorum rituum, aut, juxta antiquum morem, ad tres Cardinales, unum ex ordine Epiſcoporum, alterum ex ordine Presbyterorum, ultimum ex ordine Diaconorum; ſed, antequam cauſa in Conſiſtorio pertractaretur, in quo Cardinales, Archiepiſcopi, & Epiſcopi ſuffragium ferunt, electi fuerunt octo Cardinales, qui, licet eſſent doctrina & rerum experientia præclariſſimi, viros nihilominus etiam ſacræ Theologiæ & juris Pontificii ſcientia peritiſſimos in conſilium vocarunt, priuſquam ſuum in cauſa ferrent judicium; ut habetur ex bulla Canonizationis, & late proſequitur Penia *cit. lib.* 3. *cap.* 10. *Canoniſtæ, ut patuit in ſexto capitulo ad Canonizationem requiſito, concluſiones ab Auditoribus Rotæ firmatas, & conſtitutas per ipſummet Romanum Pontificem, aut per Cardinales ab eo deputandos poſtea examinandas, & diſcernendas dicunt. Libri rituales, ſeu ſacrarum cæremoniarum Romanæ Eccleſiæ paulo hac diſtinctius ac latius conſtituunt, quod ubi Auditores retulerint, rem bene eſſe paratam, iterum S.D.N. de conſilio Fratrum committit tribus Cardinalibus, nempe Epiſcopo, Presbytero, & Diacono, ut diligenter examinent inquiſitiones, probationes, & depoſitiones teſtium, & conſiderent ſolertiſſime omnia conſideranda, ut, cum Sanctitati ſuæ placuerit, in ſecreto Conſiſtorio referatur. Hæc quam ſint in hac Canonizatione præſtita diligenter, rerum geſtarum acta facile demonſtrant. Ceterum, quoniam omnes illi Cardinales, quos Pius IV. & Pius V. huic Canonizationis negotio præfecerant, jam ab humanis exceſſerant; propterea Sixtus Pont. Max. anno* 1587. *die* 23. *Januarii in Conſiſtorio ſecreto eodem die habito Alexandro Farneſio Oſtien. Marco Antonio Columnæ Præneſtin. Epiſcopis, Michaeli Bonello Alexandrino, Julio Antonio Sanctorio S. Severinæ, Antonio Caraffæ, & Conſtantio Sarnano Presbyteris, ac Ferdinando de Medicis, & Hieronymo Matthæjo Diaconis S.R.E. Cardinalibus commiſit, ut inquiſitionem, probationes, & depoſitiones teſtium, aliaque omnia conſideranda accuratiſſime & diligentiſſime conſiderarent, ut, cum Sanctitati ſuæ hac rite recteque examinata viderentur, ad ulteriora commode procedi poſſet. Fuerunt hi Cardinales (ut apparet) numero plures, quam libri rituales expoſtulent, quod ſapienter conſtitutum fuiſſe cernitur: Nam, ubi multa conſilia, ibi ſalus. Erant præterea ex illis quidam ſacra Theologia peritia inſignes, alii canonum Pontificiorum, & legum cognitione præſtantes, omnes vero rerum gerendarum*

Digitized by Google

rum induſtria ornatiſſimi, & in magnis rebus negotiiſque pertractandis exercitatiſſimi.

3 Inſtituta itaque ante S. Didaci Canonizationem ſacrorum rituum Congregatione, ipſaque Canonizatione expleta, aſſumpſit eadem Congregatio cognitionem cauſarum Beatificationis, & Canonizationis, antequam eædem ſubirent examen Conſiſtorii, hoc eſt omnium Cardinalium, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Romana Curia degentium; & multa tum ab Urbano VIII. ſummo Pontifice, tum ab Alexandro VII. pariter ſummo Pontifice, tum ab aliis eorum ſucceſſoribus edita ſunt decreta ad eamdem Congregationem pertinentia, quæ a nobis exponentur paſſim in hoc Opere, prout occaſio ſe offeret.

4 Hæc autem ſacrorum rituum Congregatio modo dicitur *ordinaria*, modo *antepræparatoria*, modo *præparatoria*, modo *generalis*, modo *particularis*. Congregatio *ordinaria* cogi deberet quolibet ad minimum menſe in Apoſtolico palatio, in quo ſummus Pontifex habitat; quamvis id difficulter propter impedimenta aliarum Congregationum modo fieri poſſit. Interveniunt autem Cardinales ſacris ritibus præpoſiti, Sacriſta, Protonotarius, Secretarius, Fidei Promotor, & Magiſtri cæremoniarum: in eaque nonnulla examinantur, quæ pertinent ad cauſas Beatificationis, & Canonizationis, ut infra exponetur: & præter hujuſmodi generis negotia, alia diverſi generis in ipſa pertractantur; de locis videlicet principibus, & aliis conſimilibus rebus, juxta allegatam bullam Sixti V. *Controverſias de præcedentia in proceſſionibus, aut alibi, ceteraſque in hujuſmodi ſacris ritibus & cæremoniis incidentes difficultates cognoſcant, ſummarie terminent & componant*. Soli Cardinales in hac Congregatione ſuffragium ferunt; ceteri vero, qui aſtant, ad interrogata reſpondent. Rurſus alia eſt ſpecies Congregationis ordinariæ ſacrorum rituum, quæ initium habuit tempore noſtri Pontificatus. Ipſi interveniunt quotquot intervenire dicti ſunt alteri memoratæ ſpeciei Congregationis ordinariæ ſacrorum rituum; ſed præter eos ſummus ipſe Pontifex intervenit. In diſcuſſione cauſarum Beatificationis, & Canonizationis aliquod interdum dubium excitatur, quod particularem diſcuſſionem meretur: & idcirco ad ſacrorum rituum Congregationem ordinariam defertur, & coram ſummo Pontifice diſcutitur, qui, auditis Cardinalium ſuffragiis, differt reſolutionem, quam poſtmodum, novo adhibito per ſe ipſum examine, & invocato Dei auxilio, profert. Et in hac eadem Congregatione, ſi tempus ſupereſt, aliæ cauſæ etiam judiciales de præcedentiis, & ſacris ritibus examinantur. In cauſa venerabilis ſervi Dei Joannis de Britto, Societatis Jeſu Sacerdotis, cum eſſet oppoſitum in diſputatione ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii ipſius, quod uſus eſſet in miſſione Madurenſi ritibus illarum regionum, auctoritate Sedis Apoſtolicæ prohibitis, habita fuit coram nobis die 22. Aprilis 1741 Congregatio ordinaria ſacrorum rituum; & in ea diſputatio ſatis accurata inſtructa eſt, an Dei ſervus uſus fuiſſet prædictis ritibus; & ſi uſus

fuiſſet, an uſus fuiſſet non utcumque, ſed prout a Sede Apoſtolica uſque ad eam diem fuerant permiſſi; & demum, ſi modo vetito uſus fuiſſet, an reatus deletus cenſendus eſſet, quatenus in progreſſu cauſæ Martyrium ſervi Dei probatum remaneret. Audivimus ſuffragia Cardinalium; reſolutionem diſtulimus, ſumpto ſpatio ad plenius cognoſcendum ac recognoſcendum, & deſuper deliberandum: & deinde die 2. Julii 1741. reſpondimus & decrevimus, objectos ritus non obſtare, quominus in cauſa ſervi Dei ad ulteriora procederetur, ad diſcuſſionem videlicet dubii ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, necnon alterius dubii de ſignis & miraculis. Item excitata, occaſione dubii ſuper virtutibus theologalibus & cardinalibus venerabilis ſervæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, oppoſitione amicitiæ contractæ cum Maria Angelica Arnauld Portus Regii Abbatiſſa, & communicationis habitæ per litteras cum Joanne Vergerio de Hauranne Abbate Sancirano; hujus oppoſitionis examen, ex qua progreſſus cauſæ ad ulteriora impeditus remanebat, ad ſacrorum rituum Congregationem ordinariam coram nobis habendam delatum eſt: in qua auditis Cardinalium ſuffragiis, dilataque propoſiti dubii reſolutione, ut interim Divinam opem imploraremus, die demum 10. Septembris 1741. decrevimus, objectas oppoſitiones non obſtare, quominus in cauſa ſervæ Dei ad ulteriora procederetur, ad diſcuſſionem videlicet dubii de virtutibus theologalibus, & cardinalibus ipſius. Aliæ quoque, ut audimus, præparantur Congregationes ordinariæ ſacrorum rituum coram nobis habendæ ob conſimiles circumſtantias; paratique ſumus ad præſtandam ipſis perſonalem aſſiſtentiam, ſi vitam & ſalutem Deus nobis continuare dignabitur.

5 Congregatio *antepræparatoria* cogitur in ædibus Cardinalis cauſæ Relatoris, cum ipſe id opportunum judicaverit; eidemque interveniunt Conſultores ſacræ Congregationis, & Magiſtri cæremoniarum. Suffragium præſtatur a ſolis Conſultoribus, minime vero a Cardinali Relatore; & in illa diſcutitur unica cauſa Beatificationis, ſeu Canonizationis, aut ſuper dubio virtutum, aut ſuper dubio Martyrii, aut ſuper dubio miraculorum. Hujus Congregationis *antepræparatoriæ* nulla fit mentio in decretis Urbani VIII. nec in noviſſimis Innocentii XI. Fuit enim poſt inſtituta, ut animus videlicet Cardinalis cauſæ Relatoris inſtruatur; utque ipſe, auditis Conſultorum ſuffragiis, & merita, & cauſæ difficultates bene perſpectas habeat.

6 Congregatio *præparatoria*, de qua ſermo habetur in decretis generalibus Urbani VIII., cogitur ad libitum Cardinalis cauſæ Relatoris in Apoſtolico palatio, in quo ſummus Pontifex habitat; & ei interveniunt Cardinales omnes ſacris ritibus præpoſiti, Conſultores ſacræ Congregationis rituum, & Magiſtri cæremoniarum. Suffragium fertur a ſolis Conſultoribus, a Cardinalibus nequaquam; quemadmodum enim fit Congregatio *antepræparatoria*, ut inſtruatur animus Cardinalis cauſæ Relatoris, ita fit

ſit Congregatio *præparatoria*, ut inſtruantur animi omnium Cardinalium, qui deinde in Congregatione generali mentem ſuam aperire debent, & ſuffragium dare; atque in Congregatione *præparatoria*, juxta ſaltem hodiernam conſuetudinem, unica cauſa Beatificationis, aut Canonizationis diſcutitur, ſive de dubio virtutum, ſive de dubio Martyrii, ſive de dubio miraculorum.

7 Congregatio poſtea *generalis* cogitur coram ſummo Pontifice; & in ea ſuffragium præſtatur primò a Conſultoribus, deinde a Cardinalibus, vel ſuper virtutibus, vel ſuper miraculis, vel ſuper Martyrio; aut demum ſuper dubio finali, an in hac, vel illa cauſa tutò procedi poſſit ad Beatificationem, ſeu Canonizationem; ita ut in unaquaque cauſa dubium virtutum, aut Martyrii, necnon dubium miraculorum tam ante, quam poſt Beatificationem patratorum ter examinentur, in Congregatione ſcilicet *antepræparatoria*, in *præparatoria*, & in *generali*.

8 Juxta decreta generalia Urbani VIII. Congregatio hæc generalis ter quolibet anno eſſet cogenda pro cauſis Canonizationum, & Beatificationum: *Propter earum gravitatem ſolet Sedes Apoſtolica procedere cum magna maturitate; & hoc ut melius adimpleatur, pro illis referendis & diſcutiendis mandavit Sanctiſſimus Dominus noſter tres Congregationes de menſibus Januarii, Maji, & Septembris coram Sanctitate ſua fieri debere, prohibens agi de dictis cauſis extra præfatas tres Congregationes*. Et rurſus: *Quando propter alias urgentes occupationes non poterit Sanctitas ſua vacare alicui ex dictis Congregationibus, ut ſupra, deſtinatis; mandavit, ut cauſæ hujuſmodi proponantur coram ſe in menſe immediate ſequenti, & in die ab eo deputando, declarans ſuam voluntatem omnino eſſe, ut quolibet anno tres convocentur Congregationes pro dictis cauſis diſcutiendis*.

9 Pariter juxta eadem decreta tres, aut ad ſummum quatuor cauſæ proponi poſſunt in unaquaque Congregatione generali: *Ad hoc, ut in dictis Congregationibus coram Sanctitate ſua habendis, ordinate, dilucide, ac breviter procedatur, in unaquaque ex eis referantur per Cardinales tres, vel ad ſummum quatuor tantum cauſæ*. Quod ſi Cardinales omnes non poſſent in congregatione generali ſuffragari, fit ſuffragiorum abſolutio in prima congregatione ordinaria, & debet Secretarius omnia ſummo Pontifici referre; quemadmodum proſequuntur allegata decreta: *Si in aliqua ex dictis tribus congregationibus poſt diſcuſſionem, quæ erit diligentiſſime facienda ſuper unoquoque proceſſu, circa illius validitatem, virtutes, ac miracula alicujus ſervi Dei, non ſupererit tempus Cardinalibus referendi ſtatum & merita alicujus cauſæ; poterit de ea agi, & ad expeditionem procedi per Cardinales in prima eorum Congregatione ordinaria immediatè ſequenti poſt quamlibet ex dictis tribus Congregationibus, facta deinde relatione per Secretarium Sanctitati ſuæ; idemque ſervari permittitur circa cognitionem & examen miraculorum, quæ coram Sanctitate ſua erit referenda, ſi in aliqua ex dictis Congregationibus diſcuti, vel expediri non potuerit*.

10 Verum hodie uſus eſt immutatus, tum quia duæ ad ſummum Congrega-

gregationes generales quolibet anno cogi poſſunt, tum quia in unaquaque ex illis vix una cauſa diſcuti poteſt, aut ſuper dubio virtutum, aut ſuper dubio Martyrii, aut ſuper dubio miraculorum; ita ut tunc ſolum datum ſit duas Canonizationis cauſas diſcutere in una Congregatione generali coram ſummo Pontifice, cum in altera quidem ex illis fuit propoſitum dubium, quod paucis verbis abſolvitur, an, ſtante approbatione virtutum & miraculorum, tuto procedi poſſit ad Beatificationem, aut ad Canonizationem, in altera vero dubium de virtutibus, aut de Martyrio, aut de miraculis; ſecus autem, quando in utraque cauſa Dubia, quæ diſcuti debent, aut virtutes, aut Martyrium, aut miracula reſpiciant.

11 Congregatio demum *particularis* illa eſt, cui ex mandato ſummi Pontificis non omnes Cardinales ſacris ritibus præpoſiti, ſed aliqui; nec omnes Conſultores, ſed vel nulli, vel aliqui ab eodem Pontifice eligendi, una cum Secretario, & Fidei Promotore interveniunt.

12 Ex collegio S. R. E. Cardinalium nonnulli aſſumuntur, ut præſint ſacris ritibus, & conſequenter cauſis Beatificationis, & Canonizationis; & horum electio ad ſummum Pontificem pertinet. Inter hos unus eſt, qui Præfecturam Congregationis exercet, & appellatur *Congregationis Præfectus*; & hic pariter a ſummo Pontifice eligitur. Reliqui Cardinales ſunt cauſarum *Relatores, ſive Ponentes*. Licet autem olim ipſa ſacra Congregatio Cardinales eligeret cauſarum *Relatores, ſive Ponentes*, uti colligitur ex bulla Canonizationis S. Philippi Nerii, in qua narratur, ſacram Congregationem munus Relatoris dictæ cauſæ detuliſſe primum Cardinali Bellarmino, &, eodem defuncto, Cardinali deinde Creſcentio; hodie nihilominus ſummus Pontifex ille eſt, qui cauſam uni potius, quam alteri Cardinali referendam committit, juxta decretum editum die 25. Februarii 1665. *Sanctiſſimus Dominus noſter Alexander Papa VII. in benigna audientia a Sanctitate ſua habita mihi Secretario ſignificavit, mentem Sanctitatis ſuæ eſſe, deinceps in unaquaque cauſa Beatificationis, & Canonizationis Beatorum, & ſervorum Dei velle Sanctitatem ſuammet deputare, ac ſubrogare in Relatorem Cardinalem ſibi bene viſum; ideoque in poſterum ita fieri, & ſervari mandavit.* Cardinalis quoque, qui deputatus fuit in Relatorem proceſſus auctoritate ordinaria confecti pro obtinenda *ſignatura commiſſionis*, confirmari ſolet in Relatorem Cauſæ, poſtquam proceſſus auctoritate Apoſtolica facti ſunt: ideoque, cum in cauſa Cracovien. ſervæ Dei Solomeæ Reginæ Galaciæ claræ memoriæ Cardinalis Franciottus fuiſſet Relator contentorum in proceſſu *Ordinarii*, confirmatus fuit in Relatorem poſt completos Apoſtolicos proceſſus, licet ipſe eſſet diſtentus plurimis aliis cauſis Beatificationis, & Canonizationis, ita ut congrua viſa fuiſſet addictio alius Cardinalis in Relatorem cauſæ dictæ ſervæ Dei Solomeæ: *Facta relatione* (verba ſunt decreti editi die 9. Decembris 1660.) *facta relatione de hujuſmodi ſenſu Sanctiſſimo, Sanctitas ſua e ſtylo ſacræ Congregationis nihil immutandum duxit, ac proinde Eminentiſſimum Franciottum, qui commiſſionem ad Sanctitatem ſuam attulerat,*

Digitized by Google

lerat, Relatorem in eadem cauſa deputavit cum omnibus facultatibus &c.

13 In ſupra citata Conſtitutione 74. ſummi Pontificis Sixti V. in qua una cum aliis Congregationibus inſtituta fuit Congregatio ſacrorum rituum, habentur hæc verba: *Et, quoniam Divinis oraculis admonemur, ubi multa conſilia, ibi ſalutem adeſſe, eadem Congregationes pro earum arbitrio viros ſacræ Theologiæ, Pontificii, Cæſareique juris peritos, & rerum gerendarum uſu pollentes in conſultationibus advocent, atque adhibeant, ut cauſis, quæſtionibus, & negotiis quam optime diſcuſſis, quæ Dei gloriæ, animarumque ſaluti, & juſtitiæ, atque æquitati conſentanea maxime erunt, decernantur*. Cohærenter ad hæc, præter S. R. E. Cardinales, alii interveniunt Congregationi ſacrorum rituum, qui dicuntur Conſultores, quique nunc a ſummo Pontifice eliguntur ex cœtu Præſulum Romanæ Curiæ, ex Clero ſæculari, & regulari. Atque notatu dignum eſt, quod, licet omnes Conſultores, uti modo dictum fuit, a ſummo Pontifice eligantur, aliqui tamen ſunt, qui Conſultores nati dici poſſunt; ex eo quod, ſtatim ac determinato quodam munere, vel dignitate exornantur, intelliguntur etiam facti Conſultores Congregationis ſacrorum rituum. Hi autem ſunt Epiſcopus Apoſtolici ſacrarii Præfectus, vulgo *Sacriſta*, Protonotarius Congregationis ſacrorum rituum, tres antiquiores Rotæ Auditores, Auditor ſummi Pontificis, Aſſeſſor ſanctiſſimæ Inquiſitionis, Magiſter ſacri palatii, Secretarius Congregationis, & Fidei Promotor.

14 Item, licet electio Conſultorum regularium ex una potius, quam ex alia familia aſſumendorum a ſummi Pontificis arbitrio dependeat: ex quo tamen electio prædicta fieri conſuevit, ſemper aliquis aſſumptus eſt ex familia PP. Dominicanorum, ex familia Minorum Obſervantium, & ex familia PP. Societatis Jeſu; præter quos ſummus Pontifex Benedictus XIII. *per ſuas litteras Apoſtolicas in forma Brevis expeditas die 7. Auguſti, & die 1. Octobris 1725. & die 8. Auguſti 1726.* ſtatuit perpetuis futuris temporibus unum Conſultorem Congregationis ſacrorum rituum eſſe aſſumendum ex familia Minorum S. Franciſci Conventualium, alterum ex congregatione Clericorum regularium Barnabitarum, tertium ex Ordine FF. Servorum B. Mariæ Virginis. Atque, ut omnia rite quidem ac recte procedant, deceſſor noſter Clemens Papa XII. *die 11. Maji anni 1733.* decrevit, ut Conſultores regulares, exceptis perſonis in dignitate Epiſcopali conſtitutis, necnon Magiſtro ſacri palatii, minime interſint Congregationibus, quando agitur de cauſis ſervorum Dei, qui idem regulare inſtitutum profeſſi ſunt, quod ipſi profitentur: *Demum præcipit Sanctitas ſua, ut, cum cauſæ cujuſcumque Beati, vel ſervi Dei Ordinem aliquem, vel Religionem, dum vita frueretur, profeſſi, tractantur; Conſultores, qui de prædicto Ordine, vel Religione ſunt, Congregationibus omnibus tam antepræparatoriis, & præparatoriis, quam generali coram Sanctiſſimo omnino non interſint; exceptis tamen perſonis in dignitate Epiſcopali conſtitutis, necnon ſacri palatii Apoſtolici Magiſtro.*

15 In hoc capite non agitur de ſingulis, quæ pertinent ad officium Cardi-

Cardinalis Præfecti, vel Cardinalium cauſæ Relatorum; hæc ſiquidem ſuo loco & tempore explicabuntur: nunc communia perſequimur tum Cardinalibus, tum Conſultoribus Congregationis ſacrorum rituum. Tenentur ergo hi omnes primò diligentiſſime legere informationes omnes, ſummaria, ſcripturas tum facti, tum juris, animadverſiones Fidei Promotoris, reſponſiones, & replicationes, quæ in his cauſis exhibentur; ſecundo, tenentur verbales audire informationes Procuratorum, Advocatorum, & Poſtulatorum; tertio, accedere ſtatutis diebus ad Congregationes, quando coguntur, & in illis ferre ſuffragium; quarto, inviolabile ſervare ſecretum ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, a qua abſolvi nequeunt, niſi a ſummo Pontifice, excluſo quoque majori Pœnitentiario, præterquam in mortis articulo; quinto, debent manifeſtare num ore tenus, an ſcripto ſibi fuerint cauſæ Beatificationum, & Canonizationum commendatæ.

16 Ideoque forma juramenti impreſſa in decretis generalibus, quæ ab unoquoque ſive Cardinali, ſive Conſultore, mutatis mutandis, emittitur, eſt ea, quæ ſequitur: *Nos infraſcripti ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales Congregationis ſacrorum rituum, tactis per nos ſacroſanctis Euangeliis coram nobis poſitis, juramus & promittimus fideliter exercere officium noſtrum in his, quæ proponuntur in Congregationibus ſacrorum rituum habendis coram Sanctiſſimo, & non revelare, nec loqui, niſi cum aliis dictæ Congregationis Cardinalibus, tribus antiquioribus Rotæ Auditoribus, Conſultoribus, & Officialibus prædictæ Congregationis, ac duobus familiaribus ab unoquoque noſtrum deputandis, quæ fient, aut tractabuntur non ſolum in cauſis ſpectantibus ad dictam Congregationem, ſed etiam in aliis ad illam non ſpectantibus, in dicta Congregatione coram Sanctitate ſua, occaſione diſcurſus de rebus Magnatum, Religionum, vel aliis gravioribus occurrentibus, ſub pœna perjurii, & excommunicationis latæ ſententiæ, a qua non niſi a ſummo Pontifice dumtaxat, (excluſo etiam majori Pœnitentiario) præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſimus: & ſub eadem pœna perjurii & excommunicationis, de qua ſupra, juramus ſimiliter & promittimus, quod, ſi per litteras, aut ſupplices libellos, ſive etiam ore tenus, vel per interpoſitas perſonas commendationes a quocumque, etiam cujuſvis dignitatis & præeminentiæ, nobis factæ fuerint de cauſis pertractandis in dictis Congregationibus, præfatas litteras ſcienter non aperiemus, ſed clauſas & ſigillatas mandabimus conſignari in manibus Secretarii dictæ Congregationis; ſi vero non informatos de contentis in prædictis litteris contigerit per nos aperiri & legi, ſi eædem continebunt ſimiles commendationes tantummodo, pariter eas tranſmittemus ad eumdem Secretarium; verum, ſi de aliis negotiis in prædictis litteris pertractabitur, mandabimus tranſcribi illam tantum partem continentem commendationem, diem datæ, & locum, necnon etiam ſubſcriptionem illius, qui negotium commendavit, quam pervenire curabimus ad manus prædicti Secretarii; atque eiſdem litteris non reſcribemus, niſi de mandato dictæ Congregationis; &, ſaltem in ipſo actu votandi, propalabimus, a quo, vel a quibus cauſa fuerit nobis commendata. Et ita nos præ-*

nos præſati Cardinales promittimus & juramus: ſic nos Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia. Exorta vero controverſia, num hoc juramentum reſpiceret tantum Congregationes generales, quæ coram ſummo Pontifice habentur, an etiam comprehenderet Congregationes antepræparatorias, & præparatorias, Sanctiſſimus deceſſor noſter Clemens XII. die 11. Maji 1733. ſtatuit, omnes comprehendere: *Mandat igitur Sanctitas ſua, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, ut ſecretum, quod inviolabiliter hucuſque, paucis non niſi annis nova inauditaque doctrinæ diſſeminatione exceptis, ſervatum fuit, de ſuffragiis nedum in generali Congregatione coram Sanctitate ſua latis, ſive ſuper virtutibus, ſive ſuper miraculis Beatorum, & ſervorum Dei, verum etiam in Congregationibus, quæ antepræparatoria, & præparatoria nuncupantur, quæque ad illam generalem coram Sanctitate ſua ordinem dicunt, & connexionem cum ea habent, omnino ſervetur & teneatur; ita ut nemini in poſterum ſub quocumque prætextu liceat vota affirmativa, negativa, aut ſuſpenſiva ſuper memoratis virtutibus, & miraculis, aliiſque rebus, difficultatibus, obſtativis, cenſuris, & ſermonibus in prædictis Congregationibus latis & habitis alteri cuicunque, qui de Congregatione ſacrorum rituum non eſt, ſive directe, ſive indirecte, propalare & referre, ſub pœna perjurii, & excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrendæ in formula juramenti præſtari ſoliti contenta & expreſſa, & a qua non niſi a ſummo Pontifice pro tempore exiſtente, excepto etiam majori Pœnitentiario, præterquam in articulo mortis, abſolvi poſſit*.

17 Pro lectione ſcripturarum, quæ in cauſis Beatificationis, & Canonizationis exhibentur, & pro earum ſtudio poteſt quilibet Cardinalis uti auxilio duorum familiarium; & quilibet Rotæ Auditor ex his, qui ſacræ Congregationi interveniunt, uti poteſt opera unius familiaris, dummodo & iſti prædictum emittant juramentum; ſicuti legitur in decretis generalibus Urbani VIII. *Juramentum præſtari ſolitum in Congregationibus ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Sanctiſſimo reſervatæ, mandavit Sanctitas ſua, quod omnino præſtetur tam per Cardinales Congregationis ſacrorum rituum, & per duos familiares ab unoquoque eorum deputandos, quam per Rotæ Auditores, & unum pro quolibet eorum arbitrio eligendum, pro videndis & tranſcribendis ſcripturis neceſſariis & opportunis*. Poſt decreta porro prædicta Urbani VIII. conceſſum fuit Secretario ſacræ Congregationis uti, inſtar Cardinalium, opera duorum familiarium, prout deſumitur ex ſequentibus decretis.

Die 18. Januarii 1653.

Quoniam in decretis hujus ſacræ Congregationis editis ſub Urbano Papa VIII ſel. record. non reperitur facta aliqua expreſſa mentio de facultate Secretarii in dando ſolitum juramentum de ſervando ſecreto duobus ſuis familiaribus, & cum illis communicando; ideo per me quæſitum fuit in Congregatione habita hac die 18. Januarii, ab Eminentiſſimis Patribus declarari, quid etiam in poſterum

poſterum ſit obſervandum ; & iidem Eminentiſſimi Patres , interpretando dicta decreta deſuper emanata , declararunt , Secretarium habere facultatem dandi prædictum juramentum duobus familiaribus , & cum illis communicandi , ut facere ſolent ipſi Eminentiſſimi Domini Cardinales , & alii , qui habent dictam facultatem : Et , facta per me Secretarium relatione de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro die 31. *Januarii ejuſdem , Sanctitas ſua dixit , quod in prima proxima Congregatione habenda coram eadem Sanctitate ſua providebit , prout melius ſibi videbitur expedire ; & interim indulſit mihi , ut poſſim prædictum juramentum , & ſecretum uni tantùm conferre ex meis familiaribus .*

Die 10. *Januarii* 1654.

Cum alias die 31. *Januarii* 1653. *Sanctiſſimus conceſſerit mihi Secretario facultatem dandi ſolitum juramentum de ſervando ſecreto uni ex meis familiaribus uſque ad primam Congregationem habendam coram Sanctitate ſua , quia in decretis ſub Urbano VIII. in ſanctiſſima Inquiſitione editis nulla ſit mentio de hujuſmodi facultate pro Secretario ; ideo in ſacra Congregatione impertitus fuit licentiam , ut Secretarius ejuſdem ſacræ Congregationis poſſit deputare duos ex ſuis familiaribus , qui præſtent dictum juramentum de ſervando ſecreto juxta formam decretorum .*

18 Ceteri ſacræ Congregationis Conſultores ne unius quidem familiaris opera utendi prærogativam habent , ſed , ſi illo re vera indigeant , ex gratia impetrare poſſunt , quæ ſæpe a ſummo Pontifice conceſſa eſt ; ita tamen , ut nec his , nec aliis , qui uti poſſunt ſimili adjutorio , licitum ſit adhibere operam alicujus , qui ſit Advocatus , Procurator , aut Poſtulator cauſarum Beatificationis , & Canonizationis , juxta decretum Sanctiſſimi deceſſoris noſtri Clementis XII. *editum die* 11. *Maii* 1733. *Prohibet etiam Sanctitas ſua , ne Advocati , Procuratores , & Poſtulatores prædictarum cauſarum Dominis Conſultoribus in examinandis virtutibus & miraculis Beatorum , & ſervorum Dei , ſuper quibus ſuffragium ferri debet , inſerviant ; caveatque Dominus Secretarius ſacræ Congregationis illos fucato titulo, ſive obtentu Conſultoribus inſerviendi ad juramentum admittere . Incongruum enim , immo inconveniens valde eſt , ut , qui memoratarum cauſarum vel Patroni , vel Promotores ſunt , earumdem inde meritorum ac ſuffragiorum conſcii & participes ſint .* Cumque Magiſtri cæremoniarum Congregationibus ſacrorum rituum interveniant , licet ſuffragium non habeant , nec in cauſis Beatificationis , & Canonizationis unquam interrogentur ; ne vel ipſi manifeſtent , quod alii celare tenentur , juramentum emittunt inſtar ceterorum Officialium ſacræ Congregationis , ut ex ſequenti decreto .

Die 21.

Digitized by Google

Die 21. Junii 1632.

ORto inter Eminentiſſimos Patres ſcrupulo, an inter negotia, quæ tractantur in Congregationibus ordinariis, ſi contingat etiam agi de rebus ad Canonizationem ſervorum Dei pertinentibus, Magiſtri cæremoniarum, qui interſunt, eo caſu ex Aula egredi debeant; quod ipſi Magiſtri cæremoniarum cum ægre ferre demonſtrarent, mandatum fuit mihi Secretario, ut exquirerem ſuper hoc mentem Sanctiſſimi, prout feci; & mens Sanctiſſimi fuit, ut Magiſtri cæremoniarum præſtarent juramentum de non revelando, prout alii Officiales ſacrorum rituum Congregationis præſtiterunt; qui Magiſtri cæremoniarum, ſequendo mentem Sanctiſſimi, juramentum juxta formam præſcriptam pro Officialibus in manibus meis præſtiterunt.

19 Verbales informationes, quæ fiunt a Procuratoribus, & Advocatis, nonnullis ſuperfluæ videntur; nonnulli etiam ſunt, qui non audent in verbali informatione oppoſitiones excitare Procuratori, vel Advocato, perinde quaſi id obſtet juramento de ſervando ſecreto. Nihil autem ex his mihi videtur eſſe alicujus roboris & momenti, exemplo præſertim ſacræ Rotæ Auditorii. In ipſo enim verbales excipiuntur informationes Procuratorum, & Advocatorum (licet olim, ſuborta quæſtione inter Procuratores, & Advocatos ſuper primatu, mandatum fuiſſet, ut abſtinerent ab informatione verbali, ſub obtentu etiam, quod hic modus eſſet futurus utilior & convenientior, ex eo quod longiori tempore Auditores ſtudio cauſarum vacare potuiſſent; uti legitur in deciſione 17. ſub titulo de Procuratoribus, coram Creſcentio) non niſi quia experientia rerum magiſtra patefecit, vivam vocem habere neſcio quid latentis; & difficultates, quæ aliquando videntur inſuperabiles, tolli vel ex una facti circumſtantia per cauſæ Patronum ſuggeſta, vel ex una juris reſponſione ab Advocato data. Cumque, non obſtante juramento ſecreti, quod juxta Conſtitutionem Urbani VIII. 310. *Bullarii tom.* 5. dicti Auditores emittunt, ſæpius in informatione verbali difficultates excitent; ſignum evidentiſſimum eſt, hæc dicto juramento minime obſiſtere: aliter enim ſequeretur, inutilem prorſus eſſe verbalem informationem, quæ ſemper fieri conſuevit cum diſpendio Poſtulatorum, & cum non exiguo labore tum Procuratorum, tum Advocatorum. Ratio a priori eſt, quia difficultatum excitatio in informatione verbali nec ſenſum Congregationis, nec proprium arguentis ſenſum per ſe demonſtrat; non Congregationis, cum informatio verbalis Congregationem præcedat; non proprium arguentis, cum ratio dubitandi proponatur etiam ab eo, qui nullum habet dubium, nec aliquam habet difficultatem.

20 Quoad ſuffragium demum a Conſultoribus dandum in Congregationibus, ordo præſcriptus fuit in generali Congregatione habita coram ſummo Pontifice Alexandro VII. die 19. Februarii 1658. in cujus adnotatione facta in regeſtis ita legitur: *Quod per me Secretarium admoneantur*

Digitized by Google

Conſultores, ut ſecretum inconcuſſe ſervent, factum attentius percurrant & perpendant, eidemque potiſſimum innitantur, poſſibilitatem miraculi in abſtracto obiter tangant, ac probationes miraculi in concreto afferant, ut in ſententiis ferendis breviores & utiliores evadant. Et, licet in hac adnotatione ſermo fiat tantummodo de ſuffragiis ſuper dubio miraculorum; attamen quæ in ea dicta ſunt, proportione ſervata, applicari poſſunt ad ſuffragia ſuper dubio virtutum.

21 Quod ſi aliquis ex Cardinalibus, vel Conſultoribus intervenire non poſſit propter legitimum aliquod impedimentum ſacræ Congregationi, tranſmittere poteſt ſuffragium in ſcriptis ad Fidei Promotorem, vel ad Secretarium, vel etiam ad aliquem ex Cardinalibus, ut illud in dicta legat Congregatione; & ita factum fuit in Congregatione præparatoria habita die 29. Maji 1696. in qua Fidei Promotor legit ſuffragium Aſſeſſoris S. Officii abſentis, & Secretarius ſuffragium Decani Rotæ pariter abſentis; atque in Congregatione habita coram ſummo Pontifice die 9. Octobris ejuſdem anni, claræ memoriæ Cardinalis de Carpineo legit pariter ſuffragium Conſultoris abſentis.

22 Poſtremo Conſultores ſedent, cum ſuffragium præſtant in Congregationibus antepræparatoria, & præparatoria; ſtant autem, cum ſuffragium ferunt in Congregatione generali coram Papa: quinimmo, poſtquam in hac ſuffragati ſunt, exeunt ex aula Congregationis, ita ut, Cardinalibus ſuffragantibus, ſoli adſint Secretarius, Fidei Promotor, & Magiſtri cæremoniarum; deſcenditque hæc conſuetudo ex decretis generalibus Urbani VIII. ubi ita legitur: *Et hi omnes*, ſcilicet Conſultores, *præter Congregationis Secretarium, & Fidei Promotorem, non admittantur in Congregatione, priuſquam cauſæ fuerint per Cardinales propoſitæ; & poſtea, eorum votis patefactis, a Congregatione recedant, ad hoc ut Cardinales poſſint liberius examinare merita cauſæ: Conſultores ſacræ rituum Congregationis debeant in qualibet ex dictis Congregationibus adeſſe præ foribus aulæ Pontificiæ, ubi Congregatio celebrabitur, ut, ſi Sanctitati ſuæ placuerit illos audire ſuper aliquo articulo, ſeu difficultate, poſſint præſto eſſe*.

23 Quæ in ſuperiori numero 21. dicta ſunt, confirmantur ex decreto poſt hæc jam ſcripta & publici juris facta, edito a Sanctiſſimo deceſſore noſtro Clemente Papa XII. En verba decreti: *Quamvis Sedes Apoſtolica in cauſis Beatificationum, & Canonizationum maxima circumſpectione ac maturitate tranſactis temporibus ſemper proceſſerit, ideoque in diſcutiendis dubiis, quæ in iiſdem cauſis præcipue tam ſuper virtutibus, quam ſuper miraculis proponuntur, ad ferendum ſuffragium admitti conſueverint cum Reverendiſſimi S.R.E. Cardinales ad id ſpecialiter delecti, tum viri in ſacra Theologia, & utroque Jure verſatiſſimi, Conſultores nuncupati, qui omnes reſpective Congregationibus antepræparatoriis, præparatoriis, ac generalibus coram ſummo Pontifice habendis interveniunt; attamen Sanctiſſimus Dominus noſter Clemens Papa XII. (ita rei gravitate expoſcente) agnoſcens, quod ſupra enunciatis Congregationibus aliqui ex ſuffragantibus*

abſque

abſque ſpeciali cauſa adeſſe negligunt, promptumque volens ſuper hujuſmodi abſentia afferre remedium, vivæ vocis oraculo Reverendiſſimo Cardinali Zondadari ſacrorum rituum Congregationis Pro-Præfecto injunxit, ut præſens evulgaret decretum, iis omnibus, ad quos ſpectat, præ manibus tranſmittendum, quo injungitur omnibus Conſultoribus, ut ſupra enunciatis Congregationibus omnino interveniant, exceptis caſibus infirmitatis, vel alterius legitimi impedimenti, in quibus iidem excuſationem tranſmittant Reverendiſſimo Præfecto, vel Pro-Præfecto dictæ ſacræ Congregationis, ſive alteri ejus vices exercenti, qua aperte dignoſcatur cauſa legitima ipſorum abſentiæ; verumtamen, ea nihilominus non obſtante, eorumdem vota ad manus Secretarii pervenire faciant, qui poſtea in præfatis ſacris Congregationibus illa referre debeat. Et ita &c. die 7. Decembris 1735.

CAPUT XVII.

De Protonotario, & Secretario ſacræ Congregationis, & de Rotæ Romanæ Auditoribus eidem Congregationi adſcriptis.

1 OLim munus Secretarii in cauſis Canonizationum deferebatur uni ex collegio Protonotariorum Apoſtolicorum, uti legitur in opere *de vita, miraculis, & Actis Canonizationis S. Didaci* conſcripto a Franciſco Penia *lib. 3. cap. 11. Ad decreta, quæ in his conventibus per Cardinales fiebant, conſcribenda Petrus Georgius Odeſcalchus Sedis Apoſtolicæ Notarius (Protonotarium Romana Curia vocat) accitus eſt; quod prudentiſſime conſtitutum fuiſſe conſtat, ut ſeptem antiquorum Notariorum Romanæ Eccleſiæ (quos Clemens I. diviſa Urbe in ſeptem regiones, ad Martyrum geſta ſollicite & fideliter inquirenda & conſcribenda inſtituit, & Anterus, Fabianuſque Pontifices confirmarunt) veſtigium aliquod in his Sanctorum Canonizationibus ſervari videatur, cum imitanda & conſervanda, quantum fieri poteſt, non violanda ſint, aut contemnenda antiqua Eccleſiæ inſtituta .... Hoc ergo conſilio Odeſcalchus deſumptus, in his Cardinalium conventibus pro Canonizatione S. Didaci faciendis Secretarii officio functus eſt.* Confirmatur id ipſum in vita S. Raymundi edita ab eodem Penia *lib. 3. cap. 26. De his omnibus R.P.D. Anſelmus Dandinus Protonotarius Apoſtolicus, & in cauſis Canonizationis Secretarius, rogatus inſtrumentum recepit.* Olim quoque Sedis Apoſtolicæ Protonotarii adnotabant decreta, quæ fiebant in ſacro Conſiſtorio, teſte Cardinali Papienſi *in epiſtola ſcripta ad Volaterranum*, ubi ait: *Volo, ſi poſſum, notare nonnulla ejuſmodi Senatus noſtri decreta, quorum recordatione & exemplis in pleriſque actionibus noſtris inſtrui & admoneri quandoque poſſimus. Adjuvat, mihi crede, hac diligentia multum miniſterium noſtrum. Conſueverant olim Romani Pontifices eam curam mandare Notariis Apoſtolicæ Sedis. Sed obſolevit mos ille, ut alii permulti, tam Pontificibus utiles, quam Romanæ Sedi honorifici.*

2 At hodie, cura adnotationis decretorum Conſiſtorii delata ad ejus Secretarium, unus aſſumitur e collegio Protonotariorum Participantium,

 qui

qui non ſolum eſt Conſultor ſacræ Congregationis, ſed aliqua alia peragit, quæ ſunt ipſi peculiaria, & reliquis Conſultoribus minime communia. Nonnulla hic explicabuntur; de ceteris alibi ſermo fiet. Præcipuum autem eſt, quod, quando fiunt auctoritate Apoſtolica proceſſus in Urbe pro aliqua cauſa Beatificationis, aut Canonizationis, Protonotarius intervenit examinibus teſtium, & in examine Notarius eſt Protonotario ſubjectus: & examen quidem non eſſet authenticum, niſi eſſet ab eodem Protonotario ſubſcriptum, quemadmodum ſtatutum eſt in decretis generalibus Urbani VIII. *Nec prætereundum eſt, quod in commiſſionibus ſummi Pontificis ſacrorum rituum Congregationi directis apponi debet clauſula, quod, quando erunt conficiendi proceſſus, & examinandi teſtes in Curia, eadem ſacra Congregatio ſubdelegare debeat SS. D. N. Papæ Cardinalem Vicarium, qui per ſe, ſeu, ipſo impedito, per alios tantum Epiſcopos ad eos deputandos, capiat informationes neceſſarias cum interventu Protonotarii pro tempore ſacrorum rituum Congregationi deſtinati.* Et rurſus: *Sanctiſſimo Domino noſtro ſic annuente, indultum eſt Protonotariis de numero Participantium: primo, quod in proceſſibus ſabricandis, & præcipue in examinandis teſtibus ſuper Martyrio alicujus ſervi Dei, hic in Curia omnino intervenire debeat R.P.D. Protonotarius pro tempore ſacræ Congregationis; ſecundo, quod examen prædictum debeat eſſe ſubſcriptum ab ipſo Domino Protonotario, alias examen nullam faciat fidem; tertio, quod Notarius, qui examen prædictum recipiet, in hoc actu ipſi Domino Protonotario ſubordinatus cenſeatur & reputetur.* Si porro Secretarius ſacræ Congregationis ægrotet, aut abſit ab Urbe, congruum eſſe videtur, ut, annuente Sanctiſſimo, ejus vices a Protonotario ſuppleantur: & ita ſane factum fuit tempore abſentiæ Tigrini Secretarii; interfuit enim Protonotarius de Rubere, tamquam Secretarius, uni Congregationi, ut adnotatur in regeſtis die 6. Septembris 1631.; totoque tempore ægritudinis bonæ memoriæ Bernardini Inghiramii ſacrorum rituum Congregationis Secretarii, & uſque ad ejus obitum, R.P.D. Carolus Collicola tunc Protonotarius Congregationis, & deinde S.R.E. Cardinalis, ex permiſſione Papæ, Secretarii munere functus eſt.

3 Electio Protonotarii olim ad ſacram Congregationem pertinebat. Ipſa enim elegit die 8. Maji 1604. in Protonotarium Joannem Antonium Fachenettum, die 7. Septembris 1613. Coſmum de Torres, die 30. Martii 1621. Stephanum Saulium, die 11. Aprilis 1631. Paulum Matthæjum, die 5. Februarii 1639. Homodeum. Et ſi Protonotarius aberat ab Urbe, vel ægrotabat, eadem Congregatio alium reponebat Protonotarium in locum abſentis: & ſic in locum Duratii abſentis ſuffectus eſt ab eadem Congregatione Anguiſciola, uti colligitur ex decreto edito die 3. Auguſti 1652. Hodie vero ſummus Pontifex unum eligit ex collegio Protonotariorum, qui ſacræ interſit Congregationi; &, in caſu ejus abſentiæ, vel impedimenti, alium ſubſtituit ex eodem Protonotariorum collegio, quemadmodum factum fuit tempore infirmitatis R P.D. Bancherii tunc Protonotarii, poſtea autem ampliſſimi S.R.E. Cardinalis. Sanctiſſimus enim in ejus locum

eum ſubrogavit, durante infirmitate, R. P. D. Proſperum de Columna modo Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, ut habetur ex decreto edito die 1. Octobris 1698. Cumque præteritis annis R.P.D. Juſtinianus Congregationis Protonotarius Ferrariam iviſſet, ut ibidem Prolegati munus obiret, Papa in ejus locum ſubrogavit memoratum R. P. D. Collicolam, poſtea Cardinalem; tum autem, occaſione nonnullorum proceſſuum, qui auctoritate Apoſtolica conficiebantur in Urbe, propter legitimum impedimentum prædicti Collicolæ, annuente Sanctiſſimo, intervenit R.P.D. Spada ex eodem Protonotariorum Participantium collegio.

4 Secretarius ſacrorum rituum Congregationis, conſultor eſt ejuſdem Congregationis; ſed præter ea, quæ ad unumquemque ſpectant Conſultorem, alia quædam peragere debet, quæ ſunt ipſius propria, tamquam Secretarii. Secretarius itaque unicuique Cardinali, & Conſultori notificat diem, horam, & locum, quibus ſacra cogitur Congregatio, necnon dubium in cauſa, quæ proponitur, diſputandum, & quidem in ſcriptis per ſchedulam, quæ ſigillo Cardinalis Præfecti obſignata ad ædes uniuſcujuſque tranſmittitur: &, quia in Congregationibus ordinariis ſacrorum rituum non ſolum diſcutiuntur præparatoria cauſarum Beatificationis, & Canonizationis, ſed etiam pleræque aliæ cauſæ contentioſæ ſuper materia *præcedentiarum*, & ſimilibus; ſolium Secretarius tranſmittit obſignatum ad eos, qui dictis Congregationibus interveniunt, in quo tam nomina Cardinalium Relatorum, quam cauſarum proponendarum inſcribuntur. Die ſiquidem 28. Februarii anno 1682. conſtitutum fuit, ut ſolium cauſarum proponendarum in Congregatione ordinaria ſacrorum rituum tranſmitteretur inſtar folii, quod tranſmittitur pro Congregatione Epiſcoporum, & Regularium. Præter hæc debet Secretarius in regeſtis adnotare omnia & ſingula decreta, quæ fiunt tum quoad cauſas Beatificationis, & Canonizationis, tum quoad alia, quæ reſpiciunt vel cultum Sanctorum, vel *præcedentias*, & cetera omnia, quæ in ſacra Congregatione peraguntur. Cumque ſacræ Congregationis decreta, in iis ſaltem, quæ pertinent ad cauſas Beatificationis, & Canonizationis, vel cultus Beatorum, atque Sanctorum, robur & efficaciam non habeant, niſi poſtquam fuerint a ſummo Pontifice approbata, juxta ea, quæ habentur in decretis generalibus Urbani VIII. *Decreta ſuper hac materia extendenda per Secretarium ſacræ Congregationis concipiantur ſemper nomine Congregationis per verbum* videtur, *vel ſimile, ſervata in unoquoque negotio ſuprema determinatione ſummi Pontificis poſt factam relationem Sanctitati ſuæ*; Secretarii munus eſt, deliberationes ſacræ Congregationis, & rationes, quæ eam moverunt ad ita ſentiendum, referre Papæ, ejuſque reſponſum vel approbans, vel reprobans expectare. Nam ſolum tempore ſanctæ memoriæ Innocentii X. ex ejus ſpeciali mandato obſervatum fuit, ut relatio cauſarum ſacræ Congregationis ibi fieret non a Secretario, ſed a Cardinali Præfecto, eoque impedito, a Cardinali Ponente, quemadmodum adnotatum eſt in regeſtis meritiſſimi Secretarii Caroli

Caroli Paulutii *pag.* 413. Inſuper epiſtolæ, quæ expediuntur nomine ſacræ Congregationis, a Secretario exarantur, & ab eodem una cum Cardinali Præfecto ſubſcribuntur, juxta decretum editum anno 1624. *Sanctiſſimus Dominus noſter vivæ vocis oraculo decrevit, ut deinceps litteræ quarumcumque Congregationum ab ipſo etiam Secretario Congregationis ſubſcribantur, prout Illuſtriſſimus a Monte, facto cum Sanctitate ſua verbo, in Conſiſtorio ſecreto* 11. *Martii præſentis anni* 1624. *mihi Secretario retulit, ac ſervari in poſterum mandavit*.

5 Secretarius Congregationis a ſummo Pontifice eligitur ex cœtu Præſulum, & ipſi ab Urbano VIII. conceſſus eſt alternis hebdomadis acceſſus ad Papam, necnon aſſignatus fuit locus in publicis Conſiſtoriis, uti pariter legitur in citatis regeſtis ſupra memorati Caroli Paulutii *pag.* 410. Cum autem plerique ſint in Urbe Epiſcopi *Titulares*, & aliquarum ſacrarum Congregationum Secretarii ſæpe charactere Epiſcopali decorentur, fiantque Epiſcopi, ut dicitur, in partibus; congruum profecto eſſet, ut etiam ſacræ rituum Congregationis Secretarius charactere prædicto honeſtaretur, exemplo ejus, quod legitur in pinacotheca 3. Jani Nicii Erythræi *num.* 43. *pag.* 171. ubi, loquendo de Julio Benigno ſacrorum rituum Congregationis Secretario, inquit: *Videbatur homini ineſſe quædam ambitio, neque quidquam ipſe tam cupere, quam in ſpecioſo Antiſtitis habitu, ornatuque ſpectari. Itaque dedit operam, ut in eorum Archiepiſcoporum numero eſſet, quibus, cum illorum Eccleſiæ in Turcarum poteſtate ſint, nulla procuratio ſubeſt, ſed Archiepiſcopi tantum nomen, ornatuſque relinquitur. Itaque impetravit in beneficio & gratia, ut Archiepiſcopus titulo tenus metropolis neſcio cujus a Turcis poſſeſſæ renuntiaretur. Obtinuit etiam, ut Congregationis ſacrorum rituum Secretarii munere fungeretur, ad quod officium nemo admittitur, niſi in aliquo ejuſmodi dignitatis gradu conſtitutus*. Et ſane, dum hæc primo ſcribebamus, Secretarii ſacræ Congregationis munere multis abhinc annis laudabiliter fungebatur R. P. D. Nicolaus de Tedeſchis olim Epiſcopus Liparitanus, poſt Archiepiſcopus Apamenus, tum ſacræ Theologiæ, tum ſacrorum Canonum ſcientia præſtantiſſimus.

6 De Papæ Capellanis, ſive Rotæ Auditoribus, quorum examini Canonizationum cauſæ committebantur, antequam fieret earum propoſitio in ſacro Conſiſtorio, cui Papa, Cardinales, Archiepiſcopi, Epiſcopi intererant, aliqua in ſuperioribus dicta ſunt; nunc reliquum eſt, ut videamus, an idem mos cauſas has committendi Auditoribus Rotæ perſtiterit etiam poſt inſtitutam Congregationem ſacrorum rituum, & quando tandem ceſſaverit, cum hodie tres antiquiores Rotæ Auditores in ſacrorum rituum Congregatione ſolummodo tamquam Conſultores ſuffragium præſtent, minime vero eis fiat ſpecialis ulla commiſſio, nec in cauſis Canonizationis edant relationes, quas olim edebant.

7 Dicendum eſt autem, nequaquam ceſſaſſe examen Rotæ Auditorum poſt inſtitutionem Congregationis ſacrorum rituum, ſed eoſdem etiam

etiam poſt dictum tempus ſuas ediſiſſe relationes, in quibus tum validitas proceſſuum confectorum, tum virtutes, Martyria, & miracula ſedulo examinabantur; nec ſuum omittebant judicium, an cauſæ videlicet eſſent in eo ſtatu, ut ad earum felicem exitum per ſolemnem Canonizationem juxta ſacros Canones deveniri poſſet.

8 Tribus itaque ut plurimum Rotæ Auditoribus examen cauſarum demandabatur, qui quidem Auditores aliquando nominabantur a ſacrorum rituum Congregatione, ut contigit in cauſa S. Tereſiæ, aliquando ab ipſo ſummo Pontifice, ſicut in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ; ſemper autem illis juriſdictio dabatur per commiſſionem manu ſummi Pontificis ſignatam, quæ interdum expediebatur, poſtquam in ſacra Congregatione rituum facta fuerat relatio proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum; quemadmodum factum fuit in cauſis Beatorum, vel ſervorum Dei Caroli 21. Octobris 1604. Laurentii Juſtiniani 7. Septembris 1613. Petri de Arbues 20. Decembris 1614. Mariæ de Cabeza 21. Martii 1615. Franciſci Borgiæ 28. Auguſti 1615. viginti ſex Martyrum Japoniæ 30. Aprilis, Nicolai Factoris 28. Maji, Petri de Alcantara 3. Junii, Felicis a Cantalicio 30. Julii 1616. Philippi Benitii 7. Octobris 1617. Staniſlai Novitii Societatis Jeſu 20. Novembris 1618. Sanctiæ, ac Tereſiæ 16. Januarii, Andreæ Avellini 26. Septembris 1620. Catharinæ Ricciæ 30. Martii 1621. Bernardi Realini 23. Aprilis 1622. Cajetani Thienæi 30. Martii 1624. Joannis Rusbrochii 5. Maji 1629.; interdum, poſtquam in ſacra Congregatione facta fuerat relatio proceſſus Apoſtolica auctoritate in genere confecti, uti colligitur ex relatione Rotæ Auditorum in cauſa S. Philippi Nerii prope finem proœmii, alias vero, poſtquam in ſacrorum rituum Congregatione pronuntiatum fuerat ſuper validitate proceſſuum in ſpecie, veluti factum fuerat in cauſa ſervæ Dei Joannæ de Cruce 10. Julii 1621. in cauſa B. Gregorii X. 7. Auguſti 1627. & in cauſa ſervi Dei Hieronymi Æmiliani 26. Septembris 1631. Atque, ut aliquid ſtatueretur, licet antiquiori uſui magis congrueret, quod, receptis informationibus in genere, & eis ad ſacram Congregationem relatis & examinatis, per eamdem Congregationem expediretur commiſſio ſuper probationibus in ſpecie recipiendis, quibus apertis, cauſa ſubinde tranſmittebatur pro examine ad Rotæ Auditores, quemadmodum deſumitur ex Oſtienſi *cap. 1. num. 4. de Reliq. & venerat. Sanctorum*; ſummus nihilominus Pontifex Paulus Papa V. juſſit, ut ſacrorum rituum Congregatio, habita extrajudiciali informatione, ſummo Pontifici referret, cauſam eſſe in tali ſtatu, quæ poſſet ſacræ Rotæ Auditoribus committi, ut informationes ubique terrarum tum in genere, tum in ſpecie reciperent, & receptas examinarent, ſtatumque ac merita cauſæ tandem exponerent, teſte Contelor. *de Canoniz. Sanctor. cap. 23. num. 3. & 4.*

9 Extant adhuc Acta Canonizationum SS. Didaci, & Raymundi edita a Penia, S. Caroli Borromæi edita a Marco Antonio Grattarola,

S. An-

S. Andreæ Avellini edità a Caggiano; & adhuc extant quamplura monumenta Coccini Rotæ Decani in archivo Collegii Romani Societatis Jeſu pertinentia ad multas Canonizationum cauſas, & præcipue ad illam B. Gregorii X. & ad aliam S. Aloyſii Gonzagæ. Ex quibus omnibus unuſquiſque facile deprehendere poterit, quanta maturitate, quanto ſtudio, quanto labore, quanti temporis impendio omnia examinarent. Ut cetera quippe prætereantur, undecim conventus ab eis habiti ſunt in examine cauſæ SS. Raymundi, & Andreæ Corſini, decem in cauſa S. Joannis de Deo, octo in cauſa S. Caroli, viginti tres in cauſa S. Aloyſii, ſeptem in cauſa S. Felicis Capucini, & B. Petri Regalati, ſex in cauſa S. Laurentii Juſtiniani, & quinque in cauſa B. Petri de Arbues: &, quando aliquod dubium intercedebat, exquirebant conſilium Theologorum, ſi dubium erat ſuper virtutibus; & Medicorum, ſi dubium erat ſuper miraculis. Quocirca inter ſcripturas Coccini Rotæ Decani in memorato archivo Collegii Romani adnotatum legitur, exquiſitum fuiſſe trium Theologorum judicium ſuper dubio mendacii, quod a ſervo Dei, de cujus Canonizatione agebatur, prolatum dicebatur; & in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ, antequam Auditores judicium ferrent de ejus virtutibus, undecim Theologos ad conſilium vocarunt, & tredecim Medicos, antequam de miraculis judicarent; quorum omnium ſuffragia impreſſa ſunt in magna poſitione cauſæ S. Aloyſii diligentiſſime condita, & edita anno 1721. a Patre Andrea Budriolo, Societatis Jeſu Presbytero, & diligentiſſimo cauſæ S. Aloyſii Poſtulatore, occaſione, qua cauſa prædicta reſumpta fuit tempore ſanctæ memoriæ Benedicti XIII. qui B. Aloyſium ſolemni ritu inter Sanctos retulit: ita ut non exaggerationi, ſed veritati tribuenda ſint illa, quæ ſæpe nominatus Franciſcus Penia Rotæ Auditor *lib.* 3. *cap.* 28. *in vita S. Raymundi* dixit de laboribus a ſe, & duobus ſociis Rotæ Auditoribus in cauſa S. Raymundi exantlatis: *Hæc, quæ breviter hic ſunt relata, ingenti labore ex variis proceſſuum locis quærenda & comprobanda fuerunt, ut patet ex relatione ad SS. D. N. ſuper hac cauſa facta, quam qui viderit, procul dubio mirabitur, qua ratione nobis tot occupationibus diſtentis per tempus licuerit tam diligenter proceſſus evolvere, tot libros, auctoreſque ex omni fere ſcientia conſulere ad veritatem indagandam, prout occaſio, & natura articulorum, ſeu difficultatum, quæ ſeſe offerebant, merito poſtulabant. Sed hæc omnia Divina gratia meritis B. Viri, ut pie credimus, abunde ſubminiſtrabat.*

10 In unoquoque conventu fiebant ab Auditoribus Rotæ reſcripta ſuper propoſito, quod in eo fuerat examinatum; &, quando omnium propoſitorum examen poſt multos varioſque conventus fuerat feliciter completum, ab aliquo eorum totius cauſæ relatio componebatur; quarum relationum nonnullæ inter Acta Sanctorum collecta a Bollandianis editæ reperiuntur, & nonnullæ pariter a nobis in Operis decurſu memorabuntur. Relatio ſubinde ab iiſdem Rotæ Auditoribus ſubſcribebatur, atque

ab

Digitized by Google

ab iiſdem etiam tum ſummo Pontifici, tum ſacrorum rituum Congregationi exhibebatur. Idcirco in Actis Canonizationis S. Caroli ſcriptis & ſubſcriptis a Mucantio Secretario Congregationis ſacrorum rituum referuntur *pag.* 90. *&* 91. verba Peniæ Rotæ Auditoris relationem cauſæ præſentantis ſummo Pontifici, & deinde ſacrorum rituum Congregationi. Onus erat Poſtulatorum cauſæ curare, ut tot fierent relationis exemplaria, quot erant Cardinales, Præſules, & Conſultores Congregationis ſacrorum rituum; & onus erat Secretarii ejuſdem Congregationis, poſt diligentem inſpectionem, exemplaria prædicta authentica facere; atque ut ſub oculis haberentur fundamenta, quibus hæc, vel illa res in relatione dicebatur, ad unumquemque Cardinalem, & Conſultorem Congregationis tranſmittebatur ſummarium proceſſuum, ex quibus res ipſæ fuerant deductæ. Quod ſi favorabili ſenſui Rotæ Auditorum conſonabat æquum judicium ſacræ Congregationis, cauſa ad Conſiſtorium deferebatur; ſi vero non conſonabat, cauſa ulteriorem progreſſum minime habebat: nec enim deſunt cauſæ Canonizationum, quæ adhuc ſuum complementum non habuerunt, licet Rotæ Auditores favorabilem de illis tulerint in ſuis relationibus ſententiam, non niſi quia ſacræ Congregationis judicium non fuit conſentiens judicio Rotali; ita ut potius exaggerationis cauſa, quam vere, dictum cenſeri debeat a Caſtellino *in tractatu de inquiſitione miraculorum in Canonizatione Martyrum pag.* 332. nunquam a ſacrorum rituum Congregatione reprobata fuiſſe, quæ fuerant a Rotæ Auditoribus in ſuis relationibus admiſſa. Abſtinemus ab enumerandis cauſis, in quibus, uti dictum eſt, prodierunt favorabiles Auditorum Rotæ relationes, quæ tamen uſque adhuc non fuerunt a ſacrorum rituum Congregatione approbatæ; ſed tantummodo adnotaſſe fas ſit, quod ex Actis Canonizationis S. Caroli ſcriptis & ſubſcriptis a Mucantio Secretario ſacræ Congregationis deprehenditur, ſacram Congregationem inter miracula minime recenſuiſſe nonnulla facta, quæ Rotæ Auditores in ſua relatione admiſerant tamquam miracula adſcribenda.

11 Penia, Grattarola, & Caggianus ſupra memorati plenum de modo relatis teſtimonium ferunt. Penia *in vita S. Raymundi de Pennafort lib.* 3. *cap.* 30. hæc habet: *Poſtquam Rotæ Auditores ſuper tota cauſa ſuum interpoſuere judicium, juſſu Sanctiſſimi id referunt in Congregatione, mox vero Cardinales eamdem Rotæ Auditorum relationem ab initio inchoantes diligenter perpendunt*. Et *in Actis Canonizationis S. Didaci lib.* 3. *cap.* 11. *Juſſum inſuper eſt, ut proceſſus, & relationis Auditorum ſingulis Cardinalibus copia fieret, ut commode quiſque per ſe intra privatos parietes cauſæ Acta perlegere, & conſiderare poſſet, ut negotii gravitas jure optimo poſtulabat*. De hoc more loquitur etiam Marcus Aurelius Grattarola, in libro, cui titulus, *Succeſſi maraviglioſi della venerazione di S. Carlo part.* 1. *cap.* 41. *Si fecero traſcrivere quattordici copie di tutto il proceſſo remiſſoriale, e ventidue copie della relazione degli Auditori di Rota, che diſtribuimmo alli Signori Cardinali, e Prelati della Congregazione*

de i riti, una copia per ciaſcuno, oltre le tre copie date a gli Auditori di Rota, ed altre diverſe copie delli proceſſi fatti con autorità ordinaria. Fuſius id ipſum exponitur in alio opere Joannis Antonii Caggiani, cujus eſt inſcriptio, *Succeſſi maraviglioſi della venerazione del B. Andrea Avellino part. 1. cap. 26.* ubi auctor loquitur de commiſſione cauſæ, quæ facta fuit Congregationi ſacrorum rituum: *Ed avendola avuta* (cauſæ ſcilicet relationem, ſcriptis expoſitam) *il Segretario* (Congregationis videlicet ſacrorum rituum) *dagli Auditori, ne furono ſubito fatte copiare tante, quanti erano li Cardinali di detta ſagra Congregazione, ed autenticate dallo ſteſſo Segretario, cioè, che concordavano coll' originale; furono preſentate alli Cardinali, ed inſieme con eſſa per ciaſchedun Cardinale fu fatto copiare il compendio, e ſommario dei proceſſi, e preſentategliclo, conforme al ſolito, acciò quello ſi riferiva nella relazione per approvato, aveſſero potuto vedere originalmente nel compendio del proceſſo, in caſo che vi foſſe ſtato qualche dubbio, o qualche difficoltà*.

12 Hucuſque adducta manifeſte oſtendunt, perduraſſe examina Rotæ Auditorum poſt inſtitutionem Congregationis ſacrorum rituum. Nunc autem videndum eſt, an ceſſaverint poſt edita ab Urbano VIII. decreta ſæpe in hoc Opere memoranda. Facta eſt horum decretorum editio anno 1625. anno 1634. & anno 1642. & ſane in regeſtis ſacræ Congregationis extant monumenta, quæ demonſtrant, perſtitiſſe examen Rotæ Auditorum etiam poſt editionem decretorum Urbani. Die ſiquidem 7. Novembris 1626. ſacra Congregatio in cauſa Japonen. viginti trium Martyrum demandavit, ut auferretur quædam tabella appenſa in clauſtro Conventus S. Mariæ de Ara cæli, in qua dicti Martyres erant depicti, cum ſubſcriptione, quod fuerant a Rota Martyres declarati, in relatione ſcilicet, quam Auditores paulo ante exaraverant. Die 7. Septembris 1630. conſtitutum fuit, ut, poſt diſcuſſam, & approbatam validitatem proceſſuum ab Auditoribus Rotæ, ipſa iterum diſcuteretur in ſacrorum rituum Congregatione. Die 24. Februarii, & ultima Julii 1632 examinata fuit, ſed non reſoluta controverſia, num Fidei Promotor ſcribere deberet & opponere ante, an poſt editionem relationis Rotalis: quodque caput eſt, cum in forma commiſſionis generalis edita in decretis generalibus habeantur hæc verba: *Ut deinde, omnibus mature examinatis, decernat, an proceſſus hujuſmodi ad Rotæ Auditores ſint tranſmittendi, ut forment rubricas, ſuamque faciant relationem de his, quæ in dictis proceſſibus continentur*; & rurſus: *Relationes Auditorum Rotæ, informationes in facto, & in jure, & aliæ quæcumque ſcripturæ tractantes de cauſis Beatificationum, & Canonizationum imprimi omnino prohibentur ante earumdem cauſarum terminationem*; nil clarius afferri poteſt ad demonſtrandum, examen Rotæ Auditorum minime ceſſaſſe tempore editionis decretorum Urbani VIII.

13 Ideoque concludendum eſt, dictum examen ceſſaſſe tempore Pontificatus ſummi Pontificis Innocentii X., & in locum relationis Rotalis ſubrogatam fuiſſe conſuetudinem, ut tres ex dicto cœtu antiquiores interve-

Digitized by Google

terveniant Congregationi ſacrorum rituum, & in ea inſtar omnium aliorum Conſultorum ferant conſultationis ſuffragium, teſte Matta *de Canonizat. SS. part. 1. cap. 3. n. 26. Licet autem in iiſdem decretis, ſeu eorum declarationibus dicatur, Auditores Rotæ formare rubricas de iis, quæ in proceſſibus continentur; hoc tamen amplius non ſervatur, quia proceſſus referuntur ab Eminentiſſimis Cardinalibus abſque rubricatione Rotæ Auditorum, ex quibus tres antiquiores tantum in Congregationibus tam ſuper virtutibus, quam ſuper miraculis votum habent conſultivum*; delato hinc onere ſcribendi pro cauſa Procuratoribus, atque Advocatis, contra cauſam verò Fidei Promotori, ut infra patebit; omnia denique legendi ac perpendendi Cardinalibus, & Conſultoribus ſacrorum rituum.

CAPUT XVIII.

De Fidei Promotore, & ejus Subpromotore.

1 Fidei Promotor conſultus fert ſuffragium in Congregationibus, ut expreſſe legitur in ipſius Brevi impreſſo in decretis generalibus: *Cum facultate quibuſcumque Congregationibus, quæ ſuper Canonizationibus, & Beatificationibus hujuſmodi tam coram venerabilibus Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, quam etiam Nobis fient, interveniendi, & in eis votum conſultivum ferendi*. Verum, præter conſultationis ſuffragium, communicandi ſunt eidem proceſſus cauſarum in forma authentica, necnon omnia earumdem ſummaria, informationes, & ſcripturæ Poſtulatorum, atque ad ipſum pertinet difficultates excitare tum in facto, tum in jure, ut veritas magis eluceſcat; quemadmodum proſequitur modo allatum Breve: *Et cum hoc inſuper, ut tibi copia authentica proceſſuum factorum, ac omnium ſcripturarum producendarum, ac informationum faciendarum ſuper dubiis tempore opportuno diſputandis, ad effectum ea videndi & conſiderandi, eiſque objectiones & reſponſiones opportunas faciendi, detur*. Citandus præterea eſt in quolibet proceſſu. Nam vel per ſe, vel per ſuum Subpromotorem quibuſcumque Actibus intervenit, ut omnia rite & recte adimpleantur; juxta ea, quæ diſponuntur in Brevi ſæpe memorato: *Cum hoc ut tu deinceps in omnibus proceſſibus ſuper dictis Canonizationibus, & Beatificationibus conficiendis, et in ſingulis Actis faciendis, tamquam pars formalis et ad inſtar Commiſſarii Cameræ, et Fiſci Procuratoris citari debeas; quodve tu interrogatoria cum proteſtationibus, quæ tibi videbuntur neceſſariæ, dare, et examinibus teſtium, et compulſationibus jurium, et ſcripturarum quarumcumque, confectionibus plantarum, viſitationibus ſepulcrorum, et aliis quibuſcumque tam in Romana Curia, quam in qualibet alia parte orbis terrarum, coram quibuſcumque Judicibus, etiam delegatis per te, ſeu per alium Subpromotorem cum facultatibus, quæ tibi opportunæ videbuntur, a te deputandum, intervenire valeas*. Acceſſum habet ad ſummum Pontificem, & ad Cardinales, ut, ſi neceſ-

ſitas exigat, eoſdem ore tenus informet; quemadmodum decernitur in Brevi: *Et, quando opus fuerit, tam Nos, quam dictos Cardinales informandi*. Ante decreta generalia Urbani VIII. aliquando Fidei Promotor citatus comparebat, &, ſi perſpicua erant argumenta ſanctitatis, proteſtabatur, ſe nihil habere, quod proponere poſſet; ſicuti colligitur ex Actis Canonizationis S. Caroli *pag. 96.* ubi ſic legitur: *Joannem Baptiſtam Spadam Advocatum Fiſcalem citatum, qui comparuerat, audire voluerunt. Qui de mandato Illuſtriſſimorum DD. Cardinalium ingreſſus in aulam Congregationis dixit, ſe fuiſſe citatum ad dicendum contra argumenta examinanda ſuper ſanctitate vitæ piæ memoriæ Caroli Cardinalis Borromæi in hac præſenti Congregatione, et, ſe nihil habere, quod poſſet prædictis argumentis opponere, aſſeruit.* Poſt edita vero decreta Urbani VIII. nullum forte reperietur exemplum, quod in dubiis ſaltem principalioribus cauſarum, hoc eſt ſuper virtutibus, ſuper Martyrio, & ſuper miraculis non fuerint excitatæ difficultates a Fidei Promotoribus, etſi aliquando leviſſimæ ex defectu materiæ, ne muneri ſuo deeſſe viderentur; & poſt eadem quidem Urbani decreta difficultates, quæ a Fidei Promotoribus objiciuntur, debent in ſcriptis proponi, uti cavetur in iiſdem decretis: *Promotor Fidei, ut melius hujuſmodi cauſæ in poſterum diſcutiantur, teneatur in ſcriptis proponere difficultates eorum, quæ continentur in quolibet proceſſu*. Uſus etenim proponendi in ſcriptis difficultates eſt maximopere accommodatus recto ipſi cauſarum examini, præſertim cum reſponſiones a Procuratoribus, & Advocatis parari poſſint; ex quibus ſi plene tollantur objecta, non debet Promotor Fidei in Congregationibus erubeſcere id confiteri: nam, cum ipſe ſit Conſultor ſimul, & Promotor; quia Conſultor, ſuam pro veritate aperire tenetur ſententiam; ſicuti quia Promotor, excitare debuit difficultates, quas ratione officii excitandas exiſtimaverat.

2 Exempla habentur in Advocato Fiſcali, & Commiſſario Cameræ Apoſtolicæ, item in Advocato Fiſcali, & Advocato reorum in tribunali ſanctiſſimæ Inquiſitionis. Interveniunt enim tum Fiſci Advocatus, tum Cameræ Commiſſarius Congregationibus, in quibus agitur de re Principis, & Fiſci: &, quamvis acerrime in ſcriptis jura Fiſcalia propugnaverint, ſi tamen eadem minus ſubſiſtentia pro veritate reputaverint, ſuffragium intrepide ferunt adverſus Cameram, ſive Fiſcum. Neque aliter Advocati tum Fiſci, tum reorum in tribunali ſanctiſſimæ Inquiſitionis, quando ſunt Conſultores ſacræ illius Congregationis, pro reo, vel contra reum conſulunt; licet reorum Advocatus, ſcribendo, pro reo pugnaverit, & Advocatus Fiſci, pariter ſcribendo, adducenda deduxerit adverſus ipſum. Quin immo, ſi ſummus Pontifex, aut ſacrorum rituum Congregatio demandet Fidei Promotori, ut in aliquo articulo, non ad opportunitatem ſui muneris, ſed pro veritate ſcribat, tunc debet ipſe ſuum ſenſum pro veritate exponere, licet eſſet propitius cauſæ: tunc quippe non ratione muneris ſcribit, ſed ut debitam præſtet mandatis obedientiam.

Et ſic

Et ſic factum fuit a bonæ memoriæ Petro Franciſco de Rubeis olim Fidei Promotore, jubente ſummo Pontifice Alexandro VII. occaſione examinis cujuſdam articuli in cauſa S. Franciſci Saleſii; a Proſpero Bottinio olim pariter Fidei Promotore, jubente ſummo Pontifice Alexandro VIII. occaſione examinis cujuſdam articuli in cauſa S. Laurentii Juſtiniani; atque a me ipſo, dum eodem munere fungebar, mandante ſacrorum rituum Congregatione, & occaſione diſputationis quorumdam prælimina-rium articulorum pro dirigendo judiciorum curſu in cauſa ſervi Dei Camilli de Lellis, & in cauſa SS. Stanislai, & Aloyſii Societatis Jeſu.

3 Plura alia dicenda eſſent de pertinentibus ad officium Promotoris Fidei; ſed hæc alibi, cum occaſio ſe offeret, commodius explicabuntur. Interea vero aliqua alia referenda ſunt de illius electione, de unione *Promotoratus* cum *Advocatione Fiſcali*, & de prima ejuſdem muneris inſtitutione.

4 Eligitur itaque a ſummo Pontifice Promotor Fidei ex cœtu Advocatorum Conſiſtorialium, uti legitur in regeſtis anni 1631. ſacræ Congregationis *fol.* 131. *Promotor Fidei, cum ſit ad præſens, et in poſterum ſemper debeat eſſe de collegio Advocatorum Conſiſtorialium*. Hoc ipſum nos teſtati ſumus in noſtris litteris Apoſtolicis expeditis in forma Brevis, in quibus Advocatorum Conſiſtorialium collegio ſedile, ſeu ſcamnum aſſignavimus in Capellis Pontificiis ante ſcamnum, ſeu ſedile poni ſolitum pro Cubiculariis ad honorem. Inter cetera quippe, quibus dictum collegium illuſtratur, meminimus, quod unus ex Advocatis Conſiſtorialibus eſt Fidei Promotor: *Alter Fidei Promotor exiſtit*.

5 Ex eodem cœtu Advocatorum Conſiſtorialium eligitur etiam Fiſci Advocatus, teſte Raphaele Fulgoſio, qui floruit ſæculo XV. *in l. Binos cod. de Advocatis diverſor. judicior. Ex hoc forte deſcendit illud, quod ſervatur in Curia Romana, nam antiquior Advocatus Conſiſtorialium eſt Advocatus Fiſci Eccleſiaſtici*. Cum autem Fiſci Advocatus eſſet etiam Fidei Promotor, fuit ſubinde animadverſum, hæc officia nihil habere commune inter ſe, & idcirco poſſe ſeparari, & a diverſis perſonis ſubiri; ut etiam adnotaverat Cardinalis de Luca *in relatione Curiæ Romanæ diſcurſ.* 18. *num.* 14. *et diſcurſ.* 97. *num.* 95. quin immo illa ſeparatio viſa eſt maximopere expediens; vel quia, cum prædicta officia ſint plurimum laborioſa, ut exactius adimpleantur, ſejunctio erat opportuna; vel quia parum decere videbatur, Advocatum Fiſcalem, perſonam plerumque mere laicam, & inſtantem pro punitione delictorum, adhiberi in Beatificationis, & Canonizationis negotio mere Eccleſiaſtico; juxta ea, quæ ponderantur per Auditores Rotæ *in relatione S. Hyacinthi Poloni cap. 2. Prima eſt, non fuiſſe neceſſarium in hac cauſa conſtituere in partibus Poloniæ ſubſtitutum Fiſcalem, qui ad ſingulos proceſſus Actus citaretur, ſi quid opponere vellet; quia, licet in ultimo proceſſu Canonizationis S. Didaci facto de anno* 1567. *Fiſcalis Sanctiſſimi D.N. hic in Curia dederit interrogatoria in rotulo remiſſoriæ includenda pro teſtibus in*

partibus

partibus examinandis in Hiſpania ſibi Subfiſcalem conſtituerit, qui in Actibus proceſſus interveniret, ac fortaſſe in aliquibus aliis Canonizationibus id obſervatum fuerit, nullo tamen id expreſſo jure cavetur, nec numeratur per Doctores inter requiſita ad Canonizationem cap. 1. de Reliq. & venerat. SS., eſtque nova praxis, &, licet reperiretur præcepta in aliquo rituali, tamen fuit inuſitata, ac fortaſſe minus huic negotio apta. Satis enim videtur indecorum, Fiſcalem Criminalem, perſonam ſcilicet laicam, qui delinquentes accuſare, &, ut puniantur, petere ſolet, adhiberi negotio ſacroſancto & mere Eccleſiaſtico Canonizationis Sanctorum, in quo Dominus Papa procedit ex officio, & extrajudicialiter: Bellamera Deciſ. 671. incipiente, Extra Rotam; quem ſequitur Jacobus Caſtellanus tractat. de Canonizat. SS. quæſt. 7. verſ. Quarto, quia; & quæſt. 8. verſ. Quaro, an in negotio; & in relatione S. Franciſcæ Romanæ part. 1. art. 6. Et merito, cum non videatur æquum citare Fiſcalem, qui in profanis, & criminalibus cauſis facinoroſos accuſare ſolet, ut os aperire poſſit in his quoque cauſis, quæ ſacratiſſima ſunt, & a profanitate longe diſtantes.

6 Sanctæ tandem memoriæ Clemens Papa XI. mortuo Joanne Baptiſta Bottinio ſacræ Conſiſtorialis aulæ Advocato, & coadiutore Proſperi Archiepiſcopi Bottinii patrui in utroque munere tam Advocationis Fiſcalis, quam Fidei Promotoratus, officia ſæpe memorata ſeparavit; & ſel. mem. Philippum Sacripantem Conſiſtorialem Advocatum coadiutorem dedit Proſpero Archiepiſcopo in munere Advocati Fiſcalis, meque pariter Conſiſtorialem Advocatum ejuſdem Archiepiſcopi coadiutorem declaravit in munere Fidei Promotoris, uti colligitur ex ejus litteris expeditis in forma Brevis die 7. Aprilis 1708.

7 Nulla aderant muneris Fidei Promotoris veſtigia ſæculo decimoquarto. Ægidius enim Bellamera, qui floruit ſæculo prædicto, (teſte Marco Mantua *de viris illuſtribus, inter tractatus magnos tom. 1. fol. 163.*) quique fuit eximius Rotæ Auditor, in ſuis deciſionibus tres ponit concluſiones ſub titulo *de Reliq. & venerat. SS.* Concluſione autem 671. quærit, an in Canonizationis negotio neceſſe ſit illos vocare, quorum intereſt; & negative reſpondet: *Extra Rotam; quod in informatione, quæ circa negotium Canonizationis alicujus, qui dicitur Sanctus eſſe, per Dominum Papam, vel alium de ejus mandato ſuper vita & miraculis dicti Sancti recipitur, non eſt neceſſe vocare illos, quorum intereſt, per generale edictum*; teſtaturque, ſic fuiſſe conſtitutum per Cardinales: *Et ita fuit concluſum per DD. Cardinales Commiſſarios in facto Canonizationis Do. Caroli, videlicet per Do. Alba. Flori., & S. Angeli tunc Commiſſarii, quibus aſſentit Dominus meus Sancti Euſtachii, dicit quod alii DD. Cardinales in Conſiſtorio in hoc etiam concordarunt.* Concluſione ſequenti 672. docet, quod, ſi aliquis comparet, & ſe opponit Canonizationi, audiri poteſt pro animi inſtructione, ſi vero minime audiretur, non propterea actus eſſet nullus: *Si Domino Papa, vel ejus Commiſſario ſuper facto dictæ Canonizationis, ut in concluſione ſupra proxima dicitur, procedente, comparet aliquis, ſe dicens eſſe fidelem Catholicum, & ſe opponat,*

opponat, & dicat, quod talis proceſſus agitandus non eſt, ſeu quod tales teſtes recipiendi non ſunt, ſeu quod ad talem Canonizationem non eſt procedendum; ſi probabilia alleget, audiendus eſt, & ſi vult Dominus Papa, vel Commiſſarius; licet ad hoc procedens de neceſſitate minime teneatur ſecundum aliquos; & poſt alia plura: *Attamen, licet expediat audire, non debet quis admitti ut partem faciens, ſed ſolum ad informandum extra judicium animum*. Concluſione tandem 673. animadvertit, quod non eſſet audiendus ille, qui compareret, & ſe opponeret, ſi id non faceret ex zelo, ſed ex odio: *Licet ſit dictum circa concluſionem præcedentem, quod in caſu dictæ concluſionis bonum eſt audire excipientem, & probabilia allegantem; tamen, ſi apparet, quod excipiens non excipit bono zelo, quem habeat ad Eccleſiam, & ad Fidem, ſed potius ex odio, quod habuit adverſus mortuum, vel ex inimicitia, quam habet adverſus illos de genere mortui, de cujus Canonizatione agitur, ille non eſt aliqualiter audiendus, ſed potius totaliter repellendus*. Adducta itaque in concluſionibus 671. & 672. patefaciunt, tunc temporis nullum officii Fidei Promotoris adſuiſſe veſtigium. Tenetur enim ille comparere judiciali jure, & ſe opponere tum Beatificationi, tum Canonizationi, ceteriſque omnibus, quæ cum hac materia aliquampiam habent connexionem.

8 Prima, quam ſciam, quæ occurrit, mentio Fidei Promotoris, eſt illa, quæ habetur in Brevi ſummi Pontificis Leonis X. in quo, cum in cauſa Canonizationis tunc Beati, nunc Sancti Laurentii Juſtiniani, poſt abſolutam inquiſitionem in genere, procedendum eſſet ad inquiſitionem in ſpecie, demandatur, ut id fiat, teſtes examinando cum interrogatoriis, & citato Fidei Promotore: *Et, ſi per generalem hujuſmodi inquiſitionem vobis videbitur, & conſtiterit, ſuper quo utriuſque veſtrum conſcientias oneramus, probationes eſſe tales, ut per eas poſſit ad ſpecialem inquiſitionem procedi & deveniri, Nobis aliter non conſultis, cum de doctrina, fide, & religione veſtra plurimam in Domino fiduciam habeamus, & in aliis arduis experti ſimus, ad ſpecialem ſuper præmiſſis inquiſitionem deveniatis, articuliſque, & interrogatoriis datis, Promotoreque Fidei adhibito, citatione legitima præcedente, teſtium productorum juramenta recipiatis, & juxta interrogatorium, & articulorum formam examinare diligenter curetis, ac eorum dicta in ſcriptis fideliter redigi mandetis, ac monumenta recipiatis, quæ ad negotium hujuſmodi facere videbuntur, omniaque alia accuratiſſime perſcrutemini, quæ & neceſſaria & opportuna eſſe, & ad omnem plenam hujus rei ſcientiam facere cognoveritis; quæ cuncta in ſcriptis fideliter redacta ſub veſtro ſigillo clauſa ad Nos mittetis, ut ad Dei laudem, & Eccleſiæ ſuæ ſanctæ exaltationem, Divina inſpiratione illuminati, quæ Eccleſiam ſuam errare non ſinit, una cum Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, quid faciendum ea in re ſit, deliberare poſſimus*. Et in remiſſoria expedita a Clemente VII. in cauſa S. Jacobi de Marchia apud Raynaldum *ad an.* 1525. *num.* 103. ſic legitur: *Articuliſque, & interrogatoriis datis, Promotoreque Fidei adhibito*.

9 In bullis quoque Canonizationum S. Raymundi Barcinonenſis, & S. Hyacinthi, quæ ſunt Clementis VIII. dicitur, citatum fuiſſe Fiſci Procurato-

curatorem, eumque partes ſuas diligenter adimpleviſſe: *Qui*, hoc eſt Cardinales deputati (verba ſunt bullæ Canonizationis S. Raymundi) *cum privatim, multiſque Congregationibus inter ſe habitis, dilecto Filio Pompejo Molella Fiſci noſtri Procuratore ſemper citato, & partes ſuas diligenter præſtante, ſingula eorum capita, & Acta omnia ſedulo examinaſſent*. Et rurſus in bulla citata Canonizationis S. Hyacinthi §. 7. ſic legitur: *Quæ quidem univerſa, citato Fiſci Procuratore, recognita fuerunt*. Item §. 8. poſtquam dictum fuit, ab Auditoribus Rotæ exaratam fuiſſe relationem, ſubditur: *Qua quidem re ad venerabilium etiam Fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium ſuper ſacris ritibus tunc deputatorum Congregationem, ut & ipſi, quid ea de re ſentirent, in medium afferrent, ejuſdem Gregorii juſſu remiſſa; iidem Cardinales, attente examinatis allatarum a prædictis cauſarum Auditoribus concluſionum argumentis, ac Fiſci Procuratore ſemper citato atque audito, ſervatiſque etiam ſervandis, unanimi conſenſu, eorumdem Auditorum ſuper ſcripturis, juribus, & proceſſus exemplis exhibitis, relationem approbarunt, & rationes, quibus de illius fide, vita, & miraculis conſtaret, longe firmiſſimas eſſe judicarunt*. Inſuper in regeſtis ſacræ Congregationis annorum 1609. 1620. 1621. habetur, deputatum fuiſſe in Fidei Promotorem Joannem Baptiſtam Spadam ſacræ Conſiſtorialis aulæ, & Fiſci Advocatum in cauſis Canonizationum SS. Philippi Nerii, Ignatii, Tereſiæ, & Thomæ de Villanova.

10 Si igitur modo relata ſedulo perpendentur, nemo eſt, qui non videat, adhibitum quidem fuiſſe etiam ante decreta Urbani VIII. Fidei Promotorem in cauſa Beatificationis, & Canonizationis, hocque munus fuiſſe ut plurimum delatum Advocato Fiſcali, at non tamen per modum generalis commiſſionis in omnibus & quibuſcumque cauſis, ſed in illis tantum, quibus ſummo Pontifici, & ſacrorum rituum Congregationi expediens videbatur; ſicut etiam deſumetur ex aliis, quæ alibi dicenda ſunt. Quocirca inſtitutio officii Fidei Promotoris, qui in omnibus & ſingulis cauſis Beatificationis, & Canonizationis tamquam pars formalis, atque inſtar Commiſſarii Cameræ, & Fiſci Procuratoris citandus ſit, referenda eſt ad ſummum Pontificem Urbanum VIII. qui die 11. Januarii 1631. litteras Apoſtolicas expedivit typis impreſſas *inter decreta generalia*, quibus Antonium Cerrum ſacræ Conſiſtorialis aulæ, & Fiſci, & Cameræ Apoſtolicæ Advocatum conſtituit, uti ſupra, in Fidei Promotorem; quo defuncto, eodem modo idem munus collatum eſt Petro Franciſco de Rubeis, & deinde Proſpero Bottinio Conſiſtorialibus, & Fiſci, Cameræque Apoſtolicæ Advocatis. Officiorum autem Fidei Promotoris, & Advocati Fiſci ſeparatio ſanctæ memoriæ Clementi XI. debet adſcribi, qui me, ut antea dictum eſt, tunc Conſiſtorialis aulæ Advocatum elegit in Fidei Promotorem, delato alteri Conſiſtoriali Advocato officio Advocati Fiſci: tumque Clementis exemplo, me, licet immerente, ad Cardinalitiam dignitatem evecto a ſanctæ memoriæ Benedicto XIII. fuit ab iſto electus in Fidei Promotorem Carolus Albertus Cavalchinus Conſiſtorialis Advocatus,

tus, qui magna cum laude munus ſibi commiſſum exercuit, ſeparatum tamen a munere Advocati Fiſcalis, quod magna pariter cum laude exercebatur a Ferdinando de Valentibus ſimiliter Advocato Conſiſtoriali, dum hæc primo ſcribebamus, non ſine Romanæ Curiæ jactura defuncto, tunc ſuffecto in ejus locum Ludovico ex fratre Nepote adoleſcente magnæ expectationis in coadjutorem patrui cum futura ſucceſſione a Benedicto XIII. electo. Poſtea hic idem Ludovicus de Valentibus, evecto Carolo Alberto Cavalchino ad munus Secretarii Congregationis Cardinalium ſacri Concilii Tridentini interpretum, (quod munus a nobis multorum annorum ſpatio exercitum eſt una cum officio Fidei Promotoris) a ſummo Pontifice Clemente XII. electus eſt in Fidei Promotorem, uti colligitur ex litteris Apoſtolicis expeditis die 29. Martii 1734. & ſic iterum facta eſt unio officii Advocati Fiſci Cameræ Apoſtolicæ cum officio Fidei Promotoris. Sed, cum in prædictis litteris Apoſtolicis nulla facta fuerit derogatio aliis litteris Apoſtolicis expeditis a ſanctæ memoriæ Clemente XI. die 7. Aprilis 1708. in quibus, uti ſupra viſum eſt; facta fuit ſeparatio unius officii ab alio, necnon aliis litteris Apoſtolicis ejuſdem Pontificis expeditis die 30. Aprilis 1714. hanc ipſam ſeparationem pro futuris temporibus comprobantibus, de quibus hoc eodem libro primo *cap.46. §.3. num.16.* dicendum eſſe videtur, ſeparationem adhuc perſiſtere, abſque eo quod præcluſa ſit Romano pro tempore Pontifici facultas in facti contingentia hæc duo officia uni perſonæ conferendi, ſi ita exigant rerum circumſtantiæ, ut edocemur exemplo Sanctiſs. Deceſſoris noſtri Clementis Papæ XII. qui, uti diximus, officium Fidei Promotoris contulit Domino Ludovico de Valentibus habenti officium Advocati Fiſci Cameræ Apoſtolicæ.

11 Fidei Promotor ſuum habet in Urbe Fidei Subpromotorem, qui jurare debet de ſervando ſecreto, cum quo conferre poteſt difficultates in cauſis proponendas, qui inſuper aſſiſtit, tamquam Promotor Fiſcalis, proceſſibus, qui auctoritate Apoſtolica conficiuntur in Urbe, & ad quem pariter proceſſus omnes cauſarum, ſcripturæ, ſummaria, & informationes deferuntur, ut ipſe videre poſſit omnia, quæ videnda ſunt, ſuaſque notas, proceſſibus examinatis, cum Fidei Promotore communicare, quemadmodum decernitur in Brevi Fidei Promotoris typis impreſſo inter decreta generalia; ubi etiam ſtatuitur, eumdem Subpromotorem comparere poſſe in Actis coram Notario, & Secretario ſacræ Congregationis, & coram Cardinalibus ad concordandum de facto ſuper dubiis cauſarum, quæ proponuntur, & alia quæcumque nomine Promotoris agere, quæ iſti videbuntur opportuna: *Quodque Subpromotorem unum eligere poſſis & deputare ad tuum beneplacitum in Romana Curia, qui proceſſus hucuſque factos, vel alios in futurum faciendos tam auctoritate ordinaria, quam Apoſtolica videre, ac in facto ſcribere, & comparere poſſit in Actis coram Notario, & Secretario dictæ Congregationis, & etiam coram dictis Cardinalibus ad concordandum factum ſuper dubiis in Congregationibus proponendis, & alia facienda nomine & arbitrio*

tuo, quæ tibi videbuntur opportuna & neceſſaria, & cum quo etiam conferre poſſis difficultates, & alia omnia, quæ in dictis Congregationibus tractabuntur, recepto tamen prius a te, et ab eo ſolito juramento de ſervando ſecretum.

12 Licet autem principale onus Fidei Subpromotoris ſit compendifacere & examinare proceſſus, uti non ſolum habetur ex verbis Brevis modo perpenſis, ſed ex noviſſimis etiam decretis ſanctæ memoriæ Innocentii XI. §. 10. *Subpromotor Fidei a Rev. P. Promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco ſpoliandi et examinandi proceſſus (ex quibus pendet Beatificationum et Canonizationum ſubſtantia) ad effectum referendi eidem Promotori, debeat hujuſmodi munus diligentiſſime ac cum omni rigore adimplere*; proinde tamen non eximitur Fidei Promotor ab eadem accurata proceſſuum reviſione, quemadmodum colligitur ex iiſdem decretis §. cit. *Quatenus ipſe Dominus Promotor ex diligenti & accurata reviſione proceſſuum, quam facere ſolet, neceſſarium vel opportunum duxerit*. Et, ſi quidem in reviſione proceſſuum aliquid obſtans reperiri poſſit, ad Subpromotorem pertinet ſummarium facere obſtantium, pro comprobandis his, quæ a Fidei Promotore in animadverſionibus deducuntur, juxta eadem decreta ſanctæ memoriæ Innocentii XI. §. 10. *Idemque Subpromotor .... teneatur aliud ſummarium objectionale ad comprobationem oppoſitionum conficere, quod ſacra Congregatio plurimum expedire cognoſcit, ad hoc, ut veritas magis eluceſcat*.

13 Alia ſuperſunt reſpicientia officium Fidei Subpromotoris, de quibus alibi agetur; cum interea adnotandum tantummodo videatur, electionem Fidei Subpromotoris, & remotionem ab officio dependere ab arbitrio Fidei Promotoris, necnon ſubſtitutionem alterius in locum illius, vel quando abeſt ab Urbe, vel quando ex morbo, aut ex alia cauſa eſt impeditus. Porro electio ad officium, & remotio ab officio deſumitur ex recitatis verbis Brevis Fidei Promotoris in decretis generalibus Urbani VIII. *Quodque Subpromotorem unum eligere poſſis & deputare ad tuum beneplacitum in Romana Curia &c.* Subſtitutio autem alterius in locum illius, quando ipſe aut abeſt, aut eſt impeditus, oritur, ut cetera prætereantur, ab obſervantia, Cum enim bonæ memoriæ Andreas Pierius, qui ſpatio fere quadraginta annorum munus exercuit Fidei Subpromotoris, decurſu prædicti temporis Bononiam iviſſet, ut ibidem per triennium fungeretur munere Auditoris generalis, receſſiſſet etiam aliquando ab Urbe ſpatio nonnullorum menſium tuendæ ſanitatis gratia, & in ultimo vitæ fine laboribus attritus impotens evaſiſſet, ut operi ſibi commiſſo ſatisfaceret; bonæ memoriæ Proſper Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis & Fidei Promotor, pro tempore ejus moræ in civitate Bononiæ ſubrogavit bonæ memoriæ Bernardinum Peregrinum, pro tempore receſſus ab Urbe Dominum Dominicum Mariam Vaccarium in Fidei Subpromotores; Joannem vero Zuccherinum, de cujus fide, integritate, & peritia experientiam habuerat non perfunctorie, coadjutorem elegit cum futura ſucceſſione, ſtatim ac Andreas ipſe Pierius inhabilis factus eſt. Et prædictus quidem

Joannes

Joannes Zuccherinus Subpromotoris munere uſque ad mortem diligentiſſime functus eſt; ita ut, non obſtante officii amobilitate, attentis ejuſdem meritis & longo ſervitio laudabiliter præſtito, ſanctæ memoriæ Benedictus XIII. die 16. Decembris 1726. per ſuas litteras in forma Brevis conceſſerit & indulſerit, ut in eo munere permanere poſſet quoad viveret, prout permanſit, cum omnibus & ſingulis privilegiis, ſalariis, emolumentis, honoribus, & oneribus ſolitis & conſuetis.

14 Quia vero in univerſo orbe Catholico fiunt auctoritate Apoſtolica proceſſus, & neque Fidei Promotor, neque Subpromotor, qui eſt in Urbe, illorum confectioni intereſſe poſſunt; hinc eſt, quod, quando expediuntur *litteræ remiſſoriales* pro conſtructione proceſſuum, Fidei Promotor eligit in loco, in quo fit proceſſus, Subpromotorem ad eum tantum actum, ut videlicet ſuo nomine interſit confectioni proceſſus; ſicuti deſumitur ex verbis, quæ leguntur in formula commiſſionis generalis impreſſa in decretis generalibus: *Teſtes examinare cum interventu Subpromotoris Fidei per eumdem Promotorem in Curia nominandi*. Mos autem eſt hujuſmodi, ut a Fidei Promotore deſtinetur ut plurimum in Fidei Subpromotorem Promotor Fiſcalis menſæ Epiſcopalis illius civitatis, in qua fit proceſſus, præſtita ſimul & ſemel facultate Judicibus delegatis alium eligendi in Subpromotorem, ſi ita illis expediens videatur. Et conſideratè profecto dictum eſt, a Fidei Promotore ut plurimum Promotorem Fiſcalem deſignari in Fidei Subpromotorem; quia, ſi notitiam haberet alicujus viri probi & idonei, qui in loco verſaretur, in quo conficitur proceſſus, quique vellet, & poſſet munere fungi Subpromotoris, eum eligere poſſet in Fidei Subpromotorem, omiſſo Promotore Fiſcali, ſicut a me factum eſt in conſtructione proceſſus in cauſa B. Peregrini Latioſi. Quin immo, ſi locus proceſſus non ſit maxime diſtans ab Urbe, poteſt Fidei Promotor perſonam ſibi magis acceptam ab Urbe tranſmittere, quæ munere Subpromotoris fungatur. Cum enim in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis conficiendus eſſet auctoritate Apoſtolica proceſſus in civitate Viterbienſi, ipſe ego tunc Fidei Promotor operæ pretium eſſe cenſui abſtinere a delectu Promotoris Fiſcalis Viterbienſis in Fidei Subpromotorem; &, quia egebam opera Joannis Zuccherini mei in Curia Subpromotoris, qui mecum portabat pondus diei & æſtus, Antonium Franceſchettum, cujus probitas & habilitas mihi erant perſpectæ, Viterbium ab Urbe tranſmiſi, qui fuit Subpromotor in illo proceſſu, qui Viterbii conficiebatur.

15 Aliquando fuerunt quæſtiones excitatæ ſuper munere, ſeu officio Fidei Promotoris, necnon ſuper illo Subpromotoris. Dum eram Fidei Promotor, ſacrorum rituum Congregatio die 15. Julii 1719. mihi demandavit, ut, viſis & conſideratis authenticis documentis cauſæ S. Aloyſii Gonzagæ, ſtatum ejuſdem pro veritate referrem, atque opportuna ad eam concludendam *ordinatoria* ſuggererem. Magno ſane cum labore mandatis obtemperavi, atque, exarata longa cauſæ narratione, eademque

typis impreſſa, non modo non dubitavi ei me ſubſcribere, ſed etiam ſubſcriptionem meam appoſui omnibus documentis, quæ in poſitione fuerunt a Poſtulatoribus allata, & mihi antea communicata. In Congregatione autem habita die 7. Auguſti 1723. a claræ memoriæ Cardinali Fabrono cauſæ B. Aloyſii Relatore propoſitum fuit dubium de validitate ſubſcriptionis per me appoſitæ documentis & ſummario Poſtulatorum, ſub obtentu, quod id pertinebat ad Fidei Subpromotorem, uti ſtatutum eſt in decretis generalibus Innocentii XI. §. 11. & infra demonſtrabitur: meque libentiſſime aſſentiente, ut veritas eluceſceret, & ut in cauſa graviſſima nihil exhibitum dici poſſet, quod non eſſet authenticum, ſacra Congregatio mandavit, ut documenta, & Poſtulatorum ſummaria a Fidei Subpromotore rurſus viderentur, & ab eodem ſubſcriberentur. Facta reviſione per Fidei Subpromotorem, factaque per ipſum ſubſcriptione omnibus & ſingulis documentis, quæ ab ipſo recognita fuerunt tamquam authentica, ut ipſe etiam antea exiſtimaveram: ne aliquod præjudicium ex hoc facto derivaretur in munus Fidei Promotoris, perſugium habitum eſt ad ſanctæ memoriæ Benedictum XIII. eidemque facta eſt in ſupplici libello expoſitio totius facti: & quidem inter cetera, quod mihi, & non Subpromotori, ſacra Congregatio die 15. Junii 1719. delegaverat conſiderationem authenticorum cauſæ documentorum; quod in Brevi Fidei Promotoris non aderant verba præceptiva, ſed facultatem tantum ſonantia quoad electionem Fidei Subpromotoris, *quodque Subpromotorem unum eligere poſſis, & deputare ad tuum beneplacitum in Romana Curia*; quod omnia, quæ gerebantur a Fidei Subpromotore, agebantur ex voluntate & arbitrio Fidei Promotoris, qui, quatenus voluiſſet, ſemper potuiſſet per ſe ipſum adimplere omnia & ſingula, quæ adimplentur a Fidei Subpromotore; quod tandem obſervantia concors erat litteræ Brevis, & rationi, cum in cauſa Spoletana Joſephi a Leoniſſa anno 1708. in cauſa Florentina B. Julianæ Falconeriæ anno 1709. in cauſa Pariſienſi B. Vincentii a Paulo anno 1713. & in Aretina B. Gregorii Papæ X. anno 1714., impedito Fidei Subpromotore, ipſe, ſciente, vidente, & nihil omnino opponente ſacrorum rituum Congregatione, ſummariis & poſitionibus Poſtulatorum ſolus ſubſcripſerim. Sanctitas ſua die 12. Novembris 1724. declaravit, me tunc Fidei Promotorem potuiſſe, & in cauſa B. Aloyſii etiam debuiſſe per me ipſum ſummarium recognoſcere; ideoque ſummarium idem fidem feciſſe, ac meruiſſe, & eo potuiſſe Poſtulatores pro libito uti.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XIX.

De Notario, & archivi Inſpectore, Interpretibus proceſſuum, Procuratoribus, Advocatis, & Medicis, aliiſque Miniſtris Congregationis ſacrorum rituum.

1 INſtar Congregationis ſanctiſſimæ Inquiſitionis, Rev. Fabricæ S. Petri, atque Confinium, quæ ſuos habent in Urbe peculiares Notarios, ſuum etiam habet ſacrorum rituum Congregatio Notarium peculiarem, juxta decretum editum die 20. Auguſti 1625. *Sacra rituum Congregatio cenſuit, ut in poſterum in cauſis Canonizationum ſervorum Dei in ipſa ſacra Congregatione pertractandis, deputetur aliquis Notarius ad id idoneus ad nutum ipſius ſacræ Congregationis, cum taxa per eamdem ſacram Congregationem declaranda, quæ a Secretario ſubſcribi debeat.* Et, quamvis aliquando actum fuerit de uniendo officio Notarii ſacræ Congregationis officiis vel Notariorum ſacræ Rotæ, vel Notariorum Cardinalis Vicarii; caruerunt tamen hæc omnia effectu ſuo. Nimis enim neceſſarium reputatum eſt, ut proprium haberet ſacra Congregatio Notarium, ne Acta Canonizationum permixta remanerent cum Actis aliarum cauſarum, quæ vel in tribunali Rotæ, vel in illo Cardinalis Vicarii diſcutiuntur, & ne Congregationi ſacrorum rituum prærogativa auferretur, qua ceteræ prædictæ Congregationes potiuntur.

2 Olim Notarii electio ad eamdem ſacram Congregationem pertinebat, ſicuti non ſolum colligitur ex delectu in Notarium Clearchi Buſchi, quæ facta fuit die 24. Novembris 1625. ſed etiam ex his, quæ contigerunt anno 1661. Cum enim tunc ageretur, ut diximus, de uniendo ſacræ ejuſdem Congregationis Notario Notariis Rotæ, ſummus Pontifex Alexander VII. proteſtatus eſt, ſe nullatenus per hæc & ſimilia præjudicium afferre voluiſſe juri ſacræ Congregationis ſtatuendi, & removendi proprium Notarium; ut adnotavit Secretarius in regeſtis, his verbis: *Præterea, cum Sanctitas ſua intenderit officium Notariatus ſacræ Congregationis unire officiis Notariorum ſacræ Rotæ; nomine ſacræ Congregationis Sanctitatem ſuam rogavi, ut dignaretur electionem, & liberam remotionem Notarii ex numero NotariorumRotæ faciendam dimittere arbitrio ſacræ Congregationis; & Sanctitas ſua, ita ſe mandaturam Theſaurario, benigne promiſit, ac ſe numquam in contrarium intendiſſe declaravit.* At hodie immutata eſt conſuetudo: Secretarius ſiquidem Congregationis, poſtquam intellexerit obiiſſe Notarium, aut officium dimiſiſſe, certiorem de hac re reddit ſummum Pontificem, illiuſque mente perſpecta, eam ſacræ Congregationi notificat, quæ eligit perſonam a Sanctitate ſua Secretario nominatam, & a Secretario ſacræ Congregationi ſignificatam.

3 Notarius, ſtatim ac electus eſt, emittere tenetur in ſacra Congregatione

gatione juramentum de fideliter exercendo officio ſibi commiſſo, & de obſervanda taxatione emolumento um jam ſtatuta, de qua alibi ſermo fiet; & formula quidem juramenti eſt ea, quæ ſequitur: *Ego N. N. Notarius a ſacra Congregatione ſpecialiter deputatus in cauſis ejuſdem ſacræ Congregationis, tactis ſacroſanctis Dei Euangeliis, juro & promitto fideliter exercere officium mihi conceſſum, & ad unguem obſervare ſupradictam taxam, ſub pœna perjurii, privationis officii ipſo facto incurrendæ, & reſtitutionis contra, & ultra dictam taxam habitorum & acceptorum, aliiſque pœnis arbitrio ipſius ſacræ Congregationis*. Deberet Notarius præ foribus adeſſe, quando habentur Congregationes in cauſis ſervorum Dei, juxta decretum anni 1642. *Idem Notarius adſit præ foribus, quando habentur Congregationes cauſarum Sanctorum*: verum id non eſt amplius in uſu, ſed die Congregationem præcedenti adire ille conſuevit Secretarium, & Fidei Promotorem, ut ab illis audiat, an ſua opera indigeant, necne.

4 Sæpe diſputatum fuit, utrum ad ſacræ Congregationis Notarium pertinerent tantummodo cauſæ Beatificationis, & Canonizationis, an etiam aliæ omnes cauſæ, quæ in ſacra rituum Congregatione diſcutiuntur; ſemper autem prodierunt reſolutiones Notario ſavorabiles, quod ad ipſum ſcilicet ſpectarent cauſæ utriuſque generis privative quoad alios omnes Urbis Notarios, ut ex ſequenti decreto colligitur: *Cum ſacra rituum Congregatio, ne tam proceſſus cauſarum Beatificationum, & Canonizationum, quam alii, qui in cauſis controverſis confici poſſunt, per manus Notariorum variorum tribunalium diſperſi vagarentur, uſque ab anno 1625. pro actitandis hujuſmodi cauſis Clearcum Buſchum in proprium & peculiarem ipſius ſacræ Congregationis Notarium nominaverit; cumque, hujuſmodi declaratione minime obſtante, Notarii A. C. ac ſignanter ſacri palatii Apoſtolici in prædictis cauſis controverſis ſeſe ingerere cœperint; denuo, habito per Jacobum Saxum anno 1681. ad ſacram rituum Congregationem recurſu, eadem ſacra Congregatio die 24. Januarii prædicti anni, de communi Eminentiſſimorum Cardinalium dictæ ſacræ Congregationi præpoſitorum voto, cenſuit & decrevit, omnes cauſas penes ipſam controverſas, ac in poſterum controvertendas, ab eaque cognoſcendas, illarumque Acta omnino ſpectare ad Notarium ipſius ſacræ Congregationis privative quoad omnes alios Notarios quorumcumque tribunalium; & ita obſervari mandavit, non obſtantibus quibuſcumque. Huic autem declarationi ac decreto poſt aliquod tempus præmemorati Notarii minime obtemperantes, varias ſupra recenſitas cauſas actitarunt, citationes expedierunt; proceſſus confecerunt, aliaque peragere in præjudicium jurium ac facultatum proprii Notarii ſacræ ejuſdem Congregationis attentarunt. Proinde Coſmus Antonius de Bernardinis modernus ejuſdem ſacræ Congregationis Notarius apud ipſam iterum inſtitit, quatenus prædicti ſacri palatii vel A. C. & aliorum tribunalium Notariis tum obſervantiam memorati decreti, tum reſtitutionem ſcripturarum omnium, ac proceſſuum mandare dignaretur, iiſdemque inhibere, ne in hujuſmodi cauſis controverſis, aliiſque ad ſacram Congregationem rituum ſpectantibus in poſterum ſeſe ingerere ullo modo audeant, vel præſumant.*

Sacra

Sacra vero eadem Congregatio hujuſmodi inſtantia die 23. Martii 1715. reſcribendum duxit: Audiatur Notarius A. C. coram Eminentiſſimo Præfecto. Citato itaque, coram eodem Eminentiſſimo, ſacri palatii & A. C. Notario Paulo Fatio, pluries que tam in voce, quam in ſcriptis audito, juribuſque hinc inde deductis, viſis, & mature perpenſis, propoſitaque denuo inſtantia ſub infraſcripta die, ſacra eadem rituum Congregatio iterum cenſuit ac decrevit, cauſas omnes tum Beatificationis, & Canonizationis, tum controverſas, quaque quovis modo in ipſa ſacra Congregatione tractantur, earumque Acta, proceſſus &c. ſpectare ad proprium illius Notarium privative quoad omnes alios; necnon tum ſacri palatii Apoſtolici, & A. C., tum aliorum tribunalium Notarios inhibendos eſſe, ne amplius in cauſis jam enuntiatis ſeſe ingerere audeant & præſumant, ſub pœnis arbitrio ipſius ſacræ Congregationis infligendis. Et ita decrevit & ſervari mandavit, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit, die 6. menſis Julii 1715.; facta que deinde per me Proſecretarium de prædictis Sanctiſſimo relatione, Sanctitas ſua benigne annuit die 13. ejuſdem menſis, & anni 1715.

5 Aliquando etiam de Notario ſacræ Congregationis quæſitum eſt, an ipſe de neceſſitate adhibendus eſſet in confectione proceſſuum Beatificationis, & Canonizationis, qui aliquando fiunt in Urbe, auctoritate Apoſtolica, a Cardinali Vicario, aut ab Epiſcopis ab iſto deputatis: &, quamvis prima facie reſponderi poſſe viſum fuerit, in dictis proceſſibus adhibendum eſſe Notarium ſacræ Congregationis, cum ejus auctoritate memorati conficiantur proceſſus; contraria nihilominus opinio in uſu recepta eſt, ita ut liberum ſit Cardinali Vicario quemlibet ſibi acceptum (dummodo ſit idoneus, & qualitates habeat neceſſarias) deſtinare in hac hypotheſi Notarium. Procedit enim in hoc rerum ſtatu Cardinalis Vicarius tamquam delegatus; & delegatus quidem non tenetur uti Notario delegantis, ſed quemlibet alium ſibi magis acceptum adhibere poteſt; atque re ipſa, cum in Congregatione ſacrorum rituum ordinaria, die 14. Septembris 1715. de hac eadem re ſermo habitus fuiſſet, poſtrema illa prævaluit opinio, quam etiam præcedens validam reddiderat obſervantia.

6 Notarius eſt etiam Inſpector archivi ſacræ Congregationis, vulgo *Archiviſta*, ita ut, ſtatim ac quis deſtinatur in Notarium, deſignetur ſimul & ſemel in archivi Inſpectorem. Operæ itaque pretium eſt, nonnulla hic recenſere de dicto Congregationis archivo.

7 Summus Pontifex Urbanus VIII. archivo ſacræ Congregationis locum aſſignavit in palatio Vaticano, uti legitur in regeſtis Secretarii Caroli Paulutii *pag.* 413. In hoc archivo cuſtodiuntur authentici proceſſus cauſarum Beatificationis, & Canonizationis, & interpretationes autographæ illorum, qui ſunt extero idiomate confecti; cumque in ſacrorum rituum Congregatione alia pertractentur negotia, puta *præcedentiarum*, & ſimilia, proceſſus Beatificationum, & Canonizationum retinentur in loco ſeparato ab aliis ſcripturis, nec amoveri poſſunt, niſi de mandato vel Cardinalis cauſæ Relatoris, vel Fidei Promotoris, cauſa illos videndi,

quatenus

quatenus opus ſit, & cum onere deinde reſtituendi. Claves autem loci, in quo aſſervantur ſcripturæ, retinentur a Protonotario, qui ulterius tenetur conficere inventarium dictorum proceſſuum, & quatuor illius exemplaria, quorum unum eſſe debet penes ipſum, alterum penes Secretarium, tertium apud Promotorem, quartum vero remanet in archivo; & in fine cujuslibet anni fit a Protonotario, Secretario, & Promotore coram archivi Inſpectore collatio inventarii cum proceſſibus, ut videatur, an aliqui deſint, & an illi, qui fuerunt crediti vel Cardinali Relatori, vel Fidei Promotori, uti ſupra dictum eſt, fuerint redditi.

8 Deſumuntur hæc omnia ex decretis Innocentii XI. *§. 5. & 6. Advertens etiam* (ſacra Congregatio)*quam neceſſaria ſit diligens cuſtodia proceſſuum originalium, decrevit, quod ii, ſicuti etiam interpretationes originales illorum, qui ſunt extero idiomate confecti, retineri debeant in archivo ſacræ Congregationis in Vaticano in loco clauſo & ſeparato ab aliis ſcripturis, nec poſſint amoveri, niſi de ordine Eminentiſſimi Cardinalis Ponentis, vel ad inſtantiam R. P. Promotoris, ad effectum videndi, quatenus opus ſit, & deinde reportandi; cujus archivi duæ ſint claves, una penes Protonotarium Apoſtolicum, qui pro tempore intervenerit ſacræ Congregationi, & altera penes Secretarium; & clavis loci, in quo cuſtodiuntur dicti proceſſus, ſtet penes eumdem Protonotarium, alterius vero, in quo retinentur aliæ ſcripturæ ſacræ Congregationis, penes Secretarium. Idemque Protonotarius curam habeat revidendi inventarium dictorum proceſſuum, &, quatenus non adeſſet, illud diligenter fieri mandet cum quatuor copiis, quarum una ſtet penes eumdem Protonotarium, altera penes Promotorem, altera penes Secretarium, & quarta in eodem archivo; & in fine anni idem Protonotarius, Promotor, & Secretarius revidere debeant dictum inventarium, & conferre cum proceſſibus, ad effectum recognoſcendi, an aliquid deficiat, & curandi, ut reportentur; & Secretarius referat in prima ſequenti Congregatione.*

9 Poſt hæc decreta, non commodantur Procuratoribus, & Poſtulatoribus proceſſus in archivo exiſtentes: pro agendis enim cauſis Beatificationum, & Canonizationum utuntur aliis exemplaribus authenticis, quæ ipſis a Notario ſacræ Congregationis data ſunt. Verum ante hæc decreta, proceſſus archivi commodabantur; &, quia aliquando cauſæ reſumuntur, quarum proceſſus ante decreta crediti retinentur a Procuratoribus, aut Poſtulatoribus, iidemque inſtant, ut a Notario recipiantur, & in archivo reponantur; non poteſt Notarius privata auctoritate hanc proceſſuum redditionem admittere, ſed illorum recognitio fieri antea debet a Fidei Promotore, uti reſpondit ſacra Congregatio in cauſa Panormitana ſervi Dei Innocentii a Cluſis *die* 22. *Aprilis* 1684. Contigit id ipſum, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Groſſetana ſervi Dei Joannis a S. Guillelmo, in qua proceſſus traditi ante decreta non fuerunt recepti, nec in archivo repoſiti, niſi adhibita a me diligentia, an proceſſus ipſi eſſent autographi, & concordarent cum manuali proceſſuum commodatorum

rum exiſtente in Actis Notarii, & an numerus foliorum proceſſuum reſtituendorum reſponderet numero foliorum, qui erat expreſſus in dicto manuali: præterea omnes proceſſus diligenter inſpecti ſunt, ut videretur, an aliquis defectus, aliqua litura, aut aliqua ſuperadditio reperiri poſſet: &, facta demum per me relatione in ſcriptis, quæ ad unumquemque ſacræ Congregationis Cardinalem tranſmiſſa fuit, demandatum tandem eſt Notario, ut proceſſum reciperet, & ad archivum referret.

10 Contingit aliquando, ut in cauſis Beatificationis, & Canonizationis ad ſacram rituum Congregationem tranſmittantur proceſſus extero idiomate conſcripti. Et profecto etiam ante decreta noviſſima Innocentii XI. Interpretes, & Reviſores adhibebantur fide digni, uti ſatis colligi poteſt ex decreto edito in cauſa Antuerpien. ſervæ Dei Annæ a S. Bartholomæo *die* 31. *Auguſti* 1670. ſed, quia in decretis generalibus Urbani VIII. nihil fuerat conſtitutum quoad Interpretem, & Reviſorem, in decretis idcirco prædictis Innocentii XI. præſcriptum fuit, ut Interpres proceſſuum extero idiomate confectorum eligatur a Cardinali cauſæ Relatore, citato tamen & audito Fidei Promotore; & ut, facta interpretatione, vir probus ab eodem Cardinali ſecretò deſtinetur, qui ipſam recognoſcat. Imponitur utrique, Interpreti ſcilicet, & Reviſori, a Cardinale Relatore juramentum de fideliter adimplendo munere ipſis commiſſo; &, ſi quidem in interpretatione deprehendatur aliquis error ſubſtantialis, Interpres punitur arbitrio ſacræ Congregationis. En verba decretorum Innocentii XI. *§. 4. Conſiderans quoque ſacra Congregatio, quod principale fundamentum in cauſis Beatificationum, & Canonizationum conſtitui debet in fideli interpretatione proceſſuum extero idiomate confectorum, & quod, licet ex laudabili obſervantia Interpres ſemper fuerit electus ab Eminentiſſimo Ponente, citato & audito R. P. Fidei Promotore, nihilominus ſuper hoc decreta generalia nihil diſponunt; idcirco decrevit, quod in poſterum in qualibet cauſa Interpres eligatur ab Eminentiſſimo Cardinali Ponente, citato & audito R. P. Fidei Promotore; & pro majori cautela, poſtquam interpretatio fuerit facta, revideatur ab aliquo viro probo & perito, qui ſecretò ad hoc officium aſſumatur ab eodem Eminentiſſimo Ponente; &, ſi reperiatur aliquis error ſubſtantialis, Interpres ſevere puniatur arbitrio ſacræ Congregationis; per quem Eminentiſſimum deferri debeat tam Interpreti, quam Reviſori juramentum de fideliter ſibi munus commiſſum adimplendo.*

11 Porro in ſacrorum rituum Congregatione minime leguntur memorialia, ſive ſcripturæ ſpectantes ad cauſas Beatificationum, & Canonizationum, niſi ſint a Procuratore ſubſcriptæ; juxta decretum editum die 18. Martii 1679. quod fuit innovatum & confirmatum die 31. Auguſti 1680. *Sacra rituum Congregatio, inhærendo decreto ſub die 18. Martii 1679. in eadem emanato, quod in poſterum non legantur memorialia Beatificationum, & Canonizationum ſine ſubſcriptione Procuratorum, iterum mandavit, quod non recipiantur*

tur in futurum memorialia, & ſcripturæ Beatificationum, & Canonizationum, niſi ſint ſubſcriptæ a Procuratoribus; & ita decrevit, & ſervari mandavit die 31. Auguſti 1680.

12 Non omnibus tamen Procuratoribus Romanæ Curiæ ſcribere permiſſum eſt in cauſis ſæpe memoratis Beatificationum, & Canonizationum: ſed, cum in Urbe collegium habeatur Procuratorum collegii ſacri palatii Apoſtolici, in quod recipiuntur viri notæ probitatis, experientiæ, & peritiæ; quod quidem collegium, ſi non inſtitutum fuit, in meliorem ſaltem formam redactum eſt anno 1617. a ſummo Pontifice Paulo V. juxta ea, quæ late recenſentur *in Romana juris honorifici ſuper petitorio 24. Martii* 1702. *§. Fundamentum, coram bon. memor. Molines decano*; hinc eſt, quod in noviſſimis decretis ſanctæ memoriæ Innocentii XI. conceſſum fuit hujus collegii Procuratoribus, privative quoad alios, ut in his cauſis ſcribere poſſent, quemadmodum legitur *§. 11. Et, quia materia gravitas, & dignitas expoſcit, ut pertractetur & dirigatur a viris notæ probitatis, experientiæ, & peritiæ; cenſuit ſacra Congregatio, quod ad conficiendum tam informationes in facto, quam ſummaria, in quibus potiſſime conſiſtit cauſarum pondus, aſſumantur ſolum Procuratores collegii ſacri palatii Apoſtolici, tribuendo Poſtulatoribus libertatem eligendi ex dicto cœtu, quem voluerint*. Privativa hæc facultas Procuratorum ſacri palatii Apoſtolici confirmata fuit a ſacra rituum Congregatione die 13. Auguſti 1701. Cum enim nonnulli Procuratores, qui non erant ex dicto collegio, vel utentes proprio nomine, vel aſſumpto nomine alicujus e collegio Procuratoris, incumberent defenſioni harum cauſarum Beatificationis, & Canonizationis, Patroni autem collegii proteſtati fuerint, ſe eſſe promptos & paratos ad harum cauſarum patrocinium; controverſia delata ad ſacram rituum Congregationem ordinariam, ipſa diebus & anno prædictis reſpondit pro obſervantia decreti Innocentiani. Veruntamen id non officit, quin ſummus Pontifex, vel ſacrorum rituum Congregatio, accedente tamen Pontificia approbatione, indulgere poſſint, ut Procurator, qui non eſt de collegio, in cauſis Beatificationis & Canonizationis ſcribat & patrocinetur: idque ſæpius factum eſt, non ſolum poſt decreta Innocentii XI. ſed etiam poſt citatum decretum anni 1701.. Et meritò; tum quia cauſæ iſtæ totum hominem requirunt, & collegii Procuratores aliis Curiæ negotiis ut plurimum ſunt implicati; tum quia plerique reperiuntur maximopere idonei ad harum cauſarum patrocinium, qui in collegium Patronorum non admittuntur ex defectu aliorum requiſitorum, quæ nihil habent commune cum cauſis ſervorum Dei.

13 Præterea in memoratis Innocentii XI. decretis cautum eſt, ut unuſquiſque Procurator eodem tempore quatuor tantummodo cauſis Beatificationis, & Canonizationis incumbat, ut diligentius operam ſuam navare valeat, ſicuti colligitur *ex cit. §. 11. Dummodo quilibet ex eis non poſſit eodem tempore patrocinari plures cauſas, quam quatuor, ad hoc, ut eis facilius ope-*

ope-

lius operam dare poſſit, ſub pœna inhabilitatis amplius ſcribendi in caſu contraventionis. Quibus conſentiunt decreta ſacræ Congregationis deinceps edita, *die* ſcilicet 26. *Novembris* 1678. *die* 19. *Aprilis* 1687. *die* 27. *Julii* 1720. *&* *die* 10. *Decembris* 1721. Attamen id de more non obſervatur, nec obſervari poteſt: cum enim expediat, ut aliqui cauſarum Procuratores ſe hiſce Beatificationum & Canonizationum cauſis in totum devoveant, quatuor tantummodo cauſarum numerus modicus eſt pro continuato eorum labore. Propoſita quippe una cauſa ſuper *ſignatura commiſſionis*, cum exempli gratia decem, aut duodecim anni ut plurimum elabantur, antequam eadem proponi poſſit, poſt confectos proceſſus Apoſtolicos; vel hoc intermedio tempore Procurator aliam cauſam tuendam aſſumet, tumque non quatuor, ſed quinque erunt cauſæ, quibus patrocinabitur; vel eodem tempore nullam aliam cauſam aſſumet, & tunc non quatuor, ſed tres erunt cauſæ, quibus patrocinium præſtabit. Redeundo autem ad decreta noviſſima Innocentii XI. in illis etiam præſcriptum fuit, ut Procurator, poſtquam electus eſt, poſſit in quocumque ſtatu cauſæ mutari; dummodo concurrant legitima ratio, & licentia Eminentiſſimi Ponentis, & dummodo ſubrogetur alius ex eodem collegio Procuratorum ſacri palatii Apoſtolici, qui omnino non habeat plures cauſas, quam quatuor: *Et liceat Partibus in quocumque ſtatu cauſæ, rationabiliter tamen, & prævia licentia Eminentiſſimi Ponentis, mutare Procuratorem, dummodo alius in ejus locum ſubrogandus ſit de eodem collegio, & non habeat in totum plures cauſas, quam quatuor*.

14 Ponderanda eſt tamen dictio *rationabiliter*, quæ legitur in citato decreto: rationabilis enim cauſa requiritur in mutatione Procuratoris jam aſſumpti ad defenſionem cauſæ Beatificationis, & Canonizationis; & examen æquitatis cauſæ admitti poteſt, non ut Procurator invitis Poſtulatoribus (ſi cauſa forte eum removendi eſſet irrationabilis) valeat amplius ſe immiſcere negotiis Beatificationis, & Canonizationis, ſed ut propriam exiſtimationem tueri valeat, ne forte propter remotionem traduceretur tamquam vir malæ famæ, vel non integræ aptitudinis. Et ſane his cohærenter videmus, in jure ſtatutum eſſe, Procuratorem invitum dimitti non poſſe, niſi concurrente rationabili cauſa, juxta *text. in cap. Quamvis de Procuratoribus in 6.* etſi hæc juris cenſura ita procedit, ut Procurator dominus litis effectus audiri quidem valeat pro conſervatione ſui honoris & famæ, vocando in judicium Dominum, a quo revocatus eſt, ad dicendam cauſam revocationis, non vero, ut in poſterum cauſæ ſe immiſceat. Textus eſt notabilis *in l. Quæ omnia 25. §. Sed ſi adverſarius ff. de Procuratoribus*: & concordant *gloſſ. in cap. Quamvis verbo ipſo volente de Procuratorib. in 6. Adden. ad Ludoviſ. deciſ. 548. num. 14. Rota coram Caſſador. deciſ. 2. de appellat. num. 5. & coram Seraphino deciſ. 195. num. 1. & 2.*

15 Scribentes in jure in his cauſis ſunt Advocati ſacræ Conſiſtorialis aulæ: ſed, quia duodenarius tantum eſt numerus horum Advocatorum,

& ſæpenumero contingit, ut aliquis ex eis ad officia Prælatitia aſſumatur, ſemper vero eorumdem unus ſit pauperum Advocatus, alius Fiſci, & Rever. Cameræ Apoſtolicæ pariter Advocatus, alius Fidei Promotor, ita ut in his cauſis ſcribere non poſſint; ſacra idcirco Congregatio duodecim alios approbare conſuevit Advocatos in Romana Curia celebriores, qui in his cauſis patrocinium præſtent, ita tamen, ut quilibet eorum eodem tempore ſex tantummodo ex eiſdem cauſis habere poſſit: *Advocati vero* (verba ſunt decretorum Innocentii XI. §. 12.) *ad ſcribendum in jure aſſumi debeant ad libitum Poſtulatorum, dummodo ſint ex collegio ſacræ Conſiſtorialis aulæ, vel ex duodecim aliis approbatis a ſacra Congregatione; ita tamen, ut quilibet eorum ſex tantum cauſas patrocinari poſſit*. Quamquam & id de more non obſervatur, neque obſervari poteſt, propter rationes ſupra allatas, cum de Procuratoribus agebatur.

16 Prærogativa ſcribendi in jure in his cauſis jure ac merito data fuit collegio Advocatorum Conſiſtorialium. Collegium enim illuſtre eſt, & ex probis doctiſque viris compoſitum: ideoque Æneas Sylvius, ſive Pius II. *in apologia ad Martinum Mayer, quæ extat in commentariis Jo: Gobellini* de illo inquit *pag.* 737. *Vicecancellario ſubſerviunt Auditores viri graves, & doctrina excellentes, coram quibus cauſæ agitantur & definiuntur, ſuntque raro infra duodecim, cuilibet vero eorum quatuor Scribæ aſſiſtunt; & Advocatorum nobilis ordo, qui patrocinantur cauſis, viri electi ex multis, utroque jure conſulti, qui cathedras diu in ſcholis publicis rexerunt: neque hi, neque Auditores abſque magno examine admittuntur, & neceſſe eſt, eos publice diſputare, priuſquam in hunc ordinem aſpirare valeant*. Quodque notabilius eſt, cum ſoli Advocati Conſiſtoriales in publicis Conſiſtoriis pro Beatificationibus, & Canonizationibus exorent; congruum eſſe videtur, ut ipſi etiam in dictis cauſis ſcribant, & patrocinium præſtent.

17 Medici tandem, Phyſici, Chirurgi, quin immo & Mathematici, quando agitur de miraculis, & quando materia id expoſcit, a ſacra Congregatione conſuluntur, ut ſuum ſenſum in ſcriptis pro veritate aperiant. Statutum id fuit in decretis Innocentii XI. §. *Finali*. Si etenim a Poſtulatoribus exhibeantur ſcripturæ Phyſicorum, & Chirurgorum pro confirmatione miraculi, cujus intendunt approbationem, in eiſdem præſcribitur decretis, ut tunc Cardinalis cauſæ Relator eligat ex officio, ſecreto, & prævio juramento de veritate dicenda, alium Medicum, ſive Chirurgum celebriorem, qui ſcribat pro veritate: *Cum etiam obſervatum fuerit, ſæpe Poſtulatores dare ſcripturas Medicorum, vel Chirurgorum pro confirmatione miraculorum, & ex alia parte non fuerit ſolitum reſponderi per peritos ejuſdem profeſſionis; ideo videtur neceſſarium, ad hoc, ut reſpondeatur ſecundum artem, quod Eminentiſſimus Ponens deputet ex officio, ſecreto, ac prævio juramento, alium Medicum, & Chirurgum celebriorem, qui reſpondeat pro veritate, ad effectum videndi, an aſſerta miracula excedant vires naturæ*. Quin etiam, ut veritas magis eluceſcat, ſæpe fit, ut nullo quoque ſcribente

bente Medico, ad opportunitatem, juſſu Cardinalis Relatoris vel ſacræ Congregationis, Medicus vel Chirurgus eligatur ad ſcribendum pro ipſa veritate: & ita pluries effectum fuit, dum munere fungebar Fidei Promotoris; & id ipſum etiam ante decreta noviſſima Innocentii XI. in more poſitum erat, ut Medici ſuum in ſcriptis proferrent judicium ſuper miraculis, quoties dubitabatur, an factum vires naturæ excederet. Quid contigerit in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ, dum ea in Auditorio Rotæ pertractabatur, in ſuperioribus viſum eſt. Superſunt adhuc conſilia Angeli Victorii, & Pauli Zacchiæ ſuper nonnullis miraculis, quæ proponebantur examinanda in cauſis SS. Philippi Nerii, Laurentii Juſtiniani, & B. Gregorii X.; & in cauſa S. Caroli Borromæi narrat Grattarola *cap.*43. Medicos ad conſilium fuiſſe vocatos in examine miraculorum: *Come ancora per la gran diligenza, che i Signori Cardinali uſavano in iſtudiar beniſſimo tutta la cauſa, e conſultare con molti periti Medici la materia de' miracoli, e allora congregarne molti a farci ſopra collegio, dove vedevano, che vi poteſſe reſtare qualche dubbio*.

18 Ad hæc juxta decreta generalia Urbani Papæ VIII. ſcripturæ exaratæ in cauſis Beatificationis, & Canonizationis typis imprimi non poterant, antequam cauſis ipſis finis impoſitus eſſet: *Relationes Auditorum Rotæ, informationes in facto & in jure, & aliæ quæcumque ſcripturæ tractantes de cauſis Beatificationum, & Canonizationum imprimi omnino prohibentur ante earumdem cauſarum terminationem*.

19 Sed, facilioris ſtudii, & minoris impenſæ gratia ſummus Pontifex Alexander VII. conceſſit, ut omnes Procuratorum, Advocatorum, & Medicorum ſcripturæ, ipſæque etiam animadverſiones Fidei Promotoris imprimi poſſent; uti deſumitur ex decreto edito die 19. Julii 1661. *Quamvis fel. record. Urbanus VIII. decreto edito die* 31. *Januarii* 1631. *mox relato, & impreſſo inter noviſſima decreta die* 12. *Martii* 1642. *pag.* 61. *in cauſis Beatificationum, & Canonizationum expreſſe prohibuerit, relationes Auditorum Rotæ, informationes in facto & in jure, & alias quaſcumque ſcripturas tractantes de cauſis Beatificationum, & Canonizationum imprimi, ante earumdem cauſarum terminationem; cum tamen experientia fuerit deinde compertum, in illis exemplandis per amanuenſes, ob eorum imperitiam vel incuriam, ut plurimum multa errata irrepere, quæ verum illarum ſenſum immutant, & Poſtulatores cogi graves impenſas ſubire, quæ maxima ex parte minuerentur, ſi eiſdem liceret illas typis mandare; ideo SS. D. N. Alexander Divina providentia Papa VII. utrique malo provida ſollicitudine conſulere volens, de conſilio S. R. E. Cardinalium ſacræ rituum Congregationi præpoſitorum, in qua hujuſmodi negotia diſcuti mandaverat, habita die* 9. *Aprilis præſentis anni* 1661. *motu proprio, & ex certa ſcientia, ſuo ſpeciali decreto indulſit & mandavit, ut in poſterum informationes tam in facto quam in jure, ſummaria, memorialia, oppoſitiones R. P. D Fidei Promotoris, reſponſiones, & replicationes, ac omnes & quæcumque aliæ ſcripturæ quomodolibet pertinentes ad cauſas Beatificationum, & Canonizationum impri-*

imprimi & typis mandari poſſint & valeant; non obſtantibus præfatis decretis, quibus in hac parte duntaxat Sanctitas ſua ſpecialiter & expreſſe derogavit, & derogatum eſſe voluit.

20 Sexaginta tamen ſolummodo dictarum ſcripturarum exemplaria typis excudi poſſunt, niſi aliter videatur Secretario ſacræ Congregationis: *Inſuper ſexaginta tantummodo exemplaria imprimantur, niſi plura deſiderentur a Secretario dictæ Congregationis ſacrorum rituum.* Et quamvis pro impreſſione, neceſſaria non ſit licentia Viceſgerentis Cardinalis Vicarii in Urbe, vel Magiſtri ſacri palatii, quin immo pro impreſſione animadverſionum R.P.D. Fidei Promotoris iſtius ſufficiat ſubſcriptio, *abſque eo quod opus ſit alia reviſione, licentia, aut approbatione etiam Viceſgerentis Cardinalis Vicarii in Urbe, ac Magiſtri ſacri palatii; exceptis tamen oppoſitionibus, reſponſionibus, & replicationibus, aliiſque ſcripturis ipſiuſmet Promotoris Fidei, quibus ſola ejus ſubſcriptio ſufficiat;* ſcripturæ nihilominus, quæ exhibentur a Procuratoribus, & Advocatis, non ſolum videri & examinari debent a Fidei Subpromotore ante impreſſionem, *neque prædicta quoquo modo imprimantur, niſi prius reviſa & ſubſcripta fuerint per Fidei Subpromotorem*, uti diſponit citatum decretum, a quo & hæc, & alia præcedentia verba deſumpta ſunt; ſed dictus Fidei Subpromotor ſummaria ipſa, quæ fiunt a Procuratoribus, antequam typis mandentur, conferre tenetur cum proceſsibus, ſe ſubſcribendo in quolibet folio, una cum atteſtatione ſuæ reviſionis, ſicuti ſancitum fuit in decretis noviſsimis Innocentii XI. §. 10. *Subpromotor Fidei a R. P. Promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco ſpoliandi & examinandi proceſſus (ex quibus pendet Beatificationum, & Canonizationum ſubſtantia) ad effectum referendi eidem Promotori, debeat hujuſmodi munus diligentiſſime, ac cum omni rigore adimplere; ac ſummaria, quæ ſolent a Procuratoribus fieri, antequam typis mandentur, conferat cum proceſſibus, ſubſecuta atteſtatione, quod fuerunt per ipſum reviſa, & in quolibet folio ſe ſubſcribat.*

21 Neque ſcripturæ, poſtquam impreſſæ ſunt, ſtatim publicari poſſunt, ſed Fidei Subpromotor iterum eas recognoſcit, conferendo videlicet ſummaria impreſſa cum exemplari manuſcripto, & iterum ſe ſubſcribit in fine; tum autem ſubſcriptionem Fidei Subpromotoris ſubſequitur ſubſcriptio Secretarii Congregationis ſacrorum rituum, qui omnia tandem munit ſigillo: *Eamdemque diligentiam* (verba ſunt decretorum Innocentii XI. *loc. cit.*) *conferendi cum exemplari manuſcripto iterum faciat, poſtquam fuerint impreſſa, cum iterata ſubſcriptione in fine, quam ſubſequatur ſubſcriptio, & ſigillum Secretarii; nec ante prædictas ſubſcriptiones poſſint tam ſummaria, quam informationes publicari, ſub graviſſimis pœnis, tam quoad Poſtulatores, quam etiam quoad impreſsorem, arbitrio ſacræ Congregationis, ſeu Eminentiſſimi Cardinalis Præfecti infligendis.* Si vero aliquod exemplar impreſſum apud aliquem reperiatur abſque ſubſcriptione & ſigillo prædictis, ſæpe memoratum Alexandrinum decretum retinentem punit pœna quingentorum aureorum applicandorum Rev. Cameræ Apoſtolicæ pro unoquoque exemplari;

plari : *Omnia vero & ſingula exemplaria impreſsa conſignentur eidem Secretario , ab eoque ſubſcribantur ,& ſigillo ejuſdem ſacræ Congregationis muniantur, præſente impreſsore ; ſi vero penes impreſsorem , vel alios quoſcumque quavis dignitate , praeminentia , vel auctoritate , etiam ſpeciali ac individua expreſſione dignos , præter ſubſcripta & ſigillata , ut ſupra , aliquod aliud exemplar reperiri contigerit , talis impreſsor , & alius quicumque luat pœnam aureorum quingentorum pro quolibet exemplari ex nunc ipſo jure Cameræ Apoſtolicæ applicandorum* . Etſi ſcripturæ impreſſæ, ex impreſsione , vel ſubſcriptione , & ſigillo majorem fidem minime obtinent , quam ſi eſſent tantummodo manuſcriptæ , uti colligitur ex eodem decreto : *Expreſse quoque declaravit Sanctitas ſua , quod tales informationes , ſummaria , & aliæ quacumque ſcripturæ Canonizationum , quantumvis impreſsæ , reviſæ , ſubſcriptæ , & ſigillatæ , ut ſupra, nullum prorſus probationis gradum ſaciant in ordine ad Beatificationem , & Canonizationem ; ſed eam tantummodo fidem mereantur , quam alias haberent , ut ſimplices copiæ , abſque tali impreſſione , reviſione , ſubſcriptione , & obſignatione prædictis* .

22 Harum ſcripturarum omnium impreſſio pertinet ad typographum Cameralem , quemadmodum proſequitur ſæpe allegatum decretum : *Ut vero præſens decretum ſuum integrum ac plenum effectum ſortiatur ; eadem Sanctitas ſua licentiam & facultatem hujuſmodi impreſſionis conceſſit impreſſori ſeu typographo Camerali pro tempore* , dummodo taxationem ſtatutam , & alibi referendam obſervet . *Quod ſi impreſſor* (verba ſunt ejuſdem decreti) *ſeu typographus Cameralis pro tempore onus imprimendi informationes ac ſcripturas prædictas pertinentes ad cauſas Beatificationum , & Canonizationum ſubire noluerit pro pretio , ut ſupra , per Sanctitatem ſuam ſtatuto & taxato , aliiſque conditionibus , modis , limitationibus , ac declarationibus ſuperius expreſſis ; tunc Sanctitas ſua ſimili motu proprio , & certa ſcientia &c. facultatem & licentiam hujuſmodi imprimendi dictas informationes , ceteraſque omnes & ſingulas ſcripturas ad cauſas Beatificationum , & Canonizationum quomodolibet pertinentes , conceſſit omnibus & ſingulis impreſsoribus ſeu typographis Urbis pro eodem pretio taxato , ut ſupra , minorique etiam , ſi reperiatur , aliiſque conditionibus , modis , limitationibus , ac declarationibus ſupra expreſſis* . Et harum quidem ſcripturarum pertinentium ad cauſas Canonizationum, & Beatificationum impreſſio prohibita eſt extra Urbem ſub iiſdem cenſuris & pœnis , quæ ſtatutæ ſunt in decretis Urbani VIII. adverſus eos , qui ſine recognitione & approbatione Ordinariorum typis mandant libros continentes geſta defunctorum cum ſama , ſive opinione ſanctitatis . Deſumitur enim id omne ex alio etiam decreto ejuſdem Alexandri VII. *die 23. Julii 1661.* in quo , relato ſenſu ſuperioris alterius decreti circa impreſſionem ſcripturarum , & facultatem imprimendi conceſſam typographo Camerali , hæc habentur : *Nihilominus eadem Sanctitas ſua extra Urbem expreſse inhibuit omnibus & ſingulis impreſsoribus ſeu typographis ubivis locorum prædictas informationes, omneſque alias ſcripturas pertinentes ad cauſas Beatificationum , & Canonizatio-*

num

Digitized by Google

num imprimi, ſub quovis prætextu, cauſa, & quæſito colore, & cum quavis auctoritate, licentia, & approbatione; &, ſi quæ auſu temerario contra præſentis decreti tenorem extra Urbem impreſsæ fuerint, omni prorſus fide carere voluit & declaravit: mandans præterea, ac diſtricte præcipiens univerſis et ſingulis hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliiſque locorum Ordinariis, ut in ſua quiſque diœceſi, vel provincia ſedulo pervigilet, ne quidquam contra ſuperius diſpoſita fiat, ſeu attentetur; et pro omnimodo præſentis decreti implemento, illud in locis conſuetis de more publicari curet: ſub eiſdem cenſuris et pœnis contra trangreſsores infligendis, quæ tam in decretis anno 1625. juſsu ſel. record. Urbani VIII. in Congregatione SS. Inquiſitionis editis ſuper non cultu, quam in ſubſequentibus ejuſdem litteris in forma Brevis 5. Julii 1634. confirmatoriis et declaratoriis præcedentium decretorum SS. Inquiſitionis contra imprimentes libros continentes geſta, revelationes, et miracula defunctorum cum fama, ſeu opinione ſanctitatis, ſine recognitione & approbatione Ordinariorum, juxta formam ibi expreſsam continentur; quorum tenores Sanctitas ſua ad hujuſmodi effectum in præſenti decreto pro plene, & ſufficienter expreſſis haberi voluit.

23 Ad typographum denique Cameralem pertinet typis excudere Martyrologium Romanum: tum prohibetur hujus operis impreſſio in aliis locis, niſi inſtar ejus, quod ab ipſo impreſſum eſt, juxta decretum editum die 23. Martii 1630. Pertinet quoque ad eumdem typographum imprimere decreta conceſſionis Officiorum, & Officia, quæ in honorem Beatorum, aut Sanctorum conceduntur a ſacrorum rituum Congregatione; ita ut hæc & ſimilia imprimi non poſſint ab alio impreſſore, nec in Urbe, nec extra Urbem; niſi impreſſores extra Urbem facultatem imprimendi acceperint ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, ſi ibi fuerint; ſin minus, a locorum Ordinariis: qui tamen omnes hujuſmodi licentiam tribuere non debent, niſi ipſis fuerit exhibitum aut authenticum decretum ſacræ Congregationis, aut exemplar impreſſum a typographo Camerali, manu Secretarii dictæ ſacræ Congregationis firmatum, & ſigillo obſignatum; idque, ut fraudes arceantur, quæ ſæpiſsime in hac re contigerunt: quemadmodum colligitur ex ſequenti decreto edito a ſæpe memorata ſacrorum rituum Congregatione die 11. Auguſti 1691. *Cum in dies nonnulla Sanctorum Officia, ſub prætextu, quod a ſacra rituum Congregatione conceſsa fuerint, cum lectionibus, et orationibus propriis, et aliquando etiam cum hymnis, reſponſoriis, & antiphonis, & paſſim cum majori forſan ritu per univerſalem Eccleſiam, aut loca particularia recitanda, impreſsa conſpiciantur, quamvis ſacra Congregatio aut ea non conceſserit, aut in aliquibus tantum peculiaribus locis, non autem in univerſa Eccleſia poſse ea recitari indulſerit; eadem ſacra Congregatio hujuſmodi attentatis provida ſollicitudine conſulere volens mandavit, ut dictæ Officiorum conceſſiones, lectiones, orationes, antiphonæ, & reſponſoria reſpective, aliaque hujuſmodi in poſterum a typographo Camerali duntaxat imprimantur; inhibendo omnibus impreſsoribus ſeu typographis tam in Ur-*

be,

be, quam extra, ubivis locorum dicta Officia imprimi ſub quovis prætextu, cauſa, & quæſito colore, niſi ſacultate in ſcriptis accepta ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, ſi inibi fuerint, ſin minus, a locorum Ordinariis; qui quidem ſacultatem hujuſmodi non prius concedant, quam originale ſumptum ſacræ ejuſdem Congregationis, vel exemplar typographi Cameralis authenticum manu Secretarii firmatum, & ſigillo obſignatum ipſis exhibeatur; quod exemplar in nihilo prorſus immutatum, nihilque in eo additum, ſeu detractum in eo imprimi debeat: Et, ſi quæ auſu temerario contra præſentis decreti tenorem extra Urbem impreſſa fuerint, ultra pœnas ab hac ſacra Congregatione infligendas, omni prorſus fide carere voluit & declaravit; mandans propterea omnibus & ſingulis prædictis hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliiſque locorum Ordinariis, ut in ſua quiſque diœceſi vel provincia ſedulo pervigilent, ne quidquam contra ſuperius diſpoſita fiat, aut attentetur, utque præſens decretum, ac omnia & ſingula in eo contenta ad omnium etiam, quorum ſpecialiter intereſt aut intereſſe poterit, notitiam ac certam ſcientiam deducantur; &, ne aliquis illius ignorantia excipi poſſit, voluit pariter, ac juſſit, illud imprimi ac typis mandari, ac pro omnimodo adimplemento, ut præfati locorum Ordinarii in locis conſuetis ſub pœnis, & cenſuris contra tranſgreſſores infligendis publicari curent.

24 Præter memoratas hactenus perſonas ſacræ rituum Congregationi miniſtrantes, Poſtulatores cauſarum etiam adſunt, de quibus alibi tractabitur: nunc enim neceſſarium ſolummodo eſſe videtur adnotare, Poſtulatores eſſe illos, qui electi ab univerſitate, aut cœtu religioſo cauſam Beatificationis, aut Canonizationis promovente, in Romana Curia degunt; præſuntque Procuratoribus, & Advocatis; & Cardinales, Conſultoreſque Congregationis pro juribus ſuæ cauſæ alloquuntur. Et quidem nonnulli Conſultores dictæ Congregationis hoc munus antehac aſſumebant; ſed hoc eis nunc prohibitum eſt ex decreto SS. Deceſſoris noſtri Clementis Papæ XII. edito die 11. Martii 1733. *Inſuper, ut omnis cujuſcumque privatæ & domeſticæ affectionis radix amputetur, Dominique Conſultores munus ſuum illibate & conſtanter exerceant, ac in ſuffragiis ferendis, prout in Domino judicaverint, libere & indifferenter ſe gerant; mandat & præcipit Sanctitas ſua, nemini ex Conſultoribus licere officium, nomen, & partes Poſtulatoris cauſarum ſive ſuæ, ſive alterius Religionis, civitatis, loci, patriæ, & regionis, etiam ſub velamine, quod alter Poſtulator deputatus jam ſit, peragere, minuſque cauſas antedictas aliis Conſultoribus, prætextu etiam eos informandi, commendare. Ipſi vero Conſultores, tales, qui id audere præſumpſerint, minime admittant, immo rejiciant, nec cum illis ſermonem immiſceant, ſub eadem pœna perjurii, & excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrendæ.*

CAPUT XX.

De diligentiis per Romanos Pontifices antiquiori tempore adhibitis in diſcuſſione cauſarum Beatificationis, & Canonizationis, & de ſerie Actorum, qua eadem antiquiori tempore pertractabantur.

1 CUm in ſuperioribus actum fuerit de perſonis, quarum opera & conſilio Romani Pontifices uſi ſunt, & utuntur pro recta definitione cauſarum Canonizationis, in præſenti operæ pretium eſſe videtur, ſi non omnes, ſaltem aliquas diligentias exponere, quæ olim a Romanis Pontificibus adhibebantur pro recto examine harum cauſarum, necnon ſeriem Actorum, quæ in dictis cauſis olim erat in uſu; ut in capite deinde ſequenti, & in aliis ſubnectendis ordo harum cauſarum, qui nunc in more poſitus eſt, explicetur. Ex quo ordine, ut & ex aliis in hoc Opere paſſim referendis, ſcrupuloſam, eximiam, diligentiſſimam Romanæ Sedis curam, quæ in harum cauſarum examine intercedit, unuſquiſque facile cognoſcere poterit. Cum verò antiquiori tempore non ſemper, uti nunc fere ſemper, Beatificatio Canonizationem præceſſerit, hinc eſt, quod in enarrandis antiquioribus diligentiis initium deſumetur ab eis, quæ Canonizationes ipſas reſpiciunt, tum in capitis fine alia pauca ſubdentur de ceteris ad Beatificationem pertinentibus.

2 Si ea igitur reſumantur, quæ in ſuperioribus dicta ſunt de Canonizationibus peractis per Romanos Pontifices in Conciliis, ipſorum diplomatum lectio patefacit, quid tunc ageretur. Canonizatio S. Udalrici facta eſt in Concilio Lateranenſi a Joanne XV. &, quomodo res ſe habuerit, dignoſcitur ex diplomate: *Cumque perlecta eſſet vita prædicti ſanctiſſimi Epiſcopi, ventum eſt ad miracula, quæ ſive in corpore, ſive extra corpus geſta ſunt, videlicet cæcos illuminaſſe, dæmones ab obſeſſis corporibus effugaſſe, paralyticos curaſſe, & quamplurima alia ſigna geſſiſſe, quæ nequaquam calamo & atramento illuſtrata ſunt; quæ omnia, lepida ſatis urbanitate expolita, recepimus; & communi conſilio decrevimus, memoriam illius, ideſt S. Udalrici Epiſcopi, affectu piiſſimo & devotione fideliſſima venerandam.*

3 B. Gerardus Tullenſis Epiſcopus canonizatus fuit a S. Leone IX. in Concilio Romano; & in diplomate Canonizationis narratur, plures teſtes tunc etiam in humanis fuiſſe fidem facientes de miraculis a Deo ejus interceſſione patratis: *Unde adhuc plures teſtes exiſtunt, quod & idem, poſt mortem carnis, cum Chriſto Domino Noſtro ſpiritu vivens & glorians, ſæpe operatus eſt, & ſæpe adhuc operatur curans diverſos languores, diverſaſque infirmitates.* Porro additur in eodem diplomate, venerabilem Monachum nomine Albizonem, qui Synodo intererat, hortante Udone Tullenſi Præpoſito, preces ad Deum effudiſſe, ut ſibi oſtenderetur, cujus meriti apud ipſum

eſſet

eſſet Gerardus, qui tot miraculis coruſcabat, eique Gerardum apparuiſſe, &c, ſe in numero Sanctorum apud Deum eſſe, revelaſſe; ipſumque Leonem IX. viſionem hanc Patribus in Synodo congregatis unà cum vita & miraculis plene retuliſſe, & tunc concordi ſuffragio Gerardum inter Sanctos relatum fuiſſe.

4 Beatus Godehardus Hildensheimenſis Epiſcopus canonizatus fuit ab Innocentio II. in Concilio Remenſi, petente Bernvvardo ejuſdem Eccleſiæ Epiſcopo, & atteſtantibus Epiſcopis & Abbatibus, qui Synodo intererant, tum laudabilem ejus vitam, tum miracula ejus deprecatione a Deo edita: *Veniens ad Nos venerabilis frater noſter Bernvvardus Epiſcopus veſter, in plenaria Synodo, quæ Remis per Dei gratiam fuerat congregata, atteſtatione fratrum noſtrorum Epiſcoporum, et Abbatum, et aliorum, qui ſecum venerant, ſanctæ memoriæ Godehardum Epiſcopum veſtrum laudabiliter vixiſſe in mundo, et tam in vita, quam poſt mortem multis miraculis coruſcaſse, aſſeruit*.

5 B. Sturmius Abbas Fuldenſis ab eodem Innocentio II. in ſecundo Concilio Lateranenſi canonizatus fuit, audita ejuſdem vita, cognitis ulterius miraculis, accedente teſtimonio Epiſcoporum, qui de partibus Teutonicis venerant ad Concilium: *Nos igitur, audita vita laudabili Beati Sturmii Confeſſoris, cognitis etiam ex parte miraculis, quæ per ejus merita Dominus operatur, atteſtatione fratrum noſtrorum, qui de partibus Teutonicis advenerant*.

6 In Martyrologio Romano *ad diem* 15. *Auguſti* mentio fit S. Arnulphi Sueſſionenſis Epiſcopi & Confeſſoris.. Vitam autem, & ejus miracula fuiſſe examinata in Concilio Bellovacenſi, quod habitum fuit anno 1120. teſtatur Molanus *in natali Sanctor. Belgii ad diem* 16. *Auguſti*: ſed, quomodo res ſe habuerit, & quomodo expletum fuerit examen ipſum, fuſius deſumitur ex Actis Conciliorum *to.6. par.2. col.*1101.*&c.in ſuper. cap.*8. relatis, ex quibus patet, ad ejus Canonizationem proceſſum fuiſſe ex hiſtoria vitæ, uti animadvertit etiam Baillet *in vita hujus Sancti in fine ad diem* 15. *Auguſti*: quæ quidem hiſtoria fuerat conſcripta a Liſiardo S. Arnulphi ſucceſſore in Epiſcopatu Sueſſionenſi, eamque Laurentius Surius inſeruit *ad diem* 15. *Auguſti pag.* 143. *tom.* 4. ubi idem Liſiardus *in præfat.* ſic loquitur: *De veritate horum, quæ dicturi ſumus, nulla cujuſquam mens ambigat; quippe cum ea tam diligenter inquiſita, & ad liquidum comperta ſint ab iis, qui interfuerunt, ut certo conſtet, omnia eſſe veriſſima*.

7 Series Actorum in cauſis Canonizationis, poſtquam earum examen extra Concilia a Romanis Pontificibus fieri cœpit, quæque per multa annorum ſpatia continuata eſt, refertur in Ordine Romano Cardinalis Cajetani, *apud Mabillon in muſeo Italico tom.* 2., tum in libro ſacrarum cæremoniarum edito ſub Leone X., item apud Oſtienſem, & alios juris Canonici Profeſſores *in commentariis ad cap. Audivimus de Reliq.& venerat. Sanctor.* apud Malvetium, Caſtellanum de Fara, Roccam, & alios, qui ſpeciales

compoſuerunt tractatus de Canonizatione Sanctorum ; & ſumma eorum, quæ apud prædictos omnes exponuntur, eſt hæc, quæ ſequitur:

8 *Graves primum viri & auctoritate præſtantes Romano Pontifici denuntiant merita virtuteſque illius, quem percupiunt a Sede Apoſtolica canonizari, pro cujus Canonizatione humiles ſuppliceſque preces ſundunt, nec id ſemel ac iterum, ſed ſæpe multumque repetitis poſtulationibus exorant ac efflagitant. Nec ſtatim annuit Romanus Pontiſex eorum precibus, qui tam grave arduumque negotium expetunt, aut protinus inquiſitionem de vita, moribus, & miraculis illius, qui canonizari poſtulatur, fieri jubet; ſed cunctanter, graviter, & quantum ſibi temporis opportunum viſum eſt (quod plane in ejus arbitrio conſtitutum eſt) diſtinet negotium, ut diu interpellatus, famam viri conſideret, miraculorum frequentiam & continuationem exploret, ut, his diligenter perpenſis, tandem diligenter omnia inquirenda decernat.*

Rurſus, ſi preces ſupplicationeſque inſtanter apud eum fundantur, & miraculorum frequens continuatio perdurare videatur, tunc Pontiſex Fratribus, ideſt Cardinalibus in Conſiſtorio ſecreto id proponere conſuevit, & aliquibus Epiſcopis patriæ, vel regionis convicinæ illius, qui dicitur Sanctus, vel aliis honeſtis, prudentibus, & integris viris committere ſolet, ut de fama, & populi devotione, de miraculis, & aliis, quæ merito nuntianda videbuntur, in genere tantum, non ſpeciatim, aut ſingulatim, nec quoad veritatem quidem, ſed quoad communem opinionem & famam, diligenter inquirant; & quidquid ſuper eo negotio invenerint, fideliter Pontifici reſcribant & denuntient, ſimulque judicium ſuum interponant, num ſuper veritate prædictorum in ſpecie ac individuo committenda inquiſitio & indagatio videatur.

Ad hæc, ſi Epiſcopi illi, aut viri prudentes, quibus id negotium commiſſum fuerat, talia reſcripſerint ac denuntiaverint; unde jure optimo in ſpecie veritatis inquiſitio committenda videatur, iterum Romanus Pontiſex, cauſa in ſecreto Conſiſtorio cum Fratribus communicatâ, rogatiſque ſententiis, utrum inquiſitio hæc committenda ſit, necne, definit atque decernit.

Præterea, ſi decretum fuerit, inquiſitionem eſſe committendam, eiſdem iterum, vel aliis Epiſcopis, & bonis viris reſcribit, jubetque, ut veritatem inquirant, primum de fama, deinde de vita, poſtremo de miraculis; idque faciant exacte, diligenter, fideliter, ac prudenter, juxta formam præſcriptam articulorum, & interrogatoriorum, quæ diplomate Pontificio incluſa his Commiſſariis Judicibus tranſmittuntur. Quidquid vero illi invenerint, obſignatum, ſigilliſque ſuis munitum, incluſum, & bene cuſtoditum ad Romanum remittunt Pontificem.

Deinde inquiſitio illa in Partibus facta & ad Papam tranſmiſſa, in Curia Romana aliquibus Capellanis, vel viris aliis auctoritate præſtantibus & prudentibus committitur, eo quidem conſilio, ut eam mature conſiderent, diſponant rubricas, tituloſve, aut concluſiones inde forment, & judicium ſuum incorrupte religioſeque interponant.

Inſuper rubricas illas, ſeu verius concluſiones ex proceſſu inquiſitionis collectas

Digitized by Google

lectas atque ſormatas , exacta diligentia adhibita , per ſe Romanus Pontiſex , aut per Cardinales examinat , eorum ſententias rogat , atque perpendit , numquid talia exacte probata videantur , propter quæ Canonizatio merito celebranda ſit.

Poſtea vero , his omnibus peractis , ſi ſanctiſſimo Papæ celebranda Canonizatio videatur , id inter Cardinales in Conſiſtorio ſecreto definit .

Ad hæc , convocatis omnibus Epiſcopis in Romana Curia præſentibus , narrat publice Papa in Conſiſtorio ea , quæ in cauſa Canonizationis acta ſunt & legitime probata : definitione vero ſuppreſſa , quæ jam in præcedenti Conſiſtorio facta eſt , præſentium Prælatorum conſilia requirit .

Mox ſtatuitur certus aliquis dies , quo omnes conveniant , certa quoque eccleſia deſignatur , ut in eam multis ornatam tapetibus , & cereis accenſis fulgentem , Papa , Fratres ejus , & univerſus Clerus , et populus conveniant : ubi concionem habens Pontiſex , proceſſum recitat , et probationes commemorat , ſimulque adſtantes ad Deum exorandum et deprecandum hortatur , ut ipſum in hoc tam gravi negotio ſuo præſidio tueatur , ipſique cæleſtem Divinamque virtutem aſpiret .

His rite et pie peractis , omnes genibus provoluti devote orant , et cantatur hymnus Veni Creator Spiritus *, vel alius hymnus , ſive antiphona rei conveniens .*

Poſtquam hæc ſolemniter ſunt decantata , Pontiſex ab oratione conſurgens definit , illum , de quo agitur , Sanctum fuiſſe , et Sanctorum catalogo adſcribendum , et tamquam Sanctum eſſe venerandum , et feſtum ejus certo die colendum .

Poſtremo, Canonizationis ſententia pronuntiata, cantatur hymnus Te Deum laudamus *, et Pontiſex celebrat Miſſam in honorem Sancti tunc canonizati .*

9 Summa hæc deſumpta ſuit ad verbum ex Actis Canonizationis S. Didaci *lib.* 3. *cap.* 2. , & ex Actis Canonizationis S. Raymundi *lib.* 3. *cap.* 1. collectis a Penia : cui ſi ſuperaddantur alia in ſuperioribus recenſita, commiſſionis videlicet , quæ fiebat ut plurimum tribus S. R. E. Cardinalibus , uni ex ordine Epiſcoporum , alteri ex ordine Presbyterorum , & tertio ex ordine Diaconorum , ut in cauſa procederent , & relationem Rotæ Auditorum perpenderent & examinarent , antequam cauſa ad Pontificium Conſiſtorium deduceretur , nihil profecto deeſſe videtur eorum , quæ ſunt neceſſaria pro compendiaria cognitione ordinis olim a ſancta Sede adhibiti in tractandis & definiendis cauſis Canonizationis . Et ſane , quamvis pleraque alia in Operis decurſu , cum occaſio ſe obtulerit , ad hoc ipſum argumentum pertinentia narranda ſint ; congruum nihilominus eſſe videtur , aliqua in præſenti capite referre , quæ pro recto cauſarum examine & definitione a Romanis Pontificibus aliquando mandata ſunt , quorum expoſitioni nullus fortaſſe alius locus , præter hunc , in ipſo Operis progreſſu aſſignari commode poſſet .

10 Summus Pontifex Gregorius IX. non ſolum conſtituit , ut teſtes in cauſa Canonizationis S. Eliſabeth examinandi interrogarentur ſuper omnibus & ſingulis circumſtantiis ; puta quomodo ſciverint ea , quæ dicunt ; num ante ſanationes , quæ miraculo adſcribuntur , cognoverint infirmos ſanitati reſtitutos ; an eos viderint infirmos ; una cum aliis , de quibus

Digitized by Google

bus alibi agetur,& de qnibus in ejus epiſtola *apud Raynald.ad an.* 1232. *n.*10. & ut ille, cui cura demandabatur conſtruendi proceſſum, ante omnia opem Divinam ſedulo imploraret, quemadmodum colligitur ex ejus epiſtola ſcripta Jacobo Cardinali Sedis Apoſtolicæ in Hungaria Legato, cui committebat provinciam inquirendi in miracula, quæ patrata a Deo dicebantur interceſſione Lucæ Archiepiſcopi Strigonienſis. *Ab eo* (verba ſunt ejuſdem Pontificis *apud Raynaldum ad an.* 1233. *num.* 54.) *qui eſt via, veritas, et vita, poſtules et implores, ut per ſuam miſericordiam et gratiam aperiat tibi viam, per quam ſecure incedere valeas, et ſuper his plenius cognoſcere veritatem*; & ut præterea teſtes a Judicibus delegatis examinarentur, advocatis ad hoc viris prudentibus & in jure peritis, & aliquando accitis viris religioſis Deum timentibus, ſicut ex ejus epiſtolis editis in cauſa B. Eliſabeth, & B. Ambroſii de Maſſa, impreſſis apud VVadingum *tom.* 1. *annal. fol.* 445. *& fol.* 549.; verùm etiam in cauſa S. Antonii, ad cujus definitionem licet nondum evoluto a morte ejus anno proceſſerit, eumque retulerit in canonem Sanctorum, id tamen nullatenus efficere voluit, detulitque Cardinali obſiſtenti prædictæ feſtinationi præter morem ſanctæ Sedis, quoad uſque certior factus eſt ab eodem Cardinali ſe in ſomnio admonitum fuiſſe, placere Deo, ne diutius Antonii Canonizatio differretur; uti habetur apud Bollandianos *in antiqua vita S. Antonii ad diem* 13. *Junii*, & apud VVadingum *ad an.*1232.; & in cauſa S. Franciſci de Aſſiſio, licet ejus ſanctitatem probe, dum viveret, cognoviſſet, præcepit, ut cauſa ab illis Cardinalibus examinaretur, qui minus erant eidem faventes, teſte S. Bonaventura in ejus vita impreſſa apud Surium *cap.* 15. *tom.* 5. *ad diem* 4. *Octob. pag.* 55. *Sane, cum idem Paſtor Eccleſiæ, non ſolum ex miraculis auditis poſt mortem, verum etiam experimentis in vita ipſius oculis viſis, & manibus contrectatis, ſanctitatem ejus mirabilem plena fide certificatus agnoſceret, ac per hoc in cælis glorificatum a Domino nullatenus dubitaret, ut Chriſto, cujus erat Vicarius, concorditer ageret, hunc in terris reddere celebrem, tamquam omni veneratione digniſſimum, pia conſideratione diſpoſuit. Ad omnem quoque certitudinem faciendam orbi terrarum de glorificatione viri ſanctiſſimi, inventa miracula, & conſcripta, & teſtibus idoneis approbata examinari fecit per illos, qui minus inter Cardinales favorabiles negotio videbantur.*

11 De hac ipſa diligentia teſtatur Petrus Galeſinius *in Actis Canonizationis S. Didaci part.* 3. *cap.* 6. *Et quo exploratius ſit id, quod quæritur, aliquando factum eſt, ut quæſtionum, quæ ad canonizandi rationem uſumque attinent, Acta fidei & diligentiæ eorum potiſſimum Cardinalium concredita commiſſaque ſint, qui illius Sancti, de quo ageretur, Canonizationi maximopere refragarentur. Jam vero Innocentius IV. de S. Staniſlai vita inquirendi curam delegavit Raynaldo Cardinali Oſtienſi, illius Canonizationem valde admodum impedienti, qui deinceps, re tota perſpecta, ſuffragatus eſt mirifice.* Sed exemplum cauſæ S. Staniſlai non videtur facere ad rem, cum eadem cauſa fuerit commiſſa Joanni Cajetano Cardinali; difficultates vero, quæ fuerunt in ea excita-

tæ,

tæ, minime ab ipſo, verum a Reginaldo Epiſcopo & Cardinali Oſtienſi motæ fuerint, qui deinde miraculo commotus pro celeri & ſavorabili ejus reſolutione pugnavit; ut ex vita conſcripta a Joanne Longino Hiſtorico Canonizationi contemporaneo habetur, quæ eſt typis excuſa apud Bollandianos *ad diem 7. Maji*: *Cum ſubito, eodem Joanne Cajetano referente, audiunt* (loquitur de Poſtulatoribus) *rem claram & certam, nullaque ſuſcam caligine* (*de quo Cardinalis ipſe ſtomachans grandi commovebatur admiratione*) *ad ambiguum & infectum recidiſſe, Reginaldo Epiſcopo & Cardinali Oſtienſi ...., Canonizationi viri Dei Staniſlai, propter diuturnitatem & moram temporis a die Martyrii ſui effluxi, perſeveranter obſiſtente*. Ita *pag. 257. tom. 2.*: ſubditque Auctor, ægrotanti Reginaldo apparuiſſe S. Stanislaum, & eum increpaſſe, quod ſe adverſarium conſtituiſſet Martyrio, & prodigiis in ejus comprobationem a Deo patratis; tum Cardinalem veniam deprecantem a longa & gravi ægritudine ſanitati repente reſtitutum ſuiſſe, ita ut valens & incolumis ſtatim ad ſummum Pontificem acceſſerit, narratoque facto, pro Canonizatione ſupplicaverit.

12 Sane Innocentius IV. in citata cauſa S. Stanislai Jacobum Velletrenſem Minoritam in Poloniam miſit, ut prototypa Actorum auctoritate Apoſtolica congeſtorum a Gneſnenſi Archiepiſcopo, ab Epiſcopo Uratislavienſi, & ab Abbate e Lucedio exploraret, ut teſtes iterum excuteret, atque ut nonnullos ſenes, qui annos centenos egreſſi Martyrem agnoverant, examini ſubjiceret, & alia quædam perageret, de quibus in ejus epiſtola apud Raynaldum *ad an. 1252. num. 8. Diſcretioni tuæ, auctoritate præſentium, in virtute obedientiæ diſtrictè injungimus, ut a dictis Inquiſitoribus, ſi ſuperſtites & præſentes in provincia ſuerint, an ſic proceſſerint, ſicut ſub ipſorum ſigillis recepimus, perſcruteris; & ipſorum Actorum exempla ad majorem certitudinem tecum portes, ſaciens præſentari tibi eos, qui dicuntur ſuiſſe a diverſis infirmitatibus liberati, quos & quot potueris; ac illos duos centenarios, ſi ſuperſtites ſuerint, de quibus mentio eſt in Actis, qui dicuntur ab aliquibus accepiſſe, vel eorum alterum, quod Sanctum noverunt eumdem, & de ipſius clara & honeſta converſatione, dum viveret, audiverunt; inquiſiturus ab ipſis, an ita ſit: & inſpecturus nihilominus devotionem populi, & ſamam communem ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, necnon & ſanctitate ipſius. Inquiras inſuper, utrum Cracovienſis diœceſis paganis, & Ruthenis ſchiſmaticis ſit confinis; ut per hoc ex ipſorum confinio lucrum provenire valeat animarum. Ad hæc, librum chronicorum, quoad capitulum pertinens ad negotium memoratum, ex archivo Ducis Poloniæ editum; & etiam librum annalium, & epitaphium conſidera diligenter: et his ſummatim ſub obteſtatione juramenti, ubi tibi viſum ſuerit, coram prioribus Inquiſitoribus præſtiti, pleniùs intellectis, ſi aliqui teſtes ſuper prioribus, vel novis articulis tibi ſuerint præſentati, eos juratos ſecundum formam recipiendorum teſtium prudenter recipias, et diligenter examinare procures; et ſic inſtructus ad Nos, ut per te ſuper iis inſtruamur plenius, revertaris. Datum Peruſii* VII. *Kal. Junii, anno* IX. Et de Clemente IV. qui memo-

memoriam S. Heduvigis inter Sanctos conſecravit, habetur apud Jo. Dlugoſſum ſeu Longinum *tom. 1. hiſtor. Poloniæ lib. 7. col.* 781. quod miſſi e Polonia viri graves *impenſius negotium ſollicitare cœperunt, et non tam teſtimonio hominum abſentium per Commiſſarios Apoſtolicos receptorum, verum etiam multorum in Curia Pontificum uſi, frequentius Papam Clementem, et cœtum Cardinalium de ipſius Canonizatione fatigarunt; conſentientibuſque Cardinalibus fere omnibus, ſolus Papa Clemens cum majori maturitate gravitateque negotium acturus, rem in diem extrahendo differebat, ſanctitatem B. Heduvigis novo aliquo ſigno experturus*. Et expertus tandem eſt in filia ipſa ſua, quam, ut idem Longinus refert, Clemens *ex legitima conjuge ſuſceperat, dum fortis adhuc laicalis eſſet*: illam enim jamdiu luminibus orbatam ſanitati atque expeditæ videndi facultati, Heduvigis ope, Deus extemplo reſtituit, dum Pontifex etiamnum cunctaretur Heduvigem canonizare.

13 De B. Gregorio Papa X. habetur, quod in cauſa S. Ludovici IX. Galliarum Regis, antequam quidquam ageret, per litteras exquiſivit a Gaufrido e Belloloco Ordinis FF. Prædicatorum, qui fuerat Regis Confeſſarius, ut ſibi vivendi modum aperiret, quem in omnibus & ſingulis actibus Ludovicus Rex retinuerat; quemadmodum conſtat ex ejus epiſtola apud Raynaldum *ad an.* 1272. *num.* 59. *Claræ memoriæ Ludovici Regis Francorum præcelſa merita recolentes, de beatitudine vitæ ſuæ, quæ ceteris Principibus orthodoxis beate vivendi præbebat exemplum, tanto majoris adhuc percipimus ſuavitatis odorem, quanto ipſum, quem vivum pura mente dileximus, revocatum ad patriam recentiori memoria retinemus. Verum, licet de vitæ modo, quem, ſui Redemptoris beneplacita proſequendo, ſervabat, habuerimus in parte notitiam; cupientes tamen, quod modus hujuſmodi Nobis plenius innoteſcat, in iis potiſſime, quæ ſecretius agebantur, devotionem tuam rogamus & hortamur attente, per Apoſtolica tibi ſcripta mandantes, quatenus ſatisfaciens devota ſollicitudine votis noſtris, prædictum vivendi modum in omnibus & ſingulis actibus, & obſervantiis ſuis, nil ultra, quam fuerit, addito, ſed veritatis puræ ſervata ſubſtantia, ſeriatim Nobis, et ſecreto ſub tuo ſigillo, quam citius poteris, per certum nuntium ſcribere non poſtponas. Volumus autem, quod apud te verbum remaneat nemini referendum*.

14 De Boniſacio Papa VIII. quid ipſe egerit, & quid factum fuerit tempore ſuorum Anteceſſorum in eadem cauſa S. Ludovici, teſtatur ipſe Pontifex in concione, quam habuit in Conſiſtorio, quæ typis eſt impreſſa apud eumdem Raynaldum *ad an.* 1297. *num.* 58. ubi, poſt multa expoſita, ait: *Tempore vero Domini Nicolai IV. commiſſum eſt negotium tribus aliis Cardinalibus, Domino ſcilicet Oſtienſi, Domino Portuenſi, et Nobis in ſtatu Cardinalatus adhuc exiſtentibus, quia mortui erant illi Cardinales, quibus negotium prius fuerat commiſſum; poſtea etiam mortuo Domino Oſtienſi, ſubrogatus fuit ſibi Dominus Sabinenſis; et ita per tot, et toties examinatum eſt, rubricatum, et diſcuſſum negotium, quod de hoc plus factum eſt de ſcriptura, quam unus aſinus poſſet portare: Nos et de manu propria ſcripſimus, et diligenter examinavimus, multa miracula fuiſſe ſufficienter probata*.

15 Ple-

Digitized by Google

15 Pleraque alia ex eadem concione erui poſſunt; ſed multo plura deduci poſſent ex bullis Canonizationum SS. Bernardini, Oſmundi, Leopoldi, & Antonini *in novo codice Canonizationum*, ut oſtendatur, multa adhuc fuiſſe a Romanis Pontificibus demandata ultra cauſarum ordinem ſupra expoſitum, per quæ maxima, qua fieri poſſet, diligentia, & ſemota quacumque fraude, veritas in eis eluceſceret. Verum hæc adduxiſſe ſufficiat, cum alia, ſicut antea dictum fuit, aliis in locis hujus Operis ſint exponenda.

16 Hinc itaque tranſeundo ad Beatificationes, prætermiſſis illis, quæ ab unoquoque Epiſcopo fiebant in ſua diœceſi, quibus quidem certum eſt præceſſiſſe examina jam ſupra memorata, & reſtricto ſermone ad Beatificationes a ſolis ſummis Pontificibus factas, poſtquam ad eos delatum eſt jus privativum Dei ſervos referendi in album Beatorum: audivi aliquando qui aſſererent, eos nimia facilitate olim indulſiſſe Beatitatis honores, & permiſiſſe, ut hic, vel ille Dei ſervus uno, vel alio genere publici cultus in aliquo determinato loco coleretur, addita ſolum ſalutari clauſula, quod per ejuſmodi facultatem Dei ſervus non cenſeretur canonizatus. Admitto & ipſe profecto clauſulæ adjunctionem, cujus ſæpe infra mentio fiet, & de qua hic tantum adnotare fas ſit, eam a Clemente VII. appoſitam fuiſſe ſuis litteris Apoſtolicis expeditis die 2. Februarii 1527. & die 15. Junii 1530. in quarum primis indulget Ordini Prædicatorum in regno Poloniæ, ut poſſit Officium recitare, & Miſſam celebrare in honorem Hyacinthi in Sanctorum album deinde relati a Clemente VIII. in ultimis vero eamdem facultatem extendit ad omnes Cathedrales prædicti regni; quæ res non modice animos Polonorum conturbavit, quippe qui forte putaverant, per Officii & Miſſæ conceſſionem eum inter Sanctos cenſendum eſſe relatum, uti colligitur ex litteris Sigiſmundi I. Regis ad Pontificem ſcriptis die 15. Martii 1530. juxta ea, quæ plene habentur in Actis Canonizationis prædicti Sancti Romæ editis anno 1594. a Fr. Severino de Cracovia cauſæ Procuratore *pag.* 234. *& ſeqq.*, *& pag.* 244.; ſed nihilominus contendo, non obſtante clauſulæ adjunctione, nunquam Romanos Pontifices indulſiſſe Beatitatis cultum in honorem alicujus ſervi Dei, niſi cauſa cognita, hoc eſt vel poſitis monumentis fide dignis, vel præmiſſo proceſſu ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis, ſive idem auctoritate ordinaria, ſive auctoritate Apoſtolica eſſet confectus; idque etiam, antequam inſtituta eſſet ſacrorum rituum Congregatio, quæ novam rationem cauſarum Beatificationis, & Canonizationis introduxit, de qua in ſequentibus capitibus loquemur.

17 Verum, ut aſſumptum hoc plene demonſtretur, operæ pretium eſt prænoſcere, Romanos Pontifices aliquando nonnullos Dei ſervos beatificaſſe per ſe, aliquando autem aliis commiſiſſe, ut, his, aut illis comprobatis, auctoritate Apoſtolica denuntiarent, Dei ſervum inter Beatos recenſendum, atque hoc, illudve genus publici cultus eidem adhiben-

dum. De Innocentio IV. fertur, quod inter Beatos retulerit Petrum Gonzalez, vulgo S. Telmum, teſte Abrahamo Bzovio *ad an.* 1246. *num.* 3. ſed, cum bulla adhuc reperta non ſit, & cetera contemporanea deſint monumenta, teſtibus Bollandianis *tom.* 2. *Aprilis pag.* 389. ignoratur, quomodo Beatificatio peracta fuerit. Innocentium V. inter Beatos retuliſſe Gregorium Papam X. perpenſis miraculis ejus interceſſione a Deo patratis, alibi videbitur. Innocentium VI. cognita vita, & miraculis, beatificaſſe Gregorium Veruculenſem, conſtat ex ejus Apoſtolicis litteris incluſis in ſepulcro Beati una cum ipſa vita & miraculis, uti videri poteſt apud Bollandianos *tom.* 1. *Maji pag.* 536. Eugenium quoque Papam IV. inſigniſſimi miraculi fama commotum, inter Beatos retuliſſe, ut infra memorabitur, Andream Corſinum; atque edoctum vitam & miracula Ambroſii Sanſedonii id ipſum erga eum præſtitiſſe, pleniſſime habetur ex iiſdem Bollandianis *tom.* 2. *menſis Januar. p.* 1070. *& pag.* 1076. *& tom.* 3. *Martii pag.* 245.

18 Plures inſuper Beatificationes per ſummum Pontificem Leonem X. editæ ſunt, Franciſci videlicet de Paula, Margaritæ de Cortona, Eliſabethæ Reginæ Portugalliæ, ut aliæ multæ prætereantur. In Apoſtolicis autem litteris, quibus Beatum declaravit Franciſcum de Paula, indulſit quidem, ut annis ſingulis Fratres Minimi poſſent Officium celebrare, feſtum agere, & imaginem publice expoſitam in ſuis eccleſiis retinere, ſicuti docet Breve expeditum primo Pontificatus anno, & impreſſum in Actis Bollandianis *tom.* 1. *menſis Aprilis pag.* 165. ſed præceſſerat examen teſtium de vita & miraculis receptorum ex commiſſione Julii II. ſummi Pontificis, ut habetur ex documentis relatis *cit. tom.* 1. *pag.* 122. *& pag.* 148. Civibus ſimiliter Cortonenſibus idem Leo conceſſit, ut publice venerari poſſent B. Margaritam cum ſolemnitate & Officio unius Sanctæ nec virginis, nec martyris, donec ad ejus Canonizationem ventum fuiſſet; ſed, præter inſigne prodigium integritatis corporis, & optimi odoris, ſuavis ultra omnem naturalem odorem, a beato corpore manantis, licet ab obitu eſſent delapſi ducenti decem & novem circiter anni, præter publicam vocem & famam ſanctitatis ac miraculorum, & continuum populorum concurſum ad ejus tumulum, præter frequentium miraculorum ejus interceſſione a Deo factorum atteſtationem ex Apoſtolicis litteris Bonifacii VIII. & Eugenii IV. deſumptam, facta fuerat exhibitio proceſſus conſtructi a Præpoſito eccleſiæ Cortonenſis executore deputato a prædictis Romanis Pontificibus, uti legitur in Brevi Beatificationis Beatæ Margaritæ, nunc Sanctæ per memoratum Leonem X. expedito anno tertio Pontificatus, & exhibito occaſione Canonizationis ejuſdem. Quod vero attinet ad B. Eliſabetham, non modo editæ ab ejus morte hiſtoriæ heroicam ejuſdem vitam referebant, ſed etiam præceſſerat legitime comprobata miraculorum fama, antequam Leo ad preces Emmanuelis Portugalliæ Regis conceſſiſſet, ut in eccleſiis & monaſteriis civitatis, & diœceſis Conimbricenſis

cenſis recitari poſſet Officium in ejus honorem, & ejus imago in eccleſiis retineri, uti legitur in relatione trium Rotæ Auditorum ad Urbanum VIII. titulo *de ſanctitate vitæ in genère*. De Clemente item Papa VII. jam ſupra viſum eſt, quid egerit pro cultu B. Hyacinthi: ſed, antequam conceſſio fieret, nedum exhibita fuerat a Sigiſmundo I. Poloniæ Rege Leoni PP. X. ejus vita, verum etiam præceſſerat proceſſus, quem tribus Cardinalibus, & duobus Rotæ Auditoribus idem Clemens dederat examinandum, ſicut habetur in Actis ſupra citatis Fr. Severini de Cracovia *pag.* 158. *& pag.* 234. Paulus denique Papa III. Conventibus & Monaſteriis Ordinis Prædicatorum vivæ vocis oraculo per atteſtationem Joannis Cardinalis Burgenſis comprobato, anno 1542. benigne conceſſit, ut Officium recitare poſſent in honorem tunc Beati, nunc Sancti Raymundi de Pennafort, uti legitur in vita ejuſdem Sancti ſcripta a Franciſco Penia Rotæ Auditore *pag.* 252. Verum nedum prædictus Pontifex patrationem miraculorum cognoverat ex relatione fide dignorum, ſicuti conſtat ex ipſo oraculo vivæ vocis, ſed Epiſcopi quoque Barcinonenſes ſtatis temporibus auctoritate ſua ordinaria proceſſum conſtruxerant ſuper vita & miraculis, ut Canonizationem impetrare poſſent, anno videlicet 1279. ſicque quatuor annis ab obitu Sancti, & anno pariter 1318. quemadmodum bene obſervavit Penia *in opere citato pag.* 115.

19 Afferenda nunc ſunt Beatificationum exempla a Romanis Pontificibus factarum non per ſe, ſed per ſuos Delegatos: etenim per hæc etiam ſingularis anterioris diligentiæ profecto apparent argumenta. Hyacinthus S.R.E. Cardinalis, & per totius Hiſpaniæ circulos Sedis Apoſtolicæ Legatus, qui poſtea ad Pontificatum evectus Cæleſtini III. nomen aſſumpſit, anno circiter 1170. dum viſitabat monaſterium Cellanovenſe in Gallæcia, ſolemnem fecit translationem corporis S. Rudeſindi, Indulgentiis indictis iis, qui actui intereſſent, & ceteris abſentibus, quos die commemorationis feſti illius quotannis celebrandæ intereſſe contigiſſet. Translatio hæc in Actis dicitur Beatificatio; ſed ad eam Legatus non devenit, niſi prævio examine, & habito multorum Præſulum conſilio, quemadmodum legitur in citatis Actis apud Bollandianos *tom.* 1. *menſis Martii pag.* 118. ubi habentur hæc verba: *Quod ut perfectius perficeret, primo de multorum Præſulum conſilio, prævio vitæ examine, & miraculorum frequentia, S. Rudeſindum inter ſanctæ Eccleſiæ Catholicæ Beatos adnumeravit*. Extat adhuc proceſſus Beatificationis B. Notkeri editus a Caniſio *tom.* 6. *antiquarum lectionum*, eique inſertæ ſunt Apoſtolicæ litteræ Julii Papæ II. miſſæ Epiſcopo Conſtantienſi, quibus exponit ſibi plura narrata eſſe de ſanctitate & miraculis prædicti ſervi Dei, ſibi ſupplices preces fuiſſe porrectas pro facultate eum publice colendi, ſe certam non habere narratorum notitiam, ſeque idcirco committere & mandare prædicto Epiſcopo, ut in præmiſſis, ſuper quo ejus conſcientiam onerabat, faceret, ordinaret, atque decerneret, prout ſibi faciendum eſſe videbatur; cum edictione tamen, ne per

quodcumque circa præmiſſa feciſſet & decreviſſet , unquam Notkerus canonizatus cenſendus eſſet . Centum itaque , & quadraginta quatuor teſtium dicta & aſſertiones ſuper vita & miraculis recepta ſunt ; hiſque receptis , Epiſcopus delegatus conceſſit, ut die mortis Beati , Miſſa & Officium tamquam de Confeſſore recitarentur in monaſterio S. Galli , atque in eccleſiis & capellis eidem monaſterio ſubjectis , repetita clauſula, quod per hæc ille canonizatus non cenſeretur ; uti plene habetur in citatis Actis apud Caniſium. Extant apud Bollandianos Acta Beatificationis B. Conradi Placentini, tertii Ordinis S. Franciſci *tom.* 3. *Februarii pag.* 160. In eis habetur Breve Leonis X. inſcriptum Epiſcopo Syracuſano , ſive ejus Vicario generali in ſpiritualibus , in quo , poſt narratam humilem petitionem incolarum & habitatorum Terræ Neti diœceſis Syracuſanæ pro facultate venerandi Conradum tamquam Beatum , & poſt expoſitionem quod nonnulli proceſſus confecti fuerant ſuper ejus vita & miraculis auctoritate ordinaria , mandat Delegato , ut de præmiſſis expoſitis ſe diligenter inſtruat , atque , ſi ſervatis ſervandis , vera eſſe repererit , auctoritate Apoſtolica petitam indulgeat facultatem . Delegatus pro executione reſcripti Apoſtolici nedum teſtes vidit jam antea examinatos auctoritate ordinaria , ſed ulterius ad novum aliorum teſtium examen devenit ; compertaque expoſitorum veritate , auctoritate Apoſtolica petitioni benigne annuit . Paulus demum Papa III. in ſuis litteris Apoſtolicis typis impreſſis apud Bollandianos *tom.* 1. *menſis Aprilis pag.* 380. mandat Joanni Antonio Pullioni , ut in petitionem ſibi factam a juratis Judicibus , & univerſitate hominum Terræ Xicli diœceſis Syracuſanæ de facultate exhibendi publicum cultum in honorem Guillelmi Cuſſitella olim ejuſdem Terræ incolæ , non ſine ſanctitatis ac miraculorum fama defuncti , ſedulo inquireret , & , quatenus expoſita veritati innitereutur , annueret petitis ; addita tamen clauſula , quod per hæc Guillelmus non putaretur canonizatus . Examina teſtium a Delegato facta integra habentur apud Bollandianos *loc. cit.* ubi etiam *pag.* 393. legi poteſt conceſſio facta auctoritate Apoſtolica a Delegato celebrationis feſti , & recitationis Officii cum oratione propria in honorem prædicti Guillelmi .

C A P U T   X X I.

De Conſiſtoriis , quæ olim cogebantur pro definiendis cauſis Canonizationis .

1 EXpletis omnibus , quæ erant extra Conſiſtorium explenda , & de quibus in ſuperiori capite actum eſt , cauſæ proponebantur in Conſiſtorio coram ſummo Pontifice . Scire autem opus eſt , duplex tunc habitum fuiſſe Conſiſtorium ; alterum , in quod conveniebant ſoli S. R. E. Cardinales ; alterum ſubſequens , in quo conventus fiebat Cardi-

Digitized by Google

Cardinalium, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Præſulum apud Sedem Apoſtolicam degentium. In primo Conſiſtorio examinabatur cauſa, pro qua Capellani Papæ laboraverant, & ſummus Pontifex de Cardinalium conſiliis requirebat, an eſſet ad Canonizationem procedendum: quatenus autem viſum fuiſſet procedendum eſſe, definitio hæc ſub ſecreto inter Cardinales permanebat, teſte Cardinali Oſtienſi *in cit. cap. Audivimus, de Reliq., & venerat. SS. ſub num.* 5. *Rubricæ ſic factæ examinantur cum exacta diligentia per Dominum Papam, & Fratres; & requirit Papa conſilia eorumdem, an videantur probata talia, propter quæ ſit Canonizatio non immerito facienda; ſi videatur Domino Papæ, quod facienda ſit, definit hoc ſecreto primitus inter Fratres.* Et ad hoc quidem Conſiſtorium reſpexiſſe videtur Auctor carminum de Canonizatione S. Petri Cæleſtini ſub Clemente V. apud continuatores Bollandianos *ad diem* 19. *Maji pag.* 478. *tom.* 4.

Intulit hunc celebrem mundo, terriſque colendum
Eſſe Patrem, ſacrum Confeſſoremque vocari
Decrevit, prudenter agens, cauteque recenſens
Præteritum. Clauſim ſunt hæc decreta &c.

2 In hoc ipſo Conſiſtorio non ſolum Pontifex Cardinales alloquebatur, & eorum conſilia requirebat, neque ſolum Cardinales examinabant rubricas confectas a Capellanis; verum etiam legebantur teſtium depoſitiones tum ſuper virtutibus, tum ſuper miraculis; ut habetur in Ordine Romano Jacobi Cardinalis Cajetani ſub Clemente VI. *apud Mabillon. muſei Ital. tom. 2. pag.* 419. *Poſtea in Conſiſtorio in præſentia Domini Papæ, & aliorum Dominorum Cardinalium, ſingulariter & ſingillatim leguntur depoſitiones teſtium ſuper vita & miraculis productorum; primò enim leguntur depoſitiones teſtium ſuper vita productorum. Lectis & diligenter auditis per Dominum Papam & Cardinales, antequam ad aliud procedatur, Dominus Papa de conſilio Cardinalium determinat, utrum vita excellentia illius, de quo agitur, ſit plene probata, vel non; et, ipſa determinatione facta, proceditur modo prædicto ad lecturam miraculorum, et depoſitionum teſtium ſuper ipſis miraculis productorum. Notandum tamen, quod, lecta in Conſiſtorio depoſitione cujuslibet teſtis ſuper quolibet articulo, vel ſaltem teſtium melius probantium, Dominus Papa de conſilio Cardinalium definit, utrum illi teſtes plene probent articulum, de quo agitur, vel non; vel utrum .... Et hæc ſcribi debent ibidem per unum de Dominis Cardinalibus, de quo Domino Papæ placuerit; quibus omnibus factis, et diligenter per Dominum Papam et Cardinales examinatis, Dominus Papa debet inquirere conſilia ipſorum Cardinalium, et petere ab eis, an videantur probata talia, propter quæ ſit Canonizatio meritò facienda; et, ſi facienda videatur, Dominus Papa ibidem in Conſiſtorio ſecrete inter Cardinales definit, ipſam Canonizationem eſſe faciendam.* Similia leguntur apud Auctorem, qui rituum formulis præerat anno 1347. juxta Raynaldum *ad annum prædictum*, atque in Ordine Canonizationis Sanctorum anno 1494. (*tom.* 3. *collect. concil. Britan.*) tum in bulla Canonizationis S. Vincentii Ferrerii ſub Pio Papa II. narratur, tempore

Calli-

Calliſti III. lectas fuiſſe depoſitiones teſtium in Conſiſtorio; *deinde ex more dicta ipſorum teſtium fecit in duobus Conſiſtoriis generalibus publice recitari*. In eodemque etiam Conſiſtorio onus erat Cardinalium deputatorum cauſæ merita exponere; quemadmodum legitur in bulla Canonizationis S. Bernardini ſub Nicolao V. *Fecimuſque, per venerabiles Fratres noſtros S. R. E. Cardinales per Nos deputatos, omnia per nuntios reportata in ſecreto Conſiſtorio noſtro diligenter particulariterque referri, quæ per Conſiſtorium examinata ſunt; ſed propter gravitatem rei viſum eſt, in aliud Conſiſtorium differri, ut, tempore medio, quilibet Cardinalis in domo ſua poſſet illa diligenter intueri: et in ſecundo Conſiſtorio, ſcrutatis omnium votis, in eamdem ſententiam convenerunt*; item in bulla Canonizationis S. Catharinæ Senenſis ſub Pio II. *Sed pro veteri conſuetudine tribus ex Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus; uni Epiſcopo, alteri Presbytero, reliquo Diacono, vivæ vocis oraculo commiſimus, ut, debitis habitis proceſſibus de vita et moribus ipſius Catharinæ, deque miraculis ejus ſive in vita, ſive poſt mortem patratis, & de reliquis ad Canonizationem neceſſariis diligenter inquirerent, Nobiſque in ſecreto Conſiſtorio, ut moris eſt, fidelem relationem ſacerent*: Quod profecto pro regula ſtatutum fuiſſe videtur in libro ſacrarum cæremoniarum edito ſub Leone X. qui nomen præſefert Chriſtophori Marcelli Archiepiſcopi Corcyrenſis, licet re vera fuerit compoſitus ab Auguſtino Patritio Piccolomineo Epiſcopo Pientino, uti colligitur ex epiſtola Paridis de Graſſis typis impreſſa apud Mabillon. *in muſeo Ital. tom.* 2. In prædicto quippe libro ſacrarum cæremoniarum ita legitur *ſect. 6. cap.* 1. *Cum placuerit Sanctiſſimo Domino noſtro, referant* (ſermo eſt de Cardinalibus Epiſcopo, Presbytero, & Diacono, quibus cauſæ committebantur) *in ſecreto Conſiſtorio; & primo de excellentia vitæ, et fidei puritate; quæ ſi judicabuntur Collegio bene probata et digna ſanctificatione, tunc procedent ad narrationem et probationem miraculorum; et de conſenſu Cardinalium finiet ſummus Pontifex, vitam et miracula, quæ ita erunt, ſufficienter eſſe probata; deinde deliberabunt, an, quæ probata ſunt, videantur talia, propter quæ merito ſit decernenda Canonizatio*.

3 Hæc quoad Conſiſtorium, ad quod S. R. E. Cardinales tantummodo vocabantur: quoad aliud vero, cui, præter Cardinales, intererant etiam Epiſcopi, & Præſules apud Sedem Apoſtolicam degentes, ut his inſuper innoteſceret ſtatus cauſæ, & comperta eſſent merita ejuſdem, ſermo in eo habebatur a ſummo Pontifice, teſte Cardinali Oſtienſi *in cit. cap. Audivimus ſub num. 5. de Reliq. & venerat. SS. Coadunatis Epiſcopis, qui ſunt præſentes in Curia, narrat publice in Conſiſtorio ea, quæ acta ſunt & probata, ſecreta definitione jam facta ſuppreſſa, & requirit conſilia Prælatorum*. Quod fuſius porro deſcribitur ab Auctore carminum de Canonizatione S. Petri Cæleſtini ſub Clemente V. apud Bollandianos *loc. cit.* De concione ſiquidem habita a prædicto Pontifice ſic ait:

. . . . *Deinceps*
Advocat in mediam, quæ ſe protendit in aulam

Regia,

Regia, Pontifices varios, cunctoſque miniſtros
Romanæ Sedis, necnon præſente Senatu
Fatur: Et immenſos ſuſcepimus ecce labores,
Et Fratres noſtri pariter, quod noſſe putamus
Vos etiam. Quæſita prius depromimus ecce,
Et vitam, moreſque ſacros, firmataque ſcimus
Teſtibus indubie Petri miracula quondam
Murronis; quæ ſcita palam, nec clauſa tenemus
Ad Fidei incrementa ſacræ, veſtramque ſalutem.
Pauca tamen recluſit apex; quin cautius idem,
Neve magis, vel ſorte minus dicendo labaret,
Singula diffuſo promi dictamine juſſit.

4 De Suffragiis autem latis ab Epiſcopis ita ſubjicit:
Illicet ardentes poſiti ſub limite Sedum
Pontifices laudanda canunt, mirandaque pandunt,
Quiſque loco reſidens, alternatimque reſurgens
Quiſque loco, & rogitant. Penſum procedere rectum
Judicium Eccleſiæ, cunctis gaudentibus una,
Ructavere omnes, dignum & conſcendere Divum.
At Pater, auditis placidis rumoribus, inquit:
Nec Sedi voti eſt, ſoli cui dicere feſtum
Competit, aut noſtro tantis ſubducere honori;
Sed volumus ſummis Fratrum concernere dictis;
Quodque pius nobis dignabitur, atque refundet
Ipſe Deus, prompte complebimus; huncque profuſis
Flectite vos animis; ſacere hoc præcordia poſcunt.

5 Subſequentibus temporibus conſueverunt Romani Pontifices ſeptem, aut octo Præſules deligere, qui in Conſiſtorio, ad quod Cardinales, & Epiſcopi vocabantur, univerſam cauſæ Canonizationis ſeriem perorando exponerent; quemadmodum plene deſumitur ex ſupra ſæpe citato Ordine Romano Cardinalis Cajetani in quo ſic legitur pag. 420. *Aſſignatur per Dominum Papam certa dies ad aliquem locum aptum ad hoc, ubi convenire habeant idem D. N. Papa, et Cardinales, et alii Prælati de Curia, ac Clerus, et populus; et interim extra Conſiſtorium deputantur per Dominum Papam octo, vel ſeptem Prælati ad minus, de quibus eidem Domino noſtro Papæ videbitur, faciendum, qui dicta die aſſignata habeant publice prædicare. Habet etiam idem Dominus noſter Papa ordinare gradus inter ipſos Prælatos, qui prædicare habebunt, ut videlicet talis primo prædicet, et talis ſecundo, et ſic de aliis. Conſuevit enim dicta dies aſſignari per unum menſem ante, vel per tres ſeptimanas ad minus, ad finem, quod prædicti Prælati diligenter collationes ſuas potuerint ſtuduiſſe, quas ipſa die aſſignata ſuccincte et breviter in publico facere habebunt. Concluſiones vero dictarum collationum debent eſſe tales, videlicet, quod oſtendant per rationes, quod dicta Canonizatio eſt meritò facienda, et ſupplicent dicto Domino*

mino noſtro Papæ, ut facere dignetur eamdem. Idem deinde Auctor, proſequendo ſuam narrationem, exponit *pag.*421. modum quo perorationibus Præſulum dabatur initium: *Quibus reſidentibus* (loquitur de Papa, Cardinalibus, Epiſcopis, & aliis) *ſurgere habet Procurator hujuſmodi negotii exiſtens ex oppoſito dicti Domini Papæ, et, aſſumpta ſibi aliquali auctoritate, narrare debet aliqua de hujuſmodi negotio, et ſupplicare ipſi Domino noſtro, ut Sanctitas ſua audire dignetur aliquos Prælatos, qui ſuper prædictis prædicare intendunt, et nihilominus, quod placeat Sanctitati ſuæ definire illum, de quo agitur, eſſe Sanctum, et Sanctorum catalogo adſcribendum, et tamquam Sanctum eſſe a Fidelibus venerandum, ac feſtum ejus anno quolibet perpetuo certa die, de qua ipſi Domino noſtro Papæ videbitur, celebrandum; et, hujuſmodi ſupplicatione per dictum Procuratorem facta, ſurgat ille Prælatus, qui primò prædicare, ſeu collationem ſuam facere debet, juxta ordinationem jam dictam, et incipiat collationem ſuam, et eam proſequatur ſuccinctè et breviter; qua finita, ſurgat ſecundus, et faciat ſimiliter, et ſic de aliis*. Concordat Auctor, qui rituum formulis præerat anno 1347. ut ex ejus opere habetur impreſſo apud Raynaldum *ad dictum an. num.*36. *et* 37. hujuſque ritus antiquioris compendioſa habetur commemoratio in libro ſacrarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis *loc. cit. In hujuſmodi Conſiſtorio, ut apud antiquos codices legimus, ſolebant ſex, aut octo Prælati ſucceſſive orare, narrantes merita canonizandi, et ſupplicantes pro Canonizatione. Advocatus autem in principio tantummodo petebat a Pontifice, ut Prælati audirentur, et ſupplicabat, ut Canonizatio decerneretur*.

6 Quia vero, fortaſſe experientia teſte, deprehenſum fuit difficile in uno eodemque Conſiſtorio Præſulum perorationes fieri, & ſuffragia Cardinalium, & Epiſcoporum apud Sedem Apoſtolicam degentium exquiri poſſe, tertium ſuperadditum fuit duobus ſupra recenſitis Conſiſtorium; in quorum primo, ſicuti dictum eſt, Papa ſcrutabatur conſilia Cardinalium, in ſecundo fiebant perorationes, in tertio denique perquirebantur ſuffragia Cardinalium, & Epiſcoporum apud Sedem Apoſtolicam exiſtentium: tum in locum tot perorationum, quæ a Præſulibus fiebant, ſubſtituta fuit oratio unius ex Advocatis Conſiſtorialibus, in qua vita, miracula, & ſeries Actorum totius cauſæ copioſè exponerentur: &, quia propter ſtrepitum aſtantium aliquando accidebat, ut Epiſcopi, qui ſuffragium in ultimo Conſiſtorio ferre debebant, Advocati Conſiſtorialis orationem habitam in ſecundo Conſiſtorio bene intelligere non poſſent, introducta fuit conſuetudo, ut Conſiſtorialis Advocatus in tertio Conſiſtorio ſummatim referret ea, quæ fuſe in ſecundo expoſuerat, ut inſuper ſummus Pontifex de ſtatu ac meritis cauſæ ſermonem faceret, & ut Rotæ quoque Auditores, ſed præſertim cauſæ Commiſſarii, intereſſent, qui difficultatibus, quæ excitarentur, poſſent ſatisfacere.

7 De ſubſtitutione orationis faciendæ ab Advocato Conſiſtoriali in locum tot orationum, quæ fiebant a Præſulibus, loquitur Penia *in vita S. Raymundi lib.* 3. *in obſervat. ad cap.*36. *Ceterum in melius hanc conſuetudinem*

nem reformatam ſatis docet ſacrarum cæremoniarum uſus, quo ceſſat multiplicatus ille tot Prælatorum orantium ſtrepitus. Quod autem ad Advocatum Conſiſtorialem attinet, id ex antiqua ſatis conſuetudine receptum eſt; cum enim ante aliquot ſæcula cauſæ graves in Conſiſtorio tractarentur, ſolis Advocatis Conſiſtorialibus dicendi in Conſiſtorio facultas erat. Atque inde retenta conſuetudo, ut non niſi aliquis de collegio Advocatorum Conſiſtorialium has orationes habere ſoleat. Sed illud præterea obſervari vidimus, ſi in collegio Advocatorum Conſiſtorialium ſit aliquis Advocatus de dominio illius Principis, qui ſanctum petit canonizari, ille eligatur, ut oret; ut in hac cauſa, (videlicet S. Raymundi) *Bernardinus Scottus Mediolanenſis, pro qua intercedebat Rex Hiſpaniæ Dux Mediolani.* Et merito quidem dictum fuit a Penia, ex antiqua conſuetudine, habita ratione temporis, quo ſcribebat, receptum fuiſse, quod Advocatus Conſiſtorialis in publico Conſiſtorio de Canonizatione peroraret. In Canonizatione enim S. Bonaventuræ ſub Sixto Papa IV. oratio facta fuit in publico Conſiſtorio ab Octaviano celebri tunc temporis Advocato Conſiſtoriali, teſte Jacobo Volaterrano auctore contemporaneo apud Raynaldum *ad an.* 1482. *num.*46.*Die Mercurii poſt feſta Paſchalia,qui fuit decimus eiuſdem menſis, nempe Aprilis vocati ſunt Patres in publicum ſenatum, qui coactus fuit in anteriori majori aula Pontificia. Relatum eſt in eo de mortis, et vitæ ſanctimonia viri,et Patris Beatiſſimi Bonaventuræ, quem inter Sanctorum cœtum plures Reges, nationes, et populi referendum eſse, ſummis precibus a Pontifice et ſacro Patrum ſenatu efflagitabant. Orationem vero habuit de ea re clariſſimus Jureconſultus et ſenatorius Advocatus Octavianus*; atque hæc ejus oratio typis mandata eſt tom.2. opuſc. S. Bonaventuræ. Item in Canonizatione S. Franciſci de Paula ſub Leone X. Angelus Cæſius oravit in publico Conſiſtorio, quemadmodum legitur *in bulla Canonizationis* §.37. Et de Advocato pariter Conſiſtoriali intelligenda ſunt verba libri ſacrarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis *loc. cit. Fit poſt hæc publicum Conſiſtorium, in quo Pontifex eum pluviali rubeo et mitra pretioſis reſidet, et Advocatus cauſæ longa oratione proponit vitam, geſta, et miracula canonizandi, et demum ſupplicat nomine Principum et populorum, qui de ea re ſcripſerunt, bonæ memoriæ talem adſcribendum eſſe a ſua Sanctitate in catalogum Sanctorum Chriſti, utque a cunctis Fidelibus pro ſancto veneretur decernendum.*

8 De repetitione vero compendiaria facienda ab Advocato Conſiſtoriali in tertio Conſiſtorio, poſtquam in ſecundo fuſam habuerat orationem de ſtatu & meritis cauſæ, verba facit Jacobus Volaterranus in Canonizatione S. Bonaventuræ ſub Sixto IV. *apud Raynaldum ad an.* 1482. *num.* 46. Poſtquam etenim, juxta ſupra expoſita, Jacobus retulit, fuiſse in ſecundo Conſiſtorio habitam orationem ab Advocato Octaviano, quæ propter ſtrepitum frequentiſſimi ſenatus vix potuit audiri, licet maximopere fuerit commendata ab illis, qui eam audiverunt, ſic proſequitur: *Pancis cum reſpondiſſet Pontifex, commiſit Prælatis omnibus in Romana Curia exiſtentibus, ut et ipſi de meritis B. Patris edocti in primo ſenatu ea tantum cauſa cogen-*

do ſententiam dicerent . Die igitur Veneris , qui ſecutus eſt , (ſuit enim duodecima menſis Aprilis) vocati in conſilium fuere non Cardinales modo , ſed Epiſcopi omnes , Abbates , & Judices Rotæ Palatinæ , Religionum quarumdam Prælati , & Procuratores earumdem generales . Conſilii locus fuit major aula ſupra primam Palatii portam , quæ in S. Petri aream ſpectat . In ſenatu iterum oravit Octavianus , quem dixi ; & , quia priori ſenatu a paucis ſuerat per ſtrepitum auditus , eamdem , ut audio , orationem recitavit cum ſumma attentione & commendatione . Rogati poſtmodum Epiſcopi , & ceteri ſententiam dicere , Cardinalibus ſilentibus , Præſulum quiſque , prout loco præerat , ita ſententiam dixit . Et conſentit bulla Canonizationis ejuſdem Sancti . Clarius poſtea id ipſum apparet ex Canonizatione S. Franciſci de Paula ſub Leone X. fuſe enarrata in diariis Paridis de Graſſis cæremoniarum Magiſtri , & apud Raynaldum *ad an.* 1519. *num.* 77. *&* 78. In ſecundo etenim Conſiſtorio , cum Advocatus Conſiſtorialis breviter ſic locutus eſſet : *Cum in publico proximo Conſiſtorio coram tua Beatitudine , Reverendiſſimis DD. Cardinalibus ... de patria , parentibus , vita , moribus , et vigintiquinque illuſtribus in ſpecie, aliiſque fere innumerabilibus in genere miraculis B. Franciſci de Paula, ut ex Actis liquido apparet , dixiſſem ... tua Beatitudo , pro ſua ſingulari pietate et clementia , deſuper mature deliberare velle , dignata fuit reſpondere ; eoſdemque Prælatos , ut ea in re cogitarent , diligenterque adverterent , Deumque orarent , ne Eccleſiam errare pateretur , monuit . Cum autem , Pater Beatiſſime , non dubitem , per omnes monitioni tuæ Beatitudinis ſatisfactum , hancque rem jam tot teſtibus probatam , totque oculis ſpectatam , totque etiam palpatam manibus , totieſque , et etiam a multis præſtantiſſimis viris , et ultimò a tribus Reverendiſſimis Cardinalibus diligenter ſtudioſeque cognitam et examinatam , ulteriori diſcuſſione nullatenus indigere , ſed ad expeditionem ipſam veniendum ſit ; propterea ſupplico ... ut ad eam expeditionem devenire , opuſque tam ſanctum , Leoneque X. dignum perficere dignetur ;* Pontifex nonnulla ſubdidit de cauſæ gravitate , & de negotii arduitate , tandemque concluſit , ſe audire velle ſuffragia Cardinalium , & Epiſcoporum : *Quocirca vos univerſos Fratres , et præſentes , quos jampridem deſuper mature præcogitare monuimus , in Domino affectuoſe requirimus , conſcientias veſtras onerantes , ut ſecundùm Deum , cujus res principaliter agitur , quidquid ſinguli ſentitis , libere proferre velitis .*

9 Hujus ejuſdem repetitionis teſtimonium extat in bulla Canonizationis S. Bennonis ſub Hadriano VI. & in bulla Canonizationis S. Antonini ſub Clemente VII. De eo autem , quod attinet ad ſummi Pontificis allocutionem , & interventum Rotæ Auditorum , præſertim vero eorum , qui fuerunt cauſæ Commiſſarii, hæc habentur in libro ſacrarum cæremoniarum edito nomine Archiepiſcopi Corcyrenſis ſub Leone X. *loc. cit. Poſt hac , cum placuerit Sanctiſſimo Domino noſtro vocentur omnes Prælati Curiæ in ſecreto Conſiſtorio cum Pontifice et ſacro Collegio, et ibi proponat breviter Sanctitas ſua , ad quid vocati ſint ; deinde , ſi placet , per Advocatum faciat ſummatim repeti vitam et miracula canonizandi , et quæ ſunt probationes in genere tantum : Poſt*

Digitized by Google

Poſt hæc narret, quanta cum diligentia & fide inquiſitio, & proceſſus ſuper hac re factus ſit, de multiplici & canonica atteſtatione, de inſtanti Principum & populorum poſtulatione. Et demum conſcientiam illorum onerando, exquirat ſingillatim a quolibet ſuam in ea re ſententiam; & , cum omnes finierint, agit gratias de bono conſilio, & hortatur eos, ut orent Deum, ne ſinat, ſe errare in tanto negotio; & ſic omnes recedunt ... Poterunt intereſſe aliqui Protonotarii ordinarii, ut ſint rogati de his, quæ geruntur. Aderunt etiam Auditores Rotæ, et maxime Commiſſarii cauſæ, ut, ſi quid eſſet declarandum, poſſint, ut bene informati, mentes aliorum declarare. Sequitur Rocca *de Canonizatione SS. cap.*37. Quapropter Franciſcus Penia *in Actis Canoniz. S. Didaci lib.* 3. *cap.*15. ait: *Non oportuit tunc quidem ab Auditoribus Rotæ aliquid rogare, cum ſuper proceſſu nulla exorta fuerit, aut excitata controverſia, quæ illorum explicatione & induſtria indigeret. Hoc enim conſilio Auditores potiſſimum illi, ad quos judicandi proceſſum cura mandata eſt, advocari ſolent. Protonotarii vero ad fidem exhibendam circa ea decreta, quæ in eo Conſiſtorio cenſentur, ſolum rogandi erant.*

10 Huc uſque adducta Beatificationes, & Canonizationes reſpiciunt; vel, ut aptius loquamur, diligentias, quæ antiquiori tempore, & ante inſtitutam ſacrorum rituum Congregationem a Romanis Pontificibus adhibebantur, antequam Beatificationis, aut Canonizationis honores ſervis Dei, aut Beatis indulgerentur. Sed, cum nonnulla, tamquam publicæ & notoriæ aſsertiones, ab aliquibus prolata ſint, & proferantur, & ſcriptis etiam mandentur, quæ, niſi explicentur, aut examinentur, recenſitis ipſis diligentiis per Romanos Pontifices factis obſtare poſse videntur, neceſsarium eſt pro abſoluta materiæ cognitione, eadem narrare, ſincere exponere, necnon explicare, & pro cujuſque ratione refellere.

11 De Joanne itaque XXII. fertur, Ordini Prædicatorum obtuliſse, unum ſe ex Dei ſervis Ordinem ipſum profeſſis canonizaturum, quem ejuſdem Ordinis proceres elegiſsent. Deducitur id ex epiſtola Petri de Palude Ordinis FF.Prædicatorum Vicarii in Capitulo generali apud Pampilonem congregato ſcriptâ Jacobo Aragonum, Valentiæ, Sardiniæ, & Corſicæ Regi 29. Maji 1317. ex Regio archivo Barcinonenſi deſumpta, & relata in vita S. Raymundi de Pennafort, edita a Franciſco Penia Rotæ Auditore *lib.* 3. *cap.* 13. *Progenitorum veſtrorum ad dictum Ordinem noſtrum affectio ſingularis ducit nos multipliciter & inducit, quod, licet ex Ordine prædicto collegerit Deus flores pulcherrimos in gloriam regni ſui, fratres videlicet plurimos, quos cæleſtibus dotavit virtutibus, & miraculorum multiplicium & magnorum evidentiſſima gratia claros fecit; tamen volentes pro viribus procurare ... B. Fratrem noſtrum Raymundum Generalem Magiſtrum noſtri Ordinis antedicti, quem non ſolum veſtri regni ſingularem alumnum providentia Dei Patris produxit in lucem, quaſi generale virtutum exemplar, verum & totius univerſalis Eccleſiæ fecit per canonicarum ſanctionum diſertionem ſolertiſſimum directorem, SS. P. D. N. ſummo Pontifici unanimiter duximus canonizandum offerre, qui ſe canonizaturum obtulit unum, quem duxerimus eligendum.*

12 At, ſi omnia perpendantur, nimia Canonizandi facilitas, quæ ex prædicta deducitur epiſtola, evaneſcet: ex ea quippe non legitime argui poteſt, Joannem Pontificem promiſiſſe, ſe illum Sanctorum faſtis adſcripturum ex Ordine Prædicatorum Religioſum, quem Ordo ipſe canonizandum obtuliſſet; ſed unum tantum ex illis, quem cæleſtes virtutes, & miraculorum gratia inſignem feciſſent, quemadmodum recitata epiſtolæ verba clare demonſtrant: cumque proinde nec ſubſtantialia pro Canonizatione requiſita, nec ſedulum eorum examen fuerint excluſa, nimiæ facilitatis Joannes nec poteſt, nec debet redargui. Attendendum inſuper, quod tunc multi beati viri de Prædicatorum Familia meritis præclariſſimi occurrebant, de quorum Canonizatione agi poterat, Reginaldus videlicet de S. Ægidio, Joannes Vicentinus, Conradus Teutonicus, Laurentius Anglus, Manes Hiſpanus, Jordanus Saxo, Jacobus Huton, Joannes, & Nicolaus Hungari, Guillelmus Arnoldus, Pontius Hiſpanus, Thomas Aquinas, Hyacinthus Polonus, Ambroſius Sanſedonius, Guido Longimellus, Paganus Mergobenſis, Albertus Magnus, ut ex dicti Ordinis annalibus bene animadvertit Penia *in ſecunda obſervatione ad dictum cap. 13. lib.3.* in quo propterea rerum ſtatu unuſquiſque facile ſibi ſuadere poterit, promiſsionem Joannis nihil aliud fuiſſe, quam providam inſinuationem factam Ordini Fratrum Prædicatorum, ut is ex pluribus Beatis, quos Canonizationis honore dignos reputare poterat, unum eligeret, cujus cauſa proponeretur & diſcuteretur, quemque in Sanctorum album ipſe retuliſſet, niſi defuiſſent requiſita pro ejus Canonizatione ad normam ſacrorum canonum obtinenda. Additur in comprobationem prædictorum, quod in promiſsionis executionem Ordo obtulit Joanni canonizandum B. Raymundum, quem ipſe utique non canonizavit, cum fuerit in album Sanctorum relatus a Clemente VIII. Canonizavit autem Joannes Thomam de Aquino, nihil obſtantibus promiſsione, & ſupplicatione Ordinis pro B. Raymundo: quod quidem evidentiſsimum ſignum eſt, promiſsionem non fuiſſe debitis rationibus atque modificationibus deſtitutam.

13 Examinandum ſequitur ſamigeratum illud, quod Cardinalem Beſſarionem dixiſse ſerunt, ſe valde dubitare, utrum vera eſsent, quæ a Majoribus de Sanctis antiquis prodita fuerunt; cum nonnullos ſuo tempore vidiſset in album Sanctorum relatos, quorum vitam ipſe in eorum cauſis ſuffragium ferens improbaverat: quod utique dictum aliquando uſurpatum fuit in ſuffragiis aliquorum ſacræ Congregationis rituum Conſultorum, & typis impreſsum etiam in animadverſionibus Fidei Promotorum, ut ceteris ſuaderent, magna cum maturitate procedendum eſſe in cauſis Beatificationis, & Canonizationis. Sed, ſi id pariter ea qua decet, diligentia ponderetur, admodum dubito, num prædictum effatum a Cardinali Beſsarione manarit. Inclitus ille Cardinalis juxta nonnullos ex hac vita deceſsit die 18. Novembris 1472. ſed juxta alios die 14. Decembris 1473. Plura extant ejuſdem Opera; veruntamen in eis effatum ipſum

ipſum neutiquam reperitur. Primus porro, quem ſciam, qui illud propalaverit, nullo tamen prolato teſtimonio, fuit Guillelmus de Bellai ſcriptor ſæculi XVI. Compoſuit hic hiſtoriam ſuorum temporum in octo partes, ſeu libros diſtributam; Martinus vero ejus frater commentariis rerum Gallicanarum, quæ publici juris fecit, inſeruit libros quintum, ſextum, & ſeptimum Operis a Guillelmo Fratre compoſiti. Itaque in præfatione loquitur de hiſtoriæ utilitate atque neceſsitate; cumque plura referat mendacia a recentioribus hiſtoricis prolata, maximum hinc aſſerit damnum derivari in antiquioris temporis hiſtoricos, exemplo allato Cardinalis Beſſarionis, qui ſe de Sanctis antiquis dixit dubitare, cum viderit nonnullos ſuo tempore in Sanctorum album referri, quorum virtutes minime approbaverat. Per eamdem omnino ſemitam proceſsit Joannes Bodinus, qui in ſua methodo ad facilem hiſtoriarum cognitionem *cap.* 4. ait: *Ferendum quidem eſſet* (loquitur de hiſtorico) *ſi pro ſalute Reipublicæ mentiretur, id, quod Magiſtratibus Xenophon & Plato permiſerunt, ſed aſſentationis cauſa mentiri cum omnibus turpe, tum vero hiſtoricis turpiſſimum. Nam, ut Beſſario Cardinalis, cum inter Divos inepta quadam apotheoſi Romæ quamplurimos referri videret, quorum vitam improbarat, ſe valde dubitare dixit, utrum vera eſſent, quæ ab antiquis prodita fuerunt; ita mendaces hiſtorici faciunt, quo minus fidei reliquis habeatur.* Effatum ergo Cardinalis Beſſarionis Guillelmo de Bellai, atque Joanni Bodino innititur; idque oppido facit, ut rationabiliter dubitari poſsit, num illud fuerit a Cardinali prolatum; tum quia, juxta prudentiæ regulas, quæ a recentiori Auctore de factis, aut dictis antiquorum, nullo adducto contemporanei, & fide digni ſcriptoris teſtimonio, referuntur, contemnuntur; tum quia, juxta ejuſdem prudentiæ regulas, Auctoris probitas in primis eſt perpendenda, ut videatur, utrum ejus dictis fides ſit præſtanda, necne. In eo namque, quod attinet ad Guillelmum, ut ab ejus moribus referendis abſtineamus (teſte quippe Bayle *in ſuo dictionario hiſtorico & critico*, Guillelmus omnem lapidem movit, ut nonnullos Univerſitatis Pariſienſis Doctores induceret ad opinandum pro juſtitia divortii injuſte petiti ab Henrico VIII. Angliæ Rege) ipſius verba *in præfat. ad ſuas ogdoad.* præſeferunt, eum male de Sanctorum Canonizationibus ſenſiſſe: *idemque hic accidat* (loquitur de hiſtoricis recentioribus falſa referentibus, & ſic fidei antiquorum detrahentibus) *quod alia in re merito, & jure optimo dixit Cardinalis Beſſario, qui, cum Romæ tot Sanctos, quaſi minorum gentium Deos, in Divorum numerum referri conſpiceret, quorum vitam moreſque parum probaverat, & apotheoſim etiam minus probabat; enim vero recentes iſti, inquit, Divi efficiunt, ut, quæ de veteribus leguntur, in ſuſpicionem mihi veniant.* Nec enim Canonizatio eſt inter Deos adſcriptio, nec Sancti noſtri æquiparari poſſunt Diis minorum gentium. Quod autem ſpectat ad Joannem Bodinum, hic de Chriſtiana ipſa Religione male ſenſiſſe dicitur. Opus enim compoſuit *de abditis rerum ſublimium arcanis*, in quo omnes Religiones revocat ad examen; inſtitutiſ-

que

que inter Chriſtianos, atque Naturaliſtas,& Judæos diſputationibus,Chriſtianos exhibet ab aliis victos & ſuperatos ; quapropter nonnullorum opinio eſt, ipſum vel ſine ulla Religione, vel Judæum mortuum fuiſſe, uti legitur in epiſtolis Jacobi Gilot *lib.3. epiſt.48. ad Joſephum Scaligerum*. De eo inſuper ſic loquitur Antonius Poſſevinus *biblioth. ſelect. lib. 1. cap. 26. pag. 130. Univerſa igitur hac tractatione* (ſermo eſt de methodo hiſtoriarum per ipſum edita) *hæreſim ſapit, quod Lutherum, Calvinum, Melanctonem, ceteroſque nominet honorifice ; hiſtoricos item Peucerum, Curionem, & alios uſurpet ad faciendam fidem, qui & Hæretici fuere, & turpiſſime in hiſtoriis lapſi ſunt*. De eodem acrius ſubdit Hugo Grotius *in epiſt. 353. ad Joan. Cordeſium pag.*127. quod amicitiam coluerit cum doctiſſimis Hebræorum, *quæ in illo plenam perſuaſionem eam, quæ in Chriſtianis requiritur, non parum labefactavit. In hiſtoriis, & teſtimoniis citandis video, eum a vero ſæpe abire, neglectu malo credere, quàm dolo ; quamquam interdum vix eſt, ut doli ſuſpicionem effugiat*.

14 Præterquamquod ſequentes Beatorum Canonizationes peractæ ſunt quo tempore Beſſario Cardinalis erat, Sancti videlicet Nicolai de Tolentino ab Eugenio IV.,S.Bernardini Senenſis a Nicolao V.,SS. Oſmundi,& Vincentii Ferrerii a Caliſto III.,& S. Catharinæ Senenſis a Pio II.;& communis quidem omnium Cardinalium conſenſus in Canonizationibus SS. Bernardini, Oſmundi, Vincentii Ferrerii, & Catharinæ Senenſis illuſtria extant teſtimonia in Conſtitutionibus ſuper eis per Romanos Pontifices exaratis, cum Canonizationes ipſæ ſactæ ſunt. In bulla quippe Canonizationis S. Bernardini Senenſis ita legitur: *Scrutatis omnium votis* (loquitur Nicolaus V. de ſuffragiis Cardinalium) *in eamdem ſententiam convenerunt, tantam eſſe evidentiam & numerum miraculorum, necnon de vita ipſius ſanctimonia, ac fidei integritate tam clarum, tamque evidens teſtimonium, ut in tanti viri Canonizationem animis concorditer ſua vota depromerent, quorum ſecuti judicium, tunc canonizandum eſſe decrevimus*. In bulla Canonizationis S. Oſmundi Calliſtus III. hæc habet : *Scrutanteſque deinde in eodem Conſiſtorio vota omnium venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium, ac omnibus debite recenſitis, iidem Fratres noſtri in eamdem ſententiam convenerunt*. In bulla Canonizationis S. Vincentii Ferrerii poſt obitum Calliſti a Pio II. expedita ſic legitur : *Idem quoque Calliſtus Prædeceſſor dicta die, videlicet tertia Junii, Pontificatus ſui anno primo, in ipſorum Cardinalium, & Prælatorum præſentia, de ipſorum omnium conſenſu unanimi pronuntiavit atque decrevit, Vincentium præfatum eſſe canonizandum*. Pius II. denique in bulla Canonizationis S. Catharinæ Senenſis ita teſtatur : *Rogati ſingulatim tum omnes Cardinales, tum Præſules, qui plurimi affuerunt, ſententiam dicere ; totis ſuffragiis beata virgo digna cælo & aſtris declamanda viſa eſt ; nec quiſquam fuit, qui non magnopere Canonizationem ejus faciendam probaret*.

15 Convenerunt itaque omnes Cardinales in exhibitione publici cultus ad honorem SS. Bernardini, Oſmundi, Vincentii Ferrerii, & Catharinæ

næ Senenſis; ita ut quoad hos ſaltem nequaquam percipi queat, Cardinalem Beſſarionem a ceteris Cardinalibus diſſenſiſſe. Sola propterea remanet Canonizatio S. Nicolai de Tolentino, in cujus bulla Eugenius IV. minime teſtatur de unanimi Fratrum aſſenſu, ſed tantum dicit, *de Fratrum prædictorum conſilio & aſſenſu*. Attamen verba hæc unanimem certe aſſenſum non probant, ſed nec eum excludunt; in quo rerum themate onus eſt aſserentis, diſsenſum probare Cardinalis Beſsarionis. Quamquam urget adhuc pro ejus aſsenſu nimia veriſimilitudo deducta ex innocentia vitæ Nicolai; deinde ex illuſtri de eo teſtimonio S. Antonini 3. *part. tit.* 24. *cap.* 10. *§.* 5. *Per ſex menſes ante obitum ejus omni nocte ante matutinas, auribus corporalibus cantum Angelicum eum Dominus faciebat audire; & , cum eſſet in ultima ægritudine, quidam viſitantes eum a diverſis languoribus ſanati ſunt. Morti appropinquans, vocatis Fratribus, ſic eos alloquitur: Quamvis nihil mihi conſcius ſim, tamen non in hoc juſtificatum me eſſe ſentio ſeu cognoſco; & ideo, ſi quem læſi, ſi in aliquo quempiam offendi, vos ipſi judicate, & delictis parcite, ut dimittantur & vobis delicta veſtra*. Et poſt plura expoſita de felici ejus obitu: *Poſt mortem ejus, & ſepulturam multa miracula ad invocationem nominis ejus facta ſunt, cæci multi illuminati ſunt, claudi plures erecti ſunt, ſurdi auditum receperunt, loquelam muti non pauci, & (quod maximum eſt) ſex mortui reſuſcitati per merita ejus*; ex his demum, quæ habentur in ipſa bulla Canonizationis, ubi dicitur Joannem XXII. de ejus Canonizatione cœpiſſe tractare, eamque completurum fuiſse, niſi obitus, & horrenda ſchiſmata ſupervenisſent; itemque miracula trecentum & unum, ad quorum approbationem examinati fuerunt treſcenti ſeptuaginta & unus teſtes, in regeſtis adnotata, & in publico Conſiſtorio relata fuiſſe. Prodigium denique ſanguinis ex ejus brachio interdum manantis, Cardinalis Beſſarionis effatum, quatenus prolatum fuiſſet, apertiſſime refelleret; nec ipſum proferentem vir cordatus nimiæ temeritatis abſolvere poſſet; cum omnes ſciant, poſſe unumquemque in Congregationibus ſenſum ſuum libere aſſerre, ſed, ceteris contradicentibus, non eſſe cuiquam permiſſum, deliberationem prævio aliorum conſilio captam, & ſenſui ſuo adverſantem dictis convellere. Quod ſi id ſibi vindicat locum in omnibus & quibuſcumque rebus, quid dicendum erit in re noſtra, quæ adeo ſancta eſt, & in qua Cardinales non ſunt niſi Conſultores, ſed Papa eſt Judex, quæque potius Divina, quam humana cenſenda eſt? Ad hæc igitur omnia avertenda concludendum eſt, nec vera eſse, quæ de Cardinali Beſsarione referuntur, nec ea, tamquam vera, dictis, aut ſcriptis eſse exponenda.

CA-

CAPUT XXII.

De ſerie Actorum in cauſis Beatificationis, et Canonizationis juxta præſens Sedis Apoſtolicæ inſtitutum, et de diligentiis quæ in earum examine fiunt.

1 ANtequam de propoſito in hujus capitis inſcriptionem dicere inſtituamus, duo præmittenda eſſe videntur; alterum, quod hic ſeries Actorum juxta præſentem Sedis Apoſtolicæ conſuetudinem exponitur quidem, ut uno ictu oculi videri poſſit quidquid in eorum examine peragitur, at citra tamen præjudicium uberioris explicationis in libro ſequenti, ubi unaquæque res, quæ hic attingitur, ſuſius explanabitur; alterum, quod, licet ex ipſa Actorum ſerie facile colligi poſſit, quanta ſedulitate & maturitate Sedes Apoſtolica in examine harum cauſarum procedat, clarius tamen id ipſum apparebit, cum in eodem libro ſequenti agetur ſingillatim de unoquoque Actu, & de uniuſcujuſque rationibus.

2 Cauſæ itaque Beatificationis, & Canonizationis aliæ ſunt Confeſſorum, aliæ Martyrum; nonnullæ item ex his introductæ erant ante decreta Urbani VIII.; nonnullæ vero poſt eadem decreta introducuntur; & aliquæ demum procedunt per viam ordinariam non cultus, aliquæ per viam extraordinariam caſus excepti a citatis Urbani VIII. decretis.

3 Initio autem ducto a cauſis Confeſſorum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. & quæ procedunt per viam non cultus; præmiſſo, quod Sedes Apoſtolica non movetur ad inquirendum, niſi præcedat fama virtutum & miraculorum, & niſi ad normam prædictorum decretorum probatum fuerit, nullum cultum publicum fuiſſe Dei ſervo, de cujus Beatificatione, & Canonizatione agendum eſt, uſque ad id tempus exhibitum; bini primum ab Ordinario ſua auctoritate ordinaria conficiuntur proceſſus, alter de fama ſanctitatis & miraculorum in genere, alter vero ſuper non cultu; idemque Ordinarius ſententiam profert ſuper obedientia decretis Urbani VIII. & ſic de cultu publico non exhibito: quod adeo verum eſt, ut, ſi Ordinarius proceſſum ſuper non cultu confeciſſet, ſententiam autem ipſam non protuliſſet, eidem a ſacra Congregatione demandari conſueverit, ut ſententiam proferat, prout de jure: & ita ſane factum fuit in cauſa Indiarum ſervi Dei. Dionyſii a Nativitate 13. Julii 1675. quemadmodum inſuper in ſequenti libro videbitur. Veruntamen etiam juxta hodiernam conſuetudinem permittitur Ordinario non conficere proceſſum ſuper non cultu, ſed alterum tantummodo de fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum; etſi in hoc caſu, ſignata commiſſione, conficitur poſtea proceſſus ipſe ſuper non cultu auctoritate Apoſtolica, & ſacrorum rituum Congregatio integre pronuntiat ſuper obedientia

dientia decretis Urbani VIII. cultum publicum prohibentibus.

4 Poſtquam proceſſus hi ſunt abſoluti, ad Urbem aſportantur, & ope Secretarii ſacræ Congregationis, cui deſeruntur, traduntur Notario, eorumdemque apertio hoc modo perficitur. A Poſtulatoribus porrigitur ſupplex libellus ſacræ rituum Congregationi ordinariæ, in quo petitur, ut ad apertionem procedatur: habet enim ſacra Congregatio facultatem conſimilia concedendi, uti legitur in decretis generalibus Urbani VIII. *Permittit inſuper Sanctiſſimus, ut in qualibet ex Congregationibus ordinariis diſcutiantur & terminentur omnia & ſingula concernentia aperitionem omnium & ſingulorum proceſſuum &c. dummodo de reſolutionibus habitis ſuper prædictis fiat per dictum Secretarium relatio Sanctitati ſuæ.* Cumque ſacra Congregatio, quando annuit petitis, ita reſpondere conſueverit, *pro gratia*, ſive *pro aperitione proceſſuum, ſervatis ſervandis*, apertio ipſa ſit, citato Fidei Promotore, & allatis teſtibus pro recognoſcendis tum ſigillis, tum characteribus Judicum: teſtes porro a Notario interrogantur. Horum denique proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum apertio fit coram Cardinali Præfecto ſacræ Congregationis, juxta decretum editum die 3. Decembris 1650. *Cum SS. D. N. in Congregatione habita coram Sanctitate ſua die 13. Julii 1649. decreverit, per Congregationem ſacris ritibus præpoſitam poſſe aperiri proceſſus ſervorum Dei cum aliqua ſanctitatis, aut Martyrii fama, vel opinione defunctorum, auctoritate ordinaria confectos, eidemque ſacræ Congregationi exhibitos, ad effectum videndi contenta in illis, et referendi Sanctitati ſuæ, utrum locus ſit interpoſitioni auctoritatis Sedis Apoſtolicæ, ſignando Commiſſiones requiſitas; Eminentiſſimi Patres cenſuerunt, hujuſmodi aperitiones eſſe faciendas coram Eminentiſſimo Cardinali Præfecto, citato R. P. D. Fidei Promotore, et ſervata forma in decretis ſuper hoc emanatis.*

5 Facta proceſſuum apertione, & obtenta a ſummo Pontifice delegatione alicujus Cardinalis ſacræ Congregationis in Relatorem cauſæ; electiſque Interprete, ac Reviſore proceſſuum, ſi extero idiomate confecti fuerint, vel a Cardinali Relatore, vel a Cardinali Præfecto ſacræ Congregationis, ſi forte Cardinalis cauſæ Relator abeſſet ab Urbe, juxta decreta generalia Urbani VIII. *Quando Cardinales Ponentes cauſarum erunt abſentes a Curia; pro interponendis decretis neceſſariis in cauſis hujuſmodi, poterit adiri Cardinalis Præfectus pro tempore ſacræ Congregationis, ut illa interponat pro Cardinali abſente*; deveniendum eſt ad Operum reviſionem, ſi Dei ſervus, cujus Beatificationis, & Canonizationis cauſa introducitur, Opera conſcripſerit. Sciendum eſt enim, uti fuſius in ſequenti libro demonſtrabitur, quod non proceditur ad ulteriora in cauſis Beatificationis, & Canonizationis, niſi recognoſcantur & examinentur Opera, quæ a Dei ſervo conſcripta fuerunt. Nam, quidquid ſit de lege decretorum Urbani VIII., juxta hodiernum morem, ſi ante *ſignaturam Commiſſionis* deprehendatur, Dei ſervum Opera conſcripſiſſe, reviſio fit eorumdem, antequam Commiſſio ipſa ſignetur.

6 Si Dei itaque ſervus Opera conſcripſerit, & eadem fuerint in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria reviſa & approbata, poſt lapſum decem annorum a die traditionis proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum, fit locus *ſignaturæ Commiſſionis*, ut legitur in decretis noviſſimis Innocentii XI. §. 7. *Ideo, ſi ita Sanctiſſimo viſum fuerit, cenſuit etiam eadem ſacra Congregatio, Commiſſionem non eſſe ſignandam, niſi poſt elapſum tempus decem annorum a die præſentationis proceſſus auctoritate ordinaria confecti*: qua ſecuta, ut plurimum prævio conſilio Congregationis ordinariæ ſacrorum rituum, cum ſancta Sedes dicatur manus apposuiſſe, nil aliud in poſterum fieri poteſt ab Ordinario, & proceſſus utique, qui ſubinde ab eodem conficerentur, inanitatis vitio laborarent. Per ſolam tamen petitionem *ſignaturæ Commiſſionis*, niſi Commiſſio re vera ſignata ſit, dici nequit, quod Sedes Apoſtolica manum appoſuerit; uti colligitur ex decreto edito in cauſa Vivarien. ſervorum Dei Jacobi Saleſii, & Guillelmi Saltamochii, quod eſt conceptum ſequentibus verbis: *In cauſa declarationis Martyrii Jacobi Saleſii, & Guillelmi Saltamochii e Societate Jeſu, cum in proxima præterita Congregatione habita coram Sanctiſſimo inſtitutum fuiſſet, ut Commiſſio introductionis cauſæ per Sanctitatem ſuam ſignaretur; verum ſufficientem fumum Martyrii, & cauſæ Martyrii, eorumdem ſervorum Dei adhuc deſiderari Sanctiſſimus cenſuiſſet, ex quo tunc legitimis probationibus idem fumus percipi nequiret; Poſtulator ejuſdem cauſæ pleniſſimo jure putans, re ad Sedem Apoſtolicam ſemel producta, per appoſitionem manus ejuſdem, Ordinariis locorum facultatem in ea procedendi omnino ſublatam eſſe, inſtitit, ut ſacrorum rituum Congregatio remedium aliquod afferre dignaretur; quæ declaravit, mentem Sanctiſſimi fuiſſe, Ordinariis non obſtare, quin iidem valeant uti ſua ordinaria auctoritate, die 15. Februarii 1659. Et, facta de hujuſmodi declaratione Sanctiſſimo relatione, Sanctitas ſua eam prorſus conformem actæ declarationi in prædicta Congregatione aſſeruit, die 28. ejuſdem menſis, eodemque anno 1659.*

7 Aperit *ſignatura Commiſſionis* viam, ut procedatur ad conſtructionem proceſſuum Apoſtolicorum. Quocirca, niſi eſſet confectus ab Ordinario proceſſus ſuper non cultu, ille auctoritate Apoſtolica eſt conficiendus. Poſtquam enim Sedes Apoſtolica manum appoſuit, non poteſt, uti diximus, amplius Ordinarius cauſæ quoquo modo ſe immiſcere, ne gratia quidem, ut habetur ex decretis Urbani, *conficiendi particularem proceſſum ſuper cultu non adhibito, qui formandus erit per eum, cui per ſummum Pontificem, vel per ſacrorum rituum Congregationem hujuſmodi facultas fuerit delegata*. Atque in hoc etiam rerum themate, poſtquam proceſſus completus eſt, & poſtquam Judex delegatus ſententiam tulit ſuper non cultu, omnia tranſmittuntur ad Urbem; & ea, quæ ſuperius dicta fuerunt quoad apertionem proceſſus auctoritate ordinaria, ſibi vindicant locum quoad hunc, alioſque proceſſus, qui conficiuntur auctoritate Apoſtolica; hoc tantum diſcrimine intercedente inter apertionem proceſſus auctoritate ordinaria, & apertionem proceſſus auctoritate Apoſtolica, quod illius apertio, ſicut

vidi-

vidimus, ſit coram Cardinali Præfecto, hujus autem coram Protonotario, juxta decreta Urbani VIII. *Proceſſus omnes in eadem ſacra Congregatione præſentati, ſigillati, & clauſi per Secretarium conſignari debent Notario ejuſdem Congregationis deferendi ad Protonotarium deputatum ad Acta Canonizationis, per quem, præcedente decreto ſacræ Congregationis, & citato prius Promotore Fidei, ſervatis ſervandis, aperiri debent.*

8 Approbato a ſacra ordinaria Congregatione judicio ſive Ordinarii, ſive Delegati ſuper non cultu, Poſtulatores inſtare debent pro *litteris remiſſorialibus*, ut conficiant proceſſum Apoſtolicum ſuper fama ſanctitatis & miraculorum in genere: & petitio quidem hæc fit in Congregatione ordinaria, quæ facultatem habet Judices deligendi, uti conſtat ex decretis Urbani VIII. *Permittit inſuper Sanctiſſimus, ut in qualibet ex Congregationibus ordinariis diſcutiantur & terminentur omnia et ſingula concernentia &c. deputationem, et ſubrogationem Judicum.* Excepto autem caſu, ubi conficiendus ſit auctoritate Apoſtolica proceſſus ſuper non cultu, in quo litteræ inſcribuntur uni Epiſcopo; quotieſcunque agitur de proceſſu auctoritate Apoſtolica conſtruendo, ſacra Congregatio inſcribit *litteras remiſſoriales* tribus Epiſcopis cum clauſula, ut duo ad minimum procedant. Fit itaque proceſſus Apoſtolicus ſuper fama ſanctitatis & miraculorum in genere; quæ ſi per validum proceſſum rite & recte probata ſit, & juxta hodiernam conſuetudinem per ſacrorum rituum Congregationem ordinariam fuerit approbata, tranſitus fit ad petitionem & expeditionem novarum *litterarum remiſſorialium*; ſubinde vero ad proceſſum ſuper virtutibus & miraculis in ſpecie, qui etiam conficitur auctoritate Apoſtolica.

9 Confecto hoc novo proceſſu, idem ad Urbem tranſmittitur, & ejus fit apertio juxta modum ſupra expoſitum; tum in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria agitur de ejus validitate; qua quidem approbata, tranſitus poſtea fit ad examen momenti, primò autem virtutum, deinde miraculorum. Dubio tamen de virtutibus locus eſſe non poteſt, niſi poſt lapſum quinquaginta annorum ab obitu ſervi Dei, de cujus Beatificatione, & Canonizatione tractatur; juxta decreta Urbani VIII. quibus in hac parte nunquam intelligitur derogatum, niſi ſpecialiter id in reſcripto ſummi Pontificis expreſſum ſit. En verba decretorum: *Sanctitas ſua expreſſe prohibuit ſacræ rituum Congregationi, ne deinceps procedat in cauſis ſervorum Dei ad effectum Canonizationis, ſeu Beatificationis, aut declarationis Martyrii, niſi lapſis quinquaginta annis ab obitu illius; quin immo etiam lapſis quinquaginta annis de ſimilibus proceſſibus tam factis, quam faciendis agi vetuit, niſi habita prius, & expreſſe obtenta licentia a Sanctitate ſua, vel ejus ſucceſſoribus. Sub decreto hujuſmodi vult comprehendi etiam cauſas, in quibus modo reperiuntur expeditæ litteræ remiſſoriales, & compulſoriales, ac omnes aliæ nunc pendentes, quæ adhuc expectant perfectionem ſuam & complementum a facto futuro finalis determinationis. Quod ut firmius obſervetur, inſuper jubet, ut, ſi memoriale ſuper hoc directum Congregationi porrigatur cum reſcripto Sanctitatis ſuæ, ut aliqua ex hujuſmodi*

cauſis ad præfatos effectus examinetur, nullum ſortiatur effectum, niſi in eodem reſcripto ſpecialis prædictæ prohibitionis derogatio reperiatur.

10 Si elapſi igitur ſint anni quinquaginta a die obitus ſervi Dei, proponitur dubium ſuper virtutibus primò in Congregatione antepræparatoria, ſecundò in Congregatione præparatoria, & tertiò in Congregatione generali: abſoluto autem favorabiliter dubio ſuper virtutibus, tranſitus fit ad diſcuſſionem dubii ſuper miraculis, quod pariter ter proponitur, primo ſcilicet in Congregatione antepræparatoria, deinde in præparatoria, demum in generali. Quod vero attinet ad numerum miraculorum, licet pleræque Beatificationes factæ ſint poſt multorum miraculorum approbationem (octo quippe fuerunt approbata in Beatificatione S. Andreæ Avellini, quatuor in Beatificatione S. Felicis de Cantalicio, decem & octo in Beatificatione S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, novem in Beatificatione S. Cajetani, quinque in Beatificatione S. Joannis de Deo, novem in Beatificatione S. Franciſci de Sales, quinque in Beatificatione S. Roſæ Limanæ, quatuor in Beatificatione S. Pii V.) ſatis tamen eſt, ut duo miracula approbentur pro Beatificatione obtinenda, teſte Matta *de Canonizat. SS. part.4. cap.6. num. 9.* Re enim ipſa ad Beatificationem SS. Joannis de Cruce, Franciſci Solani, & Alphonſi Mogrobeſii Archiepiſcopi Limani proceſſum fuit poſt approbationem duorum tantummodo miraculorum; meque, dum Fidei Promotoris munere fungebar, contra ſtimulum calcitrante, & quantum poteram obnitente, ne Beatificatio ſervi Dei Franciſci Regis fieret ex binis tantummodo miraculis approbatis, ſacrorum rituum Congregatio generalis coram ſanctæ memoriæ Clemente XI. cenſuit, prædicta bina miracula ad Beatificationem ſufficere; uti colligitur ex reſponſo ejuſdem ſacræ Congregationis per eumdem ſummum Pontificem approbato die 3. Martii 1716. Et cohærenter quidem huic ipſi conſuetudini facta ſubinde fuit a ſanctæ memoriæ Benedicto XIII. Beatificatio ſervæ Dei Hyacinthæ de Mareſcottis poſt approbata duo tantum miracula, alterum a ſanctæ pariter memoriæ Innocentio XIII. die 2. Julii 1722. alterum a Sanctitate ſua die 13. Maji 1726. tum etiam a SS. Deceſſore noſtro Clemente Papa XII. Beatificatio ſervæ Dei Catharinæ de Riciis, approbatis ſimiliter duobus tantum miraculis, quemadmodum deſumitur ex decreto edito die 14. Auguſti 1732. Fuit hæc praxis ſacræ Congregationis rituum uſque ad noſtrum Pontificatum, nec nos aliquid quoad ipſam immutandum cenſuimus, dummodo tamen virtutes, aut Martyrium in cauſis ſervorum Dei procedentibus per viam non cultus fuerint probatæ per teſtes de viſu: ſed quatenus prædictarum rerum probatio fuerit innixa teſtibus de auditu, aliiſque probationibus ſubſidiariis, decretum generale edidimus die 23. Aprilis 1741 alio in loco referendum, in quo ſtatuimus, non ſufficere duo, ſed quatuor miracula requiri, quæ teſtibus de viſu probata ſint pro Beatificatione obtinenda.

11 Non omnia tamen, quæ diſcutienda proponuntur, dubia in cauſis Bea-

Beatificationis, & Canonizationis ejuſdem ſunt roboris, & momenti; nec omnia proponuntur coram ſummo Pontifice; ſed coram eo tantum in Congregatione generali proponitur dubium de virtutibus, & miraculis, & an tuto procedi poſſit ad Beatificationem, & ad Canonizationem, ut infra videbitur: licet reſolutionis omnium aliorum dubiorum, quæ proponuntur in Congregatione ordinaria, fiat ipſi relatio per Secretarium ſacræ Congregationis; & reſolutio quocumque careat robore & efficacia, niſi a ſummo Pontifice confirmationem obtineat, ſicuti ſupra compertum eſt.

12 Communis eſt Scriptorum opinio, teneri ſummum Pontificem ex honeſtate requirere aliorum conſilia in arduis, uti bene adnotavit primus & celeberrimus Eccleſiæ meæ Bononienſis Archiepiſcopus Cardinalis Gabriel Palæottus *in tract. de ſac. Conſiſtorii conſult. part. 1. qu. 3.* qualia procul dubio ſunt ea, quæ pertinent ad cauſas Beatificationis, & Canonizationis, ut antea viſum eſt. Quocirca, ſi dubiorum minus principalium reſolutio, quæ fit in Congregatione ordinaria, pluralitatem habuerit ſuffragiorum, & rationum momenta, quibus Suffragatores innixi ſunt, & quæ, compendio facto, Sanctitati ſuæ a Secretario exponuntur, eidem placeant; prudenter aget, ſi reſolutionem ſua auctoritate confirmet; & id utique in more poſitum eſt.

13 Sed ſubit difficultas quoad dubia magis præcipua, quæ poſt Congregationes antepræparatorias, & præparatorias coram ſummo Pontifice in Congregatione generali proponuntur, quæque ut plurimum virtutes & miracula reſpiciunt. Pontifex enim, qui illis præeſt, & ſingula ſuffragatorum tum Cardinalium, tum Conſultorum propriis auribus excipit ſuffragia, & vel per ſe, vel per Secretarium ſacræ Congregationis unumquodque notat, aut notari jubet ſuffragium, non conſuevit in ipſa Congregatione animum ſuum aperire; ſed actis de more gratiis Cardinalibus ſacrorum rituum, qui tanto labore & incommodo cauſæ ſtuduerunt, & in ea ſuffragium tulerunt, ſe eorum orationibus commendat, ut ſibi Divinum lumen aſſiſtat in re adeo gravi: interea vero Deum orat, & preces indicit, nec omittit quidquid facere poteſt privato ſtudio, ut veritatem aſſequatur; ita ut ſolum quæſtio numerum reſpiciat ſuffragiorum, utrum videlicet concordia omnium ſuffragiorum neceſſaria ſit neceſſitate honeſtatis, ut Pontifex prudenter agat in approbatione dubiorum ſuper virtutibus & miraculis, an major tantum pars eorumdem ſufficiat.

14 Non deſunt exempla approbationis virtutum & miraculorum, aut etiam Martyrii, a ſummis Pontificibus factæ præcedente unanimi omnium ſuffragantium conſenſu. In Limana tunc ſervi Dei, nunc S. Thuribii Archiepiſcopi, extat decretum editum die 8. Martii 1672 in quo legitur: *Sacra Congregatio unanimi voto declaravit, conſtare de prædictis virtutibus in gradu heroico.* In cauſa tunc Beatæ nunc S. Catharinæ de Bononia, extat decretum editum die 18. Januarii 1680. ubi ſic legitur: *Sacra Congregatio*

cenſuit

cenſuit unanimi voto, ac nemine diſcrepante, conſtare de omnibus ſupradictis virtutibus in gradu heroico, In cauſa tunc Beati nunc S.Caroli Borromæi, extat decretum editum die 15.Maji 1610. in quo enuntiatur, quod *nemine diſcrepante* quatuor miracula fuerunt approbata. In cauſa Pragenſi tunc Beati nunc Sancti Jo: Nepomuceni 12. Januarii 1728. decretum prodiit, in quo dicitur, quod omnes *unanimi voto* ita cenſuerunt conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii, ut procedendum eſſet ad diſcuſſionem ſignorum ſeu miraculorum. Alia ſimilia proſtant exempla, quæ tamen prodierunt, cum ſacrorum rituum Congregationi ſex, aut ſeptem Cardinales, & totidem Conſultores eſſent adſcripti. Sed cum hodie ingens, & quodammodo exceſſivus ſit numerus Cardinalium, & Conſultorum eidem Congregationi adſcriptorum, raro contingit, ut unanimis ſit omnium conſenſus, cum agitur de approbatione virtutum, aut miraculorum, aut Martyrii: & unanimis Suffragantium concordia hodie facile reperitur, cum approbatis virtutibus, aut Martyrio, & miraculis, proponitur dubium, an tuto ad Beatificationem, aut Canonizationem poſſit deveniri: tunc enim, ſecuta jam approbatione virtutum, aut Martyrii, & miraculorum, quotquot adverſati ſunt prædictorum approbationi, faſces ſubmittunt, & in ſententiam veniunt ſavorabilem Beatificationi, & Canonizationi. Quæ omnia retuliſſe operæ pretium viſum eſt, ut appareat, non inutile, ſed neceſſarium eſſe quæſitum de numero ſuffragiorum neceſſario, ut Pontifex, prudenter agendo, approbare valeat reſponſa ſacræ Congregationis ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis. Porro in hac quæſtione nonnulli aſſerunt, majorem partem ſuffragiorum ſufficere juxta regulam textus *in cap.*1. ubi Oſtienſis *num.*4.& Fagnanus *n.*5. *de his quæ fiunt a majori parte Capituli.*

15 Accedit per hos, quod major pars gravior etiam præſumitur; Gloſſa *in cap.*1. *in v. rationabiliter*, ibique Fagnan. *num.* 4. *de his, quæ fiunt a majori parte Capituli*. Quod ſi in Congregatione SS. Inquiſitionis, atque, quod notabilius eſt, in ipſis Conciliis generalibus, cum de articulis Fidei definiendis agitur, prevalet ſuffragiorum pluralitas, & ſummus Pontifex prudenter agere dicitur, ſi majori adhæreat ſuffragiorum parti; veluti, loquendo de Conciliis generalibus, late docent Card. a Turrecremata *in ſum. de Eccleſ. lib.*3. *cap.*65. Card.Bellarminus *tom.*2. *controverſ.*1. *de Conciliis lib.*1. *cap.* 18. Card. Jacobatius *de Conciliis lib.* 6. *art.* 3. *ſub num.* 57. Et profecto, teſte Card. Pallavicino *in hiſtor. Concil. Trid. lib.* 16. *cap.* 4. *num.* 19. ita res ſe habuit in prædicta ſacroſancta Synodo, in qua ſic refert Legatos Apoſtolicos fuiſſe locutos: *Dicano le Signorie voſtre con ſomma brevità per la parola* piace, *o* non piace, *ſe vogliono, o no, che ſi dichiari, la reſidenza eſſere di ragione Divina; acciocchè, ſecondo il maggior numero delle voci, e delle ſentenze, poſſano ſcriverſi i decreti, come in queſto ſanto Concilio ſempre s' è uſato*; potiori jure videtur ipſis, ſufficere debere pluralitas ſuffragiorum, cum res eſt de definiendis dubiis pertinentibus ad cauſas Beatificationis, & Canonizationis.

16 Alii

16 Alii volunt, duas ſaltem ex tribus partibus Dominorum Conſultorum, & omnes fere Cardinales Congregationis ſacrorum rituum in unum & eumdem ſenſum concurrere debere; juxta ea, quæ refert Matta *de Canonizat. SS. part. 5. cap. 4. num.* 21. ubi, loquendo de approbatione miraculorum, hæc habet: *Super hujuſmodi dubio fiunt duæ Congregationes, quæ dicuntur præparatoriæ; in quarum prima votum præbent tantum Domini Conſultores, & in ſecunda coram ſummo Pontifice dant votum EE. DD. Cardinales, atque etiam Papa. Et, ſecundum quod obſervare potui, EE. DD. Cardinales non approbant aliquod factum pro miraculo, ſeu miraculoſo, in quo non concurrant ſaltem duæ ex tribus partibus Dominorum Conſultorum. Et Papa non approbat, niſi concurrant omnes fere EE. DD. Cardinales.*

17 Verum, his omiſſis, tutior & magis conſentanea uſui Sedis Apoſtolicæ eſt illorum ſententia, qui exiſtimant, minime ſufficere majorem ſuffragiorum partem, ſed in re, & ad finem, de quo agitur, duas ex tribus partibus omnium ſuffragiorum requiri, & ſatis eſſe; & multo magis, ſi inter duas ex dictis tribus partibus adſint illorum ſecunda ſuffragia, quos ſummus Pontifex peritiores & aptiores eſſe judicaverit: ita tamen ut, ſi de miraculorum approbatione tractetur, duæ ex tribus partibus Suffragatorum conveniant in approbationem hujus, aut illius in individuo facti tamquam miraculo adſcripti. Si enim una pars ſuffragiorum miraculo adſcribendam reputaret cæci illuminationem, alia pars ſanationem claudi, alia autem pars ſubitaneam & momentariam liberationem a morte imminenti cum recuperatione virium; dici non poſſet, duas ex tribus partibus Suffragatorum approbare unum ex dictis factis tamquam miraculum; ſed ad hunc finem opus eſſet, ut duæ ex tribus partibus miraculo cenſerent adſcribendam aut cæci illuminationem, aut claudi ſanationem, aut ſubitaneam illam & momentariam cum recuperatione virium liberationem.

18 Quod itaque major pars ſuffragiorum non ſufficiat, colligitur ex gravitate materiæ; & pro hac quidem facit exemplum electionis ſummi Pontificis. Licet enim olim ſatis eſſet major ſuffragiorum pars, ut habetur *in can. Si tranſitus diſt.* 79. juxta tamen Decretalem Alexandri III. in Concilio Lateranenſi editam, duæ ex tribus partibus Electorum requiruntur *ex text. in cap. Licet, de Election.* Nec urget exemplum Congregationis SS. Inquiſitionis, aut Conciliorum generalium; quia in illis agitur de cauſis neceſſario definiendis, in quarum claſſe recenſeri non poſſunt cauſæ Beatificationis, & Canonizationis.

19 Quod vero duæ ex tribus partibus ſuffragiorum modo explicato ſint neceſſariæ, comprobari poteſt ex conſuetudine & inſtituto ſanctæ Sedis, quod ego ipſe teſtari poſſum, qui amplius viginti annos apud ſummos Pontifices munus exercui Fidei Promotoris. Addendum autem, quod uniformitas ſuffragiorum propter varietatem ingeniorum, & propter multitudinem Suffragatorum eſt quodammodo impoſſibilis, uti bene adnotavit

Abbas

Abbas *in cit. cap. 1. num. 8. de his, quæ fiunt a majori parte Capituli*. Deficiente igitur ſuffragiorum uniformitate, ſi illorum pluralitas non ſufficit, neceſſarius illico apparet concurſus duarum ex tribus partibus.

20 Quod tandem ea, quæ modo dicta ſunt, potiori jure ſibi vindicent locum, ſi inter duas ex tribus partibus adſint illorum ſuffragia, quos aptiores & peritiores ſummus Pontifex reputaverit, probatur. Quidquid enim ſit de jure civili, de jure certe canonico non tam pluralitas, quam præſtantia ſuffragatorum videtur eſſe opportuna, juxta text. *in cap. Eccleſia 57. de Electìon.*

21 Hæc ſunt, quæ pertinent ad approbationem tum virtutum, tum miraculorum: quibus tamen addere fas ſit, quod ſummi Pontifices, quando mentem ſuam volunt aperire ſuper approbatione virtutum, aut miraculorum, ad ſe vocare conſueverunt Secretarium ſacræ Congregationis, & Fidei Promotorem; tum vero onus eſt Secretarii ſacræ Congregationis decretum edere juxta mentem Sanctitatis ſuæ. Approbatis porro tum virtutibus, tum miraculis, cogitur ultima Congregatio generalis coram ſummo Pontifice, in qua diſputandum proponitur dubium, an, ſtante approbatione tum virtutum, tum miraculorum, tuto procedi poſſit ad Beatificationem; atque, auditis tum Cardinalium, tum Conſultorum ſuffragiis, quæ ut plurimum ſunt uniformia (præmiſſis quippe præmittendis, & approbatis approbandis, conſequens eſſe de jure videtur progreſſus ad ulteriora, hoc eſt ad ſolemnem Beatificationem; etſi, ſive omnia ſuffragia ſint concordia, ſive duæ tantum ex tribus partibus ſuffragiorum ſint uniformes, juxta recentiorem ſanctæ Sedis conſuetudinem, idem valet) ſummus Pontifex animum ſuum in prædicta Congregatione minime exprimit, ſed iterum aſtantium precibus ſe commendat, & opem Divinam implorat: tum denique, ſi effuſis & indictis precibus cenſet, bonum eſſe, ut ad ſolemnem Beatificationem procedatur, accitis iterum Secretario Congregationis, & Fidei Promotore, mentem ſuam aperit de Beatificatione quandocumque facienda, tandemque diem ſtatuit ſolemnitatis, & Secretario Brevium demandat, ut litteras Apoſtolicas expediat in forma Brevis cum clauſulis, & indultis conſuetis.

22 Comprobantur autem hæc ipſa ex ſequentibus decretis.

VIENNEN. IN GALLIA

Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Joannis Franciſci Regis Presbyteri Profeſſi Societatis Jeſu.

Decretum ſuper miraculis.

Die 28. *Aprilis* 1715. *Dominica in Albis hora circiter 16. SS. D. N. Clemens Divina providentia Papa XI. in palatio Quirinali advocavit R. P. D. Proſperum de Lambertinis Fidei Promotorem, & me infraſcriptum Proſecretarium*

rium Congregationis ſacrorum rituum, nobiſque dixit, elapſis diebus, videlicet die 2. labentis menſis in Congregatione habita coram Sanctitate ſua propoſitam fuiſſe a Reverendiſs. D. Card. Imperiali cauſam Viennen. in Gallia Beatificationis, & Canonizationis Ven. ſervi Dei Joannis Franciſci Regis Presbyteri Profeſſi Societatis Jeſu, diſcuſſoque in ea dubio, an conſtet de miraculis poſt obitum in caſu, & ad effectum de quo agitur, Sanctitatem ſuam audiviſſe quidem omnium ſuffragia, ſed diſtuliſſe reſolutionem, ut prius de more in tam ardua deliberatione Divinam opem imploraret. Nunc vero, cum id peregerit, ac præſertim præteritis diebus majoris hebdomadæ, ac ſucceſſive Paſchalibus feſtis ſupremum luminum Patrem ferventius exoraverit, ut cæleſti claritate mentem ſuam illuſtrare dignaretur, declaravit, ſe nolle diutius differre publicationem ſuæ reſolutionis; adeoque publicari juſſit decretum in quo pronuntiavit, conſtare de duobus miraculis tertii generis; nempe de primo repentinæ liberationis Joannæ Mariæ Peret Monialis a diuturna inferiorum artuum ad motum impotentia, & hydrope tympanite; ac de quarto inſtantaneæ ſanationis Joannis Gaſparis Montereymar Anicienſis ab enormi hernia. Et ita &c.

VIENNEN. IN GALLIA

Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Dei Servi Joannis Franciſci Regis Presbyteri Profeſſi Societatis Jeſu.

Decretum Beatificationis.

Cum, poſtquam alias, nempe die 15. Martii 1712. in Congregatione generali ſacrorum rituum habita coram SS. D. N. Clemente Divina providentia Papa XI. propoſita per Reverendiſs. Card. Imperialem cauſa Viennen. in Gallia Beatificationis, & Canonizationis Ven. ſervi Dei Joannis Franciſci Regis Presbyteri Profeſſi Societatis Jeſu, diſcuſſum fuiſset dubium, an conſtares de virtutibus ejuſdem ſervi Dei tam Theologalibus, ſcilicet Fide, Spe, & Charitate, quam Cardinalibus, nimirum Prudentia, Juſtitia, Fortitudine, & Temperantia, earumque reſpective annexis in gradu heroico, & in caſu & ad effectum &c. Sanctitas ſua die 27. ejuſdem menſis Martii Reſurrectioni Dominicæ ſacra, decrevit, conſtare de virtutibus tam Theologalibus, quam Cardinalibus in gradu heroico &c. Ac ſubinde, poſtquam ſcilicet prius, nempe die 2. Aprilis 1715. in ipſa generali Congregatione habita coram Sanctitate ſua propoſitum fuiſset in prædicta cauſa aliud dubium, an conſtaret de miraculis poſt obitum ipſius ſervi Dei in caſu, & ad effectum &c. eadem Sanctitas ſua die 28. prædicti menſis Aprilis pronuntiaverit, conſtare de duobus miraculis tertii generis, nempe de primo repentinæ liberationis Joannæ Mariæ Peret Monialis a diuturna inferiorum artuum ad motum impotentia, & hydrope tympanite, ac de quarto inſtantaneæ ſanationis Joannis Gaſparis Montereymar Anicienſis ab enormi hernia. Demum vero, iterum habita Congregatione generali præfata coram eodem SS. D. N. die 3. Martii currentis anni, in eaque per prædictum D. Card. Imperialem propoſito dubio, an, ſtante approba-

tione virtutum , & duorum miraculorum , tuto procedi poſſet ad ipſius ſervi Dei Beatificationem , dicta Congregatio unanimi omnium conſenſu affirmative reſpondendum eſſe cenſuerit ; verum dictus SS. D. N. reſolutionem de more diſtulerit, ut in re tam gravi , & maxima cum maturitate pertractanda , antequam quidquam decerneret , tam ſuis , quam aliorum precibus Divini luminis opem imploraret .

His jam abunde impletis , Sanctitas ſua , accitis infraſcripta die coram ſe R.P.D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore , ac me prædictæ Congregationis Secretario , ut memoratus ſervus Dei Joannes Franciſcus Regis pie ac palam a Chriſtifidelibus coli poſſit , ac Societas Jeſu , quæ illum protulit , de Eccleſia Catholica ceteroquin optime merita , præclaro hoc addito lumine , in dies magis illuſtretur , præſens decretum Beatificationis ejuſdem Joannis Franciſci , per litteras Apoſtolicas in forma Brevis cum conſuetis indultis quandocumque faciendæ , expediri & publicari mandavit . Hac die 7. Maji 1716.

23 Hæc eſt Apoſtolicæ Sedis conſuetudo ſub ſanctæ memoriæ Clemente Papa XI. a qua utique ne latum quidem unguem recedendum eſſe exiſtimo : nihil enim ea accommodatius rei gravitati , & implorando Divino auxilio reperiri poteſt . Auctorem quoque habet ipſum Clementem XI. ſummum Pontificem , quem profecto doctiſſimum , diligentiſſimum , & rerum Divinarum peritiſſimum quotquot cum eo negotia pertractarunt , vel ejus Opera edita legerunt , faſſi ſunt . Teſtari ipſe poſſum, me initio ejus Pontificatus tamquam ſacri Conſiſtorii Advocatum cum ipſo de Canonizatione S. Catharinæ Bononienſis meæ concivis egiſſe ; me quoque ab anno 1708. Fidei Promotoris munere ab eo cohoneſtatum , & uſque ad ipſius obitum eodem munere ſungentem , centies & eo amplius de aliis Beatificationum , & Canonizationum cauſis a Sanctitate ſua aut inchoatis , aut abſolutis multum meditatumque ſermonem cum eo habuiſſe ; nec unquam ab ejus audientia receſſiſſe , quin plura , & quidem non exigui , ſed magni momenti didiciſſem . Teſtari poſſunt , quotquot adhuc vivunt , ſeu Cardinales ſacris ritibus præpoſiti , ſeu Conſultores Congregationis , qui ſub ejus Pontificatu Congregationibus coram ipſo habitis interſuerunt , quam apte , quam docte , quam pie in illis loqueretur . Si adhuc viverent , teſtari poſſent bonæ memoriæ Inghiramus, & Collicola poſtmodum Cardinalis , tunc Congregationis Secretarii ; teſtari itidem poſſet Reverendiſs. Nicolaus Tedeſchi Archiepiſcopus Apamenus eodem munere Secretarii functus, quanta eloquentiæ vi, quanta eruditione, quanto ingenii acumine Clementem XI. ſive de Judicii *ordinatoriis* , ſive de virtutibus , Martyrio , aut miraculis differentem , diſputantem , objectis reſpondentem ſuſpexerimus , cum ab eo vocabamur , ut nobis mentem ſuam aperiret ſuper propoſitis cauſarum dubiis : ita ut non poſſim non vehementer commoveri , cum aliquantum immutatum poſt ejus obitum obſervaverim ſacræ Congregationis inſtitutum . In Beatificationibus quippe ab ejus obitu factis , de quibus alibi habebitur ſermo , poſt approbata

mira-

miracula, editum eſt decretum miracula ipſa approbata recenſens, & Beatificationem indicans quandocumque faciendam per litteras Apoſtolicas in forma Brevis cum conſuetis indultis; reſecata aliquando intermedia Congregatione poſt miraculorum approbationem facienda, an, ſtante tum virtutum, tum miraculorum approbatione, tuto ad Beatificationem deveniri poſſit. Dictum tamen eſt *aliquando* tantum; quandoquidem poſt obitum ejuſdem Clementis aliquando etiam retenta fuit conſuetudo edendi decretum approbans miracula, cogendi deinde Congregationem generalem, & in ea diſceptandi dubium, An, ſtante miraculorum approbatione, tuto deveniri poſſet ad Beatificationem; uti deſumitur ex decretis editis in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis *die* 13. *Maji*, *& die* 14. *Julii* 1726.

24 Unica illa ſub Clemente XI. abſoluta eſt cauſa Beatificationis, videlicet ſervi Dei nunc Sancti Jo: Franciſci Regis, in qua modo viſum eſt quid factum fuerit. Quare tantum addendum eſt, quod, quamvis in ſacrorum rituum Congregatione actum non fuiſſet de locis, in quibus Miſſa, & Officium celebrari, & recitari poſſent in honorem beatificandi; Pontifex tamen, qui ſacrorum rituum erat peritiſſimus, &, ratione muneris Secretarii Brevium Apoſtolicorum a ſe, dum in minoribus erat, magna cum laude exerciti, omnia & ſingula perfectiſſime ſciebat, quæ ad Apoſtolica Brevia pertinerent, litteras Apoſtolicas in forma Brevis compoſuit ſuper Beatificatione prædicti ſervi Dei Joannis Franciſci Regis, atque in dictis litteris tum ritum Officii, tum locos, in quibus Miſſa, & Officium celebrari, & recitari poſſent, feliciter expreſſit; tum etiam pro ſua eximia humanitate eaſdem ante publicationem perlegit coram Archiepiſcopo Apameno ſupra nominato ſacræ Congregationis Secretario, & me tunc Fidei Promotore, ut pro noſtrorum munerum facultate libere diceremus, quæ dicenda eſſe crederemus: cumque omnia ad normam inſtituti ſacrorum rituum Congregationis, & Sedis Apoſtolicæ æque & ad amuſſim fuiſſent a tanto Pontifice in ſuis Apoſtolicis litteris indulta, nec Secretarius, nec ego habuimus Sanctitati ſuæ quidquam referendum. Sane olim ante Beatificationem, ut infra videbitur, in ſacrorum rituum Congregatione agebatur de ritu, & de locis, quibus fieri debebat conceſſio Miſſæ & Officii in honorem beatificandi: ſed, quatenus huic mori non ſit adhærendum, id bene ſuppleri poteſt aut a ſummi Pontificis peritia, aut a peritia Secretarii Brevium. Id ipſum quippe ut plurimum pendet ab uſu, qui ex lectione aliorum Brevium facile hauriri poteſt.

CAPUT XXIII.

De nonnullis ad inſtitutum Congregationis ſacrorum rituum ſpectantibus, quæ ante tempora ſanctæ memoriæ Clementis XI. vigebant.

1 NE quid intactum relinquatur, nunc exponenda eſt conſuetudo, quæ vigebat ante tempora ſanctæ memoriæ Clementis XI. quæ quidem cum non eſſet uniformis, ſed varia, ex hoc ipſo clarius apparebit, conſuetudini ſub eodem Pontifice introductæ firmius eſſe adhærendum.

2 Olim itaque proponebatur, terminato judicio ſuper virtutibus, & expletis Congregationibus præparatoriis ſuper miraculis, dubium de iiſdem miraculis in Congregatione generali coram ſummo Pontifice. Conſultores de more ſuffragabantur, deinde exibant ab aula Congregationis, & tunc Cardinales ſuum præſtabant ſuffragium; poſtea ſummus ipſe Pontifex de miraculis propoſitis judicium ferebat. Quod ſi Papæ judicium erat approbans, iterum vocabantur Conſultores, & Cardinalis cauſæ Relator narrabat, jam præceſſiſſe approbationem virtutum, præceſſiſſe etiam approbationem miraculorum eorum videlicet, quæ paulo ante de Cardinalium conſilio ſummus Pontifex approbaverat; proponebatque, an eſſet procedendum ad Beatificationem. Quando vero ſuum tulerant Conſultores ſuper hac re ſuffragium, & deinde Cardinales hoc ipſum præſtiterant, reſpondendo quod tuto procedi poſſet ad Beatificationem; ſummus Pontifex ſuum ſuſpendebat judicium, ut Divinam opem fuſis & indictis precibus imploraret.

3 Univerſa hæc facti ſeries deſumitur ex Actis Beatificationis S. Franciſci Saleſii a Cappello collectis & editis; eademque, compendio facto, exponitur in Intimatione Congregationis coram ſummo Pontifice Alexandro VII. cogendæ in cauſa Beatificationis prædicti S. Franciſci Saleſii: *Die Martis 29. Martii 1661. in Congregatione habenda coram Sanctiſſimo primum Eminentiſſ. D. Card. Franciottus referet dubium ſuper miraculis concordatum, & Sanctiſſimus accitis Conſultoribus, eorum ſententias audiet. Mox, iiſdem aula Congregationis egredientibus, Sanctitas ſua, acceptis DD. Cardinalium ſuffragiis, declarabit, quæ, & quot miracula concludenter probata cenſuerit. Poſt hæc D. Card. Franciottus Sanctiſſimo ſupplicabit, ut dignetur de more ſententias audire ſuper Canonizatione, ſeu Beatificatione ſervi Dei. Tunc Sanctitas ſua mandabit, ut Conſultores rurſus accedant; qui, audito a Sanctiſſimo quot miracula Sanctitas ſua decreverit admittenda, ſententias aperient, an cenſeant, tuto quandocumque deveniri poſſe, vel non poſſe ad ſolemnem ſervi Dei Canonizationem, & interim indulgeri, vel non, ut Beatus nuncupetur, & de eo, tamquam de Confeſſore Pontifice, alicubi, verbi gratia, ubi idem Dei ſervus natus, aut mortuus eſt, ubi ejuſdem corpus conditur, vel a Monialibus Viſitationis, & in*

eccleſiis

eccleſiis earumdem ab eo inſtitutarum, Officium, & Miſſa recitari, & reſpective celebrari poſſint. Addendo, ſi placuerit, quæ magis cogant in affirmativam, vel negativam, ſed breviſſimis verbis, idemque per DD. Cardinales præſtabitur.

4 Confirmatur hæc eadem conſuetudo ex decreto edito die 25. Septembris 1674. in Congregatione generali habita coram ſanctæ memoriæ Clemente X. in cauſa Beatificationis S. Franciſci Solani: quod quidem decretum eſt hujuſmodi.

LIMANA

Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei Fratris Franciſci Solani Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci.

Mature diſcuſſis in Congregatione ſacrorum rituum validitate & relevantia proceſſuum in cauſa ſervi Dei Franciſci Solani Ord. Minor. Obſervant. S. Franciſci confectorum, iiſque comprobatis; necnon conſtito de ſanctitate vitæ; ejuſque celebri ſama, & de heroicis virtutibus Theologalibus, & Moralibus; demum ad relationem Eminentiſs. D. Flavii Cardinalis Chiſii in Congregatione habita coram SS. D. N. Clemente Divina diſpoſitione Papa X. cognito, ſeſe mirabilem Deum oſtendiſſe in ſervo ſuo; nempe, comprobatis a Sanctitate ſua, præviis Conſultorum acerrimo examine & ſententia, necnon unanimi EE. DD. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum ſuffragio; aliquibus clarioribus miraculis, quæ Deus interceſſione ſervi Dei ſupra totius naturæ creatæ vires & ordinem operari dignatus eſt, nempe nono Didaci de Savedra Chirurgi, cui in crure pertinax ulcus, ac prorſus natura inſanabile momento evanuit, necnon decimo Joannis Biaſaræ, qui lethali ſanguinis fluxu jam proclamatus, illico ſanus evaſit: Accitis iterum Conſultoribus, eorumque ſententia pariter audita; Sanctitas ſua, eorumdem DD. Cardinalium unanimi conſilio, ex jam approbatis ſatis conſtare cenſuit, Dei ſervum Franciſcum Solanum adeo ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis coruſcaſſe, animarumque præterea mirifica converſione, ut tuto ad ejus Canonizationem deveniri poſſet. Tutius tamen interim indulgeri, ut Beatus nuncupetur, & cum Officio & Miſſa de Comm. Conf. non Pont. juxta rubricas Miſſalis, & Breviarii Romani dies ejus felicis exitus in proximam non impeditam transferenda quotannis pie recolatur: nempe a FF. Minor. Obſervant. ubique degentibus, & in eccleſiis eorum, ac Monialium ejuſdem Ordinis etiam a Sacerdotibus confluentibus. In oppido vero Monilii, in quo ſervus Dei ortum duxit; & in civitate Limana, unde ad cælos evolavit, & ubi ſacrum ejus corpus requieſcit; necnon in provincia Thecumana, in quam Catholicæ Fidei nova ſemina feliciter invexit, ab utroque Clero. Sanctiſſimus tamen indultum ejuſmodi ad ſolamen Chriſtifidelium, & Eccleſiæ Catholicæ decus omnino conducibile, a Deo precibus & ſacrificiis expetendum ſtatuit. Die 25. Septembris 1674.

5 Alias quoque dubium de tuto progreſſu ad Beatificationem minime fuit

ſuit propoſitum in Congregatione generali coram ſummo Pontifice, coram quo tantum diſputatum fuit de miraculis; tum vero, eorum probatione facta, propoſitum fuit in Congregatione ordinaria, accitis tamen de mandato Papæ etiam Conſultoribus, dubium, an tuto procedi poſſet ad Beatificationem: ipſo autem affirmanter reſoluto, factaque ſummo Pontifici reſolutionis narratione, idem diſtulit approbationem, ut prius Divinam opem imploraret; uti colligitur ex decreto edito in cauſa S. Roſæ de Lima.

L I M A N A

Beatificationis, & Canonizationis Venerabilis Servæ Dei Roſæ de S. Maria Tertii Ordinis S. Dominici.

SEdente ſan. memor. Alexandro VII. cum in cauſa Beatificationis, & Canonizationis ſervæ Dei Roſæ de S. Maria Tertii Ordinis S. Dominici die 3. Maji 1665. Congregatio ſacrorum rituum declaraſſet, conſtare de ſanctitate vitæ, necnon de virtutibus in gradu heroico: Præterea die 23. Martii 1666. ſacra eadem Congregatio cenſuiſſet, ſeptimum ex allatis miraculis probationibus redundare: Subinde vero, die videlicet 4. proxime præteriti menſis Octobris in ſimili Congregatione habita coram SS. D. N. approbatis aliis quatuor miraculis a Deo operatis interceſſione ejuſdem ſervæ ſuæ Roſæ: De mandato Sanctitatis ſuæ accitis ad Congregationem ordinariam DD. Conſultoribus, in ea Eminentiſs. D. Cardinalis Azzolinus in eadem cauſa Relator die 10. Decembris 1667. propoſuit dubium, an videretur eſſe locus decreto Beatificationis in forma conſueta edendo. Cumque EE. Patres audiviſſent, Conſultorum ſententias in affirmativam unanimi ſuffragio collimare, cenſuerunt, ſi Sanctiſſimo Domino viſum fuerit, tuto poſſe quandocumque procedi ad ſolemnem ſervæ Dei Roſæ Canonizationem: Ac interim indulgeri, ut eadem in toto orbe Beata nuncupetur, & de ea, tamquam Virgine non Martyre, in civitate, & diœceſi Limana, necnon in univerſo utriuſque ſexus Ordine S. Dominici Miſſa celebrari & Officium recitari poſſit die prima non impedita poſt 24. Auguſti, qua Dei ſerva Limæ obdormivit in Domino anno 1617. Facta autem de prædictis Sanctiſſimo diſtincta relatione, Sanctitas ſua ſe ad omnipotentem Deum preces aſſiduas effuſuram reſpondit, ut ſibi, quidquid ad ejus gloriam magis conducibile ſit, ſuo digito indicare dignetur. Die 21. Dec. 1667.

6 Olim denique non uno, eodemque modo ſummi Pontifices approbantes ſacræ Congregationis ſenſum ſuper tuto progreſſu ad Beatificationem eadem via inceſſerunt. In cauſa ſiquidem S. Roſæ de Lima, in qua die 21. Decembris 1667. ſacra cenſuit Congregatio, tuto procedi poſſe ad Beatificationem, & de ea, tamquam Virgine non Martyre, in civitate, & diœceſi Limana, necnon in univerſo utriuſque ſexus Ordine S. Dominici Miſſam celebrari & Officium recitari poſſe die prima non impedita poſt 24. Auguſti, qua Dei ſerva mortua eſt, ſummuſque Pontifex Clemens IX. reſpondit, preces eſſe ad Deum effundendas, ut indicare dignaretur

retur quidquid ad ſui gloriam magis conduceret, juxta ſenſum decreti modo relati; poſt effuſas ad Deum preces, ſuam ipſe Pontifex de Beatificatione facienda manifeſtavit voluntatem, concedendo die 8. Febr. 1668. ut pro primo anno celebrari poſſet feſtum Beatificationis ſervæ Dei Roſæ cum Octava ſolemni in omnibus Conventibus, & monaſteriis Ord. Præd. utriuſque ſexus, eademque die per decretum ſeparatum deſignavit diem 15. Aprilis ejuſdem anni pro peragenda ſolemni Beatificatione in ſacroſancta baſilica Principis Apoſtolorum: tum etiam per hanc eamdem viam proceſſit Clemens Papa X. in Beatificatione S. Pii V. cum in decreto edito die 5. Aprilis 1672. diem ſtatuerit pro habenda ſolemni Beatificatione; atque hoc modo approbaverit decretum a ſacrorum rituum Congregatione editum die 8. Martii 1672. in quo dictum fuerat, tuto procedi poſſe ad Beatificationem, necnon celebrari, & recitari Miſſam, & Officium in ejus honorem certis in locis in eodem decreto expreſſis.

7 Per conſimilem vero, ſed minime eamdem viam, idem ipſe Clemens Papa X. progreſſus fuit in Beatificatione B. Franciſci Solani. Poſtquam enim die 25. Septembris 1674. ſacrorum rituum Congregatio cenſuit, tuto procedi poſſe ad ejus Beatificationem, Miſſamque & Officium in determinatis locis celebrari & recitari poſſe; Pontifex, qui tunc deliberationem diſtulerat, ut ſe Divino auxilio commendaret, impletis deinde adimplendis, die 6. Octobris 1674. decretum Congregationis approbavit & expediri mandavit: & die tandem 29. Decembris ejuſdem anni per aliud diſtinctum decretum deſignavit diem 30. Junii ſubſequentis anni 1675. pro ſolemni Beatificatione peragenda in baſilica Principis Apoſtolorum. In cujus modi ac rationis comprobationem afferri inſuper poſſunt ea, quæ contigerunt in Beatificatione Martyrum Gorcomienſium, ut in regeſtis ſacræ Congregationis, necnon ſervi Dei Joannis de Cruce.

8 Temporibus demum venerabilis ſervi Dei Innocentii Papæ XI. expleta fuit cauſa Beatificationis ſervi Dei Thuribii Archiepiſcopi Limani. Cumque Pontifex de more Divinam voluerit opem implorare, antequam decerneret de Beatificatione peragenda, poſt temporis tandem intervallum, quo Deum aſſidue deprecatus eſt, acciri fecit tum Secretarium ſacræ Congregationis, tum Fidei Promotorem, iiſdemque demandavit, ut ſacrorum rituum Congregationi notum facerent, ſe ad Beatificationem ſervi Dei Thuribii procedere velle; totius exinde facti ſerie a Secretario, & Fidei Promotore Eminentiſſimis Patribus expoſita in prima, quæ habita eſt, Congregatione ordinaria, poſt gratias Domino Deo redditas, actum fuit de locis, in quibus Miſſa, & Officium celebrari, & recitari poſſent in honorem beatificandi. *Sacra igitur Congregatio* (verba ſunt decreti die 13. Junii 1679. editi) *coram ſummo Pontifice coacta, unanimi EE. Patrum, Prælatorum, & Theologorum conſenſu, cauſam hujuſmodi, etiam ad effectum Canonizationis, omnibus numeris conſtare cenſuit; adeoque nihil ad indultum Beatificationis interim concedendum deſiderari poſſe, ſed, ut quamprimum relaxaretur*

xaretur in Domino, expedire judicavit die 20. Decembris 1678. Supererat tamen aſſenſus ſummi Pontificis, qui in re eam gravi diu potius cunctandum, quam celeri manu procedendum, atque ad Deum recurrendum eſſe ratus, dietim per menſes Divinam majeſtatem enixis precibus exoravie, ut ſibi, quod magis gloriæ ſuæ conſerre videretur, innueret; donec Divina tandem lux affulſit die 13. Junii S. Antonio e Patavio ſacra, qua poſt Sacrum peractum, accerſitis Secretario ſacræ Congregationis, necnon Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, injunxit, ut ſacræ Congregationi referrent, nil Sanctitati ſuæ ſupereſſe, quin decreto Beatificationis aſſenſum præberet & litteras in forma Brevis ſubſcriberet. Re in Congregatione ordinaria ad Patres delata die 17. Junii, omnium una vox erupit, Deo gratias referendas, qui ſummo Pontifici cor tetigiſſet ad faciendam juſtitiam cum ſervo ſuo; & Sanctitatem ſuam exorandam, ut ad Dei gloriam, & novæ Peruvianæ Chriſtianitatis ſolamen ſupremam manum litteris Beatificationis apponere properaſſet; quibus indulgeatur, ut, de more litteris hujuſmodi in baſilica Vaticana evulgatis, quotannis de eodem ſervo Dei Officium, & Miſſa de Comm. Conſ. Pontif. recitari, & reſpective celebrari poſſint in civitate & diœceſi Limana, in qua obiit; in civitate Majoricenſi, in qua natus eſt; & in Univerſitate Salamantina, in qua humanis, Diviniſque litteris imbutus fuit; die 27. Aprilis, in qua ejuſdem ſervi Dei corpus tranſlatum in Metropolitana eccleſia Limæ repoſitum eſt; cum ejus ad cælos tranſitus die 23. Martii obvenerit, Quadrageſimæ feriis, vel feſtis Paſchalibus impedito.

9 Hæc ſunt, quæ pertinent ad uſum, de quo in hoc capite ſermo habendus erat: ex quibus cum deſumatur primo, quod in nna, eademque Congregatione generali proponebatur dubium de miraculis; quod in eadem Congregatione ferebatur a ſummo Pontifice judicium de iiſdem; & quod tandem in ipſa Congregatione tum Cardinales, tum Conſultores ſuum ferebant ſuffragium ſuper progreſſu ad Beatificationem: ſecundo, quod dubium de tuto progreſſu ad Canonizationem aliquando propoſitum fuit in Congregatione ordinaria, accitis Conſultoribus, reſolutionis autem relatio ſummo Pontifici per Secretarium facta eſt; & quod demum ſummi Pontificis voluntas de Beatificatione explenda non uno eodemque modo pateſacta eſt, nec uno eodemque modo de ritu & locis actum fuit, quibus Miſſa & Officium in honorem beatificandi celebrari poterant & recitari; nemo eſt, qui non videat, Clementinum inſtitutum aptius eſſe. Auditis quippe Cardinalium, & Conſultorum ſuffragiis ſuper miraculis, ſummus Pontiſex ſuum ſtatim non proſert ſuper illis judicium, ſed illud ſuſpendit; ut interim, nedum privato ſtudio, & aliorum (ſi velit) extra Congregationem auxilio, ſed effuſis etiam indictiſque precibus, veritatem aſſequatur. Aptius quoque eſt Clementinum inſtitutum, ut, poſt approbata modo prædicto miracula, agatur in Congregatione generali coram ſummo Pontifice de tuto progreſſu ad Beatificationem. In hac etenim Congregatione aut uniſormia debent eſſe ſuffragia, aut ſaltem duæ ex tribus partibus in affirmans debent conſpirare reſponſum, ut de honeſtate

juxta

juxta ſupradicta reſolutio approbationem poſſit a ſummo Pontifice reportare: quando, ſi de hoc dubio ageretur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria, de ejus more pluralitas ſuffragiorum videretur eſſe poſſe ſufficiens. Aptius denique eſt illud inſtitutum, ut, pateſacta ſummi Pontificis voluntate de tuto ad Beatificationem quandocumque faciendam progreſſu, & de Brevis expeditione cum conſuetis indultis & clauſulis, litteræ Apoſtolicæ expediantur per Secretarium Brevium, qui unico, ut ita dicam, oculi ictu quid in aliis ſuperioribus Beatificationibus conceſſum ſit, videre poteſt, quod non ita facile in ſacrorum rituum Congregatione cognoſci poſſet.

C A P U T XXIV.

De ſolemnitate Beatificationis.

1 ANte tempora ſummi Pontificis Alexandri VII. certum eſt, nullam fieri conſueviſſe ſolemnitatem Beatificationis, in baſilica ſaltem Vaticana; verum, expletis cauſis, prævia diſcuſſione tum virtutum, tum miraculorum, Brevique expedito & Poſtulatoribus tradito, ſi in Urbe fieret Beatificationis feſtum, fiebat tantum in eccleſia ejus Ordinis, quem Dei ſervus, ſi Regularis erat, fuerat profeſſus; vel in eccleſia ejus nationis, ex qua Dei ſervus natus erat, ſi gens illa propriam habebat in Urbe eccleſiam. Et plura quidem poſſent afferri rei hujus exempla; ſed ſufficiens eſſe videtur illud, quod deſumitur ex Actis Beatificationis S. Andreæ Avellini collectis a Joanne Antonio Caggiano Clerico Regulari, *& Neapoli typis impreſſis anno* 1627. in iiſdem enim Actis legitur, fuiſſe tum in Rota juxta morem tunc temporis vigentem, tum in ſacrorum rituum Congregatione diſcuſſas virtutes, & diſcuſſa miracula; ſacram autem Congregationem die 31. Auguſti 1624. ſic reſpondiſſe: *Cauſam ſervi Dei Andreæ Avellini Clericorum Regularium a tribus Rotæ Auditoribus, ac deinde a ſacrorum rituum Congregatione de mandato SS. D. N. referente Illuſtriſs. Card. Pio, diligenter diſcuſſam, cum utrobique de validitate proceſſuum, de ſanctitate vitæ, ac de miraculis tam in vita, quam in morte, ſufficienter conſtare pronuntiatum fuerit, Illuſtriſs. Patres habendam in tali ſtatu cenſuere, ut ad ipſius ſervi Dei ſolemnem Canonizationem quandocumque deveniri poſſit. Interim vero poſſe concedi cenſuerunt, ſi Sanctiſſimo videbitur, ut Beatus nuncupari poſſit, & de eodem ab omnibus Clericis Regularibus ubique exiſtentibus Officium, & Miſſa de Comm. Conf. non Pontif. ipſa die eius obitus juxta rubricas Miſſalis, & Breviarii Romani tuto recitari, ac celebrari poſſit. Cui ſacræ Congregationis ſententiæ SS. D. N. libenter aſſenſit.* In ipſis pariter Actis a Caggiano collectis formalis Beatificationis ab Urbano Papa VIII. editum Breve refertur: &, cum porro omnes, & quidem magnæ ſolemnitates hujuſce Beatificationis factæ per univerſum fere orbem enarrentur, ſed in eo,

quod attinet ad Urbem, ſolum fiat mentio ſolemnitatis expletæ in eccleſia S. Andreæ de Valle Conventus PP. Theatinorum; ſignum evidens eſt, quod nullum Beatificationis feſtum tunc temporis fiebat in baſilica Vaticana. Præterquamquod in archivo dictæ baſilicæ, monumenta adſunt Beatificationum in eadem factarum, quarum prima eſt S. Franciſci Saleſii, quæ facta fuit a ſummo Pontifice Alexandro VII.

2 Alexandro itaque Papæ VII. incongruum omnino viſum fuit, quod prima Beatificationum ſolemnia non fierent in baſilica Vaticana; & quidem merito. Cum etenim Beatificatio ſit inchoata Canonizatio, hinc fit, quod ſi Canonizatio expletur in baſilica Vaticana, in eadem etiam baſilica rationabile admodum eſt, ut fiant Beatificationis ſolemnia; & eo magis, quia ſolemnitas in dicta baſilica coram univerſo populo expleta æternam quodammodo conſervat memoriam tantæ rei, quæ præterito tempore aliquando oblivionis periculum ſubibat; quemadmodum ex Actis Beatificationis, & Canonizationis S. Franciſci Saleſii collectis a Dominico Cappello tunc temporis cæremoniarum Magiſtro, *& Romæ editis anno* 1665. colligi poteſt *pag.*8. *Porro hujuſcemodi ritus, auctore SS. Alexandro VII. ſapientiſſime conſtituti, æquitatem ut aſſequantur omnes, mihi liceat hoc loco ejus rationes paucis edicere; ut, ſicuti ipſi a Majoribus aſſignatas cæremonias non ſine myſtica ſignrficatione, legitimoque jure latas retinemus, ita et poſteris non ſine gravi cauſa inductas tranſmittamus.*

Excubans quippe Sanctiſs. noſter in ea potiſſimum, quæ Chriſtiani nominis ſinceram Religionem (cujus ille novit nulla parva eſſe momenta) tuentur ac juvant, eorum, quos tranſactæ vitæ integritas in album Beatorum refert, curam gerit ſingularem. Quamobrem ad illuſtriorem ipſorum cultum, edictum conſcripſit, ne quis in poſterum eo titulo ac veneratione decoretur, niſi in baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, publico conventu, & ſub ſtatis quibuſdam precibus ac cæremoniis. Quæ enim privata quadam ratione, &, ut ita fere dicam, intra parietes domeſticos, vel appenſa tantummodo ad fores tabula fiunt promulgationes Beatorum, dum in anguſtiis paucorum hominum, atque locorum deliteſcunt, nonnihil lueis & gloriæ detrahunt beatificandis. At, quæ in aperto ſole Romanæ Curiæ omnium gentium conſpectui produntur, adſtantium vocibus & proclamatione, tamquam buccinis undequaque perſonantibus, diſſeminatæ, per omnem terræ ambitum glorioſiſſime pervolant. Quamvis autem, poſt totius cauſæ diſeuſſionem, ejus officii jura per celeberrimam apotheoſim reſareiantur; eongruum tamen eſt, ut & in Beatificatione, quæ inchoata Canonizatio eſt, ſua quoque religio, & ſolemnis cæremonia ſervetur.

Ad hanc item legem ſanciendam compulit removendæ ambiguitatis neceſſitas. Nam, cum aliquando evenerit, ut, inſeia ſacrorum rituum Congregatione, cui id muneris eommendatum eſt, ipſa indulta cultus Beatorum litteris Apoſtolicis obſignata, Promotoribus cauſarum more veteri credita, in longinquas regiones aſportata, & modis minime legitimis expleta fuerint; poſt vero longa temporum intervalla, cum ad Canonizationis poſtremum actum cauſa pergit, prædictarum litte-

rarum

Digitized by Google

rarum exempla neque in chartophylaciis Pontificum, neque in ſacra Congregationis antiquis monumentis exarata reperiantur, utpote vel incendio, vel direptione abſumpta; hinc ſit, ut de legitima inducti cultus poteſtate, & de Beati nominis conceſſione oriatur non ſpernenda ſuſpicio. Quam ut poſthac præcaveret ſapientiſſimus Pontifex Alexander, conſultiſſimam legem inviolabiliter deinceps obſervandam de palam & in baſilica Vaticana enuntiando Beatorum titulo & cultu, promulgavit; nempe, ut hoc pacto memoria Actorum, & ipſa faſtorum ſeries tabulis publicis, annalibus Pontificiis, ſacræ Congregationis commentariis, Vaticanæ eccleſiæ tabulariis, præcipue autem adſtantium, & undequaque ad hæc ſolemnia confluentium oculis ac auribus mandata, poſteriſque per eos tradita omnem delati nominis ac venerationis hæſitationem aut ſcrupulum amputaret.

3 Hæc ex Actis a Dominico Cappello collectis, ex quibus etiam palam fit, Beatificationis in baſilica Vaticana peragendæ ſolemnitatem in ſequentibus potiſſimum actibus conſiſtere; hoc eſt primo, in publicatione Indulgentiæ ab omnibus utriuſque ſexus Fidelibus confeſſis & ſacra Communione refectis lucriſaciendæ, qui in baſilica Principis Apoſtolorum aut Miſſæ ſolemni pro Beatificatione canendæ intererunt, aut Beatificationis die eamdem Vaticanam baſilicam viſitabunt; ſecundo, in præſentia tum Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum, necnon Conſultorum ſacrorum rituum Congregationis, tum Cardinalis Archipresbyteri baſilicæ Vaticanæ, & Canonicorum, & Cleri ejuſdem eccleſiæ; tertio, in exhibitione Brevis Apoſtolici, quæ fit a Poſtulatore cauſæ Cardinali Præfecto ſacræ Congregationis, qui Poſtulatorem remittit ad Cardinalem Archipresbyterum Vaticanæ baſilicæ pro facultate illud in baſilica publicandi; quarto, in publica lectione Brevis; quinto, in ſolemni cantu hymni *Te Deum laudamus*, qui ab Epiſcopo Miſſam ſolemnem celebraturo intonatur; ſexto, in detectione imaginum ſervi Dei, quæ prius velo coopertæ erant tum ſuper altari, tum ad faciem templi; ſeptimo, in omnium aſtantium veneratione; octavo, in recitatione Collectæ, quæ fit ab Epiſcopo Miſſam celebraturo in honorem Beati; nono, in thuris oblatione imagini Beati, quæ ab eodem fit Epiſcopo trino ductu; ultimo, in celebratione ſolemnis Miſſæ, tum vero in acceſſu ſummi Pontificis ad baſilicam Vaticanam ipſa die poſt Veſperas ad imaginem Beati colendam.

4 Conſueverunt Poſtulatores cauſarum curare, ut a Notario Congregationis ſacrorum rituum publicum conficiatur inſtrumentum de ſolemnitate Beatificationis expleta in baſilica Principis Apoſtolorum: & in appendicibus exhibebitur inſtrumentum alicujus ex Beatificationibus in eadem eccleſia peractæ, ex quo uberius univerſus ritus prædictæ ſolemnitatis colligi poterit. Interea enim operæ pretium eſſe arbitramur hic recenſere Beatificationes prædicto more perfectas.

5 Prima ſolemnis Beatificatio, quæ facta fuit in baſilica Vaticana, fuit ſervi Dei, nunc S. Franciſci Saleſii; & expleta fuit die 8. Januarii 1662. ejuſque Acta una cum Actis Canonizationis ejuſdem S. Franciſci Saleſii fue-

fuerunt collecta, & typis Romæ edita a Cappello Cæremoniarum Magiſtro.

6 Secunda ſolemnis Beatificatio fuit ſervi Dei Petri de Arbues, alias Magiſtri Epilæ, Canonici eccleſiæ Metropolitanæ Cæſarauguſtanæ, ac primi Inquiſitoris regni Aragoniæ; eademque fuit expleta die 27. Aprilis 1664. tum nonnulla ad dictam ſolemnitatem pertinentia fuerunt tunc edita in Urbe.

7 Tertia ſolemnis Beatificatio fuit ſervæ Dei, nunc S. Roſæ de Lima Tertii Ordinis S. Dominici. Fuit autem perfecta die 15. Aprilis 1668. & relatio fuit typis edita juxta morem in Urbe; atque hujus quidem Beatificationis publicum extat inſtrumentum ſupra relatum.

8 Quarta ſolemnis Beatificatio fuit ſervi Dei, nunc S. Pii V. Facta autem fuit in baſilica Vaticana die 1. Maji 1672. totaque ſeries ſolemnitatis fuit enarrata in vita memorati S. Pii V. Romæ typis impreſſa an. 1712. occaſione Canonizationis ejuſdem, & compoſita a bon. mem. Equite Alexandro Maffejo.

9 Quinta ſolemnis Beatificatio fuit ſervi Dei, nunc S. Franciſci Solani Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci. Fuit autem expleta die 30. Junii 1675. in baſilica Vaticana.

10 Sexta ſolemnis Beatificatio fuit novemdecim Martyrum Gorcomienſium; undecim videlicet Ordinis FF. Minorum S. Franciſci, Nicolai Pichi Gorcomienſis Guardiani, Hieronymi VVerdani Vicarii, Theodorici Emdeni Amersfortii, Nicaſii Joannis Hezii, VVilleadi Dani, Godefridi Mervellani, Antonii VVerdani, Antonii Hornarienſis, Franciſci Rodii Bruxellenſis Sacerdotum, necnon Petri Aſcanii, atque Cornelii VVicanii Laicorum; & aliorum octo, nempe Joannis Sacerdotis Ordinis Prædicatorum, Hadriani Beccani, ac Jacobi Lacopii Aldenardenſis Ordinis Præmonſtratenſis, Joannis Oſtervicani Canonici Regularis Ordinis S. Auguſtini, necnon Leonardi Vecchellii Buſcoducenſis, Nicolai Popelii VVeldani, Godefridi Dunei Gorcomienſis, & Andreæ VValderii Sacerdotum, & Parochorum Sæcularium. Fuitque hæc ſolemnis Beatificatio expleta die 9. Junii 1672.

11 Septima ſolemnis Beatificatio fuit ſervi Dei, nunc S. Thuribii Archiepiſcopi Limani, quæ facta fuit die 2. Junii 1679. juxta formulam inſtrumenti ſupra relati.

12 Octava ſolemnis Beatificatio fuit ſervi Dei, nunc S. Joannis Franciſci Regis Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu. Perfecta autem fuit die 24. menſis Maji anno 1716. & ejus Acta ſunt typis excuſa poſt Acta Canonizationis SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia, collecta a Juſtiniano Chiapponi Apoſtolicarum cæremoniarum Præfecto, & Romæ edita anno 1720.

13 Nona ſolemnis Beatificatio eſt B. Hyacinthæ de Mareſcottis; decima B. Joannis de Prado; undecima B. Fidelis a Sigmaringa; duodecima

B. Vin-

B. Vincentii a Paulo; decima tertia B. Petri Forerii; (quorum aliqui jam ſolemniter canonizati ſunt); quæ omnes Beatificationes expletæ fuerunt tempore ſan. mem. Benedicti XIII. Decimaquarta eſt illa ſervæ Dei, nunc S. Catharinæ de Riccis Monialis expreſſe Profeſſæ Ordinis S. Dominici, quæ expleta fuit die 1. Octobris 1732. ſub ſan. mem. Clemente XII. Decimaquinta eſt ſervi Dei nunc S. Joſeph de Leoniſſa Sacerdotis Profeſſi Ordinis Capuccinorum ſub eodem Clemente XII. peracta anno 1737. Decima ſexta demum eſt B. Alexandri Saulii ex Clericis Regularibus S. Pauli Barnabitis nuncupatis, primum Aleriæ, deinde Papiæ Epiſcopi, primo Pontificatus noſtri anno facta, anno videlicet 1741. Decima ſeptima, eſt ſervi Dei, nunc S. Camilli de Lellis fundatoris Clericorum miniſtrantium infirmis. In codice Canonizationum publici juris facto & diligenter condito ab Archiepiſcopo Ancyrano ſæpe a nobis cum laude commemorato, impreſſa quidem ſunt Brevia prædictarum Beatificationum a Benedicto XIII. peractarum; ſed, cum deſit illud Beatificationis B. Petri Forerii, utpote publicatum poſt codicis editionem, a nobis exhibebitur in appendicibus, ubi etiam habebuntur Brevia Beatificationis SS. Catharinæ de Riccis, Joſeph de Leoniſſa, Camilli de Lellis, & B. Alexandri Saulii.

14 Juxta Alexandrinum decretum, ut vidimus, initium ſolemnitatis in Beatificatione deſumendum eſt a baſilica Principis Apoſtolorum; deinde vero aliquando ex ſpeciali gratia conceſſum fuit, ut, peractis in illa beatificationis ſolemniis, primum Beatificationis feſtum fieret in aliqua determinata eccleſia privative quoad alias; ſicuti colligitur ex decreto edito die 20. Julij 1675. in quo permiſſum fuit, ut, poſt peracta in templo Vaticano D. Petri ſolemnia Beatificationis B. Franciſci Solani, prima Beatificationis celebritas fieret in eccleſia de Aracæli Urbis; & ex decreto edito die 29. Januarii 1676. in quo pariter fuit facta conſimilis eidem eccleſiæ conceſſio in Beatificatione Martyrum Gorcomienſium; & ex alio demum decreto ſub die 6. Aprilis 1675. in quo, poſt expleta in Vaticana baſilica ſolemnia Beatificationis Beati nunc S. Joannis a Cruce, poteſtas facta fuit, ut primum Beatificationis feſtum privative quoad omnes alias eccleſias fieret in eccleſia SS. Joachim & Annæ PP. Carmelitarum Excalceatorum Hoſpitii Congregationis Hiſpaniarum in eadem Urbe exiſtentis.

15 Præterea in Brevibus Beatificationum, ſervato tamen ſemper ordine ſolemnitatis prius explendæ in baſilica Principis Apoſtolorum, conceditur, ut primo anno inchoando a Dato Brevis, feſtum fiat Beatificationis in eccleſiis talium, & talium locorum cum Officio & Miſſa, die ſtatuenda ab Ordinariis, & intra ſex menſes ab iiſdem præmonenda. Quia vero primo anno, a Dato Brevis inchoando, in Indiis exempli gratia difficile eſſet, ſi pro illis provinciis detur facultas celebrandi ſolemnia Beatificationis eadem explere; initium anni conſtitui conſuevit die, quo ad Indias Breve Beatificationis pervenerit. Porro ex gratia aliquando prorogatum fuit tempus anni pro feſto Beatificationis faciendo extra Urbem,

poſt

poſt expletum ſolemne feſtum in Vaticana baſilica ; uti deſumitur ex Brevi ſan. mem. Clementis X. expedito die 28. Martii 1676. in quo exorantibus Poſtulatoribus cauſæ Beatorum Martyrum Gorcomienſium pro anni prorogatione Pontifex benigne annuit : *Nos igitur votis hac in re, quantum in Domino poſſumus, ſavorabiliter annuere volentes &c. annum celebrationi ſolemnium Beatificationis præſata à Nobis præfixum, ut præſertur, ad ſex menſes a fine ejuſdem anni computandos, intra quos eadem ſolemnia, ſervata tamen ceteroqui prædictarum noſtrarum litterarum forma & diſpoſitione, celebrari libere & licite poſſint & valeant, auctoritate præſata, tenore præſentium concedimus, & prorogamus*. Fundamentum enim hujus conceſſionis fuit conſtitutum in expoſito impoſſibili, quod intra annum ſolemnia Beatificationis celebrari poſſent in locis, quibus celebrationis facultas facta fuerat : *Nobis nuper expoſitum fuit, quod ſolemnia quidem prædicta intra earumdem litterarum præſcriptum in baſilica prædicta jam celebrata fuerint; verum fieri vix poſſit, ut intra anni ſpatium ad omnes eccleſias, in quibus eadem ſolemnia pariter celebrandi, ut præſertur, fecimus poteſtatem, præfatarum litterarum noſtrarum notitia perveniat.* Aliquando etiam ex peculiari gratia facta fuit ultra locos in ipſo Beatificationis Brevi deſignatos ampliatio ad alios locos & eccleſias, ut in illis ſolemnia Beatificationis primo anno poſſent celebrari. Inſtantibus etenim cl. mem. Carolo II. Hiſpaniarum Rege Catholico, & Marianna Regina ejuſdem uxore, necnon Archiepiſcopis, & Epiſcopis Hiſpaniæ, & Indiarum, venerabilis Dei ſervus Innocentius Papa XI. qui in Brevi Beatificationis B. Thuribii indulſerat, ut ſolemnia Beatificationis primo anno fierent in eccleſiis tum ſæcularibus, tum regularibus civitatis, & diœceſis Limanæ, necnon civitatis Majoricæ, atque in collegio Oveten. Univerſitatis Salmaticenſis, facultatem prædictam ad alios plures locos extendit; uti colligitur ex Brevi ab eodem expedito die 27. Septembris 1679. *Nos piis eorumdem Regis, & Reginæ, ac Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum precibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis benigne inclinati &c. ut intra annum proximum, & quoad Indias a die, quo præſentes litteræ illuc pervenerint, numerandum, in Cathedralibus, & Metropolitanis eccleſiis Hiſpaniæ, & Indiarum, ac in una eccleſia oppidi Matriti Toletanæ diœceſis per Ordinarium loci deſignanda ſolemnia Beatificationis memorati ſervi Dei Thuribii itidem cum Officio & Miſſa ſub ritu duplici majori, die ab Ordinariis locorum reſpective conſtituta, & intra ſex menſes promulganda pariformiter celebrari valeant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium concedimus & indulgemus; Romæ vero in eccleſiis S. Jacobi, & S. Mariæ Montis Serrati nationis Hiſpanorum, ac S. Caroli in Via lata, ſeu curſus, nationis Mediolanenſis, eadem ſolemnia intra bimeſtre proximum ſimiliter celebrari permittimus.*

CA-

CAPUT XXV.

De tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem.

1 UT a Beatificatione tranſitus fiat ad Canonizationem, retento ſemper argumento cauſarum Confeſſorum, quæ procedunt per viam non cultus, de quibus tantum loquimur in præſenti, & illarum quidem, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. (erit enim in ſubſequentibus ſermo de cauſis, quæ procedunt per viam caſus excepti a decretis ejuſdem Urbani, & de aliis, quæ ante prædicta decreta fuerant introductæ, quæque poſt eadem decreta reſumuntur) opus eſt, ut pro obtinenda Canonizatione, nova poſt indultam Beatificationem miracula ſuperveniant, & a ſacra Congregatione, & a ſummo Pontifice examinentur, atque approbentur.

2 In decretis Urbani VIII. ita legitur: *Pro habenda certiori veritate virtutum, ſanctitatis vitæ, & miraculorum ſervorum Dei, pro quorum Canonizatione inſtatur, mandavit Sanctiſſimus non debere in futurum procedi ad Canonizationem alicujus, qui aliqua veneratione, vel titulo Beati ſit decoratus, niſi prius in eadem ſacra Congregatione coram Sanctitate ſua fuerit iterum per Cardinalem in ordine Ponentem facta plena & diſtincta relatio non modo eorum, quæ in proceſſibus, & aliis ſcripturis continentur, & quæ illi per ſummos Pontifices intuitu ipſius venerationis elargita fuerunt, verum etiam eorum, quæ ſupervenerunt poſt conceſſam eidem venerationem, de quibus conſtare poſſit, ad hoc, ut ex prædictis omnibus valeat ſummus Pontifex deliberare, an ſit procedendum ad Canonizationem.*

3 Decretum hoc Urbani VIII. mentionem profecto facit eorum, quæ ſupervenerunt poſt conceſſam Beato venerationem, & conſequenter miraculorum, quæ ſupervenerunt poſt conceſſam Beatificationem: ſed, quamvis requirat, ut de his conſtare poſſit, cum tamen referatur ad relationem, quam fieri debere præſcribit a Cardinali cauſæ Relatore, non videtur ſufficienter indicare, ut exactum fieri debeat in ſacra Congregatione examen miraculorum, quæ ſupervenerunt poſt Beatificationem.

4 Neceſſitas ergo ſeveri examinis miraculorum, quæ poſt Beatificationem ſupervenerunt, deſumi debet ex ſubſecuta obſervantia, & ex decreto ſan. mem. Clementis IX. quod eſt hujuſmodi: *Sanctiſſimus D. N. Clemens IX. ad omnem hæſitationem deſuper penitus tollendam, die 10. Septembris 1668. in Congregatione habita coram Sanctitate ſua declaravit, ac reſpective decrevit, quod in poſterum in cauſis ſervorum Dei, qui aliqua veneratione, & titulo Beati a Romanis Pontificibus decorati ſunt, Cardinalis in ordine Ponens in Congregatione coram ſummo Pontifice habenda plenam & diſtinctam relationem facere tantummodo debeat eorum, quæ cultus conceſſionem præceſſerunt, & quæ intuitu ipſius venerationis quomodolibet elargita fuerunt; ea vero, quæ poſt indultam*

tam venerationem, ſeu cultum quomodolibet ſupervenerunt, debeant per juridicas probationes diſcuti, ac, prævia matura diſcuſſione, ad juris trutinam redigi, prout hactenus inconcuſſe ſervatum fuit, ut ex iis conſtare poſſit, num Sedes Apoſtolica tuto valeat ad ſolemnem illius Canonizationem juxta S. R. E. ritum, & canonicas ſanctiones devenire.

5 Dictum eſt, neceſſitatem rigidi examinis miraculorum, quæ ſupervenerunt poſt Beatificationem, deſumi ex obſervantia ſubſecuta poſt decretum Urbani VIII. id autem ratum faciunt verba modo citati decreti, *prout hactenus inconcuſſe ſervatum fuit*: atque etiam deſumi ex ipſo decreto Clementino; quod alia ejus verba præſeferunt, *debeant per juridicas probationes diſcuti, ac, prævia matura diſcuſſione, ad juris trutinam redigi*. Porro, cum in utroque decreto tum Urbani, tum Clementis præſcribatur, fieri debere tantummodo per Cardinalem in ordine Ponentem plenam & diſtinctam relationem eorum, quæ cultus conceſſionem præceſſerunt, ſicque tum virtutum, tum miraculorum, quorum examen & approbatio præceſſit Beatificationem; ſtatutum hoc eſt ad tollendam conſuetudinem, quæ invaluerat, ut in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem fieret novum examen omnium, quæ jam ante Beatificationem examinata & approbata fuerant, & ideo validitatis proceſſuum, virtutum, & miraculorum. Id vero jure ac merito ſtatutum fuiſſe dicendum eſt: quemadmodum enim, poſtquam tanta maturitate ante Beatificationem perpenſa eſt validitas proceſſuum, atque, ut ex dictis, ter diſceptatum eſt dubium de virtutibus, ter itidem dubium de miraculis, & tandem, an, ſtante prædictorum approbatione, tuto deveniri poſſit ad Beatificationem; quemadmodum, inquam, iteratum examen rerum jam diſcuſſarum, atque approbatarum ſuperfluum videri poteſt; ita nedum congruens, ſed & neceſſaria eſſe poſſe videtur novorum miraculorum acceſſio poſt Beatificationem, eorumque acris diſcuſſio, ut novorum ſcilicet miraculorum interventu habeat ſummus Pontifex nova Divinæ voluntatis ſigna; cum a cultu tantum permiſſo & reſtricto, qualis eſt, qui in Beatificatione indulgetur, tranſitus fit ad cultum præceptivum, atque ad univerſam Eccleſiam extenſum, cujuſmodi eſt ille, qui conceditur in Canonizatione; ſicuti ſuo loco explicabitur, & ut animadvertit Matta *de Canonizat. SS. part. 4. cap. 6. num. 9.*

6 Et quidem, quod olim in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem iterum examinarentur ea omnia, quæ fuerant examinata & approbata ante Beatificationem, colligitur ex bulla Canonizationis S. Hyacinthi *§. 4. 5. & 7.*, ex bulla Canonizationis S. Philippi Nerii *§. 8. & quatuor ſequen.*, & ex bulla Canonizationis S. Ignatii Loyolæ *§. 5. & 7.* cum quibus concordant aliæ bullæ, & quamplura decreta, quæ ſunt in regeſtis ſacræ Congregationis rituum ſuper cauſis SS. Iſidori, Franciſci Xaverii, Thomæ de Villanova, Ludovici Bertrandi, Paſchalis Baylon, in quibus, occaſione tranſitus a Beatificatione ad Canonizationem, præſcriptum eſt, ut ite-

ut iterum examinarentur ea omnia, quæ fuerunt ante Beatificationem examinata & approbata.

7 In archivo Conventus S. Annæ de Urbe PP. Carmelitarum Diſcalceatorum nationis Hiſpanicæ Acta integra extant Beatificationis, & Canonizationis S. Tereſiæ in duos tomos diſtributa, quorum primus pertinens ad Beatificationem ſubſcriptus fuit a Joanne Paulo Mucantio Magiſtro ſacrarum cæremoniarum, & Secretario Congregationis ſacrorum rituum.

8 In hoc primo tomo continetur commiſſio Clementis VIII. ſacræ Congregationi inſcripta, ut inquirat in virtutes in genere; habetur commiſſio ſummi Pontificis Pauli V. ut inquirat in ſpecie; completiſque *proceſſibus remiſſorialibus*, extat decretum ſacræ Congregationis demandans Cardinali Lancellotto, ut proceſſus exhibitos videret & examinaret.

9 Cauſæ Poſtulatores informationes tum facti, tum juris una cum ditiſſimo documentorum ſummario exhibuerunt Cardinali Lancellotto, qui prius retulit punctum validitatis proceſſuum, deinde alterum punctum ſuper virtutibus: tranſmiſſo autem ad unumquemque Cardinalem ſacræ Congregationis eo documentorum ſummario, quod fuerat Cardinali Lancellotto exhibitum; ad ejus relationem ſacra Congregatio reſpondit, ſatis, ſufficienter, & abundanter conſtare de virtutibus, puritate, integritate vitæ, & ſanctitate ſervæ Dei Tereſiæ: tum, delegatis Cardinalibus a Monte, & Lancellotto, ut ſummo Pontifici referrent ea, quæ acta fuerant in hac cauſa; cum Cardinalis Lancellottus ſubinde retuliſſet, ſummum Pontificem reſpondiſſe, ſe velle, ut omnes ſimiles cauſæ tractarentur & diſcuterentur prius in Rota, poſtea iterum examinarentur in Congregatione ſacrorum rituum, & ut reliqua omnia, quæ ad miracula pertinebant in cauſa ſervæ Dei Tereſiæ, examinarentur in Auditorio Rotæ; ſacra Congregatio delegit Franciſcum Sacratum, Joannem Baptiſtam Coccinum, & Alphonſum Manzanedum Rotæ Auditores, ut, citra examen articulorum jam diſcuſſorum & reſolutorum in Congregatione de validitate proceſſuum, & de ſanctitate vitæ, viderent & diligenter examinarent proceſſus, atque referrent, quid in eis circa miracula invenirent.

10 Auditores Rotæ mandatis paruerunt; editaque relatione ſuper miraculis, eademque tranſmiſſa ad Cardinalem Lancellottum, & alios Cardinales ſacræ Congregationis; ſummus Pontifex Paulus V. juſſit, ut etiam ſuum judicium proferrent ſuper validitate proceſſuum, & ſuper virtutibus: prolato autem ſavorabili judicio ab iiſdem ſuper eodem argumento, & ſuper eo quod tuto procedi poſſet ad Canonizationem, Cardinalis Lancellottus, ordinem proſequendo ejuſdem relationis, quæ (uti dictum eſt) unicuique Cardinali tradita fuerat, miracula expoſuit & luculenter narravit: ſicque ad ejus relationem ſacra Congregatio cenſuit, conſtare de virtutibus & de miraculis, & poſſe ad Canonizationem procedi, atque interim concedi poſſe Officium & Miſſam pro nonnullis determi-

terminatis locis. Tum denique Papa annuit petitis, & litteras Apoſtolicas in forma Brevis expedivit ſuper limitata conceſſione Officii & Miſſæ, in qua Beatificatio conſiſtit.

11 Hæc habentur in primo tomo Actorum; nunc vero tranſeundo ad ſecundum, qui componi cœpit a prædicto Paulo Mucantio, ſed perfectus & ſubſcriptus fuit a Petro Ciamaricono ejus ſucceſſore in officio Secretarii, in eo continetur primo, quod, prolato ab Auditoribus Rotæ judicio ſuper validitate proceſſuum & ſuper virtutibus, edita tamen relatione tantummodo ſuper miraculis; ſummus Pontifex juſſit, ut relationem ederent, prout etiam edita fuit, ſuper validitate proceſſuum & ſuper virtutibus: ſecundo, quod, prævio conſilio ſacræ Congregationis, Paulus Papa V. annuit petitis pro extenſione Officii & Miſſæ ad alios locos in prima conceſſione non comprehenſos: tertio, quod, ſupervenientibus novis petitionibus pro Canonizatione, delatoque ſummo Pontificatu ad Gregorium XV. per obitum Pauli V. & ſubrogato Cardinali Muto in locum Cardinalis Lancellotti cauſæ Ponentis interim defuncti, demandatum fuit eidem Cardinali Muto, ut diligenter proceſſus examinaret, ita ut in una Congregatione ageretur de validitate proceſſuum, in altera de ſanctitate vitæ, & in tertia de miraculis; prout ſane factum fuit, exhibita unicuique Cardinali informatione juridica ſuper unoquoque ex dictis argumentis, de quo in prædictis Congregationibus tractabatur: quibus quidem ſavorabiliter reſolutis, tandem ad Canonizationem deventum eſt.

12 Itaque ex huc uſque dictis (ni fallimur) ad evidentiam colligitur, olim in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem examinata iterum fuiſſe ea omnia, quæ fuerant diſcuſſa & approbata ante Beatificationem; id autem in more hodie non eſſe poſitum, ſed in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem ea tantum examinari miracula, quæ poſt Beatificationem ſupervenerunt. Quamvis autem, quia nedum in decretis ſacræ Congregationis rituum pro Beatificatione, ſed etiam in ipſis Beatificationum Apoſtolicis litteris, poſt approbationem virtutum & miraculorum, aliquando dictum fuit, poſſe ſummum Pontificem, quandocumque ſibi libuiſſet, ad ſolemnem Canonizationem procedere & tuto devenire, eum vero interim indulgere, ut Dei ſervus coli poſſit tamquam Beatus; quemadmodum legitur tum in decretis & Brevibus Beatificationum, quæ decretum Clementis IX. præceſſerunt, uti ſunt litteræ Apoſtolicæ Beatificationis SS. Petri de Alcantara, Franciſci Saleſii, Joannis de Deo, Andreæ Avellini, Mariæ Magdalenæ de Pazzis, & B. Joſaphat Archiepiſcopi Pollocenſis; tum etiam in aliis decretis & Brevibus Beatificationum expeditis poſt tempora Clementis IX. uſque ad tempus ſan. mem. Clementis XI. excepto tamen Brevi Beatificationis S. Pii V. appoſita quippe fuit in omnibus clauſula ſupra memorata: quamvis (inquam) aliquando a Poſtulatoribus in ejuſdem clauſulæ ſequelam ſupplicatum fuerit, ut ad ſolemnem Canonizationem procederetur, etiamſi nova poſt Beatificationem

miracula

miracula non ſupervenilſent; id tamen obtineri ab eis non potuit, cum reſponſum ſuerit, prædictam clauſulam fuiſſe appoſitam incitate ad limitatum cultum Beato eo tutiùs indulgendum; uti deſumitur ex ſequentibus verbis Franciſci Mariæ Phœbei Secretarii Congregationis ſacrorum rituum, in compendio vitæ & Actorum cauſæ tunc Beati, nunc S. Franciſci Saleſii: *Ac, quamvis ipſa* (loquitur de cauſa) *ad præſcriptum noviſſimorum decretorum inchoata, inſtructa, &, medio rigoroſo examine, abſoluta ſuerit nedum in ordine ad Beatificationem, ſed & ad ipſam ſolemnem Canonizationem, ita ut ſatis ſortaſſe videretur jam editum decretum ad hoc, ut tuto procedi poſſet ad actum ſolemnis Canonizationis, tamen Sanctiſſimus cauſam ipſam rurſus ad trutinam revocari mandat, & nova miracula examinari; ut ex his, quatenus aliqua cenſeantur approbanda, ſacra Congregatio ducatur ad finalem cauſæ terminationem cum decreto abſoluto, quod tuto procedi poſſit ad actum Canonizationis. Siquidem prima pars antedicti decreti, qua firmatur, poſſe tuto procedi ad Canonizationem, de more appoſita fuit, non determinative ad ipſam Canonizationem, ſed impulſive ad limitatum cultum Beato eò tutius indulgendum, quò crederetur, adeſſe requiſita etiam ad ipſam univerſalem venerationem decernendam.* Præterquamquod reſponderi adhuc potuiſſet, quod ſacra Congregatio, poſt approbatas virtutes & miracula, dixit, tuto procedi poſſe ad Canonizationem, quia de jure ad Canonizationem nihil aliud requiritur, quam approbatio virtutum & miraculorum; quod deinde eadem Congregatio dixit, interim indulgeri poſſe, ut ſervus Dei colatur tamquam Beatus, dilata Canonizatione ad aliud tempus, hoc eſt ad illud, quo nova miracula ſuperveniſſent, quia juxta morem Sedis Apoſtolicæ jam introductum Beatificatio præcedit Canonizationem, & juxta eumdem morem non fit tranſitus a Beatificatione ad Canonizationem, niſi intermedia miracula Deus operari dignetur ad Beati interceſſionem: ita ut prima verba ſint relativa ad diſpoſitionem juris, ſecunda vero ad Sedis Apoſtolicæ inſtitutum.

13 Sed, quia unuſquiſque facili negotio conſiderare poterat, quod ſaltem illis, qui uſum non habent harum cauſarum, prædicta verba decretorum & Brevium aliquam ingerere poterant ambigendi occaſionem, fuit id a me tamquam Fidei Promotoie renuntiatum ſan. mem. Clementi XI. qui cum reputaſſet, non eſſe juxta hodiernam conſuetudinem locum Canonizationi, niſi præcedat Beatificatio, & niſi poſt Beatificationem nova miracula ſuperveniant, noluit dictis verbis uti in Brevi Beatificationis ſervi Dei Joannis Franciſci Regis: ipſe autem exiſtimarem, quod amplius Beatificationum Brevibus ea inſeri non deberent, nedum propter tanti Pontificis auctoritatem, & propter rationes ſuperius expenſas, ſed etiam quia, cum, poſt approbationem virtutum & miraculorum, in ſacrorum rituum Congregatione generali diſputetur dubium, an, ſtante approbatione virtutum & miraculorum, tuto procedi poſſit ad Beatificationem; ſacra autem Congregatio reſpondeat, tuto procedi poſſe, nul-

 la ſacta

la facta mentione Canonizationis ; non poteſt conſequenter in Brevi Beatificationis nunc aſſeri , ſacrorum rituum Congregationem cenſuiſſe, quod tuto procedi poſſet ad Canonizationem , ſed quod interim indulgeri poteſt, ut ſervus Dei colatur tamquam Beatus : atque hiſce quidem cohærenter clauſula ipſa toties memorata minime fuit appoſita aut ſubſequentibus Brevibus Beatificationum expeditis tempore ſan. mem. Benedicti XIII. aut Brevi Beatificationis B. Catharinæ de Ricciis expedito a ſummo Pontifice Clemente XII.

CAPUT XXVI.

De ſerie Actorum in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem .

1 SEries Actorum in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem in cauſis Confeſſorum procedentibus per viam non cultus , & introductis poſt decreta Urbani VIII. eſt hæc, quæ ſequitur . Poſtquam ad Poſtulatores certa pervenit notitia , Deum dignatum eſſe miracula operari poſt Beatificationem ad Beati interceſſionem , ſupplices porriguntur preces ſacrorum rituum Congregationi ordinariæ pro *ſignatura commiſſionis reaſſumptionis* , & pro expeditione *litterarum remiſſorialium* , ut ſuper novis prædictis miraculis Apoſtolica auctoritate conſtruantur proceſſus . Signata commiſſione , expeditis litteris remiſſorialibus , conſtructis ſubinde proceſſibus, iiſdemque ad Urbem delatis, eorum fit traditio, apertio , atque interpretatio, quatenus externo idiomate conſcripti ſint, iiſdem modis & formis, quibus fit traditio, apertio, & interpretatio aliorum proceſſuum conditorum ante Beatificationem . Diſputatio deinde de eorum validitate aſſumitur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria : tum verò judicio ſuper validitate completo , miracula , quæ ſupervenerunt, ter in Congregationibus examinantur , ideſt primo in antepræparatoria , ſecundo in præparatoria , tertio in generali coram ſummo Pontifice : & quidem , quemadmodum quoad Beatificationem in eadem Congregatione generali diſputatur dubium , *an , ſtante approbatione tum virtutum , tum miraculorum , tuto procedi poſſit ad Beatificationem* ; ſic in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem , approbatis miraculis, quæ ſupervenerunt poſt Beatificationem , diſcutitur in Congregatione generali dubium , *an , ſtante approbatione miraculorum , tuto deveniri poſſit ad Canonizationem* . Quin immo , quemadmodum duorum miraculorum approbatio ſatis eſt pro Beatificatione , ita & comprobatio duorum , quæ ſupervenerint poſt Beatificationem , ſufficit pro Canonizatione obtinenda . Nec aliquid a nobis in hoc puncto immutatum eſt . Licet enim a nobis , juxta alibi dicta , per decretum generale editum die 23. Aprilis 1741. ſtatutum fuerit, in cauſis procedentibus per viam non cultus quatuor miracula probata

bata teſtibus de viſu eſſe neceſſaria, ut Beatificatio obtineatur, quando virtutes, & Martyrium probata ſunt teſtibus de auditu, & probationibus ſubſidiariis; in tranſitu tamen harum cauſarum a Beatificatione ad Canonizationem bina diximus miracula ſufficere teſtibus de viſu probata, quæ poſt Beatificationem ſupervenerint. Quamvis autem Caſtellinus *in tract. de dilat. Canonization. pag. 57. & pag. 63.* aſſerat, juxta conſuetudinem ſanctæ Sedis non decerni Canonizationem, niſi inter miracula, quæ approbantur, aliquod reperiatur, quod ſit ſecundi, vel primi generis; ut omnis videlicet excludatur dubitatio, an id, quod pro miraculo admittitur, re vera exceſſerit vires & potentiam naturæ: quod porro argumentum late proſecutus eſt bon. mem. Petrus Franciſcus de Rubeis olim egregius Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus factis in cauſa Valentina S. Franciſci Borgiæ ſuper dubio, *an tuto procedi poſſet ad Beatificationem*: id tamen nullum habet fundamentum ſive in ratione, ſive in conſuetudine Sedis Apoſtolicæ. Non in ratione, cum miracula quoque tertii generis excedant vires & potentiam naturæ, ſi non quoad ſubſtantiam, ſaltem quoad modum, ſicuti ſuo loco explicabitur: neque etiam in Sedis Apoſtolicæ conſuetudine, cum ex alibi referendis plene deducatur, pluries Sedem Apoſtolicam ad Canonizationem proceſſiſſe, approbatis tantummodo duobus miraculis tertii generis, quæ poſt Beatificationem ſupervenerant; ita ut mirum eſſe non debeat, ſi citatus Petrus Franciſcus de Rubeis, qui Caſtellinum ſequendo, & exercendo munus Fidei Promotoris aliquando aſſeruerat, aliquod primi, vel ſecundi generis miraculum requiri pro obtinenda Canonizatione, ingenue poſtmodum confeſſus ſit, Caſtellinum id aſſeruiſſe abſque ullo fundamento; uti refert Matta *de Canonizat. Sanctorum part. 4. cap. 7. num. 7.*

2 Item, ſicuti juxta antiquiorem uſum, loquendo de Beatificatione, in una eademque Congregatione generali, quæ ut plurimum cogebatur coram ſummo Pontifice, non ſolum diſputabatur de miraculis, ſed etiam, facta eorum approbatione, iterum vocabantur Conſultores, & poſt expoſitam a Cardinali Relatore totam facti ſeriem, hoc eſt narrationem tum virtutum, tum miraculorum approbatorum, proponebatur dubium, *an tuto procedi poſſet ad Beatificationem*; ſic etiam in Canonizatione, juxta morem antiquiorem, eodem prorſus modo in una eademque Congregatione generali coram ſummo Pontifice proponebatur diſputatio de miraculis, atque, eorum approbatione ſecuta, arceſſebantur denuo Conſultores, tum facta a Cardinali cauſæ Relatore fideli omnium, quæ præceſſerunt, & ceterorum, quæ Beatificationem ſubſecuta erant, plena & diſtincta relatione, fiebat alterius dubii propoſitio, *an tuto* (videlicet) *procedi poſſet ad Canonizationem*.

3 Deſumitur id ex decreto edito in cauſa Geneven. S. Franciſci de Sales die 14. Februarii 1662. ubi, poſt enarratam approbationem miraculorum, hæc habentur: *Propterea, accitis iterum Conſultoribus, & præhabita*

habita per E. D. Cardinalem Franciottum ad præſcriptum noviſſimorum decretorum plena & diſtincta relatione non modo eorum, quæ in proceſſibus & aliis ſcripturis continentur, & quæ B. Franciſco per Sanctitatem ſuam intuitu venerationis elargita fuerunt, verum etiam eorum, quæ acceſſerunt poſt conceſſam eidem venerationem, annuente Sanctiſſimo, ſacra eadem Congregatio cenſuit, quandocumque poſſe tuto deveniri ad ſolemnem ejuſdem B. Franciſci Canonizationem juxta ritum S. R. E. & ſacrorum Canonum diſpoſitionem. Id ipſum quoque confirmatur ex his, quæ leguntur in Actis Canonizationis S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis collectis a Dominico Cappello, & editis Romæ anno 1669. *Itaque die* 10. *Septembris* 1668. *in Congregatione ſacrorum rituum habita coram eodem Sanctiſſimo quinque de allatis miraculis poſt indultam Beatæ venerationem, præhabita matura diſcuſſione, diſputata ſunt; & Sanctitas ſua, accitis iterum Conſultoribus, tum ab iis, tum a Cardinalibus requiſivit, an tuto procedi poſſet ad ſolemnem B. Mariæ Magdalenæ Canonizationem; & omnes concordibus ſuffragiis in affirmativam ſententiam convenerunt.* Nec omitti poteſt decretum in cauſa Canonizationis tunc Beati, nunc Sancti Cajetani editum die 11. Novembris 1670. in quo, expoſitis approbatione miraculorum, & aliis, quæ debebant exponi, ſic legitur: *Expletis igitur omnibus, quæ nova exigunt decreta ſan. mem. Urbani VIII. accitis iterum per Sanctiſſimum Conſultoribus, unanimi voto eadem ſacra Congregatio cenſuit, ſic annuente Sanctiſſimo, quandocumque tuto deveniri poſſe ad ſolemnem dicti Beati Canonizationem juxta ritum S. R. E. & ſacrorum Canonum diſpoſitionem, eumque definiri regnantem cum Deo, & univerſali Eccleſiæ colendum & venerandum proponi.*

4 Hoc tantum intercedit diſcrimen (loquendo ſemper intra terminos uſus antiquioris ſacræ Congregationis) quod ſuper dubio, *an tuto procedi poſſet ad Beatificationem*, minime mihi conſtat, ſuffragia tum Conſultorum, tum Cardinalium fuiſſe unquam tradita Secretario, ut reponerentur inter Acta ſacræ Congregationis; quod quidem fiebat, quando proponebatur dubium de tuto progreſſu ad Canonizationem, quemadmodum deſumitur ex Actis Canonizationis S. Franciſci de Sales editis a Dominico Cappello *pag.* 58. ubi Franciſcus Maria Phœbeus Secretarius Congregationis ſacrorum rituum in quodam ſuo compendio totius cauſæ tranſmiſſo ad Cardinales, & Conſultores ſuffragaturos hæc habet: *Ideo, præter ſententias probantes aſſerta miracula, afferenda ſunt diviſim ſuffragia pro efformando decreto Canonizationis, mihique in ſcriptis porrigenda; ut, juxta mandatum Sanctiſſimi, inter monumenta ſacræ Congregationis repoſita aſſerventur.* Conſimilia leguntur etiam in Actis Canonizationis S. Petri de Alcantara ab eodem Cappello collectis *pag.* 4. atque in Actis modo citatis Canonizationis S. Franciſci de Sales impreſſa quoque videri poſſunt ſuffragia Conſultorum ſuper dubio in Congregatione generali propoſito, *an tuto procedi poſſet ad Canonizationem*.

5 Rurſus, ſicut antea dictum eſt, ſuper dubio Beatificationis, an tuto ſcilicet ad eam procedi poſſet, aliquando habitam eſſe Congregationem abſque

abſque ſummi Pontificis præſentia, ſed tantum cum interventu tum Cardinalium, tum Conſultorum, quorum poſtea ſenſus fuit Sanctitati ſuæ a Secretario relatus; ſic occaſione Canonizationis contigit aliquando, ut dubium ex Pontificia conceſſione ſuper tuto progreſſu ad Canonizationem fuerit propoſitum in aliqua Congregatione, cui ſummus Pontifex non interfuit, ei tamen a Secretario facta deinde fideli enarratione ſuffragiorum tum Cardinalium, tum Conſultorum. Id autem deſumitur ex decreto in cauſa Valentina Canonizationis tunc Beati, nunc S. Franciſci Borgiæ edito die 21. Junii 1670. in quo, poſtquam dictum eſt, fuiſſe in Congregatione generali coram ſan. mem. Clemente IX. die 10. Septembris 1668. approbata nonnulla miracula, quæ poſt Beatificationem ſupervenerant, ſic legitur: *Quapropter, propoſito dubio per E. D. Cardinalem Chiſium dictæ cauſæ Relatorem, an, ſtantibus ſupra narratis, Sanctiſſimus tuto poſſet devenire ad ſolemnem dicti Beati Canonizationem; & re mature diſcuſſa, audito prius R.P.D. Promotore Fidei tam in voce quam in ſcriptis, communi omnium voto cenſuit, Sanctitatem ſuam, quandocumque ſibi libuerit, tuto poſſe ad ſolemnem ejuſdem B. Franciſci Borgiæ Canonizationem juxta S. R. E. ritum, & ſacrorum Canonum diſpoſitionem devenire, eumque definire ſanctum cum Deo regnantem, atque univerſali Eccleſiæ proponere colendum & venerandum: Et, facta per me Secretarium eadem die de ſupradictis omnibus & ſingulis relatione Sanctiſſimo, Sanctitas ſua nedum ſenſum Congregationis confirmavit & approbavit, verum etiam mandavit, hujuſmodi ultimum & finale decretum ſolemnis Canonizationis prædicti Beati expediri.* Quin immo ante editionem decretorum Urbani VIII. in quibus leges latæ ſunt de Congregationibus coram ſummo Pontifice cogendis, Cardinalis Congregationis ſacrorum rituum Præfectus in Conſiſtorio tantum, vel etiam extra Conſiſtorium ſummo Pontifici exponebat, cauſam Dei ſervi fuiſſe plene in ſacra Congregatione diſcuſſam, eamque in tali ſtatu eſſe, ut juxta ſacræ Congregationis ſenſum tuto procedi poſſet ad Canonizationem; uti percipitur ex Actis Canonizationis S. Caroli Borromæi *cap.*43. collectis a Marco Aurelio Grattarola, *& Mediolani editis anno* 1614. Et aliquando etiam ipſi Cardinales componentes Congregationem ſacrorum rituum, ſummo Pontifici retulerunt, ſe cauſam bene expendiſſe & ſe in ea eſſe ſententia, ut ad illius abſolutionem procedi poſſet; teſte Franciſco Penia *in vita S. Raymundi de Pennaſort lib.*3. *cap.*34. *Pontifice itaque annuente die* 8. *ejuſdem menſis Alphonſue Cardinalis Geſualdus, Alexander Medices de Florentia, Auguſtinus Valerius de Verona, Dominicus Pinellus, de Monte, Gallus, Baronius, Antonianus, Aſcanius Columna, Farneſius, Antonius Sanctorum Quatuor, & Perettus Cardinales Sanctiſſimo retulerunt, ſe denuo cauſam expendiſſe, & relationem Auditorum Rotæ diligenter vidiſſe atque conſideraſſe, tandemque eam approbantes in eam veniſſe ſententiam, ut omnia eis rite parata probataque viderentur, ut propterea poſſet Sanctitas ſua, ſi vellet, ad ulteriora procedere.*

6 Temporibus vero ſummi Pontificis Clementis XI. duæ ſemper Congrega-

gregationes generales coram Sanctitate ſua habitæ ſunt; in quarum prima, diſputato dubio de miraculis, quæ ſupervenerunt, fuit ſemper ab eodem ſummo Pontifice dilata reſolutio, ut, ante editionem decreti ſuper miraculorum approbatione, Divinam opem imploraret: porro in ſecunda, poſtquam, præmiſſis præmittendis, miracula ab eodem, accitis tum Secretario, tum Fidei Promotore, fuerunt approbata, propoſitum fuit ſubſequens dubium, *an tuto ad Canonizationem procedi poſſet*; ſed ſuper eo pariter, acceptis tum Cardinalium, tum Conſultorum ſuffragiis, auditaque Cardinalis Relatoris plena ac diſtincta relatione de omnibus, quæ præceſſerunt Beatificationem & quæ ipſam ſubſecuta ſunt, idem Sanctiſſimus Pater ſemper diſtulit deliberationem, ut tum ſuis, tum alienis precibus Dominicum imploraret adjutorium; uti deducitur ex quatuor Canonizationum decretis in cauſis SS. Pii V. Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia typis impreſſis inter Acta Canonizationis eorumdem edita a Juſtiniano Chiapponi Apoſtolicarum cæremoniarum Præfecto. Et hic utique ordo mihi optimus eſſe videtur, & retinendus ex rationibus ſuperius adductis, ubi conſimilem ordinem a tanto Pontifice ſervatum fuiſſe vidimus in Beatificatione. Non eſt autem amplius in more poſitum, ut ſuffragia Cardinalium, & Conſultorum ſuper dubio, *an tuto procedi poſſit ad Canonizationem*, committantur Secretario, ut ea conſerventur inter Acta ſacræ Congregationis: conſervantur etenim tantum ſuffragia, quæ a Cardinalibus, & Epiſcopis in Conſiſtorio proferuntur, ut infra exponetur, quæ etiam mos eſt typis edere, quando eduntur Acta Canonizationis. Sed in eo, quod attinet ad dictum dubium, *an, ſuppoſita approbatione miraculorum, quæ ſupervenerunt, tuto procedi poſſit ad Canonizationem*, juxta præſentem conſuetudinem notantur duntaxat in regeſtis nomina Cardinalium, & Conſultorum, qui Congregationi interfuerunt, & paucis verbis adnotatur ſenſus uniuſcujuſque. Quod ſane mihi videtur admodum rationabile: harum etenim cauſarum momentum conſiſtit in diſcuſſione virtutum & miraculorum; ideoque, cum vix ulla poſſit haberi difficultas ſuper progreſſu ad Canonizationem, poſita tum virtutum, tum miraculorum, & eorum ſignanter, quæ ſupervenerunt, approbatione; hinc eſt, quod, ſicuti paucis verbis ſuffragia Cardinalium, & Conſultorum ſuper ipſo ad Canonizationem progreſſu abſolvuntur, ita ſatis eſſe videtur, ut in regeſtis adnotetur ſenſus uniuſcujuſque, abſque eo quod unuſquiſque ſuum ſuffragium in ſcriptis teneatur tradere Secretario.

7 At, ſive in unica, ſive in duplici Congregatione generali diſputetur dubium de miraculis, quæ ſupervenerunt, & illud etiam, *an, ſtante illorum approbatione, tuto procedi poſſit ad Canonizationem*, cum ſummi Pontifices conſueverint ſemper differre reſolutionem, ut interim perpendant, quæ perpendere debent, &, quod præcipuum eſt, ut interim ad Dominum Deum preces effundant atque etiam effundi jubeant in eo caſu, in quo cenſeant, procedendum eſſe ad Canonizationem; oportet tandem, ut ſuam

ut ſuam manifeſtent voluntatem, quæ manifeſtatio fit per editionem decreti.

8 Non uno tamen eodemque modo decretum hoc editum eſt, prout etiam fuit in ſuperioribus adnotatum, quando agebatur de Beatificatione. Etenim aliquando ſummi Pontifices juſſerunt, ut expediretur decretum Congregationis editum ſuper miraculis, & ſuper dubio, an tuto procedi poſſet ad Canonizationem; quod eſt idem, ac dicere, confirmando decretum Congregationis, juſſerunt, ut illud publicaretur: aliquando autem per aliam viam parum diſſimilem proceſſerunt. Temporibus ſanctæ memoriæ Clementis XI. qui, juxta dicta in ſuperioribus, ſemper voluit, ut duæ coram ſe cogerentur Congregationes generales, altera ſuper miraculis, quæ ſupervenerunt, altera ſuper tuto progreſſu ad Canonizationem, quique ſemper diſtulit deliberationes, nec eas, niſi Divina ope implorata, publicavit, ordo iſte ſervabatur, videlicet fiebat Congregatio ſuper miraculis; tum, ſi poſt cauſæ examen, & effuſas ad Deum preces Sanctitas ſua erat in ea ſententia, ut reſolutio Congregationis approbari poſſet, ideoque approbari poſſent aliqua miracula, ad ſe vocari faciebat tum Secretarium ſacræ Congregationis, tum me Fidei Promotorem, ſuamque exponebat voluntatem circa approbationem horum, aut illorum miraculorum: quod quidem Secretarius adnotabat in regeſtis ſacræ Congregationis, ſed decretum non edebatur, neque publicabatur. Tranſitus deinde fiebat ad aliam Congregationem, in qua quærebatur, an, ſtante approbatione horum, aut illorum miraculorum, tuto procedi poſſet ad Canonizationem: tum vero, ſi Congregatio exiſtimabat, tuto procedi poſſe, & Sanctitas ſua poſt temporum intervalla Congregationis reſolutionem approbare volebat, arceſſiri iterum faciebat tum Secretarium, tum me Fidei Promotorem, & edebatur atque publicabatur decretum, in quo exponebatur, nedum fuiſſe a Sanctitate ſua approbata miracula, ſed etiam dictum, tuto ad Canonizationem procedi poſſe. Patet ſane id ex decretis quatuor cauſarum Canonizationis, Sanctorum videlicet Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia typis impreſſis inter Acta collecta a Juſtiniano Chiapponi: ſed id ipſum præterea demonſtratur ex ſequenti decreto ab eodem Pontifice edito in cauſa Romana, ſeu Polona Canonizationis B. Stanislai Koſtkæ Novitii Societatis Jeſu. *Propoſita alias, nempe die 19. Maji 1713. in Congregatione generali ſacrorum rituum habita coram SS. D. N. cauſa Canonizationis B. Staniſlai Koſtkæ Novitii Societatis Jeſu, diſcuſſoque dubio, an, & de quibus miraculis conſtaret in caſu, & ad effectum &c. Sanctitas ſua, auditis tam Conſultorum, quam RR. DD. Cardinalium ſuffragiis, diſtulit ea die reſolutionem, ut prius de more caleſtis luminis auxilium in tam gravi deliberatione imploraret. At poſtmodum, nempe die 12. Novembris ejuſdem anni 1713. ex tredecim adductis ac diſcuſſis miraculis tria approbavit, videlicet primum inſtantaneæ ſanationis Annæ Theodoræ de Ligniville atrophia, & impotentia crurum a pluribus annis*

laborantis, ſed tamquam ſupra numerum, utpote ſecutum ante indultam eidem B. Staniſlao venerationem; necnon alia duo, quæ poſt indultam venerationem hujuſmodi ſupervenerunt, nempe quintum repentinæ ſanationis Andreæ Fauſti Unikovvski Monachi Ordinis S. Benedicti lethali morbo ægrotantis, ac duodecimum inſtantaneæ itidem ſanationis Franciſci Xaverii Societatis Jeſu a paralyſi.

Eadem ſubinde generali Congregatione coram Sanctitate ſua die 17. Julii proxime præteriti iterum habita, factaque a Reverendiſs. D. Cardinali de Abdua juxta præſcriptum decretorum plena & diſtincta relatione omnium in hujuſmodi cauſa geſtorum, propoſitum fuit ab eo dubium, an, ſtante approbatione trium miraculorum ut ſupra facta, tuto procedi poſſet ad ſolemnem Canonizationem ejuſdem B. Staniſlai; Ad quod omnes unanimi voce affirmative reſponderunt. Verum Sanctitas ſua, antequam quidquam decerneret, tam ſuis, quam aliorum precibus ſe denuo ad Deum recurrere velle declaravit, ut, dirigente Domino greſſus ſuos, eam, quam ipſe monſtraſſet, viam tuto pede inire poſſet.

His demum impletis, idem SS. D. N. infraſcripta die ipſimet B. Staniſlao ſacra, R. P. D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore, ac me Proſecretario Congregationis ſupradictæ accitis, præſens Canonizationis ejuſdem B. Staniſlai quandocumque faciendæ decretum expediri & publicari mandavit; non modo ad novum ac inſigne decus memoratæ Societatis Jeſu de Catholica Religione multis nominibus meritæ, in qua ſcilicet B. Juvenis conſummatus in brevi explevit tempora multa, ſed etiam ad ſpeciale & maxime opportunum ſolatium populorum incliti regni Poloniæ, ac magni ducatus Lituaniæ, ut, qui jam pridem patrocinio ac tutela ſupradicti B. Staniſlai feliciter potiti ſunt, ad illius præſidium in præſentibus ſuis neceſſitatibus alacrius ac ferventius implorandum excitentur. Hac die 13. Novembris 1714. Ordo tamen iſte mihi non uſquequaque ſatisfacit: haud enim video, cur fiat tantum adnotatio in regeſtis ſacræ Congregationis, quod a ſummo Pontifice fuerunt hæc, aut illa miracula approbata; vel quare uno, eodemque decreto publicetur approbatio miraculorum una cum tuto progreſſu ad Canonizationem; quando clarior & magis aptus ordo eſſe videretur, ſi duo diſtincta ederentur decreta, alterum, ubi primum fuerunt a ſummo Pontifice approbata miracula, alterum, ſtatim ac ipſe ratam habuit reſolutionem, quod tuto procedi poſſit ad Canonizationem.

9 Quatenus autem diceretur, quod & antiquioribus, & recentioribus temporibus in uno ſemper eodemque decreto facta fuit approbatio tum miraculorum, tum ulterioris progreſſus ad Canonizationem, ita ut minime appareat, cur ab hujuſmodi inſtituto recedendum ſit: reſponſio tamen non deficeret, ſeu replicatio ad eamdem animadverſionem. Ideo enim citatis temporibus in uno eodemque decreto prædicta omnia fuerunt complicata, quia in una eademque Congregatione nedum fuit de miraculis diſputatum, ſed & actum de tuto ipſo ad Canonizationem progreſſu: ſi verò tempore ſaltem ſummi Pontificis Clementis XI. introducta fuit conſuetudo, ut in una Congregatione diſputetur de miraculis, porro in

altera

altera de tuto progreſſu ad Canonizationem ; rationabile admodum eſſe videtur, ut duo edantur decreta, utque hoc pacto unicuique ſeſſioni ſuum reſpondeat. Exemplum utique deſumi poteſt a Beatificatione : quia enim in Beatificatione introducta fuit temporibus ſan. mem. Clementis XI. conſuetudo, ut in una Congregatione diſputaretur de miraculis, in altera vero de tuto progreſſu ad Beatificationem ; derelictus fuit antiquus modus complicandi in uno eodemque decreto tum miraculorum approbationem, tum progreſſum ad Beatificationem, novuſque modus introductus fuit edendi duo ſeparata decreta, alterum ſuper miraculis, alterum ſuper formali Beatificatione peragenda ; uti colligitur ex decretis editis in cauſa S. Joannis Franciſci Regis ſupra allegatis. Statuto igitur ordine & in Canonizatione, ut duæ fiant Congregationes, altera generalis ſuper approbatione miraculorum, altera pariter generalis ſuper tuto progreſſu ad Canonizationem ; aptus & congruens uſus eſſe videretur, ut duo ſimiliter ſeparata decreta ederentur : & recte quidem ſic factum fuit in cauſa S. Peregrini Latioſi, uti colligitur ex decretis editis die 4. Decembris 1724. & die 5. Februarii 1725. in cauſa S. Joannis de Cruce, ut ex decretis editis die 5. Februarii 1725. & die 12. Januarii 1726. & in cauſa S. Margaritæ de Cortona, ſicuti pariter ex decretis editis die 27. Decembris 1727. & die 22. Februarii 1728. tum etiam, poſt dimiſſum a nobis Promotoris Fidei officium, id obſervatum in cauſa S. Julianæ de Falconeriis. Habita quippe Congregatione generali coram ſummo Pontifice Benedicto XIII. ſuper miraculis die 23. Auguſti 1729. dilataque reſolutione, ut Divinam interea opem Pontifex ipſe imploraret, die tandem 8. Septembris ejuſdem anni quatuor miracula cenſuit approbanda, editumque fuit decretum : coacta porro iterum Congregatione generali die 4. Octobris ſuper tuto progreſſu ad Canonizationem, ſtante miraculorum approbatione, editum fuit ſeparatum decretum de manifeſtata Sanctitatis ſuæ deliberatione quoad Canonizationem quandocumque faciendam.

CAPUT XXVII.

De ſerie Actorum in cauſis Martyrum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. & quæ procedunt per viam non cultus.

1 Series Actorum harum cauſarum æquiparatur ordini ſupra expoſito cauſarum Confeſſorum, quæ procedunt per viam non cultus, & quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. his tantum exceptis, quæ mox indicabuntur. In cauſis ſiquidem Confeſſorum præcedere debet proceſſus auctoritate ordinaria conſtruendus ſuper fama virtutum & miraculorum, necnon proceſſus ordinarius, vel Apoſtolicus ſuper non cultu ; præcedere etiam debet proceſſus Apoſtolicus in genere ;

 deinde

deinde vero conſtruitur eadem auctoritate Apoſtolica proceſſus in ſpecie ſuper virtutibus, & miraculis: poſtea, reſoluto prius dubio ſuper virtutibus, ſi favorabiliter reſolvatur etiam dubium duorum ad minimum miraculorum, cogitur Congregatio; in qua ſi fuerit decretum, poſſe tuto procedi ad Beatificationem, ſtante approbatione virtutum & miraculorum, fit demum ſolemnis in baſilica Vaticana Beatificatio. Eadem autem perfecta, ſi ſupervenerit notitia miraculorum, quæ interceſſione Beati Deus operari dignatus fuerit, fit ſuper eis auctoritate Apoſtolica proceſſus; ex quibus duobus ſaltem approbatis, diſputandum proponitur, an, ſtante eorum approbatione, tuto deveniri poſſit ad Canonizationem: & hoc quidem ſavorabiliter reſoluto, ad ſolemnem proceditur Canonizationem, præmiſſis nonnullis aliis, de quibus infra ſermonem faciemus.

2 In cauſis vero Martyrum, quæ procedunt per viam non cultus, & quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. poſita opinione, de qua infra, quod in cauſis etiam Martyrum requirantur miracula ſeu ſigna, fit proceſſus auctoritate ordinaria, nequaquam ſuper fama virtutum & miraculorum, ſed ſuper ſama Martyrii, cauſa Martyrii, & miraculorum ſeu ſignorum; licet etiam expediat aliqua inſerere de virtutibus, cum facilius pronuntiari poſſit de Martyrio, & cauſa Martyrii, ſi earum notio habeatur. Fieri etiam debet proceſſus ordinarius, vel Apoſtolicus ſuper non cultu. Porro diſputandum eſſet dubium de fama Martyrii, & ſignorum ſeu miraculorum, dependendo a novo proceſſu Apoſtolico conficiendo; ſed, ut alibi videbitur, ſummi Pontifices in cauſis Martyrum procedentibus per viam non cultus ſolvere conſueverunt ab hac Apoſtolica inquiſitione in genere.

3 Poſt hæc in cauſis Martyrum diſputatur dubium, *an conſtet de Martyrio, & cauſa Martyrii*, ſicuti in cauſis Confeſſorum diſputatur illud, *an conſtet de virtutibus*. Præterquamquod de eo, quod attinet ad hanc æquiparationem, nonnulla videntur adnotanda.

4 Primum eſt, quod in cauſis Confeſſorum, reſoluto dubio ſuper virtutibus, decretum publicatur, in quo, prævio ſacræ Congregationis conſilio, ſummus Pontifex pronuntiat, conſtare de virtutibus in gradu heroico; & decretum quidem hoc publicatur, etiam antequam tranſitus fiat ad diſcuſſionem miraculorum: in cauſis vero Martyrum nonnulli putant, vel ſuſpendendam eſſe reſolutionem ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii uſquequo fuerint examinata & approbata miracula ſeu ſigna, ſub obtentu, quod ſtatim ac reſponſum fuerit, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii, approbata cenſeatur perſeverantia finalis in Fide & Charitate, ita ut ſuperflua remaneat diſcuſſio dubii de ſignis & miraculis; vel adnotandam in regeſtis ſacræ Congregationis approbationem Martyrii, & cauſæ Martyrii, abſque eo quod ad ejus publicationem procedendum ſit, quæ deinde fieri debeat una cum approbatione miraculorum ſeu ſignorum. Sed, utcunque ſit; utrum ſcilicet reſolutio approbans Martyrium adno-

adnotanda ſit tantummodo in regeſtis ſacræ Congregationis, minime publicanda ante approbationem ſignorum & miraculorum; an vero eadem ſit publicanda ante miraculorum diſcuſſionem, ut in cauſis Confeſſorum publicatur reſolutio approbans virtutes (utroque enim modo negotium hoc expleri poteſt, & utroque etiam modo expletum fuit: in cauſa quippe B. Petri de Arbues adnotatum utique fuit in regeſtis decretum, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii, ſed nequaquam editum fuit, niſi contextim cum decreto approbante miracula & ſigna; in cauſa vero B. Joannis de Prado editum fuit decretum approbans Martyrium, & cauſam Martyrii, tum etiam unum ex ſignis ſeu miraculis, ideoque nondum completo judicio ſuper miraculis & ſignis, quæ ex infra dicendis in numero binario ſaltem ſunt neceſsaria, ut ad Martyris Beatificationem procedatur) cavendum omnino eſſe videtur ab eorum opinione, qui cenſent, ſuſpendendam eſſe reſolutionem ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, uſquequo fuerint approbata ſigna ſeu miracula; primò, quia id cederet in maximum cauſarum detrimentum, in quibus ſubſtantiale dubium de Martyrio, & cauſa Martyrii, quod ſavorabiliter reſolvi poſſet, & aliquando reſolutum fuiſſet unanimi, vel fere unanimi Suffragatorum conſilio, periculoſo iterum experimento ſubjiceretur, dilata ejus reſolutione ad tempus, quo agitur de approbandis ſignis ſeu miraculis, ob factam videlicet interim mutationem Conſultorum ſacræ Congregationis, ex cauſa vel obitus, vel diſceſſus ab Urbe, vel ſimilium; deinde, quia id adverſaretur uſui ſacræ Congregationis, quæ in cauſa B. Joſaphati Pollocenſis, in cauſa B. Joannis de Prado, & in cauſa S. Joannis Nepomuceni reſpondit, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii, antequam fieret diſcuſſio miraculorum ſeu ſignorum. Et parum profecto urget, futuram eſſe ſuperfluam diſputationem de ſignis & miraculis, poſtquam reſponſum fuit, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii; tum quia dubium de Martyrio, & cauſa Martyrii in cauſis Martyrum æquivalet dubio de virtutibus in cauſis Confeſſorum; adeo ut, ſicut in his, reſoluto dubio ſuper virtutibus, utiliter inquiritur in miracula, ita id ipſum cenſendum ſit etiam in illis: tum quia, etſi, approbatis Martyrio, & cauſa Martyrii, approbata dici poteſt perſeverantia finalis in Fide & Charitate, ut, approbatis virtutibus in gradu heroico, dici poteſt, ſanctitatem quoque ipſam fuiſſe approbatam; quemadmodum tamen, hoc minime reſragante, in cauſis Confeſſorum adhuc diſputatur dubium de miraculis, non niſi quia Eccleſia nedum ſanctitatis certitudinem deſumere intendit ex teſtibus, qui de virtutum exercitio aſſeveraverint, ſed & eamdem ſanctitatem comprobari expoſcit ex aliis teſtibus, qui miracula referant à Deo interceſſione ſervorum Dei, de quorum virtutibus actum eſt, patrata; ita etiam in cauſis Martyrum, poſita opinione de neceſſitate ſignorum & miraculorum, diſputatur dubium de iiſdem, eo quod Eccleſia verum Martyrium, & veram cauſam Martyrii deſumere intendit nedum ex teſtibus, qui totam

ſeriem

ſeriem Martyrii depoſuerunt, verum etiam ex aliis, qui ſigna & miracula renuntient a Deo patrata ad oſtendendam Martyrii, & cauſæ Martyrii veritatem.

5 Alterum notandum eſt, quod in cauſis Confeſſorum, quando diſputatur dubium de virtutibus, non eſt permiſſum illius reſolutionem ſuſpendere, ut interim de miraculis decernatur, atque ut unico contextu utrumque dubium reſolvatur. Ex Ordine quippe Romano Cardinalis Cajetani, & ex Romano Cæremoniali ſupra relatis plene deſumitur, reſolvendum prius eſſe dubium de virtutibus, quam tranſitus fiat ad diſcuſſionem miraculorum: deinde vero, quod caput eſt, cum in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis, dum fungebamur munere Fidei Promotoris, propoſitum fuiſſet dubium, *an, ſuſpenſa reſolutione ſuper virtutibus, tranſitus fieri poſſet ad examen miraculorum*, nobis ipſis ratione officii contra petitionem, Poſtulatoribus autem pro petitione ſtrenue pugnantibus, Congregatio generalis coram ſanctæ memoriæ Clemente XI. coacta, negatione reſpondit, ut ex ſequenti decreto edito die 6. Decembris 1712. plene deſumitur: *In cauſa Viterbien. Beatificationis, & Canonizationis ſervæ Dei Sororis Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper dubio, an in caſu, de quo agitur, hoc eſt, nondum reſoluto dubio ſuper virtutibus, congruat ad ulteriora procedere in diſcuſſione miraculorum; ſacra eadem rituum Congregatio cenſuit, & Sanctiſſimus approbavit, non congruere, quod procedatur ad ulteriora in diſcuſſione miraculorum, ſuſpenſa reſolutione ſuper dubio virtutum, ſed permittendam eſſe novam cauſæ propoſitionem coram Sanctiſſimo ſuper eodem dubio virtutum*. Atque ita quidem in ipſa cauſa ſubinde factum eſt.

6 Quamvis enim diceretur, quod in dubio virtutum occurrunt aliquando difficultates petitæ vel ex defectu probationum, vel ex actuum qualitate, ita ut pro eo dubio reſolvendo opus eſſe videatur miraculorum aſſumere diſcuſſionem; item, quod, ſi nonnulli aſſerunt, procedi poſſe ad Canonizationem alicujus ſervi Dei, quando ejus interceſſione Deus miracula operatur, licet non conſtet de virtutibus, aut quia teſtes non adſunt quidquam de eis deponentes, aut quia demum nullus ſcripſit ejus geſta, ut adnotavit Cardinalis de Lauræa *in* 3. *ſent. tom.* 4. *diſput.* 20. *de miraculis artic.* 25. *§.* 4. *num.* 1119. poterit potiori jure judicium ſuſpendi de virtutibus, ut interim de miraculis decernatur; denique, quod ita factum fuit in cauſa Segobien. S. Joannis de Cruce.

7 Hæc nihilominus, & ſimilia non viſa fuerunt apta ad rem, de qua agebatur, hoc eſt ad ſuadendum, quod, ſuſpenſa deliberatione ſuper virtutibus, tranſitus fieri poſſet ad examen miraculorum. Nam, ſi probationes ſufficientes deficiant, libere reſpondendum eſt, non conſtare de virtutibus. Si in earum examine occurrant actus ambigui, aut extraordinarii, totius vitæ contextus bene perpenſus patefacit, utrum a bono, an a malo fine profluxerint: neque regulæ deſunt alibi exponendæ, quæ demonſtrant, num actus extraordinarii a Divina inſpiratione, & ab inſtinctu ſupra natu-

ram

ram emanaverint. Effatum vero Cardinalis de Lauræa æquiparari poteſt dicto aliorum, qui docent ad Canonizationem procedi poſſe, ſi conſtet de virtutibus, licet non conſtet de miraculis; uti refert Pater a Panormo olim ſacræ Congregationis Conſultor *in ſuo ſcrutinio doctrinarum cap. 3. artic. 14. num.* 18. Quocirca, ſicuti dictum hoc in uſum non admittitur, ita nec illud. Poſtremo exemplum cauſæ S. Joannis de Cruce expoſito modo minime procedit: judicatum quippe fuit, conſtare de virtutibus, antequam tranſitus fieret ad diſcuſſionem miraculorum; ſed, quia opus erat, ut ad ſubmovendam quamdam difficultatem nonnulli actus *capitulares* viderentur, mandatum fuit, ne decretum publicaretur, niſi facta diſcuſſione eorum, quæ in quibuſdam libris continebantur; quemadmodum liquet ex ſequenti decreto: *Ad relationem Eminentiſs. Card. Ginetti in Congregatione ſacrorum rituum habita coram Sanctiſſimo declaratum fuit, conſtare de virtutibus in gradu heroico in cauſa ſervi Dei Joannis de Cruce, ideoque in ea ad ulteriora procedi poſſe; die 7. Septembris* 1662. *Hujuſmodi decretum minime publicari, Sanctiſſimus annuit, niſi, prævio aſſenſu Sanctitatis ſuæ, poſtquam exhibiti, diſcuſſi, & approbati fuerint libri Actorum capitularium, necnon proceſſus fabricati in tribunali Nuntiaturæ Apoſtolicæ Hiſpaniarum. Et inſuper Sanctitas ſua pariter imperavit Nuntio Hiſpaniarum, ut ejuſmodi libros tranſcribi & extrahi curet, & alia documenta ad ſacram Congregationem tranſmittat.*

8 In cauſis vero Martyrum, cum facilius expediantur, quam cauſæ Confeſſorum, facile etiam permittitur, ut unà cum dubio de Martyrio, & cauſa Martyrii alterum proponatur de ſignis ſeu miraculis; uti colligitur ex reſcripto in cauſa Braſilien. Ignatii Azevedo, & ſociorum *die 7. Januarii* 1671. Item in cauſa B. Joannis de Prado *die 3. Aprilis, & die 29. Maji* 1688. propoſitum fuit dubium, *an conſtaret de Martyrio, & cauſa Martyrii*: atque editum fuit reſcriptum, ut examinarentur ſigna ſeu miracula; diſcuſſis autem ſignis & miraculis *die 28. Januarii* 1692. *& die 3. Octobris* 1693. ſacra Congregatio *die 10. Martii* 1703. mandavit, ut cauſa proponeretur ſuper dubio Martyrii una cum altero ſuper ſignis & miraculis. Et in cauſa quoque Beati nunc S. Fidelis de Sigmaringa facta eſt contextim propoſitio & reſolutio utriuſque dubii, de Martyrio videlicet, & de ſignis ſeu miraculis; ut habetur ex decreto edito die 15. Februarii 1729. in ejus vita typis edita Romæ eodem anno *pag. 175. & ſequen.* Et cohærenter ad hæc, cum poſt noſtram ad ſummum Pontificatum aſſumptionem propoſito in Congregatione præparatoria ſacrorum rituum dubio ſuper virtutibus venerabilis ſervi Dei Pauli Buralis Cardinalis de Aretio, plerique Conſultores, ſuſpenſa reſolutione ſuper virtutibus, reſpondiſſent, nobis eſſe ſupplicandum pro facultate agendi de miraculis, ut tutius ferri poſſet judicium ſuper virtutibus, memores antiquæ praxis ſacræ Congregationis, Secretario Congregationis nobis pro facultate inſtanti reſpondimus, ut mox videbitur; & juſſimus, reſponſum inter regeſta ſacræ Congregationis referri: *Relato per me infraſcriptum Secretarium conſilio plerorumque Conſulto-*

ſultorum in Congregatione præparatoria ſuper virtutibus venerabilis ſervi Dei Pauli Buralis Cardinalis de Aretio nuncupati die 3. *currentis Aprilis expetentium, ut ad judicium de virtutibus ejuſdem ſervi Dei certius ferendum, ex indulto Pontificio liceret miracula quoque una cum virtutibus proponi, ſimul & expendi; SS. D. N. Benedictus Papa XIV. ad mentem Congregationis generalis in ſimili cauſa coram ſel. recor. Clemente Papa XI. habitæ jam die* 6. *Decembris* 1712. *ſibi tunc Promotori Fidei optime perſpectam, reſpondit: In cauſis non Martyrum, cum ex veteri Sedis Apoſtolicæ inſtituto, ac more Majorum in bullis ſummorum Pontificum Nobis expreſſo & commendato, canonizandorum ſanctitas, ſeu virtutes in gradu heroico debeant utroque, hominis videlicet per ſe, ac Dei per miracula loquentis, teſtimonio probari, rite atque ordinate procedendo, non prius eſſe de Divino teſtimonio quærendum, quam humano ſatis (quantum eſt ex hac parte) conſtiterit probari: ad differentiam doctrinæ, ſeu myſteriorum Fidei, quæ ſicut humano nequeunt ingenio comprehendi, ita Divino potius, quam humano, petunt teſtimonio confirmari, juxta illud Marc. ult.* Prædicaverunt ubique, Domino cooperante, & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis. *Itaque non eſſe in hac, aut alia cauſa ſimili ullatenus miſcenda ſeu complicanda virtutum, & miraculorum dubia, ſed ſeparatim ac ſucceſſive proponenda: immo nec tranſponenda eſſe, aut differenda, ut ſuſpenſa reſolutione ſuper virtutibus, ad miracula expendenda procedatur. Atque ita Sanctitas ſua in cauſis non Martyrum ſervari mandavit; hac die* 10. *Aprilis* 1742. Per quod decretum rejectus cenſendus eſt etiam modus in nonnullis cauſis Beatificationum aliquando inſinuatus, referendi videlicet occaſione diſputationis dubii ſuper virtutibus ſervorum Dei Confeſſorum miracula eorum interceſſione a Deo patrata: non quidem ut ad eorum approbationem eſſet inſtituendum examen; ſed ut iiſdem perlectis, ſuffragaturi, quatenus vellent, poſſent ſuum efformare de virtutibus judicium, juxta decretum Congregationis particularis in cauſa ſervi Dei Franciſci Caraccioli die 18. Septembris 1736. hoc enim eſt miſcere virtutes, & miracula, quod in noſtro decreto vetitum eſt. Nec ullo modo meretur afferri exemplum cauſæ ſervi Dei Franciſci Caraccioli; cum ſavorabile ſuper virtutibus dicti ſervi Dei reſponſum fuerit a nobis prolatum, prævio conſilio Congregationis generalis ſacrorum rituum coram nobis habitæ, nulla habita conſideratione teſtium de miraculis teſtimonium reddentium, ſed tantum teſtium virtutes in gradu heroico referentium. Præterquamquod addere fas ſit, quod vel miracula proferuntur, & una cum virtutibus exponuntur cum animadverſionibus Fidei Promotoris nedum ſuper virtutibus, ſed etiam ſuper miraculis, vel cum animadverſionibus ejuſdem Fidei Promotoris tantum ſuper virtutibus. Si ſecundum, miraculorum narratio parum aut nihil prodeſſe poterit, cum ex animadverſionibus lumen pro veritate aſſequenda deſumatur. Si primum, en re ipſa complicatum utrumque dubium de virtutibus, & miraculis, tacito dubii nomine ſuper miraculis: quod ſane admitti non poteſt in cauſa de neceſſitate non definienda, & in qua ſi difficultates magnæ occurrunt vel quoad

quoad probationem, vel quoad relevantiam, cum agitur de virtutibus, reſpondendum eſt, *non conſtare*: & ſi de ſufficientia probationis, & de virtutum relevantia rationabile dubium non apparet, reſpondendum eſt, *conſtare*.

9 Expleto judicio ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, necnon ſuper ſignis ſeu miraculis, proponitur in Congregatione generali dubium, *an, ſtante prædictorum approbatione, tuto deveniri poſſit ad ſolemnem Beatificationem*. In memorata cauſa B. Joannis de Prado editum fuit die 27. Martii 1712. decretum, in quo ſanctæ memoriæ Clemens XI. cenſuit, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii, & de uno tantum miraculo tertii generis: poſtea, cum quidem Poſtulatores ſatis eſſe putarent pro tuto progreſſu nedum ad Beatificationem, verum etiam ad Canonizationem, approbationem Martyrii, & cauſæ Martyrii, & unius miraculi; me tunc Fidei Promotoris officium exercente, diſputatum fuit in Congregatione generali coram eodem ſan. mem. Clemente XI. ſequens dubium, *an, ſtante decreto per SS. D. N. edito, conſtare videlicet de Martyrio, & cauſa Martyrii, necnon de uno tantum miraculo tertii generis, tuto procedi poſſit ad ulteriora*, hoc eſt ad Beatificationem, ſive ad Canonizationem; ſed a Sanctitate ſua publicatum fuit decretum iſtud: *Sanctiſſimus D. N. auditis ſuffragiis Conſultorum, & DD. Cardinalium ſacræ rituum Congregationis, ſuſpenſa reſolutione articuli in abſtracto, an, quomodo, & quare ad Beatificationem Martyrum requirantur miracula; ſuper quo articulo Sanctitas ſua, inhærendo praxi, quam alias tenuit hæc ſacra Congregatio, dixit, ſe nihil nunc velle declarare, ſolummodo decrevit in caſu, de quo agitur, expectandam eſſe approbationem alterius miraculi ſeu ſigni, ad hoc, ut tutius deveniri poſſit ad Beatificationem ſervi Dei Joannis de Prado; die 29. Novembris 1712.* Et his utique cohærenter, propoſita die 17. Februarii anno 1728. diſcuſſione alterius miraculi ſeu ſigni in Congregatione generali coram ſan. mem. Benedicto XIII., dubioque favorabiliter reſoluto, & Sanctitate ſua ſanationem propoſitam approbante tamquam miraculum tertii generis, expeditum fuit decretum die 5. Martii 1728. ſolemnis Beatificationis ſuo loco, & tempore peragendæ; prout deinde peracta fuit in baſilica Principis Apoſtolorum die 24. Maji ejuſdem anni: ita ut amplius dubitandum non ſit ſeu de neceſſitate interventus duorum miraculorum aut ſignorum in cauſis Martyrum pro Beatificatione obtinenda, ſeu de ſufficientia duorum miraculorum etiam tertii generis; eoque magis, cum ad Beatificationem Petri de Arbues, & Martyrum Gorcomienſium, prævia duorum miraculorum approbatione, ventum ſit, ut ex decretis infra referendis conſtabit. Nec amplius quoque dubitandum erit, an in cauſis Martyrum procedentibus per viam non cultus, ſit obtinenda ſolemnis Beatificatio, antequam ad Canonizationem procedatur. Urget quippe non modo memoratum exemplum cauſæ B. Joannis de Prado, ſed urgent etiam exempla antecedentia & ſubſequentia aliarum cauſarum Martyrum, quæ proceſſerant & proceſſerunt per viam non cultus. Enim vero

vero ante cauſam B. Joannis de Prado proceſſum fuit ad Beatificationem in cauſis Martyrum Joſaphati Pollocenſis, & ſupradictorum Petri de Arbues, ac Gorcomienſium, uti colligitur ex Conſtitutione 304. Urbani VIII. *Bullarii tom. 5.* & ex Conſtitutione 139. Alexandri VII. *Bullarii tom. 6.* & ex alio Brevi Beatificationis Martyrum Gorcomienſium, quod in Appendicibus impreſſum exhibebitur; tum etiam in cauſa ipſa B. Fidelis de Sigmaringa, quæ proceſſit per viam non cultus, quæque expedita fuit poſt cauſam B. Joannis de Prado, ſolemnis expleta fuit Beatificatio poſt approbationem Martyrii, & cauſæ Martyrii, necnon ſignorum ſeu miraculorum, omiſſa tantum Congregatione generali, in qua de more diſputandum erat dubium, *an, ſtante approbatione Martyrii, & cauſæ Martyrii, necnon ſignorum ſeu miraculorum, tuto procedi poſſit ad Beatificationem.* Quod quidem procul dubio diſputatum fuiſſet, niſi ſan. mem. Benedictus XIII. ab eadem diſputatione Poſtulatores ſolviſſet. At pleræque tamen recenſitæ Martyrum cauſæ complementum ſolemnis Canonizationis expectant, idque profecto obtinere non poterunt, niſi novis ſupervenientibus ſignis ſeu miraculis, necnon facta duorum ad minimum approbatione, uti fit in cauſis Confeſſorum, & uti quoque animadvertit Gravina *tom. 4. continuationis ſecundæ partis Catholic. præſcript. pag.* 350.

CAPUT XXVIII.

De Auctorum opinionibus quoad ſigna, & miracula in cauſis Martyrum.

1 IN capite antecedenti poſitum fuit, miracula ſeu ſigna eſſe in cauſis Martyrum neceſſaria pro obtinenda Beatificatione, & Canonizatione. In præſenti autem exponendæ ſunt Auctorum opiniones ſuper eadem neceſſitate. Porro in ſequenti tractabitur uberius de Eccleſiæ conſuetudine, necnon de uſu Sedis Apoſtolicæ quoad eamdem poſt introductam diſciplinam privativæ diſcuſſionis, & reſolutionis cauſarum Beatificationis, & Canonizationis penes ipſam ſanctam Sedem.

2 Nonnulli itaque conſtanter docent, miracula in Martyrum Canonizationibus non eſſe neceſſaria. Ita enim Auguſtinus Triumphus *de poteſt. Eccleſ. quæſt. 16. art. 3.* ubi propoſita quæſtione, *utrum Papa eumdem modum ſervare debeat in Canonizatione Martyrum, & Confeſſorum*, poſtquam inter contraria argumenta ſecundo loco propoſuit illud, quod ſequitur: *Signa ſanctitatis requiruntur in Martyre, ſicut in Confeſſore; ſed miracula ſunt ſigna atteſtationis ſanctitatis; ergo operatio miraculorum requiritur in Canonizatione utriuſque*; ſic eidem reſpondet: *Ad ſecundum eſt dicendum, quod plus eſt inquirere per cauſam, quam per ſigna. Quamvis ergo miracula ſint ſigna atteſtationis ſanctitatis, non tamen ſunt per ſe cauſa, cum poſſit convenire malis miracula facere, ut ſupra dictum eſt: ſed pati pro Chriſto, & pro confeſſione Fidei eſt per ſe*

per ſe cauſa ſanctitatis; unde, iſta exiſtente abſque omni ſigno miraculoſo, debet aliquis pro Martyre canonizari. Quam quidem ſententiam ſuſe amplectuntur Turrianus *in* 2. 2. *tract. de Fide diſp.* 17. *dub.*2. Rocca *de Canonizat. SS. tom.* 1. *oper. cap.* 35. ubi ſcribit: *Martyrium itaque pro Chriſto Domino, proque Fidei confeſſione, Charitate intercedente, ſuſceptum, (cum ex ſe cauſa ſanctitatis exiſtat) facit, ut aliquis, nulla alia nec miraculorum, nec operum miſericordiæ inquiſitione prævia (quæ tamen pro Confeſſoribus canonizandis eſt neceſſaria) pro Martyre canonizari, & Sanctorum catalogo adſcribi queat, ac debeat*; Rodulphus *in vita S. Bonaventuræ part.*2. *art.*2. Macedo *controv. ſelect. controv.* 4. *cap.*2. *in principio §. Obſervandum tamen*; Verricell. *de Apoſt. Miſſ. tit.*1. *quæſt.*33. *num.*22. Carena *de S. Officio part.*2.*tit.*17. *§.*12. *nu.* 42. Lezana *conſult. moral.* 1. *num.*16. Molpheſ. *conſil.*46. *num.*61. Gonzal. *in cap.* 1. *ſub num.*5. *verſ. In Martyribus autem, tit. de Reliq. & venerat. SS.* Bordon. *controv.*13. *num.*34. Cardinalis de Lugo *tom.*1. *de juſt. & jur. diſputat.* 10. *ſect.* 1. *num.*4. Paſqualig. ad Lauret. de Franchis *de controverſiis inter Epiſcopos, & Regulares num.*1238. Silveira *in opuſculis opuſc.* 2. *reſolut.*21. *quæſt.*4. *num.*16. Auctor tractatus de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis *cap.*4. ubi hæc habet: *Et certe ex dictis clarum eſt, ſanctos Epiſcopos olim miracula non exegiſſe, ſed tantum pœnam, & cauſam; quas ob cauſas Doctorum communis aſſertio eſt, non eſſe opus in Martyre tanta inquiſitione, quanta eſt opus in Confeſſore, & Eccleſia in Officio Martyrum nullam miraculorum mentionem facit*; & latiſſime Baldel. *Theolog. moral. tom.*2. *lib.*3. *diſput.*14. *per tot.* Joannes Franciſcus Pavinus *in relatione cauſæ S. Bonaventuræ part.*2. *art.*2. atque Auditores Rotæ *in relatione Martyrum Japonenſium art.*3., *& in relatione Martyris Joſaphat Pollocenſis part.*2. *§. Quam aſſertionem*. Nec omitti poteſt auctoritas eruditiſſimi Chriſtiani Lupi, qui *tom.* 3. *ad Synod. gener. & provinc.*, & ſignanter *ad quartum Concilium Romanum ſub S. Leone IX. pag.*570. *& ſequent.* hæc habet quoad miracula non requirenda in Canonizatione Martyrum: *His enim a Chriſto Domino facta eſt ſingularis promiſſio; ideoque, profeſſam in carcere Fidem, & conſtantem pro ipſa mortem eſſe conſummatam ipſorum gloriam, ſeu juſtitiam, ſcripſit S. Cyprianus, & aliud nihil ad ipſorum requiſivit Canonizationem*.

3 Alii vero adverſam ſequuntur ſententiam, & idcirco pugnant pro neceſsitate miraculorum etiam in cauſis Martyrum. Ita Oſtienſis *in ſumma. titul. de Reliq. & venerat. SS. num.*4. *De Martyribus autem non fit tanta examinatio, ſed quæritur tantum de miraculis, & cauſa, propter quam paſſi ſunt*: eique conſentiunt S. Antoninus *in ſumma part.*2. *tit.*12. *cap.*8. *de Reliquiis §.* 1. Roſella *in v. Canonizatio, verſic. Vide quantum*; Auctor candelabri aurei correcti *cap.*17. *num.*7. Albericus *in dictionario, v. Canonizatio, verſ. Martyribus vero*; Caſtellan. *de Canonizat. SS. qu.*5. *verſ.*6. Malvet. *de Canoniz. SS. dub.*3. *num.*5. *poſt medium, inter tractatus magnos tom.*14. *fol.*99. *a tergo, verſic. Martyribus vero*; Maſcard. *de probationibus lib.*1. *concl.* 261. *num.* 9. Chaſſaneus *in catalogo gloriæ mundi part.*3. *conſiderat.* 49. *verſic. In*

Martyribus enim ; Eminentiſſimus Cardinalis Petra *in ſuis laudatiſſimis comment. ad Conſtit. Apoſt. tom.2. pag.108. num.16. & ſequentibus, & tom.3. pag.* 130. *num.21. & ſequentibus* ; Matta *de Canoniz. SS. part.4. cap.7. num.27. & ſequentibus* ; Pignatell. *conſult.72. num.9. tom.4.* Pirhing. *ad tit. Decretal. de Reliq. & venerat. SS. num.4. ibique* Anaclet. *§. 1. num.11.* Hurtado *de vero Martyrio tract.7. reſolutione 44. §.4.* ubi : *Canonizatio , aut vindicatio Martyrum facta a ſummo Pontifice per diploma & bullæ expeditionem , requirit neceſſario tamquam formam , quod fiat inquiſitio miraculorum ad minus poſt mortem factorum a Martyre , qui vindicatur ; quod adeo certum exiſtimo , quod ſummus Pontifex , ſicut nunquam huc uſque vindicavit Martyrem , niſi probatis ex ipſo miraculis.... ita nunquam vindicabit, niſi probentur de ipſo, & ad ipſius invocationem vera miracula* ; Matthæuc. *in praxi Theolog. Canon. ad cauſas Beatificat. & Canonizat. tract.4. cap.3. a num.1. ad* 31. atque inter Eruditiores id ipſum docere viſi ſunt Molanus *in natali Sanctorum Belgii ad diem 4. Aprilis* , ubi , facta mentione Hildeberti Abbatis Martyris Gandenſis pro Chriſti Fide interfecti , hæc habet : *Nec mirum alicui videatur , hujus Martyris nullam fieri memoriam in Gandavenſi Eccleſia , nam & alii fuerunt in Belgio Martyres , quorum Martyria non celebrantur ; ſatis enim fuit Majoribus noſtris , eos Martyres patrios feſtis honorare , qui poſt ſua Martyria miraculis claruerunt , quæ nulla fortaſſis Hildebertus coronatus edidit* ; & Joannes Mabillon. *in epiſtola ad Theophilum Gallum ſub nomine Euſebii Romani de cultu SS. ignotorum §. 17. & rurſus §. 18.* ubi : *Verum fac , iſta miracula* (loquitur de miraculis , quæ patrantur interceſſione ſanctorum Martyrum ignotorum) *vera et certa eſſe : ſane hæc præceſſiſſe debuerant , quo Sancti illi pro veris ac certis haberentur , et colerentur ; nec ſubſequentia miracula factum præcedens comprobant* .

4 Inter has invicem oppoſitas ſententias nonnulli porro quaſdam medias opiniones ſecuti ſunt . Fortunatus Scacchus *in ſuo opere MS. de Confeſſoribus , et Martyribus ſect.10. cap.2.* ita loquitur : *Advertendum quoque erit , multipliciter poſſe contingere , aliquem interfici in odium Chriſtianæ et Catholicæ Religionis ; ſervata videlicet forma judicii , vel nulla ſervata forma judicii : priori modo aliquis Dei ſervus carceri mancipatur , interrogatur de religione , torquetur , ut neget Chriſtum ; quem cum negare abnuerit , capite , vel alio mortis genere condemnatur , et idem indictam pro Chriſto mortem acceptat : nulla vero ſervata judicii forma , aliquis Dei ſervus in odium Religionis Catholicæ interficitur , quando conſpiratione aliqua nonnullorum Ethnicorum , Schiſmaticorum , vel Hæreticorum facta interficitur , ut S. Petro Martyri contigiſſe legimus ; vel etiam conſpiratione impiorum , ſicuti S. Thomæ Archiepiſcopo Cantuarienſi , qui ab impiis interfectus legitur , quod jura Eccleſiaſtica contra Regem Angliæ tueretur , cui gratum ſe facturos cum nonnulli exiſtimarent , eumdem adorſi interfecerunt ; in odium quoque virtutis alicujus Euangelicæ , aliquis Dei ſervus interficitur ab aliquo Principe , aut Magnate , nulla ſervata judicii forma , ſed ex ira , et furore per ſe ipſos , vel ſuos miniſtros : et , quia hi omnes ſanguine fuſo Chriſto teſtimonium reddunt , de utriſque quæritur , an ad illorum Canonizationem miracula requi-*

requirantur: &, hac quidem diſtinctione præmiſſa, concludit ipſe Scacchus, miracula non eſſe neceſſaria in Canonizatione Martyrum primi generis, cum certa ſit Eccleſia de ultimo actu voluntatis, acceptionis videlicet mortis pro Chriſto, & mortis utique in odium Chriſti inflictæ; ſed e contrario eadem eſſe neceſſaria in Martyribus ſecundi generis, cum in his de perſeverantia finali & ultimo voluntatis actu Eccleſiæ non conſtet; quæ idcirco miracula cogitur expectare, ut ſic interfectum publico cultui exponat, eum inter Beatos, vel Sanctos recenſendo.

5 Alii autem per aliam viam incedunt; diſtinguendo videlicet inter neceſſitatem, & utilitatem. Ita Caſtellin. *de certit. glor. SS. cap.*8. *punct.* 20. *per tot.*, & latius in alio, quem edidit, tractatu *de inquiſitione miraculorum in SS. Martyrum Canonizatione*; quippe *concluſ.*4. *pag.*47. hæc habet: *In ſolemni vero Martyrum Canonizatione ſimpliciter et abſolute non ſunt neceſſaria miracula etiam poſt mortem operata*; tum *concluſ.* 5. *pag.*50. ait: *Non debet, nec poteſt negari, quin miracula in Canonizatione Martyrum vel in actu ipſius Martyrii, ſeu poſt Martyrium operata ſint vere utilia, ut clarius & tutius cunctis pateat per hujuſmodi ſigna, Martyrem, ſeu Martyres, de quibus agitur, pro Fide Chriſti, & in Fide Charitate formata, corporis mortem ſuſtinuiſſe*: Et *pag.*141. reſumendo materiam docet, ſi plane & ſufficienter conſtet aliunde de evidentia cauſæ, ob quam quis vere pro Chriſto patitur Martyrium, tunc nullo pacto miracula requiri; ſubdit tamen, non eſſe omnino ſuperflua, ſi voluntarie adhibeantur: ſi vero non plane conſtet de evidentia cauſæ Martyrii, concludit, miracula non ſolum eſſe valde utilia, ſed etiam neceſſaria. Cum ipſo autem Caſtellino concordant Gravina *in continuat. partis* 2. *tom.*4. *Catholic. præſcript. pag. mihi* 350. & Cardinalis de Lauræa *in* 3. *ſent. part.*2. *tom.*3. *diſp.*20. *art.*8. *num.*127. atque *in ſuffragio per eum lato in cauſa Martyrii B. Joannis de Prado*, ubi ſic locutus eſt: *De ſignis ſeu miraculis, licet multa in hoc Martyrio adſint, dico, nunquam eſſe curandum; niſi, cum adeſt dubium, an pro Fide, vel pro motivo politico aliquis Catholicus interficiatur, ad tollendum dubium miracula requiruntur*: tum etiam ejuſdem ſententiæ meminit Hurtado *de vero Martyrio reſolut.*44. *ſ.* 3.

6 Item, ut proſequamur enarrationem aliarum opinionum, alii ſunt qui tradunt, non eſſe in more habendam ſententiam, quæ miracula excludit, niſi quando cum Martyrio aliquod prodigium aut ſignum contigerit. Contelor. *de Canonizat. SS. cap.*21. *num.*11. ita ſentit. Quare P. Blancus ex Dominicana Familia Secretarius olim Congregationis Indicis, & vere doctus Conſultor ſacræ Congregationis rituum in ſuo, quod edidit, ſuffragio in cauſa Martyrum Japonenſium ita locutus eſt: *Duo in præſenti cauſa ſunt diſcutienda; primum, an in cauſis Martyrum ſint neceſſaria miracula; ſecundum, an conſtet de primo, ſecundo, nono, & decimoquarto Martyrio: Quod attinet ad primum; ſi proponatur dubium in genere, ſententia negans, in cauſis Martyrum eſſe neceſſaria miracula, probabilitate non caret, dummodo tamen ſine ipſis Deus aliqua alia ſpeciali via manifeſtis indiciis, ſervorum ſuorum ſanctimo-*

Digitized by Google

ſanctimoniam Eccleſiæ militanti revelaverit. In cauſis enim tanti momenti induci non debet Eccleſia ad ſolemnem Martyrum Canonizationem ſolo humano teſtimonio, atque favore pulſata. Et ita facillime conciliatur praxis hujus ſacræ Congregationis cum antiqua Eccleſiæ conſuetudine; quæ, licet ſine miraculis quandoque declaraverit, quoſdam ſervos Dei pro Chriſto interfectos fuiſſe veros Martyres, nunquam tamen id præſtitit abſque alio æquivalenti motivo deſumpto ex aliquo, quod evenerit ſive ante Martyrium, ſive in ipſo actu Martyrii, ſive poſt. Hos ſequitur ſupra citatus Em. Cardinalis Petra *alleg. tom.3. pag.231. num.28.* ubi ait, ſufficere prodigia & ſigna, ſi adſint concludentes probationes Martyrii.

7 Placuerunt inſuper aliis aliæ opiniones. Quandoquidem nonnulli apud Baldellum *Theolog. moral. tom.2. lib.3. diſp.14. num.18.* dixerunt, miracula in illis Martyribus requiri, qui non fuerunt, dum viverent, dignitate aliqua, vel vitæ ſanctitate inſignes; ſecus in aliis, qui, dum viverent, aut dignitates, aut vitæ ſanctitatem adepti ſunt: quibus etiam aſſentiri videtur Bordon. *de miraculis medit. 4. ſub num.17.* ubi: *Nihilominus eorum Martyrum vita, qui nullum fecerunt miraculum, diligenter eſt examinanda; quæ ſi laudabilis & irreprehenſibilis probata fuerit per antecedens ad minus triennium, videtur probata ſanctitas per Martyrium.* Alii demum diſtinxerunt inter Beatificationem, & Canonizationem, aſſerendo, pro Martyrum Beatificatione miracula non requiri, ſed eadem eſſe pro Canonizatione neceſſaria.

8 Si in hoc capite quæſtio eſſet reſolvenda, an requirantur, necne, miracula in cauſis Martyrum, exponenda eſſet in eo Eccleſiæ & Sedis Apoſtolicæ diſciplina, ſine qua quæſtio ipſa abſolvi non poteſt; ſed, quia caput iſtud nimiæ prolixitatis vitium incurreret, quæſtionis reſolutio una cum conſuetudine Eccleſiæ & Sedis Apoſtolicæ ad caput ſequens remittitur: & ideo in hoc tantum examinandæ & reſolvendæ proponentur mediæ illæ opiniones, de quibus noviſſime ſermo habitus eſt. Et quantum quidem attinet ad duas ultimo loco relatas, mihi videntur eæ quacumque probabilitate carere. Si enim in cauſis Martyrum de neceſſitate inquiritur in Martyrium, & cauſam Martyrii, nec fortaſſe refert, utrum aliquis fuerit antea ſceleribus inquinatus, teſte Cardinali Bellarmino, aliiſque infra referendis, dummodo tamen mortem pro Chriſto patiatur; nemo eſt qui non videat, minime probabilem eſſe eorum opinionem, qui volunt, miracula requiri in illis, qui ante Martyrium non fuerunt aliqua dignitate præditi, vel ſanctitate illuſtres, ea vero in aliis non requiri, qui prædictas, dum viverent, habuerunt qualitates; ſicut ad rem bene argumentatur Baldell. *loc. cit. Talis diſtinctio eſt plane nova, & voluntaria, neque ullum habet Auctorem claſſicum ſive Theologum, ſive Canoniſtam; et Chriſtus Dominus, ſine ulla diſtinctione, aut acceptatione perſonarum, ſed maxime univerſaliter promiſit beatitudinem iis omnibus, qui pro ipſius confeſſione mortem ſubiiſſent; et uſus Eccleſiæ in colendis Martyribus ſolum fuit, ut nulla ratio haberetur*

beretur ſive de dignitate, ſive de ſanctitate, dum viverent, ſed ſolum de morte, et cauſa mortis. Porro, ſi ex ſupradictis deprehenditur, etiam in cauſis Martyrum procedentibus per viam non cultus primo ad Beatificationem, deinde ad Canonizationem deveniri; nulla ratio ſuadet, miracula eſſe quidem poſſe neceſſaria, ut Martyr per ſummum Pontificem præceptive colendus proponatur univerſali Eccleſiæ; eadem vero minime requiri, quando per eumdem Pontificem Martyr ex permiſſu proponitur colendus, non Eccleſiæ univerſæ, nec univerſo orbi, ſed aliquibus particularibus Eccleſiis, & locis: multoque magis, quia ſi in cauſis Martyrum miracula requiruntur, ut certius conſtet de Martyrio, & cauſa Martyrii, ut infra videbitur; & de Martyrio utique & de cauſa Martyrii nequaquam agitur poſt Beatificationem, ſed antequam Beatificatio indulgeatur. Quare, cum prædicta ſententia fuerit a Poſtulatoribus late propugnata, & ſignanter a bonæ memoriæ Thoma Advocato Montecatinio celeberrimo harum cauſarum Patrono in cauſa B. Joannis de Prado; ſacrorum rituum Congregatio eam, uti ſupra viſum eſt, rejecit, & miracula cenſuit examinanda, antequam Beatitatis honores Sedis Apoſtolicæ judicio Joanni ipſi decernerentur. Quod autem ſpectat ad alias ſupra relatas opiniones; ſive loquamur de ea, quæ diſtinguit inter eos Dei ſervos, qui, ſervata forma judicii, mortui ſunt pro Chriſto, & alios, qui ex eadem cauſa mortui ſunt, nulla tamen judicii forma ſervata; ſive verba fiant de alia, quæ dicit, utilia quidem eſſe, ſed non neceſſaria miracula, maxime vero, quando aliunde conſtat de Martyrio, & cauſa Martyrii; ſive demum ſermo ſit de alia, quæ, excluſis miraculis, expoſcit prodigia aut ſigna; urgent adverſus eas difficultates, quæ magni profecto ſunt roboris & momenti, quæque nullam ex dictis ſententiis ſuadent re ipſa eſſe retinendam.

9 In cauſis Confeſſorum miracula requiruntur; & miraculorum neceſſitatem verbis alibi relatis, atque hic etiam referendis exponit Gregorius IX. in bulla Canonizationis S. Antonii Patavini (*in nov. cod. Canoniz. pag.65. & in nov. Bullar. Rom. tom.3. pag.272.*): *Nos attendentes, quod, licet ad hoc, ut aliquis ſanctus ſit apud Dominum in Eccleſia triumphante, ſola ſufficiat finalis perſeverantia, juxta illud: Eſto fidelis uſque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ; ad hoc tamen, ut ſanctus habeatur apud homines in Eccleſia militante, duo ſunt neceſſaria, virtus morum, & veritas ſignorum; merita videlicet, & miracula, ut hæc, & illa ſibi ad invicem conteſtentur; cum nec merita ſine miraculis, nec miracula ſine meritis plene ſufficiant ad perhibendum inter homines teſtimonium ſanctitati. Sed, dum merita ſana præcedunt, & clara ſuccedunt miracula, certum præbeant indicium ſanctitatis, ut nos ad ipſius venerationem inducant, quem Deus ex meritis præcedentibus, & ſignis ſubſequentibus exhibet venerandum; quæ duo ex verbis Euangeliſtæ plenius colliguntur: Illi autem profecti prædicaverunt, ubique Domino cooperante, & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis &c.*

10 Ante Gregorium IX. Alexander Papa III. de miraculis in cauſa S. Thomæ

S. Thomæ Cantuarienſis Martyris ita locutus eſt *in epiſtola ad omnes Prælatos Eccleſiæ (in nov.cod. Canoniz. pag.17.)* : *Quamvis autem de ſanctitate ipſius dubitare non poſſit, qui ejus & laudabilem converſationem attendit, & glorioſam conſiderat paſſionem; voluit tamen Redemptor atque Salvator noſter, ejus ſanctitatis inſignia magnificis radiare miraculis, ut, qui pro Chriſto inſuperabilis virtutis conſtantia neceſſitates & pericula pertulit ſui laboris & certaminis, in æterna beatitudine cognoſcatur ab omnibus percepiſſe triumphum. Nos vero, auditis innumeris & magnis miraculis, quæ jugiter per Sancti illius merita fieri univerſitas narrat Fidelium &c. prædictum Archiepiſcopum ſolemniter in Eccleſia, magno ibidem Clericorum, & laicorum collegio præſente, in capite jejunii, deliberato Fratrum noſtrorum conſilio, canonizavimus*. Idem in epiſtola ad Epiſcopum Averſanum (*ibid. pag.18.*) : *Audiſtis ſiquidem, & maxima pars orbis, Divina gratia revelante, cognoſcit, qualiter omnipotens Dominus, qui mirabilis & glorioſus eſt in Sanctis ſuis, eum potentia virtutis ſuæ, a die, qua per Martyrii palmam cælos, ſicut indubitanter credimus, victor introivit, magnifice in terris glorificavit, & ſub nomine ipſius multa quotidie miraculorum ſigna non ceſſat operari; unde Nos, deliberato conſilio . . . ipſum canonizavimus*. Si itaque Gregorius IX. quoad Confeſſores diſtinguit Eccleſiam triumphantem, pro qua dicit ſufficere virtutes, ab Eccleſia militante, pro qua expoſcit miracula, ut certa eſſe poſſit etiam de virtutibus; & Alexander Papa III. in Martyribus diſtinguit etiam Eccleſiam triumphantem, pro qua glorioſam ait ſatis eſſe paſſionem, ab Eccleſia militante, pro qua miracula exigit, ut haud dubia eſſe poſſit de glorioſa paſſione; infertur, ſicuti in Confeſſoribus, licet, ſervata quacumque forma judicii, conſtet de continuato virtutum heroicarum exercitio uſque ad obitum, & in ipſo etiam obitu, miracula non modo ſunt utilia, ſed & neceſſaria, idem etiam dicendum eſſe de Martyribus, quamvis de eorum glorioſa paſſione, ſicque de Martyrio, & cauſa Martyrii, ſervata quacumque forma judicii, pleniſſime appareat.

11 Uno verbo, eædem rationes, ut infra videbitur, quæ militant pro neceſſitate miraculorum in cauſis Confeſſorum, militant ſimiliter pro neceſſitate miraculorum in cauſis Martyrum: in quo rerum ſtatu nulla eſt dictarum ſententiarum, de cujus probabilitate non videatur eſſe dubitandum: & ideo ad rem ſubdit Hurtado *de vero Martyrio reſol. 44. ſ. 3. Ceterum ſententia iſta media medium rationis non attingit; nam, ſecluſa revelatione, plene & ſufficienter conſtare nequit de evidentia cauſæ Martyrii, quod ſit ex Charitate, & pro Fide Chriſti, niſi adſit miraculorum probatio ſaltem poſt mortem*; & paulo poſt: *Tandem, quia cauſa Martyrii tam certò debet conſtare, ut Martyr vindicetur publico Eccleſiæ teſtimonio, ac conſtat ſanctitas vitæ alicujus S. Confeſſoris; uterque enim proponitur publice colendus a Fidelibus, & in utroque eſt par errandi periculum: atqui, niſi ſanctitas vitæ probetur miraculis in vita, & poſt vitam, non eſt ſufficienter probata . . . ergo etiam hodie, niſi cauſa Martyrii miraculis ſaltem poſt mortem probetur, non erit ſufficienter probata, ut Martyr hodie*

Digitized by Google

hodie juridice vindicetur a Papa. Quare ſicut Eccleſia, ad excludendam omnem fraudem & deceptionem, non conſuevit canonizare Confeſſores ſine operatione miraculorum probantium, ſanctitatem ipſorum non apparentem, ſed veram eſſe, & hanc conſuetudinem in praxi retinuit; ſic, ad excludendam ſimilem fraudem, quæ poteſt contingere in probanda cauſa Martyrii, adhibet in practica hodierna operationem miraculorum ſaltem poſt mortem Martyris.

12 De alia poſtea opinione, quæ, ſi non miracula, ſaltem prodigia aut ſigna expoſcit, hæc habentur apud Baldellum *loc. cit. num.* 17. *Contra enim eſt, quia Cantelorus difficile poterit hæc admiranda & prodigioſa diſtinguere a veris miraculis.* Quod quidem ut dilucidius percipiatur; poſito ex alibi dicendis, miraculum eſſe illud, quod vel quoad ſubſtantiam facti, vel quoad ſubjectum, in quo fit, vel quoad modum faciendi ſuperat vires naturæ; non incongruenter quis dicere poſſet, ſignum eſſe illud, quod ex concurſu plurium circumſtantiarum admirationem ſuſcitat, quamvis earum nulla ſive conjunctim, ſive ſeorſum accepta naturæ vires excedat.

13 Celeberrimus eſt in Eccleſiaſtica hiſtoria eventus ſæculi II., cum in Marci Aurelii bello adverſus barbaros Chriſtianorum legio, quæ Fulminatrix nuncupata eſt, ſuis precibus e cælo pluvias & fulmina deduxit, quibus porro pluviis extincta ſuit periculoſa exercitus ſitis, fulminibus vero attrita eſt acies barbarorum; teſte eodem Marco Aurelio *in ſua epiſtola ad Senatum edita ad calcem* 1. *apolog. S. Juſtini num.*71. quod in plurimam Religionis noſtræ auctoritatem ab Euſebio convertitur, itemque a Gregorio Niſſeno, & multo magis a Tertulliano *in apologetico, & in libro ad Scapulam*. Scatent quoque conſimilibus eventibus Sanctorum vitæ. Non enim ita facile procul a naturæ viribus abduci poterit, quod ibi non raro legentibus occurrit, ſive quod calamus atramentum ſcribendæ capitali ſententiæ non effuderit, ſive quod ſella judicis confracta fuerit, ſive quod in eorum exilii articulo ingens grando ceciderit, ſive quod mortem illorum cometa proxime præceſſerit, ſive quod morti eorum ſucceſſerit terræmotus: quam in rem bene ſubdit Silveſter Petraſancta *in thaumaſia vera Religionis tom.* 1. *in proleg.* §. 19. *pag.* 11. *Aliis miracula libuit quadriſariam partiri, ut nimirum quartam claſſem eorum conſtituant effecta quædam, in quibus neque res ipſa, neque modus vim & poteſtatem naturæ, aut averni ſuperant, ſed ex adjunctis, aut ex circumſtantiis, quas vocant, liquet ea Numini duntaxat adſcribi debere; deſcendunt videlicet flammæ de cælo ad imperium Eliæ, potuiſſent eas immittere mali Genii, ſed minime tamen in ea occaſione, qua probari debuit & reddi comperta Dei majeſtas & vera ejus Divinitas; quia incumbit Divinæ providentiæ, dum res tam gravis & tam pertinens agitur, prohibere, ne populo utique illudatur.*

14 Verum, his & ſimilibus minime obſtantibus, veriſſimam eſſe puto aſſertionem Baldelli, hoc eſt difficile admodum eſſe, in re, de qua nunc agitur, differentiam reperire inter miraculum, & ſignum. Idque ut funditus probetur, primo ponendum eſt, non poſſe ex concurſu plurium

circumſtantiarum, quarum nulla ſive conjunctim, ſive ſeorſum excedat vires naturæ, inferri aliquod ſignum rei alicujus ſupra naturam. Unde Abulenſis *in commentar. ſuper illud Iſaiæ cap. 7. Ecce Virgo concipiet*, ait, *pag. 5. col. 3. Nam ea, quæ naturaliter fiunt, non ſunt ſigna eorum, quæ ſupernaturaliter accidunt; cum non habeant aliquam cohærentiam cum illis .... Nam, ſi aliquid naturale eſſet ſignum eorum, quæ ſupernaturaliter accidunt .... cum omnia æqualiter a Deo proveniant, fieret, ut omnia naturaliter facta aliquorum ſupernaturalium ſigna forent, quod inconveniens eſt. Naturalia ergo ſupernaturalium operationum .... ſigna non ſunt*. Ponendum eſt quoque, gratiam, & ſanctitatem eſſe entia ſupra naturam, & ſic a nulla creatura cognoſcibiles per effectus mere naturales, ſed tantum per effectus, qui naturæ vires aliquo modo excedant, hoc eſt per miracula; juxta D. Thomam 2. 2. *qu.*178. *art.*1. ubi probat, debere dari in Eccleſia gratiam miraculorum, ut homo ſenſibilis modo ſibi convenienti deveniat ad cognitionem credendorum, quæ naturalem captum ſuperant: *Neceſſe eſt quod ſermo prolatus confirmetur ad hoc quod credibilis fiat. Hoc autem fit per operationem miraculorum ſecundum illud Marc. ult.* Et ſermonem confirmante ſequentibus ſignis: *& hoc rationabiliter. Naturale enim eſt homini ut veritatem intelligibilem per ſenſibiles effectus comprehendat. Unde ſicut ductu naturalis rationis homo pervenire poteſt ad aliquam Dei notitiam per effectus naturales, ita per aliquos ſupernaturales effectus, qui miracula dicuntur, in aliquam ſupernaturalem cognitionem credendorum homo inducitur*. Quapropter, ſi ad rem præſentem ſignum debet eſſe ſupra naturam, ſi debet aliquo modo excedere vires naturæ, neceſſario erit referendum ad miraculum tertii generis, hoc eſt ad illud, quod ſaltem quoad modum ſuperat habilitatem naturæ. Cum vero ex ſupradictis in Beatificationibus, & Canonizationibus ſufficiant miracula tertii generis, ex his infertur, nedum difficile, ſed & impoſſibile eſſe in re, atque ad finem de quo agitur differentiam reperire inter miraculum, & ſignum: & plane quidem eventus ſupra recenſiti ad claſſem miraculorum tertii generis referuntur, teſte D. Thoma *part.* 1. *quæſt.*105. *art.*8. *Tertio modo excedit aliquid facultatem naturæ quantum ad modum & ordinem faciendi; ſicut, cum aliquis ſubito per Divinam virtutem a febri curatur abſque curatione & conſueto proceſſu naturæ in talibus, & cum ſtatim aer Divina virtute in pluvias denſatur abſque naturalibus cauſis, ſicut factum eſt ad preces Samuelis, & Eliæ: & hujuſmodi tenent infimum locum in miraculis*. Illi etiam, qui *practice* ſcripſerunt de materia Beatificationis, & Canonizationis, quique fuerunt Conſultores Congregationis ſacrorum rituum, dixerunt, vel nullam ſtatuendam eſſe differentiam inter miracula, & ſigna, uti late habetur apud P. Philippum Mariam a S. Paulo Carmelitam Diſcalceatum *in ſuo Theologico examine de quodam miraculo tunc Beati, nunc Sancti Joannis a Cruce pag.* 71. *& pluribus ſequent.* vel omnino inter ſe convenire miracula, & ſigna ex parte cauſæ, cum utraque a Deo proveniant & ſint ſupra vires naturæ, ſolamque differentiam eſſe quoad effectum,

ctum, cum miraculum ſit ordinatum ad bonum præſens perſonæ, vel communitatis; ſigna vero ſint indicia futurorum malorum, vel, ſi bonorum, non tamen præſentium, ut apud Cardinalem de Lauræa *in 3. lib. ſent. tom. 4. diſput. 20. de miraculis art. 3. num. 44.* Matthæuc. *in pract. Theol. Canon. ad cauſas Beatificat. & Canonizat. tit. 3. cap. 1. ſ. 3.* & ipſum etiam D. Thomam, qui ad ea verba epiſtolæ D. Pauli ad Hebræos cap. 2. *conteſtante Deo ſignis, & portentis*, inquit *lect. 1. Signis quoad minora miracula, ut ſanatio claudi, vel febris .... Portentis, quantum ad majora, ſicut ſuſcitatio mortui* : Et 2. 2. *quæſt. 178. art.1. Ad tertium* (ſubdit) *dicendum, quod in miraculis duo poſſunt attendi. Unum quidem eſt id, quod fit, quod quidem eſt aliquid excedens facultatem naturæ; & ſecundum hoc miracula dicuntur virtutes : aliud eſt id, propter quod miracula fiunt, ſcilicet ad manifeſtandum aliquid ſupernaturale; & ſecundum hoc communiter dicuntur ſigna. Propter excellentiam autem dicuntur portenta, vel prodigia, quaſi procul aliquid oſtendentia*, Quam quidem D. Thomæ doctrinam Auctores de Canonizatione tractantes amplectuntur atque exornant, Rocca *de Canonizat. Sanctor. cap. 22.* Caſtellin. *de inquiſit. miraculor. in Martyrum Canonizat. pag. 136.* Quippe eadem doctrina maxime favet aſſumpto, cum plane oſtendat, unam eamdemque rem juxta diverſos reſpectus modo dici miraculum, modo ſignum; & ſignum ſaltem quoad modum debere excedere vires naturæ, atque adeo in re, de qua nunc agimus, confundi cum miraculo tertii generis.

15 At dices, cur in ſacrorum rituum Congregatione, quando proponuntur cauſæ Martyrum, proponitur dubium, *an conſtet de miraculis, ſeu ſignis*; quando autem proponitur cauſa alicujus Confeſſoris, proponitur dubium, *an conſtet de miraculis?* Ex hoc namque colligi poſſe videtur, intercedere juxta ſenſum ſacræ Congregationis differentiam inter ſignum, & miraculum. Pro hac difficultate ſubmovenda ſatis eſſet reſpondere, mentem ſacræ Congregationis non eſſe deſumendam ex dubiis, quæ in ea proponuntur, ſed ex ejus decretis & reſolutionibus a ſummo Pontifice confirmatis : veruntamen, ut lectores ſcire poſſint, cur in cauſis Martyrum proponatur dubium complexivum tum miraculorum, tum ſignorum, in cauſis autem Confeſſorum dubium proponatur comprehendens tantum miracula, reminiſci debebunt, olim cauſas Canonizationis diſcuti conſueviſſe a Rotæ Auditoribus, antequam earum fieret propoſitio in ſacrorum rituum Congregatione; & judicium quidem Rotæ Auditorum robore caruiſſe ſecluſura ab approbatione per dictam ſacram Congregationem facienda, ut alibi dictum eſt : ideoque cum Rotæ Auditores in ſuis relationibus infra allegandis ſecuti fuerint ſententiam, quæ in cauſis Martyrum excludit neceſſitatem miraculorum, & crediderint, ſufficere ſigna quædam inſolita & mirabilia, quamvis ſevere miracula dici non poſſent; hinc factum eſt, ut, delato ad ſacram Congregationem examine relationis Rotalis, proponi cœperit dubium complexivum tum miraculorum, tum ſignorum. Sed, quia reponi poſſet, debuiſſe dubium mutari, poſtquam

Digitized by Google

Auditores Rotæ ceſſarunt a relationibus, & poſtquam ſacra Congregatio, ut infra, adhæſit opinioni vera miracula requirenti etiam in Martyrum Canonizationibus, concludendo porro, quod ſi facta non fuit immutatio, locus eſſe debeat illationi, quod ipſa ſacra Congregatio differentiam agnoſcat inter miracula, & ſigna; neceſſe eſt idcirco, ut alia pro abſoluta inſtituti cognitione ſubdantur. Et prætermiſſo quidem, novum non eſſe, quod modus agendi propter aliquas circumſtantias introductus, mutatis etiam circumſtantiis, perſeveret; momentum conſiſtit in hoc, quod, etſi ſacra Congregatio in omnibus & ſingulis cauſis Martyrum vera miracula exquiſiverit tum pro Beatificatione, tum pro Canonizatione, ab ea nihilominus nunquam huc uſque editum eſt generale decretum, quo cautum ſit, miracula ipſa eſſe neceſſaria in cauſis Martyrum, nec ullum ſuper argumento miraculorum ſtatuendum eſſe diſcrimen inter cauſas Martyrum, & Confeſſorum: ſine autem hujus decreti editione nulla eſſe poterat, aut poteſt eſſe neceſſitas memoratam faciendi immutationem, eoque magis, quia ex ſupradictis ipſa miracula etiam dicuntur ſigna; atque hoc pariter modo fuerunt in Euangelio appellata. De converſione ſiquidem aquæ in vinum dicitur: *Hoc fuit initium ſignorum Jeſu*; de multiplicatione quinque panum, & duorum piſcium: *Illi homines cum vidiſſent, quod Jeſus fecerat ſignum*; de cæco nato illuminato: *Quomodo poteſt homo peccator hæc ſigna facere?* de reſuſcitatione Lazari: *Audierunt, eum feciſſe hoc ſignum*; & infra: *Cum ſigna feciſſet coram eis*. Hoc eodem vocabulo miracula exprimuntur in bullis Canonizationum SS. Homoboni, Laurentii Epiſcopi Dublinenſis, Antonii Patavini, Stanislai Martyris, Franciſci, & Richardi, ac SS. Claræ, & Hedvvigis Ducis Poloniæ, & paſſim in aliis, minime attenta particula *ſeu*, de qua in dubio, *an conſtet de miraculis, ſeu ſignis*: quandoquidem ea particula aliquando *disjunctivam*, aliquando *copulativam*, & aliquando *declarativam, & expoſitivam* importat orationem, juxta late allegata apud Barboſam *de diction. uſu frequen. dict.* 110.

CAPUT XXIX.

De Eccleſiaſtica diſciplina quoad miraculorum neceſſitatem in Martyrum cauſis.

1 SI antiquiora Eccleſiæ monumenta percurramus, atque etiam ſi ad nonnulla non adeo antiqua manum admoveamus, difficile profecto non erit reperire, actum fuiſſe in cauſis Martyrum non ſolum de Martyrio, & cauſa Martyrii, & ſic de pretioſa eorum morte, ſed etiam de virtutibus, quibus, dum vixerant, floruerunt; abſque eo quod hinc inſeratur neceſſitas in virtutes ipſas inquirendi in omnibus & ſingulis Martyrum cauſis, ita ut pro Martyre declarando minime ſufficiat mors pro Chriſto conſtanter recepta, ſed præterea neceſſe ſit, ut ante paſſionem Martyr in virtutibus Theologicis ſe conſuetudine exercuerit.

2 Inter

2 Inter antiquiora Eccleſiæ monumenta recenſenda eſt epiſtola encyclica Eccleſiæ Smyrnenſis apud Euſebium *lib.* 4. *cap.* 15. in qua univerſis Fidelibus Martyrium S. Polycarpi denuntiatum eſt. In ea quippe non ſolum expoſitum fuit, quod orationis præſidio, & inſigni manſuetudinis argumento ſe præparavit, antequam ad amphitheatrum duceretur, ſed præterea cetera narrantur, quæ antecedentem ejus ſanctitatem præſeferebant. En verba epiſtolæ (*ibid. pag.* 169.) *Semper enim etiam ante canitiem ob ſanctioris vitæ honeſtatem ab omnibus cultus fuerat*. Item inter non adeo antiqua Eccleſiaſtica monumenta referri poſſunt, quæ leguntur in bulla Canonizationis S. Thomæ Cantuarienſis: *Quamvis autem de ſanctitate ipſius dubitare non poſſit, qui ejus & laudabilem converſationem attendit &c.* Inſuper quæ habentur in bulla Canonizationis S. Petri Martyris: *Ipſe namque veritatis filius, & bonitatis alumnus, converſatione conſpicuus, ſpectabilis fama, & opinione mirabilis, miro præfulſiſſe nitore munditiæ, virginitatem integre cuſtodiſſe, nec mentis habuiſſe, nec corporis corruptelam, & nullius mortalis criminis ſenſiſſe contactum, firma ſuorum Confeſſorum aſſertione narratur*. Ea quoque tandem, quæ extant apud Raynaldum *ad ann.* 1252. *num.* 8. ubi Innocentius Papa IV. committit Jacobo Velletrenſi Minoritæ, ut in cauſa Staniſlai Martyris non ſolum inquirat in Martyrium, & cauſam Martyrii, verum etiam duos ſenes tunc adhuc viventes examinet, qui de ejus ſancta converſatione poterant teſtari: *Ac illos duos centenarios, ſi ſuperſtites fuerint, de quibus mentio eſt in Actis, qui dicuntur ab aliquibus accepiſſe, vel eorum alterum, quod Sanctum noverunt eumdem, & de ipſius clara & honeſta converſatione, dum viveret, audiverunt; inquiſiturus ab ipſis, an ita ſit; & inſpecturus nihilominus devotionem populi, & famam communem ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, necnon & ſanctitate ipſius*. Atque ex his quidem & ſimilibus inferri nequaquam valet ipſa neceſſitas præexiſtentiæ virtutum in gradu heroico, ut quis pro Martyre habeatur, adeo ut pro Martyre decernendo minime ſufficiat mors in odium Chriſti inflicta a tyranno, & pro Chriſto a Martyre recepta. Ceteris enim obviis prætermiſſis exemplis, celebre eſt illud ſæculi v. quod contigit in S. Jacobo interciſo, qui cultum habet in utraque Eccleſia, Latina, & Græca. Is in gratiam Iſdegerdis Regis Perſarum Chriſtum negavit; cumque propterea mater ejus, & uxor ab ejus conſuetudine ſe ſubtraxiſſent, in ſe reverſus, pro Chriſti confeſſione Regem adivit, a quo irato membratim juſſus eſt concidi, & capite obtruncari; ut ex ejus Actis apud Surium, Allatium, & alios deſumitur. Celebre quoque eſt Martyrium Caſti, & Æmilii, de quibus *in libro de lapſis col.* 377. ita loquitur S. Cyprianus: *Sic hic Caſto, & Æmilio aliquando Dominus ignovit. Sic in prima congreſſione devictos, victores in ſecundo prælio reddidit, ut fortiores ignibus fierent, qui ignibus ante ceſſiſſent, &, unde ſuperati eſſent, inde ſuperarent*. Prior lapſus illis non obſtitit, quominus uti Martyres colerentur: eorum quippe nomen legitur in pervetuſto kalendario Eccleſiæ Carthaginienſis XI. *kal. Junii*; & S. Auguſtinus in die eorum natali ſermonem habuit, qui eſt

Digitized by Google

eſt 285. *part.* 2. *tom.* 5. *oper.* ubi, poſtquam diſſeruit de Petri negatione, & converſione, ſubjungit *col.* 1146. *Tale aliquid factum eſſe arbitror etiam in his Martyribus Sanctis Caſto, & Æmilio, quorum diem hodie celebramus*. Unde bene Cardinalis Bellarminus *lib.* 1. *de Indulg. cap.* 2. *num.* 9. *poſt* 4. *controverſiam de pœnitentia tom.* 3. inquit: *Dummodo conſtet, aliquem eſſe vere Martyrem, Eccleſia non dubitat, eum inter Sanctos & Beatos numerare, etiamſi ante Martyrium multis flagitiis fuerit coopertus; promiſſio enim Domini generalis eſt, Matth.* 10. 32. *Omnis, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo*; & late proſequuntur Verricel. *de Apoſt. miſſion. tit.* 1. *qu.* 33. *num.* 20. *&* 21. Scacch. *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 2. *cap.* 3. *in fine*; atque Auditores Rotæ *in relatione B. Joſaphat Pollocenſis part.* 2. *§. Ex his perpendimus*.

3 Quæ dicta ſunt de virtutibus in cauſis Martyrum, dici etiam poſſunt de ſignis & miraculis; hoc eſt de eis in antiquis Eccleſiæ monumentis habitam fuiſſe rationem, cum de Martyrio agebatur & ejus vindicatione, abſque eo quod hinc inferri poſſit eorum neceſſitas, ut quis pro Martyre coleretur. Et profecto, quod de eis ratio haberetur, deſumitur primo ex citata epiſtola Eccleſiæ Smyrnenſis, quæ ſic loquitur de cæleſti viſione, quam Sanctus habuit Polycarpus: *Ceterum triduo antequam comprehenderetur, noctu inter orandum ſolutus in ſomnum videre ſibi viſus eſt cervical quo caput reclinabat, totum repente flamma conſumptum. Quam ob cauſam e ſomno excitatus ſtatim viſum ſuum expoſuit; idque quod ſibi eventurum erat prænuntians, familiaribus ſuis aperte prædixit ſe pro Chriſto flammis abſumptum iri*: ſecundo ex Actis SS. Perpetuæ, Felicitatis, & ſociorum, quæ vir eruditus Joſeph Auguſtinus Orſi ex Dominicana Familia nuper *in ſua diſſertatione apologetica* vindicavit adverſus Samuelem Baſnagium, in quibus narratur, aprum in Saturum immiſſum, in ipſum potius venatorem iras & impetum vertiſſe, item urſum in eumdem incitatum de cavea prodire noluiſſe; & Perpetuam, cum a ferociſſima vacca vexaretur, adeo in extaſim raptam fuiſſe, ut nullum doloris ſenſum fuerit experta: tertio ex epiſtola Lugdunenſium, ubi refertur, B. Blandinam reticulo incluſam, & tauro objectam, & ab eo diu in altum jactatam, nihil eorum, quæ fiebant, penitus ſenſiſſe tum ob ſpem & comprehenſionem eorum, quæ credebat, bonorum, tum ob familiarem congreſſum, quem cum Chriſto in oratione habebat: demum ex paſſione S. Theodoti Ancyrani, & ſeptem Virginum principio ſæculi IV, relata a Nilo teſte oculato; ex paſſione S. Vincentii Levitæ, quæ pariter ad principium pertinet ſæculi IV. quamque ex pluribus codicibus tum MSS. tum editis publicæ commoditati reſtituit Ruinartius *in Act. Martyrum*; ex paſſione S. Theodoriti Presbyteri ſub Imperatore Conſtantio apud Mabillon *tom.* 4. *analect.* ex paſſione SS. Bonoſi, & Maximiliani ſub Juliano Imperatore, quam ex codice MS. B. Mariæ Silvæ majoris edidit citatus Ruinart *in opere allegat. pag.* 278. ubi poſt inſertum in idem opus librum Euſebii Pamphili Cæſarienſis Epiſcopi de Martyribus

Palæ-

Palæſtinæ, portenta admiratus in eodem libro relata ait *in notis num. 36. Ex hoc, aliiſque portentis, quæ paſſim Euſebius narrat, collige, rejicienda non eſſe Martyrum Acta eo nomine, quod quandoque in eis ejuſmodi inſolita miracula a Fidelibus interſerta ſint*. Et re vera in diſputatione excitata inter recentiores Eruditos de miraculis, quæ in Actis Martyrum referuntur, nec Baillet, nec Tillemontius audent aſſerere, ſuſpicione laborare ea Martyrum Acta, in quibus miracula exponuntur; ſed ea tantum, quibus magna inſeritur miraculorum copia: quod tamen ſtrenue impugnatur a P. Honorato de S.Maria Carmelita Diſcalceato *in animadverſ. ſuper uſu crit. tom. 1. diſſert. 4. artic.* 3. ubi plura affert exempla Actorum, quæ a ſupradictis utique prædicantur tamquam authentica, & in quibus nihilominus multa ſane inſignia miracula narrantur.

4 Quod autem ex his non valeat illatio ad neceſſitatem ſignorum & miraculorum, ut quis pro Martyre habendus ſit, facile demonſtratur: tum quia ex alibi dictis, quando aliquis Martyrio occubuerat, aut Epiſcopus, ſub cujus ditione id acciderat, rem totam ſcribebat ad Primatem, & hic, adhibitis in conſilium Epiſcopis, mature decernebat, an is, de quo agebatur, Martyr occubuiſſet, & inter Martyres eſſet adſcribendus & colendus; aut Epiſcopus ipſe, habito Cleri ſui conſilio, id ipſum decernebat, Martyrio, & cauſa Martyrii ſedulo examinata, nullo unquam facto de miraculis verbo: tum quia, cum ſæculo IX. celebre in Hiſpania Martyrium contigiſſet Martyrum Cordubenſium, & collecto ſubinde Conciliabulo, nonnulli Pſeudoepiſcopi Regi Arabum tunc Cordubæ imperanti ſuaſiſſent, ut decretis & conſtitutionibus Martyrium vetaretur, pro Fide Cordubæ mortuos dixerunt non eſſe inter Martyres recenſendos, ex eo potiſſimum, quod miracula inſtar antiquorum Martyrum non edidiſſent, & eorum corpora incorrupta non permanſiſſent; quemadmodum deſumitur ex notis Binii *ad d. conciliabulum* apud Cardinalem de Aguirre *tom. 3. Concil. Hiſpan. pag.* 149. & ex fuſe relatis apud Cardinalem Baronium *ad an.* 852. S. Eulogius Martyr Archiepiſcopus Toletanus egregium opus edidit, cui titulus *memoriale Sanctorum*, quod eſt typis impreſſum *tom. 15. Biblioth. PP. pag.* 243. in cujus quidem operis lib. 1. ſtrenue contendit; miracula non eſſe neceſſaria, ut mortuus pro Chriſto inter Martyres recenſeatur; hæc enim habet *pag.* 247. *Inſtabat quoque univerſitas Ethnicorum .... Lætabatur namque, quod in vindictam ſui Doctoris tot contemptorum corpora proſtraviſſet, nulla novitate prodigiorum obſtante, quæ horrorem poſſet ſceleroſis incutere &c. Et hoc ipſum pleriſque noſtrorum parvipendulis verum non eſſe videbatur Martyrium, quod non ad confuſionem incredulorum, vel roborationem Fidelium aliquod oſtentaret miraculum*. Aſſertiones autem iſtæ acriter a S. Eulogio impugnantur; tum quia, teſte S. Gregorio, in ſæculi fine, & tempore Antichriſti aberunt ab Eccleſia ſigna virtutum, & tamen aderunt veri Martyres occiſi ab Antichriſto; tum quia, ut ipſe loquitur, *ſigna virtutum nec omnibus data, nec paſſim quocumque tempore ſunt exercenda; quia & hi, qui hoc munus divinitus*

acce-

acceperunt, niſi Spe, & Fide probatis, nequeunt erogare .... deſiſtente enim Fide quærentium, largitas erogantium quaſſatur. Addit porro miracula in morte primorum Martyrum interceſſiſſe, quia Deus præviderat, ea eſſe profutura: *Miraculorum vero ſigna ideo olim per ſervos ſuos Dominus congruenti tempore præſtabat mundo, quoniam, præſcia Divinitate, proficere nihilominus præſtolantibus ea ſciebat, nec in vanum currere operarios virtutum cognoverat: ut ſaltem prodigiorum novitatibus cederent, qui ſacræ legis præcepta ſalutaria reſpuebant; eratque temporibus illis ſatis congruum, Dei Martyres ſignis coruſcare virtutum, quoniam rudem diffuſum Chriſtianiſmum nunc inſtructione verborum, nunc exhortatione ſcripturarum, nunc oſtenſione ſignorum, nunc etiam trophæis inclitis paſſionum conabantur ſolidis radicibus fieri firmum in cordibus credentium populorum.* Denique, ne ex his aliiſque in eo opere ſuſe relatis aliquis exiſtimaret, eum vim miraculorum enervare voluiſſe, ita concludit: *Nec nos ita proſequentes miraculorum penitus abdicamus inſignia cæleſti dono quibuſdam collata & congruenti tempore Dei per diſpenſationem nationibus ordinata, ſed latratibus rabidorum canum obviam venimus, qui Martyrum mortuorum intentionem exinanire attentant, dum eos de miraculis redarguere ſperant.*

5 Uno verbo S. Eulogius confitetur, miracula non adfuiſſe in paſſione Martyrum Cordubenſium, etſi adfuerint in paſſionibus antiquorum Martyrum; ſed miraculorum defectionem adſcribit incredulitati barbarorum, & totis viribus conatur oſtendere, mortuos pro Fide fuiſſe inter Martyres recenſendos: quod utique non feciſſet, ſi tunc conſtans viguiſſet diſciplina de non recipiendis inter Martyres illis, qui miraculorum gloria caruiſſent.

6 Argumentum itaque refertur ad illud tempus, quo cognitio cauſarum Beatificationis, & Canonizationis ad Sedem Apoſtolicam privative delata eſt: &, hoc quidem tempore inſpecto, primo loco ſe offert Canonizatio S. Canuti junioris Daniæ Regis & Martyris, quæ anno 1164. facta eſt ab Alexandro III. ſummo Pontifice. Verum, cum ex alibi dictis deſint Apoſtolicæ litteræ Canonizationis S. Canuti, tuto aſſeri nequit, fuiſſe requiſita pro Canonizatione miracula; idque tantum veriſimiliter aſſeri poteſt, conjectura deſumpta ex Canonizatione S. Thomæ Cantuarienſis ab eodem Pontifice celebrata, pro qua ſcilicet obtinenda facta eſt miraculorum diſcuſſio, ut mox videbitur.

7 Secundo igitur loco obvia fit Canonizatio S. Thomæ Archiepiſcopi Cantuarienſis facta ab eodem Alexandro Papa III. De miraculis autem Thomæ interceſſione patratis a Deo ſtatim ac ille Martyrio coronatus fuit, diſerte teſtimonium dicit Radulphus de Diceto *in imaginibus hiſtoriarum (inter hiſtoriæ Anglicanæ ſcriptores Tvvyſden tom. 1. pag. 557.)* his verbis: *Circa Paſcha Dominus Jeſus Chriſtus, qui in Sanctis ſuis ſemper eſt & ubique mirabilis, glorioſiſſimi Martyris ſui Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi vitam laudabilem, & inſuperabilem in morte conſtantiam crebris cœpit irradiare miraculis, ut, qui pro tuenda libertate periclitantis Eccleſiæ ſuam & ſuorum proſcriptionem*

tot

tot annis ſuſtinuit, dignum cognoſcatur ab omnibus reportaſſe triumphum. VVillelmus quoque Senonenſis Archiepiſcopus *in ſua epiſtola*, (*quæ eſt* 80. *lib.* 5. *inter eas hujus Sancti editas a P. Chriſtiano Lupo*) poſt enarratam mortem S. Epiſcopo Cantuarienſi illatam, non omittit relationem miraculorum; ut ex verbis dictæ epiſtolæ ſcriptæ Pontifici Alexandro deſumitur; *Et, quia poſt viri ſancti tranſitum, operante Domino, memoranda quædam ex crebra multorum relatione audivimus accidiſſe, omnino præteriri non debent. Dicitur namque, & conſtanter aſſeritur, poſt paſsionem ſuam multis apparuiſſe in viſu, quibus perhibet, ſe non mortuum eſſe, ſed vivere, & non vulnera, ſed vulnerum tantum cicatrices oſtendit.* Sane de Martyrio, & cauſa Martyrii hujus Sancti non una fuit inter Magiſtros Pariſienſes ſententia. Petrus enim Cantor ſtabat pro Martyrio & cauſa Martyrii, dum Magiſter Rogerius contrarium aſſerebat, & nonnulli id ipſum ſentiebant, poſito defectu miraculorum, teſte Cæſareo ſcriptore contemporaneo *in biblioth. PP. Ciſterc. to.* 2. *in dial. miraculor. diſtinct.* 8. *cap.* 69. *Thomas Epiſcopus Cantuarienſis, qui noſtris temporibus pro Eccleſiæ libertate uſque ad mortem dimicavit, nullis miraculis in ſuis perſecutionibus coruſcavit, ſatiſque de illo poſt occiſionem diſputatum eſt.* At commiſſa ſubinde miraculorum juridica cognitione Apoſtolicis in Anglia Legatis, atque habita certa eorum notitia, Alexander eum retulit in numerum ſanctorum Martyrum ut ex ſuperius allata ejuſdem epiſtola *ad omnes Prælatos Eccleſiæ*, (*in cit. cod. Canoniz. pag.* 17.) clare deſumitur: *Nos vero, auditis innumeris & magnis miraculis, quæ jugiter per Sancti illius merita fieri, univerſitas narrat Fidelium, & ſuper his non ſine magno gaudio per dilectos Fratres noſtros Albertum Tituli S. Laurentii in Lucina, & Theodinum Tituli S. Vitalis Presbyteros Cardinales atque Apoſtolicæ Sedis Legatos, qui eadem miracula tanto perſpicacius didicerunt, quanto amplius ſunt loco vicini, præcipue certiores effecti, & plurium aliarum perſonarum teſtimonio fidem, ſicut debuimus, adhibentes, prædictum Archiepiſcopum ſolemniter in eccleſia, magno ibidem Clericorum, & laicorum collegio præſente, in capite jejunii, deliberato Fratrum noſtrorum conſilio, canonizavimus, ipſumque decrevimus Sanctorum catalogo adſcribendum.* Qua in re Alexander ſecutus eſt exemplum ſui Anteceſſoris Clementis II. qui, antequam eſſet reſervatum privativum jus harum cauſarum Sedi Apoſtolicæ, haud aliter proceſſit ad Canonizationem Virginis VViboradæ ab Hungaris in odium Fidei occiſæ, quam diſcuſſa cauſa unà cum miraculis ejus interceſsione a Deo patratis, teſte Burkardo Monacho S. Galli *lib. de caſibus dicti Monaſterii cap.* 6. (*inter ſcriptores rerum Alamannic. Goldaſti tom.* 1. *par.* 1. & *ap. Mabillon. ſæc.* 6. *Bened. par.* 1.) in Nortperto Abbate ſequentibus verbis ſupra relatis & nunc iterum referendis: *Obtinuit etiam adminiculante Henrico Imperatore & conjuge ejus Agnete, hoc apud Dominum Apoſtolicum Clementem II. recitata vita B. VViboradæ ejuſque miraculis, de tamdiu neglecta re ab ipſo Papa redargutus, quatenus ipſam, præſente Theodorico Conſtantienſi Epiſcopo canonizaret, & pro ſancta haberi præciperet, & anniverſarium ipſius diei ſolemnizandum inſtitueret.*

8 Occurrunt tertio loco ea, quæ contigerunt in cauſa B. Petri de Caſtro novo in Gallia Narbonenſi Monachi Ciſtercienſis Legati Apoſtolici & contra Hæreticos Albigenſes Fidei Inquiſitoris, qui gladiis impiorum occubuit die 16. Februarii anno Domini 1208. & ſic tempore ſummi Pontificis Innocentii III. Fit itaque ejus commemoratio in Martyrologio Sauſſaji, in Martyrologio univerſali *in additionibus ad diem 16. Februarii*, & in menologio Ciſtercienſium; publicuſque cultus ei defertur die 5. Martii ad S. Gellium in Gallia, & in domibus Ordinis Ciſtercienſis ejuſdem regni, teſtimonium perhibente Baillet *in ejus vita ad diem 5. Martii*. Hiſtoria autem mortis eidem inflictæ juſſu Raymundi Comitis Toloſani ex odio in eum concepto, quia in ipſius ore verbum Domini non erat alligatum *ad faciendam vindictam in nationibus, & increpationes in populis*, uti loquitur Innocentius III. infra referendus (Comitem enim de perpetratis nequitiis juſte redarguebat) plene deſcribitur a Petro Vallium-Sarnaji Monacho Ciſtercienſi *in hiſtoria Albigenſium typis impreſſa tom.7. biblioth. Ciſterc.* cui magna utique fides præſtanda eſt; cum fuerit nepos & comes Guidonis Abbatis Ciſtercienſis, poſtea Carcaſſonenſis Epiſcopi, unius ex duodecim Abbatibus,quos dictus Innocentius ad Albigenſium hæreſim expugnandam miſit, teſte Natali Alexandro *in hiſtor. Eccleſ. ſæc. 13. cap. 4. art. 1.* Narrat Petrus Monachus miracula a Deo patrata; & ſignanter, Martyris corpus in clauſtro monachorum S. Ægidii tumulatum, & poſt longum tempus in Eccleſiam tranſlatum, ita ſanum inventum eſſe atque illæſum, ac ſi ipſa die fuiſſet tumulatum; miramque fragrantiam de corpore & veſtibus emanaſſe, quemadmodum legitur *cap. 12.* adeo ut de cultu delato poſt bene probatum Martyrium, & cauſam Martyrii, & poſt diſcuſſa atque approbata miracula non videatur eſſe dubitandum. Quamvis enim opponi poſsit, Petrum anno 1208. Martyrem fuiſſe ab Innocentio declaratum, licet tunc nulla miracula ſecuta fuiſſent, ut habetur ex eius epiſtolis *ad Archiepiſcopos Narbonenſem, Arelatenſem, Ebredunenſem, Aquenſem, & Viennenſem, & ad Comites, ac Barones & univerſos milites per dictas provincias conſtitutos*, quæ ſunt trigeſima prima & trigeſima ſecunda in novo codice Canonizationum: *Qui profecto* (inquit *citat. epiſt. 31.*) *cum ob fidem & pacem, quibus nulla prorſus eſt cauſa laudabilior ad Martyrium, ſanguinem ſuum fuderit, claris jam, ut credimus, miraculis coruſcaſſet, niſi hoc illorum incredulitas impediret, de quorum ſimilibus in Evangelio legitur; quod Jeſus non faciebat ibi virtutes multas propter incredulitatem eorum: quia, quamquam linguæ non Fidelibus, ſed Infidelibus ſint in ſignum, Salvator tamen præſentatus Herodi, qui, teſte Luca, valde gaviſus eſt, viſo ipſo, pro eo, quod ſignum aliquod videre fieri ab illo ſperabat & facere dedignatus eſt ſignum, & reddere interroganti reſponſum; ſciens, quod in operatione ſignorum non credulitatis inductio, ſed vanitatis illum admiratio delectabat. Licet autem illa prava & perverſa generatio non ſit digna, ut tam cito, ſicut forſitan ipſa quærit, de ſuo ſibi Martyre detur ſignum, expediiſſe tamen credimus ei, ut unus iſte pro ipſa, ne tota pereat, moreretur, quæ*

conta-

contagio hæreticæ pravitatis infecta, per interpellantem occiſi ſanguinem a ſuo melius revocetur errore, quam vivus eam potuerit revocare: non videtur tamen, hinc propoſitum concludi; cum Pontifex in prædictis epiſtolis ad ulteriora non procedat, hoc eſt vel ad permittendum, ut cultus Martyri deferatur in aliquibus locis, vel ad præcipiendum, ut ille in univerſali Eccleſia colatur; quibus in rebus conſiſtit Beatificatio, aut Canonizatio. Decernit itaque Papa in iiſdem litteris, ut ſubdantur anathemati quotquot cædis participes fuerunt; Indulgentias largitur vindicantibus ſanguinem juſtum; abſolvit ſubditos Comiti a juramento fidelitatis & poteſtatem facit terram ejus occupandi, ſalvo jure Domini directi; Legatos ſuos excitat ad opus proſequendum, & ad ponendam animam ſuam, ſi fuerit neceſſe, in tam glorioſo certamine; ad Comites & Barones ſermonem convertit, ut hæreticam ſtudeant abolere perfidiam, & ſectatores ipſius, quos ipſis Saracenis dicit eſſe pejores: ſed cum de cultu Martyri præſtando nullum verbum faciat, & in eiſdem litteris aperte ſe credere fateatur, futura fuiſſe miracula, niſi incredulitas obſtitiſſet, fas eſt conjicere, dilatos fuiſſe Beatitatis honores, uſquequo miracula, quæ expectabantur, ſupervenirent: eoque magis, quia ex ſupradictis ab approbatione Martyrii, & cauſæ Martyrii minime valet illatio ad cultum, ſeu cultus conceſſionem; & etiam quia, cum idem Pontifex Innocentius ante prædictas epiſtolas in Sanctorum album retulerit Homobonum, Chunegundem, & VVulſtanum in Anglia Epiſcopum, atque mandaverit, ut in die depoſitionis S. Homoboni feſtum devote a Chriſtifidelibus celebraretur, necnon Collectam atque orationes in commemoratione S. Chunegundis, & S. VVulſtani recitandas compoſuerit, & monumentis Canonizationum inſeruerit, his autem ſimilia nequaquam præſtiterit erga Petrum, ſignum evidentiſſimum eſt, eum in prædictis epiſtolis approbaſſe quidem Martyrium & cauſam Martyrii, ſed a præſtatione cultus abſtinuiſſe, eo quia miracula deficiebant.

9 Se offert quarto Martyrium B. Joannis Epiſcopi primum Mantuani, deinde Vicentini, qui pro Eccleſiaſtica libertate tuenda mortem obivit. De ejus morte verbum fit *in cap. Intelleximus. de judiciis*, & de poenis interfectoribus inflictis *in cap. Ad aures. de pœnis*. Teſtatur autem Ughellius *in Epiſcopis Vicentinis*, Honorium Papam III. præcepiſſe conſtructionem proceſſus pro cultu ſecundum juris ſolemnitatem eidem deferendo: & de cultu quidem delato nulla dubitatio; ſed in proceſſu Apoſtolico plura miracula ad ejus interceſſionem patrata referuntur, ut videri poteſt apud Bollandianos *ad diem 16. Martii*.

10 Se offerunt quinto loco binæ Martyrum Canonizationes factæ ab Innocentio IV. Petri videlicet Martyris ex Ordine Prædicatorum, & Stanislai Epiſcopi Cracovienſis. De hiſce Canonizationibus mentio fit apud Pagium juniorem *in breviario Roman. Pontificum in vita Innocentii IV. num.57. & 58.* In Brevi commiſſionis, quæ a Pontifice directa fuit Archiepiſcopo Mediolanenſi, Epiſcopo Laudenſi, & Præpoſito S. Nazarii, im-

preſſo in hiſtoria S. Petri Martyris poſt primam editionem hujus tomi, compoſita a Petro Thoma Campana Ordinis Prædicatorum viro erudito, & typis edita anno 1741. *lib.3.cap.4.* ſic legitur: *Clerus & populus Mediolanenſis per communes ac fideles nuncios Nobis humiliter & cum inſtantia ſupplicarunt, ut ad gloriam Dei, robur Fidei, depreſſionem perfidiæ, ac Chriſtianæ devotionis augmentum, eoſdem inclitos viros* (Petrum videlicet de Verona, & Dominicum Ordinis Prædicatorum Fratres ab Hæreticis in odium Fidei occiſos) *quos regnare cum Chriſto in Eccleſia triumphanti pretioſa eorum mors, & multifaria prodigiorum argumenta ſignificant, curaremus in Eccleſia militanti Sanctorum catalogo aggregare*: & in bulla Canonizationis S. Petri (*cit. eod. Canonizat. pag.85.*) miracula referuntur, & Papa teſtatur, ſe in ea feciſſe diligenter inquiri: *Ceterum quia convenit, ut, quem Dominus in cælo magnificat, mundus colat, Nos de ſanctitate vitæ, ac veritate miraculorum ipſius Martyris inquiri fecimus diligenter*. Item in epiſtola *ad omnium Eccleſiarum Prælatos* (*ibid. pag.87.*) ſic loquitur: *Quod plene, ac liquido patuit in ipſius B. Petri Martyris paſſione, quia poſt glorioſum & recolendum ejus Martyrium ſic ſuorum multitudine, atque eminentia miraculorum Fides reſplenduit, quod quamplurimi Hæretici, eorumque credentes, ipſius Dei tot, & tantorum oſtenſione ſignorum agnita virtute, ad illius lumen de ſuorum errorum tenebris propere redierunt*. Porro in bulla Canonizationis S. Stanislai idem Pontifex memorat, lumen cæcis, auditum ſurdis, verbum mutis, claudis greſſum, epilepticis cerebri robur, & dæmoniacis, immundis ab eis ejectis ſpiritibus, corporum requiem ad ejus nominis invocationem ſubito a Deo collata fuiſſe: & in hac utique S. Stanislai cauſa tanta ſeveritate fuerunt miracula examinata ac diſcuſſa, ut Joannes Cardinalis Cajetanus in ſuis litteris *ſcriptis ad Epiſcopum Cracovienſem, & ejus Capitulum*, de ſevero prædicto examine loquens, hæc habuerit, uti legitur in ejus epiſtola apud Longinum (*in vita prædicti Sancti typis impreſſa apud Bollandianos ad diem 7. Maji pag. 259. tom.2.*) *Præpoſito Procuratori diximus quaſi parabolice: neceſſarium habet Sanctus veſter unum finaliter operari miraculum, quod diſcordantes in miraculis mirabiliter faciat concordare. Et factum eſt, quod, ubi morbus gravior, ibi ſalus eſt ſuborta propinquior; & ſubito prius diſcordes converſi ſunt unanimiter ad concorditatem concordiæ, decernentes uniformiter talem virum Canonizatione digniſſimum, & per ea, quæ fecit, miracula, quorum extat luculenta probatio, veraciter eſſe ſanctum*.

11 Occurrit ſexto Breve ſummi Pontificis Alexandri IV. qui, poſt maturum examen relationis Martyrii atque miraculorum, cultum indulſit in eccleſia S. Mariæ de Sandomiria, & elargitus eſt Indulgentiam viſitantibus eamdem eccleſiam die anniverſaria mortis quadraginta novem Martyrum Ordinis Prædicatorum, qui in Conventu ſui Ordinis civitatis Sandomiriæ, dum poſt Completorium de more canebant antiphonam, *Salve Regina*, a Scythis devaſtantibus eamdem civitatem, prout Divina inſpiratione nocte præcedenti fuerant admoniti, pro Chriſti Fide occiſi fue-

fuerunt; uti poſt Michiovium, Cromerum, & Bzovium adnotavit Caſtellin. *de dilat. Canoniz. SS. pag.* 131.

12 Obvia fit ſeptimo loco celeberrima olim cauſa Catalani Fabri, & Paſchalis Religioſorum Ordinis Minorum, qui Martyres dicebantur, cum in diœceſi Lugdunenſi fuiſſent ab Hæreticis occiſi. Summus etenim Pontifex Joannes XXII. inquiſitionem commiſit Epiſcopo Valentino, & inter cetera præſcripſit, ut in miracula inquireret, quemadmodum legitur apud Raynaldum *ad an.* 1321. *num.* 17. *Præſentium auctoritate committimus & mandamus, quatenus, vocatis & adhibitis tecum aliquibus probis viris, tam de vita & converſatione dictorum Fratrum, quam de profeſſione Fidei factæ per eos, dum erant in agone recepti Martyrii conſtituti, & de ſpontanea ſuſceptione dicti Martyrii, quam de dictis miraculis, ac ipſorum circumſtantiis univerſis, ſecundum datam tibi a Deo prudentiam, diligenter inquirens, Nobis, quæ inveneris, ſtudeas fideliter per tuas litteras nuntiare.*

13 Occurrit octavo loco Martyrium S. VVernheri a perfidis Judæis in odium Fidei occiſi anno 1287. apud VVeſaliam villam Trevirenſis diœceſis, cum eſſet annorum fere 14. Acerbiſſimam profecto ille mortem ſuſtinuit continuato per triduum Martyrio: minime tamen colitur Officio aut Miſſa, nec uſque adhuc in Sanctorum album relatus eſt; ſed tantummodo ejus memoria eſt in benedictione, atque in aliquibus locis, licet ſine Officio & Miſſa, ex immemorabili forte conſuetudine colitur tamquam Martyr. Extat proceſſus ſuper ejus Martyrio confectus tempore Martini Papæ V. anno 1418. auctoritate Apoſtolici Legati Jordani Cardinalis Urſini: & ipſum utique Legatum non tam in Martyrium, & cauſam Martyrii, quam in miracula judiciali more inquiſiviſſe, conſtat ex ejus Actis apud Bollandianos *ad diem* 19. *Aprilis*.

14 Se offert nono loco Martyrium Angeli ex Ordine Carmelitarum inter Beatos relati a Pio II. ſummo Pontifice, ut ex Joanne Balæo adnotarunt Bollandiani *tom.* 2. *menſis Maji pag.* 57. *Dicit de Pio Papa II. quod Angelum Carmelitam Martyrem canonizavit ... ſed hoc de ſola Officii conceſſione, aut, ut nunc vocamus, Beatificatione intelligendum eſſe, bene monet Lezana.* Porro, omiſſa controverſia magnis animorum motibus agitata inter P. Papebrochium Societatis Jeſu, & P. Sebaſtianum a S. Paulo Carmelitam ſuper miraculo compreſſionis curſus fluminis Jordani, dum Angelus una cum ſociis ex nimia defluentium aquarum excreſcentia illud trajicere non poterat; de aliorum ſane miraculorum patratione certa non deſunt argumenta, antequam ad ejus Beatificationem fuerit a ſancta Sede proceſſum, ut ex iiſdem Actis Bollandianis deſumitur *pag.* 58. *Ex loco, ubi prius jacuerat corpus, fons vivus aquæ nitidiſſimæ & ſuaviſſimi odoris emanavit; ex ea vero parte, ubi caput Martyris requieſcebat, cœpit fluere medicinalis olei liquor ... multique ægroti illo die ſolemni deſcendunt per gradus fontis, loturi corpus eorum, implorantes Martyris auxilium, et ſenſim, populo ſpectante, recipiunt ſanitatem, præſertim hernici, et paralytici.*

15 Se

15 Se offerunt decimo loco Martyres Berardus, Petrus, Othonus, Accurſius, & Adjutus ex Ordine FF. Minorum, qui fuerunt in Beatorum numerum relati a Sixto IV. & quorum fit commemoratio in Martyrologio Romano *ad diem 16. Januarii*. Apoſtolicæ litteræ autographæ ſunt in archivo S. Mariæ de Ara-cæli Urbis, typis autem impreſſæ in Actis Bollandianis *tom.2. menſis Januarii pag.71.* & in eorumdem ſimiliter Martyrum cauſa nedum diſcuſſum fuiſſe Martyrium, atque occaſionem Martyrii, verum etiam examinata fuiſſe miracula, convincitur ex citatis ipſis litteris Apoſtolicis, ubi: *Pro Chriſto mortem ſubierunt, & Martyrii palmam glorioſe promerentes, plurimis miraculis in ipſa morte, & poſt claruerunt*.

16 Occurrit denique Martyrium ſeptem aliorum FF. Minorum apud Septam in Mauritania Tingitana, Danielis videlicet, Samuelis, Angeli, Domni, Leonis, Nicolai, & Hugolini, qui ob Euangelii prædicationem, & Mahumeticæ Sectæ confutationem, capitibus abſciſſis, Martyrii palmam anno 1221. adepti ſunt. Eorum nomina referuntur in Martyrologio Romano *ad diem 13. Octobris*. Paulo autem poſt eorum glorioſum obitum Dionyſius Primogenitus Regis Alphonſi Portugalliæ a Rege Marochitano impetravit, ut eorum corpora in Hiſpaniam transferrentur; & hujus equidem translationis occaſione Deus dignatus eſt miracula operari, a quorum patratione miraculorum cultus habuit initium, *&* die 8. Octobris eorum feſtum celebrari incepit, uti late habetur apud Baillet *in eorum vita ad diem 13. Octobris*. Deinde, cum Fratres Minores cultus approbationem obtinere cupientes, ſupplices preces exhibuiſſent Leoni X. ipſe prædictum cultum approbavit, data etiam facultate eorum nomina invocandi in litaniis, ut ex ejus Brevi typis impreſſo apud VVadingum *tom. 16. fol. 7.* plene deſumitur. Quamvis enim miraculorum mentio non fiat in eodem Brevi Leonino, ea tamen referuntur in lectionibus propriis, quæ recitantur in Ordine FF. Minorum S. Franciſci die 13. Octobris, necnon in chronicis Marci Ulyſſiponenſis *part.1. lib.4. cap.34.* Et, ne quis crederet, ea patrata fuiſſe poſt dictum Breve, ſatis erit librum conformitatum legere 2. *part. pag.87.* Magnæ quippe eſt auctoritatis, ut alibi videbitur, & ſcriptus fuit anno 1385. in quo *loc. cit.* hæc habentur: *Filius Regis Portugalliæ pro dono petiit, & accepit, & in Hiſpaniam tranſtulit*, (ſermo eſt de corporibus horum Beatorum) *per quorum ſuffragia Deus multa mira operatur ad gloriam ſuam & honorem*.

Digitized by Google

CAPUT XXX.

De ſacra Congregationis rituum conſuetudine quoad Miraculorum neceſſitatem in cauſis Martyrum.

1 Poſt inſtitutam ſacrorum rituum Congregationem, nonnullæ Martyrum cauſæ fuerunt in ea propoſitæ atque expeditæ; quarum prima fuit viginti trium Martyrum Japonenſium ex Ordine S. Franciſci, ac trium ex Societate Jeſu. Itaque juxta morem tunc temporis receptum diſcuſſa fuit cauſa a tribus Rotæ Auditoribus, Coccino, Manzanedo, Pirovano, & ab eis edita fuit relatio. In tertio autem relationis articulo iidem fuſe quidem probarunt, miracula in cauſis Martyrum non eſſe neceſſaria; at aliqua tamen mirabilia propoſuerunt, quæ miracula tertii generis jure & merito dici poterant: quin immo unum in medium attulerunt, quod non ſolum mirabile, ſed & verum miraculum dixerunt. Delata poſtea cauſa ad ſacrorum rituum Congregationem, ipſa utique proceſſit ad ulteriora, ſed quod ſibi conſtitiſſet de Martyrio, & miraculis; uti colligitur ex ſequenti decreto: *In cauſa Canonizationis viginti ſex Martyrum, referente Illuſtriſs. Cardinali Muto, ſacrorum rituum Congregatio cenſuit, conſtare de Martyrio, & miraculis; ideoque, ſi Sanctiſſimo placuerit, poſſe deveniri ad actualem Beatificationem, & Canonizationem: 3. Julii* 1627. Item ex Brevi Beatificationis eorumdem edito in Actis Bollandianis *tom.* 1. *menſis Februarii pag.*740. & apud Caſtellinum *de certit. glor. SS. pag.*485. ubi: *Referente dilecto Filio noſtro Tiberio Tituli S. Priſcæ Presbytero Cardinali Muto nuncupato, diſcuſſa, cenſuerunt, conſtare de Martyrio, & miraculis.*

2 Secunda cauſa fuit B. Joſaphat Martyris Pollocenſis: &, quia tunc vigebat etiam conſuetudo prævii examinis trium Rotæ Auditorum, edita idcirco relatione a Coccino, Pirovano, & Merlino, iidem in parte ſecunda ſuſe probare conati fuere, miracula in cauſis Martyrum non eſſe neceſſaria; ac proinde emendandam aſſeruerunt lectionem Oſtienſis anteſignani *in ſum. lib.*3. *de Reliq. & venerat. SS.* opinionis miracula requirentis, ita ut in locum verborum: *Sed quæritur tantùm de miraculis, et cauſa propter quam paſſi ſunt*: ſubſtituenda dixerint hæc alia: *Sed tantum quæritur de Martyrio, et cauſa paſſionis*. Emendandam, inquam, tum quia Oſtienſis conſtituere volebat differentiam inter Martyres, & Confeſſores, quæ ſine dictorum verborum emendatione haberi non poterat; tum quia *in commentariis ad cap. Audivimus, de Reliq. et venerat. SS.* poſtquam ſermonem habuit de requiſitis in Canonizatione Confeſſorum, & ſignanter de miraculis, ſubdit *ſub num.*5. *Hic autem ordo non ſemper ad unguem hactenus eſt ſervatus, et maxime, quando agebatur de Martyrizatis pro Fide; illi enim conſueverunt facilius & levius expediri*, nullo amplius facto verbo de miraculis. Subinde tamen ipſi Rotæ Auditores *in part.*4. *relationis* nonnulla miracula a Poſtulatoribus propo-

propoſita retulerunt, iiſdemque relatis, ita dixerunt: *Super quibus tamen probationibus circa miracula cum agentes pro venerabili Joſaphato non multum inſiſterent, tranſivimus ad excuſſionem prodigiorum et ſignorum quorumdam admirabilium poſt mortem Præſulis ſecutorum, quibus videtur Deus voluiſſe comprobare veritatem ejus Martyrii.*

3 Poſt editum judicium Rotale cauſa delata fuit ad ſacrorum rituum Congregationem, & in ea propoſitum fuit dubium, *an conſtaret de Martyrio, & cauſa Martyrii*; ſacra autem Congregatio cenſuit conſtare: *Propoſitum fuit dubium ab Eminentiſſ. Pamphilio, an conſtet de Martyrio, & cauſa Martyrii; & ſacra Congregatio cenſuit, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii: 9. Auguſti* 1642. Tum Secretarius ſacræ Congregationis excitavit difficultatem, an eſſent neceſſaria miracula in cauſis Martyrum; & ſacra Congregatio demandavit, ut articulus *in abſtracto* examinaretur: *Cum ad inſtantiam mei Secretarii excitatum fuiſſet dubium, an in declarandis Martyribus eſſet a ſacra Congregatione, præter examen Martyrii, & cauſæ Martyrii, inquirendum etiam de miraculis, non quidem tamquam neceſſariis ad faciendum Martyrem, juxta communiorem opinionem Theologorum & ſacræ Rotæ, ſed tamquam probationes certiores & illuſtriores ipſius cauſæ Martyrii, & præſertim actus interni finalis in Martyre, juxta praxim alias ſecutam ab eadem ſacra Congregatione in Japonen.* XXVI. *Martyrum 3. Julii 1627. factum fuit de hoc verbum per Eminentiſſ. Pamphilium Ponentem, & ſacra Congregatio mandavit, diſputari dubium in abſtracto, & interim in hac cauſa videri etiam de miraculis: die 6. Auguſti* 1642. Verum ſacræ Congregationis Conſultores non fuerunt invicem concordes, ut ex ſequenti ſuffragiorum relatione percipitur, quæ eſt typis impreſſa apud Mattam *de Canoniz. Sanctor. part. 5. cap. 3. num. 1. Diſputatum fuit in genere pro cauſis Martyrum, quæ ſolent in ſacra Congregatione examinari, utrum pro declarando Martyre a Sede Apoſtolica requirenda ſint miracula; & aliqui, ſcilicet P. Lucas, P. Alciatus, licet hic ambigue, Reverendiſſimi Albicius, Ghiſlerius, Dunozet, & Homodeus, fuerunt in voto, quod non ſint requirenda, ex eo, quod Martyrium ad inſtar Baptiſmi operatur in inſtanti remiſſionem peccatorum, & confert gratiam, & ex eo, quod innumerabiles Martyres colantur in Eccleſia, de quorum miraculis non conſtat, nec Eccleſia de illis mentionem facit. Alii vero fuerunt in voto, quod requirantur, ſcilicet Reverendiſſ. Oregius Sacriſta, Magiſter ſacri palatii, Epiſcopus civitatis Plebis, Promotor Fidei, ſi non conſtet de actu interno, & ego, ex eo quod ad conſummandum Martyrium requiratur voluntas probata patiendi pro Fide, vel juſtitia, & permanſio in charitate uſque in finem; quæ veritas, cum reſideat in corde, cujus tantum Deus ſcrutator eſt, & pendeat ab actu interno finali, non poteſt probari, niſi per ſignum a Deo, quod eſt miraculum, ſive mirabile. Sed videbantur concordari iſtæ opiniones ex ſuppoſitione, quod nimirum, dato vero Martyrio, miracula non ſint neceſſaria; ad hoc vero, ut in individuo hoc, & hoc Martyrium probetur verum, miracula requirenda eſſe: die 13. Sept.* 1642. Et ideo ſacra Congregatio articulum illum *in abſtracto* propoſitum non reſolvit:

ſolvit: quia tamen agebatur de re graviſſima, ſtatuit actu ipſo adhærere opinioni tutiori miracula requirenti, eo maxime, quod hæc ſanctæ Sedis conſuetudini eſſet uniformis: *Propoſito per Eminentiſſ. Pamphilium Ponentem, ſtante diſcrepantia prædictarum opinionum, quid agendum eſſet in cauſa ſervi Dei Joſaphat Archiepiſcopi Pollocenſis, an procedendum ad ulteriora, non conſtito de miraculis, an vero de miraculis cognoſcendum; ſacra Congregatio nihil in tam ardua quaſtione declarare volens, tranſivit cum opinione tutiore & validiore, cum agatur de ſumma re, in qua Sedes Apoſtolica accuratiſſime procedere debet; & juxta antiquam praxim unanimi conſenſu mandavit, examinari miracula: die* 13. *Septembris* 1642. Tum poſtea his cohærenter editum fuit a ſummo Pontifice Urbano VIII. Breve Beatificationis, de quo in Bullario Romano (*tom.* 5. *bull.* 304. *dicti Pontificis* §. 1.) *Congregatio ſacrorum rituum die* 2. *Martii* 1641. *cenſuit, conſtare de validitate proceſſus; die vero* 13. *Septembris* 1642. *conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii; die demum* 22. *Novembris ejuſdem anni* 1642. *conſtare etiam de miraculis; ideoque eidem Congregationi videri, ſi Nobis placeret, poſſe dictum ſervum Dei Joſaphat Beatorum Martyrum catalogo adſcribi.*

4 Tertia cauſa eſt B. Petri de Arbues, de qua quidem quando actum fuit, jam ab aula receſſerat mos editionis relationum Rotalium. Petrus itaque Franciſcus de Rubeis Fidei Promotor ſuas exaravit animadverſiones una cum apparatu ad materiam Beatificationis, & Canonizationis Martyrum. In hoc autem teſtatus eſt uſum miracula requirendi in cauſis Martyrum: *Perpetua, & conſtans Eccleſiæ Romanæ conſuetudo fuit, in Martyribus etiam miracula exigere ad eorum Beatificationem, & Canonizationem, ut veri Martyrii conſummatio, & gloria ob illud in cæleſti Jeruſalem adepta illis, quaſi Dei digito, manifeſtetur Eccleſiæ militanti.* Ideoque, poſt approbatum Martyrium, & cauſam Martyrii, tranſitus factus eſt ad diſcuſſionem miraculorum, uti colligitur ex ſequenti ſacræ Congregationis decreto: *Propoſito per Eminentiſſ. D. Card. Sacchettum dubio, an conſtet de Martyrio, & cauſa Martyrii ſervi Dei Petri de Arbues, Sanctiſſimus, prævia diſcuſſione, de Fratrum conſilio cenſuit, conſtare de Martyrio, & cauſa Martyrii; ac proinde ad ulteriora procedendum eſſe, nempe ad diſcuſſionem miraculorum, ſi quæ operari dignatus eſt Omnipotens interceſſione vel intuitu ejuſdem ſervi Dei: die* 12. *Decembris* 1661. Examinata propterea, & approbata fuerunt miracula, quemadmodum ex hoc alio decreto deſumitur: *Acriter diſcuſſo dubio propoſito per Eminentiſſ. Chiſium, an conſtaret de duodecim miraculis deſumptis ex proceſſu compulſoriali, ſacra rituum Congregatio habita coram Sanctiſſimo die* 25. *Septembris* 1663. *declaravit, conſtare de tertio, & ſexto miraculis &c. ac proinde, facta per eumdem Card. Chiſium plena & diſtincta relatione eorum omnium, quæ in eadem cauſa geſta ſunt, deque ſanctitate vitæ, virtutibus, Martyrio, & cauſa Martyrii, prodigio efferveſcentiæ & multiplicationis ſanguinis, & miraculis ſupradictis, ſacra eadem Congregatio cenſuit, quandocumque tuto deveniri poſſe ad ſolemnem Canonizationem Petri Arbueſii juxta ritum &c. attento,*

quod agitur de Martyre cum prodigiis & miraculis mature diſcuſſis & formiter approbatis. Interim vero, donec ad actum ſolemnis Canonizationis deveniatur, Sanctiſſimus litteras in forma Brevis ſuper cultu Beati eidem Dei ſervo in eccleſia Metropolitana Cæſarauguſtæ cum Officio & Miſſa de Communi unius Martyris non Pontificis deſumendis præſtando annuit concedendas. Atque ad normam quidem hujus definitionis editum eſt a ſummo Pontifice Alexandro VII. Breve Beatificationis, de quo in Bullario *tom. 6. bull.* 139. *ejuſdem Pontificis*.

5 Quarta cauſa eſt Martyrum Gorcomienſium, quæ pariter per eamdem viam proceſſit, diſcuſſionis videlicet, atque approbationis miraculorum, antequam ad Beatificationem progrederetur. En ſacræ Congregationis decretum: *Acriter diſcuſſo dubio propoſito per Eminentiſs. D. Card. Azzolinum, an conſtaret de duodecim miraculis deſumptis ex proceſſu remiſsoriali, & compulſoriali confectis ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, ac miraculis novemdecim Martyrum Gorcomienſium &c. ſacrorum rituum Congregatio habita coram Sanctiſſimo D.N. Clemente Divina providentia Papa X. die 25. Septembris 1674. declaravit, conſtare de quarto, & quinto miraculis inſtantaneæ ſanationis Theodori Dinchii a nativitate, & Ægydii Tilmanni Diaconi, inteſtinalis herniæ pertinacibus & difformibus jacturis per plurimos annos laborantium, qui ſtatim, emiſſo voto, integri, ſanique, ac ſi nunquam ſimili morbo correpti fuiſſent, reperti ſunt*: eique conſentit Breve Beatificationis expeditum a Clemente X. & typis Cameralibus impreſſum anno 1675. *Cum itaque mature diligenterque diſcuſſi & perpenſi fuerint per Congregationem venerabilium FF. noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum proceſſus de hujus ſanctæ Sedis Apoſtolicæ licentia confecti ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii &c. ac ſuper ſignis, prodigiis, & miraculis, quæ ad manifeſtandam mundo finalem eorum perſeverantiam a Deo edita & patrata fuiſſe dicebantur &c.*

6 Quinta cauſa eſt B. Joannis de Prado, in qua quid actum fuerit, in ſuperioribus fuſe relatum eſt.

7 Sexta cauſa eſt S. Joannis Nepomuceni, quæ licet minime proceſſerit per viam non cultus, ſed per viam caſus excepti, propter quod opus erit de ea infra iterum loqui; ſuper eadem tamen, quantum attinet ad præſentem inſpectionem, ſatis erit referre, quod, reſoluto dubio ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, diſputatum fuit in Congregatione generali die 11. Januarii 1729. dubium: *an, & de quibus miraculis conſtet in caſu, & ad effectum &c.* tum autem, approbatis duobus miraculis de ſecundo genere, & duobus aliis de tertio genere, expeditum fuit die 16. Februarii 1729. decretum Canonizationis quandocumque faciendæ, quæ profecto paulo poſt facta fuit in baſilica Lateranenſi.

8 Septima cauſa eſt tunc Beati nunc Sancti Fidelis a Sigmaringa. Fuit in ea diſputatum dubium complexivum Martyrii, cauſæ Martyrii, & ſignorum ſeu miraculorum; editoque reſponſo, quod conſtabat de Martyrio, & cauſa Martyrii, necnon de quatuor miraculis tertii generis, ut patet ex decreto

decreto edito die 24. Februarii 1729. ſolemnia Beatificationis expleta fuerunt in baſilica Lateranenſi.

9 Series hæc monumentorum oſtendit, quod, licet nunquam editum fuerit generale decretum de neceſſitate miraculorum in cauſis Martyrum pro obtinenda Beatificatione, aut Canonizatione; nunquam tamen formalis Beatificationis, & Canonizationis honores Martyribus indultos fuiſſe a Sede Apoſtolica, niſi ad approbationem Martyrii, & cauſæ Martyrii miracula acceſſiſſent: quod mihi ſatis eſſe videtur pro ſtatuenda Romanæ Sedis diſciplina de minime beatificandis, aut canonizandis Martyribus abſque miraculis. Quamvis enim id durum aliquibus videatur, vel quia communiter Doctores docent, facilius expediri cauſas Martyrum, quam Confeſſorum, vel quia Martyrium ſupplet vicem Baptiſmi, *juxta text. in can. Baptiſmi vicem, & in can. Catechumenum. de conſecrat. diſt.* 4. vel quia ipſum Martyrium ab homine adulto ſua ſponte ſuſceptum ac toleratum pro Chriſto eſt per ſe proxima & certiſſima cauſa Beatitudinis Martyris, ſecundum illud Matthæi 10. 32. & Lucæ 12. 8. *Quicumque me confeſſus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum &c.* & Marci 8. 35. *Qui autem perdiderit animam ſuam propter me, inveniet eam &c.* vel quia in antiquiori Eccleſia ad Martyrum Canonizationem procedebatur ſine miraculis; vel tandem quia ſine miraculis de omnibus neceſſariis poteſt certo conſtare (de cauſa quippe mortem inferendi ex parte Tyranni conſtare poteſt per odium, quo proſequitur Chriſtianam Religionem, per ipſam quæſtionem & actum judicii, quo reum interrogat, per oblatam liberationem, ſi forte velit Fidem negare, aut aliquid facere contra Fidem, & denique per prolatam ſententiam; de cauſa movente ex parte acceptantis, & mortem ſuſtinentis certo conſtare poteſt, ſi coram Tyranno Fidem & Euangelium non erubuit, ſi in tormentis hilaritatem & gaudium præſetulit; de cauſa diſponente ex parte Martyris conſtare poteſt, hoc eſt de actu contritionis & poenitentiæ, ſi videlicet habeat copiam Confeſſarii, & ſacramentaliter confeſſus ſit, vel ſaltem, ſi a Deo veniam petiit & dedit alia ſigna interni doloris, quando non potuit ſacramentaliter confiteri; & demum de perſeverantia in his omnibus conſtare poteſt, ſi neque verbis, neque ſignis propoſiti mutationem indicavit, ſed potius e contrario ſe habuit uniformiter, & voluntariam paſſionem præſetulit quoadusque manſit uſus rationis & libertatis, ſive potentiæ ad peccandum) hæc nihilominus & ſimilia tanti mihi roboris & momenti non ſunt, ut in ipſo facti eventu conſilium præſtare poſſim ab expoſita diſciplina recedendi.

10 Re vera, ſi quotquot ſententiam amplexi ſunt, quæ in Martyribus neceſſitatem miraculorum excludit, expreſſe confitentur, tutiorem eſſe ſententiam, quæ miracula expoſcit, cur erit recedendum ab opinione tutiore in cauſa non neceſſaria, ſed arbitraria, hoc eſt quæ non debet ex neceſſitate a Romano Pontifice definiri; obloquentibus potiſſimum Hæreticis adverſus noſtrorum Martyrum Canonizationes, noſtriſque Catholicis

paſſim hortantibus, ut ad eas procedatur, ſervatis ſervandis, adhibitaque quacumque diligentia, nec ulla prætermiſſa, quæ certitudini judicii conducere poſſit? Neque enim video obſtare poſſe, vel quod facilius cauſæ Martyrum expediantur, quàm cauſæ Confeſſorum, vel quod antiquioribus temporibus cauſæ Martyrum ſine miraculis expedirentur; tum quia facilitas expeditionis non conſiſtit in excluſione miraculorum; ſed in ſeria indagine virtutum, & totius vitæ curſus, quæ in cauſis Confeſſorum aſſumitur, non aſſumitur autem in cauſis Martyrum, in quibus quæſtio reducitur ad mortem, cauſam mortis, diſpoſitionem ſancte eam recipiendi, atque in eadem diſpoſitione perſeverantiam; tum quia minime culpanda, quin potius maxime commendanda eſt Eccleſiæ Romanæ conſuetudo, quæ, creſcente hominum malitia, ad obſtruendum os loquentium iniqua, in re tanti momenti nova induxit experimenta, quæ antiquioribus temporibus charitate plenis, & malitia vacuis in uſu non erant. Neutiquam etiam attendendum, quod Martyrium ſuppleat vicem Baptiſmi, quodque etiam ſine miraculis conſtare poſſit de omnibus & ſingulis veri Martyrii requiſitis: primo, quia, ut Martyrium ſuppleat vicem Baptiſmi, neceſſe eſt, ut omnia habeat requiſita veri Martyrii, & ideo nihil implicat, quod Eccleſia miracula expoſcat, ut de illis certior fiat, juxta illud D. Gregorii *lib. 4. dialog. cap. 6. tom. 2. oper. Si igitur vitam animæ manentis in corpore deprehendis ex motu membrorum, cur non perpendis vitam animæ poſt corpus etiam per oſſa mortua in virtute miraculorum?* qui ibidem alloquens Petrum Diaconum, & agens de Martyribus dixerat: *Ecce hi, qui animas in mortem poſuerunt, atque animarum vitam poſt mortem carnis eſſe crediderunt, quotidianis miraculis coruſcant:* tum concludit in perſona Petri Diaconi: *Nulla, ut opinor, huic allegationi ratio obſiſtit, in qua ex rebus viſibilibus cogimur credere quod non videmus.* Deinde quia, ſicuti ſine miraculis dicitur conſtare poſſe de omnibus & ſingulis requiſitis veri Martyrii, ita etiam ſine miraculis conſtare poteſt de omnibus & ſingulis veræ ſanctitatis requiſitis, ex teſtimonium videlicet dicentibus de continuato uſu virtutum in gradu heroico, ex actibus virtutum ab iiſdem teſtibus relatis, ex integra vitæ ſerie per juridicos proceſſus manifeſtata, ex Confeſſariorum atteſtationibus de puritate conſcientiæ, morum innocentia, arduoque in virtutibus progreſſu, & demum ex pretioſa morte in conſpectu Domini, quæ per prædictos teſtes & Confeſſarios comprobari poteſt. Quocirca, ſi nihilominus pro Beatificatione, aut Canonizatione Confeſſorum miracula requiruntur, ut novo probationum genere ea confirmentur, quæ a teſtibus de vita & virtutibus dicta fuerunt, utque Eccleſia tot probationibus edocta certa ſit, ſe nullam omnino omiſiſſe diligentiam, quæ in re tanti momenti fieri potuiſſet; infertur, quod, utcunque ſit, an ſine miraculis conſtare poſſit de omnibus & ſingulis Martyrii requiſitis, necne, atque adeo admiſſo, quod de eis ſine miraculis conſtare poſſit, id non ſufficiet, ut ad Beatificationem, ſeu Canonizationem Martyris procedatur ſine miraculis,

raculis, tamquam novis probationibus ad rerum relatarum, atque a teſtibus comprobatarum confirmationem advocatis, & ut ſciant omnes, adhibitam fuiſſe diligentiam quamlibet in cauſæ definitione, quæ inter majores recenſetur: eoque magis, quia, ſicuti poſſibile eſt, quod, non obſtantibus teſtium & Confeſſariorum atteſtationibus, Virgines, aut Confeſſores vitam in occulto duxerint laxiorem, pro quo timore avertendo miracula requiruntur, ſub ea certa ſpe, Deum non eſſe illa patraturum eorum interceſſione, quorum mores & geſta ipſi grata non fuerint & accepta; ita fieri poteſt, ut, haud obſtantibus dictis teſtium, mortem ſuſtinentes pro Chriſto aliquem interiorem actum vanæ gloriæ, vel impatientiæ pepererint, aut ut mortem inſerentes odium quidem Chriſtianæ Religionis præſetulerint, ſed ex alia cauſa ad eam inferendam fuerint inducti: in quo rerum ſtatu unuſquiſque dignoſcere poteſt, non ſine ratione miracula requiri, ut expoſita pericula excludantur, ea ſemper recurrente firma ſpe, Deum non eſſe miracula patraturum interceſſione eorum, qui integrum & purum propriæ vitæ ſacrificium eidem non obtulerint; juxta doctrinam D. Thomæ 2. 2. *quæſt.* 178. *art.* 2. *Operatur enim ea Deus ad hominum utilitatem, et hoc dupliciter; uno quidem modo ad veritatis prædicatæ confirmationem; alio modo ad demonſtrationem ſanctitatis alicujus ..... ſecundo autem modo non fiunt miracula niſi a Sanctis, ad quorum ſanctitatem denuntiandam miracula fiunt vel in vita eorum, vel etiam poſt mortem.* Cui ad rem ſubdit Medina *in 3. part. quæſt.* 43. *concluſ.* 2. *Miraculum enim verum quod ſola Divina virtute fieri poteſt, eſt veluti quoddam ſigillum Dei quo utitur in teſtimonium, et confirmationem veritatis.* Conſonat illud D. Gregorii, qui *dialog. lib.* 3. *cap.* 31. *tom. cit.* ut ſolida auctoritate probaret Martyrium Herminegildi filii Leovigildi Regis Viſigothorum, juſſu patris Ariani occiſi in Hiſpania, quia noluerat communicare cum Epiſcopo Ariano, ait: *Sed pro oſtendenda vera ejus gloria, ſuperna quoque non defuere miracula; nam cœpit in nocturno ſilentio pſalmodiæ cantus ad corpus ejuſdem Regis, & Martyris audiri, atque ideo veraciter Regis, quia & Martyris. Quidam etiam ferunt, quod illic nocturno tempore accenſæ lampades apparebant; unde & factum eſt, quatenus corpus illius, ut videlicet Martyris, jure a cunctis Fidelibus venerari debuiſſet,.... Qua in re conſiderandum nobis eſt, quia totum hoc agi nequaquam poſſet, ſi Herminegildus Rex pro veritate mortuus non fuiſſet,*

CAPUT

CAPUT XXXI.

De ſerie Actorum in cauſis ſive Confeſſorum, ſive Martyrum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. & quæ procedunt per viam caſus excepti.

1 EX alibi dicendis conſtabit, Urbanum VIII. prohibuiſſe quidem exhibitionem publici cultus erga Dei ſervos non Beatificatos, aut Canonizatos a Sede Apoſtolica, at exemiſſe tamen ab hac ſua lege eos Dei ſervos, qui cultum publicum antea obtinuiſſent, vel ſpatio temporis immemorabilis, vel ex Apoſtolicis indultis, vel ex permiſſione ſacræ Congregationis, vel per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta.

2 Quando ergo agitur de Dei ſervis ſive Confeſſoribus, ſive Martyribus, qui non ſub lege, ſed ſub exceptione Urbana ſunt comprehenſi, & in quorum cauſis petitur progreſſus ad ſolemnem Canonizationem, conficitur ab Ordinario auctoritate ſua ordinaria proceſſus ſuper fama virtutum, & miraculorum, ſi agitur de Confeſſore; aut ſuper fama Martyrii, & ſignorum ſeu miraculorum, ſi de Martyre: tum una cum proceſſu iſto conditur eadem auctoritate ordinaria ab eodem Ordinario alter proceſſus ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. Quatenus autem non fuiſſet ab Ordinario confectus hic proceſſus ſuper caſu excepto, conficitur porro auctoritate Apoſtolica poſt ſignatam commiſſionem, ſicque introducta cauſa in ſacram Congregationem: poſtquam etenim Sedes Apoſtolica manum appoſuit, non eſt permiſſum Ordinariis, ſe hiſce cauſis immiſcere, ad finem etiam conficiendi proceſſum ſuper obedientia decretis Urbani VIII.

3 Proceſſus ab Ordinariis conditi ad ſacram Congregationem tranſmittuntur, atque aperiuntur modis & formis alibi memoratis. Non expectatur in hiſce cauſis decennium, antequam de earum introductione, & ideo de ſignanda commiſſione tractetur, ut in ſecundo tomo videbimus; ſed, apertis exemplatiſque proceſſibus, proponitur ut plurimum in ſacra Congregatione ordinaria dubium; *an ſit ſignanda commiſſio introductionis*; eoque favorabiliter reſoluto, tranſitus fit ad diſcuſſionem alterius dubii in eadem Congregatione ordinaria; *an ſit confirmanda ſententia judicis ordinarii, vel delegati ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII.* Non ſufficit enim, quod Ordinarius, aut Delegatus proceſſum conficiant ſuper caſu excepto, ſed ulterius neceſſe eſt, ut ſuam proferant ſententiam, quam quidem, quatenus minime protuliſſent, ſacra Congregatio mandat, ut proferant; quemadmodum colligitur ex decreto edito die 23. Martii 1669. in cauſa Cracovien. B. Chunegundis, atque ex aliis decretis emiſſis die 3. Martii, & die 29. Decembris 1674. in cauſa Barcinonen. B. Oldegarii.

4 Si ſententia Ordinarii, vel judicis delegati faveat caſui excepto a

decretis

decretis Urbani VIII. eademque confirmationis robur obtineat a ſacra Congregatione, & ſacræ Congregationis reſponſum a Pontifice approbetur; Dei ſervus, in cujus cauſa hæc fuerunt obtenta, dicitur *æquipollenter* Beatificatus. Cum enim Beatificatio nihil aliud ſit, quam permiſſio cultus pro aliquibus determinatis locis, de cultus autem permiſſione dubitandum non ſit, quotieſcumque caſus exceptus a decretis Urbani approbetur, de æquipollenti idcirco Beatificatione minime dubitandum eſſe videtur.

5 In hac Beatificatione æquipollenti nulla fiunt ſolemnia, cum decretum Alexandrinum ſupra relatum ſibi vindicet locum in formalibus tantum Beatificationibus: unde cœtus illi, quorum intereſt, caſum exceptum a decretis Urbani VIII. fuiſſe approbatum, gratiarum tantum actionem Domino Deo deferre poſſunt illis modis & formis, quibus gratias agere poſſent pro quocumque alio ſpirituali recepto beneficio.

6 Elenchum in ſuperioribus exhibuimus formalium Beatificationum. Quamobrem in præſenti operæ pretium eſſe cenſemus, elenchum afferre harum Beatificationum æquipollentium, hoc eſt eorum Dei ſervorum, quorum cultus tamquam exceptus a decretis Urbani VIII. fuit a Sede Apoſtolica approbatus. Non continebit tamen elenchus iſte declarationem omnium caſuum exceptorum, nec fundamenta exceptionum, aut cetera ad unumquemque ſervum Dei pertinentia: ac proinde non illos Dei ſervos continebit, qui, poſt approbatum caſum exceptum, fuerunt in Sanctorum album relati; ſed eos tantum, in quorum cauſis, approbato caſu excepto, non fuit uſque adhuc deventum ad ſolemnem Canonizationem. Reliqua enim ad unumquemque ex his Dei ſervis pertinentia in ſecundo tomo exponentur.

7 Tempore Urbani VIII. modo ſupra indicato æquipollenter fuit beatificata Columba Reatina Virgo Tertii Ordinis Sancti Dominici de Pœnitentia.

8 Tempore Innocentii X. per approbationem cultus immemorabilis æquipollens Beatificatio conceſſa eſt Beatis Bernardo Ptolemæo fundatori Congregationis Montis Oliveti, Nicolao Flue Eremitæ Helvetio, & Bernardino de Feltro Ordinis Minorum.

9 Tempore Alexandri VII. approbatus fuit cultus immemorabilis B. Ferdinandi III. Regis Caſtellæ, & Legionis.

10 Tempore Clementis IX. approbatus fuit caſus exceptus in cauſa B. Margaritæ de Sabaudia Tertii Ordinis S. Dominici.

11 Tempore Clementis X. facta eſt approbatio cultus immemorabilis, & caſus excepti a decretis Urbani VIII. in cauſis Beatorum Petri Paſchaſii Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, Ludovicæ Albertoniæ Tertii Ordinis S. Franciſci, Jacobi de Mevania Ordinis Prædicatorum, Salomeæ Reginæ Aliciæ, ſeu Galaciæ Monialis Profeſſæ Ordinis S. Claræ, Oldegarii Epiſcopi primum Barcinonenſis, deinde Archiepiſcopi Tarraconenſis.

12 Tem-

12 Tempore Innocentii Papæ XI. approbatus eſt cultus immemorabilis Beatorum Joannis Cantii Presbyteri ſæcularis & Profeſſoris Academiæ Cracovienſis, Amedei Ducis Sabaudiæ III., Simonis de Lipnica Sacerdotis Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia, Petri Armengol Religioſi Profeſſi Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, Antonii a Stronconio Laici Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium Sancti Franciſci.

13 Tempore Alexandri VIII. facta eſt approbatio cultus immemorabilis B. Chunegundis Reginæ Poloniæ.

14 Tempore Innocentii XII. ſimilia contigerunt in cauſis Beatarum Mariæ de Socos Monialis Profeſſæ Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, Joannæ filiæ Alphonſi V. Regis Luſitaniæ & Religioſæ Ordinis S. Dominici, Humilianæ de Circulis, Helenæ Enſelminæ Ordinis S. Franciſci, Zitæ Virginis Lucenſis, Mariæ de Capite, vulgo nuncupatæ *della Cabeza* uxoris S. Iſidori Agricolæ, Beatorumque Auguſtini Dalmatæ Ordinis Prædicatorum Epiſcopi Zagabrienſis deinde Lucerini, ac Jacobi Illyrici vulgo *de Biteſto* Laici Ordinis Minorum Obſervantiæ S. Franciſci.

15 Tempore Clementis XI. approbatus eſt cultus immemorabilis Beatorum FF. Joannis Sacerdotis, & Petri Laici Martyrum Ordinis Minorum S. Franciſci, Tereſiæ, & Sanciæ Monialium Ordinis Ciſtercienſis, quæ vulgo dicuntur *Sancta Regina*, Luciæ de Narnia Ordinis S. Dominici, Salvatoris ab Horta Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci, Ceslai Odrovantii Ordinis Prædicatorum, Liberati de Lauro *Sancti* nuncupati Ordinis FF. Minorum S. Franciſci de Obſervantia, Gregorii Papæ X., Alexii Falconerii unius ex fundatoribus Ordinis Servorum Matris Dei, Seraphini de Aſculo ſive de Monte Granario Laici Profeſſi Ordinis Minorum Capuccinorum S. Franciſci, Humilitatis Abbatiſſæ & fundatricis Monialium Congregationis Vallis Umbroſæ.

16 Tempore Innocentii XIII. approbatus eſt cultus immemorabilis Beatorum Dalmatii Ordinis S. Dominici, atque Andreæ de Comitibus Ordinis Minorum S. Franciſci.

17 Tempore Benedicti Papæ XIII. approbatus eſt cultus immemorabilis Beatorum ſex ex ſeptem fundatoribus Religioſi Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis, hoc eſt Bonfilii Monaldini, Joannis Manetti, Benedicti Antellenſis, Bartholomæi de Amideis, Ricoveri Lippii, Gerardini Soſtenei. Cultus etenim ſeptimi fundatoris, ideſt B. Alexii de Falconeriis, jam fuerat ut mox diximus, antea comprobatus. Tum etiam ſub eodem Pontifice approbatus eſt cultus immemorabilis B. Serapionis Martyris Religioſi Profeſſi Ordinis B. Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum. Initio autem ducto ab approbatione cultus immemorabilis B. Luciæ de Narnia uſque ad approbationem cultus immemorabilis B. Serapionis, approbationes omnes contigerunt, dum fungebar munere Fidei Promotoris. 18 No-

18 Noviſſime vero, tempore videlicet ſummi Pontificis Clementis XII. approbatus eſt cultus immemorabilis B. Joannis de Dukla Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci, B. Benedicti Papæ XI. Ordinis Prædicatorum, B. Michelinæ Tertiariæ Ordinis Minorum Conventualium, B. Ritæ ſive Margaritæ de Caſſia, B. Claræ de Monteſalco, ſervi Dei Joannis Angeli Porro Ordinis Servorum. Et poſtquam ſummus Pontificatus ad Nos immerentes licet delatus eſt, facta eſt approbatio caſus excepti, ſive cultus immemorabilis B. Coletæ Virginis Ordinis S. Claræ, B. Stephanæ de Quinzanis Monialis Ordinis Prædicatorum, B. Alvari de Corduba Sacerdotis Profeſſi ejuſdem Ordinis, B. Petri Gonzalez Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum, B. Gerii a Monte Sancto *Sancti* nuncupati, B. Benedicti a S. Philadelphio Laici Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium Reformatorum, B. Franciſci Patritii Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis, B. Nicolai Albergati S. R. E. Cardinalis & Epiſcopi Bononienſis, B. Pacifici a Ceradano Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

CAPUT XXXII.

De ſerie Actorum in cauſis ſive Confeſſorum, ſive Martyrum, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. quæque procedunt per viam caſus excepti, in tranſitu a Beatificatione æquipollenti *ad formalem Canonizationem*.

1 Approbato caſu excepto a decretis Urbani VIII. ut ab hac Beatificatione *æquipollenti* tranſitus fiat ad formalem Canonizationem, obtenta prius facultate, ne proceſſus Apoſtolicus in genere conficiatur, quæ ex alibi dicendis facile indulgetur, cum agitur de cauſis procedentibus per viam caſus excepti, proponendum eſt dubium in cauſis Confeſſorum; *an conſtet de virtutibus Theologalibus, & Cardinalibus*: in cauſis autem Martyrum; *an conſtet de Martyrio, & cauſa Martyrii*. Porrò, expleto favorabiliter judicio ſuper virtutibus, aut ſuper Martyrio, proponitur in cauſis Confeſſorum dubium; *an conſtet de miraculis, quæ poſt indultam venerationem ſupervenerunt*: in cauſis autem Martyrum; *an conſtet de ſignis ſeu miraculis, quæ ſupervenerunt poſt indultam venerationem*; ſive id fiat ſeparatim a dubio ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii, ſive ſimul cum ipſo, uti ſupra viſum eſt. Denique, quatenus duo ad minimum miracula approbentur, fit locus ultimo dubio; *an, ſtante approbatione virtutum, & miraculorum, aut Martyrii, & cauſæ Martyrii, & ſignorum ſive miraculorum, tuto procedi poſſit ad ſolemnem Canonizationem*.

2 Hic tamen procedendi ordo nonnullis aliquando diſplicuit: aliquibus quippe nimis laxus, aliis autem nimis rigidus viſus eſt. Viſus eſt nimirum aliquibus nimis laxus, quia, cum in cauſis Beatorum, quæ procedunt

cedunt per viam non cultus, quatuor miracula ſint neceſſaria pro Canonizatione obtinenda, duo ſcilicet ante, & duo poſt Beatificationem; in cauſis vero, quæ procedunt per viam caſus excepti, duo tantum miracula dicantur eſſe neceſſaria, quæ poſt indultam venerationem ſupervenerint, videtur cauſa non Beatificati melioris eſſe conditionis cauſa Beatificati; qua in re aliquid inordinatum continetur.

3 Difficultas hæc ipſa fuit a Fidei Promotoribus pluries propoſita in examine harum cauſarum, & ſignanter quando proponebatur dubium; *an, ſtante approbatione virtutum, et duorum miraculorum tertii generis, tuto ad Canonizationem procedi poſſet*. Proſper enim Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis & Fidei Promotor egregius eam propoſuit in cauſa tunc Beati, nunc Sancti Joannis de Capiſtrano, atque in cauſa tunc Beatæ, nunc Sanctæ Catharinæ de Bononia: & ex ratione quidem modo ponderata dixit, tuto in prædictis cauſis, quæ proceſſerant per viam caſus excepti, non poſſe deveniri ad Canonizationem, cum videlicet duorum tantum miraculorum tertii generis approbatio acceſſiſſet ad unamquamque ex cauſis prædictis. Ipſe quoque ad officium Fidei Promotoris aſſumptus hanc camdem difficultatem excitavi in cauſa tunc Beati, nunc Sancti Stanislai Novitii Societatis Jeſu. Verum, cum, ipſa difficultate ſecundum juris ſolemnitatem diſcuſſa, ſacrorum rituum Congregatio generalis cenſuerit, in omnibus prædictis cauſis tuto poſſe ad Canonizationem deveniri, uti deſumitur ex decreto edito in cauſa S. Joannis de Capiſtrano die 13. Junii 1679. ex decreto edito in cauſa S. Catharinæ die 17. Maji 1707. atque ex decreto edito in cauſa S. Stanislai die 13. Novembris 1714. tria hæc exempla, quæ, re mature ac jure diſcuſſa, prodierunt, oſtendunt, dubitandum non eſſe de uſu ſacræ Congregationis quoad ſufficientiam duorum miraculorum tertii generis, quæ poſt indultam venerationem ſupervenerint, pro obtinendo Canonizationis decreto in cauſis procedentibus per viam caſus excepti. Præterquamquod, habita approbatione duorum miraculorum tertii generis, expeditum fuit ſolemnis Canonizationis decretum in cauſa etiam S. Agnetis Virginis Ordinis Prædicatorum quemadmodum deſumitur ex decreto edito die 12. Maji 1726.

4 Et horum utique omnium ratio eſt, quia, cum textus *in cap. Venerabili. de teſt. et atteſtat.* conſtituat, ut pro obtinenda Canonizatione inquiratur *ſuper vita, et miraculis*, pluralis locutio in numero binario vera eſt, *juxta textum in cap. 40. de regul. jur. in 6. et in l. Ubi numerus ff. de teſtibus*: & idcirco communis eſt opinio Doctorum, duo miracula ſufficere pro Canonizatione impetranda, uti probant Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 20. *num.* 9. Caſtellin. *de certit. glor. SS. cap.* 8. *punct.* 23. *§. Tertia concluſio*, Pignatell. *conſult.* 18. *per tot. tom.* 5. Bordon. *de miraculis meditat.* 4. *num.* 20. Auditores Rotæ *in relatione S. Felicis tit. de miraculis §. Numerus autem*; *in relatione S. Hyacinthi tit. de miraculis verſic. Sed his non obſtantibus*; *et in relatione S. Andreæ Corſini part.* 2. *num.* 203. *poſt primam conſultationem Lezanæ*.

5 Itaque

5 Itaque, ſi de jure duo miracula ſufficiunt pro Canonizatione obtinenda; nemo eſt, qui non videat, quatuor miraculorum interventum, duorum videlicet ante, & duorum poſt Beatificationem, in cauſis procedentibus per viam non cultus,originem habere a conſuetudine Sedis Apoſtolicæ: quod utique inſtitutum cum non fuerit etiam extenſum ad cauſas procedentes per viam caſus excepti, in his ſtandum eſt juris communis conſtitutioni. Quatenus vero ſubdatur, conſuetudinem eſſe etiam ad has cauſas extendendam, ne non Beatificatus ſit melioris conditionis Beatificato; repeti poteſt, quod poſt approbationem caſus excepti, Dei ſervus dicendus eſt Beatificatus Beatificatione æquipollenti, atque adeo, quod ex quocumque capite proveniat declaratio caſus excepti, ſive a ratione immemorabilis, ſive a ratione conceſſionum cultus jam factarum a Sede Apoſtolica, de præexiſtentia aliorum miraculorum ante indultam venerationem vehementiſſima urget præſumptio. Hæc porro a nobis ſcripta ſunt, antequam ad ſummum Pontificatum licet immerentes fuerimus evecti. Ad ſummum autem Pontificatum evecti, cum ſerio conſideraverimus, quod in cauſis procedentibus per viam caſus excepti virtutes, & Martyrium probentur per teſtes de auditu, & probationes ſubſidiarias, decretum edidimus die 23. Aprilis 1741. in quo recedendum eſſe cenſuimus ab antiqua praxi procedendi ad ſolemnem Canonizationem ex duobus tantum miraculis; ſed quatuor eſſe ſtatuimus miracula neceſſaria, teſtibus de viſu comprobata, ut in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, probatis virtutibus, aut Martyrio per ſubſidiarias probationes, ſolemnis obtineri poſſit Canonizatio.

6 Satisfecimus huc uſque eis, qui ordinem ſacræ Congregationis tamquam nimis laxum improbabant: nunc operæ pretium eſt perpendere alia, quæ opponuntur ab his, qui eum nimis rigidum cenſent. Rigorem iſti conſtituunt in neceſſitate proponendi dubium ſuper virtutibus, vel ſuper Martyrio poſt approbationem caſus excepti a decretis Urbani VIII. Dicunt etenim, caſum exceptum aliquando quidem conſtitui in ſola immemorabili poſſeſſione cultus, ſed etiam aliquando in Apoſtolicis litteris ſummorum Pontificum, ex quibus fit conceſſio Officii & Miſſæ in honorem Dei ſervi, ſive, quod ejus nomen deſcribatur in Martyrologio Romano: illud etiam interdum contingit, ut poſt approbationem caſus excepti fiat prædictorum conceſſio a ſummis Pontificibus, prævio ſacræ Congregationis conſilio. Si poſt hæc igitur, ut ad Canonizationem procedatur, requiritur formalis diſcuſſio virtutum, cum fieri poſſit ut non approbentur, hac in re non modica continetur abſurditas; quod ſcilicet dicatur, non conſtare de virtutibus eorum Dei ſervorum, in quorum honorem, Pontificia intercedente auctoritate, Miſſa celebratur, & recitatur Officium, nonnunquam etiam cum lectionibus propriis, in quibus referuntur virtutes, quæ poſtmodum reprobantur. Addunt, in hiſce cauſis virtutes examinari non poſſe niſi dependendo a probationibus ſubſidiariis,

hoc eſt ab Hiſtoricis, & teſtibus de auditu, cum teſtes de viſu in his antiquiſſimis cauſis, qui de virtutibus verba deponant, reperiri non poſſint; & ideo, quando virtutes prædicto modo examinantur, nulla ratione reſponderi poſſe dubio diſputato, ideſt, conſtare de virtutibus, ſiquidem *conſtare* expoſcit probationes apertiſſimas, atque, ut ajunt, luce meridiana clariores.

7 Favet huic aſſumpto decretum ſummi Pontificis Clementis IX. editum anno 1668. ſupra relatum, & hic iterum referendum: *Sanctiſſimus D. N. Clemens IX. ad omnem hæſitationem deſuper penitus tollendam, die 10. Septembris 1668. in Congregatione habita coram Sanctitate ſua declaravit ac reſpective decrevit, quod in poſterum in cauſis ſervorum Dei, qui aliqua veneratione & titulo Beati a Romanis Pontificibus decorati ſunt, Cardinalis in ordine Ponens in Congregatione coram ſummo Pontifice habenda plenam & diſtinctam relationem facere tantummodo debeat eorum, quæ cultus conceſſionem præceſſerunt, & quæ intuitu ipſius venerationis quomodolibet elargita fuerunt. Ea vero, quæ poſt indultam venerationem ſeu cultum quomodolibet ſupervenerunt, debeant per juridicas probationes diſcuti, ac, prævia matura diſcuſſione, ad juris trutinam redigi, prout hactenus inconcuſſe ſervatum fuit; ut ex iis conſtare poſſit, num Sedes Apoſtolica tuto valeat ad ſolemnem illius Canonizationem juxta S.R.E. ritum & canonicas ſanctiones devenire.*

8 Enimvero, ſi juxta decretum Clementinum de illis Dei ſervis, quibus a Sede Apoſtolica veneratio indulta eſt, nequaquam diſcuti, ſed tantum referri debent ea, quæ cultus conceſſionem præceſſerunt, formalis autem diſcuſſio contrahitur ad ea, quæ ab indulta veneratione ſupervenerunt, jure ac merito inferri poſſe videtur, in cauſis horum Dei ſervorum eſſe diſputanda tantummodo miracula, nec ullo modo diſputationi eſſe ſubjiciendas virtutes; multoque magis, quia duo hoc idem aſſumptum comprobantia reperiuntur exempla: primum ex cauſa Canonizationis S. Philippi Benitii, in qua ſequens prodiit decretum: *Sacrorum rituum Congregatio cenſuit, poſſe concedi, ut procedatur ad ulteriora in cauſa B. Benitii abſque diſcuſſione dubii, an conſtet de virtutibus tam Theologalibus, quam Cardinalibus & annexis in gradu heroico; extantibus Brevibus & litteris Apoſtolicis Leonis X. & Pauli V. & Urbani VIII. emanatis tam ſuper illius Beatificatione, quam ſuper approbatione lectionum, & aliis, ac cultu immemorabili: quodque hujuſmodi dubium proponatur in Congregatione habenda coram Sanctiſſimo de his, quæ ſupervenerunt poſt indultam eidem Beato venerationem, ad formam decreti facti die 10. Septembris 1668. in Congregatione generali habita coram SS. D. N. Clemente IX. ſi ita Sanctitati ſuæ viſum fuerit*: alterum vero ex decreto edito in cauſa S. Laurentii Juſtiniani, quod ita ſe habet: *Eadem ſacra Congregatio, audito Rev. D. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore in ſcriptis & in voce, cenſuit ex omnibus ſimul junctis poſſe procedi ad ulteriora in diſcuſſione miraculorum interceſſione dicti Beati ab omnipotenti Deo patratorum ad effectum, de quo agitur, ſi SS. D. N. placuerit: et, facto de prædictis verbo cum Sanctiſſimo*

per

per me Secretarium, etiam præſente præfato Rev. Fidei Promotore, Sanctitas ſua benigne annuit. Cum enim cauſa S. Laurentii Juſtiniani proceſſerit per viam caſus excepti, nec in illa fuerint ſecundum juris ſolemnitatem diſputatæ virtutes, ſed diſputatio formalis fuerit redacta tantum ad miracula, quæ ſupervenerunt ab indulta veneratione, ut ex præpoſito colligitur decreto; nil clarius afferri poſſe videtur ad ſuadendum, neutiquam eſſe in hujuſmodi cauſis diſputandas virtutes, ſed diſputationem eſſe ſolum inſtituendam de miraculis, quæ poſt indultam ſupervenerunt venerationem.

9 Verum, ut modo expoſitis fiat ſatis, utque Sedis Apoſtolicæ conſuetudo una cum fundamentis, quibus innititur, perſpicua fiat; prænoſcere opus eſt, exhibitionem publici cultus aliquando fuiſſe permiſſam atque etiam permitti, ejuſque conceſſionem aliquando factam fuiſſe & etiam fieri, prævia utique fama non levi, nec arbitraria, ſed gravi & bene fundata virtutum & miraculorum, aut Martyrii & ſignorum, in honorem aliquorum Dei ſervorum, qui pretioſa morte in Domino occubuerunt, at abſque eo quod tamen ullum præceſſerit juridicum examen dependens a proceſſibus ordinario, & Apoſtolico, aut a proceſſu Apoſtolico ſuper virtutibus, & miraculis, vel ſuper Martyrio, & ſignis. Quod quidem ex alibi dicendis comprobatum, interim vero eſt præponendum; quemadmodum pariter ponendum atque admittendum eſt, multas factas fuiſſe, & adhuc fieri a Sede Apoſtolica publici cultus conceſſiones in honorem Dei ſervorum poſt diſcuſſas approbataſque virtutes una cum miraculis, aut poſt diſcuſſum approbatumque Martyrium una cum cauſa Martyrii, ſignis, ac miraculis.

10 Quibus poſitis ac præmiſſis, dicimus, olim quidem in cauſis ſecundi generis, quando a Beatificatione procedendum erat ad Canonizationem, iterum examinari conſueviſſe ea omnia, quæ fuerant ante Beatificationem examinata & reſoluta; ſed in præſens hunc morem ab aula receſſiſſe, cum in hiſce cauſis poſt Beatificationem nunc ea tantùm examinentur, quæ ab indulta veneratione ſubſecuta ſunt, ut in ſuperioribus viſum fuit: in cauſis autem primi generis ſemper inſtitutum fuiſſe examen virtutum, non obſtante præcedentium indultorum conceſſione, utpote facta ſine prævio juridico earumdem examine; quod ipſum dicimus, ſemper factum fuiſſe in cauſis Martyrum, in quibus actum eſt de Martyrio, & cauſa Martyrii etiam poſt conceſſionem Indultorum, quando eadem facta eſt ſine prævio juridico examine tum Martyrii, tum cauſæ Martyrii, & ſignorum; ita tamen ut differentia conſtituenda ſit in qualitate examinis, cum aliquando illud expletum fuerit per modum formalis dubii, aliquando vero per modum relationis, non qualiſcunque, ſed juridicæ & dependentis a proceſſibus auctoritate ordinaria, atque Apoſtolica, vel Apoſtolica tantum confectis, & aliquando ſane in particulari ſacrorum rituum Congregatione, aliquando autem in Congregationibus antepræparatoriis, præparatoriis, & generalibus, de more aliarum cauſarum. Quamobrem, cum

cum cauſæ procedentes per viam caſus excepti non ad ſecundam, ſed ad primam claſſem ut plurimum pertineant; mirum eſse non debet, ſi poſt approbatum caſum exceptum, ut a Beatificatione æquipollenti tranſitus fiat ad Canonizationem, neceſse ſit, ut virtutes in Confeſsoribus, & Martyrium, & cauſa Martyrii in Martyribus examinentur.

11 Diximus, examina hæc ſemper facta fuiſse, antequam fieret Canonizatio, licet ampliſsima venerationis Indulta præceſserint, quotieſcunque facta ſuit eorum conceſsio ſine prævio juridico examine dependente a proceſſibus rite confectis ſuper argumento virtutum heroicarum, ſeu Martyrii. Patet hoc nempe exemplis cauſarum SS. Hyacinthi, & Raymundi, Iſidori Agricolæ, & Andreæ Corſini. Hyacinthus enim, & Raymundus in Sanctorum album relati ſunt a Pontifice Clemente VIII. Et, licet in honorem ipſorum ſummus Pontifex Paulus III. indulſiſſet, ut Officium recitari poſſet, uti colligitur ex bulla 27. §.5. & ex bulla 77. §.57. Clementis VIII. *tom.3. Bullar Rom.*; neceſſarium nihilominus fuit, ut aſſumeretur formalis diſcuſſio virtutum tum in Rotæ Auditorio, tum in ſacra Congregatione, juxta morem tunc temporis receptum, antequam deveniri poſſet ad formalem Canonizationem. Similia his contigerunt in aliis allegatis cauſis SS. Iſidori Agricolæ, & Andreæ Corſini: facta quippe fuit formalis diſcuſſio virtutum, antequam ille a Gregorio XV. hic autem ab Urbano VIII. ſummis Pontificibus fuerint in Sanctorum album relati; licet Iſidorus eſſet in antiquiſſima publici cultus poſſeſſione, quemadmodum conſtat ex relatione facta in Conſiſtorio per Cardinalem de Monte, & ex relatione trium Rotæ Auditorum *tit.2. de ſanctitate vitæ in genere*; quæ relationes typis impreſſæ ſunt poſt Contelor. *de Canonizat. SS.* & licet uſque ab anno 1440. cauſa inſignis miraculi, quod interceſſione B. Andreæ Corſini a Deo patratum fuerat in civitate Florentina, Eugenius Papa IV. qui in dicta civitate tunc morabatur, adeo amplam in ejus honorem feciſſet cultus conceſſionem, ut Cardinales aſtantes reputaverint, Andream tunc fuiſſe in Sanctorum album ab eo relatum; ſicuti legitur in ejus vita ſcripta a Petro Andrea Caſtaneo, quam Bollandus publici juris fecit *ad diem 30. Januarii tom. 2.* Facta quoque fuit ab Urbano VIII. Canonizatio S. Eliſabeth Reginæ Portugalliæ, & formale virtutum examen non defuit, quamvis Leo Papa X. publici cultus exhibitionem in ejus honorem permiſiſſet; veluti colligitur ex relatione facta in Conſiſtorio a ſupra memorato Cardinali de Monte, *tit. de Actis cauſæ*. De formali nimirum examine virtutum in omnibus hiſce cauſis aſſumpto poſt conceſſionem dictorum Indultorum nullo modo eſt dubitandum, cum adhuc extent relationes factæ ab Auditoribus Rotæ ſuper virtutibus prædictorum Sanctorum longe poſt Indultorum conceſsionem, atque ex regeſtis ſacræ Congregationis dignoſcatur, judicio Rotali ſucceſsiſſe examen ſacræ Congregationis ſuper virtutibus. Cumque venerationis Indulta in cauſis prædictis utique conceſſa fuerint ſine prævio juridico examine virtutum, manifeſta

hinc

Digitized by Google

hinc deducitur conſequentia, a formali virtutum examine eximi non poſſe eas cauſas, in quibus conceſsio cultus ſine prædicto formali examine facta eſt; quod ipſum ulterius conſtabit exemplis infra ſubjiciendis.

12 Diximus quoque, differentiam nonnunquam interceſsiſſe in qualitate examinis, cum iſtud interdum expletum fuerit per modum dubii formalis hujuſmodi verbis concepti, *an conſtet de virtutibus Theologalibus et Cardinalibus*; alias vero per modum relationis, non qualiſcumque, ſed juridicæ & dependentis a proceſsibus auctoritate ordinaria, atque Apoſtolica, vel Apoſtolica tantum confectis. Per modum quippe dubii formalis expletum fuit examen in cauſis S. Joannis de Capiſtrano, S. Catharinæ de Bononia, B. Bernardini de Feltro, S. Julianæ de Falconeriis, S. Agnetis de Monte Politiano, S. Peregrini Latioſi; quamvis in omnibus prædictis cauſis præceſſiſſet declaratio caſus excepti a decretis Urbani VIII. aut ratione immemorabilis, ut in cauſa S. Julianæ, aut ratione Indultorum a ſummis Pontificibus jam conceſſorum; & licet fere in omnibus prædictis cauſis jam facta fuiſſet conceſſio Officii & Miſſæ vel in ipſis Indultis, in quorum ſequelam declaratus eſt caſus exceptus a decretis Urbani VIII. ut in cauſis S. Catharinæ, S. Agnetis, & S. Peregrini Latioſi, vel per ipſam ſeparatam Officii & Miſſæ conceſſionem factam poſt declarationem caſus excepti ratione immemorabilis, & ante aſſumptum examen ſuper virtutibus, ut in cauſa S. Julianæ: quod ipſum ſimiliter contigit in cauſa S. Joannis Nepomuceni, in qua facta fuit formalis dubii diſputatio, *an conſtet de Martyrio, & cauſa Martyrii*, poſt declarationem caſus excepti a decretis Urbani VIII. ratione immemorabilis, & poſt ſeparatam conceſsionem Officii & Miſſæ in ejus honorem.

13 Per modum deinde relationis, non qualiſcunque, ſed juridicæ & dependentis a proceſsibus auctoritate ordinaria, atque Apoſtolica, vel Apoſtolica tantum confectis, expletum fuit examen in cauſa S. Joannis a S. Facundo. Nam ante venerationis Indultum factum utique fuerat quoddam virtutum examen a tribus Cardinalibus, tum autem a Cardinali Antoniano exhibita fuerat ſacræ Congregationi relatio; ſed, petentibus Poſtulatoribus progreſſum ad Canonizationem, oppoſuit Petrus Franciſcus de Rubeis tunc Fidei Promotor, eam relationem fuiſſe hiſtoricam, non judicialem atque ex proceſsibus conditam: & ſacra quidem Congregatio die 13. Auguſti 1667. mandavit, confici ſummarium probationum ex proceſſibus deſumendarum reſpondens relationi Cardinalis Antoniani, eoque exhibito, die 21. Julii 1668. declaravit, per deducta ex proceſsibus confectis ante indultam S. Joanni venerationem plene conſtitiſse de virtutibus pro ſolemni Canonizatione requiſitis. Item in cauſa S. Stanislai Koſtkæ, cum poſt declaratum caſum exceptum a decretis Urbani VIII. ratione ampliſsimorum Indultorum in ejus honorem conceſsorum Poſtulatores omnino vellent, omiſso dubio ſuper virtutibus, proponere dubium ſuper miraculis, quæ ab indulta veneratione ſupervenerant; Proſper Bottinius Ar-

Archiepiſcopus Myrenſis tunc Fidei Promotor objecit, Indulta venerationis conceſſa fuiſſe ſine prævio formali examine virtutum: ideoque ſan. me. Clemens Papa X. die 6. Martii 1676. juſſit, ut in Congregatione particulari examinarentur proceſſus *pro recognoſcendis virtutibus dicti Beati in gradu heroico, non tamen per modum formalis diſputationis dubii, ſed ad effectum determinandi, ut procedi poſſet ad diſcuſſionem miraculorum*: tum poſtea, cum in Congregatione ſubinde habita unanimiter dictum fuiſſet, poſſe ad ulteriora procedi, ſi Sanctiſſimo placuiſſet, Sanctitas ſua benigne annuit; & tempore demum ſan. mem. Clementis XI. expletum fuit examen ſuper miraculis.

14 Diximus tandem, in hiſce cauſis aliquando perfectum fuiſſe examen in particularibus Congregationibus, alias vero factum fuiſſe in Congregationibus præparatoriis, & generalibus, ſicuti fit in cauſis procedentibus per viam non cultus. Primo ſcilicet modo factum eſt examen virtutum, uti vidimus, in cauſa S. Stanislai tempore Clementis X., in cauſa etiam S Catharinæ de Bononia tempore Innocentii XI. de ejus quippe virtutibus actum eſt in Congregatione ordinaria ſacrorum rituum. Et, quamvis tempore ſan. mem. Clementis XI. facta fuiſſet Congregatio antepræparatoria ſuper virtutibus S. Julianæ de Falconeriis in ædibus bon. me. Cardinalis Fabroni cauſæ Relatoris, ut tranſitus deinde fieret ad Congregationem generalem; item tempore Innocentii XIII. facta quoque fuiſſet Congregatio antepræparatoria ſuper virtutibus S. Agnetis de Monte Politiano, ut deinde etiam tranſitus fieret ad Congregationem præparatoriam, & generalem; ſanctæ nihilominus memoriæ Benedictus XIII. inhærens mori a ſuis Anteceſſoribus ſervato in cauſis S. Stanislai, & S. Catharinæ benigne indulſit, ut examen virtutum in cauſis S. Julianæ, & S. Agnetis expleretur in Congregatione particulari quinque Cardinalium ex adſcriptis Congregationi ſacrorum rituum, cui quoque interfuerunt Secretarius Congregationis eorumdem rituum, & ego tunc Fidei Promotor: & demum ſub eodem Pontifice Benedicto in Congregatione quoque particulari propoſitum fuit & examinatum dubium de Martyrio, & cauſa Martyrii in cauſa S. Joannis Nepomuceni: in Congregatione ordinaria ſacrorum rituum habita die 17. Maji anni 1732. propoſitum fuit, & favorabiliter reſolutum dubium in cauſa S. Catharinæ Fliſcæ Adurnæ; eodemque modo in Congregatione ordinaria habita die 9. Maji currentis anni 1733. approbatæ fuerunt virtutes B. Seraphini de Aſculo Laici Ordinis Capuccinorum ſequentibus verbis: *ita conſtare, ut procedi poſſit ad diſcuſſionem miraculorum*; quæ ipſiſſima utique verba leguntur etiam in decreto approbationis virtutum B. Joannis Cantii facta in Congregatione ordinaria die 4. Julii 1733. Verum, ſicut in cauſa S. Joannis de Capiſtrano ſub Alexandro VII. actum fuit, ita & in cauſa S. Peregrini Latioſi ſub Clemente XI. Me enim eo tempore Fidei Promotore contendente, ut examen fieret in tribus Congregationibus antepræparatoria, præparatoria, & generali, expletum profecto

ſecto ſuit in hujuſmodi Congregationibus examen ipſum virtutum.

15 Uno verbo, ſi ante declarationem caſus excepti a decretis Urbani VIII. non præceſſit ſormale examen virtutum, quod nunquam præcedere potuit, quando agitur de cauſis, quæ poſt decreta Urbani VIII. introducuntur, & de quibus loquimur in præſenti, quodque etiam ſæpiſſime minime præceſſit, etiamſi loquamur de cauſis ante decreta Urbani VIII. introductis, de quibus in capite ſequenti; quamquam in eis aliquando ſacta ſit ampliſſimorum Indultorum conceſſio, ſemper opus eſt, ut in tranſitu a Beatificatione æquipollenti ad Canonizationem examinentur & perpendantur virtutes, quando res eſt de Conſeſſore; examinentur autem ac perpendantur Martyrium & cauſa Martyrii, cum res eſt de Martyre; (hæc enim in prædictis cauſis ſunt ſubſtantialia, atque a ſacris Canonibus præſcripta) ſive id fiat per modum ſormalis dubii, ſive per modum relationis, ſive in Congregatione particulari, ſive in conſuetis Congregationibus, dummodo tamen relatio ſit non hiſtorica, ſed juridica, & fundamentum habeat in proceſſibus auctoritate ordinaria, & Apoſtolica, vel Apoſtolica tantum confectis, & dummodo Fidei Promotor videat & perpendat, quæ juxta munus ſuum ab eo ſunt videnda ac perpendenda.

16 Pro hujus capitis complemento nihil aliud nunc ſupereſt, quam ut antea oppoſitis a nimium rigorem adſtruentibus reſpondeamus. Opponebatur nempe, poſt approbatum caſum exceptum, & multo magis, ſi approbatio facta ſit dependendo a Pontificiis Indultis ſuper conceſſione Officii & Miſſæ, incongruum prorſus eſſe, ut de virtutibus agatur; eo, quia, ſi de illis agitur & diſputatur, periculum imminet, ne approbata reprobentur. Verum id non eſt tanti roboris & momenti, ut a neceſſaria ſacræ Congregationis conſuetudine ſit propterea recedendum. Non enim fit approbatio caſus excepti a decretis Urbani VIII. niſi præcedat *ſignatura commiſſionis*, & ſic, niſi conſtet, uti ſuo loco videbitur, de ſama virtutum & miraculorum, aut de ſama Martyrii & miraculorum ſeu ſignorum; quod ad cultus publici permiſſionem ſatis eſt, cum agitur de Dei ſervis, ſeu Beatis, qui ſint in antiquiſſima cultus poſſeſſione, & multo magis, ſi antea a ſummis Pontificibus facta ſit in honorem eorum conceſſio Indultorum venerationis: nec enim credi poteſt, quod temere proceſſerint. Porro, ſi Poſtulatores progreſſum ad ulteriora non petant, nihil aliud in illis cauſis requiritur: ſi vero ad ulteriora procedere velint, hoc eſt ad Canonizationem, quæ cultum præceptivum ſignificat ad univerſam Eccleſiam extenſum, adimplere debent, quæ a ſacris Canonibus adimplenda præſcribuntur: ideoque tenentur proponere dubium ſuper virtutibus, ſi agitur de Confeſſore; ſuper Martyrio, ſi de Martyre: ceſſante omnino conficto reprobationis approbatorum periculo, cum nunquam fuerint approbatæ virtutes, aut Martyrium, ſed tantum fama virtutum, aut Martyrii, ac miraculorum; quæ quidem fama, quatenus etiam virtutes, aut Martyrium minime approbarentur, non ob id continuo ceſſaret;

cum diſputatio ſuper virtutibus & Martyrio reſpiciat futuram Canonizationem, & hæc utique duo bene poſſint ſtare ſimul, conſtare videlicet de fama virtutum, aut Martyrii pro cultu permiſſo, & non conſtare de virtutibus in individuo, aut de Martyrio pro cultu præceptivo.

17 Opponebatur adhuc, virtutum & Martyrii examen in hiſce cauſis non poſſe fieri, niſi dependendo a probationibus ſubſidiariis, hoc eſt a teſtibus de auditu, & Hiſtoricis: in quo rerum themate reſponderi non poteſt; *conſtare de virtutibus, aut Martyrio*; cum *conſtare* expoſcat probationes luce meridiana clariores. Prætermiſſo autem, quod videtur reſponderi poſſe, *conſtare*, dependendo a probationibus etiam ſubſidiariis, quæ in genere ſuo perfectæ ſint, & dummodo caſus ſit tantum capax ſubſidiariæ probationis, juxta textum *in cap. Pro humani. de homicidio in 6.*, ubi ſic legitur: *Et, poſtquam probabilibus conſtiterit argumentis, aliquem ſcelus tam execrabile commiſiſſe*; vis major ſtat in hoc, quod propoſito dubio: *an conſtet de virtutibus*; vel: *an conſtet de Martyrio*, in cauſis procedentibus per viam caſus excepti non reſpondetur abſolute & ſimpliciter: *conſtare*; ſed reſpondetur: *ita conſtare de virtutibus, ut deveniri poſſit ad diſcuſſionem miraculorum*; ut factum eſt in cauſa S. Peregrini Latioſi, in cauſa S. Agnetis de Monte Politiano, & in cauſa S. Julianæ de Falconeriis; tumque in cauſa S. Joannis Nepomuceni reſponſum fuit: *ita conſtare de Martyrio, ut ad miraculorum, ſeu ſignorum diſcuſſionem poſſet deveniri*. Cum enim in cauſa S. Peregrini Latioſi, quando agebatur de tuto progreſſu ad Canonizationem, ipſe tamquam Fidei Promotor objeciſſem, non ſufficere approbationem virtutum expreſſam verbis nuper relatis, ſacra Congregatio cenſuit, eam eſſe utique ſufficientem, utpote congruam cauſæ procedenti per viam caſus excepti: qui certe reſcribendi modus exaggeratum periculum reprobationis approbatorum funditus evertit; quia, ſi propoſito dubio de virtutibus, aut Martyrio affirmanter reſponderi non poſſit, ſic erit reſpondendum: *non ita conſtare de virtutibus, aut Martyrio, ut tuto procedi poſſet ad Canonizationem*.

18 Sequitur examen decreti Clementis IX. quod editum eſt an. *1668*. Sed, retento themate in ſuperioribus indicato, quod olim in tranſitu a Beatificatione ad Canonizationem iterum examinarentur ea, quæ ante Beatificationem fuerant examinata, ſicque, quod duplex fieret virtutum & miraculorum examen, alterum ante Beatificationem, alterum poſt; inſuper autem, quod excluſo per Clementinum decretum iterato virtutum examine poſt Beatificationem ſtatutum ſit, ut nova tantum miracula examinarentur, quæ poſt Beatificationem ſuperveniſſent; nemo eſt, qui non videat, novum quidem poſt Beatificationem non debere fieri examen virtutum, ſi ante eam factum ſit; at hinc tamen minime inferri, quod illud fieri etiam non debeat poſt Beatificationem æquipollentem in cauſis, in quibus ante eam factum non eſt.

19 Decretum itaque Clementinum ſic pluries explicatum fuit in ſuis ani-

animadverſionibus factis in cauſis S. Stanislai, & S. Catharinæ de Bononia a Proſpero Bottinio Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore; & ipſe quoque eodem munere fungens eam amplexus ſum decreti intelligentiam in animadverſionibus a me factis in cauſis S. Julianæ de Falconeriis, S. Peregrini Latioſi, S. Agnetis de Monte Politiano, & S. Joannis Nepomuceni. Et ſacra quidem Congregatio in ipſo facti eventu expoſita omnia ſua auctoritate roboravit, voluitque, ut ad virtutum diſcuſſionem in prædictis cauſis procederetur, etiamſi præceſſiſſet approbatio caſus excepti a decretis Urbani VIII. In cujus quoque aſſumpti comprobationem conſideratione dignum videtur, eamdem ſacram Congregationem, poſt approbatum caſum exceptum in cauſis B. Bernardi Ptolemæi, B. Joannis Cantii, S. Catharinæ Fliſcæ Adurnæ, ac B. Ferdinandi III. Caſtellæ Regis, *litteras remiſſoriales* expediviſſe, ut conficerentur proceſſus ſuper virtutibus & miraculis: quod utique non feciſſet, ſi in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, poſt ejus approbationem cenſuiſſet, agendum eſse tantum de miraculis, quæ ſupervenerunt, nec eſſe neceſſarium juridicum examen virtutum. Cumque hæc contigerint poſt decretum Clementis IX. ſi pro recta Conſtitutionis intelligentia multum prodeſſe dicendum eſt, quæ ſubſecuta eſt, obſervantiam, & eo magis, quando obſervantia ipſa ſuum, ſicut hic, habuit initium atque progreſſum, re ſecundum juris ſolemnitatem diſcuſſa; unuſquiſque facile cognoſcere poterit, Clementinum certe decretum ſibi vindicare locum in cauſis, in quibus venerationis indulta conceſſa ſunt, prævio judiciali virtutum examine, tumque per illud aboleri iteratum examen virtutum, attamen examen earumdem virtutum, atque etiam, ſi opus ſit, Martyrii neutiquam excludi, niſi id ante indulta factum fuerit.

20 Neque obſtare dicenda ſunt exempla cauſarum SS. Philippi Benitii, & Laurentii Juſtiniani. In eis enim minime fuit omiſſum examen ſuper virtutibus, cum ex multis demonſtrationibus & argumentis Poſtulatores oſtenderint, virtutes ipſas fuiſſe examinatas, diſcuſſas, atque approbatas, & quidem dependendo a proceſſibus Apoſtolicis ante conceſſionem Indultorum: in quo rerum themate bene fuit a ſacra Congregatione mandatum, ut procederetur ad diſcuſſionem miraculorum, quæ ab indulta veneratione ſupervenerant. Tempore nimirum ſan. mem. Alexandri VIII. cum actum fuiſſet de Canonizatione S. Laurentii Juſtiniani, demandatum eſt Proſpero Bottinio Archiepiſcopo Myrenſi tunc Fidei Promotori, ut ſermonem ederet pro veritate ſuper ejuſdem cauſæ progreſſu. Eodem autem mandatis morem gerente, cum, nullatenus recedendo a ſupra expoſita intelligentia decreti Clementini, immo vero ea jure comprobata, argumentis undique congeſtis oſtendiſſet, examinatas jam fuiſſe atque approbatas in ea cauſa virtutes in gradu heroico ante approbationem caſus excepti; re jure ipſo diſcuſſa, in ſacrorum rituum Congregatione editum eſt decretum ſuper progreſſu ad ulteriora, hoc eſt ad diſcuſ-

ſionem eorum, quæ ſupervenerant poſt indultam venerationem. In cauſa quoque S. Aloyſii Gonzagæ ſacrorum rituum Congregatio die 15. Julii 1719. mihi tunc Fidei Promotori injunxit, ut, viſis & conſideratis authenticis cauſæ documentis, ſtatum ejuſdem pro veritate referrem, atque opportuna ad eam abſolvendam *ordinatoria* ſuggererem. Pro commiſſi igitur muneris complemento ſatis prolixam edidi cauſæ relationem, in qua, ſemper ſervata ſupra expoſita intelligentia decreti Clementini, probavi, ante approbationem caſus excepti fuiſſe plene diſcuſſas, approbataſque in gradu heroico virtutes tum in Rotæ Auditorio, uti tunc in more poſitum erat, tum in ſacra Congregatione. Excitatis autem ſuper hoc aſſumpto nonnullis difficultatibus, novum in ſacra Congregatione ordinaria diſputatum fuit dubium: *an virtutes, & miracula Beati fuerint jam ſufficienter examinata & approbata, ita ut ulteriore nunc examine & approbatione non indigeant ad effectum Canonizationis*: cui demum dubio die 18. Auguſti 1725. reſponſum fuit affirmatione, & reſponſio ipſa fuit a ſummo Pontifice confirmata.

21 Poſt approbatum cultum immemorabilem ſeptem BB. Fundatorum Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis, & conceſſum in eorum honorem Officium cum lectionibus propriis una cum Miſſa pro univerſo Ordine ab ipſis inſtituto, & pro civitate & diœceſi Florentina, poſt nominum deſcriptionem in Martyrologio Romano, putabant Poſtulatores, omiſſa virtutum juridica indagine, ſibi fas eſſe diſputationem aſſumere de miraculis. Habita eſt coram nobis ad ſummum Pontificatum evectis Congregatio ordinaria ſacrorum rituum die 13. Januarii 1742. allatiſque a nobis ſupra recenſitis fundamentis & rationibus neceſſitatem inducentibus præviæ diſcuſſionis virtutum, editum eſt ſequens decretum: *Fiat relatio juridica virtutum in gradu heroico ſingulorum Beatorum, & communicetur Fidei Promotori; & inſtantia proponatur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria: & quatenus favorabilis edatur reſolutio a ſummo Pontifice approbanda, proponatur dubium ſuper miraculis cum iiſdem ſcripturis coram Sanctiſſimo, & Cardinalibus ſacræ Congregationis*. Dictum eſt: *fiat relatio juridica virtutum*; & non fuit dictum, quod diſputetur dubium de virtutibus, in obſequium præcedentium reſcriptorum, quæ Poſtulatores exemerant ab examine dubii ſuper virtutibus: ſed relatio juridica virtutum communicanda Fidei Promotori, æquipollet formali examini virtutum. Dictum eſt: *cum iiſdem ſcripturis*; cum jam paratæ eſſent ſcripturæ, & diſtributæ pro examine miraculorum.

CAPUT

CAPUT XXXIII.

De ſerie Actorum in cauſis Beatificationis, & Canonizationis introductis ante decreta Urbani VIII. & quæ poſt eadem decreta reſumuntur, ſive ſint Confeſſorum, ſive Martyrum, ſive procedant per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti.

1 NOnnullæ Beatificationum, & Canonizationum cauſæ erant introductæ ante editionem decretorum Urbani VIII. quarum ſubinde petitur progreſſus, ut ſuum poſt decreta Urbani habeant complementum.

2 Series Actorum in hiſce cauſis initium habet a *commiſſione reaſſumptiva*, quæ dicitur *in ſtatu, & terminis*. Pro hac autem impetranda fit petitio ſacrorum rituum Congregationi ordinariæ; a qua quidem, ſi accedant requiſita alibi memoranda pro ea obtinenda, favorabile habetur reſcriptum a ſummo Pontifice deinde confirmandum.

3 Reſumpta per hanc commiſſionem cauſa, docendum eſt de obedientia decretis Urbani VIII. quocirca expediuntur *litteræ remiſſoriales* pro conficiendo auctoritate Apoſtolica proceſſu ſuper non cultu, ſi cauſa per hanc viam progredi debet; vel ſuper caſu excepto ab ipſis Urbani decretis, ſi cauſæ progreſſus eſſe debet per hanc aliam viam caſus excepti.

4 Confecto proceſſu aut ſuper non cultu, aut ſuper caſu excepto, prolataque a Judice delegato ſententia, de ejus viribus diſputatur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria: tum, ſi quidem pro ejus validitate ac juſtitia reſponſum fuerit, ſummo jure opus eſſet, ut expedirentur *litteræ remiſſoriales* pro conficiendo auctoritate Apoſtolica proceſſu ſuper fama virtutum, & miraculorum, ſi de Confeſſore; aut ſuper fama Martyrii, & cauſæ Martyrii, necnon ſignorum aut miraculorum, ſi de Martyre agitur. Verum in cauſis, quæ reſumuntur poſt decreta Urbani VIII. concedi conſuevit ſolutio ab hoc judicio in genere, ut alibi videbitur.

5 Perfecto itaque judicio ſuper non cultu, aut ſuper caſu excepto, ſi tractatur de cauſis, quæ procedunt per viam non cultus, in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria agitur de validitate proceſſuum; poſtea, admiſſa eorum validitate, in tribus Congregationibus, antepræparatoria, præparatoria, & generali, diſputatur dubium de virtutibus, ſi de Confeſſore; dubium vero de Martyrio, & cauſa Martyrii, ſi de Martyre res eſt: in quibus pariter tribus Congregationibus tractatur de miraculis; atque, ſi duo ſaltem approbentur, proceditur ad ſolemnem Beatificationem, tum autem, novis ſupervenientibus miraculis, ad ſolemnem Canonizationem modis & formis ſupra expoſitis.

6 Quod ſi cauſæ procedant per viam caſus excepti, expleto judicio ſuper

ſuper obedientia decretis Urbani VIII. agendum eſt de virtutibus, aut de Martyrio, & cauſa Martyrii, vel in particulari Congregatione, ſi ita placeat ſummo Pontifici, vel in tribus Congregationibus, antepræparatoria, præparatoria, & generali; poſtmodum tranſitus fit ad diſcuſſionem miraculorum in prædictis tribus Congregationibus; & demum, quatenus duo ſaltem approbentur, quæ ſupervenerint ab indulta veneratione, proceditur ad ſolemnem Beatificationem iiſdem modis & formis ſupra recenſitis.

7 Plana utique hæc ſunt: at in eo tamen, quod attinet ad has cauſas, quæ reſumuntur poſt decreta Urbani VIII. difficultas habetur ſuper hoc argumento, an, ſi ante decreta Urbani VIII. pronuntiatum fuerit ſuper validitate proceſſuum, ſuper virtutibus, aut Martyrio, aut ſuper miraculis, de his iterum agendum ſit poſt cauſam reſumptam.

8 Itaque quoad proceſſuum validitatem, ſi ſacra rituum Congregatio, poſt eam approbatam, examen cauſæ commiſit, uti conſueverat, Rotæ Auditoribus, ut, quid de virtutibus, Martyrio, aut miraculis ſentiendum ſit, cognoſcant, cauſa ipſa reſumpta, de validitate proceſſuum non erit agendum; cum in eiſdem Urbani VIII. decretis caveatur, ne Rotæ Auditores ſuper validitate pronuntient, ſi de ea judicium jam latum ſit ab ipſa ſacra Congregatione. Si vero cauſa a ſacrorum rituum Congregatione commiſſa fuerit Rotæ Auditorio, ut etiam validitatem proceſſuum cognoſcat; tunc aut judicium Rotale approbans ipſam validitatem confirmationis robur obtinuit a ſacra Congregatione, aut non obtinuit: ſi obtinuit, de proceſſuum validitate, cauſa reſumpta, agendum non erit; ſecus autem, ſi minime obtinuit.

9 Quod vero attinet ad virtutes, & Martyrium, cauſamque Martyrii, vel de eis habita eſt ratio in ſacrorum rituum Congregatione ante decreta Urbani VIII. dependendo a ſolo proceſſu confecto per Ordinarium auctoritate ſua ordinaria, prout olim ſæpe fiebat, quando concedebantur Indulta Officii & Miſſæ, ut alibi videbimus: & tunc procul dubio, poſt cauſam reſumptam, conficiendus eſt auctoritate Apoſtolica proceſſus; ac dependendo ab hoc, & ab alio jam confecto per Ordinarium, agendum eſt de virtutibus ſi de Confeſſore, aut de Martyrio ſi de Martyre, ſive cauſa procedat per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti. Et ita ſane res ſe habuit in cauſa S. Peregrini Latioſi, in qua, nihil obſtante virtutum approbatione facta dependendo a proceſſu ordinario pro conceſſione Officii & Miſſæ, opus fuit, ut Poſtulatores poſt cauſam reſumptam conſtrui curarent auctoritate Apoſtolica proceſſum ſuper virtutibus; & tunc dependendo ab hoc & ab illo, dubium de virtutibus proponi. Nec enim, ut alibi videbitur, hodie ad formalem Beatificationem, & multo minus ad ſolemnem Canonizationem proceditur ex ſolo proceſſu ordinario, ſed ex utroque, hoc eſt ex ordinario ſimul, atque Apoſtolico.

10 Vel de virtutibus, Martyrio, cauſaque Martyrii actum eſt in ſacrorum

crorum rituum Congregatione dependendo ab utroque proceſſu, ordinario videlicet, atque Apoſtolico; & tunc ſubdiſtinguendum eſſe videtur: vel enim, remiſſa cognitione, ut eo tempore ſolemne erat, ante videlicet decreta Urbani VIII. ſuper virtutibus, Martyrio, cauſaque Martyrii ad Rotæ Auditorium, prolatoque ab Auditoribus Rotæ ſuper illis favorabili judicio, judicium ipſum Rotale approbatum ſuit in ſacrorum rituum Congregatione, vel non ſuit approbatum, utpote in eadem ſacra Congregatione ante decreta Urbani VIII. minime propoſitum. Si judicium Rotale non ſuit approbatum, reſumpta cauſa, rataque facta obedientia decretis Urbani VIII. neceſſe eſt, ut ſubinde agatur de virtutibus, ſi de Confeſſore; aut de Martyrio, & cauſa Martyrii, ſi res eſt de Martyre: cum ex alibi dictis plane conſtet, numquam fuiſſe ſufficiens judicium Rotæ Auditorum, niſi confirmationis robur obtinuiſſet a ſacra Congregatione. Quamobrem, cum ante decreta Urbani VIII. Auditores Rotæ ſuum utique favorabile judicium tuliſſent ſuper virtutibus ſervorum Dei Hieronymi Æmiliani, Nicolai Factoris, & Catharinæ de Ricciis, uti colligitur ex relationibus per eos editis, quæ adhuc extant, ſed ante decreta ipſa Urbani VIII. minime fuiſſent prædictæ relationes ſuppoſitæ examini ſacræ Congregationis; reſumpta cauſa poſt decreta Urbani VIII. rataque facta obedientia decretis, antequam Fidei Promotoris officium mihi commiſſum fuiſſet, propoſitum ſuit in ſacrorum rituum Congregatione antepræparatoria dubium, an conſtaret de virtutibus ſervi Dei Nicolai Factoris; dum vero fungerer munere Fidei Promotoris, in Congregationibus antepræparatoria, & præparatoria idem dubium diſputatum ſuit in cauſa ſervi Dei Hieronymi Æmiliani, & in cauſa pariter ſervæ Dei Catharinæ de Ricciis; omnes enim hæ cauſæ procedebant per viam non cultus: tum autem de eorum ſimiliter virtutibus actum eſt in Congregationibus antepræparatoria, præparatoria, ac generali, & in hac quidem dubium ſuit feliciter ſub Benedicto XIII. abſolutum.

11 Sed, ſi ante decreta Urbani VIII. judicium Rotale ſuper virtutibus confirmationem obtinuit in ſacrorum rituum Congregatione, tunc, reſumpta cauſa, rataque facta obedientia decretis, tranſitus fieri debet ad diſcuſſionem miraculorum, nullo amplius facto virtutum examine; cum iteratum virtutum examen a decreto Clementis IX. ſupra relato ſublatum ſit. Ideoque, dum munere fungebar Fidei Promotoris, ſtatim ac notum ſuit in cauſa B. Gregorii X. quod, dependendo a proceſſibus ordinaria, & Apoſtolica auctoritate confectis ſuum Rotæ Auditores ſavorabile tulerant ſuper virtutibus judicium, quodque id etiam fuerat a ſacrorum rituum Congregatione confirmatum, reſumpta cauſa, ratoque facto cultu immemorabili, tranſitus factus eſt ad diſcuſſionem miraculorum. Similiter in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ, quia ante decreta Urbani VIII. fuerant ejus virtutes pleniſſime diſcuſſæ atque approbatæ tum in Rotæ Auditorio, tum in ſacrorum rituum Congregatione, reſumpto judicio poſt Urba-

Urbani VIII. decreta, & rato habito caſu excepto, nequaquam novum examen de virtutibus factum eſt; ſed, excitatis nonnullis difficultatibus, juxta ſuperius dicta, propoſitum fuit & feliciter reſolutum in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria dubium: *an virtutes fuiſſent ſufficienter examinatæ & approbatæ, ita ut ulteriori examine & approbatione non indigerent ad effectum Canonizationis.*

12 Denique quoad miracula, vel agitur de cauſis procedentibus per viam non cultus, vel de cauſis procedentibus per viam caſus excepti. Si agitur de cauſis procedentibus per viam non cultus, aut ante decreta Urbani VIII. judicium Rotale nedum ſuper virtutibus, ſed etiam ſuper miraculis approbationem obtinuit in ſacrorum rituum Congregatione; vel de miraculis poſt Rotale judicium actum non eſt in eadem ſacrorum rituum Congregatione. Si de miraculis actum non eſt in ſacrorum rituum Congregatione, tunc, reſumpta cauſa poſt decreta Urbani VIII. ratoque facto non cultu, inſtituendum eſt in ſacra Congregatione judicium de miraculis. Quapropter, dum hæc primò ſcribebamus, in ſacrorum rituum Congregatione tractabatur de miraculis ſervæ Dei nunc Sanctæ Catharinæ de Ricciis, licet in Rotæ Auditorio ante decreta Urbani VIII. approbatis; nimirum quia ante eadem decreta, miracula prædicta non fuerunt in ſacra Congregatione diſcuſſa. Quod ſi ante Urbani VIII. decreta, duo ſaltem miracula fuerint diſcuſſa & approbata tum in Rotæ Auditorio, tum in ſacra Congregatione; judicii ordo expoſcit, ut, reſumpta cum ſuis requiſitis cauſa, ratoque facto non cultu, petitio fiat pro formali Beatificatione: pro ea quippe obtinenda nihil aliud requiritur, quam approbatio virtutum, & duorum miraculorum. Cum enim approbatio miraculorum tum in Rotæ Auditorio, tum in ſacra Congregatione fingi non poſſit, niſi præponatur approbatio virtutum tum in eodem Rotæ Auditorio, tum in ipſa ſacra Congregatione; hinc fit, quod, concurrentibus omnibus requiſitis pro formali Beatificatione, formalis ipſa Beatificatio in eo rerum ſtatu ſit indulgenda, tum autem, novis ſupervenientibus miraculis, procedendum ſit ad Canonizationem.

13 Si vero quæſtio reſpiciat cauſas procedentes per viam caſus excepti, & in quibus ante decreta Urbani VIII. nedum virtutes, verum etiam miracula fuerunt approbata; de hiſce quidem cauſis ſermonem inſtituendo, aut judicium Rotale ſuper miraculis confirmationis robur obtinuit ex ſacrorum rituum Congregatione, aut minime obtinuit. Si minime obtinuit; cauſa reſumpta, atque approbato caſu excepto, de miraculis ipſis agendum eſt in ſacrorum rituum Congregatione, eademque debent approbari, ut tranſitus fiat ad ſolemnem Canonizationem. Si vero obtinuit; poterit de illis haberi ratio pro extremo Canonizationis judicio, dummodo tamen ſecuta ſint ab indulta veneratione; cum in decreto Clementis IX. præſcriptum ſit, ut habeatur formalis diſcuſſio eorum, quæ indultam venerationem ſunt ſubſecuta. Exemplum deſumi poteſt ex cauſis S. Thomæ de Vil-

de Villanova, S. Ludovici Bertrandi, & S. Paſchalis Baylon: in his enim cauſis ante decreta Urbani VIII. fuerat facta diſcuſſio & approbatio tum virtutum, tum miraculorum in Rotæ Auditorio, atque in ſacra Congregatione, quæ etiam cenſuerat, tuto procedi poſſe ad Canonizationem; uti, quoad cauſam S. Thomæ, colligitur ex ſerie Actorum Romæ impreſſa anno 1658. *pag.*4.; quoad cauſam S. Ludovici, ex ſummario privilegiorum Ordinis Prædicatorum collecto ab Antonio Gonzalez *pag.* 164.; & quoad cauſam S. Paſchalis, ex regeſtis ſacræ Congregationis. Supervenerunt autem decreta Urbani VIII. ac tum, reſumptis cauſis, ratoque habito caſu excepto, dum Poſtulatores progredi vellent ad formalem Canonizationem, animadverſo, quod miracula approbata patrata fuerant ante, non poſt indultam venerationem, opus fuit, novas reportare *litteras remiſſoriales* pro conſtruendo proceſſu ſuper miraculis ſecutis ab indulta veneratione; quibus quidem approbatis, tandem ad ſolemnem prædictorum Beatorum Canonizationem ventum eſt. Contra vero res ſe habuit in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ. Cum enim ante decreta Urbani VIII. in ea præceſſiſſet judicium tum Rotæ Auditorum, tum ſacræ Congregationis & virtutes approbans & miracula, me licet tamquam Fidei Promotore tunc urgente exemplis ſupradictarum cauſarum, ut pro obtinenda Canonizatione novi conficerentur proceſſus ſuper novis miraculis; oſtenſo tamen per efficaciſſimas probationes a Poſtulatoribus, miracula approbata contigiſſe poſt indultam venerationem, ita ut dubitandum non eſſet de integro complemento decretorum tum Urbani VIII. tum Clementis IX., re ſecundum juris ſolemnitatem diſcuſſa, in ſacrorum rituum Congregatione deliberatum eſt, ut, dependendo ab approbatis, & ſine novorum miraculorum ope, tranſitus fieret, prout factum eſt, ad ſolemnem Canonizationem. Ideoque Poſtulatores cauſarum introductarum ante decreta Urbani VIII. quæ procedunt per viam caſus excepti, & in quibus approbatæ fuerunt virtutes, aut fuit approbatum Martyrium, bene inſpicere debent, utrum miracula (ſive ante decreta Urbani VIII. fuerint approbata, ſive non fuerint) facta ſint ante, an poſt indultam venerationem. Si etenim ante indultam venerationem facta ſunt; vel expedit ipſis novas obtinere *remiſſoriales* pro conficiendis proceſſibus ſuper miraculis, quæ ab indulta ipſa veneratione ſupervenerunt, quatenus quidem ſupervenerint; vel expectare tenentur, ut Deus nova miracula ſuorum Beatorum interceſſione operari dignetur. At, ſi miracula poſt indultam venerationem facta fuerint, ipſorum onus eſt aut urgere pro eorum approbatione, quatenus tamen hæc ante Urbani decreta facta non fuiſſet; aut tantum oſtendere, poſt indultam venerationem facta eſſe, ſi ante decreta Urbani VIII. fuerunt approbata. Ex quarum cognitionum defectu fortaſſe factum eſt, ut cauſa Canonizationis S. Jacobi de Marchia in longiora tempora protracta ſit. Sixtus quippe Papa IV. conceſſerat, ut corpus S. Jacobi ex humo extraheretur, atque in eccleſia honorifice collocaretur; tum Leo Papa X. indul-

indulſerat, ut quotidie Fratres S. Mariæ Novæ civitatis Neapolitanæ accedere poſſent proceſſionaliter ad illius ſepulcrum cantando hymnum cum oratione, & præterea dimiſerat omnibus ac ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus, qui cantui prædicto intereſſent, unum annum & quadraginta dies pro qualibet vice de pœnitentiis, quæ illis injunctæ fuiſſent; quemadmodum habetur ex monumentis relatis apud VVadingum *in annal. tom.* 14.*pag.* 165.*& ſequen.* Porro ante Urbani VIII. decreta facta fuerat approbatio virtutum & miraculorum, uti deſumitur ex Conſtitutione 24. ejuſdem Urbani *in Bullar. Rom. tom.* 5. & miracula profecto, quæ fuerant approbata, erant poſteriora tempore Leonis X. qui venerationem indulſerat. Cum autem, reſumpta cauſa poſt decreta Urbani VIII. ratoque habito caſu excepto, Poſtulatores cauſæ S. Jacobi minime quidem inſtitiſſent pro formali Canonizatione, ſed petiiſſent *litteras remiſſoriales* pro comprobatione nonnullorum miraculorum paulo ante id tempus interceſſione Beati a Deo factorum, illiſque tandem approbatis, pro formali Canonizatione ſupplicaſſent; cauſa Beati, quæ finem conſequi potuiſſet ſub Urbano VIII., ſuam tantum habuit perfectionem ſub Benedicto XIII. Niſi forte id contigiſſe dicendum ſit, eo quia Leoninum Indultum in forma authentica non potuerit inveniri tempore Urbani VIII. quod ſubſequentibus deinde temporibus inventum eſt.

14 Ad hæc, hic explicandum eſſet, quandonam miracula ſecuta dicantur poſt indultam venerationem; ſed de hac re commodius alibi diſſeremus. In præſenti namque ſolummodo tractabimus controverſiam, de qua inter Scriptores, utrum pro Canonizatione ſufficiant miracula poſt obitum, an neceſſaria etiam ſint miracula a Deo patrata interceſſione ſervi Dei, dum erat in humanis.

15 Communis itaque eſt Scriptorum opinio, neceſſaria eſſe miracula poſt obitum. Ita nempe colligitur ex bulla Canonizationis S. Homoboni, atque ex doctrina S. Thomæ 2. 2. *quæſt.* 178. *art.* 2. *in corpore*; ſed late id docent Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 20. *num.* 2. *& ſequent.* Caſtellin. *de certitud. gloriæ SS. cap.* 8. *puncto* 21. Matta *de Canonizat. SS. part.* 4. *cap.* 7. *num.* 15. *& ſequent.* Pignatell. *conſult.* 81. *num.* 3. *tom.* 4. Bordon. *controv.* 13. *nu.* 28. *&* 29. Auditores Rotæ *in relatione S. Franciſcæ Romanæ part.* 3. *art.* 1. *de miraculis in genere* §. 5. *Quinto præmittendum*; *in relatione S. Cajetani tit. de miraculis ſervi Dei* §. *Miracula comprobant*; *in relatione S. Catharinæ de Ricciis tit. de miraculis* §. *Ideo*; *in relatione S. Eliſabeth Reginæ Portugalliæ* 3. *part. de miraculis* §. *Ad hunc autem effectum*; *in relatione S. Joannis de Cruce art.* 3. *de miraculis* §. *Et quamvis ad hunc effectum*; *& in relatione S. Andreæ Corſini part.* 2. *num.* 206. *& ſequentibus*, *edita poſt primam conſultationem Lezanæ*.

16 Subduntque pariter Scriptores, miracula in vita patrata non uſquequaque eſſe inutilia, ſi concurrant etiam miracula poſt obitum: ſic enim Matta *loc. cit. num.* 20. Caſtellin. *loco pariter citat. cap.* 8. *punct.* 25. Matthæuc. *in practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificat. & Canonizat. tit.* 3. *cap.* 8.

Digitized by Google

cap. 8. *§.* 1. *num.* 13. Auditores Rotæ *in relatione S. Andreæ Corſini part.* 2. *num.* 206. *poſt primam conſult. Lezanæ*; *atque in relatione S. Iſidori Agricolæ art.* 3. *de miraculis §. Et quamvis ad hunc effectum*. Quocirca videmus, in bullis Canonizationum rationem etiam haberi miraculorum a Deo patratorum interceſſione ſervorum ſuorum, dum vivebant; in bullis videlicet Canonizationum S. Udalrici, S. Petri Epiſcopi civitatis Anagninæ, S. Thomæ de Villanova, S. Petri de Alcantara, S. Roſæ, S. Cajetani, & S. Pii V.; & in bulla quidem Canonizationis B. Simeonis Syracuſani in novo codice Canonizationum *pag.* 4. poſtquam dictum fuit, eum claruiſſe miraculis, de miraculis ipſis in vita patratis additur, donum ſervis ſuis a Deo dari, *ut & iidem ipſi ſuper ſpe Divinæ retributionis, habentes Sancti Spiritus fidele pignus, fiducialius ac fortius inniterentur, & gentes Divina myſteria intuentes, omni ſuperſtitione poſtpoſita, ad viam Chriſtianæ veritatis ex intimo cordis affectu converterentur*: tum de dono miraculorum poſt obitum ſubditur, illud a Deo dari, *ut, corporeis exuviis in ſepulcro poſitis, & membris in favillas reſolutis, ſentientibus atque videntibus mirabilia, fides inculcaretur & cumularetur, eos illic feliciter vivere, ubi vera eſt & æterna vita*.

17 Verum, ut ad præſentem ſanctæ Sedis conſuetudinem deſcendamus, diſtinguenda eſt Canonizatio a Beatificatione. Nimirum, ſive cauſæ procedant per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti a decretis Urbani VIII. cum, ut tranſitus fiat a Beatificatione æquipollenti, vel formali ad Canonizationem, quæſtio miraculorum reducatur ad ea, quæ ſecuta ſunt poſt indultam venerationem; in quo proinde rerum themate nemo eſt, qui non videat, nullam poſſe haberi rationem miraculorum in vita ſecutorum; controverſia erit redigenda ad formalem Beatificationem in cauſis procedentibus per viam non cultus, pro qua ſcilicet obtinenda, præter diſcuſſionem atque approbationem virtutum, neceſſe eſt, ut diſcutiantur & approbentur ſaltem duo miracula. Porro in hoc judicio non erunt rejicienda miracula in vita ſecuta, quæ poterunt certe diſcuti atque approbari, ſed minime ſufficient pro impetranda Beatificatione, niſi una cum ipſis accedant & approbentur alia duo miracula poſt obitum ſecuta; & pro hoc utique aſſumpto facit decretum ſacræ Congregationis in cauſa S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis editum die 2. Maji 1626. cujus hæc ſunt verba: *Actum eſt de proceſſu ancillæ Dei Sororis Mariæ Magdalenæ de Pazzis Carmelitanæ, referente Illuſtriſs. D. Card. Pio, ad effectum cognoſcendi de miraculis; &, quoad miracula facta in vita, approbatum fuit miraculum primum, ſecundum, tertium, quartum, quintum, ſextum, ſeptimum, octavum, & nonum; quo vero ad miracula poſt mortem, in primis ſacra Congregatio cenſuit, probatum eſſe, quod corpus dictæ ancillæ Dei ſpiraret ſuavem odorem, & tempore examinis teſtium eſſet incorruptum. Quod vero a genibus & cruribus ejuſdem ancillæ Dei ſcaturiret oleum odoriferum, fuit habitum pro miraculo; ſicut etiam quatuor miracula facta in perſonam Mariæ de Rovai, necnon miraculum factum in perſonam Magdalenæ Rondoni, & illud factum in perſonam Petri Alli:*

 omnia

Digitized by Google

omnia prædicta fuerunt judicata miracula; unde ſacra Congregatio, ſi Sanctiſſimo placuerit, cenſuit, poſſe deveniri ad Beatificationem.

18 Quid autem dicendum erit in caſu, ubi, ſi agatur de Beatificatione formali, ex pluribus miraculis duo approbentur, quorum alterum factum ſit in vita, alterum poſt obitum ſervi Dei? Poterit ne horum miraculorum ope ſic factorum procedi ad Beatificationem? Ipſe profecto affirmanter reſponderem, tum quia apta caſui videtur propoſitio, quod miracula in vita ſecuta, ſi non ſufficiunt, nihilominus proſunt, tum quia hoc modo proceſſum eſt ad Beatificationem S. Alphonſi Thuribii, quemadmodum colligitur ex ſequenti decreto ſacræ Congregationis edito die 13. Junii 1679. *Ceterum plura etiam miracula ab omnipotenti Deo ejus interceſſione patrata nec deſiderari poſſe, compertum fuit; inter quæ ſane probationibus magis redundantia viſa ſunt, quod Dei ſervus degens in præſenti vita, ob penuriam aquæ, incolis oppidi S. Ludovici de Madate provinciæ de Guailas nativum ſolum deſerere cogitantibus, Miſſæ ſacro confecto, ex arida, uti Moyſes ex ſilice virgæ pulſu, producto ſigno Crucis fluentum aquæ a Deo obtinuit, quod perenne ſatis adhuc irrigandis agris affluit; poſt mortem vero pectoralis, quam Dei ſervus ferebat, Crucis contactu Joannes de Codois hoſtili gladio in pectore tranſverberatus & ad arterias inhumaniter deſoſſus, integer e cubili momento ſurrexerit. Sacra igitur Congregatio coram ſummo Pontifice coacta, unanimi EE. Patrum, Prælatorum, & Theologorum conſenſu, cauſam hujuſmodi etiam ad effectum Canonizationis omnibus numeris conſtare cenſuit, adeoque nihil ad Indultum Beatificationis interim concedendum deſiderari poſſe; ſed, ut quamprimum relaxaretur, in Domino expedire, judicavit.*

CAPUT XXXIV.

De Conſiſtoriis privato, publico, & ſemipublico habendis pro abſolutione cauſarum Canonizationis.

1 EDito decreto de tuto ad Canonizationem progreſſu, non eſt ullo modo neceſſe, ut ſummus Pontifex ſtatim ad conſilium advocet Cardinales omnes, & Epiſcopos. Id enim non fit, niſi poſita in Pontifice deliberatione de peragenda ſolemni Canonizatione, ſi, & quatenus judicio conſiliario Congregationis ſacrorum rituum accedat ſacri Conſiſtorii judicium pariter conſiliarium, ut infra exponetur. Ipſa autem de ſolemni peragenda Canonizatione deliberatio ſumi nequaquam conſuevit, niſi novæ petitiones populorum, Principum, ac Regum iterum iterumque exhibeantur, & niſi adſit temporum opportunitas. Ex qua quidem alia dilatione fit, ut ſummi illi Pontifices, qui aliquando ediderunt decreta de tuto ad Canonizationem progreſſu, ipſi minime fuerint, qui ſolemnitatem deinde Canonizationis peregerunt; quemadmodum res ſe habuit in Canonizatione B. Stanislai Koſtkæ, ubi decretum de tuto progreſſu

Digitized by Google

greſſu ad Canonizationem fuit editum a ſan. mem. Clemente XI. uti ſupra viſum eſt, ſolemnia vero Canonizationis expleta fuerunt a Benedicto XIII. & quemadmodum pariter factum fuit in Canonizatione B. Julianæ de Falconeriis, in qua decretum de tuto progreſſu ad Canonizationem editum fuit ab eodem Benedicto XIII. ſolemnia verò Canonizationis facta fuerunt a ſummo Pontifice Deceſſore noſtro Clemente XII. Quod porro quando fieri contingat, Succeſſor non revocat ad examen geſta coram Anteceſſore, ſed, illis utique poſitis, procedit ad ulteriora, hoc eſt ad exquirendum conſilium tum Cardinalium omnium, tum Epiſcoporum, & deinde ad actum ſolemnis Canonizationis.

2 Poſita ergo in ſummo Pontifice deliberatione de ſolemni Canonizatione peragenda, ſi, & quatenus judicio Congregationis ſacrorum rituum accedat Conſiſtorii judicium; ad conſilium & ad ſuffragium præſtandum advocantur Cardinales omnes in Urbe degentes, tum Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, etiam *Titulares* omnes, in eadem Urbe commorantes. Quidquid enim ſit, an Epiſcopi *Titulares* neceſſario vocandi ſint ad Concilia generalia, necne; & quidquid ſit, an in eis habeant de jure ſuffragium decidens, necne; qua tamen in re, negativa opinio videtur eſſe magis accepta; probabile nihilominus eſt, eos vocari poſſe; & quatenus vocentur, ſuffragii decidentis prærogativa frui; uti late oſtendit Andreas Hieronymus Andreuccius Societatis Jeſu *in ſuo diligenti tractatu de Epiſcopis Titularibus*, dum hæc primo ſcribebamus, edito, *part.* 2. *num.* 118. *& ſeq.* Neque Epiſcopi ipſi Orientales communionem habentes cum Catholica Apoſtolica Romana Eccleſia, & ſimiliter in Urbe commorantes a conſilio & ſuffragio excluduntur. Memoratu enim profecto dignum eſt non ſolum, quod ſan. mem. Clemens XI. Anteceſſorum ſuorum exemplis inhærendo, Epiſcopos omnes Orientalis Eccleſiæ in Urbe, uti ſupra, degentes audire voluit in Canonizatione, quam peregit, quatuor SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia, ſicut etiam præſtitum fuit in aliis Sanctorum Canonizationibus a ſan. mem. Benedicto XIII. verum etiam, quod in Conſiſtorio ſemipublico, in quo excepit ſuffragia de Canonizatione S. Catharinæ de Bononia, cum in quodam ex ſuffragiis mentionem fieri intellexiſſet celebris prædictionis ab ea factæ de excidio imperii Orientalis, & de caſu urbis Conſtantinopolitanæ in manus Turcarum in pervigilio Pentecoſtes anni 1453. converſus ad dictos Orientales Epiſcopos ita ex tempore locutus eſt (*inter ejuſdem orationes Conſiſtor.* 44.) *Vos vero, Orientales Præſules, cæleſtem miſericordiarum Patrem potiſſimùm exorate, ut, intercedentibus B. Catharinæ meritis, quæ imperii Orientalis excidium, Græcorum in Spiritum Sanctum blaſphemiis ita promerentibus, prædixit, per ineffabilem Divinæ ſuæ bonitatis abundantiam Gratiæ veſtræ, quam Nos in viſceribus gerimus paternæ Charitatis, poſt diuturnam pœnitentiam, hoc eſt miſeram tot annorum ſervitutem, concedere tandem dignetur, ut priſtinam conſequi libertatem, ſuoſque valeat errores deteſtari*. Sed hæc obiter dicta ſint. Nunc ut re-

Digitized by Google

ut redeamus ad Epiſcopos, quorum ſuffragia a ſummis Pontificibus exquiruntur, præter eos, qui in Urbe commorantur, ut Epiſcoporum numerus augeatur, nedum omnes & ſinguli benigne admittuntur, qui ad Urbem zelo, ſolemniſque Canonizationis occaſione adveniunt, ſed invitantur, ut in Urbe ſe ſiſtant, illi præterea, qui ad Urbem fortuito acceſſerunt vel propter ſuarum Eccleſiarum negotia, vel, ut ſacrorum liminum viſitationem explerent; & tandem Secretarius Congregationis Cardinalium ſacri Concilii Tridentini interpretum, qui eſt etiam Secretarius Congregationis ſuper reſidentia Epiſcoporum, ad Urbem vocat per litteras encyclicas Epiſcopos intra centeſimum ab Urbe lapidem exiſtentes: ita ut jure ac merito ſan. mem. Clemens XI. in ſua allocutione facta in Conſiſtorio ſemipublico (*inter citat. orationes Conſiſtor.*41.) in quo actum fuit de Canonizatione S. Pii V. conſeſſum illum Cardinalium, & Epiſcoporum præſeferre dixerit imaginem antiquorum Conciliorum Romanorum: *Reliquum nunc eſt, ut in hoc ſacro conſeſſu veterum Conciliorum Romanorum imaginem præſerente de Sanctorum cultu ſolemniter ei decernendo, qui vere, dum eſſet ſummus Pontifex, terrena non metuit, ſed ad cæleſtia regna glorioſus migravit, diuturniori quavis cunctatione poſthabita, deliberemus*. Quod autem ex voluntate ſummi Pontificis Epiſcopi præſentes in Curia jus habeant ferendi ſuffragium in Conſiſtoriis, quæ coguntur pro Sanctorum Canonizationibus, teſtatur Genuen. *in praxi Archiep. Curiæ Neapolit. cap.*122. *in fine*.

3 Ut autem ſummus Pontifex excipere valeat ſuffragia tum Cardinalium omnium in Urbe degentium, tum Epiſcoporum, initium deſumitur a Conſiſtorio ſecreto, cui ſoli interveniunt S.R.E. Cardinales; in quo Conſiſtorio inquiritur, an deveniendum ſit ad ſolemnem Canonizationem, necne, de qua re ſinguli Cardinales ſuas ſententias aperiunt per verbum *placet*, aut *non placet*. Porro, ut Cardinales, qui non ſunt adſcripti Congregationi ſacrorum rituum, ſicut & illi, qui eidem adſcripti ſunt, vel merita ſciant cauſarum Canonizationis, vel in memoriam revocent ea omnia, quæ in dictis cauſis facta ſunt, & quæ, ſervatis ſervandis, præceſſerunt; Cardinalis Præfectus Congregationis ſacrorum rituum relationem in dicto Conſiſtorio ſecreto ſuper vita, miraculis, & actis Canonizationis legere conſuevit: & nonnullæ profecto adhuc extant Cardinalium Præfectorum relationes aut typis impreſſæ in Actis Canonizationum editis, aut extra Acta ipſa evulgatæ. Præterquamquod aliquando, loco relationis Cardinalis Præfecti, editum fuit quoddam ſummarium totius cauſæ: ita enim res ſe habuit in Canonizatione S. Hyacinthi, quemadmodum legitur in Actis ejuſdem collectis a F. Seraphino de Cracovia. Hodie vero a Secretario Congregationis ſacrorum rituum componitur quoddam compendium vitæ, virtutum, & miraculorum, nec non actorum in cauſa Canonizationis. Impoſſibile ſiquidem eſſet, ut legi poſſint omnes teſtium depoſitiones, ſicut olim fiebat, juxta ea quæ antea dicta ſunt; cum tunc teſtes pauca verba deponerent, nunc autem eorum examina paucis expediri neque-

nequeant, quia pluribus interrogatoriis ſatisfacere tenentur, ita ut compendium hocce aptiſſime fuerit pro prædicta lectione ſubſtitutum: & eo magis, cum ad Conſiſtoria in præſens non deveniatur, niſi pluries viſis & ponderatis omnium teſtium depoſitionibus una cum animadverſionibus Fidei Promotoris in ſacrorum rituum Congregatione. Quod ſi contingat, Secretarium eſſe impeditum, prædictum componitur compendium ab ipſo Fidei Promotore: veluti, cum ægrotante bon. mem. Inghiramio Secretario Congregationis ſacrorum rituum, ſan. mem. Clemens XI. mihi tunc Promotori Fidei imperavit, ut exararem compendia vitæ, virtutum, miraculorum, & actorum in cauſis Canonizationis SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia; quæ porro compendia, uti ſe habebant, poſita fuerunt a Juſtinlano Chiapponi in Actis dictæ Canonizationis ſubinde typis excuſis & in appendicibus quoque integra exhibebuntur.

4 Dictis itaque in rebus conſiſtit quidem totum negotium Conſiſtorii ſecreti: attamen, ut dilucida narratione, unicoque intuitu cuncta ſciri & videri valeant ad Conſiſtorium ipſum pertinentia, operæ pretium eſt adnotare; primo, in intimatione Conſiſtorii ſecreti notificari unicuique Cardinali, quid in eo agendum ſit; ſecundo, ad unumquemque Cardinalem tranſmitti formis impreſſum compendium ſupra memoratum compoſitum vel a Secretario ſacræ Congregationis, vel a Fidei Promotore; tertio, ſummum Pontificem ante omnia in dicto ſecreto Conſiſtorio allocutionem habere ad Cardinales, iiſdem exponendo, ſe de eorum conſillo expectare, utrum ad ſolemnem Canonizationem ſit deveniendum, necne; quarto, Cardinalem Præfectum compendiariam quamdam & ſtrictam relationem totius cauſæ aliis Cardinalibus aſtantibus perlegere, quæ quidem, ne aliis tædium afferat, utpote qui jam formis impreſſam perlegerunt relationem Secretarii, aut Fidei Promotoris, compreſſior & ſtrictior eſſe conſuevit; quinto, abſoluta relatione, ſummum Pontificem Cardinales interrogare, an ipſis placeat, ut ad ſolemnem Canonizationem juxta morem Sedis Apoſtolicæ proceda tur; ſexto, denique Cardinales aſſurgentes, unum poſt alium, aperto capite reſpondere *placet*, aut *non placet*; ac poſtremo, hunc eumdem ordinem obſervari non ſolum, ſi de unius, ſed & ſi de plurium Sanctorum Canonizatione ſit agendum: abſoluta quippe relatione primæ cauſæ, ſummique Pontificis a Cardinalibus requiſitioni, an ſit in ea ad Canonizationem procedendum, ab iiſdem Cardinalibus data reſponſione, Cardinalis Præfectus facit relationem alterius cauſæ, & ſic deinceps uſque ad ultimam; cujuſmodi ordo ſervatus fuit in Conſiſtorio ſecreto facto a ſan. mem. Clemente XI. pro Canonizatione quatuor Sanctorum commemoratorum, ut in Actis Juſtiniani Chiapponi videri poteſt.

5 Conſiſtorium ſecretum, quod cogitur pro Canonizatione, excipitur a publico Conſiſtorio, ad quod per intimationem vocantur Cardinales omnes, Decani, ſeu antiquiores Epiſcoporum Aſſiſtentium, & non Aſſiſten-

ſtentium Protonotariorum, Auditorum Rotæ, Clericorum Cameræ Apoſtolicæ, Votantium Signaturæ Juſtitiæ, Abbreviatorum, & Advocatorum Conſiſtorialium, ut collegas ſuos admoneant, & cappis induti interſint. Intimatione quoque vocantur Secretarius Congregationis ſacrorum rituum, & Promotor Fidei, & præter hos Gubernator Urbis, Vicecamerarius, Oratores Principum, Principes ſolii, Conſervatores Urbis, Oratores civitatum ſubditarum, Magiſter ſacri hoſpitii, & ceteri, quos acciri ſolemne eſt.

6 Omnibus in hoc Conſiſtorium patet aditus,& in eo Advocatus Conſiſtorialis longa oratione fuſe exponit vitam ac miracula ejus de cujus agitur Canonizatione, necnon petitiones Regum, & Principum, aliorumque pro Canonizatione ſupplicantium. Licet autem, expletis aliis orationibus Advocatorum Conſiſtorialium, quæ fiunt in aliis Conſiſtoriis, & in quibus ſimiliter exoratur pro alicujus Canonizatione, Fidei Promotor opponere conſueverit & proteſtari, ut infra videbitur; nulla tamen ab eodem Fidei Promotore emittitur proteſtatio poſt orationem ab Advocato Conſiſtoriali in hoc publico pro Canonizatione Conſiſtorio recitatam. Et id utique jure optimo factum eſſe videtur. Nam, ſi in Actis Canonizationis S. Hyacinthi collectis a F. Seraphino de Cracovia legitur, Fiſcalem Curiæ, qui in ea cauſa munus geſſerat Fidei Promotoris, non oppoſuiſſe amplius, poſtquam dictum fuit, conſtare de ejus ſanctitate & de duobus miraculis; potiori profecto ratione adſtruendum videtur, non debere Fidei Promotorem ullam in Conſiſtorio publico, de quo agitur, emittere proteſtationem; tum quia pro executione ſui muneris in diſcuſſione cauſæ oppoſuit omnia, quæ opponere debebat & ſcriptis & voce, tum quia, abſoluto in ſacra Congregatione rituum examine cauſæ & prævio Cardinalium placito in ſecreto Conſiſtorio de Canonizatione facienda, incongruum re vera eſſe videretur, ſi Fidei Promotor in dicto Conſiſtorio proteſtationem emitteret: ederetur quippe proteſtatio, ut omnia rite fierent & recte, utque adimplenda adimplerentur, (propterea enim edi conſuevit) cum jam omnia rite quidem ac recte facta eſſent, & adimplenda pariter eſſent adimpleta.

7 Abſoluta Advocati Conſiſtorialis oratione, nomine ſummi Pontificis emittitur reſponſio a Præſule, qui eſt a ſecretis Brevium ad Principes, in qua ait, Sanctitatem ſuam omnes hortari, ut jejuniis, orationibus, ac precibus Divinum implorent adjutorium; & præterea ipſam audire velle in proximo Conſiſtorio ſenſum tum Cardinalium, tum Epiſcoporum in re tanti momenti; quarum quidem reſponſionum nonnullæ in Appendicibus exhibebuntur.

8 Si vero plures Beati unica Canonizatione canonizandi ſint, non unum, ſed plura habentur publica Conſiſtoria: impoſſibile quippe eſt, pluſquam duas haberi Advocatorum Conſiſtorialium orationes in uno publico Conſiſtorio.

9 Ulti-

9 Ultimum autem Conſiſtorium ſemipublicum appellatur; eo quia non ſolum Cardinalibus,ſed & Epiſcopis facultas datur ſuffragium ferendi, ut ſcribit Petrus Galeſinius *in Actis Canonizationis S. Didaci part.3. cap* 12. *Quia verò in ejuſmodi Conſiſtorio jus ſuffragandi præter Cardinales omnibus etiam Antiſtitibus, ut dixi, permiſſum eſt, ſemipublici nomine illud appellatur in commentariis quotidianis veteribus rituum Pontificalium.* Neque enim ſuffragii Epiſcoporum requiſitio eſt ullo modo habenda tamquam ſuperflua; eo quod in præcedenti ſecreto Conſiſtorio fuerit a Cardinalibus dictum ſibi placere, ut ad Canonizationem procederetur; id quippe nihil aliud præſefert, quam deliberationem procedendi ad ulteriora, hoc eſt ad exquirenda Præſulum ſuffragia; quemadmodum bene explicavit Penia *in vita S. Raymundi lib.3. cap.* 35. ubi poſtquam ponderavit, quod in antiquis ſacrarum cæremoniarum libris, & in commentariis Doctorum *ad cap. Audivimus. de Reliq. & venerat. SS.* legebatur & legitur, Pontificem definire in antecedenti Conſiſtorio, Canonizationem eſſe faciendam, hæc ſubdit: *Quod ait ſacer liber, in hoc Conſiſtorio definire Pontificem, Canonizationem eſſe faciendam, prudenter accipiendum eſt pro ulteriori proceſſu, ideſt omnia jam ita videri præparata atque probata, ut non ſit dubitandum, quin Canonizatio fieri poſſit, ideoque ad alios actus deveniendum*: idque comprobatur etiam ex bulla Canonizationis S. Raymundi ſub Clemente VIII. ubi, innuendo hoc ſemipublicum Conſiſtorium, quod cogitur poſt ſecretum, ſic habetur (*in cod. Canoniz. pag.*275.) *Petivimus, ut, conſideratis atque examinatis omnibus Actis, id præciſe dicerent, quod Spiritus Sanctus eis daret eloqui, & an B. Raymundus Sanctis adſcribendus eſſe videretur*. Nec minus clara eſt bulla Canonizationis S. Tereſiæ ſub Gregorio XV. in qua, relatione facta de præcedenti Conſiſtorio ſecreto, aperte legitur, in eo fuiſſe definitum, ut ad ulteriora procederetur.

10 Antequam autem ſemipublicum hoc cogatur Conſiſtorium, publicæ indicuntur preces ad Divinam opem implorandam in re tanti momenti, hoc eſt in decernenda Beatorum Canonizatione; precibuſque expletis, ad ſemipublicum Conſiſtorium per intimationem vocantur Cardinales omnes, Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi Romæ degentes: & in intimatione quidem iiſdem notum ſit, ſententiam ferri debere ſuper Canonizatione, quam ſcriptam & ſubſcriptam unuſquiſque tradet Secretario Congregationis ſacrorum rituum. Ad hoc idem Conſiſtorium vocantur etiam Protonotarii Apoſtolici, duo antiquiores Rotæ Auditores, Secretarius Congregationis ſacrorum rituum, & Procurator Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ. Non vocabatur utique Fidei Promotor; ſed ſan. mem. Clemens XI. voluit, ut ipſe tamquam Fidei Promotor vocarer & ſemipublicis intereſſem Conſiſtoriis a Sanctitate ſua habitis pro Canonizatione SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia; quod etiam fuit in Actis dictæ Canonizationis adnotatum a Juſtiniano Chiapponi *pag.* 87. Facto etiam publico Conſiſtorio, ad unumquemque

Patriarcham, Archiepiſcopum, & Epiſcopum in cauſa Canonizationis ſuffragaturum tranſmittitur illud idem compendium vitæ, virtutum, miraculorum, necnon Actorum in cauſa, quod tranſmiſſum fuerat ante primum ſecretum Conſiſtorium ad Cardinales, ut ſinguli omnia edocti ſententiam ſuam ferre poſſint.

11 Conſiſtorii ſemipublici initium deſumitur ab allocutione ſummi Pontificis, qui Cardinalium, & Epiſcoporum ſententias ſuper facienda Canonizatione exquirit: &, licet quæſtio olim, in Canonizatione videlicet S. Didaci, excitata fuerit, an in uno eodemque Conſiſtorio Cardinales, & Epiſcopi deberent ferre ſuffragium; attamen, cum in præcedentibus Canonizationibus in uno eodemque Conſiſtorio nedum Cardinales, ſed & Epiſcopi ſuffragium tuliſſent, ſic etiam in dicta Canonizatione factum eſt, teſte Petro Galeſinio *in Actis ejuſdem Canonizationis loc. cit. Dubitatum eſt, an Cardinales ſimul, & reliqui ordine Præſides ſuffragium ferrent. Res diu incerta & obſcura ita diſcuſſa eſt, ut omnes eo ipſo in Conſiſtorio ſuffragium ferrent, cum in œcumenicis Conciliis id fieri ſolemne ſit, tum etiam in cauſis graviſſimis, quemadmodum Innocentium IV. in cauſa Friderici Imperatoris, Clementem V. in Concilio Viennenſi de re quorumdam Principum maxima, Pium II. in Canonizatione item B. Catharinæ Senenſis, & Leonem X. itidem feciſſe, cum Franciſcum de Paula in Sanctos retulit, ex Actorum monumentis compertiſſimum fuit.*

12 His itaque cohærenter ſuffragium primo præſtatur a Cardinalibus, deinde ab Epiſcopis; &, ſi quidem aliquis ex Cardinalibus, aut Epiſcopis accedere nequeat ad Conſiſtorium propter aliquod legitimum impedimentum, ut puta infirmitatis, ſuum tranſmittit ſuffragium ad Secretarium ſacræ Congregationis, ſicut habetur ex Actis Canonizationis S.Petri de Alcantara, & S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis *pag.* 255. Abſolutis porro ſuffragiis, ſummus Pontifex iterum alloqui conſuevit, iterumque ſe aliorum orationibus commendat; tum, quatenus ad ſolemnem Canonizationem procedere velit, diem ſtatuit, quo ea eſt peragenda. Cumque, juxta ſupra expoſita, huic ſemipublico Conſiſtorio interſint Procurator Fiſci, & Cameræ Apoſtolicæ, necnon Protonotarii, dictus Procurator Protonotarios Apoſtolicos præſentes orat, ut unum, vel plura publica conficiant inſtrumenta de ſententiis Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, atque Epiſcoporum, & de ſummi Pontificis oratione ac deliberatione: ubi antiquior eorumdem Protonotariorum Apoſtolicorum ſui collegii nomine reſpondere conſuevit, *Vobis Teſtibus*; vocando videlicet in teſtes hujus rei eos, qui ſtantes tunc reperiuntur juxta thronum Pontificium. Hic vero obiter adnotare fas ſit, quod, etſi Petrus Galeſinius *in cit. Actis Canonizationis S. Didaci part.* 3. *cap.* 12. referat, non ſolum Cardinales, & Epiſcopos, verum etiam Auditores Rotæ, Protonotarios, & Abbates, ceteroſque omnes ſententias ſuas in dicta Canonizatione tuliſſe: *Deinde Pontifex de B. Didaco in Sanctorum numerum adſcribendo ſententias dici juſſit,*

juſſit, tum ſuo quique ordine Cardinales, poſtea Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Auditores Rotæ, Protonotarii, Abbates, ceterique omnes qui aderant, uno conſenſu ac libere dixerunt, illum, cujus vitæ ſanctitas, ac miracula nota & teſtata erant, dignum eſſe, qui in Sanctis adſcriberetur; in eo tamen, quod attinet ad Auditores Rotæ, & Protonotarios, certum eſt, eos ſuffragia non tuliſſe. Vocati etenim fuerunt Auditores Rotæ ad ſemipublicum Conſiſtorium, cum tunc Canonizationum cauſæ eorum examini committerentur, ut, ſi forte aliqua difficultas fuiſſet excitata, parati eſſent ad opportunas reſponſiones ſuppeditandas: Protonotarii vero vocati fuerunt, ſicuti etiam nunc vocantur, ad conficienda inſtrumenta de geſtis & definitis in eodem Conſiſtorio; teſte Franciſco Penia *in iiſdem Actis Canonizationis S. Didaci lib. 3. cap. 15. Non oportuit tunc quidem ab Auditoribus Rotæ aliquid rogare, cum ſuper proceſſu nulla exorta fuerit, aut excitata controverſia, quæ illorum explicatione & induſtria indigeret. Hoc enim conſilio Auditores potiſſimum illi, ad quos judicandi proceſſum cura mandata eſt, advocari ſolent. Protonotarii vero ad fidem exhibendam circa ea decreta, quæ in eo Conſiſtorio cenſentur, ſolum rogandi erant*: cum quo concordat liber ſacrarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis *ſect. 6. cap. 1. Poterunt intereſſe aliqui Protonotarii ordinarii, ut ſint rogati de his, quæ gerantur. Aderunt etiam Auditores Rotæ, & maxime Commiſſarii cauſæ, ut, ſi quid eſſet declarandum, poſſint, ut bene informati, mentes aliorum declarare*: & ut bene etiam adnotavit Rocca *de Canonizat. SS. cap. 37. de tertio Conſiſtorio*.

13 Juxta prædictum librum ſacrarum cæremoniarum *ſect. 6. cap. 1.* huic Conſiſtorio non ſolum Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi intereſſe debent, ut ſuam proferant ſententiam, ſed hujus etiam prærogativæ eſſent Abbates participes efficiendi: *In hoc Conſiſtorio debent eſſe Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, ad quos tantum pertinet dicere ſententiam ſuam*. Verum, etſi ignoro, quo tempore prætermiſſa fuerit requiſitio ſuffragii Abbatum, ſi tamen conjecturis locus eſſe poteſt, cum a ſummo Pontifice Gregorio XIII. inſigniſſimæ quædam abbatiæ fuerint collegiis ab ipſo inſtitutis unitæ, & earum, quæ ſunt in locis Urbi conterminis, fiat ut plurimum collatio Cardinalibus; hinc forte evenit, ut, fere nullis in Urbe, aut circa Urbem Abbatibus extantibus, habentibus territorium ſeparatum, & juriſdictionem in Clerum & populum, de quibus quidem Cæremoniale loquebatur, qui Cardinalitia dignitate non fulgeant, non amplius facta ſit, nec fieri potuerit Abbatum, uti talium, advocatio ad hæc Conſiſtoria, ut in eis ſuam proferant ſententiam. In diariis inſuper Paridis de Craſſis celeberrimi cæremoniarum Magiſtri ſub Leone X. habetur, prædictum Pontificem in hoc Conſiſtorio ſuffragia Pœnitentiariorum requiſiviſſe, dum agebatur de Canonizatione S. Franciſci de Paula; ſed poſt dictum Pontificem id amplius factum non eſt.

14 In Conſiſtoriis hiſce ſemipublicis Cardinales ſingillatim aſſurgunt detecto capite, cum ſuas incipiunt ferre ſententias; tum ſedentes tecto

Digitized by Google

capite eas proſequuntur. Patriarchæ vero, Archiepiſcopi, Epiſcopi, ferentibus ſententias Dominis Cardinalibus, ſedent tecto capite; ſtant autem, cum Papa loquitur: ſed, antequam eorum quiſquam loqui incipiat, & ſimiliter, poſtquam proprium tulerit ſuffragium, genuflectit; aſſurrexerant enim omnes, ſtatim ac primus Patriarcha ſententiam laturus ſurrexit, atque adeo ſtant, donec ultimus Epiſcoporum ſententiam ferre deſierit. Non amplius inter Epiſcopos, & Protonotarios quæſtio eſt de primatu, cum eadem ſublata fuerit a Pio Papa II. in ſua Conſtitutione 4. *quæ eſt in Bullar. nov. Rom. tom. 3. part. 3.* & in qua jure ac merito, abrogatis omnibus contra facientibus, voluit, Epiſcopos præferri Protonotariis: *Nec Ordo Epiſcoporum* (ita legitur *in ejus commentariis a Jo: Gobellino compoſitis lib. 3. pag. 115.*) *conſuetudinem Romanæ Curiæ animo ferebat æquo, quæ Notarios Apoſtolicos anteponebat. Contra plurimi, morem Curiæ ſacram eſſe legem, & nullo mutandam pacto, cenſebant; ſcandalum ingens futurum, & orbem quodammodo ruiturum, affirmantes, ſi quid adverſus Notarios ſtatueretur. At Pius altitudinem Epiſcopalis eminentiæ animo volvens, qua nihil eſt in Eccleſia ſublimius, & , quod ipſe Romanus Præſul Jeſu Chriſti Vicarius Epiſcopi nomine contentatur, Notarios corruptela quadam, non conſuetudine, prælatos Epiſcopis judicavit; idque deinceps prohibuit, edita lege, quam totus ferme orbis collaudavit. Notarii, etſi ambiendo contra niterentur, & multa in Præſulem probra jactarent, legem tamen vel inviti receperunt.*

15 Sedent itaque Epiſcopi nedum in his Conſiſtoriis, verum etiam in Pontificia Capella. Sed, ſi aliqui ex ipſis Conſultores ſint ſacrarum Congregationum, quæ coram Pontifice habentur, ut puta ſanctiſſimæ Inquiſitionis, generalis ſacrorum rituum, in Congregationibus ipſis minime ſedent, ſed ſtant; interſunt enim non ut Epiſcopi, ſed ut Conſultores: niſi forte ipſorum alicui, ut ſederet, concederetur ex Pontificia benignitate, impotentiæ aut ægritudinis cauſa, quemadmodum in pinacotheca altera Jani Nicii Erythræi *in vita P. Gregorii de Valentia pag.* 13. huic conceſſum legitur a Clemente VIII. cum intereſſet celeberrimis Congregationibus de auxiliis Divinæ gratiæ, quæ coram dicto Pontifice cogebantur: *Hoc interim notum omnibus eſt, quod Clemens Pontifex, cum ſumma ipſius erga Gregorium voluntatis ſignificatione eos illi honores habuerit, qui vix præſtari cuipiam ſolent; ut menſe Martio, in ea diſputatione, quæ ceteris finem attulit, cum Gregorius ita vehementer ex ſtomacho laboraret, ut ſtare non poſſet, atque Pontifex ejus eſſet audiendi in primis cupidus, ſedentem diſputationi operam dare permiſerit. In quo ille declarare viſus eſt, quanti hominem faceret, cui id conceſſerit, quod ipſis etiam Epiſcopis denegatur.*

16 Poſtremo, ſi unica Canonizatione plures Beati canonizandi ſint, non unum, ſed plura habentur Conſiſtoria ſemipublica; cum impoſſibile ſit, ut in uno Conſiſtorio omnia excipi poſſint Congregatorum ſuffragia pro omnibus Sanctis canonizandis: quare mos inolevit, ut tot ſemipublica Conſiſtoria habeantur, quot ſunt Beati, de quorum agitur Canonizatione.

Digitized by Google

zatione. Nonnullæ porro ex allocutionibus habitis in hiſce Conſiſtoriis, & nonnulla pariter ex ſuffragiis in iiſdem Conſiſtoriis latis exhibebuntur in Appendicibus.

17 Supra ſermo habitus eſt de Urbis Abbatibus, qui Conſiſtoriis intererant. Si quis autem ſcire vellet numerum Abbatum Urbis, & nomina abbatiarum, quæ olim erant in Urbe, hiſtoriam legat P. Caſimiri Romani Ordinis Minorum, cui titulus „ *Memorie iſtoriche della Chieſa e Convento di S. Maria in Araceli di Roma* „ *cap.*2. *pag.* 9. *& ſeqq.* publici juris factam poſt primam editionem hujus Operis.

CAPUT XXXV.

De nonnullis aliis orationibus, quæ fiunt in publicis Conſiſtoriis a Conſiſtorialibus Advocatis.

1 IN ſuperioribus aliquid innuimus de quibuſdam orationibus, quæ fiunt pro Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum ab Advocatis Conſiſtorialibus in publicis Conſiſtoriis; licet hæc Conſiſtoria non congregentur, ut in proximo habeatur Canonizatio. Scire autem impræſentiarum oportet, unum ex Advocatis Conſiſtorialibus in unoquoque publico Conſiſtorio orationem recitare de vita & geſtis alicujus Dei ſervi; licet proxime non ſit futura ejus Beatificatio, aut Canonizatio: poſtea narratis egregiis ſervorum Dei operibus, Advocatum Conſiſtorialem in quolibet publico Conſiſtorio pro illorum exorare Beatificatione, aut Canonizatione: tum Fidei Promotorem ſolemnem emittere proteſtationem adverſus ea, quæ oratorio ritu relata fuerunt ab Advocato, inſtando, vel ut vera oſtendantur expoſita; vel, ſi jam ſunt oſtenſa, atque a ſacrorum rituum Congregatione, annuente Sanctiſſimo, approbata, ut non procedatur, niſi ſervatis ſervandis, ad Beatificationem, aut Canonizationem: & huic demum inſtantiæ ſummum Pontificem reſpondere conſueviſſe his verbis: *ſacrorum rituum Congregatio audiat, & referat*: quæ quidem omnia in regeſtis dictæ ſacræ Congregationis Secretarius adnotare tenetur.

2 Orationes iſtæ Advocatorum Conſiſtorialium in publicis Conſiſtoriis ſummopere decent majeſtatem cauſarum introductarum, vel introducendarum Beatificationis & Canonizationis ſervorum Dei: tametſi profecto non ſunt ipſæ abſolute & ſimpliciter neceſſariæ ad rem & ad finem, de quo agitur: ita ut nullo negotio dari poſſit caſus, quo procedatur ad Beatificationem, & Canonizationem alicujus ſervi Dei, cujus tamen merita Advocati Conſiſtoriales in publicis Conſiſtoriis minime peroraverint.

3 Mentio fit harum orationum in decretis generalibus Urbani VIII. his verbis: *Item mandatum eſt, ut declamationes de rebus profanis & plerumque de atrocioribus criminibus confictis & imaginariis, quæ fieri ſolebant in Con-*

Conſiſtorio publico ab aulæ Conſiſtorialis Advocatis, quando Legati Sedis Apoſtolicæ in eorum reditu ad Urbem excipiuntur in eorum Conſiſtorio, vel quando per ſummum Pontificem traduntur pilei Cardinalitii novis Cardinalibus creatis, vel admittuntur Legati Principum ad præſtandam obedientiam Sedi Apoſtolicæ, abrogentur, & earum loco ſubrogentur propoſitiones cauſarum ſervorum Dei, qui fama ſanctitatis conſpicui mereantur adſcribi in numero Sanctorum, ſive Beatorum, pro quibus poterunt inſtare apud ſummum Pontificem Advocati petendo, committi, proſequi, vel expediri reſpective cauſas arbitrio Sanctitatis ſuæ.

4 Pro hujus autem decreti intelligentia neceſſe eſt nonnulla referre, & ſignanter antiquo tempore Advocatos Conſiſtoriales cauſas omnes Conſiſtoriales in Conſiſtorio ipſo peroraſſe. Et formulæ profecto nonnullæ exordiorum factarum ab iiſdem orationum legi poſſunt in codice MS. qui extat in archivo Vaticano, quique conſcriptus fuit circa annum 1199. ab Ægidio Fuſcarario Bononienſi, editus autem a Carolo Chartario *in ſuo ſyllabo Advocatorum ſacri Conſiſtorii pag. 7.* Porro hic perorandi mos receſſit ab aula, cum cauſæ in tribunalibus Urbis, minime vero in Conſiſtorio, tractu temporis cœperunt agi & definiri; adeo ut Pancirolus *in ſuo opere de claris leg. Interpret. lib. 2. cap. 52.* ſcribat, loquendo de collegio Advocatorum Conſiſtorialium: *Continet hic Ordo decem graviſſimos Juriſconſultos, qui innumeris privilegiis donati, ſoli clientum, qui in Conſiſtorio litigant, cauſas defendere conſueverant. Sed hodie, decreſcentibus negotiis in ſenatu, fere otioſi apud alios Romanæ Curiæ Judices mercede patrocinium præſtant.* Demum, quia, poſtquam ſummus Pontifex in publicum Conſiſtorium deſcendit, aliquod elabitur tempus omnino vacuum, dum novi Cardinales, vel Oratores expectantur: conſuetudo invaluerat, ut tunc unus ex Advocatis Conſiſtorialibus declamando factum exponeret fictitium & criminoſum, ſupplicaretque, ut ſignaretur commiſſio, & ſic demandaretur confectio proceſſus criminalis adverſus malefactorem, ſive rebellem, de cujus confictis facinoribus ipſe differuerat. Deſumuntur nimirum hæc omnia ex Gomeſio *in compendio utriuſque Signaturæ (inter ejuſdem comment. in regulas Cancellar. pag. 153.)* ubi, poſtquam enarravit, quod ſummus Pontifex in publico Conſiſtorio commiſſionem ſignabat nonnullarum cauſarum criminalium confictarum, rationem quærit, cur id fieret; tum vero, nonnullis allatis, quæ ab ipſo reprobantur, ita concludit: *Redeundo igitur ad propoſitum, concludo, ideo Papam in Conſiſtorio publico ſignaturam illarum commiſſionum illorum caſuum introduxiſſe, ut tempus illud vacuum, quo vel novi Cardinales, vel Oratores introducendi expectantur, agendo aliquid, conſumatur; nam, hoc faciendo, non etiam definit, quando caſus veri accidunt & proponuntur, juſtitiam miniſtrare. Nam hic mos & ſtylus hodiernus ſignandi ſupplicationes in Conſiſtorio, & mandare, fieri proceſſus criminales adverſus malefactores, & rebelles, ad inſtantiam Procuratoris Fiſci antiquus fuit, &c. Igitur dum iſta in Conſiſtorio aguntur, interim Cardinales creandi, vel novi Oratores, aut Legati a legatione redeuntes introducuntur, pro*

quibus

quibus omnibus recipiendis ſolet Conſiſtorium publicum cum obſervatione quarumdam cæremoniarum indici. Formula etiam antiquæ declamationis legi poteſt apud Chartarium *in alleg. ſyllabo Advocat. Conſiſtor. pag. 257. & ſeq.* Iſtæ ergo orationes de rebus profanis, & plerumque de atrocioribus criminibus confictis & imaginariis, ſublatæ ſunt a ſummo Pontifice Urbano VIII. juxta litteram decretorum in ſuperioribus relatam, atque earum loco laudabiliter ſtatutum eſt, ut fierent orationes de glorioſis geſtis ſervorum Dei, qui cum ſanctitatis fama obierunt, inſtando pro introductione, progreſſu, aut terminatione cauſarum Beatificationis, & Canonizationis eorumdem.

5 Hoc Urbani VIII. decretum prodiit, re in Conſiſtorio ſecreto plene diſcuſſa; quocirca *in libris Actorum Conſiſtorialium* ita legitur: *Romæ apud S. Petrum in palatio Apoſtolico feria ſecunda die 27. Januarii 1631. fuit Conſiſtorium ſecretum, in quo SS. D. N. Urbanus Papa VIII. propoſita quæſtione, an expediret abolere conſuetudinem, quam hactenus ſervaverunt Advocati Conſiſtoriales, cum fiunt publica Conſiſtoria, proponentes cauſas fictitias; & rationibus per Sanctitatem ſuam adductis abolitionem hanc ſuadentibus, auditiſque Reverendiſſimorum Dominorum Cardinalium ſententiis approbantium & conſentientium, decrevit, ut infra:*

6 *Decernimus & mandamus, loco dictarum commentitiarum narrationum, poſthac ab Advocatis Conſiſtorialibus agendum eſſe de genere, natalibus, ac virtutibus eorum, qui cum magna opinione ſanctitatis obierunt, & pro quibus fiunt inſtantiæ, ut in Beatorum, ſeu Sanctorum numerum adſcribantur: & eoſdem Advocatos ſe continere debere in hujuſmodi relationibus habendis intra terminos præſcriptos in inſtructione de mandato noſtro tradenda.*

7 Cum autem in decreto Conſiſtoriali modo relato mentio fiat inſtitutionis Advocatis Conſiſtorialibus tradendæ de modo, quo in Conſiſtorio perorare debent, inſtitutio ipſa eſt ea, quæ ſequitur.

8 *Primo: Electio cauſarum ſpectet ad Secretarium ſacræ rituum Congregationis pro tempore, qui adnotabit in cedula ab ipſo ſubſcribenda nomen ſervi Dei unicuique Advocato per turnum aſſignandi.*

9 *Secundo: Quilibet Advocatus per octo ſaltem dies ante propoſitionem in Conſiſtorio ipſammet relaxet in manibus prædicti Secretarii, a quo, ſi quid compertum fuerit contra diſpoſitionem eorum, quæ continentur in præſenti inſtructione, amoveri debeat omnino, & accommodari ad mentem ejuſdem Secretarii.*

10 *Tertio: De miraculis in individuo nihil afferatur, ſed, narrando ſeriem vitæ, permittitur, agi ſolummodo de virtutibus, de miraculis autem in genere tantum.*

11 *Quarto: Idem de fama ſanctitatis a die obitus uſque ad præſentia tempora, referendo aſperitatem vitæ, vigilias, orationes, jejunia, eleemoſynas, diſciplinas, aliaque opera meritoria a Beatificatis patrata.*

12 *Quinto: Similiter & de populorum concurſu ad ſepulcrum, de oblationibus, ac de inſtantiis multiplicatis Principum virorum.*

13 *Se-*

Digitized by Google

13 *Sexto : De gloria militantis Eccleſiæ in Beatificationibus Sanctorum , deque excitatione ad heroicas virtutes eorumdem exemplo .*

14 *Septimo : Inſtantiæ debent fieri a Procuratoribus cauſarum , a quibus præſtabuntur ſolita honoraria huc uſque erogata a Curia criminali Urbis Gubernatoris .*

15 *Octavo : Advocatus proponens habeat & teneat in manibus commiſſionem in forma ſignandi ad effectum illam relaxandi , cui Sanctitas ſua mandaverit.*

16 *Nono : Promotor Fidei , cum ſit ad præſens & in poſterum ſemper eſſe debeat de collegio Advocatorum Conſiſtorialium , immunis ſit a propoſitione dictarum cauſarum ; eſſet enim inconveniens , eum , qui ratione ſui officii opponere debet proceſſibus Beati fabricatis ſeu fabricandis , ad hoc , ut in re tanti momenti veritas magis eluceſcat , præſtare in eiſdem cauſis ſuum favorabile patrocinium .*

17 Præſcripta in hac inſtitutione hodie etiam in more poſita ſunt , exceptis tantummodo capitibus ſeptimo , & octavo : perſolvuntur enim hodie emolumenta Advocato peroranti a Curia criminali Gubernatoris Urbis , ut infra dicetur , cum de expenſis quæ fiunt in his cauſis , agetur ; & Advocati quidem Conſiſtoriales minime habent in manibus commiſſionem in forma ſignabili , quando in publico Conſiſtorio de geſtis ſervorum Dei , & de petitione pro illorum Beatificatione , aut Canonizatione ſermonem faciunt . Fuit id nempe executioni mandatum , ſtatim ac edita fuit inſtitutio ; poſtmodum vero contraria tenuit conſuetudo : ideoque in regeſtis ſacræ Congregationis hæc habentur : *Fuit Conſiſtorium publicum in in Monte Quirinali pro tradendo pileo ſeu galero rubeo EE. DD. Cardinalibus Balneo , & Pallottæ ; & hoc fuit primum Conſiſtorium publicum , in quo ſacræ aulæ Conſiſtoriales Advocati , relicto ritu fingendi ſibi caſus facinoroſos , propoſuerunt prima vice cauſas ſervorum Dei , inſtando pro eorum Canonizationibus ; & ex Advocatis fuit primus Joſeph Baila , qui , propoſita cauſa Valliſoletana ſervæ Dei Sororis Annæ a S. Auguſtino Monialis Carmelitæ ; ſecundus vero fuit Julius de Cinciis , qui , propoſita cauſa Florentina ſervæ Dei Sororis Dominicæ a Paradiſo fundatricis monaſterii de Cruce , ambo inſteterunt , præ manibus commiſſionem habentes , ſignari pro expeditione cauſarum ; & ego Tegrinus Tegrinius Epiſcopus Aſſiſienſis , uti ſacrorum rituum Congregationis Secretarius , interfui cum exemplari narrationis narrandæ &c. Quibus peractis , Sanctiſſimus mandavit , conſignari mihi utramque commiſſionem cum reſcripto , quod rituum Congregatio audiat & referat ; prout in executionem ego ipſe in dictis commiſſionibus manu mea ſignavi reſcriptum , quod mandavit Sanctiſſimus extendi in regeſto Congregationis ad perpetuam rei memoriam .*

18 Prærogativa eſt igitur inſignis collegii Advocatorum Conſiſtorialium , cui plurium annorum ſpatio ipſe adſcriptus fui , has omnes in publicis Conſiſtoriis habere orationes . Nam & tempore Sixti V. Comes de Olivares Orator Regis Catholici introductus quidem fuit in publicum Conſiſtorium , ſed Horatius Burgheſius ſacræ Conſiſtorialis aulæ Advocatus orationem habuit pro publico cultu decernendo in honorem S. Bertrandi, teſte

teſte Chartario *in ſyllabo Advocatorum Conſiſtorialium pag.* 208. & etiam tempore Clementis VIII. cum Vicarius, quem dicunt Proviſionis, una cum oratoribus Cleri Mediolanenſis, & conſilii generalis dictæ civitatis ad Urbem acceſſiſſet pro impetranda Canonizatione tunc Beati, nunc Sancti Caroli Borromæi, & perorare voluiſſet in Conſiſtorio; Clemens prædictus, auditis momentis rationum collegio Advocatorum Conſiſtorialium favorabilium, collegii annuit petitioni, & Vicarii prædicti loco Bernardinus Scottus ſacræ Conſiſtorialis aulæ Advocatus ſupplices orando expoſuit preces pro S. Caroli Canonizatione, teſte Marco Aurelio Grattarola *in ſuo opere de veneratione S. Caroli cap.* 20. *Letta la lettera della città, il Signor Bernardino Scotti Avvocato Conſiſtoriale Milaneſe, che fu poi Auditore di Rota, come diremo al ſuo luogo, recitò l' orazione, che ſegue, ſtando inginocchiato vicino a gli Ambaſciadori, il quale offizio s' era apparecchiato di fare il Vicario di Provviſione, ma fu impedito dal collegio degli Avvocati Conſiſtoriali, i quali diſſero, che de jure apparteneva a loro tal carico.*

C A P U T XXXVI.

De ſolemnitate Canonizationis.

1 INterruptum ordinem nunc reſumendo, & ad rem noſtram redeundo, poſtquam expleta ſunt omnia, quæ ſunt explenda, nedum in ſecreto Conſiſtorio, verum etiam in Conſiſtoriis publico, & ſemipublico, ſtatuitur a ſummo Pontifice dies faciendæ Canonizationis; quæ quidem diei definitio in ultimo Conſiſtorio manifeſtari conſuevit. Ut autem omnia ad ipſius Canonizationis ſolemnitatem pertinentia debito ritu & compendio exponantur, ſit

§. I.

De civitate, in qua fieri debet Canonizatio.

2 MAjor ſolemnium Canonizationum numerus Romæ, in qua urbe ſummi Pontifices reſidere conſueverunt, habitus eſt. Attamen multa non deſunt exempla Canonizationum factarum extra Romam, atque eo in loco, vel civitate, in qua ſummi Pontifices morabantur. Ex ſupra recenſitis hujuſce rei antiquiora deſumi poſſunt exempla: in præſens vero ſermonem habendo de recentioribus, Gregorius IX. fecit Canonizationem BB. Franciſci de Aſſiſio, & Eliſabeth in civitate Peruſina, B. Antonii Luſitani in civitate Spoletana, B. Dominici in civitate Reatina; Innocentius IV. BB. Edmundum Cantuarienſem, & VVillelmum Briocenſem Epiſcopos Lugduni, BB. autem Petrum a Verona Peruſii, ac Stanislaum Cracovienſem Aſſiſii ſolemni ritu inter Sanctos retulit; Alexander

IV. B. Claram in civitate Anagnina; Urbanus IV. B. Richardum in civitate Viterbienſi; Clemens IV. B. Hedvvigem in eadem civitate; Bonifacius VIII. B. Ludovicum Regem Franciæ in Urbe-Veteri; Clemens V. B. Petrum de Morono in civitate Avenionenſi; Joannes XXII. BB. Ludovicum Epiſcopum Toloſanum, Thomam Herſordienſem, ac Thomam Aquinatem; ut & Clemens VI. B. Ivonem in memorata civitate Avenionenſi canonizaverunt.

§. I I.

De loco, ſeu templo, in quo ſolemnitas Canonizationis expletur.

3 Solemnis Canonizationis decretum in aula Concilii, quando in Conciliis fiebant Canonizationes, publicabatur: ideoque, conventu facto in palatio Lateranenſi, Joannes XV. in ipſa aula Concilii, & coram Patribus decretum protulit de Canonizatione B. Udalrici Epiſcopi Auguſtæ Vindelicorum. Innocentius autem IV. qui in civitate Peruſina, uti diximus, ſolemni ritu inter Sanctos retulit B. Petrum Martyrem, decretum Canonizationis evulgavit in platea templi FF. Prædicatorum, aſtante Cleri & populi multitudine: cumque idem Aſſiſii, ut pariter diximus, inter Sanctos retuliſſet B. Stanislaum, in ipſo templo in quo ſolemnitatem explebat, inter Miſſarum ſolemnia ambonem conſcendens ſententiam emiſit; uti legitur in Actis a Longino conſcriptis *lib.* 3. *art.*13. & ut bene adnotarunt Bollandiani *in propylæo diſſert.* 20. *num.*8. *pag.*173. Ab eo nimirum tempore initium habuit pia conſuetudo, ut ſolemnia Canonizationis in templo expleantur; &, cum quidem Romæ Pontifices morantur, Canonizationes omnes, ſi unam aut alteram excipias, de quibus infra, factæ ſunt in baſilica Vaticana S. Petri de Urbe, uti bene ponderat Maphæus Vegius Cubicularius Eugenii IV. *in ſuo tractatu de rebus memorabilibus baſilicæ Vaticanæ*, qui conſervatur in archivo Capituli: *Quid majus Canonizatione Sanctorum, quæ ibi* (ſcilicet in baſilica Vaticana) *pro majori nimirum dignitate & gloria celebratur? Dignitate, propter Principum Eccleſiæ conſortia; gloria, propter omnium gentium inundantem occurſum;* & ſicut habetur in Ordine Canonizationis anni 1494. (*tom.*3. *collect. Conciliorum Britanniæ pag.*638.) *Quibus peractis, ſi canonizandus aliquis ſit, in eccleſia, immo baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, conficitur apparatus infraſcriptus.* Subdit autem Panvinius *in ſuo tractatu de præſtantia baſilicæ Vaticanæ*, qui pariter manuſcriptus aſſervatur in archivo Capituli, Sanctorum Canonizationes factas fuiſſe in baſilica Vaticana, eo etiam tempore, quo ſummi Pontifices habitabant in Laterano: *Quod majus myſterium Canonizatione Sanctorum, quæ in baſilica S. Petri, pro majore nimirum dignitate ac gloria tantum, perpetuo celebrata eſt, etiam cum Romani Pontifices Laterani habitarent? In ea enim Eugenius IV. S. Nicolaum Tolentinum Ord. S. Auguſtini, Nicolaus V. S. Bernardinum*

nardinum Senenſem Ord. Minor., *Calliſtus III. S. Vincentium Hiſpanum Ord. Prædicat.*, *Sixtus IV. S. Bonaventuram Ord. Minor.*, *Innocentius VIII. S. Leopoldum Auſtriæ Ducem*, *Leo X. S. Franciſcum Paulenſem Calabrum inſtitutorem Ord. Minim.*, *Hadrianus VI. S. Antoninum Archiepiſcopum Florentinum, & S. Bennonem Germanum Epiſcopum Miſnienſem canonizarunt*. Et concordat Tiberius Alpharanus *in ſuo opere MS. infra citando*; quod ipſum conſervatur in archivo baſilicæ S. Petri, ubi ſic legitur: *Canonizationes Sanctorum perpetuo in ea* (nempe in baſilica Vaticana) *celebrat*. Porro cum referat Paris de Craſſis cæremoniarum Magiſter *in ſuis diariis*, ſe Leonem X. ſummum Pontificem interrogaſſe de templo, in quo facienda eſſet Canonizatio S. Franciſci de Paula, quæ deinde facta eſt in baſilica S. Petri, propterea quia baſilica hæc tunc temporis ruinam minabatur; colligi ex eo poteſt, extra caſum, ſeu ruinæ periculum, nullam de peragenda Canonizatione in eadem baſilica dubitationem eſſe potuiſſe. Conſentiunt alii, qui de hac eadem re ſcripſerunt, quique aſſerunt, Canonizationem juxta antiquiſſimam conſuetudinem fieri debere in baſilica Vaticana, ſi Pontifices Romæ morentur. Sic ſcribit Petrus Galeſinius *in Actis Canonizationis S. Didaci part.* 3. *cap.*13. *Illud in more jam diu poſitum eſt, ut, cum Romæ Pontifices manent, in ſacroſancta baſilica Vaticana B. Petri Apoſtolorum Principis actus Canonizationis ab iis celebretur; quemadmodum celebritatum ejuſmodi, quæ multis abhinc ætatum ſæculis ritu ſolemni acta ſunt, commentarii rituales veteres demonſtrant*. Penia *in Actis Canonizationis S. Raymundi lib.*3. *cap.*38. ait: *Apud S. Petrum in Vaticano conſecratio eſt facta, in qua eccleſia celebrari ſolent Canonizationes, quando Romæ fiunt; & merito, quia tam inſignis actus jure huic eccleſiæ deberi videbatur*. Dominicus Cappellus in Actis Beatificationis & Canonizationis S. Franciſci Saleſii *part.*1. ſcribit, uti ſupra dictum eſt, ab Alexandro VII. fuiſſe ſtatutum, ſolemnia Beatificationis peragi in Vaticana baſilica, ut ibi fieret Beatificatio, ubi fit Canonizatio; & in Actis Canonizationis SS. Petri de Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis *pag.*273. hoc ipſum confirmat. Sanctæ demum Sedis obſervantia haſce Auctorum aſſertiones mirifice comprobat, cum juxta eam videamus, quod & antiquis, & mediis, & recentioribus temporibus Sanctorum Canonizationes in prædicta baſilica perfectæ ſunt. Verum, cum ſupra monuerimus, unam aut alteram Canonizationem extra Vaticanam baſilicam a Pontificibus Romæ commorantibus factam fuiſſe; prima ex his eſt S. Birgittæ, quam Boniſacius IX. cauſa ægritudinis explevit in Capella ſacri palatii prope S. Petrum: ſed, cum, perfecta Canonizatione, convaluiſſet, die ſequenti in baſilicam Vaticanam deſcendit, in qua Miſſam, quam impeditus celebrare non potuerat, ſolemniter celebraret; prout quidem egit, teſte Petro Amelio Sacriſta Urbani V. in ſuo Ordine Romano apud Mabillonium *tom.* 2. *muſei Ital.* Altera eſt S. Joannis Nepomuceni, quæ ſolemniter facta fuit a ſan. mem. Benedicto XIII. in baſilica Lateranenſi, quam antea conſecraverat; in qua etiam baſilica Beatificationem perfecit Dei ſervi nunc Sancti Fi-

cti Fidelis a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum, ut ſuperfluæ evitarentur expenſæ. Baſilica ſiquidem Lateranenſis ornata adhuc erat ob paulo ante expletam S. Joannis Canonizationem. Sed, cum ante hanc Canonizationem, de præcedentium Pontificum more, idem Pontifex in baſilica Vaticana ſolemni ritu inter Sanctos retuliſſet BB. Thuribium, Jacobum Picenum, Agnetem a Monte Politiano, Peregrinum Latioſum, Joannem a Cruce, Franciſcum Solanum, Aloyſium Gonzagam, Stanislaum Koſtkam, Margaritam a Cortona; cumque ſub eodem Pontifice, ante Beatificationem S. Fidelis a Sigmaringa, in ipſa Vaticana baſilica facta ſit ſolemnis Beatificatio Hyacinthæ de Mareſcottis, & Joannis de Prado, necnon, poſt memoratam Beatificationem S. Fidelis ſub eodem Pontifice, peracta ſit in ipſa etiam baſilica Beatificatio BB. Vincentii a Paulo, & Petri Forerii; nemo eſt qui non videat, jus ex conſuetudine deſcendens ſtare pro baſilica Vaticana, ut in ea videlicet, commorantibus Romæ Pontificibus, fiant ſolemnia Canonizationis. Poſt hæc jam primò ſcripta & typis edita, expleta eſt a SS. Deceſſore noſtro Clemente Papa XII. anno 1737. in baſilica Lateranenſi unica actione Canonizatio SS. Vincentii a Paulo, Joannis Franciſci Regis, Catharinæ Fliſcæ Adurnæ, & Julianæ de Falconeriis; & in eadem baſilica paulo poſt expleta fuerunt ſolemnia Beatificationis S. Joſeph de Leoniſſa. Canonizatio prædictorum Sanctorum expleta eſt in prædicta baſilica, ut ſummus Pontifex ſine valetudinis detrimento eidem intereſſet; & ſolemnia Beatificationis in eadem baſilica expleta ſunt, utpote jam ornata pro Canonizatione paulo ante facta. Veneramur quidquid a ſan. mem. Benedicto XIII. factum eſt pro inſigni baſilica Lateranenſi, quam, uti diximus, conſecravit. Eadem veneratione proſequimur quidquid a SS.Deceſſore noſtro ejuſdem baſilicæ favore factum eſt, in qua Pontificia liberalitate & Pontificia magnificentia Capellam a fundamentis extruxit in honorem S. Andreæ ex ſuo Corſino genere procreati: ſed putamus, hæc nullum præjudicium afferre debere antiquiſſimæ conſuetudini, juxta quam tum ſolemnes Canonizationes, tum Beatificationes in baſilica Principis Apoſtolorum, in qua nos multorum annorum ſpatio Canonicalem Theologalem Præbendam obtinuimus, peractæ ſunt, quoties Romani Pontifices ſuerunt in Urbe. Fas etiam ſit nonnulla addere de baſilicæ Vaticanæ præſtantia,quæ hauſimus ex opere MS.Tiberii Alpharani de baſilicæ Vaticanæ antiquiſſima & nova ſtructura, quod opus fuit abſolutum anno 1577. In baſilica ergo Vaticana, & non alibi, Imperatores diademata de manu Romani Pontificis ſuſcipere conſueverunt. Reges quoque ſi Romæ coronari contigiſſet, non alibi ea celebritas facta eſt, quam in eadem baſilica. Præterea quoque non modicum augent ejuſdem baſilicæ præſtantiam & dignitatem præcipua quæque noſtræ Religionis myſteria, & Romanæ Apoſtolicæ Sedis, Pontificiæque juriſdictionis facta, quæ in eadem baſilica perpetuo celebrata fuiſſe noſcuntur. Nemo peregrinus in eam admittebatur, niſi prius rectæ Fidei ſummæ formulam obtuliſſet.
Dona-

Donationes civitatum, provinciarum, & regnorum, factæ S. Romanæ Eccleſiæ, ſuper altare majus S. Petri oblatæ ſunt. Rectores patrimoniorum S. Romanæ Eccleſiæ noviter inſtituti, item Duces Eccleſiaſticæ militiæ creati, ad ejus aram maximam juramentum præſtabant. Pontifex cenſus regnorum, provinciarum, & civitatum, ac ſolemnes proteſtationes, in ejuſdem porticu ſuſcipere ſolet. Epiſcopi, & Metropolitani obedientiam S. Romanæ Eccleſiæ ſuper altare S. Petri jurabant. Pallia de corpore S. Petri ibidem tantum aſſumuntur pro Archiepiſcopis, & Patriarchis. Solemnes Epiſcoporum, Patriarcharum, Regum, Imperatorum excommunicationes, abſolutioneſque in hac una tantum baſilica ſunt celebratæ. Cujus limina, ſubjectionis & devotionis ergo, Epiſcopi ex debito viſitant. In hæreſim lapſi ſuos errores ante Confeſſionem B. Petri abjurabant. Romanuſque ipſe Pontifex deſignatus ſolemne ſacramentum, quod *Indiculus* appellabatur, in eccleſia S. Petri præſtabat de ſanctis Fidei dogmatibus uſque ad mortem tuendis. Ejuſdem Pontificis electi recta Fidei confeſſio, dogmatica epiſtola incluſa, ex hac baſilica ad omnes Chriſtianos mittebatur. Romani Pontifices falſis criminibus impetiti, in eadem baſilica ante Confeſſionem B. Petri juramenta de ſua innocentia præſtabant. Anno Jubilæi ſolus Romanus Pontifex, aut, eo ægrotante, Cardinalis Legatus ab eo deputatus, portam ſanctam ſuis manibus aperit, & claudit: in ea ipſe coronatur & conſecratur: & in ea ſepeliendus eſt ſaltem ad certum tempus. Poſt hæc omnia fuſe relata, memoratus Tiberius Alpharanus ait, uti ſupra etiam viſum eſt, Sanctorum Canonizationes perpetuo fieri in Vaticana baſilica. Quæ laudabilis conſuetudo, tot rationibus & monumentis innixa, ut in poſterum omnino ſervetur, nec ullo modo ab ea recedatur, nos ipſi in initio ſecundi anni noſtri Pontificatus, conſtituimus, & Conſtitutionem edidimus in Appendicibus referendam, de Sanctorum Canonizationibus, & Beatificationibus, quæ Romæ peraguntur, non alibi celebrandis, quam in baſilica Vaticana, ut ibi videri poteſt *num.* 2. Porro poſt editam prædictam Conſtitutionem nonnulla nobis expoſita fuerunt. Primum, quod in libro ſacrarum cæremoniarum Romanæ Eccleſiæ ſæpe allegato, in quo *lib.* 1. *ſect.* 6. *cap.* 1. fuſe deſcribitur ritus Canonizationis, nulla fit mentio baſilicæ Sancti Petri, ſed eccleſiæ in genere: *cum Pontifex venit ad eccleſiam*. At animadverſio hæc nullo innixa eſt fundamento; cum paulo poſt ſubdantur hæc alia verba *cap.* 2. *Cum vero Pontifex pervenerit ad porticum S. Petri, excipitur ibi a Clero Urbis in modum ſupplicantium parato*. Alterum eſt, quod, præter Canonizationem S. Udalrici, quam in aula Concilii Lateranenſis expletam diximus, aliæ Sanctorum Canonizationes factæ fuerunt in Urbe extra baſilicam Vaticanam, & præſertim illa S. Henrici Imperatoris, quæ facta eſt ab Eugenio III. in eccleſia S. Mariæ trans Tiberim; SS. Ubaldi, & Joannis Gualberti, & Homoboni: quarum primæ dicuntur expletæ a Cæleſtino III. in eccleſia Lateranenſi, & ultima in eadem quoque eccleſia ab Innocentio III.

tio III. ut ex datis bullarum colligitur: prima enim data eſt trans Tiberim, & aliæ Laterani. Potuiſſent alia ſuperaddi exempla Canonizationum, videlicet S. Gerardi Epiſcopi Tullenſis, quæ facta eſt Romæ in Synodo in eccleſia Salvatoris, in baſilica videlicet Lateranenſi; Sturmii Abbatis Fuldenſis, quæ facta eſt in plenaria Synodo apud Lateranum. Verum ne hoc quidem robur habet, aut efficaciam. Data ſiquidem bullarum Canonizationis probat, bullam fuiſſe ſubſcriptam a ſummo Pontifice in loco in eadem bulla indicato: ſed non probat ſolemnitatem Canonizationis fuiſſe factam in eodem loco, & multo minus in baſilica in eadem regione ſita. Sciunt omnes, Canonizationem S. Joannis Nepomuceni fuiſſe ſolemniter factam in baſilica Lateranenſi a ſummo Pontifice Benedicto XIII., & nihilominus bulla Canonizationis data non eſt Laterani, ſed apud S. Petrum, in palatio videlicet Vaticano, in quo idem Pontifex habitabat: & citata bulla extat in codice Canonizationum Archiepiſcopi Ancyrani. Ex hoc ergo, quod bulla Eugenii III. pertinens ad Canonizationem S. Henrici Imperatoris data ſit trans Tiberim, non bene infertur, Canonizationem fuiſſe factam in eccleſia S. Mariæ trans Tiberim; ſed tantum bullam fuiſſe ab eo Pontifice ſubſcriptam in Tranſtiberi, ad quem locum ſe receperat, ut evitaret inſanum Romanorum furorem, quemadmodum fuſe legitur apud Pagium juniorem *in vita dicti Pontificis*. Simili reſponſione eliduntur exempla Canonizationum SS. Ubaldi, Joannis Gualberti, & Homoboni. Et in eo quod attinet ad Canonizationem S. Joannis Gualberti, extat adhuc relatio Auctoris contemporanei apud Bollandianos *tom.3. menſis Julii pag.*337. ex qua deſumitur, eam factam fuiſſe in Conſiſtorio, non in eccleſia, coram Cardinalibus, & Epiſcopis, qui ibi nominatim recenſentur: quod profecto nihil habet commune cum noſtra aſſumptione, in qua agitur de Canonizationibus poſt tempora Innocentii IV. in Urbe factis, & in eccleſia, non in Concilio, nec in Conſiſtorio. Ad claſſem earum, quæ præceſſerunt tempora Innocentii IV. & in Concilio expletæ ſunt, pertinent ceteræ, de quibus mentio facta eſt paulo ante. Firmum itaque remanet, antiquam eſſe conſuetudinem, ut Canonizationes, quæ Romæ fiunt in eccleſia & cum ſolemnitatibus & pompis eccleſiaſticis, fiant in baſilica Vaticana, & exceptis nonnullis, quæ ſupra fuerunt indicatæ, omnes in eadem eccleſia factas fuiſſe. Nec id ex datis bullarum comprobatur; ſed ex his, quæ in ipſis bullis narrantur: mentio quippe functionis expletæ in baſilica Vaticana rotundis litteris habetur in bullis Canonizationum SS. Bernardini, Catharinæ Senenſis, Bonaventuræ, Franciſci de Paula, Bennonis, Antonini, & paſſim in aliis; ita ut, omnibus ſimul collectis, nullus videatur relictus dubitandi locus de veritate earum rerum, quæ fuerunt expoſitæ.

§. III.

§. III.

De diebus, quibus peragitur ſolemnitas Canonizationum, & de pluribus Sanctis unica ſolemnitate canonizandis.

4 Tempore ſummi Pontificis Leonis X. cum inter ſacrarum cæremoniarum Magiſtros controverſia exorta fuiſſet de die, quo ſolemnia Canonizationis deberent expleri, deliberatum fuit, diem pendere a ſummi Pontificis arbitrio; uti legitur in Actis Paridis de Craſſis cæremoniarum Magiſtri. Tempore quoque Gregorii XV. cum quæſitum fuiſſet in ſacrorum rituum Congregatione, an plures Beati unica Canonizatione poſſent canonizari, affirmanter reſponſum fuit, ut mox videbitur: idemque Pontifex ſimul canonizavit BB. Philippum Nerium, Ignatium de Loyola, Franciſcum Xaverium, Iſidorum Agricolam, Tereſiam: tum autem Clemens X. BB. Cajetanum, Franciſcum Borgiam, Philippum Benitium, Ludovicum Bertrandum, Roſam de S. Maria; Alexander VIII. BB. Joannem ab oppido S. Facundi, Paſchalem Baylonium, Joannem de Deo, Laurentium Juſtinianum, Joannem a Capiſtrano; Clemens XI. BB. Pium V., Andream Avellinum, Felicem a Cantalicio, Catharinam Bononienſem; Benedictus XIII. BB. Thuribium, Jacobum Picenum, Peregrinum Latioſum, Joannem a Cruce, Franciſcum Solanum, Aloyſium Gonzagam, Stanislaum Koſtkam, Agnetem a Monte Politiano. Omnes nempe hi Beati unica utique Canonizatione, at multiplici tamen ſolemnitate fuerunt inter Sanctos a Benedicto relati: impoſſibile etenim fuit octo Beatos unica ſolemnitate inter Sanctos referre. Idem Pontifex poſtea inter Sanctas retulit B. Margaritam de Cortona; deinde in ſeparata Canonizatione B. Joannem Nepomucenum. Nec enim fuit Benedictus primus inter Pontifices, qui plures ſeparatas, unam uno anno, alias annis ſubſequentibus, fecerit Beatorum Canonizationes, quique conſequenter de anili fabula minime timuerit, qua fertur ſummos Pontifices, abſoluta alicujus Sancti Canonizatione, cito ex hac vita diſcedere. Prætereundo quippe, quod ſan. mem. Clemens Papa XI. factæ Canonizationi prædictorum quatuor Beatorum ſuperſtes vixerit annos fere novem, pluribus eam fabulam impugnat Theophilus Raynaudus *oper. tom.* 13. *tit. de vitæ & mortis termino punct.* 14. *§. Alia apud aliquos fol.* 218. & argumentum quidem ipſum latius aptiuſque perſequitur Petrus Galeſinius *in Actis Canonizationis S. Didaci part.* 3. *cap.* 5. ubi, loquendo de Sixti V. ſummi Pontificis deſiderio peragendi dicti Sancti Canonizationem, hæc habet: *Non defuerant tamen, qui rem differri ſuadere conabantur neſcio quibus rationibus, quæ inanes ſunt, ne dicam aniles & ſuperſtitioſæ. Non enim verum eſt, neque cum pietatis officio conſentaneum, quod vulgo dicunt, Pontificem brevi moriturum, ubi aliquem in Sanctorum numerum adſcripſerit. Immo contra perſpicue manifeſtum ſit exem-*

ſit exemplis plurimorum Pontificum. Alexander III. Pontifex in Sanctorum Conſeſſorum ordinem anno 1165. Bernardum Claravallenſem retulit; poſtea tamen vixit annis quindecim, cum alios etiam quatuor, & in iis præſertim Thomam Cantuarienſem anno 1174. in Beatorum Martyrum numero adſcripſerit. Idem affirmare licet de Gregorio IX. Pontifice, qui annis poſtea treſdecim obiit, quam B. Dominicum Ordinis Prædicatorum Auctorem & Parentem in Sanctis annumerarat, cum Seraphicum Franciſcum etiam, & item alios quatuor deinceps in eorumdem numerum poſuerit. Res ex Pontificiis annalibus in promptu eſt, ac propterea rationes multæ ſunt, quæ liquido conſtant: ideo jam nihil attinet, cur pluribus demonſtretur.

§. IV.

De ordine, quo Sancti nominari debent, quando plures ſimul canonizantur.

5 QUando accidit, ut non una, ſed plures Canonizationum cauſæ ſint abſolutæ, ita ut, approbatis tum virtutibus, tum miraculis, & præmiſſis omnibus præmittendis, nihil aliud deſit, quam ſolemnis declaratio, quæ dicitur Canonizatio juxta præſentem Eccleſiæ diſciplinam & uſum, Beati omnes, quorum cauſæ jam ſunt abſolutæ, ſimul canonizantur; uti colligitur ex ſequenti decreto ſacræ Congregationis rituum edito die 3. Januarii 1622. *Hæc Congregatio fuit facta de mandato SS. D. N. Gregorii videlicet XV. ad exquirendam ſententiam Congregationis, an expediat quinque ſimul canonizare, nempe B. Iſidorum, B. Ignatium, B. Franciſcum Xaverium, B. Tereſiam, & B. Philippum Nerium; licet, antequam inchoaretur Congregatio, venerit P. Dominicus Carmelita Diſcalceatus, qui Pontificis nomine dixit, mentem Sanctitatis ſuæ eſſe canonizare ſupradictos Beatos ſimul uno eodemque die, ac propterea agendum eſſe in Congregatione ſolum circa modum. Sacra igitur Congregatio cenſuit, ſi Sanctiſſimus jam deliberavit iſtos quinque canonizare, melius eſſe, illos canonizare ſimul uno eodemque die, quam parvum tempus interponere inter unum & alium, etiamſi tempus eſſet unius anni.*

6 Poſito itaque, quod plures Beati ſimul canonizentur, dubitari contingit de ordine, quo illi debeant nominari. In Canonizatione quippe quinque Sanctorum facta a Gregorio XV. ſine ulla profecto quæſtione proceſſum fuit per ordinem antiquitatis; ita ut, licet Sancti Philippus, Ignatius, & Franciſcus eſſent ex Clero Sæculari (eo ſenſu, quo id accipiendum declarat Cardinalis de Luca *Miſcellan. Eccleſiaſt. diſcurſ. xxxx.*) fuerit tamen primo loco nominatus S. Iſidorus, utpote antiquior: ſed temporibus Clementis X. ſummi Pontificis, qui ſimul canonizavit Sanctos Cajetanum, Franciſcum Borgiam, Philippum Benitium, Ludovicum Bertrandum, & Roſam, pia illa exorta porro eſt controverſia ſuper ordine retinendo in eorum nominum prolatione.

tione . De ea actum fuit in ſacrorum rituum Congregatione , & celeberrimus Jureconſultus Jo. Baptiſta de Luca, qui fuit poſtmodum ad Cardinalitiam dignitatem evectus, ſenſit, congruentius eſſe, ut juxta ordinem hierarchicum prius exprimerentur nomina SS. Cajetani , & Franciſci de Clero Sæculari ordine antiquitatis inter eoſdem ſervato , deinde cum eodem antiquitatis ordine exprimerentur alia duo reliquorum de Clero Regulari , uti deſumitur *ex ejus diſcurſu* 40. *in miſcell. Eccleſ.* Et hanc utique ſententiam amplexa fuit ſacrorum rituum Congregatio, quemadmodum colligitur ex ſequenti decreto : *Sacrorum rituum Congregatio cenſuit , in expreſſione nominum quinque Beatorum , qui canonizandi ſunt , ſervandum eſſe ordinem hierarchiæ Eccleſiaſticæ ; & , ſi plures ſint eodem ordine , præferatur dies mortis : & ideo in caſu , de quo agitur , ponatur primo loco Cajetanus , ſecundo Borgia , tertio Benitius , quarto Bertrandus , & quinto Roſa , ſi Sanctiſſimo viſum fuerit : Hac die* 29. *Novembris* 1670. *Et , facto de prædictis verbo cum Sanctiſſimo per me Secretarium , Sanctitas ſua annuit ; die* 6. *Decembris* 1670.

7 Huic decreto Patres tum Ordinis Prædicatorum , tum Servorum B. Mariæ Virginis reclamarunt , humillime inſtando , ut tantum attendi deberet tempus obitus Beatorum juxta morem antiquiorem: ſed ſacra Congregatio ſtetit in deciſis , declaravitque , præcedens decretum intelligi debere abſque præjudicio principis loci de jure aut conſuetudine competentis tum Ordini Prædicatorum , tum Ordini Servorum , in omnibus & quibuſcumque actibus , & functionibus publicis & privatis ; ſicut ex hoc alio percipitur decreto : *Cum ſacrorum rituum Congregatio declaraverit ſub die* 29. *menſis Novembris , ita etiam annuente Sanctiſſimo die* 6. *menſis Decembris proximè præteritorum, in futura proxima Canonizatione ſervandum eſſe ordinem hierarchiæ Ecclesiaſticæ , nempe antecedere debere primò illos ſtatus Clericalis , ſecundò illos ſtatus Regularis , & tertiò inter plures ejuſdem ordinis attendendum eſſe tempus mortis: Attamen, ſupplicantibus tam PP. Ord. Prædicatorum, quam Servorum B. Virginis , tantum attendi debere tempus mortis , quo Beati obdormierunt in Domino , juxta ſtylum hactenus ſervatum ; & auditis illis de ſtatu Clericali , eadem Congregatio ſacrorum rituum , ſtando in decretis declaravit , prædictum decretum intelligi debere ſine præjudicio præcedentiæ tam PP. Prædicatorum , quam Servorum B. Mariæ Virginis quomodolibet in omnibus & quibuſcumque actibus & functionibus publicis & privatis de jure ac ex conſuetudine hactenus competentis : Hac die* 24. *Januarii* 1671. *Et , facta de prædictis relatione Sanctiſſimo per me infraſcriptum Secretarium , Sanctitas ſua annuit ; die* 26. *ejuſdem menſis Januarii & anni* 1671.

8 Hujus autem ſanctionis fundamentum conſtitutum fuit in quadam congruentia inter Ordines Eccleſiæ militantis , per quam Clerici Sæculares , quamvis recentiores , præcedunt Regularibus , licet antiquioribus . Quin immo , cum PP. Ord. Prædicat. vim facerent in Apoſtolicis Conſtitutionibus S.Pii V. & Clementis VIII. juxta quas ipſis primatus debetur ſuper omnes alios Ordines Mendicantes , & reſponſum fuerit, hæc privilegia

reſpicere quidem primatum quoad Ordines Mendicantes, minime vero quoad Ordines Monachicos; in hoc rerum themate, ſi illi, qui ex Clero Sæculari ſunt, Monachis præcedunt, juxta ea quæ fuerunt definita in celebri cauſa principis loci inter Monachos S. Benedicti Congregationis Caſſinenſis, & Canonicos Regulares S. Auguſtini Congregationis Lateranenſis apud Tamburinum *de jur. Abbat. tom.* 1. *diſput.* 25. *quæſt.* 1. *per tot.*; potiori jure ipſi illi, qui de Clero Sæculari ſunt, tum Mendicantibus, tum aliis omnibus de Clero Regulari præcedere debent; ex regula, *Si vinco vincentem te, multo magis vinco te*: quod recte adnotavit Cardinalis de Luca *cit. diſcurſ.* 40. *n.* 10. *in miſcell. Eccleſ.* Allegata & paulo ante relata decreta confirmationis robur obtinuerunt in decreto edito a SS. Deceſſore N. Clemente Papa XII. *die* 17. *Aprilis an.* 1737. & ſic poſt typis impreſſum primum hujus Operis tomum. Sed, cum occaſione Canonizationis ab eodem poſtmodum peractæ SS. Vincentii a Paulo, Joannis Franciſci Regis, & SS. Julianæ de Falconeriis, & Catharinæ Fliſcæ Adurnæ excitatum fuerit dubium, quis primo loco nominandus eſſet, num B. Vincentius a Paulo, an B. Joannes Franciſcus Regis; Dominus Ludovicus de Valentibus Fidei Promotor, a nobis ſæpe in hoc Opere cum laude commemoratus, ſcripturam Sanctitati ſuæ exhibuit. Porro in ea expoſuit quidquid a nobis ſupra dictum eſt, ſervandum eſſe videlicet ordinem hierarchicum in re de qua nunc agitur; ſed perpendendum propoſuit, an Patres Societatis Jeſu, quorum Inſtituto B. Joannes Franciſcus nomen dederat, utpote admiſſi ad privilegia Mendicantium, dicendi eſſent de Clero Sæculari, an Regulari. Præterea addidit eſſe perpendendum, an qualitas Fundatoris Congregationis Miſſionis competens B. Vincentio tanti poſſet eſſe roboris & momenti, ut in ejus ſequelam primus locus eſſet eidem aſſignandus, & non B. Joanni Franciſco, qui non fuit Fundator Religionis Societatis Jeſu. A Sanctitate ſua deputata fuit Congregatio, editumque decretum in Canonizatione peragenda prædictorum Beatorum, ſemper in poſterum obſervandum; videlicet ſervandum eſſe ordinem hierarchiæ Eccleſiaſticæ, ſed, ſi inter plures ejuſdem ſtatus & ordinis unus reperiatur, qui ſit Fundator alicujus Religionis, Congregationis, Societatis a ſancta Sede approbatæ, hic aliis præferatur, qui qualitatem Fundatoris non habent, licet ante mortui eſſent. En monumenta & decreta: *Promoſſa in occaſione della paſſata Canonizazione de' quattro Santi Vincenzo a Paolo, Gio: Franceſco Regis, Giuliana Falconieri, e Caterina da Genova, quella controverſia altre volte accaduta, e ſpecialmente l'anno 1670. ſopra l'ordine da oſſervarſi nel nominarli, ad iſtanza e ſupplica del Promotore della Fede, il quale e per ragione del ſuo impiego, e come incaricato con iſpecial biglietto di Segreteria di ſtato a dover ſoprantendere alla diſpoſizione della ſolenne funzione della Canonizazione, ſi ſtimò in obbligo con ſua ſcrittura umiliare a noſtro Signore lo ſtato di detta controverſia, colle ragioni, che potevano alle parti vicendevolmente competere; la Santità ſua ſi degnò deputare una congregazione particolare per la riſoluzione della già detta controverſia, con il ſeguente reſcritto.*

Die 13.

Die 13. menſis Aprilis 1737.

SAnctiſſimus benigne annuendo petitis, pro reſolutione controverſiæ, de qua in precibus, ſuper ordine tenendo in expreſſione nominum Beatorum in proxima futura Canonizatione canonizandorum, deputavit Congregationem Reverendiſs. DD. Cardinalium Pico, Zondodari, Spinula, Gentili, Guadagni, cum interventu, & voto DD. Patriarchæ Hieroſolymitani ſac. rit. Congregationis Secretarii, Archiepiſcopi Amaſeni, & Promotoris Fidei, cum facultatibus neceſſariis & opportunis, decernen. & terminan. ut petitur, quibuſcumque in contrarium non obſtantibus. Et ad Fidei Promotorem pro executione tamquam Judicem delegatum.

N. Cardinalis Corſinus.
Loc. † Sigilli.

Dalla qual Congregazione radunataſi il dì 16. del meſe di Aprile ne emanò il di contro decreto, ſucceſſivamente confermato ed approvato da noſtro Signore il ſeguente giorno 17. di detto meſe di Aprile.

D E C R E T U M.

CUm ſacrorum rituum Congregatio ſub die 29. Decembris anni 1670. annuente ſan. mem. Clemente X. demandaverit, in expreſſione nominum Beatorum, qui canonizandi ſunt, ſervandum eſſe ordinem hierarchiæ Eccleſiaſticæ, nempe antecedere debere primò illos ſtatus Clericalis, ſecundò illos ſtatus Regularis, & tertiò inter plures ejuſdem ordinis attendendum eſſe tempus mortis, prout clarius ſubinde declaravit alio ſimili decreto diei 24. Januarii ſubſequentis anni 1671. ab eodem Pontifice ſimiliter approbato. Cumque occaſione proximæ futuræ Canonizationis dubitatum fuerit de ordine ſervando in exprimendis nominibus B. Vincentii a Paulo Sacerdotis Fundatoris Congregationis Miſſionis, & Societatis puellarum de Charitate, & B. Joannis Franciſci Regis Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu; Congregatio particularis ſacrorum rituum, a SS. D. N. deputata, hoc ſuo decreto ſtatuit & mandat, ſervari memorata decreta, cum hac tamen declaratione, quod, ſi inter plures eiuſdem ſtatus & ordinis reperiatur unus, qui ſit Fundator alicujus Religionis, Congregationis, Societatis, aut alterius hujuſmodi Inſtituti ſive Clericalis, ſive Regularis a S. Sede approbati, præferatur aliis qui hanc qualitatem Fundatoris non habent, licet ante in Domino obdormiverint. Ideoque in caſu de quo agitur, primo loco nominetur Vincentius a Paulo, ſecundo Joannes Franciſcus Regis, ſi Sanctiſſimo &c. Die 16. Aprilis 1737.

Factaque per me Fidei Promotorem de prædictis SS. D. N. Clementi XII. relatione, Sanctitas ſua decretum iſtud prædictæ ſacræ Congregationis particularis confirmavit & approbavit & in poſterum ſervari mandavit. Die 17. Aprilis ejuſdem anni 1737.

L. de Valentibus S. Fidei Promotor.

Huc referri poſſunt quæ a nobis dicta ſunt *in 2. part. lib.4. cap.6. num.8. & ſeqq.* de Fundatoribus ſacrorum Ordinum. Quid autem dicendum eſſet, ſi inter Beatos canonizandos ejuſdem ſtatus & Ordinis aliquis reperiretur, qui eſſet Fundator alicujus Religionis, aut Inſtituti a ſancta Sede Apoſtolica approbati, qui non eſſet Clericus, aut Sacerdos? Eſſet ne hic præferendus alteri non Fundatori, qui Clericus eſſet, aut Sacerdos? Porro crederem, hunc illi eſſe præponendum: & de facto in Canonizatione Sanctorum celebrata a ſan. mem. Alexandro VIII. primo loco fuerunt nominati B. Joannes de Capiſtrano, & B. Joannes de S. Facundo, & poſt eos B. Joannes de Deo, licet Fundator Ordinis Fratrum infirmis in hoſpitalibus inſervientium, habita ratione temporis mortis ipſorum; nonniſi quia B. Joannes de Deo nec Clericus fuit, nec Sacerdos; & alii duo ſacerdotali charactere fuerunt inſigniti.

§. V.

De Indulgentiis, quas ſummi Pontifices elargiri conſueverunt occaſione ſolemnis Canonizationis.

9 IN epiſtola Leonis III. de Canonizatione S. Suuiberti legitur, eumdem Pontificem obtuliſſe ſpirituales Indulgentias cunctis Fidelibus celebrantibus feſtum S. Suuiberti, & ad Divina in eodem feſto facta confluentibus. Verum, cum epiſtola hæc apud pleroſque ex alibi dictis apocrypha habeatur, ſi fides præſtanda eſt Domino Phœbeo olim docto Secretario Congregationis ſacrorum rituum in ſua diſſertatione infra memoranda, ad Honorium III. pius mos referri debet Indulgentias concedendi in ſolemnibus Sanctorum Canonizationibus. Cum enim inter Sanctos annumeraret B. Laurentium Epiſcopum Dublinenſem, relaxavit viginti dies de injunctis pœnitentiis omnibus illis, qui vere pœnitentes & confeſſi ad eccleſiam S. Mariæ de Augo, ubi corpus ejus requieſcit, in die ſolemnitatis ejuſdem score glorioſiſſimi Confeſſoris, vel intra octavam, cum devotione acceſſiſſent, ejus orationum ſuffragia petituri; quemadmodum legitur in bulla Canonizationis. Quamquam, cum ante Canonizationem B. Laurentii idem Honorius inter Sanctos retuliſſet B. VVillelmum Bituricenſem Archiepiſcopum, & litteras dediſſet ad univerſos Chriſti fideles, quæ typis impreſſæ ſunt in novo codice Canonizationum *pag.51.* & in eis quidem hæc habeantur: *Univerſis, qui ad ſolemnitatem translationis ejus ipſo die, quo transferetur, & etiam infra octavas cum devotione convenerint, quadraginta dies de injunctis ſibi pœnitentiis relaxamus, omnibus, qui ad ejuſdem translationis ſolemnitatem futuris annis ipſo translationis die reverenter acceſſerint, eamdem Indulgentiam concedentes*; inferri ex his poſſe videtur, quod, quatenus concedendarum Indulgentiarum uſus occaſione ſolemnium Canonizationum ſit Honorio III. attribuendus, fieri id tamen non debeat propter Canonizatio-

Digitized by Google

zationem B. Laurentii, ſed ratione potius Canonizationis B. VVillelmi Bituricenſis. Continuatores porro Bollandiani *in cit. diſſert.* 20. *num.* 9. ita ſubdunt: *Gregorius IX. in Canonizationibus S. Antonii de Padua .... & S. Dominici eccleſias, ubi quieſcunt, ſimiliter viſitantibus annum unum indulſit; & mox S. Eliſabeth adſcribens Sanctorum catalogo annum unum & quadraginta dies. Deinde Innocentius IV. infra quindenam ſequentem feſtum S. Petri Martyris viſitantes eccleſiam ejus voluit quadraginta dies lucrari; ſed Clemens IV. rurſum tempus reſtrinxit ad dies infra octavam; Indulgentiam vero ampliavit, & ſtatuit dies centum intuitu S. Hedvvigis a ſe canonizatæ. Magis eamdem gratiam extendit Calliſtus III. in litteris de S. Vincentii Ferrerii Canonizatione a Pio II. expeditis, quando in die feſto conceſſit ſeptem annos & totidem quadragenas; quibus Sixtus IV. in Canonizatione S. Bonaventuræ adjecit Dominicis ſingulis per annum dies centum. Cœpto ſic ſemel augeri annorum numero, Leo X. ad corpus S. Franciſci de Paula aſſignavit quadraginta annos & totidem quadragenas; ac denique Hadrianus VI. in Canonizatione S. Bennonis ſolemnitati ejus præſentibus Indulgentiam plenariam dedit.* At veremur tamen, ne totum id re vera ſubſiſtat: quandoquidem in bulla Canonizationis S. Franciſci de Paula, poſtquam Leo Papa X. narravit, ſe in ejus Canonizatione Miſſam celebraſſe, ſubjungitur (*in cit. cod. pag.* 210.) *Et ita Miſſam ipſam ad finem uſque cum ſolitis cæremoniis juxta Ordinarium Apoſtolicum illic debite terminavimus, Indulgentiamque plenariam omnibus Officio hujuſmodi tunc aſſiſtentibus devote conceſſimus, ac etiam in loco ſepulturæ ejuſdem S. Franciſci de Paula in depoſitionis ſuæ die, videlicet ſecunda Aprilis, hujuſmodi perpetuo duraturam quadraginta annorum, totidemque quadragenarum Indulgentiam annuatim condonavimus.* Hodie demum ſummi Pontifices plenariam elargiuntur Indulgentiam omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui confeſſi & ſacra Communione refecti, vel propoſitum habentes intra hebdomadam confitendi, & ſacram Euchariſtiam recipiendi ſolemni interſunt Canonizationi Sanctorum; tum autem Indulgentiam ſeptem annorum ac totidem quadragenarum viſitantibus natali eorum die ipſorum ſepulcra; uti legitur in Actis Canonizationis ſæpe memoratis collectis a Juſtiniano Chiapponi *pag.* 212. *& pag.* 233.

§. VI.

De Proceſſione, quæ fit in ſolemni Canonizatione.

10 OCcaſione ſolemnis Canonizationis ſolemnis item inſtituitur proceſſio. Cardinalis Oſtienſis *in comment. ad cap. Audivimus. de Reliq. & venerat. Sanctor. ſub num.* 5. meminit conventus Cleri, & populi una cum ſummo Pontifice, & Cardinalibus: *Conveniunt Papa, & Fratres, & totus Clerus, & populus.* Cardinalis Jacobus Cajetanus in ſuo Ordine Romano typis impreſſo apud Mabillon. *muſei Ital. tom.* 2. ſermonem habens

bens de acceſſu Papæ ad templum, in quo fit Canonizatio, ait *cap.* 115. *pag.* 422. *Occurrit ei proceſſio Cleri illius eccleſiæ*. Auctor, qui rituum formulis præerat in aula Pontificia anno 1347. apud Raynaldum *ad dictum annum ſub num.* 28. proceſſionem non omittit, quæ fiebat, non ante, ſed poſt peractam Canonizationem. Petrus Amelius Urbani V. Sacriſta & Pœnitentiarius Gregorii XI. in Ordine Romano pariter impreſſo apud Mabillon. *in muſeo Ital. tom.* 2. ſic habet *cap.* 153. *pag.* 536. *Tunc incepta fuit proceſſio*, (pronuntiata videlicet ſententia Canonizationis) *& omnes tenebant ſaculas ſuas accenſas in manibus, quilibet in ordine ſuo; & duo Patriarchæ ibant cum Cardinalibus. Item Dominus Papa ſubtus pallium; ſed milites portabant extra pallium tortitia Papa accenſa: & ſic ivimus per totam Capellam uſque ad aliam Capellam; & reverſi fuimus proceſſionaliter ad magnam Capellam*. Proceſſionis tamen inſtitutæ ante Canonizationem verba facit Volaterranus in Canonizatione S. Bonaventuræ ſub Sixto IV. apud Raynaldum *ad ann.* 1482. *num.* 48. *Tum Papa deſcendit in baſilicam proceſſionaliter cum baldachino; in porticu ei obviam iverunt Religioſi Urbis, & Clerus ipſius eccleſia S. Petri*: quibus utique conſimilia ſunt ea quæ leguntur in diariis Paridis de Craſſis *de Canonizatione S. Franciſci de Paula*, atque in ſæpe citato libro ſacrarum cæremoniarum *ſect.* 6. *cap.* 1. *Intimetur etiam Clero Urbis, ut ſummo mane conveniant ſupplicantes in porticu eccleſiæ S. Petri*. Proceſſionis inſuper ante Canonizationem peractæ, necnon ordinis ejuſdem accurata adeſt deſcriptio in Actis Canonizationis S. Didaci collectis a Petro Galeſinio *part.* 3. *cap.* 14. *&* 15. Clemenſque VIII. in bulla Canonizationis S. Hyacinthi §. 23. *(in allat. cod. pag.* 256.) ſic inquit: *Ipſa Dominica in Albis* (dies enim erat habitæ ab ipſo Canonizationis) *illuxit: Nos, & iidem Cardinales, necnon Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, qui in Capellam noſtram Pontificiam nobiſcum ad id convenerant, ſacris veſtibus induti, hymno* Ave Maris Stella *ad honorem Beatiſſimæ Virginis Mariæ, cujus opem tunc maxime invocandam duximus, inchoato, eodemque illo ab ejuſdem Capellæ noſtræ Cantoribus ad finem uſque deinceps decantato, aliiſque etiam Romanæ Curiæ Prælatis, & Officialibus, familiaribuſque noſtris una cum ceteris totius Eccleſiaſtici Sæcularis, & Regularis Ordinis viris longo pioque ordine præeuntibus, omnes cum ardentibus cereis ad illius gloriam, qui ſua luce & ſplendore cælos complet, ex palatio noſtro Apoſtolico ſumma cum celebritate proceſſimus ad baſilicam Principis Apoſtolorum tunc magno undique ornamentorum apparatu inſtructam*. Hodie etiam ſolemnitas Canonizationis initium ducit a proceſſione. Qui vero magnificentiam ejuſmodi proceſſionum, & earum ordinem plenius ediſcere cupit, conſulere poteſt Acta jam citata Petri Galeſinii, necnon Peniæ de Canonizatione S. Didaci, Acta ejuſdem Peniæ de Canonizatione S. Raymundi, Acta Grattarolæ de Canonizatione S. Caroli Borromæi, Acta Andreæ Azuar de Canonizatione S. Thomæ de Villanova, Acta Cappelli de Canonizatione S. Franciſci Saleſii, & SS. Petri de Alcantara, ac Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Acta demum Juſtiniani Chiapponi

de

de Canonizatione ſolemniter perfecta a ſan. mem. Clemente XI. Sanctorum quatuor ſæpe memoratorum Pii V., Andreæ Avellini, Felicis de Cantalicio, & Catharinæ de Bononia, in quibus ad amuſſim & ſingillatim omnia referuntur, quæ ad proceſſionem ipſam pertinere poſſunt. Hic enim ſolum addidiſſe fas ſit primò, quod candelarum & funalium cereorum diſtributio, quæ hodie multis in hac proceſſione fit, & ſignanter ſingulis Officialibus Curiæ, Præſulibus, Epiſcopis, & Cardinalibus, facta aliquando fuit omnibus, qui Canonizationi interfuerunt, teſte Joanne Longino in Canonizatione S. Stanislai Epiſcopi Cracovienſis apud Bollandianos *ad diem* 11. *Maji tom.* 2. *pag.* 260. ubi ſic legitur: *Omnibus autem rite perfectis, Cantico* Te Deum laudamus *a ſummo Pontifice* (Innocentio IV.) *inchoato & a Clero univerſo ad finem expleto, facta eſt & generalis candelarum in homines utriuſque ſexus qui convenerant diſtributio adeo liberalis & prodiga, ut illiuſmodi liberalitatem ſinguli teſtarentur ſe nullo unquam tempore vidiſſe, ſed nec ab ætate defluxa audiſſe.* Quod quidem nunquam deinde factum eſt propter timorem ſane probabilem maximæ confuſionis. Secundò, quod in proceſſione defertur vexillum cum imagine ejus Beati, qui eſt canonizandus, & plura utique feruntur vexilla, ſi plures Beati ſint illi, qui debent unico actu canonizari. Conſuetudo autem vexillum deferendi initium habuiſſe videtur a citata Canonizatione S. Staniſlai Epiſcopi Cracovienſis: de ea enim ſic ait Jo: Longinus apud Bollandianos *loc. cit. In ipſo Canonizationis* (B. Stanislai Epiſcopi Cracovienſis Martyris) *& pronuntiationis ſuæ articulo, Innocentio Papa conſiſtente adhuc in cathedra, vexillum de rubro colore & puniceo contextum Pontificalem perſonam habens pro inſigni, in alto pendens Angelico geſtatum miniſterio apparuit, a pluribus Chriſtifidelibus, quibus id clementia Divina revelare voluit, non ſine admiratione conſpectum; rubro colore ſanguinis effuſionem ſignificans, & Pontificali perſona Beatiſſimum Staniſlaum apertiſſime figurans*; ad quæ notavit Papebrochius: *eo miraculo præbitum exemplum ejuſmodi vexillum exponendi in Canonizatione novorum Sanctorum.* Et vexillum quidem ipſum in Canonizatione S. Franciſci de Paula delatum fuiſſe a P. Generali Minimorum medio inter Oratorem Hiſpaniæ, & Oratorem Portugalliæ, teſtatur Paris de Craſſis *in ſæpe alleg. diariis*. Phœbeus vero ex notis Cardinalis Baronii ad Martyrologium Romanum animadvertens, geſtatam fuiſſe per urbem Conſtantienſem S. Rochi imaginem pompa ſolemni & omni populo comitante, putat, ab hoc facto uſum vexillorum in Canonizationibus, ſolemnemque in eis proceſſionem ſuam originem duxiſſe. At, cum id contigerit, ut alibi dictum eſt, ad arcendam peſtiferam luem, quæ per totam urbem graſſabatur, cumque Concilii Conſtantienſis Patres, qui prædictas preces & ſupplicationes indixerunt, tunc ſibi nomen & auctoritatem univerſalis Concilii falsò arrogarent; veriſimile idcirco eſſe videtur, vexilli delationem in ſolemnitate Canonizationis cauſam & originem nequaquam habuiſſe a geſtatione imaginis S. Rochi, ſed a prædicta potius apparitione imaginis in vexillo depictæ,

quæ

quæ contigit in Canonizatione S. Stanislai. In ſacrorum porro rituum Congregatione olim decernebatur & præſcribebatur forma pingendi Beatum in vexillo ſeu vexillis pro Canonizatione: ita quippe actum eſt in Canonizatione S. Caroli Borromæi, teſte Mucantio Secretario Congregationis ſacrorum rituum in Actis dictæ Canonizationis ab eo deſcriptis, uti legitur *fol.* 85. Dictum eſt nempe *in vexillo ſeu vexillis*, cum non unum, ſed plura comparerentur pro unoquoque canonizando vexilla; quorum alterum e templi Vaticani fornice penſile manet ad perennem rei memoriam, alterum vero, Canonizatione expleta, quando primum feſtum Canonizati fit in eccleſia Ordinis, quem Sanctus, ſi fuerit Regularis, profeſſus eſt, vel nationis, ex qua ortum habuit, ad eamdem deſertur eccleſiam. Proceſſio demum, quæ inſtituitur in hac vexilli delatione, ad amuſſim deſcribitur a Chiappono in ſæpe memoratis Actis Canonizationis. Quocirca hic tantum operæ pretium erit afferre ea, quæ leguntur in Cæremoniali inedito Capituli & Cleri baſilicæ Vaticanæ compoſito a Michaele Angelo Matthæjo ejuſdem baſilicæ Canonico, in cujus *cap.* 27. quod inſcribitur: *De modo tradendi vexilla Sancti canonizati*, ſic habetur: *Vexilla Sancti canonizati delata in Canonizationis proceſſione, in noſtra baſilica remittuntur, quorum unum e templi fornice penſile ad maximam rei memoriam perennat, & alterum eorum, vel plura feſto die Sancti canonizati Religioni, vel Concivibus traduntur. Statuta igitur die, ab hebdomadario Canonico una cum quatuor Miniſtris pluvialibus indutis, etiamſi diei ſolemnitas non exigat, cantantur ſolemnes Veſperæ ad altare Sanctorum Apoſtolorum. Veſperis expletis, omnes in choro ſedent. Interim ordinatur proceſſio ante præfatum altare tranſitura. Sancti canonizati vexillum ſeu vexilla deferunt ejuſdem Sancti Regulares, vel Concives, vel Confratres, quibus chorum ingredientibus, omnes aſſurgunt. Canonicus celebrans ſtans accipit cordulas e vexillo penſiles, quæ in ſingulis vexillis ſunt quatuor, & eas Religioſis paratis tradit. Deinde noſter chorus præ manibus facem geſtans ordinatim procedet ad eccleſiæ atrium, ubi ſiſtit hinc inde, & transeuntibus vexillis, omnes genuflectant. Canonicus vero paratus, traditis cordulis, & deſcendentibus vexillis, una cum Miniſtris genuflectat, & poſtmodum in Sacrarium redeat.* Poſt hæc jam ſcripta & primò edita, anno 1737. uti ſupra dictum eſt, facta fuit a SS. Deceſſore Clemente Papa XII. ſolemnis Canonizatio Sanctorum ſupra memoratorum. Proceſſioni Sanctitas ſua non interfuit medicorum conſilio; ſed ejus loco interfuit Em. Cardinalis Rufus Archiepiſcopus Ferrarienſis, pluviali indutus & mitra pretioſa ornatus, utpote ſenior inter Cardinales Epiſcopos præſentes, quique etiam poſtmodum ſolemnem Miſſam celebravit.

§. VII.

§. VII.

De ſolemnis Canonizationis actu juxta ritum antiquiorem.

11 CArdinalis Oſtienſis *in cit. cap. Audivimus. de Reliq. & venerat. SS.* de ipſa ſolemni Canonizatione loquens ſic ſcribit *num.* 5. *Flexis genibus fit devota oratio, & cantatur* Veni Sancte Spiritus, *vel alius hymnus, ſive antiphona conveniens. Surgit Papa ab oratione, & definit illum, de quo agitur, Sanctum eſſe, & Sanctorum catalogo adſcribendum, & tamquam Sanctum eſſe venerandum, & feſtum ſuum colendum tali die. Cantatur* Te Deum laudamus.

12 De Canonizatione S. Petri Cæleſtini facta a Clemente V. & verſibus deſcripta editis apud Bollandianos *ad diem* 19. *Maji tom.* 4. *pag.* 479. hæc habentur:

Dixerat, & ſurgens, nobis adſtantibus, inquit,
Proclamatque, Veni replens pia corda Creator
Spiritus, & genibus ſtravit ſe in pulvere, flexis
Quoque aliis; ſurgitque iterum: cui vertice mitram
Impoſui dextra minimus Levita, ſed Ordo
Quippe dabat. Stetit inde, chorus quoad cantica complet &c.
Hæc ubi perfectum ſumpſere exordia finem,
Afflavitque Deus volitis, firmumque petitis
Judicium; ſublimis Apex depromere votum
Inchoat: Æterni ad Patris, Natique coævi,
Flaminis æterni (quibus una potentia, ſumma,
Omnipotens) laudem, Mariæ Virginis almæ,
Et Petri Paulique Ducum, Michaelis, & omnis
Militiæ cæleſtis opem, fideique ſalubris
Incrementa ſacræ; Divo munimine fulti,
Sanctorum Petri, Pauli, noſtro quoque fulti,
Conſilioque Patrum, veſtriſque ſuaſibus, inquit:
Nos Fratrem Petrum, quem de Murrone vocatum
Fama docet, celebriſque ciet ſuper æthera tolli,
Sanctorum thalamo, meritis ſuadentibus altis,
Sancimus dignum adſcribi, Juſtumque Piorum
Scribimus hunc numero, ſtatuentes undique plebem
Huic obitus celebrare diem, & devotius omnem
Confeſſoris ei feſtum perſolvere cœtum &c.
Dixit, & inde Pater jubilans in cantica ſurgit,
Teque Deum laudamus, ait, vociſque ſonoræ
Haud decor emulcet pavonis imagine: cuncti
Id peragunt, lætique canunt, verſumque ſequentem

Levita ad lævam reſidens, Cleruſque viciſſim
Reſpondet. Tunc ſummus Apex Collectam & in alto
Fudit, & expleto noſtrum ſibi funditur amen.
Confiteor, Levita dehinc, thalamiſque verenter
Compono excelſis Apicem; nomenque Beatum
Militis aſcripti memorant........

13 In Ordine Romano Cardinalis Cajetani apud Mabillon. *muſei Ital. tom.* 2. ſequentibus verbis ſolemnitas ipſa Canonizationis enarratur *cap.*115. *pag.* 422. *& ſeq. Flexis genibus fit devota oratio, & Papamet debet incipere, cantando Hymnum* Veni Creator Spiritus; *quo incepto, genuflectit, & in fine primi verſus ſurgere debet, & continuatur totus hymnus ab omnibus aliis cantando: quo hymno cantato, ſi Domino Papæ placet, Diaconus Cardinalis a dexteris Papæ aſſiſtens dicit* Flectamus genua, *& Dominus Papa & ceteri alii baſſe & ſecrete genibus flexis orant; &, devota oratione facta, poſt morulam, Diaconus Cardinalis, qui eſt a ſiniſtris, dicit* Levate; *& tunc omnes ſurgent: quibus levatis, Dominus Papa, tenendo mitram in capite, definit publice, illum, de quo agitur, eſſe Sanctum, & Sanctorum catalogo adſcribendum, & tamquam Sanctum eſſe ab omnibus venerandum &c. quam definitionem facere poterit ipſe D. N. Papa, ut ſequitur: Ad honorem Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, et exaltationem Fidei Catholicæ, ac Chriſtianæ Religionis augmentum, auctoritate ipſius Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, Beatorum Apoſtolorum Petri et Pauli, et Noſtra de Fratrum noſtrorum conſilio, decernimus ac definimus, bonæ memoriæ N. Sanctum eſſe, et Sanctorum catalogo adſcribendum, ipſumque dictorum Sanctorum catalogo adſcribimus, ſtatuentes, ut ab univerſali Eccleſia anno quolibet in die tali feſtum ipſius et Officium, ſicut pro uno Confeſſore, ſi ſit Confeſſor, vel ſicut pro uno Martyre, ſi ſit Martyr, devote & ſolemniter celebretur. Et, ſi Domino Papæ placuerit, poterit addere iſta verba: Inſuper, eadem auctoritate, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui annis ſingulis ad ſepulcrum ejuſdem in die tali devote acceſſerint, unum annum & quadraginta dies, accedentibus vero annis ſingulis infra octavam dicti feſti ad ſepulcrum ipſius quadraginta dies de injunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer relaxamus. Quibus verbis per dictum Papam prolatis, ipſe Dominus Papa, mitra depoſita, incipit cantando pſalmum* Te Deum laudamus, *quem ceteri cantando proſequuntur; quo finito, Diaconus Cardinalis a ſiniſtris Papæ aſſiſtens dicat verſiculum* Ora pro nobis Beate N. alleluja. *& ceteri reſpondent* Ut digni efficiamur gratia Dei, alleluja. *Si vero hujuſmodi ſolemnitas fuerit a Septuageſima uſque ad Paſcha, in prædicto verſiculo omittitur* alleluja. *Deinde Dominus Papa cantando dicat* Dominus vobiſcum, *&, reſponſo* Et cum Spiritu tuo, *dicat* Oremus, *& poſtea orationem, quæ competat illi Sancto, finiendo ipſam orationem* Per Chriſtum Dominum noſtrum, *& reſpondeatur* Amen. *Sed, ipſa oratione finita, dictus Diaconus Cardinalis a ſiniſtris Papæ aſſiſtens dicat* Confiteor *&c. ut moris eſt; & locis debitis, ſcilicet immediate poſt Apoſtolos, faciat mentionem de dicto Sancto. Qua confeſſione finita, Dominus Papa*

Papa dat Indulgentiam gratioſam ſeptem annorum & ſeptem quadragenarum ; &, data Indulgentia per D. N. Papam, ac mitra eidem depoſita, facit abſolutionem & dat benedictionem more conſueto, dicendo Precibus & meritis *&c. faciendo mentionem loco ſuo de Sancto canonizato.*

14 Ipſiſſima verba extant apud Auctorem, qui rituum formulis præerat in aula Pontificia anno 1347. ut habetur apud Raynaldum *ad annum prædictum num.* 39. & eis conſimilia quoque ſunt, licet magis compendiaria, quæ leguntur in Ordine Canonizationis anni 1494. formis impreſſo *tom. 3. collect. Concilior. Britan. pag. 636.*

§. VIII.

De nonnullis aliis juxta ritum antiquiorem Canonizationis ad ejuſdem actum pertinentibus.

15 ALiquando etiam publice recitata fuerunt miracula a Deo patrata interceſſione Beati, qui inter Sanctos referebatur; ut colligitur ex monumento Canonizationis S. Laurentii Archiepiſcopi Dublinenſis factæ ab Honorio III. apud Beſſin *in collect. Conciliorum provinciæ Rhotomagenſis part. 2. pag. 47. Factoque ſilentio* (loquitur de ſummo Pontifice Honorio) *de B. Laurentio brevem ſermonem faciens, teſtimonia de eo in audientia omnium iterum legi præcepit. Lectis igitur ab Epiſcopo Cardinali Nicolao prædicto dictis teſtimoniis, ſicut ipſe per totam fere noctem laborando exceperat & fecerat adnotari, omnes, qui audiere, mirati ſunt & gaviſi, quippe qui per depoſitionem eorum inter cetera miracula meritis B. Laurentii ſeptem audierunt mortuos ſuſcitatos.* Item in Canonizatione S. Antonii Luſitani, teſtatur VVadingus *in annal. Minor. tom. 2. pag.* 280. lecta fuiſſe e ſuggeſtu miracula ejus interceſſione patrata. Gregorius IX. qui inter Sanctos retulit Antonium, inter Sanctos pariter antea retulerat B. Franciſcum Ordinis FF. Minorum Inſtitutorem; & in hujus etiam ſolemnitatis celebratione Octavianus Cardinalis Diaconus Tituli SS. Sergii & Bacchi, miracula quæ fuerunt approbata, populo enuntiavit; ut *in vita ejuſdem S. Franciſci ex annalibus VVadingi deprompta* narrat Tiburtius Navarrus *lib.4.cap.17.* In baſilica Aſſiſienſi Innocentius IV. ut viſum eſt, Canonizationem peregit B. Stanislai Martyris; & Pontificis juſſu Cardinalis Cajetanus Urſinus, qui ad Pontificatum poſtea evectus Nicolai III. nomen aſſumpſit, vitam, geſta, martyrium, miracula rite probata recitavit; quemadmodum legitur in hiſtoria Conventus Aſſiſienſis diligenter exarata a Franciſco Maria Angelo a Rivotorto *lib.1. tit.23.* Denique ut cetera prætereantur, Clemens V. legi publice fecit Acta in ipſa die Canonizationis S. Petri Cæleſtini, teſte eo, qui illam Canonizationem verſibus deſcripſit apud Bollandianos *ad cit. diem 19. Maji pag. 479. tom. 4.*

Poſt jubet, ut referet contexta labantia Scriptor,

Et vero ſermone legat tam culmine geſta,
Quam poſt, quamque prius . . . . . .

16 Eorum quoque Beatorum, quos inter Sanctos referebant, corpora ſummi Pontifices occaſione Canonizationis elevari mandarunt; aut ipſimet, ſi corpora erant in loco, in quo fiebat Canonizatio, debita cum reverentia & honore elevarunt. Sanctus Leo IX. canonizavit B. Gerardum Epiſcopum Tullenſem, & in bulla extant hæc verba (*in cit. cod. Canoniz. pag.* 7.) *Cujus Sancti venerabile corpus per Nos ipſos cupimus transferre, et digno honore digno loco in altari proprio collocare. Et ſane poſt paucos menſes corpus beatum elevavit et collocavit*; ut habetur etiam apud Pagi juniorem *in Breviario Roman. Pontif. tom.* 1. *pag.* 516. Alexander III. inter Sanctos retulit B. Thomam Cantuarienſem, & in bulla hæc leguntur (*eod. cod. pag.* 16.) *Quoniam igitur dignum eſt, et vobis plurimum expedit, ut ſanctum corpus ejus cum ea, qua decet, reverentia & honore condatur, diſcretioni veſtræ Apoſtolica auctoritate mandamus, quatenus corpus ejus devote et reverenter, facta ſolemni proceſſione, aliquo ſolemni die, congregato Clero et populo, in altari honorifice recondatis, aut ipſum in aliqua decenti capſa ponentes, prout convenit, elevetis in altum*. Quibus quidem ſimilia habentur etiam in bullis Canonizationis BB. Bernuvardi Epiſcopi, & Joannis Gualberti factæ a Cæleſtino III. Canonizatio demum S. Franciſci fundatoris Ordinis Minorum celebrata eſt in civitate Aſſiſienſi a Gregorio IX. teſtatur autem Krantzius *lib.* 4. *Saxoniæ cap.* 4. Papam de ſolio deſcendiſſe, & cum Cardinalibus ſanctum corpus levaſſe de tumulo, mira omnium alacritate; quod ipſum narratur a Navarro *in vita dicti Sancti lib.* 4. *cap.* 17. Porro ſancti ejuſdem Franciſci corpus, quod, ſi non omnium, Principum ſaltem virorum oculis per aliquam temporis intercapedinem aliquando expoſitum fuit, hortatore S. Jacobo de Piceno, a Sixto IV. ſummo Pontifice anno 1486. ex oculis hominum ſublatum eſt; repleto ambitu, per quem ad eccleſiam inferiorem baſilicæ Aſſiſienſis, ubi corpus illud ſervabatur, erat acceſſus, repletaque ſcala, per quam ad eamdem erat deſcenſus, denſo aggere ex lapidibus & cæmento compacto; uti deſumitur ex allegata hiſtoria Conventus Aſſiſienſis *tit.* 42.

17 Alia plura ad antiquiorem ritum pertinentia cumulari poſſent, ſed de his infra opportunius loquemur; & alibi quoque tractabitur de proteſtatione, quæ olim ante Canonizationes a ſummis Pontificibus emittebatur.

§. IX.

De ſolemni actu Canonizationis juxta recentiorem & præſentem ritum.

18 JUxta recentiorem & præſentem ritum poſtquam ſummus Pontifex, qui ſolemni memoratæ intereſt proceſſioni, Vaticanam baſilicam ingreſſus eſt, ſolium conſcendit, in quo ſedens ad obedientiam excipit Cardinales, Epiſcopos Aſſiſtentes, & non Aſſiſtentes, Abbates, & Pœnitentiarios: abſoluto obedientiæ ritu, alter ex Magiſtris ſacrarum cæremoniarum ad imum ſolii gradum ducit Procuratorem delegatum ad poſtulandam Canonizationem una cum Advocato Conſiſtoriali, qui ejuſdem Procuratoris nomine petitionem exponere conſuevit. In Canonizatione S. Didaci, Cardinalis Deça procuratorio Regis Hiſpaniarum nomine pro ea ſupplicavit: pro Canonizatione S. Caroli Borromæi ipſius Regis nomine ſupplicavit Cardinalis Taverna: ejuſdem inſuper Regis nomine ſupplicavit Cardinalis Columna pro Canonizatione S. Thomæ de Villanova: pro Canonizatione autem S. Franciſci de Sales nomine Regis Chriſtianiſſimi ſupplicavit Dux de Criquì ejus apud Sedem Apoſtolicam Orator: in Canonizatione SS. Petri de Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Imperatoris, & Regis Catholici nomine ſupplicavit Cardinalis Roſpiglioſus: in Canonizatione demum peracta a ſan. mem. Clemente XI. Cardinalis Hannibal Albanus ejus ex fratre nepos, & baſilicæ Vaticanæ Archipresbyter, Regum, Magnatum, civitatum, & Ordinum Regularium procuratorio munere functus eſt; & Marcellinus Coirus tunc Conſiſtorialis Advocatus, nomine dicti Eminentiſs. Cardinalis inſtanter petiit, ut a Sanctitate ſua Sanctorum catalogo adſcriberentur BB. Pius V., Andreas Avellinus, Felix a Cantalicio, & Catharina de Bononia. Huic petitioni reſpondet Præſul a Secretis Brevium ad Principes, & pro ſummo Pontifice dicit, orandum eſſe, ut in arduo faciendæ Canonizationis negotio ſuum Dominus præbeat adjutorium. Canuntur deinde litaniæ Sanctorum; poſtea Advocatus Conſiſtorialis iterum nomine Procuratoris ad poſtulandam Canonizationem deputati pro eadem exorat, iterumque Secretarius Brevium nomine Papæ reſpondet, iteratas & ferventiores preces eſſe Deo fundendas. Poſt hanc ſecundam poſtulationem canitur hymnus *Veni Creator Spiritus*; eoque abſoluto, Advocatus Conſiſtorialis ad tertiam procedit petitionem: tunc autem Secretarius Brevium mentem aperit Papæ de Canonizatione facienda, & Papa ſententiam profert, in qua decernit & definit, Beatum, aut Beatos eſſe Sanctorum catalogo adſcribendos. Summi Pontificis ſententia excipitur Procuratoris nomine ab Advocato Conſiſtoriali, qui, Sanctitati ſuæ gratiis actis, petit, ut ipſa decernere dignetur litteras Apoſtolicas ſuper Canonizatione. Huic poſtulationi Papa reſpondet *Decernimus*: tum ab eodem Advocato rogantur

tur Protonotarii, & Notarii, ut unum vel plura inſtrumenta conficiant ad perpetuam rei memoriam; & antiquior quidem Protonotariorum præſentium hæc profert verba *Vobis teſtibus*; vocans ſcilicet in teſtes eos, qui ſtant in area ſolii Pontificii. Canitur tandem hymnus *Te Deum laudamus*: poſtea in oratione fit mentio Beati, aut Beatorum canonizatorum, quorum pariter meminit in confeſſione, quam canit Diaconus Euangelium lecturus in Miſſa deinde cantanda, de qua infra. Summus denique Pontifex dat abſolutionem & benedicit, facta quoque commemoratione Beati, aut Beatorum, quos in catalogum Sanctorum paulo ante adſcripſit.

19 Hæc eſt ſolemnis rituum ſeries, juxta quam expletæ fuerunt a multo tempore Canonizationes; uti deduci poteſt ex Canonizatione S. Bonaventuræ facta a Sixto IV. deſcripta a Volaterrano, & formis impreſſa apud Raynaldum *ad an.* 1482. *num.* 49. ex Canonizatione S. Franciſci de Paula facta a Leone X. de qua Paris de Craſſis *in ſuis diariis*, & Raynaldus *ad an.* 1519. *num.* 81. ex libro ſacrarum cæremoniarum edito ſub eodem Leone X. ubi *ſect.* 6. *cap.* 2. ſic habetur: *Procurator cauſæ inſtanter petit a Pontifice nomine Procuratorio, & nomine Principum &c. pronuntiari & declarari Beatum N. in Sanctorum catalogum adſcribendum; & ut ſanctum venerandum a Chriſtifidelibus*: atque ex Actis Canonizationum S. Raymundi, S. Didaci, S. Franciſci Saleſii, S. Thomæ de Villanova, SS. Petri de Alcantara, ac Mariæ Magdalenæ de Pazzis, & SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia.

20 In appendicibus exhibebuntur nonnullæ reſponſiones, quibus Præſules a Secretis Brevium ad Principes exceperunt Procuratorum poſtulationes: interea vero de formula ſententiæ, quæ in actu Canonizationis a ſummo Pontifice profertur, agendum, quæ quidem concepta eſt, ut ſequitur:

21 *Ad honorem Sanctæ & Individuæ Trinitatis, ad exaltationem Fidei Catholicæ & Chriſtianæ Religionis augmentum, auctoritate D. N. J. C.; Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac Noſtra, matura deliberatione præhabita, & Divina ope ſæpius implorata, ac de venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Urbe exiſtentium conſilio, Beatos Pium V. Pontificem, Andream Avellinum, & Felicem a Cantalicio Confeſſores, ac Catharinam de Bononia Virginem, ſanctos, & ſanctam eſſe decernimus & definimus, ac Sanctorum catalogo adſcribimus: ſtatuentes, ab Eccleſia univerſali illorum memoriam quolibet anno die eorum natali, nempe Pii die quinta Maji inter ſanctos Confeſſores Pontifices, Andreæ die decima Novembris, & Felicis a Cantalicio die decima octava Maji inter ſanctos Confeſſores non Pontifices, & Catharinæ die nona Martii inter ſanctas Virgines non Martyres, pia devotione recoli debere. In nomine Pa † tris, & Fi † lii, & Spiritus † Sancti. Amen.*

22 In hujus ſententiæ a ſan. mem. Clemente XI. editæ formula nihil dicitur

dicitur de Officio & Miſſa in honorem Sanctorum canonizatorum: eique conſimilis ſane eſt formula ſententiæ prolatæ a ſummo Pontifice Alexandro VII. in Canonizatione SS. Thomæ de Villanova, & Franciſci Saleſii; necnon a Clemente IX. in Canonizatione SS. Petri de Alcantara, ac Mariæ Magdalenæ de Pazzis, ut ex Actis impreſſis percipi poteſt. In libro contra ſaerarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis formula habetur ſententiæ in Canonizatione proferendæ; in qua utique dicitur, Officium in honorem Canonizati eſſe celebrandum; conſimilique formula uſi ſunt ſummi Pontifices Sixtus V. & Clemens VIII. in Canonizatione SS. Didaci, & Raymundi, ut habetur ex Actis a Penia collectis; & conſimilis etiam fuit ſententia prolata a ſummo Pontifice Urbano VIII. in Canonizatione S. Andreæ Corſini, quemadmodum legitur apud Lezan. *conſult.* 2. *num.*6. *oper. tom.*4. *Statuentes, ut ab univerſali Eccleſia anno quolibet in die obitus dicti Andreæ feſtum & Officium ipſius, ſicut pro Confeſſore Pontifice, devote & ſolemniter celebrentur*. Porro, ſi antiquiora percurrantur monumenta, in Ordine Romano ſæpe citato Cardinalis Jacobi Cajetani apud Mabillon. narratur, quod duobus Cardinalibus olim a Papa in Conſiſtorio ſecreto committebatur, ut componerent Lectiones, Reſponſoria, Antiphonas, & Orationes pro Officio Beati canonizandi. Verum, non obſtante ſententia, in qua decernatur, Officium eſſe recitandum in honorem Canonizati in Eccleſia univerſali, &, quod majus eſt, non obſtante ipſa Canonizationis bulla, in qua hoc ipſum ſtatuatur; cum neceſſarium præterea ſit pro Officii recitatione in Eccleſia univerſali, ut aliud accedat tractu temporis decretum Congregationis ſacrorum rituum a ſummo Pontifice approbandum, juxta ea quæ inferius dicentur; ſane formula ſententiæ, in qua omittatur Officii recitatio, magis apta eſſe videtur.

§. X.

De Miſſa a ſummo Pontifice celebranda in ſolemni Canonizatione Sanctorum.

23 SI antiquiora Canonizationum monumenta conſulamus, pleræque procul dubio occurrent Canonizationes Sanctorum, in quibus nulla fit mentio Miſſæ a ſummo Pontifice ea occaſione celebratæ. De Canonizatione etenim S. Udalrici Epiſcopi Auguſtani facta a Joanne XV. in Synodo Romana nihil aliud habetur, niſi poſt lectam atque auditam narrationem eorum, quæ de dicto Udalrico Luitolphus Auguſtæ Epiſcopus congeſſerat, fuiſſe Udalricum inter Sanctos Confeſſores adſcriptum. De Miſſa quoque a ſummo Pontifice Alexandro III. celebrata in Canonizatione S. Eduardi Regis Angliæ nullum habetur veſtigium. Ejuſmodi pariter ſunt exempla Canonizationum factarum S. Franciſci a Gregorio IX., & S. Petri Martyris ab Innocentio IV. De prima namque Albertus Krant-

Krantzius *lib.7. Metrop. cap.45. & lib.8. Saxon. cap.4.* ſic ſcribit : *Papa Gregorius veniens Aſſiſium , in conſpectu maximæ multitudinis , quæ devotionis gratia eò confluxit , Beatum Franciſcum canonizavit his uſus verbis : Ad laudem & gloriam omnipotentis Dei Patris , & Filii , & Spiritus Sancti , & glorioſæ Virginis Mariæ , & SS. Apoſtolorum Petri & Pauli , & ad honorem Eccleſiæ Romanæ , Beatiſſimum P. Franciſcum , quem Dominus glorificavit in cælis , debito in terris obſequio venerantes , de conſilio Fratrum noſtrorum & aliorum Eccleſiæ Prælatorum in catalogum decrevimus Sanctorum adnotandum , & feſtum diem obitus ejus celebrandum . Statim Cardinales* Te Deum laudamus *incipiunt , & populi voces laudes Chriſti excipiunt . Papa de ſolio deſcendit , & cum Cardinalibus ſanctum corpus de tumba levavit .* De ſecunda vero ſic ait Lentinus Patriarcha Hieroſolymitanus apud Surium *ad diem 29. Aprilis tom.2. pag. 365. Ubi* (ſermo eſt de Innocentio IV.) *perſpicue cognovit , famam vinci rerum veritate , majoraque comperiſſet , quam ad ipſum perlata fuerant , de communi conſilio Cardinalium & Prælatorum omnium , qui per id tempus apud Sedem Apoſtolicam reſidebant* VIII. *kalendas Aprilis , nondum exacto poſt Martyrium anno primo , illum Peruſii in platea eccleſiæ FF. Dominicanorum , adſtante ipſi Cleri , plebiſque , itemque Religioſorum , Nobilium , ac Procerum multa frequentia , aliis ubertim flentibus præ gaudio , aliis Deum magna voce laudantibus , univerſis denique mirifice tripudiantibus , & ſolemni ritu diem feſtum celebrantibus , cum mirabili cereorum ardentium multitudine , & eximio ſacrarum veſtium apparatu , ſanctorum Martyrum catalogo ſtatuit adſcribendum .*

24 Hæc , & alia plura fuerunt erudite congeſta a Domino Phœbeo Archiepiſcopo Tarſenſi & olim Secretario Congregationis ſacrorum rituum in ſua diſſertatione typis impreſſa poſt Acta Canonizationis ſanctorum Petri de Alcantara , & Mariæ Magdalenæ de Pazzis ; ut oſtenderet , non eſſe de eſſentia Canonizationis , ut Miſſa a ſummo Pontifice tunc celebretur , licet in magnum decus tantæ rei cedat , ſi eam ipſe celebret , & licet Pontifices eam celebrare conſueverint , quando non fuerunt legitime impediti : *Ex iis , quæ hactenus diximus , certum redditur , Sanctorum Canonizationem perfici ſolo Pontificis Chriſti Vicarii judicio & ſententia ſuper ſanctitate & gloria deſuncti , ex teſtimonio ſanctitatis morum & veritatis ſignorum , non vero Miſſæ Pontificiæ ſacrificio ; quamvis id in Sancti honorem maxime cedat , & Pontifices celebrare , cum per valetudinem licet , conſueverint . Invocatio ſiquidem Sancti canonizati , etiam non celebrante Pontifice , ab eomet omnium primo de more præmittitur Miſſarum ſolemniis poſt hymnum Te Deum laudamus .* Quæ porro omnia recentioribus etiam auctoritatibus & exemplis confirmari poſſunt ; tum , quia Panvinius in ſuo tractatu MS. *de præſtantia baſilicæ Vaticanæ lib. 6. cap.* 18. expreſſe ait , ſi Papa celebrare non poteſt , celebrare aliquem Cardinalem pro ipſo , *Er , ſi non poſſet , aliquis Cardinalis celebret pro eo* ; tum, quia in Canonizatione SS. Petri de Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis Miſſa fuit coram ſummo Pontifice Clemente IX. ſolemniter celebrata a Cardinali Barberino ſacri Collegii De-

cano ;

Digitized by Google

cano; tum etiam, quia Alexander Papa VIII. Miſſam pariter non celebravit in Canonizatione SS. Laurentii Juſtiniani, Joannis a Capiſtrano, Joannis a Sancto Facundo, Joannis de Deo, & Paſchalis de Baylon: cum primus ex dictis Pontificibus ægritudine, alter ſenio, quod ægritudini æquiparatur, laboraret: & late proſequitur Dominus Cardinalis Petra *ad Conſtit. Apoſtol. tom.5. in notis ad Conſtit. 6. Pii II. num.9. & ſeqq.*

25 At, ſi prædicta abſint impedimenta, congruum omnino eſt, ſicut etiam Phœbeus in citata admiſit diſſertatione, ut, peracta Canonizatione, ſolemnia Miſſæ celebrentur a ſummo Pontifice: primo, quia Alexander Papa III. qui in adſcriptionem Sanctorum albo virorum, qui virtutibus & miraculis præſtarent, novum ordinem induxit, Miſſam celebravit in Canonizatione S. Thomæ Cantuarienſis; uti colligitur ex codice Vaticano MS. de vita ipſius Alexandri his verbis: *In die Purificationis B. Mariæ, convocatis Epiſcopis, et Abbatibus, Campaniæ apud Signiam ad honorem ipſius ſpecialiter Miſſarum ſolemnia celebravit*: ſecundo, quia Cardinalis Oſtienſis *in cap. Audivimus. de Reliq. et venerat. SS.* verba faciens de ritu Canonizationis ait: *Cantatur Te Deum laudamus, et celebrat Miſſam idem Papa in honorem ejuſdem Sancti*: tertio, quia in Canonizatione S. Petri Cæleſtini facta a Clemente V. idem ſummus Pontifex Miſſam celebravit, teſte Auctore, qui dictam Canonizationem carmine expoſuit apud Bollandianos *loc. cit.*

Signataque manu turba, prædicit aperte
Se Petri memorem, celebris ſolemnia Miſſæ
Feſta impleturum, verbis et facta repenſat.
Nam celebrat ſolemnis Apex, et canduit albis.

26 Quarto, quia de ſolemni Miſſa a Papa celebranda in Canonizatione Sanctorum, teſtimonium perhibetur in ſuperius allato Ordine Romano Cardinalis Cajetani apud Mabillon. *loc. cit.* & in opere Auctoris, qui rituum formulis præerat in aula Pontificia anno 1347. apud Raynaldum *ad an. prædictum ſub num.39.* Quinto, quia Bonifacius Papa IX. ut alibi dictum eſt, qui Canonizationem S. Birgittæ explevit in Capella ſacri palatii, Miſſam vero propter infirmitatem celebrare non potuit, deſcendit die ſequenti ad baſilicam Vaticanam, in qua ipſam poſtea ſolemniter celebravit cum omnibus cæremoniis, quæ adhiberi conſueverunt in Miſſa, quæ canitur a Papa occaſione Canonizationis; teſte Petro Amelio in ſuo Ordine Romano ſimiliter impreſſo apud Mabillon. *cit. tom.* 2. in quo habentur hæc verba *cap.153. pag. 537. Iſta die Papa non potuit dicere magnam Miſſam de Sancta cauſa infirmitatis, ſicut debebat; ſed in craſtinum celebravit, ubi iſtum ordinem tenuit. Dominica ergo die, octava menſis Octobris, bono mane, poſt parvam Miſſam, Dominus Papa indutus cum pluviali & mitra cum perlis conſiſtoriali deſcendit ad eccleſiam S. Petri cum omnibus Cardinalibus, duobus Patriarchis CP. ſcilicet & cum Prælatis, & toto Clero; & in porta eccleſiæ venerunt ei obviam omnes Canonici S. Petri cum Cruce, pluvialibus, pavilione, & campana*

proceſſionaliter cantando Te Deum laudamus, *duxerunt eum ad majus altare; &, facta aliquali oratione ante altare, receſſit ad cathedram, ubi conſueverunt Romani Præſules induere ſe, & ſedendo Cardinales, & omnes Prælati venerunt ad reverentiam, & ipſe voluit, quod cantaretur Tertia. Miſſa fuit de S. Brigida cum commemoratione de Dominica. Tunc primo ego incepi de mandato ſedere inter Cardinales Epiſcopos. Proceſſit Miſſa ordine ſuo. Item poſt Euangelium Diaconus a ſiniſtris dixit* Confiteor, *& dicto* Credo in unum Deum: *& poſt Offertorium Papa ſedebat ſuper baſſam cathedram cum ſcabello ante regias ferreas Papæ, ubi lectum fuit Euangelium, verſa facie ad ſedem, in qua fuit indutus. Tunc Domini Commiſſarii tres Cardinales de Canonizatione iſtius Sanctæ exierunt de ſacriſtia S. Petri cum oblationibus ſuis.* Sexto, quia non ſolum Leo Papa X. in Canonizatione S. Franciſci de Paula Miſſam celebravit, ſicut eruitur ex bulla Canonizationis; verum etiam ſub eodem Pontifice editus fuit liber ſacrarum cæremoniarum ab Archiepiſcopo Corcyrenſi, ubi *ſect. 6. cap.2.* dicitur: *His finitis Pontifex incipit Tertiam, et accipit ſandalia; vel, ſi magis placet, dimiſſa Tertia, accipit paramenta omnia Pontificalia, et canit Miſſam ſolitis caremoniis, vel de Sancto, vel, ſi aliqua ſolemnitas eſſet, cantet de die cum commemoratione de Sancto; et, ſi non poſſet, aliquis Cardinalis celebret pro eo*. Septimo, quia ſubſequentia urgent ſummorum Pontificum exempla; Hadriani videlicet VI. qui Miſſam celebravit in Canonizatione S. Antonini, & S. Bennonis, ut ex bullis habetur; & Gregorii XV. qui Miſſam pariter celebravit in Canonizatione S. Tereſiæ, & SS. Ignatii, Iſidori Agricolæ, ac Franciſci Xaverii, ut ex bullis pariter Canonizationum deſumitur. Poſtremo, quia præſto ſunt noviſſima exempla ſan. mem. Clementis XI. & ſan. mem. Benedicti XIII. qui ſolemnem Miſſam celebrarunt in Canonizationibus Sanctorum ab ipſiſmet perſectis. Tantum itaque addidiſſe fas ſit, quod, cantata a ſummo Pontifice Miſſa in baſilica Vaticana, vel occaſione Canonizationis, vel in aliis feſtis, Cardinalis baſilicæ Archipresbyter una cum duobus Canonicis ſacrario præfectis ad Sanctitatem ſuam accedit, eique offert *presbyterium*, ſeu viginti quinque denarios ſignatos ſigno veterum Pontificum, prolatis his verbis: *Beatiſſime Pater, Capitulum et Canonici hujus ſacroſanctæ baſilicæ Sanctitati veſtræ conſuetum offerunt presbyterium pro Miſſa bene cantata*; ut habetur in Actis Canonizationis collectis a Juſtiniano Chiapponi *pag.* 236. quibus conſonant ea, quæ habentur in Cæremoniali MS. baſilicæ Vaticanæ compoſito a Michaele Angelo Matthæjo ejuſdem Canonico *lib. 1. cap.* 26. ubi ſic legitur: *Expleta Miſſa ſummi Pontificis, duo Canonici Sacriſtæ majores Archipresbytero exhibeant loculum vigintiquinque denarios antiquæ monetæ continentem. Archipresbyter loculum ſuſcipiens offerat ſummo Pontifici pro Miſſa bene cantata. Quod ſervatur, quandocumque in noſtra baſilica Pontifex celebrat.*

27 In Canonizatione S. Didaci novum altare conſtructum eſt, ut in eo Sixtus V. ſummus Pontifex, dum Didacum inter Sanctos referret, ſacra myſteria perageret. Totum erat ex nuce contignatum, & ſuper eo

alterum altare portabile quadratum, longitudinis & latitudinis duorum palmorum, adjectum erat ex fortiſſimo quodam lapide Africano variis coloribus exciſum. Cumque altare juxta conſuetudinem relinquendum eſſet Canonicis S. Petri, hi dono ipſum dederunt Oratori Catholicæ Majeſtatis, ut ad eam in Hiſpaniam tranſmittendum curaret: cui quidem, cum ad Regem adducendum foret, Pontifex multas ſacras contulit Indulgentias, & quibuſdam ſacris viris, ut in eo celebrare poſſent, facultatem conceſſit; ut ex litteris Apoſtolicis memorati Pontificis expeditis die 20. Auguſti anno 1588. deſumitur, & ut late refert Penia *in Actis Canonizationis S. Didaci*, conſentiente etiam VVadingo *in annal. Minor. to.13. pag.*321. In Canonizatione facta a SS. Deceſſore N. Clemente Papa XII. Sanctitas ſua nec Miſſam celebravit, nec Miſſæ a Cardinali Ruſo celebratæ interfuit, uti ſupra dictum eſt, utpote ſenio & variis ægritudinibus laborans. Vectus ergo Sanctiſſimus in ſede geſtatoria ſub baldachino, locum Canonizationis peragendæ ingreſſus eſt, dum ſacrum Collegium Cardinalium ad eumdem locum perveniret. Sedens in ſolio, juxta morem, excepit obedientiam Cardinalium: conſuetæ inſtantiæ factæ ſunt, nec defuerunt reſponſiones Prælati a Secretis Brevium ad Principes: & ab eodem Sanctiſſimo prolata eſt Canonizationis ſententia.

§. X I.

De Oblationibus, quæ fiunt in Miſſa, quæ celebratur occaſione Canonizationis.

28 Sive ſummus ipſe Pontifex Miſſam celebret poſt expletam Canonizationem, ſive Miſſa celebretur a Cardinali, eodem Pontifice præſente, ſemper fiunt oblationes, & ſemper in Miſſa conceduntur Indulgentiæ.

29 De hiſce oblationibus ſic loquitur Angelus Rocca olim Præfectus Apoſtolici Sacrarii *in tract. de Canonizat. SS. tom.*1. *oper. pag.*143. ubi agit de cæremoniis obſervari conſuetis in ipſa Canonizatione: *Tertia Officio expleto, Miſſa ſacrum vel de Sancto canonizato, vel de illa diei ſolemnitate, ſi qua in die Canonizationis eveniat, ſolemni ac Pontificio ritu cum commemoratione Sancti canonizati decantatur. In Offertorio autem tres S. R. E. Cardinales, qui in Canonizatione Judices olim fuerunt, hoc eſt, primus Epiſcopus, primus Presbyter, ac primus Diaconus ſacræ rituum Congregationis, & Principis alicujus Canonizationem poſtulantis Oratores item tres, aut unus, vel aliquis Cardinalis in Oratoris locum a Papa electus, offerunt ea omnia, quæ in Miſſa Canonizationis offerri ſolent, myſteriis plena. Primus Cardinalis offert duos cereos, & ſatis quidem magnos: primus autem Oratorum, vel aliquis in Oratoris locum Cardinalis cereum unum, duaſque turtures vivas in caniſtello aurato incluſas. Secundus Cardinalis duos offert panes prægrandes, unum auratum, alterum argentatum:*

Digitized by Google

tum: *Orator*, *vel aliquis in Oratoris locum Cardinalis alterum offert cereum*, *duaſque columbas albas vivas in caniſtello item argentato incluſas*. *Tertius Cardinalis duos cados offert exiguos vini plenos*, *unum auratum*, *alterum argentatum*: *Orator*, *vel Cardinalis in Oratoris locum tertium offert cereum*, *& caniſtellum variis pictum coloribus*, *viviſque aviculis diverſi generis plenum*. In memoriam itaque antiquæ conſuetudinis, juxta quam poſt examen Auditorum Rotæ tres eligebantur pro cauſæ diſcuſſione Cardinales, Epiſcopus ſcilicet, Presbyter, & Diaconus, tres hodie etiam pro faciendis oblationibus eliguntur ſacrorum rituum Congregationis Cardinales in dictis Ordinibus conſtituti; &, ſi plures Sancti unica Canonizatione canonizentur, tot Cardinales Epiſcopi, tot Presbyteri, & tot Diaconi, quot ſunt Sancti canonizandi, faciunt oblationes; &, ſi tot Cardinales Epiſcopi non adſint, quot ſunt Sancti canonizandi, Cardinales Presbyteri locum ſubingrediuntur Cardinalium Epiſcoporum; quod contigit in Canonizatione quatuor Beatorum facta a ſan. mem. Clemente XI. in qua tres Cardinales Presbyteri loco trium Cardinalium Epiſcoporum, qui non aderant, fecerunt oblationes.

30 De ſignificatione oblationum, quæ fiunt in Miſſa Canonizationis, ſpecialiter egerunt Angelus Rocca *loc. cit.* Joannes Baptiſta Marus *in ſua diatriba de myſtica rer. ſignificat.*, *quæ in SS. Canonizat. ad Miſſarum ſolemnia ſummo Pontifici offerri ſolent*, Petrus Ruiſius a Viſitatione Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula in ſuo diſcurſu hac de re edito, Franciſcus Victon. ejuſdem Ordinis *in tract. de Canonizat. SS.*, Penia *in notis ad vitam S. Raymundi lib.3. cap.42. obſervat.* 2. Juſtinianus Chiapponus in diſſertatione typis excuſa poſt Acta Canonizationis SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia, Pater Memmius *in tract. de Canonizat. SS.*; quod vero attinet ad apparatum pro his oblationibus, & quoad eos, qui comitantur tum Cardinales, tum Oratores, qui ad dictas accedunt oblationes faciendas, conſuli poſſunt Acta formis impreſſa præteritarum Canonizationum ſæpe allegata.

31 Nobis liceat in præſenti aliqua tantum adnotaſſe de hujuſce ritus antiquitate. In Ordine nimirum Romano Petri Amelii apud Jo. Mabillon. *loc. cit.* hæc leguntur de oblatione facta in Miſſa ſolemni, quam Bonifacius IX. celebravit in baſilica S.Petri die ſequenti Canonizationem S. Birgittæ: *Domini Commiſſarii tres Cardinales de Canonizatione iſtius Sanctæ exierunt de ſacriſtia S. Petri cum oblationibus ſuis*. *Primo Dominus de Francia cum duobus magnis tortitiis accenſis coopertis de auro*, *obtulit*; *oſculando pedem*, *& manum*. *Secundo Dominus Anglicanus cum duobus panibus coopertis cum tobaleis*, *& armis*, *& ſcudetis S. Brigidæ*, *& trium Cardinalium Commiſſariorum*; *& oſculatus eſt pedem*, *& manum Papæ*. *Tertio Dominus Barenſis cum duobus magnis bacilibus de vino*, *& malvatico*, *quæ vocantur Romæ ſcyphi deaurati*, *& cum armis*, *& ſcudetis Dominæ*, *& Cardinalium prædictorum*; *& oſculatus eſt pedem*, *& manum Papæ*. *Ultimo venerunt quinque Procuratores iſtius Sanctæ cum*

eu m Advocato , & quilibet obtulit unam magnam candelam de una libra ceræ albæ , modicum laboratam cum roſis , & floribus , viridis , alba , et rubea . Item unum parvum caniſtrellum , totum depictum de colore viridi , in quo fuerunt duæ columbæ albe , et duæ turtures .

32 In ſuperiùs allato Ordine Canonizationis Sanctorum anni 1494. (*tom.3. collect. Concil. Britanniæ pag.639.*) extant ſequentia : *Primus Commiſſarius Cardinalis offert duos panes magnos auripelle crocei , et duos auripelle albi coloris coopertos , et ſuper quolibet panum prædictorum debet eſſe una mappula telæ finiſſimæ longitudinis octo palmorum . Secundus Commiſſarius Cardinalis offert quatuor barilia vini ſimili dumtaxat auripelle cooperta , nec crede vacua . Tertius Commiſſarius Cardinalis offert quatuor magnos cereos ponderis librarum decem ceræ communis pro quolibet Oratorum , Procuratorum , ſive Sollicitatorum Canonizationis . Primus offert unum caniſtrum depictum , in quo erunt aliqui columbi albi , quorum unus ſaltem evolare poſſit . Secundus eorumdem offert alterum ſimilem caniſtrum plenum vivis aviculis ; et tam primus , et ſecundus ex prædictis Oratoribus , Procuratoribus , vel Sollicitatoribus , quam alii ex eis , quotcumque fuerint , offerre debet cereum unum librarum ſex ceræ communis pro ſingulo .* In eodemque etiam libro verba fiunt de vexillo Promotoris Canonizationis ante Offertorium deferendo : *Si Dominus , qui facit fieri Canonizationem , habeat vexillum , fieri debet , et ante Offertorium geſtari .*

33 In libro denique ſacrarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis *ſect. 6. cap.2.* ſic deſcribitur ordo oblationis : *Dum cantatur* Credo , *tres Cardinales Commiſſarii deſcendunt ad portam inferiorem ſuggeſtus, et ordinant Offertorium ; et debito tempore , antequam Papa lavat manus in ſede eminenti , veniunt ordinate : Et primus , ideſt Epiſcopus Cardinalis offert duos magnos cereos , et cum eo primus Orator offert cereum ſuum , et caniſtellum deauratum cum duabus turturibus . Tum Presbyter Cardinalis offert duos magnos panes cum mappulis , et ſecundus Orator cereum ſuum , et caniſtellum argentatum cum duabus columbis albis . Ultimo Diaconus Cardinalis offert duo vaſa vini , et tertius Orator ſuum cereum , et caniſtellum diverſorum colorum cum variis aviculis . Cardinales oſculantur genu , alii pedem ſummi Pontificis . Proceditur deinde in Miſſa , ut alias .*

34 In modo allegato ſacrarum cæremoniarum libro nihil dicitur de columbo , qui evolare poſſit , de quo aliqua dicta fuerunt in Ordine Canonizationis anni 1494. Poſt eadem itaque tempora mos invaluit , quod , dum offerebatur quaſillus , in quo diverſi generis aviculæ reticulo incluſæ continebantur , cæremoniarum Magiſter abſcindebat reticulum , quo exitus prohibebatur , & aviculæ huc atque illuc celerrimis pennis evolabant ; uti legi poteſt in Actis Canonizationis S. Didaci deſcriptis a Petro Galeſinio , & a Franciſco Penia , in Actis Canonizationis S. Hyacinthi exaratis a F. Seraphino de Cracovia , & in Actis Canonizationis S. Caroli Borromæi collectis a Marco Aurelio Grattarola . Abſciſſionis vero reticuli , ut aviculæ evolarent , nullum fit verbum in Actis Canonizationis S. Raymundi

mundi collectis ab eodem Franciſco Penia , nec in Actis Canonizationis S. Thomæ de Villanova editis ab Andrea Aſnar, nec demum in Actis Canonizationis S. Franciſci Saleſii, & SS. Petri de Alcantara, ac Mariæ Magdalenæ de Pazzis editis a Cappello . Neque poſtea in ſæpe memorata Canonizatione quatuor Sanctorum facta a ſan. mem. Clemente XI. ulla reticuli abſciſſio facta eſt : ponderatum ſiquidem ſapienter fuit , & nullum in ea excogitari poſſe myſterium , & ipſam non eſſe in libris ſacrarum cæremoniarum præſcriptam , & initium habuiſſe a facto nonnullorum Magiſtrorum ſacrarum cæremoniarum , qui morem prædictum fortaſſe induxerunt , ut aſtantem populi multitudinem exhilararent ; quod procul dubio non eſt ad rem , de qua tunc agitur , opportunum , cum potius ſit a ſacroſanctæ functionis cæremoniis omnino alienum . Quocirca nec in Canonizatione facta a SS. Deceſſore N. Clemente Papa XII. facta eſt ulla reticuli abſciſſio ; & oblationes factæ ſunt , licet nec Sanctitas ſua Miſſam celebraverit , nec Miſſæ interfuerit ; factæ , inquam , ſunt ipſi ſummo Pontifici , juxta conſuetum morem , dum tamen canebatur a Muſicis *Te Deum*, poſt prolatam Canonizationis ſententiam : & hoc tempore præcipue factæ ſunt , quia Sanctiſſimus nec poterat Miſſam celebrare , nec ei intereſſe , & ad ſuas ædes redire volebat .

§. XII.

De Oblatione turturum , columbarum , et avium omiſſa a ſanctæ memoriæ Benedicto XIII. in Sanctorum Canonizationibus ab eo factis .

35 DE hac omiſſione ſic loquitur Juſtus Fontaninus Archiepiſcopus Ancyranus in ſæpe citato codice Canonizationum (*in notis ad litteras Bonifacii IX. ſcriptas Clariſſis Urbanis S. Laurentii in Paniſperna ſuper Canonizatione S. Birgittæ*) : *In hac cæremonia , poſt conſuetas ex veterrima Eccleſiæ diſciplina panis , vini , et ceræ oblationes de more ſummo Pontifici factas , columbæ , et turtures primum viſæ arbitrio Petri Amelii Pontificii Sacriſtæ . . . Hæc tamen avium oblatio in domo Dei facta diſplicuit ſummo P.N. Benedicto XIII. cumque accepiſſet , eam quoque diſplicuiſſe vener. mem. Cardinali Joſepho Mariæ Thomaſio ſacrorum rituum peritiſſimo ; prætereaque idem Sanctiſſimus Pontifex eam eſſe minime conſonam reperiſſet ſanctiori Eccleſiæ diſciplinæ , quam ſumme callet , hujuſmodi avium oblationem fieri noluit in ſolemni Canonizatione octo Sanctorum , quam habuit in baſilica Vaticana ſub finem elapſi anni 1726. et initio hujus anni 1727.* Re vera , ſi ad antiquiora Eccleſiæ monumenta , & ad ea a nobis non adeo remota manum admoveamus , inveniemus , oblationes in Miſſæ ſacrificio fieri conſueviſſe , & etiam nunc fieri rerum tantum ad ſacrificium ipſum pertinentium , ideoque panis , vini , & ceræ : una quippe pars harum oblationum in materiam ſacrificii adſumebatur , ſecunda pro eulogiis benedicebatur , & alia pars in uſus miniſtrorum , & pauperum cedebat .

Digitized by Google

cedebat. In celebri etiam quæſtione, quam viri doctiſſimi agitaverunt, quali ſcilicet Eccleſia Latina ab initio uſa ſit pane in Miſſa, azymo ne, an fermentato, cum vir eximiæ doctrinæ Jacobus Sirmondus *in ſingulari de Azymo diſquiſitione* fermentatum in Eccleſia Latina ab initio prævaluiſſe docuerit, quem etiam piæ memoriæ Cardinalis Bona *rer. liturgic. lib.* 1. *cap.*23. ſecutus eſt, ea potiſſimum cum ratione, quod, ſi olim Euchariſtia ex populi oblationibus conſecrabatur, ex quibus, quod ſupererat, ſacrorum miniſtrorum, pauperum, & viduarum uſibus inſerviebat, id non niſi de pane fermentato, quo pauperes & viduæ veſcebantur, intelligi poſſit: Mabillonius quidem, & Martene, aliique viri eruditione præſtantes Sirmondo hac in re adverſantur; ſed non niſi quia duplicem dicunt in Eccleſia factam fuiſſe oblationem, unam ante Miſſam, aut ante Euangelium, in qua Fideles panem fermentatum, vinum, ceram, & aliud quodcumque in ſupplementum Sacerdotum, & egenorum; alteram, in qua panem azymum, & vinum ad conſecrationem offerebant, cujus quod ſupererat ab Archidiacono ſervandum tradebatur cuſtodi, ut privatis diebus præſto eſſet celebrantibus, cum Dominicis tantum diebus a viris & mulieribus prædictæ fierent oblationes. Harum porro mos oblationum perduravit uſquequo ſæculo VIII. initium datum eſt eleemoſynæ pecuniariæ, quam Fideles Presbytero elargiuntur pro celebratione & ſacrificii applicatione: etſi adhuc etiam ſuperſunt nonnulla oblationis panis, vini, & ceræ, quæ in Miſſa offeruntur, veſtigia; in Miſſa videlicet, quæ celebratur in Epiſcoporum conſecratione, atque in benedictione Abbatum, & Abbatiſſarum, ſicuti legi poteſt in Pontificali Romano: & item hodie in Metropolitana eccleſia Mediolanenſi, juxta præſcripta in Miſſali Ambroſiano, duo ſenes tres hoſtias offerunt, & vas vino repletum, & duæ matronæ longævæ ſimilem faciunt oblationem, primi pro viris, ſecundæ pro mulieribus, teſte Macro *in ſuo vocabulario Eccleſiaſtico in v. Oblatio*. Ad quæ quidem qui plura ſcire cupit de hiſce oblationibus, & de earum coarctatione ad vinum, panem, ceram, & ad ea, quæ ſacrificio inſerviunt, conſulere poterit Mabillonium *in præfat.* 1. *ad ſæc.* III. *§.* 6. Chriſtianum Lupum *tom.*5. *ad can.*13. *v. Concilii Romani*, Martene *tom.*1. *de antiq. Eccl. ritib. pag.*309. *& fuſius pag.*379. *& ſeqq.* Claudium de Vert. *in explicatione cæremoniarum tom.* 1. *cap.* 2. *pag.* 122. *& ſeqq.* Thier *de ſuperſtit. tom.*2. *pag.* 508. itemque opus *de ſacris oblationibus altaris* a P. Franciſco Berlendo Clerico Regulari Theatino editum Venetiis anno 1733. & tandem Petrum Morettum Canonicum S. Mariæ Tranſtiberim in ſua omnibus numeris abſoluta lucubratione *de ritu dandi presbyterium*, nobis dicata, & typis Romanis impreſſa anno 1741. *part.*1. *ſect.*1. ubi late agit de oblationibus quæ fiebant a Fidelibus, quarum nonnullæ applicabantur ad uſum ſacrificii, aliæ ad alios; ubi etiam oſtendit primi generis oblationes fuiſſe de rebus uſui ſacrificii aptis, puta pane, vino, & aqua. His itaque innixus monumentis ſan. mem. Benedictus XIII. nec in octo memoratis Canonizationibus, nec

in aliis

in aliis duabus, quas ſubinde ſolemniter peregit, oblationem fieri permiſit turturum, columborum, & avium: ſed & addebat, proſcriptam fuiſſe avium, & animalium oblationem in canone tertio inter eos, qui Apoſtolici dicuntur. Quamvis autem oppoſitum eſſet, lactis, & mellis oblationem vetitam in canone Apoſtolico, fuiſſe permiſſam in canone tertio Concilii Carthaginienſis anni 397. ipſemet ſubdebat, id ex ſpeciali ratione fuiſſe pro die Paſchæ admiſſum; dicta quippe die lac, & mel infantibus recens baptizandis juxta antiquum morem infundendum ſpeciali benedictione benedicebatur: *Lactis, & mellis ſpecialiter benedicendi oblatio, ut in ſacramentis Corporis, & Sanguinis Domini nihil offeratur, quam quod ipſe Dominus tradidit, hoc eſt panis, & vinum aqua mixtum; primitiæ vero, ſeu lac, et mel, quod uno die ſolemniſſimo in infantum myſterio ſolet offerri, ſuam tamen habeant propriam benedictionem, ut a ſacramento Domini Corporis, et Sanguinis diſtingnantur*. Concludebat denique, ſe regulæ generali velle adhærere, nec ab ea ſe poſſe recedere, nulla ſpeciali urgente circ umſtantia, nec ullo exiſtente antiquioris Eccleſiæ documento, quod receſſum ab ipſa regula ſuaderet. In Canonizatione tamen facta a SS. Deceſſore N. Clemente Papa XII. mos oblationis turturum, columbarum, & avium reſumptus eſt. Omnia autem & ſingula, quæ de prædicta Canonizatione ſcripſimus, hauſimus ex fideli relatione ad nos ab Urbe abſentes tranſmiſſa die 24. Auguſti anni 1737. ab Joanne Baptiſta Gamberuccio Amaſeno Archiepiſcopo, primo Magiſtro cæremoniarum apud ſummum Pontificem, ſingulari nobis amicitia juncto, & in ſacris ritibus longe peritiſſimo.

ſ. XIII.

De ſummi Pontificis panegyrica oratione in honorem Beati inter Sanctos referendi.

36 QUod ſermo, ſeu concio haberetur a ſummo Pontifice in Canonizatione Sanctorum, teſtimonium perhibet Cardinalis Oſtienſis *in cap. Audivimus. de Reliq. et venerat. SS.* his verbis: *Et facit ſermonem ſummus Pontifex proceſſum recitans et probata*. Conſentiunt autem cetera monumenta: de Clemente etenim V. ſic canit Auctor, qui verſibus exaravit Canonizationem ab eo factam S.Petri Cæleſtini apud Bollandianos *ad diem 19. Maji tom.4. pag.479.*

Hincque ait: exulta, laudaque Sion, quia magnus,
Magnus, et exulta; medioque tui, quia Sanctus
Iſrael. Haud priſca fit nobilitate reſulgens
Murro genus, pectuſve ſciens doctrinave magnum
Hunc facit: in ſilvis verum experientia cautum
Longa facit. Siquidem ſacli ſuffragia Juſto
Huic deerant: ſed magnus erat, grandiſque Beatum

Vita

Vita dedit, zeluſque calens fervere per omnes,
Et pietas, humiliſque modus, vincenſque ſuperba
Simplicitas, mentiſque nitor, ſubtractaque mundo
Paupertas, miranda ſui diſtrictio virtus;
Hæc magnum fecere virum, cæloque ſacrandum,
Si Deus annuerit. Nobis miracula clarent,
Et Fratres novere palam, diſcuſſit et illa
Longa dies, magnuſque labor ....

37 In Ordine Romano Cardinalis Jacobi Cajetani apud Mabillon. *loc. cit.* ſic legitur: *Papa, prout de camera venit, ſcilicet cum pluviali rubeo et mitra auriſrigiata cum perlis, vadit ad cathedram eminentem ante altare cum ſcabello paratam, et ibi ſedendo facit ſermonem, mitram tenendo in capite, ut eſt moris, proceſſum recitando & probata.* Quæ pariter verba habentur apud Auctorem, qui rituum formulis præerat in aula Pontificia anno 1347. apud Raynaldum *ad dictum annum num.* 38. Porro, licet Bonifacius Papa IX. Canonizationem fecerit S. Birgittæ in Capella ſacri palatii prope S. Petrum, Miſſam vero eadem die non celebraverit, ſed die ſequenti deſcenderit ad baſilicam Vaticanam, in qua cum omnibus ſolemnitatibus Miſſam ipſam celebravit, uti ſupra dictum eſt; eademmet nihilominus Canonizationis die ſermonem habuit de prædicta S. Birgitta, teſte Petro Amelio in Ordine Romano apud Mabillon. *cit. tom.* 2. *pag.* 536. *Et facto ſilentio, & luminaribus accenſis, Papa, tenendo mitram in capite, fecit collationem & ſermonem ſuum ſub iſto themate: Viduam ejus benedicam, & florebit ſuper ipſam ſanctificatio mea.* In Ordine quoque Canonizationis *tom.* 3. *collect. Concil. Britan. pag.* 636. hæc extant: *Et faciat ſermonem ſummus Pontifex, proceſſum recitans & probata.* Tum autem in libro ſacrarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis *ſect.* 6. *cap.* 2. ita ſubditur: *Pontifex, oratione facta ante altare, aſcendit eminentem ſedem, & accipit Cardinales, & Prælatos paratos ad reverentiam. Qua facta, deſcendit, et ſuper aliam ſedem ſibi ante altare paratam ſedet, verſus renes ad altare, ubi facit ſermonem, referens, quæ geſta ſunt, et vitam ac miracula Sancti ſummarie et in genere. Demum hortatur omnes, ut ſecum pariter Domino pias preces ſundant.* Illuſtre inſuper concionis habitæ a Joanne XXII. in honorem S. Thomæ Aquinatis, quem inter Sanctos retulit, ex antiquiſſimo MS. Toloſano monumentum publici juris factum eſt ab erudito viro Antonino Bremond ex Familia Prædicatorum *tom.* 2. *Bullar. ſui Ord. pag.* 163. *num.* 22. Denique ſermonis habiti in Canonizatione S. Catharinæ Senenſis a Pio Papa II. argumentum proſtat in ipſa bulla Canonizationis; ſicuti habitorum ab Innocentio VIII. in Canonizatione S. Leopoldi Marchionis Auſtriæ, a Leone X. in Canonizatione S. Franciſci de Paula, atque ab Hadriano VI. tum in Canonizatione S. Bennonis, tum in Canonizatione S. Antonini, ex earumdem Canonizationum bullis probatio deſumitur. Introducta vero temporibus ſubſequentibus conſuetudine, ut Secretarius Brevium ad Principes Advocato Conſiſtoriali pro Canoni-

Digitized by Google

nonizatione ſupplicanti reſpondeat, Pontifices ut plurimum a concionando abſtinuerunt. Idcirco F. Severinus de Cracovia in Actis Canonizationis S. Hyacinthi ait, primæ pro Canonizatione petitioni Silvium Antonianum a ſecretis Brevium ad Principes tam longa nomine Sanctitatis ſuæ reſpondiſſe oratione, ut per illam Pontifex ſolitum de Canonizatione & de Canonizando ſermonem obiiſſe videretur; quemadmodum legi poteſt *pag. 386. & ſeqq.* eorumdem Actorum. Sanctæ tamen memoriæ Clemens XI. qui ut plurimum in ſolemnibus Miſſis, quas celebrabat certis anni feſtis, homiliam habebat, laudabilem hunc ipſum morem retinuit in Miſſa, quam celebravit occaſione Canonizationis quatuor Sanctorum, Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ de Bononia; & hæc utique ipſa edita eſt tum inter ceteras egregias ejuſdem Pontificis homilias, tum in Actis memoratæ Canonizationis ſæpe allegatis, a Juſtiniano Chiapponi collectis.

§. XIV.

De Bulla Canonizationis.

38 JUxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt, prolata a ſummo Pontifice extrema ſententia de Canonizatione, Advocatus Conſiſtorialis humillime inſtat pro expeditione bullæ, & ſummus Pontifex reſpondet *Decernimus*. Olim, antequam bulla expediretur, celebrari minime poterat feſtum Canonizationis; uti colligitur ex decreto Congregationis ſacrorum rituum edito in cauſa S. Franciſci de Sales die 5. Auguſti 1665. in quo ex ſpeciali gratia conceſſum fuit, ut ante bullæ expeditionem Moniales SS. Viſitationis civitatis Anneſinæ celebrare poſſent ſolemnia Canonizationis dicti Sancti. Cum vero, facta Canonizatione, aliquando contingat, ut, retardata bullæ expeditione, moriatur Pontifex, qui Beatum inter Sanctos retulit; aliquis tunc ex ejus Succeſſoribus proprio nomine, memoratis tamen ſui Anteceſſoris geſtis, memorataque Canonizatione ab ipſo facta, procedit ad bullæ expeditionem, cujus initium eſſe conſuevit: *Rationi congruit, & convenit honeſtati, ut ea, quæ de Romani Pontificis prudentia proceſſerunt, licet, ejus ſuperveniente obitu, litteræ Apoſtolicæ non fuerint confectæ ſuper illis, ſuam conſequantur efficaciam.* Primum hujus rei exemplum puto fuiſſe illud Gregorii XI. qui B. Elzearium de Sabrano in Gallia Narbonenſi Auſoyſii Dynaſtam & Ariani in Apulia Comitem, ſanctorum Confeſſorum canoni per Urbanum V. Pontificem maximum olim adſcriptum fuiſſe promulgavit, expeditis litteris Apoſtolicis, *Rationi congruit &c.* Hunc poſtea morem ſubſequenter Pontifices paſſim amplexi ſunt: & ſanctæ quidem memoriæ Benedictus XIII. ſuo nomine expediri juſſit Canonizationum bullas, quæ non fuerant expeditæ ſub illis Pontificibus, qui Beatorum Canonizationes expleverant, ita ut ſola deſit bulla

Digitized by Google

bulla Canonizationis S. Eliſabethæ Reginæ Portugalliæ, ut in ſuperioribus dictum eſt. Porro, etſi in bullis Canonizationum exponitur vita, exponuntur miracula, nec omittitur quidquid in cauſa juxta ordinem judicialem factum eſt; Honorius tamen Papa III. ſanctorum Confeſſorum Pontificum canoni adſcripſit B. VVillelmum Bituricenſem Archiepiſcopum in Gallia Aquitanica, ſed in bulla *quæ eſt in nov. cod. Canoniz. pag.* 50. abſtinuit a ſingulari virtutum & miraculorum recitatione hiſce de cauſis: *Quæ, tum quia vobis nota ſunt, tum quia pro ſui multitudine non poſſunt ſub brevitate narrari, præſenti pagina non duximus inſerenda; melius æſtimantes, ſcripturo glorioſam ejus hiſtoriam univerſa relinquere, quam, paucis auctoritatem bullæ noſtræ appoſitione præſtando, eam reliquis quodammodo derogare*. Verum, cum ſubſequentes Pontifices ab Honorii more receſſerint, ampliores idcirco Canonizationum bullæ ſub eis prodierunt; præterquam ſub ſan. mem. Benedicto XIII. qui voluit, ut bullæ Canonizationum, quæ in ſuo Pontificatu expediebantur ſive Canonizationes a ſe factæ eſſent, ſive ab aliis Pontificibus, breves eſſent, utque pauca tantum in eis attingerentur de vita, de miraculis, & de earum curſu judiciali; eo potiſſimum innixus fundamento, quod omnia narrari non poſſent, ne bullæ excreſcerent in immenſum; quodque, ſi forte aliqua in bullis ipſis omitterentur, in quibus utique propter ſui amplitudinem videri poſſent omnia exponenda fuiſſe expoſita, anſa præberetur aſſerendi, quæ eſſent omiſſa, veritate carere. Præter bullas Canonizationum aliæ quoque litteræ a ſummis Pontificibus vel ad univerſæ Eccleſiæ, vel ad unius nationis Præſules, aut ad aliquem Religioſorum cœtum, aut ad nonnullos Principes ſcriptæ ſunt peractam Canonizationem indicantes, & eos ad cultum Beati inter Sanctos relati excitantes. Sic nempe factum fuit ab Alexandro III. poſt Canonizationem S. Thomæ Cantuarienſis & S. Bernardi, a Cæleſtino III. poſt Canonizationem S. Joannis Gualberti, ab Honorio III. poſt Canonizationem S. VVillelmi Bituricenſis, a Gregorio IX. poſt Canonizationem SS. Franciſci & Antonii, ab Innocentio IV. poſt Canonizationem S. Petri Martyris, a Joanne XXII. poſt Canonizationem SS. Ludovici Toloſatis & Thomæ de Aquino: quarum quidem epiſtolarum collectio habetur in ſæpe citato codice Canonizationum, & ultima etiam ex ipſis edita eſt *tom. 2. Bullar. Ord. Prædicatorum pag.* 164.

In Appendicibus porro exhibebitur compendiaria relatio omnium cæremoniarum adhibitarum in Canonizatione quinque Sanctorum facta a Gregorio XV. quæ pro hujuſce capitis complemento eſſe poterit.

Digitized by Google

CAPUT XXXVII.

De Actibus cultus ſervis Dei poſt Beatificationem deſerendis.

1 UT eo, quo decet, ordine in hoc argumento procedamus, neceſſe eſt aliqua attingere, antequam ad ulteriora tranſitus fiat, de quibuſdam appellationibus, ſeu titulis, circa quos nonnullæ aliquando excitantur quæſtiones: ſunt autem SERVUS DEI, VENERABILIS DEI SERVUS, BEATUS, SANCTUS.

2 Incipiendo ergo a titulo *ſervi Dei*, qui uſurpatur tum in ſcripturis, quæ in ſacrorum rituum Congregatione exhibentur, tum in ejuſdem ſacræ Congregationis decretis, ſciendum utique eſt, ipſum aliquando fuiſſe Abbatibus impertitum, ſeu potius Abbates dicta ſervorum Dei appellatione fuiſſe comprehenſos, uti deſumitur ex Synodo Sueſſionenſi anni 744. *can.* 10. *col.* 1934. *tom.* 3. *collect. Harduin. Si quis contra hoc decretum, quod viginti tres Epiſcopi cum aliis Sacerdotibus, vel ſervis Dei una cum conſenſu Principis Pippini, vel Optimatum Francorum conſilio conſtituerunt, tranſgredi, vel legem irrumpere voluerit, vel deſpexerit; judicandus ſit ab ipſo Principe, vel Epiſcopis, vel Comitibus, & componat ſecundum quod in lege ſcriptum eſt, unuſquiſque juxta ordinem ſuum*. Cujus Concilii verba ſic interpretatus eſt Petrus de Marca *in ſuo tract. de concord. Sacerd. & Imper. lib.* 6. *cap.* 24. *num.* 3. *Vox illa* vel *apud mediæ ætatis ſcriptores æquivalet conjunctioni* et. *Itaque, cum legis in hoc canone, vel Epiſcopis, vel Comitibus, intelligendum eſt, & Epiſcopis, & Comitibus; Item, Sacerdotibus, vel ſervis Dei, ideſt & ſervis Dei, hoc eſt Abbatibus*. Sciendum præterea, hodie etiam apud Græcos titulo *ſervi Dei* appellari quemcumque baptizandum, cum forma Baptiſmi apud eos ſit hæc: *Baptizatur ſervus, vel ſerva Dei N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*. De hujus autem formæ validitate numquam illis Latini litem intendere, quia Eugenius IV. ſummus Pontifex in inſtitutione Armeniis data (*tom.* 9. *collect. Concil. Harduini col.* 438.) ubi dixit formam Baptiſmi eſſe iſtam: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, addit etiam: *Non tamen negamus, quin & per illa verba, Baptizetur talis ſervus Chriſti in nomine Patris, et Filii, & Spiritus Sancti; vel, baptizatur manibus meis talis in nomine &c. verum perficiatur Baptiſma*. Et concordant Acta Concilii Londinenſis habiti anno 1556. ſub Cardinali Reginaldo Polo Legato pro Angliæ reformatione, ſicut habetur *tom.* 18. *biblioth. Pontiſ. pag.* 353. ubi hæc extant verba decreti: *Forma autem eſt, Ego te baptizo in nomine Patris &c. Non tamen negamus, quin & per illa verba; Baptizetur talis ſervus Chriſti in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti; vel Baptizetur manibus meis talis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, verum perficiatur Baptiſma. Quoniam, cum principalis cauſa, ex qua Baptiſmus virtutem habet, ſit S. Trinitas, inſtrumentalis autem ſit Miniſter, qui*

tradit

tradit exterius ſacramentum ; ſi exprimitur actus , qui per ipſum exercetur Miniſtrum cum ſanctæ Trinitatis invocatione , perficitur ſacramentum . At, quidquid ſit de titulo , ſive nomine *ſervi Dei* ratione modo indicata explicato , quod tamen attinet ad rem, quam nunc tractamus , titulus *ſervi Dei*, juxta conſuetudinem Congregationis ſacrorum rituum , illis tantum tribuitur , de quorum agitur Beatificatione ; iidemque ſic communiter appellantur in ſcripturis Poſtulatorum, in animadverſionibus Fidei Promotoris, in ſuffragiis DD. Conſultorum , atque EE. Cardinalium , necnon in decretis ſacræ Congregationis ; ſive agatur de ſignatura commiſſionis , hoc eſt de cauſæ introductione , ſive de validitate proceſſuum , ſive de fama in genere , ſeu denique de virtutibus , aut miraculis . Quodque notabilius eſt, citra ullam læſionem decretorum generalium Urbani VIII. , *ſervi Dei* appellantur omnes illi , qui cum ſanctitatis laude deceſſerunt , ſive eorum effigies cum aliqua inſcriptione edantur , ſive eorumdem vitæ typis mandentur .

3 Porro ad ornatum materiæ addidiſſe fas ſit , tum in veteri , tum in novo Teſtamento illos præcipue dictos fuiſſe *Dei ſervos* , qui eximiis virtutibus floruerunt . Sic enim Eſdræ *lib.* 2. *cap.* 9. *v.* 14. legitur : *Et ſabbatum ſanctificatum tuum oſtendiſti eis , & mandata , & cæremonias , & legem præcepiſti eis in manu Moyſis ſervi tui* ; ſic pſalm. 77. *v.* 70. *Et elegit David ſervum ſuum , et ſuſtulit eum de gregibus ovium* ; ſic pſalm. 131. *v.* 10. *Propter David ſervum tuum , non avertas faciem Chriſti tui* ; ſic in prima epiſtola B. Petri Apoſtoli *cap.* 2. *v.* 16. *Quaſi liberi , et non quaſi velamen habentes malitiæ libertatem , ſed ſicut ſervi Dei* ; ſic denique , ceteris omiſſis , in Apocalypſi B. Joannis Apoſtoli *cap.* 7. *v.* 3. *Nolite nocere terræ , et mari , neque arboribus , quoad uſque ſignemus ſervos Dei noſtri in frontibus eorum* . Confert & illud S. Joannis Chryſoſtomi *hom.* 1. *in epiſt. S. Pauli ad Rom. tom.* 9. *oper. pag.* 429. ubi , illuſtrando prima illa Apoſtoli verba : *Paulus , ſervus Jeſu Chriſti , vocatus Apoſtolus , ſegregatus in Euangelium Dei* , ait : *Chriſti verò ſervum ſe non ſine cauſa dixit : multi namque ſunt ſervitutis modi : alius ſecundum creationem de quo dicit : omnia ſerviunt tibi ; itemque : ſervus meus Nabuchodonoſor , opus namque opifici ſervum eſt . Alius modus eſt a fide de qua ait : Gratia autem Deo , quia ſervi eratis peccato , obediſtis autem ex corde in quam traditi eſtis doctrinæ formam , & liberati a peccato ſervi facti eſtis juſtitiæ . Alius a vitæ inſtituto , de quo ait : Moyſes ſervus meus mortuus eſt : quamquam & Judæi omnes ſervi erant ; ſed Moyſes in primis ex vitæ inſtituto ſplendebat . Quoniam igitur Paulus omnibus ſervitutis modis ſervus erat , dignitatis maxime loco ponit illud , ſervus Jeſu Chriſti* . Huc tandem referri poſſunt ea , quæ in hiſtoriis Eccleſiaſticis leguntur de titulo *Univerſalis Epiſcopi* , qui , licet de jure ſoli Romano Pontifici debeatur , ut habetur *in dictatu S. Gregorii VII. can.* 2. (*apud Chriſt. Lupum tom.* 4. *Synod. general. et provinc. pag.* 344.) *Quod ſolus Romanus Pontifex jure dicatur Univerſalis* ; ob modeſtiam tamen a S. Gregorio Magno fuit in ejus locum pro ſe , & Succeſſoribus ſuis ſubrogatus

gatus hic alius, *Servus Servorum Dei*, hoc eſt eorum, qui Fide, morum integritate, & Chriſtianarum virtutum exercitatione Domino Deo noſtro dulci inſerviunt ſervitute; juxta illud S. Auguſtini *in pſalm. 99. num. 7. et 8. col. 1075. tom. 4. oper. Servum te charitas faciat, quia liberum te veritas fecit. Si manſeritis (inquit) in verbo meo, vere diſcipuli mei eſtis, et cognoſcetis veritatem, et veritas liberabit vos. Simul es & ſervus, et liber. Servus, quia factus es; liber, quia amaris a Deo, a quo factus es .... Noli ſervire cum murmure; non enim id agunt murmura tua, ut non ſervias, ſed, ut malus ſervus ſervias. Servus es Domini, libertus es Domini; non te ſic quæras manumitti, ut recedas de domo manumiſſoris tui. Servite Domino in jucunditate. Plena erit illa et perfecta jucunditas, cum corruptibile hoc induerit incorruptionem, et mortale hoc induerit immortalitatem.*

4 Servus itaque Dei, ut vidimus, dicitur ille, qui moritur cum ſama ſanctitatis; *Venerabilis* autem *Dei ſervus* ille vocatur, cujus ſanctitatis ſama judiciali jure probata eſt, veluti adnotavit Blaſius a Purificatione *in tract. de adoratione diſput.* 8. *dub.* 5. *§.* 3. *num.* 67. *Sciendum eſt autem, nomine venerabilium virorum nos intelligere eos, de quibus inſignis ſama ſanctitatis eorum loquatur, ita ut non ſufficiat qualibet opinio, quod virtutibus et miraculis claruerint*: & ita quidem, ſtricte loquendo, *venerabiles Dei ſervi* ſunt illi, ſecundum conſuetudinem Congregationis ſacrorum rituum, in quorum Beatificationis & Canonizationis cauſis commiſſio introductionis ſignata eſt; non ſignatur enim commiſſio, niſi judiciali more conſtiterit ex proceſſu auctoritate ordinaria confecto de ſama ſanctitatis & miraculorum. Dictum eſt nempe, ſtricte loquendo, *venerabiles Dei ſervos* appellari illos, in quorum Beatificationis & Canonizationis cauſis commiſſio ſignata eſt: quandoquidem, late ſumpto hoc titulo cohoneſtati aliquando ſuerunt in hiſtoriis, etiam Romæ typis impreſſis, plerique viri cum ſanctitatis laude defuncti, præſertim vero qui, dum viverent, charactere Epiſcopali, aut ſacerdotali ſuerant inſigniti, etſi nunquam cauſæ Beatificationis, aut Canonizationis ipſorum ſuerint introductæ, vel ſuerit ſignata commiſſio, niſi longe poſt editas de ipſorum geſtis & virtutibus hiſtorias; quemadmodum demonſtrari poſſet pluribus exemplis, ſi id opportunum judicaretur: comprobari autem poteſt auctoritate Cardinalis Baronii, qui *ad an.* 731. *num.* 26. loquens de titulo *Venerabilis*, quo Beda inſignitus eſt, & de quo mox habebitur ſermo, ſic ait: *Porro iſta quidem vel ex eo ſaltem erroris redarguuntur, quod ejuſmodi titulus*, Venerabilis, *communis alioqui Presbyteris omnibus, incognitus Majoribus ſuiſſe videtur, qui eumdem Bedam non iſto, ſed alio titulo nominarunt.*

5 Beda igitur Presbyter Anglicanus nomen *Venerabilis* habet in Martyrologio Romano *ad diem* 27. *Maji*; ad quem locum hæc ſcribit Cardinalis ipſe Baronius *in notis*: *Hunc ab aliquibus inconſulte nimis putatur ob id, quod venerabilis dictus reperitur a nonnullis, ſanctum dici non debere. Sane quidem ſanctitatis titulo ornaverunt eum Majores. Ab Ilduino clariſſimo viro in* areo-

Digitized by Google

areopagiticis Beda ſanctus Presbyter dictus habetur. *Marianus Scotus ſcriptor non ignobilis, qui ante quingentos annos vixit, lib. de ſexta ætate, anno Dom.678. hæc ait*: *Sanctus Beda Presbyter Anglicus Computator his temporibus clarus habetur*. Aniles autem nonnullæ fabulæ referuntur de titulo *Venerabilis*, quo Beda fuit decoratus. Petrus etenim de Natalibus *in catalogo Sanctorum lib. 5. cap. 55.* narrat, Bedæ diſcipulum, ipſo defuncto, voluiſſe titulum ſepulcro imponere; cum vero, incepto leonino carmine: *Hac ſunt in foſſa*, finire vellet, *Bedæ Sancti, vel Presbyteri oſſa*, nec metrum ſtare poſſet, & aliud quidem vocabulum eidem minime occurreret, tædio affectum ſomno denique correptum fuiſſe, tum expergefactum mane in tumulo Angelicis manibus inſculptum ſequens carmen reperiſſe: *Hac ſunt in foſſa Bedæ venerabilis oſſa*. Sed hanc narrationem irridet Trithemius *lib. 2. de viris illuſtr. Ord. S. Bened.*; & argumentum ipſum latius perſequitur Card. Baronius *in notis ad Martyrol.Rom. ad cit.d. 27.Maji.* Quocirca Bollandiani in vita Bedæ *ad dictam diem 27. pag. 718. tom.6.* ita de ejus titulo *Venerabilis* locuti ſunt: *Factus Angliæ ſplendor ſingularis pietate & eruditione, cognomen* Venerabilis *eſt adeptus, eo potiſſimum, quod ipſius homiliæ in Eccleſia recitarentur, cum aut adhuc viveret, aut certe necdum eſſet catalogo Sanctorum inſcriptus; ſi tamen antiquus iſte titulus eſt, de quo, propter vetuſtiorum Scriptorum ſilentium, merito dubitat Baronius; majori etiam merito rejiciens aniles fabellas, quæ tali appellationi occaſionem dediſſe finguntur, nec dignæ ſunt hoc loco referri*. Iis conſentit Magiſter Richardus Ord.Prædicat. dum viveret, ſacri palatii Apoſtolici Magiſter & Conſultor Congregationis ſacrorum rituum, qui ſub Urbano VIII. una cum aliis doctis viris plurimum laboravit pro correctione Breviarii Romani, *in ſuo opere de litaniis Beatiſs. Virginis*; eumque ſequitur Epiſcopus Sarnellus *in ſua epiſt.1. tom.2.*

6 Cognomine inſuper *Venerabilis* aliquando ſummi Pontifices, aliquando Epiſcopi, aliquando Principes Catholici, aliquando etiam Martyres vindicati fuerunt appellati. Quoad ſummos Pontifices, id comprobatur ex Synodo Romana ſub Hilaro Papa, (*tom. 2. collect. Harduin. col. 799.*) *Præſidente viro venerabili Hilaro Papa in baſilica B. Mariæ*: & ex alia Synodo Romana ſub Bonifacio II. (*cit. tom. col.1111.*) *Præſidente venerabili viro Papa Bonifacio*. Quoad Epiſcopos oſtenditur id ipſum in Collatione prima Carthaginienſi Catholicorum cum Donatiſtis *cap. 62.* (*tom. 1. cit. collect. col. 1072.*) ubi Marcellinus Judex Epiſcopos alloquens ait: *Illud autem eſt, quod per veſtram venerabilitatem ſcire deſidero*. Quoad Principes Catholicos, res eſt comperta ex epiſtola Hadriani I. adverſus Elipandum, (*ejuſdem collect. tom.4. col. 865.*) quæ lecta fuit in Synodo Francofordienſi anni 794. in qua ſermonem habendo de Caroli Magni zelo adverſus Hæreticos, ait: *Dilectiſſimus Filius noſter, & ſpiritualis compater Domnus Carolus Magnus & venerabilis Princeps*. Quoad Martyres tandem vindicatos argumentum deſumitur ex Conſtitutione Marciani Imperatoris, in qua obſecutus Concilio Chalcedonenſi, quod Flavianum Patriarcham decreverat

tam-

tamquam Martyrem eſſe colendum, & revocans Conſtitutionem Theodoſii, qui Aulicorum potentia irretitus, edicto publico propoſito, Conciliabulum Epheſinum ſub Dioſcoro habitum, & Flaviani damnationem approbaverat, ſubdit: (*cit. collect. Harduin. tom. 2. col. 675.*) *Ergo, quoniam venerabilis recordationis Flavianus tanto ac tali decoratus eſt teſtimonio .... aboleatur illa Conſtitutio, quæ ſceleratorum ſubreptione poſt obitum ſanctæ memoriæ Flaviani adverſus eum lata cognoſcitur*. In jure item civili Eccleſiæ, noſocomia, orphanotrophia, & alia id genus dicuntur domus *venerabiles*, ut habetur *in l. 22. Sancimus, res ad venerabiles Eccleſias, vel xenones, vel monaſteria, vel orphanotrophia &c. et in l. 23. C. de ſacroſanct. Eccleſ.* ubi: *Sancimus, ſi quis aliquam reliquerit hereditatem, vel legatum, vel fideicommiſſum, vel donationis titulo aliquid dederit vel vendiderit ſive ſacroſanctis Eccleſiis, ſive venerabilibus xenonibus &c.* Leges etiam *venerandæ* dicuntur *in l. 1. C. de bonis, quæ liberis: Cum venerandæ leges vetuerint &c. Veneranda* quoque dicitur reſpublica *in l. Quo reipublicæ ff. de injuriis*: & demum *veneranda* appellatur ſenectus, hoc eſt cultu digna atque veneratione, *in l. Semper ff. de jure immunit.* Quæ tamen dicta ſint extra rem, cum præſentis capitis argumentum ad titulum *Venerabilis* reſtringatur intra terminos conſuetudinis Congregationis ſacrorum rituum.

7 Tituli porro *Beati* & *Sancti* nonnumquam promiſcue adhibentur. Eccleſia namque Deiparam Virginem Mariam interdum *Sanctam* appellat: *Sancta Maria, ſuccurre miſeris; Sancta Maria, ora pro nobis*: interdum appellat *Beatam*; *Concede, nos famulos &c. et glorioſa Beatæ Mariæ ſemper Virginis interceſſione &c.* Quo referri poteſt & id, quod legitur in confeſſione: *Confiteor Deo omnipotenti, B. Mariæ ſemper Virgini, B. Michaeli Archangelo, B. Joanni Baptiſtæ, SS. Apoſtolis Petro et Paulo, et omnibus Sanctis*; atque id etiam, quod habetur *in can. Non nos Beatum Petrum, diſt. 40.* Utque cetera prætereantur, tum in Martyrologiis, tum in ſingulis fere paginis codicis Carolini ſummi ipſi Pontifices Petrum Apoſtolorum Principem, Hilarium, Candidum, Chryſogonum, Silveſtrum, Auguſtinum, alioſque hujus meriti Cælites nequaquam *ſanctos* appellarunt, ſed *beatos*: quemadmodum erudite de more adnotavit Juſtus Fontaninus in ſua diſſertatione *de S. Petro Urſeolo num. 25.* Verum, juxta conſuetudinem ſanctæ Sedis, & Congregationis ſacrorum rituum, *Beatus* dicitur ille Dei ſervus, qui Beatificationem obtinuit, ſive formalem, ſive æquipollentem; *Sanctus* autem ille, qui fuit canonizatus alterutro ex modis ſupra explicatis. In ſacris litteris Deus dicitur *Sanctus*, uti conſtat *ex 1. Reg. cap. 2. v. 2. Non eſt Sanctus, ut eſt Dominus*: Deus etiam vocatur *Sanctus Sanctorum*; & ipſa Eccleſia de Deo dicit: *Tu ſolus Sanctus*. Deus enim Sanctus eſt ſubſtantialiter, ita ut in eo vox *Sanctus* ejus ſubſtantiam ſignificet, ideſt ſanctitatem per eſſentiam, ſeu ſanctitatem eſſentialem, ſecundum doctrinam Theologorum cum D. Thoma 1. *part. qu. 13. art. 2.* Et hac quidem de cauſa Dei ſanctitas eſt ordinis ſuperioris, cum a ſe ipſo ſanctitatem habeat: creaturæ

creaturæ autem ſanctæ ſunt ex accidenti, & in eis non eſt idem ſanctitas, ac eſſentia, ſed ſanctitatem habent participatam, fortuitam, & quæ ex ſua ratione deficere poteſt; adeo ut, cum indeficiens ſit in Comprehenſoribus, ſeu Beatis, id tantum ſit cauſa ſtatus eorumdem. Chriſtus quoque in ſacris litteris appellatur *Sanctus Sanctorum*, & de eo pariter dicitur *Daniel. cap. 9. v.24. Et ungatur Sanctus Sanctorum*. Eſt ſcilicet Chriſtus *Sanctus Sanctorum*, & quatenus Deus eſt, & quatenus homo eſt: quatenus nempe Deus eſt, ſicuti modo explicavimus; quatenus autem homo eſt, primo quia ex Spiritu Sancto conceptus fuit, unde Gabriel dixit Mariæ Virgini *Luc. cap. 1. v. 35. Spiritus Sanctus ſuperveniet in te, & virtus Altiſſimi obumbrabit tibi; ideoque, quod naſcetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei*; ſecundo, ob unionem perſonalem Verbi Divini cum natura humana; tertio, quia caput eſt totius Eccleſiæ, accepitque ſanctitatem non ſolum pro ſe, ſed etiam pro omnibus & ad omnes transfundendam, fuitque cauſa exemplaris & meritoria omnis ſanctitatis; quarto, quia habuit gratiam ingenitam, ſeu, ut ajunt, habitualem ſanctificantem, ſummam, & quaſi infinitam, continentem omnem vim & efficaciam gratiæ: non enim ad menſuram dedit Deus ei Spiritum, ut ait Joannes *cap. 3.*; denique Sanctus eſt Chriſtus ſuper omnes, quia non eſt factus Sanctus ex non Sancto, ſed ſemper fuit Sanctus ab initio. Olim demum in ipſis ſacris litteris Chriſtiani appellati fuerunt *Sancti*. Apoſtolus quippe ad Romanos Chriſtianos ſcribens ait *cap. 1. v.7. Omnibus, qui ſunt Romæ, dilectis Dei vocatis Sanctis*; & cap.15. *v.21. Proficiſcar in Jeruſalem miniſtrare Sanctis*; item *epiſt. ad Philip. cap. 4. v. 22. Salutant vos omnes Sancti*; demum *cit. cap. v.21. Salutate omnem Sanctum*. Apud Lucam pariter *in Actis Apoſtolor. 26. v.10.* legitur: *Multos Sanctorum ego in carceribus incluſi*; & ibidem *cap.9. v. 32. Factum eſt autem, ut Petrus, dum pertranſiret univerſos, deveniret ad Sanctos, qui habitabant Lydda*. Omnes tandem, qui in gratia Dei moriuntur, & vitam conſequuntur æternam, *Sancti* ſunt, & *Sancti* nuncupari poſſunt. Præſens vero inſpectio eos tantummodo reſpicit, qui juxta communem Eccleſiæ intelligentiam eminentiori, dum viverent, & probatiori fulſerunt morum ſanctitate, & poſt obitum gratia miraculorum claruerunt: quique idcirco in catalogum illorum relati ſunt, quos veneratione & cultu præ aliis dignos Eccleſia judicavit. De *Divi* nomine nullum a nobis ſit verbum, cum illud non Eccleſiaſticum, ſed profanum ſit: quocirca venerabilis Dei ſervus Cardinalis Bellarminus in recognitione ſuorum librorum *ſub initio to.1.* hæc habet: *Ego enim nunquam probavi vocem Divus, vel Diva, cum de Sanctis agitur; tum quod eam vocem apud Latinos veteres Patres non inveniam; tum quod apud Ethnicos Divi nomen Diis tantum tribui ſoleat. Itaque ubicumque in libris meis lector inveniet Divum, ſciat, vel mihi imprudenter excidiſſe, vel, quod ſæpius accidit, me ſcripſiſſe Beatum. Sed typographi ubi legerunt B. quod Beatum ſignificat, illud in D. mutarunt, & ſic ex Beato Divum effecerunt*.

8 His explicatis, in eo, quod attinet ad actus cultus exhibendos Dei ſervis poſt eorum Beatificationem, nulla videtur aptior regula excogitari poſſe, quam ut, ſi ſermo ſit de Beatis, qui ſunt in antiquiſſima & immemorabili cultus poſſeſſione, illi actus eis exhibeantur, qui per longiſſimum & immemorabile tempus, cum ſcientia & tolerantia Ordinarii, aut Sedis Apoſtolicæ præſtiti eiſdem fuerunt. Urbanus enim VIII. in ſuis decretis proteſtatus eſt, ſe nullum velle præjudicium afferre horum Beatorum cultui, quemadmodum late ſuo loco explicabitur, & docte atque latiſſime oſtendit bon. mem. Fatinellus de Fatinellis, vir, dum viveret, amicitia nobis conjunctus, & aulæ Romanæ Præſul utriuſque Juris peritiſſimus *tom.2. reſp.3. num.6.* Si vero verba ſint de ſervis Dei beatificatis ex Indulto ſacræ Congregationis rituum, aut ſummi Pontificis, non alii poterunt erga eos haberi venerationis actus, quam qui in Indulto ipſo nominatim deſignantur, quorumve in poſterioribus Indultis facta eſt recens conceſſio antiquiorem innovans cultum. Id autem clarius fiet exemplis. Scribentes de materia Beatificationis & Canonizationis quærunt, quo tempore fieri cœperint ſervorum Dei Beatificationes a Romanis Pontificibus. Circa quam quidem quæſtionem, ſi ea intelligenda ſit de Beatificationibus, hoc eſt de cultu ab Epiſcopis decreto in ſuis diœceſibus in honorem alicujus Dei ſervi ſive Confeſſoris, ſive Martyris, implorata pro actus approbatione & confirmatione ſummi Pontificis auctoritate, ſalvo tamen & integro Epiſcopali jure de cultu ipſo in ſuis diœceſibus concedendo ad eorum decus, de quorum virtutibus, & miraculis, aut glorioſa pro Chriſto morte certiores facti fuerant; reſumi poterunt ea, quæ in ſuperioribus fuſe dicta ſunt de Pontificiæ auctoritatis interventu in cultu decernendo ſive pro univerſali, ſive pro particularibus Eccleſiis: ſed, ſi eadem quæſtio verſetur circa Beatificationes factas a Romanis Pontificibus, poſtquam Sedi Apoſtolicæ harum cauſarum cognitio & deciſio privative delata eſt, Baillet *in præfat. ad vitas SS. part.2. num.99.* ait, Beatificationes a ſummis Pontificibus fieri cœpiſſe, cum mos introductus eſt protrahendi in longiora tempora Canonizationes; alii autem putant, Beatificationis initium referendum eſſe ad tempus ſummi Pontificis Gregorii X. qui conceſſit, ut corpus B. Lucheſii proceſſionaliter deferri poſſet, ut in ſuperioribus pariter viſum eſt.

9 Verum, utcumque hæc ſint, ad Alexandri III. ſummi Pontificis tempora referenda utique eſſe videntur ex alibi dictis hujuſce Beatificationis initia; ad ea videlicet tempora, circa quæ ceſſavit ut plurimum jus Epiſcoporum decernendi cultum ſervorum Dei in ſuis diœceſibus, quod eſt idem, ac dicere, beatificandi. Prodeſt enim apprime exemplum ſupra recenſitum cultus ab Alexandro conceſſi erga B. Guillelmum a Malavalle; ita ut, cum viderimus, ejuſdem quoque Alexandri tempore Paſchalem III. Antipapam corpus elevaſſe Caroli Magni, mirum profecto ſit, juris canonici Interpretes *in commentariis ad cap. Audivimus. de Reliq. & ve-*

& venerat. SS. explicantes differentiam inter Beatificationem, & Canonizationem, meminiſſe quidem elevationis corporis Caroli Magni, at ſilentio tamen præteriiſſe geſta Alexandri III. erga B. Guillelmum.

10 Alexandri III. Succeſſores plures alias deinde expleverunt ſervorum Dei Beatificationes, in quibus modo indulſerunt unam cultus ſpeciem, modo aliam. Quocirca ſcite dictum eſt, Beatificationem eſſe facultatem, ut in aliquo ut plurimum ſpeciali loco Dei ſervus per publicam aliquam venerationem colatur appellatione Beati; hoc eſt vel per celebrationem diei feſti in ejus honorem, vel per ejus commemorationem in Divinis Officiis, aut per recitationem Officii & Miſſæ de Communi celebrationem, aut per ejuſdem Officii cum particularibus lectionibus recitationem, Miſſæque celebrationem, juxta placitum ſummi Pontificis concedentis unum, vel plura, ſive omnia ſimul. Matta *de Canonizat. SS. part.* 1. *cap.* 2. *num.* 15. & Caſtellin. *de certit. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 1. *num.* 2. atque *in tract. de dilat. Canoniz. in animadverſ. general. num.* 2. *pag.* 76.

11 Hinc videmus, Honorium III. permiſiſſe Moliſmenſibus, ut Robertum Abbatem Moliſmenſem fundatorem Ord. Ciſterc. tamquam Sanctum in ſua eccleſia venerantes, ejus apud Dominum ſuffragia fideliter implorarent, ſicuti ex illius litteris Apoſtolicis ſupra citatis apud Bollandianos *tom.* 3. *Aprilis pag.* 668.: Gregorium X. veluti ſupra dictum eſt, conceſſiſſe, ut corpus B. Lucheſii proceſſionaliter deferri poſſet, quemadmodum eſt apud eoſdem Bollandianos *ad diem* 28. *Aprilis*: Eugenium Papam IV. inſigni miraculo permotum interceſſione tunc ſervi Dei, nunc ſancti Andreæ Corſini patrato, ſolemnem inſtituiſſe in civitate Florentina proceſſionem, in qua ejus corpus delatum eſt; & celebrari juſſiſſe in eccleſia Carmelitarum ſolemnem Miſſam de SS. Trinitate, teſte Petro Andrea de Caſtaneis *in vita dicti Sancti*: Leonem X. Religioſis Ord. Erem. S. Auguſtini indulſiſſe, ut in ſuis templis & ſacellis depictam venerari poſſent imaginem B. Veronicæ de Binaſco, ſicut ex ejus litteris Apoſtolicis apud Bollandum *tom.* 1. *menſis Januarii pag.* 889. Netinis vero in Sicilia conceſſiſſe, ut feſtum celebrare poſſent in honorem B. Conradi Placentini, juxta documentum relatum apud VVadingum *tom.* 8. *pag.* 67. & juxta alia in ſuperioribus expoſita; Minoribus item Obſervantibus conceſſiſſe, ut in eccleſia ſui Ordinis, in qua colebatur magna veneratione Jacobus de Marchia, nunc inter Sanctos relatus, qualibet die poſt Completorium, aut alia hora diei, prout Guardiano pro tempore exiſtenti viſum fuiſſet, proceſſionaliter ad ejuſdem Jacobi ſepulcrum accedere poſſent, cantando hymnum cum verſiculo & oratione in ejus honorem, uti conſtat ex illius Pontificis litteris Apoſtolicis typis impreſſis in vita memorati S. Jacobi edita Romæ occaſione Canonizationis ejuſdem anno 1726.; conceſſiſſe demum, ut in civitate & territorio Mantuano in primis, & ſecundis Veſperis, & aliis Divinis Officiis fieret commemoratio B. Hoſannæ de Andreaſiis Monialis Ordinis de Pœnitentia S. Dominici, ſicut infra etiam dicetur:

cetur: ſanctum Pium Papam V. conſimilem feciſſe conceſſionem Abbatiſſæ, ac Monialibus monaſterii S. Mariæ Magdalenæ civitatis Albæ Ordinis S. Dominici pro B. Margarita de Sabaudia olim Marchioniſſa Montis Ferrati, necnon Monialibus monaſterii civitatis Peruſinæ ſub Invocatione B. Columbæ de Reate Ord. S. Dominici in honorem ejuſdem Beatæ, quemadmodum ex litteris Apoſtolicis, aliiſque monumentis habetur apud Caſtellinum *de certit. glor. SS. pag.* 486. *et* 487. Summum denique Pontificem Paulum V. anno 1605. benigne indulſiſſe, ut imago Stanislai Koſtkæ, nunc inter Sanctos relati, exponi poſſet in templo ſupra ejus ſepulcrum una cum votivis donariis, & addita lampade ardente ad ſacra ejus lipſana; idque pariter præſtitiſſe erga Aloyſium Gonzagam, qui jamdiu & ipſe Sanctorum albo eſt adſcriptus; uti late probatum fuit in proceſſibus confectis ſuper eorum Canonizatione, atque ut narratur in compendio vitæ, virtutum, & miraculorum, necnon Actorum in eorum cauſis ex Secretis Congregationis ſacrorum rituum edito, cum ipſæ eorumdemmet cauſæ eſſent in ſacro Conſiſtorio proponendæ.

12 Sed plura ſane volumina edenda eſſent, ſi referri deberent conceſſiones omnes hujuſce generis ſactæ a Romanis Pontificibus; & eo magis, ſi aliæ eſſent ſuperaddendæ de Officio, ac Miſſa recitandis, & celebrandis in honorem Beatorum. Veruntamen huc uſque adducta ſufficere debebunt, ut oſtendatur, modo unius modi, modo alterius, modo plurium fieri a Romanis Pontificibus conceſſionem in Beatitatis Indultis. Quod ſi nunc unius quidem, nunc autem alterius modi, nunc plurium in dictis Indultis ſit conceſſio; nemo eſt, qui non videat, uſum conceſſioni debere eſſe concordem, atque adeo uſum ipſum magis amplum nequaquam eſſe debere, quam ſit conceſſio, cum legitimus ſine conceſſione eſſe non poſſit.

13 Confirmatur id ipſum ex decreto ſacræ Congregationis rituum. In Congregatione quippe generali habita die 5. Octobris anni 1652. ut adnotatur in regeſtis, declaratum fuit, non eſſe permiſſum Religioſis, etiamſi ſint Soc. Jeſu, excedere in cultu Beatorum limites verbales Brevium, in quibus illi declarati fuerunt Beati; præſertim vero, cum agitur de celebratione Miſſarum & recitatione Officiorum. En verba decreti: *Sacrorum rituum Congregatio die 5. Octobris 1652. cenſuit et declaravit, ſi Sanctiſſimo D. N. placuerit, non potuiſſe, nec poſſe tam Sæculares, quam Regulares cujuſcumque Ordinis, & Inſtituti, etiam Soc. Jeſu, excedere limites verbales Indultorum Sedis Apoſtolicæ ſuper Beatificationibus, præſertim in celebratione Miſſarum & Officii cum Octavis, niſi hoc expreſſe Sedes Apoſtolica eis indulſerit: & ſacta relatione per me Card. Cornelium Epiſcopum Albanenſem 16. Decembris 1652. Sanctitas ſua approbavit, & ſic, ut præmittitur, ſervari mandavit*. In Congregatione etiam habita die 19. Februarii 1658. coram felicis recordationis Alexandro VII. ſicuti etiam adnotatum eſt in regeſtis, ſtatutum fuit, Beatis titulum *Sancti* tribui non poſſe, & eorum capita radiolis quidem, ſed non diademate poſſe ornari. Anno tandem 1659. & anno

ſequenti

Digitized by Google

ſequenti 1660. ab eodem Pontifice Alexandro VII. prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, edita ſunt decreta ſuper cultu Beatis necdum canonizatis præſtando, una cum quibuſdam declarationibus ad eademmet decreta; quæ omnia operæ pretium eſſe exiſtimavimus in præſenti capite integre referre.

D E C R E T V M

Super cultu Beatis adhuc non canonizatis præſtando, a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria habita coram SS. D. N. Alexandro Papa VII. emanatum.

AD aures Eminentiſs. Patrum Congregationis ſacrorum rituum plures devenerunt, qui patrantur, Indultorum exceſſus in materia præſtationis cultus Beatis adhuc non canonizatis.

Quamobrem eos eliminare, ac, ne in futurum inducantur, providere ſtudentes, ad infraſcripta devenerunt decreta &c.

I. *Quod eorumdem Beatorum imagines, etiam non principaliter, & uti ſupplices appoſitæ, ſimulacra, picturæ, tabellæ, aut ſcripturæ eorum præclara geſta repræſentantes aut referentes in eccleſiis, ſacrariis, & oratoriis quibuſcumque, & præſertim in quibus Miſſæ ſacrificium, vel alia Divina Officia peraguntur, inconſulta Sede Apoſtolica, nullo pacto exponantur.*

II. *Quod, ubi indultum fuerit per Sedem Apoſtolicam, imagines, ſimulacra, pictaſque tabellas in eccleſiis poni & coli poſſe, in pariete tantum, non autem ſuper altari collocandi facultas tributa cenſeatur.*

III. *Quod ſi conceſſa fuerit per eamdem Sedem Apoſtolicam altarium erectio, non tamen ob id Miſſam, & Officium de prædictis Beatis celebrandi, vel recitandi facultas tradita præſumatur; etenim ſpecifica & expreſſa conceſſio ſuper his præcedere debet.*

IV. *Ubi in uno loco cultus fuerit conceſſus, non extendatur, inconſulto Pontifice, ad alium locum, quavis alia concurrente auctoritate.*

V. *In locis, ubi Beatos prædictos ab omnibus coli permiſſum fuit, non inde publica Officii recitatio permiſſa cenſeatur, ſed tantummodo privata; nec ſatisfactoria præcepto recitationis, niſi quoad illos, quibus Sedes Apoſtolica de hoc indulſerit.*

VI. *Miſſæ pariter, quæ fuerint indultæ certis perſonis, nempe Presbyteris Regularibus, vel Sæcularibus alicujus loci, vel monaſterii, ſeu Presbyteris alicujus eccleſiæ ſervitio præcipue addictis, a confluentibus Sacerdotibus quavis dignitate, etiam Cardinalatus, inſignitis minime celebrentur.*

VII. *Dies feſti in Beatorum eorumdem memoriam non celebrentur, niſi ſpeciali Indulto Apoſtolico proviſum fuerit.*

VIII. *Eorumdem nomina in kalendariis non apponantur, niſi illius tantum loci, earumque perſonarum, in quo, & a quibus cultus cum Officio & Miſſa celebretur.*

IX. *In*

IX. *In quibuſvis eccleſiaſticis precibus, etiam in oratoriis privatis recitandis, particularia eorumdem ſuffragia non apponantur, vel recitentur.*

X. *Publicis in precibus, præter indultas & a Sede Apoſtolica approbatas, iidem Beati non invocentur.*

XI. *Eorumdem Reliquiæ in proceſſionibus minime circumferantur.*

Sacra tamen Congregatio præſentibus declaratione & juſſione removere non intendit cultum Beatis per communem Eccleſiæ conſenſum, vel per immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum, virorumque ſanctorum ſcripta, vel temporis centum annorum metam excedentis ſcientiam, ac tolerantiam Sedis Apoſtolicæ, aut Ordinariorum hactenus præſtitum, ac certis modo & forma ab eo tempore eis exhibitum. Verum; ſi a centum annis citra cultus hujuſmodi aliqua ex parte conſtiterit auctus & extenſus, eo caſu ſacra eadem Congregatio eumdem in priſtinum reduci jubet; prout quemvis cultum extra caſus prædictos ad expreſſa tantum verbaliter in Apoſtolicis Indultis omnino revocari mandat, ſub pœnis &c.

Firmis quoque remanentibus decretis, nempe, ne Beati in Patronos eligantur, ne eorum natalitia cum Octavis celebrentur, & aliis quibuſcumque a ſacra Congregatione hactenus emanatis, quæ præſenti decreto renovantur.

His autem Sanctiſſimo relatis, et in Congregatione ſacrorum rituum ordinaria habita coram Sanctitate ſua per Eminentiſs. et Reverendiſs. D. Card. Sacchettum accurate perlectis, mature diſcuſſis, Sanctitas ſua ea approbavit, et pro omnimoda eorumdem obſervatione mandavit, typis imprimi, ad valvas affigi, et publicari, ut, elapſo tempore ſex menſium a die publicationis eorumdem, omnes et ſingulos afficiant et arctent, ac ſi omnibus et ſingulis eadem exhibita, vel perſonaliter præſentata, intimata, ſeu notificata fuiſſent. Indulſitque locorum Ordinariis, ut auctoritate Sedis Apoſtolicæ poſſint, immo debeant Sæculares, et Regulares quoſcumque, quantumvis exemptos, etiam Societatis Jeſu, S. Antonii Viennen. et S. Joannis Hieroſolymitani, ac reliquos omnes ſpeciali expreſſione indigentes, etiam ſub cenſuris compellere.

Cumque aliqui nulli ſubdantur Epiſcopo, qui eos, ſi exceſſerint, coercere valeat; eo caſu a Sedis Apoſtolicæ Nuntiis, ſi aderint, ſin minus ab Archiepiſcopis, in quorum provinciis, vel ab Epiſcopis Romano tantum Pontifici ſubjectis, intra, vel prope quorum diœceſis limites eorum eccleſiæ, vel monaſteria ſita fuerint, tamquam a Sede Apoſtolica delegatis ad hujuſmodi decretorum obſervationem prædicti omnino cogantur: Die 27. Septembris 1659.

DECLARATIO DECRETI

Super cultu Beatis adhuc non canonizatis præſtando.

ALlatis ad ſacrorum rituum Congregationem dubiis circa obſervationem, et intelligentiam decreti ſuper cultu Beatis adhuc non canonizatis præſtando editi die 27. Septembris 1659. et publicati 3. Februarii præſentis anni 1660.

Primo: An, ubi indultum fuerit, ut Miſſa de aliquo Beato celebretur, liceat ejus

ejus imaginem, et ſimulacrum ſuper altari exponere, necnon votivas tabellas ibidem appendere.

Secundo: An §. Dies feſti in Beatorum honorem non celebrentur, *extendatur ad feſta devotionis.*

Tertio: An Indulta recitandi Officium cum Octava, vel ſine Octava, et celebrandi Miſſam de Beatis fuerint revocata per dictum decretum ſacræ Congregationis.

Quarto: An in eccleſiis, in quibus Officium, et Miſſa de Beatis recitari, ac reſpective celebrari poſſunt, liceat eorum Reliquias exponere.

Quinto: An Epiſcopi Regulares, qui ex Indulto Sedis Apoſtolicæ gaudent privilegiis ſuæ Religionis, de quibus ſunt capaces pro eorum conditione, poſſint de Beatis ſuæ Religionis recitare Officium, & in propriis Cathedralibus Miſſam celebrare & altare Beatis prædictis erigere.

Sacrorum rituum Congregatio reſpondit

Ad primum affirmative,
Ad ſecundum negative,
Ad tertium pariter negative,
Ad quartum affirmative,
Ad quintum negative
Die 17. Aprilis 1660.

CAPUT XXXVIII.

De actibus cultus Beatis poſt Canonizationem exhibendis.

1 SEptem ſunt honores, ſive actus cultus, qui Beatis in Sanctorum album relatis deferuntur. Primus eſt, quod Canonizati inſcribuntur in catalogo Sanctorum; hoc eſt definitur & præcipitur, ut ab omnibus Chriſtifidelibus publice habeantur & dicantur Sancti. Secundus eſt, quod invocantur in publicis Eccleſiæ precibus, & in aliis orationibus, quæ fiunt nomine totius Eccleſiæ: nec enim licet pro eis orare; quocirca alibi ex Innocentio III. *in cap. Cum Marthæ. de celebrar. Miſſar.* animadverſum eſt, quod, quando in aliquibus orationibus continetur, *profit, vel proficiat huic Sancto, vel illi talis oblatio ad gloriam et honorem*; hæc, & ſimilia debent intelligi, ut oblatio ad hoc proſit, ut magis magiſque a Fidelibus glorificetur in terris. Ita pariter, cum in Officio Syriaco, in Liturgia Neſtorii, & in Canone Æthiopum primum Sancti, poſtea defuncti commemorantur, quibus omnibus Presbyter quietem precatur, animadvertendum eſt, quod, quatenus in aliis Liturgiis, & Officiis duæ illæ commemorationes diſtinctæ ſunt & diviſæ, ita ut in prima, quæ eſt Sanctorum, Sacerdos a Deo poſtulet, ut illorum exemplo Fideles ad virtutem accendantur, & precibus obtineant, quod petunt; in ſecunda autem commemoratione, quæ eſt mortuorum, Presbyter a Deo precetur, ut eis

ut eis peccata dimittat, atque præmia æterna concedat; & inter has quidem duas commemorationes veteres codices exhibent Diaconi preces vel integras, vel primis tantum vocibus deſignatas; veriſimile admodum eſt, errore librariorum factum fuiſſe, ut duæ illæ commemorationes, demptis Diaconi precibus, in unam coaluerint. Conſulatur Renaudotius *Liturg. Orient. tom.* 1. *pag.* 505. *et* 528. *et tom.*2. *pag.* 98. 99. 327. 332. 633. 645. Tertius eſt, quod in eorum memoriam, honorem, & gloriam templa & altaria eriguntur, & Deo dicantur. Quartus, quod tum ſacrificium Miſſæ in eorum honorem ſolemniter offertur: quapropter Actione decima Concilii Chalcedonenſis (*tom.*2. *collect. Harduin. col.*519.) inter ceteras adverſus Ibam propoſitas accuſationes oppoſitum fuit, quod die Martyrum natali vinum non præparaverat pro ſacrificio, & pro diſtributione, quæ populo fieri debebat. *Non eſt datum vinum ad ſacrificium altaris, ad ſanctificationem, & populi diſtributionem, niſi admodum exiguum & vitioſum ac lutoſum & quaſi eo tempore vindemiatum; ut ex hoc cogerentur, qui deputati fuerant miniſtrare, de taberna ſex omnino infectos comparare ſextarios, qui nec ſufficerent*: tum Officium, ſeu Horæ canonicæ publice in eccleſiis cantantur, exempli gratia, ſi ſit Martyr, Officium de Martyre, ſi Confeſſor, de Confeſſore, ſi Virgo de Virgine; ideoque Patres Concilii Tridentini *ſeſſ.*22. *de ſacrificio Miſſæ cap.*3. ſic locuti ſunt: *Et, quamvis in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueverit, non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronavit; unde nec Sacerdos dicere ſolet, Offero tibi ſacrificium, Petre, vel Paule, ſed Deo, de illorum victoriis gratias agens eorum patrocinia implorat, ut ipſi pro nobis intercedere dignentur in cælis, quorum memoriam facimus in terris*. Quintus eſt, quod dies feſti in eorum anniverſariis ad eorum memoriam celebrantur. Sextus, quod pinguntur eorum imagines additis quibuſdam radiis, ſeu lumine, & cum ſcuto, ſeu diademate in ſignum gloriæ, quam habent in cælis, juxta doctrinam D. Thomæ *in ſuppl.* 3. *part. quæſt.* 96. *art.* 1. *in corpore*. Septimus denique honor eſt, quod eorum corpora, & Reliquiæ publice honorantur, & pretioſis thecis & capſis includuntur: uti late, ſeptem hos honores recenſendo, proſequuntur communiter Auctores, & ſignanter Cardinalis Bellarminus *to.* 2. *lib.*1. *de SS. beatit. cap.*7. Ceparius *in directorio Canonizat. SS. lib.*1. *cap. finali*, Rocca *de Canonizat. SS. cap.*38. Joannes Garzias *in tractatu de Canonizat. SS. cap.*12. atque alii paſſim.

2 Quærenti autem primo, quis ſit catalogus Sanctorum, in quo deſcribitur Beatus, qui inter Sanctos refertur; vt nonnulli putant, reſponderi utique poſſet, catalogum illum eſſe Romanum Martyrologium. Verum reſponſum iſtud minime ſubſiſteret, cum ex alibi videndis multorum ſimpliciter Beatorum nomina deſcripta ſint in Martyrologio Romano. Quamobrem aptior videtur eſſe reſponſio data a Franciſco Bivario *in commentar. ad chronicon M. Maximi in S. Joanne Eremita ab oblivione vindicato* §. 4. ubi ſic loquitur: *Nunc illud manifeſta conſecutione infero, quod erat in votis,*

votis, ſcilicet Romanum Martyrologium tot Beatorum, & Sanctorum mixturis compactum nequaquam eſſe illum Sanctorum catalogum, cujus in eorumdem Canonizatione ſit mentio, utpote in quo ſoli rite Canonizati locum habeant; ut omittam, per accidens valde ſe habere ad Canonizationis eſſentiam, quod catalogus ille ſcriptus, vel excuſus extet, necne; quamvis enim ſcriptus nunquam extitiſſet, aut in oblivionem hominum ſemel ſcriptus veniret, ſeu caſu, aut ſponte rumperetur, manerent nihilominus Sancti Sanctorum catalogo adſcripti. Ergo neutiquam materialis, ſed mentalis in corde & mente Eccleſiæ catalogus, in quo Sancti, cum canonizantur, adſcribuntur, conſtituendus eſt; ut ea locutio nihil aliud ſonet, quam numerum Sanctorum, quos ipſa Eccleſia, ſummo habito delectu, univerſis Fidelibus colendos ſupremis honoribus proponit.

3 Quæres ſecundo, an omnium Beatorum, qui inter Sanctos, & Canonizatos referuntur, recitandum ſit Officium & Miſſa celebranda, ut indicari videtur in quarto cultus actu ſupra memorato. Porro huic quæſito reſpondetur, hodie vix contingere poſſe, quod aliquis Beatus inter Sanctos referatur, in cujus honorem Miſſa non celebretur, aut Officium non recitetur in determinatis aliquibus locis ſaltem de Communi. Cum enim, juxta præſentem diſciplinam, non procedatur ad Canonizationem, niſi præceſſerit Beatificatio aut formalis, aut æquipollens; & in Brevibus quidem Beatificationum formalium hodie ſemper detur facultas Miſſam celebrandi & Officium recitandi in honorem Beati in definitis aliquibus locis, idque ipſum fere ſemper fiat poſt Beatificationem æquipollentem, ut alibi conſtabit, maxime vero, quando cauſa properat ad Canonizationem; hinc eſt, quod modo monuimus, hodie ſcilicet vix poſſe contingere, ut in honorem Beati inter Sanctos relati in peculiaribus quibuſdam locis minime Miſſa celebretur, aut Officium recitetur.

4 Quocirca, ut in prædicto quæſito locus ſit rationabili dubitationi, illud eſt intelligendum de Miſſæ celebratione & Officii recitatione in univerſali Eccleſia, ſive ad libitum, ſive de præcepto: tum vero quæſito ſic explicato reſpondebitur, Beatum inter Sanctos relatum ſane in univerſa Eccleſia eſſe colendum, atque in ejus honorem in univerſa ſimiliter Eccleſia poſſe erigi templa & altaria; ſed neque Miſſam in ejus honorem in univerſa ipſa Eccleſia eſſe celebrandam, neque Officium eſſe recitandum, niſi id ſummus Pontifex indulgeat, vel præcipiat per decretum peculiare & ſeparatum tum a ſententia definitiva Canonizationis, tum ab ipſa Canonizationis bulla, etiamſi in utraque vel indultum quidem eſſet, vel eſſet præceptum, ut Miſſa celebraretur & Officium recitaretur in ipſamet Eccleſia univerſa.

5 Aliquid circa rem, de qua nunc agimus, ſupra tetigimus, cum in Canonizationis ſententia verſaremur. Reliquum igitur in præſens eſt, ut id ipſum demonſtretur quoad ipſas Canonizationum bullas. Quo tamen in negotio prænoſcere opus eſt, nonnullas eſſe bullas Canonizationum, in quibus nulla ſit Officii mentio, ſed ſolum præcipitur, ut memoria Sancti

affectu piiſſimo & devotione fideliſſima colatur, ejuſque dies anniverſaria ſolemniter celebretur; nonnullas autem eſſe, in quibus ſit utique mentio Officii, ſed ex facultate tantum, non ex præcepto; alias demum Canonizationis bullas reperiri, in quibus præcipitur celebratio Miſſæ & præcipitur recitatio Officii in Eccleſia univerſali. Ad primam claſſem pertinent bullæ Canonizationum SS. Udalrici, Petri Epiſcopi Anagnini, Hugonis Epiſcopi Gratianopolitani, Henrici, Eduardi Regis Angliæ, Bernardi, Thomæ Cantuarienſis, Ubaldi, Joannis Gualberti, Homoboni, Laurentii Archiepiſcopi Dublinenſis, Franciſci, Antonii de Padua, Dominici, Eliſabeth, Petri Martyris, Stanislai, Edmundi, Claræ, Richardi, Hedvvigis, Ludovici Regis Franciæ, Petri de Morono, Ludovici filii Caroli Regis Siciliæ, Thomæ Epiſcopi Herfordienſis, Thomæ de Aquino, Ivonis, Nicolai de Tolentino, Bernardini Senenſis, Vincentii, Catharinæ Senenſis, Franciſci de Paula, Thomæ de Villanova, Franciſci de Sales, Petri de Alcantara, Roſæ Limanæ. Ad ſecundam claſſem attinent bullæ Canonizationum SS. Tereſiæ, Philippi Nerii, Ignatii Loyolæ, Franciſci Xaverii. Ad tertiam tandem ſpectant claſſem bullæ Canonizationum SS. Birgittæ, Bonaventuræ, Bennonis, Antonini Archiepiſcopi Florentini, Didaci, Hyacinthi, Raymundi, Franciſcæ Romanæ, Caroli Borromæi.

6 At, ſive in bulla Canonizationis mentio fiat Officii & Miſſæ per verba permittentia, ſive per verba præcipientia, hoc unum certum eſt, id non ſufficere, ut in Eccleſia univerſali Officium recitandum ſit, utque Miſſa debeat celebrari: novum enim requiritur decretum, ut prædictorum executio ſuſcipi poſſit, ſicuti ſacrorum rituum Congregatio reſpondit apud Gavantum *in comment. ad rubricas Breviarii Rom. ſect. 2. cap. 2. num. 30.* & quemadmodum in ſignificatione conceſſionis per verba permittentia adnotavit Paſqualig. *de ſacrif. novæ Legis tom. 1. quæſt. 268. num. 5. Quia, quando Pontifices in bullis Canonizationum concedunt, quod de Sancto canonizato recitari poſſint Officium et Miſſa, intelligunt quoad habilitatem, non quoad actum; declarant enim, eſſe talem, ut poſſit ipſi talis honor et cultus deferri &c.* Conſuetudo autem & obſervantia declarat, quod, haud obſtantibus bullis Canonizationum, etiam neceſſaria eſt ſpecialis conceſſio Officii, ut recitari poſſit; veluti in ſignificatione conceſſionis factæ per verba præcipientia late proſequitur Lezana *conſult. 2. num. 5. et 6. tom. 4. oper.* ubi, poſtquam retulit ſententiam ſupra memoratam a ſummo Pontifice Urbano VIII. prolatam occaſione Canonizationis S. Andreæ Corſini, hæc habet: *Præmittendum ſecundo, quod nec de Sanctis canonizatis fieri poteſt Officium aut celebrari Miſſa ſine novo decreto ſacræ Congregationis diſtincto a bulla ſeu decreto Canonizationis &c. non obſtante, quod in bullis Canonizationis concedi ſoleat generaliter facultas celebrandi Officium eorum quolibet anno in die obitus ipſorum, prout in inſtrumento Canonizationis S. Andreæ Corſini &c. Ratio vero hujus eſt, quia, quamvis ex vi decreti ſeu bullæ Canonizationis concedatur generaliter*

cunctis

cunctis facultas celebrandi Officium et feſtum Sancti canonizati, non tamen præſcribitur ritus, quo celebrari debeat, an ſcilicet ſub duplici, ſemiduplici &c. nec id exprimitur in rubricis Breviarii; et propterea neceſſarium eſt novum Papæ decretum de tali ritu, quia, juxta cap.Glorioſus Deus. de Reliq. et venerat. Sanctorum, ſolus Papa poteſt unum Sanctum præ aliis extollere, ac proinde facere decretum de tali ritu ... et ita praxi receptum eſt in tota Eccleſia, cum conſtet, non fieri generaliter ab omnibus Officia de Sanctis omnibus canonizatis, ſed ſolum de aliquibus.

7 Hinc, licet in bulla Canonizationis S. Bennonis, uti ſupra viſum fuit, mentio fiat Officii & Miſſæ pro Eccleſia univerſali, & quidem per verba præcipientia; in Eccleſia nihilominus univerſali nec dictum Officium recitatur, nec Miſſa celebratur, non niſi quia ſecundarium illud decretum non fuit adhuc a Sede Apoſtolica obtentum. Hinc, etſi in bulla Canonizationis S. Antonini Archiepiſcopi Florentini, ut in ſuperioribus pariter monitum fuit, mentio fiat conceſſionis Officii & Miſſæ per verba præcipientia; ideo tamen tum Officium, tum Miſſa in Eccleſia univerſali recitatur, & celebratur, quoniam ſacrorum rituum Congregatio die 17. Auguſti 1687. conceſſit, ut poſſet Officium ipſum recitari & celebrari Miſſa ſub ritu ſemiduplici ad libitum in Eccleſia univerſali juxta rubricas Breviarii & Miſſalis Romani ab omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus tum Sæcularibus, tum Regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur; quam poſtea conceſſionem die 2. Aprilis 1707. ampliavit, indulgendo, ut Miſſa, & Officium in Eccleſia univerſali celebraretur, & recitaretur ſub eodem ritu ſemiduplici de præcepto. Similia contigerunt in recitatione Officii & celebratione Miſſæ ad honorem S. Didaci: quamquam enim in bulla Canonizationis, ut etiam ſupra dictum eſt, mandatum fuit, ut in Eccleſia univerſali fieret recitatio Officii, fieretque Miſſæ celebratio, per longum tamen temporis ſpatium poſt Canonizationem elapſum minime fuit in Eccleſia ipſa univerſali recitatum Officium, vel in honorem ejuſdem S. Didaci Miſſa celebrata; ſed, ut contenta in eadem Canonizationis bulla, inque alia ſimili Clementis VIII. ex ſententia poſſent ſuccedere, opus fuit, iterum ad ſacram Congregationem confugere, quæ ſane annuit petitis anno 1680.quemadmodum colligitur ex ſequenti decreto: *Piis precibus Majeſtatis Catholicæ Sereniſ. Hiſpaniarum Regis per ſuas litteras SS.D.N.D. Innocentio Papæ XI. porrectis per Excellentiſ. D. Marchionem de Carpio ejuſdem Majeſtatis Catholicæ Oratorem, & per Sanctitatem ſuam ad ſacrorum rituum Congregationem remiſſis, & in ea relatis ab Eminentiſ. & Reverendiſ. D. Card. Columna, inſtante pariter Rev. P. Petro Eſpovin Procuratore Generali Ord. Minor. de Obſerv. nomine ſuæ Religionis, eadem ſacra Congregatio benigne inclinata, pro conceſſione Officii & Miſſæ S. Didaci Confeſſoris Ordinis præfati, cenſuit, poſſe apponi in Kalendario Breviarii & Miſſalis Romani ſub ritu ſemid. de præcepto Officium, & Miſſam in poſterum recitandam ac reſpective celebrandam quotannis die 13. Novembris in feſto dicti Sancti ab omnibus*

& ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas canonicas obſtricti ſunt, in Eccleſia univerſali de Comm. Conſ. non Pont., vigore Conſtitutionum Sixti V. in ejus bulla Canonizationis, & Clementis VIII. ſub datum 26. Martii 1595. necnon mandavit, ut lectiones propriæ pro ſecundo Nocturno examinentur ab Eminentiſ. & Reverendiſ. D. Card. Caſanate, non obſtantibus animadverſionibus Reverendiſ. Fidei Promotoris, ſi Sanctiſſimo D. N. placuerit: Hac die 7. Decembris 1680. Et, facto de prædictis verbo cum Sanctiſſimo, Sanctitas ſua benigne annuens, ſenſum ejuſdem ſacræ Congregationis approbavit & confirmavit, die 19. Julii 1681. Neque diſſimile eſt exemplum de S. Carolo Borromæo, in cujus quoque Canonizationis bulla præcipitur, ut Officium recitetur & Miſſa celebretur in ejus honorem: hæc quippe omnia nunc profecto efficiuntur, ſed in ſequelam decreti ſacræ Congregationis editi die 27. Septembris 1659. *Ad preces ſacri Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Cardinalium Collegii SS. D.N. in Congregatione ſacrorum rituum ordinaria habita coram Sanctitate ſua mandavit, ut Officium S. Caroli Borromæi S. R. E. Presbyteri Cardinalis & Archiepiſcopi Mediolanenſis, de Comm. Conſ. Pont., quod ſan. mem. Paulus V. ad libitum indulſit, & ſan. mem. Innocentius X. ex præcepto ſub ritu ſemiduplici recitari præcepit, in poſterum ab omnibus Chriſtifidelibus, qui ad Horas canonicas tenentur, ſub ritu duplici pariter ex præcepto recitetur, ac in Breviario Romano ſub eodem ritu apponatur: Die 27. Septembris 1659.* Denique, in ſententia ab Urbano VIII. prolata in Canonizatione S. Andreæ Corſini licet præceptum fuerit, ut in Eccleſia univerſali fieret celebratio Miſſæ & recitatio Officii, fateamur tamen oportet, conceſſionem iſtam per longum temporis intervallum ſuo caruiſſe effectu. Anno namque *1666.* ſacrorum rituum Congregatio lectiones proprias & Orationem approbavit, atque permiſit, ut ejus Officium recitaretur in Eccleſia univerſali ſub ritu ſemiduplici ad libitum; tum die 31. Auguſti 1697. gratiam ampliavit, ritum elevando a ſemiduplici ad libitum ad ſemiduplicem de præcepto; & tandem ad duplicem, ex decreto edito die 3. Januarii 1731. Hæc nimirum omnia plene demonſtrant, quod, ſive in bulla Canonizationis fiat conceſſio Officii & Miſſæ per verba permittentia, ſive per verba præcipientia, ſemper juxta normam & conſuetudinem ſacræ Congregationis neceſſe eſt, ut novum accedat ejuſdem decretum auctoritate ſummi Pontificis confirmatum, in quo decernatur, Officii recitationem & Miſſæ celebrationem eſſe ſub hoc, aut illo ritu in Eccleſia univerſali adminiſtrandas. In bullis autem Canonizationum SS. Pii V., Andreæ Avellini, Felicis a Cantalicio, & Catharinæ a Bononia, necnon in tot aliis expeditis ſub Benedicto XIII. Sanctorum ſive a ſe ipſo, ſive ab aliis Pontificibus Anteceſſoribus ſuis canonizatorum, nulla fit mentio Officii & Miſſæ. Id nempe ipſe obtinui, dum Promotoris Fidei munere fungebar: quia, licet vera ſint omnia, quæ in ſuperioribus adducta ſunt, nemo tamen eſt qui non videat, Apoſtolici inſtituti ignaris errandi occaſionem alioquin ſuppeditari poſſe; celebrandi videlicet Miſſam, aut

Officium

Digitized by Google

Officium recitandi in ejus Sancti honorem, in cujus utique honorem nec Miſſa eſſet celebranda, nec Officium recitandum, ſub obtentu facultatis ſeu præcepti in bulla Canonizationis contenti.

8 Quæres tertio, an præceptum præſtandi cultum Canonizato tamquam Sancto, & inſtar cultus qui aliis Sanctis defertur, necnon recitandi in univerſa Eccleſia Officium & celebrandi Miſſam in honorem alicujus Sancti canonizati, comprehendat ſimul cum Eccleſia Occidentali etiam Orientalem. Verum pro abſoluta reſponſione nonnulla prænotanda eſſe videntur. Et primum quidem, etiam ante ſchiſma Græcorum aliquam inter Orientalem, atque Occidentalem Eccleſiam fuiſſe in ſacra Liturgia differentiam, præcipue vero quoad Divinorum Officiorum recitationem, & Sacramentorum adminiſtrationem; quemadmodum oſtendunt Petrus Arcudius *de concord. Eccleſ. Occid., & Orient. in Septem Sacramentor. adminiſtratione*, Leo Allatius *de Eccleſ. Occid., atque Orient. perpetua conſenſione*, Iſaac Habertus *in Pontific. Eccleſ. Græcæ*, Jacobus Goar *in Rituali Græcorum*, Morinus *de ſacr. Eccleſ. Ordinat.*, Martene *de antiq. Eccleſ. ritibus*.

9 Secundum, ſummos Pontifices, quoties, abjurato ſchiſmate, Græci ad unitatem reverſi ſunt, ſedulam certe operam navaſſe, ut errores abjicerent, & Sedi Apoſtolicæ ſubderentur, at nulla tamen facta reprobatione rituum & conſuetudinum, dummodo periculum animarum non inducerent, nec derogarent honeſtati Eccleſiaſticæ; ut habetur in Concilio Lateranenſi ſub Innocentio III. & in epiſtola Innocentii IV. ad Epiſcopum Tuſculanum Apoſtolicæ Sedis Legatum in regno Cypri, de quibus in Conciliis (*collect. Harduin. tom.7. col.27. et 363.*)

10 Tertium, relictos ſemper fuiſſe Græcos in ſua antiqua conſuetudine Miſſas & Divina Officia celebrandi, uti legitur in binis Conſtitutionibus ſummorum Pontificum Leonis X. & Clementis VII. præfixis Pontificali Græcorum Iſaaci Haberti; necnon ſub Pontifice Clemente VIII. approbatum fuiſſe Breviarium Græcorum, quod dicitur *Anthologium*, prævio rigido examine, & in Urbe typis Vaticanis editum fuiſſe anno 1598.

11 Quartum, ſimilia contigiſſe quoad ritum Syriacum Maronitarum; ſicuti colligitur ex Conſtitutione Eugenii IV. (*collect. CC. Harduin. tom.9. col.1044.*), tum ex Conſtitutione Gregorii XIII. quæ eſt 91. *Bullar. tom.2.* & in qua quidem permittitur, ut in eccleſia Collegii Maronitarum Urbis Miſſæ & alia Divina Officia etiam Arabico, vel Chaldaico idiomate celebrentur; tum autem multo magis ex approbatione eorum Breviarii facta a ſummis Pontificibus Paulo V. Gregorio XV. & Urbano VIII. quod pariter fuit editum in Urbe anno 1624. Card. Octavius Bandinus in ſua epiſtola ad Jo. Petrum Patriarcham Antiochenum Maronitarum, quæ eſt præfixa Officio ſimplici ſeptem dierum hebdomadæ ad uſum Eccleſiæ eorumdem Maronitarum, hiſtoriam refert & exquiſitas diligentias adhibitas pro correcta editione prædicti Breviarii; meminit quoque aliorum librorum Eccleſiaſticorum ad uſum ejuſdem Eccleſiæ editorum ſub ſummis Pontifici-

tificibus Pio V. Gregorio XIII. & Clemente VIII. hoc eſt Officii, ſeu exequiarum Defunctorum, & Miſſalis Chaldaici juxta ritum Eccleſiæ nationis Maronitarum; quorum primum typis impreſſum fuit Romæ anno 1585. alterum vero in eadem Urbe anno 1594.: typis porro ſacræ Congregationis de propaganda Fide ſub Innocentio X. anno 1647. facta eſt nova editio ſupradicti Breviarii, & anno 1666. ſub Alexandro VII. perfecta eſt editio partis hiemalis, & partis æſtivæ, quibus titulus ineſt: *Officia Sanctorum juxta ritum Eccleſiæ Maronitarum*.

12 Quintum, morem eumdem ſervatum fuiſſe in repetitis, quæ contigerunt, unionibus Armeniorum, Copticorum ſive Ægyptiorum, Abyſſinorum ſive Æthiopum, Neſtorianorum, Chaldæorum. Quapropter ſacra Congregatio de propaganda Fide in decreto edito die 3. Aprilis 1669. ſic de ritu Armeniorum locuta eſt: *Quoniam ritus Armenorum unitorum pluries a Sede Apoſtolica approbatus & confirmatus fuit, ſacra Congregatio mandavit, ne aliqua mutatio aut innovatio in eodem ritu contra prædictam unionem ex quavis cauſa fiat abſque expreſſa Sedis Apoſtolicæ licentia*. Quippe, ut cetera ſileantur, in unione, quæ anno 1239. facta eſt ſub Gregorio IX. & de qua apud Galanum *tom.1. conciliat.Eccleſ.Armen. cum Rom.part.1. cap. 25. pag.375.* Pontifex approbavit rationabiles Armeniorum conſuetudines a tempore B. Silveſtri, & S. Gregorii Catholici ejuſdem regni Epiſcopi, eaſque Apoſtolica auctoritate confirmavit: & ad normam quidem decreti ſacræ Congregationis de propaganda Fide reſponſum fuit anno 1716. & anno 1718. a ſacra Congregatione SS. Inquiſitionis quæſitis Euthymii Archiepiſcopi Græci Tyri & Sidonis, qui nonnullos Græcorum ritus immutaverat. In unionibus nempe & reconciliationibus ſupradictarum nationum Orientalium in more poſitum fuit, earum populos in communionem recipere cum omnibus ritibus ſuis, repudiatis modo erroribus Fidei, aut univerſali diſciplinæ contrariis. Sicque, cum anno 1720. habita fuiſſet Synodus provincialis Rhutenorum in civitate Zamoſcæ, præſidente Hieronymo Grimaldo Archiepiſcopo Edeſſeno Nuntio Apoſtolico, actumque fuiſſet de illius confirmatione per Sedem Apoſtolicam concedenda; ſan. mem. Benedictus XIII. prævio conſilio Congregationum tum ſacri Concilii Tridentini, tum de propaganda Fide, Synodum ipſam approbavit & confirmavit, necnon edi voluit in Urbe anno 1724. addita in confirmatione clauſula, quod per eamdemmet confirmationem nihil derogatum eſſe cenſeretur vel Conſtitutionibus Romanorum Anteceſſorum Pontificum, vel decretis Conciliorum generalium emanatis ſuper ritibus Græcorum, quæ ſemper in ſuo robore permanere deberent,

13 Poſtremum, ſummos Pontifices, licet improbandam eſſe cenſuerint conſuetudinem introductam, per quam Græcis Latino ritu & Latinis Græco ritu facultas dabatur celebrandi Miſſam & recitandi Officium Divinum, uti colligitur *ex Conſtit.21. S. Pii V. (Bullar. nov. tom.4. part.2.)* in ipſa tamen Urbe, Sacra ab Orientalibus fieri juxta ſuum ritum, ſervatis ſervan-

ſervandis, voluiſſe. Non ſolum enim Clemens VIII. *in ſua Conſtit.* 34. (*Bullar. tom.* 3.) decrevit, Romæ habendum eſſe Epiſcopum Græcum Catholicum, qui Græcos Epiſcopis Latinis Italiæ & inſularum adjacentium ſubjectos ab Epiſcopo Græco ad Sacra ordinari volentes, cum illorum dimiſſoriis ad id tantum concedendis ritu Græco ordinaret; ſed Divina etiam Officia & Miſſæ celebrantur juxta proprium ritum publice & palam in eccleſia Collegii Græci, atque in eccleſia Collegii Maronitarum. Præterquamquod ſupra memoratus Benedictus Papa XIII. die 6. Decembris 1725. ad avertendos abuſus, qui irrepſerant occaſione, qua Sacerdotes Orientales ad ceteras Urbis eccleſias paſſim accedebant Miſſas in eis celebraturi, conſtituit, id illis non eſſe permittendum, niſi prævia licentia Cardinalis Urbis Vicarii, qui eam nequaquam pro omnibus, ſed pro aliquibus tantum eccleſiis indulgere conſuevit; niſi Miſſam celebrent aut in eccleſia ſubterranea, aut in aliquo remoto altari (experientia quippe teſte deprehenſum fuit, ex hominum multitudine curioſitatis cauſa confluentium ſcandala aliquando & irreverentias contigiſſe) & niſi ſuas Sacerdotes celebraturi ſecum habeant ſacras veſtes, hoſtiam, atque miniſtrum, qui Orientali ritu ſciat Miſſæ inſervire.

14 Hiſce præmiſſis, ut redeamus ad dubii ſolutionem; diſtinguendum eſſe videtur inter præceptum in Canonizatione contentum de Sancto colendo in univerſa Eccleſia, & præceptum de recitando Officio, Miſſaque in ejus honorem celebranda: ſiquidem alterum ab altero eſt ſeparabile ex ſupradictis, & multi ſunt Canonizati, qui non habent Officium ac Miſſam in univerſa Eccleſia. Primum autem præceptum juxta nonnullos pertinet ad Fidem, ut infra videbitur, & juxta omnes ejus violatio periculum induceret animarum, aut ſaltem Eccleſiaſticæ derogaret honeſtati. Quocirca, cum Romanus Pontifex utriuſque Eccleſiæ, Orientalis ſcilicet, atque Occidentalis, caput ſit, eidemque utraque Eccleſia ſubjecta ſit, & in ſupra recenſitis unionibus Orientalium cum Sede Apoſtolica impoſita illis fuerit obligatio errores abjiciendi, & ſe conformandi ad Romanam Eccleſiam in his, quæ reſpiciunt univerſalem diſciplinam, necnon in his, quorum violatio periculum induceret animarum, & Eccleſiaſticæ derogaret honeſtati; ſequitur, teneri Orientales colere tamquam Sanctum quemcumque Dei ſervum, vel Beatum, quem ſummus Pontifex canonizando refert in Sanctorum catalogum, idemque omnino peccatum, quod patraretur ab homine Occidentali ſi Sanctum a Papa canonizatum non haberet pro Sancto, & non coleret tamquam Sanctum; committi quoque ab homine Orientali, ſi Sanctum a Papa canonizatum pro Sancto minime haberet, & tamquam Sanctum minime coleret, aut tamquam Sanctum coleret, quem ſummus Pontifex cenſet Sanctum non eſſe.

15 Secus porro ſe habet res quoad ſecundum præceptum recitandi Officium & celebrandi Miſſam in honorem Sancti canonizati. Eodem quippe Orientales nequaquam comprehenduntur, niſi id expreſſe a ſummis

mis Pontificibus mandetur, juxta definitionem habitam die 4. Julii 1631. relatam apud Verricellum *de Apoſtol. Miſſion. quæſt.* 83. *&* 84. *pag.* 204. *& ſeq. Subditi quatuor Patriarchalium Eccleſiarum Orientis non ligantur novis Pontificiis Conſtitutionibus, niſi in tribus caſibus; primo, in materia dogmatum Fidei; ſecundo, ſi Papa explicite in ſuis Conſtitutionibus faciat mentionem & diſponat de prædictis; tertio, ſi implicite in eiſdem Conſtitutionibus de eis diſponat, ut in caſibus appellationis ad futurum Concilium &c. Ita fuit concorditer reſponſum in quadam Congregatione doctiſſimorum virorum die 4. Julii 1631. habita ſuper dubio Miſſionariorum Orientis in palatio Eminentiſs. Pamphilii poſtea Innocentii X.* Quatenus vero reſponderetur, Orientales propter univerſitatem verborum implicite præcepto comprehendi, imbecillitas reſponſionis illico appareret, Miſſalia, Officia, Breviaria in Urbe edita pro eorum uſu & a ſummis Pontificibus approbata reſpiciendo; in quibus nimirum Miſſæ & Officia præſcribuntur in honorem præcipue Sanctorum, quos Officio & Miſſa colebant ante ſchiſma, nullo facto verbo Sanctorum poſtea canonizatorum, quibus indultum eſt, ut in eorum honorem Officium recitaretur & Miſſa celebraretur in univerſa Eccleſia. Addi poſſunt expreſſæ permiſſiones in unionibus factæ de celebratione Solemnium, Miſſarumque, & Horarum canonicarum recitatione juxta antiquam Orientalem conſuetudinem; nihil obſtante, quod ſecundùm decretum Eugenii IV. in unione Armenorum, & ſecundum inſtructionem Clementis VIII. obligantur Armeni, & obſtringuntur Græci viventes in diœceſibus Epiſcoporum Latinorum ad obſervantiam feſtorum de præcepto Eccleſiæ Latinæ. Eugenius quippe IV. in citata unione Armenorum præſcripſit, ut ſe conformarent ad Eccleſiam univerſalem Latinam & Græcam in celebratione feſtorum Nativitatis Domini die 25. Decembris, Circumciſionis Domini die 1. Januarii, Purificationis Beatiſſimæ Virginis die 2. Februarii, Annuntiationis die 25. Martii, Nativitatis S. Joannis Baptiſtæ die 24. Junii, nulla alia facta mentione ceterorum rituum, in quibus a Græcis & Latinis differebant, uti videri poteſt apud Harduinum *tom.* 9. *Concil. col.* 441. Memorata autem inſtructio Clementis VIII. quæ reſpicit Græcos in diœceſibus Epiſcoporum Latinorum habitantes, mandat utique, ut feſta Latinorum obſervent, hoc eſt Miſſam audiant, & abſtineant ab operibus ſervilibus; at minime tamen ut Miſſam celebrent & Officium recitent in honorem Sanctorum, qui a Latinis coluntur.

CAPUT

CAPUT XXXIX.

De differentiis inter Beatificationem, & Canonizationem.

1 SI noſter ſermo continuari deberet enarratione ſpecierum cultus, qui juxta familiarem Sedis Apoſtolicæ diſciplinam exhibetur Canonizatis, exhiberi autem nequit ſervis Dei tantummodo Beatificatis; a propoſito præſenti aberraret, & hic exponeret ea, quæ aliis in locis hujus Operis nobis exponenda eſſe videntur. Satis ergo interim erit ea indicaſſe, quæ in ſuperioribus dicta ſunt; quia nunc oportet ad alia tranſitum facere, hoc eſt ad diſcrimen, quod intercedit inter Beatificationem, & Canonizationem.

2 Putant nonnulli, Beatificationem, & Canonizationem promiſcue ſumi poſſe, teſte Garzia *in tract. de Canonizat. SS. pag.* 3. Alii Canonizationem diſtinguunt in univerſalem, & particularem; univerſalem nempe, per quam cultus in univerſa Eccleſia, particularem vero, per quam in particularibus Eccleſiis alicui exhibetur: qua quidem diſtinctione admiſſa, non deſunt, qui Beatificationem dicunt eſſe particularem quamdam Canonizationem. Ita Caſalius *de veter. ſacr. Chriſt. ritib. cap.69.* & Auditores Rotæ in relatione S. Ludovici Bertrandi *in princ. §. Unde merito.* Nec eſt omittendum nonnullos velle, vel abſolute canonizatos eſſe dicendos quotquot judicio Epiſcopali juxta antiquam Eccleſiæ diſciplinam cultum obtinuerunt; vel eos ſaltem canonizatos dici debere particulari Canonizatione, quæ tunc ſolum erat uſu recepta.

3 Verum, ne confuſe procedamus, ſi loquimur de antiquiori Eccleſiæ diſciplina, clara eſt ex alibi dictis differentia inter Beatificationem, & Canonizationem. Epiſcopale namque præceptum de cultu exhibendo erga aliquem Dei ſervum diœceſis fines non excedebat; vel, ſiquidem extendebatur ad alias Eccleſias, & ſic paulatim ad univerſam Eccleſiam, accedente tacito, aut expreſſo ſummi Pontificis aſſenſu, cultus ab Epiſcopo præceptus, qui antea non erat niſi Beatificatio, Canonizationis deinde robur obtinebat. In quo rerum themate nemo eſt qui non videat, differentiam inter Beatificationem, & Canonizationem juxta antiquiorem Eccleſiæ diſciplinam conſtitutam fuiſſe in primordiali Epiſcopi præcepto de cultu coarctato, & in ejus extenſione ad univerſam Eccleſiam, accedente (uti dictum eſt) tacito, aut expreſſo Romani Pontificis aſſenſu.

4 Major difficultas habetur quoad differentiam inter Beatificationem, & Canonizationem, ſi porro de eadem differentia loquamur poſt delatum tum Beatificationis, tum Canonizationis judicium ad Sedem Apoſtolicam. Primum enim, hoc tempore inſpecto, dicendum eſſe videtur, Beatificationem nunquam dici poſſe particularem Canonizationem; quia plures extant Apoſtolicæ litteræ Romanorum Pontificum, in quibus nonnulli

Dei ſervi inter Beatos recenſentur, & in eorum honorem indulgetur, ut feſtum fiat, Officium recitetur, ac Miſſa celebretur, ſed additis tamen hiſce clauſulis: *Licet canonizatus, aut canonizata non ſit*; veluti in Brevi Beatificationis tunc Beatæ, nunc Sanctæ Agnetis de Monte Politiano expedito a Clemente VII. anno 1532. ſive: *Dummodo propter præmiſſa canonizatus, aut canonizata non cenſeatur*; ſicuti in Brevi Julii II. per quod beatificavit B. Notkerum Balbulum apud Bollandianos *ad diem 6. Aprilis tom.* 1. *pag.* 603.; in Brevi Beatificationis expedito a Leone X. tunc Beatæ, nunc Sanctæ Eliſabeth Reginæ Portugalliæ; in alio Clementis VII. cum inter Beatos retulit Hyacinthum Confeſſorem nunc Sanctorum catalogo adſcriptum, uti videri poteſt apud Raynaldum *ad an.* 1527. *num.* 105. tum in alio ejuſdem Clementis, cum Beatitatis honores indulſit ſervis Dei Petro de Luxemburgo, & Ludovico Alamando Cardinali Arelatenſi, cujus meminerunt Raynaldus *ad ann.* 1450. *num.* 20. & Dionyſius Sammarthanus *Gallia Chriſt. tom.* 1. *in Eccleſia Arelatenſi col.* 584. quodque editum fuit a Bollandianis *ad diem* 2. *Julii tom.* 1. *pag.* 491. & apud Jo: Launojum *oper. tom.* 5. *part.* 1. *in epiſt.* 11. *ad Ludovicum Mareſium*; & in pluribus demum aliis, quæ congeri poſſent, exemplis, niſi hæc indicaſſe ſat eſſet, ut oſtendatur, juxta recentiorem Eccleſiæ diſciplinam Beatificationem nunquam appellari poſſe particularem Canonizationem: ſi enim ſic vocari potuiſſet, vel ſupradictæ clauſulæ non fuiſſent appoſitæ ad Beatificationum Brevia, vel, ſi quidem appoſitæ fuiſſent, id factum eſſet cum additamento indicante Canonizationem univerſalem, & non abſolute atque ſimpliciter Canonizationem.

5 Doctores poſtea de Beatificatione & Canonizatione tractantes juxta præſentem Eccleſiæ diſciplinam tradunt, Beatificationem eſſe actum, quo ſummus Romanus Pontifex indulgendo permittit, aliquem Dei ſervum coli poſſe in aliqua provincia, diœceſi, civitate, aut religioſa Familia cultu quodam determinato, ac Beatorum proprio, uſquequo ad ſolemnem ejus Canonizationem deveniatur. Ita Scacch. *de not. & ſign. ſanctitat. ſect.* 11. *cap.* 1. *pag.* 826. Caſtellin. *de certitud. glor. SS. cap.* 2. *pun.* 1. *num.* 2. Penia *in ſua diſſertat. de cultu SS. num.* 10. *apud Pignatell. tom.* 5. *conſult.* 38. Canonizationem autem dicunt eſſe ſummi Pontificis ſententiam definitivam, qua decernit, aliquem antea inter Beatos recenſitum in Sanctorum catalogum eſſe referendum, & coli debere in toto orbe Catholico atque in univerſa Eccleſia cultu illo, qui ceteris Canonizatis præſtatur. Ita Innocent. *in cap. Audivimus num.* 1. Oſtien. *num.* 2. Abbas *num.* 5. Antonius a Butrio *num.* 4. Joannes Andreas *num.* 2. Zabarella *num.* 4. *de Reliq. & venerat. SS.* Pirhing. *ad eumdem titulum Decretal.* §. 1. *num.* 2. S. Antoninus *in* 3. *part. ſummæ Theol. tit.* 22. *cap.* 5. §. 5. Venerabilis Dei ſervus Card. Bellarminus *de Sanctorum beatit. lib.* 1. *cap.* 7. Silveſter *in ſumma, v. Canonizatio, num.* 1. Angelus *in ſumma, eod. verbo*, Pavin. *in relatione cauſæ S. Bonaventuræ in principio*, Rocca *de Canoniz. SS. cap.* 3. Caſtellan.

in eo-

in eodem tract. quæſt. 1. *principali*, Caſtellin. *de certit. glor. SS. cap.* 3. *punct.* 50. Maucler. *de monarchia Eccleſiæ* 2. *part. lib.* 4. *cap.* 7. *in principio*, Phœbeus *in ſua diſſert. typis impreſſa poſt Acta Canonizationis S. Petri de Alcantara*, & *S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis pag.* 330. Cardinalis de Lauræa *in* 3. *lib. ſent. tom.* 3. *diſp.* 6. *art.* 3. *num.* 44.

6 Hinc Beatificationem in pluribus differre a Canonizatione docent, propterea quia ex dictis conſequitur, quod Beatificatio ſit actus præcedens & præparatorius, Canonizatio vero actus præparatus & extremus; quod Beatificatio permiſſionem, Canonizatio præceptum cultus importet; quodque in Beatificatione cultus coarctetur intra aliquam provinciam, diœceſim, civitatem, aut religioſam Familiam, in Canonizatione autem extendatur ad univerſam Eccleſiam: Gonzal. *in cap. Audivimus num.* 6. *de Reliq. & venerat. SS.* Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 2. *num.* 5. & *ſeqq.* Dominicus a SS. Trinitate *in ſuo tract. de ſummo Pontifice cap.* 18. *§. Notandum. biblioth. Pontif. tom.* 10. Baldell. *Theolog. moral. tom.* 2. *lib.* 3. *diſp.* 12. *n.* 18. Lupus *in notis ad Concilia tom.* 3. *pag.* 568. Bordon. *controv.* 13. *num.* 1. *& ſeqq. & num.* 13. *&* 14. Garzia *de Canoniz. SS. pag.* 34. *num.* 3. *&* 4. *& pag.* 35. *num.* 1. *& ſeqq.* Gravina *de Cathol. præſcriptionibus*, *in continuat.* 2. *part. tom.* 4. *tit. de infallibilitate Papæ in Canonizat. dubit.* 1. *in append.* Blaſius a Purificatione *in tract. de adorat. diſp.* 8. *dub.* 2. *§.* 2. Diana *in edit. coord. tom.* 1. *tract.* 6. *reſolut.* 17. *num.* 1. *et ſeqq.* Scacch. *de not., et ſign. ſanctit. ſect.* 1. *cap.* 8. *pag.* 97. Matta *de Canonizat. SS. part.* 1. *cap.* 2. *num.* 11. Lezana *conſult.* 1. *num.* 49. Pignatell. *conſult.* 63. *num.* 1. *tom.* 4. Joannes a S. Thoma *in* 2. 2. *D. Thomæ quæſt.* 1. *diſp.* 9. *art.* 2. *num.* 2. Gujet *de feſtis propriis SS. lib.* 2. *cap.* 19. *qu.* 11. *§. Quod ergo attinet*; Rabaudi *in ſuis exercit. Theolog. tom.* 2. *exercit.* 3. *cap.* 1. *§.* 1. *verſ.* 5. *Non eſt*; Gavard. *in ſua Theolog. exantiq. tom.* 6. *quæſt.* 2. *de Baptiſmo art.* 8. *§.* 3. *num.* 46. Schiara *in ſuo Pontific. propugnac. art.* 26. *§.* 1. *ſub num.* 3. Anaclet. *tom.* 3. *ad tit. Decretal. de Reliq. et venerat. SS. §.* 1. *num.* 5.

7 Aſſertiones itaque modo expoſitæ communem utique conſtituere videntur Scriptorum opinionem; ſed ei tamen adverſatur P. Matthæuccius ex Familia Minor. Obſer. Conſultor Congregationis ſacrorum rituum, *in ſua practica ad cauſas Beatificat. & Canonizat. in quæſt. proœm. cap. unic. num.* 7. *& ſeqq.*, ubi probare conatur, cultum præcipi non ſolum in Canonizatione, verum etiam in Beatificatione, atque adeo Beatorum cultum, excepta conceſſione Officii & Miſſæ, ad univerſam Eccleſiam protendi: quamquam recenti huic Auctori reſpondet P. Jo: Baptiſta Memmius Societatis Jeſu *in ſuo tractatu de ſacro ritu Canonizat. SS. Romæ edito anno* 1726. *cap.* 1. Nos vero, ut tuto pede incedamus, neceſſarium eſſe exiſtimamus ad Apoſtolicas Romanorum Pontificum litteras manus admovere, ex quibus, quid in hac re ſentiendum ſit, ſine ulla dubitatione dignoſci facile poterit.

8 Aſſerunt nimirum Doctores ſupra citati, Beatificationem non importare expreſſum ſummi Pontificis præceptum, ſed permiſſionem tantum

ſtrictius infra explicandam, ut aliquis Dei ſervus cultum habere poſſit: & ſane aſſentimur, ex regula id verum eſſe; ſed & contendimus, aliquando cultum ſimpliciter Beatorum non modo permiſſum, verum etiam fuiſſe præceptum. In litteris namque Apoſtolicis Sixti Papæ IV. de quibus infra, & in quibus Dei ſervus Jo: Bonus Ord. Erem. S. Auguſtini Beatificationem conſequitur; item in litteris Apoſtolicis Leonis Papæ X. in quibus Philippus Benitius, Margarita de Cortona, & Jacobus de Marchia inter Beatos referuntur, datur profecto facultas eos colendi in determinatis aliquibus locis *abſque incurſu alicujus idololatriæ, aut infamiæ nota, vel conſcientiæ ſcrupulo, & donec aliter a Sede Apoſtolica demandatum fuiſſet*; qui videlicet loquendi modus non ad præceptum, ſed ad permiſſionem tantum referendus eſſe videtur, ſicut & alius ille loquendi modus, quo in poſterioribus Beatificationum Brevibus iidem Romani Pontifices uſi ſunt: *Apoſtolica auctoritate licentiam & facultatem concedimus & impartimur*; ſive, *auctoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus*: uti legitur in Brevibus Beatificationum Andreæ Avellini, Franciſci Borgiæ, Cajetani, Joannis de Deo, Joſaphati Martyris, Franciſci de Sales, Petri de Arbues, Roſæ Limanæ, Pii Papæ V., Franciſci Solani, Joannis Franciſci Regis, Hyacinthæ de Mareſcottis, Joannis de Prado, Fidelis a Sigmaringa, Vincentii a Paulo, & Petri Forerii. Sed, ne temere videamur aſſeruiſſe, cultum ſimpliciter Beatorum fuiſſe a Romanis Pontificibus aliquando præceptum, præſto ſunt exempla alia tum antiquiora, tum recentiora. Alexander Papa III. Martino Epiſcopo Groſſetanenſi ſupplicanti pro Canonizatione B. Guillelmi Eremitæ a Malavalle in Tuſcia reſpondit, veluti in ſuperioribus vidimus, ſe ejus preces tempore opportuno exauditurum: *Et interim mandavit eidem* (verba ſunt Innocentii Papæ III. *in ſuis litteris Apoſtolicis editis a Guillelmo de VVaha Presbytero Societatis Jeſu in vita prædicti Guillelmi, pag.326.* & iterum typis impreſſis *in novo cod. Canonizat. pag.644.*) *ut in anniverſario pro Divini nominis gloria, & ejuſdem Sancti memoria Officium Confeſſoris ſolemniter celebraret, & in ſua diœceſi faceret ſolemniter celebrari. Ideoque & Nos* (ſubdit Innocentius) *Fraternitati tuæ* (litteræ datæ ſunt ad Epiſcopum Groſſetanenſem) *per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus & tu Prædeceſſoris noſtri mandatum in majori eccleſia exequaris, & diœceſanis tuis nunties exequendum*. Leo Papa X. inter BB. Virgines recenſendo Hoſannam Virginem Tert. Ord. Præd., nedum conceſſit, ſed & mandavit, ut die ejus natali fieret in civitate & territorio Mantuano in primis, ac ſecundis Veſperis, necnon in Matutinis, atque aliis Divinis Officiis ejus commemoratio: *In civitate & diſtrictu Mantuano, ſicut in natali aliarum SS. Virginum ſolet fieri & celebrari, ut commemoratio libere & licite fieri poſſit, concedimus, & a quibuſcumque Sacerdotibus, Religioſis, & aliis Chriſtifidelibus fieri mandamus*. Clemens Papa IX. in ſuo Brevi expedito die 2. Januarii 1669. per quod, prævia derogatione Apoſtolicarum Conſtitutionum, quibus prohibetur, Beatos nondum canonizatos eligi in principales Patronos regno-

rum

Digitized by Google

rum, provinciarum, & civitatum, elegit in Patronam principalem civitatis Limanæ, & totius regni Peruviani Roſam Limanam tunc ſimpliciter Beatam, ſic ſtatuit quoad cultum: *Ipſiuſque Beatæ Roſæ feſtum in univerſo regno hujuſmodi de Patrona principaliori ab omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus illic degentibus de præcepto ſervari, &, ſicut alia feſta de præcepto, celebrari, ejuſque Officium ab univerſo Clero tum Sæculari, tum Regulari de principaliori Patrona juxta rubricas Breviarii Romani inibi recitari, auctoritate & tenore præfatis mandamus*. Summus denique Pontifex Clemens X. eodem præcipiente modo proceſſit, declarando eamdem B. Roſam ante Canonizationem in principaliorem Patronam omnium & ſingularum provinciarum, regnorum, inſularum, & regionum Continentis totius Americæ, Philippinarum, ac Indiarum; & Staniſlaum Novitium Societatis Jeſu tunc tantummodo Beatificatum in principaliorem Patronum regni Poloniæ, magni ducatus Lituaniæ, & adjunctarum provinciarum rennntiando, voluit, ut coleretur cum omnibus & ſingulis prærogativis, quæ principalioribus Patronis ejuſdem regni & ducatus competebant, quibuſque tunc colebantur SS. Adalbertns, alter Stanislaus, aliique principaliores Patroni ejuſdemmet regni atqne ducatus: quemadmodum deſumitur ex ejus litteris Apoſtolicis expeditis die 8. Januarii 1674.

9 Dicunt quoque, uti vidimus, Doctores, cultum Beatorum intra aliquam provinciam, diœceſim, civitatem, aut religioſam Familiam coarctari; idque obſervatum certe fuit in omnibus fere Beatificationibus huc uſque factis: at exemplum tamen non deeſt de conceſſione cultus pro univerſa Eccleſia in honorem alicujus ſimpliciter Beatificati. Sixtus quippe Pontifex IV. qui in Beatificatione ſervorum Dei Berardi, Petri, Othonis, Accurſii, & Adjuti Ordini FF. Minor. conceſſit, ut Fratres in eorum honorem Officium recitarent & Miſſam celebrarent, quemadmodum habetur in diplomate 73. formis impreſſo in citato novo codice Canonizationum, referens porro inter Beatos memoratum Joannem Bonum, ei cultum detulit in univerſa Eccleſia: *De Fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica concedimus, quod ipſe B. Jo: Bonus, ut pie inter Sanctos in ſuperna patria collocatus, ad laudem & Divini nominis, & Altiſſimi gloriam, qui in cælis habitat & humilia reſpicit, ſine hæſitatione & conſcientiæ ſcrupulo, vel canonis Divini incurſu poſſit pro Beato in omnibus & ſingulis civitatibus, terris, & locis, ac monaſteriis, & eccleſiis venerari, & ad eum, ut Beatum, preces porrigi, & ſuffragia ejus implorari, donec aliud per Nos, vel Sedem prædictam fuerit ſolemniter ordinatum*: quæ ſcilicet verba Sixtini ſunt diplomatis apnd Raynaldum *ad an.* 1250. *num.* 51. Clemens pariter Papa X. antequam ad ſolemnia Canonizationis S. Roſæ Limanæ deveniret, die 27. Auguſti 1670. per ſuas litteras Apoſtolicas in forma Brevis indulſit univerſo Clero Sæculari, ac Regulari per totum terrarum orbem, ut de B. Roſa Miſſam celebrare poſſet per anni circuitum ſive ex voto, ſive ex libera devotione, juxta rubricas Miſſalis Romani.

10 Ajunt

10 Ajunt præterea Doctores ſuperius allegati, Canonizationem eſſe ſummi Pontificis ſententiam definitivam, qua præcipiendo, exhibitionem cultus decernit. De hoc vero nequaquam dubitandum eſſe videtur: verba quippe præcipientia in omnibus Canonizationum bullis inveniuntur; ſicuti videri poteſt in bullis Canonizationum SS. Udalrici, Simeonis Monachi, Simeonis Syracuſani, Godeardi, Sturmii, Henrici, Joannis Gualberti. His conſentiunt aliæ bullæ, ubi ſic legitur: *Inter Sanctos, & electos honorari præcipimus &c. Memoriam inter Sanctos de cetero fieri cenſemus, & anniverſarium ipſius diem ſolemniter celebrari conſtituimus &c. Apoſtolicæ Sedis auctoritate catalogo Sanctorum ſcribi mandavimus*: bullæ videlicet Canonizationum SS. Hugonis, Bernardi Abbatis, Thomæ Cantuarienſis, Homoboni, Laurentii Archiepiſcopi, Antonii Luſitani, Dominici, Franciſci de Aſſiſio, Eliſabeth Viduæ, Petri Martyris, Stanislai Epiſcopi, Ludovici Regis Franciæ, Petri de Morono, Ludovici Epiſcopi Toloſani, Thomæ Epiſcopi Herfordienſis, Thomæ de Aquino, Ivonis Presbyteri, Nicolai de Tolentino, Bernardini Senenſis, Bonaventuræ, Ubaldi: itemque recentiores Canonizationum bullæ per verba iſta; *Statuimus, definimus, pronuntiamus*; quemadmodum deſumi poteſt ex bullis Canonizationum SS. Franciſci de Paula, Leopoldi Auſtriæ Principis, Bennonis Epiſcopi Miſnenſis, Hyacinthi Poloni, Raymundi Barcinonenſis, Caroli Borromæi, Philippi Nerii, Ignatii Loyolæ, Franciſci Xaverii, Thomæ de Villanova, Franciſci Saleſii, Petri de Alcantara, Roſæ Limanæ, & paſſim ex aliis ſubſequentibus. Etſi enim in nonnullis antiquioribus bullis habeantur verba hortativa: *Univerſitatem veſtram rogamus, monemus*: alia tamen non deſunt præcipientia: *Per Apoſtolica vobis ſcripta mandantes*; ſicuti colligi poteſt ex bullis Canonizationum SS. Geraldi, Chunegundis, Vulſtani, Guillelmi Briocenſis, Franciſci de Aſſiſio, & ex aliis.

11 Ajunt poſtremo prædicti Doctores, cultum in Canonizatione extendi ad univerſam Eccleſiam. Id pariter re vera ſubſiſtit; cum in omnibus Canonizationum bullis præcipiatur, Canonizatum ab omnibus & in univerſa utique Eccleſia pro Sancto habendum eſſe; in nonnullis vero Canonizationum bullis præterea demandetur celebratio Officii univerſæ ipſi Eccleſiæ; in aliis celebratio feſti univerſæ ſimiliter Eccleſiæ; in aliis, ut in Eccleſia univerſali ædes ſacræ & altaria ædificentur, in quibus incruentum Deo ſacrificium offeratur. Quamvis enim nonnulla Canonizationum diplomata particularibus aliquibus perſonis inſcripta ſint, & ſignanter illa SS. Udalrici, Simeonis Monachi & Eremitæ, Nicolai Peregrini, Petri Anagnini, Godeardi, Hugonis Gratianopolitani, Sturmii, Henrici Imperatoris, Eduardi, Thomæ Cantuarienſis, Bernardi, Bernuvardi, Joannis Gualberti, Geraldi, Homoboni, Chunegundis, Guillelmi, Laurentii Dublinenſis, Guillelmi Eboracenſis, Stanislai, Claræ, Hedvvigis, Ludovici; attamen prætermittentes, quod pleraque etiam ex antiquioribus data ſunt ad univerſos Chriſtifideles, vel ad univerſos Archiepiſcopos, Epiſco-

pos,

pos, Abbates, Priores, Archipresbyteros, Archidiaconos, Decanos, & alios Eccleſiarum Præſules ad quos perveniſſent, uti ſunt illa *SS.* Geraldi, Theobaldi, Virgilii, Ludovici filii Caroli II. Regis Siciliæ, Nicolai de Tolentino, Franciſci de Aſſiſio; vim in eo ponimus, quod in diplomatibus ſeu bullis, quæ ad particulares ipſas perſonas datæ ſunt, cultus, qui præcipitur, non coarctatur in eis, vel in determinatis aliquibus locis, ſed denuntiatur particularibus ipſiſmet perſonis, quæ forte pro Canonizatione ſupplicaverant, Beatum inter Sanctos fuiſſe relatum, ejuſque factam fuiſſe Canonizationem, ut fidentius & alacrius ſe ejus precibus, atque interceſſioni commendarent. Alexander III. inter Sanctos ſolemniter retulit Eduardum Angliæ Regem: litteris autem datis ad Epiſcopos per Angliam conſtitutos, ait (*in nov. cod. Canoniz. pag.* 15.) *Quia igitur decet honeſtatis veſtræ prudentiam eum pie colere & toto ſtudio venerari, quem auctoritate Apoſtolica venerandum veſtra poſtulavit devotio, & colendum &c.* Sed quod citra ullam controverſiam oſtendit, in Canonizationibus præcipi cultum, & præceptum reſpicere univerſam Eccleſiam, eſt ſententia, quæ a ſummo Pontifice tanta ſolemnitate in Canonizatione profertur: *Sanctum, aut Sanctam eſſe decernimus & definimus ac Sanctorum catalogo adſcribimus*; quæ profecto ſunt verba præcipientia: *Statuentes, ab Eccleſia univerſali illius memoriam quolibet anno pia devotione recoli debere*; en verba iterum præcipientia, & quæ univerſalem Eccleſiam reſpiciunt.

12 Omnia igitur in unum colligentes ratum habemus primò, (ex regula loquendo) Beatificationem eſſe cultus permiſſionem, & aliquando etiam poſſe importare cultus præceptum, conſtitutum tamen per actum directum ad ſententiam definitivam non adhuc prolatam, ſed, accedentibus novis circumſtantiis, proferendam, & in nonnullis particularibus locis coercitum. Quocirca præceptum Innocentii III. ſupra relatum de Officio celebrando in honorem B. Gnillelmi diœceſim tantum Groſſetanam reſpexit; certumque eſt, fuiſſe explicatum per actum, qui poſtremam & definitivam de Canonizatione ſententiam expectabat, uti colligitur ex diplomate ejuſdem Pontificis (*cit. cod. pag.* 644.) *Ex litteris Fraternitatis tuæ accepimus, quod, cum bon. mem. Martinus Prædeceſſor tuus olim ad ſel. record. Alexandri Prædeceſſoris noſtri præſentiam acceſſiſſet, ſupplicavit eidem, ut B. Guillelmum Sanctorum adſcriberet catalogo venerandum. Idem vero Prædeceſſor noſter exauditurum ſe preces ipſius promiſit tempore opportuno.* Procedit iiſdem terminis mandatum Leonis X. in honorem B. Hoſannæ, utpote coercitum intra diœceſim Mantuanam, & explicatum pariter per actum non extremum, nec ultimo decretorium. Poſt enarrata quippe merita Beatæ, ſibi per extrajudiciales probationes, uti tunc in more poſitum erat, patefacta, ſummus Pontifex ſupplicationem exponit Iſabellæ Eſtenſis de Gonzaga Mantuæ Marchioniſſæ pro prædictæ Beatæ Canonizatione porrectam, cui ſic reſpondet: *Cum itaque Iſabella Marchioniſſa non dubitans, animam dictæ Hoſannæ Virginis, ob ejus vitam caſtiſſime & integerrime actam, in cæleſti choro*

æternæ

æterna gloria perſrui, miro teneatur deſiderio, ut ipſa Hoſanna per Nos canonizetur, & in catalogum ſanctarum Virginum referatur, quare Nobis ſuper hoc humiliter ſupplicari curavit: Nos igitur tum prædicto ejuſdem Marchioniſſæ deſiderio ſatisfacere, tum etiam, ſi res ita eſſe comperiatur, ut eidem Hoſannæ pro meritis ſuis etiam a mortalibus in hoc ſæculo debitus honor & cultus impendatur, efficere cupientes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtræ per præſentes committimus & mandamus, ut de religioſa & integerrima vita, ac de piis & ſanctis operibus dictæ Hoſannæ, ac de miraculis ex ejus meritis & interceſſionibus, ac de ſactis vos diligenter informetis, & Nobis referatis; ut ſcilicet poſtmodum Nos de præmiſſis certam notitiam per hujuſmodi relationem habentes eamdem Hoſannam cum Dei & ſanctæ Apoſtolicæ Sedis benedictione canonizemus, et in catalogum ſanctarum Virginum referamus; et interim &c. Per eamdemque etiam viam incedunt exempla S. Roſæ Limanæ, & S. Stanislai Novitii Societatis Jeſu, cum ante Canonizationem quidem prodierint, ſed judicio pro ſolemni ipſa Canonizatione introducto.

13 Compertum habemus ſecundò (ad regulam item loquendo) Beatorum cultum coarctari ſane intra aliquam provinciam, diœceſim, civitatem, aut religioſam Familiam; at aliquando tamen poſſe ad univerſam Eccleſiam extendi, citra tamen legem præcepti, ſed per modum ſimplicis facultatis, & per actum minime extremum, nec ultimo definitivum. Quapropter in ſupra citato diplomate *Sixti* IV. de cultu B. Jo. Boni non ſolum inſunt verba permittentia & facultatem facientia, verum etiam alia verba ſuperadduntur, quæ extremam determinationem necdum prolatam expectant: *Donec aliud per Nos, vel Sedem Apoſtolicam fuerit ſolemniter ordinatum*; quod ipſum dici debet de allegata conceſſione Clementis X. pro cultu tunc Beatæ, nunc Sanctæ Roſæ Limanæ; quippe quæ facta fuit, dum adhuc ſub judice eſſet Canonizationis cauſa.

14 Tertiò denique comprobatum eſt, Canonizationem eſſe ſummi Pontificis ſententiam ultimo definitivam, qua cultus præcipitur in univerſa Eccleſia. Idcirco ultima differentia inter Beatificationem, & Canonizationem minime quidem conſtituenda erit vel in permiſſione cultus, vel in ejus coarctatione ad perſonas, aut locos particulares, quæ in Beatificatione habeatur, ſecus ac in Canonizatione; ſed in extrema & definitiva de ſanctitate ſententia cultum aliis Sanctis debitum in univerſa Eccleſia per Canonizationem, nequaquam vero per Beatificationem præcipiente.

CA-

C A P U T X L.

In quo explicatur Sedis Apoſtolicæ permiſſio, quæ per Beatificationem habetur.

1 CUm duplex ſit permiſſio alia ſcilicet approbans, alia ſuſpendens; approbans utique illa eſt, quæ ſibi vindicat locum in Beatificatione, ſive loquamur de Beatificatione formali, ſive de æquipollenti. In Beatificatione quippe formali, ut alibi viſum eſt, præcedit examen una cum approbatione virtutum, ſeu martyrii, atque miraculorum: in Beatificatione autem æquipollenti, cum conſtiterit ſive de fama virtutum, martyrii, aut miraculorum, ſive de antiquitate cultus cum ſcientia & tolerantia Ordinarii, vel Sedis Apoſtolicæ, ſive de Indultis præcedentibus Romanorum Pontificum, aut ſacræ Congregationis, ſervatur cultus in eo ſtatu, in quo eſt, necnon ut plurimum per novas conceſſiones augetur: quæ profecto omnia oſtendunt, permiſſionem eſſe approbantem, minime vero ſuſpendentem. Permiſſio poſtea ſuſpendens ea eſt, per quam, habita notitia cultus erga aliquem Dei ſervum ab antiquo tempore exhibiti, quique adhuc exhibetur in aliqua diœceſi, aut provincia, Sedes Apoſtolica, licet ad ejus remotionem, ne populorum tumultus excitet, minime procedat; explicate tamen, vel implicite proteſtatur, ſe eum non approbare: & ideo, ſi ſermo quidem ſit de iſta permiſſione, difficile admodum videtur, ex eadem poſſe Beatificationem produci.

2 Res tota duobus exemplis illuſtrabitur; altero de cultu Luciferi Calaritani; altero de cultu Raymundi Lulli. Unicuique, qui hiſtoriam Eccleſiaſticam e limine ſalutaverit, notum eſt quid Lucifer egerit pro Fide Catholica in Concilio Mediolani coacto anno 355. Exilii etenim pœnam ſuſtinuit, & Confeſſoris nomen obtinuit. Extant etiam libri ab eo conſcripti adverſus Conſtantium Imperatorem, & ad ipſum Imperatorem tranſmiſſi; omniaque ejus opera edita fuerunt a Jo. Tillio Epiſcopo Meldenſi anno 1568. & ſunt inſerta *tom. 4. bibliot. PP. pag.* 181. Porro, cum Conſtantio Julianus ſucceſſiſſet; &, deleta lege exilii, Lucifer una cum S. Euſebio Vercellenſi a Thebaide, ubi exilium patiebantur, regreſſus fuiſſet; quia non interfuit Concilio Alexandrino, in quo nonnulla de pace Eccleſiæ & de admittendis in communionem Epiſcopis, qui ab errore Arianorum reſipuerant, ſtatuta fuerunt, ejus nomine a Diacono, quem ad Concilium legaverat, ea ſubſcripta fuerunt. Dum autem Antiochiæ morabatur, ea ſpe ductus, ut diſſidentium partes componi poſſent, Paulinum Presbyterum in Epiſcopum dictæ civitatis conſecravit; etſi hinc potius diſſenſiones auctæ fuerunt, per annos deinde octoginta quinque continuatæ. Non potuit S. Euſebius, qui ex eadem pacis cauſa Antiochiam properaverat, factum Luciferi approbare; ideoque, quamvis minime

publice improbaſſet, Lucifer nihilominus ab ejus communione diſceſſit; ea adhuc vigente ambiguitate, an ad graviora etiam progreſſus ſit, & an ante obitum ad Eccleſiæ unitatem redierit. Summatim hæc omnia & perſpicue legi poſſunt in hiſtor. Eccleſ. Fleury *lib.5. num.29. to.4.* & in hiſtor. Eccleſ. eruditi P. Ignatii Hyacinthi Amat de Graveſon *to. 1. colloq. 2. ad ſæc. 4. pag.* 116. Quod autem attinet ad antiquiores, Socrates & Sozomenus referunt (*hiſtor. Eccleſ. lib.3. cap.9. & lib.5. cap.13.*) Luciferum ipſum Eccleſiæ ſenſui ſemper adhæſiſſe, at ejus ſectatores ab Eccleſia utique ſe ſeparaſſe, & ſchiſma Luciferianum ſtatuiſſe. Sulpitius contra Severus Luciferum ait (*lib.2. hiſt. ſac. cap.45.*) habuiſſe ſenſum contrarium ſenſui S. Hilarii, adeoque condemnaſſe Epiſcopos Concilii Ariminenſis; ſe ſegregaſſe ab eorum communione, qui illos poſt erroris ſatisfactionem receperant; S. Ambroſius ſubdit *libr. 1. de exceſſu Satyri num. 47. tom. 2. oper. col.* 1127. Luciferum ſe ſeparaſſe a noſtra communione; item S. Auguſtinus *ep.185. al. 50. tom.2. oper.* ait lumen charitatis amiſiſſe, & in tenebras ſchiſmatis cecidiſſe: Sanctus autem Hieronymus *in dial. adv. Lucifer. col.* 194. *tom. 2. oper.* quamvis ejus intentionem excuſet, non teſtatur tamen, eum ſchiſma deſeruiſſe; &, licet poſt obitum Luciferum appellet Beatum, quæſtio adhuc habetur, an hæc denominatio civilitati potius ſit attribuenda. Adeo nempe gravis eſt hæc de Lucifero Calaritano controverſia, ut eam P. Mabillonius *in catalogo difficultatum hiſtor. Eccleſ. ſæc. IV. in fine tract. de ſtud. Monaſt.* recenſere operæ pretium judicaverit. Cardinalis inſuper Baronius *ad an. 362. num.* 225. obitum Luciferi deflet, & de eo loquens hæc habet: *Quanta vero ejus eſſet æſtimatio & laus in Eccleſia Dei, vel ab uno Hieronymo diſce; qui, licet poſt ejus obitum & pro defenſione Catholicæ veritatis de ipſo agens, reveritus tamen anteactæ vitæ merita viri & percelebre nomen, vim vix ſibi ſatis inferre valuit, ut in eum exerat ſtylum; ſed, quem veritas acuit, reverentia mox obtudit, ut pro maledictione benedictionem inſerat, cum Beatum appellet, atque, ut licuit, tandem excuſet.* Poſt mortem porro Cardinalis Baronii eccleſia quædam ſubterranea in civitate Calaritana reperta eſt anno 1615. S. Lucifero dicata; tum autem anno 1623. ejus corpus inventum eſt ſanctitatis indiciis non deſtitutum, necnon miracula tunc etiam a Deo patrata ad ejus ſanctitatem pateſaciendam referuntur: de quibus omnibus ſuſe agunt Bollandiani *ad diem* 20. *Maji tom.5. in vita S. Luciferi cap.8. & cap.* 10. & Spondanus ipſe *ad an. 362. num.48.* teſtatur, ad ſe delata fuiſſe authentica monumenta de reperta eccleſia, de corpore invento, & de miraculis ſubſecutis; additque, quod, ſi hæc contigiſſent, vivente Cardinali Baronio, haud gravate ſententiam de infelici morte Luciferi revocaſſet. Verum tantum abeſt, quod ex prædictis ceſſaverit controverſia de Lucifero, ut ea potius inter Eruditos novas vires aſſumpſerit. Suſpicantur quippe nonnulli, neque eccleſiam repertam fuiſſe dicatam Lucifero iſti Calaritano, neque corpus inventum eſse corpus ejuſdem; ſed eccleſiam dicatam fuiſse alteri Lucifero Epiſcopo pariter Calaritano, qui

in

in Vandalica perſecutione Confeſsor, vel Martyr mortuus eſt. Ita nimirum ſentiunt Natal. Alex. *ſæc.* 4. *cap.*3. *art.*13. & Baillet *in vita Luciferi ad diem* 20. *Maji*. Alii vero dicunt, diſcipulos ſchiſmatis Luciferiani Lucifero tamquam ſancto cultum adhibuiſſe, qui, etiam extincto ſchiſmate, forte continuatus ſuit, & ad avertenda majora mala ab Epiſcopis toleratus; ſed tandem ceſſaſſe; poſtmodum vires reſumpſiſſe poſt antiquam eccleſiam inventam prope urbem Calaritanam: at hæc tamen non ſufficere pro legitimo cultu, cum ejus nomen, nihil obſtantibus omnibus prædictis, in Martyrológium Romanum uſque adhuc inſertum non ſit. Quæ quidem videri poſſunt apud Tillemont. *tom.* 7. *in notis ad Luciferum*, *nota* 4. Duo præterea Archiepiſcopi Sardi ſuas hac in re ſententias editis voluminibus aperuerunt: Turritanus ſcilicet contra Luciferum, Ambroſius autem Machinus anno 1639. pro Lucifero pugnavit, & opus obtulit Urbano Papæ VIII. cui nempe Machino Bollandiani ſtrenue adhæſerunt, nihilque de eadem cauſa intactum reliquerunt. Alia denique forte plura pro Lucifero haberentur, ſi liber pro ipſo Lucifero inceptus ab erudito Canonico Nurra fuiſſet ad umbilicum perductus & typis impreſſus: plura quippe in Urbe pro ſanctitate Luciferi cumulaverat; ſed, antequam opus abſolveret, Florentiæ mortuus eſt; cujus porro labores ad ſummum Pontificem Clementem XI. ab Archinto tunc Nuntio Florentiæ Apoſtolico tranſmiſſi, inter codices inſignis bibliothecæ ab eodem Pontifice relictæ, ſi diligenter perquirantur, fortaſſis reperientur. Quantum tamen ſpectat ad cultum Luciferi tanquam Beati, ſi vera eſſent expoſita a nuper allegatis Bollandianis *cap.*10. (ſcilicet anno 1641. ſacram Congregationem Inquiſitionis Romanæ ſub gravibus pœnis ſilentium controverſiæ impoſuiſſe, & decreviſſe, cultum Luciferi ſervandum in eo ſtatu, in quo erat) hinc ſcientia, & tolerantia, & ſanctæ Sedis permiſſio derivari poſſet ſufficiens pro cultu limitato, & conſequenter pro Beatificatione.

3 Sed, ſi integra facti ſeries recte perpendatur, difficile admodum erit tuto aſſerere, Luciſerum Calaritanum habendum eſſe tamquam Beatificatum. Enimvero, cum inter Archiepiſcopos Calaritanum, & Turritanum ſuper cultu & ſanctitate Luciferi diſſenſiones ac ſimultates fuiſſent exortæ, ſicuti modo diximus; delata earum cognitione ad tribunal Inquiſitionis Hiſpanicæ, earum examen ad Sedem Apoſtolicam, ad quam de jure pertinebat, ſubinde revocatum fuit. Cum autem ſummus Pontifex Urbanus VIII. re mature diſcuſſa in tribunali ſupremæ univerſalis Romanæ Inquiſitionis, habita potiſſimum ratione ſcandalorum, quæ ex acri diſputatione de ſanctitate & cultu Luciferi derivabantur, prohibuerit omnibus ac ſingulis diſputare, & ſcripto, vel typis ſanctitatem & cultum prædictum aut impugnare, aut defendere, ſtatutis pœnis adverſus repugnantes, atque addita proteſtatione, ſe non intendere aliquid declarare ſive pro ſanctitate, ſive contra ſanctitatem Luciferi, ſed velle, eam manere in ſtatu, in quo reperiebatur; non videtur permiſſio & tolerantia talis fuiſſe,

qualis ex ſupradictis eſſe debet, ut Beatificationem importet: & eo minus, quia, excitata indagine ſuper intelligentia primi decreti, idem ſummus Pontifex clarius & apertius mentem ſuam explicavit, veluti ex ſequentibus ipſis decretis plene deſumitur.

Die 30. *Decembris* 1638. *a Nativitate. Lecto memoriali Archiepiſcopi Calaritani, quo inſtat, cauſam vertentem in hoc ſancto Officio inter ipſum, & Archiepiſcopum Turritanum circa venerationem Luciferi olim Archiepiſcopi Calaritani non cognoſci in tribunali S. Officii Hiſpaniarum, ad quod habuit recurſum dictus Turritanus, ſed in hoc S. Officio, in quo eſt incepta cauſa; EE. DD. mandarunt, ſcribi Nuntio Apoſtolico Hiſpaniarum, qui procuret, ut Inquiſitor generalis Hiſpaniarum deſiſtat a cognitione hujuſmodi cauſæ; cujus cognitio ſpectat ad ſanctam Sedem.*

Die 20. *Junii* 1641. *Sanctiſſimus providere volens, ne jurgia & diſſenſiones oriantur inter diœceſanos Archiepiſcopatus Calaritani, et Turritani, ceteroſque inſulæ Sardineæ incolas, occaſione prætenſæ ſanctitatis, cultus, et venerationis Luciferi olim Archiepiſcopi Calaritani, utque ceſſent ſcandala, quæ hactenus in Dei offenſam occaſione prædicta irrepſere, habita mature deliberatione et auditis votis EE. DD. Cardinalium contra hæreticam pravitatem generalium Inquiſitorum, præcipit omnibus et ſingulis cujusvis Ordinis &c. et aliis quibuſcumque tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus perſonis cujuſvis ſtatus, ne in poſterum, donec a Sanctitate ſua, vel ſancta Sede fuerit aliter ordinatum, audeant ſuper prædicti Luciferi prætenſa ſanctitate, cultu, ac veneratione publice tractare, diſputare, vel altercari, illamque neque ſcripto, nec typis impugnare, aut defendere. Contra facientes autem eadem Sanctitas ſua, ſi ſæculares ſint, excommunicationis ipſo facto incurrendæ; Eccleſiaſticos vero tam ſæculares, quam regulares &c. ſuſpenſionis a Divinis, ac privationis vocis activæ & paſſivæ reſpective, aliiſque pœnis arbitrio Sanctitatis ſuæ infligendis ſubjacere voluit. Per hujuſmodi tamen proviſionem eadem Sanctitas ſua circa prætenſam Luciferi ſanctitatem, vel e contra aliquid declarare ſeu decidere non intendit; ſed vult, eam remanere in ſtatu, in quo reperitur. Volens & decernens pro obſervatione præſentis decreti, quod contra hujuſmodi tranſgreſſores, etiam Regulares, tam Epiſcopi, & Prælati, aliique Ordinarii locorum, quam hæreticæ pravitatis Inquiſitores procedant, & in eos ſevere animadvertant.*

Die 17. *Octobris* 1647. *Lecto memoriali aliquot devotorum Chriſtifidelium, quo ſupplicatur, declarari, an vigore decreti ſan. mem. Urbani VIII. emanati die* 20. *Junii* 1641. *ne aliquis auderet ſuper Luciferi olim Archiepiſcopi Calaritani prætenſa ſanctitate, cultu &c. publice tractare &c. neque in ſcriptis impugnare &c. ſub pœnis &c. donec a ſancta Sede Apoſtolica fuerit aliter ordinatum, poſſit, vel non, in eccleſiis Officium, Miſſa ſolemnis, vel privata, & illius imago exponi populo veneranda & adoranda, & ſine ſcrupulo iſta facere ad laudem & gloriam dicti Luciferi, & præcipue in diœceſibus & provinciis, ubi nondum fuerunt expoſita, nec venerata &c. Sanctiſſimus dixit, non licere.*

4 Sequitur examen cultus erga Raymundum Lullum. Nam Arturus in

in Martyrologio Franciſcano ad diem 29. Julii Martyrium ob Fidei Chriſtianæ prædicationem Raymundo ipſi a Saracenis inflictum, ejus corporis delationem ad inſulas Baleares, & demum cultum, qui pia Fidelium veneratione Majoricæ eidem exhibetur, commemorat. Sed, ut bene perpendatur, an inter Beatos Raymundus ſit recenſendus, ſatis profecto non eſt, publici cultus antiquitatem demonſtrare, ſcientiamque & tolerantiam Epiſcoporum; ſi ſuſpicio legitima habeatur de ſenſu Sedis Apoſtolicæ potius adverſo, quam favorabili cultui prædicto. Extat nempe Gregorii XI. ſolemne judicium de libris a Raymundo Lullo conſcriptis, & de nota erroris & hæreſis manifeſtæ, qua ducenti eorumdem articuli damnati ſunt, quemadmodum videri poteſt apud Nicolaum Eymericum *in directorio Inquiſitorum 2. part. quæſt. 9. & quæſt. 26.* ubi bullam Gregorii interſerit. Aſſerere autem, Gregorianum diploma fuiſſe a prædicto Eymerico confictum, vel errores cujuſdam Raymundi Lulli de Tarraga ab eodem Gregorio XI. condemnatos fuiſſe, Raymundo Lullo, de quo nunc eſt quæſtio, falſo adſcriptos, ut pluribus proſequitur Theophilus Raynaudus *in opere de bonis, & malis libris tom. 11. partit. 1. erotem.* 10. *num.* 246. nulla veriſimilitudine niti videtur. Primo enim Eymericus fuit vir gravis & egregie de Religione Catholica meritus, ita ut temerarium omnino ſit, ejuſmodi viro impingere bullæ Pontificiæ fictionem, quemadmodum optime adnotavit Raynaldus *ad ann.* 1372. *num.* 35. præſertim vero, cum idem Eymericus Inquiſitoris munere tunc temporis fungeretur, & ex ejus relatione librorum judicium Pontifex aſſumpſerit; præterea adverſus proſcriptos errores libellum ille compoſuerit Cardinali S. Angeli oblatum, atque hujus ope Clementi VII. Antipapæ relatum, ſicuti colligitur ex codice bibliothecæ Colbertinæ quem exhibet Balutius *in notis ad vitas Paparum Avenionen. col.* 1115. *tom.* 1. Deinde, utcunque ſit, utrum Gregoriana bulla in Pontificiis regeſtis nunc adſit, necne, hoc unum certum eſſe videtur, poſito etiam defectu bullæ in regeſtis, validum deſumi non poſſe argumentum pro ejus confictione, quando cauſa probabilis ſuppetit perditionis ejuſdem; quæ ſane in hypotheſi noſtra minime deeſt, cum bulla, de qua nunc agimus, edita fuerit anno VI. Pontificatus Gregorii; regeſtum autem hujuſce anni deperditum hercle fuerit, occaſione translationis Sedis Apoſtolicæ a civitate Avenionenſi ad Urbem eodem tempore factæ, veluti animadvertit Graveſon *hiſtor. Eccleſ. colloq.* 3. *pag.* 92. *tom.* 5. Item, quando pro veritate bullæ validiſſima habentur argumenta; atque hæc pariter ea ſuper re non deficiunt, cum & exemplar authenticum reperiatur in Ordinis Prædicatorum Romano archivo, & autographum Gerundæ aſſervetur, & Gregoriana ipſa Conſtitutio in archivis Barcinonis, Tarraconis, & Valentiæ anno Domini 1376. quo ſcilicet lata eſt, fuerit adſcripta; quibus quidem ſine ulla dubitatione probatur, minime confictam fuiſſe: confictam quippe Antiſtites tam celebrium civitatum inter monumenta ſuarum Eccleſiarum ſervari paſſi non fuiſſent juxta ea, quæ ad rem ſolide deducuntur

tur ab erudito viro F. Antonino Bremond Ord. Præd. *tom. 2. Bullar. in notis ad Gregorianam Conſtitut.* ibi plene relatam. Demum, ſi Raymundus de Tarraga, & Raymundus Lullus bene in Apoſtolicis Conſtitutionibus invicem diſtinguuntur. Raymundus etenim de Tarraga de Judaiſmo ad Chriſtianam Fidem converſus nomen dedit Religioni FF. Præd. tum propter nonnulla capita hæreſim ſapientia carceribus Barcinonenſis Inquiſitionis mancipatus anno primo Gregorii Papæ XI. hoc eſt anno 1371. luit pœnas errorum, non quos ſcripſerat, ſed quos publicaverat & prædicaverat; *publice tenet, aſſerit, et prædicat doctrina ſua ſacrilega & perverſa*; conſtructo adverſus eum proceſſu a Nicolao Eymerico Inquiſitore in provinciis Tarraconenſi, & Cæſarauguſtana, atque ab Archiepiſcopo Tarraconenſi. Contra alter Raymundus, qui Lullus appellatur (quæ certe appellatio in diplomatibus Pontificiis nunquam alteri tribuitur Raymundo, qui ſemper de Tarraga denominatur) civis fuit Majoricenſis, & multos libros conſcripſit, *ſe in regnis eiſdem inveniſſe volumina diverſorum librorum in vulgari ſcriptorum a quodam Raymundo Lullo cive Majoricenſi editorum, in quibus, ut ipſi Inquiſitori videbatur, multi continebantur errores et hæreſes manifeſta*; nec unquam carceribus incluſus, librorum tamen & errorum ſuorum damnationem tulit, edita anno 1376. a Gregorio XI. Conſtitutione poſt librorum examen factum a Nicolao Eymerico, & ſubſequenter reſumptum a Petro Card. Oſtienſi, & pluſquam viginti Magiſtris in ſacra Theologia, ut evidenter deprehenditur ex Conſtitutionibus Pontificiis evulgatis *in 2. tom. cit. Bullar. Ord. Præd. pag.*268. *pag.*270. *et pag.*289. Proinde unicuique facile patet, & Gregorianam Conſtitutionem non fuiſſe confictam, & errores Raymundi de Tarraga Raymundo Lullo fuiſſe adſcriptos: idque eo magis, quia tum ſæculo decimo ſexto, tum initio ſæculi decimi ſeptimi notum eſt quid definitum fuerit in ſacra Congregatione Indicis, atque in Congregatione SS. Inquiſitionis habitæ coram ſummo Pontifice Paulo Papa V. de operibus Raymundi Lulli, teſte Card. Albitio *in tract. de inconſtantia in Fide cap.* 40. *a num.*143. *ad nu.*152. ubi omnia tunc geſta exponit. Scio equidem, inter Eruditos varium eſſe judicium de ſanctitate Lulli: pro ea quippe ſtrenue pugnant Antonius Belluer Canonicus Majoricenſis *in apologia Lulli*, Jo. Sequi *in ejus vita*, Salelles *tom.*2. *de SS. Inquiſitione*, VVadingus *in annal. Minor. ad ann.* 1315. *num.* 8. *tom.* 6. Atque eruditus P. Jo. Baptiſta Sollerius *ad diem* 30. *Junii tom.*5.: contra eam autem ſcribunt Bzovius *ad an.* 1312. *num.* 18. *et ſeqq. tom.*14. Echard *de Scriptor. Ord. Præd. ad ſæc.* IV *in F. Nicolao Eymerico tom.*1. Eymericus *in directorio Inquiſitorum loc. cit.* Jacobus Galterius *in tab. chronographica ſæc.* 13. *cap.* 5. Graveſon *loc. cit.* Sed rationes hinc & hinc adductæ efficere ſaltem debent, ut unuſquiſque prudens & Sedi Apoſtolicæ obſequens de Raymundi Lulli ſanctitate judicium ſuſpendat, uſquequo Sedes eadem Apoſtolica decernat quid ſentiendum ſit, ſicut ipſe etiam VVadingus *loc. cit. num.*9. libenter admittit. Quamobrem merito Petrus Franciſcus de Rubeis egregius olim Fidei Promotor

Digitized by Google

motor P. Provinciali Belgii Ord. Præd., qui quæſiverat, an dictus Raymundus pro Sancto & Martyre haberi poſſet, reſpondit, eum nec poſſe dici, nec haberi pro Sancto, aut Martyre; veluti ex ejus ſuffragio colligitur typis impreſſo apud Card. Albitium *loc. cit.* In quo proinde rerum themate, quidquid ſit de cultu, atque ejus antiquitate una cum Epiſcoporum Majoricenſium tolerantia, nunquam fortaſſe dimiſſa majorum timore malorum, memoratus Raymundus Lullus inter Beatificatos recenſeri non poteſt.

CAPUT XLI.

In quo nonnulla indicantur de Sedis Apoſtolicæ definitiva ſententia, quæ in Canonizatione profertur.

1 INutilis profecto res eſſet, aliquid adjungere de ſummi Pontificis definitiva ſententia, per quam in Canonizatione pronuntiat, Beatum eſſe Sanctorum catalogo adſcribendum, & tamquam Sanctum in univerſa Eccleſia colendum; ſi pro Sanctis, & Canonizatis, etiam poſt delationem cauſarum Canonizationis ad ſummum Pontificem, illi tantum haberentur, qui, prævia proceſſuum conſtructione, ſervataque forma judicii in ſuperioribus expoſiti, per ſententiam ipſam definitivam a ſummo Pontifice prolatam, adhibitis ſupra pariter enuntiatis cæremoniis, in Sanctorum catalogum adſcribuntur. Verum, cum æquipollens quædam Canonizatio introducta fuerit, & adhuc vigeat poſt tempora prædicta, per quam videlicet ſummus Pontifex aliquem Dei ſervum in antiqua cultus poſſeſſione exiſtentem, & de cujus heroicis virtutibus, aut martyrio, & miraculis conſtans eſt Hiſtoricorum fide dignorum communis aſſertio, & continuata prodigiorum fama non deficit, jubet in univerſa Eccleſia coli per Officii ac Miſſæ recitationem & celebrationem determinato aliquo die, nulla accedente formali ſententia definitiva, nullis præmiſſis judicialibus proceſſibus, nulliſque conſuetis cæremoniis adhibitis; operæ pretium eſt, aliqua hic ſuperaddere de hiſce Canonizationibus æquipollentibus: quæ ut recte percipiantur, per exempla exponere opportunum ducimus.

§. I.

De S. Romualdo.

2 NArrat, ut etiam alibi dictum eſt, S. Damianus *in ult. cap. vitæ S. Romualdi*, ſummum Pontificem anno quinto poſt illius obitum Monachis impertitum fuiſſe facultatem ſupra ejus corpus altare conſtruendi: *Poſt quinquennium vero a ſancti viri obitu, data Monachis ab Apoſtolica*

ſtolica Sede licentia, ut ſupra venerabile corpus ejus altare conſtruerent. Diligentiis tamen adhibitis, ut Indultum reperiretur, tum in archivis Vallis Caſtri, quo in loco ſanctum corpus ſepultum remanſit ſpatio annorum 400. tum in archivis Fabriani, ad quam Urbem facta fuit ejuſdem corporis translatio, nunquam inventum eſt. A Monachis præterea Camaldulenſibus Guillelmus Card. Sadoletus interrogatus fuit, an in archivis Apoſtolicis ullum extaret monumentum Canonizationis S. Romualdi: ipſe autem reſpondit, adeo manifeſtam & illuſtrem fuiſſe ejus ſanctitatem, ut ſine conſuetis cæremoniis cultus ejus fuerit in univerſam Eccleſiam receptus; quemadmodum refert Fortunius *in opuſc. de translatione S. Romualdi*, *& in 2. part. hiſtor. Camald. lib.* 1. *cap.* 32. Cenſet vero Card. Baronius *ad an.* 1027. *num.* 13. S. Romualdum fuiſſe canonizatum erectione altaris ſuper ejus corpus a Sede Apoſtolica poſt quinquennium ab obitu conceſſa; ejuſdemque Canonizationem deſumit etiam ex epiſtola S. Petri Damiani *ad Henricum Archiepiſcopum Ravennatem*, in qua teſtatur, nonnullos ſuo tempore cultum habuiſſe tamquam Sanctos, & veluti tales fuiſſe recognitos, qui tamen Ordines ab Epiſcopis ſimoniacis receperant, necnon ſuper eorum corporibus erecta fuiſſe altaria, atque oblata ſacrificia, uti fuere Romualdus Camerinenſis, Amicus &c.

3 Sed prætermittentes, admodum difficile eſſe, ut epiſtola S. Petri Damiani, loquens de S. Romualdo Camertino, intelligatur de S. Romualdo, de quo nunc agimus (quippe qui, licet ſepultus ſit in diœceſi Camertina, Camers tamen non erat; nec ulla probatione evincitur Ordines ſuſcepiſſe ab Epiſcopo ſimoniaco: ita ut veriſimilius ſit, eamdem epiſtolam interpretandam eſſe de alio Romualdo Epiſcopo Camerte, qui prædictis temporibus floruit) majorem difficultatem in eo ſtatuimus, quod facultas Monachis data a Sede Apoſtolica conſtruendi altare ſuper corpus S. Romualdi, Canonizatio potius, quam Beatificatio, ut nobis videtur, appellari velit. Beatificatio nempe potius eſt, non ſolum quia verba conceſſionis modo relata ſonant facultatem, non præceptum; verum etiam quia particularem cœtum Monachorum, minime vero univerſalem Eccleſiam reſpiciunt. Quapropter, cum ejus cultus non extenderetur ultra fines provinciarum Piceni, Umbriæ, & Tuſciæ, legimus apud eumdem S. Petrum Damianum *lib.6. epiſt.*30. *ad Theuzonem Monachum*, in quadam diſceptatione, ut fides dictis adſtrueretur, nomine S. Romualdi in teſtimonium veritatis a Monachis vocato, reſponſum fuiſſe a diſceptantibus, in teſtimonium eſſe adhibendos alios Sanctos, de quorum ſanctitate & cultu in univerſa Eccleſia nulla eſſet dubitatio; Romualdo poſthabito, cujus ſanctitatem & cultum ignorabant, utpote ad ſolos Monachos, aut determinatas provincias coarctatum, uti communiter fit in Beatificatione, non vero extenſum ad univerſam Eccleſiam, quemadmodum in Canonizatione conſueſcit: *Cumque ſuper quodam diſceptationis articulo S. Romualdus in teſtimonium duceretur, præſto quæſitum eſt, utrum ipſe Romualdus aut tunc extiterit*

Sanctus

Digitized by Google

Sanctus vel nunc ſit in paradiſo receptus; &, licet contra fidem totius Eccleſiæ noſtrarum provinciarum hæc de ſancto viro quæſtio moveretur, ad adſtruendam tamen partis noſtræ ſententiam, illos in teſtimonium Sanctos adſcivimus, quorum celeberrima & vetus opinio etiam apud plebejos quoslibet & ignaros nutare non poſſit, Leonem videlicet, atque Gregorium.

4 Quid ergo dicendum erit? Dicine idcirco poterit, S. Romualdum non eſſe canonizatum? Minime vero. Nam probatum eſt utique, eum fuiſſe a Sede Apoſtolica poſt quinquennium ab ejus obitu tantummodo beatificatum; tum notum eſt, ejus cultum initio etiam ſæculi XVI. fuiſſe coercitum intra Monachos, & Eremitas Camaldulenſes, ita ut ſervus Dei Paulus Juſtinianus Inſtitutor Congregationis PP. Erem. Camald. S. Romualdi, quæ dicitur Congregatio Montis Coronæ, Monachis Caſſinenſibus propterea ſuaſerit, ut in ſuis eccleſiis religioſum cultum exhiberent erga S. Romualdum, qui Ordinem monachicum tot virtutum exemplis illuſtraverat, uti narrat Abbas Camaldulenſis Auguſtinus Romanus Fiori *in vita ſervi Dei Pauli Juſtiniani lib.3. cap.29.* ſed & compertum eſt, paulo poſt eum fuiſſe a Clemente Papa VIII. canonizatum Canonizatione æquipollenti, omiſſis quibuſcumque judicialibus probationibus, prætermiſſiſque conſuetis cæremoniis; cum heroicæ illius virtutes, continuatus per tot ſæcula cultus, aſſidua miraculorum patratio, ceteris omnibus præteritis, expoſcerent, ut ejus cultus præceptive per univerſam Eccleſiam extenderetur, in quo nimirum Canonizationis natura conſiſtit. In Bullario Romano extat Conſtitutio Clementina *in ordine 32. tom. 3.* in qua de conſilio Congregationis ſacrorum rituum Pontifex juſſit, ut a quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis Sæcularibus, & Regularibus ubique terrarum exiſtentibus die 7. Februarii ſub ritu duplici Romualdi Officium recitaretur; tranſpoſito ſcilicet hujus S. Viri feſto a die 19. Junii, qua mortuus eſt, ad diem 7. Februarii, qua ſolemnis ejuſdem corporis translatio facta eſt, ne illuſtrium Martyrum Gervaſii, & Protaſii cultus imminueretur, quippe quorum feſtum celebratur prædicta die 19. Junii, & ne a Miſſali Romano eorum Miſſa ſubtraheretur, cum proprium habeat Introitum a S. Gregorio compoſitum in memoriam pacis eadem die initæ inter Romanos, & Longobardos, ut *in comment. prævio ad vitam S. Romualdi num.27. ad diem 7. Februar. ex Gavanto* plene referunt Bollandiani.

§. II.

De S. Norberto.

5 SAnctus Norbertus Præmonſtratenſis Ordinis Inſtitutor & Epiſcopus Magdeburgenſis obiit anno 1134. ut adnotavit Sigebertus *in chronicis ad an. prædictum*, utque ſequitur Card. Baronius *in notis ad Martyrol. Rom. ad diem 6. Junii*. Admirabilis ejus vita conſcripta fuit ab Hugo-

ne, qui fuit ipſius ſucceſſor in gubernio monaſterii Præmonſtratenſis, vel certe a Canonico Præmonſtratenſi juxta mandata & inſtitutiones Hugonis, quemadmodum Baillet *in tab. crit. ad eamdem diem 6. Junii* admittit. Porro teſtatur Surius, ſe neſcire, an Norbertus vir ſanctiſſimæ vitæ adhuc ſit inter Sanctos relatus. Caſtellinus autem *in tract. de certit. glor. SS. pag.* 441. ait, eum in Sanctorum numerum ſolemniter eſſe relatum; ſed ignorari, per quem Pontificem id factum ſit. Joannes vero Le Paige *lib.*2. *biblior. Præmonſtr. part.*2. *cap.*43. ait, ipſum anno 1214. fuiſſe ab Innocentio III. ſolemni ritu inter Sanctos adſcriptum. Quia tamen tot alia Canonizationum factarum ab eodem Pontifice authentica diplomata ſuperſunt, at hoc quidem de Canonizatione S. Norberti minime invenitur, & contemporanei deſunt Auctores fide digni peractam ipſam Canonizationem teſtantes, merito Bollandiani *ad diem 6. Junii in comment. præv. ad vitam S. Norberti* §. 1. dubitant de facti veritate. Miræus *in chronico Præmonſtrat. ad an.* 1582. eum a Gregorio XIII. aſſerit fuiſſe canonizatum. Narrat enim, edito a Jo. Molano Uſuardi Martyrologio cum indiculo Sanctorum Belgii, ſcriptiſque a Molano in eodem indiculo ſequentibus verbis: *Norbertus Sanctenſis Fundator Ord. Præmonſtrat. et Archiep. Magdeburgenſis, nondum eſt catalogo Sanctorum inſcriptus, haud propter inopiam meritorum, quæ ampliſſima habuit, ſed, ut opinor, quia id Ordo a Romana Sede petere neglexerit*; Ordinem ipſum a memoratis verbis Molani excitatum confugiſſe ad Card. Philippum Boncompagnum ſuum apud ſanctam Sedem Protectorem; tum ſub ejuſdem Cardinalis præſidio neceſſaria documenta, & ſignanter in bibliotheca Vaticana ſcriptum ampliſſimum a multis retro annis ad ſolemnem Norberti Canonizationem adornatum, inventa fuiſſe; quibus quidem diligenter excuſſis, Gregorius XIII. Canonizationis diploma expedivit. Aſſentiuntur etiam Bollandiani *loc. cit. num.*2., ubi Canonizationem ad eumdem referunt Gregorium. Veruntamen, cum Gregorii diploma virtutes quidem & miracula recenſeat S. Norberti, ejuſque nomen in pluribus Martyrologiis uſu Catholicæ Eccleſiæ receptis deſcriptum & adnotatum utique teſtetur; ſed tamen indulgeat Ordini tantum Præmonſtratenſi die 6. Junii ſub ritu duplici in ejuſdem honorem Officii celebrationem cum Octava, uti conſtat ex eodem diplomate relato apud citatos Bollandianos, & apud Emanuelem Rodericum *in Conſtitut.* 17. *typis impreſſa in ejus collect. privileg. & Indult. Apoſtolic. tom.*2., tutum profecto non erit, S. Norberti Canonizationem in diplomate Gregoriano conſtituere, quod, utpote conceptum verbis facultatem ſonantibus, & in ſolo Ordine Præmonſtratenſi coercitum, ſolius videlicet Beatificationis vim poteſt obtinere. Quibus proinde præmiſſis, canonizatus ſane dicendus erit S. Norbertus, ſed Canonizatione æquipollenti ſubſequenter facta ab Urbano VIII. & a Clemente X. quorum ille ejus feſtum inſeruit Breviario & Miſſali Romano de præcepto colendum ritu ſemiduplici, hic autem in decreto expedito de conſilio Congregationis ſacrorum rituum die 7. Septembris 1672. ſtatuit,

ſtatuit, ſub ritu duplici ejus Officium in poſterum recitandum de præcepto ab omnibus Chriſtifidelibus tum Sæcularibus, tum Regularibus utriuſque ſexus, qui ad Horas canonicas tenentur. Ex notiſſima quippe ſanctitate, & undique coruſcante miraculorum fama, cultuque jam ad univerſum Ordinem Præmonſtratenſem per diploma Gregorianum extenſo, exiſtimarunt memorati Pontifices, finem negotio eſſe imponendum, atque adeo cultum eſſe S. Norberto in univerſa Eccleſia decernendum aliorum inſtar Sanctorum, qui fuerunt Ordinum Regularium Fundatores, quique ſimilem cultum habent in univerſa itidem Eccleſia.

§. III.

De S. Brunone.

6 SAnctus Bruno Fundator Ord. Carthuſianorum mortuus eſt anno 1101. juxta adnotata a Card. Baronio *in notis ad Martyrolog. Rom. ad diem 6. Octobris*. Ejus vita ſcripta fuit a Franciſco de Puteo Priore primariæ Carthuſiæ, & a Petro Blomevenne Priore Carthuſiæ Colonienſis; ex quibus duobus ſcriptis compoſita eſt ea ejuſdem vitæ relatio, quæ extat apud Surium *ad diem 6. Octobris*. Cardinalis autem Baronius *loc. cit.* refert, S. Brunonem fuiſſe a Leone X. canonizatum; quin & ejus Canonizatio verſibus deſcribitur apud Surium *loc. alleg. pag. 99.* Narrat enim Baillet *ad dictam diem* ante prædictum Pontificem cultum hujus S. Viri fuiſſe neglectum propter infortunium, quod in monaſterio Carthuſianorum Calabriæ univerſus Ordo paſſus fuerat, ita ut alii ejuſdem Ordinis Religioſi extra dictum monaſterium degentes ad ſuum S. Fundatorem preces privatim tantum, non publice funderent. Verum, quomodocunque id ſit, nullo certe pacto dici poſſe videtur S. Bruno a Leone X. canonizatus; ſed ejus æquipollens Canonizatio eximiis tanti viri meritis, præclariſſimi Ordinis fundationi, continuatæ inſignium miraculorum famæ, cultuſque conceſſioni primum quidem univerſo Carthuſianorum Ordini a Leone X. factæ, poſtea toti Eccleſiæ ad libitum a Gregorio XV. innixa, aſſignanda videtur ſummo Pontifici Clementi X. ut ex ſequenti decreto colligitur: *Enixis precibus SS. D. N. Clementi Papæ X. porrectis per E. D. Card. Nidardum nomine Sereniſs. Hiſpaniarum Reginæ, quibus Sanctitati ſuæ ſupplicabatur, ut dignaretur concedere, quod Officium S. Brunonis Confeſſoris Fundatoris Ord. Carthuſ. hactenus ab Eccleſia univerſali ſub ritu ſemiduplici recitatum* (ſupple *ad libitum*) *in poſterum ſub duplici recitaretur ab omnibus utriuſque ſexus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur; & remiſſis a Sanctitate ſua ad ſacrorum rituum Congregationem, eadem ad relationem E. D. Card. Sfortia cenſuit, prædictam gratiam concedi poſſe, ſi eidem SS. D. N. viſum fuerit: die 3. Martii 1674. Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione per me Secretarium, Sanctitas ſua benigne annuit: die 14. ejuſdem menſis Martii & anni 1674.*

7 Ne autem temere aſſeruiſſe videamur, S. Brunonem nequaquam a Leone X. canonizatum fuiſſe, ſicuti communis fert exiſtimatio, ſed tantum fuiſſe beatificatum, tum ejus Officium fuiſſe pro univerſa Eccleſia conceſſum a Gregorio XV. ad libitum; operæ pretium fore arbitramur, hic inſerere documenta ex archivo majoris Carthuſiæ Gratianopolitanæ authentico ritu deſumpta.

Antonius miſerat. Div. Tit. S. Praxedis S. R. E. Presbyter Cardinalis Papienſis, necnon totius Ord. Carthuſienſis Protector, univerſis & ſingulis præſentes noſtras inſpecturis & lecturis ſalutem in Domino ſempiternam. Cum ex noſtro protectionis officio, benevolentiaque, ac pietate, qua univerſo Carthuſienſi Ordini prædicto afficimur, hodie ad pedes SS. D. N. Leonis Divina providentia Papæ X. præſentavimus venerabiles Religioſos viros DD. Matthæum Bononiæ, Ludovicum Mantuæ, Jacobum Neapolis, & Hugonem S. Crucis in Urbe ejuſdem Carthuſ. Ord. domorum Priores; Et tam nos, quam Religioſi prædicti plura de laudibus, præconiis, ac vitæ ſanctitate B. Brunonis Confeſſoris ejuſdem Ord. Carthuſ. primi Fundatoris ac Inſtitutoris Sanctitati ſuæ retuliſſemus & expoſuiſſemus; qui Vir Beatus, declinante Chriſtiana militia, & propter iniquitatis abundantiam Charitate plurimum frigeſcente, tamquam dux ſtrenuus ad reſiſtendum hoſtibus novum in Eccleſia inſtruxit & inſtauravit exercitum, & in vineam, quam Dominus ſua dextera plantaverat, jam vitiorum vepribus & ſpinis obſitam veluti ſolertiſſimus Paterfamilias, tot fideles conduxit operarios, ut uberiores in dies ex ea fructus ſanctæ Eccleſiæ proveniant, & odorem ſuavitatis proferat & ſanctitatis; ipſius namque B. Confeſſoris multiplex doctrina, vita caſtigatiſſima, innocentia, ac munditia exemplum plurimos generans ſanctæ adoptionis filios, generatque, & nutrit in dies inceſſanter; cujus meritis Ordo præfatus exornatur, & comprobatur miraculis, & aſſidue, quaſi de virtute in virtutem, creſcit, rigans montes de ſuperioribus ſuis, & de fructu operum ſuorum ſatiatur terra. Idcirco nos una cum præfatis Prioribus ab eodem D.D.N. venerabilium virorum Franciſci de Puteo moderni Generalis, aliorumque Priorum, & univerſorum Monachorum, Monialium, Converſorum, & perſonarum dicti Ordinis nomine humiliter ſupplicavimus, ut pro omnipotentis Dei gloria, qui in ſuorum exultat veneratione Sanctorum, ac Beati prædicti Confeſſoris honore, illiuſque evidentiſſimis ſanctitatis operibus, ſigniſque virtutum, quibus in carne poſitus claruit, & ad cælos evocatus perpetuo ſplendet, proque tam præclari Ordinis decore de Apoſtolica munificentia & benignitate ſub ſexta Octobris die, qua die, poſita carnis ſarcina, idem B. Bruno Confeſſor ad perpetuam evolavit gloriam, feſtum quotannis in ejus memoriam, ac ſolemne Officium dignis in Domino laudibus & honoribus celebrandi, & commemorationem ejuſdem ceteris diebus ſaciendi licentiam concedere dignaretur; quamvis idem B. Bruno Confeſſor non reperiatur aliter canonizatus per ſummos Pontifices Prædeceſſores ſuos, ut moris eſt. Qui præfatus SS. D. N. Papa aſſerens, ſe jamdudum de laudibus ac ſanctitate ejuſdem B. Confeſſoris plurima intellexiſſe, arbitratus, dignum eſſe ac conſonum rationi, ut, quem Deus in hoc ſæculo tantis donis & gratiis inſignivit, aſſumptum in cælis magis ac

magis

magis venerandum, & , cui viventi dederat cor Omnipotens ad præcepta & legem vitæ & diſciplinæ, eidem nunc apud thronum Divinæ gloriæ exiſtenti impendatur in terris debitæ devotionis obſequium ; hujuſmodi noſtris , & præfatorum Priorum ſupplicationibus libenter annuens , dictis D. Franciſco moderno ac pro tempore Generali exiſtenti , & aliis Prioribus , Monachis , Monialibus , Converſis , ac perſonis dicti Ordinis , in ipſius Ordinis duntaxat domibus , & eorum Eccleſiis ſeu Capellis feſtum prædictum ſolemniter colendi & devotione debita celebrandi , præfatique Brunonis corpus & memoriam dignis in Domino laudibus proſequendi & venerandi , Officiumque conveniens in honore ipſius B. Confeſſoris agendi & decantandi , necnon commemorationem ſingulis diebus faciendi , ex tunc & de cetero in perpetuum cum Dei benedictione licentiam vivæ vocis oraculo nobis facto benigne ac favorabiliter conceſſit pariter , ac indulſit ; non obſtante , quod idem B. Bruno Confeſſor non inveniatur aliter canonizatus , ut ſupra : præſentibus quoque ibidem Reverendiſſ. in Chriſto Patri D. D. Laurentio Putio Tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum S.R.E. Presbytero Cardinale , & Rev. P. D. Franciſco Armellino Cameræ Apoſtolicæ Clerico . Quare , ne apud quemquam de hujuſmodi conceſſione poſſit aliquod dubium ſuboriri , præſentes manu propria ſubſcriptas , et noſtri ſoliti ſigilli appenſione munitas confici juſſimus , et per noſtrum quoque Secretarium ſubſcribi fecimus in fidem , robur , et teſtimonium præmiſſorum et veritatis . Datum Romæ in Apoſtolico palatio die 19. Menſis Julii anno 1514. Pontificatus vero D. N. an. II. Antonius Card. S. Praxedis Protector manu propria . Antonius Teſta Verulanus .

Anno Domini 1515. Capitulum generale Ord. Carthuſ. celebratum die 7. Maji, et ſequentibus , inſequendo tenorem bullæ Canonizationis S. Brunonis , hanc promulgavit ordinationem .

Cum SS. D. N. D. Leo Divina providentia Papa X. et modernus nobis , et Ordini noſtro ſua gratia dederit et conceſſerit licentiam et auctoritatem , ut in ſingulis domibus dicti Ord. noſtri , et harum Eccleſiis ſeu Capellis poſſimus feſtum B. Brunonis Patris noſtri ſolemniter colere , et devotione debita celebrare , ejuſque corpus et memoriam dignis in Domino laudibus proſequi et venerari , et Officium conveniens in honorem ipſius agere et decantare , necnon commemorationem ſingulis diebus de eo facere , et alia , prout in deſuper confectis litteris plenius continetur : Propterea , ne tantam gratiam neglexiſſe videamur , ad Dei et ejuſdem Patris noſtri laudem et honorem , Ordinis incrementum , et noſtram ſubditorumque noſtrorum ſalutem , conſolationem , et pacem , dictarum litterarum mentem et tenorem inſequentes , volumus et ordinamus , quod de cetero annis ſingulis , perpetuis futuris temporibus , die 6. menſis Octobris , quo die idem Pater noſter carne ſolutus beata fuit immortalitate veſtitus , feſtum prædictum in omnibus et ſingulis domibus totius Ordinis noſtri prædicti , et earum Eccleſiis ſeu Capellis in honorem , et ſub nomine et vocabulo ejuſdem B. Brunonis Confeſſoris cum candelis ſolemniter celebretur , et ab omnibus Prioribus , Monachis , et Converſis , et aliis perſonis dicti Ordinis noſtri veneratione debita colatur , ejuſque corpus et memoria dignis in Domino laudibus veneretur, fiatque et decantetur die ſexta Octobris de eo ſolemne

Digitized by Google

ne Officium cum 12. lectionibus, capitulo, et reſponſorio, et ceteris caremoniis, quæ in feſtis ſolemnibus candelarum ſolent obſervari, in hunc videlicet, qui ſequitur, modum.. Ad primas Veſperas antiphona &c.

Coanguſtabatur fere inter Carthuſienſes Divi Brunonis celebritas, donec per totum orbem Chriſtianum promulgata eſt a Gregorio XV. Pont. Max. Tale autem decretum a ſacra rituum Congregatione pro feſto S. Brunonis ſub ritu ſemiduplici primum emanavit, quod hic ſubjicimus.

Die 19. Novembris 1622. Indultum S. Brunonis. Supplicationi a D. Bernardo Gazio Ord. Carthuſ. Procuratore Generali ſacræ rituum Congregationi porrectæ eadem Congregatio, communi Illuſtriſſimorum R.P. aſſenſu, inclinata, habita etiam SS. D. N. confirmatione, feſtum S. Brunonis ejuſdem Ordinis Fundatoris die 6. Octobris, qua in cælum evolavit, in Miſſali ac Breviario Romano reponi, et Officium de eo ſemiduplex ab omnibus ubique Fidelibus recitari, conceſſit. Illi enim inter Sanctos præcipue univerſalem Eccleſiæ venerationem expoſtulare videntur, qui ſacrarum Familiarum Inſtitutores militanti eidem Eccleſiæ nunquam interitura ſuffragia reliquerunt. Sign. Franciſcus Maria. Cardinalis a Monte. Locus † ſigilli. Joannes Baptiſta Rinuccinus Secretarius.

Anno 1623. Supra memoratus Gregorius Papa præcepit, ut die 6. Octobris omnes Sæculares, et Regulares ubique terrarum ſub ſemiduplici ritu recitent Officium S. Brunonis Confeſſoris Fundatoris noſtri, necnon in Breviario, Miſſali, et kalendariis in poſterum imprimendis feſtum ejuſdem S. Brunonis deſcribendum ſtatuit. Breve autem eſt hujuſmodi.

Gregorius Papa XV. Ad perpetuam rei memoriam. Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui ſervos ſuos æternæ gloriæ præmio donat in cælis, vices, quamquam immeriti, gerentes in terris, ex adjuncto Nobis Paſtoralis officii debito procurare tenemur, ut eorumdem ſervorum Chriſti debita veneratio in dies magis promoveatur, et laudetur Dominus in Sanctis ſuis. Quamobrem Fidelium quorumlibet, præſertim vero ſub ſuavi Religionis jugo, Altiſſimo famulantium votis, quæ peculiarem Sanctorum hujuſmodi cultum et venerationem reſpiciunt, libenter annuimus, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Supplicationibus itaque dilecti Filii D. Bernardi Gazii Ord. Carthuſ. Procuratoris Generalis Nobis humiliter porrectis inclinati, de venerabilium noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum conſilio, quod de cetero, perpetuis futuris temporibus, feſtum S. Brunonis ejuſdem Ordinis Fundatoris die 6. Octobris, qua in cælum evolavit, in Miſſali et Breviario Romano reponi, Officiumque de eo ſemiduplex ab omnibus ubique Fidelibus recitari libere et licite poſſit et valeat, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus & indulgemus. Quocirca venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ceteriſque Eccleſiarum Prælatis in univerſo terrarum orbe conſtitutis præcipimus et mandamus, ut in ſuis quibuſque Eccleſiis, provinciis, et diœceſibus præſentes noſtras litteras ſolemniter publicari, et ab omnibus Eccleſiaſticis perſonis Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus omnino obſervari faciant, non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium tran-

ſumptis,

ſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 17. Febr. 1623. Pontificatus noſtri anno III. S. Card. S. Suſannæ. Ita eſt, Silveſter Spada Illuſtriſſimi & Reverendiſſimi D. Card. Vicarii Notarius. Locus † ſigilli.

Concordat cum originali; in cujus rei fidem ſubſcripſi de mandato Reverendi Patris Fr. Ambroſius Crollet Scriba ejuſdem Reverendi Patris & Capituli generalis Carthuſiæ, hac die 14. Octobris 1723.

§. IV.

De S. Petro Nolaſco.

8 SAnctus Petrus Nolaſco Fundator Ord. B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum mortuus eſt anno 1256. Fertur fuiſſe a Benedicto XII. ſeu XIII. illegitimo Pontifice inter Sanctos relatus; ut innuit ipſe Baillet *in vita ejuſdem S. Petri ad diem* 31. *Januarii*. Putant tamen alii, eum fuiſſe canonizatum ab Urbano VIII.: quin immo Bollandus *ad diem* 29. *Januarii pag.*990. teſtatur, ſe ob oculos habuiſſe orationem panegyricam (*Limæ formis excuſam anno* 1632.) compoſitam a P. Maſtriglio Duran Provinciali Peruviano Societatis Jeſu, cum feſta impetratæ Canonizationis peragerentur a Religioſis Ord. B. Mariæ de Mercede. Sed, ſi authentica documenta perpendantur, & inſimul advertatur, nullum peractæ a Benedicto Canonizationis verum documentum ſupereſſe, & multo minus aliud documentum extare ſubſequentis alicujus approbationis ab aliquo alio legitimo Pontifice factæ, ſicuti contigit in Canonizatione S. Birgittæ, de qua in ſuperioribus ſermo habitus eſt; unuſquiſque facile deprehendere poterit, de Canonizatione quidem S. Petri Nolaſco non eſſe dubitandum: at id tamen intelligendum de Canonizatione æquipollenti facta ab Alexandro VII. ita exigentibus ſancti viri meritis, aliiſque concurrentibus circumſtantiis in hujuſmodi negotio a Sede Apoſtolica conſiderari ſolitis. Summus namque Pontifex Urbanus VIII. prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, die 11. Octobris 1628. Ordini utique indulſit, ut celebrare poſſet feſtum hujus Sancti cum Officio & Miſſa de Comm. Conf. non Pont. juxta rubricas Breviarii & Miſſalis Romani, quemadmodum habetur in ejus Conſtit. 14. *in Bullar. Ord. B. M. de Mercede*; verum non niſi tempore Alexandri Papæ VII. ejuſque auctoritate intercedente, prævio ſimiliter memoratæ ſacræ Congregationis conſilio, Sancti ejuſdem nomen repoſitum fuit in Martyrologio Romano, quod contigit anno 1655. cum anno ſuperiori 1654. precibus Regis Hiſpaniarum idem Pontifex mandaſſet, ut Officium S. Petri cum lectionibus propriis jam reviſis & approbatis, & Miſſa reponerentur in Breviario ac Miſ-

ſali

ſali Romano ſub ritu ſemiduplici pro univerſa Eccleſia de præcepto omnes tum Sæculares, tum Regulares, qui ad Horas canonicas tenentur, aſtringente, ſicuti legitur in ejuſdem Pontificis decretis *in alleg. Bullar.* inveniendis. Hunc porro ritum Clemens Papa X. ad enixas preces Reginæ Galliarum die 23. Julii 1672. a ſemiduplici ad duplicem elevavit, ut ex ejus decreto habetur *in cit. Bullario*.

9 Ad hæc omitti non poteſt monumentum pertinens ad cultum ejuſdem S. Petri, quod editum ſuit in libro P. Marci Salmeron Magiſtri Generalis Ord. B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, cui titulus, *Monumenta hiſtorica*; qui quidem liber conſcriptus eſt idiomate Hiſpano, vulgatus autem anno 1646. Monumentum hocce compendium eſt cujuſdam proceſſus ab Ordinario poſt obitum Sancti conſtructi ſuper ejus ſanctitate,tum tranſmiſſi ad Alexandrum IV. ſummum Pontificem anno 1260. qui cum anno ſequenti ex hac vita migraverit, eo uti pro Canonizatione non potuit. Inſtrumentum poſtea autographum repertum fuit in civitate Barcinonenſi anno 1626. & exhibitum, quando actum eſt de conceſſione Officii, & de ſcriptione nominis in Martyrologio. Juridica autem monumenti recognitio facta quoque eſt anno 1721. coram Ordinario Barcinonenſi,cujus exemplar authenticum ſervatur in Conventu S.Hadriani de Urbe. Hic porro habes ejus tranſumptum.

Tranſumptum authentici documenti Actorum S. Petri Nolaſci, anno 1260. confecti, & aſſervati in archivio Conventus Barcinonenſis, Ordinis B. Mariæ de Merc. Redem. Captiv., ſuper cujus legalitate confectus fuit proceſſus juridicus coram Ordinario Barcinonenſi anno 1721. ut conſtat ex authentico tranſumpto totius proceſſus, aſſervato in archivio generali Conventus S. Hadriani de Urbe, in quo hæc habentur, quæ ſummatim referemus.

Die quarta Decembris 1721. vocato Joſepho Franciſco Fontana Notario publico Actuario, ac etiam Rev. Doctore Promotore fiſcale Curiæ Barcinonenſis, necnon Joanne Fabrer, et Iſidoro Colomer teſtibus coram Illuſtre D. Dominico Piſerrer Presbytero, Doctore, Vicario Generali, & Officiali illius diœceſis pro tribunali &c. comparuit P. Magiſter Fr. Emmanuel Marianus Ribera prædicti Ord., uti Procurator, petens, ut accederet ipſe Vicarius Generalis cum D. Promotore &c. ad archivium Conventus ad compulſanda diverſa monumenta &c.

Deinde ipſe D. Vicarius Generalis cum dicto P. Magiſtro, & cum Promotore fiſcali, Notariis, Peritis, & Collationario, & teſtibus egreſſus a Curia acceſſit ad archivium, quod ad longum deſcribitur, in quo archivio repertum ſuit vetus inſtrumentum in pergameno, quod ad longum deſcribitur, & incipit, in Chriſti nomine. Noverint univerſi, quod an. D. 1260. idibus Madii in præſentia mei Petri de Bages Notarii &c. & in fine poſt ſubſcriptiones Fratrum, Canonicorum, & Notarii legitur: addito ſuper lineam vigeſimam tertiam, Maria. In calce ejuſdem inſtrumenti aliqua pendent cerea ſigilla, valde jam trita, & ex ſui maxima antiquitate paululum diſcruſtata, continentia gravata tum & Sanctorum imagines, tum & ſcuta Regii Ord. B. Mariæ de Mercede, pendentia ex lineis cordulis, jam a ſua albedine extenuatis. Poſt

Poſt longiſſimam relationem omnium actorum, audito in omnibus Promotore fiſcali, die decima ſexta ejuſdem menſis & anni, invenitur in prædicto proceſſu, quod ventum fuit ad examen juridicum prædicti inſtrumenti, quem recognoverunt Joſephus Ferran Notarius peritus, & Marianus Rondo Notarius peritus, qui ſeorſim recognoverunt prædictum inſtrumentum cum ſubſcriptionibus & ſigillis, & declararunt, eſſe legitimum, reddendo in omnibus cauſam ſcientiæ. Reque prorſus examinata, reſpondit tandem Promotor fiſcalis, quod nihil habebat opponendum. Inde prædictus D. Vicarius Generalis proceſſit ad pronuntiandam ſententiam, quæ late in dicto proceſſu reperitur, tam ſuper dicto inſtrumento, quam ſuper alio, quod ſimul fuerat examinatum, & tenor ſententiæ eſt. „ Audito Rev.
„ Doctore Promotore fiſcali nihil habente exponere, auſcultatiſque Notariorum
„ peritorum relationibus, necnon Rev. P. Archiviſtæ reſponſione, ceteriſque
„ omnibus & ſingulis attendendis attentis, tenore præſentium, & auctoritate
„ qua fungimur, dicimus, decernimus & declaramus, quod duo præfata inſtru-
„ menta ſunt antiquiſſima & de annis in illis aſſignatis; hoc eſt, unum ſignatum
„ per Raymundum de Ulmo de anno 1219. & alterum clauſum per Petrum de
„ Bages de anno 1260., ſuntque pariter legitima, legalia & authentica, & alias
„ in nihilo ſuſpecta, nec vitioſa, immo omni fide digna, & admittenda in quolibet
„ foro & ad quodcumque genus probationis, tam judicialis, quam extrajudicia-
„ lis, prout cum præſente admittimus, & noſtram ſuper his interponimus aucto-
„ ritatem & decretum deſuper quomodolibet neceſſarium & opportunum, noſque
„ hic ſubſcribimus manu propria: Dominicus Piſerrer Vicarius Generalis &
„ Officialis.

Tenor prædicti inſtrumenti de anno 1260. ſub fol.41.

IN Chriſti nomine. Noverint univerſi, quod an. D. 1260., Idibus Madii, in præſentia mei Petri de Bages Notarii publici Barchinonæ, & per totam Terram & dominationem Illuſtriſs. D. Regis Aragonum, auctoritate ejuſdem, & teſtium infraſcriptorum ad hoc ſpecialiter vocatorum & rogatorum, Ven. & religioſus vir Fr. Guillelmus de Bas, Dei gratia Magiſter Generalis Ord. S. Mariæ de Mercede Captiv., & reliqui infraſcripti Fratres ejuſdem Ord. perſonaliter comparuerunt rogantes & petentes, ut quædam teſtimonia, quæ hoc eodem anno auctoritate & juſſu Reverendiſs. D. Arnaldi, nunc Epiſcopi Barchinonenſis confecta ſunt de vita admirabili Ven. Petri Nolaſci ejuſdem Ordinis primi Magiſtri Generalis, in Romana limina ad SS. D.N. Alexandrum Divina providentia Papam IV. mitti debent, ne forte illis caſu aliquo amiſſis, tantarum rerum memoria fraudarentur, dignaremur earum ad ſummam quandam reductarum publicum inſtrumentum cum illis omnibus concordans conficere, ſignatumque tradere, quatenus poſſit in archivo dictæ Religionis ad futuram memoriam aſſervari. Nos igitur eorum petitioni obtemperantes, qua potuimus, brevitate ex præfatis teſtimoniis, quæ ſequuntur, hæc deſumpſimus.

Fuit Ven. Petrus Nolaſco natione Gallus, ortus prope Carcaſonam in parochia

Digitized by Google

S. Papuli, ex nobilibus parentibus. In cunabulis vagienti examen apum mellis favum in dextera ejus manu ſabricavit. Inſantulus quoſvis cernens egenos, donec ipſis eſſet ſuccurſum, amarè flebat; puerulus propriis manibus, quæ comparare poterat, illis donabat: orbatus parentibus, ut Albigenſium hæreſim, quæ in Gallia viget, eſſugeret, vendito patrimonio Cathaloniam perdives petiit; voluit autem prius Virginem Mariam de Monteſerrato viſitare: cui nocte quadam oranti, dæmon, nt a propoſito amoveret, apparuit, qui perſiſtentem videns reliquit. Impleto voto Barchinonam venit, ubi cœpit, quæ ex patria attulerat, miſericorditer conſumare. Vexabatur anxie pro captivis, ad quos redimendos quinquies abiit Valentiam, et ſemel Majoricam: inde quater propriis ſumptibus trecentos ſerme qualibet vice liberavit; bis autem adjutus Fidelium eleemoſynis eduxit, quos potuit. Qui aliis tam dives ſuit, ſibi omnino fuit pauper, ut nec domum, nec lectum proprium haberet, ſed humi jacebat, ut ſacilius orationi vacaret. Multas multorum perſecutiones ſuſtinuit, eo quod juvenes ad tam pium opus induceret: bis quotidie prolixe vacabat orationi: virginitatis votum, qnod puer ſecerat, perpetua caſtitate ſervavit. Propterea, quamvis multi nobiles viri ſuas cuperent ei filias in matrimonium dare, ipſe, omnibus contemptis, cælibatum amavit; diſciplinas frequentiſſime recipiebat. Captivorum ſic erat charitate accenſus, ut plures eum audierint dicentem: omnino cupere, ſe in illorum pretium vendere; quod, niſi a Rege eſſet impeditus, ſeciſſet. In die Paraſceves Paſſionem Domini meditanti viſio accidit, qua videbat olivam plenam ſructibus & plures hommes, qui illam conabantur abſcindere, cui cælitus mandatum eſt, ut illam ſervaret; ipſe vero tunc nihil horum intellexit, donec eodem anno, qui ſuit milleſimus ducenteſimus decimus octavus, quarto nonas Auguſti deliberanti in ſolitudinem ſecedere, cum de hoc Deum orando conſuleret, apparuit B. Virgo Maria, & præcepit, ne in ſolitudinem diſcederet, ſed potius ſundaret novam Religionem, in qua poſſet pro captivis ſuam exercere charitatem, illos redimendo, et quod ipſe primus habitu albo veſtiretur, quæ Religio nuncuparetur Religio B. Mariæ de Miſericordia, ſeu de Mercede de Captivis. Collato conſilio cum Rege Jacobo, et D. Raymundo de Pennaſort, reſponderunt, ſibi idem eſſe mandatum; et quarto Idus Auguſti eodem anno in eccleſia S. Eulaliæ, quæ eſt Cathedralis civitatis Barchinonen. inſtitutus eſt Ordo prædictus ſolemniter coram Rege Illuſtriſs. et D. Berengario Epiſcopo, et D. Raymundo, et reliquis Canonicis, et cuncto populo. Ab hoc anno uſque ad annum vigeſimum quartum redemit quadringentum ſexaginta ex Granata, Valentia, et Algaria, inter quos multi inſantes et ſeminæ multæ. Cum duo homines illum occidere decreviſſent, domum venerunt; ille a Deo de periculo admonitus, obviam illis exiit, ec blande alloquens, ad virtuoſam vitam convertic, quod accidit anno vigeſimo in menſe Madio. Circa annum vigeſimum primum multum laboravit, ut quoſdam Nobiles regni inter ſe graviter diſſidentes concordaret: idem Regem comitans in Cæſarauguſta civitate ſecit. Deſideravit, ut ejus Ordo ab Apoſtolica Sede approbaretur, ad quod Fr. Raymundus Pennaſort juſſu Regis Romanam Curiam viſitavit, ec confirmationem Ordinis a D. N. Gregorio Papa IX. Peruſiæ impetravit, anno Pontificatus ejus VIII. 16. *kal. Februarii. Frequentiſſimus*

tiſſimus in canonicis Horis erat in choro, præſertim ad Matutinas media nocte cantandas. Quadam autem nocte Angelos in choro reperit, mediamque inter illos B. Mariam, omnes ſimiliter Matutinas cantantes, quibus ipſe lætiſſimus interfuit. Sæpe a Rege oblatos honores, tanquam a Religioſo alienos, recuſavit. In honore magno ab omnibus ſuit habitus; et quanto erant viri nobiliores, tanto plus illum venerabantur. Multa prophetico ſpiritu prædixit; inter quæ Illuſtriſs. Regi Jacobo ſuadens, ut Valentiam obſideret, victoriam adepturum promiſit. Durante civitatis obſidione ſacram imaginem B. Mariæ del Puig ſub cymbalo in terra ſepultam, cæleſti claritate admonitus, reperit. Inſtituit nocturnam benedictionem dormitorii, multi autem Fratres B. Virginem ſæpe viderunt illud benedicentem. Omnes egenos, et ægrotos reficiebat, et curabat, ad quod domum ædificavit. Cum ad altare Virginis de Pietate oraret, cum eſſet multum deſiderans viſitare ſanctorum Apoſtolorum Petri et Pauli loca, S. Petrus crucifixus illi apparuit, et dixit: Ecce ego ad te venio, quia tu ad me venire non potes. Vitas Sanctorum legens, ſuam judicans omnino diſparem, timebat, ſe ad cæleſtia non perventurum: tunc illi Dominus oſtendit civitatem Hieruſalem cæleſtem multis portis apertam, et dixit: Fili, in domo Patris mei manſiones multæ ſunt. Numquam in lecto dormiebat; et ſic cilicio, diſciplinis, et jejuniis erat infirmatus, ut ſere ſtare, aut ambulare non poſſet. Ad procurandam pro captivis eleemoſynam, multoties totam Hiſpaniam pedibus ſuis ambulavit; multa in itinere mirabilia faciebat, ut infirmos curaret. Sic captivorum libertatem procurabat, ut etiam, quæ ad ſuſtentandos Fratres erant neceſſaria, venderet; & cogitanti illi, ſi in hoc Domino placeret, apparuit Dominus, dicens: Nolite timere, puſillus grex, quia complacuit Patri veſtro dare vobis regnum, vendite quæ poſſidetis, et date eleemoſynam. Tempore ſuo liberati ſunt duo millia ſeptingenti decem et octo captivi, quorum ipſe octingentos nonaginta ſere perſonaliter ſepties facta redemptione liberavit. Reliquos vero per alios Fratres duodecies miſſos; præter tres, in quibus ſpoliati ſunt Fratres, & occiſi. Ipſe cum eſſet in Africa ſpoliatus, volens in Hiſpaniam venire, ut novam pecuniam colligeret, impoſitus in navi, ſine velo & remigio Valentiam venit, cum prius flagellatus fuiſſet, & ſocium ſuum Petrum Amerium in pignus reliquiſſet. Quando ſciebat alicubi captivos eſſe afflictos, quos liberare non poterat, veniens in ſpiritu conſolabatur & in fide roborabat; ſicut illorum teſtati ſunt eum vidiſſe multi. Cum Federicus Imperator Italiam opprimeret, ad publicam pœnitentiam totam civitatem Barchinonen. ad orationem commovit. Regem Franciæ Ludovicum inviſit, et eum admonuit, ut Hieruſalem civitatem a Turcis liberaret. Cum jam ob ſenium & corporis laboribus extenuati infirmitatem, non poſſet media nocte Matutinis intereſſe, ab Angelis in chorum portabatur. Noluit titulo Magiſtri Generalis, quo ab Apoſtolica Sede fuit honoratus, pro humilitate uti; ſed dicebatur miniſter, & ſervus hoſpitalis captivorum. Onus gubernationis ſuis humeris majus judicans, ſæpe renuntiare tentavit, ſed a Fratribus fuit impeditus. Sed tandem anno quadrageſimo octavo, ætate & infirmitate gravatus officium renuntiavit, & reliquum vitæ tempus ſoli Deo dedit, contemplationibus vacans. Frequenter cum B. Maria Virgine, & cuſtode Angelo colloquebatur. Morti jam

 proxi-

proximus viſitavit corpus Ven. Raymundi, quem ipſe ad Ordinem receperat, & ei, accepto loco, in quo erat, ab Eccleſia Celſonenſi monaſterium ædificandum curavit. Ab ipſo Raymundo de inſtante morte certior factus Barchinonem redit, & ibi in morbum incidit, in quo a Chriſto & B. Maria eſt confortatus, & humiliter receptis Sacramentis, omnes Fratres ad ſe vocavit & eos de religioſa perfectione admonuit, præſertim de charitate erga captivos. Poſtea, cum pſalmum, Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, devotiſſime diceret, ad illa verba, redemptionem miſit Dominus populo ſuo, animam Deo reddidit, in cujus morte multa miranda contigerunt. Obiit autem in vigilia Natalis Domini hora mediæ noctis, anno Domini milleſimo ducenteſimo quinquageſimo ſexto, multos filios in ſuo Ordine relinquens, & ex Maomethana ſecta ad fidem Chriſti multis converſis. Corpus ejus inſepultum per tres dies remanſit, propter concurrentem populum, donec a Fratribus noctu ſepultum eſt, multis mirabilibus operatis. Hæc ſunt, quæ ego præſatus Petrus de Bages publicus Notarius ex ſupradictis teſtimoniis & inſtrumentis deſumpſi, in quorum fidem & teſtimonium præſens publicum inſtrumentum confeci, a dicto Ven. Magiſtro Generali & reliquis Fratribus appenſis ſigillis roboratum.

Ego Fr. Guillelmus Bas Magiſter Generalis ſi † gnum appoſui
Ego Fr. Bernardus de Corbaria ſigil † lum appoſui
Ego Fr. Pontius de Solanes ſigil † lum appoſui
Ego Fr. Jacobus de Apiaria ſigil † lum appoſui
Ego Fr. Petrus de Amerio ſi † gnum appoſui
Ego Fr. Bernardus a Sancto Romano ſigil † lum appoſui
Ego Fr. Joannes de la Es ſigil † lum appoſui
Ego Fr. Pontius de Verellis ſigil † lum appoſui
Ego Fr. Joannes Jonovini ſi † gnum appoſui
Si † gnum Petri Presbyteri & Canonici
Si † gnum Terrari de Minoriſa Canonici
Si † gnum Raymundi de Fontaneto Canonici teſtium.

Si † gnum Petri de Bages Notarii publici Barchinonenſis, qui hac ſcribi feci, & clauſi die & anno, quo ſupra: addito ſuper lineam vigeſimam tertiam, Maria.

Locus ſex ſigillorum ſereorum ex cordulis nunc pendentium †. †. †. †. †. †.

Locus trium cordularum & ſerici, ex quibus tria antea pendebant ſigilla. †.†.†.

Facta igitur exemplatione dictorum duorum inſtrumentorum, illico dictus D. V. G. præcepit mihi præ. & infraſcripto Notario Actuario, & Jacobo Sayos Notario Collationario, quatenus exemplaria binorum relatorum inſtrumentorum in Actis præſentis proceſſus tranſumptorum bene, fideliter, & legaliter collationaremus cum ſuis originalibus, poſteaque relationes faceremus de tali collatione. Et ſtatim ipſam nobis præceptam collationem fuimus executi coram eodem Illuſtriſs. D. Vicario Generali, Rev. Promotore fiſcali, teſtibuſque ſupra adhibitis, ipſis videntibus et auſcultantibus.

IN NOMINE DOMINI. Amen.

NOverint univerſi & ſinguli præſentes viſuri, lecturi, legique pariter audituri, ſupraſcriptum inſtrumentum confectum ſuper vita S. Petri Nolaſco, & appoſitum in pede reſtrictus & ſummarii Actorum factorum ſuper legalitate proceſſus ut ſupra fabricati, fuiſſe & eſſe de verbo ad verbum deſumptum, extractum, et exemplatum ex publico et authentico documento eorundem Actorum in liberculum reductorum conſtantem ex paginis centum viginti tribus chartulatis, & coopertum charta pergamena, ſubſcripto & publicato per D. Joſephum Franciſcum Fontanam Apoſtolica, & Regia auctoritatibus Notarium publicum Barcinonæ litteris legalitatis aliorum duorum publicorum Notariorum ejuſdem civitatis munito ſub data diei 2. Julii 1722., mihi Notario publico infraſcripto exhibito per Reverendiſs. P. Fr. Didacum Tellium Ord. B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, ſacrarum Congregationum Indicis, & rituum Conſultorem, qui idem publicum documentum in liberculum ut ſupra redactum aſſervari aſſeruit in archivio generali Ven. Conventus S. Hadriani de Urbe ejuſdem Ordinis; factaque per me Notarium exacta & diligenti collatione ſupraſcripti inſtrumenti cum dicto publico & authentico documento mihi &c. ut ſupra exhibito, illud in omnibus & per omnia, nihilo penitus variato, ſeu immutato, concordare, meliori ſemper ſalva collatione; dictum autem liberculum antedictus Reverendiſs. P. Fr. Didacus Tellius originaliter penes ſe retinuit ad dictum archivium generale Conventus S. Hadriani de Urbe reportandum: In quorum fidem &c. Romæ &c. hac die vigeſima prima Aprilis 1733. Ind ctione XI. Pontificatus autem Sanctiſſimi in eodem Chriſto Patris & D.N.D. Clementis Divina providentia Papæ XII. anno III.

L. ✱ S. *Ita eſt Lucius Antonius Nerius Romanus Civis, & publicus & cauſarum Curiæ Capitolii Apoſtolica auctoritate Notarius &c.*

NOs ad præſens Cameræ Almæ Urbis Conſervatores

Univerſis &c. Fidem facimus atque teſtamur, ſupraſcriptum D. Lucium Antonium Nerium fuiſſe & eſſe publicum, authenticum, legalem, noſtræque Curiæ Capitolii Notarium fide dignum, ac talem, qualem ſe ſupra fecit, ſcripturiſque ſuis tam publicis, quam privatis in Judicio, & extra plenam ſemper adhibitam fuiſſe, & de præſenti indubiam adhiberi fidem. In quorum teſtimonium &c. Datum Romæ ex palatio noſtro Capitolino hac die vigeſima prima Aprilis 1733.

L. ✱ S. *Pro D. Secretario nobilis collegii DD. Curiæ Capitolii Notariorum Carolus Marcus Tullius de mandato &c.*

§. V.

Digitized by Google

§. V.

De S. Raymundo Nonnato.

10 SAnctus Raymundus Nonnatus, qui habitum Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum recepit a S. Petro Nolaſco, quique dignitatem Cardinalitiam obtinuit a Gregorio IX. ex hac vita migravit anno 1240. Ferunt quoque nonnulli, eum fuiſſe canonizatum a Benedicto XII. ſeu XIII. illegitimo Pontifice, tum in Concilio Conſtantienſi Canonizationem fuiſſe approbatam, atque a ſubſequentibus legitimis Pontificibus nunquam revocatam. Ita nempe habet Baillet *in ejus vita ad diem 31. Auguſti num.* 3. & eodem ſere modo res exponitur in catalogo Magiſtrorum Generalium Ord. B. Mariæ de Merc. *typis impreſſo ante Bullar. ejuſdem Ord. §. 1. num. 9. &* 10. Pater autem Jo: a S. Felice *in ſupplemento ad flores SS. Ribadeneiræ ad diem 31. Auguſti in vita S. Raymundi*, teſtatur, nonnullos in ea eſſe opinione, ut credant, cultum fuiſſe in ejus honorem conceſſum a Gregorio IX. Sed, cum peracta per Benedictum Canonizatio fidei Philippi Guimeræ innitatur, memoratus Baillet *in tab. crit.* merito de eadem ſuſpicatur: etſi de S. Raymundi æquipollenti Canonizatione a Romanis Pontificibus facta dubitandum eſſe nequaquam videtur, ſi Romanorum ipſorum Pontificum conſtitutiones, atque decreta in citato Bullario relata legantur. Urbanus etenim Papa VIII. prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, anno *1626.* indulſit Ordini recitationem Officii de Communi & Miſſæ celebrationem. Alexander Papa VII. die 20. Octobris 1655. benigne annuit ad preces Card. Virginii Urſini Diaconi eccleſiæ S. Euſtachii, ut in ea feſtum celebrare poſſet S. Raymundi cum Officio & Miſſa de Communi, eo quod ferebatur, Sanctum ipſum fuiſſe ejuſdem Diaconiæ Titularem, dum Cardinalitio honore frueretur. Ejus nomen ſub eodem Pontifice deſcriptum fuit in Martyrologio Romano. Sub Alexandro quoque Papa VII. ſacrorum rituum Congregatio lectiones & Orationem propriam recitandas a Religioſis Ord. B. Mariæ de Mercede approbavit. Clemens Papa IX. recitationem Officii & Miſſæ celebrationem ſub ritu ſemiduplici ad libitum ad univerſam propagavit Eccleſiam die 13. Auguſti *1669.* Innocentius denique Papa XI. die 10. Martii *1681.* ritum de ſemiduplici ad duplicem elevando, recitationem Officii & Miſſæ celebrationem præceptive univerſæ Eccleſiæ demandavit.

§. VI.

§. VI.

De SS. Joanne de Matha, & Felice de Valois.

11 SAncti Joannes de Matha, & Felix de Valois Fundatores Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum virtutibus & miraculis illuſtres ex hac vita deceſſerunt, iſte anno 1212., ille anno 1213. Traditum autem eſt, eos in Sanctorum album per ſolemnem Canonizationem ab Urbano IV. fuiſſe relatos. Ferrarius enim Gallus in ſuis chronicis ſcriptis anno 1269. & uſque adhuc ineditis ita loquitur: *Anno 1262. Urbanus Generalis Eccleſiæ Antiſtes ſanctiſſimos Felicem, & Joannem Mathenſem Fundatores Ord. SS. Trinitatis in catalogo Sanctorum numeravit kalendis Maji*; Antonius Lupianus Zapata examinatus in proceſſu confecto ſuper cultu immemorabili, de quo infra, dixit, ſe anno 1635. propriis oculis vidiſſe proceſſum, in quo teſtis aſſerebat, authenticam bullam Canonizationis legiſſe occaſione aſportationis quarumdam ſcripturarum, quam fecerunt Religioſi SS. Trinitatis Redemptionis Ord. Captivorum ab Hiſpaniis in Gallias; Joannes de Figueras *in chronicis editis anno 1645.* loquens de miniſterio totius Ordinis, quod fuit delatum Alando Theologiæ Doctori anno 1262. inter cetera de eodem hæc habet: *Ejus ſolertia S. Joannes de Matha, & Felix Valeſienſis Ordinis Inſtitutores ab Urbano IV. Trecanico Chriſtiani orbis Antiſtite in Apotheoſim Sanctorum relati fuerunt apud Urbem Veterem anno 1263. die 4. Octobris*; concordantque Georgius Jo: Scotus *lib. 1. cap. 1.* Gulielmus Spina Benedictinus *in hiſtor. de adventu Religionis in Angliam centur. 1. cap. 8. pag. 209.* Trajanus Maffejus *in hiſtor. manuſcripta de eorum vita,* Tamajus *in Martyrolog. Hiſpan. tom. 6. ad diem 21. Decembris*, Joannes a S. Felice *in ſupplem. ad flor. SS. Ribadeneiræ in vita S. Joannis de Matha*.

12 Verum, quod attinet ad Urbanum IV. cum ſolum ſuperſit documentum authenticum Canonizationis ſolemniter ab eo factæ B. Richardi Ciceſtrenſis in Anglia Epiſcopi, de quo in novo codice Canonizationum *pag. 97.* bulla autem Canonizationis memoratorum Sanctorum nec inveniatur, nec unquam fuerit reperta, licet maximis adhibitis diligentiis perquiſita; non videtur, tuto aſſeri poſſe, eos per ſolemnem Canonizationem fuiſſe ab Urbano IV. in Sanctorum album relatos; & multo minus, cum eadem formalis Canonizatio dicto innitatur & fidei memorati Antonii Lupiani Zapatæ, quem inſignem fuiſſe falſitatum inventorem & propagatorem, confictoremque hiſtoriarum, privilegiorum, & bullarum, ſibi aſſumpto titulo Notarii Apoſtolici, & etiam aliquando Monachi Benedictini, latiſſime oſtendunt Nicolaus Antonius *in biblioth. Hiſpan. veter. tom. 1. lib. 6. cap. 22. num. 460. & 472.* Clar. mem. Card. de Aguirre *tom. 1. Concil. Hiſpan. diſſert. 9. excurſu 11. num. 140. & num. 145. & tom. 2. diſſert. 3. excurſu 3. num. 33. & 34.* Jacobus Antonius del Monaco *in ſuo libro de calum-*

nia

nia in prologo (*qui liber formis impreſſus fuit in civitate Neapolitana an.* 1715.) ac Jo: Gaſpar Roig Ord. S. Franciſci de Paula *in ſuo libro Barcinone typis excuſo an.* 1684. *§.* 1. *pag.* 2. Neque enim ipſe Ordo SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum de aſſertione prædicta ſecurus viſus eſt; quando non multis ab hinc annis eorumdem Sanctorum cauſam pro ſolemni impetranda Canonizatione introduxit. Expedita quippe, ſicuti in more eſt, commiſſione, conſtructoque proceſſu ſuper eorum cultu immemorabili, Cardinalis Urbis Vicarius die 31. Julii 1665. ſententiam protulit, conſtare de caſu excepto a decretis Urbani VIII. & de cultu per tempus immemorabile præſtito in honorem ſanctorum ipſorum Joannis, ac Felicis; atque adeo anno 1670. annuente ſummo Pontifice, ac prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, eorum nomina fuerunt deſcripta in Martyrologio Romano. De antiquitate nimirum cultus nulla poterat eſſe dubitatio; cum in proceſſum confectum compulſum fuerit antiquum Breviarium Eccleſiæ Meldenſis cum hymno proprio dictorum Sanctorum una cum antiquiſſimo Breviario in Belgio reperto pro regnis Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ cum lectionibus propriis eorumdem. Præterquamquod Franciſcus de S. Auguſtino Macedo Minor. Obſerv. Religioſus horum Sanctorum merita, & cultus antiquitatem perſequitur in eorumdemmet vita. Poſt approbationem porro cultus immemorabilis impetratæ fuerunt plures conceſſiones Officii & Miſſæ ſub ritu duplici ad libitum. Quapropter, prædictis, aliiſque circumſtantiis rite ponderatis, prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, Innocentius denique Papa XII. Joannem, ac Felicem æquipollenti Canonizatione inter Sanctos retulit, elevando ritum a duplici ad libitum ad duplicem de præcepto, atque adeo jubendo, ut Officium eorum in univerſa Eccleſia recitaretur; ut ex ſequenti decreto ſacræ Congregationis deſumitur: *Poſſe concedi cenſuit, ut Officium SS. Joannis de Matha, et Felicis de Valois dicti Ord. Fundatorum hactenus in toto fere orbe Catholico ſub ritu duplici minori ad libitum ex pluribus conceſſionibus Apoſtolicis recitatum, in poſterum ſingulis annis ſub eodem ritu duplici minori in diebus eorum feſtorum ab omnibus tam Sæcularibus, quam Regularibus utriuſque ſexus, qui ad Horas canonicas tenentur, et in Eccleſia univerſali de præcepto recitetur, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit: diebus* 27. *Martii, et* 15. *Maji* 1694. *Factaque deinde Sanctiſſimo Domino noſtro per me Secretarium relatione, Sanctitas ſua benigne annuit; die* 19. *ejuſdem menſis Maji, et anni* 1694.

§. VII.

De S. Margarita Scotorum Regina.

13 SAncta Margarita Scotorum Regina mortua eſt anno 1093. Ejus vita edita fuit a Surio *ad diem* 10. *Junii tom.* 3. & ſcripta eſt a Turgoto Epiſcopo, *ut in notis Jo: Molani ad Martyrologium Uſuardi ad diem* 16. *Novem-*

Novembris. Fertur autem, eam fuiſſe ab Innocentio IV. canonizatam. Sed hanc opinionem irrepſiſſe probabile eſt ex inſigni miraculo, quod ſub eodem Pontifice contigiſſe Scriptores Scoti apud Raynaldum *ad an.* 1249. *num.* 11. narrant. Cum etenim fieret beati corporis tranſlatio, & capſam argenteam deferentes ad Malcolmi Margaritæ mariti ſepulcrum deveniſſent, omnes immobiles repente conſtitere; donec, monente venerabili ſene Spiritu Divino afflato, Margaritam, quæ marito vivo ſemper reverentiam exhibuerat, nolle eidem mortuo ipſam denegare; ideoque nunquam permiſſuram, ſe deportari ad locum, quo ſui corporis Reliquiæ erant transferendæ, niſi maritus humo effoſſus ejus lateri adjungeretur; facta effoſſione, utriuſque oſſa mira deinde facilitate tranſlata fuere ad locum, qui pro ſolis oſſibus Margaritæ fuerat præparatus. Sed, cum ex his, quæ ſub Innocentio IV. contigerunt, inferri legitime nequeat formalis ipſa Margaritæ Canonizatio; eo vel magis, quia, promota a Scotis petitione pro formali eadem Canonizatione obtinenda, Innocentius Papa VIII. nonnullis demandavit Præſulibus, ut Apoſtolica auctoritate proceſſum conficerent ſuper illius virtutibus, & miraculis, uti colligitur ex ſenſu epiſtolæ memorati Pontificis apud citatum Raynaldum *ad annum* 1487. *num.* 26. *& ſeqq.* neceſſe eſt idcirco, æquipollenti inſiſtere Canonizationi, pro qua certa non deſunt argumenta. Fuit namque Margaritæ nomen deſcriptum in Martyrologio Romano, ejuſque feſtum, quod die 10. Junii celebrabatur, translatum fuit ad diem 8. Julii, quo ſub ritu ſemiduplici ad libitum Officium recitabatur in univerſa Eccleſia, primo quidem cum lectionibus de Communi ſecundi Nocturni, deinde vero cum lectionibus etiam propriis, quæ fuerant antea approbatæ & conceſſæ ſoli regno magnæ Britanniæ; veluti liquet ex decreto a ſacrorum rituum Congregatione edito ſub Innocentio XI. die 21. Januarii 1679. qui illud approbavit die 1. Februarii ejuſdem anni. Poſt hæc Innocentius Papa XII. die 15. Septembris 1691. Officii, & Miſſæ recitationem, & celebrationem ſub ritu ſemiduplici de præcepto haberi voluit ab univerſo Clero Sæculari, ac Regulari in tota Eccleſia: tum autem die 21. Februarii 1693. idem feſtum ſub ritu pariter ſemiduplici de præcepto in diem 10. Junii, qua die deſcriptum eſt nomen S. Margaritæ in Martyrologio Romano, reſtituit.

Digitized by Google

§. VIII.

De S. Stephano Hungariæ Rege.

14 SAncti Stephani Hungariæ Regis nomen deſcriptum erat in Martyrologio Romano ad diem 20. Auguſti. Ejus vita conſcripta fuit a Cartuitio in regno Hungariæ Epiſcopo, a quo quidem quæ narrantur, licet ipſe non fuerit contemporaneus Stephano, plurimis nihilominus validiſſimis fulciuntur adminiculis: edita autem fuit a Surio *ad eamdem diem tom.* 4. ſed factis in ea quibuſdam mutationibus, ut ornatior appareret. In eadem porro refertur, S. Stephani corpus, elapſis ab ejus obitu annis quadraginta quinque, fuiſſe ſub Ladislao Rege Hungariæ, ſummi Pontificis auctoritate intercedente, elevatum. Verum, utcunque ſit de elatione iſta, & utrum ea ſimplicem Beatificationem, an formalem Canonizationem importaverit, quod adhuc ſane incertum eſt, cum neque de ſubſtantia, neque de ejus modo conſtet; de ſancti tamen Stephani ſanctitate, & ejus æquipollenti Canonizatione nullus ſupereſt dubitandi locus ex decreto ſummi Pontificis Innocentii XI. edito die 28. Novembris 1686. In hoc enim, poſtquam fuit expoſitum, antea in Eccleſia univerſali ejus Officium recitari conſueviſſe ſub ritu ſimplici, ad enixas preces Imperatoris Leopoldi mandatum eſt, ut in poſterum de præcepto ſub ſemiduplici ritu ab omnibus, qui tenentur ad recitationem Horarum canonicarum, recitaretur; aſſignata nempe Officio ipſi 2. die Septembris (ad quam ſimiliter diem, ut & ad 15. Auguſti, qua Sanctus obiit, facta tunc eſt ejus nominis in Martyrologio Romano translatio) in perpetuam memoriam inſignis & glorioſæ victoriæ ab armis Chriſtianorum obtentæ contra Turcas, ope Divina, in expugnatione propugnaculi Budenſis, ſedis olim ejuſdem Sancti.

§. IX.

De S. VVenceslao Duce Bohemiæ.

15 SAnctus VVenceslaus Dux Bohemiæ & Martyr mortuus eſt an. 929. ejuſque nomen deſcriptum eſt in Martyrologio Romano *ad diem* 28. *Septemb.*, ac in Martyrologio Adonis *ad eamdem diem in Append.* Card. Baronius *in notis* Auctores atque Hiſtoricos refert de ipſius Martyrio & miraculis loquentes: ejus autem vita extat apud Surium *ad cit. diem tom.* 5. & Æneas Sylvius *in hiſtor. Bohem. cap.* 15. ſic de eodem habet: *Ipſum autem VVenceslaum multis miraculis claruiſſe, atque inter ſanctos Martyres ab Eccleſia receptum tradunt*. In Dania etiam fuerunt Deo O. M. in honorem S. VVenceslai dicata templa. Æquipollens vero ejuſdem Canonizatio initium

tium ſumit ab anno 1670. tempore Clementis Papæ X. qui, ad enixas preces Leopoldi Romanorum Regis in Imperatorem electi ſibi porrectas per Cardinalem de Haſſia, die 26. Julii 1670. indulſit, ut ejus Officium in poſterum recitaretur in Eccleſia univerſali ſub ritu ſemiduplici ad libitum, atque Breviario Romano apponeretur ſub eodem ritu recitandum die 28. Septembris ab omnibus, qui ad Horas canonicas tenentur, Sæcularibus, ac Regularibus utriuſque ſexus; tum autem die 29. Novembris ejuſdem anni, ad preces Matthæi Ferdinandi Epiſcopi Pragæ, Orationem & lectiones proprias in ſacrorum rituum Congregatione reviſas atque probatas pro univerſa ipſamet Eccleſia ratas habuit, retento tamen ſemper ritu ſemiduplici ad libitum. Sed, cum ritus ſive ſemiduplex, ſive duplex ad libitum importare nequeat Canonizationem æquipollentem, quia non infert præceptum, juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt; perfecta idcirco Canonizatio æquipollens S. VVenceslai conſtituenda eſt in decreto edito tempore Pontificatus Benedicti XIII. die 14. Martii 1729. quo nimirum ſtatutum fuit, prædictum Sanctum eſſe colendum in univerſa Eccleſia cum Officio utique ſemiduplici, at de præcepto.

§. X.

De S. Gregorio VII.

16 Sanctus Gregorius Papa VII. mortuus eſt an. 1085. Poſt decurſum annorum 45. ab ejus obitu ejuſdem vita conſcripta fuit a Paulo Bernriedenſi Canonico Regulari, & extat apud Bollandianos *ad diem* 25. *Maji pag.* 140. *tom.*6.; *in Actis SS. Ord. S. Bened. ſæc.* 6. *part.* 2.; *Et tom.*3. *Scriptorum rer. Italic.* quos alias a nobis cum laude memoratus Ludovicus Antonius Muratorius collegit, ordinavit, & præfationibus auxit; ubi *cap.* 111. adhuc plura de illius ſanctitate ac miraculis referuntur. *Olim Helias*, (verba ſunt prædicti Pauli apud cit. Bollandianos) *ex mortalium cohabitatione tranſiturus dimiſit Heliſæo pallium ſuum prophetici muneris inſtrumentum; ſimiliter & Gregorius ex hac mortali vita migraturus tranſmiſit Anſelmo*, (qui erat Epiſcopus Lucenſis) *Pontificalis inſigne poteſtatis, videlicet mitram capitis ſui: hoc nimirum Deo cooperante, ut, ſicut ille prophetiæ per pallium hereditavit prærogativam, ita & iſte ſacerdotalem per mitram obtineret eminentiam. Nempe eo uſque proceſſit ſimilitudo, ut, ſicut Heliſæus per pallium Heliæ virtutum ſigna demonſtraverat, ita & Anſelmus per mitram Gregorii quædam magnalia exhibuerit. Nam, ut de pluribus unum magis divulgatum proferamus, Rev. Mantuanæ Præſul Eccleſiæ Vbaldus multis jam annis graviſſime ſpleneticus, & toto corpore ulceratus, præſertim in cruribus, ſic ut vix quomodolibet ſtare poſſet, vix etiam jacere, vel ſedere, qui & multa in Medicos erogaverat, nihilque profecerat, appoſita eadem mitra ubi major ingruerat dolor, priſtinæ redditus eſt ſanitati.* Eum quoque ante mortem miraculis claruiſſe, ſcribit

Lambertus Schaſnaburgenſis *ad an.1077.* (*inter Scriptores rerum German. Piſtorii tom.1. pag. 247.*) *Signa etiam & prodigia, quæ per orationes Papæ frequentius fiebant, & zelus ejus ferventiſſimus pro Deo & pro Eccleſiaſticis legibus, ſatis eum contra venenatas detractorum linguas communiebant.* Miracula vero ejus obitum, eodem intercedente, ſecuta teſtatur Ordericus Vitalis *part.2. hiſtor. Eccleſ. lib.8. pag.677.* ubi loquitur de ejus tumulo: *Meritis ejus, fidei petentium miraculorum copia divinitus oſtenſa eſt: nam leproſi de aqua, unde corpus ejus ablutum fuerat, petierunt, qua conſecuta fideliter loti ſunt, &, opitulante Deo, protinus mundati ſunt.* Presbyter item Pœnitentiarius *in vita S. Anſelmi, apud Bollandianos ad diem 18. Martii cap.5. num.25. & 26. tom.2.* relata ſanitate, cui Ubaldus Mantuanus Epiſcopus, uti ſupra, fuit miraculo reſtitutus, ait, Gregorium fuiſſe miraculis inſignem in vita & poſt obitum: *Beatiſſimus itaque talis ac tantus Magiſter miracula fecit multa vivens, ac mortuus.* Denique eum Conſeſſorem, & Martyrem obiiſſe, dicit Hugo Flaviniacenſis *in chronico apud Labbè tom.1. biblioth. MSS. pag.232.*

17 Nota inſuper ſunt illuſtria geſta ſummi Pontificis S. Gregorii VII. Eccleſiaſticorum etenim dominiorum, quæ *inveſtituras* dicimus, abuſus tanto temporum decurſu, tantaqne ſæcularium Principum auctoritate obfirmatos evellit; ſimoniam ſere ubique graſſantem exſtirpavit; cælibatum Clericorum pæne ab interitu revocavit: ita ut mirum eſſe non debeat, ſi Principum, & aliorum multorum invidiam contra ſe concitaverit. Notæ ſunt quoque calumniæ tum Hæretici Berengarii, tum Bennonis Cardinalis ſchiſmatici tanto viro impactæ; adeo ut bene adverterit Mabillonius *in præfat. ad ſæc.6. part.2. Ord. S. Bened. §. 7. num.77.* nullam fidem habendam eſſe ſive Bennoni Gregorii hoſti infenſiſſimo, ſive Berengario, qui toties fidem datam violavit, & in tuenda hæreſi perſeveravit. Notæ ſunt demum celebres apologiæ pro S. Gregorio VII. compoſitæ. Sanctus namque Anſelmus Lucenſis Epiſcopus ſupra memoratus ſingularem pro ejus defenſione librum edidit adverſus Guibertum Antipapam, (*biblioth. Pontiſ. tom.4.*): Beatus Petrus Damiani *lib.1. epiſt. 7. ad Nicolaum II.* eum *ſanctiſſimi ac puriſſimi conſilii virum* appellat: Deſiderius Abbas, qui Gregorio ipſi ſub Victoris III. nomine ſucceſſit, (*lib.3. dialog., apud Mabillon. in Act. SS. Ord. Bened. ſæc.4. part.2. pag.453.*) eum Chriſti Eccleſiam *verbis ſimul, & exemplis illuſtraſſe*, ſcribit. Inter acerrimos adhuc innocentiæ Gregorii defenſores merito recenſeri poteſt Card. Baronius *in ſuis annalibus*, utpote in quos res ejus geſtas per ſingulos annos ex Scriptoribus maxime coævis, ex Conciliis ſub eo habitis, & ex regeſto epiſtolarum ipſius in undecim libros diſtincto bene deduxit. Pro eodem aſſumpto pugnat Card. Bellarminus *in ſuis controverſiis*, & ſignanter *lib.4. de ſummo Pontifice cap.13. tom.1. controv.* Jacobus quoque Gretſerus *in ſua illuſtri apologia* quinquaginta Hiſtoricos adducit, qui ſuis ſcriptis geſta Pontificis Gregorii proponunt, & invicto argumentorum robore defendunt; adeo ut idem Gretſerus *in examine myſter. Pleſſaant pag.318. tom.7. oper.* exultans ita loquatur: *Quis Benno, &*

Sige-

Sigebertus Gregorii VII. calumniatores, ſi conſerantur cum tot ſanctiſſimis & doctiſſimis Scriptoribus a parte Gregorii VII. ſtantibus, quorum in apologia pro eodem Pontifice quinquaginta protulimus, recitatis eorum verbis; ex quibus nonnulli interea integri in lucem venerunt, ut Paulus Bernriedenſis, & Gerochus, ſeu Gerhohus Reicherſpergenſis; ut taceam præclara illa antiquorum monumenta, quæ in defenſionem Gregorii VII. jam olim ſcripta, nuper ex tenebris eruit vir clariſs. D. Sebaſtianus Tengnagel J. U. D. Cæſareus Viennæ Bibliothecarius, quorum fulgore tam priſcorum, quam recentium in Gregorium VII. convicia adeo obnubilantur, ut jam non niſi a noctuis, ululis, veſpertilionibus, & nycticoracibus, & ſi quæ ſint aliæ hujus generis caliginis patientes, lucis impatientes aves, conſpiciantur? Gretſerum Soc. Jeſu ſcriptorem ſequitur Franciſcus D'Enghiel Ord. Præd., cum in opere ſatis elaborato auctoritatem Sedis Apoſtolicæ pro Gregorio Papa VII. vindicaverit adverſus Natalem Alexandrum ejuſdem Ordinis Theologum, qui *in hiſtor. Eccleſ. ſæc. xi.*, ubi de Gregorio agit, uſque adeo ſuæ profeſſionis ſe oblitum exhibuit, ut hac ſola de cauſa, quemadmodum adnotarunt Bollandiani *ad diem 25. Maji in comment. prævio ad vitam Gregorii VII. §. 1.*, meruiſſe potuerit graviſſimam ſuorum librorum proſcriptionem. Nec inter egregios S. Gregorii VII. defenſores omitti ullo modo poteſt Eminentiſs. F. Vincentius Ludovicus Gotti Ord. Præd., utpote qui, poſt aſſertam Catholicam veritatem in inſigni opere adverſus Jacobum Piceninum, *in 3. part. colloquiorum Theologico-Polemicorum colloq. 10. & 11.* vindicias Gregorii VII. ſtrenue exaravit; ſicuti poſtea inter aſſiduos Cardinalitiæ dignitatis labores eximium opus Theologiæ Scholaſticæ Dogmaticæ juxta mentem Divi Thomæ Aquinatis, antequam dignitate ipſa inſigniretur inceptum, proſecutus eſt magno ſane Litteratorum plauſu, atque adeo nobiſcum communis Patriæ, ſuique Religioſi Ordinis decore.

18 Paulo ante memorati Bollandiani, Gregoriani cultus antiquitatem deſumunt ex geſtis Anaſtaſii Papæ IV. qui, poſt ſexaginta annos ab obitu Gregorii, picturis exornans abſidem, & altare ſacelli S. Nicolai, in Urbe a Calliſto II. ædificatum, Gregorium VII. æque ac Sanctos alios, ipſamque beatiſſimam Virginem, depingi fecit cum titulo Sancti, & diademate orbiculato circa caput ducto; quin etiam iidem Auctores abſidem, & altare ænea tabula expreſſum dederunt *in Append. ad 1. part. conat. de Rom. Pontif. pag. 208.*; quod etiam adnotavit Fleury *hiſtor. Eccleſ. lib. 63. tom. 13. pag. 453.*

19 Sacellum hoc S. Nicolai ædificatum in Patriarchio antiquo Lateranenſi adhuc manet, commutato licet Patriarchio in ædem collegii Pœnitentiariorum ſacroſanctæ baſilicæ Lateranenſis. In eodem autem ſacello etiamnum eſt altare, & pictura quidem adhuc permanet in abſide altaris, ſed aliquantum in parte inferiori immutata. In parte etenim ſuperiori picturæ habetur imago beatiſſimæ Virginis Chriſtum Dominum filium ſuum in ſinu gerentis, duobus circumſtantibus Angelis; quorum omnium

nium

Digitized by Google

nium imagines diademate orbiculato apparent coronatæ; provoluti ad pedes Beatiſſimæ Virginis duo adſunt ſummi Pontifices veſtibus Pontificalibus induti, & ſolo diademate quadrato inſigniti: Pontifex a dextris genuflexus eſt Calliſtus Papa II. qui autem eſt a ſiniſtris, Anaſtaſius IV. ſicut indicat inſcriptio ibidem appoſita: ſub pedibus Beatiſſimæ Virginis leguntur hæc verba; *Præſidet æthereis Virgo Maria choris*: in eadem item parte ſuperiori picturæ Pontifex a dextris depictus eſt, ſtans, Pontificalibus ornamentis indutus, ſpecie benedicentis, mitram habens in capite, ac diadema orbiculatum circa caput; & hic eſt S. Silveſter, ut indicat inſcriptio: a ſiniſtris vero alia eſt imago ſummi Pontificis ſtantis, ſine mitra tamen, at cum ſolo diademate orbiculato circa caput, ſpecie item benedicentis; & hic eſt S. Anaſtaſius, veluti etiam enuntiat inſcriptio. Pars picturæ ſuperior dividitur ab inferiori per quamdam lineam, ſuper quam ſcripta hæc extant: *Subſtulit hoc primo templum Calliſtus ab imo, Vir clarus late Gallorum nobilitate. Verum Anaſtaſius potitus culmine ſacro Hoc opus ornavit, variiſque modis decoravit*. In parte porro tabulæ inferiori habetur imago Crucifixi, ad cujus dexteram S. Dominicus, ad ſiniſtram S. Franciſcus ſtantes depicti ſunt: ſuper imaginem Crucifixi ſcriptum eſt; *Heu famulis Chriſtus Crucifixus parce redemptis*: in eo picturæ latere, ubi eſt imago S. Dominici, hoc eſt a cornu Euangelii, ſtantes, & veſtibus Pontificalibus induti, mitraque ac diademate orbiculato inſigniti circa caput quatuor Romani Pontifices picti ſunt; Sanctus videlicet Leo Papa III. S. Urbanus Papa II. S. Paſchalis Papa II. S. Gelaſius Papa II. uti præſeferunt inſcriptiones: in eo autem latere, ubi depictus eſt S. Franciſcus, id eſt a cornu epiſtolæ, quatuor aliorum Romanorum Pontificum imagines conſpiciuntur ſimili modo expreſſæ; Sancti ſcilicet Gregorii Papæ II. S. Alexandri Papæ II. S. Gregorii Papæ VII. S. Victoris Papæ III. quemadmodum pariter ex inſcriptionibus deſumitur.

20 Hic nempe eſt præſens picturæ ſtatus, ſed vera & ſincera facies abſidis antiqui ac venerandi Apoſtolici ſacelli S. Nicolai Epiſcopi olim in Patriarchio Lateranenſi extantis, & etiamnum exiſtentis in ædibus collegii Pœnitentiariæ Apoſtolicæ hoc modo ſe habebat. Superior, inquam, picturæ pars non eſt ab eo tempore immutata: verum in parte ejuſdem inferiori tunc aderat imago S. Nicolai Epiſcopi Myrenſis ſtantis, & pedum manu gerentis; ad partem autem dexteram S. Nicolai, imagines aderant ſummorum Pontificum, hoc eſt ſancti utique Leonis, ſed Magni, tum S. Urbani Papæ II. S. Paſchalis Papæ II. S. Gelaſii Papæ II. ut ad ſiniſtram aliæ aliorum ſummorum Pontificum, ſancti ſcilicet Gregorii pariter Magni, S. Alexandri Papæ II. S. Gregorii Papæ VII. S. Victoris Papæ III. & omnes quidem hi Pontifices ſtantes depicti erant, veſtibus Pontificalibus induti, populo benedicentes, cum mitra in capite, atque orbiculato diademate circa caput, tum ad uniuſcujuſque latus nomen ſcriptum erat cum titulo *Sancti*; ita ſane teſtantibus Onuphrio Panvinio, Jo. Severano *in libro*

de

de ſeptem Urbis eccleſiis, Conſtantino Cajetano *in vita S. Gelaſii II.*, Cardinali Raſpono *lib. 4. de baſilica & Patriarchio Lateranenſi cap. 12.*, Codice MS. Vaticano, ſæpe laudatis Bollandianis ut ſupra, & Julio Lucenti Ciſtercienſi Abbate *in opere de Epiſcopis Italia*, ubi agit de Caſinenſium Antiſtitum ſerie.

21 Si itaque tabula hæc, prout & antiquitus erat depicta, & partim etiam eſt recenter, ſedulo perpendatur; fateri oportebit, initia cultus S. Gregorii VII. ad Anaſtaſium IV. eſſe referenda. In eadem quippe ad pedes Beatiſſimæ Virginis provoluti apparebant, & apparent Calliſtus II. atque Anaſtaſius IV. quorum primus ſacellum ædificavit, alter inſtauravit & ornavit; quo nimirum modo depicti apparent in antiquis muſivis eccleſiarum Urbis Pontifices, qui ſuas imagines exprimi voluerunt, dum viverent, in tabulis illius altaris, ſacelli, aut eccleſiæ, quam ædificabant, vel inſtaurabant. Depictus enim hoc modo fuit Joannes VII. in altari, quod conſtruxerat in baſilica Vaticana; eodemque modo expreſſi apparent Pelagius II. in vertice fornicis S. Laurentii extra muros, & Honorius III. in porticu ejuſdem templi, quemadmodum habetur apud Ciampinum *de ædif. a Conſtant. conſtruct. cap. 4. pag. 75. tab. 23. litt. E., & in veter. monim. tom. 2. cap. 13. tab. 28. pag. 102. col. 2. & pag. 103. col. pariter* 2. In ipſamet autem baſilica Lateranenſi adhuc extat in teſtudine abſidis muſivo expreſſus Nicolaus IV. ejuſdem abſidis ædificator provolutus ad genua beatiſſimæ Virginis, & plurium Apoſtolorum, ut omnibus patet, & ſicuti refert prædictus Card. Raſponus *in cit. oper. lib. 1. cap. 9. pag.* 43. Capita item Caliſti, & Anaſtaſii nequaquam orbiculata, ſed quadrata diadematis vel coronæ figura ſunt ornata: ea namque forma exornabantur capita Pontificum viventium, quorum imagines pingebantur, teſte erudito Turrigio *in notis ad hiſtoriam Martyrii S. Theodori pag.* 307. in qua ſic loquitur: *Quando poi volevaſi moſtrare, che la perſona era vivente e dimorante in queſta terra piena di travagli, imperfezioni, e ſoggetta alla mutabilità de' quattro elementi, ſi formava dietro alla teſta una figura quadra; come ſi vede in molti moſaici, e pitture antiche di Papa Giovanni Quarto, e di Leone Terzo nel Laterano, di Leone Quarto in Santa Maria Nuova, di Giovanni Settimo in S. Pietro ſotto le grotte, di Pelagio in S. Lorenzo fuor delle mura, di Giovanni Decimoterzo in pittura in S. Paolo, ed in altri luoghi*. Cui conſentit Joannes Diaconus *lib. 4. de vita S. Gregorii Magni num. 84.* (*tom. 4. oper. S. Gregorii col. 176.*) & ex quo quidem bene locutus eſt Mabillonius *in muſ. Ital. tom. 1. par. 1. pag.* 229. ubi tabulam explicando depictam in eccleſia S. Theodori Martyris, de quo ſupra, hæc habet: *Quod Pontifex & Rex ipſe ibidem depicti ſint capitibus radiatis, id argumento eſt, eam picturam poſt eorum obitum factam fuiſſe. Nam viventes perſonæ illuſtres, ſicubi depingebantur, ad caput tabulæ quadratæ ſimilitudinem, quod viventis inſigne eſt, præferebant, non coronam*.

22 Capita vero SS. Leonis, & Gregorii Magni, Gelaſii II. Paſchalis II. Urbani II. Alexandri II. Gregorii VII. & Victoris III. efficta apparebant

rebant, & partim adhuc apparent diademate circulato; quod utique eſt ſanctitatis, & cultus Eccleſiaſtici argumentum. Sacræ ſcilicet Scripturæ Interpretes hoc fuſe oſtendunt ad illud *Apoc.cap.2.v.10. Eſto fidelis uſque ad mortem & dabo tibi coronam vitæ*; atque ad illud *pſalmi 64. v.12. Benedices coronæ anni benignitatis tuæ*: necnon multa pro eodem aſſumpto comprobando colliguntur a Theofilo Raynaudo *tom.13. in opere de pileo, & ceteris capitis tegminibus ſect.* 18. Sed ad rem præſentem ſatis erit lectorem remittere ad notas alias citati Blanchini *in vitam Pelagii Papæ II.* quo nimirum in loco muſivum exhibetur ab eodem Pelagio II. conſtructum ſæc. VIII. & adhuc integrum in baſilica Laurentiana, ubi Sancti Petrus, & Paulus, Laurentius, & Stephanus figurati ſunt orbe ducto circa caput. Turrigius etiam *loc. cit.* hæc refert de Urbano Papa V. *Tal circolo facevaſi già alle volte dipinto alla teſta di qualche perſona di bontà celebre; come oggi ſi vede alla figura di Papa Urbano Quinto in S. Franceſco a Ripa, e già in S. Griſogono al ſepolcro del Cardinale di Crema con lettere,* Beatiſſimus Papa Urbanus Quintus. *Si ſcorge anche il medeſimo in S. Salvatore de Curte, dove il detto Urbano tiene avanti il petto l'immagini delle teſte de i Santi Pietro, e Paolo, perche egli le collocò nel ciborio della chieſa Lateranenſe*: De Pontifice namque Urbano V. legitur, quod, facta ejuſdem corporis translatione ab eccleſia Avenionenſi, in qua fuerat primo ſepultum, ad monaſterium S. Victoris Maſſilienſis, cujus Abbas fuerat, & in quo quidem ſuam elegerat ſepulturam, tanta & tam multiplicia Deus ad ejus interceſſionem miracula patrare dignatus eſt, ut, inter Abbatem, & Æditum exorta controverſia, ad quem alterutrius pertinere deberent oblationes ea occaſione factæ, res anno 1374. per tranſactionem compoſita fuerit; qua nempe cautum fuit, emendos certos reditus aſſignandos Æditui, oblationes autem ceræ, auri, & argenti ad Abbatem ſpectare, & coenobium. Scriptores quoque paſſim de ejus ſanctitate & miraculis teſtimonium dederunt. Item VValdemarus Daniæ Rex Gregorio XI. ſupplicavit, ut eum in Sanctorum album referret; tunc etenim jam mos invaluerat formalis Canonizationis a ſummo Pontifice per definitivam ſententiam impetrandæ. Carolus præterea Galliarum, & Ludovicus Siciliæ Reges Petrum Olmarium Canonicum Aquenſem Procuratorem ad Robertum Gebenenſem in ſua obedientia dictum Clementem VII. Avenione ſedentem miſerunt, ut ab eo ſolemnem Urbani Canonizationem obtineret; qui profecto, licet a Pagi, aliiſque reſpondiſſe feratur, ſibi per tempus non licere, in tam diro videlicet ſchiſmate, ad tam ſanctum ac pium opus incumbere, re vera tamen, ne quid omitteret eorum, quæ a legitimis Pontificibus fieri conſueverant, juxta morem litteras dedit ad nonnullos de ſua obedientia Præſules, ut auctoritate Apoſtolica proceſſum conficerent ſuper virtutibus & miraculis Urbani V. inter quæ nonnullæ mortuorum ſuſcitationes recenſebantur: ſicut ex litteris memorati Pſeudopontificis deſumitur, quæ, etſi eis rei exitus non reſpondit, inſigni tamen Urbani virtutum & miraculorum famæ ſatis prodeſſe di-

cendæ

cendæ ſunt, teſte Raynaldo *ad an.* 1381. *num.*48. ubi eaſdem litteras affert. Soreſinus quoque *in ſuo tract. de capitibus SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli* nonnulla profert deſumpta ex proceſſu facto ſuper hujus Pontificis Canonizatione, quem conſervari teſtatur in bibliotheca Vaticana. Tandem nonnulla etiam cultus publici veſtigia erga Urbanum in eccleſia S. Victoris Maſſilienſis adhuc extant; uti plene colligitur ex ejus vita deſcripta a Pagi juniore *tom.* 2. *par.* 2. *breviar. Rom. Pontif.* cui adſtipulatur Spondanus *in continuat. annal. ad an.* 1370. *num.* 5. quemadmodum & de miraculis Urbani V. interceſſione a Deo patratis plura habentur apud Maſſonium *in ejus vita*, atque apud Bzovium *ad annum prædictum*. Senator porro Philippus Bonarrotius nulli profecto in ſacra & profana eruditione ſecundus *in obſervat. ad nonnulla fragmenta antiquorum vaſorum vitreorum in cœmeteriis Urbis inventorum tab.*9. *fig.*1. & 2. de circum capita figurata ducto diademate affert illud Honorii Auguſtodunenſis: *Lumina, quæ circa capita Sanctorum in modum circuli depinguntur, deſignant, quod lumine æterni ſplendoris coronati fuerunt. Idcirco vero ſecundum formam rotundi ſcuti pinguntur, quia Divina protectione, ut ſcuto nunc muniuntur*. Idem poſt longam antiquarum picturarum obſervationem concludit, orbiculatam coronam circa Angelorum capita ſæculi v. initio cœpiſſe depingi, deinde in fine ſæculi vi. eum pingendi morem fuiſſe ubique receptum, & ad Sanctorum denique imagines poſt ſæculum vii. fuiſſe productum, uti videre eſt *pag.* 65. & 66.

23 Si ad ceteros ſubinde, quorum imagines in tabula Lateranenſi depictæ erant, Pontifices attendamus, & de Alexandro quidem Papa II. primum loquamur; hic electus eſt anno 1061. ob vitæ ſanctimoniam, eruditionem inſignem, & peritiam Eccleſiaſtici regiminis. De eo plura habentur apud Leonem Oſtienſem *lib.* 3. *cap.* 21. (*inter Scriptores rer. Ital. tom.*4. *pag.*431.) Bertoldus *in chron. Conſtantienſi ad an.* 1061. (*inter Scriptores Germ. Urſtiſii pag.*342.) de eodem ſcribit: *Qui ſatis ſtrenue Simoniacam hæreſim deſtruxit, & Miniſtris altaris cum conjugibus coire juxta Canonum ſtatuta cum excommunicatione interdixit, ipſoſque laicos Clericorum incontinentium Officia audire per bannum prohibuit, ſicque Clericorum incontinentiam ſatis prudenter refrænavit*. Ipſum hoc elogio ornat Guillelmus Pictavienſis *in geſtis Guillelmi II. Ducis Normannorum, & Regis Angliæ I.* (*inter Scriptores hiſtor. Norman. Ducheſnii par.*1. *pag.* 197.) *Tempore eodem ſedebat in Cathedra S. Petri Romæ Papa Alexander, digniſſimus, cui obediret, quemque conſuleret Eccleſia univerſa. Reſponſa etenim edebat juſta, ſalutariaque. Is Præſul Lucenſis, cum altiorem gradum nullatenus appeteret, violento plurimorum conſenſu, quorum apud Romanos tunc præcellebat auctoritas, ingenti Concilio aſſentiente, in eo locatus eſt primatu, quo Præſulum orbis terræ caput exiſteret atque magiſter: electionem hanc ſanctitate meruerat atque doctrina. Per eadem poſt ad ortum ſolis, & occaſum effulgebat .... ubiquaque per mundum potuit, iniquum corrigens, nulli concedens*. Miracula ab eodem ante mortem edita deſcribuntur a nuper citato Leone Oſtienſi *lib.* 3. *cap.* 36. ubi ait: *Supradictus Papa Alexander Urbe*

egrediens venit ad hoc monaſterium (loquitur de Caſſinenſi) *qui a Deſiderio honorifice ſuſceptus , dum Abbatis cameram , quæ juxta eccleſiam S. Nicolai conſtructa eſt , ingreſſus fuiſſet , dæmoniacus quidam , qui tunc illò advenerat ei factus eſt obvius ; quem S. Pontifex ut vidit , orationem fundens ad Dominum , dixit ad dæmonem : Præcipio tibi , immunde ſpiritus, in virtute Domini ut exeas ab hoc homine , & vadas in illum locum ubi nec avis volat , nec vox hominum reſonat , & ſis ibi uſque ad diem judicii . Mirabilis Deus in Sanctis ſuis , qui invocantes ſe & de ſua miſericordia præſumentes velociter exaudire dignatur ! Nam dæmon ad ejuſdem Pontificis præceptum hominem relinquens , cuncti qui aderant laudare cœperunt & benedicere Deum . Nec hoc tacendum videtur , quod omnipotens Deus per eumdem ſuum famulum operare dignatus eſt . Nam , cum civitatem Aquinum pertranſiret , claudam quamdam in itinere jacentem invenit , cujus infirmitati idem compatiens Pontifex , aquam de qua poſt Miſſarum ſolemnia ſuas manus abluerat , ei ad bibendum tradidit , quam mox ut in potum accepit ſanitati reddita , gratias Deo referre permaximas cœpit .* Hæc demum , atque alia ſanctitatis & miraculorum teſtimonia congeruntur a Pagi juniore *in ejus vita (breviar. Rom. Pontiſ. tom.1.)* qui proinde etiam miratur , ejuſdemmet nomen in Martyrologio Romano adhuc inſcriptum non eſſe .

24 Porro Victor III. ſummus Pontifex electus eſt anno 1086. Etſi vero Hugo Abbas Flaviniacenſis *in ſuo chronico (tom. 1. biblioth. nov. MSS. Labbè pag.234.)* mortem Victoris III. hiſce verbis deſcribat : *Hic igitur conſecratus ab Oſtienſi Epiſcopo , cum Miſſas apud S. Petrum diceret , infra actionem judicio Dei percuſſus eſt ; & , quamvis ſarde , cognoſcens , ſe erraſſe , ſe ipſe depoſuit ; & accitis Fratribus de Monte Caſſino , qui ſecum aderant , præcepit , ſe illò deferri , & in Capitulo , non ut Papam , ſed ut Abbatem , ſepeliri* ; Huic tamen Hugoni nulla fides habenda eſt , cum ſteterit a partibus Hugonis Archiepiſcopi Lugdunenſis , qui immoderato Pontificatus deſiderio inflammatus ægre tulerat electionem Victoris , ejuſque conſecrationem , ut videre eſt in ejus epiſt. *tom.6. par.2. collect. Concil. Harduin. pag.1.* qua nempe conviciis ſanctiſſimum impetit Pontificem . Trithemius autem *in chron. monaſterii Hirſaugienſis ad an.* 1087. *pag.*83. *oper. hiſtoric. par.*2. refert , Victorem inſidiis Henrici Imperatoris mortuum fuiſſe, veneno in calicem, dum Sacrum celebraret, injecto . Ptolemæus quoque Lucenſis *hiſtor. Eccleſ. lib.*19. *cap.*13. (*inter Scriptores rer. Italic. Muratorii tom.*11. *col.* 1078.) eum modo prædicto defunctum narrat; cum enim alii aſſerant, eum dyſenteriæ morbo ſublatum , ſubdit : *Quod eſſe potuit ex virtute veneni adminiſtrati ſibi per amicos Henrici* . Nonnulli igitur memorato Victori Martyris titulum dedere , eo quia ob Eccleſiæ defenſionem ab ejus inimicis veneno necatus dici poſſit . Sed , quomodocumque hoc ſit , quod utique ex aliquorum ſuſpicione Trithemius refert , Petrus certe Diaconus *de viris illuſtribus cœnobii Caſſinenſis cap.*18. (*rer. Ital. tom.6. col.*32.) inſignes ejus virtutes mirabiliter extollit , tum etiam faſti Benedictini ejus memoriam die 16. Septembris recolunt his verbis : *In monaſterio Caſſinenſi obitus B. Victoris Papæ III. ſanctitate vitæ , &*

mira-

miraculorum gloria clariſſimi. Sacra ejus oſſa ex antiquo ſepulcro ad ſacellum B. Bertharii in eccleſia Caſſinenſi ſitum tranſlata fuerunt anno 1515. ejuſdemque ſacelli ornamentis abſolutis, anno 1666. ipſæ B. Pontificis Reliquiæ ſolemni pompa locatæ ſunt ad partem dexteram altaris. Ejus inſuper Officium cum lectionibus propriis a ſacrorum rituum Congregatione approbatis ſub ritu duplici celebratur in monaſteriis Caſſinenſi, & Cavenſi, in civitate Beneventana, atque in civitate ac diœceſi Vaccienſi.

25 Victori III. ſucceſſit Urbanus II. cujus nempe etiam icon in tabula habebatur & habetur Lateranenſi, quique in ſummum Pontificem electus eſt anno 1087. Hujus autem glorioſa facta minime opus fore ducimus hic recenſere, ſed tantum indicaſſe fas eſſe, nomen ejus in nonnullis Martyrologiis, & ſacris Faſtis Beati titulo eſſe inſignitum. In Martyrologio videlicet Benedictino *apud Mabillonium ſæc. 6. Bened. part. 2. pag. 904.* hæc exarata ſunt: *Die 29. Julii. Romæ depoſitio B. Urbani Papæ II. quondam Monachi Cluniacenſis, Cruciatæ ad recuperationem Terræ ſanctæ auctoris, libertatiſque Eccleſiaſticæ defenſoris acerrimi; qui, poſt multas ab Henrico Imperatore IV. acceptas injurias, poſt exilium, & pravas ærumnas, aliaque id genus, tandem ſanctitate clarus Confeſſor occubuit*. In menologio Benedictino IV. *Kal. Auguſti* ſic legitur: *Romæ, Beati Urbani II. Pontificis Maximi de univerſa Eccleſia meritiſſimi*; ac plura alia adjiciuntur de ejus pro Eccleſia feliciter exantlatis laboribus. Philippus etiam Ferrarius *in catal. SS. qui non ſunt in Martyrol. Rom.*, de eo *ad dictam diem* ſic ait: *Romæ, Beati Urbani Papæ II. qui ſacrum bellum in Saracenos pro recuperandis Hieroſolymis indixit*. Res, inquam, illius geſtæ memoria dignæ omni Scriptorum genere illuſtratæ, atque ab eorumdem temporum fideliſſimis Auctoribus editæ fuerunt.

26 Urbano Papæ II. ſucceſſor fuit Paſchalis II. cujus pariter imago extitit, & extat in ſæpe memorata tabula Patriarchii Lateranenſis. Electio ejus contigit anno 1099. Dum enim erat monachus Cluniacenſis, ob morum honeſtatem notus factus S. Gregorio VII. inter Presbyteros Cardinales ab eo cooptatus eſt: mortuo autem Urbano, invitus & reluctans (fugam etenim arripuit, cum ſe ſummum Pontificem electum agnovit) ſummi Pontificatus poſſeſſionem accepit, teſte Pandulpho Piſano *in ejus vita, quæ extat inter Scriptores rer. Italic. tom.* 3. ubi etiam refert *pag.* 355. Albertum Epiſcopum Alatrinum per revelationem electionem ejus prænoviſſe: *Dum hæc Romæ agerentur, Albertus Alatrinus Epiſcopus quidquid futurum per oraculum vidit. Religioſo cultu quædam perſona ſibi apparuit, quæ interroganti, quis Domno Urbano ſuccederet, reſpondit: Rainerius*: (ſic enim Paſchalis ante Pontificatum appellabatur.) *Ut quid? inquit. Propter fidem, & conſtantiam, elegit eum Dominus*. Ex Dodechino quoque Auctore contemporaneo narrat Card. Baronius *ad an.* 1100. fuiſſe cuidam Religioſo revelatum, quod Paſchalis Pontificatus partim placidus, partim vero turbulentus eſſet futurus, ſicuti deinceps comprobavit eventus.

Felix quippe in aſſerendis Eccleſiæ juribus fauſtumque fuit ejus Eccleſiaſticum gubernium uſque ad annum 1111. ſed eodem hoc anno Romam adveniens Henricus inter Reges Germaniæ V. inter Imperatores autem IV. fide fracta, per dolum & fraudem Paſchalem cum Epiſcopis, & Cardinalibus, ceteriſque ex omni ordine, necnon cum multis Proceribus cuſtodiæ tradidit, dum pueri, juvenes, ac viri, qui cum floribus & palmis Henrico ipſi obviam proceſſerant, aut ſpoliati, aut vincti, aut cæſi ſunt; nemine ex Germanis Epiſcopis factum hocce, præter Conradum Salisburgenſem Archiepiſcopum, improbante.

27 Pontifex ergo nudatus ſacris veſtibus, Clericique, ac laici captivi funibus vincti abducti ſunt. Cumque pro concedendæ liberationis pretio Henricus urgeret, ut dominiorum Eccleſiaſticorum poſſeſſionem dandi, quam *Inveſtituram* vocamus, a Gregorio VII. aliiſque Pontificibus damnatum privilegium ſibi concederetur; Paſchalis vero ſe ad mortem paratum oſtenderet, ne quid adverſus Eccleſiaſticam libertatem indulgeret; & captivos quidem omnes in ejus, ut de ſententia propoſita dimoveretur, conſpectum ad necem produci juſſos nihil permotus ad mortem ipſam oppetendam hortatus eſſet; horum tandem precibus & lacrymis flexus, quod ſua cauſa non feciſſet, id aliena fecit, & Henrico conceſſit, ut Epiſcopos, atque Abbates anulo ac virga in poſſeſſionem mitteret, utque hi ſic miſſi ab Archiepiſcopo, cui eſſent ſubditi, conſecrarentur, ut demum ab Imperatore non miſſi a nemine conſecrarentur; at duabus tamen additis conditionibus, altera ſcilicet, ut electio libera eſſet, altera autem, ut dominii conſtitutio, atque adeo ipſa in ejus poſſeſſionem introductio ſine ſimonia expleretur: ſicut ex authenticis documentis refert Card. Baronius *ad an.* 1111.

28 Sic e carceribus egreſſo Paſchali, criminationibus multis ampla via aperta eſt: quippe teſte citato Orderico *lib.* 10. *pag.* 762. nonnulli aſſerebant, eum potius vincula, flagra, & mortem perpeti debuiſſe, quam aliquid contra jus & ſtatuta Patrum, Poteſtati annuere ſæculari. Non defuerunt tamen, qui factum defenderent. Quamobrem Ivo *in epiſt.* 238. ita ſcripſit: *Hunc exceſſum ejus non tantum non accuſamus, ſed, dictante ratione, approbamus, ſi, imminente ſtrage populi, paterna charitate cum nonnullo vulnere ſuo ſe tantis periculis voluit objicere, ut majoribus morbis poſſet ſincera charitate ſubvenire*. Et profecto ſupra expoſitæ conditiones liberæ electionis ad Epiſcopatus, & Abbatias, atque excluſionis cujuſcumque ſimoniæ in tradenda dominii poſſeſſione per anulum & baculum, non modicum defenſioni ſubſidium ſuppeditabant; cum S. Anſelmus Lucenſis Epiſcopus *lib.* 2. *apologet. pro Gregorio VII.* (*cit. biblioth. Pontif. tom.* 4.) contra Guibertum Antipapam eas ſpecialiter deſignaverit cauſas, quibus inductus Gregorius VII. dominii Eccleſiaſtici poſſeſſiones dandi facultatem proſcripſerat. Alii contra audacius ad ulteriora procedentes, privilegium Henrico conceſſum hæreſis labe infectum judicarunt, ipſumque qui

indulſit,

indulſit, tamquam hæreticum habendum eſſe cenſuerunt. Hujus nimirum ſententiæ fuit Guido Viennenſis Metropolita, Paſchalis II. in Gallia Legatus, & deinde Romanus Pontifex, aſſumpto nomine Calliſti II. Illi adhæſerunt Jo. Lugdunenſis Archiepiſcopus, & Bruno Caſſinenſium Abbas Signinuſque Epiſcopus, utpote cui in tertia Synodo Romana privilegium tamquam hæreſim continens, idque concedentem tamquam hæreticum denuntianti Jo. Cajetanus Epiſcopus fortiter obſtitit. Supra allegatus autem Ivo *epiſt. cit.* laicam dominii Eccleſiaſtici conſtituendi facultatem hæreſim utique continere ſenſit, ſi in poſſeſſionem mittens putaret, ſe prædictis externis teſſeris ſpiritualem poteſtatem cæleſtis & Divini miniſterii concedere; ſecus vero, ſi ipſe mittens id in animo non haberet: concluſitque, conceſſionem eamdem ſine prava opinione non eſſe niſi alieni juris uſurpationem: *Si quis vero laicus ad hanc prorumpit inſaniam, ut in datione & acceptione virgæ putet, ſe tribuere poſſe ſacramentum, vel rem ſacramenti Eccleſiaſtici, illum prorſus judicamus hæreticum, non propter manualem inveſtituram, ſed propter præſumptionem diabolicam: ſi vero congrua volumus rebus nomina dare, poſſumus dicere, quod manualis illa inveſtitura per laicos facta alieni juris eſt pervaſio, ſacrilega præſumptio, quæ pro libertate Eccleſiæ & honeſtate, ſalvo pacis vinculo, ſi fieri poteſt funditus abſcindenda eſt: ubi ergo ſine ſchiſmate auferri non poteſt, cum diſcreta reclamatione differatur.* Re enim vera, ſi dominii ipſius Eccleſiaſtici conſtituendi a laicis uſurpata facultas hæreſis abſolute & ſimpliciter fuiſſet, non eam Gregorius VII. aliique Pontifices in ſola Eccleſia Occidentali reprobaſſent, ſed eamdem reprobationem ad Eccleſiam etiam Orientalem, in qua illa vigebat, ſine ulla dubitatione extendi voluiſſent.

29 In harum porro tribulationum medio Paſchalis Pontifex propriam culpam ingenue agnoſcebat: *Ille vero*, (verba ſunt Orderici *loc. cit.*) *reprehenſiones Sophiſtarum*, (eorum videlicet, qui doctiores eſſe putabantur,) *patienter tolerabat, & aſſertiones eorum legitimas ac veraces eſſe allegabat. In tertia item Synodo Romana* ſic ille locutus eſt: *Feci, ut homo, quia pulvis ſum & cinis. Fateor, me male egiſſe; ſed rogo vos omnes, orate pro me ad Deum, ut indulgeat mihi. Illud autem malum ſcriptum, quod in tentoriis factum eſt, quod pro pravitate ſua pravilegium dicitur, condemno ſub perpetuo anathemate.* Auctor præterea anonymus hiſtoriæ Pontificum, & Comitum Engoliſmenſium, ſcriptor ſæculi XII. *tom. 2. biblioth. Labbè pag.* 259. factam ab eo narrat oblationem de Pontificatu deponendo, deque aſſumendo habitu religioſo ad Pontianas inſulas; ſed oblationem ipſam minime fuiſſe acceptatam. Hæreſis certe labem, ut habetur in Actis Concilii Lateranenſis vulgo II. *apud Harduin. tom. 6. part.* 2. *col.* 1900., ſibi impactam fortiter repulit; cumque conceſſum antea privilegium aboleverit, glorioſa denique pœnitentia, aliorumque inſignium operum patratione uſque ad obitum producta ita clareſcere potuit, ut & ejus imago in tabula Patriarchii Lateranenſis recte potuerit ab Anaſtaſio IV. c ollocari.

Pia

Pia profecto ejus mors ex Bibliothecario refertur a Card. Baronio *ad an.* 1118. *num.* 2. Et hæc ipſa huc uſque adducta fuſe legi poſſunt apud Sigonium *de regno Ital. lib.* 10. apud ſæpe memoratum Card. Baronium *ad an.* 1112. apud Pagi juniorem *in vita Paſchalis II.* apud Pagi ſeniorem *ad an.* 1111. apud Fleury *in hiſtor. Eccleſ. lib. 66.* apud Card. de Aguirre *in defenſione cathedræ S. Petri tract.* 1. *diſp.* 11. apud P. Lupum *ad V. Concil. Rom. can.* 3. *part.* 5. & demum apud eruditum virum Ignatium Hyacinthum de Graveſon Ord. Præd. *in hiſtor. Eccleſ. ſæc.* 12. *tom.*4. *part.*2. *colloq.*1. Poſtremo Bucellinus *in menol. Bened. ad diem* 18. *Januarii* cum appellat titulo Beati, atque ipſius egregia facta late perſequitur *in annal. Bened. ad an.* 1118. *fol.* 244. *& in Aquila Imperii Benedictina fol.* 139.

30 Anno Domini 1118. mortuo Paſchali II. in ſummum Pontificem electus eſt Gelaſius II. cujus vita ſcripta fuit a Pandulpho ejus familiari, edita vero a Conſtantino Abbate anno 1638. Romæ cum prolixis commentariis (*quæ omnia extant inter Scriptores rer. Ital. editos a Cl. Muratorio.*) Magna ſunt, quæ Pontifex iſte pro Eccleſia Dei ſuſtinuit. Quæ enim a factione tantum ſchiſmatica paſſus eſt, memoratus Pandulphus ſic exponit (*tom.* 3. *Scriptor. rer. Ital. pag.* 384.) *Papam per gulam accepit* (nempe Cencius Frangipanius) *diſtraxit, pugnis calcibuſque percuſſit, & tamquam brutum animal intra limen eccleſiæ acriter calcaribus cruentavit, et latro tantum Dominum per capillos & brachia, Jeſu bono interim dormiente, detraxit, ad domum uſque deduxit, inibi catenavit & incluſit.* Et rurſus *pag.* 385. *Sæva inſuper jam per ripam Alemannorum barbaries tela contra nos mixta toxico jaciebat; minitabatur etiam nos intra aquas natantes privatim igne cremare, niſi Papam & nos in eorum manibus redderemus.* Et tandem *pag.* 398. *O quantus luctus omnium! quanta præcipue lamenta matronarum, quæ Papam ſolum tamquam ſcurram per campos, ſacris pro parte veſtibus reveſtitum, quantum equus poterat, fugientem videbant.* Quocirca merito Card. Baronius *ad an.* 1119. *n.* 2. ita de Gelaſio II. mortuo locutus eſt: *Poſt Martyres, qui, fuſo ſanguine, Martyrium conſummarunt, haud facile inter Romanos Pontifices aliquem quis invenerit, qui breviori vitæ tempore majora ſit paſſus, ob idque præclariori corona donandus, atque celebrioribus fuerit præconiis celebrandus.* Aſperrimas ſcilicet porro fugiens perſecutiones in Galliam ſe recepit, ubi, Synodo collecta, Eccleſiæ periculis proſpexit; poſtea Cluniacum profectus aliquando ſe ſe in virtutum palæſtra cum Dei famulis ibi degentibus exercuit; donec, pleuritide correptus, ſanctiſſime diem clauſit extremum. Honorabilis idcirco ejus mentio habetur *in Martyrol. monaſt. Arnoldi VVion* (*lign. vitæ lib.* 3.), Et *in Martyrol. Gallic. Andreæ Sauſſaji ad diem* 29. *Januarii*, etiamque *in Menol. Bened. ad eamdem diem*, & apud Philippum Ferrarium tum *in catal. SS. Ital.* tum *in catalogo SS. non exiſtentium in Martyrol. Rom.* Gelaſii pariter imago depicta eſt in eccleſia cœnobii Montis Caſſini cum diademate orbiculato, & titulo *Sancti*. Quin, dum munere fungebar Fidei Promotoris, agi cœptum eſt de Officio ac Miſſa in ejus honorem

norem concedendis ſub ritu duplici Capitulo eccleſiæ Lateranenſis; Capitulo baſilicæ S. Mariæ in Coſmedin, in quod nempe multa beneficia & ante Pontificatum, & in Pontificatu ipſo contulerat, necnon Ordini Monaſtico S. Benedicti: at petitio tamen nunquam fuit in ſacra Congregatione propoſita, ob id minime, quia de infelici rei exitu timeretur, ſed ob alias utique cauſas omnino diſparatas, ut puta, mutationis perſonæ, quæ ratione muneris in negotium incumbebat. Munere enim Procuratoris, veluti Generalis alicujus Ordinis Religioſi, ſive Geſtoris negotiorum alicujus Capituli alii perſonæ delato, ſi opus ab anteceſſore inceptum a ſucceſſore negligatur, id nequaquam ex proprii meriti defectu, ſed ex Adminiſtratorum negligentia evaneſcit; quemadmodum, experientia teſte, ſæpe vidimus re ipſa contingere:

31 In tabula Lateranenſi depictæ quoque apparebant imagines SS. Leonis, & Gregorii Magni. Sed de horum ſanctitate, & cultu univerſam Eccleſiam complectente, utpote rebus uſquequaque notiſſimis, inutile eſt verba facere. Inerant demum, & adhuc inſunt in ejuſdem tabulæ parte ſuperiori imagines SS. Silveſtri, atque Anaſtaſii ſummorum Pontificum: & de his ſimiliter nullum opus eſt habere verbum; cum Silveſtrum Beda, Uſuardus, Ado, & ceteri Latinorum, necnon Græci in Menologio, atque adeo Romana ipſa Eccleſia in Martyrologio Sanctum enuntient, & dies inſuper, quo ejus nomen celebratur, inter feriatos enumeretur *in can. Pronuntiandum. de conſecr. diſt.3. et in cap.Conqueſtus. de feriis*: de Anaſtaſio autem, præterquamquod Beda quoque, Uſuardus, Ado, & Martyrologium Rom. *ad diem* 27.*Aprilis* Sanctum eum etiam exhibent, ſanctus adhuc Hieronymus *in ep.*127. *alias* 16. *ad Principiam col.*952. *tom.*1. *oper.* ſcribat, Romam ipſum diu habere non meruiſſe, *ne orbis caput ſub tali Epiſcopo truncaretur*; quibus nimirum verbis reſpexit ad Urbem poſt ejus obitum captam a Gothis. Quamquam, quæ de aliis Pontificibus Alexandro II. Victore III. Urbano II. Paſchali II. & Gelaſio II. in ſuperioribus diximus, non perinde dicta ſunt, atque aſſerere velimus, eos inter Sanctos & Canonizatos eſſe recenſendos. Nec enim ſimplex *Sancti* denominatio, ut alibi demonſtrabimus, nec imago in loco ſacro depicta, & eo tempore ornamentis decorata, quibus Sanctorum imagines decorari conſueverunt; ſi ceteræ deſint circumſtantiæ, vel cultus ſcilicet ad univerſam Eccleſiam, ſciente & approbante ſummo Pontifice, extenſi, vel definitivæ ſententiæ ab eodem prolatæ de ſanctitate & cultu in univerſa Eccleſia præſtando; ſufficiunt, ut quis inter Sanctos, & Canonizatos ſit recenſendus: ſed ſufficiunt tantum ſupradicta, ut illi, quorum imagines, Romani potiſſimum Pontificis auctoritate, tali modo, cum tali titulo, & in tali loco expreſſæ ſunt, haberi queant inter eos, quibus cultus aliquis in determinato loco permittitur; qui porro cultus, niſi ſubinde augeatur juxta modum antea expoſitum, nec Canonizationem formalem, nec æquipollentem conſtituere poteſt.

32 Affirmamus autem, ex imaginibus, Romani potiſſimum Pontificis aucto-

auctoritate, tali modo, cum tali titulo, atque in tali loco depictis & collocatis inſerri cultus permiſſionem in loco determinato: quia, ut obſervat Abbas Cajetanus *in comment. ad vitam Gelaſii II. pag.* 135. loquens de tabula eadem Lateranenſi, neque Calliſtus II. & Anaſtaſius IV. imagines eo modo depictas, & eo titulo decoratas in ſacello collocaſſent, neque eorum Succeſſores, præſertim vero ii, qui per ducentos continuos annos in eodem ſacello & altari Sacra celebravere, imagines ipſas ibidem retineri paſſi fuiſſent, niſi in animo habuiſſent indulgendi & permittendi cultum in eorum honorem, qui per imagines quidem ipſas exhibebatur. At, cum aſſeruerimus etiam, cultum prædictum non conſtituere formalem, aut æquipollentem Canonizationem, niſi augeatur ſecundum ritum alibi expoſitum; ideo nec *formaliter*, nec *æquipollenter* dici poterunt canonizati Alexander II. Victor III. Urbanus II. Paſchalis II. Gelaſius II. ſed æquipollenter tantum dici poterit canonizatus Gregorius Papa VII. aucto quippe ejus cultu per mox dicenda. Primò ſcilicet per ejuſdem memoriam in Martyrologio Romano litteris conſignatam tempore Gregorii XIII. tum retentam in nova ejuſdem Martyrologii editione tempore Sixti V. facta. Secundò per conceſſionem Officii proprii in ipſius honorem factam Eccleſiæ & Clero civitatis Salernitanæ, prævio ſacræ rituum Congregationis conſilio, a Paulo Papa V. poſtquam ſedente Gregorio XIII. ejus corpus poſt quingentos circiter ab obitu annos veſtibus ſacris amictum, & fere integrum in ſua Metropolitana eccleſia, ubi ſepultum fuerat, a Marco Antonio Columna Marſilio Bononienſi Archiepiſcopo Salernitano fuit repertum; ut ex litteris Apoſtolicis fideliter relatis, aliiſque certis monumentis narrant Bollandiani in commentario prævio ad vitam Gregorii VII. §. 2. *ad diem* 25. *Maji*. Tertiò per Officii extenſionem ab eodem Paulo V. factam die 20. Novembris 1610. ad Capitulum & Clerum Senenſem, & Suanenſem. Quartò per aliam ſimilem extenſionem primum ad Patriarchalem eccleſiam Lateranenſem, deinde ad Patriarchalem Vaticanam eccleſiam S. Petri, tum autem ad Patriarchalem Liberianam. Quintò per aliam item extenſionem ad univerſum Ordinem S. Benedicti, necnon ad Religioſum Ordinem Vallumbroſanum, quem, dum viveret, ſingulari amore Gregorius fuerat proſecutus; quemadmodum adnotarunt ipſi Bollandiani. Ultimò, in quo æquipollens potiſſimum conſiſtit Canonizatio, per decretum ſan. mem. Benedicti XIII. editum die 25. Septembris 1728. in quo mandavit, ut ejus Miſſa, & Officium in Breviario, ac Miſſali Romano apponeretur; utque in poſterum die 25. Maji ſub ritu duplici Miſſa ipſa celebraretur, & Officium recitaretur ab omnibus Chriſtifidelibus tum Sæcularibus, tum Regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur: & ita quidem, ut idem Pontifex in ſuis litteris Apoſtolicis, quibus die 19. Decembris 1729. irrita fecit mandata, edicta, & alia geſta quorumdam Magiſtratuum, ſeu Officialium & Miniſtrorum ſæcularium adverſus decretum modo dictum extenſionis Officii ad univerſos Chriſtifideles;

fideles ; bene potuerit aſſerere , Officium hocce in plurimis Chriſtiani orbis eccleſiis antea fuiſſe publice & ſolemniter recitatum ex Indultis ſuorum Anteceſſorum Romanorum Pontificum, Pauli ſcilicet V. Clementis X. Alexandri VIII. atque Clementis XI. Porro quæ dicta ſunt de ſacello S. Nicolai in Patriarchio Lateranenſi , & de altari , atque pictura ſe habebant , ſicuti expoſitum eſt , tempore quo facta eſt prima editio primi tomi hujus noſtri Operis. Sed, cum deinde mutata eſſet facies univerſi ædificii Lateranenſis tempore ſan. mem. Clementis XII. & area baſilicæ fuiſſet dilatata & ampliata , & antiquum hoſpitium , in quo degebant PP. Pœnitentiarii baſilicæ , fuerit ſolo æquatum , & una ſimul dirutum ſacellum cum celebri Triclinio Lateranenſi , de quo ſæculo præterito abſolutiſſimum tractatum edidit Nicolaus Alemannus,neceſſarium exiſtimavimus in altera Operis noſtri editione hæc adnotare , ipſumque picturæ apographum ære expreſſum, quod forte fortuna invenimus , apponere ; admonentes nos id facere , ne quis legendo quæ ſcripſeramus, & tamquam adhuc exiſtentia fuerant a nobis deſcripta ; iis non repertis , crederet , nos aut deceptos fuiſſe , aut lectores voluiſſe decipere . Addidimus inſuper, ne antiquarum ſacrarum imaginum memoria periret , tum Triclinii , tum ſacrarum imaginum inſtaurationem meditari tali arte , per quam antiquitatis damna repararentur . Tandem Deo adjuvante , reparationem hujuſmodi perſecimus , & PP. Pœnitentiariorum hoſpitio aliò translato , pictura renovata fuit , adhibito Chalcographorum , & Antiquariorum labore , qui illam antequam dirueretur pluries delinearunt ; in cujus rei teſtimonium poſita nunc legitur inſcriptio :

BENEDICTO XIV · P · M
SACRARVM ANTIQVITATVM
VINDICI PROVIDENTISSIMO
QVOD
ORATORIO DIVI NICOLAI
PROPE TRICLINIVM
A SVMMIS PONTIFICIBVS
CALLIXTO II · ET ANASTASIO IV
EXTRVCTO AC REPARATO
ATQVE ÆDIBVS FRATRVM FRANCISCANÆ FAMILIÆ
FIDELIVM EXOMOLOGESI DESIGNATORVM
QVARVM AMBITV ORATORIVM IPSVM CONCLVDEBATVR

AD SPATIA AREÆ LAXANDA
SEDENTE
CLEMENTE XII · P · M
SOLO ÆQVATIS
SACELLVM
ET VETERES IN EO PICTVRAS
TVM CHALCOGRAPHORVM INDVSTRIA
TVM ANTIQVARIORVM LABORE
PLVRIES DELINEATAS
AC PRIVSQVAM DISIICERENTVR
COLORIBVS ELEGANTER EXPRESSAS
AD PRISCVM EXEMPLAR
RENOVARI IVSSERIT
ET VETVSTISSIMA CVLTVS
DECESSORIBVS SVIS
IAMDIV EXHIBITI MONIMENTA
RELIGIOSE SERVARI CVRAVERIT
ANNO MDCCXLVI

Sed ut diximus, jam ab antiquo ſtatu pictura fuerat in aliquibus figuris mutata. Nunc ergo in tertia noſtri Operis editione utile judicavimus eam diligentius deſcribere. Quod eo magis neceſſarium viſum eſt, quod pictura prout erat antiquitus, non exacte uſquequaque expreſſa eſt. Eam primus exhibuiſſe videtur Conſtantinus Cajetanus poſt commentarios in Gelaſii vitam cum hac ſubjecta epigraphe: *Apoſtolicum venerandæ memoriæ monumentum, quod etiamnum extat in abſide Oratorii Sancti Nicolai Epiſcopi quinque abhinc ſæculis a B. Calliſto PP. II. a ſundamentis extructi intra Lateranenſe Patriarchium, nunc ſolo æquatum, has ut vides Sanctorum ſummorumque Pontificum imagines repræſentans; idque nunc tandem a Reverendiſſimo P. D. Conſtantino Abb. Cajetano ad majorem Romanæ Sedis Apoſtolicæ gloriam e tenebris erutum, ac commentariis illuſtratum*: ex Cajetano eamdem repræſentarunt Papebrochius in propylæo *in append. ad Paſchalem II.* & Muratorius *tom.* 3. *Scriptor. rer. Italic. pag.* 417. Non defuit, qui impoſturæ argueret Cajetanum: quare apologiam pro eo ſcripſit Joannes Marius Creſcimbeni in libro inſcripto: *Stato della baſilica di S. Maria in Coſmedin* a pag. 207. de Cajetani

Digitized by Google

jetani ipſius perſona & hoc monumento fuſe loquens. Tandem D. Julius Lucenti Ciſtercienſis Abbas *de Epiſcop. Ital.* eamdem picturam nonnihil tamen a propoſita per Cajetanum diverſam dedit, cui ſubjecta legitur hæc inſcriptio: VERA *& ſincera facies abſidæ antiqui, venerandique Apoſtolici Oratorii S. Nicolai Epiſcopi, olim in Patriarchio Lateranenſi extantis, & etiamnum exiſtentis in Collegio Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, repræſentans SS. ſummos Pontifices quos ibi expreſſit Caliſtus Papa II. inſtauravit Anaſtaſius IV. & ſubinde (cujus arbitrio ignoratur)* GELASII, PASCHALIS, URBANI II. & VICTORIS III. *inibi recenti ſuperinducto pennicillo, nomina immutata conſpiciuntur in primum Cœleſtinum, itemque Gelaſium, Paſchalem, & Caliſtum. Sacrum hoc monimentum* SANCTITATIS *præfatorum Pontificum ad majorem Dei, & ſanctæ Apoſtolicæ Sedis gloriam ſub auſpiciis Eminentiſſ. D. Cardinalis* BENEDICTI PAMPHILII *ejuſdem Patriarchii Archipresbyteri, & ſui Ordinis Protectoris reſtituit, & illuſtrat R.P. D. Julius Lucenti Ciſtercien. Abbas in opere de Epiſcopis Italiæ, ubi agit de Caſinenſium Antiſtitum ſerie; ſibi aſtipulantibus Honuphrio Panvinio, & Joanne Severano in libris de ſeptem Urbis Eccleſiis, & Reverendiſſ. Abbate Conſtantino Cajetano, in vita S. Gelaſii II., Cardinali Eminentiſſ. Raſpono lib. 4. de Patriarchio Lateranenſi atque codice MS. Vaticano, aliiſque digna notæ Scriptoribus.* Ex his verbis ne anſa detur calumniandi Cajetanum, idem Creſcimbenius *loc.cit.* animadvertit bis eamdem picturam inſtauratam poſt Panvinium, & Severanum, qui ejus meminere, ideſt poſt annum 1630. In prima reſtauratione mutatus eſt titulus duorum, vel trium illorum Pontificum, qui antiquitate exeſus erat. His reſtitutus eſt a Cajetano, ut ipſe indicat *in commentariis ad vitam Gelaſii II. pag. 136.* In ſecunda reſtauratione nomina Victoris III. Gelaſii II. Paſchalis II. Urbani II. permutata fuerunt in nomina Caliſti I. Gelaſii I. Paſchalis I. Hanc ergo alteram picturæ illius depravationem emendavit Abbas Lucenti. Fatendum eſt tamen non omnino eamdem picturam, uti erat, vel Cajetanum, vel Lucentium exhibuiſſe; præſertim cum primus adeo vicinas Pontificum figuras repræſentavit, & nomina eorum illorum imaginibus ſuppoſuit; alter cum ad latus ſuum cujuſque Pontificis nomen per ſyllabas, non per litteras ſingulas ſingulis imminentes; vel cum mitras eorum aliquas trina corona redimitas aut multum ornatas deſcripſit. Ut igitur exactam picturæ hujus, qualis olim erat, deſcriptionem proponamus; juvat adducere verba Grimaldi, quæ extant etiam apud Floravantem Martinellum *in Roma ex Ethn. Sacr. pag. 380.* Sic enim ait loquens de Oratorio S. Nicolai: *Hoc Oratorium, ſive ædicula pulchra & longa cum tecto ligneo imbricato retro apſidem Aulæ Leonianæ ſcribit Panvinius ſuo tempore eſſe totam depictam: nunc ..... tota eſt alba, præter apſidem, cujus ſacras imagines coloribus refricarunt. In apſidis teſtudine eſt imago Deiparæ Virginis Imperatricis ſimilis illi, quæ eſt in ſacello Altempſiano in baſilica Tranſtiberina; tenet crucem, filium ſinu geſtat, hinc inde duo Angeli virgas tenentes coronam habent in capite. Ad pedes Deiparæ Calliſtus II. cum planeta, & pallio, ac quadrato diademate habet rotundam albentem barbam pulchroque*

aſpectu in dextris : in ſiniſtris autem Anaſtaſius IV. cum planeta & pallio & quadrato diademate pariter proſtratus . In ipſa teſtudine a dextris S. Silveſter Papa cum planeta , & pallio cum libro , & dextra benedicens cum tiara unius coronæ ; a ſiniſtris eſt S. Anaſtaſius cum pallio Pontificali , & rotundo diademate . In zophoro apſidis legitur hæc mutilata inſcriptio (corruerunt literæ ex pictura , ac ſpatia literarum notavi) eſt autem hujuſmodi .

SVSTVLIT HOC PRIMO TEMPLVM CALIXTVS AB IMO
VIP. . . . . . LATE GALLORVM NOBILITATE
PRÆSIDET ÆTHEREIS PIA VIRGO MARIA CHOREIS
. . . . PAT CVLMINE
HOC OPVS ORNAVIT , VARIIS MODIS DECORAVIT .

In parte Euangelii ſunt hi ſummi Pontifices pictura inepta , planeta & pallio induti cum orbiculari diademate & tiara unius coronæ ad parietem hemicycli, ſiniſtra tenent librum , dextera benedicunt pollice cum annulari conjuncto, S. Leo Papa , S. Paſchalis Papa cum barba alba ſeptuagenarius , S. Gelaſius Papa cum barba quinquagenarius , S. Cæleſtinus Papa etiam quinquaginta annorum . In latere epiſtolæ S. Gregorius Papa , S. Alexander Papa II. ſenex annorum 77. barba alba rotunda, extenuata facie, S.Gregorius Papa VII. annorum 50. S. Calliſtus Papa ſenex valde , non habet regnum , niſi tantum orbiculare diadema ; & hoc quia fuit ante S. Silveſtrum , qui primus regnum portavit . Ita erat in zophoro columnarum majorum veteris baſilicæ Vaticanæ a S. Lino uſque ad S. Silveſtrum , orbicularia diademata habebant . In ſingulis ſunt dicta nomina Sanctorum . Hæc Grimaldus . Hujus vero nobilis monumenti , præter laudatos Panvinium , Severanum, Cajetanum, Raſponum , meminit etiam Ciampinus *de ſacr. ædific. a Conſtantino M. conſtruct.pag.*20. Ciacconius in Gelaſio II. *tom.*1. *col.*945. Marraccius *in Pontific. Marian. cap.*44. & ex eo bene ſe probaſſe Gelaſium II. ut Sanctum habendum defendit *cit. loc.* Creſcimbenius : quod nos etiam ſacimus pro Gregorio VII. quod nimirum ejus effigies tali loco ad altare, in quo Miſſarum incruenta myſteria & a ſubſecutis Pontificibus , & ab aliis Presbyteris uſque ad hoc tempus celebrata ſunt , depicta ſuerit & inſignita ſit diademate illo orbiculato ſive nimbo ut olim vocabatur . Licet enim antiquis temporibus Imperantium etiam capitibus imponeretur ut ex Servio Gisbertus Cuperus *lib.*2. *obſerv. cap.*16. narrat , & nonnulla monumenta indicant ; tamen , ut nunc ſolis Sanctis qui cultum in Eccleſia obtinent, affigitur , ita etiam ſæculo illo quo poſitum fuit ; ut bene hoc dicendi ſint Auctores ſupra relati docuiſſe .

§. XI.

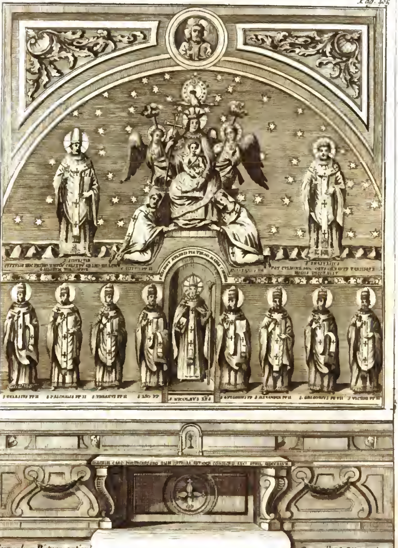
Digitized by Google

Digitized by Google

Exemplum Picturæ Abſidis antiqui Oratorii S. NICOLAI Epiſcopi in Patriarchio Lateranenſi, qualis olim extabat; priuſquam area, quæ ante Lateranenſem Baſilicam diffunditur, amplificaretur.

Digitized by Google

Exemplum Picturæ antiquæ Oratorii S. NICOLAI Epiſcopi in Patriarchio Lateranenſi uti nunc Spectatur a SS. D. N. BENEDICTO XIV renovata in Sacello Sacræ Pœnitentiariæ Baſilicæ Lateranenſis.

§. X I.

De S. Gertrude Islebien. Virgine.

33 Sancta Gertrudis Islebienſis in Saxonia Monialis & Abbatiſſa Monialium in cænobio Rodardenſi, ac deinde Helpedenſi, ſive Helffedenſi, Ord. S. Benedicti Congregationis Hirſaugienſis reformatæ Cluniaci, quo anno ad ſuperos migraverit, variis varia ſcribentibus, non eſt omnino certum.

34 Jodocus Coccius *in theſauro Catholico* eam floruiſſe ait anno 1280. Poſſevinus, Cave, Oudin *lib. de Scriptorib. Eccleſ. pag.* 554. Arnoldus VVion *in ligno vitæ lib.* 5. *cap.* 89. Maximilianus Sandæus *in trolog. myſt. pag.* 655. & Hippolytus Marraccius *in liliis Marianis pag.* 179. mortuam faciunt anno 1290.; Jo: Baptiſta Ricciolius *in chronol. reform. tom.* 4. *pag.* 233. & Laurentius Crement. *in præfat. ad vitam & libros S. Gertrudis* floruiſſe ſcribunt decennio poſt, nimirum anno 1300. immo alii apud Crementium ipſum mortuam affirmant ipſo anno 1300.; Antonius vero Maria Bonuccius, vir candidis moribus, mihi olim cariſſimus, in hujus Sanctæ vita, quam poſtremus omnium edidit Romæ anno 1710. *part.* 1. *cap.* 1. hæc habet: *Concordando con tutti, che il ſuo felice tranſito fu nel* 1311. *dobbiamo aſſerire, che nacque nel* 1240. *&c.* qui porro ſint hi omnes in hoc concordes, non exprimit.

35 Joannes Landſpergius Carthuſianus, qui Sanctæ vitam & revelationes primus edidit (nam quæ antea, nempe anno 1390. a Lamberto Luxonio ſcripta fertur, quod ſciam, non eſt edita) in epiſtola apologetica, quam ei præfixit, auctor eſt, B. Gertrudis revelationes per quamdam Sanctimonialem anno 1289. ſcribi cœptas. Ac deinde *in vita lib.* 1. *cap.* 3. divinitus Gertrudi monſtratus dicitur, eodem quo novus Imperator electus eſt die, Adolphus Naſſavius Rodulphi Auſtriacl Succeſſor: electus autem eſt die 7. Januarii 1292. Atque hunc eumdem annum Gertrudi ipſi ſupremum ponit lectio ſexta Officii, nuper, ut dicemus, Eccleſiæ conceſſi. Sic enim habet: *Anno Domini milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſecundo deceſſit*: cum Officium Ordini ejus antea indultum, & a clar. mem. Cardinali Bona relatum, mortis annum ſileat omnino.

36 Landſpergii demum editor Tilmannus Bredenbachius, in epiſtola nuncupatoria, quam Colonia dedit 17. Decembris 1578. prope finem aſſerit: *Libros a S. Virgine Gertrude ante annos pene trecentos partim conſcriptos, partim a conſodali ejus exceptos, & ante annos quadraginta per Joannem Landſpergium Carthuſianum &c.* Unde diſcimus, eos a Landſpergio primum editos fuiſſe anno 1538. Qui vero Landſpergium ipſum typis Venetis Etruſcum fecit, deditque anno 1568. Vincentius Bondius in epiſtola, quam Sanctæ revelationibus præmiſit, hæc ſcribit: *Il R. P. Gio: Lanſpergio Monaco*

Digitized by Google

naco della Certoſa, il quale dopo cinquecento anni di tempo ch' erano ſtate naſcoſte, venendo quaſi miracoloſamente a luce, ebbe carico di ridurle tutte inſieme &c. Qui ſi calculus conſtaret, Alexandro III. ejuſque Decretali antiquiorem Gertrudem haberemus.

37 Sed & quas reliqui omnes Gertrudi huic Germanæ tribuunt revelationes, Martinus Antonius del Rio, vir ceteroqui eruditiſſimus, *diſquiſit. magic. lib. 4. cap. 1. quæſt. 3. ſect. 4.* eas illi abjudicare viſus eſt, Nivellenſi Gertrudi tribuens his verbis: *Birgitta longe antiquior Pipini Ducis Brabantiæ filia, S. Gertrudis anno 664. revelationes quoque ſuas collegit*. Qua ille in re profecto eſt ſingularis. Quemadmodum & in ferendo de ipſis ejuſdem Sanctæ revelationibus judicio, non ſingularis modo, ſed audax ac plane temerarius, immo & piarum aurium offenſor fuit Oudin: qui cum (*in ſuppl. ad Bellarminum de Scriptoribus Eccleſiaſticis*) ſcripſiſſet *opus iſtud devotioni mulierum aptiſſimum*; poſtquam deinde a Religione diſceſſit, elogio auctarium hoc audacius fecit (*de Scriptor. Eccleſ. tom. 3. pag. 237.*) *Opus iſtud devotioni mulierum cerebro laborantium aptiſſimum*.

38 Quarto poſt Gertrudis mortem ſæculo primus illi a Sede Apoſtolica cultus obvenit 7. Octobris 1606. Officium de ipſa Monialibus S. Joannis Euangeliſtæ civitatis Licienſis, juxta formam Breviarii Romani, & de conſenſu Epiſcopi, per decretum ſacræ rituum Congregationis indulgente; ac ſimiliter deinceps 20. Junii 1609. Monialibus Conceptionis B. Virginis civitatis Mexicanæ ſub ritu duplici; & 19. Decembris 1654. Monachis & Monialibus Ord. S. Benedicti Congregationis Caſſinenſis ſub ritu duplici ad libitum; & 6. Junii 1663. Congregationi Olivetanæ ad inſtar Caſſinenſis, & quatenus adeſſet in Breviario Monaſtico Benedictino; & 13. Septembris 1670. Monachis & Monialibus Benedictinis Portugalliæ ſub ritu duplici; & 17. Junii 1673. Monachis & Monialibus Benedictinis Hiſpaniarum; & 23. Septembris 1673. Monialibus Humilitatis de Urbe; & 2. Decembris 1673. iiſdem, ſed cum lectionibus propriis; & 13. Januarii 1674. Monachis & Monialibus Ord. S. Benedicti cum propriis lectionibus, hymnis, capitulis, reſponſoriis, antiphonis, & oratione, ſub ritu duplici; & 4. Auguſti 1674. Monialibus S. Benedicti in Campo Martio.

39 Officio his Indultis impetrato, actum eſt anno 1677. de B. Gertrude in Romanum Martyrologium inferenda: ac bon. mem. Archiepiſcopus Myrenſis Bottinius tunc Fidei Promotor, in ſuis oppoſitionibus non tacuit, quod *de illius Canonizatione, immo nec etiam de Beatificatione (ſaltem formali) nullum daretur documentum*. Sed manu ejus deinde hoc adnotatum invenio: *Poſt ſcripta, fuit obtentum Breve Indulgentiæ plenariæ in die feſto Beatæ, quod eſt multum; quia juxta decretum ſel. record. Alexandri VII. non conceditur ſimilis Indulgentia, niſi prævia deſcriptione in Martyrologio: et hodie (quidquid eſſet ante dictum decretum) paſſim negatur. At dixerunt Officiales Secretariæ, quod in eorum libris reperitur deſcripta iſta B. Gertrudis* la magna,

tanquam

tanquam digna hujuſmodi cultu. Itaque nomen ejus Martyrologio adjectum eſt hoc decreto: *Sacra rituum Congregatio, referente Eminentiſs. et Reverendiſs. D. Cardinali Columna, inſtantiam factam nomine Ord. Benedictini per P. Magiſtrum D. Ildephonſum Mier Procuratorem Generalem Congregationis Vallisoletanæ Ord. S. Benedicti Hiſpaniarum ſupplicantem pro appoſitione S. Gertrudis Virginis, ut dicitur*, la magna, *prædicti Ordinis in Martyrologio Romano, cum elogio & verbis approbandis, reſpondit: Apponatur in Martyrologio abſque elogio: Hac die 22. Januarii 1678*. Sed poſtea indultum eſt, ut cum hoc elogio inſcriberetur: 17. *Novembris in Germania S. Gertrudis Virginis Ordinis S. Benedicti, quæ dono revelationum clara extitit*.

40 Die tandem 20. Junii 1738. inſtante per S. Clementis Cardinalem Albanum Sereniſſimo Rege Poloniæ, eodemque Duce Saxoniæ, in qua S. Gertrudis patria Islebium eſt, fel. record. Clemens XII. *in poſterum ſingulis annis die 17. Novembris feſto ejuſdem Sanctæ aſſignata Officium ejus, ad formam tamen Breviarii Romani redigendum, ab omnibus utriuſque ſexus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur, ſub ritu duplici, ſervatis tamen rubricis, recitari, & Miſſam celebrari indulſit, ac in Breviario & Miſſali Romano imprimi mandavit*.

41 Verum animadverſo poſtmodum, eam diem 17. Novembris S. Gregorio Thaumaturgo a primis uſque Eccleſiæ ſæculis ſacram eſſe, inconveniens omnino viſum eſt, ut is qui montes etiam loco moverat, loco ipſe ſuo moveretur, ac Virgini Epiſcopus & Doctor locum daret; præſertim cum non annus modo, ſed neque dies mortis ejus certa ſit, nullo Hiſtoricorum eam exprimente; Landſpergio autem *lib*. 3. dumtaxat innuente, illam obiiſſe paulo poſt feſtum S. Lebuini, quod die 12. Novembris in Germania celebratur. Itaque Officio ad formam Romani Breviarii redacto, prodiit decretum illud approbans, ſimul & diem alium Virgini aſſignans, in hanc formam: URBIS ET ORBIS. *Supraſcriptam Orationem & lectiones ſecundi Nocturni proprias S. Gertrudis Virginis Ord. S. Benedicti ab Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinali S. Clementis diligenter reviſas atque examinatas, ſacra rituum Congregatio ad inſtantiam Sereniſſimi Regis Poloniæ benigne approbavit, ut ſingulis annis die 15. Novembris pro feſto ejuſdem Sanctæ aſſignata, ab omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur, in ejus Miſſa & Officio ſub ritu duplici minori a Sanctiſſimo Domino noſtro ſub die 20. Junii 1738. Eccleſiæ univerſali conceſſo recitari debeant, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit: Die 9. Martii 1739. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit: Die 19. ejuſdem menſis & anni 1739*.

CAPUT

Digitized by Google

C A P U T XLII.

De Eccleſiaſtico judicio, quod in Beatificationem interponitur, utrum videlicet ſit infallibile, *& ad Fidem Catholicam pertinens.*

1 PUtant nonnulli, utique pie credendum eſſe, ſummum Pontificem minime errare in Beatificatione, at id tamen non eſſe certum de Fide: Gonzal. *in cap. Audivimus num. 6. de Reliq. et venerat. SS.*, Scacch. *de not. et ſign. ſanctit. ſect.* 1. *cap.* 8. *pag.* 97. Et *in ſuo opere MS. de natura, quidditate, antiquitate, cultu, et quibuſdam aliis annexis ad Beatificationem, et Canonizationem ſpectantibus ſect.* 3. *cap.* 4. Franciſcus Victon. *in tract. de Canonizat. SS. cap.* 14. Arauxo *deciſ. moral. tract.* 3. *quaeſt.* 23. *§.* 1. *num.* 2. Ibi quippe, poſtquam docuit, certum eſſe de fide, ſummum Pontificem errare non poſſe in Canonizatione, tranſiens poſtea ad Beatificationem, & animadvertens, in ea non contineri definitivam ſententiam, ſicuti continetur in Canonizatione, ſubdit: *Quare neque tanta certitudine eſt certum, quod in ea actione Papa neutiquam poſſit errare*: & concordat P. Ceparius *in directorio MS. Canonizationis SS. lib.* 2. *cap.* 3. ubi ſic loquitur: *Illud tamen addam valde etiam notandum, quod, licet cultus, qui datur Beatis tam canonizatis, quam non canonizatis* (hoc eſt ſimpliciter beatificatis, ut ex contextu colligitur) *ſit ejuſdem ſpeciei, tamen in aliqua parte eſt etiam diverſus: nam cultus, qui exhibetur ſervis Dei jam defunctis nondum canonizatis, oritur ex pia tantum et probabili opinione, quam habemus, de eorum ſanctitate, & ex humana fide cum certitudine quadam tantum morali, quod fruantur æterna felicitate; at cultus, qui tribuitur Sanctis jam a Sede Apoſtolica approbatis & canonizatis, oritur ex certa & infallibili notione & exiſtimatione, quam habemus, de eorum ſanctitate & gloria ſempiterna; quæ infallibilis cognitio cauſatur in nobis ab approbatione & definitione Eccleſiæ, quod hic, vel ille ſit Sanctus, de qua definitione nemini licet dubitare &c. ita ut, qui de hoc dubitaret, poſſet jure interrogari, quid ſentiat de Fide Catholica*: tum ſequitur Card. Albitius *in tract. de inconſtantia in Fide lib.* 1. *cap.* 40. *num.* 205. & addi poteſt Bivarius *in comment. chronici Marci Maximi in S. Joanne Eremita ab oblivione vindicato §.* 2. *num.* 3.

2 Alii probabile dicunt, eadem certitudine aſſerendum eſſe, Papam errare non poſſe in Beatificatione, quemadmodum nec in Canonizatione; atque ideo utrumque judicium, tum Beatificationis ſcilicet, tum Canonizationis, ad Fidem pertinere: Bordon. *de Canonizat. SS. controv.* 13. *n.* 16. Lezana *conſult.* 1. *num.* 59. Caſtropalao *tom.* 1. *tract.* 4. *de Fide diſp.* 1. *punct.* 5. *§.* 5. *num.* 4. Blaſius a Purificatione *in tract. de adorat. diſp.* 8. *dub.* 4. *§.* 1. Matthæucc. *in tract. de Officiali Curiæ cap.* 47. *num.* 3.

3 Neque deſunt, qui aſſentiuntur quidem, de Fide non eſſe, Papam errare non poſſe in Beatificatione; at immunitatem tamen ab errore ita eſſe certam

certam autumant, ut oppoſitum rejici velint tamquam temerarium, ſcandaloſum, & errori proximum: Amicus *in curſu Theol. tom.4. diſput.7. ſect. 4. num.98.* Arriaga *in curſu Theol. tom.5. diſput.9. ſect.6.* Silveira *opuſc. 2. reſolut. 15. quæſt.3. & quæſt.4. num.21.* Verricell. *in quæſt. moral. tract.8. quæſt. 25. num.3.* Trulleng. *in Decalog. tom. 1. lib. 1. cap.9. dub.5. num.5.* Turrianus *in 2. 2. tom.5. diſput.17. num.6.* Diana *in edit. coord. tom.9. tract.5. reſolut. 19. & reſolut.20.* Del Bene *de inquiſit. tom.2. dubit.254.*

4 Denique Joannes a S. Thoma *in 2. 2. diſput.9. art.2.* docet, Pontificem *practice* errare nequaquam poſſe in Beatificatione, ita ut *temerarius* profecto & *ſcandaloſus* foret, qui negaret, cultum eſſe Beatificato exhibendum; *ſpeculative* tamen circa veritatem ſanctitatis, *ex vi ſolius* Beatificationis, errare poſſe, cum judicium in Beatificatione intercedens minime excedat latitudinem certitudinis moralis & maximæ probabilitatis, unde oppoſitum non eſſet cenſura dignum. Et quia citatus Auctor adhibuit illa verba, *ex vi Beatificationis præciſè*; pro eorum intelligentia ſubjungit, a temeritatis nimirum nota immunem eum futurum non eſſe, qui de cultu dubitaret exhibendo erga Dei ſervum a ſummo Pontifice beatificatum, ſi quidem aſſenſus ſuperveniret totius Eccleſiæ, aut majoris partis Fidelium, ſique multitudo miraculorum non deeſſet facta in Beatitatis confirmationem, & per longum tempus continuata: quam etiam Joannis a S. Thoma opinionem refert, & ſequi videtur Dominicus a SS. Trinitate *in biblioth. Pontif. tom.10. pag.496.*

5 Verum non placet hæc Joannis opinio aliis ſuperius memoratis Auctoribus; qui nempe, ut vidimus, tradant licet, non eſſe de Fide Pontificem errare non poſſe in Beatificatione; ejus tamen ſunt ſententiæ, ut velint, eum qui aſſerat Pontificem erraſſe vel errare poſſe, haberi pro temerario & ſcandaloſo. Quare & ab eadem Joannis a S. Thoma opinione noviſſime recedit Rabaudi *exercit. Theolog. tom.2. exercit.3. cap.1. §. 3. pag.157.* Porro autem, cum varii ſint modi Beatificandi, non deſunt, qui volunt, eodem minime modo caſtigandos eſſe, qui unum vel alterum Beatitudinis gradum infirmant: ſed graviori interim cenſura plectendos illos, qui tamquam poſſibilem aſtruunt errorem de illis Dei ſervis, qui titulum Beatitatis ex conceſſione Apoſtolica obtinuerunt una cum Officio & Miſſa; veruntamen ita, ut id non habeatur tamquam de Fide, aut tamquam Fidei proximum, juxta ea quæ habentur apud Gravinam *in tract. de præſcript. Cathol. 2. partis tom.4. dubit.1. in append. pag.368.*

6 Hæc utique ſunt Scriptorum placita. Nobis vero ſententiam noſtram nunc relaturis, ut de antiquiori ritu primum dicamus, cum quidquid olim ab Epiſcopis agebatur in cultu decernendo tum pro Martyribus, tum pro Confeſſoribus, Beatificationis metas minime excederet, difficile admodum videtur, tuto aſſeri poſſe, totum id ab erroris labe immune aut fuiſſe, aut ſemper eſſe debuiſſe; tum quia nullum particularis Epiſcopi judicium unquam fuit in Eccleſia Dei habitum pro *infallibili*, tum

etiam quia, nonnullos ex eis hac ipſa in re fuiſſe deceptos, certum eſt ex hiſtoriis.

7 Plura ſane exempla id comprobantia alibi narrabuntur; ſed interea ſatis erit in memoriam revocaſſe, quæ leguntur in vita S. Martini ſcripta a Sulpitio Severo *cap.* 11. quæque in ſuperioribus etiam expoſita ſunt: *Sed, ut reliquas virtutes ejus, quas in Epiſcopatu egit* (loquitur Auctor de S. Martino) *aggrediar, erat haud longe ab oppido proximus monaſterii locus, quem falſa hominum opinio velut conſepultis ibi Martyribus ſacraverat. Nam & altare ibi a ſuperioribus Epiſcopis conſtitutum habebatur.* En Beatificatio facta a præcedentibus Epiſcopis. *Sed Martinus non temere adhibens incertis fidem, ab his qui majores natu erant, Presbyteris vel Clericis flagitabat, ſibi nomen Martyris, vel tempora paſſionis oſtendi, grandi ſe ſcrupulo permoveri, quod nihil certi conſtans ſibi Majorum memoria tradidiſſet. Cum aliquamdiu ergo a loco illo ſe abſtinuiſſet, nec derogans religioni, quia incertus erat, nec auctoritatem ſuam vulgo accomodans, ne ſuperſtitio convaleſceret; quodam die, paucis ſecum adhibitis Fratribus, ad locum pergit. Deinde ſuper ſepulcrum ipſum aſtans oravit ad Dominum, ut, quis eſſet, vel cujus meriti, ſepultus, oſtenderet; tum converſus ad lævam vidit, prope aſſiſtere umbram ſordidam, trucem. Imperat, nomen, meritumque ut loqueretur. Nomen edicit, de crimine confitetur, latronem ſe fuiſſe, ob ſcelera percuſſum, vulgi errore celebratum; ſibi nihil cum Martyribus eſſe commune, cum illos gloria, ſe pœna retineret. Mirum in modum vocem loquentis, qui aderant, audiebant; perſonam tamen non videbant. Tum Martinus, quid vidiſſet, expoſuit; juſſitque, ex eo loco altare, quod ibi fuerat, ſubmoveri, atque ita populum ſuperſtitionis illius abſolvit errore.* Suffragatur Socrates *in hiſt. Eccl. lib.* 7. *cap.* 14. ubi, poſtquam retulit turbas concitatas a Monachis Nitriæ adverſus Præfectum Oreſtem, teſtatur, Ammonium Monachum, qui Præfecti caput lapide in ſeditione percuſſerat, ad Præfectum adductum eſſe; Præfectum autem, ſicuti leges poſtulabant, palam de eo quæſtionem exercere, tormentiſque afflictare, dum extremum ſpiritum ederet. Quæ res non diu poſt ad Imperatorum aures perlata eſt; quin etiam Cyrillus eamdem rem illis, ſed omnino aliter expoſitam, per litteras ſignificavit. Corpus quoque Ammonii Cyrillus ipſe capit, atque in eccleſia quadam recondit; at non Ammonii, ſed Thaumaſii nomine nuncupavit. Deinde, cum in eccleſia magnitudinem animi illius, perinde ac ſi grave certamen pro pietate ſuſtinuiſſet, laude & prædicatione extuliſſet, juſſit, Martyrem appellari. En Beatificatio. Verum, qui modeſtiores erant etiam ex ipſis Chriſtianis, Cyrilli ſtudium erga Ammonium minime approbarunt: nam exploratum habebant, Ammonium non in tormentis interiiſſe, ne Chriſtum negare cogeretur, ſed temeritatis ſuæ pœnas dediſſe. Quocirca Cyrillus ipſe illud facinus ſilentio paulatim perire paſſus eſt.

8 Delato poſtea beatificandi jure privativo ad Sedem Apoſtolicam, ſive ad Romanum Pontificem, reminiſci opus eſt, duplicem ex ſupradictis dari Beatificationis ſpeciem, hoc eſt formalem, & æquipollentem:

tum

Digitized by Google

tum Beatificationem formalem eſſe illam, in qua, ratis habitis virtutibus, aut martyrio, necnon ſignis ſeu miraculis, Pontifex indulget, ut Dei ſervus Beatus appelletur, atque in determinato aliquo loco colatur, & ut plurimum quidem cultu Officii ac Miſſæ in ejus honorem; Beatificationem autem æquipollentem eam eſſe, in qua, rata habita fama virtutum, aut martyrii, & ſignorum ſeu miraculorum, necnon ratis ſive cultu immemorabili cum ſcientia & tolerantia Sedis Apoſtolicæ, aut Ordinarii; ſive cultus introductione, aut continuatione ex permiſſione præcedentium Pontificum, Congregationiſve ſacrorum rituum juxta modum alibi explicandum, vel ex Patrum virorumque ſanctorum ſcriptis, vel ex communi Eccleſiæ conſenſu; ſummus Pontifex ſententiam Ordinarii, aut Delegati approbantem præſtitum cultum confirmat. Urbanus etenim VIII. qui exhibitionem publici cultus ſevere prohibuit erga eos, qui non fuiſſent a Sede Apoſtolica canonizati, aut beatificati, eos tamen ab hac lege excepit, qui aliquo ex modis prædictis cultum obtinuiſſent.

9 Ducto itaque a facilioribus initio, id eſt a Beatificatione æquipollenti, probabile quidem videtur, ſummi Pontificis judicium in ea non eſſe *infallibile*, nec ad Fidem pertinere; ſed & certum eſt, a nota temeritatis immunem eum non eſſe futurum, qui ipſum erraſſe contenderet in hoc, aut illo caſu, & cultum reprobaret, quem Pontifex ipſe approbavit. Nam non modo judicium ſummi Pontificis in hac æquipollenti Beatificatione non eſt præcipiens, cum indulgens tantum ſit atque permittens, ſed nec etiam terminale eſt atque extremum: in quo profecto rerum themate concipi nequit, illud eſſe *infallibile*, & multo minus ad Fidem pertinere. Accedit, quod, niſi ante æquipollentem Beatificationem diſcuſſæ fuerint approbatæque virtutes in gradu heroico, aut niſi diſcuſſum fuerit approbatumque martyrium, quemadmodum re ipſa ſæpe contingit, cum opus ſit, ut poſt eam judicium inſtituatur ſuper ipſis virtutibus, aut ſuper martyrio; poſſibile eſt, ut virtutes ipſæ, aut martyrium minime approbentur, prout oportet, ratione ſcilicet ad Canonizationem habita, ita ut cauſa in eo ſtatu remaneat, in quo eſt. Si ergo poſt approbatum caſum exceptum, indultamque Beatificationem æquipollentem pendet ut plurimum judicium de virtutibus heroicis, aut de martyrio, quod idem eſt, ac de re ſubſtantialiter requiſita ad irrevocabilem cultus conceſſionem; ſequi videtur, antecedens permittens judicium nunquam haberi poſſe pro *infallibili*, aut de re ad Fidem pertinente. Conſueverunt quoque ipſi Romani Pontifices reſponſum ſacræ Congregationis ſuper cultu immemorabili, hoc eſt ſuper Beatificatione æquipollenti, nedum ſemper ore tenus confirmare, verum etiam id aliquando efficere per litteras Apoſtolicas in forma Brevis. Cum autem hiſce litteris Apoſtolicis de more inferatur hæc clauſula; *ſalva tamen in præmiſſis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium*, uti colligitur ex Brevibus approbantibus cultum immemorabilem Beatorum Joannæ filiæ Alphonſi V. Regis Luſitaniæ, Petri Armengaudii,

 Grego-

Gregorii X., Luciæ Narnienſis, Andreæ de Comitibus expeditis per ſummos Pontifices Innocentium XI. Clementem X. & Innocentium XIII. necnon paſſim ex pluribus alibi memorandis; ſervatio hæc auctoritatis Congregationis ſacrorum rituum oſtendere videtur, eoſdem Pontifices re vera cognoviſſe, judicium cultum permittens nec eſſe *infallibile*, nec ad Fidem pertinens; cum ſacræ Congregationi liberum relinquant, nihil obſtante approbatione indulgente ac permittente, novis ſupervenientibus fundamentis, ab eodem recedere. Uno verbo, judicium in Beatificatione æquipollenti intercedens innititur famæ, innititur antiquitati, innititur ut plurimum fundamentis, ſeu Indultis cultus quidem non ſine magna ratione, attamen cauſa judiciali jure non cognita, factis: præterea non eſt præcipiens, ſed permittens; non extremum, ſed tantummodo ad finem conducens; ab iiſdem demum Romanis Pontificibus non apparet haberi tamquam *infallibile*, aut tamquam ad Fidem pertinens. Quæ nimirum omnia ſimul juncta, licet temeritatis notæ eum non eximant, qui aſſereret, Romanum Pontificem erraſſe in hac vel illa Beatificatione æquipollenti (nec enim ex erroris poſſibilitate valet illatio ad ipſum errorem, nec ſine temeritatis nota licitum eſt venerabili Romani Pontificis judicio refragari, etſi tantum permittenti, quippe quod tot adhibitis diligentiis prolatum eſt) ſufficere tamen poſſe videntur, ne id aſſerens tamquam hæreticus ſit habendus; atque adeo apta videri poſſunt ad oſtendendum, ſummi Pontificis judicium in Beatificatione æquipollenti non eſſe *infallibile*, neque pertinens ad Fidem.

10 Beatificationis porro formalis judicium gravius certe eſt judicio Beatificationis æquipollentis. Non abſolvitur enim, niſi conſtet ex proceſſibus de virtutibus, aut de martyrio, & de ſignis ſeu miraculis, quæ ſunt ſubſtantialia requiſita Canonizationis; quin & in ſummorum Pontificum Apoſtolicis litteris ea deeſt clauſula jus ſervans Congregationis ſacrorum rituum. Sed, quamvis ex hoc inferri poſſit, temeritatis, aut gravioris theologicæ cenſuræ nota eſſe afficiendum, qui auderet aſſerere Romanum Pontificem in hac vel illa formali Beatificatione erraſſe; aut contenderet, non eſſe Beato exhibendum cultum eo in loco, in quo Papa indulget, ut exhiberi queat: concludi tamen certo non poteſt, vel ipſum formalis Beatificationis judicium eſſe *infallibile*, aut ad Fidem pertinere; cum ſemper ſit permittens, nunquam præcipiens, & ad finem utique conducat, ſed non ſit extremum; & ut plurimum cultus per id conceſſus intra particularem aliquam provinciam, civitatem, vel Religioſam familiam ſit coarctatus. Multo autem minus id concludi poteſt, cum ex ſupra relatis habeamus, fere uſque ad tempora ſummi Pontificis Clementis IX. expleta licet Beatificatione formali, iterato examini ſubjici conſueviſſe ea omnia, quæ jam ante formalem ipſam Beatificationem examinata fuerant & approbata, ut tranſitus fieret ad Canonizationem. Signum quippe hoc eſt, formalis Beatificationis judicium habitum non eſſe ut *infallibile*, aut tam-

tamquam pertinens ad Fidem. Etſi vero nova conſuetudo fuerit ſubinde introducta, ut in tranſitu a Beatificatione formali ad Canonizationem minime inſtituatur recens examen de virtutibus, aut martyrio, vel de ſignis ſeu miraculis jam approbatis, ſed quæſtio tantummodo reducatur ad nova ſigna vel miracula, quæ poſt Beatificationem ſupervenerunt; quomodocunque ſit, utrum id ſufficiat, necne, ut judicium Beatificationis formalis habeatur pro *infallibili*, aut tamquam ad Fidem pertinens, hoc ſaltem certum eſt, etiam hodie, abſoluto judicio formalis Beatificationis, necnon miraculorum, quæ poſt obitum ſupervenerunt, non ſolum in Congregatione generali ſacrorum rituum proponi dubium; *an tuto deveniri poſſit ad Canonizationem*; verum etiam, eodem dubio ſavorabiliter reſoluto, de tota cauſa iterum agi, id eſt tum de virtutibus & martyrio, tum de miraculis,in Conſiſtoriis, in quibus ſuffragium ſertur ab omnibus S.R.E. Cardinalibus, atque Epiſcopis Romæ commorantibus, necnon aliis ad Urbem hanc ob cauſam vocatis. Quæ, cum profecto cæremonialia non ſint, ſed ſubſtantiam judicii reſpiciant, nec, niſi invocato Dei omnipotentis auxilio, peragantur, oſtendere aperte videntur, Beatificationis judicium neque ab ipſis Romanis Pontificibus haberi ut *infallibile*, aut tamquam quid ad Fidem pertinens. Addendum, quod ex alibi referendis, cum in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria actum alias ſuiſſet, an in honorem Beatificatorum vel Beatificatione æquipollenti, vel ſormali eſſent in poſterum concedendæ lectiones propriæ ſecundi Nocturni in Officio Divino; nonnulli dixerunt, minime eſſe concedendas, eo quia Beatificatio erat actus revocabilis; alii autem cenſuerunt, concedi poſſe, non obſtante, quod Beatificationis judicium non eſſet *infallibile*, nec ad Fidem pertineret: quibus nempe confirmantur ea, quæ modo dicta ſunt, quæque paucis enuntiantur *tom. 2. Operis Theologici* Patris Silveſtri Mauri Societatis Jeſu, qui Theologiam Romæ per multos annos magna cum laude docuit, ubi *lib. 7. quæſt.* 140. *num.* 17. ita loquitur: *An ſit de Fide, eos, qui ſolum fuerint Beatificati, eſſe in cælo, minus eſt exploratum apud Auctores. Conveniunt, eſſe ita certum, ut ſine temeritate negari non poſſit. At multi negant, id eſſe de Fide. Ratio eſt, quia, ut aliquid ſit de Fide, debet eſſe definitum. Sed ſummus Pontifex ſententiam definitivam pronuntiat tantum in Canonizatione, cujus forma eſt: Decernimus ac definimus, talem eſſe Sanctum, ac Sanctorum catalogo adſcribendum. In Beatificatione autem non pronuntiat ſententiam definitivam, ſed ſolum concedit titulum Beati, & cultum quemdam non univerſalem in tota Eccleſia, ſed limitatum ad certa loca, certaſque perſonas; ac deinde, antequam procedat ad Canonizationem, facit novas diligentias, quaſi res adhuc non ſit omnino explorata. Cum autem aliquid jam eſt certum certitudine Fidei, eſt omnino exploratum, ac non debet fieri ulterior inquiſitio.* Hunc ſequitur ex eadem Societate P. Jo. Baptiſta Ricciolius *in tract. de immunitate ab errore in Sanctorum Canonizatione*, quem quidem tractatum dicavit ſummo Pontifici Clementi IX. ubi *lib. 1. cap. 6. num.* 8. hæc habet: *Quæritur octavo,*

ſit ne

ſit ne de Fide, eos, qui a Sede Apoſtolica beatificati tantum ſunt, ſed nondum canonizati, eſſe Sanctos, & in gloria? Reſpondetur negative cum omnibus fere Doctoribus ... recenſitis, qui de hoc puncto tractant. Licet enim ego quoque cum multis cenſeam, hanc quoque declarationem Pontificiam eſſe infallibilem, & Spiritum Sanctum aſſiſtere Papæ, ne in hoc negotio, quod per ſe magnum eſt, & ad Fidem, Religionemque Chriſtianam ſuo modo pertinens, erret; non exiſtimo tamen, eorum ſanctitatem & gloriam certam eſſe de Fide, quia non eſt declarata a Sede Apoſtolica per ultimam ſententiam definitivam, nec univerſæ Eccleſiæ mandatum, ut colatur tamquam Sanctus, ſed ſolum alicui civitati, provinciæ, aut Ordini Religioſo permiſſum, ut ejus imago exponatur, & limitato cultu honoretur, prohibendo, ne ulterius procedatur, donec illa perſona canonizata fuerit.

11 Videnda nunc argumenta eorum, qui contra putant, aut certum ſcilicet, aut ſaltem probabile, Romani Pontificis judicium in Beatificatione eſſe *infallibile*, & ad Fidem pertinere. Aſſerunt itaque, Romani Pontificis *infallibilitatem* in Canonizatione tamquam rem certam atque exploratam a Scriptoribus recipi; qui idcirco, ſi de Beatificatione minime loquuntur, docere velle videntur, ſe eamdem Canonizationis nomine voluiſſe comprehendere, atque adeo idem judicium de utraque eſſe ferendum. Addunt, Pontificem in Beatificatione ſæpiſſime indulgere, ut Miſſa in honorem Beatificati celebretur: cum autem Miſſæ ſacrificium nomine totius Eccleſiæ offeratur, hinc inferunt, ſi in hac cultus conceſſione judicium Papæ non eſſet *infallibile*, ſed errare poſſet; *infallibile* non eſſe, & errare poſſe in re ad univerſam Eccleſiam pertinente. Subdunt, nequaquam percipi poſſe, quomodo Pontifex, dum aliquem Dei ſervum Beatorum numero adſcribit, minime ſibi proponat, eum eſſe in cælo & cum Chriſto regnare. Item, excluſa *infallibilitate*, periculum inſtare, ne damnatus loco juſti colatur; & ne is error ad univerſam extendatur Eccleſiam, cum Beatificatum unuſquiſque poſſit publice Beatum appellare, & publice venerari. Demum, cum judicium Papæ ſit *infallibile* in approbatione alicujus particularis Inſtituti, ſeu Religioſæ familiæ; multo magis *infallibile* ſit oportet in Beatificatione, licet Beatificatio ipſa non habeatur tamquam res, quæ univerſam reſpiciat Eccleſiam.

12 Omittimus argumentum, quod deſumitur ab aſſertione eorum, qui nullam facientes diſtinctionem inter Beatificationem & Canonizationem docent, judicium Papæ eſſe in Canonizatione *infallibile* & ad Fidem pertinere; nemo enim eſt qui non videat, illud mole ſua ruere, tum quia Auctores, qui aliquid non aſſerunt, non poſſunt haberi pro aſſerentibus; tum quia alii jam ſupra allegati non deſunt, qui utique diſtinguentes inter Beatificationem & Canonizationem, in prima minime exiſtimant, judicium Papæ eſſe *infallibile*, quod *infallibile* profecto & etiam ad Fidem pertinens in ſecunda recognoſcunt. Omittimus pariter aliud argumentum, quod eruitur ex cultu Beatorum ad univerſam Eccleſiam extenſo: coercitus quippe re vera eſt intra certos ac definitos locos, ſicuti ſupra vidimus,

abſque

abſque eo quod extenſio ad univerſam Eccleſiam deduci valeat ex titulo Beati, quo Beatificatus in univerſa ipſa Eccleſia appellari poteſt; titulus namque Beati in univerſa Eccleſia competens Beatificato, nihil aliud, ſubſtantialiter ac ſevere loquendo, importat, quam ſinceram piamque publici cultus ad Dei ſervi honorem in determinato aliquo loco a Romano Pontifice conceſſi notitiam; qui, licet in alio publice exhiberi non poſſit, privatim tamen, ac laudabiliter ubique exhibetur & exhiberi poteſt, ut alibi demonſtrabitur. Cetera porro omnia ex adverſo expoſita argumenta continuo ceſſare videntur ex præcipua illa animadverſione in ſuperioribus producta, quod ſcilicet judicium Papæ in Beatificatione non eſt præcipiens, ſed indulgens atque permittens; de cujus nempe eſſentia non eſt, ut ſit *infallibile*, cum certum eſſe ſufficiat, non quidem certitudine *infallibilitatis*, aut Fidei, ſed ea tantum morali certitudine, qua Pontifex prudenter & ſapienter agit, indulget atque permittit: in quo propterea rerum themate minime urget nos contentio de *infallibilitate* in approbatione particularis alicujus Ordinis Religioſi, cum approbatio hujuſmodi Ordinum non nuda duntaxat ſit permiſſio, ſed definitio ſummi Pontificis, qua nimirum decernit, regulam, quam approbat & confirmat, nihil continere Euangelicæ perfectioni repugnans.

13 Ad rem oppido facit exemplum conceſſionum, quibus ſummi Pontifices ſolvunt homines a matrimoniis ratis, ſed non conſummatis, aliarumque conceſſionum ſolventium continentia annexa regulæ, ac profeſſioni monaſticæ. Fiunt quippe aliquando hujuſmodi conceſſiones, nec tamen ex eis deducitur, certum eſſe de Fide, poſſe Pontifices ſolvere homines a matrimonio rato, ſed non conſummato, atque a voto continentiæ annexo profeſſioni monaſticæ: adverſantibus videlicet Theologis etiam magni nominis qui poſt eaſdem conceſſiones etſi exiſtiment, prædictam poteſtatem Romanis Pontificibus nullo modo competere, non tamen putant, ſe ulli Pontificiæ definitioni refragari; utpote cum ſciant, eos in judicio permittente ac ſolvente minime definire, eiſdemque ſatis eſſe, ſi pro ſe certam certitudine morali habeant ſententiam propriæ poteſtati faventem. Quare Cardinalis Capiſucchius, poſtquam *controv.* 11. late docuit, non poſſe Eccleſiam ſolvere continentia ſolemniter annexa Profeſſioni monaſticæ exemplis ſolutionum a Romanis Pontificibus conceſſarum, reſpondet §. 3. *Pontifices ſecutos eſſe opinionem Canoniſtarum id poſſe fieri aſſerentium, & ipſis Pontificibus viſam probabiliorem*. Hinc, quamvis ſummus Pontifex aliquem Dei ſervum Beatorum catalogo adſcribens nedum ſibi proponat, verum etiam pro certo habeat, eum in cælis eſſe & cum Chriſto regnare, & hac de cauſa publicum cultum in ejus honorem indulgeat; non tamen ſequitur, ut tamquam de Fide certum ſtatuat ac definiat, prædictum Beatum in cælis eſſe: veluti, ponderata Sixti IV. Conſtitutione (quæ incipit, *Grave nimis*, *tit. de Reliq. & venerat. SS. inter Extr. comm.*, ubi feſtum, Indulgentias, & alia concedit in honorem Conceptionis immacu-

latæ

latæ B. Mariæ Virginis, de qua infra) docet P. Seraphinus Capponi a Porrecta Ordinis Prædicat. *in 3. part. Divi Thomæ quæſt.27.art.2.* aliique. Scilicet ad ea omnia prudenter peragenda ſufficit moralis certitudo; quemadmodum bene proſequitur P. Theophilus Raynaudus *oper tom.7. de retinendo titulo Immaculatæ Concept. B. Virginis §. 8. num. 32. & 33. Neque enim, ſi Gregorius XV. dixit, velle ſe, ut omnes octavo Decembris ſeſtum & Officium peragerent ſub nomine Conceptionis, ſumpta, prout ea vox tunc ſonabat, hoc eſt pro prima Virginis animatione, eamque conceptionem propoſuit pro objecto cultus religioſi & laudabilis erga Deiparam pietatis, conſequens eſt, ut definiverit tamquam ex Fide certum, quod prima Virginis animatio fuerit labis originariæ expers & immaculata. Nam ad ſtatuendam conceptionem ſic acceptam pro objecto cultus ſufficit, ut Pontifici viſum ſit pium ac probabile, quod B. Virgo ſemper labe caruerit, ejuſque prima animatio fuerit immaculata; & hoc eſt, in quo adverſarii vel ultro cacutiunt, vel obturatos habent oculos, quibus perſpiciant, quando definitur, cultum alicujus perſonæ eſſe licitum & religioſum ac pium, non idcirco ſtatui, ut ex Fide certum, quod perſona, cui cultus decernitur, ſit ſancta & collucens gratia ſanctificante; poteſt enim religioſe ac pie coli ex ſola certitudine morali, aut ex prudenti & probabili judicio, quod ſit cultu digna.* Eidem adhæret Natalis Alexander *in hiſtor. Eccleſ. ſæc.2. diſſert. 16. §. 21.* ubi ait: *Eccleſia tamen, decernendo, ut non amplius ſub Sanctificationis, ſed ſub Conceptionis nomine illa Deiparæ ſolemnitas celebraretur, & ſingulare quoddam Officium probando, quo immaculata recolitur conceptio, in eam ſe magis propendere partem oſtendit, quæ immaculatam opinatur. Pietatis ergo ſit Eccleſiæ ſequi propenſionem, & Deiparæ Virginis conceptionem immaculatam prædicare .... ſed officii eſt ultra non progredi, cum Eccleſia quæſtionem illam nondum finierit, nec immaculatam Deiparæ Virginis conceptionem, ut dogma Fidei, credendam proponat.*

14 Reſpicit nempe Theophilus Raynaudus, & una cum eo Natalis ad cultum beatæ Mariæ Virginis, ut ſingulari privilegio a peccato originali in ſua conceptione ſervatæ: ſuper qua quidem re plures prodierunt Romanorum Pontificum Conſtitutiones Sixti videlicet IV. S. Pii V. Pauli V. Gregorii XV. Alexandri VII. & Clementis XI., quæ in unum collectæ legi poſſunt in notis ad Guillelmum Eſtium *tom.2. editionis Neapolitanæ anni* 1720. *pag.* 8. & ex quibus utique clare deſumitur unanimis eorum propenſio erga ſententiam, quæ B. Virginem Mariam a peccato originali ſervatam in ſua conceptione adſtruit atque confirmat. Favet quoque communis, ut ita dicam, Fidelium ſenſus; teſte Petavio *tom. 6. Theol. dogm. lib.14. cap.2. num.10.* ubi ſic loquitur: *Movet autem me, ut in eam ſim partem propenſior, communis maxime ſenſus Fidelium omnium, qui hoc intimis mentibus, alteque defixum habent, &, quibus poſſunt, indiciis officiiſque teſtantur, nihil illa Virgine caſtius purius innocentius, alienius denique ab omni ſorde ac labe peccati procreatum a Deo fuiſſe; tum vero nihil cum inferis, & horum rectore diabolo, adeoque cum qualicumque Dei offenſa, & damnatione commune unquam habuiſſe.* Attamen, cum uſque adhuc nulla prodierit Eccleſiæ

cleſiæ definitio de immaculata Virginis conceptione, ipſique Romani Pontifices in allegatis Conſtitutionibus proteſtati fuerint, ſe prædictam quæſtionem nequaquam voluiſſe per earum rerum conceſſionem definire, Theophilus ipſe Raynaudus, & cum eo ſimul Natalis *loc. ſupra cit.* infert, cultum, feſtum, & alia quæcumque ſancita in honorem Virginis, ut in ſua conceptione ab originali peccato ſervatæ, minime prodeſſe, ut eadem ſervatio habenda ſit tamquam certa certitudine Fidei.

15 Affert inſuper Pater Theophilus *loco alleg.* exemplum feſti Aſſumptionis beatiſſimæ Virginis Mariæ: *De Aſſumptione, quatenus ſpectat præcocem Virginis anaſtaſim, & corporis jam redivivi ſublationem in cælum, idem dicere liceret; nec enim eſt Fide certum, quod B. Virgo ſit eo modo aſſumpta in cælum, ut ex multis Doctoribus oſtenditur in diptychis. Et tamen ea Aſſumptio eſt religioſiſſimum anniverſariæ ſolemnitatis objectum.* De eodem ſcilicet feſto ita loquitur S. Bernardus *tom.* I. *oper. epiſt.*174. *ad Canonicos Lugdunenſes num.*3. *Accepi ſanè ab Eccleſia, illum diem cum ſumma veneratione recolendum, quo aſſumpta de ſæculo nequam, cælis quoque intulit celeberrimorum feſta gaudiorum.* Gregorii præterea Turonenſis, Andreæ Hieroſolymitani, Gregorii Magni Romani Pontificis, Ildefonſi Toletani Epiſcopi, Joannis Damaſceni, Fulberti Carnotenſis Epiſcopi, Petri Damiani, Bernardi Abbatis aſſertiones præclare oſtendunt, beatiſſimam Virginem placida morte terris ereptam in cælos ſtatim aſſumptam fuiſſe. Piæ & religioſæ ſententiæ de aſſumpto in cælos Virginis corpore, rationes item Theologicæ ſuffragantur petitæ ex dignitate Matris Dei, ab excellenti virginitate, ab inſigni ſupra homines omnes, & Angelos ſanctitate, ex intima cum Chriſto Filio conjunctione & conſenſione, ex Filii in Matrem digniſſimam affectu. Denique, quod caput eſt, ſi Eccleſia non modo aſſumptam in cælum Virginem celebrat die 15. Auguſti, & aliis ſequentibus, ſed etiam homilias SS. Joannis Damaſceni, & Bernardi legendas Fidelibus tradit, quæ eam corpore ſimul & anima aſſumptam diſertiſſimis verbis affirmant, de ejus auctoritate ac ſuffragio neutiquam dubitandum eſſe videtur. *Dei Eccleſia* (verba ſunt Cardinalis Baronii *in notis ad Martyrol. Rom. ad dictam diem*) *in eam partem propenſior videtur, ut una cum carne aſſumpta ſit in cælum. Nam in hujus diei celebritate illas ſanctorum Patrum homilias legendas tradidit, quibus eadem de ejus aſſumptione affirmantur.* His nihilominus minime refragantibus, nulla adhuc Eccleſiæ prodiit definitio de B. Maria Virgine corpore & anima in cælum aſſumpta, definitio nempe id reponens inter articulos Fidei; quemadmodum præter Theophilum docet Dominicus Soto *in* 4. *ſent. diſt.* 43. *quæſt.*2. *art.*1. ubi hæc habet: *Jam vero temporum curriculo opinio hæc, aut credulitas, quod in corpore & anima fuerit in cælum aſſumpta, plurimum inolevit. Nondum tamen inter Fidei articulos creditu neceſſarios relata eſt, quamvis ſit pientiſſime credendum: nam & in Collecta illius feſti ait Eccleſia, quod nexibus mortis deprimi non potuit;* & ſequitur Melchior Canus *lib.*12. *de loc.Theol. cap.*10. *Ut beatam Virginem non eſſe in cælos cum corpore aſſumptam: quod licet*

Fidei minime adverſum ſit, ſed quia communi Eccleſiæ conſenſioni repugnat, petulanti temeritate diceretur &c. Neque pro definitione habentur ea, quæ ex feſto, cultu, ceteriſque modo ponderatis deſumuntur.

16 Argumentatur hinc igitur ſæpe recenſitus Theophilus Raynaudus *loc. cit.* niſi jure potiori, ſaltem pari, nullam de Fide, ſed moralem tantummodo ſanctitatis certitudinem in publico eo cultu contineri, qui Apoſtolica auctoritate erga Canonizatos, & Beatificatos exhibetur. Et ſane, utcunque ſit de ejus aſſertione quoad argumentum Canonizationis, in qua nedum præceptum univerſam reſpiciens Eccleſiam, verum etiam definitiva de ſanctitate continetur ſententia, de quo quidem articulo in ſequentibus tractabitur; non ita tamen facile ejuſdem dicta quoad Beatificatos rejici poſſunt, cum in Beatificatione deſit definitiva ſententia, & cultus intra certos locos ſit coercitus: *Ac, ut præcidamus diſputationes non neceſſarias, ſaltem de his, qui Beatificati duntaxat dicuntur, certum eſt, eos pie ac religioſe coli, quamvis nemo dixit, eorum cæleſtem gloriam Fide Divina eſſe tenendam.* Similia ſunt ea, quæ habentur apud Dominicum a SS. Trinitate *in tract. de ſummo Pontifice Rom.* (*tom.* 10. *bibliot. Pontiſ. pag.* 496.) ubi, poſtquam ſibi oppoſuit, Divum Thomam ex celebratione feſti nativitatis beatiſſimæ Virginis certo colligere, eam ſanctam fuiſſe ante ſuam nativitatem; ideoque firmiſſimum ſanctitatis argumentum deſumendum eſſe ex feſti celebratione, quæ fit Sedis Apoſtolicæ auctoritate in honorem Beatificatorum, ita ſubdit: *Reſpondetur, feſtum aliquod ab Eccleſia dupliciter celebrari poſſe; uno modo ſimul cum judicio poſitivo, aut aſſenſu univerſali Eccleſiæ abſolute de ſanctitate illius, cujus feſtum celebratur; alio modo ex mera duntaxat conceſſione, vel permiſſione ſine tali judicio vel aſſenſu. Ubi primo celebratur modo, ſicut fit in Canonizatione, inde optime infertur ſanctitas alicujus; & ita S. Thomas loc. cit. ex celebratione abſoluta Eccleſiæ circa nativitatem Virginis ejus intulit ſanctitatem: ſecus autem, ſi ſecundo ſolum agatur modo; inde enim tantum ſequitur, quod talis celebritas non ſit reprobanda, ut ex eodem Divo Thoma diximus. Sic autem ſe habet Beatificatio, in qua non habetur judicium Eccleſiæ definitivum, ſed permiſſio duntaxat, nec adhuc ſemper eſt reſpectu univerſalis Eccleſiæ, ſed aliquarum ſolum in ea perſonarum. Et, licet Eccleſia etiam univerſalis celebret, ſi tamen ſpecialem habeat declarationem, quod non intendit oppoſitam damnare opinionem, ſicut fit in celebratione feſti immaculatæ Conceptionis, ex tali adhuc celebratione cum hujuſmodi declaratione non arguitur cum omnimoda certitudine ſanctitas illius, cujus feſtum agitur.*

17 Denique, quia magnum ex adverſo conſtituitur momentum in conceſſione Officii & Miſſæ, quæ fit in Beatificatione, nemo eſt qui ignoret, Miſſæ ſacrificium offerri quidem nomine Eccleſiæ; attamen, cum oblatio fiat Deo in honorem Beati, nil etiam obſtare, quin fiat oblatio in honorem ejus, qui Beatus habetur, licet ejus beatitas certa non ſit certitudine Fidei, ſed certitudine tantum morali. Fuit nempe opinio nonnullorum Pontificii juris peritorum, Beatificatum a Canonizato differre, eo quod

quod in honorem Canonizati Officium recitatur, ac Miſſa celebratur, quæ minime fiunt in honorem Beatificati: ita Malvetius *de Canonizat. SS. dub.*1. *num.*19. (*inter tract. magnos tom.*13. *pag.*97.) Caſſaneus *in catal. gloriæ mundi part.*3. *conſid.* 46. Contel. *de Canonizat. cap.* 2. *num.* 10. Qua ſorte de cauſa olim Romani Pontifices Miſſam & Officium concedentes in honorem Beati pro determinato aliquo loco proteſtabantur, ſe per eadem nequaquam intendere, Beatum ipſum canonizare. Sic enim in B. Notkero Balbulo honore Miſſæ decorando 20. Decembris 1512. Julius II. *Volumus autem*, inquit, *quod ex his &c. dictus Notkerus propterea Canonizatus, aut alias approbatus non cenſeatur*: ſic in B. Margarita de Cortona 8. Februarii 1515. Leo X. *Volumus autem, quod propter præmiſſa dicta B. Margarita Canonizata non cenſeatur*: & in B. Philippo Benitio 24. Januarii 1516. *Volumus autem, quod propter præmiſſa præfatus Philippus in catalogo Sanctorum adſcriptus, ſeu Canonizatus publice minime cenſeatur*: ſic in B. Laurentio Juſtiniano 18. Julii 1524. Clemens VII. *Volumus autem, quod propter præmiſſa catalogo Sanctorum adſcriptus minime cenſeatur*; in Beata autem Agnete Virgine Ord. Præd. anno 1532. *Licet, inquam, Canonizata non ſit*: & in B. Hyacintho 15. Junii 1530. *Ita tamen per hoc, quod dictus Hyacinthus Canonizatus, & catalogo Sanctorum adſcriptus nullatenus cenſeatur*:tum in B. Raymundo 3. Julii 1542. *Ac ſi eſſet Canonizatus*: ſic denique in B. Guillelmo Eremita Siclenſi 27. Junii 1537. Paulus III. *Volumus autem, quod dictus Guillelmus propter præmiſſa Canonizatus non cenſeatur*. Verum ab aula poſtmodum receſſit opinio, quod Canonizatis Officium ac Miſſa concedantur, non autem Beatificatis; ideoque prædicta clauſula non amplius inſeritur Beatificationum Brevibus. Merito ſcilicet opinio hæc ab aula receſſit, cum in honorem Beatificatorum paſſim fiat Indultum Officii ac Miſſæ: ideoque merito Romani Pontifices opportunum, aut neceſſarium non amplius eſſe exiſtimarunt, memoratam clauſulam Brevibus Beatificationum inſerere, cum ex conceſſione Officii ac Miſſæ perſpectum omnibus eſſe viderint, minime valere argumentum ad Canonizationem, atque adeo ad *infallibile* & irrevocabile ſanctitatis judicium de eo, ad cujus honorem fit in Beatificatione ipſa Officii ac Miſſæ conceſſio. Quod ut clariſſime oſtendatur, præponendum eſt ex alibi dicendis, factam fuiſſe non ſemel, aut bis, ſed ſæpiſſime conceſſionem Officii & Miſſæ in honorem Beatificatorum Beatificatione tantum *æquipollenti*; poſtquam videlicet definitum eſt, utique conſtare de cultu immemorabili, ſed antequam facta ſit diſcuſſio virtutum, aut Martyrii, & ſignorum ſive miraculorum. Quare, quemadmodum nemo eſt, qui dicere audeat, *infallibile* eſſe judicium ſanctitatis in memorata Beatificatione *æquipollenti*, pendente nimirum adhuc judicio ſuper ſubſtantialibus ſanctitatis requiſitis; ita unuſquiſque facile dignoſcere poterit, conceſſionem Officii ac Miſſæ in honorem Beati nequaquam *infallibili*, ſed morali ſolummodo ſanctitatis certitudine eſſe poſſe ſine ulla abſurditate ſufficienter innixam.

CAPUT XLIII.

De Eccleſiaſtico judicio, quod interponitur in Sanctorum Canonizationem, utrum ſit infallibile.

1 HIc ante omnia operæ pretium eſſe cenſemus adnotare, præſentem controverſiam partim quidem a celebri ea differre, ſed partim etiam cum eadem convenire, quæ tantis ſcilicet animorum motibus agitata eſt de *infallibili* ſummi Pontificis judicio in doctrina Fidei, & morum, de ejuſdem judicii *infallibilitate*, atque auctoritate abſque eo quod dependeat a conſenſu Eccleſiæ, deque neceſſitate intellectum eis ſubjiciendi, ſub hæreſis nota adverſantibus impoſita, eis, inquam, quæ tamquam de Fide a Romano Pontifice declarata ſunt, & declarantur. Notum quippe eſt, complures profecto inſignes ex omni tribu, & lingua, & populo Doctores ſtare pro *infallibilitate* Romani Pontificis ex Cathedra docentis in materia Fidei & morum, eumque recognoſcere tamquam ſupremum in Eccleſia Judicem, a cujus definitionibus impium ſit & hæreticum reſilire; attamen nonnullos ex eis docere, hanc *infallibilitatem* minime ipſi competere in Canonizatione Sanctorum, nec eum hæreticum futurum, qui dubitaret de ſanctitate alicujus Beati inter Sanctos, per ſolemnem licet Canonizationem, relati. Item animadverſione dignum eſt, quod Auctores, qui nec *infallibile*, nec de Fide putant Romani Pontificis judicium in Fidei morumque materia, niſi accedat univerſalis Eccleſiæ conſenſus, quique idcirco *infallibilitatis* & poteſtatis de Fide decernendi prærogativam admittunt, & admittere tenentur in generalibus Conciliis legitime congregatis; cum potiſſimum tamen contra Romani Pontificis *infallibilitatem* argumentum in Canonizationis materia ex eo deſumatur, quod prædictum judicium innititur teſtibus humanis, qui fallere poſſunt & falli, atque id quidem ipſum locum ſibi vindicet etiam in Canonizationibus factis in Conciliis generalibus legitime congregatis; *infallibilitatem* propterea, quam denegant Romano Pontifici in Canonizationibus, denegare quoque coguntur generalibus Conciliis. Quod & bene præcognitum fuit a Jacobo Almaino Pariſienſi Doctore *in expoſitione circa deciſiones M. G. Occam ſuper poteſtate ſummi Pontificis, quæſt. 1. cap. 16. tom. 2. operum Joannis Gerſonii col.* 1072. ubi propoſitæ quæſtioni, *an Concilium poſſit errare*, reſpondet: *Concilium errare non poteſt in quæſtione juris. De Sanctorum Canonizatione dubium eſt, quia factum eſt.* Et ex his nimirum evincitur, præſentem de Canonizatione controverſiam partim differre ab illa modo enuntiata de *infallibilitate* ſummi Pontificis generaliter in decretis Fidei & morum. Conveniunt poſtea partim duæ hæ controverſiæ, tum quia denegantes Romano Pontifici *infallibilitatem* in decretis Fidei & morum, id ipſum potiori jure docere tenentur in ma-

teria

teria Canonizationum, quæ ab ipſo ſactæ ſunt & fient, tum quia admittentes *infallibilitatem* Romani Pontificis in decretis de Fide ac moribus. plura ex eo deducere poſſunt argumenta pro *infallibilitate* pariter in Canonizationum materia.

2 Hiſce præmiſſis, tum autem initio ducto ab examine, utrum ſummi Pontificis judicium in Canonizatione ſit *infallibile*, ut deinde tranſitus fiat ad ponderandum, an hæc ipſa *infallibilitas* de Fide ſit, ita ut nedum impius ac temerarius, ſed & hæreticus cenſendus eſſet, qui de ſanctitate dubitaret, aut ſanctitati refragaretur alicujus inter Sanctos per Canonizationem a Romano Pontifice relati; unico ſane, ut ita dicam, ictu utraque quæſtio reſoluta dici poſſet auctoritate ſummi Pontificis Sixti V. quem ſic loquentem in ultimo Conſiſtorio habito pro S. Didaci Canonizatiohe refert Galeſinius *in Actis ejuſdem part.* 3. *cap.* 12. *Tum Pontifex .... e ſolio concionem habuit ſententiarum Divinorum pondere graviſſimam, doctrinæ ubertate eruditiſſimam, omnique argumentorum majeſtate & ſapientiæ admiratione maxime decoratam. Qua in concione a rei, quæ agebatur, magnitudine exorſus, primò de poteſtate Pontificis auctoritateque Eccleſiæ, quæ a Deo tradita eſt, illuminate divineque dixit. Tum demonſtravit & ſacris Litteris, & rationibus ex intima Theologia deprompsis, omnique argumentorum genere, Romanum Pontificem, verum Succeſſorem B. Petri Apoſtolorum Principis, pro quo oravit Chriſtus Dominus, ne ejus fides deficeret, eumdemque verum caput Eccleſiæ, quæ eſt firmamentum & columna veritatis, quæque a Spiritu Sancto regitur ac gubernatur, in Sanctorum Canonizatione errare & falli non poſſe. Idque non modo piè, ſed neceſſario, & certiſſima fide credendum affirmavit omnibus ſummis rationibus divinitus in medium allatis; cum illud etiam perſpicue manifeſtum ſit, Eccleſiæ Pontificiſve decreta certa & firma eſſe, quæ ad Fidem, aut morum diſciplinam pertinentia certis & firmis principiis ſundamentiſve innitantur. Pluribus cum eam in ſententiam dixiſſet ad horæ ſpatium concionem duxit, quam cuncti, qui interfuerunt, ſumma attentione atque admiratione audierunt.* At, quia reſponderi poſſet, aſſertiones Sixti Pontificis ab eo prodiiſſe, tamquam a privato Doctore, uti re vera ſic prodiiſſe, dicendum eſſe videtur; ceterorum idcirco Doctorum ſententias ea, qua fieri poterit, diligentia enarrabimus.

3 Prima itaque ſententia eſt Gloſſæ *in cap.unic. in v.Sedis Apoſtolicæ: de Reliq. & venerat. SS. in* 6. ubi Auctor ejus admittendo poſſibilitatem erroris in Canonizatione, in eo eſſe ſenſu videtur, Papam in eadem non eſſe *infallibilem*. Eam autem ſequuntur Innocent. *in cap.* 1. *num.* 4. ibique Oſtien. *num.* 10. *v. Quid ſi Eccleſia erret: de Reliq. & venerat. SS.*, & Felin. *in cap. Venerabili num.* 2. *de teſtibus*. Adhæret etiam ei Cardinalis Cajetanus Pontificiæ auctoritatis alioquin aſſertor & vindex *in tract. de Indulgent. adverſus Lutherum ad Julium Mediceum cap.* 8. ubi ait: *Præſumitur enim de jure pro Judice ſemper, niſi manifeſte appareat error; & ſupponens, ex cauſa legitima datam tantam Indulgentiam, veritatem prædicat, ſicut abſque ſalſitate prædicat talem Sanctum, ſupponens illum rite Canonizatum. Ita quod dato, quod iſte Canonizatus*

Digitized by Google

nizatus non eſſet Sanctus, ſed damnatus; Eccleſiæ doctrina, aut prædicatio non eſſet mendax, aut falſa. Quia hæc non pertinentia ad Fidem non intelliguntur aſſirmari & prædicari, niſi cum grano ſalis, hoc eſt, ſtantibus communiter præſumptis. Præſumit enim Eccleſia Canonizationem rite factam, & ſimiliter Indulgentiam rite datam, & ſic prædicat, Indulgentias valere quantum ſonant. Sed; ſicut poteſt intervenire error humanus in Canonizatione alicujus Sancti (ut S. Thomas dicit) ita poteſt intervenire error humanus in collatione Indulgentiæ. Si quis autem putet, Romanum Pontificem non poſſe errare in iſtis particularibus actionibus .... putet quoque, ipſum non eſſe hominem. Aſſentitur quoque Vincent. Baron. *Theolog. moral. parte altera diſp.* 11. *ſect.* 2. §. 2. Auguſtinus demum de Ancona, ſive Auguſtinus Triumphus *de poteſtate Eccleſ. quæſt.* 14. *artic.* 4. ubi agit de Sanctorum veneratione; poſtquam docuit, quod duplex judicium datur de homine, primum nempe ſecundùm præſentem juſtitiam, alterum autem juxta æternam ſententiam; atque adeo quod in priori judicio poteſt quis eſſe irreprehenſibilis coram hominibus, ſed reprehenſionem merens coram Deo; quodque in ſecundo judicio nihil invenitur reprehenſionem merens, & culpabile ſive per Deum, ſive per hominem; ſic ad rem concludit: *Papa ergo, canonizando aliquem Sanctum, ſecundum præſentem juſtitiam non errat, quia ſic credit, eum eſſe Sanctum, ut informationem recipit ſecundum allegata & probata ſibi. Dicit autem Auguſtinus in quadam epiſtola ad Severum Abbatem epiſt.* 35. *commendantem eum de ſanctitate, & ſcientia: Qui enim ſic credit, ut loquitur, etiamſi falſa loquatur, fideliter loquitur; qui autem non credit, quæ loquitur, etiamſi vera loquatur, infideliter loquitur. Quantumcumque ergo Papa non vera approbet, canonizando vel approbando aliquem Sanctum, ex quo fideliter & vere approbat ſecundum informationem ſibi factam, non errat*: & id ipſum repetit *quæſt.*17. *art.*4. *Ad primum ergo eſt dicendum, quod aliter judicat Deus, & aliter homo; quia Deus judicat judicio interiori habens pro teſte ipſam hominis conſcientiam, juxta illud ad Roman.* 2. *Teſtimonium reddente illis conſcientia ipſorum, & inter ſe invicem cogitationum accuſantium, aut defendentium. Ideo Deus in ſuo judicio non fallit, neque fallitur. Sed homo judicat judicio exteriori, habens pro teſte operum exteriorum evidentiam: ideo poteſt falli, & fallere. Eccleſia ergo non errat, canonizando aliquos Sanctos; quia non canonizat, eos eſſe Sanctos judicio Divino ſecundum determinatam ſententiam, ſed judicio humano ſecundum præſentem juſtitiam; ſecundum quem modum Sancti ſunt, hominum reputatione & veneratione*. Hujus ſcilicet graviſſimi Auctoris ſententiam, etſi prima facie favorabilis videatur infallibilitati Romani Pontificis in Canonizatione, re vera tamen talis non eſt: cum ex ea ad ſummum deſumatur, Romanum Pontificem minime mentiri, nec ſimulare, quando aliquem Dei ſervum Sanctorum faſtis adſcribit; cum quo utique ſtare poteſt, ut definiat de eo quod verum non eſt, ideoque materialiter mentiatur: quemadmodum bene animadvertit P. Ceparius *in ſuo directorio MS. Canonizat. cap.* 6. quo in loco, recitata Auguſtini Triumphi opinione, hæc ſubdit: *Non poſſum*

non

non mirari, hunc alioquin virum doctum non advertiſſe, ſe tantum his ſuis rationibus probare, Papam non mentiri, nec ſimulare, ſed id, quod ſentit & credit, definire, ſive id quod definitur ſit verum, ſive non; quod eſt dicere, non mentitur formaliter, licet materialiter poſſit mentiri, & per conſequens errare.

4 Pugnant vero pro ſummi Pontificis infallibilitate ceteri mox referendi. Dux nempe omnium eſt S. Thomas *quodlib. 9. art. 16.* ut infra latius exponetur. Porro cum S. Thoma conſentiunt, admittendo ſimiliter ſummi Pontificis infallibilitatem, Doctores, qui de Canonizatione ſcripſerunt, Troilus Malvetius *in tract. de Canonizat. SS. pag. 101. num. 48. inter tract. magn. tom. 14.* Contelor. *de Canonizat. SS. cap. 10. per tot.* Jo: Antonius Garzias de Caralaps *in tract. de Canonizat. SS. §. 13. & plurib. ſeqq.* Angel. Rocca *de Canonizat. SS. cap. 39. tom. 1. oper.* Caſtellan. *de Canonizat. SS. quaeſt. ultim. per tot.* Scacc. *de not. et ſign. ſanctit. ſect. 1. cap. 8. pag. 97.* Pavin. *in relat. cauſae Canonizat. S. Bonaventurae part. 2. art. 9. per tot.* Matta *de Canonizat. SS. part. 4. cap. 30. per tot.* Caſtellin. *de certitud. glor. SS. per tot. & ſignanter cap. 5. punct. 8. et cap. 6.* Auctor anonymus de Canonizatione ad Cardinalem Montis Regalis *cap. 4. et cap. 5.* Virgilius Ceparius *in director. MS. Canonizat. SS. part. 1. cap. 6. per tot.* Victon. *in tract. de Canonizat. Gallico idiomate conſcripto a cap. 15. uſque ad cap. 23.* Ricciolius Societatis Jeſu Theologus *in tractatu*, cui titulus: *immunitas ab errore tam ſpeculativo, quam practico definitionum Sedis Apoſtolicae*: in quo latiſſime hanc ſententiam tuetur, & ab objectis vindicat.

5 Pontificiae ipſi infallibilitati in Canonizationis judicio ſuffragantur juris Canonici Interpretes, Fagnan. *in cap. Venerabili. a num. 10. uſque ad fin. et ſignanter num. 39. de teſtibus.* Gonzal. *in cap. Audivimus. ſub num. 6. de Reliq. et venerat. SS.* Covarr. *variar. reſolut. lib. 1. cap. 10. num. 13.* Penia *in addit. ad Eymericum in director. Inquiſit. 2. part. quaeſt. 17. §. Ad haec, et §. Qui autem.* Maſcard. *de probation. concl. 252. num. 57.* Barboſ. *jur. Eccleſiaſt. univerſ. lib. 1. cap. 2. num. 42. et ſeqq.* Card. Tuſc. *practicab. concluſ. in v. Canonizatio concl. 41. num. 5. et ſeqq.* Card. Albit. *de inconſtant. in Fide cap. 40. num. 205.* Anaclet. ex Ordine Minorum S. Franciſci Reformatorum provinciae Bavariae *in Jus can. tom. 3. ad tit. Decretal. de Reliq. et venerat. SS. §. 1. num. 8.* atque Eminentiſs. Card. Petra docte de more, ac latiſſime id ipſum confirmat *in comment. ad Conſtit. Apoſtol. tom. 2. in notis ad Conſtitut. 1. Alexandri III. num. 17. et ſeqq.* Quodqne praecipue notatu dignum eſt, ſententia ipſa de ſummi Pontificis infallibilitate in Canonizatione juxta doctrinam S. Thomae propugnatur ab omnibus Theologis tum ejuſdem S. Thomae, tum Scoti diſcipulis; quibus etiam ceteri, qui dicuntur Neoterici, unanimes ſubſcribunt.

6 Inter Thomiſtas namque praedictae adhaerent ſententiae Joannes de Neapoli *quodlibet. 11.* S. Antoninus *in ſumma Theol. 3. part. tit. 12. cap. 8. §. 2.* Bannez *in 2. 2. Divi Thomae quaeſt. 1. artic. 10. dub. 7. concluſ. 2.* Jo: a S. Thoma *in 2. 2. Divi Thomae quaeſt. 1. diſput. 9. art. 2. ſub tit. de certitud.*

Cano-

Digitized by Google

Canonizationis; Silveſter *in ſumma in verb. Canonizatio num.* 2. Tabiena *in ſumma in v. Canonizatio*; Summa Armilla *in v. Canonizatio num.*111. Ambroſius Catharinus *in opuſc. de certa SS. gloria lib.* 1. *tum* §. *Statuo ergo primum*; *tum ſubſequentibus reliquis, quibus liber ille concluditur*; Lucarinus *in controver. Thomiſt. concl.* 30. Gravin. 2. *part. præſcript. Catholicar. tom.* 4. *dub.*1. *in append., et quæſt.* 5. *art.* 2. Melchior Canus *de loc. Theologic. lib.* 5. *cap.* 5. *quæſt.* 5. *art.* 3. *concl.* 3. *pag.* 161. *et pag.*165. Ferr. *de virtut. Theolog. tom.*1. *tract. de Fide quæſt.*13. §. 2. *num.*4. *et* §. 5. *et* 7. Marcheſius *de capite viſibili Eccleſiæ dub.* 4. *pag.* 740. (*biblioth. Pont. tom.* 9.) Blaſius a Purificat. *in tract. de adorat. diſput.* 8. *dub.* 4. *per tot.* Bzovius *de Pontifice Rom. cap.* 32. Dominicus a SS. Trinitate *in tract. de ſummo Pontifice Rom. cap.*18. §. *Quinta concluſio pag.* 493. (*in biblioth. Pontiſ. tom.* 10.) Rabaudi *diſput. Theolog. tom.*2. *exercit.* 3. *cap.*1. *pag.*144. *et plurib. ſeqq.* Joannes Syrus *in tract. de Fide, ſyntag.* 12. *quæſt.*6. *append.* 2. §. 2. Natal. Alexander *hiſtor. Eccleſ. ſæc.* IV. *diſſert.* 17. *in ſchol. tom.* 4.

7 Inter Scoti autem diſcipulos Franciſcus Aretinus, dictus de Pitigianis, *in ſumma ſpeculat. & moral. ſuper* 3. *ſentent. Scot. diſtinct.*25. *art.*5. Fraſſen. *in ſuo Scot. Academ. ubi de effectibus & praexcellentiis Gratiæ ſanctificantis, in ſolutione oppoſitionis ſextæ num.*10. Pont. *in curſ. Theolog. diſp.*28. *quæſt.*1. *concl.*10. Macedo *in ſchol. Theolog. ſchol.*19. *cap.*2. *& cap.*4. Angelus Petricca a Sonnino *in lib. de militant. & triumphant. Eccleſ. lib.* 12. *diſput.* 2. *concluſ.*2. Guarnier. *in ſuo tomo de Eccleſ. triumphant. lib.*2. *cap.*3. §.2. Cordub. *quæſtion. Theologic. lib.* 4. *quæſtion.* 12. Bordon. *de blaſphem. caſ.* 22. *num.* 5. *& par.*3. *variar. reſolut. reſolut.* 113. Card. de Lauræa *to.* 1. *de Fide diſput.*6. *art.*3. *num.* 120. *& num.* 125. Pater a Panormo meritiſſimus olim ſacræ rituum Congregationis Conſultor *ſcrutin. doctrinarum, cap.* 2. *art.*13. *num.*137. *& ſubſeqq., & cap.*3. *art.*14. *num.*34.

8 Demum inter Neotericos Ven. Dei ſervus Card. Bellarminus *lib.* 1. *de SS. beatit. cap.* 9. Andreas Duvallius *in* 2. 2. *D. Thomæ tract.* 4. *de ſummo Pontifice part.* 2. *quæſt.*7. Suarez *in defenſ. Fidei Catholicæ adverſus Anglic. ſect. error. lib.*2. *cap.*8. *& tract.*1. *de Fide diſput.*5. *ſect.* 8. *num.*8. Vaſquez *in* 1. 2. *D. Thomæ diſput.*165. *cap.*9. Gregor. de Valentia *tom.* 3. *diſput.*1. *quæſt.*1. *de objecto Fidei punct.* 7. §. 41. Arriaga *tom.* 5. *curſus Theolog. tract. de Fide diſput.*9. *ſect.* 5. *num.* 27. 28. *& ſubſeqq.* Fagundez *in tract. de quinque præcept. Eccleſ. lib.*1. *cap.*4. *num.*31. Azor. *inſtit. moral. par.* 2. *lib.* 5. *cap.* 7. Platel. *in ſynopſ. totius curſ. Theolog. part.* 3. *cap.*1. §.4. *num.* 148. ubi pro eadem ſententia ſtantes affert S. Bonaventuram, Amicum, & alios etiam; Maucler. *de monarch. Eccleſ.* 2. *par. libr.*5. *cap.* 7. Caſtropal. *oper. moral. tom.*1. *tract.*4. *de Fide diſput.* 1. *punct.* 5. §.4. *num.* 2. Del Bene *de offic. Inquiſit. tom.* 2. *dubit.*253. Diana *oper. moral. in edit. coordin. tom.*9. *tract.*5. *reſolut.* 15. 16. 17. *&* 18. Lezana *conſil.* 1. *num.* 59. Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. num.* 1253. Joann. Viguer. *libr.* 1. *inſtit. Theolog. de virtut. Fidei num.* 104. Veranus *in regul. Fid. Catholic. cap.* 2. §. 7. *num.* 4. P. Lupus *in Concil. general.*

& pro-

& provincial. tom. 3. pag. 573. & Lamindus Pritanius *de ingeniorum moderatione lib.* 1. *cap.* 17. *Sed tamen ritus iſte ab Apoſtolica Sede eo nunc peragitur accurato diligentique ſtudio, ut pie credendum ſit, nullum ea in re* (hoc eſt in Canonizatione) *errori locum fuiſſe, aut deinceps futurum.*

9 Sententia porro hæc communi prædicto plauſu recepta ſequentibus potiſſimum innititur fundamentis. Primum eſt, quod fieri nequit, ut a ſummo Pontifice univerſa Eccleſia ad errorem inducatur in his, quæ ad mores ſpectant: ſed id utique contingeret, ſeu contingere poſſet, ſi poſſet falli in Canonizatione; utpote quæ nihil aliud ſit, quam publicum Eccleſiæ judicium de vera ſanctitate, & gloria alicujus hominis defuncti. Argumentum hoc eſt D. Thomæ *quodlibet.* 9. *quæſt.* 7. *art.* 16. ubi ſic loquitur: *In Eccleſia non poteſt eſſe error damnabilis; ſed hic eſſet error damnabilis, ſi veneraretur tamquam Sanctus, qui fuit peccator, quia aliqui ſcientes peccata ejus crederent, hoc eſſe falſum &, ſi ita contingeret, poſſent ad errorem perduci; ergo Eccleſia in talibus errare non poteſt.* Id ipſum autem præ ceteris ſupra allegatis bene explicat Melchior Canus *de loc. Theolog. lib.* 5. *cap.* 5. *concl.* 3. *Multum refert ad communes Eccleſiæ mores ſcire, quos debeas religione colere. Quare, ſi in illis erraret Eccleſia, in moribus quoque graviter falleretur. Nec differt, diabolum colas, an hominem condemnatum. Atque, ſi Eccleſia abſtinentiæ legem rogaret, qua vel rationi, vel Evangelio adverſa eſſet, turpiter ab illa profecto erraretur. Turpiter ergo etiam errabit in doctrina morum, ſi legem ferat de colendo Divo, quem colere, ſi Divus non eſt, & cum ratione, & cum Evangelio pugnat.* Eique concordant textus *in can.* 57. *& in can.* 58. 11. *quæſt.* 3. cum in primo hæc habeantur: *Si quis dixerit juſtum injuſtum, & injuſtum juſtum, abominabilis uterque apud Deum eſt. Similiter, qui Sanctum dicit eſſe non Sanctum, & rurſum non Sanctum aſſerit Sanctum, abominabilis apud Deum eſt*; & in altero: *Si quis hominem, qui Sanctus non eſt, Sanctum eſſe crediderit & Dei eum junxerit ſocietati, Chriſtum violat.* Quatenus vero diceretur, id ipſum ſibi locum vindicare etiam in Beatificatione, abſque eo quod hinc inferatur Pontificis in eadem *infallibilitas*; replicatio tamen præſto eſſet ex dictis in Capite præcedenti, cum Beatificatio ut plurimum non univerſalem, ſed particulares reſpiciat Eccleſias, inſuper facultatem, non præceptum importet, demum non ſit ſupremum, & ultimum judicium de ſanctitate Beati, atque adeo poſſibilitas erroris ſpeculative non pugnet cum permiſſione, ſicuti cum præcepto, & præſertim quidem cum præcepto Eccleſiam univerſalem reſpiciente, ac minime ſejuncto ab extremo ſupremi Legislatoris judicio.

10 Secundum fundamentum in eo reſidet, quod judicium illud eſt *infallibile*, quod a Spiritu Sancto dirigitur, ne erret: quamobrem, cum ſummi Pontificis in Canonizatione Sanctorum judicium a Spiritu Sancto, ne erret, utique dirigatur, de ejus *infallibilitate* non videtur eſſe dubitandum. Doctrina hæc quoque eſt Divi Thomæ *quodlib. alleg.* Cum enim hæc ſibi objeciſſet: *Nullus enim poteſt eſſe ita certus de ſtatu alicujus, ſicut ipſemet*

de ſe; quia quæ ſunt hominis, nemo novit, niſi ſpiritus hominis, qui eſt in ipſo, ut dicitur 1. *Corinth.* 2. *Sed homo non poteſt eſſe certus de ſe ipſo, utrum ſit in ſtatu ſalutis; dicitur enim Eccleſiaſt.* 9. *Nemo ſcit, utrum ſit dignus odio, vel amore. Ergo multo minus Papa ſcit. Ergo poteſt in canonizando errare. Præterea, quicumque in judicando innititur medio fallibili, poteſt errare: ſed Eccleſia in canonizando Sanctos innititur teſtimonio humano, cum inquirat per teſtes de vita & miraculis: ergo cum teſtimonium hominum ſit fallibile, videtur, quod Eccleſia in canonizando Sanctos poſſit errare.* Hæc, inquam, cum ſibi objeciſſet S. Thomas, poſtea ſic reſpondet: *Ad primum ergo dicendum, quod Pontifex, cujus eſt canonizare Sanctos, poteſt certificari de ſtatu alicujus per inquiſitionem vitæ, & atteſtationem miraculorum, & præcipue per inſtinctum Spiritus Sancti, qui omnia ſcrutatur, etiam profunda Dei. Ad ſecundum dicendum, quod Divina providentia præſervat Eccleſiam, ne in talibus per fallibile teſtimonium hominum fallatur.*

11 Tertium conſtituitur in hoc fundamentum, quod cultus Sanctis delatus eſt quædam noſtræ Fidei profeſſio; unde neceſſario ſequitur, quod judicium Papæ cultum præcipiens debeat eſſe *infallibile*. Et hæc etiam doctrina eſt Divi Thomæ *in alleg. quodlib.* ubi ita ad rem noſtram loquitur: *Reſpondeo, dicendum, quod aliquid poteſt judicari poſſibile ſecundum ſe conſideratum, quod relatum ad aliquid extrinſecum impoſſibile invenitur. Dico ergo, quod judicium eorum, qui præſunt Eccleſiæ, poteſt errare in quibuslibet, ſi perſonæ eorum tantum reſpiciantur. Si vero conſideretur Divina providentia, quæ Eccleſiam ſuam Spiritu Sancto dirigit, ut non erret, ſicut ipſe promiſit Joann.* 14. *quod Spiritus adveniens doceret omnem veritatem, de neceſſariis ſcilicet ad ſalutem; certum eſt, quod judicium Eccleſiæ univerſalis errare in his, quæ ad Fidem pertinent, impoſſibile eſt. Unde magis eſt ſtandum ſententiæ Papæ, ad quem pertinet determinare de Fide, quam in judicio profert, quam quorumlibet ſapientum hominum in ſcripturis opinioni; cum Caiphas, quamvis nequam, tamen, quia Pontifex, legatur etiam inſcius prophetaſſe Joann.* 11. *In aliis vero ſententiis, quæ ad particularia facta pertinent, ut, cum agitur de poſſeſſionibus, vel de criminibus, vel de hujuſmodi, poſſibile eſt, judicium Eccleſiæ errare propter falſos teſtes. Canonizatio vero Sanctorum medium eſt inter hæc duo: quia tamen honor, quem Sanctis exhibemus, quædam profeſſio Fidei eſt, qua Sanctorum gloriam credimus; pie credendum eſt, quod nec etiam in his judicium Eccleſiæ errare poſſit.*

12 Quamquam, cum de ejuſdem S. Doctoris ſententia dici poſſit, omnia virtutum opera, prout referuntur in Deum, eſſe quaſdam Fidei obteſtationes, per quas nobis innoteſcit, Deum hujuſmodi opera a nobis requirere, noſque pro iiſdem remunerari, quemadmodum habetur 2. 2. *quæſt.* 124. *art.* 5. poſſet etiam inferri, ſicut in hiſce virtutum actibus, & in his conſequenter Fidei obteſtationibus error contingere poteſt circa objecta materialia, ita & id ipſum poſſibile eſſe quoad cultum, quem Sanctis præſtamus; non obſtante, quod dicatur, & ſit quædam Fidei noſtræ obteſtatio. Sed qui ita ratiocinaretur, bene perſpectam minus haberet mentem

tem Angelici Præceptoris. In actibus enim Divinam Fidem proteſtantibus non ſemper requiritur veritas *ſpeculativa* ex parte objecti materialis, ſed *practica* non raro ſatis eſt, ita ut videlicet de eo prudenter exiſtimetur; ubi in honore, quem Fideles exhibent & præſtant Sancto canonizato, S. Thomas majus illud exigit, nempe ut Eccleſia profiteatur tamquam *ſpeculative* verum, Sanctum ipſum eſſe in æterna gloria; ſiquidem dicit, id eſſe proximum gradui veritatis Fidei Catholicæ, ideoque pie credendum eſſe, quemadmodum colligitur ex verbis ſupra relatis.

13 Id autem ut funditus explicetur, animadvertere opus eſt, piam Fidem ſuos habere gradus. Quædam enim ſic congruunt Religioni, ut ſine ullo ejus incommodo Fides de iis abeſſe valeat, & adeſſe; puta, quod Divus Proſper fuerit, vel non fuerit Epiſcopus: alia vero ſic ad Religionem pertinent, ut ſine culpabili arrogantia rejici minime poſſint, ex. gr. quod beatiſſima Virgo fuerit in templo præſentata. Atqui his quidem Eccleſia non tribuit gradum veritatis indubitatæ, quamvis aliter, ſaltem publice, docere non liceat; in his quippe duobus gradibus requiritur ſolum *practica* veritatis ratio, congruentia videlicet cum præſcriptione prudentis rationis. Sed ſummus adhuc habetur gradus in hoc piæ Fidei genere, ad quem utique referuntur ea, quæ Eccleſia certo certius tenenda decrevit, quæque Pontifex omnino pariter tenenda declaravit; & talia ſane ſunt, quæ definitivo judicio a ſummo Pontifice pro recto totius Eccleſiæ regimine determinata ſunt ac promulgata, inter quæ profecto eſt Sanctorum Canonizatio. Hic autem eſt ille piæ Fidei gradus, quem S. Doctor *in cit. quodlib.* indicat, cum ibi docet, ejuſmodi Sanctorum cultum eſſe Fidei profeſſionem de eorum gloria; Pontificiam in Canonizatione definitionem afflatu Spiritus Sancti non deſtitui; & Eccleſiam Divinæ providentiæ ope protegi, ne in eodem rerum ordine erret.

14 Quartum fundamentum in eo poſitum eſt, quod ex ſupradictis, & alibi dicendis conſtat quidem, errorem accidiſſe circa cultum judicio particularium Epiſcoporum exhibitum erga nonnullos, qui Beati putabantur, dum re vera non erant; ſed nullus huc uſque in tot Sanctorum Canonizationibus per Romanos Pontifices factis error inventus eſt: ex quo nimirum a poſteriori, ut ajunt, deducitur, ſummorum Pontificum judicium in Canonizationibus ex ſpeciali Spiritus Sancti afflatu atque auxilio *infallibilitatis* prærogativa potiri. Quocirca Ceparius *in direct. Canonizat. lib. 1. cap. 6. num. 21.* ſubdit: *Si Papa in hoc poſſet errare, aliquando in hoc deprehenſus fuiſſet aliquis error; at nullus unquam error in Canonizationibus Sanctorum hactenus fuit deprehenſus.* Quis enim unquam ſibi ſuadere poterit, Spiritum veritatis poſt tot diligentias, totque privatas & publicas preces in re adeo gravi ſummos Pontifices non eſſe ſervaturum ab errore? Ad rem hanc bene Canus *de loc. Theolog. lib. 5. cap. 5. concl. 3. Ne igitur tantus error* (loquitur de errore, qui in Canonizatione contingeret) *in Eccleſia ſit, Deus peculiariter providere credendus eſt, ne Eccleſia, quamlibet hominum teſti-*

teſtimonia ſequatur , in Sanctorum Canonizatione erret . Cujus peculiariſſimæ providentiæ abunde magnum argumentum eſt , quod nunquam infirmata eſt Fides ab humanis teſtibus ſemel in hujuſmodi judiciis ſuſcepta ; quod in caſibus civilibus ſæpe accidit : itemque Pritanius *de ingen. moderat. lib.* 1. *cap.* 17. *Ceterum , ſi in his contingeret error , quem certe , modo rite peracta ſit Canonizatio , contigiſſe nemo unquam oſtendet ; & contingere poſſe , difficillimum putamus &c.* & clarius etiam aliis verbis ſupra relatis , nuncque iterum referendis : *Sed tamen ritus iſte ab Apoſtolica Sede eo nunc peragitur accurato diligentique ſtudio , ut pie credendum ſit , nullum ea in re errori locum fuiſſe , aut deinceps futurum . Non neceſſario igitur, ſed tamen pie credendum eſt , ut inquit S.Thomas quodlib.* 9. *art.* 16. *quod nec etiam in his judicium Eccleſiæ errare poſſit . Hæc nobis æquiſſima , hæc pia videtur ſententia , & in hac ipſemet Sixtus IV. fuiſſe videtur , dum catalogo Sanctorum adſcripſit B. Bonaventuram . Inquit enim in bulla : Confidentes , quod in hac Canonizatione non permittat nos Deus errare .* Si vero his , quæ modo dicta ſunt , opponatur , aliquos errores in Martyrologium Romanum aliquando irrepſiſſe , qui ſubinde correcti fuerunt , & pauca quædam menda etiam corrigenda ſupereſſe : qui id opponat , ſcire debet , nihil in eo eſſe commune cum re , de qua nunc agimus . In Martyrologio enim Romano inſcripta quidem ſunt nomina eorum , qui fuerunt ſolemniter per ſummos Pontifices canonizati , de quibus utique nullus error inveniri poteſt ; ſed inſcripta quoque in eo reperiuntur aliorum nomina , qui in album Sanctorum nunquam a ſummis Pontificibus relati ſunt , ſed tantum vel *formaliter* , vel *æquipollenter* beatificati dici poſſunt ſive per Romanos Pontifices , ſive Epiſcoporum judicio juxta antiquam diſciplinam : circa quos quatenus aliquis error irrepſiſſet , vel adhuc permaneret (qui tamen nec irrepſit , nec adeſt quoad eos , qui inter Beatos a Romanis Pontificibus relati ſunt, poſtquam ad eos delatum eſt jus privativum indulgendi Beatificationis honores) nemo eſt qui non videat , ex hoc ad rem præſentem nihil inferri poſſe . Aliquid nempe ex hoc argumento evinceretur, ſi deſcriptio in Martyrologio Romano , ſpectata ſua natura & indole , Canonizationem formalem, vel *æquipollentem* importaret; etiamſi qui ſunt deſcripti , non fuiſſent antea vel *formaliter* , vel *æquipollenter* canonizati . At id nunquam probari poterit : nam ex alibi dicendis conſtabit , pertractatam alias fuiſſe in ſacrorum rituum Congregatione quæſtionem , *Quid importet deſcriptio in Martyrologio , & utrum ad quamdam Canonizationis , an ad quamdam Beatificationis ſpeciem referri poſſit ; nec eam uſque adhuc potuiſſe reſolvi .*

CAPUT

CAPUT XLIV.

In quo repelluntur oppoſita iis, quæ dicta ſunt in Capite præcedenti.

1 QUæ promoventur oppoſitiones dictis in præcedenti, ad tria capita reduci poſſunt: ad eas videlicet, quæ a ratione; ad alias, quæ ab auctoritate; ad ceteras, quæ a factis ipſis Romanorum Pontificum deducuntur. Initio autem ducto a primo capite, opponitur, ſummum Pontificem ſcire non poſſe, an Canonizandus veram charitatem habuerit, & cum ea ex hac vita deceſſerit; eo quia citra Divinam revelationem nemo ſcire poteſt, ſemet ipſum, vel alium habere, vel habuiſſe charitatem.

2 Confirmatur, cum ille idem, qui eleemoſynas, jejunia, preces, pœnitentiam, & ſimilia opera peregit, certo ſcire non poſſit, ſe eſſe in Dei gratia. Quare ait Apoſtolus 1. *ad Corinth.4.v.4. Nihil enim mihi conſcius ſum, ſed non in hoc juſtificatus ſum*.

3 Corroboratur aſſumptum, quia prædicta opera ſunt communia bonis, & malis. Fieri etenim poſſunt & bene, & male. Præterquamquod miracula ex alibi dicendis non ſunt indubitatum ſanctitatis ſignum: item de virtutibus & miraculis aſſerta deponunt teſtes, qui fallere poſſunt, & falli: demum, quod is, qui a ſummo Pontifice canonizatur, virtutibus excelluerit, & poſt obitum miraculis claruerit, non eſt jus, ſed factum. Quæ quidem omnia ſuadere videntur, judicium Pontificis in Canonizatione *infallibile* eſſe non poſſe. Nam, quatenus perfugium adhuc haberi vellet ad afflatum Spiritus Sancti, reponitur, ſi minime deficiat auxilium Spiritus Sancti in Canonizatione, judicium Papæ in hujuſmodi definitione eſſe judicium ex Cathedra prolatum, atque adeo definitionem eſſe de Fide: quod tamen non ita facile a Doctoribus etiam, qui ſtant pro *infallibilitate* Pontificis in Canonizatione, docetur, ut in Capite ſequenti videbimus.

4 Verum, etiam admiſſo, quod citra revelationem Divinam nemo ſcire valeat, odio ne, an amore dignus ipſe ſit; admiſſo pariter, quod, qui facit opera, quæ ipſi bona ac meritoria videntur, certo ſcire nequeat, an talia quoque ſint coram Deo; admiſſo, quod gratia miraculorum, quæ fiunt in vita, ſit gratia gratis data, quæque idcirco poteſt eſſe communis & bonis & malis; adhuc admiſſo, quod teſtes humani fallere poſſint, & falli; demum, quod aliquo modo Canonizatio ad factum pertineat; hinc tamen non infertur, judicium Papæ in Canonizatione non eſſe *infallibile*: primo, quia ſummus Pontifex, antequam ad Canonizationem procedat, diligenter inquirit in virtutes & miracula; quamobrem, licet *a priori* ſcire non poſſit, an Canonizatus ſit in æterna gloria, *a poſteriori* tamen id poteſt deprehendere: deinde, quia idem Pontifex ad Canonizationem procedit, non præviis tantum miraculis in vita patratis, verum

rum etiam, potiſſimumque præviis miraculis poſt obitum Canonizandi ejus interceſſione factis; in quo ſcilicet rerum themate ex alibi dicendis miracula ſunt indubitata ſigna ſanctitatis; poſtremo, quia nonnullæ utique res indifferentes ſunt, nec ullum habent nexum cum materia Fidei, vel morum ſpectantium ad univerſalem Eccleſiam, ſed & aliæ ſunt, quæ ejuſmodi nexum habent; ideoque, quamvis Romanus Pontifex in factis primi generis nonnumquam falli poſſit, ſecus tamen dicendum eſt in factis ſecundi generis; inter quæ porro Canonizatio recenſetur, quemadmodum adnotarunt Ricciolius *in tractatu de immunitate ab errore in Canonizat. SS. lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 8. & Dominicus a SS. Trinitate *de Rom. Pontifice cap.* 18. (*biblioth. Pontific. tom.* 10. *pag.* 494.). Ad hæc omnibus prædictis objectis unica eaque ſolidiſſima reſponſione ſatisfit, ſi dicatur, quidquid ex materiæ & teſtium qualitate pro *fallibilitate* deſumitur, plene ſubmoveri ex Divina providentia, & Spiritus Sancti præſentia, quæ Pontificem in re adeo gravi, & univerſam Eccleſiam reſpiciente ab errore ſervat. Hæc nimirum doctrina eſt D. Thomæ *in cit. quodlibet.* ubi inquit: *Dicendum, quod Pontifex, cujus eſt Sanctos canonizare, poteſt certificari de ſtatu alicujus per inquiſitionem vitæ, & atteſtationem miraculorum, & præcipue per inſtinctum Spiritus Sancti, qui omnia ſcrutatur, etiam profunda Dei*; tum autem *in reſponſione ad primum, & in reſponſione ad ſecundum*, ubi ſubdit: *Quod Divina providentia præſervat Eccleſiam, ne in talibus per fallibile teſtimonium hominum fallatur*. Conveniunt ceteri de materia ſcribentes, ut puta prædictus Dominicus a SS. Trinitate, Azor. *inſtit. moral. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 6. & quotquot demum in ſuperioribus allegati ſunt pro Romani Pontificis *infallibilitate*: quorum tamen verbis, aut locis indicandis ſuperſedemus, nedum quia obvii ſunt, verum etiam quia nos ipſi, qui tot annorum ſpatio munus Fidei Promotoris ſuſtinuimus, noſtris, ut ita dicamus, oculis vidimus Divinum eumdem Spiritum Romano Pontifici aſſiſtentem in definiendis Canonizationis cauſis; in aliquibus namque ex eis, quæ feliciſſimo curſu progrediebantur, repente difficultates antea nunquam præcognitæ excitatæ ſunt, quæ prædictum felicem curſum retardarunt; in aliis contra quædam promotæ difficultates, quæ inſuperabiles videbantur, ſuadebantque, ſilentium eſſe illis imponendum, ex monumentis inſperato repertis mira facilitate ſublatæ ſunt, atque ideo cauſæ ipſæ ad ſuum optatum finem pervenerunt. Quod autem attinet ad ultimum objectum, quod, ſi non deficit afflatus Spiritus Sancti in Canonizatione, judicium Papæ in definiendo, hunc, aut illum eſſe Sanctum, erit judicium ex Cathedra prolatum, & definitio erit definitio de Fide; Doctores, qui pugnant pro *infallibilitate*, ſed putant, non eſſe de Fide, hunc, vel illum Sanctum canonizatum eſſe in æterna gloria, reſpondent, definitionem utique Pontificis Canonizantis eſſe ex Cathedra; cum non ſolum a Pontifice ex Cathedra loquente prodeant definitiones Fidei, verum etiam definitiones, ac leges toti Eccleſiæ communes, & bonum ejus univerſale reſpicientes, quia nempe ſummus

Digitized by Google

mus Pontifex nedum eſt Doctor, ſed & Paſtor, eique Spiritus Sanctus aſſiſtit, non modo ut definiat res Fidei, ſed ut Eccleſiam quoque gubernet; at hinc tamen nunquam poſſe deduci, definitionem ejuſdem, cum aliquem Beatum in Sanctorum numerum refert, eſſe proxime de Fide. Subdunt enim, Pontificem tunc ſolum de Fide definire, quando definit aliquid, quod antea continebatur aut in ſacra Scriptura, aut in Traditionibus Apoſtolicis: cumque, hunc, aut illum eſſe Sanctum, neque in Scriptura contineatur, neque in Traditionibus Apoſtolicis, idcirco concludunt, definitiones Pontificis Canonizantis, etſi munitas afflatu Spiritus Sancti, de Fide, ſaltem proxime, non eſſe.

5 Tranſeuntes nunc ad oppoſitiones, quæ ab auctoritate deſumuntur, jam ſupra vidimus, Gloſſam *in cap. unic. in v. Sedis Apoſtolicæ: de Reliq. & venerat. SS. in 6.* ſtatutæ refragari opinioni. En ſcilicet ejus verba: *Etſi Eccleſia in Canonizatione erraret, quod non eſt credendum, licet accidere poſſet, nihilominus preces in honorem talis, acceptæ & gratæ ſunt.* Cumque magna ſit auctoritas Gloſſæ juxta Baldum, Cinum, & alios, de quibus apud Fagnanum *in cap. Ne innitaris num.* 352. *de Conſtit.* prima idcirco ex auctoritate oppoſitio in recitatis Gloſſæ verbis haud immerito conſtituitur. Additur porro ſacrorum Canonum diſpoſitio *in cap. Sicut. de teſt., & atteſt.* ubi dicitur, revocandam eſſe ſententiam Eccleſiæ, ſi conſtet, eam fuiſſe latam ſecundum aſſertionem corruptorum teſtium; tum *in cap. A nobis* 28. *de ſent. excomm.* in quo ſic legitur: *Nos igitur conſultationi tuæ breviter reſpondemus, quod judicium Dei veritati, quæ non fallit, nec fallitur, ſemper innititur; judicium autem Eccleſiæ nonnunquam opinionem ſequitur, quam & fallere ſæpe contingit, & falli: propter quod contingit interdum, ut, qui ligatus eſt apud Deum, apud Eccleſiam ſit ſolutus; & qui liber eſt apud Deum, Eccleſiaſtica ſit ſententia innodatus.* Demum objicitur illud S. Auguſtini: *Multorum corpora venerantur in terris, quorum animæ cruciantur in inferis.*

6 Facile autem eſt his omnibus reſpondere. Gloſſa quippe magnam certe tenet auctoritatem, at non tamen tantam, ut ab ea aliquando non liceat recedere; præſertim vero, cum plures in Gloſſis juris Pontificii inveniantur errores, de quibus late Nicolaus Peguletus *in tract. probabilitatis cap.* 10. cui titulus, *Errores plurimi Gloſſæ Canonicæ.* Citati poſtea textus ad facta particularia referuntur, quæ nullam habent connexionem cum materia Fidei, & morum univerſalem Eccleſiam reſpicientium; cum in illis poſſibile ſit errare Romanum Pontificem, ſed minime in iſta. Quapropter D. Thomas *loc. cit.* ait: *In aliis vero ſententiis, quæ ad particularia facta pertinent, ut, cum agitur de poſſeſſionibus, vel de criminibus, vel hujuſmodi, poſſibile eſt, judicium Eccleſiæ errare propter falſos teſtes.* Illud denique S. Auguſtini, quatenus effatum prædictum in ejus Operibus reperiatur, de quo huc uſque non conſtat, nonnulli exponunt de Ethnicis, & Gentilibus, quorum corpora ſuperbiſſimis ſepulcris ſunt incluſa. Ita Viguer *de Fide §.* 3. *verſic.* 4. Alii illud intelligunt de Chriſtianis

nis reprobis, qui honorificis decorantur epitaphiis, licet in inferis cruciantur: ſic Rocca *de Canonizat. SS. cap.42. tom. 1. oper.* Nonnulli id volunt explicandum eſſe de Martyribus Hæreticorum, præſertim vero Donatiſtarum: ita Card. Bellarminus *tom. 1. controv. lib. 1. de SS. beatit. cap. 9.* Ceteri denique ſuſtinent, illud eſſe accipiendum de Reliquiis, quæ putantur eſſe Reliquiæ Sanctorum, & cultum habent, licet Sanctorum Reliquiæ re vera non ſint: ut docte de more Covarr. *tom. 2. oper. variar. reſolut. lib. 1. cap. 10. ſub num. 13. Quod autem poſteriori loco ex Auguſtino refertur, etſi vere ejus Auctoris nomine cenſendum ſit, quod negamus, nihil contrariam opinionem juvare videtur: non enim dixit Auguſtinus, multa corpora eorum, qui ab Eccleſia canonizati fuerunt, nos falſo venerari, cum eorum animæ in inferis crucientur; ſed nos multa corpora in terris venerari, quæ exiſtimamus eorum, qui ab Eccleſia fuerint in Sanctos, & Divos relati, cum tamen vere eorum non ſint, ſed potius hominum damnatorum, qui in inferis cruciantur, forſan infidelium, ſicariorum, piratarum, aut latronum, qui ab humanis diſceſſere publico apud omnes depravatæ vitæ teſtimonio: & tamen fallit nos non equidem Eccleſiæ judicium, ſed rerum viciſſitudo, ex qua Chriſtiana reſpublica tot bellis Maurorum, Turcarumve tyrannide oppreſſa has illuſiones patitur circa Sanctorum corporum venerationem. Cenſet ſane Eccleſia venerandum & colendum, ut Sanctum, D. Hieronymum; at non ita decrevit proprio judicio, corpus hoc, quod nos Divi Hieronymi eſſe exiſtimamus, vere corpus illius eſſe. Sic etiam definivit, maxima veneratione Joannem Baptiſtam colendum eſſe; non ex hoc ſequitur, judicio Eccleſiæ certum eſſe, caput hoc, quod putamus eſſe Divi Joannis, procul dubio illius eſſe; forſan enim alterius eſt. Quod ſi & hoc Eccleſia, prævia cognitione & diligenti examinatione, cenſeret, dicendum quidem eſſet, non permiſſurum Deum O. M., ſummum Pontificem in hoc falli, noſque ejus judicio decipi. Et tamen conſtanter aſſerimus, venerationem exhibendam eſſe, in hoc dubio, his Reliquiis, quæ vel ex communi Chriſtianorum opinione, vel tacito Prælatorum conſenſu, Sanctorum eſſe cenſentur. Nam, etſi in hoc error poſſet contingere, is præſumendus non eſt in re adeo gravi & ad Religionem pertinente.*

7 Facta Romanorum Pontificum examinanda ſuperſunt: inter quæ primum, fuiſſe aliquando a Romanis Pontificibus non proceſſuum confectionem, ſed ipſam cauſæ Canonizationis definitionem prudentiæ & arbitrio nonnullorum delegatam; quod factum profecto non fuiſſet, ſi ſecum ipſi reputaſſent, ſuum in Canonizatione judicium eſſe *infallibile*. Infallibilitas quippe oritur ab afflatu Spiritus Sancti, qui ipſis quidem, non autem aliis, licet eorum nomine agentibus, adeſſe dicendus eſt.

8 Re vera ſcribentes de Canonizatione Sanctorum docent, non poſſe ſummum Pontificem alteri committere definitionem cauſæ Canonizationis, cum *infallibilitas* nequeat a dignitate Pontificali, cui eſt annexa, ſejungi: Marcheſius *de capit. viſibili Eccleſiæ diſput. 3. dub. 4. §. 2. pag. 739. (biblioth. Pontif. tom. 9.)* Ricciolius *in cit. oper. lib. 1. cap. 6. quæſt. 1.* Eminentiſſimus Cardinalis Petra *in comment. ad Conſtit. Apoſtol. tom. 1. pag. 533. col. 1.* & ante

& ante hos Alphonſus de Caſtro *in tractatu de juſta Hæreticorum punitione tom. 2. cap.6. col.45.* ubi propoſitæ quæſtioni *an Papa poſſit alicui committere poteſtatem cenſendi de Fide &c.* negatione reſpondet, allato exemplo cauſarum Canonizationis, quas nunquam Romani Pontifices alteri commiſerunt definiendas. En ejus verba: *Si Papa poſſet poteſtatem definiendi de Fide in quemquam alium transferre, ad eumdem modum poſſet etiam Canonizationem Sanctorum alicui committere ... Nam, ſi id, quod majus eſt, videlicet Fidei definitionem, Papa poteſt committere alteri, multo melius poterit committere id, quod minus eſt, videlicet Canonizationem Sanctorum. Hoc autem nullus ſanæ mentis concedet, cum ſit perpetua conſuetudine Eccleſiæ damnatum. Nam, etſi multa ad Canonizationem prævia & exacta Papa aliis committat per illos exequenda, ut puta vitæ inquiſitionem, teſtium examinationem; ipſe tamen ſolus ſummus Pontifex ſententiam profert, illum declarans fuiſſe Sanctum, & velut talem catalogo Sanctorum illum adſcribens. Nec unquam ab ipſis Eccleſiæ primordiis ad hoc uſque ſæculum fuit auditum, ut Papa alicujus Sancti Canonizationem Legato ſuo committeret.*

9 Nobis vero, ut recto ordine procedamus, duo perpendenda eſſe videntur; primum videlicet, an hæc delegatio vere unquam facta ſit; alterum autem, quatenus etiam facta fuerit, quid porro ex ea ad rem, de qua nunc agimus, inferri valeat. Ducto itaque initio a prima poſitione, prætermitti utique debent cauſæ Beatificationum, quas vidimus aliquando per ſummos Pontifices, etiam poſt delatum ad eos jus privativum beatificandi, nedum quoad confectionem proceſſuum, verum etiam quoad eorum deliberationes Epiſcopis commiſſas; cum hic & nunc quæſtio ſit, non de Beatificationis, ſed de Canonizationis cauſis. Prætermitti quoque debet Canonizatio B. Eneconis, de qua *in ſuperiori cap.8. num.*10. cum ex ibi adductis tantum colligi poſſit, cultum fuiſſe quidem ei ſolemniter delatum a Petro Epiſcopo Burgenſi, ſed in executionem Canonizationis jam decretæ ab Alexandro II.: *ſicut in mandatis acceperat a beato Papa Alexandro.* Quocirca Bollandiani *ad* 1. *diem Junii pag.*120. ponderantes Indulgentiam a Gregorio XIII. conceſſam viſitantibus Capellam ejuſdem S. Eneconis, ſic ex Yepez locuti ſunt: *Gregorius XIII. per expreſſum Breve Capellam ejus viſitantibus, tamquam Sancti a ſuis Prædeceſſoribus canonizati, Indulgentias largitur pro prima Junii.* Ejuſdem rationis eſt Actus Clementis III. erga B. Stephanum Auctorem Ordinis Grandimontenſis: poſtquam enim plenam habuerat ille notionem vitæ, meritorum, & miraculorum iſtius (*plenius inſtructi de vita, meritis, & converſatione, qua ſupradictus vir ſanctus aſſeritur floruiſſe, & quod multimodis miraculorum indiciis Divina voluit pietas eum illuſtrare*) ipſum inter Sanctos retulit, & negotii executionem commiſit Legato Apoſtolico: *Hujus executionem negotii dilecti Filii noſtri Joannis S. Marci Presbyteri Cardinalis Apoſtolicæ Sedis Legati duximus arbitrio committendam, per Apoſtolica illi ſcripta mandantes, ut ad locum veſtrum accedens, &, convocatis adjacentium illarum partium Epiſcopis, ceteriſque viris religioſis, ipſum*

Digitized by Google

inter Sanctos auctoritate, qua ſungimur, Nos denuntiet adſcripſiſſe, & per ipſius merita Redemptoris ſuffragia decreviſſe cum reliquorum Sanctorum interventionibus poſtulanda.

10 Actibus, inquam, hiſce ſepoſitis, qui ſubſequuntur, examinandi ſunt; nempe primum ille Benedicti Papæ VIII. qui ſcribens Bonifacio Marchioni, poſt audita opera & miracula interceſſione B. Simeonis Eremitæ in cœnobio Padolironenſi agri Mantuani patrata, interrogationi ſibi propoſitæ, *an liceret eccleſiam conſtituere, & ejus corpus in illa collocare*, ſic reſpondet: *Si ita coruſcat miraculis, ut veſter homo nobis aſſeruit, ædificate eccleſiam, collocate in ea eumdem, juxta quem altare conſecrari rogate, in quo Reliquiæ antiquorum Sanctorum recondantur cum ſacratiſſimo Corpore D. N. J. C. & ſic demum Divina myſteria celebrentur.* Alter eſt Urbani II. qui, accepta miraculorum recitatione interceſſione B. Nicolai Peregrini Tranenſis a Deo factorum, ita in Concilio ſtatuit: *Nos igitur cauſam ipſam eidem Fratri noſtro Bizantio*, (videlicet Archiepiſcopo Tranenſi, qui miracula recitaverat) *commiſimus, de ejus nimirum probitate ac ſcientia nihil haſitantes, ut, quod ei, revelante Domino, viſum fuerit, maturiori deliberatione conſtituat ad laudem & gloriam illius, qui gratuita miſericordia famulos ſuos mirifice gratificare conſuevit.* Tertius denique Clementis III. eſt, qui pariter, auditis miraculis intercedente B. Othone Epiſcopo Bambergenſi patratis a Deo, ita ſcripſit Epiſcopis Merſeburgenſi, atque Eiſtettenſi: *Diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de vita ipſius & miraculis diligentius inquiratis, quæ Nobis fuerunt per multorum litteras indicata. Et, ſi non inveneritis aliquid, quod obſiſtat, ipſum Canonizatum, auctoritate freti Apoſtolica, ſolemniter & publice nuntietis; anniverſarium diem ſui tranſitus facientes, & publice nuntiantes, ad honorem Dei, & ipſius beati viri memoriam, ſolemnem haberi*: qui nimirum omnes Actus habentur in novo codice Canonizationum *pag.* 3. 9. *et* 24.

11 Ad eorum itaque ſedulum examen deſcendentibus, & primum quidem ad ejus, qui ad Simeonem Monachum & Eremitam in cœnobio Padolironenſi ſpectat, occurrit Arnoldus VVion *in ligno vitæ part.* 2. *lib.* 3. *pag.* 238. referens, Simeonem ipſum fuiſſe canonizatum a prædicto Benedicto Papa VIII. *Connumeratus eſt in numerum Sanctorum a Benedicto Papa VIII. petente ac rogante Illuſtriſſimo Duce, & Marchione Bonifacio Tedaldi filio*: tum cl mem. eruditus P. Benedictus Bacchinius *in hiſtor. monaſterii S. Benedicti Padolironis lib.*1. *pag.* 31. hæc habens: *Il ſanto corpo fu da' Monaci ſconſolatiſſimi di tal perdita poſto in loco decente, e ſeparato; dove occorrendo frequentiſſimi i miracoli, quaſi ſubito cominciarono a ripenſare Bonifacio, e Richilda di procurarne la Canonizazione, che ſecondo que' tempi conſiſteva nel concedere il ſommo Pontefice, che s'erigeſſe ſopra il ſepolcro ò chieſa, ò altare, ſu cui ſi celebraſſero i ſagroſanti miſterj dell'Eucariſtia. Paſſarono per tanto a Roma per tale effetto con le credenziali, e con neceſſarj diſpaccj mandati dal Duca Bonifacio alcuni Monaci del ſuo monaſtero di S. Benedetto &c. Paſſati in queſto modo a Roma, ed*

eſpoſte

eſpoſte al ſommo Pontefice con le ſuppliche del loro Principe le maraviglie, che Dio ſi degnava operare a gloria del ſuo Santo, e verificata la grandezza delle di lui virtù, ed il maraviglioſo delle ſue penitenze, ottennero il favorevole reſcritto, con cui canonizato S. Simeone, ſi conceſse al Duca Bonifacio di far fabbricare una chieſa dedicata in di lui onore, e quivi ſopra il ſuo corpo di far conſagrare un'altare. Nempe, quatenus huc uſque relatis fides adhibenda ſit, nihil ex ipſis inferri poteſt ad ſuadendum, fuiſſe Marchioni, aut alteri cuicumque commiſſam definitionem cauſæ Canonizationis B. Simeonis. Probata quippe & vera oſtenſa fuerunt coram Benedicto Papa VIII. probanda & vera oſtendenda, *verificata la grandezza delle di lui virtù, ed il maraviglioſo delle ſue penitenze*: poſtea idem Pontifex Canonizationis decretum protulit, *ottennero il favorevole reſcritto*; eoque Marchioni tantum indultum fuit, ut curare poſſet, ædificari eccleſiam, & in ea Simeonis corpus collocari. Multo autem minus quid inferre licet, cum in monumento modo memorato, Indulti videlicet Marchioni conceſſi a Benedicto, habeantur hæc verba, *nuper ſanctificati*; utpote quibus antecedens oſtenditur ejuſdem Simeonis Canonizatio.

12 Tametſi, ut veritati obſequamur, reſponſio hæc ſuis non caret, & quidem magnis, difficultatibus; tum quia verba prædicta, *nuper ſanctificati*, præſeferunt recentem obitum ſervi Dei Simeonis Monachi & Eremitæ, qui nempe cum fama ſanctitatis paulo ante mortuus erat; tum quia acceſſus Monachorum ad Sedem Apoſtolicam, ac Marchionis petitio ex monumento ſupradicto ſane optime deducuntur, ſed neque ex eo colligitur, editum fuiſſe a Benedicto Canonizationis decretum, nec ullum aliud exhibetur monumentum, unde ipſam decreti editionem liceat comprobare. Quamobrem aptior eſſe videtur reſponſio, ſi dicatur, Simeonem a Benedicto VIII. nequaquam canonizatum, ſed tantum beatificatum fuiſſe; ſicuti, bene perpenſo allegato diplomate, probat Scacch. *de not. & ſign. ſanct. ſect.* 10. *cap.* 5. *pag.*813. *Hic autem Simeon non fuit canonizatus, quamvis dicatur in ea epiſtola*, nuper ſanctificati. *Eſt phraſis illius temporis, qua ſignificabatur, aliquem Dei famulum pie ac ſancte obiiſſe... Id ipſum ex verbis ejuſdem epiſtolæ colligitur, in qua ſummus Pontifex ſolum concedit, ut cadaver prædicti ſervi Dei prope altare, non autem ſub altari, collocetur; ita ut Reliquiis Sanctorum antiquorum, & de more illius ætatis cum ſacratiſſimo Corpore D. N. J. C. altare conſecretur. Si autem ille Dei ſervus Canonizatus extitiſſet, Pontifex in ea epiſtola non diceret, altare conſecrandum cum Reliquiis antiquorum Sanctorum: nec eccleſiam ad ejus honorem conſecrari concedit Pontifex, ſed, quod liceat prædicto Marchioni aliquam eccleſiam ædificare, & demum in ea collocare corpus Dei ſervi, quod erat quoddam Beatificationis genus*. Ne vero vel hoc ipſum Beatificationis genus, re non cognita, ſuſpicari poſſimus commiſſum fuiſſe arbitrio & prudentiæ Marchionis, manus admovenda eſt ad epiſtolam S. Leonis IX. relatam apud VVionium *loc. cit. pag.*239. ſcriptam Epiſcopo Mutinenſi; ex qua ſcilicet nedum eruitur præcedens examen

Sedis Apoſtolicæ, ſed Beati etiam corporis elatio Apoſtolicæ auctoritatis ope perfecta: *Leo Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Venerabili Mutinenſi Epiſcopo ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Mirabilis Deus in Sanctis ſuis, glorioſus, & mitis, magnaque miſericordia, & ſuper malitiam præſtabilis, multorum Fidelium ut vera comperimus relatione, centupla remuneratione donavit ſancti ſui Confeſſoris meritum, & gloriam Simeonis Reverendiſſimo Abbati S. Benedicto, cui exhibeatur honor, adjuncto ſibi ſocio Simeone Monacho & Eremita & Diacono. Mantuanus Epiſcopus novam ibi conſecrabit eccleſiam, cui volumus, ut exhibeas honorificentiam, ſ. intereſſe te volumus huic conſecrationi, & hujus corporis elevationi, & altare in ejus honore conſecretur, quem Deus ſumma virtutum clarificavit dignitate. Amen.*

13 Simili adhuc reſponſione ſatisfieri poſſe videtur exemplo Urbani II. Beati nimirum Nicolai Peregrini Tranenſis meminerunt David Romhæus *in catal. de Sanctis regni Neapolitani*, Ferrarius *in catal. SS. Ital. ad diem 2. Junii*, & Petrus de Natalibus *lib.5. cap.78.* Vita ejus, ac miracula ſcripta fuerunt ab Adelpherio, qui ea dicavit Biſantio ſeniori Archiepiſcopo Tranenſi, quo quidem Eccleſiam Tranenſem gubernante, hoc eſt anno 1098. Nicolaus ex hac vita deceſſit. Hiſtoria quoque translationis corporis ejuſdem Nicolai, quæ facta eſt anno 1143. ſub Biſantio juniore Archiepiſcopo pariter Tranenſi, conſcripta fuit ab Amando Diacono. Monumenta demum iſta typis impreſſa ſunt *tom.7. Ital. ſac.* Ferdinandi Ughelli *col.900.* Sed, ut ad propoſitum accedamus, certum utique eſt, petitionem Biſantii junioris pro obtinenda Nicolai Peregrini Canonizatione fuiſſe promotam in Concilio Romano tunc temporis coacto coram Urbano II. ut ex verbis monumenti ſupra allegati, ex novo codice Canonizationum deſumpti *pag.9. Cum, largiente Domino, nuper cum magna Epiſcoporum, Abbatumque frequentia ſynodale Concilium ageremus, venerabilis Frater noſter Biſantius veſtræ civitatis Archiepiſcopus venerabilis viri Nicolai, (qui apud vos Peregrinus cognominatur) nonnulla miracula coram univerſo Concilio ſcripto edita recitavit, & eumdem Dei hominem auctoritate noſtra in Sanctorum catalogo adnumerari inſtantiſſime poſtulavit.* Attamen, cum Urbanus II. cauſam commiſerit eidem Archiepiſcopo Biſantio, juxta verba antea relata, commiſſio ipſa ita explicanda eſſe videtur, ut ſit referenda ad ejuſdem Archiepiſcopi poteſtatem, ideoque ad ſolam Beatificationem ſecundum conſuetudinem tunc vigentem; ita nempe, ut ſenſus ejus ſit, noluiſſe Urbanum annuere petitioni Canonizationis, ſed, remiſſo ad Archiepiſcopum negotio, hujus juriſdictionem excitaſſe, ut ſcilicet, re maturius conſiderata, ſuo jure uteretur, & ſic ad Beatificationem procederet.

14 Explicatio hæc duabus ſovetur circumſtantiis; quarum altera eſt, quod, teſte Amando, Archiepiſcopus Biſantius ad ſuam Eccleſiam reverſus nihil aliud fecit, quam eccleſiam ædificare in honorem Nicolai: nec enim Apoſtolica auctoritate ejus cultum extra ſuam diœceſim, vel provinciam dilatavit, nec ejuſdem cultus prolatio, ſive extenſio ex Urbani diploma-

plomate erui poteſt, cum inſcriptum tantum ſit *Clero, & Ordini, Nobilibus, & Plebi Trani conſiſtentibus*. Amandus nimirum, poſt narratum atque in ſuam hiſtoriam inſertum Urbani diploma, ſic refert geſta ab Archiepiſcopo (*apud cit. Ughel. col.902.*): *Prædictus autem Archiepiſcopus in ſuam reverſus Eccleſiam cum miſſione Apoſtolica, & benedictione comitante, in B. Nicolai Peregrini honore incepit eccleſiam; tanti viri veneratione dignum exiſtimans, ut, qui jam in cælo a Deo ſedem receperat, ab hominibus quoque in terra Oratorii mereretur honorem, in quo ſuppliciter poſtulantibus mitis adeſſet. In cujus fundamentis primum lapidem cum benedictione conſtituit, ut & ſuam devotionem oſtenderet, & populi deſideria incitaret*. Altera autem deſumitur ex aliis Actibus Urbani II. quippe qui, ut ſupra vidimus *cap.8. num.12.* cum Sanctarum catalogo adſcripſerit Godolevam Virginem, ſententiam protulit in Concilio, & Epiſcopo Tornacenſi commiſit ſancti corporis elevationem; tum petentibus Canonizationem ſervi Dei Gulgoſii reſpondit, ſimiles non admitti poſtulationes, niſi teſtes adſint, qui miracula ſuis oculis viſa atteſtentur, & univerſæ Synodi accedat aſſenſus: in quo proinde rerum themate nemo facile credet, eumdem Urbanum voluiſſe integram Canonizationis Nicolai Peregrini cauſam Archiepiſcopo Tranenſi committere.

15 Quod demum attinet ad Canonizationem B. Othonis Epiſcopi Bambergenſis factam a Clemente III. Clemens utique delegavit Epiſcopis Merſeburgenſi, atque Eiſtettenſi, ut, ulterioribus adhibitis diligentiis, in vitam ac miracula Othonis inquirerent; tum autem, quatenus nihil, quod obſiſteret, invenirent, eum promulgarent auctoritate Apoſtolica Canonizatum; ſed ita quidem minime Canonizatio, at Canonizationis tantum promulgatio illis commiſſa dicenda eſt: uti recte adnotavit Ricciolius *in opere ſæpe cit. lib.1. cap.6. num.1. Nec obſtat, quod Clemens III. ut refertur in chronico Bambergenſi, per litteras datas anno 1189. videatur commiſiſſe Epiſcopis ejus regionis Canonizationem S. Othonis Epiſcopi Bambergenſis; re vera enim iis tantummodo commiſit inquiſitionem ulteriorem de iis, ob quæ, ſi vera erant, decrevit, Canonizandum eſſe, &, purificata conditione, promulgandi Canonizationem a ſe ſub conditione decretam. Verba enim Clementis ſunt hæc: Diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de vita ipſius & miraculis diligentius inquiratis, quæ nobis fuerunt per multorum litteras indicata; &, ſi non inveneritis aliquid, quod obſiſtat, ipſum Canonizatum, auctoritate freti Apoſtolica, ſolemniter & publice nuntietis. Non dixit, canonizetis*. Conſentiunt epiſtolæ ejuſdem Clementis III. ad Bambergenſes relatæ *in cod. Canoniz. pag.25.*: clarius autem res tota aperitur a Monacho Ebbone in lectionibus poſt vitam S. Othonis apud Bollandianos *ad diem 2. Julii tom.1. pag.455. num.151.* ubi ſic legitur: *Anno igitur Dominicæ Incarnationis* 1189. *Clemens III. Romanæ Sedis Antiſtes eorum, qui hujus negotii auctores extiterant, atteſtationes recepit, habitoque Fratrum, qui præſentes erant, conſilio, ſanctiſſimum Confeſſorem Dei Othonem Sanctorum catalogo adnumerandum decrevit. Eo igitur canonizato executionem translationis venerabilibus Epiſcopis Fratribus ſuis*

ſuis delegavit. Proinde anno a diſſolutionis ſuæ tempore quinquageſimo Apoſtolici executores mandati ſuo reverenter functi ſunt officio.

16 Colligitur ergo ex hucuſque dictis, nullo niti fundamento id, quod a nonnullis aſſeritur, definitionem ſcilicet cauſarum Canonizationis aliquando fuiſſe a ſummis Pontificibus commiſſam Epiſcopis. Etſi, quatenus etiam id ipſum verum eſſet, atque re quidem ipſa ſubſiſteret, nihil ex eo tamen deduci poſſet adverſus ſummi Pontificis *infallibilitatem* in Canonizatione Sanctorum. Nec enim unquam ratum, firmum, irrevocabile, & *infallibile* fuiſſet prædictorum Commiſſariorum Apoſtolicorum judicium, niſi confirmatio tacita, vel expreſſa ſummi Pontificis acceſſiſſet. Quærunt Doctores tractantes de ſacris Conciliis & eorum auctoritate, an Concilium generale indictum a ſummo Pontifice prærogativa *infallibilitatis* potiatur ſine ejus confirmatione; & negando reſpondent. Quærunt item, quid dicendum ſit de eodem Concilio auctoritate Papæ indicto, ſi eidem interveniant ipſius Legati, & decretis conſentiant; tum reſpondent, *infallibilitatem* decretorum exiſtere ex ſubſecuta ſummi Pontificis confirmatione, uti poſt Cardinales Cajetanum, & Turrecrematam videri poteſt apud Melchiorem Canum *de loc. Theolog. lib. 5. cap. 5.* niſi forte Pontifex Legatis antea commiſiſſet, ut aliquid in Concilio decerneretur; tunc quippe ad normam inſtitutionis edito decreto, etiam ante Apoſtolicam confirmationem de ejuſdem decreti *infallibilitate* neutiquam eſſet dubitandum. Certe Pius Papa IV. Legatis ſuis, qui Concilio Tridentino intervenerant, per litteras ſignificavit, ſe adeo libertati Concilii favere, ut etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ reſervatis liberam permitteret Concilio definitionem; tametſi res erant, nedum de diſciplina, verum etiam de Fide, cum non tam emendationem morum, quam hæreſum confutationem reſpicerent. Nec enim, teſte Melchiore Cano *loc. cit. pag. 151.* qui Tridentino ipſi interfuit Concilio, miſſi ad id fuerunt Legati cum inſtitutione quæſtionum definiendarum; nimia quippe erat earum multitudo, ac varietas: *Conſtat, ſummi Pontificis Legatos non ſolere ad Concilium accedere, ubi quæſtio de Fide agitanda eſt, niſi inſtructos prius & monitos de Eccleſiæ Romanæ Fide circa ea, quæ ſunt in Concilio finienda. Solere, inquam, non item oportere. Nam Legati in Concilium Tridentinum non potuere commode de quæſtionibus differendis ante inſtrui, quoniam erant propemodum infinitæ: ſed cetera fere Concilia ad unam, aut alteram Fidei tractandam cauſam coacta ſunt, ideoque Legati de Apoſtolicæ Eccleſiæ Fide prius inſtructi acceſſerunt.* Concilium autem ſane decrevit, quæ in Domino decernenda exiſtimavit; ſed antiquarum Synodorum veſtigiis inſiſtens in ultima ſeſſione ſupplicavit prædicto ſummo Pontifici pro omnium a ſe decretorum confirmatione: &, edita utique bulla, Pius omnia confirmavit; bulla, inquam, quæ inſerta eſt in Bullarium Romanum, necnon ad calcem nonnullarum editionum ſacri ejuſdem Tridentini Concilii. Nempe exemplum hoc probe demonſtrat, commiſſionem cauſarum Canonizationis, quatenus etiam facta fuiſſet, Pontificiæ *infallibilitati*

litati nequaquam obſiſtere potuiſſe, inſtante videlicet neceſſitate Apoſtolicæ confirmationis ſubinde obtinendæ aut expreſſe, aut ſaltem tacite; id eſt eodem ſaltem modo, quo in ſuperioribus dictum eſt, Beatificationes ab Epiſcopis factas ad Canonizationis gradum antiquioribus temporibus aliquando perveniſſe per extenſionem cultus ad univerſam Eccleſiam, intercedente tacito Romanorum Pontificum conſenſu.

17 Reliquum eſt, ut extremo perpendamus, an expoſitæ infallibilitati Romani Pontificis in Canonizatione Sanctorum obſtent ea, quæ habentur *in ſæpe cit. lib. ſacrar. caremon. Archiepiſcopi Corcyrenſis*, ubi ſic legitur *ſect. 6. cap. 2. Pontifex, antequam pronuntiet, conſuevit proteſtari in hanc formam &c. Antequam ad pronuntiationem veniamus, proteſtamur publice apud vos præſentes, quod per hunc actum Canonizationis non intendimus aliquid facere, quod ſit contra Fidem, aut Eccleſiam Catholicam, ſive honorem Dei.*

18 Albertus Fabricius vir heterodoxus *in ſua bibliogr. antiquar. cap.* 8. *num.* 25. ex hac nimirum infert *proteſtatione*, Romanos Pontifices confeſſos fuiſſe, in Canonizationibus Sanctorum falli poſſe. Adhæret Natalis Alexander *differt.* 27. *ſæc.* IV. Acrius adhuc id ipſum urgetur a Joanne Launojo *in epiſtolis ſuis* (*oper. tom.* 5.) & ſignanter *lib.* 1. *epiſt.* 5. *ad Raymundum Formentinum, & lib.* 3. *epiſt.* 1. *ad Jo: Gerbaſium, & epiſt.* 7. *ad Chriſtophorum Fauvæum*, demum *lib.* 6. *epiſt.* 14. *ad Ludovicum Maræſium animadverſ.* 5. acrius, inquam, id iſte urget, cum ipſum non pudeat, ſummum Pontificem cum Sorbonicis Baccalaureis hac de re comparare. Relata ſiquidem *proteſtatione*, ita ſubdit *cit. epiſt.* 5. *num.* 25. *Hæc proteſtatio reapſe quoad præcipua capita convenit cum ea, quam Baccalaurei Facultatis noſtræ ſuis actibus theologicis præmittunt, et in humanæ infirmitatis ſubſidium aſſumunt, parati corrigere, ſi quid correctione dignum ederent, et in medium proferrent. Immo, ablegata jam tunc pertinacia, et ardenti cognoſcendæ & tuendæ veritatis deſiderio, correcti cenſentur. Sic Pontifices ſummi per proteſtationem iſtam ſignificant, ſe ſibi minime tribuere non errandi privilegium, quod Chriſtus Eccleſiæ ſuæ, et eam repræſentanti Concilio pollicitus eſt.* Temerarium profecto, & contumelioſum in Chriſti Vicarium dictum! quod a ſolo Launojo proferri poterat, utpote Romanorum Pontificum & Sedis Apoſtolicæ hoſte apertiſſimo, ex quo ipſius opuſcula a ſacra Indicis Congregatione fuerant merito proſcripta; quemadmodum bene advertit pius Auctor *tractatus de libertatibus Eccleſiæ Gallicanæ lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 9. ubi ſic loquitur: *Hæc nunc ſufficiant, ut, qui Launoii opera legunt, præſertim ejus epiſtolas, quæ omnes, pauciſſimis exceptis, contra Pontificiam auctoritatem tendunt, agnoſcant in ſtyli acrimonia cenſuræ ſuis opuſculis inuſtæ dolorem* (fuerunt enim prohibita ejus opuſcula a ſacra Congregatione Indicis) *in argumentis frequentius ab eo tractatis, ac fere in omnibus ejus epiſtolis jurium ſanctæ Sedis extenuandorum ſtudium, in probando argumentorum plerumque negativorum debilitatem, aut conjecturarum argutias; atque ita non ei plus fidei tribuant, quam obtinere ejus probationes mereantur.*

19 Pro

19 Pro oppoſitionis autem rejectione nonnulli dicunt, nunquam a Romanis Pontificibus enuntiatam proteſtationem factam fuiſſe; utcumque id ſcriptum fuerit a citato Auctore libri ſacrarum cæremoniarum. Sed hoc, ut ingenue fateamur, non videtur re vera ſubſiſtere; primò, quia teſte Petro Amelio *in Ordine Romano*, ut infra videbimus, Bonifacius Papa IX. eamdem emiſit proteſtationem in Canonizatione S. Birgittæ; ſecundò, quia *in cit. lib. ſacr. cærem. pag.* 52. aperte dicitur: *Pontifex, antequam pronuntiet, conſuevit proteſtari in hanc formam; quod invenimus ſervatum a multis Pontificibus*; tertiò, quia Paris de Craſſis *in ſuis diariis* exponens neceſſaria pro Canonizatione S. Franciſci de Paula ait, inquirendum eſſe, *an Papa vellet proteſtari ante omnia, prout aliquando dubitatum eſt de hujuſmodi proteſtatione facienda, vel aliter providere vellet*. Cenſent alii, proteſtationem fuiſſe introductam, eo quod Pontifices aliquando quodammodo cogebantur ad Canonizationes faciendas; uti *in prædicto libro ſacrarum cæremoniarum Archiepiſcopi Corcyrenſis loc. cit.* legitur: *Sunt tamen aliqui clariſſimi viri, qui dicunt hoc introductum ex quadam cauſa, quæ nunc ceſſat, quia Papa tunc quodammodo cogebatur ad canonizandum quemdam contra ſuam opinionem, & propterea proteſtabatur*. Verum hujuſce vis nullum adeſt veſtigium: Reges etenim, Magnates, & Communia ſemper quidem ſummis Pontificibus ſupplicarunt pro aliquibus Dei ſervis referendis in albu Sanctorum; nunquam vero traditum eſt, Pontifices fuiſſe coactos, vel importunis illorum precationibus adactos quemquam Dei ſervum, ſeu Beatum contra propriam voluntatem in eodem Sanctorum albo deſcripſiſſe. Alii aſſerunt, proteſtationem factam fuiſſe a nonnullis Pontificibus timidæ conſcientiæ, quippe qui ſuam ignorabant poteſtatem; hincque inferunt, temporibus ſubſequentibus alios Pontifices a proteſtatione ipſa abſtinuiſſe, eo quia perfectam poſtea ſuæ infallibilitatis notitiam aſſecuti fuerunt; uti ratiocinatur Gonzal. *in cap. Audivimus ſub num. 6. de Reliq. & venerat. SS.* At hæc etiam reſponſio minime æqua videtur, quandoquidem proteſtatio infallibilitati non obſtat, ut infra demonſtrabimus: in quo propterea rerum themate nemo eſt qui non videat, percipi haud poſſe, quomodo Romani Pontifices proteſtationem quidem fecerint, quando ignorabant ſuam infallibilitatem; ab eadem autem abſtinuerint, cum ſuæ infallibilitatis cognitionem ſunt aſſecuti. Alii tandem exiſtimant, conſulto omiſſam fuiſſe a Romanis Pontificibus proteſtationem in libris ritualibus indicatam; quippe quod nunc Canonizationes præcedunt adeo exquiſitæ diligentiæ, necnon ejuſmodi probationum pondera, ut pie credendum ſit, Deum non eſſe permiſſurum, ut ſummus Pontifex erret in cultu Sanctorum univerſali Eccleſiæ proponendo; quemadmodum argumentatur Penia *in notis ad vitam S. Raymundi lib. 3. cap. 41. obſervat. 2.* Sed & id minime quæſtioni ſatisfaciens videtur; quandoquidem a Romanis Pontificibus ſemper, omnique tempore fuerunt adhibitæ in Canonizationibus Sanctorum exquiſitæ diligentiæ, prout circumſtantiæ temporum exigebant; ita ut

ita ut percipi nequaquam poſſit, quomodo ratione auctarum diligentiarum, quia ſic circumſtantiæ temporum voluerunt, fuerit omiſſa proteſtatio. Præterquamquod Canonizationis judicium minime innititur hominum teſtimoniis, qui ſane, non obſtantibus quibuſcumque diligentiis, ſemper fallere poſſunt & falli; ſed innititur præſentiæ Spiritus Sancti, juxta doctrinam D. Thomæ *cit. quodlib. 9. art. 16.* quo ſcilicet poſito, incongruum omnino apparet, propter augmentum diligentiarum Pontifices abſtinere voluiſſe a ſæpe memorata proteſtatione.

20 His igitur omnibus omiſſis, dicendum eſſe videtur primò, aliquando utique proteſtationem a ſummo Pontifice factam eſſe; ſecundò non deeſſe illi congruam declarationem, ita ut ex ea nihil inferri poſſit adverſus Romanorum Pontificum infallibilitatem in Canonizatione Sanctorum; denique conſuetudinem recte introductam fuiſſe, ut ab ea proteſtatione abſtinerent. Quod etenim aliquando a ſummis Pontificibus prædicta proteſtatio facta ſit, id deſumitur ex his, quæ dicta ſunt, necnon ex aliis, quæ infra dicentur. Quod verò eadem proteſtatio ſuam habeat congruam declarationem, oſtenditur. Pontifex proteſtando, per actum Canonizationis non intendere aliquid facere, quod ſit contra Fidem & Catholicam Eccleſiam, ſive honorem Dei, nullatenus veretur, ſe in Canonizatione errare poſſe. Verborum ſenſus hic rectus & legitimus eſſe videtur: Proteſtor, me non decernere cultum Sanctis, qui Deo debetur, eſſe impendendum; quod quidem eſſet contra Fidem, & Eccleſiam Catholicam, & contra honorem Dei: & proteſtatio hoc modo declarata, ſimilis eſt proteſtationi ſeptimæ Synodi, in qua Patres declararunt, ſe Sanctorum imaginibus colendis latriam non aſſerere ſoli Deo debitam. Fuit hoc indicatum a Cardinali Petra *ad Conſtitut. Apoſtolicas tom. 2. in notis ad Conſtit. 1. Alexandri III. ſub num. 22.* Sed clariſſime prædicta innititur explicatio bullæ Canonizationis S. Udalrici editæ a Joanne XV. quam Mabillonius, ut alibi vidimus, primum indubitatæ fidei monumentum ſcribit de Canonizatione a Papa impetrata. En verba bullæ *in nov. cod. Canoniz. pag. 2. Communi conſilio decrevimus, memoriam illius* (idest S. Udalrici) *affectu primo & devotione fideliſſima venerandam, quoniam ſic adoramus & colimus Reliquias Martyrum, et Confeſſorum; ut eum, cujus Martyres, et Confeſſores ſunt, adoremus. Honoramus ſervos, ut honor redundet in Dominum, qui dixit: Qui vos recipit, me recipit; ac proinde nos qui fiduciam noſtræ juſtitiæ non habemus, illorum precibus ac meritis apud clementiſſimum Deum jugiter adjuvemur.* Si igitur, ne populus in cultu Sanctis deferendo erret, Pontifices de ſervanda Catholica veritate, ac Dei honore tuendo proteſtati ſunt; quid habet id, quæſo, commune cum timore, quem dicuntur Pontifices habuiſſe, errandi in Canonizatione Sanctorum, opinando, ſe in eo judicio falli potuiſſe? Succedit alia declaratio undequaque independens ab ea, quæ huc uſque expoſita eſt. Porro proteſtatio nihil aliud erat, quam precatio Deo a Pontifice fuſa, ne ipſe eum ſineret in errorem incidere;

& id deprehenditur ex his, quæ habentur in antiquioribus monumentis, ad quæ Archiepiſcopus Corcyrenſis ſe retulit. Cardinalis nimirum Oſtienſis *in cap. Audivimus ſub num. 5. de Reliq. & venerat. SS.* ſic ait: *Facit ſermonem ſummus Pontifex, proceſſum recitans & probata, inducens populum ad orandum, quod Deus non permittat, ipſum errare in hoc negotio.* Auctot quoque, qui verſibus deſcripſit Canonizationem S. Petri Cæleſtini factam a Clemente V. ita alloquentem Pontificem ipſum inducit apud Bollandianos *ad diem 19. Maji tom. 4. pag. 479.*

Vos ergo rogate,
Noſque oraturos cognoſcite, quod Deus adſit
Omne bonum tribuens, perfectum quodque rependens;
Nec tantis errare ſinat ſponſamque redemptam
Sanguine, ſed noſtros miſeratus dirigat actus.

Cardinalis Cajetanus *in Ordine Romano* apud Mabillon. *tom. 2. muſ. Ital.* deſcribens ritum Canonizationis hoc modo ait *cap. 115. pag. 422. Finito vero ſermone hujuſmodi, Dominus Papa prædicet, ſe oraturum, et hortetur alios, ut orent, ut ſupra; ſcilicet, quod Deus non permittat, eum errare in hoc negotio.* Hæc eadem verba leguntur apud Auctorem, qui rituum formulis præerat in aula Pontificia anno 1347. apud Raynaldum *ad dictum annum num. 39.* De Canonizatione S. Birgittæ facta a Bonifacio IX. ſic effatur Petrus Amelius *in Ordine Romano* apud Mabillon. *in cit. tom. 2. Completo ſermone, et facta admonitione, ut omnes deberent Deum rogare, quod non permitteret, eum errare; proteſtatione etiam facta, quod ipſe non intendebat facere contra ſacroſanctam Romanam Eccleſiam; ſurgens de ſede, depoſita mitra, incepit, cantando: Veni, Creator Spiritus.* Jacobus Volaterranus, qui Canonizationem S. Bonaventuræ enarravit, cujuſque opuſculum eſt typis impreſſum apud Raynaldum *ad ann. 1482. num. 48.* ſequentia adhibet verba: *Facta reverentia, ponitur alia ſedes ante altare, ita ut Papa vertat renes ad altare, et ibi ſedet et facit ſermonem, referens quæ geſta ſunt, et vitam, ac miracula Canonizandi ſummarie; et in fine hortatur omnes, ut orent Deum, ne permittat, errare Eccleſiam ſuam in hoc negotio; ipſe quoque identidem dicit, ſe oraturum.* Non diſſimilis demum eſt modus loquendi in Ordine Canonizationis anni 1494. (*tom. 3. collect. Concil. Britan. pag. 636.*) *Et faciat ſermonem ſummus Pontifex, proceſſum recitans et probata, inducens populum ad orandum, quod Deus non permittat eos errare in hoc negotio.* Sed & concordant monumenta ipſi Archiepiſcopo Corcyrenſi contemporanea. Etenim in bulla Canonizationis S. Franciſci de Paula (*in nov. cod. Canoniz. pag. 209.*) compendio commemoratis vitæ ejuſdem meritis, & miraculis, Leo X. aſſerit, rogaſſe omnes, qui aderant in Conſiſtorio, *ut ſuis orationibus ac jejuniis Eccleſiam Dei juvarent, ac, ne eam Altiſſimus modo aliquo in hujuſmodi Canonizationis officio errare permitteret, inſtanter orarent*, In bulla Canonizationis S. Bonaventuræ (*cit. cod. pag. 192.*) Sixtus IV. dicit, *ſe in triduum orationes jejuniaque indixiſſe, ut Deus omnipotens ipſi, quod factu optimum in hac re eſſet,*

oſtendere

oſtendere dignaretur, nec pateretur, Eccleſiam ſuam militantem errare, quæ ſe triumphanti conformare ſtuderet. Clemens autem VII. in bulla Canonizationis S. Antonini (*ibidem pag.* 229.) quæ Canonizatio facta fuerat ab Hadriano VI., narrat, eum in triduum preces & jejunia indixiſſe, *ut Deus omnipotens ipſi Hadriano Prædeceſſori, quod factu optimum in hac re foret, oſtendere dignaretur, nec pateretur, militantem Eccleſiam ſuam errare, quæ ſe triumphanti conformare conſueverat.* Quapropter, ſi monumenta omnia nihil aliud ſonant, quam precem, quæ in Canonizatione Sanctorum a ſummis Pontificibus effundebatur, ne Deus ipſos ſineret labi in errorem; ſequitur, proteſtationem de non inducendo errore in Eccleſiam, de qua nonnulli loquuntur, nihil aliud re vera fuiſſe, quam precationem Deo fuſam, ut ipſe aſſiſtere dignaretur, ne ſummus Pontifex in errorem incideret. Porro, quod ex eadem prece nihil inferri poſſit adverſus Romanorum Pontificum infallibilitatem in Canonizatione Sanctorum, clariſſimum profecto id eſſe videtur; quia, ſi infallibilitas judicii innititur afflatui Spiritus Sancti, tantum abeſt, ut precatio Deo fuſa, ne ſinat Romanum Pontificem in errorem labi, obſtet ejus infallibilitati, ut eadem ſit potius præſidium uſquequaque neceſſarium ad impetrandum afflatum ipſum Spiritus Sancti, ideoque & ad infallibilitatem obtinendam. Nec enim inconveniens putari debet, ut a Deo petamus id, quod certo certius ſcimus, ipſum facturum eſſe; cum exemplum extet Chriſti Domini, qui *Joann.* 17. ſe clarificari petiit, uti recte docet S. Thomas 3. *part. quæſt.* 83. *art.* 4. *ad ſeptimum*, ibique Magiſter Porrecta *in comment.*, & Magiſter Soto *in* 4. *ſent. diſt.* 13. *quæſt.* 2. *art.* 4. *ad ſeptimum*. Præclara quoque ſententia S. Gregorii Magni *tom.* 2. *oper. lib.* 1. *dialog. cap.* 8. ubi hæc habet: *Ea quæ ſancti viri orando efficiunt, ita prædeſtinata ſunt, ut precibus obtineantur ... quatenus poſtulando mereantur accipere quod eis omnipotens Deus ante ſæcula diſpoſuit donare.* Præterquamquod, ſicuti etiam nunc ante Canonizationes ſummi Pontifices preces effundunt atque adeo indicunt, & nemo tamen eſt, qui ex his precibus putet, eos dubitare de ſua infallibilitate: quocirca ad rem bene ſubdit P. Ricciolius *in opere ſæpe cit. lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 6. *Neque huic fiduciæ obſtant orationes, jejunia, & eleemoſynæ præmitti a Pontificibus ſolitæ, ne Altiſſimus Eccleſiam ſuam modo aliquo in hoc Canonizationis officio errare permittat; ſicut non obſtant infallibilitati abſolutionis, aut conſecrationis Hoſtiæ preces præmitti ſolita a legitimo Sacerdote, ſi forma debita ſupra materiam idoneam utatur, nec oratio repugnat fiduciæ de infallibili impetratione, aut fiducia orationi.* Ita ex precatione ſupra recenſita inferri minime poterit, Pontifices dicto modo orantes aliquam de ſua infallibilitate dubitationem habuiſſe. Tandem, quod recte introducta fuerit conſuetudo, ut Pontifices ab eadem precatione inſtar proteſtationis abſtinerent, demonſtratur, tum quia ea poterat eſſe offendiculi occaſio iis, qui indolem & naturam ejuſdem proteſtationis ignorabant; tum etiam quia, ſi ſummi Pontifices preces fundunt & publicas pariter preces indicunt pro Divina ope im-

petranda, utque Deus ſuum lumen ipſis infundat, ne in errorem labantur; proteſtatio de voluntate non inducendi errorem in Eccleſiam, utpote virtualiter, ut dicitur, in prece contenta, eſt impune ac prudenter omiſſa; idque eo magis, cum plebs Fidelium hodie ſatis edocta ſit de cultu qui Deo, & de cultu qui Sanctis præſtandus eſt.

21 Sed his etiam præteritis, ponamus denique proteſtationem, de qua huc uſque locuti ſumus, minime precationem fuiſſe, ſed veram animi ſummi Pontificis declarationem, qua nempe profiteretur ipſe, canonizando Beatum, ſe non intendere, aliquem errorem in Eccleſiam inducere; adhuc tamen non apparet, quomodo ex hoc actu inferri poſſit, ſummos Pontifices admiſiſſe, ſe in actu Canonizationis eſſe poſſe errori obnoxios. Non enim ſummi ipſi Pontifices ſolum emittebant dictam proteſtationem, verum etiam ad ulteriora progrediebantur: hoc eſt adhibitis licet omnibus humanis diligentiis, indictis precibus, emiſſis quoque per ſemetipſos ad Deum obſecrationibus, ut quemcumque dignaretur avertere ab actu errorem, ſuam quidem adhuc per actum publicum humanam patefaciebant imbecillitatem; & ſe tamquam homines privataſque perſonas, citra Spiritus Sancti præſentiam, falli poſſe, publice proteſtabantur (quatenus, inquam, proteſtatio accipienda ſit eo modo, quo ab opponentibus explicatur) ut ſic videlicet per humilitatis viam ad prærogativam infallibilitatis a Deo ſibi in actu univerſam Eccleſiam reſpiciente promiſſæ aſcendere mererentur, utpote non in ſemetipſis, ſed in præſentia Spiritus Sancti memoratam conſtituentes infallibilitatem. Sed &, excluſa ſubinde quacumque formidine, ſententiam porro proferebant non conditionalem, verum abſolutam, atque ad univerſam Eccleſiam pertinentem: declarabant quippe, ſtatuebant, definiebant firmiter tenendum, Beatos, qui a ſe canonizabantur, eſſe reponendos in Sanctorum catalogo, & eſſe in univerſa Eccleſia colendos, impoſita quoque refragatoribus anathematis pœna; uti colligitur ex formulis Canonizationum plene cumulatis a P. Ricciolio *in opere ſæpe citato lib. 1. cap.* 2. & a nobis pariter alias relatis. Uno verbo, oppoſitum argumentum ex proteſtatione deductum momento non careret, ſi Pontifices, emiſſa proteſtatione, ac proteſtationi ipſi inhærentes ſententiam deinde tuliſſent conditionalem: ſed ſecus eſt, quando, reſpectu habito ad propriam humanam imbecillitatem, proteſtationem emiſerunt; habito autem ad præſentiam Spiritus Sancti, ſententiam tulerunt. Nimirum hoc eſt illud, quod expreſſe docet S. Thomas *in cit. quodlib.* 9. *quæſt.* 7. *art.* 16. verbis ſupra relatis, & hic iterum referendis: *Dicendum, quod aliquid poteſt judicari poſſibile ſecundum ſe conſideratum, quod relatum ad aliquid extrinſecum impoſſibile invenitur. Dico ergo, quod judicium eorum, qui præſunt Eccleſiæ, poteſt errare in quibuslibet, ſi perſonæ eorum tantum reſpiciantur. Si vero conſideretur Divina providentia, quæ Eccleſiam ſuam Spiritu Sancto dirigit, ut non erret, ſicut ipſe promiſit Joann.* 14. *quod Spiritus adveniens doceret omnem veritatem, de neceſſariis ſcilicet ad ſalutem;*

certum

certum eſt, quod judicium Eccleſiæ univerſalis errare in his, quæ ad Fidem pertinent, impoſſibile eſt. Unde magis eſt ſtandum ſententiæ Papæ, ad quem pertinet determinare de Fide, quam in judicio profert, quam quorumlibet ſapientum hominum in Scripturis opinioni. Concludamus itaque, proteſtationem infallibilitati non obeſſe, aut quia inducta eſt, ut error a populo averteretur; aut quia fuit precatio ad Deum, ne ſineret, Pontificem canonizantem labi in errorem; vel demum quia ſententia definitiva reſpectum habet ad Spiritus Sancti aſſiſtentiam, & proteſtatio præcedens, quatenus habenda eſſet pro vera & legali proteſtatione, reſpectum habet ad humanam Romani Pontificis tamquam privatæ perſonæ imbecillitatem. Præter ſupra relata, perpenſa memorata proteſtatione temerarie, uti diximus, oppoſita a Launojo, ad rem ſubdit bon. mem. Matthæus Petitdidier *in tract. Theol. de Papæ infallib. cap.* 15. *§.* 3. verba, quæ ex Gallico idiomate in Latinum translata ſonant, ut ſequitur: *Doctor Launojus nobis opponit, quod quidam ſummus Pontifex ante Canonizationem cujuſdam Sancti proteſtatus eſt, quod in hoc actu non prætendebat aliquid facere contra Fidem; ex quo infert, quod hic Papa ſe recognovit errori ſubjectum &c. Sed in eo, quod attinet ad hoc caput, videre facile eſt, quod ex declaratione a Papa emiſſa, quod videlicet non intendebat aliquid facere contra Fidem, non recte infertur, quod ſe capacem reputabat proponendi univerſæ Eccleſiæ aliquem errorem, tamquam aliquem Fidei articulum: quemadmodum recte concludi non deberet, Concilium œcumenicum poſſe univerſæ Eccleſiæ aliquem errorem proponere, tamquam Fidei articulum, ex quo dixiſſet, ſe non prætendere aliquid ſtatuere contra Fidem.* In Conciliis generalibus ſimiles preces funduntur: *Non nos patiaris perturbatores eſſe juſtitiæ, qui ſummam diligis æquitatem, ut in ſiniſtrum nos ignorantia non trahat*: quemadmodum legitur apud Cardinalem Jacobum Cajetanum in Ordine, qui obſervatur in celebratione Concilii generalis, (*ex ejus Ordine Romano* apud Mabillon. *tom.* 2. *mnſ. Ital. pag.* 394. ut & inter Concilia Harduini *tom.* 10. *col.* 21.) habetur, Cardinalem de Monte Præſidem Concilii Tridentini prædictis verbis oraſſe. Ideo, ſicuti aſſerentes, Concilium generale eſſe infallibile, etiam citra Romani Pontificis auctoritatem, non tamen putant, ex prece modo dicta ullum infallibilitati Concilii illatum præjudicium; ita id ipſum concedere tenentur in Canonizatione Sanctorum, ſubſiſtere videlicet ſummi Pontificis infallibilitatem, etiamſi ante Canonizationem Pontifices oraverint, & orent, ne in errorem perducantur: quod a nobis poſtremo loco additum eſt, ut quatenus alicui ex ceteris proteſtationis declarationibus ea magis placeat, quæ docet proteſtationem nihil aliud fuiſſe, quam precationem, poſſit hoc ipſum ulteriori argumento comprobare. De prædicta proteſtatione aliqua habentur *in ſcrutinio doctrinarum cap.* 30. *art.* 14. *num.* 61. P. Joannis Antonii a Panormo, nobis, dum viveret, amicitia juncti, & Conſultoris Congregationis ſacrorum rituum, quæ concordant cum his quæ in ſuperioribus de eadem proteſtatione dicta ſunt.

CAPUT

CAPUT XLV.

An ſit de Fide, ſummum Pontificem errare non poſſe in Canonizatione Sanctorum; & an de Fide ſit, Canonizatum eſſe Sanctum.

1 JUxta adducta in ſuperioribus communis eſt Theologorum, & juris Pontificii peritorum ſententia ſummum Pontificem errare non poſſe in Canonizatione Sanctorum; ſed de eo, quod attinet ad propoſitam controverſiam, an hoc videlicet de Fide ſit, & an de Fide ſit, canonizatum a Papa eſſe Sanctum, inter eoſdem adhuc diſputatur. Quocirca Sylvius *controv. lib.* 4. *quæſt.* 2. *art.* 14. *pag.* 367. hæc habet: *Cæterum, qua certitudine ſit tenendum, Pontificem non poſſe in Canonizatione Sanctorum errare, non prorſus liquet.* Nonnulli enim, qui tractatus ediderunt de Canonizatione Sanctorum, nedum ſtrenue pugnant pro *infallibilitate* Papæ, ſed eam etiam ad Fidem referunt; Contelorius nimirum, Rocca, Caſtellanus, Ceparius, Auctor tractatus de Canonizatione ad Cardinalem Montis Regalis. Alii contra admittunt quidem, ponuntque *infallibilitatem*, at putant tamen, id non eſſe de Fide, nec pariter eſſe de Fide, canonizatum eſſe Sanctum. Poterit id nempe unuſquiſque facile deprehendere, ſi Theologorum, & juris Canonici Interpretum auctoritates antea allegatas *infallibilitati* ipſi faventes in ipſo, ut dicitur, fonte recognoſcere velit: quamquam & nos aliquas hic referemus, eum qui plures quærat, ad loca ſupra indicata remittentes.

2 Negant itaque, hæc eſſe de Fide, Joannes a S. Thoma *in* 2. 2. *D. Thomæ tom. unic. diſp.* 9. *art.* 2. *pag.* 158. quo in loco quærens, *utrum in Canonizatione, et Beatificatione Sanctorum ſummus Pontifex errare poſſit*, relatis circa hoc variis ſententiis, hanc addit: *Tertia ſententia media eſt, eſſe quidem certum, Papam errare non poſſe in Canonizatione Sanctorum, & eſſe dignum cenſura, qui oppoſitum diceret; non tamen eſſet hæreticus, ſed temerarius, impius, et ſcandaloſus, immo et proximus errori, aut ſapiens hæreſim. Hæc ſententia communior eſt apud Recentiores &c.* Quibus utique idem ſuffragatur Joannes docens, determinationem de æterna gloria alicujus perſonæ applicate & peculiariter non eſſe determinationem doctrinæ; & ideo non eſſe directe de Fide, ſed reductive.

3 Antonius Cordubenſis *in quæſtionario Theologico lib.* 4. *qu.* 12. *pag.* 317. *Non certo hæreticum, aut ſapiens hæreſim, ſed valde probabiliter hæreticum, aut certe impium, et contra probabilitatem, et pietatem Fidei eſt dicere, quod Eccleſia, ideſt Papa, vel Concilium generale, in Canonizatione Sanctorum errare poteſt.*

4 Ludovicus a Paramo *de origine, et progreſſu Officii S. Inquiſit. lib.* 3. *quæſt.* 5. *num.* 184. *pag.* 679. *Non haberet plus auctoritatis definitio illa, quam habet Canonizatio Sancti, in qua quamvis ſit certum, non poſſe Papam errare, non tamen eſt adeo certum, ut ſit de Fide.*

5 Fran-

5 Franciſcus Suarez *de tripl. virt. Theol. de Fide diſp.* 5. *ſect.* 8. *num.* 8. *pag.* 104. *Non licet Fidelibus dubitare de gloria Sancti canonizati ; id enim ſub præciſa obligatione præcipiunt Pontifices in ipſa Canonizatione : ergo oportet, ut illi præcepto non poſſit ſubeſſe error ; alias deficeret Deus in re maxime neceſſaria Eccleſiæ, quod eſt contra providentiam, & promiſſiones ejus : & ideo, quamvis hæc illatio non ſit de Fide, cenſeo, eſſe ſatis certam, & contrariam eſſe impiam ac temerariam.*

6 Gabriel Vaſquez *in* 1. 2. *tom.*2. *diſput.* 165. *cap.* 9. *num.*94. *pag.*147. *Ut definiat* (ſummus nempe Pontifex) *hunc hominem, aut illum ſancte vixiſſe, non habet principium aliquod de Fide, nempe aut Scripturam, aut Traditionem, ſed ſolum humanum teſtimonium ; & ideo Pontifex non cenſetur de Fide definire, quamvis habeat aſſiſtentiam Spiritus Sancti, ne erret ; ac proinde temerarium eſt negare id, quod ipſe in Canonizatione decernit.*

7 Rabaudi *exercit. Theol. tom.*2. *exercit.*3. *cap.*1. *n.*2. *propoſit.*2. *pag.*148. *Non eſt per ſe, & immediate de Fide illum, quem Eccleſia canonizavit, eſſe in gloria.*

8 Dominicus a SS. Trinitate *tract. de ſummo Pontifice cap.* 18. *concl.* 6. *pag.*494. (*tom.*10. *biblioth. Pontif.*) *Non eſt de Fide, quod ſummus Pontifex, generaliaque cum illo Concilia gaudeant privilegio infallibilitatis in Canonizatione Sanctorum, ita ut, qui hoc negaret, ſtatim pro hæretico habendus eſſet.* Idque probat *pag.* 495. quia, *ſi Canonizatio Sanctorum ..... non eſt materia ex Fide definibilis, non pertinet ad Fidem, quod Eccleſia, vel ſummus Pontifex in ea definienda ſit infallibilis.* Canonizationem autem Sanctorum non eſſe *materiam ex Fide definibilem*, variis argumentis evincit.

9 Vincentius Ferre *tract. de Fide quæſt.* 13. §. 5. *pag.*415. (*tom.* 20. *biblioth. Pontif.*) *Dico tertio : non eſt immediate de Fide, hunc hominem canonizatum eſſe vere Sanctum & in cælo regnare.*

10 Dominicus Maria Marcheſius *de capite viſibili Eccleſiæ dub.* 4. §. 2. *pag.* 741. (*tom.* 9. *biblioth. Pontif.*) *Sequitur, non ſolum iſtam propoſitionem*, Sanctus N. canonizatus eſt in cælo, *non eſſe de Fide ; ſed nec etiam iſtam*, Sanctus rite canonizatus eſt in cælo.

11 Dominicus Bannes *in* 2. 2. *S. Thomæ quæſt.* 1. *art.* 10. §. *Dubitatur præterea ſeptimò:an ſummus Pontifex poſſit in Canonizatione Sanctorum errare .... Sed dicit aliquis : Quare non damnamus hæreſis ſic aſſerentes ? Reſpondetur ; nos ſequi in hac cenſura communem Theologorum ſententiam, præſertim D. Thomæ in quodlibet.* 9. *Verumtamen, quia proximis temporibus fuerunt Heretici, qui Eccleſiam in Sanctis canonizandis irriderent, atque negarent ejus auctoritatem & infallibilitatem, propterea recentiores Theologi merito decernunt, hæreſim ſapere Lutheranorum, aſſerere ; Eccleſiam in alicujus Sancti Canonizatione falſam fuiſſe, etiamſi auctoritas canonizandi non negetur.*

12 Salmanticenſes *in curſu Theolog. tom.*7. *tract.* 17. *de Fide diſput.* 4. *de Rom. Pontifice dub.*2. §.3. *pag.* 198. *Hæc propoſitio ; Omnis homo rite canonizatus,& acceptus ab Eccleſia in numerum Sanctorum eſt Sanctus & exiſtit in gloria*

(*ex*

(ex qua ſubjuncta Canonizatione, & acceptatione Eccleſiæ inſertur, Sanctum Iſidorum eſſe vere Sanctum & exiſtere in gloria) non eſt immediate de Fide.

13 Theophilus Raynaudus *in heteroclitis ſpiritualibus ſect. 3. punct. 1. pag.249. tom.15. Quanta porro ſit certitudo, quæ his Eccleſiaſticis in ſortem Sanctorum allectionibus ingeneratur, ſub judice lis eſt, præſertim quoad maxime ſolemnem conſcriptionem, ſive Canonizationem .... Meam hac de re ſententiam expreſſi in epilegomenis ad coronam auream ſubnot.2. verit.8. ubi negavi, eſſe Divina Fide certum, quod qui Canoniſmo honeſtatus eſt; ſit cælo illatus & Sanctus.*

14 Contra, de Fide eſſe, ſummum Pontificem falli non poſſe in Canonizatione Sanctorum, & de Fide eſſe, Canonizatum eſſe Sanctum, latiſſime docent & probant Angelus Maria Verricellus *in quæſt. moral. & legal. tract.8. quæſt. 24. pag. 404. Reſpondetur affirmative, nempe de Fide credendam eſſe gloriam Sancti Canonizati*; qui & id pluribus perſequitur.

15 Lucas Caſtellinus *de certit. glor. SS. cap.3. punct. 48. pag.210. Canonizatio Sanctorum connumeratur inter illa, quæ Fidei ſunt*; quod etiam tradit *cap.4. punct.3. 4. & ſeq. pag.252. & ſeq.*

16 Rodericus de Arriaga *in diſp. Theol. in 2. 2. D. Thomæ tract. de Fide diſput.9. ſect.5. num.27. pag.137. Definitio illa de ſanctitate Henrici, ſeu Canonizatio illius eſt de Fide. Igitur ex his omnibus modis loquendi tot Pontificum colligo (quidquid aliqui in contrarium dicant) Papam in Canonizationibus non ſolum errare non poſſe, ſed id eſſe de Fide.*

17 Adamus Tannerus *Theolog. ſcholaſt. tom. 3. diſput.1. de Fide quæſt. 4. dub.7. num. 290. col. 284. Sed & firmiter credendum, Canonizationem Sanctorum a Pontifice factam eſſe infallibilem, ita ut ſit de Fide, vere Sanctos, ac Beatos eſse eos, qui a ſummo Pontifice canonizati ſunt.*

18 Aloyſius Turrianus *in 2. 2. D. Thomæ diſput.16. dub.3. Tertio dicendum eſt, probabilem eſse ſententiam aſserentium, de Fide eſse, Pontificem non poſse errare in Canonizatione Sanctorum.*

19 Gregorius de Valentia *commentariorum Theolog. tom. 3. diſput. 1. quæſt. 1. punct. 7. §. 41. col. 253. Quamvis enim teſtimonia, quæ pro alicujus hominis ſanctitate afferuntur, ſint humana, ideoque natura ſua ſallibilia; tamen poſito, quod Pontiſex illis inducatur tandem ad pronunciandum, quempiam Sanctum, atque Beatum jam eſse, certa Fide credendum eſt, teſtimonia illa (quatenus in genere ſaltem probant, pie atque ſancte quemquam ex hac vita exceſſiſse) vera eſse, & hominem ejuſmodi ex eorum eſse numero, quos per revelationes Scripturæ generales in communi conſtat, Divinæ gratiæ beneficio conſequi æternæ vitæ Beatitudinem &c.*

20 Alphonſus a Caſtro *de juſta Hæretic. punit. cap.6. tom. 2. col.45. Sanctorum Canonizatio, ut B. Thomas docet, res eſt quodammodo ad Fidem ſpectans. Cui B. Thomæ ſententiæ quodammodo favent verba, quæ ſummus Pontiſex dicit in Canonizatione alicujus Sancti, quæ poſita ſunt in libro ſacrarum Eccleſiæ cæremoniarum, & ſunt, quæ ſequuntur: Ad honorem Sanctæ, & individuæ Trinitatis &c. Hæc verba dicit Papa, cum aliquem canonizat. In quibus id eſt advertendum.*

Digitized by Google

tendum, quod ait, talem Canonizationem fieri ad exaltationem Fidei Catholicæ.

21 Sed & undique petitis argumentis hanc ipſam ſententiam tuetur Ricciolius *in ſæpe cit. oper.* & cl. mem. Cardinalis de Lauræa *in 3. lib. ſent. tom. 3. diſput. 6. art. 3.* totus eſt in probando, inter materialia Fidei Theologicæ objecta reponi ac reputari debere, quod Sancti ab Eccleſia canonizati, id eſt declarati tales, nempe amici Dei, eum videntes, eoque fruentes, vere ſint tales: & Maurus *Theol. tom. 2. lib. 7. quæſt. 140. num. 17.* docet, de Fide eſſe, eos, qui ſunt canonizati, eſſe Sanctos atque in æternum beatitudine fruituros.

22 Fundamentum porro primæ ſententiæ conſtituitur in auctoritate D. Thomæ *in ſæpe cit. quodlib. 9. quæſt. 7. art. 16.* ubi, poſtquam docuit, non poſſe ſummum Pontificem errare in his,quæ attinent ad Fidem;poſſe autem errare in aliis ſententiis, quæ ad peculiaria facta pertinent, ſic tandem, ut alibi retulimus, de Canonizatione Sanctorum concludit: *Canonizatio vero Sanctorum medium eſt inter hæc duo; quia tamen honor, quem Sanctis exhibemus, quædam profeſſio Fidei eſt, qua Sanctorum gloriam credimus, pie credendum eſt, quod nec etiam in his judicium Eccleſiæ errare poſſit.* Rurſus idem S. Doctor 2. 2. *quæſt.* 11. *art.* 2. habet, hæreticum *formaliter* dici, qui negat aliquid directe pertinens ad Fidem; hæreticum autem *virtualiter* & *arguitive* eſſe, qui negat aliquid, quod evidenter infertur ex Fidei principiis. Pariter 2. 2. *quæſt.* 1. *art.* 1. tradit, Fidem non aſſentiri alicui, niſi quia eſt a Deo revelatum. Demum 1. *part. quæſt.* 1. *art.* 8. ait, noſtram Fidem revelationi Apoſtolis, & Prophetis factæ inniti, qui canonicos Libros ſcripſerunt, minime vero revelationi, ſi quæ aliis Doctoribus facta ſit. Quocirca, ſi juxta doctrinam Angelici Præceptoris Canonizatio eſt quid medium inter res Fidei, & res pertinentes ad cauſas particulares; ſi tantum pie creditur, ſummum Pontificem eſſe in Canonizatione *infallibilem*; ſi ſecundum ipſum ratio formalis, ſeu objectum *quo* Fidei eſt prima veritas in dicendo, auctoritas nempe Dei dicentis; ſi denique pro Fide non ſufficit quæcumque revelatio, ſed neceſſaria eſt revelatio Apoſtolis, & Prophetis facta; concludunt primi, de Fide juxta doctrinam S. Thomæ non eſſe, quod Papa ſit *infallibilis* in Canonizatione, & quod Canonizati ſint Sancti, hoc eſt viſione beatifica fruentes; cum nec Deus revelaverit, Beatum a Papa Canonizatum eſſe in æterna gloria, nec id contineatur in Divinis Scripturis, nec in Traditione: ita ut declaratio a ſummo Pontifice facta in Canonizatione, talem quemdam eſſe Sanctum & colendum in univerſa Eccleſia, nunquam directe, ſed tantum *reductive* ad Fidem pertineat propter connexionem, quam habet cum propoſitionibus illis,quibus, Divina Scriptura duce, Sanctorum gloriam profitemur; quibuſque, Fide duce, credimus, eſſe in Eccleſia poteſtatem Sanctos canonizandi. In quo rerum themate, inquiunt, haud immunis a Theologica cenſura cenſendus eſt, qui negat Papæ *infallibilitatem* in Canonizatione, & multo minus, qui Sanctum eſſe negat eum, qui a Papa canonizatus eſt; at formalis ta-

men hæreticus non erit, cum ad hæreſim formalem conſtituendam neceſſe ſit, ut error directe tendat contra Fidem; ut conſtat ex doctrina Divi Thomæ ſupra citata, cum qua concordat Textus *in cap. ſuper quibuſdam: de verb. ſignificat. & in can. Hæretici 24. quæſt. 1.*

23 Addunt hanc eamdem ſententiam ſequentes, ea quæ nec implicite, nec *virtualiter* ſunt revelata, ita ut certo & evidenter valeant erui ex propoſitionibus proxime revelatis, non poſſe nunc ab Eccleſia reponi inter dogmata Fidei. Cum autem declaratio ſanctitatis alicujus, quam facit ſummus Pontifex in ſolemni Canonizatione, pendeat ex ſyllogiſmo, cujus minor propoſitio, quod ille videlicet ſancte obierit, ex humanis tantum teſtibus comperta eſt Pontifici; proinde inferunt, alicujus Sancti peculiariter ſumptam Canonizationem poſſe tamqnam non certam ex Fide proponi; non tamen hinc poſſe deduci, quod liceat alicui impune cultum negare Sancto a ſummo Pontifice in album Sanctorum relato, vel quod id pugnet cum Romani Pontificis *infallibilitate* communiter in Canonizatione recepta, & cum ſpeciali Spiritus Sancti præſentia ea in re univerſam Eccleſiam reſpiciente: tum quia, ſicuti nequit quis impune negare cultum latriæ Hoſtiæ per ſacerdotem conſecratæ, & quæ in ſacrificio Miſſæ in altum tollitur, licet de Fide non ſit, Hoſtiam, quæ colenda proponitur, conſecratam eſſe & Corpus Chriſti continere; ita neque quis poterit impune negare cultum duliæ Sancto canonizato, quamvis de Fide non ſit, eum eſſe Sanctum atque beatifica viſione fruentem: tum quia, etſi libenter admittatur, ſummum Pontificem in rebus Fidei & morum eſſe *infallibilem*, atque *infallibilitatem* proficiſci ex afflatu Spiritus Sancti; non omnia tamen, quæ declarat in materia Fidei, & cum præſentia Spiritus Sancti, *infallibilia* licet ſint, ita dici debent articuli Fidei, ut, qui nonnihil negaverit, hæreticus continuo ſit cenſendus. Propoſitionum, inſtant, damnatarum non una eademque eſt cenſura, cum varii videlicet ſint hujus gradus, & variæ notæ. Quamobrem in Concilio Conſtantienſi, examinatis erroribus VVicleffi, & Joannis Hus, nonnulli fuerunt caſtigati tamquam manifeſto hæretici; nonnulli tamquam erronei, nonnulli ſicuti ſcandalum præbentes, ac blaſphemi, alii ut pias aures offendentes, alii veluti temerarii ac ſeditioſi; & in Conſtitutionibus pariter S. Pii V. & Gregorii XIII. latis contra Michaelem Bajum nonnullæ ex propoſitionibus ejuſdem deſignantur tamquam ſuſpectæ, aliæ vero in bulla *Unigenitus* ſan. mem. Clementis XI. captioſæ nuncupantur. Nempe, cum hæreſis nota inuratur propoſitioni, quæ proxime adverſatur Fidei Catholicæ item proxime revelatæ, uti loquitur ſchola, & late proſequuntur Salmantic. *tract.* 17. *de Fide diſput.* 9. *de infidelitate dub.* 4. *§.* 2. vel hæreſis ſit ejus, qui Fidem profeſſus pertinacem habet errorem ei veritati manifeſte contrarium, quæ Catholica certo ſit, juxta ea, quæ habentur apud Melchiorem Canum *de loc. Theolog. lib.* 12. *cap.* 7. *pag.* 357. Ex his principiis quemadmodum oſtenditur, unam eamdemque propoſitionem particularem in materia dogmatis,

tis, aut morum a Pontifice definitam ſemper eſſe *infallibilem*, non autem ſemper eſſe de Fide; ita demonſtrari creditur, ſententiam negantem, pariter eſſe de Fide, hunc, aut illum Canonizatum eſſe re vera Sanctum, Divinaque viſione fruentem, minime repugnare ſummi Pontificis *infallibilitati*, ſed & bene congruere cum præſentia Spiritus Sancti eum dirigentis in negotio tam arduo *reductive* ad Fidem pertinente, atque univerſam Eccleſiam reſpiciente.

24 Fundamentum vero eorum, qui docent oppoſitum, eſſe videlicet de Fide, quod ſummus Pontifex ſit *infallibilis* in Canonizatione Sanctorum, quodque ab eodem Canonizatus ſit Sanctus, Divinaque viſione fruatur, ſequentibus conſtat argumentis. Primo ſiquidem dicunt, hæreticum eſſe, qui aſſereret, Pontificem in condendis legibus toti Eccleſiæ communibus errare poſſe: cumque Pontifex, aliquem canonizando, univerſæ Eccleſiæ præcipiat, ut eum colat tamquam Sanctum atque in cælo regnantem, hinc concludunt & volunt, ut qui negat, Pontificem eſſe *infallibilem* in Canonizatione Sanctorum, hæreticus ſit. Addunt, poſſe Pontificem, & Eccleſiam definire tamquam certa Fide tenendum id, quod infertur ex duabus propoſitionibus præmiſſis, quarum altera de Fide ſit, altera autem *moraliter* evidens: ideoque, cum ſit de Fide, eum, qui in obſervantia legis & mandatorum perſeveraverit, ſalvum fore æternaque fruiturum beatitudine: ex proceſſibus autem factis in Canonizationibus evidens ſit *moraliter*, Canonizandum perſeveraſſe uſque in finem in obſervantia mandatorum, virtuteſque morales exercuiſſe in gradu heroico, necnon miraculis poſt mortem claruiſſe; ſubdunt, ſummos ergo Pontifices, poſtquam ex his duabus præmiſſis deduxerunt, Canonizandos eſſe Sanctos æternaque beatitudine fruentes, bene potuiſſe definire, id certa Fide tenendum eſſe: prout re vera definiviſſe dicendum eſt, ſi ponderentur Canonizationum bullæ, in quibus dixerunt, & dicunt & decernunt, Canonizatum eſſe Sanctum, idque fideliter ac firmiter eſſe tenendum. Ad ulteriora hinc progredientes, admittunt utique id, quod a Deo revelatum non eſt, ſaltem implicite, eſſe non poſſe Fidei objectum; ſed & docent, in ſacra Scriptura delineatas eſſe qualitates ſeu virtutes eorum, qui ſalvandi ſunt & cum eo regnaturi, ut habetur *Matth.*5. *verſ.* 19. item *cap.* 7. *& cap.* 12. & rurſus *Matth.* 19. *verſ.*17. *& verſ.* 29. *& cap.*24. *verſ.*46. tum *Joann.* 12. *verſ.* 25. & iterum *Joann.* 17. quin & *pſalm.*14. David ſibimetipſi ſic interroganti, *Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, aut quis requieſcet in monte ſancto tuo?* ſibi inquam, ex Spiritus Divini afflatu hæc reſpondet: *Qui ingreditur ſine macula, & operatur juſtitiam; qui loquitur veritatem in corde ſuo; qui non egit dolum in lingua ſua, nec fecit proximo ſuo malum, & opprobrium non accepit adverſus proximos ſuos; qui jurat proximo ſuo, & non decipit; qui pecuniam ſuam non dedit ad uſuram, & munera ſuper innocentem non accepit: qui facit hæc, non movebitur in æternum.* Porro contendunt, per hæc Deum implicite revelaſſe omnes, qui ſalvandi ſunt, eos videlicet, qui conditio-

 nibus

nibus illis, virtutibus nempe, præditi fuerint uſque in finem. Unde demum argumentantur, ſummum Pontificem, poſitis diligentiis & probationibus virtutum ac miraculorum alicujus ſervi Dei jam defuncti, judicantem, eum eſſe unum ex illis implicite revelatis ſalvandis & cum Chriſto regnaturis, atque adeo ſalvatum & regnantem eſſe, non uti judicio pure naturali, & ratiocinatione mere Theologica; ſed, cum in hoc judicio ſormando intendat, eum præceptive proponere in univerſa Eccleſia colendum, ſpecialem habere influxum ſeu illuminationem Spiritus Sancti, quæ ſolet inſtinctus ſeu afflatus appellari; & certo atque *infallibiliter* cognoſcere, eumdem Dei ſervum fuiſſe virtutibus præditum, & illis miraculis claruiſſe, quæ ejus interceſſione facta probantur, ideoque unum ex his, quos regnaturos Deus impliciter revelaverat. Volunt itaque ſic ſentientes, majorem propoſitionem eſse revelatam, minorem ex ratiocinatione Theologica deduci, ejuſque veritatem cognoſci a Papa per inſtinctum Spiritus Sancti; & proinde concluſionem, ut dependentem a majori explicate revelata, atque a minori per inſtinctum inſpirata, dici poſse & debere objectum Fidei.

25 Legi de his poteſt Cardinalis de Lauræa *loc. cit.* ubi tandem poſt plura ita concludit: *Ego non quæro, an ſit de Fide, quod Papa non poſſit errare in Canonizatione, ſed quæro, an ſit de Fide, quod Canonizatus ſit Sanctus; & dico eſſe; & ipſimet S. Thomas, & diſcipuli, aliique ſequentes id etiam affirmare videntur: quia, licet negent, eſſe de Fide, quod Papa non poſſit in Canonizatione errare, tamen confitentur, quod honorare Sanctum canonizatum eſt profeſſio Fidei, qua creditur gloria illius Sancti. Ergo, quod ſit Sanctus & in gloria, etiam per eos eſt objectum Fidei; & hæc eſt mea controverſia. Si autem præfati Doctores dignarentur conſiderare hoc aliud motivum, quod ego forte primus adduxi, quod ſcilicet Papa canonizans non utitur ſolo inſtinctu, tamquam principaliori cauſa inducente ad canonizandum & proponendum Eccleſiæ Canonizatum, ut debito obſequio & honore veneretur, habeaturque pro Sancto, ſed utatur Theologico diſcurſu habente majorem propoſitionem revelatam, ſcilicet*, Beati mites, qui perſecutionem patiuntur *&c. &*, Ubi ego ſum, illic erit & miniſter meus; *minorem vero naturalem, nempe cognitionem virtutum & miraculorum teſtantium, eſſe unum ex illis, quos in iis univerſalibus revelavit Deus; cujus quidem minoris veritatem Papa cognoſcit per inſtinctum: concluſio, ut dependens a majori explicite revelata, & a minori revelata ſeu inſpirata per inſtinctum, majori ratione dici poteſt & debet objectum Fidei, quam ſi dicatur, Papam uti ſolo inſtinctu, & non aliqua alia propoſitione revelata, ut huc uſque viſi ſunt loqui Auctores; & tamen dixerunt, de Fide eſſe, quod Canonizatus ſit Sanctus, & ſit profeſſio Fidei eum venerari.*

26 Hæc nimirum ſunt fundamenta eorum, qui putant, eſse de Fide, quod ſummus Pontifex ſit *infallibilis* in Canonizatione Sanctorum; quodque de Fide ſit, Canonizatum eſse Sanctum Deique viſione fruentem: etſi, eum ipſi etiam bene cognoſcant, nullam de his latam hactenus fuiſse definitivam

nitivam ſententiam,multoſque Doctores Catholicos ac pios in contrariam abire opinionem, hæreticum idcirco formalem negant futurum eum, qui diceret, de Fide non eſſe aut Papam in Canonizatione *infallibilem*, aut Canonizatum ab eo eſſe Sanctum atque in cælis cum Chriſto regnare. Fagnanus nempe *in 2. lib. Decretal. ad cap. Venerabili: de teſtib.* latiſſime probat, Eccleſiam in Canonizatione Sanctorum errare non poſſe; ſed & *n.39.* hæc habet: *Tertia opinio aſſerit ita credendum ex neceſſitate ſalutis, & ſic damnat primam opinionem tamquam hæreticam* (eam videlicet, quæ admittit, Eccleſiam errare poſſe in Canonizatione Sanctorùm) *quod plane durum videtur, cum habeat ſectatores primarios Canoniſtas, & doctiſſimum Cajetanum, & articulus nondum ſit ab Eccleſia definitus.* Quin & ipſemet P. Ricciolius, poſtquam *in ſæpe cit. opere* nedum *infallibilitatem* ſummi Pontificis in canonizando, verum etiam de Fide eſſe, Canonizatum ab eo eſſe Sanctum, conquiſitis undique argumentis demonſtravit, tandem *lib.1. cap. 6. num. 6.* ſic ſcribit: *Quæritur ſexto, an foret hæreticus, qui negaret actu poſitivo ſanctitatem perſonæ a Sede Apoſtolica canonizatæ? Reſpondeo negative: quia tolerantur adhuc in Eccleſia Doctores illi, qui juxta opinionem cap. 1. relatam negant, eſſe infallibilem abſolute definitionem Papæ in Canonizatione Sanctorum; & relati in ſecunda opinione ita infallibilem putant, ut non putent, aut non dicant, eſſe de Fide.*

27 Videtur igitur nobis utraque opinio in ſua probabilitate eſſe relinquenda, uſquequo Sedis Apoſtolicæ judicium prodeat: quia ſcimus quidem, de Fide eſſe, quod Sancti ſunt colendi, uti definitum eſt in Conciliis generalibus *Chalcedonenſ.*, *Nican. II. action. 6.*, *& Tridentin. ſeſſion.* 25. ſcimus item, de Fide eſſe, venerationem eorum Reliquiis eſſe exhibendam; ſcimus, ſententiam a ſummo Pontifice prolatam in Canonizatione Sanctorum eſſe definitivam, necnon ad univerſam Eccleſiam pertinere, & errori juxta ſuperius dicta eſſe non poſſe obnoxiam ob ſpecialem Spiritus Sancti afflatum; inſuper ſcimus, in Concilio Conſtantienſi (*tom. 8. collect. Hard. col.* 301.) inter ceteros Joannis VVicleffi errores hunc etiam condemnatum fuiſſe, *Auguſtinus, Benedictus, Bernardus damnati ſunt, niſi pœnituerint de hoc, quod habuerunt poſſeſſiones, & inſtituerunt, & intraverunt Religiones, & ſic a Papa uſque ad minimum Religioſum omnes ſunt hæretici*; ſcimus denique, anathematis pœnam impoſitam illis fuiſſe, qui declarationi ſanctitatis, ſeu Canonizationi alicujus refragarentur, veluti legitur in bulla Canonizationis B. Udalrici (*nov. cod. Canoniz. pag.2.*) expedita a Joanne XV. in Concilio Lateranenſi: *Si quis interea, quod non credimus, temerario auſu contra ea, quæ ab hac noſtra auctoritate pie ac firmiter per hoc privilegium conſtituta ſunt, contraire tentaverit, vel hæc, quæ a Nobis ad laudem Dei pro reverentia jam dicti Epiſcopi ſtatuta ſunt, refragari, aut in quoquam tranſgredi; ſciat, ſe auctoritate B. Petri Principis Apoſtolorum, cujus vel immeriti vices agimus, anathematis vinculo innodatum.* Quæ quidem anathematis pœna Hæreticorum propria eſſe videtur, ut habetur *in cap. Cum Chriſtus, & in cap. Ad*

abolen-

Digitized by Google

abolendam: de Hæreticis. Neque ſolum hæc omnia ſcimus, verum etiam libentiſſime admittimus, ea non parum prodeſſe ſententiæ docenti, eſse de Fide, quod Canonizatus ſit Sanctus & ſit in æterna gloria: attamen, cum agatur de dogmate Fidei ſtatuendo, Sedis Apoſtolicæ matris & magiſtræ ceterarum Eccleſiarum, ſummique Pontificis, ad quem privative pertinent Fidei definitiones, judicium expectandum eſse cenſemus, antequam hæreſis nota inuratur oppoſitam ſententiam ſequentibus. Eo autem magis id cenſemus, cum tot viri docti & Pontificiæ auctoritatis intrepidi aſsertores, atque adeo *infallibilitatis* ſummi Pontificis nedum in Fidei ac morum definitionibus, verum etiam in ipſo Canonizationis actu defenſores, Sanctorum quidem cultum, Reliquiarumque venerationem inter Fidei dogmata recenſeant; ſed inſimul aſserant, de Fide non eſse, hunc, aut illum Canonizatum eſse Sanctum; pariterque de Fide non eſse, huic, aut illi Reliquiæ venerationem eſse exhibendam: fateantur ſane corde & animo, obtemperandum eſse ſententiæ Papæ definienti, hunc, aut illum eſse Sanctum; ſed una ſuſtineant, eamdem definitionem non proxime, verum *reductive* tantum ad Fidem ſpectare: reſpuant profecto damnatum errorem VVicleffi, ſed hæreſim ejus rejiciant in cauſas, quas affert: ſummos tandem Pontifices dicant, recte potuiſſe & poſſe anathematis pœnam imponere debitam negantibus obedientiam Canonizationis bullæ, abſque eo quod hinc inferatur hæreſis; cum pro pœna anathematis alicui infligenda ſatis ſit, ſi is proferat propoſitionem male ſonantem, pias aures offendentem, blaſphemam, de hæreſi ſuſpectam. Quocirca videmus, ſan. mem. Clementem XI. in ſamigerata bulla *Unigenitus (Bullar. nov. to.10. par.1.)* per quam centum & unam propoſitiones condemnavit, etſi non omnes tamquam hæreticas, ſed aliquas tamquam de hæreſi ſuſpectas, ſchiſmati faventes, erroneas, & hæreſi proximas, anathematis tamen pœna omnes inſectatum fuiſſe ſequentibus verbis: *Mandantes omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, ne de dictis propoſitionibus ſentire, docere, ac prædicare aliter præſumant, quam in hac eadem noſtra Conſtitutione continetur, ita ut quicumque illas, vel illarum aliquam, conjunctim, vel diviſim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam diſputative, publice, aut privatim tractaverit, niſi forſan impugnando, Eccleſiaſticis cenſuris, aliiſque contra ſimilia perpetrantes a jure ſtatutis pœnis ipſo facto abſque alia declaratione ſubjaceat.*

28 Itaque, ut tantæ quæſtioni finem denique imponamus; ſi non hæreticum, temerarium tamen, ſcandalum toti Eccleſiæ afferentem, in Sanctos injurioſum, faventem Hæreticis negantibus auctoritatem Eccleſiæ in Canonizatione Sanctorum, ſapientem hæreſim, utpote viam ſternentem Infidelibus ad irridendum Fideles, aſſertorem erroneæ propoſitionis, & graviſſimis pœnis obnoxium dicemus eum, qui auderet aſſerere, Pontificem in hac, aut illa Canonizatione erraſſe, huncque, aut illum Sanctum ab eo canonizatum non eſſe cultu duliæ colendum; quemadmodum aſſentiuntur etiam illi, qui docent, de Fide non eſſe, Papam eſſe *infallibilem*

bilem in Canonizatione Sanctorum, nec de Fide eſſe, hunc, aut illum Canonizatum eſſe Sanctum. Melchior quippe Canus *de loc. Theolog. lib.* 5. *cap.* 5. *pag.* 165. ſic loquitur: *Qui Fidem in his*, hoc eſt Canonizationibus, *Eccleſiæ detrahunt, eos non hæreticos quidem, ſed temerarios, impudentes, irreligioſos eſſe credimus*. Theophilus pariter Raynaudus *in corona aurea Rom. Pontificis pag.* 153. *tom.* 10. *oper.* ita fatur: *Igitur, quod alicui decernatur Canoniſmus, non facit ex Fide certum, quod talis ſit cælo illatus & potiatur beatitudine. Tametſi nemo ſanus refragabitur, quin vere pronuntiatum ſit a S. Bonaventura, referente Catharino lib.* 1. *de certa Sanctorum gloria, fore incredibiliſſimum & horribiliſſimum ambigere de vera beatitate Sancti Canoniſmo donati & vindicati. Sed aliud eſt, rem eſſe de Fide, ita ut abſque injuria auctoritatis Divinæ per Eccleſiam propoſitæ negari non poſſit*. Item Scacch. *de notis, & ſignis ſanctitatis ſect.* 1. *cap.* 8. *pag.* 97. ait: *Et tanti ponderis eſt iſte Canonizationis actus, ut, qui cultum Canonizato negaret, de hæreſi ſuſpectus haberetur*. Pritanius demum *de ingen. moderat. lib.* 1. *cap.* 17. poſt multa concludit: *Quare a ſuſpicione hæreſis ille non abſit, atque intolerandam & pœnis dignam temeritatem, ac impudentiam præſeferat, qui rite Cælitum catalogo adſcriptos explodat, & in iis, ut ajunt, canonizandis Eccleſiam re ipſa, & Romanum Pontificem erraſſe dicat. Suſpicionem hæreſis memoravi, non autem hæreſim formalem*.

C A P U T X L V I.

De Expenſis, quæ fiunt tum in pertractandis cauſis Beatificationis, & Canonizationis, tum in Solemnitate, hoc eſt cum in Beatorum, aut Sanctorum numerum aliqui Servi Dei, vel Beati referuntur.

1 VUlgatiſſima eſt, præſertim vero apud exteras nationes, querela, Pontificium ærarium divitiis redundare ſuperfluis, eiſque ex univerſi Chriſtiani orbis contributionibus, quas tamquam intolerabiles traducunt, conflatis; atque adeo Romanos dedecere Pontifices tantam divitiarum copiam, quippe quæ ut plurimum in amplificanda nepotum patrimonia nimia profuſione erogatur.

2 Porro facile eſt re ipſa hiſce reſpondere querelis. Norunt enim omnes, qui Pontificii ærarii notitiam habent, quam id exhauſtum ſit, & non modico æri alieno ad ſubveniendum Chriſtianæ Reipublicæ contracto obnoxium. Oporteret ſane, id, uti prædicant, divitiis redundare, quemadmodum prolixa oratione proſequitur Æneas Sylvius *in ſua apologia ad Martinum Mayer quæ extat in commentariis Jo. Gobellini* ubi poſt multa ſic concludit *pag.* 742. *Liquet igitur meo judicio, quando id auctoritatibus & rationibus probatum eſt, Romanam Eccleſiam divitem eſſe oportere, neque divitias ad voluptatem requiri, ſed ad tria tantum; ad ſtatum honeſtum & dignitati convenientem tenendum, ad alendos pauperes, & Eccleſias manutenendas, ad coercendos malefactores, qui Fidei ſinceritati officiunt*. Inquit nempe Salomon

Eccle-

Eccleſiaſt. c.7. 12. & 13. Utilior eſt ſapientia cum divitiis, & magis prodeſt... ſicut enim protegit ſapientia, ſic protegit pecunia: tum autem ſacris Litteris & Regum, & Machabæorum teſtatum eſt, in Dei templo magnam auri atque argenti vim, ingentemque theſaurum ad neceſſitates fuiſſe reſervatum. Cum igitur vis hæc deficiat, nec reditus ex terris ſummo Pontifici pleno jure ſubjectis pro eorum onerum complemento, quæ ſancta Sedes ſubit & ſubire tenetur, ſufficiant; quid mirum, ſi ex bullarum præcipue expeditione, & potiſſimum quidem in Epiſcopatuum, Abbatiarum, & Beneficiorum collatione, novum aliquod ſubſidium petatur; quod porro ceteris omnibus reditibus junctum, ſic etiam nec divitem facit Romanum Pontificem, nec eum vel ipſi ſerendo oneri parem conſtituit? Decimæ ſcilicet decimarum in veteri Lege ſummo Sacerdoti a Levitis debebantur, & benignum pariter ſubſidium Epiſcopo indigenti perſolvitur; Romano autem Pontifici univerſæ Eccleſiæ clavum tenenti, & re vera indigenti, minime ſubvenietur, ne ſuprema dignitas vileſcat, neve, urgente neceſſitate, ceſſare cogatur a tot laudabilibus operibus, quæ quotidie præſtat pro Chriſtianæ reipublicæ tutela? Hiſce tamen devicti argumentis Joannes ipſe Gerſonius, & Cardinalis Petrus de Alliaco, etſi exactioni Annuorum non admodum favorabiles, ingenue admiſerunt, eorum ſolutionem permanere debere, uſquequo alio modo poſſet Romani Pontificis indigentiis ſubveniri; ut ex eorum teſtimoniis plene relatis infert Thomaſſinus *de beneſ. tom.3. lib.2. cap.58. num.8. & ſeqq.* Nec profuſa nonnullorum Pontificum erga nepotes liberalitas magis opprobranda eſt; aut quia id olim fiebat ut plurimum citra ullum Cameræ Apoſtolicæ incommodum, per aſſignationem videlicet Eccleſiaſticorum redituum, ut puta Abbatiarum, Beneficiorum, Romanæque Curiæ Officiorum, quæ quidem, ſi non in nepotes, in alios collata fuiſſent; aut quia ſan. mem. Innocentius XII. *in Conſtit.28.(Bullar. nov. tom.9.)* ſtatuit, Romanum Pontificem nepotibus, & conſanguineis inopia laborantibus debere pro ſua conſcientia ſubvenire, eorumdemque paupertatem eodem omnino modo ſublevare, quo pauperum extraneorum egeſtati opitulari ſas eſt; præterea taxavit moderatam quantitatem Eccleſiaſticorum redituum per eum nepoti, hujus ſcilicet meritis ita exigentibus, ad Cardinalitiam dignitatem evehendo aſſignandam: & hanc utique Conſtitutionem Innocentianam, quotquot poſt ipſum Innocentium Pontificatum Romanum adepti ſunt, ad amuſſim obſervarunt, atque adeo ad effectum perduxerunt.

3 Hæc nimirum a nobis præmiſſa ſunt, ut curſus præcludatur nonnullorum dictis, qui honeſtum, & congruum, & quodammodo neceſſarium exiſtimarent, Beatificationum & Canonizationum expenſas ab ærario Pontificio ſubminiſtrari. Quia vero habentur alii, qui omnes hoſce ſumptus, licet omnino ſint neceſſarii, ad Romanæ Curiæ referunt avaritiam; inter quos profecto principem locum meretur exſecrabilis Apoſtata Marcus Antonius de Dominis *de Repub. Eccleſiaſtica lib.7. cap.5. num.58.* ubi ait:

ait: *Eos enim Papæ canonizant, hoc eſt ferme deificant, quos ambitio Romana, quos avaritia deificandos ſuadet*: & paulo poſt: *Quantam vero vim pecuniæ Canonizatio requirat, novit Curia Romana, ita ut jam niſi magni Principes, aut amplæ civitates (novit hoc nuper Mediolanum)* (ſumptibus enim hujus ampliſſimæ civitatis paulo ante facta fuerat Canonizatio S. Caroli Borromæi) *ſumptus promoveant*. Nec alii deſunt, qui exiſtimantes, infinitam propemodum pecuniam in hæc negotia erogari, utilius futurum eſſe prædicant, ſi ea argenti & auri ſumma in acquiſitionem alicujus regni Infidelibus ſubjecti expenderetur, ex quibus utique eſt Guido Patinus *tom.* 1. *epiſtol. pag.* 603. Operæ hinc pretium ducimus, in præſenti horum etiam dicta perpendere, ideoque de iis expenſis, & earumdemmet ratione ſermonem inſtituere.

4 Paris de Craſſis meus illuſtris concivis, & celeberrimus olim ſummi Pontificis cæremoniarum Magiſter *in ſuis diariis MSS.* in quibus agit de Canonizatione S. Franciſci de Paula, teſtatur, ſe ſummo Pontifici Leoni X. interroganti, cur adeo magna fieret in Canonizationibus expenſa, ſic reſpondiſſe: *Dixi, hanc expenſam ſic amplam ideo ab Eccleſia, ſive a Sede Apoſtolica, & a Pontificibus non ſolum tolerari, ſed etiam quodammodo præcipi, ut, ex ea quaſi impoſſibili, vel ſaltem dura, abſterreantur Principes, & populi ad petendum, hujuſmodi Canonizationes fieri*. Quod ut in Eccleſia Occidentali præ ſumptuum amplitudine futurum eſſe indicabat memoratus Paris, idem in Orientali ſimiliter contigit Eccleſia, ſi fides præſtanda ſit Paulo Ricauto *in hiſtor. ſtatus præſentis Eccleſiæ Græcæ cap.*6. *pag.*164. *& ſeq.* apud Joannem Albertum Fabricium *bibliogr. antiq. cap.*8. *num.*25. *§. In Orientali*. Refert namque, a ſchiſmatico & hæretico Patriarcha Conſtantinopolitano juridicas item agi inquiſitiones, ac teſtes examinari de virtutibus & miraculis eorum, qui fama ſanctitatis illuſtres hac vita diſcedunt, tum negotium excuti in Epiſcoporum Synodo, mortuumque ſubinde in Sanctorum album referri; ſed id raro fieri propter magnam expenſam ad eamdem rem neceſſariam.

5 Verum enim vero prætermittimus, Beatificationum & Canonizationum difficultatem nequaquam petendam eſſe, aut peti ab expenſarum magnitudine, ſed utique a longo & rigido examine, quo cauſæ pertractantur; uti teſtari poterunt quotquot hujuſmodi negotiorum expeditioni tamquam Poſtulatores in Romana Curia vacarunt, & quemadmodum plene deſumitur ex his, quæ nonnulli inter ipſos ſcripta reliquerunt. Joannes etenim Longinus in vita S. Stanislai Martyris apud Bollandianos *ad diem* 7. *menſis Maji pag.*257. *tom.*2. hæc habet: *Ea difficultas utrum conſulto ingeſta fuerit, ut veritas de ſanctitate Martyris pateſceret ad liquidum, an, ut ſolet Romana induſtria ad res aliquas honeſtius repellendas difficultates injicere, huic quoque difficultatem præfatam injecerit, incertum habemus*: cum quo concordat Jo. Cardinalis Cajetanus cauſæ S. Stanislai Relator in ſuis litteris ad Epiſcopum Cracovienſem apud Longinum *loc.cit. pag.*259. ubi ſic loquitur:

quitur : *Nos finaliter ſtupefacti de tanta congerie probationum non admiſſa, præpoſito Procuratori diximus quaſi parabolice : Neceſſarium habet Sanctus veſter unum finaliter operari miraculum, quod diſcordantes in miraculis mirabiliter faciat concordare*. Marcus etiam Aurelius Grattarola, qui ad Urbem acceſſit & Poſtulatoris officio functus eſt in cauſa Canonizationis S. Caroli Borromæi, in ſuo opere typis edito atque in ſuperioribus ſæpe allegato *part.* 1. *cap.*43. poſtquam retulit exactiſſimas, quæ fiebant in cauſæ examine, diligentias a Cardinalibus Congregationis ſacrorum rituum, ita ſubdit : *Nel che procedevano con tanto rigore, che io me ne lamentai più volte con eſſi loro, come di coſa, che aveſſe dell' eceſſivo, e non uſata nelle Canonizzazioni paſſate; ma mi laſciavano ſoddisfatto con riſpondermi, che, trattandoſi della Canonizzazione d'un Cardinale loro collega morto poco tempo innanzi, così conveniva fare, ed erano neceſſarie quelle grandi diligenze, acciocchè niuno poteſſe dire giuſtamente, che foſſero proceduti coi riſpetti umani : alla qual riſpoſta non ſapevo replicare*. Silentio ſcilicet interea præterimus quidquid de noſtra ſollerti in excitandis difficultatibus cura, dum Fidei Promotoris officium exercebamus, teſtatus eſt bon. mem. P. Daubenton Societatis Jeſu Theologus in vita Gallico idiomate ſcripta B. Joannis Franciſci Regis; in cujus quidem cauſæ pertractationem uſque ad Beatificationem ſtrenue incubuit, dum Romæ morabatur, ut in eadem vita *edita Pariſ. an.*1716. *pag.*329. & præterimus pariter, quæ habentur apud memoratos nuper Bollandianos *ad diem* 8. *menſis Maji tom.*4. *pag.*277. ubi, relatis nonnullis miraculorum inſtrumentis, ſic ajunt : *Utrumque inſtrumentum mirifice facit ad cognoſcendam evidenter ſummam illam maturitatem, gravitatemque judicii, qua in miraculis in ordine ad Canonizationes probandis utitur Romana Curia* : tum etiam *ad diem* 2. *Aprilis tom.*1. *pag.*217. ubi : *Ea nunc* (loquuntur de præſenti conſuetudine Curiæ Romanæ in Canonizationum cauſis) *in multis mutata adeo difficilem eſſe fecit Canonizationum obtinendarum effectum, ut ejus ſucceſsus debeat cenſeri miraculum pane majus, quam ſint ea omnia, ob quæ aliquis judicatur mereri, ut in Sanctorum catalogum adſcribatur*.

6 Poſtea ſtricte dicimus, neceſſarias profecto eſſe in pertractandis atque ad exitum perducendis Beatificationum & Canonizationum cauſis expenſas; ſed Romanos Pontifices earum moderationi ſtuduiſſe, atque adeo non eſſe eaſdem ita amplas, ut ſolum Principes ac magnæ civitates eas explere valeant, ſicuti Marcus Antonius de Dominis temere effutivit : quare & nonnullas tamquam ſuperfluas jam fuiſſe eliminatas, &, quatenus aliquæ adhuc reſtent, quæ inter ſuperfluas recenſeri poſſint, earum ſimiliter refectionem a Romanorum Pontificum æquitate deſperandam non eſſe.

7 Blaſius certe Ortizius Canonicus Toletanus Hadriani VI. ex Hiſpania in Italiam comes, &, quamdiu is vixit, ejus familiaris teſtatur, eum in Canonizatione SS. Antonini, & Bennonis vetuiſſe ſumptus fieri : *Quamvis ſumma pecuniarum non exigua in ejuſmodi Canonizationis actu tum in Pontificia*

ficia ſamilia toganda, tum in aliis impendiis ſoleat conſumi, circumſpectiſſimus tamen Papa tales ſumptus quaſi alienos a ſanctimonia & puritate Canonizationis fieri vetuit: uti legitur apud prædictos Bollandianos *in appendic. ad diem* 2. *Maji tom.* 7. *pag.* 555.

8 Pater autem Sebaſtianus a S. Paulo Ordinis Carmelitani Patrem Danielem Papebrochium Societatis Jeſu Theologum, operis Bollandiani in modo citato tomo continuatorem, proinde accuſavit tamquam affirmatorem, quod ſumptus in ſolemni Canonizatione fieri ſoliti ſint alieni a ſanctimonia & puritate ejuſdem actus. Accuſationi Daniel reſpondit, ſe Hadrianum Papam utique laudaſſe propter zelum bonum, modeſtiam, pietatem, æquitatemque intentionis in minuendis ſumptibus Canonizationum; minime vero probaſſe rationem ab ipſo allatam, quod iidem ſumptus eſſent alieni a ſanctimonia & puritate Canonizationis; additque, cenſere ſe multas & graves eſſe cauſas, quæ ſumptus fieri ſolitos probent tamquam valde congruos; veluti ex ipſa ejuſdem reſponſione *Antuerpiæ edita an.* 1696. §. 141. *& ſeqq.*

9 Sed, utcumque hæc ſint, a nobis ſingillatim expenſæ ipſæ ponderabuntur, ut de illis, quæ antea propoſita ſunt, probationis fundamentum deſiderari non debeat. Interea vero non inopportunum eſſe videtur, quinimmo maxime opportunum ex Gallico in Latinum ſermonem convertere, quæ poſt primam hujus noſtri Operis editionem ſcripta ſunt ab incognito Auctore *in diſcurſu dogmatico de SS. Canonizat. Pariſ. impreſſo an.* 1739. *pag.* 65. *Expenſæ ſi ſtatutæ fuiſſent, ut difficilior & exactior eſſet cauſarum diſcuſſio, prudentia laudanda eſſet: ſed quis eſt qui ignorare poſſit, quod Commiſſarii accedentes ad locum ubi Sancti vixerunt, vel in quo miracula facta ſunt, ut ſumant informationes, multitudo teſtium examinandorum, multitudo ſcripturarum imprimendarum, honoraria ſolvenda negotiorum geſtoribus, Congregationis Officialibus, magni feſti celebratio, neceſſario immenſas quodammodo requirunt expenſas, ex quibus nullum Camera Apoſtolica percipit emolumentum, & quarum magna pars fit extra Urbem.*

§. I.

De Expenſis, quæ fiunt in proceſsuum conſtructione.

10 STatuto in cauſis Beatificationis & Canonizationis ordine judiciali, tamquam ad rerum veritatem eruendam aptiore, nemo eſt qui non videat, & conficiendos eſſe proceſſus tum auctoritate ordinaria, tum Apoſtolica, ut in ſuperioribus viſum eſt, & teſtes aliquando ab una ad aliam Urbem eſſe vocandos, & Judices ordinarios vel delegatos intereſſe debere, adeſſe quoque debere Fidei Subpromotorem, ut & Notariorum Scribarumque operam neceſſariam eſſe, atque adeo hæc & ſimilia ſine expenſis fieri nequaquam poſſe. Sed ex centum hujus generis proceſ-

 ſibus

Digitized by Google

ſibus nonaginta duo extra Urbem conficiuntur, & in eos quidem non modica pecuniæ ſumma erogatur: proindeque impenſa non eſt ſuperflua, & vel nulla prorſus, vel exigua ſolum ejuſdem pars ad Urbem mittitur. Tantum itaque, quod attinet ad rem præſentem, onus eſſe debet Judicum ordinariorum vel delegatorum invigilare, ne quid præter neceſſitatem erogetur, utque loci, in quo proceſſus fit, taxatio obſervetur: ſiquidem ex mox referendis non taxationem Judicis delegantis, ſed delegati, in hujuſmodi negotiis exequi ſolemne & æquum eſt.

11 Quod ſi aliquando proceſſus in Urbe conficiuntur, ſive agatur de proceſſu ordinario per Cardinalem Urbis Vicarium conficiendo, ſive de proceſſu Apoſtolico auctoritate ſacræ Congregationis conſtruendo; tunc & Judices, qui hiſce proceſſibus interveniunt, gratis exhibent miniſterium ſuum, & ſacra Congregatio exactiſſimam taxationem præfinivit, ad quam etiam Curia Cardinalis Vicarii ſe conformat; in qua nempe, unoquoque actu, aut quocumque conventu ſpectato, ſtatuitur quid pro mercede laboris Notariis ſit ſolvendum. Taxationis porro hujus viridis adhuc eſt obſervantia: quin & Notarius in adeptione ejus officii, interpoſito juramento, ſic eam ſe obſervaturum ſpondet, ut, quatenus promiſſis & juramento ipſi non ſtaret, confugientibus ad ſacram Congregationem Poſtulatoribus, nedum ſacra Congregatio eum ad obſervantiam cogat, ſed inobſervantiam etiam debitis pœnis ulciſcatur. Impreſſa autem dabitur in Appendicibūs; ut ex ejus lectione unuſquiſque facile colligere poſſit, quam ſit rationabilis & quam exigua; adeo quidem, ut lis aliquando fuerit excitata inter Poſtulatores, & Notarium, qui extra Urbem confecerat proceſſum, petente videlicet ipſo mercedem juxta taxationem loci, in quo factus fuit proceſſus, utpote ampliorem; dum illi contendebant, obſervandam eſſe taxationem ſacræ Congregationis, quippe quæ minor, & ideo ſibi minus incommoda. Diſſenſio nimirum hujuſmodi contigit in cauſa Florentina B. Julianæ de Falconeriis; in eaque ſacra Congregatio conſtituit, nequaquam in conſtructione proceſſuum remiſſorialium attendendam eſſe taxationem Notarii ſacræ Congregationis, ſed Curiæ Eccleſiaſticæ, in qua proceſſus fieret: uti deſumitur ex decreto in dicta cauſa edito die 6. Martii, & die 18. Septembris 1706. cum æquum omnino ſit, ut ſervetur taxatio loci, in quo proceſſus conſtruitur, juxta Textum *in cap. Statutum §. Notarium*, ibique Gloſſam *in V. Officium: de reſcriptis: in 6.*

12 Si vero proceſſus extero idiomate confecti ſint, quia, ſecundum alibi dicta, nedum adhibetur Interpres, ſed etiam eligitur, qui factam interpretationem recognoſcat, &, ſi quidem opus ſit, corrigat; in noviſſimis decretis ſan. mem. Innocentii XI. §.4. ſacra item Congregatio taxavit mercedem unicuique eorum perſolvendam, & eam utique modicam. En verba decretorum: *Congregatio aſſignavit mercedem pro ſuis laboribus, nempe carolenum unum pro quolibet folio reducto, ita ut facies ſit linearum* 24. *& linea*

nea ſyllabarum 16. Nimirum, cum *carolenus* ſit quarta pars trium Juliorum Romanorum, de mercedis tenuitate non videtur eſſe dubitandum. Fidei quoque Subpromotor intereſt conſtructioni horum proceſſuum, qui fiunt in Urbe; eique, de more, pro quolibet conventu, qui ad multas horas producitur, aureus unus perſolvitur: quæ certe ſumma non eſt immodica, ſi temporis impendii, laboris, atque animi attentionis ratio habeatur.

§. II.

De mercede Poſtulatoris, Procuratoris, Advocati, Medici, & Excuſoris ſcripturarum.

13 POſtulatores, ſevere loquendo, illi ſunt, qui Beatificationis & Canonizationis cauſam promovent: exempli gratia, ſi aliqua civitas ſui concivis, ſi Religioſus aliquis Ordo ſui Religioſi, aut quodpiam Capitulum ſui Canonici; aut Familia quæpiam ſui affinis vel cognati, qui ſanctitatis laude floruerit, cauſam Beatificationis & Canonizationis introducit atque proſequitur; civitatem ipſam, Religioſum Ordinem, Capitulum, aut Familiam qui repræſentant, quique Procuratorem ad eamdem cauſam inſtituunt, veri ſunt Poſtulatores. Verum, cum hi ad Urbem nec accedant, nec accedere poſſint, in more poſitum eſt, ut aliquis eligatur ſive concivis, ſive Religioſus, ſive ex Canonicis, ſive ex Familia, vel amicus Familiæ, cui neceſſaria creditur pecunia, quique in Urbe commorans pro negotii progreſſu, Procuratorum atque Advocatorum opera utitur: & hic etiam, ut ſupra electus, Poſtulatoris nomine appellatur.

14 Nulla porro quoad hoſce Poſtulatores merces a ſacra Congregatione ſtatuta eſt; ſtatuendam etenim reliquit arbitrio præficientium, & conſenſui præfectorum: ſed cogitatum tantum aliquando eſt, ut infra patebit, de cautionibus adhibendis, ut pecunia ad eoſdem miſſa fideliter erogaretur. Quod tamen ſpectat ad mercedem, de qua in præſenti habetur ſermo, dum Promotoris munere fungebar, ſatis providam quorumdam ſuſpexi œconomiam, qui aliquem Religioſum vel ad Urbem miſſum, vel in Urbe commorantem negotio præficientes, ſubminiſtrata cœnobio eleemoſyna pro alimoniis, & tenui quadam ſumma Religioſo ipſi pro regularibus indigentiis, ſuperfluum hoc pacto & magnum ſumptum evitarunt alioquin neceſſarium, ut puta, ſi viri nobilis, ſi Canonici opera hac in re adhibeatur.

15 Itaque, ut hinc tranſeamus ad Procuratores, & Advocatos, taxatio utique pro eorum laboribus a ſacra Congregatione eſt conſtituta, quæ habebitur in Appendicibus: ſed & ipſa adeo tenuis eſt ac modica, ut Procuratores, & Advocati Urbis, qui patrocinium habent multarum aliarum

rum cauſarum forenſium, cauſis Beatificationis & Canonizationis patrocinari recuſent, ſcilicet quia honorarium non datur labori conveniens. Si vero Medici vocantur, ut judicium ſcripto ferant ſuper miraculis, eorum profecto labor optat præmium: cum autem hoc præfinitum non ſit a ſacra Congregatione, licet ut plurimum non excedat præmium Advocatorum, præfiniendum quidem eſſe videretur, ut jurgia & querimoniæ avertantur. Sanctæ demum memoriæ Alexander VII. taxationem publicavit in Appendicibus pariter inſerendam, in qua decernitur, quid Excuſori, quid Fidei Subpromotori pro ſua reviſione & ſubſcriptione, quid Correctoribus pro ſua correctione ſolvendum ſit; cujus nempe & viridis eſt adhuc obſervantia & adeo ſcrupuloſa ratio, ut & ipſas exprimat cujuſcumque folii lineas & linearum litteras, quemadmodum legenti patebit.

§. III.

De mercede Promotoris, & Fidei Subpromotoris.

16 Fidei Promotor ſuum in Urbe habet Subpromotorem, juxta ea, quæ alibi dicta ſunt. Fidei autem Promotori conſtitutum eſt a ſummo Pontifice ſalarium, quod ei perſolvitur citra ullam Poſtulatorum impenſam. Quando ſcilicet officium Fidei Promotoris junctum erat officio Advocati Fiſcalis, emolumentum Fiſcalis advocationis erat merces utriuſque officii. Sed, facta diviſione muneris Fidei Promotoris a munere Advocati Fiſcalis, ſan. mem. Clemens XI. cum me conſtituit Coadjutorem Proſperi Bottinii Archiepiſcopi Myrenſis Fidei Promotoris, portionem panis & vini, quæ ex palatio Apoſtolico perſolvebatur Fiſci Advocato, perſolvendam decrevit Fidei Promotori, uti colligitur ex ejus Apoſtolicis litteris expeditis die 5. Maji 1708. in quibus ſic legitur: *Cum omnibus & ſingulis honoribus, oneribus, & facultatibus Promotoris hujuſmodi officio de jure, uſu, et conſuetudine competentibus, necnon portionis panis et vini ex palatio noſtro Apoſtolico ante hac Advocato Fiſci et Cameræ noſtræ Apoſtolicæ dari ſolitis, quas pro tempore exiſtenti Promotori Fidei in poſterum aſſignamus.* Poſtea in aliis Apoſtolicis litteris datis die 30. Aprilis 1714. ex emolumentis & ſalariis ſolvi ſolitis Advocato Fiſci detraxit annuam ſummam centuſſium ſive ſcutorum trecentorum Romanæ monetæ ſolvendam Fidei Promotori: *Dempta tamen ex ſalariis et emolumentis ejuſmodi annua ſumma trecentorum ſcutorum monetæ, quam dilecto filio moderno, et pro tempore exiſtenti Promotori Fidei aſſignamus.* Præter hæc emolumenta, cum Fidei Promotor ſcriptis exponat ſuas difficultates & animadverſiones, conſuetudo obtinuit, ut aliquid a Poſtulatoribus ei perſolvatur cauſa compenſationis expenſarum, quas ſubire tenetur, ut exempla fieri curet ſcripturæ ſuarum difficultatum atque animadverſionum, quam ut ipſis quidem Poſtulatoribus communicet, opus eſt. Quamquam & ſcio, tum Joannem Franciſcum de Rubeis,

beis, tum Proſperum Bottinium bon. mem. Fidei Promotores ſatis exiguam pecuniam eadem de cauſa recepiſſe. Quomodo deinde me ipſe geſſerim, dum eodem munere fungebar, teſtari poterunt ex Poſtulatoribus quotquot adhuc vivunt; necnon hujus rei probatio deſumi poterit ex indicibus expenſarum, quos fideliter Poſtulatores ipſi conſcribunt, ut pecuniarum reddant rationem illis, qui eas ad ipſos miſerunt.

17 Fidei porro Subpromotor ſua habet peculiaria emolumenta, quæ ipſi a Poſtulatoribus perſolvuntur; ejus quippe ſalarium præfinitum eſt in decretis Urbani VIII. *pag. 62.* ubi hæc habentur: *Subſtituto Promotoris Fidei pro quolibet proceſſu ab eodem Subſtituto examinando per Procuratores cauſarum perſolvatur ſtipendium decem ducatorum.* Quod tamen Urbani decretum, ad avertendas contentiones, & expenſarum multiplicationes, ſic explicatum fuit in decretis noviſſimis ſan. mem. Innocentii XI. §. 10. *Et pro quolibet proceſſu ab eodem Subpromotore examinando in quolibet dubio perſolvatur ei ſtipendium decem ducatorum auri præſcriptum in decretis generalibus pag. 62. cum declaratione tamen, quod, reſpectu proceſſuum auctoritate Apoſtolica in ſpecie, qui pluries ad diverſum effectum examinari debent, dictum ſtipendium debeatur pro tribus dubiis tantum; nempe prima vice, quando diſputatur validitas, ſecunda vice, quando diſputatur de virtutibus, ſeu de Martyrio, & cauſa Martyrii, & tertia vice, quando diſputatur de miraculis; quamvis diſputationes alicujus ex dictis dubiis pluries reiterari contingat, ſeu eadem dubia in diverſas inſpectiones pro faciliori reſolutione dividantur.*

18 Taxatio nempe hujus emolumenti, ut & aliorum quorumcumque in æſtimatione Innocentiana ſtatutorum, facta eſt, prævio conſilio Congregationis, cui interfuerunt octo Cardinales ſacris ritibus præpoſiti, Secretarius ſacræ Congregationis, Fidei Promotor, Subpromotor, duo antiquiores ex collegio Patronorum ſacri palatii Apoſtolici, auditis etiam Procuratoribus Generalibus Ordinum Regularium S. Dominici, S. Franciſci, S. Auguſtini, & Societatis Jeſu: ſed, his etiam minime obſtantibus, continuæ ſunt diſputationes & contentiones inter Poſtulatores, ipſumque Fidei Subpromotorem.

19 Aliquis ex Poſtulatoribus exempli gratia proceſſum aliquando exhibet, in quo vel unus, vel duo, vel tres tantummodo teſtes ſunt examinati aſſerta deponentes de virtutibus, aut Martyrio, & miraculis alicujus Dei ſervi, vel Beati, quique idcirco valde parvus proceſſus eſt: & hoc utique in caſu Poſtulator ipſe conqueritur, ſe tribus vicibus pro adeo exiguo proceſſu ſolvere debere decem aureos.

20 Quamvis enim reſpondere conſueverit, ingentes etiam, necnon in plura volumina diſtinctos quandoque ad Subpromotorem deferri proceſſus, pro quibus non exigit, niſi eamdem decem aureorum ſummam; non proinde tamen querela ceſſat, ſubdente nimirum Poſtulatore, qui parvum detulit proceſſum, ad ſe alios illos ingentes minime pertinere. In quo propterea rerum themate forte expediret parvum aliquod ſtatuere emolumentum

mentum pro unaquaque proceſſus pagina ; tunc quippe modica ſumma perſolveretur ab eo, qui parvum, major autem ab alio, qui magnum deferret proceſſum.

21 Interdum etiam contingit, Judicem ordinarium, vel Judices delegatos pro aſſequenda veritate alicujus facti, ne teſtes vocentur ad locum, in quo ſit proceſſus, quempiam ſubrogare, qui ipſorum teſtium in loco degentium examen excipiat. Fit itaque a Subrogato examen, idemque mittitur ad Delegantem, a quo inſeritur in ſuum ordinarium, vel Apoſtolicum proceſſum: quare & hinc oritur diſputatio, utrum ſcilicet hujuſmodi proceſſus habendus ſit pro unico, an tot ſint proceſſus, quot examina diverſis in locis a diverſis Judicibus facta ſunt ex commiſſione ipſis injuncta a Judice ordinarlo, vel delegato.

22 Inſuper in cauſis Beatificationis & Canonizationis non ſolum fiunt proceſſus remiſſoriales pro examine teſtium, verum etiam compulſoriales pro compellendis ſcripturis, ut puta inſtrumentis, chronicis, aliiſque iſtiuſmodi rebus. Si igitur proceſſus compulſorialis ſit a proceſſu remiſſoriali ſejunctus, habetur ille tamquam novus proceſſus, & ſeparatum quidem decem aureorum honorarium pacate perſolvitur Fidei Subpromotori: tum vero difficultas urget, an id ipſum ſit pariter obſervandum, cum in uno eodemque proceſſu & teſtes examinantur, & jura compelluntur; & item, ſive proceſſus compulſorialis ſit remiſſoriali conjunctus, ſive ab eodem ſejunctus, an tot ſint habendi proceſſus compulſoriales, quot ſunt jura compulſa, atque ex diverſis eruta locis, hoc eſt bibliothecis, aut archivis.

23 Fit demum nonnunquam compulſio unius, aut plurium proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum in proceſſum Apoſtolicum. Stipendium nempe decem aureorum jam fuit Fidei Subpromotori perſolutum pro proceſſu ordinario, antequam compelleretur in Apoſtolicum: attamen, facta proceſſus aut proceſſuum prædictorum auctoritate ordinaria confectorum in proceſſum Apoſtolicum compulſione, diſputatio inſurgit inter Poſtulatores, & eumdem Fidei Subpromotorem, iteratum ne ſtipendium decem itidem aureorum ſolvendum ſit pro proceſſibus ipſis compulſis. Contendunt videlicet Poſtulatores, iteratum ſtipendium non eſſe debitum, cum agatur de uno eodemque proceſſu, cumque pro eo jam facta ſit ſolutio honorarii a ſacra Congregatione taxati: quare & addunt, expenſam hanc fore intolerabilem, eo quia, præter primam ſolutionem factam pro ordinario proceſſu, quando cauſa fuit introducta, præter ſolutionem repetitam, cum agitur de ejus validitate, tertia adhuc non deeſt, ſi ejuſdem compulſio fiat, & de compulſionis quidem validitate quæſtio ſit inſtituenda; non omiſſis porro reiteratis ſubſequentibus ſolutionibus, ſi in dubio virtutum & miraculorum opus ſit ad eumdem proceſſum ordinarium Apoſtolica auctoritate compulſum manum admovere. Contra autem excipit Fidei Subpromotor, ſibi omnino ſtatutam eſſe in decretis mercedem

cedem decem ducatorum auri pro quolibet proceſſu ; & quidem primò, cum agitur de ejus validitate, ſecundò, cum de virtutibus, aut de Martyrio tractatur, tertiò, cum res eſt de miraculis: item, proceſſum ordinarium non eſſe proceſſum auctoritate Apoſtolica compulſum, ſed ab eo ſane differre; proceſſus etenim compulſorialis fit a Judicibus delegatis, minime vero a Judice ordinario; atque adeo, viſo perpenſoque proceſſu ordinario, ſupereſſe etiam laborem examinandi, an is rite fuerit compulſus, ſi auctoritate quidem Apoſtolica compellatur.

24 Verum enimvero, quamvis hæ ſimileſque controverſiæ ut plurimum amicabili compoſitione terminari conſueverint, ubi ſcilicet aliquid a Fidei Subpromotoribus denique relaxatur; expedire profecto videretur, ut ſacrorum rituum Congregatio, quæ ad avertendas hujus generis diſputationes accuratiſſimas conſtituit taxationes, explicatius adhuc decerneret, hincque novo decreto quæſtionibus ſupra recenſitis finem imponeret: quod pariter præſtare deberet quoad aliam controverſiam, quæ præterea viget inter eoſdemmet Poſtulatores, ac Fidei Subpromotorem. Fidei nimirum Subpromotor ſcriptis exponit Fidei Promotori difficultates, quas invenire potuit in volvendo & examinando proceſſu, eas vero præſertim, quæ factum reſpiciunt; ut Fidei ipſe Promotor ſuas facilius exarare queat animadverſiones & in facto & in jure, quæ Poſtulatoribus poſtea communicantur, ut parent reſponſiones. Fidei ergo Subpromotor aliquid exigit a Poſtulatoribus propter exſcriptionem ſcripturæ, quam tradit Fidei Promotori, inſtar Procuratoris cauſæ, cui pro quolibet ſolio ſtatutum eſt ſtipendium in taxatione ſacræ Congregationis pro Advocatis, & Procuratoribus præſcripta. De hac, inquam, Subpromotoris exactione aliquando Poſtulatores conqueſti ſunt: quocirca operæ pretium eſſet, ut ſacra Congregatio etiam decerneret, fierine ipſa poſſit, tum quanta ſit futura.

§. IV.

De propinis, ſeu ſportulis, quæ olim ſolvebantur in Sanctorum Canonizationibus, & quæ hodie ex decretis Romanorum Pontificum ſublatæ ſunt.

25 PRo incredibilibus laboribus, quos ſubire coguntur illi, qui ſuum conſilium præſtare debent Canonizationis cauſis, olim propina quædam, ſeu ſportula eis ſolvebatur. In collectione Conciliorum Britanniæ (*tom. 3. pag. 636.*) extat Ordo Canonizationis Sanctorum ſæpe memoratus anni 1494. ad cujus calcem indicantur expenſæ, quæ fiunt in Curia Romana pro Canonizatione: earum autem primæ, quæ eſt *Domino noſtro Papæ in aliquo, vel aliquibus auri, vel argenti uſque ad valorem ducatorum centum*, ſubduntur iſtæ: *Tribus Commiſſariis Canonizationis in jocalibus,*

vel pecuniis uſque ad ducatos centum nonaginta inter omnes . Pro vino donando eiſdem ducata decem . Pro una propina vitulorum , pullorum , confectionum , & ceræ Papæ , & tribus Cardinalibus prædictis donandorum ducata 70. Item Paris de Craſſis *in ſuis diariis MSS.* in quibus loquitur de Canonizatione S. Franciſci de Paula , quæ celebrata fuit a Leone X. , propinam commemorat Papæ , tribus Cardinalibus Commiſſariis , & duobus Rotæ Auditoribus perſolvendam ; & Papæ quidem dicit ducatorum 225. quam tamen teſtatur non fuiſſe a ſummo eodem Pontifice receptam , tribus Cardinalibus Commiſſariis ducatorum 300. , duobus Rotæ Auditoribus ducatorum 25. Inſtituta etiam ſacrorum rituum Congregatione , atque ad eam accitis tum Cardinalibus , tum Conſultoribus , mos invaluerat , ut nedum ſummo Pontifici , ſed & cuique Cardinali , & Conſultori propinæ ſolverentur ; quæ omnino ſummam conſtituebant centuſſium monetæ Romanæ 3612. ut ex Actis in Beatificatione & Canonizatione S. Franciſci de Sales collectis a Dominico Cappello , & typis editis plene deſumitur , utpote in quibus ſingillatim omnes expenſæ ab initio ad finem uſque Canonizationis factæ computantur .

26 Tempore vero ſan. mem. Innocentii XI. ſacrorum rituum Congregatio decrevit , ut in poſterum nec propinæ , nec ſportulæ ſolverentur ; ideoque ingens labor ſine præmio maneret : & quidem , facta hujus decreti relatione prædicto ſummo Pontifici , ipſe non modo illud approbavit & confirmavit , ſed etiam voluit , ſe eodem eſſe comprehenſum , atque adeo Succeſſoribus ſuaſit , ut id ipſum efficerent . Quamobrem , cum ſubſtitutus fuerit Innocentio Alexander VIII. & cum ab eo utique facta fuerit nonnullorum Sanctorum Canonizatio , ipſe ſan. mem. Pontifex novo confirmationis robore decretum Innocentianum communivit , & ſemetipſum pariter id complecti ſtatuit : ab eo quippe tantum exemit Secretarium ſacræ Congregationis , Fidei Promotorem , atque Subpromotorem . Ab illo porro tempore ſemper ita res proceſſit , ut nunquam amplius facta fuerit ſportularum ſeu propinarum ſolutio Papæ , Cardinalibus , Conſultoribus ſacræ Congregationis , ſed Secretario duntaxat , ac Promotori; quorum ſingulis , utpote continuum laborem ferentibus , fit ſolutio aureorum centum , ut & longe minoris ſummæ , aureorum videlicet quindecim , ni fallor , fit Fidei Subpromotori .

27 En verba decretorum : *Propoſito in ſacra rituum Congregatione , an expediat , quod in decretis Canonizationum tam factis , quam faciendis , in poſterum non dentur , nec recipiantur ſportulæ ſeu propinæ , ſacra Congregatio unanimi voto cenſuit , omnino expedire ; ac ideo decrevit , quod in poſterum non dentur , nec ab ullo penitus recipiantur ; quodque ſupplicetur Sanctiſſimo pro confirmatione : Die* 15. *Octobris* 1678. *Et , facta per me infraſcriptum relatione præſentis decreti SS. D. N. Innocentio XI. cum ejus lectura , Sanctitas ſua non ſolum laudavit , & approbavit , atque ab omnibus obſervari perpetuo mandavit , ſed etiam ſe ipſam ſub eo comprehenſam eſſe voluit , & declaravit ; ejuſque Succeſſoribus , ut idem faciant ,*

faciant, inſinuavit, eoſque monuit: Die 15. ejuſdem menſis Octobris, & anni 1678.

Joannes Baptiſta de Luca Auditor.
Bernardinus Caſalius Secretarius.

Die 15. Maji 1690. Facta relatione SS. D. N. Alexandro VIII. per Reverendiſs. Archiepiſcopum Myrenſem Fidei Promotorem, & Reverendiſs. Laurentium Fliſcum ſacræ Congregationis Secretarium de ſupradicto decreto, Sanctitas ſua, ſequendo exemplum ſan. mem. Innocentii XI. Prædeceſſoris, illud approbavit, ſeque pariter in eo comprehenſam eſſe voluit: Declaravit tamen, minime in ipſo comprehendi Promotorem Fidei, Secretarium, & Subpromotorem.

28 Hodie itaque Papæ, Cardinalibus, & Conſultoribus nil aliud a Poſtulatoribus datur, quam tabula picta, repræſentans imaginem Beati, qui canonizatur: quod nempe tabulæ pictæ donum fit Cardinalibus, & Conſultoribus, occaſione Canonizationis; Cardinali autem Relatori, Secretario, ac Promotori non ſolum eadem occaſione, verum etiam, cum introducitur cauſa, & cum ſervus Dei inter Beatos refertur. De hiſce ſcilicet tabularum pictarum muneribus loquitur Jo: Baptiſta Roſſius *in ſuo clypeo caſtitatis pag.*100. ubi narrat, ſe conveniſſe venerabilem Cardinalem Bellarminum officii cauſa, qui ipſum ſic allocutus eſt: *Pater, pleraſque iconas eleganter e parietibus pendentes indigitans, videtur ne tibi ornatus hic, & copia imaginum ſanctæ paupertati diſſentanea? Neganti, in eo quidem gradu, ac ſtatu videri; atqui, inquit, aperiam tibi candide conſilium meum &c. Imagines iſtæ donaria ſunt eorum, qui cauſas apotheoſeos virorum ſanctitate inſignium promovent, & meum patrocinium in earum procuratione depoſcunt, gaudentque vehementer, quoties appenſas ante meos oculos intuentur, tamquam æſtimationis meæ argumentum ipſis gratiſſimum, in quo multum momenti eſt ad caritatem mutuo confovendam; ut nihil interim dicam de affectu, quem excitari in meo corde ſentio ex aſpectu vultuum, & ſacrorum myſteriorum, quæ pictores omni artificio expreſſere, ut pietatem coloribus exprimerent.*

29 De ſportulis porro, ſeu propinis Secretario, ac Fidei Promotori perſolvendis nonnullæ aliquando exortæ ſunt controverſiæ. Interdum quippe contigit, ut aliquis eſſet Secretarius ſacræ Congregationis, aut Fidei Promotor, dum cauſa Canonizationis diſcutiebatur, eodem vero munere non amplius fungeretur, dum Canonizatio facta eſt, quo nimirum tempore propina perſolvitur; vel quia e vivis exceſſerat; vel quia ad aliud Romanæ Curiæ officium translatus erat. In hac, inquam, hypotheſi quæri conſuevit, cui propina debeatur, id eſt num heredibus defuncti, aut antiquo Secretario, vel Fidei Promotori, an ei potius, qui horum officium exercebat, quo tempore ſolemnia Canonizationis expleta ſunt. Quamquam enim nonnulli cenſuerunt, eo in caſu duplicatam propinam eſſe a Poſtulatoribus perſolvendam, ſcilicet & antiquiori Officiali, aut ejus heredibus, & etiam novo; ego tamen in ipſo facti eventu id fieri nequaquam permiſi. Sanctæ memoriæ Clemens XI, ut ſæpe retuli, me conſti-

conſtituit Coadjutorem Archiepiſcopi Myrenſis Proſperi Bottinii Fidei Promotoris, qui morbo apoplectico percuſſus, & nonagenario major officium exercere non poterat. Nonnulla nihilominus ipſe peregerat in cauſis quatuor Sanctorum ab eodem Pontifice canonizatorum; reliqua vero a me ipſius Coadjutore completa fuerunt. Cum autem ipſe quidem amplius non eſſet in viventibus, quando Canonizatio perfecta fuit, ideoque quando fiebat propinæ ſolutio; ne duplicata eadem propina Poſtulatores onerarentur, ſic res inter illius heredes, meque ipſum compoſita fuit, ut dimidium iis, dimidium mihi ſolveretur. Rurſus, poſtquam exantlaveram omnes labores in cauſa S. Margaritæ de Cortona, placuit ſan. mem. Benedicto XIII. me ad Cardinalitium honorem evehere. Vacavit idcirco Promotoris officium; quo deinde delato ad Dominum Cavalchinum Archiepiſcopum Philippenſem, ſolemniter Beata ipſa Margarita in Sanctarum album fuit relata. Sed non fuerunt Poſtulatores adacti ad ſolutionem duplicatæ propinæ; una etenim & integra propina mihi ſoli, qui ſolus laboraveram, fuit ſoluta. Quamobrem Romanæ Curiæ obtrectatores facile cognoſcere poterunt, Sedis Apoſtolicæ Officiales eſſe viros honeſtos, nec eſſe, ut ipſi prædicant, ſordida avaritia inquinatos; tum etiam ſacrorum rituum Congregationem expenſas utique in Canonizationibus admittere tamquam ut plurimum neceſſarias, ſed ab earum ſuperfluitate maxime abhorrere, ut adhuc latius ex ſequentibus patebit.

§. V.

De ſolutione facienda ſacrario baſilicæ S. Petri in Beatificatione, & Canonizatione.

30 Sicut in ſuperioribus vidimus, ſolemnia Beatificationis formalis celebrantur in baſilica Vaticana: quare, præter expenſas neceſſarias ad eamdem ornandam, & mercedem eis perſolvendam, qui ſuas locant operas, nulla alia gravis ſit ſolutio, quam ea, quæ continetur in mox referendo decreto; quæ porro duplicatur, quando fit Canonizatio.

31 Alexandrinum decretum. *SS. D. N. Alexander Divina providentia Papa VII. prout ſummum tum dignitate, tum pietate Pontificem decet, ob ſingularem ſuam decoris domus Dei dilectionem præ ceteris ſollicitus, ut baſilica Vaticana, quo par eſt tantæ molis, ſacræ etiam ſupellectilis nitore reſplendeat, ſacriſtiæ ejuſdem baſilicæ ſacras veſtes, & ſane ornatiſſimas, in Canonizatione S. Thomæ de Villanova adhibitas præcipua ſua munificentia, et in baſilicam ipſam Vaticanam religione elargitus fuit: volenſque præterea in futurum ſacriſtiæ ejuſdem indigentiis identidem religioſe conſulere, mandavit, ne in poſterum Secretarius pro tempore Congregationis ſacr. rit. decreta Beatificationum, et Canonizationum, quæ ab ipſa Congregatione in fine cauſarum eduntur, in Acta ſacræ Congregationis referat, neque evulget, aut ſub quovis prætextu Procuratoribus, et Poſtula-*

Poſtulatoribus cauſarum, vel aliis quibuſcumque conſignet, niſi docto, ſe Sacriſtis Majoribus præfatæ baſilicæ conſignaſſe ſacram ſupellectilem veri valoris aureorum mille pro Canonizando, quingentorum vero ſimilium pro Beatificando; nempe in tot planetis, ſtolis, manipulis, ac burſis Corporalium, vel albis, et amictibus ad uſum Miſſarum privatarum, quæ dietim in dicta baſilica celebrantur, aut in tot palliis, et altarium linteaminibus pariter ad ſimilem uſum adhibendis. Et prædictis quidem arbitrio Sacriſtarum Majorum præſtandis; quorum proinde curæ Sanctitas ſua demandavit, quæ magis pro tempore eccleſiæ ſervitium exiget, Procuratoribus cauſarum indicare, Secretarium vero ſacræ Congregationis, et Sacriſtas prædictos admonere, et, quod eadem ſeſtine impleantur, invigilare. Ne autem hujuſmodi decreti ignorantia præſumi poſſit, idem in Acta ſacræ Congregationis referri juſſit; prout chirographum, ſeu verius ſupplicem libellum manu Sanctitatis ſuæ firmatum ibidem inſerri voluit. Die 27. Septembris 1659.

32 Quia vero magna erat Poſtulatorum moleſtia in comparandis ſupellectilibus ad normam decreti Alexandri VII., eodem annuente Pontifice, prædicto facilior modus eſt ſubrogatus; ſolvendi videlicet aureos quingentos in Beatificatione, & aureos mille in Canonizatione Canonicis baſilicæ Æditduis, qui eos fideliter erogant in comparandam ipſam ſupellectilem neceſſariam, necnon Capitulo reddunt rationes expenſarum. Ideo in ejuſdem baſilicæ ſacrario ad perpetuam rei memoriam erectus eſt lapis, in quo hæc verba leguntur:

ALEXANDRO VII. PONT. MAX.

QVOD SINGVLARI EIVS MVNIFICENTIA VATIC. BASIL.
SACRA SVPELLECTILE ABVNDANTER SIT INSTRVCTA
AD ILLAMQ. CONSERVANDAM ET AVGENDAM APOST. DECRETO
PERPETVO DVRATVRVM SVBSIDIVM SIT ATTRIBVTVM
BENEFICII MAGNITVDINEM REFERENTES
AC POSTERITATI TESTANTES
POST ANNIVERSARIA SACRA SOLEMNI RITV INSTITVTA
GRATI ANIMI MONIMENTVM
CANONICI POSVERE.

33 Hujus porro ſolutionis æquitas bene perſpecta eſt his, qui rerum Capituli baſilicæ Vaticanæ cognitionem habent. Multorum equidem annorum ſpatio Theologi proventum in eadem inſigni baſilica obtinui; teſtari autem poſſum, menſam Capitularem eſſe multo ære alieno obſtrictam, nec eam ſufficienter ſublevari potuiſſe, diminutis menſtruis præſtationibus unicuique Canonico aſſignatis; quin etiam, quod præcipuum eſt, non ſatis idoneum recepiſſe levamen ab eximia beneficentia ac liberalitate ſan. mem. Benedicti XIII. qui eam liberavit ab onere ſolutionis inſignis debiti centuſſium monetæ Romanæ centum millium & ultra, eo in fabri-

fabricam baſilicæ tranſlato. Inexplicabilis nempe eſt ſacrarum ſupelle-ctilium conſumptio, quæ propter intemperiem aeris Vaticani, & ob quotidianam tot Miſſarum celebrationem tum in templo, tum in ſacrario contingit. Cum autem onus reparationis ſupellectilium non ad fabricam, ſed ad menſam Capitularem pertineat, & hæc quidem minime haberet, quomodo id ferre poſſet, provide idcirco Alexander Papa VII. ſupradictum edidit decretum: quod, etſi ſatis non ſit, ut Capitulum ab onere reparationis penitus eximatur, prodeſt nihilominus intolerabilis expenſæ diminutioni. Quatenus autem aliquis reſponderet, potuiſſe hoc onus ipſi fabricæ imponi; hic ſciat oportet, nec fabricam ipſam opibus abundare, atque adeo eam pariter maximo ære alieno laborare: quandoquidem non modo ejus reditus erogantur in ornatum & conſervationem ampliſſimæ baſilicæ S. Petri, verum etiam, ut auxilium periclitanti reipublicæ Chriſtianæ ſubminiſtretur. Quocirca *in vita ſan. mem. Clementis XI. lib. 5. num. 3.* poſtquam narratum eſt Turcarum bellum, quod inſtabat, & poſt expoſita auxilia, quæ a provido Pontifice præparata fuerant, ut hiemali tempore adverſus Turcas adeſſent, ſic ſubditur: *Exploratum præterea habens, majorem redituum partem tribunalis fabricæ Vaticanæ baſilicæ ex pia per Chriſtifideles conlata ſtipe provenire, eoſque, juxta Romanorum præſcripta Pontificum, in unam Chriſtianarum regionum tutelam adverſus hoſtium Fidei iniqua molimina erogandos ab eodem, ad alias conducendas naves bellicas, Pontificiarum auctaras numerum, æs alienum trecentorum aureorum millium contrahi voluit ex annuis proventibus diſſolvendum.* Hujuſmodi ſcilicet ſubſidia iiſdem de cauſis ab eodem fabricæ ærario ab aliis etiam Pontificibus deſumpta ſunt; ſed ultimum Clementinum, de quo modo egimus, ſatis ſit indicaſſe.

§. VI.

De ſtrenis, quæ nonnullis Officialibus Romanæ Curiæ perſolvuntur.

34 JUxta narrata in ſuperioribus, pro Canonizationibus Sanctorum Advocati Conſiſtoriales perorant in publico Conſiſtorio, vel quando pileus traditur Cardinalibus recenter creatis, aut aliquis Legatus Regius publice admittitur, vel quando, expleta Canonizationis cauſa in publico pariter Conſiſtorio, quod ab alio ſemipublico excipitur, virtutes ac miracula Canonizandi oratorio modo exponuntur. Verum, quia orationes prima illa occaſione recitatæ ad Canonizationem minime ſunt neceſſariæ, idcirco, licet in inſtitutione pro iiſdem orationibus ſupra relata dicatur, honoraria eſſe a Poſtulatoribus cauſarum perſolvenda; re nihilominus ipſa etiam hodie in more eſt, ut Oratori quidem fiat aureorum decem ſolutio, non tamen a Poſtulatoribus, ſed a Curia Criminali Gubernatoris Urbis: quippe quæ eamdem ſolutionem faciebat, cum cauſarum criminalium fiebat propoſitio in ſacro Conſiſtorio, in quarum ſcilicet

cet locum ſubrogatæ deinde ſunt Canonizationum cauſæ, quemadmodum ſimiliter diximus. Secundo utique loco habitæ orationes in Canonizationibus neceſſariæ ſunt; atque hinc Advocato Conſiſtoriali peroranti dantur a Poſtulatoribus centuſſes centum; quorum fit diſtributio inter ceteros ſacræ Conſiſtorialis aulæ Advocatos, ſervata tamen ipſi Oratori magis conſpicua ſummæ portione. Strenæ quoque perſolvuntur cæremoniarum Magiſtris, qui haud exiguos perferunt labores & ante ſolemnitatem, & in ipſa Canonizationis ſolemnitate. Præſul a Secretis Brevium ad Principes, qui nomine ſummi Pontificis in Conſiſtoriis, & in ipſa Canonizatione reſpondet Poſtulatorum petitionibus; Præſul Secretarius ſacri Collegii, qui geſta refert inter Acta Conſiſtorii; Præſul expoſitor bullæ Canonizationis, & alii, qui partem capiunt de emolumentis bullarum; illi denique ex familia ſummi Pontificis; hi, inquam, omnes ſtrenarum participes ſunt, quarum nempe nonnullæ cauſam habent a labore, ceteræ a conſuetudine. Si qua tamen nimietas in eis ineſſet, ſecuri poſſunt eſſe Poſtulatores de moderatione obtinenda, quatenus ſuas afferant apud ſacram Congregationem petitiones. Interea vero ipſis expedit, ad vitandas importunas pecuniam petentium moleſtias, aliquem virum gravem eligere, qui ſolvenda ſolvat, illos autem, quibus nihil debetur, dimittat. Ea ſane ſemper conſuetudo obtinuit quo tempore exercebam munus Fidei Promotoris, cum actum fuit de Canonizationibus peragendis. Ecquis enim ſperare poteſt, in tanta hominum multitudine ſolum eſſe petituros, quibus utique quid debetur, non autem & alios, quibus nihil?

35 Præter ſtrenas modo memoratas, conſuetudo item invaluit dandi novam veſtem nonnullis Officialibus, & Familiaribus Papæ, ut ipſa videlicet Canonizationis ſolemnitas auguſtior appareret. De his hæc habet Paris de Craſſis: *Unicuique Cardinali præſenti datur una cappa ex camelotto nova, & omnibus Officialibus Capellæ. Subdiaconis, Auditoribus, Clericis Cameræ, Acolythis datur unum rocchettum novum, & unum ſuperpelliceum. Item Clericis cæremoniarum, & Clericis Magiſtri Capellæ. Item duodecim Cubiculariis Papæ dantur veſtes cum caputiis de roſato. Item quatuor Camerariis Papæ, ac duobus Aſſiſtentibus. Cubiculariis autem Papæ omnia veſtimenta nova de novo roſato. Item viginti Scutiferis Papæ ſimiliter veſtes, diploides, caligæ, & birreta. Item Parafrenariis Papæ viginti quatuor dantur diploides, & veſtes. Item omnibus Officialibus palatii datur reſpective in roſato panno, ſicut in creatione novi Pontificis.* Blaſius etiam Ortizius familiaris Hadriani VI. ſupra citatus, loquens de ſumma pecuniarum, quæ impendebatur in Canonizationibus, eam memorat, quæ erogabatur in *togandam* Papæ familiam. Inſuper Marcus Aurelius Grattarola, qui in ſuo opere ſæpe allegato omnia refert pertinentia ad Canonizationem S. Caroli Borromæi, nedum narrat *par.* 1. *cap.* 55. *& par.* 22. *cap.* 2. centum & ſexaginta pauperes eleemoſynæ gratia fuiſſe novis veſtibus indutos *par.* 2. *cap.* 2. necnon eadem de cauſa tribus diebus factam fuiſſe perſonis miſerabilibus Urbis panis diſtributionem,

verum

verum etiam nonnullos Officiales, ac Papæ Miniſtros fuiſſe nova veſte donatos: *Si diedero* (le veſti) *a diverſi Uffiziali, e Miniſtri di ſua Santità, per onorare una tal celebrità colla preſenza di tanti Miniſtri Pontificj veſtiti tutti a nuova livrea purpurea*. Index porro expenſarum factarum in ea Canonizatione extat adhuc in bibliotheca Caſanatenſi Urbis, in quo hæc habentur: *Oltre alle ſopradette propine e regaglie pagate in contanti alli ſuddetti Uffiziali, e Miniſtri del Papa, ſono anche ſtate date le infraſcritte veſti, e conſegnate dal Depoſitario della Canonizzazione agl' infraſcritti Uffiziali*. Cum autem nec Cardinalium, nec omnium Officialium Capellæ, nec Subdiaconorum, nec Auditorum, nec Clericorum Cameræ, nec Acolythorum, nec *Caudatariorum*, nec Scutiferorum, vel *Parafreniorum* Papæ ulla amplius mentio facta inveniatur; proinde colligere licet, moderationem expenſarum factam fuiſſe, & largitionem veſtium jam reſtrictam fuiſſe ad inſtitutum ſubinde introductum, donandi videlicet Cubiculi Magiſtro calicem argenteum, calicem item argenteum Præfecto palatii Apoſtolici, veſtes autem non perſonæ, ſed officii proprias, Cubiculariis ſecretis Participantibus, Secretario Congregationis ſacrorum rituum, Fidei Promotori, & nonnullis ſacrarum cæremoniarum Magiſtris.

36 Inducto itaque more veſtium diſtributionis, nullo poſtea negotio in veſtium locum numerata pecunia ſubrogata fuit; atque adeo ex nonnullorum Poſtulatorum nimia liberalitate factum eſt, ut tot multiplicarentur pro ipſis veſtibus pecuniæ ſolutiones, quot erant Sancti, qui canonizabantur, licet unica ſolemnitate fieret eorum Canonizatio: quin & aliquando eadem ſorte effuſæ liberalitatis de cauſa unico Officiali plura officia gerenti non tantum tot factæ ſunt pro veſtibus ſolutiones, quot erant Sancti Canonizandi, quamvis unica Canonizatione comprehenderentur, verum etiam tot factæ ſunt, quot erant officia; perinde ac ſi non una eſſet perſona, quæ plura officia adminiſtraret, ſed plures, & non una, ſed plures eſſent ſolemnitates.

37 Verum, delata hujus magnæ impenſæ notitia ad ſan. mem. Innocentium XI. deſtinata fuit Congregatio nonnullorum Cardinalium, cui etiam interfuerunt Secretarius Congregationis ſacrorum rituum, Promotor Fidei, & primus Magiſter cæremoniarum, pro ejus, necnon aliarum moderatione. Cumque ter Congregatio ipſa deinceps coacta eſſet, die videlicet 26. Julii 1680. die 9. Januarii 1682. & die 20. Julii 1690. deliberatum tandem fuit unicam omnino ſolutionem pro veſte unicuique Officiali, & Papæ Familiari diſtributionem hanc ipſam participanti fieri debere, etiamſi vel plures Sancti unica ſolemnitate canonizarentur, vel unus Officialis plura officia adminiſtraret; ut deprehenditur ex ſcripturis, quæ adhuc extant in nuper memorata bibliotheca Caſanatenſi Urbis. Nulla ſcilicet habita fuit conſideratio præteritæ conſuetudinis; quia, ceſſante ſpeciali conſuetudine, vel legitima conventione, excepto caſu piæ cauſæ ad terminos Textus *in cap. Ad Apoſtolicam: de Simonia*, voluntaria, antecedens,

dens, & facultatem præſeferens ſolutio, quamvis continuata multorum annorum ſpatio, apta non eſt ad inducendam vim in futurum, juxta cumulata a Lagunez *de fructibus par. 1. cap. 15. §. 4. num. 3. & ſeqq.*

38 Hujus porro ſacræ Congregationis deliberatio ad effectum penitus perducta fuit tempore ſan. mem. Clementis XI. Delato quippe examine ad plenam Congregationem ſacrorum rituum, occaſione Canonizationis ab eodem peractæ quatuor Sanctorum, coacta fuit ipſa Congregatio die 27. Septembris 1712. cui interfuerunt Eminentiſſimi Domini de Abdua, Ferrarius, Sacripantes, Tremoville, Fabronus, Priolus, Thomaſius, Ptolemæus, Caſinus, Bichius, Imperialis, Barberinus, & Hannibal Albanus, tum Carolus Collicola poſtea Cardinalis, ſed tunc uti Protonotarius ſacræ Congregationis implens vices Secretarii Inghiramii ægrotantis, & egomet ut Fidei Promotor; atque adeo communi unanimique omnium ſuffragio ſtatutum eſt, plane unicam unicuique pro veſte ſolutionem eſſe faciendam, etiamſi plurium Sanctorum fieret Canonizatio, & unicus inſimul Officialis plurium officia gereret. Sacræ item Congregationis ſententia a Pontificia confirmatione robur obtinuit, ejuſdemque ad amuſſim executio perfecta fuit tum in prædicta quatuor Sanctorum, tum in alia octo Sanctorum Canonizatione facta a Benedicto XIII. veluti cognoſci poterit ex nominibus ædis nummulariæ S. Spiritus, apud quam pecunia depoſita fuit pro expenſis earumdem Canonizationum, & in qua quidem unaquæque expenſa fideliter eſt adnotata. Hujus ſcilicet facti ſeries unicuique ſuadere poterit, Apoſtolicam Sedem redundantiæ expenſarum reſiſtere potius, quam patrocinari, dummodo ad ipſam ejus notitia perveniat.

§. VII.

De apparatu baſilicæ Vaticanæ, & de pretioſis veſtibus Pontificalibus ad Canonizationis ſolemnitatem neceſſariis.

39 IN ſolemnitate Canonizationis amplum fit tabulatum in baſilica Vaticana, in quo nedum thronus Pontificius, verum etiam ſedilia pro Cardinalibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Pœnitentiariis, Præſulibus, & Officialibus Romanæ Curiæ collocantur; cujus porro ligna, expleta ſolemnitate, traduntur Canonicis ejuſdem Vaticanæ baſilicæ, qui eorum pretium inſtar chori diſtributionum inter ſe dividere conſueverunt. Egregia Canonizandi facinora, & inſignia miracula depicta per univerſam baſilicam conſpiciuntur; & horum pariter icones eidem baſilicæ Capitulo, perfecta celebritate, tribuuntur. Ingens funalium cereorum & candelarum accenſarum numerus tabulatum, altare, Apoſtolorum Confeſſionem, & univerſum baſilicæ ambitum circumdat; & item quidquid funalium eorumdem cereorum & candelarum poſt Miſſam reliquum eſt, ad modo dictum pertinet ejuſdem baſilicæ Capitulum: ſed ita tamen, ut ho-

rum omnium pretium, adhibita debita proportione, participent etiam Beneficiarii, necnon Clerici Beneficiarii, qui choro interſunt. Inſuper in ſolemnitate Canonizationis Romanus Pontifex ut plurimum Miſſam canit, ſicut alibi dictum eſt, aut ſaltem Miſſæ aſſiſtit cantatæ: cumque a Poſtulatoribus pretioſæ ſupellectiles, & integrum Pontificale ornamentum comparentur; altaris pallium, ſuper quo ſacrificium offertur, pro uſu ejuſdem altaris conſervatur in ſacrario baſilicæ, ceteræ autem pretioſæ veſtes pro Miſſa cantanda, & univerſum Pontificale ornamentum ad ſummum ipſum ſpectat Pontificem, qui id poſtea vel donat ſacrario aut palatii Apoſtolici, aut S. Petri, vel ad aliam eccleſiam intra Urbem, aut etiam extra Urbem muneris titulo mittit. Paris nimirum de Craſſis in allegatis diariis teſtatur, ſe, ut certum faceret Leonem X. Pontificalia ornamenta occaſione Canonizationis cum magna recenter fieri impenſa, afferri curaſſe ex ſacrario palatii *planetam*, & *impluviam* cum imaginibus S. Bernardini factas ſub Nicolao V. qui eum inter Sanctos ſolemniter retulerat: & ita quidem in Bononienſi Metropolitana Eccleſia conſervantur adhuc ſacra indumenta, quibus uſus eſt Gregorius XV. in Canonizatione a ſe facta plurium Sanctorum; utpote quæ ab eodem Eccleſiæ ipſi donata, cui plurium annorum ſpatio ut Archiepiſcopus laudabiliter præfuerat.

40 Magna profecto eſt pro his omnibus peragendis & comparandis impenſa; ſed Romani Pontifices ejus moderationi maximopere ſtuduerunt, nedum rejecta nimia ſuperfluitate & abundantia, verum etiam facta conjunctione plurium Sanctorum, quos unica Canonizatione comprehendere conſueverunt: quo nempe in caſu cum unum ſit tabulatum, unica tantum Miſſa cantetur, funales cerei & candelæ non multiplicentur, facta, & miracula Canonizandorum ſic depicta exponantur, ut ea unius ex Canonizandis in una tabula, alterius autem in alia tabula repræſententur, partitio propterea expenſarum, quæ tunc fit inter plures Poſtulatores, eaſdem reddit tolerabiles. Neque enim inficiari quis poterit maximam eſſe expenſarum moderationem, ſi & ad ea, quæ modo dicta ſunt, ſedulo advertere velit; & ad alia, quæ in ſuperiori paragrapho relata fuerunt, de pretio videlicet unius veſtis Officialibus & Familiaribus Papæ perſolvendo, etiamſi plures Sancti ſimul canonizentur. Paris de Craſſis hæc refert de ornamentis, quæ comparabantur pro ſolemnitate Canonizationis: *Omnia requiſita paramenta, veſtimenta, ornamenta tam ſacra, quam non ſacra, emuntur & fiunt nova. Primo quidem ſolebant Papæ donari octo & decem petiæ telæ cortinæ tam pro camiſiis, rocchettis, amictu, alba, mappis altaris, & mappulis; quam pro caligis rubeis una, aut duæ petiæ de panno ſcarlato pro diploidibus etiam quatuor, aut ſex petiæ ex ſerico damaſco, & tabino, & ex veluto. Item veſtes ſuffulta, ſive ſoderatæ ex pellibus luporum cervorum, ſive lyncum, & zebellinorum, & martorum, & ſimilium. Item pro mappis, & mappulis viginti, aut viginti quinque telæ ortiginæ; præter paramenta ſacra omnia nova ex auro puriſſimo pertinentia ad proceſſionem, ad Miſſam & ad actum non ſolum Pontificis, ſed*

etiam

etiam pro perſona cujuſque Cardinalis Commiſſarii &c. præter mitram Papæ ex perlis mediocribus, & præter calicem cum patena, & ampullas, & candelabra novem argentea, videlicet ſeptem pro altari, & duo pro credentia, ac etiam præter pallium altaris, & mappas, & pallium pulpiti pro Euangelio per Cardinalem cantando, & præter baldachinum novum, & alia, quæ regulariter & ordinario ſunt præparanda pro complemento actus. At hodie ſola ſacra dantur a Poſtulatoribus ornamenta neceſſaria ſummo Pontifici celebranti, Diacono, ac Subdiacono tum Latino, tum Græco, & Presbytero aſſiſtenti; datur mitra pretioſa; datur calix cum patena aurea; dantur mappæ, & mappulæ; datur pallium altaris: ſed nec candelabra novem argentea, nec alia ſupra recenſita dantur in Sanctorum Canonizationibus.

41 Impenſa pro tabulato, luminibus, & pretioſis ſupellectilibus inter neceſſarias computatæ fuerunt & enumeratæ in Congregatione antea enuntiata, id eſt deſtinata pro moderatione expenſarum, quæ fiunt in Canonizationibus; & quidem merito. Majeſtas quippe ſolemnitati deeſſet, ſi tabulatum, ut de eo primum dicamus, non fieret, atque adeo ſine eo pauci ſolemnitatem videre poſſent, & cæremonias, rituſque, quibus peragitur. Porro, ut alibi viſum eſt, olim in Canonizationibus alta voce legebantur miracula Canonizandorum: ſed, cum præ magna hominum multitudine nemo profecto eſſet, qui legentem audire poſſet; ut hominum pietati nihilominus ſatisfieret, pictura, quæ ab omnibus videri poteſt, in lectionis locum ideo eſt ſubſtituta. Celebrantem vero Romanum Pontificem, aut Miſſæ adeo ſolemni in tanta re aſſiſtentem, ecquis eſt qui aſſerere audeat, pretioſam dedecere ſupellectilem; cum, ſerventibus etiam in Chriſtianam Religionem Ethnicorum perſecutionibus, pretioſa ſimiliter ſupellectili uteretur Eccleſia, teſte S. Auguſtino *lib. 3. contra Creſconium cap. 29. num. 33. tom. 9. oper.* ubi hæc profert ex geſtis Proconſularibus: *Conſtantino Maximo Auguſto, & Conſtantino Juniore Nob. Caſ. Coſſ. &c. Poſteaquam perventum eſt in bibliothecam, inventa ſunt ibi armaria inania. Ibi protulit Silvanus capitulatam argenteam, & lucernam argenteam*. Antea quoque ſcripſerat idem Auguſtinus, *calices duos aureos, itemque calices ſex argenteos* ab eodem Silvano traditos; ut evinceret, eum perſecutionis tempore fuiſſe traditorem. In libro itidem Pontificali, qui Anaſtaſii nomine inſcribitur, *tom. 2. in Silveſtro pag. 278.*, præter alia vaſa aurea, & argentea ibi memorata, ſic de eo legitur: Donavit *patenam argenteam penſantem libras viginti .... ſcyphos argenteos duos, qui penſaverunt ſinguli libras denas .... amas argenteas duas &c. & pag.* 307. Obtulit *candelabra aurichalca ſeptem ante altaria, quæ ſunt in pedibus decem*. Quin & alia plura ex eodem libro Pontificali deſumpta, ad rem, de qua agimus, facientia, collecta legi poſſunt *tom. 1. de liturg. Rom. Pontif. cap. 29. diſquiſit. de ſac. miniſter.* eruditi viri Dominici Georgii Præfecti bibliothecæ Cardinalis Joſephi Renati Imperialis. Quatenus autem aliquis ſubdere petulanter vellet, non dedecere utique pretioſam ſupellectilem Romanum Pontificem celebrantem, immo

mo vero ei maxime convenire, ſed ea uti poſſe, quam jam habet in ſacrario ſui Pontificii ſacelli, ſublata Poſtulatorum impenſa; hæc tamen nimis audax objectio ſua non careret reſponſione: nec enim habet prædictum ſacrarium tot pretioſas veſtes, quot forte putatur habere. Habuit nempe; ſed temporum injuria perierunt; & quotidie Ædituus ſacri palatii aut antiquas reſtituere, aut novas ex palatii reditibus cogitur inſtaurare, ne deſint neceſſaria. Præterquamquod, ſi id fieret, quod poſtulatur, non poſſent, expleta Canonizatione, Romani Pontifices planetam, calicem, & cetera Pontificalia ornamenta aliis eccleſiis, ut eorum mos eſt, dono dare.

42 Funalium denique cereorum, aliorumque luminum incenſioni in adeo magna celebritate ille ſolum adverſari poterit, qui cereorum uſum tantum nocturno tempore cenſet in eccleſiam admittendum; ſacra idcirco contempta antiquitate, cum Paulinus *de S. Felice natal.* 3. hæc habeat:

Clara coronantur denſis altaria lychnis,
Lumina ceratis adolentur odora papyris:
Nocte dieque micant; ſic nox, ſplendore diei
Fulget, & ipſa dies cœleſti illuſtris honore
Plus micat innumeris lucem geminata lucernis.

43 Qui vero plura de hoc argumento addiſcere cupit, legere poterit opera celebrium virorum, qui, congeſta undique ſacra eruditione, argumentum ipſum ſolidiſſime pertractarunt; Ludovici videlicet Antonii Muratorii *tom.* 1. *anecd. diſſert.* 16. quam rurſus edidit in recenſione operum ejuſdem S. Paulini; Vincentii Ludovici Gotti ampliſſimi Cardinalis *tom.* 1. *de vera Eccleſia Chriſti cap.* 11. *§.* 6. *num.* 52. Auctoris demum anonymi tractatum *Pariſiis editum anno* 1721. *de vero Eccleſiæ ſpiritu in uſu ſacrar. cæremon.* *§.* 11. *pag.* 80.

§. VIII.

De ſtatuta contributione a quocumque Poſtulatore ſolvenda pro diſſolvendo ære alieno contracto in parandis ſplendidis aulæis baſilicæ Principis Apoſtolorum.

44 VAldenſes, Henricianorum ſoboles anno 1160. a Petro Valdo ab inferis excitata, Galliam, Hiſpaniam, Angliam, Germaniam, & Italiam fœdarunt. Inter cetera autem eorum dogmata ſatis iniqua erat & illud, ornatum eccleſiæ eſſe peccatum, teſte Fr. Rainerio Ord. Præd. *tom.* 25. *biblioth. PP. pag.* 266. *cap.* 5. Verum in Concilio Oxonienſi, quod habitum eſt anno prædicto, tum illud, tum alia eorumdem dogmata fuerunt condemnata. Dicitur enim *pſalm.* 25. *v.* 8. *Dilexi decorem domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ.* Cardinalis item Baronius vir æternum laudandus *ad an.* 57. *&* 58. eccleſias pluribus, iiſque ſplendidiſſimis ac ditiſſimis ornamentis antiquitus refertas fuiſſe demonſtravit: cumque Jo. Henricus

ricus Ottius Calviniſta in libro, cui titulus, *examen perpetuum Hiſtorico-Theologicum in Cardinalis Baronii annales*, eum arrodere auſus eſſet, Baronium Muratorius ſtrenue vindicavit *diſſert. 16. ſupra citat.* Conſuli quoque poteſt Joannes Tomæus Epiſcopus Boſnenſis *in oratione pro eccleſiæ ornamentis*.

45 Pio itaque ſpiritu ducti Romani Pontifices, templorum utique ornatui univerſe proſpexerunt: at aciem tamen cogitationum ſuarum in baſilicam Principis Apoſtolorum diligentius intenderunt; ut in arce videlicet Religionis, hoc eſt in Urbe, ſacrum & conſpicuum B. Petri templum erigeretur; idque non ſuum, nec cujuſque proprium, ſed omnium Chriſtianarum nationum commune, poſitum quippe in honorem ejus, & cui, & cujus Succeſſoribus a Deo, ejuſque Filio data eſt poteſtas ſuper omnes gentes.

46 Templum prædictum egregia forma & magnitudine a fundamentis a Conſtantino ædificatum inter reliquas Urbis eccleſias magna ſubinde reparatione indigebat. Julius hinc Papa II. manum operi admovere tentavit. Leo X. & Hadrianus VI. variis occurrentibus impedimentis, non potuerunt perficere, quod fuerant meditati. Ceteris autem felicior Clemens VII. magnum opus aggreſſus eſt; cujus deinceps veſtigiis plerique ex Succeſſoribus inſtiterunt. Quare & Sixtus V. & Paulus V. & Urbanus VIII. & Alexander VII. tholum inſigniſſimum conſtruxerunt, baſilicam amplificarunt auguſtiſſimis porticibus exterioribus, & *Confeſſionem*, ut vocant, & ſublime cathedræ altare ære inſtruxerunt atque ornarunt. Nimirum, etſi ſciamus, Deum non in manufactis templis habitare, nec manibus humanis coli, aut aliquo indigere, uti legitur *Actorum* 17. 25. ſcimus etiam, voluiſſe magna auri profuſione templum a Salomone fabricari 3. *Regum cap. 5. & 6.* Quidni ergo Romani Pontifices ex univerſis orbis ſubſidiis potuerunt laudabiliter templum omnium, ut diximus, nationum attollere, idque Deo dicare in honorem Petri Principis Apoſtolorum, necnon, ex iiſdem ſubſidiis, ut pariter ſupra vidimus, aliquid aliquando deſumere pro Chriſtianæ reipublicæ bono & tuitione? Quapropter S. Ambroſius *in libro de Officiis relatus in can. Aurum*: 12. *quæſt. 2.* inquit: *Aurum Eccleſia habet, non ut ſervet, ſed ut eroget & ſubveniat in neceſſitatibus &c. Nemo poteſt queri, quia captivi redempti ſunt; nemo poteſt accuſare, quia templum Dei ædificatum eſt.*

47 Nonnulla nempe ſupra tetigimus de eximiis ſubſidiis a ſan. mem. Clemente XI. pro Chriſtianæ reipublicæ defenſione inde ſuppeditatis; nunc autem aliquid indicandum eſt de liberalitate venerabilis Dei ſervi Innocentii XI. erga Viennam Auſtriæ, cum ab immani Turcarum Tyranno obſidione cingeretur: *Quis enim* (verba ſunt Auctoris tractatus *de libertat. Eccleſ. Gallic. lib. 6. cap. 11. num. 6.*) *obſeſſa a Turcis Vienna, toti fere Eccleſiæ non metuebat exitium? Quis Othomanicæ potentiæ in Germaniam, Italiam, ac remotiores deinde provincias irrumpenti obſtitiſſet, Chriſtianis Principibus inter ſe concertantibus, niſi providentia ſummi Pontificis in ſe ipſum avari,*

& in

& in Eccleſiam liberaliſſimi, ſuis conſiliis, vigiliis, ac curis aſſiduis effuſam theſauri ſui largitionem adjunxiſſet; quo Principes ad communem Chriſtiani nominis hoſtem repellendum armatos juvaret, ac, cum propriis ipſum manibus pugnare non deceret, effuſis pecuniis vinceret? & ante eum fuſe ſcripſerat Dominicus Berninus *in ſuis memoriis hiſtoricis part. 2. pag. 65. & ſeqq.*

48 Porro, ut ad rem redeamus, aulæa Vaticani templi majeſtati congruentia adhuc deerant, quæ univerſam uſquequaque baſilicam ornarent. Cum igitur Alexander Papa VII. conſpicua ſumma æris alieni Fabricam S. Petri pro eis parandis gravaſſet, pro faciliori poſtea ejus diſſolutione ſtatuit, ut in unaquaque Canonizatione, & pro unoquoque Canonizando centuſſium monetæ Romanæ ſex millia eam in cauſam eroganda ſolverentur. Quia vero ex aliis Fabricæ reditibus, & partim etiam ex modo memoratis ſolutionibus ſubinde factum eſt, ut ære alieno Fabrica ipſa levata fuerit; quamvis aulæa etiamnum re vera perfecta non ſint, & ſerica villoſa deſint auro intexta, quæ pro eorumdem aulæorum complemento requirerentur, & quæ ſane majorem expoſcerent impenſam; ab opere nihilominus perficiendo ceſſatum eſt, atque adeo exinde Romani Pontifices aut aliquando Poſtulatoribus omnino liberaliter ſummam prædictam condonarunt; aut, ſi eam quidem receperunt, diminutam tamen dari paſſi ſunt, hoc eſt centuſſium tantummodo quatuor millium, vel etiam duntaxat trium millium; quam pecuniam in cauſas deinde pias, ut puta in alia ornamenta ejuſdem Vaticani templi, aut aliarum eccleſiarum ſive in Urbe, ſive extra Urbem, impenderunt: ita ut aptari poſſe videantur Pontificibus Romanis, quæ S. Cyrillus Hieroſolymitanus *catecheſi* 14. *num.* 14. ſcribit de Imperatoribus, qui religionis gratia eccleſiam ornaverant: *Hujus temporis Imperatores* (ſubſtitue: Romanos Pontifices) *ſanctam hanc, in qua ſumus Salvatoris Dei reſurrectionis eccleſiam* (ſuffice: has ſanctas eccleſias, in quibus nunc ſumus) *argento inductam, & auro infuſo diſtinctam extruxerunt, & pretioſis ex argento, auro, ac gemmis, donariis exornarunt.*

49 Eccleſia corpus eſt, ſicuti ſcribit Apoſtolus *ad Epheſ. cap.* 1. *&* 4. Fideles autem omnes ſunt membra illius, ut habetur 1. *Corinth.* 12. *v.* 12. quare, ſi quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra; & ſi gloriatur nnum membrum, congaudent omnia membra, quemadmodum extat *in eadem* 1. *epiſt, ad Corinth.* 12. *v.* 26. Scilicet hinc fit, ut egenti Capiti, hoc eſt Romano Pontifici, ditiora membra largius debeant ſubvenire: quamobrem & ipſe ceteris membris, hoc eſt aliis Fidelibus, & inferioribus Eccleſiis, inopia laborantibus valeat in omnem eventum ferre ſuppetias. Sic Chriſtianis Hieroſolymitanis magna preſſis egeſtate ceteri ſuccurrerunt effuſa cum liberalitate; *quia ſecundum virtutem teſtimonium illis reddo, & ſupra virtutem voluntarii fuerunt*, inquit Apoſtolus 2. *ad Corinth.* 8. *v.* 3. ideoque hunc modum ipſe præſcripſit *v.* 13. *&* 14. *Non enim ut aliis ſit remiſſio, vobis autem tribulatio, ſed ex æqualitate. In præſenti tempore veſtra abundantia illorum inopiam ſuppleat, ut & illorum abundantia veſtræ inopiæ ſit ſupplementum, ut fiat æqualitas.*

50 Om-

50 Omnia itaque in unum redigendo, ex huc uſque dictis unuſquiſque facile ſibi ſuadere poterit, expenſas utique eſſe neceſſarias ad pertractandas, atque ad exitum perducendas Beatificationum, & Canonizationum cauſas, ſed & Romanos Pontifices earum moderationi ſtuduiſſe ac ſtudere, & pleraſque immodicas ac ſuperfluas, quæ paulatim irrepſerant, ſublatas fuiſſe; atque adeo aliquas, quæ remanſerunt, neceſſitati, ac ſolemnitati congruentes & debitas eſſe: quibus porro omnibus ſi inſuper addatur, pecunias ut plurimum conflari ex eleemoſynis, quæ univerſo ex orbe colliguntur, nec modicas eas eſſe, quæ a Romana pietate ſubminiſtrantur, nulla profecto apparebit vis expenſarum tanta, quæ tolerari non poſſit. Sæpe citatus Paris de Craſſis ait, ſe legiſſe in libris Rabioli, & Auguſtini Patritii Magiſtrorum cæremoniarum, erogatam fuiſſe in Canonizationem S. Bonaventuræ ſummam ducatorum auri 27000. in libris autem ejuſdem Auguſtini, & Joannis Burchardi, in Canonizationem S. Leopoldi erogatam fuiſſe ſummam ducatorum auri 25000. Item Dominicus Cappellus ad calcem Actorum Canonizationis S. Franciſci de Sales, qui ſolus fuit inter Sanctos relatus ab Alexandro VII. indicem profert expenſarum, quæ fuerunt centuſſium monetæ Romanæ 31903. Verum, ſublatis deinde ab Innocentio XI. ſportulis, necnon aliis moderationibus ſubinde pariter introductis, ſi quidem una eademque Canonizatione plures Beati comprehendantur, expenſa minime excedit ſummam centuſſium circiter 14000. Huc uſque deducta a nobis ſcripta ſunt, antequam fuerimus ad ſummum Pontificatum evecti: cumque nonnulla dixerimus indeciſa remanere, ſacrorumque rituum Congregationis judicio nonnulla eſſe definienda, quæ ad expenſas, quæ fiunt in Beatificationibus ſervorum Dei pertinent, in ipſo noſtri Pontificatus initio manum admovimus ad novam expenſarum taxam ſtatuendam, quam & Deo dante, non ſine magno labore ſtatuimus in poſterum obſervandam. Hæc datur in Appendicibus, & in ea, ut lector advertere poterit, ſuperflua reſecantur, incerta determinantur, æqua pro laborantibus contributio reſervatur, nec aliquid operis magnitudini & magnificentiæ ſubtrahitur: quantitas autem illa ſcutorum, de qua ſuperiori num. 48. quæque pro quolibet Canonizando in majori ſumma aliquando perſolvebatur, redacta eſt in nova taxa ad quantitatem ſcutorum trium millium a Romano Pontifice expendendam in uſus ſacrarum Miſſionum, ob quam cauſam a nobis applicata eſt ſacræ Congregationi de propaganda Fide, quæ ſacris Miſſionibus præeſt.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT ULTIMUM.

De quibuſdam cautionibus neceſſariis ad cuſtodiam, & erogationem pecuniarum ex pia Fidelium largitate collectarum pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis; deque nonnullis quæſtionibus ad hanc eamdem materiam pertinentibus.

1 ALiquæ ſunt Beatificationis, & Canonizationis cauſæ, pro quarum ſubeundis expenſis nonnulli pii Fideles *loca montium*, aut aliam pecuniarum ſummam reliquerunt cum onere eam multiplicandi, vel certam pecuniam in monte Pietatis, aut in æde nummularia S. Spiritus Urbis depoſuerunt; ut ex reditibus ſcilicet *locorum montium*, aut ex multiplicatione, necnon, ſi forte majores occurrant expenſæ, ex venditione etiam, ac erogatione aut partis, aut totius capitis adimpleri poſſet, quidquid hac in re opus eſt. In harum nempe cauſarum numero recenſeri poterunt cauſæ Canonizationis S. Thuribii, S. Julianæ, Beatique Alexii de Falconeriis, S. Franciſci Solani, ſervi Dei Joſeph a Cupertino, ſervi Dei Apparitii, & B. Hyacinthæ de Mareſcottis.

2 Itaque quoad cuſtodiam & erogationem pecuniarum modo prædicto a piis Fidelibus relictarum nihil, aut vix aliquid occurrit notatione dignum; cum totum negotium pendeat ab eorumdem arbitrio, necnon a ratione, qua id ipſi vel inter vivos, vel in ultima voluntate conſtituerunt. Nimirum ſolum adnotaſſe fas ſit, maximopere expedire, ut facto depoſito pecuniarum aut in monte Pietatis, aut in nummularia S. Spiritus æde, vel *locis montium* comparatis, pii Fideles caveant, ne ulla unquam fiat impenſa, multoque minus ulla unquam capitis erogatio ſine notitia & ſubſcriptione Fidei Promotoris, vel Subpromotoris. Cum enim cauſæ Beatificationis, & Canonizationis in longiſſimum tempus protrahantur, ideoque non ſit impoſſibile, ut vel inter heredes, vel inter illos, qui ſancto huic operi abſolvendo præficiuntur, quis reperiatur, qui debitam in expenſis minime adhibeat diligentiam, ne dicam, fidelitatem; nullum proinde poſſibili huic infortunio aptius remedium inveniri poteſt, quam ſi nihil erogetur ſine ſubſcriptione Fidei Promotoris, aut Subpromotoris. Ordo certe iſte præſcriptus fuit, atque ſervatus quoad expenſas, quæ factæ ſunt in cauſa S. Thuribii. Nulla enim contigit erogatio pecuniarum, quæ non fuerit approbata a Fidei Subpromotore, cum ita ſane cautum fuiſſet in earumdem pecuniarum depoſitis, & occupationibus: tum ipſa etiam cautio præfinita & adhibita fuit in expenſis factis pro cauſa Beatificationis B. Hyacinthæ de Mareſcottis; nihil ſiquidem de eis perſolutum fuit ad eamdem pertinens cauſam, abſque eo quod a me tunc Fidei Promotore ſubſcriberetur & approbaretur, cum id juſſiſſet vir ampliſſimus claræ memoriæ & qualibet laude major, Cardinalis

dinalis Galeatius de Mareſcottis ſedulus illius Poſtulator; qui videlicet, præter impenſas a principio cauſæ huc uſque factas, reliquam inſuper pecuniarum ſummam ſubminiſtravit, ut cetera fierent ad exitum uſque ejuſdem cauſæ neceſſaria.

3 Ea, inquam, quæ modo dicta ſunt, pendent, ut vidimus, a pia Fidelium voluntate. Quia vero non in omnibus Beatificationis, & Canonizationis cauſis ſingularis præſto adeſt perſona totam eam pecuniæ ſummam ſuppeditans, quæ pro cauſa requiritur, ſed pleræque ſunt cauſæ, in quibus ſumma pecuniarum conflatur ex eleemoſynis a pluribus diverſiſque perſonis ſubminiſtratis, quæ porro ad manus alicujus Poſtulatoris ex Religioſa quapiam familia deveniunt, ut pro ſua prudentia & arbitrio illas adminiſtret, prout exigit cauſæ neceſſitas; facta idcirco aliquando eſt diſcuſſio, ullus ne modus adinveniri poſſet, quo eleemoſynæ iſtæ caute cuſtodirentur, & fideliter erogarentur: nimirum, non quia Poſtulatores, qui tunc in cauſas incumbebant, aliqua reprehenſione vel minima digni unquam fuerint viſi; verum quia, cum tractu temporis aliquis eſſe poſſet cauſarum Beatificationis, & Canonizationis Poſtulator minus ſollicitus, aut cautus in erogatione pecuniæ, expedire viſum fuit, malum prævenire, regulam ſtatuendo generalem, & ad hanc ipſam rem opportunam.

4 De eadem itaque re actum fuit in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria die 7. Auguſti 1694. & die 21. ejuſdem menſis & anni. Sanctæ hinc memoriæ Innocentius Papa XII. Congregationem particularem deſtinavit Dominorum Cardinalium Carpinei, Caſanatæ, Colloredi, & Albani poſtea ad ſummum Pontificatum evecti: in qua quidem Congregatione habita ſubinde die 11. menſis Julii anni ſequentis 1695. cum ei præter dictos Cardinales interſuiſſent etiam Secretarius Congregationis ſacrorum rituum, & Fidei Promotor, deliberatum fuit, ut Poſtulatores ſexto quoque menſe conficerent indices expenſarum, eoſque pro obtinenda eorumdem approbatione omnino traderent Cardinali cauſæ Relatori; ut hic, acceptis iiſdem indicibus, eiſque mature diſcuſſis una cum Secretario, & Fidei Promotore pro tempore, expenſas legitimas approbaret, inutiles autem & arbitrarias rejiceret; utque in redditione rationis nullæ in poſterum habendæ eſſent expenſæ ipſæ non approbatæ, aut rejectæ. Die quoque 6. menſis Septembris anni 1696. iterum habita fuit eadem Congregatio, & in ea ſtatutum fuit, ut Secretarius Congregationis ſacrorum rituum a quocumque ex Poſtulatoribus, ſeu Procuratoribus cauſarum Beatificationis, & Canonizationis per juratum indicem ab iiſdem tradendum exquireret numerum certum pecuniarum, quæ pro unaquaque cauſa ad Urbem delatæ tunc aderant, & inſuper penes quas perſonas, ſeu depoſitarios, quibuſque conditionibus, cautionibus, & fidejuſſionibus tunc eſſent depoſitæ.

5 Sed non fuerunt poſtmodum hæc decreta publicata, & multo minus

nus ad effectum perducta, eo quia forte deprehenſum eſt primo, indicem ipſum pecuniarum, qui dandus dicebatur Secretario ſacræ Congregationis, dari a Poſtulatoribus, qui ut plurimum ſunt Regulares, ſuis Superioribus; præterea, cautionem deponendi pecunias ipſas in ſacro monte Pietatis, vel occupandi in *locis montium* notiſſimam eſſe, & fere ab omnibus adhibitam; demum, Superiores, quibus redditur ratio pecuniarum erogatarum, legendo expenſarum taxationem jam typis impreſſam, nullo negotio dignoſcere poſſe, utrum ſactæ expenſæ juſtæ fuerint, an arbitrariæ: quo nempe in caſu novorum decretorum editio ſuperflua quodammodo videri potuiſſet. Verumtamen, etſi nunquam promulgata, operæ pretium exiſtimavimus hic ea etiam indicare, ne quid intactum ſuperſit, quod fuerit a ſacrorum rituum Congregatione vel definitum, vel excogitatum in his, quæ ad præſens pertinent cauſarum Beatificationis, & Canonizationis argumentum.

6 Reliquæ igitur tantummodo ſunt quæſtiones quædam eadem ſuper re identidem occurrentes; quarum prima in eo verſatur, an, abſque eo quod poteſtas data ſit ab Apoſtolica Sede, permiſſum ſit Capitulo, Monaſterio, aut alii cuicumque loco Religioſo alienare, vendere, aut obligare bona pro perferendis expenſis ad aliquam Beatificationis, & Canonizationis cauſam neceſſariis, ubi ſcilicet Capitulum ipſum, aut Monaſterium Procuratorem, vel Poſtulatorem conſtituerunt, ut illam ſuo nomine ageret. Affirmando quippe huic quæſtioni reſpondit Rota *deciſ.* 68. *num.*18. coram bon. mem. Anſaldo; tum quia expenſæ hujus generis ſunt laudabiles, & finis, ad quem referuntur, decus reſpicit Eccleſiæ univerſalis, præter proprium & particulare; tum quia eædem expenſæ fiunt ob oculos Romani Pontificis, perinde quaſi earumdem ſcientia approbationem continuo præſeferat, approbatio autem ab Apoſtolica Sede continuo datam poteſtatem. Attamen, quidquid de cauſa ſit, cum in alienatione bonorum Eccleſiæ, & in alio quocumque pacto, per quod eorum dominium transferatur, aut ſuper illis obligatio imponatur, cauſa utique prætermiſſa, neceſſaria adeo ſit ab Apoſtolica Sede facultatis impetratio, ut aliter contrahentes in anathema incurrant, juxta Textum *in cap. Ambitioſæ: de reb. Eccleſ. non alien. inter extr. comm.*; proinde maximopere dubitarem, ne vel ipſæ ſupra relatæ alienationes fieri poſſent, abſque eo quod ab Apoſtolica eadem Sede expreſſa obtineatur facultas: multo autem magis, quia minime valet argumentatio a modo, quo fiunt expenſæ, ante oculos ſcilicet Romani Pontificis, ad conflandæ pecuniæ, per quam fiunt, approbationem, ſeu facultatem. Scit enim quidem ſummus Pontifex, cauſam Beatificationis, aut Canonizationis hujus, vel illius ſervi Dei pertractari; virtutes ac miracula, antequam ad cauſæ approbationem deveniat, ſedulo perſcrutatur; atque adeo expenſarum neceſſitatem haud ignorat: ſed, cum ignoret, utrum expenſæ ipſæ fiant ex eleemoſynis Fidelium, an ex peculiari quopiam legato, an potius ex venditione bono-
rum

Digitized by Google

rum ad aliquam Eccleſiam pertinentium, unuſquiſque facili negotio videre poteſt, approbationem Pontificiam vicem implentem poteſtatis ab Apoſtolica Sede expreſſe concedendæ in hoc rerum ſtatu adhuc deſiderari.

7 Secunda quæſtio id reſpicit, an Procurator conſtitutus ab aliquo in cauſa Beatificationis, & Canonizationis nedum obligare poſſit bona conſtituentis pro neceſſariis expenſis, verum etiam, urgente neceſſitate, comparare valeat pecunias fœnore, ut neceſſario adimplenda adimpleantur. Porro, hac in re omnino affirmative reſpondendum eſſe, nobis videtur: primo ſcilicet, quia Procuratori permiſſa dici debent ea omnia, quæ neceſſaria ſunt ad rem mandatam gerendam; quamobrem dicitur, quod præpoſitus emendis mercibus obligat præponentem mutuanti pecunias eam ob cauſam, juxta Textum *in l. Finali. ff. de exercit. act.* idemque obligat pariter præponentem, ſi pecunias acceperit pro ſolvenda penſione tabernæ, juxta Textum *in l. Quicumque §. Tamen. ff. de inſtit. act.* Inſuper autem, quia, cum perdifficile ſit invenire, qui gratis pecuniam ſubminiſtret, Procuratori intelligitur data facultas eam fœnore ſumendi, ne opus ſibi commiſſum ſine exitu ſit deferendum; ut apud Baldum *conſil.* 383. *num.* 5. *lib.* 3. Maſtrill. *deciſ.* 204. Sanſelic. *deciſ.* 181. Rota coram Coccino *deciſ.* 1541. *num.* 8. *& ſeq.*. Quæ quidem omnia potiori adhuc jure ſunt admittenda, quando in procurationis mandato adſunt clauſulæ hanc facultatem vel expreſſis, vel æquam virtutem præſeferentibus verbis Procuratori impertientes; quemadmodum hoc ſuper Beatificationis, & Canonizationis argumento, confirmando præcedentes deciſiones editas coram Emerix juniore, late reſpondit Rota *in Romana, ſeu Limana cambiorum* 10. *Decembris* 1696. coram cla. mem. Cardinali La Tremoville, quæ eſt *deciſ.* 54. poſt Cardinalem Albitium *de inconſtant. in judiciis*, & *in deciſ.* 68. coram bon. mem. Anſaldo: quæ ipſa & docte de more reſumuntur, & bene explicantur ab Eminentiſſimo Cardinali Petra *in comment. ad Conſtitut. Apoſtol. to.* 4. *in notis ad Conſtit.* 7. *Joannis XXII. ſect. unica num.* 8. *& ſeq. pag.* 57. *&* 58.

8 Tertia quæſtio eo ſpectat, an pecuniæ collectæ ex eleemoſynis Fidelium poſt Beatificationem, ut tranſitus fiat ad Canonizationem, erogari valeant in ſolutionem æris alieni Beatificationis occaſione contracti, ita ut creditores ſuper hiſce pecuniis ſuum jus experiri valeant. Negatio autem præſto eſt, quandoquidem pecuniæ eo modo collectæ non ſunt inter bona debitoris; cumque fuerint a Fidelibus datæ, ut a Beatificatione ad Canonizationem tranſitus fiat, nequeunt in alium uſum converti ſine Sedis Apoſtolicæ conceſſione, juxta Textum expreſſum *in Clement. Quia contingit: tit. de relig. domib.*, atque ut ad amuſſim reſpondit Rota *in Romana revocationis ſequeſtri* 4. *Maji* 1703. & in eam confirmante 15. *Februarii* 1704. coram bo. mem. Muto.

9 Quarta quæſtione inquiritur, quid faciendum ſit de reſiduis eleemoſynis, quæ collectæ fuerunt, ſi forte illarum pars ſuperſit, poſtquam abſoluta eſt cauſa Beatificationis, & Canonizationis. Hac in re, quoniam

agitur de commutanda voluntate, confugiendum eſt ad Sedem Apoſtolicam; Apoſtolica autem Sedes commutationem indulgere debet pro uſu proximiori voluntati illorum, qui eleemoſynas ipſas ſuppeditarunt: ita namque Federic. de Senis *conſil.*175. *verſic. Sed prædicta*, Riccius *deciſ.* 83. *n.*5. *part.* 1. Sanchez *lib.*4. *conſil. cap.*1. *dub.*6. Amoſtaz. *de cauſis piis cap.*14. *num.*42. Barboſa *jur. Eccleſ. univerſ. lib.*3. *cap.*21. *num.*59. ſimileque eſt id, quod habetur *cap.* 8. *Concil. Trid. ſeſſ.*25. *de reformat.* ubi in materia noſocomiorum decernitur, quod, ſi vel nullæ, vel perpaucæ reperiantur perſonæ, quæ morbo laborent, pro quo noſocomium eſt inſtitutum, iſtius proventus convertantur in alium uſum proximiorem, & magis ſimilem inſtitutioni Fundatoris; uti recte adnotarunt Tuſch. *libr.* 2. *de viſit. cap.* 13. *num.* 24. Nicol. *inſtitut. Canon, tit. de religioſis domib. num.* 5. Moneta *de commut.ultim.voluntat. cap.*3. *num.*82.*& cap.*5. *num.*327. Palma ſenior *conſil.*60. *num.*21. Zypæus *in analyſ. juris Pontific. lib.*3. *tit. de religioſis domib. conſult.*1. *num.*14. Poterunt exempli gratia eleemoſynæ, quæ collectæ fuerunt pro cauſa Beatificationis & Canonizationis, & quæ eadem abſoluta, ſuperſunt, interveniente Sedis Apoſtolicæ auctoritate, erogari in conſtructionem aut ſacelli, aut templi ad honorem Canonizati: id enim dici poteſt uſus proximior & magis cohærens voluntati eorum, qui pecunias elargiti ſunt; & eo utique modo in facti eventu definivit ſacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium. Scilicet, cum Patres Obſervantes Reformati expoſuiſſent, quod aliquæ ſupererant eleemoſynæ ex illis,quæ fuerunt collectæ pro cauſa Beatificationis ſervi Dei Jacobi Illyrici, vulgo *de Bitecto*, cauſa autem ipſa dici poterat abſoluta, approbato quippe cultu immemorabili, aliud de ea fieri, aut ulterior ab ipſa progreſſus haberi minime poterat; prædicta ſacra Congregatio die 17. Novembris 1713. audire voluit R. P. D. Secretarium ſacræ Congregationis rituum, tum die 1. Martii 1714. facultatem impertita eſt erogandi reſiduas eas eleemoſynas in ædificationem ſacelli ad honorem ejuſdem ſervi Dei erigendi.

10 Inter ceteros Regulares Ordines, qui cauſas promovent Beatificationis, & Canonizationis ſuorum Dei ſervorum, hoc eſt illorum, qui idem Inſtitutum profeſſi fama ſanctitatis & miraculorum obierunt, Ordo Seraphicus FF. Minorum reperitur. Hoc itaque poſito, quæritur præterea, an S. Franciſci Regulæ obſtet eleemoſynarum petitio pro faciendis expenſis ad cauſas prædictas neceſſariis.

11 Ratio autem dubitandi oritur *ex cap.*4.*Regulæ* eorumdem Fratrum (inter opera S. Franciſci *pag.*31.) in quo legitur: *Præcipio firmiter Fratribus univerſis, ut nullo modo denarios, vel pecuniam recipiant per ſe, vel per interpoſitam perſonam; tamen pro neceſſitatibus infirmorum & aliis Fratribus induendis .... eo ſemper ſalvo, ut, ſicut dictum eſt, denarios, vel pecuniam non recipiant*. Quamvis enim præſcriptum in ipſa Regula fuerit extenſum ad quaſdam alias neceſſitates pro tempore occurrentes, ſeu etiam ingruentes, ſicuti probat Textus *in cap. Exiit §. In alio quoque capitulo, & §. Et, quia oportet*,

oportet, de verbor. ſignificat. in 6. concordatque alius Textus *in Clementina Exivi §. Porro, tit. de verbor. ſignificat. Cum etiam recurſus ad amicos ſpeciales expreſſe tantum in duobus caſibus ſecundum Regulam concedatur, videlicet pro neceſſitatibus infirmorum, & Fratribus induendis; idque pie & rationabiliter, conſiderata neceſſitate vitæ, ad alias neceſſitates Fratrum pro tempore occurrentes, ceſſantibus eleemoſynis, ſeu etiam ingruentes ſæpe dictus Prædeceſſor noſter duxerit extendendum: Attendant Fratres præſati, quod pro nullis cauſis aliis quam prædictis, vel ſimilibus, in via, vel alibi recurrere liceat eis ad amicos hujuſmodi, ſive ſint dantes pecunias, ſeu deputati per ipſos, ſive Nuntii, vel Depoſitarii, ſeu alio quovis nomine appellentur; etiamſi conceſſi per eamdem declarationem modi circa pecuniam integre ſervarentur:* hæc tamen, & his ſimilia vera tantum, & probata ſunt, quoad res vere neceſſarias, non autem & quoad voluntarias, uti bene ponderat Gloſſa *ad dictam Clementinam in v. vel ſimilibus,* ubi: *Neceſſariis, non voluntariis. Declaratur autem in dicto §. Porro, quod in iis, quæ ſunt neceſſaria ad victum, veſtitum, Divinum cultum, et ſpirituale ſtudium, conceſſus eſt Fratribus uſus neceſſariarum rerum; & hæ cauſæ videntur generaliter omnes neceſſitates comprehendere. Tamen, quia quædam etiam ſunt eis neceſſaria, quæ non præciſe concernunt cauſas præmiſſas immediate, ideo hic adjecit, quod etiam hoc eis liceat pro cauſis ſimilibus; ut, ſi, dum tranſeunt de loco ad locum ex cauſa Ordinis, non permittuntur in certo loco tranſire, niſi ſolvant pedagium: licet enim non debeant ad hoc cogi, tamen ex quo de facto coguntur, licitum eſt eis acquirere per eleemoſynam, ut ſolvant, ne impediantur per hoc, quod in via ſequitur &c.* Hinc igitur fit, ut rationabiliter dubitari poſſit, an juxta Regulam ſit illis permiſſum quærere eleemoſynam pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis; ſiquidem cauſæ hæ ipſæ voluntariæ, non neceſſariæ dicuntur.

12 Verum, his adhuc nihil obſtantibus, concludendum eſt, minime adverſari Regulæ S. Franciſci Fratres prædictos, ſi pro expenſis neceſſariis in cauſis memoratis eleemoſynas quærant. Primo nempe quia, cum licitum illis ſit ſuaſionibus & conſiliis pecunias quærere pro aliis perſonis extraneis indigentibus, ac pro piis operibus perficiendis, etiamſi opera, quæ perficiuntur, ad ipſos non pertineant, ſed ſint prorſus aliena, abſque eo quod ullum committant adverſus Regulam peccatum, quin immo cum laude ac merito apud Deum; quemadmodum late docent ejuſdem Regulæ explicatores, Siguenza *in cap.4. Regul. Minor. §.18.* Politius *ibidem num. 27.* Daniel Brinkner *eodem loco num. 46.* Sanctorius *de pœnis cap.4. pag.153.* jure potiori non agent contra Regulam Fratres ipſi Minores, ſi eleemoſynas quærant pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis ſuorum ſervorum Dei: nam Beatificatio, & Canonizatio ſunt opera piiſſima, & ad Religionis ac Fidei incrementum maxime pertinentia. Secundo, quia, cum pro *Cruciata* ſtrenue laboraverint SS. Bernardinus Senenſis, Joannes de Capiſtrano, & Jacobus Picenus, Beatus autem Bernardinus Feltrenſis plura peregerit pro erigendis montibus Pietatis adverſus pravas Judæorum uſuras;

 cum-

cumque omnes hi viri pietate ac ſanctitate celebres, etſi Ordinem Minorum profeſſi fuerint, laudabiliter tamen ea præſtiterint, quæ modo dicta ſunt; ſignum evidentiſſimum id eſt, ſine Regulæ offenſione quæri poſſe eleemoſynas pro efficiendis piis operibus, quæ nihil habent commune cum perſonis, ſtatu, & officiis dictorum Fratrum; ideoque jure, ut diximus, potiori quæri etiam poſſe eleemoſynas pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis ſervorum Dei, qui idem Inſtitutum profeſſi ſunt. Tertio, quia, cum hæc paſſim fiant, ſcientibus Romanis Pontificibus, puritatem Regulæ & ſtatum Fratrum Minorum optime edoctis; percipi neutiquam poteſt, ipſis ſcientibus fieri, ſi Regulæ adverſarentur. Quapropter a primo ad ultimum ſtat, non eſſe a Regula vetitum, Fratres Minores eleemoſynas ab amicis percipere pro expenſis, quæ neceſſariæ ſunt in cauſis Beatificationis, & Canonizationis; velut optime ad rem concludit P. Auguſtinus Matthæuccius ſacræ rituum Congregationis olim Conſultor in opere cui titulus, *Schola paupertatis*, *tit.* 5. *conſil.* 1.

13 Hæc, inquam, quoad facultatem quærendi eleemoſynas. Quid autem dicendum erit quoad legatum vel domus, vel prædii, vel cenſus, aut *locorum montium*, quod fiat Fratribus Minoribus, ut reditus, vel caput erogentur in expenſas neceſſarias pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis? Eritne ratum, an potius ad Fabricam S. Petri exiſtimandum eſt id pertinere? Videntur ſcilicet hujus generis legata ad Fabricam eſſe referenda, ſicuti legitur *in compendio privilegiorum ejuſdem Fabricæ* collectorum a bon. mem. Veſpiniano *pag.* 25. *Omnia legata, & hereditates, donationes, & alias quaſcumque diſpoſitiones ad, & in favorem FF. Capuccinorum, & Minorum Majoris Obſervantiæ, & quorumcumque aliorum Regularium, ſive Clericorum Sæcularium, quibus ab Inſtituto Regula habere & poſſidere bona etiam in communi, prohibitum eſt; omnia legata, hereditates, & donationes nedum in vim inſtitutionis, ſed etiam ſubſtitutionis, & fideicommiſſi eiſdem facta, & factas ad dictam Rev. Fabricam ſpectare & pertinere, ac ſpectaviſſe & pertinuiſſe: ſicque privilegia & facultates ultra eorum litteralem ſenſum, conſuetudine interpretativa, ita declarata & pronuntiata fuiſſe, prout etiam Nos ex nunc, prout ex tunc, declaramus & pronuntiamus*.

14 Additur, quod ſecundum Regulam S. Franciſci *cap.* 6. Fratres nihil ſibi poſſunt aſſumere, non domum, non locum, non aliquam rem; quod ipſum pariter habetur *in bulla* 5. Honorii III. *Bullar. nov. to.* 3. *part.* 1. Sunt enim incapaces annuorum redituum, juxta Textum *in Clementina Exivi: de verb. ſignificat.* ſunt autem incapaces eorumdem annuorum redituum, etiamſi relicti fuiſſent cum onere celebrationis Miſſarum, juxta definitionem ſacræ Congregationis relatam a Fagnan. *in cap. Nimis prava num.* 49. *et num.* 53. *de exceſſ. Prælator.* Sunt tandem ipſi Fratres tantummodo capaces eleemoſynarum manu collatarum, quæ fiunt pro eadem Miſſarum celebratione, vetita quavis aſſignatione perpetua, cujus incapaces eſſe dicuntur: Sanchez *ad præcepta Decalogi lib.* 7. *cap.* 26. *num.* 49. Barboſ. *juris*

Eccleſ.

Digitized by Google

Eccleſ. univerſ. lib. 3. *cap.*27. *num.*77. Adden. ad Buratt. *deciſ.*756. *num.*11. Pignatell. *conſult.* 16. *num.*7. *et* 8. *tom.*3. Torr. *de pactis futur. ſucceſſ. lib.*2. *cap.*36. *num.*75. Rota *deciſ.*456. *num.*15. coram Merlino, *deciſ.*1219. *num.*8. *et deciſ.* 1326. *num.* 8. coram Emerix juniore. Suadent ergo hæc omnia, Fratres Minores eſſe incapaces legati prædicto conſimilis; & conſequenter id quatenus fiat, ad S. Petri Fabricam pertinere.

15 Verum enimvero, præmiſſis hiſce minime reſragantibus, rata adhuc & firma videntur eſſe legata prædicta, abſque eo quod Rev. Fabrica S. Petri valeat de ipſis ſibi jus aliquod arrogare. Poſito quippe, quod reditus, & ſors erogari debeant in expenſas pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis neceſſarias, ita ut nihil ad Fratres Minores pertineat; nihil eſt profecto in ejuſmodi legato, quod adverſetur ſeveræ paupertati a S. Franciſco conſtitutæ: ſi autem nihil paupertati adverſatur, nequeunt ipſi Fratres eorumdem legatorum dici, & eſſe incapaces: ideoque, ſi quidem capaces ſunt, ceſſat jus Rev. Fabricæ S. Petri. Neque omittendum eſt, quod exemplum annuorum redituum cum onere celebrationis Miſſarnm ad rem eſſe, aut cum propoſito pugnare minus videtur; quandoquidem, cum eleemoſynæ Miſſarum cedant in Fratrum ſubſidium, quando eleemoſyna ipſa eſt perpetua, Fratres amplius non pendent ab incerto, contra Textum *in cap. unico: de Religioſis domib. in* 6., ubi: *Quibus ad congruam ſubſtentationem reditus, aut poſſeſſiones habere Profeſſio, ſive Regula qualibet interdicunt, ſed per quaſtum publicum tribuere victum ſolet incerta mendicitas.* Cui conſentit Gloſſa *in cap. unico v. mendicantes, de exceſſibus Prælat. in* 6. *Quibus victum tribuit incerta mendicitas, & qui reditus, aut poſſeſſiones ex Regula, vel Conſtitutionibus habere non poſſunt.* Quocirca, cum neque caput, neque reditus legatorum, de quibus nunc agimus, cedant in ſubſidium Fratrum, ſed ſemper hi pendeant ab incerto; etiam in hypotheſi, ubi legata eadem ſint ipſis Fratribus facta, nemo non videt, exemplum annui reditus pro celebratione Miſſarum nihil habere commune cum legato Relicto pro cauſa Beatificationis, ant Canonizationis expedienda.

16 Cum itaque ex dictis ſatis ſuperque colligatur, non eſſe a Regula vetitum, ne Fratres Minores quærant eleemoſynas pro expenſis ad cauſas Beatificationis, & Canonizationis neceſſariis; nec eoſdem eſſe incapaces legati, puta domus, prædii, cenſus, ut horum ſcilicet reditus, aut caput erogentur in res prædictas: operæ nunc pretium erit videre, apud quem pecuniæ relictæ ſint deponendæ, & quomodo ſint cuſtodiendæ, necnon utrum ex illis emi poſſint cenſus, *loca montium*, atque ſimilia, abſque eo quod adverſus ipſam S. Franciſci Regulam quid committatur. Legitur namque *in cap. Exiit: de verborum ſignificat. in* 6. *§. Ceterum, cum in eadem Regula ſit ſub præcepti diſtrictione prohibitum, ne Fratres recipiant per ſe, vel per alios denarios vel pecuniam ullo modo; idque Fratres in perpetuum ſervare cupiant, & velut injunctum neceſſe habeant adimplere, ne ipſorum puritas in hujuſmodi obſervatione præcepti maculetur in aliquo, & ne Fratrum conſcientiæ aliquibus aculeis*

leis ſtimulentur; articulum iſtum propter detrahentium morſus profundius, quam noſtri Prædeceſſores fecerint, aſſumentes, ac ipſum clarioribus determinationibus proſequentes, dicimus &c. tum etiam convenit Clementina *Exivi §. Veruntamen, eod. tit.*

17 Hiſce nimirum poſitis, ſiquidem primum quæritur, apud quem pecuniæ ſint deponendæ, & apnd quem cuſtodiendæ, facili negotio reſponderi poſſet, eas eſſe apud Syndicum Apoſtolicum deponendas; Fratres quippe ſtrictioris Obſervantiæ utuntur Syndico Nicolai III. & Clementis V. apud quem deponuntur eleemoſynæ, cujuſque onus eſt eas erogare in Fratrum ſubſidium, ita tamen, ut penes dantem remaneant dominium, proprietas, ac pecuniæ poſſeſſio, cum libera poteſtate eamdem recuperandi, uſquequo in rem conſtitutam ſit converſa, ut habetur *in ſæpe cit. cap. Exiit, de verbor. ſignificat. in 6. & in Clement. Exivi, eod. tit.*; ceteri autem Fratres Obſervantes utuntur Syndico Martini V. apud quem pecuniæ deponuntur, ita vero, ut earum dominium minime quidem penes dantem remaneat, ſed tranſeat in jus Sedis Apoſtolicæ. Verum, quia citatæ ſummorum Pontificum Conſtitutiones Syndicos induxerunt tantummodo quoad conſervationem pecuniarum in utilitates Fratrum convertendarum, ideo ſequitur, cum iidem Fratres nequeant penes ſe conſervare pecunias & eleemoſynas, quas a piis Fidelibus collegerunt pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis ſuorum Dei ſervorum, ne S. Franciſci Regulæ adverſentur, eos curare poſſe, immo debere, ut illæ deponantur apud aliquam honeſtam perſonam, quæ fideliter eas conſervet; ſive hæc perſona ſit a Syndico ſejuncta, ſive ſit ipſe Syndicus, qui in hoc rerum ſtatu duplicem induet figuram, alteram Syndici pro conſervatione pecuniarum erogandarum in ſubſidia Fratrum, alteram depoſitarii & cuſtodis pro pecuniis expendendis in cauſas Beatificationis & Canonizationis. Quod utique animadverſum optime fuit in ipſo rei eventu, uti deſumitur ex ſequenti decreto Congregationis particularis habitæ tempore ſan. mem. Innocentii XII. *Facta per Andream Pierium Subpromotorem Fidei, prout ſub die 6. Septembris proxime præteriti 1696. habuerat in mandatis, relatione de ſtatu cauſæ, ſeu cauſarum Limanæ B. Franciſci Solani, & Mexicanæ Vener. ſervi Dei Sebaſtiani de Apparitio ad inſtantiam Poſtulatorum earumdem, ſeu potius Syndici Generalis Religionis Minor. S. Franciſci contra Equitem Silvam pro recuperatione pecuniarum penes ipſum Silvam depoſitarum coram Auditore Cameræ, ſive ejus Auditore introductæ, ſeu introductarum; Eminentiſſimi Patres cenſuerunt & decreverunt, cauſas pecuniarum depoſitarum penes ipſum Equitem Silvam pro cauſis Canonizationum, nempe Limanæ B. Franciſci Solani, & Mexicanæ Vener. ſervi Dei Sebaſtiani de Apparitio, non eſſe confundendas cum aliis creditis aliarum adminiſtrationum ratione ſyndicatus Religionis Minorum S. Franciſci ab eodem Equite exerciti, & mihi Secretario injungendum, quod de prædictis Auditorem Cameræ, ſive ejus Auditorem certiorem redderem.* Procedendo itaqne ſecundum normam hujuſce decreti, nemo eſt qui non

videat,

videat, unam eamdemque perſonam modo quidem Syndici vices, modo vero Depoſitarii cauſarum Beatificationis & Canonizationis implere & exercere; ita ut a primo ad ultimum ſemper ſubſiſtat, pecunias collectas eſſe deponendas vel apud honeſtam perſonam, vel etiam apud Syndicum, attamen non tamquam talem, ſed tamquam peculiarem Depoſitarium. Prӕterquamquod ipſӕ pecuniӕ, de quibus huc uſque locuti fuimus, deponi quoque poſſent in ſacro monte Pietatis; dummodo, data erogationis occaſione, aut perſona particularis ſpeciatim electa, aut ipſe Syndicus, non tamen quà talis, ſed quatenus peculiaris adminiſtrator, de illis decerneret.

18 Hæc de pecuniarum depoſito ſatis. Nunc autem ad earumdem cuſtodiam tranſeundo; ſi depoſitum factum ſit in ſacro monte Pietatis, nulla certe melior excogitari poteſt cautio pro ſecuriori pecuniarum conſervatione atque cuſtodia. At, ſi pecunia apud peculiarem aliquam perſonam ſit depoſita, quandoquidem ea, inſtantibus & exorantibus Fratribus, fuit a piis Fidelibus ſubminiſtrata, ut erogaretur in expenſas neceſſarias ad Beatificationis & Canonizationis cauſas; tenentur dicti Fratres, ſaltem ex charitate, omnem & quamcumque operam præſtare, ut eadem rite ac recte cuſtodiatur. Sanctæ memoriæ Innocentius X. *in ſua Conſtit.* 12. *Bullar. veter. tom.* 5. *pag.* 460. decrevit, ut eleemoſynarum collectarum pro ſanctis Palæſtinæ locis duæ claves haberentur, quarum altera retineretur a Commiſſario eorumdem locorum, altera autem a Syndico: *De venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium negotio propagandæ Fidei præpoſitorum conſilio, Commiſſariis Terræ ſanctæ, ut ipſi tuta conſcientia unam ex dictis duabus clavibus penes ſe retinere libere & licite poſſint & valeant, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, concedimus & indulgemus.* Si itaque conſimilis gratia a ſummo Pontifice obtineri poſſet, id eſt ut una clavis eleemoſynarum collectarum pro cauſis Beatificationis, & Canonizationis retineretur a Poſtulatore, alia vero a Depoſitario, optime ſane conſultum dici poſſet rectæ ipſi pecuniarum conſervationi: ſed, cum adhuc hæc gratia obtenta non ſit, onus eſt Fratrum ſæpe Depoſitarium monere, ut ſe fideliter gerat juxta ſæpe citatum Textum *in cap. Exiit: de verbor. ſignificat. in* 6. *Poſſint etiam perſonam eamdem exhortari ac inducere, quod fideliter in re commiſſa ſe habeat, & animæ ſuæ ſaluti in commiſſa ſibi executione provideat.* Quod ſi Depoſitarius foro cedat, aut ejus decoctio immineat, vel de ejus fidelitate timeatur, Poſtulator cauſæ debet eum ab officio removere, atque adeo alium ſubſtituere, qui vel nomine piorum, qui eleemoſynas dederunt, vel tamquam unus de populo inſtet coram Judice aut pro ſecuritate pecuniarum, ſi ullæ quidem adhuc ſuperſint, aut pro earumdem recuperatione, ſi amplius non extent penes Depoſitarium jam exauctoratum; quemadmodum fuſe docet ſupra citatus P. Auguſtinus Matthæuccius *in ſua ſchola paupertatis tit.* 5. *conſil.* 3.

19 Pro hujus tandem capitis abſolutione nihil aliud reſtat, quam ut quæſito reſpondeamus, an ex prædictis pecuniis emi poſſint cenſus, aut

loca

Digitized by Google

loca montium. Sed, cum ſuperius dictum fuerit, Fratres Minores eſſe capaces cenſuum, & *locorum montium* legatorum, quorum reditus, & caput erogentur in expenſas faciendas pro cauſis Beatificationis & Canonizationis, ſuapte profecto argumenti vi ſequitur, pecunias pariter ex eleemoſynis collectas tuto impendi poſſe, ſi id ex prudentia exigatur, in emendis cenſibus, aut *locis montium*; dummodo in utroque caſu, vel legati videlicet, vel acquiſitionis per emptionem, omnia erogentur in cauſas prædictas, atque a peculiari perſona ſeu adminiſtratore diſpenſentur.

F I N I S.

EXCU-

Digitized by Google

EXCUDEBANT ROMAE
NICOLAUS ET MARCUS PALEARINI
ACADEMIAE CONIMBRICENSIS
BIBLIOPOLAE ET TYPOGRAPHI ROMANI
AD THEATRUM POMPEII
ANNO CIↃ. IↃ. CC. XLVII. MENSE JULII
SEDENTE
BENEDICTO XIV. PONT. OPT. MAX.
PONTIFICATUS EJUS
ANNO VII.

Digitized by Google

Digitized by Google

005645425 Digitized by Google